789101

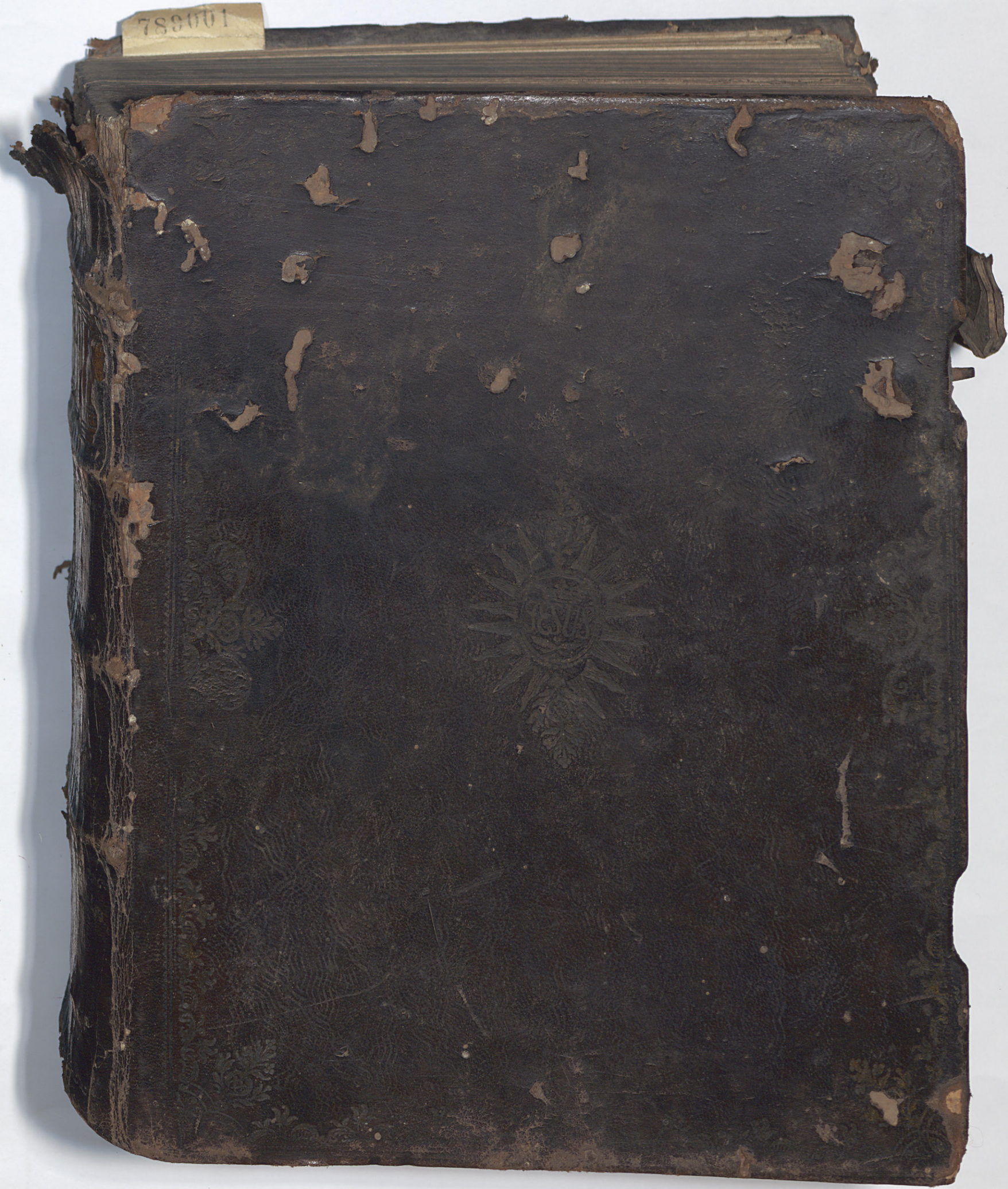

1826 2.6.7

I 8/1931

Nro. 1766. 25-a decemb. T. N. Bihar Vármegyében
Udvari Nevü helj Ségben Külettem Én Györfi. István,
Edes Atyámtol Györfi-Jánostol és Edes Anyámtol —
Koti Anna Edes küleimtöl és Minek Utána Isten, Segedel
méböl Mester Segemet anyira Vihettem Debretzen Varossában
Nro. 1791. Januariusnak 6 napján Vettem Magamnak
Hazas társul Németh Sárát és az Ur Isten Magzatottat
Elsö, Susána Leányunk Külétet 1792. 14-a Apr[illegible]
Második, Julis Leányunk Külétet. 1796 = 1-ö Martziusban
Harmadik, Sándor fiunk Külétet 1798 = 11-a Aprilis
Joseph meg holt 1824 Februar 10 Nap
Negyedik. Joseph fiunk Külétet, 1800., 16-a Julius ban
meg holt 1812. 13. dik maji
5. [illegible] Sára, Leányunk Külétet = 1807. 5. dik Februariusban
Hatodik ismét Sára Leányunk Külétett. 2. dik Julii 1814. Eztén
Edes Atyánk meg holt 1826. Evbe Febr. 8. Napja
Edes Anyánk Ass. meg holt 1845. Evbe Febr. 23. Napja

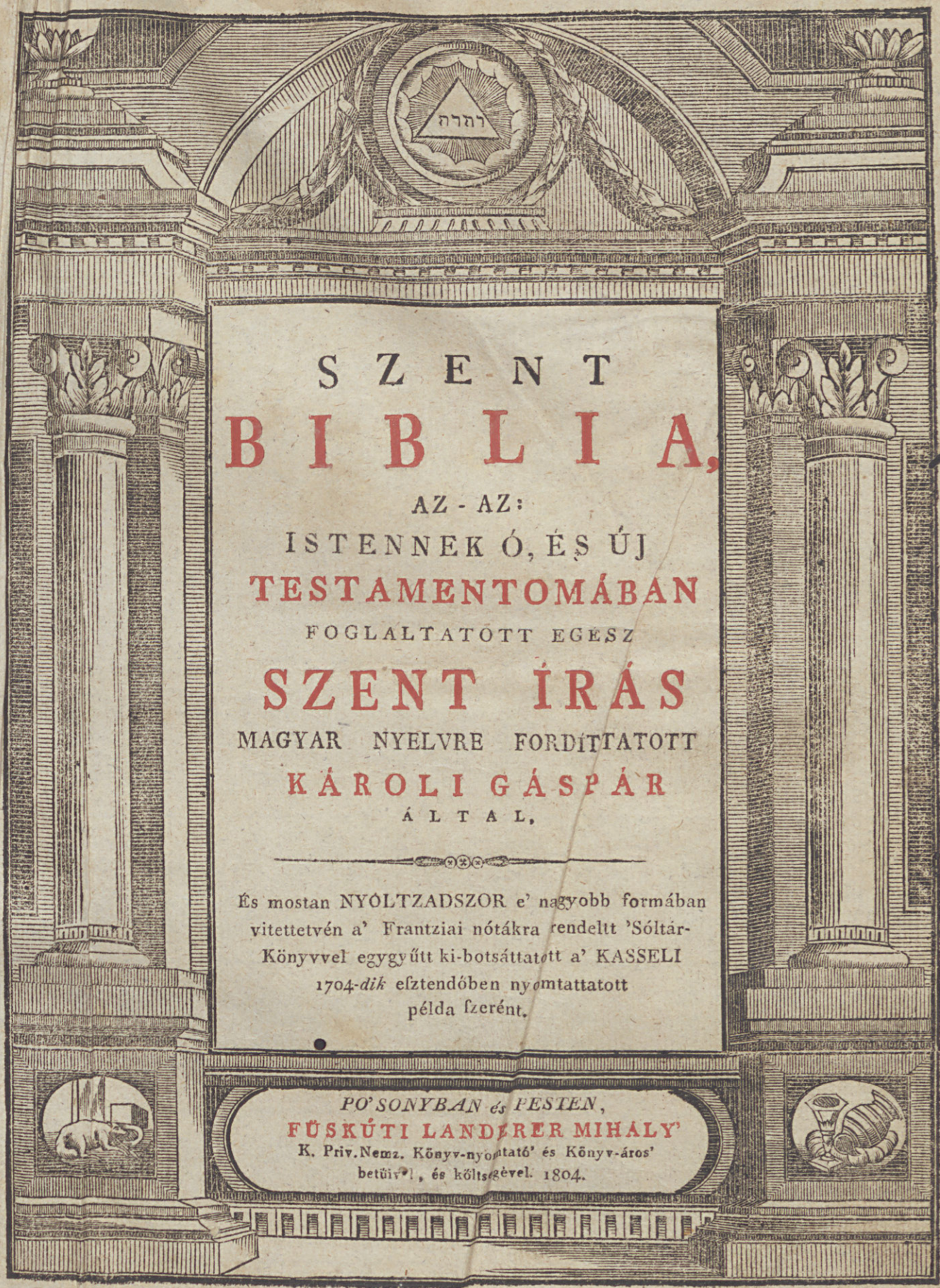

SZENT
BIBLIA,

AZ - AZ:

ISTENNEK Ó, ÉS ÚJ

TESTAMENTOMÁBAN

FOGLALTATOTT EGÉSZ

SZENT ÍRÁS

MAGYAR NYELVRE FORDÍTTATOTT

KÁROLI GÁSPÁR

ÁLTAL,

És mostan NYÓLTZADSZOR e' nagyobb formában vitettetvén a' Frantziai nótákra rendeltt 'Sóltár-Könyvvel egygyűtt ki-botsáttatott a' KASSELI 1704-*dik* eſztendőben nyomtattatott példa ſzerént.

PO'SONYBAN és PESTEN,
FÜSKÚTI LANDERER MIHALY'
K. Priv. Nemz. Könyv-nyomtató' és Könyv-áros' betüivel, és költségével. 1804.

A' KI-ADÓNAK

ELÖ-BESZÉDJE.

Minekutánna a' Magyar Szent Bibliának a' Károli Gáspár' nevezetes fordíttása, és a' Basiliai ki-adás szerént lett ki-nyomtatását tavali esztendőben szerentséssen el-végeztem, és azt azonnal, a' mennyire az időnek rövidsége megengedte, a' Hazának minden részeiben közönségessé, és ismeretessé tettem vólna, tellyes vígasztalásal értettem Barátimnak gyakran hozzám útasított leveleikből, hogy a' Nemes Haza ezen Szent Bibliának ki-adásában tett igyekezetemet jó szívvel fogadta; de egyszer'smind az ájtatos Publikumnak egy számosabb része nagyon óhajtja, hogy ugyan ezen Sz. Biblia ama' nagy érdemű Károli Gáspár' fordíttása szerént nagyobb, és olvashatóbb betűkkel mennél előbb ki-adattasson; mivel tudni-illik az apróbb betűkkel lévő nyomtatásnak olvasása a' meg-élemedett híveknek, az ő el-gyengűltt, és többnyire már nedves homályba borúltt szemeikre nézve alkalmatlan, sőtt terhes-is.

Én az ájtatos Publikumnak ezen kívánságát értvén, azt nem tsak igazságosnak, hanem dítséretesnek-is lenni meg-ismértem; ugyan azért: hogy Haza-szeretetemet, a' tudományoknak, 's az ájtatosságnak elő-mozdíttásában mindenkori igyekezetemet a' Hazám előtt bővebben meg-mutassam, bátorkodtam a' Szent Bibliának ezen óhajtott, de szer-felett-való költségekkel terheltt, negyed' formában leendő ki-nyomtatását magamra válolni, és íme! el-tökéllett szándékomat, mellyel Kedves Hazámnak kívántam áldozni, tett igéretem szerént tellyesíttem-is; tudni-illik: hogy ezen negyed' formában lévő, 's nagyobb betűkkel nyomtattatott Biblia mennél előbb nem tsak az Eklesiákban, és azokban tartatni szokott közönséges gyülekezetekben, hanem ama' magányosan ájtatoskodni szokott híveknek házaikban-is mennél előbb idvességesen használtathasson.

Igyekeztem pedig fő-képpen azon, hogy a' nyomtatás tiszta, 's hiba nélkűl légyen: ugyan azért-is a' formátumot a' Kasséli 1704-*dik* esztendőbéli nyomtat-

vány ſzerént intéztem, hogy azzal lapról lapra meg-egygyezzen. A' ſzükséges meg-jobbításokat, mellyek nélkül a' Ba'siliai ki-adás némelly helyeken ſzűkölködik, tudós férjfiak tették, és

Elöſzör: ezen Bibliát ſzámos újjabb, és régiebb nyomtatványokkal ſzórúl ſzóra öſzve-hasonlítván, a' történetből ki-maradott, vagy meg-másított ígéket, a' leg-jobb ki-adás ſzerént vagy viſzſza hellyheztették, vagy meg-jobbították.

Másodſzor: A' Citátiók a' Nagy-Váradi, Ba'siliai, és Ultrajectomi ki-adások ſzerént, a' hol kívántatott, a' Versek közé iktattak.

Harmadſzor; Az írásbéli hibák, mivel húſz, és több eſztendőktől-fogva nagyon el-változott az Irásnak módja, a' leg-újjabb, 's már közönségesen bé-vett Ortographia ſzerént különös vígyázattal, és ſzorgalommal meg-jobbíttattak. Reménylem, hogy a' Nemes Haza ezen Bibliának ſzámos költségekkel általam lett ki-nyomtatását ſzokott ſzívességgel fogadja, és tett igyekezetemet, mellyel kívántam hazámnak ſzolgálni, hazafiúi hajlandósággal meg-fogja jutalmazni.

Költt Po'sonyban, Bőjt második havának első napján,
1804 eſztendőben.

FŰSKÚTI LANDERER MIHÁLY,
Tek. Nemes Temes Vármegyének Tábla-bírája, Ts. Kir. privilegiáltt Po'sonyi, és Pesti Nemzeti Könyv-nyomtató, és Könyv-áros.

ELO-

ELÖ-BESZÉD
A' KASSELI KI-NYOMTATÁSHOZ.

A' KERESZTYÉN OLVASÓKNAK

Az Anyaſzent-egyháztól, az Úr Jésus Kristustól, kegyelmet, békességet, és böltsességnek lelkét kívánok!

Mivelhogy az egyedül-való Iſtennek esméreti az örök élet; két könyvet adott Isten ő Felsége az embererek' eleibe, mellyekből ötet meg-esmérjék, és örök életek légyen.

Az elsö Könyv ez egész világ, és a' mennynek 's földnek ékes épületi: mellyben az élö Isten az ö örök mindenhatóságának, böltsességének, igazságának, és jó-tévö kegyes vóltának sok-féle ditsösséges jegyeit és bizonyságit óltotta, és nyomta-bé: és az ö teremtett állatiban magát ugyan ki-írta, és ki-ábrázolta, hogy tudni-illik ö légyen minden teremtett állatoknak, de kiváltképpen az embereknek atyai gondviselöje.

E' két ſzéles levelü nagy könyvnek azért annyi ſzámtalan sok betüi vagynak, mennyi a' sok külömb-külömb teremtett állat az égen, és a' földön. Mert az egek hírdetik az Istennek ditsösségét, és az ö kezeinek munkáját hírdeti ama' ki-terjeſztetett erösség. Honnét Kristus Urunk-is, az Iſtennek atyai gondviseléséröl prédikálván, minket az égi madarakra, és a' mezei liliomokra igazít. Szent Pál-is a' halottaknak fel-támadását bizonyítván, a' ſzántóföldbe vetett magról véſzen példát; midön pedig atyafiúi ſzeretetre, és alázatosságra akar bennünket tanítani, az emberi teſtben-való ſzorgalmatosságokat és egygyességeket adja elönkbe.

A' másik Könyv, mellyben az Isten sokkal világosabban tanít minket az ö idvességes esméretére, az egész Szent Irás: melly egy ſzóval Görögül mondattatik BIBLIÁNAK,

melly ígétske annyit téſzen, mint Könyvek, ezokáért; mert a' Sz. Irásnak sok könyvei vagynak. Kiben elsö a' Teremtésröl-való könyv, utólsó a' Sz. János' Jelenése. Mind ezek pedig a' Szent Bibliának könyvei, közönségesen Ó, es Új Testamentomra oſztatnak. Az Ó Testamentomon értetnek azok a' Könyvek, mellyek Kriſtus Urunk' ſzületése elött írattattanak; az Új Testamentomon pedig azok, mellyek Kristus' ſzületése után botsáttattanak-ki.

Itt pedig a' Testamentomnak ígéjén értetik az Iſtennek kegyelemböl-való Szövetsége, mellyet ö ottan hamar az eset után a' mi elsö ſzüléinkkel ſzerzett, amaz aſzſzonyi-állat' magva felöl-való ígéret által, melly meg-rontaná a' kígyónak fejét. Ezt az ígéretet oſztán olly frigynek, és ſzövetségnek formájában kötötte az Abrahámmal, hogy ö néki, és ö utánna az ö magvának is Istene akarna lenni. Az-az: ötet ſzeretné, kegyelmébe venné, büneit meg-botsátaná, az ö félelmét ſztvébe adná, és az ö ſzent lelkével ötet bizonyos reménységre, és végre az örök életnek örökségül-való bírására újjonnan ſzülné; mind ezeket pedig az ö ſzerelmes Fiában, a' mi Urunk Jésus Kriſtusban, úgymint e' Szövetségnek egygyetlen-egy Közben-járójában, és az emberi nemzetnek Iſtennel-való meg-békéltetésének igaz követében. Melly Szövetségnek Közbenjárójára és kötésére nézve, tulajdonképpen ſzóllván, tsak egy a' Testamentom. Mert önnön maga bizonyítja Kristus Urunk, hogy az Abrahám látta légyen az ö napját, és örvendezett; hanem Szent Pál-is bizonnyal tanít, hogy mi-is mindnyájan azon a' módon, és azon eſzköz által idvezülünk, a' mint idvezült az Abrahám. És a' mi Atyáink a' puſztában a' mannának, vagy mennyei kenyérnek példázatjában mindnyáján egy lelki eledelt ettek mi velünk, és mindnyájan egy lelki italt ittanak; ittanak pedig a' Lelki kö-ſziklából, a' kö-ſzikla pedig Kristus vala. Bizonyára nagy irgalma azért ez a' kegyes Istennek, és az ö atyai jó kedvének világos és tapaſztalható jegye, hogy az ö fel-bomolhatatlan Szövetségének, mellyet az Ó Testamentomi áldozatoknak ábrázatival ſzüntelenül eléb-eléb gyámolított, végre az Új Testamentomban az ö Szent Fiának halálával meg-petsétlett. Ennek mondom, hogy a' frigynek és velünk meg-békélésének ſzent Könyveit illy bövségesen közli ennyi nemzetekkel. Mert nints e' világon olly könyv, melly több nyelvekre vólna fordítva, és melly ennyi külömb-külömb formákban, sok ékes magyarázatokkal illy gyakran nyomtatatnék-ki, mint e' Szent Biblia.

De még Theodorus' idejében-is, a' mint ö bizonyítja, a' Próféták' könyvei, nem tsak Görög nyelvre, hanem Római, Égyiptomi, Persiai, Indiai, Arméniai, Scithiai, Sarmatiai, és több egyéb nyelvekre vóltanak fordíttatva. És noha vólt ſzándékok elein a' Pápistáknak, hogy e' ſzent Bibliát ne engednék idegen, és köz nyelven olvasni, és ki-nyomtattatni; de az Iſteni igazságnak ereje által, ſzándékjok viſzſza-fordúlván, ök-is igen ſzép formákban külömb-külömb nyelveken ki-nyomtattaták vala a' Bibliát. Németül a' Bavariai Pápista Theologusok ékessen botsátották-ki; ki-nyomtattatták Koloniában-is ſzéleken-való magyarázatokkal, öreg formában, mellynek olvasására, ſzép Rhytmusokkal, és elö-beſzédekkel intik a' Német kösséget. Melly fordítást én-is meg-tekíntettem, midön a' mi Bibliánknak elsö ki-nyomtatá-

tatásában esett fogyatkozásoknak meg-jobbításában munkálkodnék; hogy e' Bibliát egyéb Keresztyén nemzetek' Bibliájoknak öreg és kisded formáját látván, én-is mostan Hatodszor Amstelodámban, minden ez előtt-való több példáknál meg-jobbított példa szerént e' nagy formába vivén ki-nyomtathatnám; hogy ezzel az Isten' Anyaszentegyházában lévő Keresztyén híveknek, az Isten' szent igéjének terjesztését, és idvességes esméretét munkálkodván, szolgáljak, várván Istentől jutalmamat.

Mind ezeket pedig azért-is örömessebben tselekedtem, hogy az egyéb Keresztyén nemzetek' Anyaszentegyházának ajándékit, a' mi nyomorúltt Ekklesiánkban-való hívekkel valami-módon közölhetném: és a' mieinket, sok országokban ki-terjedt hívek' seregének egygyező tudományával, és a' szentek' egygyességének velem egygyütt meg-gondolatjával, az én tehetségem szerént, örvendeztetném.

Ezután ha az élő Isten alkalmatosságot enged, és ez illy fáradságos, de haszнos munkának segedelmére kegyes Pátronust parantsol ő Felsége; kissebb formában, kissebb betükkel igyekezem ki-nyomtattatni. Reménylem azonközben, és kérem-is az Istent, hogy ez öreg betükkel, öreg formában ki-nyomtattatott Biblia-is ne légyen haszontalan, az egyedül igaz Istennek idvességes esméretire áhítozó Keresztyéneknek. Végezetre K. O. nevekedjetek a' kegyelemben, a' mi Urunk Jésus' esméretiben; Kinek légyen ditsösség mind mostan, 's mind örökké-való időben, Ámen.

REN-

RENDE AZ Ó, ÉS ÚJ TESTAMENTOM' KÖNYVEINEK, ÉS MINT JEGYEZTESSENEK-FEL AZOK A' LEVELEKNEK ALSÓ SZÉLEIN, ÉS EGYÉBÜTT: HANY RÉSZEI LÉGYENEK MINDEN KÖNYVEKNEK, ÉS HÁNYADIK LEVÉLEN KEZDŐDJENEK.

AZ Ó TESTAMENTOM' KÖNYVEI.

		Rész.	Levél
Móses' I. Könyve.	1 *Mós.*	50	1
Móses' II. Könyve.	2 *Mós.*	40	52
Móses' III. Könyve.	3 *Mós.*	27	98
Móses' IV. Könyve.	4 *Mós.*	36	130
Móses' V. Könyve.	5 *Mós.*	34	174
Jósué' Könyve.	*Jós.*	24	213
Bírák' Könyve.	*Bír.*	21	238
Rúth' Könyve.	*Rúth.*	4	264
Sámuel' I. Könyve.	1 *Sám.*	31	267
Sámuel' II. Könyve.	2 *Sám.*	24	301
Királyok' I. Könyve.	1 *Kir.*	22	330
Királyok' II. Könyve.	2 *Kir.*	25	363
Krónikák' I. Könyve.	1 *Krón.*	29	394
Krónikák' II. Könyve,	2 *Krón.*	36	424
Esdrás' Könyve.	*Esdr.*	10	460
Néhémiás' Könyve.	*Néh.*	13	470
Esther' Könyve.	*Esth.*	10	485
Jób' Könyve.	*Jób.*	42	498
'Sóltár' Könyve.	*'Sólt.*	150	525
Példa-beszédek.	*Péld.*	31	596
A' Prédikátor.	*Préd.*	12	621
Énekeknek-Éneke.	*Ének.*	8	630
Esaiás.	*Esa.*	66	634
Jerémiás.	*Jer.*	52	686
Jerémiás' Siralmi.	*Sir.*	5	747
Ezékiel.	*Ezék.*	48	750
Dániel.	*Dán.*	12	802
Hóseás.	*Ose. vagy Hós.*	14	818
Jóel.	*Jóel.*	3	826
Amós.	*Amós.*	9	829
Abdiás,	*Abd. vagy Obad.*	1	835
Jónás.	*Jón.*	4	836
Mikeás.	*Mik.*	7	838
Náhum.	*Náh.*	3	843
Habakuk.	*Hab.*	3	845
Sófóniás.	*Sóf.*	3	847
Aggéus.	*Agg. vagy Hag.*	2	849
Zakariás.	*Zak.*	14	851
Malakiás.	*Mal.*	4	860

AZ ÚJ TESTAMENTOM' KÖNYVEI.

		Rész.	Levél.
Máté' Evangyelioma.	*Mát.*	28	1
Márk' Evangyleioma.	*Márk.*	16	37
Lukáts' Evangyelioma.	*Luk.*	24	59
János' Evangyelioma.	*Ján.*	21	100
Apostolok' Tselekedeti.	*Tsel.*	28	130
Pál' Levele Rómába.	*Róm.*	16	170
Korinthusba. I.	1 *Kór.*	16	186
Korinthusba II.	2 *Kór.*	13	202
Galatziába.	*Gál.*	6	213
Efesusba.	*Ef.*	6	218
Filippibe.	*Fil.*	4	227
Kolosséba.	*Kól.*	4	228
Thessalónikába. I.	1 *Thess.*	5	232
Thessalónikába. II.	2 *Thess.*	3	235
Timothéushoz I.	1 *Tim.*	6	237
Timothéushoz II.	2 *Tim.*	4	247
Títushoz.	*Tít*	3	245
Filémonhoz.	*Filém.*	1	247
A' 'Sidókhoz.	*'Sid.*	13	248
Jakab' Levele.	*Jak.*	5	260
Péter' I. Levele.	1 *Pét.*	5	264
Péter' II. Levele.	2 *Pét.*	3	268
János' I. Levele.	1 *Ján.*	5	271
János' II. Levele.	2 *Ján.*	1	275
János III. Levele.	3 *Ján.*	1	276
Júdás' Levele.	*Júd.*	1	276
János' Jelenése.	*Jel.*	22	278

A' jegyek, mellyekkel e' Bibliában mutattatnak a' Szent írásbéli helyek, ím ezek renddel: *(a) (b) (c) (d) (e) (f) (g) (h) (i) (k) (l) (m) (n) (o) (p) (q) (r) (s) (t) (u) (x) (y) (z)* a' hol e' huszonhárom-nál több kívántattatott, ezek meg-kettőztettek.

MÓSES

MÓSES' ELSŐ KÖNYVE,

MELLY

A' TEREMTÉSRÖL-VALÓ KÖNYV.

Ez Első Könyvben Móses meg-írja e' Világnak, és e' Világon az Anyaszentegyháznak kezdetét, növekedését, tudományát, és ísteni szolgálatját. Nevezet szerént pedig írja Ádámnak, Nóénak, Ábrahámnak, Isáknak, Jákóbnak, és Jó'sefnek Históriáját, mellyben bé-foglal két ezer három száz hatvan-nyóltz Esztendöket.

I. RÉSZ.

E' Világnak hat napokon lett teremtetése.

KEZDETBEN teremté (*a*) Isten a' mennyet, és a' földet.

(*a*) *'Sólt.* 33: 6. 139: 5. *Tsel.* 14: 15. *és* 17: 24. *'Sid.* 11: 3.

2. A' föld pedig vala ékesség nélkül-való, és puszta, és setétség vala a' mélységnek színén, és az Úrnak Lelke táplálja vala a' vizeket.

3. Akkor monda az Isten: Légyen világosság: és lőn világosság.

4. És látá Isten, hogy jó vólna a' világosság, és el-választa a' világosságot a' setétségtől.

5. És nevezé a' világosságot Napnak, és a' setétséget Éjtszakának: és lőn az estve, és a' reggel, első nap.

6, * Azután monda az Isten: (*b*) Légyen ki-terjesztetett *erősség* a' víz között, melly el-válaszsza a' vizeket a' vizektől. (*b*) *Jér.* 10: 12. 51: 15.

7. És szerze az Isten ki-terjesztetett *erősséget*, melly el-választaná (*c*) a' ki-terjesztetett *erősség* alatt-való vizeket, a' ki-terjesztetett *erősség* felett-való vizektől: és úgy lőn. (*c*) *'Sólt.* 148: 4.

8. És a' ki-terjesztetett *erősséget* az Isten nevezé égnek: és lőn az estve, és a' reggel, másod' nap.

9. * Azután monda az Isten (*d*): Gyüljenek egybe az ég alatt-való vizek egy helyre, hogy tessék-meg a' száraz, és úgy lőn.

Jób. 38: 8. *'Sólt.* 33: 7. *és* 136: 6.

10. A' szárazt pedig nevezé Isten földnek: a' vizeknek sokaságát, tengernek: és látá Isten, hogy ez jó *vólna*.

11. Monda annakfelette az Isten: Hozzon a' föld gyenge füveket, mag-hozó füveket, gyümölts-fákat: mellyek az ő nemek szerént-való gyümöltsöket hozzanak, mellyekben légyen az ő magvok e' földön: és úgy lőn.

12. Hoza annakokáért a' föld gyenge füveket, mag-hozó füveket az ő nemek szerént, és gyümölts-termő fákat, mellyekben *vala* az ő nemek szerént-való magvok: és látá Isten, hogy az jó vólna.

13. És lőn az estve, és a' reggel, harmadik nap.

14. Azután monda az Isten: (*e*) Légyenek világosító állatok az égnek ki-terjesztésén, hogy külömbséget tegyenek a' nap között, és az éjtsza-

ka között: és légyenek jelei bizonyos időknek, napoknak, és esztendőknek. (*e*) *'Sólt.* 136: 7.

15. Légyenek, *mondok*, világosító állatok az égnek ki-terjesztésén, hogy világosíttsák a' földet: és úgy lőn. *Jer.* 31: 35.

16. Szerze azért az Isten két nagy világosító állatokat: a' nagyobbik világosító állatot, hogy világosítana nappal: a' kissebbik világosító állatot, hogy éjtszaka világosítana: és tsillagokat-is. *'Sólt.* 136: 7-9.

17. És helyhezteté az Isten azokat az égnek ki-terjesztésén, hogy a' földet meg-világosítanák.

18. És hogy vezéri lennének a napnak, és az éjtszakának, és külömbséget tennének a' világosság, és setétség között: és látá Isten, hogy az jó vólna.

19. És lőn az estve, és a' reggel, negyedik nap.

20. Azután monda az Isten: Hozzanak a' vizek úszó élő-állatokat, és a' madarak repessenek a' föld felett, az égnek ki-terjesztésének színén.

21. Teremte azért az Isten nagy tzethalakat, és minden úszó élő-állatokat; mellyeket a' vizek hoztanak az ő nemek szerént, és minden repeső szárnyas állatokat az ő nemek szerént: és látá Isten, hogy az jó vólna.

22. És meg-áldá az Isten azokat mondván: Gyümőltsözzetek, és sokasodjatok, és tőltsétek-bé a' tengernek vizeit; a' repeső állatok-is pedig szaporodjanak a' földön.

23. És lőn az estve, és a' reggel, ötödik nap.

24. * Azután monda az Isten: Hozzon a' föld az ő nemek szerént-való élő-állatokat, barmokat, tsúszó-mászó állatokat, és földi vadakat az ő nemek szerent: és úgy lőn.

25. Teremté azért az Isten az ő nemek szerént-való földi vadakat, és barmokat az ő nemek szerént, és a' földön tsúszó-mászó minden állatokat az ő nemek szerént, és látá Isten, hogy az jó vólna.

26. * Azután monda az Isten: Teremtsünk embert a' mi (*f*) ábrázatunkra, és a' mi hasonlatosságunkra, és uralkodjék a' tengernek halain, az égen répeső madarakon, a' barmokon, és mind az egész földön, és a' földön tsúszó-mászó minden állatokon.

(*f*) *Al.* 5: 1. 1 *Kór.* 11: 7. *Es.* 4: 24. *Kol.* 3: 10.

27. Teremte azért Isten embert az ő képére, az Istennek képére teremté azt: férjfiúvá, (*g*) és aszszonyi-állattá teremté őket. (*g*) *Mát.* 19: 4.

28. És meg-áldá Isten őket, és monda nékiek az Isten: Gyümőltsözzetek, és sokasodjatok, és tőltsétek-bé a' földet, és hajtsátok azt birodalmatok alá: és uralkodjatok a' tengernek halain, az égnek repeső madarain, és a' földön tsúszó-mászó minden állatokon.

29. És monda az Isten: Imé adtam néktek minden mag-hozó füvet, (*b*) melly vagyon az egész földnek színén, és minden gyümőlts-termő, és mag-hozó fát: hogy azok légyenek néktek eledeltekre. (*b*) *Al.* 9: 3.

30. A' földnek pedig minden vadainak, és az égnek minden madarainak, és a' földön tsúszó-mászó minden állatoknak, a' mellyekben élő lélek vagyon, a' földnek minden füvét *adtam* eledelekre: és úgy lőn. *'Sólt.* 104: 14.

31. És minekutánna meg-tekíntette vólna Isten, valamit teremtett vala, ímé igen jó vala. És lőn az estve, és a' reggel, hatodik nap. 5 *Mós.* 32: 4.

II. RÉSZ.

A' hetedik napnak meg-szenteltetése: a' szent házasságnak szereztetése.

1 Azért el-végezteték a' menny, és a' föld, és azoknak minden seregeik. *Esa.* 40: 26.

2. Mikor pedig el-végezte vólna az Isten heted' napon az ő alkotmányát, a' mellyet tsinált vala, (*a*) a' hetedik napon meg-szünék minden tsinálmányától, mellyet tsinált vala.

(*a*) 2 *Mós.* 20: 11. 31: 17. 5 *Mós.* 5: 14. *'Sid.* 4: 4.

3. És meg-áldá az Isten a' hetedik napot, *az-az*, meg-szentelé azt; mivelhogy azon szünt vólna meg minden ő tsinálmányának tsinálásától, mellyet teremtett vala az Isten, hogy azt el-végezné.

4. Ezek a' mennynek, és a' földnek kezdeti, a' mikor teremtettek, (a' melly időben, *mondom*, az Úr Isten teremté a' földet, és a' mennyet.)

5. És a' mezőnek minden fájának, melly az előtt nem vólt a' földön, és minden mezei fünek, melly az előtt nem vólt. Mert *még* az Úr Isten nem botsátott vala esőt alá a' földre, és ember nem vala, ki a' földet mivelte vólna.

6. A' földből is semmi nedvesség nem jött vala *még* fel, hogy a' földnek egész színét meg-nedvesítette vólna.

7. * Formálta vala pedig az Úr Isten az embert a' földnek porából, és lehellett vala az ő orrába életnek lehelletét, (*b*) és úgy lett az ember élő lélekké. (*b*) 1 *Kór.* 15: 45.

8. És szépen plántákkal fel-ékesített vala az Úr Isten egy kertet Édenben Nap-kelet felől, holott helyhezteté az embert, a' kit formált vala.

9. És nevelt vala az Úr Isten a' földből minden-féle fát, mellyben az embernek szeme gyönyörködhetnék, és melly eledelre jó vólna: az élet-

életnek fáját-is, a' kertnek közepette, és a' jónak 's gonoſznak tudásának fáját. *Jel.* 2: 7.

10. Folyó-víz jő vala pedig ki Édenből e' kertnek meg-nedvesítésére; és onnét oſzol vala el, úgy hogy négy folyó-víznek lenne fejévé.

11. Az elsőnek neve Pishon: ez a' melly megkerüli a' Haviláhnak egéſz földét, holott terem arany.

12. És annak a' tartománynak arannya igen jó: ott vagyon Bdelliom *nevü fa*, és Onix nevü drága kő.

13. A' második folyó-víznek pedig neve Gichon: ez a' melly meg-kerüli az egéſz Chus földét.

14. A' harmadik folyó-víznek neve Hiddékel: ez a' melly foly Aſsiriának Nap-kelet felől-való réſzére. A' negyedik folyó-víz pedig Eufrátes.

15. És vévé az Úr Iſten az embert, és helyhezteté azt Édennek kertében, hogy azt mivelné, és őrízné.

16. * És az Úr Iſten meg-tiltá az embert, ezt mondván: E' kertnek minden fájának gyümőltsében ſzabadon egyél.

17. De a' jónak, és gonoſznak tudásának fájának gyümőltsében ne egyél, *tudni-illik* ím' e' fának gyümőltsében; mert valamelly napon abban ejéndeſz, halálnak halálával halſz-meg.

18. Az Úr Iſten pedig ezt-is mondotta vala: Nem jó az embernek egyedül lenni: ſzerzek nékie segítőt, melly mindenkor ő előtte légyen.

19. Mert mikor az Úr Iſten formálta vólna a' földből a' mezei minden vadakat, és az égen repeső minden állatokat, és Ádámhoz vitte vólna, hogy látná, minéműnévvel nevezne minden állatokat: (mert valaminéműnevet adott Ádám minden állatnak, az annak neve.)

20. És mikor Ádám minden barmoknak, égi madaraknak, és minden mezei vadaknak neveket adott vólna: Az Ádámhoz nem talált vala hasonló segítőt.

21. Annakokáért az Úr Iſten botsáta nagy mély álmot Ádámra, és el-aluvék, és egy óldala tetemét ki-vévén, húſsal tőlté-bé annak a' helyét.

22. * És azt a' tsontot, mellyet az Úr Iſten ki-vett vala az Ádámból, épité aſzſzonyi-állattá: és vivé azt az Ádámhoz. 1*Kór.* 11: 8.

23. És monda Ádám: Immár találtam hozzám hasonló (*c*) társot, ki az én tsontomból-való tsont, és az én teſtemből-való teſt: ez nevezztetik aſzſzony-embernek; mert ez férfi emberből vétettetett. (*c*) 1*Kór.* 11: 8.

24. Annakokáért (*d*) el-hagyja a' férfiú az ő attyát, és az ő annyát, és ragaſzkodik feleségéhez: és léſznek egy teſtté. (*d*) *Mát.* 19: 5. *Márk* 10: 7. *Kór.* 6: 16. *Esa.* 5: 31.

25. Valának pedig ők mind ketten mezítelenek, Ádám, és az ő felesége: és nem ſzégyenlik vala. *r.* 3: 7.

III. RÉSZ.

Mint lett az első embernek esete: minémű ígéretet tett Iſten annak fel-vétele felől: és hogy ki üzetett a' kertből.

1 A' kígyó pedig minden mezei vadnál, mellyet az Úr Iſten teremtett vala ravaſzabb vala, melly monda az aſzſzonyi-állatnak: Azt-is mondotta-é Iſten, hogy e' kertnek fáinak semmi gyümőltsében ne egyetek?

2. És monda az aſzſzonyi-állat a' kígyónak: A' kertnek fáinak gyümőltsében eſzünk.

3. De ím' e' fának gyümőltsében, melly a' kertnek közepette vagyon, az Iſten mondá: Ne egyetek ebből, *ingyen* se illeſsétek azt; hogy valami módon meg-ne haljatok:

4. (*a*) Akkor monda a' kígyó az aſzſzonyi-állatnak: Nem haltok-meg halálnak halálával. (*a*) 2*Kór.* 11: 3.

5. * De tudja az Iſten, hogy valamelly napon ejéndetek arról a' fáról, meg-nyílnak a' ti ſzemeitek, és ollyanok léſztek, mint az Iſtenek, jónak, és gonoſznak tudói. *Ján.* 8: 44.

6. Mikor azért látná az aſzſzonyi-állat, hogy jó vólna annak a' fának gyümőltsét enni, és hogy *igen* kedves vólna a' ſzemnek, és kívánatos vólna a' bőltseſségnek meg-nyeréséért, ſzakaſzta annak gyümőltsében, és meg-evé: (*b*) és ada az ő férjének-is, hogy véle egygyütt *ennék*, és az-is evék. (*b*) 1*Tim.* 2: 14.

7. Akkor mind a' kettőnek meg-nyilatkozának ſzemeik, és meg-esmérék, hogy mezítelenek vólnának: és füge-fának leveleit fonván, egybe tsinálának magoknak környül-kötőket. *r.* 2: 25.

8. * És mikor hallanák az Úr Iſtennek ſzavát zengeni a' kertben annak a' napnak ſzele-mentébe; el-rejté magát Ádám, és az ő felesége az Úr Iſten előtt a' kertnek fái között.

9. * Kiáltá pedig az Úr Iſten Ádámot, és monda nékie: Hol vagy?

10. Ki monda: A' te ſzódat hallám e' kertben, és meg-félemlém; mivelhogy mezítelen vagyok, azért rejtezém-el.

11. Monda pedig *az Iſten*: Kitsoda mondá-meg tenéked, hogy mezítelen vólnál? avagy nem ama' fának gyümőltsében ettél-é, mellytől meg-tiltottalak vala, hogy abban ne ennél?

12. Akkor monda Ádám: ím' ez' aſzſzonyi-állat

lat, kit én mellém adál, ő az, a' ki nékem ada annak a' fának gyümöltsében, és evém.

13. És akkor monda az Úr Isten az aszszonyi-állatnak: Mitsodát tselekedtél te? És monda az aszszonyi-állat: Ama' kígyó tsala-meg engemet, és úgy evém.

14. * Monda azért az Úr Isten annak a' kígyónak: Mivelhogy ezt mivelted, átkozott légy minden barmoknak, és mezei vadaknak felette, a' te hasadon járj, és minden életednek rendiben a' port egyed.

15. Annak-felette, ellenkezést szerzek te közötted, és ez aszszonyi-állat között, a' te magod között, és az ő magva között: az meg-rontja teneked fejedet, és te-is mardosod annak sarkát.

16. Az aszszonyi-állatnak monda: Meg-sokasítom felette igen a' te fájdalmidat, a' te méhedben-való fogadásodnak fájdalmit-is, fájdalommal szülöd magzatidat. Sőt (*c*) annak-felette a' te akaratod a' te férjed' birodalmában lészen, és néki birodalma lészen rajtad. (*c*) 1*Kór.* 14: 34.

17. Az Ádámnak pedig monda: Mivelhogy engedtél a' te feleséged' szavának, és ettél ama' fának gyümöltsében, mellytől meg-tiltottalak vala, mondván: ne egyél e' fáról. Légyen átkozott a' föld te éretted, nagy fáradságos munkával egyed annak gyümöltsét életednek minden napjaiban.

18. És töviset, és bogáts-kórót teremjen teneked; és a' mezőnek füvét egyed.

19. A' te ortzádnak veréjtékével egyed a' te kenyeredet, míg-nem földé lészesz; mert abból vétettél: mert por vagy, és porrá kell lenned.

20. Nevezte vala pedig Ádám az ő feleségét Évának: mivelhogy minden élő *embereknek* Annya vólna.

21. És mikor tsinált vólna az Úr Isten Ádámnak, és az ő feleségének bőrből ruhákat, mellyekbe őket öltöztetné:

22. Monda az Úr Isten: Imé az ember ollyanná lett, mint mi közzülünk egy, jót, és gonoszt tudván. Mostan annakokáért *reá kell gondolnunk*, hogy az ő kezeit ki-nyújtván, ne végyen az életnek fájának gyümöltsében, és abban ne egyék, hogy mind örökké éljen.

23. * Ki-küldé azért őtet az Úr Isten az Édennek kertéből, hogy mivelné a' földet, a' mellyből vétetett vala.

24. És minekutánna ki-üzte vólna az embert, helyheztete az Éden' kertének bé-menetele felől Kérubimokat, és villogó két élű fegyvert, az élet' fája' útjának őrizetire.

IV. RÉSZ.

Kain', és Ábel' születések, ennek ama' miatt lett haldla: Kain' nemzetsége, és a' Szent Gyülekezetnek kezdete.

1 Ezután az Ádám esméré az ő feleségét az Évát, ki minekutánna fogadta vólna méhében, és szülte vólna a' Kaint, monda: Nyertem férfiat az Úrtól.

2. Azután ismét szülé az Ábelt, amannak attyafiát. És az Ábel vólt juhoknak pásztora, a' Kain pedig vólt szántó-vető ember.

3. * Lőn pedig sok napok után, mikor a' Kain a' földnek gyümöltséből az Istennek ajándékot adna:

4. Az Ábel-is az ő juhainak első fajzásából, és azoknak kövériből adna ajándékot: hogy az Isten tekíntene az Ábelre, és az ő ajándékára.

5. Kainra pedig, és az ő ajándékára nem tekíntene: melly dologért a' Kainnak haragja igen fel-gerjede, és meg-változék az ő színe.

6. Akkor monda az Úr Kainnak: Miért gerjedett-fel a' te haragod? és miért változott-meg a' te ábrázatod?

7. Hogyha jól tselekedel, avagy nem lészesz-é kedves? Hogyha pedig nem jól tselekedéndel, a' te bünöd *avagy nem* az ajtó előtt nyúgoszik-é? És annak az ő indúlatja te ellened, és teneked hatalmad vagyon ő rajta.

8. * És szóll 's beszéll vala Kain az Ábellel, az ő Attyafiával, és mikor a' mezőn vólnának, támada Kain Ábelre, az ő attyafiára, és megölé őtet. (*a*) *Mát.* 24: 35. 1*Ján.* 3: 12. *Júd.* 11.

9. És monda az Úr Kainnak: Hol vagyon az Ábel, a' te atyádfia? Ki monda: Nem tudom, avagy őrizője vagyok-é én az én atyámfiának?

10. Monda pedig *az Isten*: Mit tselekedtél? a' te atyádfiának vére kiált én hozzám a' földről.

11. Mostan annakokáért átkozott légy: *ki-rekesztetett* e' földről, melly meg-nyitotta az ő száját, hogy bé-venné a' te kezedből a' te atyádfiának vérét.

12. Mikor a' földet miveled, ne adjon néked gyümöltsöt, bújdosó, és vándorló légy a' földön.

13. Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogy-nem mint azt el-hordozhatnám.

14. Imé el-üzsz engemet most e' földnek színéről, és a' te ortzád előtt el-kell rejteznem, bújdosó, és vándorló lészek a' földön: mellyből az következik, hogy valaki én reám találkozik, meg-öl engemet.

15. És monda nékie az Úr: Sőt inkább valaki meg-ölendi Kaint, hétszerte inkább megbün-

büntettetik. És az Isten meg-bélyegezé Kaint, hogy senki, valaki találná őtet, meg ne ölné.

16. Ki-menvén annakokáért Kain az Urnak orczája elől, lakozék Nódnak tartományában, az Édennek Napkelet felől-való részében.

17. És esméré Kain az ő feleségét, ki fogada méhében, és szülé a' Hánochot: és építe várost, és nevezé azt az ő fiának nevéről Hánochnak.

18. És lőn Hánochnak fia Irád: És Irád nemzé Mechujáelt: Mechujáel pedig nemzé Methusáelt, és Methusáel nemzé Lámechet.

19. Lámech pedig vőn magának két feleséget: az elsőnek neve vólt Háda, a' másiknak pedig neve Tzilla.

20. És szülé Háda a' Jábált: ez vólt találója minden sátorban lakozóknak, és a' barom tartásnak mesterségének.

21. Ennek pedig attyafiának Júbál vólt neve: ez vólt találója a' hegedülésnek és lantolásnak mesterségének.

22. A' Tzilla-is pedig szülé a' Tubálkaint, ki tanitá az értzből és vasból-való mívnek mesterségét: és a' Tubálkainnak húgát a' Nahamát.

23. Akkor monda Lámech az ő feleségeinek: óh Háda és Tzilla, halljátok meg az én szómat, a' ti füleiteket adjátok az én beszédemnek Lámechnek feleségei! *bizony* ha valamelly erős férfiútól sebet vennék-is, vagy valamelly vastag ifjútól kéket; meg-ölném azt még-is.

24. Ha Kainért hétképper áll az Isten bosszút, Lámechért hetvenhétszerte inkább.

25. Az Ádám pedig ismét esméré az ő feleségét, ki szüle nékie fiat, és nevezé annak nevét SETHnek; mert adott, *úgymond*, énnékem az Isten más magot az Ábelért, kit meg-öle Kain,

26. Sethnek-is lőn fia, kit neveze ÉNOSnak: akkor kezdeték az Urnak neve segítségül hívatni.

V. RÉSZ.

Az özön-viz előtt-való Atyáknak életek és halálok: Énochnak az égbe ragadtatása.

EZ az Ádám' nemzetségének elő-számlálása. A' melly napon teremtette vala Isten az embert, az Isten (*a*) hasonlatosságára teremtette vala őtet. (*a*) *Fel.* 1 : 26. *Al.* 9 : 6.

2. Ferfiúvá és aszszonyi-állattá teremtette vala őket: és meg-áldotta vala őket, és nevezte vala az ő neveket embernek, a' melly napon teremtetének.

3. Élt vala pedig Ádám száz harmintz esztendőket, mikor nemzené az ő fiát az ő képére és hasonlatosságára, és nevezné annak nevét Sethnek.

4. És vóltak az Ádámnak (*b*) napjai, minekutánna Sethet nemzette, nyóltzszáz esztendők, mellyekben nemzett fiakat ésleányokat.

(*b*) 1 *Chrón.* 1 : 1.

5. És illyen módon az Ádámnak minden napjai, mellyekben élt, vóltanak kilentzszáz és harmintz esztendők: és meg-hala.

6. Éle pedig Seth száz őt esztendőket, és nemzé az Énóst.

7. És éle Seth, minekutánna nemzé Énóst, nyóltzszáz hét esztendeig: mellyekben nemze fiakat és leányokat.

8. És illyen módon a' Sethnek minden napjai, kilentz száz tizenkét esztendők lőnek: és meg-hala.

9. Éle pedig az Énós kilentzven esztendőket, és nemzé a' Kénánt.

10. És éle Énós, minekutánna nemzé Kénánt, nyóltzszáz tizenöt esztendeig: mellyekben szüle fiakat és leányokat.

11. És illyen módon az Énósnak tellyes napjai, kilentzszáz és öt esztendők: és meg-hala.

12. Éle pedig Kénán hetven esztendőket, és nemzé Mahalaléelt.

13. És éle Kénán, minekutánna nemzé Mahalaléelt, nyóltzszáz negyven esztendeig: mellyekben nemzett fiakat és leányokat.

14. És lőnek a' Kénának minden napjai, kilentzszáz tiz esztendők: és meg-hala.

15. Éle pedig Mahalaléel hatvanöt esztendőket, és nemzé Járedet.

16. És éle Mahalaléel, minekutánna nemzé Járedet, nyóltzszáz harmintz esztendőket, és nemze fiakat és leányokat.

17. És lőnek a' Mahalaléelnek minden napjai, nyóltzszáz kilentzvenöt esztendők: és meghala.

18. Éle pedig Járed száz hatvankét esztendőket, és nemzé Énochot.

19. És éle Járed, minekutánna szülé Énochot, nyóltzszáz esztendőket: és nemze fiakat és leányokat.

20. És lőnek a' Járednek tellyes napjai, kilentzszáz hatvankét esztendők: és meg hala.

21. Éle pedig (*c*) Énoch hatvanöt esztendőket, és nemzé Mathuséláht. (*c*) *Jud.* 14.

22. Járt pedig az Énoch szüntelen az Istennel, minekutánna nemzette vólna Mathuséláht, háromszáz esztendeig: és nemze fiakat és leányokat.

23. És lőnek az Énochnak tellyes napjai, háromszáz hatvanöt esztendők.

24. És mivelhogy Énoch szüntelen Istennel járt vala, (*d*) nem találták sohol; mert az Isten fel-ragadá ötet. (*d*) *Sid.* 11: 5.

25. Éle pedig Mathusélah száz nyóltzvanhét esztendőket: és nemzé Lámechet.

26. És éle Mathusélah minekutánna nemzé Lámechet hétszáz nyóltzvankét esztendőket: és szüle fiakat és leányokat.

27. Lőnek azért a' Mathuséláhnak minden napjai, kilentzszáz hatvankilentz esztendők: és meg-hala.

28. Éle pedig a' Lámech száz nyóltzvankét-esztendőket: és nemze fiat.

29. És nevezé azt Nóénak, ezt mondván: Ez vígasztal-meg minket a' mi fáradtságunkban, és kézi-munkánkban-való nyomorúságunkban e' földön, mellyet meg-átkozott az Ur.

30. És éle Lámech minekutánna nemzette Nóét, ötszáz kilentzvenöt esztendőket: és nemze fiakat és leányokat.

31. És lőnek a' Lámechnek minden napjai, hétszáz hetvenhét esztendők: és meg-hala.

32. És mikor vólna Nóé ötszáz esztendős, nemzé Semet, Chámot, és Jáfetet.

VI. RÉSZ.

Az embereknek Istentől közönséges el-szakadások: az özön-víz el-jövetele felől-való jövendölés, és a' Bárkába kéfzülttetésre indító parantsolat.

1 LŐn pedig, hogy mikor meg-kezdettek vólna szaporodni az emberek a' földnek színén, és azok leányokat nemzettek vólna.

2. Láták az Istennek fiai ez embereknek leányit, hogy szépek vólnának, és vőnek magoknak feleségeket mind azok közzül, a' mellyeket kedvelnek vala.

3. Annakokáért monda az Ur: Soha többé az én Lelkem nem vetekedik az emberek felől, mivelhogy testek: mindazáltal engedek nékiek *meg-térésre* száz húsz esztendőket.

4. Akkor az időben valának a' földön nagy Oriások, azután-is pedig vóltak, mikor az Istennek fiai egyesülének az embereknek leányival, kik szülének azoknak *magzatokat*: Ezek ama' hatalmasok, kik régen híres neves emberek vóltak.

5. És látá az Ur, hogy az embereknek gonoszságok sok vólna e' földön, és az ő szíveknek (*a*) minden idúlatja és gondolatja szüntelen csak gonosz vólna. (*a*) *Al.* 8: 21. *Jer.* 17: 8.

6. Meg-bánná azért az Ur, hogy az embert teremtette vólna a' földön, és az ő szívében bánkodék azon.

7. És monda az Ur: El-törlöm az embert, a' kit teremtettem, a' földnek színéről, mind embert, mind barmokat, tsúszómászó állotokat, és az égen repeső madarakat; mert bánom, hogy azokat teremtettem.

8. De a' Nóé kegyelmet nyere az Ur előtt.

9. * A' Nóénak pedig dolga így vólt: a' Nóé igaz férfiú és tökélletes vala az időhen-való emberek között, az Istennel jár vala szüntelen a' Nóé.

10. Nemze pedig Nóé három fiakat, Semet, Chámot és Jáfetet.

11. A' föld pedig meg-fertéztetett vala Isten előtt, és a' föld hamissággal rakva vala.

12. Tekínte azért Isten a' földre, és imé meg-fertéztetett vala; mert minden test meg-fertéztette vala az ő útát a' földön.

13. Annakokáért monda Isten a' Nóénak: Minden testnek vége el-közelget én előttem, mivelhogy e' föld bé-tőlt hamissággal ő miattok; azért ímé én el-vesztem őket mind az egész földdel egybe.

14. Tsinálj magadnak Bárkát Gófer fából, sok hajlékokat tsinálj a' Bárkában, és fenyő viasszal meg-öntsed azt belől és kivül.

15. Illyen formára tsináljad pedig azt: a' Bárkának hoszsza háromszáz sing légyen, a' szélessége légyen ötven sing, és a' magassága harmintz sing.

16. Világos ablakokat tsinálj a' Bárkán, és egy singnek hoszszasága szerént végezd-el azt fellül, ajtót pedig óldalúl tsinálj a' Bárkán; alsó, közép, és harmad' padlások légyenek benne.

17. És ímé én hozok e' földre özön-vizet, hogy el-veszesszek minden testet, mellyben vagyon élő lélek az ég alatt: valami e' földön vagyon, meg-hal.

18. Mindazáltal te veled kötést tészek, hogy bé-menj te a' Bárkába, te, és a' te fiaid, a' te feleséged és a' te fiaidnak feleségeik te veled egybe.

1 *Pét.* 3: 20.

19. És minden testnek élő állatjából, mindenből felest vígy-bé a' Bárkába, hogy veled együtt életben tartassanak-meg: *tudni-illik* hímet és nőstényt.

20. A' madarak közzül az ő nemek szerént, a' barmok közzül az ő nemek szerént, és e' földnek tsúszómászó állati közzül az ő nemek szerént: minden állatokból felesek menjenek-bé te hozzád, hogy éljenek.

21. Te

21. Te pedig minden eledelt, melly meg-enni jó, szerezz magadnak, és takard-bé, hogy legyen néked eledeledre, és azoknak.

22. Mellyet a' Nóé meg-tselekedék. Mind akképen (*c*) tselekedék, a' mint Isten néki megparantsolta vala. (*c*) *Sid.* 11:7.

VII. RÉSZ.

Nóénak háza-népével és a' meg-maradandó oktalan állatokkal a' Bárkába költözése, és az özön-víznek el-indúlása, melly e' világot el-boritja.

1 Mónda azért az Ur a' Nóénak: Menj-bé te és mind a' te egész házad-népe a' Bárkába; mert tégedet láttalak igaznak lenni én előttem e' mostani emberek között. *r.* 6: 9.

2. Minden tiszta állatból hetet-hetet vígy-bé, hímet és nőstényt; de a' melly állatok tisztátalanok, azokból kettőt-kettőt, hímet és nőstényt.

3. Az égi madarakból-is hetet-hetet hímet és nőstényt, hogy azoknak magvok maradjon-meg az egész földnek színén.

4. Mert hét nap el-múlva esőt botsátok e' földre negyven napig és negyven éjjig: és eltörlök minden állatot, mellyet teremtettem, a' földnek színéről.

5. * Tselekedék azért Nóé (*a*) mind a' szerént, a' mint az Úr nékie meg-parantsolta vala (*a*) *Mát.* 24:38. *Luk.* 17:20. 1 *Pét.* 3:20.

6. A' Nóé pedig hatszáz esztendős vala, mikor az özön-víz vólt a' földön.

7. Bé-méne azért Nóé, és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fiainak feleségeik ő véle a' Bárkába, az özön-víz előtt. *Mát.* 24 38. *Luk.* 17:27.

8. A' tiszta barmok közzül, és a' tisztátalan barmok közzül, a' madarak közzül, és minden földön tsúszómászó állat közzül.

9. Kettő-kettő méne-bé Nóéhoz a' Bárkában, hím és nőstény; a' mint Isten meg-parantsolta vala Nóénak.

10. * Lőn pedig hogy heted' napon meg-indúlna az özön-víz a' földön.

11. A' Nóé életének hatszázadik esztendejében, második hónapban, e' hónak tizenhetedik napján, a' mélységes örvényeknek fejei meg-szakadának ugyan azon napon, és az egeknek tsatornái meg-nyilatkozának.

12. És lőn eső a' földre negyven napig és negyven éjjig.

13. Azon napon ment vala bé Nóé, Sem, Chám, és Jáfet Nóénak fiai, a' Nóé felesége és az ő fiainak három feleségeik ő véle a' Bárkába.

14 Ők, és minden vadak az ő nemek szerént, és minden barom az ő neme szerént, és minden tsúszómászó állat, melly tsúszmász a' földön, az ő neme szerént, és minden repeső állat az ő neme szerént, minden madarak, minden szárnyas állatok.

15. Menének azért Nóéhoz a' Bárkába minden testből, mellyben élő lélek vala, felesen.

16. Az-az: A' mellyek bé-mentenek, hím és nőstény ment-bé minden testből, a' mint parantsolta vala Isten ő néki: és az Úr ő reájok bézárlá az ajtót.

17. Mikor azért ez' özön-víz negyven napig vólna a' földön; először annyira nevekedének a' vizek, hogy fel-vehetnék a' Bárkát, es az fel-emelkednék a' földről.

18. Annakutánna a' vizek nagy erőt vévén és meg-nevekedvén felette igen e' földön, a' Bárka jára a' vizeknek színén.

19. Azután mikor a' vizek felette igen nagy erőt vettek vólna a' földön, minden magas hegyek bé-boríttatának, mellyek az egész ég alatt vagynak.

20 Tizenöt singgel nevekedének a' vizek fellyebb a' hegyeknél, minekutánna a' hegyek bé-boríttattak vala.

21. * És meg-hala minden földön járó test, mind madár, mind barom, mind vad, és földön mászó minden állat: és minden ember. *Luk.* 17 27.

22. Mindenek valamellyeknek orrokban élő léleknek lehelleti vala, mindenek, valamellyek szárazon laknak vala, meg-halának.

23. El-törle azért az Isten minden állatot, melly vala a' földnek színén, embertől fogva mind baromig, mászó állatig és repeső állatig, mindenek el-töröltetének e' földről; és tsak Nóé (*b*) marada, és a' kik ő véle valának a' Bárkában. (*b*) 2 *Pét.* 2:5.

24. És erőt vőnek a' vizek a' földön, száz ötven napokig.

VIII. RÉSZ.

Az özön-viz el-múlik: a' föld meg-szárad: Nóé ki-jő a' Bárkából: Az Istennek áldozik hálá-adó áldozattal.

1 Meg-emlékezék pedig az Isten Nóéról, és minden vadról, minden baromról, mellyek ő véle valának a' Bárkában: és botsáta az Isten szelet a' földre, hogy a' vizek meg-szünnének.

2. És mikor a' mélységnek fejei, és az égnek tsatornái bé-zároltattak vólna, *és* az égből való zápor-eső meg-tiltatott vólna.

3. El-távozának a' vizek a' földnek színéről, szün-

ſzüntelen menvén, és meg-ſzállának a' vizek ſzáz ötven nap múlva.

4. Annyira, hogy meg-nyúgovék a' Bárka heted' hónapban, annak a' hónak tizenhetedik napján, az Ararát hegyei közzül *egygyen.*

5. A' vizek pedig mennek vala és ſzállanak vala mind a' tizedik hónapig; első napján a' tizedik hónak, meg-tetzének a' hegyeknek tetejei.

6. * És negyven nap el-múlván, meg-nyitá Nóé a' Bárkának ablakát, mellyet tsinált vala.

7. És ki-botsáta egy hollót, melly ki-menvén ide 's tova jár vala, míglen meg-ſzáradnának a' vizek a' földön.

8. Botsáta azért ki galambot-is, hogy meglátná, ha meg-ſzabadúlt vólna a' földnek ſzíne a' vizektől.

9. De mikor e' galamb az ő lábainak nyúgalmat nem talált vólna, meg-tére ő hozzája a' Bárkába; mert vizek valának az egéſz földnek ſzínén, és ő kezét ki-nyújtván meg-fogá azt, és bé-vévé azt magához a' Bárkába.

10. Vára pedig azután hét napokat, és ismét ki-botsátá azt a' galambot a' Bárkából.

11. És meg-jöve ő hozzája a' galamb eſtvére, és ímé egy le-ſzakaſztott olaj-fa levél vala annak ſzájában. Meg-esméré azért Nóé, hogy megſzabadúlt vólna a' földnek ſzíne a' vizektől.

12. Vára mindazáltal még-is hét napokat, és ki-botsátá azt a' galambot, melly többé ő hozzája viſzſza nem téte.

13. És lőn hat ſzáz egy eſztendőben, az első hónak első napján, el-ſzáradának a' vizek a' földről, és el-fordítá Nóé a' Bárka' fedelét, és ſzéjjel néze; és ímé meg-ſzáradott vala a' földnek ſzíne.

14. Másod' hónapban pedig, a' hónak huſzonhetedik napján tellyeſséggel-meg ſzárada a' föld.

15 * És ſzóla Nóénak az Iſten, mondván:

16. Jöjj-ki e' Bárkából, te, és a' te feleséged, a' te fiaid és a' te fiaidnak feleségeik te veled.

17. És minden vadat, melly te veled vagyon, minden teſtnek neméből, mind madarakat, mind barmokat, és minden földön máſzó állatokat hozz-ki te veled; járjanak e' földön, gyümöltsözzenek és ſokasodjanak e' földön.

18. * Ki-jöve annakokáért Nóé és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fiainak feleségeik ő véle.

19. Minden vadak, minden máſzó állatok, minden repeső állatok, és minden földön mozgó állat, az ő nemek ſzerént ki-jövének a' Bárkából.

20. És építe óltárt Nóé az Urnak, és vőn minden tiſzta állatból, és minden tiſzta repeső állatból, és áldozék égő-áldozattal azon az óltáron.

21. És illatozá az Ur azt a' kedves illatot, és monda az Ur az ő ſzívében: Nem átkozom-meg többé a' földet az emberért, jóllehet az embernek ſzívének (*b*) gondolatja gonoſz az ő ifjúságától fogva; és többé el nem veſztem mind az élő állatokat, a' mint *moſt* tselekedtem. (*b*) *Fell.* 6: 5 *Mát.* 15: 19.

22. Ennekutánna míg a' föld léſzen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, a' nap és az éjtſzaka-meg nem ſzünnek.

IX. RÉSZ.

Az Iſten Nóét áldáſsal vigaſztalja: ő véle és minden állatokkal kötött frigyének jeléül állatja a' ſzivárványt. Ckám gonoſzúl tselekeſzik és meg-átkoztatik.

1 Annakfelette meg-áldá Iſten Nóét és az ő fiait, és azt mondá nékiek: (*a*) Gyümöltsözzetek, és ſokasodjatok, és töltsétek-bé a' földet. (*a*) *Fell.* 1: 28. 8: 17.

2. És tőletek-való félelem és rettegés légyen minden földi vadakon, minden égi madarakon: mind a' földön járó minden állatok, mind a' tengernek minden halai, a' ti kezeitekbe adattattak;

3. Minden mozgó és élő állatt légyen néktek eledeltekre: mint e' földnek füvét *azoknak,* azonképpen adtam (*b*) mind azokat néktek. (*b*) *Fell.* 1: 29. 3 *Mós.* 17: 24.

4. De a' húst az ötet elevenítő vérrel-meg ne egyétek.

5. Bizonyára pedig a' ti véretekért, mellyben vagyon a' ti élő lelketek, boſzſzút állok, minden vad állaton boſzſzút állok azért: (*c*) és az emberen, 's minden ő attyafián boſzſzút állok az embernek lelkéért. (*c*) 2 *Mós.* 21: 8.

6. (*d*) A' ki az embernek vérét ki-ontándja, ember által ontaſsék ki-viſzontag annak vére; mert az ő ábrázatjára teremtette Iſten az embert. (*d*) *Mát.* 26: 52. *Jelen.* 13: 10.

7. Ti pedig (*e*) gyümöltsözzetek és ſokasodjatok, ſzaporítsatok és ſzaporodjatok a' földön. (*e*) *Fell.* 11: 28. 8: 17.

8. És ſzóla az Iſten Nóénak, és az ő fiainak ő véle, ezt mondván:

9. Én pedig ímé (*f*) ſzövetséget ſzerzek ti veletek és a' ti utánnatok-való magvatokkal. (*f*) *Esa.* 54: 9.

10. És minden élő állatokkal, mellyek veletek vagynak, a' madarak közzül, barmok közzül, és a' földnek minden vadai közzül, mellyek veletek vagynak: a' Bárkából ki-jött állatoktól fogva a' földnek minden vadaiglan.

11. Szövetséget téſzek, *mondok,* ti veletek, hogy ſoha ezután mindenteſt-el nem véſz özönvíz miatt; és nem léſzen ſoha özönvíz a' földnek el-veſztésére

12. És

12. És monda az Isten: Ez lészen a' szövetségnek jele, mellyet én vetek én közöttem, és ti közöttetek, és minden élő-állat között, melly ti veletek vagyon mind örökké-való időkre.

13. Az én Ivemet helyheztettem a' felhőkben, melly az én közöttem, és e' föld közöttvaló szövetségnek jele lészen.

14. És lészen, hogy mikor felhőkkel az eget bé-fedezem a' föld felett, akkor meg-tetszik az én Ivem a' felhőben.

15. És meg-emlékezem az én szövetségemről, melly vagyon én közöttem, és ti közöttetek, és minden testből-való élő-állat között: és nem lészen ennekutánna özön-víz a' földnek el-veszтésére.

16. Mert mikor lejénd az én Ivem a' fellegekben, meg-tekíntem azt, hogy meg-emlékezzem az örökké-való kötésről Isten között, és minden élő-állat között, minden testtel egybe, melly a' földön vagyon.

17. És monda Isten Nóénak: Ez a' szövetségnek jele, mellyet vetettem én közöttem, és minden test között, melly vagyon a' földön.

18. Valának pedig a' Nóé' fiai, kik a' Bárkából ki-jöttek vala: Sem, Chám, és Jáfet. A' Chám pedig a' Kanaánnak attya.

19. Ezek a' Nóé' három fiai, kik által ismét el-szaporodék az egész föld.

20. És kezde Nóé szőlőt plántálni, mivelhogy a' földnek mivelésére adta vala magát.

21. És minekutánna ivott vólna annak borában, meg-részegedék, és az ő sátorának közepette meg-mezítelenité magát.

22. És mikor látta vólna a' Chám, a' Kanaánnak attya az ő attyának mezítelenségét, megmondá az ő két attyafiának az útszán.

23. Akkor Sem, és Jáfet az ő felső ruháját vévén, magoknak ketten vállokra veték, és hátra menvén ő hozzá járúlának, és bé-fedezék az ő attyoknak mezítelenségét: az ő ortzájok pedig, mivelhogy el-fordíttattak valának, nem láták az ő attyoknak mezítelenségét.

24. Fel-serkenvén pedig Nóé a' borból, meg-tudá, a' mit tselekedett vólna ő véle az ő kisebbik fia.

25. És monda: Átkozott lészen a' Kanaán, szolgáknak szolgája lészen az ő attyafiai között.

26. Annakutánna monda: Áldott az Úr, Semnek Istene, és a' Kanaán szolgájok légyen nékiek.

27. Szaporítsa az Isten a' Jáfetet, és lakozzék a' Semnek Sátoriban, és légyen a' Kanaán nékiek szolgájok.

28. Éle pedig a' Nóé az özön-víz után három száz ötven esztendőket.

29. És így vóltak a' Nóénak tellyes napjai, kilentz száz ötven esztendők: és meg-hala.

X. RÉSZ.

A' Nóé' három fiainak szaporodások, és minden népeknek azoktól-való terjedések.

1 Ezek pedig a' Nóé' fiainak, Semnek, Chámnak, és Jáfetnek nemzetségi, kiknek az özön-víz után lettek fiai.

2. Jáfetnek (*a*) fiai: Gómer, Mágóg, Madai, Jáván, Thubál, Mésech, és Thirás. (*a*) 1 *Chr.* 1:5.

3. A' Gómer' fiai pedig: Aschenáz, Risáth, és Togárma.

4. A' Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim, és Dodánim.

5 Ezektől osztattak-meg azután a' pogányok' tartományai az ő földökben, kinek-kinek az ő nyelve szerént; az ő nemzetségekben-való tselédjek szerént.

6. Chámnak pedig fiai: (*b*) Chús, Mitzráim, Pút, és Kanaán. (*b*) 1 *Chrón.* 1:8.

7. A' Chúsnak pedig fiai: Séba, Hávilah, Sábthah, Rahámah, Sabthéka. A' Rahamáhnak pedig fiai: Séba, és Dédán.

8. Annak-felette Chús nemzé Nimródot: ez kezde hatalmassá lenni a' földön.

9. Ez hatalmas vadász vala az Úr előtt; azért szokták mondani *példa-beszédben*: *Ez* ollyan hatalmas vadász az Úr előtt, mint a' Nimród.

10. És az ő birodalmának kezdete vólt Bábel, Erech, Achád, és Kálne, a' Sinárnak földében.

11. E' földről ment azután Assiriába, holott építé Ninivét, Rechoboth várost, és Kaláht.

12. És Résent Ninivé között, és Kaláh között: az *a' Ninivé* felette igen nagy város.

13. A' Mitzráim pedig nemzé ezeket: Lúdimot, Anamimot, Lehabimot, és Nasthuchimot.

14. Pathrusimot, és Kásuchimot, honnan származtak a' Filistéusok, és a' Kásthorimot.

15. Kanaán pedig nemzé Sidont, az ő első szülöttét, és a' Chéthet.

16. A' Jebuséust, Emorréust, és a' Girgaséust.

17. A' Chivvéust, Harkéust, és Sinéust.

18. Arvadéust, Tzemaréust, Hamathéust: és azután el-terjedének a' Kananéusoknak tselédi.

19. Vólt pedig a' Kananéusnak határa, Sidonból, a' mellyen mennél Gérárba, mind Gázáig, és onnét ismét, a' mellyen kell menni Sodomába, Gomorába, Admáhba, és Séboimba, mind Lésáiglan.

20. Ezek a' Chámnak fiai az ő tselédjek szerént,

réut, az ő nyelvek szerént, az ő földökben az ő népek között.

21. * Továbbá a' Semnek-is lőnek *magzati*, az Eber' minden fiainak Attyoknak, a' Jáfetnek, ki leg-nagyobb vala, attyafiának.

22. (*c*) A' Semnek *azért* fiai: Elám, Asúr, Arfaksád, Lúd, és Arám. (*b*) 1*Chrón.* 1: 17.

23. Aránnak pedig fiai: Us, Hul, Gether, és Mesch.

24. Arfaksád pedig nemzé Sélaht, Sélah pedig nemzé Ebert.

25. Az Ebernek-is lőnek két fiai: Az egygyiknek neve Péleg, mivelhogy ennek idejében oszlott-meg a' föld; az ő attyafiának pedig neve Joktán.

26. Joktán pedig nemzé Almodádot, Sélefet, Hasarmávethet: és Jerachot.

27. Hadorámot, Uzált, és Diklát.

28. Obált, Ahimáélt, és Sébát.

29. Ofirt, Havilát, és Jobábát: mind ezek Joktán' fiai *vóltanak*.

30. És vólt ezeknek lakások Mésától fogva, mellyen mennél Séfárba, mind a' Nap-keleti hegyekig.

31. Ezek a' Semnek fiai az ő tselédjek szerént, az ő nyelvek szerént: az ő földökben, az ő népek között.

32. Ezek a' Nóé' fiainak tselédi az ő nemzetségek szerént az ő népek között; és ezektől szaporodának-el a' népek e' földön az özön-víznek utánna.

XI. RÉSZ.

A' Babilon' tornya kezd épűlni: a' nyelvek öszve-elegyednek: a' Sem' maradéki mind Ábrámig elő számláltatnak.

1 Mind az egész föld pedig egy nyelven szóll vala, és a' szólásnak beszéde egy vala.

2. És mikor Nap-kelet felől ki-indúltak vólna, találának a' Sinhár' földében egy mezőt, és lakozának ott.

3. És mondának egymásnak: Jer' tsináljunk téglákat, és égessük jól meg: és a' téglák kő gyanánt valának őnékiek, és az enyv mész gyanánt.

4. Mondának annakokáért: Jertek építsünk magunknak várost, és tornyot, mellynek magassága az eget érje, és *illyen módon* szerezzünk magunknak nevet; mert né talám el-oszlunk az egész földnek színére.

5. Le-szálla pedig az Úr, hogy látná azt a' várost, és a' tornyot, mellyet építenek vala az emberek' fiai.

6. És az Úr mondott vala: Imé e' nép egy, és mindnyájan nékiek egy nyelvek vagyon; és mivelhogy ezt kezdették mostan mivelni, ezután semmi meg nem tarthatja őket, hogy szinte ezenképpen ne tselekedjenek mindeneket, a' mellyeket *vakmeröképpen* el-végeztek tselekedni.

7. No *azért* szálljunk alá, és veszessük eszét ott az ő nyelveknek: hogy egymásnak beszédét meg-ne értsék.

8. *Illyen módon* széleszte vala el őket az Úr onnét, az egész földnek színére: és megszünének építeni azt a' várost.

9. Annakokáért nevezé *minden* annak nevét Bábelnek; mivelhogy az Úr ott veszte vólna eszét az egész földnek nyelvének, és az Úr onnét széleszte vólna el őket az egész földnek színére.

10. * Ezek a' Semnek (*a*) nemzetségi. A' Sem száz esztendős korában nemzé Arfaksádot, az özön-víz után két esztendőkkel. (*a*) 1*Chrón.* 1: 17.

11. És élt a' Sem, minekutánna nemzette Arfaksádot, öt száz esztendeig, és nemzett fiakat, és leányokat.

12. Az Arfaksád éle harmintz-öt esztendőket, és nemzé a' Sélaht.

13. És éle az Arfaksád, minekutánna nemzette Sélaht, négy száz, és három esztendőket, és nemzett fiakat, és leányokat.

14. A' Sélah pedig éle harmintz esztendőket, és nemzé az Ebert.

15. És éle a' Sélah, minekutánna nemzé az Ebert, négy száz három esztendőket, és nemzett fiakat, és leányokat.

16. Éle pedig Eber (*b*) harmintz négy esztendőket, és nemzé Péleget. (*b*) 1*Chrón.* 1: 19.

17. És éle Eber, minekutánna nemzé Péleget, négy száz harmintz esztendőket, és nemze fiakat, és leányokat.

18. Éle pedig Péleg harmintz esztendőket, és nemzé Réut.

19. És éle Péleg, minekutánna nemzé Réut, két száz kilentz esztendőket, és nemzett fiakat, és leányokat.

20. A' Réu pedig éle harmintz-két esztendőket, és nemzé Sérugot.

21. És éle a' Réu, minekutánna nemzé a' Sérugot, két száz hét esztendeig, és nemze fiakat, és leányokat.

22. Éle pedig Sérug harmintz esztendőket, és nemzé a' Náchort.

23. És éle Sérug, minekutánna nemzé Náchort, két száz esztendőket, és nemze fiakat, és Leányokat.

24. Éle pedig Náchor huszon-kilentz esztendőket, és nemzé a' Thárét

25. És

25. És éle Náchor minekutánna nemzé Thárét, száz tizen-kilentz esztendőket, és nemze fiakat, és leányokat.

26. Éle pedig Tháré hetven esztendőket, és nemzé Ábrámot, Náchort, Hárántt.

27. * Ezek azért a' Thárénak nemzetségi. A' Tháré nemzé Ábrámot, Náchort, és Hárántt. A' Hárán pedig nemzé Lótot.

28. Meg-hala pedig Hárán az ő Attyának Thárénak szemei előtt, az ő születésének földében, *tudni-illik* Cháldeának *városában*, Ur *nevű városban.*

29. Vőnek pedig magoknak feleségeket Ábrám, és Náchor: az Ábrám' feleségének neve *vólt* Sárai: a' Náchor' feleségének neve Milchah, Háránnak leánya, melly Hárán attya vólt Milchának, és Jiscáhnak.

30. A' Sárai pedig meddő vala, és nem vala nékie magzatja.

31. Fel-vévé pedig Tháré Ábrámot az ő fiát, és Lótot a' Hárannak fiát, az ő unokáját, és a' Sárait az ő menyét, az Ábrámnak az ő fiának feleségét, és ki-jövének egygyütt a' Cháldeának Ur *nevű városából*, hogy mennének Kanaánnak tartományába, és mikor jutottak vólna Háránba, ott maradának.

32. És lőnek a' Tháré' életének napjai két száz öt esztendők, és meg-hala Tháré Háránban.

XII. RÉSZ.

Ábrám Istentől hazájából a' Kanaán' földére ki hivattatik, onnét Égyiptomba költözik, holott felesége tőle el-vétetik ideig; de viszsza-adatik.

1 Ezt mondotta vala pedig az Úr az (*a*) Ábrámnak: Eredj-ki a' te földedből, a' te rokonságid közzül, a' te Atyádnak házából, a' földre, a' mellyet mutatándok néked. (*a*) *Sid.* 11:8.

2. És nagy nemzetségnek attyává tészlek tégedet, és meg-áldlak tégedet, és fel-magaszta lom a' te nevedet; és *immár* légy áldás.

3. Meg-áldom azokat, a' kik tégedet meg-áldanak, a' ki pedig meg-átkoz tégedet, meg-átkozom azt; és e' földnek minden nemzetségi (*b*) meg-áldatnak te benned. (*b*) *Al.* 18: 18. 22: 18.

4. Mikor pedig Ábrám ki-menne *Háránból*, a' mint az Úr mondotta vala nékie, a' Lót-is el-méne ő véle: az Ábrám pedig hetven-öt esztendős vala, mikor ki-méne Háránból.

5. És fel-vévé Ábrám az ő feleségét a' Sárait, és az ő attyafiának fiát, a' Lótot, és minden jószágát, 's marháját, mellyet kereftek vala, és minden személlyeket, mellyeket szerzettek vala Háránban, kik el-indúlván, hogy mennének Kanaán' földére, végezetre oda jutának.

6. És által-méne Ábrám a' földön mind Sichemig, a' Mórehnak tserfás mezejéig: a' Kananéusok valának pedig akkor abban a' tartományban.

7. Annakokáért meg-jelenék az Úr az Ábrámnak, és monda nékie: A' te magodnak adom e' tartományt; és építe *Ábrám* ott óltárt az Úrnak; ki meg-jelent vala néki.

8. Azután el-méne onnét a' hegyre, *melly* Béthelnek Nap-kelet felől-*való részére vagyon*, és ott voná-fel sátorát; Béthelt Nap-nyúgotra, és Háit Nap-keletre hagyván, és ott óltárt építvén az Úrnak, az ő nevét segítségül hívá.

9. És el-méne Ábrám, szunetlen menvén a' *Kanaán' földének* Dél *felől-való részére.*

10. Vala pedig azon a' földön éhség: annakokáért alá-méne Ábrám Égyiptomba, hogy ott élne, mint-egy jövevény; mert nagy éhség vala a' *Kanaán'* földén.

11. És mikor el-közelgetett vólna Égyiptomhoz, monda a' feleségének Sárainak: Imé mostan látom, hogy te szép ábrázatú aszszonyi-állat vagy.

12. És e' következhetik, hogy az Égyiptombéliek látván tégedet, *azt* mondják: ez ennek felesége; 's meg-ölnek engemet, és tégedet elevenen meg tartanak.

13. Mondjad azért, kérlek, *hogy* én húgom vagy; hogy te éretted jol légyen az én dolgom, és az én lelkem éljen te éretted.

14. Lőn annakokáért, hogy mikor bé-menne Ábrám Égyiptomba, látnák az Égyiptombéliek, hogy felette igen szép ábrázatú vólna az az aszszonyi állat.

15. És látván őtet a' Faraó' fő-fő szolgai, dítsérék a' Faraónak, és el-vivék azt az aszszonyi-állatot a' Faraó' udvarába.

16. Ki az Ábrámmal jól tőn ő érette, és valának őnékie juhai, ökrei, szamarai, szolgai, szolgáló-leányi, nőstény szamarai, és tevéi.

17. Meg-veré pedig az Úr Faraót felette igen nagy tsapásokkal, és az ő udvara népét-is a' Sáraiért, az Ábrám' feleségéért.

18. A' Faraó annakokáért az Ábrámot hívatván, monda *nékie*: Miért mivelted ezt én velem? Miért nem mondottad-meg énnékem, hogy ez teneked feleséged *vólna*?

19. Miért mondottad ezt: Én húgom? hogy arra nézve őtet magamnak feleségül venném. Mostan annakokáért imhol a' te feleséged, vedd magadhoz *őtet*, és menj-el.

20. És parantsolatot ada Faraó ő felőle mind az ő szolgainak, kik el-botsáták őtet, és az ő feleségét, és minden marháját, valamelly övé *vala.*

XIII. RÉSZ.

Ábrám, és Lót ki-jönek Egyiptomból: el-válnak egymáſtól: Az Iſten másodſzor igéri Ábrámnak a' Kanaán' földét, és az ő magvának meg ſzaporodását.

1 Fel-jöve annakokáért Ábrám Égyiptomból, ő, és az ő Felesége, és minden, valami ő jóſzága 's *marhája* vala; a' Lót-is ő véle egyetembe *Kanaánnak* Dél felől-való tartományába.

2. (Az Ábrám pedig igen gazdag vala barmokkal, ezüſttel: és aranyal.)

3. És a' melly úton elő-ment vala, azon úton fel-jöve a' Dél felől-való tartományból mind Béthelig, a' helyig, holott előſzör néki sátora vala, Béthel, és Hái között.

4. Az óltárnak helyére, (*a*) mellyet ott előſzör tsinált vala; és ott az Ábrahám az Úrnak nevét segítségül hívá. (*a*) *Fel.* 12: 8.

5. * A' Lótnak-is pedig, ki az Ábrámmal jár vala, valának juhai, és ökrei, és sátorai

6. És immár az a' *föld* nem ſzenvedheti vala őket, (*b*) hogy egygyütt laknának; mert sok jóſzágok 's marhájok vala, és egygyütt nem maradhatnak vala. (*b*) *Al.* 36: 7.

7. Honnét támada versengés az Ábrámnak barom páſztori között, és a' Lótnak barom páſztori között; mert a' Kananéusok, és Perizéusok laknak vala akkor azon a' földön.

8. Monda azért Ábrám a' Lóthnak: Kérlek, hogy ne légyen versengés én közöttem, és te közötted, avagy az én páſztorim között, és a' te páſztorid között; mert Atyafiak vagyunk.

9. Avagy mind az egéſz föld nintsen-é te előtted? Kérlek, váljál-el tőlem; ha bal-kézre menéndeſz, én jobb-kézre mégyek; ha pedig jobb-kézre menéndeſz, én bal-kézre mégyek.

10. Fel-emelvén azért Lót az ő ſzemeit, látá, hogy a' Jordánnak minden tér-mezeje vizes föld vólna; mert minekelőtte el-veſztette vólna az Úr Sodomát, és Gomorát, ollyan vala, mint az Úrnak kertje, és mint az Égyiptomnak földe, a' Soárnak minden környéke.

11. És válaſztá magának a' Lót a' Jordánnak egéſz mezejét, és méne Lót Nap-kelet felé; és *illyen módon* el-válának egymáſtól.

12. Az Ábrám lakozik vala a' Kanaánnak tartományában, és a' Lót lakik vala a' mező-városokban, és sátorát mozdítá *ſzintén* Sodomáig.

13. Jóllehet a' Sodomának lakosi gonoſzok vólnának, és az Úr ellen felette igen vétkesek.

14. Az Úr pedig monda az Ábrámnak, minekutánna el-válék Lót ő tőle: Emeld-fel moſtan a' te ſzemeidet, és tekints a' hellyről, a' holott vagy Éjſzakra, Délre, Nap keletre, és Nap-nyúgotra.

15. (*c*) Mert mind az egéſz földet, a' mellyet látſz, néked adom, és a' te magodnak mind örökké. (*c*) *Fell.* 12: 17. *Al.* 15: 18. 26: 4. 5 *Mós.* 34: 4.

16. És ollyanná téſzem a' te magodat, mint a' földnek pora; hogyha valaki meg-ſzámlálhatja a' földnek porát, a' te magod-is meg-ſzámláltathatik.

17. Kelj-fel, és járd-el ez orſzágot az ő hoſzſzára, és ſzéleſségére; mert néked adom azt.

18. Elébb mozdítá azért sátorát az Ábrám, és el-menvén lakozék a' Mamrénak tér-mezején, melly Hebron mellett vagyon: és ott az Úrnak építe óltárt.

XIV. RÉSZ.

Lót rabságra vitetik, de meg-ſzabadíttatik: a' győzedelmes Ábrám Melchiſedektől áldást véſzen.

1 Lőn pedig Amrafelnek Sinár' Királyának, és Arióchnak Elaſár' Királyának, Chédorlaomernek Elám' Királyának, és a' Thidálnak, a' pogányok' Királyának idejekben.

2. Hadat támaſztának ezek a' Sodomabéli Béra Király ellen, a' Gomorabéli Birsa Király ellen, az Admabéli Sibna Király ellen, a' Siboimbéli Seméber Király ellen, és a' Béláhnak Királya ellen, melly Béláh az, a' mellyet Soárnak *hívnak.*

3. Mind ezek egybe-gyülének Siddimnek völgyében, melly *immár moſtan* a' Sós tenger.

4. Tizen-két eſztendeig ſzolgáltak vala a' Chédorlaomer *Királynak*, és tizen-harmadik eſztendőben ellene támadtak vala.

5. Tizen-negyedik eſztendőben azért el-jöve Chéderlaomer, és a' Királyok, kik ő véle *valának*, *és* meg-verék az Oriásokat Aſtheróth Kárnaimban, és a' Zuzéusokat Hámban, és az Emeusokat a' Kirjathaim' mezejében.

6. És a' Horéusokat az ő hegyeken, a' Seir hegyén, mind a' Páránnak mezejéig, melly vagyon a' puſzta mellett.

7. És meg-térvén menének. Hen-Mispátba, (melly most a' Kádes) és el-puſztíták az Amalékitáknak minden tartományokat, és az Emorréusokat-is, kik laknak vala Háseson-thamárban.

8. Annakokáért ki-méne a' Sodomának Királya, a' Gomorának Királya, Admáhnak Királya, Seboimnak Királya, Béláhnak, az-az Soárnak Királya, és meg-ütközének azokkal a' Siddimnek völgyében.

9. *Tudni-illik*, Chedorlaomerrel Elámnak Királyával, és Thidállal a' pogányok' Királyával, Amrafellel a' Sinárnak Királyával, és Arióchal az Elisárnak Királyával, négy Király öt Király ellen.

10. A' Siddimnek völgye pedig bővölködik vala enyvnek vermeivel. El-futamodának pedig a' Sodomának és a' Gomorának Királyi, és esének azokba; a' többi pedig el-futának a' hegyekre.

11. És el-vivék Sodomának és Gomorának minden gazdagságát, és minden eledeleket; és el-menének.

12. El-vivék Lótot-is, az Ábrám attyafiának fiát *minden* marhájával egybe, és el-menének; mert a' Lót lakik vala Sodomában.

13. * El jöve pedig egy, ki el-szaladott vala, és meg-mondá az Eber' nemzetéből-való Ábrámnak, ki lakik vala az Emorréus Mamrénak, az Escholnak és a' Háner' attyafiának mezején, kik az Ábrámmal szövetséget szerzettek vala.

14. Meg-hallá azért Ábrám, hogy az ő attyafia fogságba esett vólna, és fel-fegyverkeztete az ő házában nevekedett szolgai közzül viadalhoz háromszáz tizennyoltzat, és utánnok méne mind Dánig.

15. És meg osztá seregét azok ellen éjtszaka, ő, és az ő szolgai, és meg-vervén üzék őket mind Hobáig, melly Damaskusnak bal kezefelől-való részéről vagyon.

16. És viszsza hozván minden gazdagságot, a' Lótot-is, az ő attyafiát, az ő jószágával egybe viszsza-hozá, annakfelette aszszonyi állatokat, és *sok* népet.

17. Ki-méne annakokáért a' Sodomának Királya ő eleibe, minekutánna meg-tért vólna ő a' Chédorlaomernek, és az ő véle való Királyoknak meg-veréséből, a' Sávénak völgyébe, melly király völgyének *neveztetik.*

18. * A' Melchisédek (*a*) pedig a' Sálemnek Királya vön *Ábrám'* eleibe kenyeret és bort, és ő mivelhogy a' magasságos erős Istennek Papja vala: (*a*) *Sid.* 7: 11.

19. Meg-áldá őtet, és monda: Áldott az Ábrám az erős magasságos Isten előtt, a' mennynek, és a' földnek Birája előtt.

20. És áldott az erős magasságos Isten, ki a' te ellenségidet adta a' te kezedbe. Ada azért *az Ábrám* tizedet mindenekből ő nékie.

21. * És monda a' Sodomának Királya az Ábrámnak: Add-meg énnékem a' népet, és egyéb nyereséget végy magadnak.

22. Akkor monda Ábrám a' Sodoma Királyának: Fel-emeltem az én kezemet az Úrhoz, a' magasságos erős Istenhez, a' mennynek és földnek birájához.

23. Hogy semmit abban, a' mi tiéd, tsak egy fonal szálat-is, vagy egy saru-kötőt el nem vészek, hogy ne mondhassad azt: Én gazdagítottam-meg az Ábrámot.

24. Azoktól meg-válva, a' mit meg-ettenek e' szólgák, és e' férfiaknak részeken kivül, kik én velem el-jöttek vólt: az Aner, Eschor, Mamré, ők vegyék-ki az ő részeket.

XV. RÉSZ.

Az Isten szövetséget köt az Ábrámmal, és az ő magvának meg-szaporoddása felől tett igéretét meg-erősíti.

1 Ezeknek utánna szólla az Úr az Ábrámnak látás által, *a*) ezt mondván: Ne félj Ábrám: Én paisod vagyok tenéked, a' te jutalmad felette igen bőséges. *a*) *Esa.* 41: 10.

2. És monda az Ábrám: Úram Isten! mit adnál énnékem, holott én magzatok nélkül élek, és az, a' kire az én házam száll, e' Damaskusbéli Eliézer?

3. Ismét monda Ábrám: Imé énnékem nem adtál magot, és ímé az én házamban nevekedett szolgám lészen az én örökösöm.

4. És ímé szólla az Úr ő néki, Mondván: Ez nem lészen a' te örökösöd; hanem a' ki származik te tőled, az lészen a' te örökösöd.

5. És ki-vivé őtet, és monda: (*b*) Tekintsfel mostan az égre, és számláld-meg a' tsillagokat, ha azokat meg-számlálhatod; és monda nékie: Igy lészen a' te magod. (*b*) *Róm.* 4: 18.

6. És (*c*) hün az Istennek, és az tulajdonittaték ő néki igazságára. (*c*) *Róm.* 4: 3.

7. És monda nékie: Én vagyok az Úr, ki-tégedet ki-hoztalak a' Cháldeának *városából*, Urból, hogy néked adnám e' földet, hogy bírnád azt örökség szerént.

8. Monda pedig az Ábrám: Uram Isten! miről tudhatom-meg, hogy e' földet bírni fogom?

9. És felele néki: Hozz énnékem három esztendős üszőt, három esztendős ketskét, és három esztendős kost, gerlitzét és galamb fiat.

10. El-hozván azért mind azokat, ketté vagdalá azokat, és mindeniknek fele *részét* a' másik *része* ellenébe helyhezteté; de a' madarakat ketté nem vagdalta vala.

11. És mikor a' madarak esnének e' tagokra, az Ábrám el-üzi vala azokat.

12. Mikor pedig a' Nap immár el-nyúgodnék, az Ábrámra mély álom esék: ímé pedig nagy félelem és setétség vévé őtet környul.

13. És monda *az Ur* az Ábrámnak: Bizonnyal tudjad, hogy a' te magod jövevény lészen az idegen földön, és szolgálnak az idegen földön valóknak, és őket nyomorgatják, négyszáz esztendeig.

14. És azt a' népet-is, a' mellynek szolgálnak, én meg-ítélem, és annak utánna (d) ki-jönek ők nagy gazdagsággal. (d) 2Mós. 3:22.

15. Te pedig a' te atyáidhoz mégy *nagy* békeséggel, és el-temettetel jó vénségben.

16. És ők negyedik ember nyom el-múlva ide meg-térnek; mert az Emorréusoknak hamisságok még bé nem tölt.

17. És lőn, hogy mikor a' nap immár el-ment vólna, és setét éj vólna; ímé egy füstölgő kementze láttaték, és tüzes világosság, melly által mégyen vala az el-vagdaltatott *tagok* között.

18. E' napon tett az Úr szövetséget az (e) Ábrámmal, *ezt* mondván: A' te magodnak adom e' tartományt, az Égyiptomnak folyó-vizétől fogva, mind ama' nagy Eufrátes folyó-vízig.

(e) *Fell.* 12:7. 13:15. *Al.* 26:4. 5*Mós.* 34:4. 1*Kir.* 4:21. 2*Chrón.* 9:26.

19. A' Kenéusokat, Kenizéusokat, és a' Kadmonéusokat.

20. A' Hitthéusokat, Perizeusokat, az Oriásokat,

21. Az Emorréusokat, Kananéusokat, Girgaséusokat és a' Jebuséusokat.

XVI. RÉSZ.

Hágár Sáraitól Ábrám mellé háló-társúl adatik: terhbe esvén Aszszonyát nem betsüli: ki-üzetik: viszsza jő, és az Ismáelt szüli.

1 És mikor a' Sárai az Ábrám' felesége nem szülne nékie, vala néki egy Égyiptombólvaló szolgáló-leánya, kinek neve vala Hágár.

2. Mondá azért Sárai Ábrámnak: Imé mostan az Úr bé-zárlotta az én méhemet, hogy én ne szüljek; kérlek menj-bé az én szolgáló leányomhoz, talám az által-meg épülök: és engede Ábrám a' Sárai' szavának.

3. Vévé azért Sárai az Ábrám' felesége az Égyiptombéli Hágárt, az ő szolgáló-leányát, tíz esztendőkkel az után, hogy Ábrám a' Kanaán' földén kezdett vala lakni, és adá azt Ábrámnak az ő férjének feleségül.

4. És bé-méne Hágárhoz, ki fogada az ő méhében: és mikor látta vólna ő, hogy fogadott volna méhében, nem vala betsületi az ő aszszonyának ő előtte.

5. Annakokáért monda Sárai az Ábrámnak: néked köszönöm az én rajtam esett boszszúságot. Én adtam az én szólgáló-leányomat te melléd, és mivelhogy látja, hogy terhbe esett, semmi betsületem nintsen előtte: tészen ítéletet az Isten én közöttem, és te közötted.

6. Monda pedig Ábrám Sárainak: Imé a' te szolgáló-leányod a' te kezedben vagyon, azt miveljed véle, a' mi tenéked tetszik. Nyomorgatja vala azért Sárai őtet, és el-futa ő előtte.

7. *De* mikor az Úrnak Angyala találta vólna őtet a' forrás mellett a' pusztában, ama' forrás mellett, melly vagyon a' Súrra menő út mellett

8. Monda: Hágár Sárainak szolgáló-leánya, honnét jösz, és hová mégy? És az monda: A' Sárainak az én aszszonyomnak előtte futok én.

9. Akkor monda néki az Úrnak Angyala: Térj-meg a' te aszszonyodhoz, és alázd-meg magadat az ő kezei alatt.

10. És annak-felette monda néki az Úrnak Angyala: Igen meg-sokasítom a' te magodat, annyira, hogy sokása miatt meg-nem számláltathatik.

11. Azután monda néki az Úrnak Angyala: Imé te nehézkes vagy, és szülsz fiat; nevezed azért őtet Ismáelnek, mivelhogy Isten meghallotta a' te nyomorúságodat.

12. Az pedig lészen fene ember: az ő keze lészen mindenek ellen, és mindenek keze ő ellene; és minden ő attyafiainak ellenekbe lakozik.

13. És nevezé Hágár az Úrnak nevét, ki ő véle szóllott vala: Te vagy Isten, ki-látsz engemet; Mert ezt mondja vala: Avagy most-is nem az engem' látó után látok-é?

14. Annakokáért nevezé azt a' (a) forrást Lachai Roinak (*az-az, élő engem' látóének*) melly vagyon a' Kádes és Béred között. (b) *Al.* 24:62. 25:11.

15. Szüle azért a) Hágár Ábrámnak fiat, és nevezé Ábrám az ő fiának nevét, a' kit szüle Hágár, Ismáelnek. b) *Gal.* 4:22.

16. Ábrám pedig vala nyoltzvanhat esztendős, mikor Hágár szüle Ismáelt.

XVII. RÉSZ.

Isten az Ábrámnak és Sárainak neveket el-változtatván a' környül-metélkedést szerzi, és az Isák' születése felől ígéretet tészen.

1 Mikor pedig Ábrám kilentzvenkilentz esztendős vólna, meg-jelenék Ábrámnak az Úr, és monda nékie: Én vagyok az erős mindenható Isten, járj én előttem szüntelen, és légy állhatatos.

2. (a) És az én szövetségemet helyheztetem én közöttem és te közötted: és tégedet felette igen meg-szaporítlak. (a) 2*Mós.* 2:24. 6:4.

3 És le borúla Ábrám az ő ortzájára, és szólla ő véle az Isten, mondván:

4. Én felőlem, imhol az én szövetségem te veled, hogy lészesz te sok nemzetségeknek attya.

5. És nem hívattatik a' te neved ezután Ábrámnak, hanem a' te neved lészen Ábrahám; mert sok népeknek attyává tettelek tégedet.

6. És meg-sokasitalak tégedet felette igen; azt mivelem, hogy sok népek származzanak te tőled; Királyok-is származnak te tőled.

7. És

7. És helyheztetem az én ſzövetségemet én közöttem, és te közötted, és a' te magod között te utánnad az ő nemzetségekben örökké-való ſzövetségül, hogy légyek tenéked Iſtened, és a' te magodnak te utánnad.

8. És adom tenéked, és a' te magodnak te utánnad azt a' földet, mellyen jövevény vóltál, *tudni-illik*, a' Kanaánnak egéſz földét örökké-való birodalmúl; és léſzek nékiek Iſtenek.

9. * Annakfelette monda Iſten Ábrahámnak: Te pedig az én ſzövetségemet meg-őrízzed, te és a' te magod te utánnad az ő nemzetségekben.

10. Ez *pedig* az én ſzövetségem, én közöttem, és ti közöttetek, és a' te utánnad-való magod között, mellyet meg-kell tartanotok, hogy ti közöttetek minden férfiú környül-metélteſsék.

11. Környül-metéljétek pedig a' ti férfiúi teſteteknek bőrének eleit, (*b*) és az léſzen az én közöttem, és ti közöttetek-való ſzövetségnek jele.

(*b*) *Tsel.* 7: 8.

12. (*c*) Minden férfiú annakokáért nyóltzad' napon az ő ſzületése után környül-metélteſsék ti közöttetek a' ti nemzetségtekben, *akar* házatokban nevekedett ſzolga, *akar* pénzen vett, *akar* mi idegenek közzül-való, a' ki nem a' te magodból-való.

(*c*) 3 *Mós.* 12: 3.

13. Környül-metélteſsék, mondok, mind házadnál nevekedett ſzolgád, mind pénzen vett ſzolgád; és léſzen az én ſzövetségem a' ti teſteteken örökké-való ſzövetségül.

14. A' környül-metéletlen férfiú pedig, a' ki az ő férfiúi testének bőrét környül nem metéli, bizonnyal el töröltetik az ő népe közzül ezokáért; *mert* fel bontotta az én ſzövetségemet.

15. * Annakfelette monda Iſten Ábrahámnak: A' te feleségednek Sárainak ne hívjad nevét Sárainak; mert Sára az ő neve.

16. És meg-áldom őtet, és adok ő tőle néked fiat, meg-áldom, *mondok*, őtet, és léſzen népekké, *nemzetségeknek* királyai származnak ő tőle.

17. Akkor borúla Ábrahám az ő ortzájára, és moſolyogván monda az ő ſzívében: Avagy ſzáz eſztendős embernek léſzen-é gyermeke? Avagy Sára kilentzven eſztendős lévén ſzülhet-é?

18. És monda Ábrahám az Iſtennek: Vajha Ismáel élne te előtted!

19. Kinek monda az Iſten: Kétség-nélkül a' te feleséged (*d*) Sára ſzül tenéked fiat, és nevezed azt I'sáknak, és meg-erőſsítem az én ſzövetségemet ő véle örökké-való ſzövetségül az ő utánna-való magvának.

(*d*) *Al.* 18: 10. 21: 2

20. Ismáel felől-is meg-hallgattalak tégedet, ímé meg-áldom őtet, és gyümöltsözővé téſzem őtet, igen meg-ſokaſítom őtet; tizenkét Fejedelmeket nemz, és nagy néppé téſzem őtet.

21. Az én ſzövetségemet pedig meg-erőſsítem I'sákkal, kit(*e*)néked ſzüla'Sára ez időkorban a' más eſztendőben.

(*e*) *r.* 21: 1. 2.

22. És mikor el-végezte vólna véle-való beſzéllését, fel-méne az Iſten Ábrahámtól.

23. Vévé azért Ábrahám Ismáelt az ő fiát, és minden házában ſzületett *ſzolgákat*, és a' kiket pénzen vett vala, minden férfiat, ki az ő házából-való vala, és ugyan azon napon az ő férfiúi teſteknek bőrének elejét el-mettzé, a' mint ő véle ſzóllott vala az Iſten.

24. Ábrahám pedig kilentzvenkilentz eſztendős vala, mikor ő maga az ő férfiúi teſtének elejét el-mettzé.

25. Ismáel pedig az ő fia tizenhárom eſztendős vala, mikor az ő férfiúi teſtének bőrének elejét el-mettzék.

26. Mind egy napon metéltetett környül Ábrahám, és Ismáel az ő fia.

27. És minden ő háza-népe, házánál ſzületett *ſzolga*, és minden idegentől vett *ſzolga*, ő véle egygyütt környül-metéltetének.

XVIII. RÉSZ.

Ábrahám ſzállásán Angyaloknak gazdálkodik: kik közzül egy (a' Jehova) meg-dorgálja Sárát hihetlenségéért, és meg-jelenti Ábrahámnak Sodoma' veſzedelmét, mellynek meg-maradásáért könyörög Ábrahám.

1 Meg-jelenék pedig ő néki az Úr a' Mamrénak mezején, és ő ül vala az ő sátorának ajtajában; mikor a' nap immár fel-melegedett vólna.

2. És mikor fel-emelte vólna az ő ſzemeit, tekínte, és ímé (*a*) három férfiak állanak vala ő előtte, kiket mikor látott vólna, futamodék azoknak eleikbe a' sátornak ajtajától, és meghajtá magát a' föld felé.

(*a*) *Sid.* 13: 2.

3. Es monda: Jó Uram! ha kedves vagyok te előtted, kérlek ne kerüld-el a' te ſzolgádat.

4. Hozzanak, kérlek, egy kevés vizet, és mossátok-meg a' ti lábaitokat, és nyúgodjatok e' fa alatt.

5. Azonközbe hozok egy darab kenyeret-is, és erősítsétek-meg *étellel* a' ti ſzíveiteket, azután úgy menjetek-el, mivel én hozzám ti ſzolgátokhoz bé-tértetek. És mondának: Tselekedjél úgy, a' mint ſzóllál.

6. Azért ſietséggel bé-menvén Ábrahám a' sátorba Sárához, monda: Hamar ſieſs, végy három mérték 'semlye liſztet, gyúrd-meg, és süſs pogátsákat a' hamu alatt.

7. Ábra-

7. Ábrahám pedig futa az ő barmainak nyájához, és hoza gyermekdéd kövér borjút, és adá a' szolgának, ki siete azt el-készíteni.

8. És illyen módon vévén vajat, és tejet, és a' borjút: mellyet készített vala, azokat eleibe tévé: ő pedig áll vala a' fa alatt ő mellettek, és evének.

9. És mondának nékie: Hol vagyon Sára a' te feleséged? Ki felele: Im' e' sátorban vagyon.

10. (*b*) Monda pedig *azok közzül egy*: Kétség nélkül meg-térek te hozzád ez idő korban *esztendő múlva*, és ímé a' te feleségednek a' Sárának fia lészen. Sára pedig hallgat vala a' sátornak ajtajában, melly *vala az Angyalnak* háta megett.

(*b*) *Fell.* 17: 19. *Al.* 21: 2. *Róm.* 9: 9.

11. Ábrahám pedig és Sára vén emberek valának, és idősök; és Sárában meg-szünt vala az aszszonyi-állatoknak természetek.

12. Mosolyodék azért Sára ő magában, mondván: Minekutánna meg-vénhedtem, mimódon adnám magamat testi gyönyörüségre? (*c*) Annakfelette az én Uram-is meg-vénhedett.

(*c*) 1 *Pét.* 3: 6.

13. Akkor monda az Úr Ábrahámnak: Miért mosolyodék a' Sára ezt mondván: vallyon lehetséges-é, hogy én szüljek, holott én meg-vénhedtem?

14. Avagy el-titkoltathatik-é valami az Úr előtt; A' meg-mondott időre meg-térek te hozzád ez időkorban, és lészen Sárának fia.

15. Sára pedig meg-tagadá, mondván: Nem mosolyodtam, mivelhogy fél vala. De monda *az Úr*: Nem mondasz igazat; mert mosolyodtál.

16. * Azután fel-kelvén onnét azok a' férfiak, Sodoma felé néznek vala. Ábrahám pedig mégyen vala vélek, hogy őket el-késérné.

17. És monda az Úr: Avagy el-titkoljam-é én Ábrahámtól, a' mit akarok tselekedni?

18. Ábrahámtól, *mondom*, kitől nagy és hatalmas nép származik; és (*d*) kiben meg-áldatnak a' földnek minden nemzetségi.

(*d*) *Fell.* 12: 3. *Al.* 22: 18. 26: 4. *Tsel.* 3: 25. *Gal.* 3: 8.

19. Mert tudom, hogy ő meg-parantsolja az ő fiainak, és az ő háza-népének ő utánna, hogy meg-őrizzék az Úrnak útát, és tselekedjenek igazságot, és ítéletet, hogy meg-adja az Úr Ábrahámnak, a' mit néki ígért.

20. Monda azért az Úr: a' Sodomának és Gomorának kiáltása mivelhogy meg-sokasodott, és az ő bünök igen meg-nehezedett

21. Alá mégyek most, és meg-látom, ha az én hozzám jutott kiáltás szerént valóba úgy tselekedtenek: hogyha nem; hogy meg-tudjam.

22. Mikor pedig a' férfiak onnét el-mentenek vólna, menének Sodomába; Ábrahám(*e*) pedig még az Úr előtt áll vala. (*e*) *v.* 19: 27.

23. És hozzá járúlván Ábrahám, monda: Avagy el-veszted-é az igazat-is a' gonosszal egybe?

24. Talám vagynak ötven igazak abban a' városban, avagy el-veszted-é, és nem kedvezél-é a' helynek az ötven igazakért, a' kik vagynak a' városban?

25. Távol légyen tőled, hogy illyen dolgot tselekednél, hogy el-veszessed az igazat az istentelennel, és úgy járjon az igaz, mint az istentelen; távol légyen ez tőled: avagy ez egész földnek (*f*) bírája nem tselekednék-é ítéletet?

(*f*) *Róm.* 3: 6. *Jób.* 34: 17.

26. És monda az Úr: Ha találándok Sodomában a' városon belől ötven igazat; mind az egész helynek meg-kegyelmezek azokért.

27. És felelvén Ábrahám, monda: Im' most kívánnék szóllani az én Uramnak, noha én por, és hamú vagyok.

28. Talám az ötven igazaknak lészen öt híjok; avagy el-veszted-é az egész várost ez ötért? És monda: Nē vesztem-el, ha találok ott negyvenötöt.

29. Ismét szólla *Ábrahám*, és monda: Talám találtatnak ott negyvenen; és monda: Nem vesztem-el e' negyvenért.

30. És monda *Ábrahám*: Kérlek, ne haragudjék-meg az én Úram, ha szóllok: Talám találtatnak ott harmintzan. Felele *Az Úr*: Nem vesztem-el, ha találok ott harmintzat.

31. Monda ismét: Imé még kívánnék szóllani az én Uramnak; Talám találtatnak ott húszan. Felele *az Ur*: Nem vesztem-el e' húszért.

32. Monda végezetre: Ne haragudjék kérlek az én Úram, ha szóllok tsak egyszer: Talám találtatnak ott tizen. Felele: Nem vesztem-el e' tizért.

33. És el-méne az Úr, minekutánna el-végezte vólna Ábrahámmal-való beszélését; Ábrahám pedig meg-téré az ő helyére.

XIX. RÉSZ.

Az Isten el-veszíti Sodomát és Gomorát minden tartományaikkal egybe: Meg-tartja Lótot: de a' felesége sóbálványnyá változik. Vétkezik az ő leányival, kiktől születnek Moáb és Ammon.

1 És mikor amaz' két Angyal Sodomába jutott vólna estve, Lót ül vala Sodomának kapujában, kiket mikor látott vólna, fel-kelvén eleikbe bé-méne, és az ő orczájával a' föld felé hajla.

2. És monda: Mostan immár én Uraim kérlek, térjetek a' ti szolgátoknak házához, és háljatok ott, mossátok-meg lábaitokat; és reggel fel-kelvén úgy menjetek-el a' ti útatokra. Kik mondának: Nem mégyünk, hanem az útzán hálunk.

3. De

3. De mikor igen kénſzerítené őket, bé-térvén ő hozzája bé-menének az ő házába, és ſzerze nékiek lakodalmat, és pogátsákat-is süte, és evének.

4. Minekelőtte pedig le-feküdni mennének, a' városnak *férjfiai*, *tudni-illik* a' Sodomának férjfiai környül-vévék a' házat, kitsinytől fogva nagyiglan mind az egéſz köſség a' városnak *egy* ſzélétől fogva *a' más ſzéléig*.

5. És ſzólíták Lótot, mondván néki: Hol vagynak ama' férjfiak, kik te hozzád jövének ez éjjel? Hozd-ki azokat mi hozzánk, hogy esmérjük őket.

6. Akkor ki-méne ő hozzájok Lót az ajtó eleibe, és maga után bé-zárlá az ajtót.

7. És monda nékiek: Kérlek atyámfiai, ne tselekedjetek *illyen* gonoſzságot.

8. Imé vagynak énnékem két leányim, kik még férjfiat nem esmértenek, ki-hozom azokat ti hozzátok, és tselekedjetek azokkal, a' mint néktek tetſzik, tsak hogy ez emberek ellen ne vétkezzetek; mivelhogy ezek jöttek az én házamnak árnyéka alá.

9 Kik felelének: Eredj el innét. Ismét mondának: Ez egyedül itt a' mi városunkban jövevény lévén, ő ſzabna-é minékünk törvényt? Majd gonoſzabbúl tselekedünk te veled, hogy nem azokkal. És reá rohanának arra a' férjfiúra, a' Lótra felette igen, és az ajtót akarják vala bé-rontani.

10. És ki-nyújtván azok a' férjfiak az ő kezeket, bé-ragadák Lótot magokhoz a' házba, és az ajtót bé-zárlák.

11. A' férjfiakat pedig, kik a' ház' ajtaja előtt állanak vala, meg-verék vakſággal kitsinytől fogva nagyiglan, annyira, hogy az ajtónak keresésében meg-fáradnának.

12. És mondának a' férjfiak Lótnak: Vagyon-é itt e' városban valaki hozzád tartozó, akar vőd, akar fiaid, és leányid? Mindeneket, kik te hozzád tartozók, vígy-ki e' helyből.

13. Mert mi *majd* el-veſztjük e' helyet, mivelhogy ezeknek kiáltások nagy az Úr előtt; mert az Úr küldött minket, hogy el-veſzeſsük e' *várost*.

14. Ki menvén azért Lót, ſzólla az ő vőinek, kik az ő leányit el-vették vala, és monda: Keljetek-fel, menjetek-ki e' helyből, mert majd el-veſzti az Úr e' várost; de az ő vői nek láttaték tsak tréfálódni

15. És mikor a' hajnal fel-jött vólna, az Angyalok erőltetik vala Lótot, mondván: Kelj-fel, vedd feleségedet, és a' te jelen-való két leányidat, hogy el-ne veſzſz e' városnak büntetésében.

16. És mikor késedelmeznék, fogák a' férjfiak az ő kezét, és az ő feleségének kezét, és két leányinak kezeket, mivelhogy az Úr kedvezne őnéki: és ki-vivék őtet, és hagyák őtet a' városon kivül.

17. És mikor ki-vitték vólna őket, monda *az egygyik*: ſzaladj el, tartsd-meg a' te életedet, hátra ne tekínts, és ſohol ez egéſz mezőn meg-ne állj, ama' hegyre ſzaladj, hogy el-ne veſzſz.

18. És monda Lót nékiek: Ne, édes Uram!

19. Imé moſtan a' te ſzolgád kedvet talált te előtted, és nagygyá tetted a' te irgalmaſságodat, mellyet tselekedtél én velem az én életemnek meg-tartásában. Én pedig nem ſzaladhatok ama' hegyre, nétalám el-ér engemet a' veſzedelem, és meg-halok.

20. Imhol közel vagyon egy város, hadd fusſak oda, kitsiny *város* az, hadd ſzaladjak kérlek oda, lám kitsiny város az, hogy éljen az én lelkem.

21. Monda azért nékie: Im' meg-tekíntelek e' dologban-is, hogy el-ne veſzeſsem azt a' várost, a' mellyről ſzóllottál.

22. Sieſs, ſzaladj oda; mert nem tselekedhetem addig ſemmit, míg oda nem jutſz: azért nevezék azt a' városſt Soárnak.

23. A' Nap immár fel-támadott vala, mikor Lót Soárba juta.

24. (*a*) És botsáta az Úr Sodomára, és Gomorára kénköves tüzet az Úrtól az égből.

(*a*) *Luk.* 17: 29. 2 *Pét.* 2: 6, 7, 8. *Jud. v.* 7. *Ezek.* 16: 48 *Hós.* 11: 8. *Jerem.* 50: 40. *Eſ.* 13: 19.

25. És el-süllyeſzté a' városokat, és mind azt az egéſz lapátzot, és mind a' városoknak lakosit, a' földnek füvét-is.

26. És mikor az ő felesége hátra-tekíntett vólna, só bálvánnyá változék.

27. * És fel-kele Ábrahám reggel, *és* oda a' helyre *méne*, holott az Úr előtt állott vala.

28. És mikor tekíntett vólna Sodoma, és Gomora felé, és mind az egéſz lapátznak tartománya felé; láta, hogy fel-menne annak a' tartománynak füſti, mint a' kementzének füſti.

29. És lőn, mikor el-veſztené az Iſten annak a' lapátznak városit, meg-emlékezék az Iſten Ábrahámról, és ki-küldé Lótot a' veſzedelemből, mikor el-süllyeſztené a' városokat, a' mellyekben lakott vala Lót.

30. * Lót pedig fel-méne Soárból, hogy lakoznék a' hegyen, és ő véle egygyütt az ő két leányi; mert fél vala lakni Soárban, és lakozék egy barlangban, ő, és az ő két leányi.

31. És monda az ő nagyobbik leánya a' kissebbiknek: A' mi Atyánk meg-vénhedett, és nintsen e' földön férjfiú, ki mi hozzánk bé-jöhetne az egész földnek szokása szerént.

32. Noszа adjunk bort innia a' mi Atyánknak, és háljunk ő véle, és támaszszunk magot a' mi Atyánktól.

33. Adának azért innia bort az ő Attyoknak éjtszaka, és bé-menvén a' nagyobbik hála az ő Attyával, ő pedig nem érzé-meg, sem azt, mikor az melléje fekünnék, sẽ azt, mikor fel-kelne.

34. Másod' napon pedig monda a' nagyobbik a' kisebbiknek: Imé én ez el-múlt éjjel háltam az én Atyámmal, adjunk bort innia néki ez éjjel-is, és menj-bé, hálj ő véle, és támaszszunk magot a' mi Atyánktól.

35. Adának azért az éjtszaka-is az ő Attyoknak innia bort, és fel kelvén a' kisebbik-is hála az ő *Attyával*; ő pedig nem érzé-meg, sem mikor az oda fekünnék, sem mikor fel-kelne.

36. És terhbe esének a' Lót' két leányi az ő Attyoktól.

37. És szüle a' nagyobbik fiat, és nevezé azt Moábnak; ez a' Moábitáknak attyok mind e' napiglan.

38. A' kisebbik-is szüle fiat, és nevezé azt Benhamminak; ez a' Hammonitáknak attyok mind e' mái napiglan.

XX. RÉSZ.

Sára Ábrahámtol el-vétetik; de tisztán viszsza adatik: Ábimélek' háza-népe az Ábrahám' könyörgése által meg-gyógyíttatik.

1 És el-menvén Ábrahám innét Dél felől-való tartományba, lakozék Kádes, és Súr között, és lakék mint jövevény Gérárban.

2. És monda Ábrahám Sára felől az ő felesége felől: Én húgom ő. El-küldé azért Ábimélek a' Gérárnak Királya, és el-viteté Sárát.

3. Méne pedig Ábimélekhez Isten álomban éjtszaka, és monda nékie: Imé ezennel meghalsz ez' aszszonyi-állatért, a' mellyet el-hozattál, mivelhogy önékie férje vagyon.

4. Ábimélek pedig nem illette vala *Sárát*, és monda: Uram az igaz, és ártatlan népet-is meg-ölöd-é?

5. Avagy nem ő mondotta-é énnékem: én húgom ő; *Sára*-is pedig azt mondotta *énnékem*: én bátyám ő: az én szívemnek ártatlanságában, és az én kezeimnek tisztaságában miveltem ezt.

6. És monda az Isten nékie álomban: Én-is tudom, hogy a' te szivednek ártatlanságában mivelted ezt; azért tartóztattalak én-is, hogy ne vétkeznél én ellenem: azért nem engedtem, hogy illetnéd azt.

7. Mostan azért add meg az embernek az ő feleségét; mert próféta ő, és imádkozik te éretted, és élsz: hogyha pedig meg-nem adándod, tudd-meg, hogy bizonnyal meg-halsz, mind te, mind pedig valami hozzád tartozó.

8. Fel-kele azért Ábimélek reggel, és elő-hívatá minden szolgait, és meg-beszélé mind e' beszédeket az ő hallásokra, és azok igen megrémülének.

9. Azután hívatá Ábimélek Ábrahámot, és monda nékie: Mit tselekedtél mi velünk? és mit vétkeztem te ellened? hogy én reám, és az én országomra illyen nagy bünt hoztál; ollyat tselekedtél ellenem, mellyet nem kellett vólna tselekedned.

10. Annak-felette monda Ábimélek Ábrahámnak: Mitsodára nézve mivelted e' dolgot?

11. Felele Ábrahám: Mert így gondolom vala: Bizony nintsen az Isteni félelem ez helyen; meg-ölnek azért engemet az én feleségemért.

12. Bizonnyal pedig énnékem húgom-is; mert az én Atyámnak leánya, de nem az én anyám' leánya; és énnékem adatott feleségül.

13. És mikor az Isten ki-bújdoltata engemet az én Atyámnak házából, akkor mondám önéki: Illyen irgalmasságot tselekedjél én velem mindenütt, valahová mégyünk, (*a*) azt mondjad én felőlem: én bátyám ez. (*a*) *Fell.* 12. 13.

14. Akkor Ábimélek vön juhokat, ökröket, szolgákat, és szolgáló-leányokat, és adá *azokat* Ábrahámnak, és meg-adá néki Sárát az ő feleségét.

15. És monda Ábimélek: Imé az én tartományom te előtted vagyon, a' holott teneked jónak tetszik, ott lakjál.

16. Sárának pedig monda: Imé adtam a' te bátyádnak ezer ezüst *Siklust*: És ímé ő mind azoknak szemeiknek bé-fedezője, kik te veled vagynak: mind pedig egyebeknek, és ezután okos légy.

17. Könyörge azért Ábrahám az Istennek, és meg-gyógyítá Isten Ábiméleket, és az ő feleségét, és az ő szolgáló-leányit, hogy szülnének.

18. Mert az Úr erősen bé-zárlotta vala az Ábimélek' háza-népének méhét, Sáráért az Ábrahám' feleségéért.

XXI. RÉSZ.

Születik Izsák: környül-metéli ötet Abrahám: ki-üzi Hágárt Ismáellel egybe: lakozik Ismáel a' pusztában: Abimélek frigyet szerez Abrahámmal.

1 Ezekután meg-látogatá az Úr Sárát, a' mint mondotta vala, (*a*) és az Úr ekképpen tselekedék Sárával, a' miképpen szóllott vala.

(*a*) *Fell.* 17: 19. *és* 18: 10.

2. (*b*) Mert

2. (*b*) Mert fogada az ő méhében, és szüle Sára Ábrahámnak fiat az ő vénségében, azon időbe, mellyet mondott vala *néki* az Isten. (*b*) *'Sid.* 11:11.

3. És nevezé Ábrahám az ő fiát, a' ki néki született vala, a' kit néki szült vala Sára, Isáknak.

4. És környül-metélé Ábrahám az ő fiát Isákot, mikor nyóltzad' napi vólna, a' mint parantsolta vala néki az Isten.

5. Ábrahám pedig száz esztendős *vala*, mikor néki születék Isák, az ő fia.

6. És monda Sára: Nevetést szerzett az Isten énnékem: Valaki azt hallándja, én velem egygyütt nevetvén örül.

7. Ismét monda: Kitsoda mondotta vólna Ábrahámnak, hogy Sára fiakat szoptatna? mivelhogy az ő vénségében szültem fiat.

8. Mikor pedig fel-nevekedett vólna a' gyermek, a' téjtől el-választaték; és Ábrahám szerze nagy lakodalmat, a' melly nap a' téjtől el-választaték Isák.

9. Mikor látta vólna pedig Sára az Égyiptombéli Hágárnak fiát, kit szült vala Ábrahámnak, hogy tsúfolná *Isákot*.

10. Monda Ábrahámnak: (*c*) Küld-el e' szolgáló-leányt mind az ő fiával egybe; mert nem lészen örökös e' szolgáló-leánynak fia az én fiammal, Isákkal egygyütt. (*c*) *Róm.* 9:7.

11. Ábrahámnak pedig e' dolog felette igen nehéznek tetszik vala az ő fiáért.

12. De monda az Isten Ábrahámnak: Ne tessék néked nehéznek a' gyermeknek, és a' szolgáló-leánynak dolga: Valamit mondott néked Sára, engedj az ő szavának; (*d*) mert Isákról neveztetik néked a' te magod. (*d*) *'Sid.* 11:18.

13. Mindazáltal a' szolgáló-leány' fiát-is nagy néppé tészem; mivelhogy ő te magod.

14. Fel-kele azért Ábrahám jó reggel, és vőn kenyeret, és egy tömlő vizet, és adá Hágárnak, fel-vetvén azt az ő vállára, a' gyermeket-is *vévé*, és ki-botsátá a' szolgáló-leányt, ki el-méne, és bújdosék a' Beersébá' pusztájában.

15. És mikor a' víz el-fogyott vólna a' tömlőből; le-tévé a' gyermeket egy fa alatt.

16. És el-menvén le-üle ellenébe *a' gyermeknek* távol, úgymint egy kéz-ívből-való lövésnyire; mert azt mondja vala: Nem akarom látni, mikor a' gyermek meg-hal, és ellenébe ülvén, nagy fel-szóval síra.

17. Meg-hallá pedig Isten a' gyermeknek szavát; azért az Istennek Angyala szóllítván mennyből a' Hágárt, monda néki: Mi lelt téged' Hágár? Ne félj; mert az Úr meg-hallotta a' gyermeknek szavát a' *helyből*, a' hol vagyon.

18. Kelj-fel, vedd-fel a' gyermeket, és fogd kézen ötet; mert én nagy néppé tészem ötet.

19. És meg-nyitá Isten az ő szemeit, és láta egy kút-fejet; oda méne azért, és meg-tőlté a' tömlőt vízzel, és innia ada a' gyermeknek.

20. És vala Isten a' gyermekkel; lakik vala pedig a' pusztában, és vala kéz-íves.

21. Lakozék, *mondok*, a' Párán' pusztájában, és vőn néki feleséget az ő annya Égyiptom' földéből.

22. És lőn az időben, hogy szóllana Ábimélek, és Pichól az ő seregének hadnagya Ábrahámnak illyen szókkal: Az Isten vagyon te veled mindenekben, valamellyeket tselekeszel.

23. Mostan azért esküdjél-meg énnékem az Istenre itt, hogy sem én ellenem, sem fiaim, sem unokám ellen álnokságot nem tselekeszel; hanem a' minémü irgalmasággal tselekedtem én te veled, *ollyan irgalmassággal* tselekeszel én velem, és e' tartományal, mellyben jövevény vóltál.

24. És monda Ábrahám: Én meg-eszküszöm.

25. Meg-dorgálá pedig Ábrahám Ábiméleket a' kútért, mellyet erővel el-vettek vala az Ábimélek' szolgai.

26. És monda Ábimélek: Nem tudom, kitsoda mivelte e' dolgot; te-is nem mondottad-meg énnékem, nem-is hallottam ez előtt *e' dolgot*, hanem e' mái napon.

27. Vőn azért Ábrahám juhokat, barmokat, és adá Ábiméleknek, és ők ketten szövetséget szerzének.

28. És állata Ábrahám az ő nyájjából hét juhot fel-felé.

29. És monda Ábimélek Ábrahámnak: Mirevalók e' hét jukok, a' mellyeket fel-felé állatál?

30. És felele Ábrahám: Hogy el-végyed e' hét juhokat én tőlem; hogy légyenek énnékem bizonyságúl, hogy én ástam ezt a' kútat.

31. Azért nevezék egyenlő akarattal azt a' helyet (*d*) Beersebának; mivelhogy mindketten ott esküdtenek vala meg. (*d*) *r.* 26:33.

32. És minekutánna szövetséget tettek vólna Beersebában, fel-kele Ábimélek, és Pichól az ő népének hadnagya, és meg-térének a' Filisteusok' tartományába.

33. És ültete Ábrahám fákat Beersebában, és segítségül hívá ott az örökké-való erős Úrnak nevét.

34. És a' Filistéusok' tartományában sok ideig lakék Ábrahám mint jövevény.

XXII. RÉSZ.

Az Isten Ábrahámnak parantsolja, hogy Isákot meg-áldozza, kit mikor Ábrahám meg akarna ölni, meg-tiltatik Istentől, hogy azt ne mivelje: és meg áldatik engedelmességéért.

1 És lőn ezeknek utánna, az Isten meg-kísérté Ábrahámot, és monda nékie: Ábrahám! ki felele: imhol vagyok én!

2. És monda: Végyed mostan a' te fiadat, ama' te egygyetlen egygyedet, a' kit szeretsz, *tudni-illik* Isákot, és menj-el a' Móriának földére, és (*a*) áldozd-meg ott égő áldozatúl a' hegyek közzül egygyen, a' mellyet mondándok néked. (*a*) *Sid.* 11: 17.

3. Fel-kele azért Ábrahám jó reggel, és meg-nyergelé az ő szamarát, és vevé maga mellé két szolgáját, Isákot-is az ő fiát; és mikor az égő-áldozathoz fákat hasogatott vólna, fel-kele, és el-indúla a' helyre, mellyet néki mondott vala az Istē.

4. Harmad' napon fel-emelé az ő szemeit Ábrahám, és látá távol a' helyet:

5. És monda Ábrahám az ő szolgáinak: Maradjatok itt a' szamárral, én pedig, és e' gyermek el-mégyünk amoda, és minekutánna imádkozándunk, meg-térünk hozzátok.

6. Vévé azért Ábrahám az égő áldzatra-való fákat: és adá azokat Isáknak, az ő fiának vállára, ő maga pedig viszi vala kezében a' tüzet, és a' fegyvert, és úgy mennek vala ketten egygyütt.

7. És meg-szóllítván Isák Ábrahámot az ő attyát, monda: *Édes* Atyám! Ki monda: Imhol vagyok *édes* fiam! És monda *Isák*: Imhol vagyon a' tüz, és a' fa; de hol vagyon az áldozatra-való állat?

8. Felele Ábrahám: Az Isten gondot visel az égő-áldozatra-való állatra, *édes* fiam! és mennek vala ketten egygyütt.

9. És mikor jutottak vólna a' helyre, mellyet Isten nékie mondott vala, készíte ott Abrahám óltárt, a' fát reája raká, és (*b*) meg-kötözé Isákot az ő fiát, és fel-veté őtet az óltárra, a' fára fellyül. (*b*) *Jak.* 2: 21.

10. És ki-nyújtván Ábrahám az ő kezét, vévé az ő fegyverét, hogy az ő fiát meg-ölné.

11. Akkor szóllítá őtet az Úrnak Angyala az égből, és monda: Ábrahám, Ábrahám! ki felele: Imhol vagyok én!

12. És monda: Ne nyújtsad-ki a' te kezedet e' gyermekre, és ne bántsad őtet; mert most esmértem-meg, hogy féled te az Istent, hogy nem kedvezél a' te fiadnak, a' te egygyetlen-egygyednek én érettem.

13. És mikor fel-emelte vólna Ábrahám az ő szemeit, látá, *hogy* egy kos akadott-meg szarvánál fogva a' szövevénybe háta megett, és el-menvén Ábrahám elő-hozá a' kost, és azt áldozá-meg égő-áldozatúl az ő fia helyett.

14. Annakokáért nevezé Ábrahám azt a' helyet illy névvel: Az Úr gondot visel. Azért mondják most-is *példa-beszédben*: Az Úrnak hegyén gondot viselnek róla.

15. Szóllítá azután az Úrnak Angyala Ábrahámot másodszor-is az égből,

16. És (*c*) monda: En magamra esküszöm, azt mondja az Úr; Mivelhogy e' dolgot tselekedéd, és nem kedvezél a' te fiadnak, a' te egygyetlen-egygyednek. (*c*) *Luk.* 1: 73.

17. Hogy gazdagon meg-áldalak tégedet, és bővségesen meg-sokasítom a' te magodat, mint az égnek tsillagait, és mint a' tenger' partján-való fövenyet, és a' (*d*) te magod örökség szerént bírni fogja az ő ellenséginek kapuit. (*d*) *r.* 24: 60.

18. (*e*) És meg-áldatnak a' te Magodban a' földnek minden nemzetségi; mivelhogy engedtél az én beszédemnek. (*e*) *Fell.* 12: 3. 18: 18. *Al.* 26: 4. *Tsel.* 3: 25. *Gal.* 3: 8.

19. Meg-téré azért Ábrahám az ő szolgaihoz, és fel-kelének, és egygyütt el-menének Beersebába; mert lakozék Ábrahám Beersebában.

20. És lőn mind ezeknek utánna meg-mondák Ábrahámnak: Ám (*úgy-mond*) a' Milchais szült fiakat Náchornak a' te atyádfiának.

21. Úzt első szülöttét, és Búzt annak attya-fiát, és Kémuelt azt Árámnak attyát.

22. Chésedet, Házót, Pildást, Jidláfot, és Béthuelt.

23. Béthuel pedig nemzé Rebekát. E' nyóltz *fiakat* szülé Milcha Náchornak az Ábrahám' attyafiának.

24. Az ő ágyasa-is, kinek neve Reuma *vala*. szülé nékie Tébát, Gachámot, Thachást, és Mahakát.

XXIII. RÉSZ.

Meg-hal Sára, kit Ábrahám sirat, és a' Kanaán' földén bizonyos árron vett temető-helyen el-temet

1 Vala pedig Sárának élete száz huszon-hét esztendő: ez' *esztendők* vóltak a' Sára életének esztendei.

2. És meg-hala Sára Kirjáth-Arba *nevű városban*, (melly *most* (*a*) Hebron*nak hívattatik*) a' Kanaánnak tartományában, és bé-méne Abrahám, hogy siratná, és kesergené Sárát. (*a*) *Bír.* 1: 10.

3. Fel-kele azután Ábrahám az ő halottja elől, és szólla a' Chéth fiainak, *ezt* mondván:

4. Idegen, és jövevény vagyok ti közöttetek: Adjatok (*b*) nékem temetésre-való örökséget közöttetek, hogy temessem-el az én halottamat, *ki* én előlem *el-vétetett*. (*b*) *Tsel.* 7: 5. 5. Fel-

5. Felelének pedig a' Chéth fiai Ábrahámnak mondván ő nékie:

6. Hallgasd-meg a' mi beszédünket jó Uram! Istentől-való Fejedelem vagy mi közöttünk, a' mi temető-helyeink közzül, a' melly leg-tiszteségesebb, abban temessed-el a' te halottadat: senki mi közzülünk meg nem tiltja az ő temető-helyét, hogy ott ne temetnéd-el a' te halottadat.

7. Fel-kele azért Ábrahám, és meg-hajtá magát annak a' tartománynak népének, *tudni-illik*, a' Chéth fiainak.

8. És szólla ő vélek ezt mondván: Ha azt akarjátok, hogy én el-temessem az én ortzám elől *el-vett* halottamat, hallgassatok-meg engemet, és esedezzetek én érettem Éfron előtt, a' Sohárnak fia előtt.

9. Hogy adja nékem a' Makpelában *köből kivágott* temető-helyét, melly az ő mezejének szélében vagyon: igaz árrán adja nékem azt, ti közöttetek temetésre-való örökségül.

10. A' pedig az Efron ül vala a' Chéth fiai között. Felele az Efron Hitthéus Ábrahámnak a' Chéth fiainak hallásokra, mind azoknak *tudni-illik*, a' kik bé-mennek vala az ő városának kapúján, *ezt* mondván:

11. Nem úgy *szerető* Uram! halld-meg az én *szómat*: azt a' mezőt néked adom, és a' melly *köből vágott* temető-hely abban *vagyon*, néked adom, az én nemzetségemből-való nép előtt néked adom azt, hogy el-temessed a' te halottadat.

12. Akkor meg-hajtá magát Ábrahám, annak a' tartománynak népe előtt.

13. És szóllítá Efront annak a' tartománynak népének hallására, ezt mondván: Ha te vagy *az*, *a' ki nékem adod a' mezőt*, *kérlek*, halld-meg *beszédemet*; meg-adom a' mezőnek árrát, *kérlek*, vedd-el tőlem; *azután* el-temetem ott az én halottamat.

14. Ismét felele Efron Ábrahámnak, mondván nékie:

15. *Szerető* uram hallgasd-meg az én *beszédemet*! A' föld négy száz ezüst siklust ér, én közöttem, és te közötted-*való barátságra nézve*, mitsoda ez? Azért temesd-el a' te halottadat.

16. (*c*) Engede azért Ábrahám Efronnak, és meg adá Ábrahám Efronnak mérték szerént azt a' pénzt, mellyet mondott vala a' Chéth fiainak hallásokra, *tudni-illik* négy száz ezüst Siklusokat, minémüekkel élnek vala a' közönséges adásban vevésben. (*c*) *r.* 50: 13.

17. És ezenképpen az Efron' mezeje, melly Makpelában vagyon, melly Mámrénak ellenébe vagyon mind a' *köből vágott* temető-hellyel egybe, melly abban vagyon, és minden fákkal, mellyek *valának* a' mezőben, és annak egész határában köröskörnyül, *Ábrahámé lön.*

18. *És* örökségül Ábrahámnak *adattaték* a' Chéth fiainak szemek előtt, és mind azoknak szemek előtt, kik az ő városának kapuján bé-mennek vala.

19. Azután el-temeté Ábrahám az ő feleségét Sárát a' Makpela' mezejének *köből vágott* koporsójában a' Mamré ellenébe, melly *most* Hebronnak *mondatik* a' Kanaánnak tartományában.

20. Minekutánna az a' mező és abban-való kőkoporsó Ábrahámtól meg-vétetett vólna a' Chéth fiaitól örökség szerént-való temető-helynek.

XXIV. RÉSZ.

I'sák az Elíézer által Mésopotániából hozatott Rebekát vészi magának feleségül.

1 Ábrahám pedig immár vén ember vala, *és* idős: és az Úr mindenekben meg-áldotta vala Ábrahámot.

2. Monda azért Ábrahám az ő házának öregbik szolgájának, ki ő néki minden hozzá tartozó jószágával bír vala: (*a*) Tégyed moston a' te kezedet az én tomporom alá. (*a*) *r.* 47: 29.

3. Hogy meg-esküsselek tégedet az Urra, a' mennynek Istenére, és a' földnek Istenére, hogy nem vészesz feleséget az én fiamnak a' Kanaánusoknak leányi közzül, kik között én lakom.

4. Hanem el-mégy az én földembe, és az én rokonságim közzé, és *onnét* vészsz az én fiamnak I'sáknak feleséget.

5. Monda pedig ő néki a' szolga: Talám nem akar az a' leányzó én-velem el-jöni e' földre; viszsza vigyem-é azért a' te fiadat a' földre, a' honnét ki-jöttél?

6. Kinek felele Ábrahám: Meg-lásd, az én fiamat oda viszsza ne vigyed.

7. Az Úr, a' mennynek Istene, ki engemet ki-hozott az én atyámnak házából, és az én rokonságimnak földökből; a' ki-*is* énnékem szóllott, és a' ki-énnékem meg-esküdt ezt mondván: (*b*) A' te magodnak adom ezt e' földet; el-botsátja az ő Angyalát te előtted, és onnét végy az én fiamnak feleséget.

(*b*) *Fell.* 12: 7. 13: 15. 15: 18. *Al.* 26: 4.

8. Hogyha nem akar a' leány te veled el-jöni, ment *ember* lészesz ez én eskütésemtől: csak hogy az én fiamat oda ne vigyed.

9. Veté azért a' szolga az ő kezét az ő Urának Ábrahámnak tompora alá, és meg-esküvék néki e' dolog felől.

10. És minekutánna vett vólna a' szolga tíz tevéket az ő Urának tevéi közzül, hogy el-

menne; (mert az ő Urának minden gazdagsága annak kezében vala) Fel-kelvén el-méne Mésopotámiába, a' városba, mellyben Náchor lakik vala.

11. És meg-nyúgotá a' tevéket a' város' kivül egy kút-fónél, estve felé, mikorba *tudni-illik* kiszoktak vala menni *a' leányzók* víz' meríteni.

12. És monda *a' szolga*: Uram, én Uramnak Ábrahámnak Istene! adjad, hogy nyerjem-meg azt ma, *a' mit én kívánok*, és tselekedjél irgalmasságot az én Urammal Ábrahámmal.

13. Imé én állok e' víznek forrása mellé, és e' városnak lakosinak leányi ki-jönek víz' meríteni.

14. Légyen azért ez: Hogy a' leányzó, a' kinek azt mondándom; Hajtsd-meg a' te vedredet, hogy igyam, és az azt mondándja: igyál; sőt annakfelette a' te tevéidet-is meg itatom: *Légyen az*, a' kit ízerzettél a' te szolgádnak Isáknak, és ezen esmérem-meg, hogy irgalmasságot tselekedtél az én Urammal.

15. És azonképpen lőn; *Mert* minekelőtte el-végezte vólna a' beszédet,(*c*)imé a' Rebeka kijő vala, melly született vala Béthuelnek a' Milchah' fiának, *melly Milchah* Náchornak az Ábrahám' attyafiának felesége vala: és az ő vedre vala az ő vállán. (*c*) *r.* 22: 23.

16. A' leányzó pedig felette szép ábrázatú vala, és férfiútól nem esmértetett szüz, ki a' forrásra alá-méne, és meg-merítvén az ő vedrét fel-jő vala *a' forrástól.*

17. Akkor a' szolga eleibe futamodván, monda: Kérlek adj, innom énnékem egy kevés vizet a' te vedredből.

18. Ki monda: Igyál jó Uram! és hamar le-ereszt vén a' vedret az ő kezére, innia ada néki.

19. És minekutánna innia adott vólna néki, monda: A' te tevéidnek-is merítek *vizet*, míg eleget nem isznak.

20. És nagy sietséggel ki-töltvén az ő vedréből a' vizet a' váluba, el-futamodék ismét a' forrásra, hogy merítene; és meríte mind az ő tevéinek.

21. Azonközbe a' szolga álmélkodik vala ő rajta, *és* veszteg hallgatván *gondolkodik vala azon*, hogy meg-tudhatná, hogyha az Úr meg-szerentsésítette vólna-é az ő útát, vagy nem.

22. És minekutánna el-végezték vólna a' tevék az italt,(*d*) vön elő a' szolga egy arany függőt, melly fél siklust nyom vala, *mellyet ada a' leány' orrzájára*, és két arany peretzet a' *leány*nak karjaiba, melly tíz arany siklust nyom vala. (*d*) *v.* 47

23. És monda: Kitsoda leánya *vagy* te? Kérlek, mond-meg nékem: Vagyon-é a' te atyádnak házában ott hálásra-való helyünk?

24. Kinek felele a' leány: Béthuelnek Milchah' fiának leánya vagyok(*e*), melly *Béthuelt* szült *Milchah* Náchornak. (*e*) *r.* 22: 23.

25. Azután monda: Mind szalma, mind abrak elég vagyon mi nálunk, és hálásra-való hely-is vagyon.

26. Meg-hájtá magát azért az a' férfiú, és imádá az Urat.

27. És monda: Áldott az Úr, az én Uramnak Ábrahámnak Istene! ki nem vonta-meg az ő irgalmasságát, és igaz mondását, az én Uramtól; mert engemet ez *én* útamban az Úr vezérlett az én Uram' attyafiainak házokhoz.

28. El-futa azonközbe a' leányzó, és megmondá az ő annya' házában, a' mint e' dolog lett vólna.

29. Rebekának pedig vala báttya, kinek neve Lábán vala; sietséggel ki-méne azért Lábán a' férfiúhoz a' forráshoz.

30. Mert mikor látta vólna a' függőt; és az arany peretzeket az ő húgának karjain, és hallotta volna az ő hugának Rebekának beszédit, hogy *ezt* mondaná: Igy 's igy szólla nékem az a' férfiú, úgy méne-ki a' férfiúhoz, és imé ő áll vala a' tevék mellett a' forrásnál.

31. És monda: Jöjj-bé (*f*)Istennek áldott embere! mit állasz itt kinn, holott én néked házat készítettem, és helyet a' tevéknek.(*f*) *Sólt.* 115: 15.

32. El-bé-méne azért a' házhoz, és a' tevékről le-szedé a' terhet, és ada *Lábán* a' tevéknek szalmát és abrakot; és vizet az ő lábainak, és a' szerfiaknak lábaiknak meg-mosására, kik ő véle valának

33. És mikor ételt tettek vólna ő eleibe, monda: Nem eszem, míg nem meg-mondom az én beszédemet. Monda azért *Lábán*: Mondd-meg.

34. Monda azért: Én az Ábrahám' szolgája vagyok.

35. Az Úr pedig igen meg-áldotta az én Uramat, annyira, hogy igen fel-nevekedett; mert adott néki juhokat, barmokat, ezüstöt, aranyat, szolgákat, szolgáló-leányokat, tevéket, szamarakat.

36. És szült Sára, az én Uramnak felesége fiat az én Uramnak az ő vénségében, és *az én Uram* mindé jószágát's marhájat annak(*g*) adta. (*g*) *v.* 25: 5.

37. És esküvésel kötelezett az én Uram engemet mondván: Ne végy feleséget az én fiamnak a' Kananéusoknak leányi közzül, kiknek földökben én lakom.

38. Hanem az én atyámnak házához menj, és az én rokonságim közzé, hogy *onnét* végy feleséget az én fiamnak.

39. Mikor

39. Mikor pedig azt mondanám az én Uramnak: Nétalám nem akar én velem el-jöni az a' leányzó.

40. Monda nékem: Az Úr, kinek előtte én szüntelen jártam, el-botsátja az ő Angyalát teveled, és meg-szerentsésíti a' te útadat, hogy vehess feleséget az én fiamnak az én nemzetségem közzül, és az én atyám' házából.

41. Akkor szabadúlsz-meg az én eskütésemtől, *mellyel kötelezztelek*, mikor az én nemzetségem közzé jutándasz; és ha nem adnak *leányzót*, meg-szabadúlsz az én eskütésemtől.

42. Minek utánna azért ama' forráshoz jutottam vólna, mondék: Uram, én Uramnak az Ábrahámnak Istene! ha te mostan meg-szerentsésíted az én útamat, a' mellyen én járok:

43. Imé én állok e' forrás mellett, *légyen azért ez*, hogy a' melly leányzó ki-jő víz' meríténi, a' kinek azt mondom: Adj innom nékem egy kevés vizet a' te vedredből.

44. És az ezt feleléndi: Te-is igyál, a' te tevéidnek-is merítek; a' légyen a' feleség, mellyet rendelt az Úr az én Uram' fiának.

45. Minekelőtte pedig el-végeztem vólna az én szívemben a' beszédet; ímé Rebeka ki jő vala, kinek vállán vala az ő vedre, ki a' forrásra alá-menvén meríte, és mondék néki: Adj innom, kérlek.

46. Ő pedig azonnal le-ereszté az ő vedrét, és monda: Igyál, sőt a' te tevéidnek-is inniok adok; ivám annakokáért, 's a' tevéknek-is inniok ada.

47. Kérdém pedig őtet, és mondék: Ki leánya vagy? ő felele; Béthuelnek, Náchor' fiának leánya vagyok, kit Milchah szült vala ő néki; és úgy adám a' függőt az ő ortzájára, és az arany peretzeket az ő karjaiba.

48. Meg hajtván azért magamat, imádám az Urat, és áldám az Urat, az én Uramnak, Ábrahámnak Istenét, ki engem' igaz úton hordozott, hogy az én Uramnak attyafiának leányát venném az ő fiának *feleségül*.

49. Mostan annakokáért, ha kegyelmeséget, és tökéletességet akartok az én Urammal tselekedni, mondjátok-meg: hogy-ha nem, azt-is mondjátok-meg: hogy térjek vagy jobb, vagy bal kézre.

50. Akkor felelének Lában és Béthuel, és mondának: Az Úrtól vagyon e' dolog; Nem mondhatunk ellened vagy jót, vagy gonoszt.

51. Imé Rebeka te előtted vagyon, végyed, menj-el: és légyen felesége a' te Urad' fiának, a' mint az Úr el-végezte.

52. És minekutánna hallotta vólna az Ábrahám' szolgája azoknak beszédeket, meg-hajtá magát a' földig az Úrnak.

53. Hoza azért elő a' szolga, ezüst és arany edényeket, és rúhákat, és adá azokat Rebekának; drága ajándékokat ada az ő báttyának-is, és az ő annyának.

54. Evének azért, és ivának, ő, és a' férfiak, kik ő véle valának, és ott hálának *az éjtszaka*; Reggel pedig mikor fel-kőltek vólna, monda: Botsássatok *viszsza* engemet az én Uramhoz.

55. Monda pedig a' *Rebeka'* báttya, és annya: *Hadd* légyen velünk a' leányzó egynéhány napokon, bátor tsak tíz napig, azután menjen-el.

56. *A' szolga pedig* monda nekiek: Ne késleljetek-meg engemet, holott az Úr meg áldotta az én útamat; botsássatok-el azért engemet, hogy menjek az én Uramhoz.

57. Mondának akkor: Hivjuk-elő a' leányt, és kérdjük-meg őtet.

58. Szóllíták azért Rebekát, és mondának néki: Akarsz-é el-menni e' férfiúval? és monda: El-mégyek.

59. El-botsátván azért Rebekát, az ő húgokat, és az ő dajkáját, és az Ábrahám' szolgáját, és a' férfiakat, kik véle valának.

60. Meg-áldák Rebekát, mondván néki: Mi húgunk vagy, szaporodjál ezerszer-való ezerig, és birja a' te magod az (*b*) ő ellenséginek kapuját.

(*b*) *r.* 22: 17.

61. Fel-kelvén azért Rebeka, és az ő szolgálóleányi, és a' tevékre fel-ulvén, követék azt a' férfiat; és fel-vévén a' szolga Rebekát el-méne.

62. I'sák pedig viszsza-jő vala a' Lachai-Roi forrástól; (*i*) ő pedig lakik vala a' *Kanaán'* földének Dél-felől-való részében. (*i*) *Fell.* 16. 14. *Al* 25: 11.

63. Mert ki ment vala I'sák, hogy imádkoznék a' mezőn immár estve felé, ki mikor az ő szemeit fel emelte vólna, látá jőni a' tevéket.

64. Rebeka-is pedig fel-emelvén az ő szemeit, látá I'sákot, és le-szálla a' tevéről.

65. Mert mikor kérdené a' szolgától, Kitsoda ama' férfiú, a' ki a' mezőn előnkbe jő? Azt felelte vala a' szolga; Az, az én Uram; és ragadván palástját bé-fedezé magát.

66. Meg beszéllé azért a' szolga I'sáknak minden dolgait, a' mellyeket tselekedett vala.

67. Bé-vivé pedig Rebekát I'sák a' Sárának az ő annyának sátorába, és el-vévé Rebekát, hogy néki felesége lenne, és szerette őtet: és ekképen meg-vi asztaltaték I'sák az ő annya *hólta* után.

XXV. RÉSZ.

XXV. RÉSZ.

Ábrahámnak Ketúrától született fiai; halála, és el temettetése: Ismáel' nemzetsége: Jákób', és Esau' születések: és ez mint adta-el első születési méltóságát.

1 Ábrahám pedig vőn magának feleséget, kinek neve Ketúrah vala.

2. Ki (*a*) szülé néki Zimrán, Joksán, Médán, Midián, Isbákot, és Suáchot. (*a*) *Chrón.* 1: 32.

3. Joksán pedig nemzé Sébát, és Dédánt. Dédánnak pedig fiai valának: Asurim, Létusim, és Leummim.

4. Midiánnak pedig fiai: Efah, Efer, Hánok, Abida, és Eldaah: mind ezek Ketúráhnak fiai.

5. Valamie pedig Ábrahámnak vala, (*b*) mind azokat I'sáknak adta vala. (*b*) *r.* 24: 36.

6. Az ő ágyasinak pedig fiainak, a' melly ágyasi néki valának, ada Ábrahám ajándékokat, és el-választá azokat az ő fiától I'sáktól még-éltében, Nap-kelet felé, Nap-keleti tartományba.

7. Ez pedig az Ábrahám' életének esztendeinek ideje, a' melly esztendőkig élt, száz hetven öt esztendők.

8. És el-fogyatkozván meg-hala Ábrahám (*c*) jó vénséggel meg-elégedvén; és az ő népéhez takaríttaték. (*c*) *r.* 15: 15. 35: 29.

9. El-temeték azért őtet I'sák, és Ismáel az ő fiai a' Makpelah temető-helyben, az Efronnak Chithéus Soár' fiának mezejében, melly Mamré ellenébe vagyon.

10. A' mezőben, mellyet vett vala Ábrahám a' Chéht' fiától: ott temettetett-el Ábrahám, és az ő Felesége Sára.

11. Minekutánna pedig meg-hala Ábrahám, meg-áldá az Isten az ő fiát I'sákot; lakozék pedig I'sak a' Lachai-Roi (*az-az engem' látó élőnek*) (*d*) forrásánál. (*d*) *Fell.* 16: 14. 24: 62.

12. * Ezek pedig az Ábrahám' fiának Ismáelnek nemzetségi, melly *Ismáelt* szült vala az Égyiptombéli Hágár, a' Sára' szolgáló-leánya Ábrahámnak.

13. Ezek azért az Ismáel' fiainak nevek, az ő nevek szerént az ő nemzetségek szerént, az Ismáelnek (*e*) első szülötte Nébajót, azután Kédar, Abdéel, és Mibsám. (*e*) 1 *Chrón.* 1: 29.

14. És Misma, Dúmah, Massa.

15. Hadár, Théma, Jétur, Násis, és Kedmah.

16. Ezek az Ismáel' fiai, és ezek azoknak nevek az ő falujokban, udvarokban, (*f*) tizen-két Fejedelmek az ő nemzetségek szerént. (*f*) *Fell.* 17: 20.

17. Ezek pedig az Ismáel' életének esztendei, száz harmintz-hét esztendők; és el-fogyatkozék, 's meg-hala, és az ő népéhez takaríttaték.

18. Lakoztanak pedig Havilától fogva mind Súrig, melly Égyiptus ellenébe vagyon, mind az útig, a' mellyen Asiriába mennek; és az ő attyafiai (*g*) előtt hólt-meg. (*g*) *Fell.* 16: 12.

19. * Ezek pedig az I'sáknak, Ábrahám' fiának nemzési: Ábrahám nemzé I'sákot.

20. I'sák pedig negyven esztendős vala, mikor Rebekát a' Siriából-való Bethuel leányát, (melly Siria a' vizek között vagyon) a' Siriából-való Lábáunak húgát, feleségül vette vala magának.

21. És könyörge I'sák az Úrnak az ő feleségéért, mivelhogy meddő vala, és az Úr meg-kegyelmeze néki; (*h*) fogada azért Rebeka az ő felesége méhében. (*h*) *Róm.* 9: 10.

22. Tusakodnak vala pedig magok közt a' fiak az ő méhében; annakokáért *azt* mondá: Ha így *lészen*, miért *fogadtam az én méhemben*? Elméne azért, hogy meg-kérdené az Urat.

23. És monda az Úr őnéki: Két nemzetség *vagyon* a' te méhedben, és két külömböző népek származnak a' te méhedből, egygyik nép a' másiknál erősebb lészen, és a' nagyobbik szolgál a' kisebbiknek.

24. És mikor bé-tőltek vólna a' szülésnek napjai; ímé kettős gyermekek találtatának az ő méhében.

25. A' melly előfzör születék, vala posgás, és mindeneftől szőrös, mint-egy lasnak; és nevezék azt Ésaunak.

26. Azután születék annak attyafia, és az, az ő kezével tartja vala (*i*) az Ésaunak sarkát; azért nevezék azt Jákóbnak. I'sák pedig hatvan esztendős vala, mikor ezeket szülé *Rebeka*. (*i*) *Hós.* 12: 3.

27. Fel-nevekedének azért e' gyermekek, és az Ésau tudós vadász, és mezei ember vala: Jákób pedig szelid ember, és sátorban lakozó vala.

28. Szereti vala azért I'sák Ésaut; mert annak vadászása *kedves vala az* ő szájának; Rebeka pedig szereti vala Jákóbot.

29. * Főze pedig Jákób valami pépet, és megjöve Ésau *nagy* fáradva a' mezőről.

30. És monda Ésau Jákóbnak: Engedjed, hogy egyem e' veres *ételben*, mert igen meg-fáradtam; annakokáért nevezék őtet Edomnak.

31. Felele Jákób: Add-el énnékem tehát ma a' te első születésednek igazságát.

32. És monda Ésau: Ímé én halni mégyek, (*mind.n nap vadászni menvén, a' halálhoz közel vagyok*) mit használ azért nékē az én első születésē?

33. És monda Jákób: Esküdjél-meg tehát nékem ma, és meg-esküvék néki: és el-adá az ő első születését Jákóbnak.

34. Já-

34. Jákób azért ada Ésaunak kenyeret, és lentséből főzött pépet, ki evék, és ivék, és felkelvén el-méne: és (g) *illyen módon* meg-útálá Ésau az ő első születését. (g) *'Sid.* 12: 16.

XXVI. RÉSZ.

Ísák az Abimélek tartományában Istien' igéretét, és áldását veszi: Kisértetet szenved a' felesége miatt: El-küldi ötet Abimélek az ő tartományából: háborog a' viz miatt a' Filistéusokkal. Azután Abimélek szövetséget szerez ő vele.

1 Lőn pedig nagy éhség abban a' tartományban, az előbbi éhség után (a) melly vala Ábrahám' idejében. El-méne azért I'sák Ábimélekhez a' Fililiſtéusok' Királyjához Gérárba.

(a) *Fell.* 12: 10.

2. Mert meg-jelent vala nékie az Úr, és azt mondotta vala: Ne menj alá Égyiptomba, hanem lakjál azon a' földön, mellyet mondándok tenéked.

3. Lakjál *mint jövevény* e' tartományban, (b) és lészek te veled, és meg-áldalak téged'; mert tenéked, és a' te magodnak adom mind ezeket a' tartományokat, hogy meg-erősítsem amaz én esküvésemet, mellyel meg-esküdtem Ábrahámnak, a' te Atyádnak. (b) *Fell.* 13: 15. 15: 18.

4. Meg-sokasítom a' te magodat-is mint az égnek tsillagait, és a' te magodnak adom mind ezeket a' tartományokat: (c) és meg-áldatnak a' te magodban e' földnek minden nemzetségi.

(c) *Fell.* 13: 3. 22: 18.

5. Mivelhogy engede Ábrahám az én szómnak, és meg-őrizte, a' mit parantsoltam megőrízni, *tudni illik* az én parantsolatimat, rendelésimet, és az én törvényimet.

6. Lakozék azért I'sák Gérárban.

7. És mikor annak a' helynek lakosi tudakoznának az ő felesége felől, azt mondja vala: ő én húgom; (d) mert fél vala *azt* mondani: én feleségem: hogy meg ne öljenek, *úgymond*, engemet e' helynek lakosi Rebekáért; mert igen szép ábrázatú vala. (d) *Fell.* 12: 13.

8. És történék, mikor sok ideig lakott vólna ott I'sák, hogy Ábimélek a' Filiſtéusoknak Királyjok ki tekintvén az ablakon, látná I'sákot játszodni Rebekával, az ő feleségével.

9. Hívatá azért Ábimélek I'sákot, és monda: Imé bizony te feleséged ő; miért mondottad *tebát*: Én húgom? És felele néki I'sák: mert ezt gondolám: Nétalám meg-ölnek érette.

10. És monda Ábimélek: Miért mivelted ezt mi velünk? Eshetett vólna ez, hogy a' köfség közzül hált vólna valaki a' te feleségeddel, és hoztál vólna mi reánk bünt.

11. Parantsola azért Ábimélek mind az egész köfségnek, ezt mondván: Valaki ez embert, vagy ennek feleségét illeténdi, kétség nélkül meg-kell halnia.

12. És vete I'sák azon a' földön, és lőn rajta abban az esztendőben száz annyi; (e) annyira meg-áldá ötet az Úr. (e) *Luk.* 8: 8.

13. És meg-nevekedék az a' férfiú, és előbbelőbb mégyen vala, szüntelen gyarapodván; míg nem felette igen meg-nevekednék.

14. És vala önéki sok apró, és öreg barma, és sok szolgája, annyira, hogy irígykednének ő reája a' Filiſtéusok.

15. És mind a' kútakat, mellyeket az ő attyának szolgai áſtak vala, az Ábrahámnak, az ő attyának idejében, meg-rekeſzték a' Filiſtéusok, és földdel be-tőlték azokat.

16. És monda Ábimélek I'sáknak. Menj-el mi közzülünk; mert sokkal hatalmasabbá lettél mi nálunknál.

17. El-méne azért onnét I'sák, és az ő sátorit fel-vonā Gérárnak völgyében, és ott lakék.

18. És ismét meg-ásá a' kútakat I'sák, mellyeket áſtak vala az ő attyának, Ábrahámnak idejében, mellyeket az Ábrahám' hólta után bé-töltöttek vala a' Filiſtéusok, és azon nevekkel nevezé azokat, a' melly neveket azoknak adott vala az ő attya.

19. És mikor az I'sák szolgai abban a' völgybe ásnának, találkozának ott élő-víznek forrására.

20. Háborgának pedig a' Gérárnak pásztori az I'sáknak pásztorival, *ezt* mondván: Miénk ez a' víz. Annakokáért nevezé a' kútat Eseknek, mivelhogy ő véle azért háborgottak vala.

21. Azután mikor más kútat áſtak vólna, azértis háborgának; nevezé azért a' kútat Sithnának.

22. És el-menvén onnét, mikor más kútat ásott vólna, nem háborgának azért, annakokáért nevezé azt Rehobothnak; mert azt mondja vala: immár tágas határokat adott az Úr minékünk, hogy gyarapodhaſsunk e' tartományban.

23. El-méne pedig onnét Beersebába.

24. És meg-jelenék néki az Úr azon éjtszaka, és monda: En vagyok az Ábrahámnak, a' te Atyádnak Istene: Ne félj; mert te veled vagyok, és meg-áldalak tégedet, és meg-sokasítom a' te magodat Ábrahámért, az én szolgámért.

25. Építe azért ott óltárt, és segítségül hívá az Úrnak nevét, és fel-vonā ott az ő sátorát; azután ásának ott az I'sák' szolgai kútat.

26. Ábimélek pedig el-méne ő hozzája Gérárból, és az Achuzáth, ki néki barátja vala, és Pichól az ő seregének Hadnagyja.

27. És monda nékiek I'sák: Miért jöttetek én hozzám, ha engemet gyülöltök ti, és ki-küldöttetek engemet ti közzületek?

28. Kik felelének: Bizonnyal láttuk, hogy az Úr vagyon te veled, és *ezt* mondánk, légyen esküvés moſtan mi köztünk, mi köztünk, *mondom*, és te közted: Azért kéſzek vagyunk te veled frigyet ſzerzeni.

29. Hogy minket semmi gonoſzſzal nem illetſz, miképpen hogy mi ingyen sem illettünk tégedet, és miképpen tsak jót tselekedtünk veled, és el-botsáttunk téged' békeſséggel: Te *azért* moſtan Iſtennek áldott embere *engedj ennek*.

30. Minekutánna (*f*) azért lakodalmat ſzerzett vólna nékiek, és ettek 's ittak vólna. (*f*) *r.* 31:54.

31. Fel-kelvén jó reggel egymásnak meg-esküvének, és el-botsátá őket I'sák, kik el-menének ő tőle békeſséggel.

32. Ugyan azon napon el-jövének az I'sák' ſzolgai, és *hírt* mondának nékie a' kút felől, a' mellyet áſtak vala; és mondának néki: Találtunk vizet.

33. És nevezé azt Sibáhnak: azokáért annak a' városnak neve Beersebah mind e' mái napiglan.

34. És mikor Ésau negyven eſztendős vólna, vévé magának feleségül a' Jehudithot, a' Beéri Chitthéus' leányát, és a' Bosmáthát, az Elon Chitthéus' leányát.

35. (*g*) Kik kesergetik vala I'sáknak, és Rebekának ſzíveket. (*g*) *Al.* 27: 46.

XXVII. RÉSZ.

Jákób I'sáktól az Ésau' áldását el vévén, ennek fenyegetőzése miatt az annyától Mésopotámiába küldetik.

1 És lőn, hogy mikor meg-vénhedett vólna I'sák, és meg-homályosodtak vólna az ő ſzemei, annyira, hogy nem látna, ſzóllítá az ő nagyobbik fiát, az Ésaut, és monda nékie: *Edes* fiam! Ki felele önékie: Imhol vagyok!

2. És monda: Imé meg-vénhedtem, és nem tudom az én halálomnak napját.

3. Kérlek annakokáért végyed a' te fegyveredet, tegzedet, és kéz-ívedet, és ki-menvén a' mezőre, vadáſzſz énnékem vadat.

4. És tsinálj énnékem az én kedvem ſzerént-való étket, és hozd elő énnékem, hogy egyem; és áldjon-meg tégedet az én lelkem, minekelőtte meg-halnék.

5. (Rebeka pedig hallja vala, mikor I'sák az ő fiának Ésaunak ſzóllna.) El-méne azért Ésau a' mezőre, hogy vadáſzna vadat, mellyet hozna az ő attyának

6. Rebeka pedig ſzóllítá Jákóbot az ő fiát, mondván: Imé hallám, hogy a' te atyád ſzólla a' te bátyádnak Ésaunak, mondván:

7. Hozz énnékem vadat, és tsinálj énnékem kedvem ſzerént-való étket, *mellyet* meg-egyem, azután áldjalak-meg tégedet az Úr előtt, minekelőtte meg-halnék.

8. Moſtan azért *édes* fiam! engedj az én ſzómnak abban, a' mit én parantsolok tenéked.

9. Menj-el kérlek a' juhok közzé, és hozz onnét énnékem két jó ketske-gödölyét, hogy azokból tsináljak ételt a' te atyádnak, a' mint ő ſzereti.

10. Hogy el-vivén azt a' te atyádnak, egyék, hogy meg-áldjon tégedet, minekelőtte meg-halna.

11. De monda Jákób Rebekának, az ő annyának: Imé az én bátyám Ésau ſzőrös ember, én pedig sima vagyok.

12. Nétalám az én atyám meg-tapogat engemet, és *félek rajta, hogy azt ne* ítélje én felőlem, hogy meg-akarom őtet tsalni; és *illyen módon* átkot, és nem áldást hozzak magamra.

13. Kinek monda az ő annya: Én rajtam légyen a' te átkod *édes* fiam! tsak engedj az én ſzómnak, és menj-el 's hozz nékem *gödölyéket*.

14. El-menvén azért, el-hozá, és vivé az ő annyának; és kéſzíte az ő annya étket, a' mint ſzereti vala az ő attya.

15. Annakutánna Rebeka az ő nagyobbik fiának Ésaunak drága ruháit vévén, mellyek ő nála az ő házában valának, fel-öltözteté Jákóbot az ő kiſsebbik fiát.

16. És ketske-gödölyéknek bőrével bé-borítá az ő kezeit, és az ő nyakának simaságát.

17. És adá az étket, a' mellyet kéſzített vala, kenyérrel egybe, Jákóbnak az ő fiának kezébe.

18. És az ő attyához menvén, monda: *Édes* atyám! és ő monda: Imhol vagyok! Kitsoda vagy te, *ſzerelmes* fiam?

19. Monda Jákób az ő attyának: *Én vagyok az* Ésau a' te első ſzülötted, akképpen tselekedtem, a' mint parantsolád, kelj-fel moſtan, ülj-le, és egyél az én vadáſzásomban, hogy meg-áldjon engemet a' te lelked.

20. És monda I'sák az ő fiának: Hogy találkozhattál *reá* illy' hamar *édes* fiam? És felele: mert az Úr a' te Iſtened hozta előmbe.

21. És monda I'sák Jákóbnak: Jer' ide, hadd tapogaſsalak-meg tégedet édes fiam! *bogyha* te vagy-é az? az én fiam Ésau, vagy nem?

22. Oda méne azért Jákób I'sákhoz az ő attyához, ki meg-tapogatván őtet monda: E' ſzó, Jákób' ſzava; de a' kezek, Ésau' kezei.

23. És

23. És nem esmérheté-meg őtet, mivelhogy az ő kezei ollyanok valának, mint Ésaunak az ő bátyjának kezei, szőrösök; annakokáért meg-áldá őtet.

24. És monda: Te vagy-é az én fiam Ésau? Felele Jákób: Én vagyok.

25. És I'sák monda: Hozd-elő *édes* fiam! hadd egyem az én fiamnak vadászásában, hogy az én lelkem áldjon-meg tégedet; és oda vivé *az étket*, és evék; bort-is vive nékie, és ivék:

26. És monda néki I'sák az ő attya: Jer' ide *édes* fiam! és tsókolj meg engemet.

27. Oda méne azért, és meg-tsókolá őtet; és mikor meg érzette vólna az ő ruhájának szagát, meg-áldá őtet, és monda: Imé az én fijamnak illatja ollyan, mint a' mezőnek illatja, mellyet meg-áldott az Úr.

28. (*a*) Adjon azért az Isten tenéked az égnek harmatjában, és a' földnek kövérségében, és a' gabonának, és bornak bővségében.(*a*) *'Sid.* 11:20.

29. Szolgáljanak tenéked népek, és hajóljanak-meg te előtted nemzetségek, légy a' te atyádfiainak Urok, és a' te anyádnak fiai meg-hajóljanak te előtted: a' (*b*) ki tégedet meg-átkoz, légyen átkozott, és a' ki meg-áld, légyen áldott. (*b*) *Fell.* 12: 3.

30. És mikor el-végezte vólna I'sák a' Jákóbnak áldását; és Jákób tsak ment vólna ki az ő attyának I'saknak előle; az ő báttya Ésau meg-jöve az ő vadászásából.

31. Meg-készítvén azért ő-is az étket, az ő attyának eleibe vivé, és monda az ő attyának: Keljen-fel az én atyám, és egyék az ő fia-fogta vadban, hogy áldjon-meg engemet a' te lelked.

32. És monda nékie az ő attya I'sák: Kitsoda vagy te? És monda: Én vagyok a' te fiad, a' te első-szülötted, az Ésau.

33. Akkor I'sák felette igen álmélkodék, és monda: Kitsoda tehát, és hol vagyon az, a' ki az ő tőle fogott vadban hoza énnékem, és mindenben ettem, minekelőtte te meg-jönél, és a' kit én meg-áldottam? Bizonyára a' léfzen áldott.

34. És mikor hallotta vólna Ésau az ő attyának beszédét, nagy, és igen keserves kiáltással fel-kiálta, és monda az attyának: áldj-meg engemet-is *édes* atyám!

35. *I'sák* pedig monda: A' te ötséd jöve-el álnoksággal, és ő vivé-el a' te áldásodat.

36. Monda azért *Ésau*: Igazán neveztek Jákóbnak az ő nevét; mert immár másodszor tsalt-meg engemet, az én (*c*) első-szülетésemnek méltóságát-is el-vévé, mostan pedig áldásomat-is el-vette. És monda: Nem tartottál-é nékem-is valami áldást? (*c*) *Fell.* 25: 33.

37. Felele I'sák, és monda Ésaunak: Imé Uraddá tettem őtet tenéked, és minden attyafiait adtam néki szolgákúl, gabonával, és borral meggazdagítám őtet; mit miveljek azért immár te veled *édes* fiam?

38. Monda Ésau az ő attyának: Avagy tsak egy áldásod vagyon-é tenéked *édes* atyám? Áldj-meg engemet, én-is, *atyám! fiad vagyok*; és (*d*) fel-emelvén szavát Ésau sír vala. (*d*) *'Sid.* 12: 17.

39. Felelvén azért I'sák az ő attya, monda nékie: Imé kövér földön léfzen a' te lakásod, és az égnek harmatjából onnét fellyúl *léfzen a' te áldásod.*

40. És fegyvereddel élfz, és a' te ötsédnek szolgája léfzfz; mindazáltal léfzen olly' idő, hogy te-is uralkodol, és az ő igáját nyakadról le-veted.

41. Gyúlőli vala azért *nagy gyúlölséggel* Ésau Jákóbot az áldásért, mellyel meg-áldotta vala őtet az ő attya, és monda Ésau szívében: (*e*) El-jőnek az én Atyámnak halálán-való keserves napok, és akkor meg-ölöm az én ötsémet Jákóbot. (*e*) *Abd. v.* 10.

42. Mikor pedig meg-mondották vólna Rebekának, az ő nagyobbik fiának Ésaunak beszédit, el-küldvén magához hívatá az ő kisebbik fiát, Jákóbot, és monda őnékie: Imé Ésau a' te bátyád ezzel vígaszталja magát, hogy meg-öl tégedet.

43. Azért *szerelmes* fiam! engedj az én beszédemnek, és fel-kelvén szaladj Lábánhoz, az én bátyámhoz Hárába.

44. És maradj ott egy kevés ideig ő nála, míg a' te bátyádnak haragja el-múlik.

45. És míg el-vévén te rólad az ő haragját, el-felejtkezik arról, a' mit ő véle tselekedtél, azután el-küldvén haza hozatlak tégedet; miért fosztatnám-meg mind kettőtőktől egy napon?

46. I'sáknak pedig monda Rebeka: (*f*) El-úntam életemet a' Chitthéusoknak leányi miatt. Ha Jákób feleséget vészen a' Chitthéusok közzül, minémüek ezek-is *az Ésau' feleségi* e' földnek leányi közzül; mit haszнál nékem az én életem? (*f*) *Fell.* 26: 35. 28: 8.

XXVIII. RÉSZ.

Jákób Mésopotámiába indúl, útjában látja a' mennyei lajtorját, mellyel meg-erősödék az Isten' igéreti felől, és fogadást tészen az Úrnak.

1 Elő-hívatván azért I'sák Jákóbot, hogy őtet meg áldaná, parantsolá néki ezt mondván: ne végy feleséget a' Kananéusoknak leányi közzül.

2. Hanem kelj-fel, és (*a*) menj-el Mésopotámiába Béthuelnek a' te anyád-attyának házá hoz, és onnét végy magadnak feleséget, Lábánnak a' te anyád-battyának leányi közzül.

(*a*) *Hós.* 12: 12.

3. Az erős mindenható Isten pedig áldjon-meg tégedet, szaporítson, és sokasítson-meg tégedet, hogy nagy sok *néppé* légy.

4. És (*b*) adja néked az Ábrahámnak áldását, tenéked, *mondom*, és a' te magodnak te veled egybe; hogy örökseg szerént bírjad a' földet, mellyen jövevény vóltál, mellyet az Isten adott az Ábrahámnak. (*b*) *Tsel.* 7: 5.

5. El-botsátá annakokáért Isák Jákóbot, hogy menne Mésopotámiába Lábánhoz, a' Siriabéli Béthuelnek fiához, Rebekának, Jákób' és Ésau' annyoknak báttyához.

6. Látván annakokáért Ésau, hogy Isák megáldotta vólna Jákóbot, és el-botsátotta vólna őtet Mésopotámiába, hogy onnét venne magának feleséget; és hogy mikor őtet áldaná, megtiltotta vólna őtet, mondván: Ne végy feleséget a' Kananéusoknak leányi közzül.

7. És hogy Jákób az ő attyának, és annyának beszédének engedvén, el-ment vólna Mésopotámiába.

8. És látván Ésau, hogy a' Kananéusoknak leányi gonoszoknak láttatnának Isáknak, az ő attyának előtte.

9. El-menvén Ésau az Ismáel' nemzetsége közzé, az Ismáelnek az Ábrahám' fiának leányát a' Mahaláthot, a' Nébajóthnak húgát az *előbbi* feleségein kivül, magának feleségül el-vévé.

10. Ki-méne azért Jákób Beersebából, hogy menne Háránba,

11. És juta egy helyre, holott meg-hála, mivelhogy a' nap le-ment vala, és annak a' helynek kövei közzül *egygyet* vévén feje alá tévé, és ugyan azon helyen hála.

12. És álmot láta: Imé egy lajtorja áll vala a' földön, mellynek magassága az eget éri vala, és ímé az Istennek Angyali (*c*) fel-mennek vala, és alá jőnek vala azon. (*c*) *Ján.* 1: 52.

13. (*d*) És ímé az Úr a' lajtorjára könyöklött vala, és *ezt* mondja vala: Én *vagyok* az Úr, Ábrahámnak a' te atyádnak Istene, és az Isáknak Istene: ezt a' földet, a' mellyen nyúgoszól, tenéked adom, és a' te magodnak. (*d*) *Al.* 35: 1. 48 3.

14 (*e*) És a' te magod ollyan lészen, mint a' földnek pora, annyira, hogy ki-terjedsz Napnyúgotra, Nap-keletre, Éjszakra, és Délre; és te benned, és a' te (*f*) magodban áldatnak-meg a földnek minden nemzetségi. (*e*) 1 *Mós.* 22: 20. 19: 8. (*f*) *Fell.* 12: 3. 18: 18. 22: 18. 26: 4.

15. Annakokáért ímé én te veled *vagyok*, hogy meg-őrízzelek tégedet, valahová menéndesz, és meg-hozzalak téged' ezen földre; mert el-nem hagylak tégedet, mígnem bé-tellyesítem, a' mit tenéked szóllottam.

16. És mikor fel-ébredett vólna Jákób az ő álmából, monda: Bizony itt vagyon e' helyben az Úr; de én nem tudtam.

17. Meg-rémüle annakokáért, és monda: Me'ly rettenetes e' hely! e' *hely nem* egyéb, hanem Istennek háza, és a' mennyeknek kapuja.

18. És fel-kelvén Jákób reggel, (*g*) vévé azt a' követ; mellyet feje alá tett vala, és fel-emelé azt oszlopnak, és (*h*) olajt tőlte fellyúl reája.

(*g*) *Al.* 31: 13. (*h*) *Al.* 35: 14.

19. És nevezé azt a' helyet Béthelnek; mert az előtt annak a' városnak Lúz *vala* neve.

20. Annakfelette Jákób fogadást tőn *ezt* mondván: Ha az Isten én velem lejénd, és ha megőríz engemet ez úton, a' mellyen én *most* mégyek, és ha ételemre-való kenyeret adánd, és öltözetemre-való ruhát,

21. És *ha* meg-téréndek békeséggel az én atyámnak házához, és *ha* az Úr én Istenem lejénd:

22. Tehát e' kő, mellyet oszlop gyanánt felemeltem, Isten' háza lészen, és valamit adándasz énnékem, annak tizedét néked adom.

XXIX. RÉSZ.

Jákób érkezik Háránba, holott Lábánnak szolgál 14. esztendeig annak két leányiért: Lea fiakat szül, Rachel magtalan.

1 Annakutánna fel-kelvén Jákób, el-méne a' Nap-kelet felé-való tartományba.

2. És széllyel tekinte, és ímé *egy* kút *egy* mezőben, és ímé ugyan ott a' kút mellett három sereg juhok feküsznek vala. Mert abból a' kútból szokták vala a' juhokat meg-itatni; és a' kútnak száján nagy kő vala:

3. Szokások vala pedig ez, hogy mind a' juhokat egygyüvé hajtván, fel-veńék a' követ *a' pásztorok* a' kútnak szájáról, és a' juhokat meg-itatván, ismét a' kútnak szájára, helyére tennék a' követ.

4. És monda Jákób önékiek: Honnét-valók vagytok atyámfiai? És mondának: Háránból-valók vagyunk.

5. És monda nékiek: Esméritek-é Lábánt, Náchornak fiát? Kik felelének: Esmérjük.

6. Azután monda nékiek: Egéséségben vagyon-é? kik mondának: Egéséségben vagyon, és Ráchel, az ő leánya imhol jő a' juhokkal.

7. És monda *Jákób*: imé még nagy idő vagyon,

gyon, nintsen ideje, hogy mind a' juhok egybe gyüljenek; ezeket a' juhokat itassátok-meg, és el-menvén legeltessétek.

8. Kik felelének: Nem lehet addig, mignem mind ide gyüjtetnek a' juhok, és mignem elvészik *a' pásztorok* e' követ a' kútnak szájáról, azután *úgy* itatjuk a' juhokat.

9. És mikor még vélek beszéllene *Jákób*, elérkezék Ráchel az ő attyának juhaival, mellyeket ő legeltet vala.

10. Mikor pedig Jákób látta vólna Ráchelt, Lábánnak az ő annya' báttyának leányát, és a' Lábánnak az ő annya' báttyának juhait, *a' kúthoz* járúlván Jákób, el-fordítá a' kútnak szájáról a' követ, és meg-itatá Lábánnak az ő annya' báttyának juhait.

11. És meg-tsókolván Jákób Ráchelt, nagy fel-szóval (*a*) sira. (*a*) *r.* 23: 4.

12. És meg-jelenté Jákób Ráchelnek, hogy ő attyafia vólna az ő attyának, és hogy Rebekának fia vólna. Annakokáért el-futa Ráchel, és meg-mondá *ezeket* az ő attyának.

13. Mikor azért a' hírt hallotta vólna Lábán Jákób felől, az ő húgának fia felől; nagy szeretséggel eleibe menvén meg-ölelé, és meg-tsókolá őtet, és bé-vivé őtet az ő házába, és megbeszélle Lábannak mindeneket.

14. Kinek monda Lábán: Bizony én (*b*) tsontom és testem vagy; és lőn ő nála egy hónapig. (*b*) *Bir.* 9: 2.

15. Azután monda Lábán Jákóbnak: Avagy *illik-é*, hogy énnékem ingyen szolgálj, *noha* én atyámfia vagy? Mondd-meg énnékem, mit *kívansz* a' te *szolgálatodnak* jutalmába?

16. Valának pedig Lábánnak két leányi: a' nagyobbiknak neve Lea, a' kisebbiknek neve Ráchel.

17. Leának pedig gyenge szemei valának; de Ráchel szép formájú, és szép ábrazatú vala.

18. Annakokaért Jákób szereti vala Ráchelt, és monda *Lábánnak*: Szolgállak tégedet hét esztendeig Ráchelért, a' te kisebbik leányodért.

19. Kinek monda Lábán: Jóbb, hogy néked adjam őtet, hogy nem mint más férfiúnak: maradj én nálam.

20. Szolgála azért Jákób Ráchelért hét esztendőket, mellyek ő néki keveseknek láttatnak vala, mivelhogy őtet *felette igen* szereti vala.

21. És monda Jákób Lábánnak: Add-meg énnékem az én feleségemet; mert el-jött az idő, hogy bé-menjek ő hozzá.

22. És bé-gyüjté Lábán annak a' helynek minden népét, és szerze lakodalmat.

23. Estve pedig, vévé *Lábán* az ő leányát, Leát, és bé-vivé őtet *Jákóbhoz*, ki bé-méne ő hozzá.

24. És adá Lábán ő néki az ő szolgáló leányát Zilpát, hogy az ő leányának Leának szolgáló-leánya lenne.

25. És reggelre kelve *meg-esmérteték* Lea. Monda azért *Jákób* Lábánnak: Mit tselekedtél én-velem? Avagy nem Rachelért szolgáltalak-é én tégedet? Miért tsaltál-meg azért engemet?

26. Kinek felele Lábán: Nem szokott úgy lenni itt mi nálunk, hogy a' kisebbiket adják-el a' nagyobbik előtt.

27. Tőlts-bé ennek *menyegzői lakodalmának* (*c*) hetét, azután néked adjuk azt is a' te szolgálatodért, mellyel szolgálsz én nálam még más hét esztendeig. (*c*) *Bir.* 14: 12. 17.

28. Akképen tselekedék azért Jákób, bé-töltvén a' *Leának menyegzői lakodalmának* hetét: az után néki adá Lábán Ráchelt, az ő leányát feleségül.

29. És adá Lábán az ő leányának Ráchelnek, az ő szolgáló-leányát Bilhát, hogy néki szolgáló-leánya lenne.

30. És bé-menvén Jákób Rákhelhez-is, inkább szereté Ráchelt, hogy-nem Leát, és szolgála ő nála még más hét esztendeig.

31. És minekutánna látta vólna az Ur, hogy Lea útálatos vólna, meg-nyitá annak méhét; de Ráchel magtalan vala.

32. Fogada azért Lea az ő méhében, és szüle fiat, kit neveze Rúbennek; mert azt mondja vala: Meg-látta Isten az én nyomorúságomat; azért immár szeretni fog az én férjem engemet.

33. Azután ismét terhbe esék, és szüle fiat; annakokáért monda: Mivelhogy az Isten meghallotta, hogy én útálatos vagyok, azért adta énnékem ezt-is; azért nevezé azt Simeonnak.

34. Annakutánna ismét az ő méhében fogadván szüle fiat, és monda: Immár az én férjem ragaszkodik én hozzám, mert szültem néki három fiakat; azért nevezé azt Lévinek.

35. Ismét azután terhbe esék, és fiat szülvén, monda: Immár az Úrnak hálákat adok; azért nevezé azt Júdának: és meg-szünék a' szüléstől.

XXX. RÉSZ.

Ráchelnek, és Leának egymás ellen-való irigységek és tusakodások: Jákóbnak tsuddálatos szerződése Lábánnal.

1 És mikor látná Ráchel, hogy ő nem szülne *magzatokat* Jákóbnak, irígykedni kezde Ráchel az ő nényére, és monda Jákóbnak: Adj énnékem magzatokat; mert ha nem *adándasz*, meg halok.

2. Fel-gerjede azért a' Jákób' haragja Ráchel ellen, és monda: Avagy Isten *vagyok é* én, ki meg tartóztatta a' *te* méhednek gyümőltsét?

3. És monda *Ráchel*: Imhol az én szolgáló-leányom, Bilha, menj bé ő hozzája, hogy szüljön, *kit én fel-tartsak* az én térdeimen, és én-is ő általa meg-épüljek.

4. Adá azért néki az ő szolgáló-leányát, Bilhát feleségül, és bé-méne ahoz Jákób.

5 És fogada az ő méhében Bilha, és szüle Jákóbnak fiat.

6. És monda Ráchel: Meg-ítélte az én ügyemet az Isten, és meg-hallgatta az én *könyörgésemnek* beszédét, és adott énnékem fiat; azért nevezé azt Dánnak.

7. Ismét fogada az ő méhében, és szüle Bilha, a' Ráchel szolgáló-leánya második fiat Jákóbnak.

8. És monda Ráchel: Nagy tusakodással tusakodtam az én nénémmel; de meg-győztem őtet: azért nevezé azt Naftalinak.

9. Látván pedig Lea, hogy ő meg-szünt volna a'szülésről, hasonlóképpen vévé az ő szolgáló-leányát Zilpát, és adá azt Jákóbnak feleségül.

10. És szüle Zilpa, a' Leának szolgáló-leánya fiat Jákóbnak.

11. És monda Lea: sereg (*had*) jő: és nevezé azt Gádnak.

12. Szüle Zilpa a'Leának szolgáló-leánya más fiat-is Jákóbnak.

13. És monda Lea: Jól vagyon dolgom; mert az aszszonyi-állatok engemet bóldognak mondanak: és nevezé azt Asernek.

14. El-méne pedig Rúben gabona' aratáskor, és találá a' mezőn Dudaimokat, és vivé azokat az ő annyának Leának. És monda Ráchel Leának: Adj énnékem a' te fiadtól hozott Dudaimban

15. Kinek felele *Lea*: Avagy kitsiny dolognak tetszik-é tenéked, hogy el-vetted én tőlem az én férjemet, hanem *annakfelette* az én fiaimtól hozott Dudaimokat-is el-akarod venni? És monda Ráchel: Háljon te-veled tehát ez' éjjel a' te fiadtól *hozott* Dudaimokért.

16. Mikor azért Jákób estve a' mezőről jőne haza, eleibe méne Lea, és monda: én velem hálsz; mert meg-bérlettelek tégedet az én fiamtól *hozott* Dudaimokon; és ő-véle hála *Jákób* az éjtszaka.

17. És meg-hallgatá Isten Leát, ki fogada az ő méhében, és szüle Jákóbnak ötödik fiat.

18. És monda Lea: Meg-adta az Isten az én jutalmomat, minekutánna adtam az én szolgáló-leányomat az én férjemnek; azért nevezé azt Issachárnak.

19. És Ismét terhbe esék Lea, és szüle hatodik fiat Jákóbnak.

20. És monda Lea: Meg-ajándékozott az Isten engemet jó ajándékkal ez úttal. Immár én velem lakozik az én férjem; mert szültem nékie hat fiakat: azért nevezé azt Zebulonnak.

21. Annakutánna szüle leányzót, és nevezé azt Dinának.

22. Meg-emlekezék pedig az Isten Ráchelről; és meg-hallgatá őtet az Isten, és szülővé tévé őtet.

23. Terhbe esék azért, és szüle fijat, 's monda: El-vette az Isten az én gyalázatomat.

24. És nevezé azt Jó'sefnek, mondván: Adjon az Úr énnékem más fiat-is.

25. És lőn, hogy minekutánna szülte vólna Ráchel Jó'sefet, monda Jákób Lábánnak: Botsáss-el engemet, hadd menjek-el az én helyembe, és az én földembe.

26. Add-meg nékem az én feleségimet, és az én magzatimat, kikért szolgáltam te nálad, hadd menjek-el; mert te tudod az én szolgálatomat, a' mellyel szolgáltalak tégedet.

27. És monda néki Lábán: Ha engemet kedvelsz, *hagyj békét annak*, én meg-tapasztaltam hogy meg-áldott engemet az Úr te éretted.

28. És Ismét monda: Mondd-meg a' te szolgálatodnak jutalmát énnékem, és meg-adom *teneked*.

29. Monda pedig *Jákób* ő néki: Te tudod, mimódon szolgáltalak tegedet, és mennyi vólt a' te barmod az én pásztorságom alatt, *mikor e.ő-ször hozzád jöttem*.

30. Mert a' kevés, a' mi vólt néked én előttem, fokaságra terjedett, és meg-áldott a' Jehova tégedet az én lábam mellett; és immár mikor viselek gondot én-is az én házamról?

31. És monda Lábán: Mit adjak tenéked? Felele Jákób: Ne adj nékem semmit; ha ezt miveled én velem, ismét legeltetem és őrízem a' te juhaidat.

32. Minden juhaidat meg-járom ma, és el-szakaszt om a' szeplős és tarka juhokat, és mind a' feketéket a' juhok között: azonképpen a' szeplős és tarka ketskéket, és az *ollyan légyen ezután az én* jutalmam.

33. És bizonyságot tészen én rólam az én igazságom ezután te előtted, mikor el-jövendesz, hogy meg-láss ad az én jutalmomat. Valamelly szeplős, vagy tarka, vagy fekete nem lejénd az én juhaim és ketskéim között; bátor lopónak mondj engemet.

34. És

34. És monda Lábán, Bátor úgy légyen: Vajha a' te beszéded szerént lenne.

35. El-választa azért azon napon a' szeplős, és tarka kosokat, és mind a' szeplős, és tarka ketskéket, *tudni-illik* a' mellyekben valami fejérség vala, és minden feketét a' juhok közzül, és adá azokat az ő fiainak kezekhez.

36. És *Lábán* három nap járó földni közt vete ő maga között, és Jákób között; és Jákób legelteti vala a' Lábánnak több juhait.

37. És Jákób vön zöld nyár-mogyoró, és geszteneye veszszőket, és meg-tarkálá azokat fejéresen, hogy a' veszszőknek meg-tetszenék a' fejérje.

38. És helyhezteté a' meg-tartkált veszszőket a' juhok eleibe az itató válukba, a' mellyekből a' juhok szoktak vala innia, hogy a' juhok azokra nézve fogadnának.

39. És a' Juhok fogadnak vala a' veszszők felett, és ellenek vala a' juhok tsepegetett lábúakat, szeplősöket, és tarkákat.

40. Annakutánna külön seregbe szakaszta ezeket a' bárányokat Jákób, és a' Lábán' juhainak seregét artzal fordítja vala a' tarka, és fekete bárányokra; és az ő maga juhainak seregét külön-szakaszta tartja vala, és azokat nem fordítja vala artzál a' Lábán' juhaira.

41. És mikor Jákób a' juhoknak javait idejekorán egybe-botsátja vala a' kosokkal, akkor a' tarka veszszőket azoknak a' juhoknak eleikbe helyhezteti vala az *itató helyen-való* válukba, hogy a' veszszők felett fogadnának.

42. De mikor későn botsátja vala egybe azokat, nem helyhezteti vala *a' válukba a' veszszőket*; és *illyen módon* az idején-való ellések Jákóbé valának, a' késő ellések pedig Lábáné.

43. Annakokáért meg-nevekedék az a' férfiú igen igen: és valának nékie sok juhai, szolgáló-leányi, szolgai, tevéi, és szamarai.

XXXI. RÉSZ.

Jákób Mésopotámiából Lábán' hire nélkül el-indúl, feleségeivel, gyermekivel és minden marhájával: Lábán utánna mégyen: feddődik vele; de végre meg-békélvén egymástól meg-válnak.

1 Mikor azért hallotta vólna Jákób a' Lábán' fiainak beszédeket, kik ezt mondják vala: Valamie vólt a' mi atyánknak, mind elvette Jákób; és a' mi atyánk jószágából szerzette mind e' gazdagságot.

2. És látta vólna Jákób a' Lábán' ortzáját, hogy nem ollyan *indúlattal* vólna hozzája, mint annak-előtte.

3. És mivelhogy *illyen módon* szóllott vólna az Úr Jákóbnak: Térj-meg a' te atyáidnak földére, és a' te rokonságid közzé, és lészek te-veled.

4. El-küldvén *annakokáért* Jákób, ki-hívatá magához Ráchelt, és Leát a' mezőre az ő juhaihoz.

5. És monda nékiek: Látom a' ti atyátoknak ortzáját, hogy nintsen ollyan *indúlattal* hozzám, mint ennek előtte: és az én atyámnak Istene meg-jelent énnékem.

6. Ti pedig tudjátok, hogy a' ti atyátoknak az én tellyes erőm szerént szolgáltam.

7. És hogy a' ti atyátok álnokúl tselekedett én velem, és az én szolgálatomnak jutalmát tízszer (*a*) változtatta-el; mindazáltal az Isten nem engedte, hogy nékem kárt tehessen. (*a*) *v.* 41.

8. Mikor azt mondotta: A' szeplős bárányok légyenek a' te szolgálatodnak jutalma, mind a' juhok szeplősöket ellenek vala. Ha azt mondotta: A' tarkák légyenek a' te jutalmod; a' juhok mind tarkákat ellenek vala.

9. Annakokáért Isten vette-el (*b*) a' ti atyátoknak juhait, és ő adta énnékem. (*b*) *r.* 16.

10. Mikor a' juhoknak egybe botsátásoknak ideje el-jő vala, az én szemeimet fel-emelvén, látom vala álomban, hogy a' juhokat hágják vala, tarka lábú, szeplős és tsepegetett színű kosok.

11. Akkor monda nékem az Istennek Angyala álomban: Jákób! És felelék: Imhól vagyok.

12. És ő monda: Emeld-fel a' te szemeidet, és lássad, hogy a' melly kosok a' juhokat hágják, azok mind tarka lábúak, szeplősök, és tsepegetett színűek. Mert láttam valamit veled tselekedett Lábán.

13 (*c*) Én vagyok amaz erős *Isten*, a' Béthelnek *Istene*, a' holott olajt töltél a' kő-oszlopra, és a' holott fogadást tettél nékem. Mostan *azért* kelj-fel, menj-ki e' földről, és térj-meg a' te rokonságidnak tartományába. (*c*) *Fell.* 28: 18.

14. És felele Ráchel és Lea, és mondának néki: Vallyon vagyon-é minékünk valami részünk és örökségünk a' mi atyánknak házában?

15. Avagy-nem úgy tartott-é minket, mint idegeneket? mert minket el-adott *teneked*, és meg-emésztette a' mi pénzünket.

16. Mert mind ez a' (*d*) gazdagság, mellyet Isten vett-el a' mi atyánktól, mienk, és a' mi fiainké. Mostan azért valamit teneked az Isten mondott, *azt* tselekedjed. (*d*) *v.* 9. (*e*) *v.* 13.

17. Fel-kelvén azért Jákób, és az ő fiait és feleségeit fel-vévén, tevék' hátára helyhezteté őket.

18. És el-vivé minden nyáját, és minden keresményét, valamellyet keresett vala, és minden juhait, mellyeket szerzett vala Mésopotámiában, hogy meg-térne az ő attyához, Isákhoz a' Kanaánnak földébe.

19. Lábán

19. Lábán pedig el-ment vala a' juhok' nyírni; azonközbe el-lopá Ráchel az ő attyának bálványit.

20. Jákób-is orozva méne-el a' Síriabéli Lábánnak híre nélkül; mivelhogy *ſenki* nem jelentette vólna meg néki, hogy ő ſzaladna.

21. És illyen módon el-ſzalada ő minden jóſzágával, és fel-kelvén által-méne az *Eufrátes* folyó-vizén, és Gileád' hegye felé tarta.

22. És mikor harmad' napra meg-mondották vólna Lábánnak, hogy Jákób el-futott vólna.

23. Maga mellé vévén az ő rokonit, hét napi járó földig üzé ötet; és el-éré ötet a' Gileád' hegyén.

24. És minekutánna az Iſten a'Síriabéli Lábánnak meg-jelent vólna éjtſzakai álomban, ezt mondotta vala nékie: Meg-lásd, hogy Jákóbnak (*e*)ne ſzólj ſe jót, ſe gonoſzt. (*e*) *v* 29.

25. Mikor azért el-érte vólna Lábán Jákóbot, és a'mint Jákób az ő sátorát azon a' hegyen felvonta vala, Lábán-is azon Gileád' hegyén az ő rokonságival egybe fel-voná sátorait.

26. És mónda Lábán Jákóbnak: Mit tselekedtél, hogy orozva (*f*) jöttél-el én hírem nélkül, és el-hoztad az én leányimat, mintha ſegyvereddel nyerted vólna azokat? (*f*) *v.* 20.

27. Miért futottál-el titkon, és miért jöttél-el tőlem orozva, és nem mondottad-meg nékem!, hogy botsátottalak vólna tégedet örömmel, ének ſzóval, dob és hegedü ſzóval?

28. És nem engedted-meg nékem, hogy az én fiaimat és leányimat meg-tsókolgattam vólna; moſtan *bizony igen* bolondúl tselekedtél, *hogy ezt mivelted.*

29. Vólna erőm hozzá, hogy titeket megbüntetnélek; de a' ti atyátoknak Iſtene tegnap éjtſzaka meg-ſzóllíta engemet, ezt mondván: (*g*) Meg-lásd, hogy ne ſzólj Jákób ellen vagy jót, vagy gonoſzt. (*g*) *v.* 24.

30. Hogyha pedig immár ugyan el-akartál jöni, mivelhogy nagy kívánsággal kívánkoztál a' te atyádnak házához; miért loptad-el az én Istenimet?

31. Felelvén pedig Jákob, monda Lábánnak: *Azért jöttem titkon*; mert féltem, mert gondolom vala, hogy talám el-véſzed a' te leányidat én tőlem erővel.

32. A' kinél pedig meg-találándod a' te Iſtenidet, ne éljen *az.* A' mi rokonságink előtt lásd-meg, ha valami marhád vagyon én nálam, és ha vagyon; vidd-el. (Mert nem tudja vala Jákób, hogy Ráchel lopta vólna-el a' bálványokat.)

33 Bé-menvén azért Lábán a' Jákóbnak sátorába, és a'Leának sátorába, és a' két ſzólgálóleányoknak sátorokba, nem találá-*meg az ő Iſtenit*; és ki-menvén a' Leának sátorából, méne a' Ráchel' sátorába.

34. (Ráchel pedig vette vala a' bálványokat, és rejtette vala-el egy tevének nyergében, és azokon fellyül üle,) és meg-hányá Lábán mind az egéſz sátort, és nem találta vala meg *azokat.*

35. Mert azt mondotta vala Ráchel az ő attyának: Ne haragudjék az én Uram, hogy fel nem kelhetek te előtted; mert aſzſzonyi-állatoknak ſzokások *ſzerént* vagyon *moſt* nékem *dolgom*, és mikor mindeneket meg-hányt vólna, nem találá a' bálványokat.

36. Akkor fel-gerjede a' Jákóbnak *haragja annyira, hogy* feddődvén Lábánnal, azt mondaná nékie: Mitsoda vétkem vagyon, és mitsoda bünöm, hogy én utánnam jöttél?

37. Mivelhogy minden házi-eſzköz-marhámat fel-hánytad; a' mit találtál a' te házi marhád közzül valót, hozd-elő az én rokonim, és a' te rokonid eleibe; hogy mi közöttünk ketten tégyenek ítéletet.

38. Immár húſz eſztendeje hogy te nálad vagyok, a' te juhaid és a' te ketskéid meg nem vetettenek, és a' te nyájjadnak kosait én nē ettem.

39. A' mellyet a' *vadak* meg-ſzaggattak, azt haza nem vittem, hanem én fizettem-meg; mert az én (*h*) kezemből kívántad azt meg, *azonképpen* a' mit vagy nappal, vagy éjjel el-loptanak. (*h*) 2*Mós.* 22: 12.

40. Néha nappal a' nagy hévség eméſztett-meg, éjtſzaka a' hideg: és az álom az én ſzemeimtől távúl vólt.

41. Ez húſzadik eſztendeje, hogy a' te házadnál vagyok; ſzolgáltam tenéked tizennégy eſztendeig a' te két leányidért, és hat eſztendeig a' te juhaidért: Az én ſzolgálatomnak pedig jutalmát tízſzer-is (*i*) változtattad-el. (*i*) *v.* 7.

42. És ha az én atyámnak Iſtene, az Ábrahámnak Iſtene, és az I'sáknak félelme velem nem vólt vólna; bizony moſtan-is üreſsen botsátanál-el-engemet: *de* az Iſten az én nyomorúságomat és az én kezeimnek munkáját tekíntette-meg, *mikor* meg-ſeddett *tégedet* tegnap éjjel.

43. Felelvén pedig Lábán, monda Jákóbnak: E' leányok, én leányim, és e' fiak, én fiaim, és e' ſereg juhok-is enyimek: annakfelette valamit látſz, mind enyim; mit véthetnék pedig az én leányimnak, avagy az ő magzatjaiknak, a' kiket ſzültenek?

44. Nó

44. No azért vessünk szövetséget ketten, melly légyen bizonyságúl én közöttem, és te közötted.

45. És vön Jákób *egy* követ, és fel-emelé azt jegyül.

46. És monda Jákób az ő attyafiainak, Szedjetek köveket; és gyüjtének köveket, és tsinálának *nagy* rakást; és evének azon a' rakáson.

47. És nevezé Lábán azt illy' névvel: Jégár Sahadutha. Jákób pedig nevezé illy' névvel: Gálhéd.

48. *Mert mivelhogy* ezt mondotta vala Lábán: E' rakás *légyen* bizonyság ma én közöttem, és te közötted; azért nevezé *Jákób-is* Gálhédnek.

49. Annakfelette Mitzpának-is nevezé, mivelhogy azt mondotta vala *Lábán*: az Isten légyen ítélő bíró én közöttem, és te közötted, minekutánna egymástól el-válunk.

50. Ha az én leányimat nyomorgatándod, és ha az én leányim kivül több feleségeket vejéndesz, senki mintsen mi közöttünk; *hanem* meglásd: *mert* az Isten bizonyság én közöttem, és te közötted.

51. Ezeknek felette monda Lábán Jákóbnak: Imé e' rakás *kő*, és ímé ez oszlop, mellyet raktam én közöttem, és te közötted.

52. Bizonyság e' rakás, és bizonyság az oszlop, hogy én nem mégyek e' rakás kő mellől te hozzád, te-is nem jösz' én hozzám e' rakás mellől, és ez oszlop mellől gonosz szándékkal.

53. Az Ábrahámnak Istene, és a' Náchornak Isteni tégyenek ítéletet közöttünk, és azoknak attyoknak Isteni: és meg-esküvék Jákób az ő attyának Isáknak félelmére.

54. Akkor Jákób barmokat ölete-meg ott a' hegyen, és az ő rokonságit lakodalomba hívá, kik mikor ettek vólna, ugyan ott a' hegyen hálának.

55. Annakutánna fel-kele Lábán reggel, és meg-tsókolgatván az ő fiait, és leányit, meg-áldá őket, és el-menvén, haza méne Lábán az ő helyére.

XXXII. RÉSZ.

Angyalok jönek Jákób' eleibe, ki félvén követeket, és ajándékot küld Ésaunak: az Istennel tusakódik, kit meg-győz.

1 Jákób pedig el-indúla az ő útán, és az Istennek (*a*) Angyali eleibe-menének őnéki.

(*a*) *Al.* 48: 16.

2. És monda Jákób mikor azokat látta vólna: Isten' serege ez; annakokáért nevezé azt a' helyet (*b*) Machanaimnak. (*b*) *Jós.* 13: 26.

3. Azután külde Jákób követeket ő maga előtt Ésauhoz, az ő bátyához, az Edomitáknak tartományokba, Seirnek földébe.

4. És parantsola a' követeknek ezt mondván: Igy szóljatok az én Uramnak, Ésaunak: Ezt mondja a' te szolgád Jákób: Lábánnál vóltam mint jövevény, és ott laktam mind ez ideiglen.

5. Vagynak pedig énnékem ökreim, és szamaraim, juhaim, szolgaim, és szolgáló-leányim, melly dolognak hírré adására küldöttem *te hozzád* én Uramhoz, hogy te előtted kedvet találnék.

6 És meg-térének Jákóbhoz a' követek mondván: El-mentünk vala a' te atyádfiához, az Ésauhoz, ki-is teneked elődbe jő, és ő véle vagynak négy száz férfiak.

7. Meg-félemlék pedig Jákób, és felette igen meg-háborodék; annakokáért a' népet, a' melly ő véle vala, a' juhokat, barmokat, és a' tevéket két seregbe szakasztá.

8. Mert ezt mondja vala: Ha az Ésau el-jövénd az egygyik seregre, és azt le-vágándja; a' másik meg-szabadúl.

9. Annakfelette monda Jákób: Óh én Atyámnak Ábrahámnak Istene, és az én Atyámnak I'sáknak Istene! Uram, ki énnékem azt mondád: Eredj haza (*c*) a' te földedbe, a' te rokonságid közzé, és jól tészek te veled. (*c*) *v.* 31: 13.

10. Kisebb vagyok minden te jó-tetéményidnél, és igazságodnál, mellyet tselekedtél a' te szolgáddal; mert egy páltzával mentě vala által a' Jordán' vizén, mostan pedig két seregem vagyon.

11 Szabadíts-meg, kérlek, engemet az én bátyámnak kezéből, az Ésaunak kezéből; mert félek ő tőle, hogy el-ne jöjjön, és el-veszesen engemet, és az anyát az ő fiaival egybe.

12. Te pedig azt mondottad: Jól tészek te veled, és a' te magodat ollyanná tészem, mint a' tengernek fövenye, melly meg-nem számláltathatik az ő sokasága miatt.

13. És ott hála az' éjtszaka: és választa abból, a' mi kezénél vala, ajándékot az Ésaunak az ő bátyának.

14 Két száz ketskéket, és húsz bakokat, két száz juhokat, és húsz kosokat.

15. Harmintz szoptatós tevéket fiaival egybe, negyven teheneket, tíz tulkokat, húsz nőstény szamarakat tíz vemhékkel egyetembe.

16. És ada az ő szolgainak kezekbe minden nyáját külön-külön, és monda az ő szolgainak: Menjetek-el én előttem, és mindenik sereg között közt hagyjatok.

17. És parantsola az elsőnek, mondván: Ha az én bátyám Ésau elő-találánd tégedet, és megkérdénd tégedet, ezt mondván: Ki' szolgája vagy? Hová mégy? és kié ez előtted-való marha?

18. Akkor azt mondjad: A' Jákóbnak, a' te szolgádnak *szolgája vagyok*: ez az ajándék, mellyet elől-küldött az én Uramnak Ésaunak, és ímé ő maga-is mi utánnunk vagyon.

19. Ugyan azont parantsolá a' másiknak, a' harmadiknak, és mindeneknek, kik a' sereg-nyájak után mennek vala, *ezt* mondván Illyen módon szólljatok Ésaunak, mikor reá találándotok.

20. Annakfelette ezt-is mondjátok: Imé Jákób-is te szolgád mi utánnunk vagyon. Mert illyen módon gondolkodik vala *Jákób*: Meg-engesztelem őtet ez ajándékkal, melly előttem mégyen, és azután lészek szembe véle, talám kedves lészen személyem előtte.

21. Ekképpen el-botsátá az ajándékot elől; ő maga pedig hála az' éjjel a' seregnél.

22. Fel-kelvén pedig azon éjtszaka, vévé az ő két feleségit, az ő két szolgáló-leányit, tizenegy magzatival egybe, és által-méne a' Jábbóknak révén.

23. És minekutánna azokat vévén által-költöztette vólna a' vízen; azután által-költözteté mindenét, valamie vala.

24. Marada annakokáért Jákób tsak egyedül, és tusakodik vala ő véle egy (*d*) férfiú, mind addig, miguem meg-hajnallanék. (*d*) *Hós.* 12: 3-4.

25. Ki mikor látná, hogy Jákóbon semmi erőt nem vehet, illeté az ő tsípőjének forgó-tsontját, és a' Jákób' tsípőjének forgó-tsontja helyéből kiszamodék, mikor a' férfiú tusakodnék ő véle.

26. És monda: Botsáss-el engemet; mert a' hajnal fel jött. És monda *Jákób*: Nem botsátlak-el tégedet, míg nem meg-áldasz engemet.

27. Annakokáért mouda nékie: Kitsoda a' te neved? Felele Jákób.

28. És mouda az *Angyal*: Nem *tsak* Jákób lészen ezután a' te neved, hanem Izráel. Mert ha az Isten ellen diadalmas vóltál, az emberek ellen is diadalmas lészesz.

29. És meg-kérdé Jákób, és monda: Monddmeg, kérlek, a' te (*e*) nevedet. Felele az: Miért kérded az én nevemet? És meg-áldá ötet ugyan ott. (*e*) *Bír.* 13: 17-18.

30. Annakokáért nevezé azt a' helyet Jákób, Peniélnek: mert látám, úgymond, az Istent szín-ről-színre, és nem halék meg.

31. És azonközbe a' Nap fel-jöve, míg által-méne a' Peniélen, és ő az ő tsípőjére sántál vala.

32. Annakokáért nem eszik az Izráel' fiai mind e' mái napig a' tsípőnek forgó-tsontja mellett-való inat, mivelhogy illette vala *az Angyal* a' Jákóbnak tsípő-tsontját, és a' forgó-tsontnak inát.

XXXIII. RÉSZ.

Jákób szembe lészen Ésauval, kitől jó szemmel láttatik: azt megajándékozza: azután mégyen Suchótba, és onnét Séchembe

1 Jákób pedig fel-emelvén az ő szemeit, látá, és ímé Ésau jő vala, és négy száz férfiak ő vele: meg-osztá az ő gyermekit Lea mellé, Ráchel mellé, és az ő két szolgáló-leányi mellé.

2. És az ő szolgáló-leányit azoknak fiaival egybe első helyen helyhezteté, azután Leát, és az ő gyermekit, utólsó helyen Ráchelt, és Jó'sefet.

3. Ő maga pedig *Jákób* előttök mégyen vala, és hétszer hajla-meg a' földig, mig a' bátyához jutna.

4. Ésau pedig eleibe futamodék őnéki, és meg-ölelé ötet, és az ő nyakára ragaszkodék 's meg-tsókolá ötet; és *akképpen* sírának.

5. Azután Ésau fel-emelvén az ő szemeit, látá az aszonyi-állatokat, és a' gyermekeket, és monda: Kitsodák ezek? Tiéid-é? Ki felele: Ezek én gyermekim, kiket az Isten adott a' te szolgádnak.

6. El-közelgetének annakokáért a' szolgálóleányok, és azoknak gyermeki, és meg-hajták ő magokat *Ésau előtt*.

7. El-érkezék Lea-is az ő fiaival, és meg-hajták magokát; annakutánna el-jöve Jó'sef, és Ráchel, és ők-is meg-hajták magokat.

8. És monda *Ésau*: Tiéd-é mind az egész sereg, a' mellyet elől találék? És felele: Hogy az én Uramnak előtte kedvet találjak, *azért küldöttem azokat*.

9. És monda Ésau: Énnékem elég marhám vagyon jó Ötsém! légyen tiéd a' te marhád.

10. Monda pedig Jákób: Ne *vesd-meg*, kérlek, ha találtam kedvet mostan te előtted, hanem vedd-el az én ajándékomat az én kezemből; mert a' te ortzádat nem külömben látom, mint ha az Istennek ortzáját látnám, mivelhogy kegyelmesen fogadál engemet.

11. Vedd-el, kérlek, az én ajándékomat, mellyet hoztam tenéked, mivelhogy az Isten kegyelmesen tselekedett én velem, és minden féle jószággal bővölködöm: Kénszerité azért ötet, és el vévé *az ajándékot*.

12. Azután monda Ésau: Indúljunk-el, menjünk-el, és én te előtted mégyek.

13. Felele néki *Jákób*: Az én Uram jól tudja, hogy e' gyermekek gyengék, és hogy énnékem szoptatós juhaim, és ünőim vagynak, mellyeket ha tsak egy nap felettébb hajtanak, mind meghalnak a' barmok.

14. Menjen-el, kérlek, az én Uram az ő szolgá-

gája előtt, én-is lassan el-mégyek, a' mint az én előttem-való sereg mehet, és mint az én gyermekim mehetnek, míg nem az én Uramhoz jutok Seirbe.

15. Akkor monda Ésau: Kérlek engedd-meg, hogy hagyjak te veled *egynehányat* e' nép közzül, melly én velem vagyon. Ki monda: Miért hagynál? Elég énnékem, hogy kedvet találtam az én Uram előtt.

16. Meg-téré azért ugyan azon napon Ésau az ő útán Seir felé.

17. Jákób pedig méne Suchotba, *holott* építe magának házat, és az ő barmainak hajlékokat; annakokáért nevezé azt a' helyet Suchótnak.

18. Annakutánna méne Jákób minden bántás nélkül (*a*) Séchembe, melly vala a' Kanaán' földében, mikor jöne Mésopotámiából, és tábort jára a' város ellenébe. (*a*) *Jós.* 24:32. *Tsel.* 7:16.

19. És meg-vévé azt a' mezőnek részét, a' holott sátorát fel-vonta vala, a' Chámornak fiaitól, *melly* Chámor Séchem attya vala, száz garasón.

20. És építe ott óltárt, és nevezé azt illy' névvel: Izráelnek erős Istene.

XXXIV. RÉSZ.

Dina el-ragadtatván meg-szeplősittetik: melly gonosz tselekedetért a' Séchembéliek a' Jákób fiaitól tsalárdúl meg-öletnek.

1 Ki-méne pedig (*a*) Dina a' Leának leánya, kit szült vala Jákóbnak, hogy látná annak a' tartománynak leányit. (*a*) *r.* 30: 21.

2. És mikor látta vólna őtet Séchem, a' Chivvi Chámornak, annak a' tartománynak Fejedelmének fia, el-ragadá őtet, és ő véle hálván, meg-szeplősíté őtet.

3. És ragaszkodék az ő lelke Dinához, a' Jákób' leányához, és meg-szereté a' leányzót, és szóll vala a' leányzónak édes beszédekkel.

4. Szólla pedig Séchem Chámornak, az ő attyának mondván: Végyed énnékem feleségúl ezt a' leányzót.

5. Jákób pedig meg-hallá, hogy meg-szeplősítette vólna *Séchem* Dinát, az ő leányát, (az ő fiai pedig a' mezőn valának a' barmmal:) és veszteségben lőn Jákób, míg azok meg-jönének.

6. Ki-méne azért Chámor a' Séchemnek attya Jákóbhoz, hogy szóllana ő véle.

7. De mikor a' Jákób' fiai meg-jöttenek vólna a' mezőről, meg-hallván e' *dolgot*, felette igen bánkodának azok az emberek, és igen meg-haragudának, hogy illyen nagy gonoszságot tselekedett vólna *Séchem* az Izráel ellen, hogy a' Jákób' leányát meg-szeplősítette vólna, melly *dolognak* nem kellett vólna lenni.

8. Szólla azért Chámor ő vélek mondván: Az én fiamnak, Séchemnek lelke ragaszkodott a' ti leányotoknak *lelkéhez*, kérlek *annakokáért titeket*, adjátok azt néki feleségúl.

9. És szerezzetek mi velünk sógorságot: a' ti leányitokat adjátok minékünk, és a' mi leányinkat vegyétek magatoknak.

10. És maradjatok mi közöttünk; e' föld lészen a' ti birodalmotokban, lakjátok azt, és munkálódjatok azon, és bírjátok azt.

11. Séchem-is monda a' *Dina*' attyának, és az ő báttyainak: hadd találjak kedvet előttetek, és valamit mondándotok nékem, meg adom:

12. Akarmelly nagy jegy ruhát, és ajándékot *kívánjatok* én tőlem, meg-adom, valamint mondjátok nékem; *tsak* adjátok énnékem a' leányzót feleségúl.

13. Felelének pedig a' Jákób' fiai Séchemnek, és Chámornak, a' *Séchem*' attyának, és szóllának álnokúl; mivelhogy meg-szeplősítette vólna Dinát, az ő húgokat.

14. És mondának nékiek: Nem mivelhetjük e' dolgot, hogy a' mi húgunkat adjuk (*b*) környül-metélkedetlen férfiúnak; mert e' minékünk gyalázat vólna. (*b*) *r.* 17: 10-11.

15. Mindázáltal engedünk néktek illy' okkal: ha mi hozzánk hasonlatosok lésztek, és környül metéltetik ti köztetek minden férfiú.

16. Igy a' mi leányinkat néktek adjuk, és a' ti leányitokat magunknak vészszük: ti köztetek lakozunk, és veletek egy néppé leszünk.

17. Hogyha nem engedéndetek minékünk, hogy környül-metélkednétek, fel-vészszük a' mi leányunkat, és el-mégyünk.

18. És tetszék azoknak beszédek Chámornak, és Séchemnek a' Chámor fiának.

19. És nem halasztá az ifjú ezt véghez vinni, mivelhogy felette igen szereti vala a' Jákób' leányát. (Vala pedig *Séchem* az ő attyának házanépe között mindeneknél betsületesebb.)

20. El-méne annakokáért Chámor, és Séchem, az ő fia az ő városoknak kapujába; és szóllának az ő városoknak férfiaival, mondván:

21. Ez' emberek *ez ideig* békeséggel *lakoztak* mi velünk, akarnak lakozni a' mi földünkön, és azon munkálódni; e' föld mivelhogy elég széles, ám lakjanak rajta, az ő leányikat végyük magunknak feleségúl, és a' mi leányinkat adjuk nékiek.

22. De illy' okkal akarnak mi velünk ez emberek egygyütt lakni, hogy egy néppé légyünk,

hogy ha minden férjfiú környül-metélkedik mi közöttünk, miképpen hogy ők-is környül-metéltettek.

23. *Minden* juhok, és *minden* jószágok, és minden ő barmok nemde-nem miéink lésznek-é? csak hogy engedjünk nékiek, hogy lakhassanak mi közöttünk.

24. Engedének annakokáért Chámornak, és Séchemnek az ő fiának mindenek, valakik az ő városoknak kapuján ki-mennek vala, és környülmetélé magát minden férfiú, valamelly az ő városoknak kapuján ki-mégyen vala.

25. Harmad' napon azért, mikor a' sebnek fájdalmában vólnának, a' Jákób' két fiai, Simeon, és Lévi, a' Dinának báttyai vőnek fegyvereket, és *nagy* bátorsággal bé-menének a' városba, és minden (*c*) férfiat meg-ölének. (*c*) *r.* 49: 6.

26. Annak-felette Chámort-is, és az ő fiát Séchemet fegyverrel meg ölék, és el-vivék Dinát a' Séchem' házából, és ki-menének.

27. A' Jákóbnak *pedig több* fiai esének a' meg-ölettettekre, és el-dúlák a' várost, mivelhogy meg-szeplősítették vala az ő húgokat.

28 *És* juhokat, barmokat, szamarokat, és valami jószágok vala a' városban, és a' mezőn, *mind* el-vivék.

29. Minden gazdagságokat is, minden ő gyermekeiket, és feleségeiket fogva el-vivék, és el-prédálák, és valami az ő házokban vala.

30. Annakokáért monda Jákób (*d*) Simeonnak, és Lévinek: Meg-háborítottatok engemet, és útálatossá tettetek e' földnek lakosi előtt, a' Kananéusok, és Perizéusok előtt; és *mivelhogy* én kevés magammal *vagyok*, ha én ellenem felgyűlnek, le-vágnak, és el törölnek engemet mind házam-népével egybe. (*d*) *r.* 49: 6.

31. *Kik* mondának: Avagy mint tisztátalan személlyel úgy kellett-é a' mi húgunkkal gonoszúl élni?

XXXV. RÉSZ.

Jákób Isten' parantsolatjából Béthelbe indúl: Meg-hal Débora: meg-jelenik Isten Jákóbnak, és meg-áldja őtet: meg-hal Ráchel is: Rúben meg-szeplősíti Bilhát: meg-hal Isák

1 Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj-fel, eredj-fel Béthelbe, és telepedjél le ott, és tsinálj ott óltárt amaz erős Istennek, a' ki (*a*) meg-jelenék tenéked, mikor Ésau *előtt*, a' te bátyád előtt futnál. (*a*) *Fell.* 28: 13. *r.* 27: 42.

2. Akkor monda Jákób az ő háza-népének, és mind azoknak, kik véle valának: Hányjátokel (*b*) az idegen Isteneket, kik köztetek vagynak, és tisztítsátok-meg magatokat, és változtassátok-el öltözetiteket. (*b*) *Jos.* 24: 23.

3. Azután keljünk-fel, és úgy menjünk-fel Béthelbe, hogy tsináljak ott óltárt annak az erős Istennek, ki meg-hallgatott engemet az én nyomorúságomnak napján, én velem vólt az úton, a' mellyen jártam.

4 Adák annakokáért Jákóbnak mind az idegen Isteneket, kik nálok valának; és az ő fülökön-való függőket-is, és el-rejté azokat Jákób a' tserfa alatt, melly vala Séchemnél.

5. És el-idúlának: Ez az Istennek félelme vala a' városokon, mellyek valának ő környülök, és nem üzék a' Jákób' fiait.

6. Juta azért Jákób Lúz *nevű városba* (melly vagyon Kanaán' tartományában, melly *immár* Béthelnek *neveztetik*,) és mind a' sokaság, melly ő véle vala.

7. És építe ott óltárt, és nevezé a' helyet El-Béthelnek; mivelhogy ott jelent vala meg néki az Isten, mikor az ő bátyja előtt futna.

8. És meg-hala Débora, a' Rebekának dajkája, és el-temetteték Béthel mellett egy tserfa alatt, és nevezé *Jákób* azt a' helyet, Allon-Báchutnak.

9. Meg-jelenék pedig ismét az Isten Jákóbnak, mikor Mésopotámiából haza térne, és megáldá őtet.

10. És monda nékie az Isten: A' te neved Jákób: Nem neveztetik többé a' te (*c*) neved *csak* Jákóbnak, hanem Izráel-*is* léfzen a' te neved; nevezé azért őtet Izráelnek. (*c*) *Fell.* 32: 28.

11. Annakfelette monda nékie az Isten: Én *vagyok* a' mindenható erős Isten, nevekedjél, és sokasodjál, nép', és népeknek gyülekezete származik te tőled; és Királyok származnak a' te ágyékodból.

12. És e' földet, a' mellyet adtam Ábrahámnak, és Isáknak, tenéked adom, *az-az*, a' te magodnak adom te utánnad e' földet.

13. És fel-méne ő tőle az Isten a' helyből, a' holott ő véle szóllott vala.

14. Emele (*d*) pedig ott a' hellyen Jákób, a' holott Isten szóllott vala véle, kő oszlopot jegyúl: és áldozék azon híg áldozattal, és önte arra olajt. (*d*) *Fell.* 28: 18. 20. 22.

15. És nevezé Jákób azt a' helyet, a' melly helyen szóllott vala Isten ő véle, Béthelnek.

16. És el-menének Béthelből, és valának Efrathától még úgymint egy mért-földre, és szüle a' Ráchel, és a' szülésben nagy fájdalmat szenvede.

17. És

17. És mikor a' szülésben fájdalmat szenvedne, monda néki a' bába: Ne félj, (e) mert most is fiad lészen. (e) 1Sám. 4: 20.

18. Mikor pedig az ő lelke ki-menne; (mert meg-hala) nevezé azt Benóninak, de az attya nevezé Benjáminnak.

19. Meg-hala (f) annakokáért Ráchel, és eltemetteték az úton, a' mellyen mennek Efrathába, melly moſtan Bethlehemnek neveztetik. (f) Al. 48: 7.

20. És állata Jákób oſzlopot az ő temetése felett: az mondatik mind e' mái napiglan Ráchel' temetése' oſzlopának.

21. Azután el-méne Izráel, és sátorát fel-vonā a' Héder' tornyán túl.

22. Lőn pedig ez, hogy mikor Izráel lakoznék abban a' tartományban, a' Rúben (g) elmenvén hálna Bilhával, az ő attyának ágyasfeleségével, mellyet meg-halla az Izráel; valának pedig a' Jákób' fiai tizen-ketten. (g) Al. 49: 4.

23. A' Leának pedig fiai: (h) Jákóbnak első szülötte Rúben, azután Simeon, Lévi, Juda, Issachár, Zebulon. (h) Al. 46: 8. 2Mós. 1: 2.

24. Ráchel' fiai: Jó'sef, és Benjámin.

25. A' Ráchel' szolgáló leányának, Bilhának fiai: Dán, és Naftali.

26. A' Lea' szolgáló-leányának, Zilpának fiai: Gád, Áser. Ezek a' Jákób' fiai, kik születtek néki Mésopotámiában.

27. Végezetre juta Jákób I'sákhoz, az ő attyához Mamréba, Kirját-Arba *nevű városba*, melly *most* Hebronnak *neveztetik*, holott Ábrahám, és I'sák jövevények vóltanak.

28. Valának pedig az I'sák' *életének* napjai száz nyóltzvan eſztendők.

29. És meg-hala I'sák, lelkét ki-botsátván, és takaríttaték az ő eleihez, mikor vén vólna, és *boſzſzú* élettel meg-elégedett vólna; és el-temeték ötet az ő fiai, Ésau, és Jákób.

XXXVI. RÉSZ.

Ésau' nemzetsége.

2 Ezek pedig az Ésaunak nemzetségi, ki (a) Edomnak *hívattatik*. (a) v. 8. r. 25: 30.

2. Ésau vett vala magának feleségeket a' Kanánéusok' leányi közzül: Adát, a' Chitthéus Elonnak leányát; és Aholibámát, Ánának leányát, ki a' Sibhon Chivéus' leánya vólt.

3. És Bosmátát, az Ismáel' leányát, Nebajóth nak húgát.

4. Szüle (b) pedig Adáh Ésaunak Elifázt: és Bosmáta szülé Réhuelt. (b) 1Chrón. 1: 35.

5. Aholibámáh pedig szülé Jéust, Jálámot, és Koráchot. Ezek az Ésau' fiai, kik születtek néki a' Kanaán' földén.

6. És fel-vévé Ésau az ő feleségeit, az ő fiait, és leányit, és minden házabéli lelkeket, minden juhait, barmait, és minden jószágát, 's marháját, mellyet keresett vala Kanaán földében, és el-ment vala más földre, az ő attyafiának Jákóbnak haza-jövetelének előtte.

7. Mert sok (c) marhájok vala, hogy egygyütt nem lakhatnának, és az a' föld, a' holott mint jövevények, úgy laknak vala, el nem szenvedheti vala őket, az ő barmok*nak sokaságáért*. (c) Fell. 13: 6.

8. És lakozék (d) Ésau a' Seir' hegyén. Ez Ésau pedig az Édom. (d) Jós. 24: 4.

9. Ezek azért az Ésaunak, az Édomi*ták*' áttyoknak (e) nemzetségi a' Seir' hegyén. (e) v. 40-41.

10. Ezek az Ésau' fiainak neveik: Elifáz, Adának, Ésau' feleségének fia. Réhuel, Bosmátának, Ésau' feleségének fia.

11. Elifáznak fiai *vóltak*: Thémán, Omár, Tzéfó, Gathám, és Kénáz.

12. Az Elifáznak pedig, az Ésau fiának ágyasa vala a' Thimna, ki az Elifáznak szülé az Amáleket: Ezek az Adának, Ésau' feleségének fiai.

13. Ezek pedig a' Réhuel' fiai: Nachát, Zérách, Samma, Mizza: Ezek vóltanak Bosmátának, az Ésau' feleségének fiai.

14. Az Aholibámának pedig Ésau' feleségének, Anah' leányának, ki Sibhon leánya vólt, fiai ezek, kiket szüle Ésaunak: Jéhus, Jálom, és Kórách.

15. Ezek pedig az Ésau' fiai közzül-való Fejedelmek: Az Elifáznak Ésau' első szülöttének fiai ezek: Thémán hertzeg, Omár hertzeg, Tzéfó hertzeg, Kénáz hertzeg.

16. Kórách hertzeg, Gathám hertzeg, Amálek hertzeg. Ezek vóltak Elifáztól-való Fejedelmek az Edomnak tartományában; és ezek az Ada' fiai.

17. A' Réhuelnek pedig, Ésau' fiának fiai ezek: Náchát hertzeg, Zérách hertzeg, Samma hertzeg, Mizza hertzeg. Ezek vóltak Réhueltől-való Fejedelmek, az Edomnak tartományában; ezek a' Bosmátának, az Ésau' feleségének fiai.

18. Ezek pedig az Aholibámának, az Ésau' feleségének fiai: Jéhus hertzeg, Jálám hertzeg, Kórách hertzeg Ezek az Aholibámától, Ésau' feleségétől az Ana' leányától-való Fejedelmek.

19. Ezek az Ésau' fiai, és ezek az ő tőle-*való* Fejedelmek: Ez Ésau az Edom.

20 A' Horéus (f) Seirnek pedig fiai, kik ott

a' földön lakoznak vala ezek: Lotán, Sobál, Sibhón, Hána. (*f*) 1*Chrón.* 1: 38. 14: 6.

21. Dison, Etzer, Disán: Ezek a' Horéusoknak Fejedelmi, Seirnek fiai az Edomnak tartományában.

22. A' Lotánnak pedig fiai vóltak: Hóri, Héman, és a' Lotánnak húga, Timna.

23. A' Sobálnak pedig fiai ezek: Hallván, Manaháth, Hébál, Séfó, Onám.

24. Sibhónnak pedig fiai ezek: Aja, és Hána, ez a' Hána, ki az öszvérek' *fajzásának módját* találta a' puſztában, mikor az ő attyának Sibhónak ſzamarait őrízné.

25. Hánának pedig fiai ezek: Dison, és Aholibáma Hánának leánya.

26. Disonnak fiai ezek: Hemdán, Esbán, Ithrán, Chérán.

27. Etzernek fiai ezek: Bilhán, Zahaván, Hákán.

28. Disánnak fiai ezek: Hútz, és Arán.

29. A' Horéusok közzül-való Fejedelmek pedig ezek: Lotán hertzeg, Sobál hertzeg, Sibhón hertzeg, Hána hertzeg.

30. Dison hertzeg, Etzer hertzeg, Disán hertzeg. Ezek a' Horéusok közzül-való Fejedelmek az ő Fejedelemségek ſzerént, a' Seirnek tartományában.

31. Ezek (*g*) pedig a' Királyok, kik uralkodtanak az Edomnak tartományában, minekelőtte az Izráel' fiai között Király uralkodnék.

(*g*) 1*Chrón.* 1: 43.

32. *Elősször* Király vólt Edonban Béla, Béhornak fia, kinek városának neve Dinhába vólt.

33. Minekutánna meg-hólt Béla, uralkodott ő helyébe Jóbáb, Zéráchnak fia, ki Botzrából-való vólt.

34. Minekutánna meg-hólt Jóbáb, uralkodott ő helyében Chusám, ki Thémán' földéből-való vólt.

35. Chusám' hólta után uralkodott ő helyében Hadád, a' Bédád' fia, ki a' Midiánitákat a' Moábiták' mezején meg-veré, kinek az ő városának neve vala Hávith.

36. Hadád' hólta után, uralkodott ő helyében Sámla Masrekából-való.

37. Samla' hólta után uralkodott ő helyében Saul, ki vólt az *Eufrátes* folyó-víz mellett-való Rechoboth *városból.*

38. Saul' hólta után uralkodott ő helyében Báhál-Chánán Achbor' fia.

39. Báhál - Chanánnak Achbor' fiának hólta után, uralkodott ő helyében Hadár, és az ő városának neve Pahu; az ő feleségének pedig neve Mehetabéel, ki Mezaháb' leányának, Matrédnak leánya vala.

40. (*h*) Ezek pedig az Ésau nemzetségéből-való hertzegeknek neveik, az ő tselédjek, helyek, és nevek ſzerént: Timna hertzeg, Hálva hertzeg, Jéteth hertzeg. (*h*) 1*Chrón.* 1: 15.

41. Aholibáma hertzeg, Ela hertzeg, Pinon hertzeg.

42. Kénáz hertzeg; Thémán hertzeg, Mibtzár hertzeg.

43. Magdiel hertzeg, Hírám hertzeg. Ezek az Edomnak Fejedelmi az ő lakások ſzerént, az ő örökségeknek földében. Az Ésau az Edomitáknak attyok.

XXXVII. RÉSZ.

Jó'sef vádolja báttyait az attyánál: Lát álmokat: Irígykednek reá az ő báttyai: a' kútba vetik: azután el adják: siratja ötet Jákób.

1 Lakozék pedig Jákób (*a*) az ő attyának bújdosásának földén, Kanaán' földén (*a*) *Sid.* 11:9.

2. És ezek a' dolgok lettek a' Jákób' házanépe között. Jó'sef mikor tizen-hét eſztendős vala, az ő báttyaival egybe őríz vala juhokat, és vala a' gyermek a' Bilhának, és a' Zilpának, az ő attyának feleséginek fiaival, és azoknak az ő gonoſz életek felől-való híreket az ő attyának meg-mondja vala Jó'sef.

3. Az Izráel pedig minden fiainál inkább ſzereti vala Jó'sefet, mivelhogy vénségének fia vólna, és *ſzép* tarka ruhát tsináltatott vala nékie.

4. Mikor pedig eſzekbe vették vólna az ő báttyai, hogy az ő attya ötet minden báttyainak felette ſzeretné, gyűlölik (*b*) vala ötet, annyira, hogy ſzép ſzóval néki nem ſzóllhatnának. (*b*) *r.* 49: 23.

5. Láta pedig Jó'sef álmot, *mellyet* mikor megbeſzéllett vólna az ő báttyainak, annál inkább gyűlölik vala ötet.

6. Mert azt mondja vala nékiek: Halljátok-meg, kérlek, az én almomat, mellyet én láttam.

7. Imé kötünk vala egy mezőben kévéket, és ímé az én kévém fel-kele, és fel-álla; ímé pedig a' ti kévéitek környül-állanak vala, és az én kévém előtt meg-hajóluak (*c*) vala. (*c*) *r.* 42: 6.

8. És mondának néki az ő báttyai: Avagy Királyunk léſzeſz-é minékünk? Vagy mi rajtunk uralkodni fogſz-é? Annakokáért annál-is inkább gyűlölik vala ötet az ő álmáért, és az ő beſzédiért.

9. Azután más álmot-is láta, és meg-beſzéllé azt az ő báttyainak, *ezt* mondván Imé más álmot-is láttam; Imé a' Nap, és a' Hóld, és tizenegy tsillagok én előttem meg-hajólnak vala.

10. Meg-beſzéllé az ő attyának-is, és az ő bátt-

tyai-

tyainak, és meg-dorgálá őtet az ő attya, és monda néki: Mitsoda álom ez, a' mellyet láttál? Avagy el-mégyünk-é, én, és a' te anyád, és atyádfiai, hogy meg-hajtsuk magunkat te előtted a' földig?

11. Irígykednek vala azért reája az ő bátyai; az ő attya pedig e'dolgot elméjében tartja vala.

12. Mikor pedig el-mentek vólna az ő bátyai, az ő attyoknak juhainak őrízéséreSéchēbe.

13. Monda Izráel Jó'sefnek: A' te bátyáid avagy nem Séchemben őrízik-é *a' juhokat*? Jöszte azért, hogy küldjelek-el tégedet ő hozzájok. Ki monda: Imé *jelen vagyok*!

14. És monda néki: Menj-el, lásd-meg, ha békeségben vagynak a' te bátyáid, és a' juhok, mondd-meg nékem. El-küldé azért őtet Chebronnak völgyéből, és méne Séchembe.

15. Találá pedig őtet, mikor a' mezőben bújdosnék, és meg-kérdé egy ember, *ezt* mondván; Mit keresz?

16. Ki monda: Az én bátyáimat keresem, kérlek, mondd-meg nékem, holott őrízik a' barmot?

17. És monda az ember: El-mentenek innét; mert hallám, hogy azt mondák: Menjünk Dóthánba. El méne azért Jó'sef az ő bátyai után; és meg-találá őket Dóthánban.

18. Kik mikor látták vólna őtet távúl; mielőtt közelebb ment vólna hozzájok, el-végezék, hogy őtet meg-ölnék.

19. Mert ezt mondották vala egymásnak: Imhol jő amaz álom-látó.

20. Jer, öljük-meg annakokáért őtet, és vessük egy ó kútba, és azt mondjuk, hogy a' gonosz fene vad ette-meg őtet; és meg-látjuk, mit használt az ő álma.

21. Mellyet mikor Rúben hallott vólna, *igyekezék azon, hogy* őtet meg-mentené azoknak kezekből. És monda: (*d*) Ne öljük-meg őtet.

(*d*) *Al.* 42:22.

22. És ezt mondja vala Rúben: Ne ontsátok ki az ő vérét; *hanem* vessétek őtet az ó kútba, melly itt a' pusztában vagyon, de meg ne öljétek. *Ezt pedig azért mondja vala*, hogy őtet azoknak kezekből meg-szabadítaná, és őtet megadná az attyának.

23. És lőn, mikor jutott vólna Jó'sef az ő bátyaihoz, meg-fosztják őtet az ő ruhájától a' *szép* tarka ruhától, melly rajta vala.

24. És meg-ragadván őtet, veték egy ó kútba; az a' kút pedig üres vala, és nem vala víz benne.

25. Le-ülének pedig, hogy ennének; és mikor fel-emelték vólna az ő szemeiket, láták, és ímé egy sereg Ismáeliták jőnek vala Gileádból, azoknak tevéi-viszsnek vala fű-szerszámokat, balsamomot, és mirhát, kik mennek vala, hogy azokat vinnék Égyiptomba.

26. És monda Júda az ő attyafiainak: Mi hasznunk *lészen benne*, ha meg-öléndjük a' mi atyánkfiát, és el-titkolándjuk az ő vérét?

27. Jer, adjuk-el őtet ez' Ismáelitáknak, és ne öljük-meg; mert mi atyánkfia, mi testünk: kinek engedének az ő attyafiai.

28. És mikor a' kereskedő Midiániták azon el-menének, ki-vonák Jó'sefet az ó kútból, és el-adák őtet azoknak az Ismáelitáknak húsz ezüst pénzen, kik el vivék (*e*) Jó'sefet Égyiptomba. (*e*) *Tsel.* 7:9. *Sólt.* 105:17.

29. Mikor pedig Rúben az ó kúthoz ment vólna, és nem vólna Jó'sef a' kútban, megszaggatá a' maga ruháit.

30. És meg-térvén az ő attyafiaihoz, monda: Nintsen a' gyermek, és én hová légyek?

31. Vévék annakokáért a' Jó'sef ruháját, és meg-ölének egy ketske fiat, és annak vérével meg-festék a' ruhát.

32. És el-küldék azt a' tarka ruhát, és vivék az ő attyokhoz, és mondának: Ezt a' ruhát mi találtuk, esmérd meg, ha a' te fiadnak ruhája-é, vagy nem?

33. Ki meg-esméré azt, és monda: Az én fiamnak ruhája, (*f*) a' gonosz fene-vad ette-meg őtet, el-szaggattatván el-szaggattatott a' Jó'sef.

(*f*) *Al.* 44:28.

34. És meg-szaggatá Jákób az ő maga ruháit, és gyász ruhába öltözvén siratá az ő fiát sok ideig.

35. Fel-kelének pedig az ő fiai mindnyájan, és mind az ő leányi, hogy vígasztalnák őtet, és nem akara meg-vígasztaltatni; mert *ezt* mondja vala: Sírván mégyek (*g*) az én fiamhoz a' koporsóba; és siratá őtet az ő attya. (*g*) *r.* 42:38.

36. A' Midiániták pedig el-adák őtet Égyiptomba a' Faraó fő szólgájának, a' Pótifárnak, a' vitézlő népeknek Fejedelmének.

XXXVIII. RÉSZ.

Júda a' Jákób' fia meg-házasodik: gyermeki lésznek: vétkezik Thámárral, az ő menyével

1 És lőn akkor az időben, hogy a' Júda el-menvén az ő attyafiaitól, térne egy Hadullámbéli férfiúhoz, kinek neve vala Chira.

2. (*a*) És meg-látá ott Júda egy Kanaánbéli férfiúnak leányát, kinek neve vala Suah, és azt feleségül vévén magának, bé-méne hozzája.

(*a*) 1 *Krón.* 2:3.

3 Ki

3. Ki fogada az ő méhében, és szüle fiat, és nevezé azt Hérnek.

4. És az másodszor-is terhbe esvén, szüle fiat, és nevezé azt Onánnak.

5. Azután ismét *terhbe esvén*, szüle fiat, kit neveze Séláhnak; és vala Chezibben, mikor ő ezt szülé.

6. Vön pedig Júda feleséget az ő első fiának Hérnek, kinek neve vala Thámár.

7. (*b*) És mikor a' Hér, a' Judának első fia gonosz vólna az Urnak szeme előtt, meg-ölé őtet az Úr. (*b*) 4*Mós.* 26: 19.

8. Annakokáért monda Júda az Onánnak: Eredj bé te a' te bátyádnak feleségéhez, és a' te bátyád' helyébe vedd feleségül azt, és a' te bátyádnak támaszsz magot.

9. Tudja vala pedig az Onán, hogy nem övé lenne az a' mag; annakokaért valamikor az ő báttyának feleségéhez bé-mégyen vala, a' földre *botsátván*, el-veszti vala a' *magot*, hogy az ő báttyának magot ne támasztana.

10. És gonoszságnak tetszék az Urnak szemei előtt, a' mit ez tselekedik vala; annakokáért meg ölé azt-is.

11. És monda Júda Thámárnak, az ő menyének: Maradj özvegyen addig a' te atyád házában, míg az én fiam Séláh meg-nevekedik. Mert így gondolkodik vala: Nétalám ez-is meg-hal, mint az ő báttyai. El-méne azért Thámár, és marada az ő attya' házában.

12. És mikor sok napok múltanak vólna el, meg-hala Suah, a' Júda felesége, és hogy magának vígasztalást venne, el-méne az ő juhainak nyirőihez az ő barátjával, az Hadullámbéli Chirával, Thimnába.

13. Meg-mondák pedig Thámárnak mondván: Ám a' te ipad Thimnába mégyen az ő juhainak nyírésére.

14. *Thámár* azért le-vetvén az ő özvegységének ruháit, bé-borítá magát fedéllel, és magát el-titkolá, és le-üle a' kettős út félen, a' melly *mégyen* Thimnába; mert látja vala, hogy meg-nevekedett vólna a' Séláh, és őtet nem adták vólna annak feleségül.

15. Látván pedig azt Júda, alítá azt tisztátalan személynek lenni; mivelhogy bé-fedezte vala ortzáját

16. Hozzá téré azért ahoz az útról, és monda Engedd-meg, kérlek, hogy menjek-bé te hozzád; (mert nem tudja vala, hogy az ő menye vólna:) És monda *Thámár*: Mit adsz énnékem, ha meg-engedem, hogy velem közösülj?

17. És felele: Küldök néked az én juhaim közzül egy ketske fiat. És az monda: *Megengedem, a' mit akarsz*, ha zálogot adsz, míg azt meg-küldöd.

18. Monda azért *Júda*: Mitsoda a' zálog, mellyet adjak tenéked? Felele: a' te gyürüd, a' te kezkenőd, és a' páltza, melly a' te kezedben vagyon. Oda adá azért néki, és bé-méne hozzája, és *Thámár* terhbe esék ő tőle.

19. Azután fel-kelvén *Thámár* el-méne, és leveté a' fedelet, mellyel magát bé-borította vala, és fel-vévé magára az ő özvegységének ruháit.

20. És meg-küldé Júda a' ketske fiat az ő Hadullámbéli barátjától, hogy a' zálogot meg-kérné az aszszonyi-állattól, és nem találá azt.

21. És meg-kérdé a' helynek férfiait, mondván: Hol vagyon ama' tisztátalan személy, melly a' kettős út félen ül vala? És azok mondának: Nem vólt itt tisztátalan személy.

22 Meg-téré pedig a' Júdához, és monda: Nem találám azt meg. Annakfelette a' helynek lakosi-is azt mondák: Nem vólt itt, *ugymond*, tisztátalan személy.

23. És monda Júda: Tartsa magának, hogy valamiképpen meg ne gyaláztassunk; ímé én meg küldöttem vólt a' ketske fiat, te pedig nem találtad-meg őtet

24. És úgy mint három hónap múlván, megmondák Júdának, illyenképpen: Thámár a' te menyed paráználkodott, és a' paráznaságból terhbe esett. És monda Júda: Vigyétek-ki őtet, és (*c*) égettessék-meg. (*c*) 5*Mós.* 22: 23. 24.

25. A' pedig mikor ki-vitetnék, küldé az ő ipához, *ezt* izenvén: Attól a' férfiútól vagyok terhes, a' kiéi ezek: És *ezt-is* mondá: Esmérd-meg, kérlek, kiéi ezek, a' gyürü, a' (*d*) kezkenő, és a' páltza. (*d*) *v.* 18.

26. Meg-esmére azért Júda, és monda: Igazabb én nálamnál; mert nem adám őtet az én fiamnak Séláhnak; de nem esmére *Júda* többé azt.

27. (*e*) És lőn mikor *Thámár* a' szülésre jutta, ímé kettős gyermekek valának az ő méhében. (*e*) 1*Chron.* 2: 4.

28 Mikor pedig szülne, és azoknak egyike a' kezét ki-nyújtotta vólna; a' bába veres fonalat vévén, köté azt a' kezére annak, mondván: E' jött-ki először.

29. De mikor a' bé vonta vólna az ő kezét; ímé annak attyafia jöve-ki. És monda a' *bába*: Minémódon találhattál magadnak rést a ki-jövetelre? (*f*) És nevezé azt Péretznek. (*f*) *Mat.* 1: 3.

30. És

30. És annakutánna ki-jöve az ő attyafia, a' kinek kezére veres fonalat kötöttek vala; és nevezé azt Zeráchnak.

XXXIX. RÉSZ.

Az Isten meg-áldja Pótifárt Jó'seférti ki annak feleségétől bűnre szorgoztatván nem enged: vádoltatik: tömlötzbe vettetik; de ott-is Isten véle vagyon.

1 Továbbá Jó'sef vitetett vala Égyiptomba; és meg-vette vala őtet (*a*) az Ismáelitáktól, kik őtet oda vitték vala, egy Égyiptombéli ember Pótifár, Faraónak fő szolgája, a' vitézlő népnek Fejedelme. (*a*) *r.* 37:28.

2. (*b*) És vala az Úr Jó'seffel, és jó szerentsés vala, és lakik vala az ő Égyiptombéli Urának házában. (*b*) *Al. v.* 21. *Tsel.* 7:9.

3. Látá pedig az ő Ura, hogy az Úr vólna ő-véle, és hogy valamit tselekednék, az Úr szerentséssé tenné ő általa.

4. Találá azért Jó'sef kedvet az ő Ura előtt, és szolgál vala nékie; és az ő házán fővé tévé; és mindeneket, valamie vala, az ő birodalmába ada.

5. És miólta fő gondviselővé tévé őtet az ő házán, és minden marháján, az Úr meg-áldá az Égyiptombéli embernek házát Jó'seférti és az Úrnak áldása vala minden jószágán, mind házában 's mind a' mezőn.

6. Mindeneket azért, valamie vala, Jó'sefre biza; és nem vala semmire gondja, miképpen Jó'sefnek, hanem tsak az ételre. Jó'sef pedig szép formájú és tekíntetű vala.

7. Ezeknekutánna pedig, az ő Urának feleségе veté szemeit Jó'sefre, és monda: Hálj velem.

8. Ki nem akarván engedni, monda az ő Ura' feleségének: Imé az én Uramnak semmi gondja nintsen azokra, mellyek az ő házában vagynak; hanem mindeneket, a' mellyek övéi vóltak, az én kezembe bízott.

9. Nintsen senki én nálamnál nagyobb az ő házában: és semmit én tőlem meg nem tiltott, hanem tsak tégedet; mivelhogy te ő felesége vagy: mimódon mivelném azért e' nagy gonoszságot, vétkezvén az Isten ellen?

10. Mikor pedig minden napon szóllana az aszszonyi-állat Jó'sefnek, és nem engede nékie, hogy véle hálna, és véle egyesülne.

11. Történék egy napon, hogy a' házba menne Jó'sef valami dolga' tenni; és senki nem vólna a' házban a' ház-népe közzül.

12. Meg-ragadá *azért* az aszszonyi-állat a' Jó'sef ruháját ezt mondván: Hálj én velem; és ő ott hagyván ruháját az aszszonyi-állat' kezében, el-futa, és ki-méne.

13. És mikor látta vólna az aszszonyi-állat, hogy az ő ruháját kezében hagyta vólna, és ki-futott vólna.

14. Szóllítá a' ház-népet, és monda azoknak illyen módon: Láfsátok, 'Sidó férfiat hozott a' mi házunkba *az én Uram*, hogy megszégyenítene minket; mert én reám jöve, hogy én velem hálna, és kiálték nagy szóval.

15. És mikoron az hallotta vólna, hogy kiáltottam vólna fel-szóval, az ő ruháját elhagyá az én kezembe, és el-futván ki-méne.

16. Meg-tartá azért az ő ruháját magánál, míglen az ő Ura haza jőne.

17. Kinek illyen szókkal szólla, mondván: El-jöve én hozzám a' 'Sidó szolga, a' kit nékünk hoztál, hogy engemet meg-szégyenítene.

18. És mikor kiáltottam vólna fel-szóval, az ő ruháját itt hagyá, és ki-futa.

19. Mikor pedig hallotta vólna az ő Ura, az ő feleségének beszédit, a'mellyeket mondott vala, ezt mondván: Illyen dolgokat tselekedék én rajtam a' te szolgád; fel-gerjede az ő haragja.

20. Vévé azért Jó'sefet az ő Ura, és veté őtet a' (*c*) tömlötzbe, a'mellyben a' Király foglyai valának, és ott lőn a' tömlötzben. (*c*) *Sól.* 105:28.

21. Az (*d*) Úr vala pedig Jó'seffel, és kegyelmesen tselekedék ő véle, és a' tömlötz-tartó előtt-is kedvessé tévé őtet. (*d*) *Tsel.* 7:9.

22. És a' tömlötz-tartó mind azokat a' foglyokat, kik a' tömlötzben valának, bizá Jó'sefre, és valamit ott tselekesznek vala, mind ő tselekeszi vala.

23. És semmi gondja nem vala a' tömlötz-tartónak azokra, a' mellyek birodalmában valának, mivelhogy az Úr vólna Jó'seffel, és valamit tselekeszik vala, az Úr szerentséssé tészi vala.

XL. RÉSZ.

Meg-magyarázza Jó'sef a' tömlötzben a' pohárnaknak és a' sütőnek álmokat.

1 Történék ezeknek utánna, hogy az Égyiptombéli Királynak pohárnakja, és a' sütője vétkeznének az ő Urok ellen, az Égyiptombéli Király ellen.

2. Meg-haraguvék azért Faraó mind a' két fő szolgájára, *tudni-illik* a' fő pohárnakra és a' fő sütőre.

3. És vettete azokat a' vitézlő népeknek Fejedelmeknek tömlötzébe, *tudni-illik* a' tömlötzbe, a' mellyben Jó'sef fogva vala.

4. És a' vitézlő népek' Fejedelme fővé tévé azokon Jó'sefet, és szolgál vala nékiek, és lőnek fogságban egy esztendeig.

5. És mind ketten látának álmot ugyan azon egy éjjel, az Égyiptombéli Királynak mind pohárnakja, mind sütője, kik a' tömlötzben fogva valának, melly álom meg-jelentené, mi következnek mind a' kettőre.

6. Méne azért ő hozzájok reggel Jó'sef, és meg-tekinté őket, és ímé bánkódnak vala.

7. És meg-kérdé a' Faraó fő szolgait, kik ő véle egygyütt az ő Urának házánál, a' tömlötzben fogva valának *ezt* mondván: Miért vagytok most illyen szomorúak?

8. Kik felelének néki: Álmot láttunk, és nintsen, ki meg-magyarázná azt. És monda nékiek Jó'sef: Avagy nem Istené-é az *álomnak* magyarázási? mondjátok-meg nékem *az álmot.*

9. Meg-beszélé azért a' fő-pohárnak az ő álmát Jó'sefnek, és monda nékie: Álomban látok vala előttem egy szőlő-tövet.

10. És a' szőlő-tőn valának három veszsző szálak, és az meg-zöldellék, meg-virágozék, és annak gerézdjei meg-érlelék a' szőlő szemeket.

11. A' Faraó pohara pedig vala az én kezemben, és én a' szőlőt szakasztom vala, és a' Faraó pohárába fatsarom vala, és a' pohárt adom vala a' Faraó' kezébe.

12. És monda néki Jó'sef: Ez annak a' magyarázatja: a' három veszsző szál, három nap.

13. Harmad' nap múlva Faraó fel-magasztalja a' te fejedet, és helyedre állat tégedet, és adod Faraó kezébe a' pohárt, az előbbi szokás szerént, mikor ő pohárnakja vólnál.

14. De meg emlékezzél én rólam, mikor néked jól lészen dolgod, és tselekedjél, kérlek, irgalmasságot én velem, hogy én rólam meg-emlékezzél Faraónál, és engemet e' tömlötzből meg-szabadíts.

15. Mert lopva hoztanak-el engemet a' 'Sidók földéről: (*a*) itt-is semi gonoszságot nem tselekedtem, hogy a' tömlötzbe vetettek. (*a*) *Luk* 23: 42.

16. Látá pedig a' sütő mester-is, hogy jól magyarázta vólna meg az álmot, és monda Jó'sefnek: Én is álmomban látok vala az én fejemen három fejér kosárt.

17. A' felső kosárban pedig valának a' Faraónak mindenféle sült étkei, és a' madarak észik vala azt az én fejemen való kosárból.

18. És felelvén Jó'sef, monda: Ez annak a' magyarázatja: a' három kosár, három nap.

19. Harmad' nap múlva Faraó meg-emlékezik a' te fejedről, és tegedet fel-akasztat akasztófára, és a' te testedet te rólad le-észik a' madarak.

20. Harmad' napon azért, melly napon szülletett vala Fáraó, lakodalmat szerze minden ő szolgainak, és meg-emlékezék a' fő-pohárnakról és a' fő-sütőről a' több szolgai között.

21. És a' pohárnak mestert helyére állatá a' bor-tőltésre, és a' pohártFaraó' kezébe adja vala.

22. De a' sütő mestert fel-akasztatá: a' miképen nékik magyarázta vála Jó'sef.

23. És nem emlékezék-meg a' pohárnak mester Jó'sefről; hanem el-felejtkezék ő róla.

XLI. RÉSZ.

Faraó álmot lát, mellyet meg-magyarázz Jó'sef: Égyiptomi Fejedelemmé tétetvén az Országra gondot visel: feleséget vészen.

1 Két esztendő múlva Faraó láta álmot, mintha állana egy folyó-víz mellett.

2. És ímé a' folyó-vízből jönek vala ki hét szép és kövér tehenek, mellyek esznek vala a' motsáros helyen.

3. Ismét azok után más hét tehenek jönek vala ki a' folyó-vízből, rútak és ösztövérek: mellyek állanak vala ama' tehenek mellett a' folyó-víz partján.

4. És el-nyelék a' rút és ösztövér tehenek ama' hét szép és kövér teheneket; és fel-serkene Faraó.

5. Mikor el-alutt vólna, másodszor-is álmot láta; és ímé hét gabona fejek nevekednek vala egy szárón, tellyesek és szépek.

6. És ímé nevekednek vala azok után hét vékony gabona-fejek, mellyeket a' Napkeleti szél el-száraztott vala.

7. És el-nyelék a' hét vékony gabona fejek a' hét kövér és tellyes gabona fejeket: és fel-serkene Faraó, és ímé az álom *elmájában vala.*

8. Reggelre kelvén pedig meg-háborodék magában, és el-küldvén, (*a*) egybe hivatá Égyiptomnak minden jövendő-mondóit, és minden bölcseit: és meg-beszellé nékiek Faraó az ő álmát; de nem vala senki, ki meg-magyarázná azokat Faraónak. (*a*) *Dán.* 2: 2, 27. 4: 3.

9. Szólla annakokáért a' pohárnak-mester Faraónak illyen módon: Az én büneimről emlékezem én e' mái napon.

10. Faraó meg-haragudott vala az ő szolgaira, és engemet, és a' sütő-mestert vettetett vala a' vitézek' hadnagyjoknak tömlötzébe.

11. Láténk pedig (*b*) álmot mind egy éjjel, én, és az: mindenikünk a' szerént, a' mint következett, láténk álmot. (*b*) *r.* 40: 5.

12. És *vala* velünk ott egy 'Sidó ifjú a' vitézek' hadnagyjoknak szolgája, kinek mikor meg-beszéllettük vólna, meg-magyarázá minékünk a' mi álmainkat, mindenikünknek az ő álma szerént magyarázá-meg.

13. És

13. És a' miképpen meg-magyarázá minékünk, szinte azonképpen történék *dolgunk*, engemet helyemre állata *Faraó*, amazt pedig felakasztatá.

14. (c) El-külde azért Faraó és hívatá Jó'sefet, és nagy hamarsággal ki-hozák ötet a'tömlötzből, és meg-beretválkozván el-változtatá ruháit, és méne Faraóhoz. (c) *'Sólt.* 105: 20.

15. És monda Faraó Jó'sefnek: (d) Álmot láttam, és nintsen, ki meg-magyarázná azt; Én pedig hallottam te felőled, a' ki azt mondaná, hogy te az álmot meg-érted, és meg-tudod magyarázni. (d) *Dán.* 2: 25.

16. És felele Jó'sef Faraónak, mondván: Nintsen erőmben (e) az *álom-magyarázás:* Hanem az Isten jelent a' Faraónak meg-maradására-való dolgokat. (e) *Dán.* 2: 28.

17. Monda azért Faraó Jó'sefnek: Álomban *látám*, hogy állok vala egy folyó-víz partján.

18. És imé a' folyó-vízből ki-jőnek vala hét kövér és szép tehenek, mellyek esznek vala a' motsáros helyen.

19. Imé ismét azok után más hét tehenek jőnek vala ki, vékonyak, felette igen rútak és ösztövérek, kikhez hasonló rútakat én nem láttam egész Égyiptomnak földén.

20. És el-nyelék ez ösztövér rút tehenek, az előbbi hét kövér teheneket.

21. És jóllehet a' kövér tehenek amazoknak gyomrokban vólnának; mindazáltal ingyen sem tetszik vala meg, hogy gyomrokban vólnának; mert ugyan rútak valának azok, mint szinte az előtt. És fel-serkenék.

22. Azután ismét láttam álmomban, és imé hét gabona fejek nevekednek vala egy száron, tellyesek és szépek.

23. Imé ismét azok után nevekednek vala hét kitsiny gabona fejek, vékonyok, mellyeket a' napkeleti szél meg-száraztott vala.

24. És el-nyelék a' vékony gabona fejek a' hét szép gabona fejeket. Meg-beszéllém *ezeket* a' jövendő-mondóknak, és nem lőn senki ő közzülök, ki meg-magyarázhatná.

25. És monda Jó'sef Faraónak: A' Faraó álma mind egy; a' mit Isten akar tselekedni, azt jelentette-meg Faraónak.

26. A' hét szép tehenek, hét esztendők: hasonlatosképen a' hét szép gabona fejek, hét esztendők: az álom mind egy.

27. A' hét ösztövér és rút tehenek pedig, mellyek azok után jöttek-ki, azok-is hét esztendők, és a' vékony hét gabona fejek, mellyeket meg-száraztott vólt a' napkeleti szél; *hasonlatosképen* lészen az éhségnek hét esztendeje.

28. És a' mit (f) mondék Faraónak, *hogy* a' mit Isten akar tselekedni, meg-jelentette azt Faraónak. (f) *v.* 25.

29. Imé hét esztendők jőnek, mellyekben egész Égyiptomban nagy bőség lészen.

30. Azoknak utánna következnek hét esztendők, *mellyekben lészen* éhség, annyira, hogy el-felejtkeznek a' *nagy* bőségről, *melly vólt* Égyiptomnak földén; és meg-emészti az az éhség a' földet.

31. És nem tetszik-meg az előbbi bőség e' földön az éhségnek miatta, melly azután lészen; mert nagy lészen.

32. Hogy pedig kétszer látta Faraó az álmot, *azt jelenti*, hogy Istennél el-végezett dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni.

33. Mostan annakokáért rendeljen Faraó bölts és eszes férfiat, kit az Égyiptomnak földén gondviselővé tégyen.

34. Rendeljen Faraó tiszt-tartókat az országon, és az Égyiptomnak lakositól végye a' gabonának ötödét a' hét bő esztendőkben.

35. És a' következendő bő esztendőknek minden termését takarják-bé, és a' gabonát takarják a' Faraó birodalma alá, és az élést tartsák-meg *a' Faraónak minden* városiban.

36. És légyen az élés e' tartománynak táplálására a' hét esztendei éhségnek idején, mellyek következnek az Égyiptom földén, hogy el ne vesszen e' föld annak az éhségnek miatta.

37. És tetszék e' beszéd (g) Faraónak, és minden ő szolgainak. (g) *Tsel.* 7: 10.

38. Monda azért Faraó az ő szolgainak: Avagy találhatnánk-é ehez hasonló férfiat, kiben az Istennek lelke vólna?

39. És monda Faraó Jó'sefnek: Mivelhogy mind ezeket az Isten tenéked jelentette-meg, nintsen te hozzád hasonló eszes és bölts

40. (h) Te légy az én házamon fő gondviselő, és minden én népem a' te beszéded szerént járjon; tsak az egy királyi székkel haladlak meg-tégedet. (h) *'Sólt.* 105. 20. 21. 22. *Tsel.* 7. *v.* 10.

41. Monda annakutánna Faraó Jó'sefnek: Imé mind az egész Égyiptomnak földén Fejedelemmé tettelek.

42. És ki-vévén Faraó a' maga gyürüjét a' maga újjából, adá azt Jó'sefnek újjába; és felöltözteté ötet bíbor ruhákba, és arany láncot vete az ő nyakába.

43. És ülteté ötet az ő második szekerébe.

Ezt kiáltják vala pedig ő előtte: Abrech; *az-az*, *ifjú*, *avagy gyenge atya.* És *Fejedelemmé* tévé ötet *mind* az egész Égyiptomnak földén.

44. És monda Faraó Jó'sefnek: Én vagyok Faraó; mindazáltal a' te akaratod nélkül senki sem kezét, sem lábát fel nem emeli az egész Égyiptomnak földén.

45. És nevezé Faraó Jó'sefet Tzafénát Pahneáchnak, és adá néki feleségül Asenáthot, a' Pótiferának, On *nevü városnak* Fejedelmének leányát: És ki-méne Jó'sef Égyiptomnak földére.

46. (Jó'sef pedig harmintz esztendős vala, mikor állana az Égyiptombéli Faraó Királynak előtte.) Ki-méne azért Jó'sef Faraó elől, és által-méne egész Égyiptomnak földén.

47. És termett a' föld a' hét bő esztendőkben gabonát *nagy* bőséggel.

48. És meg-gyüjté a' hét esztendőknek minden élését, melly vala Égyiptomnak földén, és helyhezteté az élést a' városokba, minden mezőnek termését takará a' városba, a' melly körül a' mező vala.

49. És takara Jó'sef felette sok gabonát, mint a' tengernek fövenye, annyira, hogy meg nem számláltathatnék; mivelhogy száma nem *vala.*

50. Jó'sefnek pedig (*i*) lőnek két fiai, minekelőtte el-jőne az éhségnek esztendeje, kiket szüle néki Asenáth az On *nevü városnak* Fejedelmének a' Pótiferának leánya.

(*i*) *Al.* 46: 27. 48: 5.

51. És nevezé Jó'sef az ő első szülöttét Manasésnak; mert, *úgymond*, el-felejtette én velem Isten minden nyomorúságomat, és az én atyám' házát.

52. A' másodikat pedig nevezé Efraimnak; mivelhogy, *úgymond*, meg-szaporított Isten engemet az én nyomorúságomnak földében.

53. El-telének annakokáért a' bőségnek hét esztendei, melly *bőség* vala Égyiptomnak földén.

54. És (*k*) el-kezdének közelgetni az éhségnek hét esztendei, mint meg-mondotta vala Jó'sef: és vala éhség minden tartományokban; de egész Égyiptom' földében elég kenyér vala.

(*k*) *Sólt.* 105: 16. *r.* 45: 6.

55. Végezetre meg-éhezék egész Égyiptom' földe is, és kiált vala a' nép Faraóra a' kenyérért. Monda pedig Faraó mind az Égyiptombélieknek: Menjetek Jó'sefhez, és a' mit mond, azt miveljétek.

56. És nagy éhség vala mind az egész földön. Meg-nyitá azért Jó'sef mind *a' gabonásházakat*, mellyekben a' gabona vala, és árúlja vala az Égyiptombélieknek; mert meg-nevekedett vala az éhség Égyiptom' földében.

57. És a' földnek minden lakosi mennek vala Égyiptomba, hogy *gabonát* vennének Jó'seftől; mert mind az egész földön nagy éhség vala.

XLII. RÉSZ.

A' Jó'sef' báttyai Egyiptomba jutnak, kikkel Jó'sef keményen bánik: Zálogba hagyván Simeont, hazájokba térnek, és Jákóbnak a' dolgot meg-beszéllik.

1 Látván pedig Jákób, hogy Égyiptomban gabona vólna, monda Jákób az ő fiainak: Mit néztek egymásra.

2. És monda, Imé hallom, (*a*) hogy Égyiptomban gabona vagyon: menjetek-le oda, és vegyetek minékünk onnét gabonát, hogy éljünk, és ne haljunk-meg. (*a*) *Tsel.* 7: 12.

3. Le-menének annakokáért a' Jó'sefnek tíz báttyai, hogy vennének gabonát Égyiptomban.

4. De Bénjámint a' Jó'sef öttsét nem botsátá el Jákób az ő báttyaival; mert ezt mondá: Nétalám meg-hal *az úton.*

5. El-menének azért az Izráel' fiai, hogy vennének gabonát azokkal egybe, a' kik oda mennek vala; mert a' Kanaán' földén éhség vala.

6. Jó'sef vala pedig annak a' tartománynak Ura, és ő adja vala a' gabonát a' tartománynak minden népének. El-jutának azért Jó'sefnek báttyai, és artzal ő előtte a' földre le-borúlának.

7. És látá Jó'sef az ő báttyait, és meg-esméré őket, de idegennek mútatván magát ő nékiek, kemény beszédekkel szólla nékiek, és monda nékiek: Honnét jöttetek? Felelének: Kanaán' földéről öttünk gabonát venni.

8. Meg-esméré pedig Jó'sef az ő báttyait; de amazok nem esmérék-meg ötet.

9. Azért meg-emlékezék Jó'sef az ő álmairol, mellyeket azok felől álmodott (*b*) vala. És monda nékiek: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek, hogy e' tartománynak erőtlen részeit meglássátok. (*b*) *r.* 37: 5. 7. 9.

10. Kik felelének nékie: Nem *vagyunk* Uram *kémek*; hanem a' te szolgaid jöttenek gabonát venni.

11. Mi mindnyájan egy ember gyermeki vagyunk: igaz emberek vagyunk, *Soha nem* vóltak kémek a' te szolgaid.

12. Kiknek ismét monda: Nem úgy vagyon, hanem azért jöttetek, hogy e' földnek erőtlenségét meg-lássátok.

13. *Amazok* mondának: Mi te szolgaid tizenketten

ketten, *mind* atyafiak vagyunk, egy embernek fiai, Kanaánnak földében; és ímé a' kisebbikünk az attyával vagyon most, egygyikünk pedig ugyan nintsen.

14. Jó'sef pedig monda nékiek: Ez az, a' mit mondék néktek, *hogy* kémek vagytok.

15. E' légyen a' bizonyság: úgy éljen Faraó, hogy ki-nem mentek addig, míg ide nem hozzátok a' ti kisebbik atyátok fiát.

16. Küldjetek-el ti közzületek egygyet, hogy hozza ide a' ti atyátokfiát; ti addig légyetek fogva, és láttassék-meg a' ti beszédeteknek igazsága: hogyha pedig nem, úgy éljen Faraó, hogy ti kémek vagytok.

17. Annakokáért fogságba veté őket harmad' napig.

18. Monda pedig önékiek Jó'sef harmad' napon: Ezt miveljétek, hogy éljetek: az Istent énis félem.

19. Ha igazak vagytok, egygyik atyátokfia maradjon a' ti fogságtoknak házában; ti pedig menjetek-el, vigyetek gabonát a' ti házatok' népének éhségének el-távoztatására.

20. A' ti kisebbik atyátokfiát pedig (*c*) hozzátok én hozzám, és igaz lészen a' ti beszédetek, és nem haltok-meg; akképpen tselekedének azért ők. (*c*) *All.* 43: 3.

21. És mondának vala egymásnak: Bizony vétkeztünk a' mi atyánkfia ellen; mert látánk az ő lelkének keserüségét, mikor minékünk könyörgene, és nem hallgatánk-meg őtet; azért következett mi reánk e' nyavalya.

22. Felele pedig Rúben nékiek, mondván: Avagy (*d*) nem mondom vala-é néktek, hogy ne vétkezzetek a' gyermek ellen; és nem fogadátok? azért ímé az ő vérét-is *most* keresik rajtunk. (*d*) *Fell.* 37: 21-22.

23. De azok nem tudják vala, hogy értené Jó'sef; mert tolmáts által szólnak vala.

24. És el-fordúlván ő tőlök síra: Azután ismét hozzájok fordúlván szólla önékiek, és meg-tartóztatá ő közzülök Simeont, és meg kötözteté azt ő előttök.

25. Meg-parantsolá pedig Jó'sef, hogy meg töltenék azoknak edényeiket gabonával, és meg-adnák azoknak pénzeket mindeniknek az ő 'sákjába, és adnának nékiek élést az útra; így tselekedék azért ő vélek.

26. És fel-vetvén gabonájokat az ő szamaraikra, el-menének onnét.

27. És meg-óldá egy az ő 'sákját, hogy az ő szamarának adna abrakot a' szálláson, és meglátá az ő pénzét, melly vala az ő 'sákjának szájában.

28. És monda az ő attyafiainak: Meg-adták nékem az én pénzemet, és ímé az én 'sákomban vagyon. Meg-réműlének annakokáért, és el-álmélkodván mondának egymásnak: Mitsoda ez, a' mit Isten tselekedett mi velünk?

29. Azután mikor jutottak vólna az ő attyokhoz, Jákóbhoz Kanaánnak földére, meg beszéllének mindeneket nékie, a' minémü dolgok ő rajtok estek vólna, *ezt* mondván:

30. Az a' férfiú, annak a' tartománynak Ura, *nagy* kemény beszédekkel szólla minékünk, és minket *fogságba* vetett vala, mint annak a' földnek kémeit.

31. És mondánk néki: Igaz emberek vagyunk, *soha* nem vóltunk mi kémek.

32. Tizen-ketten vagyunk atyafiak, a' mi atyánknak fiai, az egygyikünk ugyan nintsen, a' kisebbikünk pedig mostan a' mi atyánkkal *vagyon* Kanaán' földében.

33. És monda minékünk az a' férfiú a' földnek Ura: Ezen esmérem-meg, hogy igazak vagytok: egygyik atyátokfiát hagyjátok itt, és a' ti házatok-népének éhségének el-távoztatására vigyetek gabonát, és menjetek-el.

34. És hozzátok én hozzám a' ti kisebbik atyátokfiát, hogy meg-tudhassam, hogy nem vagytok kémek, hanem igaz emberek: azután a' ti atyátokfiát meg-adom tinéktek, és ez országban kereskedhettek.

35. És mikor az ő 'sákjokat meg-üresítenék, ímé mindeniknek tsomó pénze az ő (*e*) 'sákjában vala. Látván pedig ők, és az ő attyok az ő pénzeknek tsomóját, meg-félemlének. (*e*) *v.* 25.

36. És monda nékiek az ő attyok Jákób: Engemet meg-fosztottatok *az én magzatimtól*; a' Jó'sef nintsen, Simeon-is nintsen, Bénjámint-is elviszitek? mind ezek meg-emésztenek engemet.

37. Monda azért Rúben az ő attyának illyen szókkal: Az én két fiaimat meg-öljed, ha őtet meg-nem hozom tenéked, add kezembe őtet énnékem, és én meg-hozom őtet tenéked.

38. És monda: Nem mégyen-le *oda* az én fiam ti veletek; mert az ő báttya meg-hólt, és ő maga maradott, ha történnék néki halála az úton, a' mellyen el-mentek; az én vénségemet *nagy* keserüséggel botsátanátok a' koporsóba.

XLIII. RÉSZ.

Le-mennek ismét a' Jákób' fiai Égyiptomba Bénjáminnal egy-be, kiket (a' Simeont is el-botsátván) Jósef meg-vendégel.

1 Az éhség pedig el-hatalmazott vala abban a' tartományban.

2. Mikor azért meg-ették vólna a' gabonát, mellyet hoztanak vala Égyiptomból: monda ő-nékiek az ő attyok: Menjetek ismét, szerezzetek minékünk egy kevés élést.

3. És monda nékie Júda illyen szókkal: *Nagy* erős esküvésel meg-mondá minékünk az a' férfiú: Nem látjátok, úgymond, az én ortzámat, hanem-ha a' ti atyátokfia veletek lészen.

4. Ha azért el-botsátod a' mi atyánkfiát mi velünk, el-mégyünk, és veszünk néked élést.

5. Hogyha el nem botsátod, nem mégyünk; mert az a' férfiú meg-mondá minékünk, (*a*) Nem látjátok az én ortzámat; hanem-ha a' ti atyátokfia véletek lészen. (*a*) *r.* 42: 20.

6. És monda az Izráel: Miért tselekedtetek illyen gonoszúl én velem, hogy meg-mondottátok annak a' férfiúnak, hogy néktek még atyátokfia vólna?

7. Felelének azok: Nagy szorgalmatosággal tudakozott az a' férfiú mi felőlünk, és a' mi nemzetségünk felől, ezt mondván: Él-é még a' ti atyátok? vagyon é több atyátokfia? És e' beszédek szerént feleltünk néki: Mimódon tudhattuk vólna meg, hogy azt mondja minékünk: Hozzátok ide a' ti atyátokfiát?

8. És monda Júda Izráelnek, az ő attyának: Botsásd-el azt a' gyermeket én velem; azután fel-kelünk, és el-mégyünk, hogy éljünk, és ne haljunk-meg mind mi, mind te, és a' mi gyermekink.

9. Én kezes lészek érette, az én kezemtől kérd-elő: Ha meg-nem hozom őtet te hozzád, és őtet te elődbe nem állatom, mind éltig bünös légyek te előtted.

10. Bizony ha nem késtünk vólna, ez ideig kétszer-is meg-jöhettünk vólna.

11. És monda nékiek Izráel az ő attyok: Ha úgy *kell lenni*, ámbátor légyen úgy. Vegyetek e' földnek válogatott gyümöltsében a' ti edényeitekben, és vigyetek ajándékot annak a' férfiúnak: egy kevés balsamomot, egy kevés mézet, fu-szerszámokat, mirrhát, diót, mondolát.

12. Más pénzt-is vigyetek veletek, a' melly pénzt meg-hoztatok a' ti 'sákjaitoknak szájokban, azt-is vigyétek-meg: talám valami vétekből esett, *hogy azt meg-hoztatok.*

13. A' ti atyátokfiát-is vegyétek-fel, és fel-kelvén menjetek-el ismét ahoz a' férfiúhoz.

14. Az erős mindenható Isten pedig engedje, hogy kedvet találjatok annál a' férfiúnál, és botsássa-viszsza ti veletek a' másik atyátokfiát, *ezt*-is a' Bénjámint: Én pedig ha meg-fosztatom *az én gyermekimtől*; légyek meg-fosztatott.

15. Annakokáért minekutánna azok az emberek vették vólna az ajándékot, és két annyi pénzt az ő kezekbe, és a' Bénjámint; fel-kelvén el-menének Égyiptomba, és állának Jósef eleibe.

16. Minekutánna pedig látta vólna Jósef ő vélek Benjámint; monda az ő háza' gondviselőjének: Vidd-bé amaz embereket a' házba, és öless ételre-való állatokat, és készíts lakodalmat; mert én velem ebédlenek ez' emberek *ma* délben.

17. És akképpen tselekedék az a' férfiú, a' mint Jósef parantsolta vala, és bé-vivé azokat az embereket a' Jósef házába.

18. És meg-félemlének azok az emberek, minekutánna bé-vitték vólna őket a' Jósef' házába, és mondának: A' pénzért hozattattunk ide bé, melly először a' mi 'sákjainkba tétetett vólt, hogy ez okkal patvart találjon hozzánk, reánk támadjon, és minket rabokká tégyen, és a' mi szamarainkat.

19. És menének a' Jósef háza' gondviselőjéhez, és szóllának őneki a' háznak ajtaja előtt.

20. És mondának: Kérünk *szerető* Uram! hallgasd-meg a' mi beszédünket: (*b*) Ennekelőtte-is el-jöttünk vala gabona' venni. (*b*) *Fell.* 42: 3-5.

21. Mikor pedig a' szállásra jutottunk vólna, és a' mi 'sákjainkat meg-óldoztuk vólna; íme mindenikünknek pénze az ő 'sákjának szájában vala éppen; meg-hoztuk azért azt *ismét* mi velünk.

22. Annakfelette más pénzt-is hoztunk velünk, hogy gabonát vegyünk; nem tudjuk kitsoda tette a' mi pénzünket a' mi 'sákjainkba.

23. És felele: Nem lészen semmi nyavalyátok, ne féljetek; a' ti Istentek, és a' ti atyátoknak Istene adta néktek a' pénzt a' ti 'sákjaitokba, a' ti pénzetek az én kezemhez jött, és kihozá ő hozzájok Simeont.

24. Bé vivé azért az a' férfiú azokat az embereket a' Jósef házába, és ada nékiek vizet, és meg-mosák az ő lábaikat, abrakot-is ada az ő szamaraiknak.

25. És el-készíték az ő ajándékjokat addig, míg Jósef bé-jöne délben; mert meg-értették vala, hogy ő véle ennének ebédet.

26. Haza jöve azért Jósef, és bé-vivék ő hozzá

zá az ő házába az ő ajándékjokat, és meg-hajlának (c) ő előtte szinte a' földig. (c) r. 37: 7-9.

27. És meg-kérdvén őket az ő egéfségek felől, monda: Egéfségben vagyon-é a' ti vén atyátok, a' ki felől énnékem fzóllottatok, és él-é még?

28. Kik felelének: Egéfségben vagyon a' te fzolgád, a' mi atyánk, és még él. És meg-hajólván ő előtte tiſztelik vala őtet.

29. És fel emelvén az ő fzemeit, látá Bénjámint, az ő attyafiát, és az ő annyának fiát, és monda Ez-é a' ti kiſsebbik attyátokfia, a' ki felől nékem fzóllottatok vala? és ezt-is mondá: Az Isten légyen kegyelmes tenéked *fzerető* fiam!

30. Akkor siete Jó'sef; (mert meg-indúlt vala az ő fzíve az ő öttséhez) és keres vala helyet, (d) holott fírna; bé-méne az ő ágyas-házába, és ott fíra. (d) r. 45: 2.

31. Azután meg-mosván az ő ortzáját, ismét ki-méne, és meg-tartóztatá magát, 's monda: Hozzátok-el az étkeket.

32. És el-hozák néki külön, azokuak-is külön, és az Égyiptombéliek-is, kik véle fzoktak vala enni, külön. Mert nem eſznek (e) az Égyiptombéliek egygyütt a' 'Sidókkal; mert az útálatos az Égyiptombéliek előtt. (e) r. 46: 34.

33. Le-ülének annakokáért ő előtte, az első fzülött az ő első fzületése fzerént, és a' kiſsebb az ő ideje fzerént; és azok az emberek ő magokban ezen álmélkodnak vala.

34. És ő maga elől *Jó'sef* az ő étkéből ád vala azoknak réſzt; de Bénjáminnak a' többi réſzénél ötſzörte többet ád vala, és jól lakván ő véle, meg-réſzegedének.

XLIV. RÉSZ.

El-botsátván Jó'sef az ő báttyait, a' Benjámin' 'sákjába téteti az ő ivó poharát: Viſſza hozatja őket az útról: meg akarja tartóztatni Bénjámint: Júda' mentsége.

1 Azután parantsola *Jó'sef* az ő háza' gondviselőjének, mondván: Töltsd-meg ez embereknek 'sákjaikat gabonával, a' mennyit elvihetnek: és mindeniknek pénzét tégyed az ő 'sákja' fzájába.

2. Amaz én ezüst poharamat pedig tégyed a' kiſsebbik' 'sákjába, mind az ő gabonájának árával egybe. És tselekedék az a' Jó'sefnek parantsolatja fzerént.

3. És reggel, mihelyt meg-virrada, el-botsátatának azok az emberek az ő fzamaraikkal egybe.

4. Mikor pedig ki-mentek vólna a' városból, és még nem meſzſze vólnának, monda Jó'sef az ő háza' gondviselőjének: Kelj-fel, menj utánnok amaz embereknek: mikor pedig el-éränded őket, ezt mondjad nékiek: Miért hogy a' jó helyébe gonoſzſzal fizettetek?

5. Avagy nem az-é *a' pohár*, mellyből az én Uram iſzik? Ebből meg-esmérheti ő, *minémű emberek légyetek*: gonoſzúl tselekedtétek, a' mit tselekedtetek.

6. Mikor azért el érte vólna őket, akképpen fzólla ő-nékiek.

7. Kik felelének néki: Miért fzóll az én Uram illyen dolgokat? Távol légyen a' te fzolgaidtól, hogy illyen dolgot tselekednének.

8. Imé a' pénzt, a' mellyet találtunk a' mi 'sákjainknak fzájokban, meg-hoztuk tenéked Kanaán' földéből; mimódon loptunk vólna azért a' te Urad' házából ezüſtöt, vagy aranyat?

9. Valakinél meg-találtatik a' te fzolgai l közzül, meg-haljon az: annakfelette mi-is fzolgai léſzünk az én Uramnak.

10: És monda: A' miképpen mondottátok, bátor úgy légyen. Valakinél meg-találtatik; légyen az nékem fzolgám, ti pedig légyetek ártatlanok.

11. Sietvén annakokáért le-rakák az ő 'sákjaikat a' földre, és mindnyájan egygyenként meg-óldák az ő 'sákjaikat.

12. És meg-keresé a' nagyobbiktól fogva mind a' kiſsebbikig; és meg-találák a' pohárt a' Bénjámin' 'sákjában.

13. Azok pedig ruhájokat meg-hasogatván, meg-terhelék mindnyájan fzamaraikat, és megtérének a' városba.

14. Juta azért Júda, és az ő attyafiai a' Jó'sef házához, (ki még a' helyről el-nem ment vala) és ő előtte artzal a' földre le-borúlának.

15. És monda nékiek Jó'sef: Mi dolog ez, a' mit tselekedtetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy ez illyen ember, mint én vagyok, bizonyoſképpen meg-tudhatja, a' mit meg-kell tudni?

16. És monda Júda: Mit mondhatunk az én Uramnak? Mit fzóljunk, és mivel igazítsuk magunkat? Az Iſten módot talált a' te fzolgaidnak bünöknek büntetésében. Imé mi, az én Uram' fzolgai vagyunk, mind mi, mind az, a' kinek kezében a' pohár találtatott.

17. Ki felele: Távol légyen én tőlem, hogy azt tselekedjem; hanem a' kinek kezében találtatott a' pohár, az légyen én fzolgám: ti pedig békeſséggel menjetek-el a' ti atyátokhoz.

18. És a' Júda ő hozzá járúla, és monda: *Szerető* Uram! légyen fzabad énnekem a' te fzolgádnak, hogy fzólljak az én Uramnak: Ne gerjed-

jen-

jen-fel a' te haragod a' te szolgád ellen; mert te hasonlatos vagy Faraóhoz *méltósággal.*

19. Az én Uram kérdette vala az ő szolgait, illyen módon: Vagyon-é néktek atyátok, vagy atyátokfia?

20. Akkor mi azt felelénk az én Uramnak: Vagyon nékünk egy vén atyánk, és egy gyermek, ki az ő vénségében lett, kinek báttya meg-hólt, és csak az egy maradott az ő annyától, kit az ő attya felette igen szeret.

21. És azt mondád a' te szolgaidnak: Hozzátok én hozzám azt hogy láfsam az én szemeimel.

22. Mi pedig azt mondánk az én Uramnak: Nem távozhatik-el az a' gyermek az ő attyától; mert ha el távozik az ő attyától, meg-hal *az attya.*

23. (*a*) És azt mondád a' te szolgaidnak: Ha a' ti kisebbik atyátokfia el-nem jő ti veletek, ne láfsátok az én ortzámat. (*a*) *Fell.* 42: 20.

24. Mikor annakokáért a' te szolgádhoz, az én atyámhoz fel-mentünk vólna, és az én Uramnak beszédit meg-beszéllettük vólna:

25. Monda akkor a' mi atyánk: Menjetek-el viszontag, és végyetek nékünk *egy* kevés gabonát.

26. Mi azt felelénk: Nem mehetünk-le: hogy ha pedig a' mi kisebbik atyánkfia mi velünk lészen, el-mégyünk; mert ama' férfiúnak ortzáját nem láthatnánk, ha a' mi kisebbik atyánkfia mi velünk nem lenne.

27. És monda a' te szolgád, az én atyám, minékünk: Ti tudjátok, hogy az én feleségem nékem tsak két fiakat szült.

28. Az első minekutánna én tőlem ki-méne, a' ki felől azt mondom vala, (*b*) hogy bizony a' vadak szaggatták-el; azt nem láttam attól fogva. (*b*) *Fell.* 37: 33.

29. Hogyha ezt-is el-viszitek én előlem, és valami módon meg-haland; az én vénségemet nagy keserüséggel juttatjátok a' koporsóba.

30. Ha annakokáért menéndek a' te szolgádhoz, az én atyámhoz, és e' gyermek nem lejénd mi velünk (mivelhogy feletté igen szereti őtet.)

31. Minekutánna meg-látja, hogy e' gyermek nintsen mi velünk, meg-hal, és a' te szolgaid, a' te szolgádnak, a' mi átyánknak vénségét nagy keserüséggel juttatják a' koporsóba.

32. Hanem mivelhogy a' te szolgád e' gyermekért az ő attyánál kezes lett, illyenképpen: (*c*) Ha őtet meg-nem hozom te hozzád, az én atyám előtt bünös légyek tellyes életemben.

(*c*) *Fell.* 43: 9.

33. Maradjon itt azért e' gyermek helyébe a' te szolgád, hogy légyen szolgája az én Uramnak, és e' gyermek menjen-el az ő báttyaival.

34. Mert mimódon mennék-fel az én atyámhoz, ha e' gyermek én velem nem lenne? Hanem-ha az én atyámnak nyomorúságát akarnám látni, a' melly reá következnék.

XLV. RÉSZ.

Jó'sef meg-esmértetvén magát az ő attyafiaival meg-vigasztalja őket: általok az attyát Égyiptomba hivatja minden háza-népével egybe.

1 Nem tartóztathatá Jó'sef tovább ő magát; mikor azért sokan állanának ő előtte, kiálta, hogy minden ember ki-menne, és nem marada senki ő véle ott benn, mikor magát meg-esmérteté Jó'sef az ő attyafiaival.

2. Annakutánna fel-szóval síra, annyira, hogy hallanák az Égyiptombéliek, és meg-hallaná a Faraó' (*a*) háza-népe-is. (*a*) *v.* 16.

3. És monda Jó'sef az ő attyafiainak: Én vagyok a' Jó'sef, él-é még az én atyám? És nem felelhetének az ő attyafiai önékie; mert el-rettentek vala ő előtte.

4. Monda azért Jó'sef az ő attyafiainak: Jöjjetek ide közelebb én hozzám, kérlek. Kik közelebb menének. És monda (*b*) Én *vagyok* a' ti atyátokfia, a' Jó'sef, kit (*c*) el-adtatok vala ti pénzen Égyiptomba. (*b*) *Tsel.* 7: 13. (*c*) *Sólt.* 105: 17.

5. (*d*) Mostan annakokáért ne bánkódjatok, és azon ne szomorkodjatok, hogy engemet ide adtatok; mert a' ti meg-maradástokért küldött-el Isten engemet ti előttetek.

(*d*) *Al.* 50: 20-21.

6. Mert immár az éhségnek e' földön két esztendeje múlt-el; de még öt esztendő vagyon, mellyben sem szántás, sem aratás nem lészen.

7. Az Isten küldött-el engemet ti előttetek, hogy én általam meg-maradhatnátok a' földön, és meg-tartaná a' ti életeteket tsudálatos szabadításal.

8. Annakokáért nem ti küldöttetek engemet ide; hanem az Isten, ki engemet Faraónak atyává tett, és minden háza-népének Urává, és egész Égyiptomnak országán Úrrá.

9. Sietvén menjetek-fel az én atyámhoz, és ezt mondjátok néki: Ezt mondja a' te fiad Jó'sef: Az Isten engemet egész Égyiptomnak Urává tett, jöjj-le én hozzám, ne késsél.

10. És (*e*) a' Gósen' földén lakozol, és én hozzám közel lészsz mind te, mind fiaid, és a' te fiaidnak fiai, a' te juhaid, barmaid, és valami jószágod vagyon. (*e*) *v.* 47: 4-6. 27.

11 És

11. És táplállak ott tégedet; (mert a' drágaságnak öt esztendeje vagyon még hátra) hogy meg-ne halj éhel te, a' te házad' népe, és valamid vagyon.

12. És ímé a' ti szemeitek látják, és az én atyámfiának a' Bénjáminnak szemei, hogy az én szájam szóll tinéktek.

13. Beszélljétek-meg azért az én atyámnak minden én ditsőségemet, *melly vagyon* Égyiptomban, és valamit láttatok. Siessetek azért, és (*c*) hozzátok ide az én atyámat.(*c*) *Tsel.* 7: 14.

14. És az ő öttsének Bénjáminnak nyakára esék, és síra; Bénjámin-is a' *Jó'sef'* nyakán.

15. És meg-tsókolá mind az ő attyafiait, és síra ő rajtok; azután *bátorsággal* szóllának 's beszéllének az ő attyafiai ő véle.

16. És el-méne e' dolognak híre a' Faraó' házába, hogy el-jöttek vólna a' Jó'sef attyafiai; és tetszék e' dolog mind Faraónak, mind az ő szolgainak.

17. És monda Faraó Jó'sefnek: Mondd-meg a' te atyádfiainak: Ekképpen tselekedjetek: A' ti barmaitokat terheljétek-meg, menjetek-el haza Kanaán' földébe.

18. És vegyétek-fel a' ti atyátokat, és minden tselédeteket, és jöjjetek én hozzám; es néktek adom Égyiptom' földének válaszott részét, és e' földnek 'sírját észitek.

19. Imé meg-parantsoltam néked, *hogy megbagyjad nékik*: Ezt miveljétek, vigyetek veletek Égyiptom' földéből szekereket a' ti gyermekeiteknek, és feleségeiteknek, és vegyétek-fel a' ti atyátokat, 's jöjjetek-el.

20. És ne gondoljatok a' ti házi eszköz-marhátokkal; mert az egész Égyiptom' földe' javának része tiétek lészen.

21. Akképpen tselekedének azért az Izráel' fiai; és ada nékiek szekereket a' Faraó' parantsolatja szerént; élést-is ada nékiek az útra.

22. Mindeniket meg-ajándékozá egy egy öltöző ruhával: Bénjáminnak pedig ada három száz ezüst pénzt, és öt öltöző ruhákat.

23. Az ő attyának-is ezeket küldé: Tíz szamarakat meg-terhelve Égyiptombéli szépséggel, és tíz nőstény szamarakat, mellyek visznek vala gabonát, kenyeret, és egyéb élést az ő attyának az útra.

24. És el-botsátá az ő attyafiait, és el-menének, kiknek meg-parantsolta vala: hogy az úton egybe ne veszténének.

25. Fel-jövének azért Égyiptomból, és menének Kanaán' földére az ő attyokhoz Jákóbhoz.

26. Kinek mikor ezt mondották vólna; Jó'sef még él, és ő uralkodik egész Egyiptom' földén: az ő szíve el-lankada, és nem hiszi vala az ő beszédeket.

27. De mikor meg-beszéllették vólna Jó'sefnek minden beszédit, a' mellyeket szóllott vala, és a' szekereket-is látta vólna, mellyeket Jó'sef küldött vala ő érette, az ő attyoknak Jákóbnak lelke meg-élede.

28. És monda az Izráel: Elég nékem, hogy még Jó'sef, az én fiam él; El-mégyek, és meg látom őtet, minekelőtte meg-halnék.

XLVI. RÉSZ.

El-indúlván Jákób Égyiptomba érkezik, kit Jó'sef meg-örvendeztet, és az ő egész háza-népére gondot visel, kik szám szerént meg iratnak.

1 El-indúla azért Izráel minden hozzá-tartozóval, és méne Beersebába: és áldozék áldozatokat az ő attyának, I'sáknak Istenének.

2. És szólla Isté az Izráelnek éjtszakai látásban, és monda: Jákób, Jákób! Ki felele: Imhol vagyok!

3. És monda: én vagyok az erős Isten, (*a*) a' te atyádnak Istene: Ne félj Égyiptomba le-menni; mert nagy néppé tészlek ott tégedet. (*a*) *r.* 26: 24.

4. Én le-mégyek veled Égyiptomba, és (*b*) onnét ismét kétség nélkül én fel-hozlak; és Jó'sef fogja-be tenéked a' te szemeidet. (*b*) *Hós.* 11: 1.

5. (*c*) Fel-kele azért Jákób Beersebából, és el-vivék az Izráel' fiai Jákóbot az ő attyokat, és az ő gyermekeiket, és feleségeiket a' szekerekben, mellyeket Faraó küldött vala ő érette. (*c*) *Ts.* 7: 15.

6. És el-vivék az ő juhaikat, és minden marhájokat, mellyeket Kanaán' földében gyüjtöttek vala, (*d*) jutának Égyiptomba Jákob, és minden ő magva. (*d*) *Jós.* 24: 4. *'Sólt.* 105: 23. *Ésa.* 52: 4.

7. Az ő fiait, és unokáit ő véle egybe, az ő leányit, és fiainak leányit, és minden ő magvát véle egybe el-vivé Égyiptomba.

8. Ezek pedig az Izráel' fiainak nevek, kik bé-mentek Égyiptomba: Jákób *tudni-illik*, és az ő fiai: (*e*) Jákóbnak első szülötte Rúben.

(*e*) 2*Mós.* 1: 2. 6: 13. 1*Chrón.* 5: 6. 7. 8.

9. Rúbennek fiai: Chánoch, Pallu, Chetzron, Chármi. (*f*) 2*Mós.* 6: 14.

10. (*g*) Simeonnak pedig fiai: Jémuel, Jámin, Ohád, Jachim, Tzohár; és Saul, a' Kanaáni feleségétől. (*g*) 2*Mós.* 6: 15. 1*Chrón.* 4: 24.

11. (*h*) Lévinek fiai: Gerson, Kéhát, Mérári. (*h*) 2*Mos.* 6: 16. 1*Chrón.* 6: 1. 16.

12. (*i*) Júdának pedig fiai: Hér, Onán, Séla, Péretz, Zérách; de meg-hólt vala Hér, és Onán, a' Kanaán' földén. (*k*) Péretznek pedig fiai Chetzron, és Chámúl. (*i*) 1*Chr.* 2: 3. *Fell.* 38. *v.* 7. 10. (*k*) 1*Chrón.* 2: 5. 1*Chrón.* 7: 1.

13. Issachárnak pedig fiai: Thóla, Puvah, Jób, Simron.

14. Zebulonnak fiai: Séred, Elon, Jahléel.

15. Ezek a' Leának fiai, kiket szült vala Jákóbnak Mésopotámiában, és Dinát, az ő leányát. Minden fiainak, és leányinak számok, harmintz-három lelkek.

16. A' (*l*) Gádnak pedig fiai: Sifjon, Chaggi, Suni, Esbon, Héri, Aródi, és Áreéli. (*l*) 1*Ch.*5: 11.

17. (*m*) Ásernek fiai: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Bériha, és Sérách az ő húgok. Bérihának fiai: Chéber és Málchiel. (*m*) 1*Chrón.* 7: 30.

18. Ezek a' Zilpának fiai: kit Lábán adott vala Leának az ő leányának; és e' tizen-hat lelkeket szülé Jákóbnak.

19. Ráchelnek a' Jákób' feleségének fiai: Jó'sef, és Bénjámin.

20. És születtetének (*n*) Jó'sefnek az Égyiptom' földében Manasé, és Efraim: kiket szült neki Asenáth, a' Pótiferának, On *városnak* Fejedelmének leánya. (*n*) *r.* 41: 50. 51. 52.

21. (*o*) Bénjáminnak fiai: Béla, Béker, Asbél, Géra, Nahamán, Echi, Rós, Muppim, Chuppim, Ard. (*o*) 1*Chrón.* 7: 6. 8: 1.

22. Ezek a' Ráchelnek fiai, kik születtek Jákóbnak, mindenestől tizen-négy lelkek.

23. Dán' fia: Chusim.

24. (*p*) Naftalinak fiai: Jachtzél, Güni, Jéser, Sillém. (*p*) 1*Chrón.* 7: 13.

25. Ezek a' Bilhának fiai, kit adott vala Lábán Ráchelnek az ő leányának; és ezeket szülte Jákóbnak, mindenestől hét lelkek.

26. (*q*) Mindenestől, a' kik Jákóbbal Égyiptomba mentek-bé, kik az ő ágyékából származtanak, a' Jákób' fiainak feleségeiktől meg válva, vóltak hatvan hat lelkek. (*q*) 5*Mós.* 10: 22 26: 5.

27. Jó'sefnek fiai pedig, kik Égyiptomban születtek, hét lelkek: A' Jákób' (*r*) házának azért lakosi, kik Égyiptomba mentek vala, mindnyájan hetven lelkek *valának.* (*r*) *Tsel.* 7: 14.

28. El-botsátá pedig Júdát maga előtt Jó'sefhez, hogy minekelőtte oda érkeznék, a' Gósen' földén néki helyet szerzenének. Jutának azért Gósen' földébe.

29. El-készítvén Jó'sef az ő szekerét, eleibe méne Izráelnek, az ő attyának Gósenbe; és minekutánna meg-látta vólna *Jákób* Jó'sefet, esék *Jákób* Jó'sefnek nyakára, és síra az ő nyakán sok ideig.

30. És monda Izráel Jó'sefnek: Immár örömest meg-halok, mivelhogy láttalak téged', hogy még élsz.

31. Jó'sef pedig monda az ő attyafiainak, és az ő attyának háza-népének: Fel-mégyek, és tudtára adom Faraónak, és azt mondom nékie: Az én atyámfiai, és az én atyámnak háza-népe, kik Kanaán' földében valának, jöttenek én hozzám.

32. Azok az emberek pedig juh-pásztorok, mert barom-tartó emberek vóltak; az ő juhaikat-is, barmaikat, és mindeneket el-hozták.

33. Mikor pedig Faraó hívatánd titeket, és kérdéndi: mitsoda munkás emberek vagytok?

34. Azt feleljétek: Barom-tartó emberek vóltak a' te szolgaid gyermekségünktől fogva mind ez ideig, mind mi, mind a' mi atyáink: hogy lakhassatok a' Gósennek földén; mert minden barom pásztor útálatos az Égyiptombélieknél.

XLVII. RÉSZ.

Jó'sef bé-viszen egynehányat az ő báttyai közzül a' Kirá'y' eleibe, azután az ő attyát-is: a' Gósen' földén le telepíti őket, és táplálja az éhségnek idején: az egész Égyiptom' földét gabonán vészi-meg Faraó számára: Meg-betegszik Jákób, és megesküdteti Jó'sefet, hogy temetni ki-viszi az ő testét Kanaán' földére.

1 El-méne azért Jó'sef, és tudtára adá Faraónak, és monda: Az én atyám, és atyámfiai, az ő juhaikkal, barmaikkal, és mindenekkel, valamiek vólt, jöttek ide Kanaán' földéről, és ám Gósen' földén vagynak.

2. Az ő attyafiainak-is felét, *tudni-illik* öt embereket maga mellé vőn, kiket állata Faraó eleibe.

3. És monda Faraó a' *Jó'sef* attyafiainak: Mitsoda munkás emberek vagytok ti? Kik felelének Faraónak: Juh-pásztorok a' te szolgaid, mind mi, mind a' mi atyáink. (*a*) *r.* 46: 34.

4. És mondának Faraónak: Hogy ezen a' földön lakozzunk, azért jöttünk; mert a' te szolgaid barmaiknak nintsen élések, és nagy éhség vagyon a' Kanaánnak földén: kérünk azokáért hadd lakjanak a' te szolgaid a' Gósen' földén.

5. És szólla Faraó Jó'sefnek, mondván A' te atyád, és a' te atyádfiai jöttenek te hozzád.

6. Ez Égyiptomnak földe előtted vagyon; ez országnak leg-jobb részében adj helyet a' te atyádnak, és a' te atyádfiainak, lakozzanak (*b*) a' Gósen' földén: ha pedig látándod, hogy vagynak ő közöttök serény emberek, tégyed azokat gondviselőkké az én barmaimon. (*b*) *v.* 27.

7. Bé-vivé Jó'sef Jákóbot-is, az ő attyát, és állatá őtet Faraó' eleibe, és köszönté Jákób Faraót.

8. Akkor monda Faraó Jákóbnak: Hányak a' te életed' esztendeinek napjai?

9. Mon-

9. Monda pedig Jákób Faraónak: Az én bújdosásomnak eſztendeinek napjai ſzáz és harmintz eſztendők, kevesek és nyomorúságosok vóltak az én életem' eſztendeinek napjai, és nem érték-el az én atyáimnak életeknek eſztendeiknek napjait, a' mellyekben ők bújdoſtak.

10. És minekutánna meg-áldotta vólna Jákób Faraót, ki-méne Faraó elől.

11. Rendele azért Jó'sef lakásra-való helyet az ő attyának, és az ő attyafiainak, és ada nékiek örökséget Égyiptomnak földében, annak a' tartománynak leg-jobb réſzében, a' Ramechses (c) földén, mint Faraó meg-parantsolta vala. (c) v. 6: 27.

12. És táplálja vala Jó'sef az ő attyát és attyafiait, és az ő attyának minden háza-népét kenyérrel, *mint* a' kis gyermekeket *ſzokták táplálni.*

13. És kenyér nem vala az egéſz földön; mert igen nagy éhség *vala*, és el-alélt vala Égyiptom' földe, és a' Kanaán' földe az éhségnek miatta.

14. Bé takará pedig Jó'sef, valami pénz találtatik vala Égyiptomnak és Kanaánnak földén a' gabonáért, a' mellyet azok véſznek vala; és bévivé Jó'sef a' kintset a' Faraó' tár-házába.

15. És mikor el-fogyott vólna a' pénz Égyiptomnak és Kanaánnak földéről, az egéſz Égyiptom Jó'sefhez méne, mondván: Adj minékünk kenyeret, mire hagyſz meg-halnunk ſzemed' láttára, ha immár pénzünk el-fogyott?

16. És monda Jó'sef: Adjátok nékem a' ti barmaitokat, és adok néktek kenyeret a' ti barmaitokért, ha pénzetek el-fogyott.

17. Vivék azért az ő barmaikat Jó'sefhez, és ada nékiek Jó'sef eleséget a' lovakért, juhokért, ökrökért, és ſzamarakért: és táplálá őket kenyérrel abban az eſztendőben az ő minden barmaikért.

18. Mikor pedig az az eſztendő el-múlt vólna, menének ő hozzája más eſztendőben, és mondának néki: Nem titkolhatjuk-el az én Uramtól, hogy bizony el-fogyott pénzünk, és minden barmunknak nyájja az én Uramnál *vagyon*, nem maradott ſemmi egyéb, a' mit az én Uramnak adnánk a' mi teſtünknél, és földünknél.

19. Miért halunk-meg ſzemed' láttárá? Mind magunkat, mind földünket árossá téſzſzük, végy-meg minket, és a' mi földünket kenyéren, és léſzünk mind mi, mind földünk Faraó' ſzolgái, és adj magot, (d) hogy éljünk 's ne haljunk-meg, és a' föld ne puſztúljon-el. (d) v. 25.

20. Meg-vévé azért Jó'sef mind egéſz Égyiptom' földét; mert az Égyiptombéliek mind eladák az ő mezejeket, mivelhogy az éhség nagy erőt vett vala rajtok; és a' föld lőn Faraójé.

21. A' népet pedig el-költözteté bizonyos városokba, Égyiptomnak egyik határától fogva a' máſik határáig.

22. Tsak a' Papok földét nem vevé-meg; mert Faraó élést rendelt vala a' Papoknak, és azzal tápláljják vala magokat, a' mit Faraó ád vala; annakokáért nem adák el az ő örökségeket.

23. És monda Jó'sef a' népnek: Imé meg-vettelek titeket e' mái napon, és a' ti földeteket Faraónak. Imhol magot *adok*, vessétek-bé a' földet.

24. És a' gabonából adjatok Faraónak ötöd' réſzt; a' négy réſz légyen tiétek, a' földnek veteményére, és éléstekre, mind magatoknak, mind házatokbélieknek, és hogy gyermekitek ehesſenek.

25. Kik felelének: (e) Te tartottad-meg minékünk a' mi életünket: az én Uram mivelje mivelünk e' jó tételt, hogy légyünk Faraónak ſzolgai. (e) v. 19.

26. És Jó'sef törvénnyé kőlté mind e' mái napiglan Égyiptomnak földéről, hogy Faraónak ötöd' réſzt adnának; tsak a' Papok' földe nem vólt Faraójé.

27. Lakozék azért Izráel Égyiptom' földében a' Gósen' földén, és ott meg-öröködének, és megnevekedének 's meg-ſzaporodának felette igen.

28. Jákób pedig élt az Égyiptom' földében tizenhét eſztendeig, és vóltak az ő életének Eſztendeinek napjai ſzáz negyvenhét eſztendő.

29. És el-közelgeténck az Izráel' halálának napjai, és hívatá az ő fiát, Jó'sefet, 's monda nékie: Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek, tegyed a' te kezedet az én tomporom alá, és tselekedjed én-velem e' jó-tételt és hívséget; Ne temeſs-el, kérlek, engemet Égyiptomban.

30. Hanem minekutánna el-aluſzom az én atyáimmal, vígy-ki engemet Égyiptomból, és temeſs-el engemet az ő koporsójokba. Monda azért *nékie*: Én a' te beſzéded ſzerént tselekeſzem.

31. És monda: Esküdjél-meg énnékem; és meg-esküvék nékie. És az Izráel hálákat ada *Iſtennek*, le-borúlván az ő ágyának fejére.

XLVIII. RÉSZ.

Jó'sef meg-látogatja az ő beteg attyát; Jákób fiává fogadja a' Jó'sef' fiait, Efraimot és Manaſſét, és meg-áldja őket.

1 És ezeknek utánna, meg-mondák Jó'sefnek: Imé a' te atyád beteg; és el-vivé ő magával az ő két fiait Manaſsét és Efraimot.

2. És tudtára adák Jákóbnak, mondván: Imé

a' te fiad Jó'sef te hozzád jő: és magát meg-erősítvén az Izráel, fel-üle az ágyon.

3 És monda Jákób Jó'sefnek: Az erős mindenható Isten (*a*) meg-jelenék nékem Lúzban, a' Kanaán' földében, és meg-álda engemet.

(*a*) *Fell.* 28: 13.

4. És monda nékem: Imé én meg-nevellek tégedet, meg-sokasítalak (*b*) tégedet, és sok népű sereggé tészlek, e' földet-is a'te magodnak adom te utánnad örökké-való örökségül. (*b*) *r.* 28: 14.

5. Annakokáért a' te két fiaid, (*c*) kik tenéked születtek Égyiptom' földében, minekelőtte te hozzád jőnék Égyiptomba, én fiaim; Efraim és Manasé, mint szinte Rúben és Simeon, én fiaim légyenek. (*c*) *Fell.* 41: 50. 52. 46: 27.

6. A' te fiaid pedig, kik azok után születettnek, tiéid lésznek, és az ő báttyaiknak nevek alatt foglaltasanak-bé az ő örökségekben.

7. Mikor (*d*) Mésopotámiából jőnék, meghala Ráchel Kanaán' földén az úton, mikor még egy mért-földnyire vólnék Efrátától, és el-temetém őtet ott az Efrata úta mellett, melly *Efrata* immár most Bethlehemnek neveztetik.

(*d*) *Fell.* 35: 19.

8. És látá Izráel a' Jó'sef fiait, és monda: Kitsodák ezek?

9. Felele Jó'sef az ő attyának: Az én fiaim, a' kiket Isten nékem itt adott. És monda: Állasd előmbe, kérlek, őket, hogy áldjam-meg őket.

10. Az Izráelnek pedig szemei homályosok valának a' vénségnek miatta, és nem láthat vala. És eleibe állatá nékie őket, és meg-tsókolgatá 's meg-ölelgeté őket.

11. És monda Izráel Jó'sefnek: Nem reményléttem, hogy soha téged' lássalak, és imé az Isten meg-adta látnom magodat-is.

12. El-vévé azért Jó'sef azokat az ő *attyának* térdei elől, és a' földre artzal le-borúla.

13. Vévé pedig Jó'sef mind a' kettőt, és állatá Efraimot magának jobb-keze felől, Izráelnek pedig bal-keze felől: Manasét pedig ő magának bal-keze felől, Izráelnek jobb-keze felől, és azokat közel vivé ő hozzája.

14. Ki-nyújtván pedig Izráel az ő jobb-kezét, tévé Efraimnak fejére, ki kisebb vala; az ő bal-kezét pedig Manasénak fejére, és meg-esméré az ő kezeivel, hogy Manasé első-szülött vólna.

15. És (*e*) meg-áldá Jó'sefet 's monda: Az Isten, kinek előtte jártanak az én atyáim, Ábrahám és Isák: az Isten, a' ki táplált engemet az én születésemnek idejétől fogva, mind e' napiglan. (*e*) *Sid.* 11: 21.

16. (*f*) Amaz Angyal, a' ki meg-szabadított engem' minden gonosztól, áldja-meg e' gyermekeket, és hivattassék ő rajtok az én nevem, és az én atyáimnak, Ábrahámnak, és Isáknak nevek, és mint a' halak szaporodjanak e' földön.

(*f*) *Fell.* 31: 11, 13. 28. 20. 21. 42. 32: 1. 9. 21.

17. Látván pedig Jó'sef, hogy az ő attya jobb-kezét Efraim' fejére tenné, nem tetszék nékie, és meg-fogá az ő attyának kezét, hogy Efraim' fejéről Manasé fejére tenné.

18. És monda Jó'sef az ő attyának: Nem úgy *szerető* atyám! mert (*g*) ez első szülöttem, a'te jobb-kezedet ennek fejére tégyed. (*g*) *Jer.* 31: 9.

19. Nem akará pedig az ő attya, (*h*) és monda: Tudom jó fiam! *jól* tudom, ez-is *nagy* néppé lészen, és igen meg-nevekedik; de az ő öttse nálánál inkább meg-nevekedik, és az ő magvából sok népek származnak. (*h*) *Rúth.* 4: 11, 12.

20. És meg-áldá őket azon a'napon, *ezt* mondván: Az Izráel te benned áld-meg *egyebeket* illyen módon: Az Isten tégyen ollyanná tégedet, mint Efraimot és Manasét. És Efraimot Manasénál fellyeb valóvá tévé.

21. Ezt-is mondá Izráel Jó'sefnek: Imé én meg-halok; és az Isten ti veletek lészen, és haza viszen titeket a' ti atyáitoknak földökre.

22. (*i*) Én pedig adok tenéked egy darab részt a' te atyádfiainak részeknek felette, (*k*) mellyet az Emoréusoktól vettem fegyveremmel és kézívemmel. (*i*) *Jós.* 3: 7. 16: 1. (*k*) *Jós.* 24: 32.

XLIX. RÉSZ.

Jákób az ő haldlá' órájdn, Isten' lelke által jövendőt mond az ő tizenkét fiainak nemzetségeknek jövendő állapotjokról, és a' Messiás' el-jövetele felől: azután parantsol temetése felől, és meg-hal.

1 Szóllítá azért Jákób az ő fiait, és monda: Gyüljetek *ide*, és meg-jelentem tinéktek, a' mi következendő reátok az utólsó időben.

2. Gyüljetek-egybe, és halljátok Jákóbnak fiai, halljátok, mondok, Izráelt, a' ti atyátokat.

3. Rúben én (*a*) első-szülöttem, te én erősségem, és az én erőmnek első 'sengéje, ki méltósággal és hatalommal első *vóltál vólna.* (*a*) *r.* 29: 32.

4. De mivelhogy hajlandó vóltál, mint a' víz, nem lészesz első; mert (*b*) a' te atyádnak ágyára hágtál: akkor meg-fertéztetted azt, az én ágyamat fel-hágván *arra.* (*b*) *Fell.* 35: 22. 1 *Chr.* 5: 1.

5. Simeon és Lévi atyafiak, álnokságnak fegyvere vólt az ő szerződések a' *Séchemitákkal.*

6. Ez ő titkos tanátsokban részes ne légy én lelkem, és az ő gyülekezetekkel ne egyesüljön az én ditsőségem; mert az ő búsúltokban

(*c*) meg-

(c) meg-ölték a' férfiakat, és az ő indúlatjok szerént el-rontták a' várost. (c) *Fell.* 34: 25.

7. Átkozott az ő haragjok; mert vakmerő vólt, és az ő búsúlások; mert kegyetlen vólt: annakokáért el-osztom őket a' Jákób' *maradéki* közzt, és (d) el-széleszt em az Izráel' *maradéki* között. (d) *Jós.* 19: 1. 21: 5.

8. Te Júda, tégedet tisztelnek a' te atyádfiai, a' te kezed lészen a' te ellenségidnek nyakokon, (e) a' te atyádnak fiai meg-hajólnak te előtted. (e) *Fell.* 29: 35.

9. (f) *Mint a'* gyermekded oroszlán a' Júda, a' gyakorta-való diadalomnak általa fel-nevekedel *szerelmes* fiam! mikor le-hajól, és le-fekszik, mint a' hím oroszlán, és mint a' nőstény oroszlán, kitsoda költi-fel őtet? (f) 1 *Chr.* 5: 2

10. (g) Nem vétetik-el Júdától a' birodalom, és a' törvény-tévő az ő maradékjától, míg-nem el-jő a' Messiás, és sok népek gyülnek ő hozzája. (g) *Mát.* 2: 6. *Ján* 1: 42. 46.

11. Köti az ő szamarát a' szőlő-tőhöz, és az ő szamarának vemhét a' nemes szőlő-tőhöz: az ő ruháját mosa a' borban, és az ő öltözetit a' szőlőnek levében.

12. Az ő szemei pirossak lésznek a' bornak miatta, és az ő fogai fejérek a' tejnek miatta.

13. A' Zebulon a' tenger' partján lakozik, és *lészen* a' hajóknak ki-kötő helye *az ő lakása*, és az ő határa lészen mind Sidon *városig*.

14. Issachár, *ollyan mint az* erős szamár, ki a' *hátára vetett* kettős terh alatt fekszik.

15. Mert látván, hogy jó *dolog* a' nyúgodalom, és hogy az ő földe kies, meg-hajtja hátát a' terh' hordozásra, és adó-fizető lészen.

16. A' Dán ítélője lészen a' népnek, mint akarmelly az Izráel' nemzetségi között.

17. Lészen a' Dán *ollyan, mint a'* mérges kígyó az úton, és az áspis az ösvényen, melly megmarja a' lónak sarkát, hogy a' rajta ülő *ember* hátra essék.

18. A' te szabadításodra várom az Urnak segítségét.

19. Az *ellenség* sereggel háborgatja a' Gád' *nemzetségét*; de végezetre ő diadalmas lészen.

20. Az Azernek kenyere kövér *lészen*, és ő ád gyönyörüséges gyümöltsöket a' Királyoknak.

21. Naftali ollyan lészen, mint a' ki-botsátatott szarvas, és ékes beszédű lészen.

22. A' Jósef *ollyan, mint a'* termő ág, *mint a'* forrás *víz* mellett-való termő ág, *sőt mint két* ágak, mellyeknek mindenike a' kő-falnak magasságát fel-haladja.

23. Jóllehet keseruséggel illették és lövöldözték (h) őtet, jóllehet gyülölték őtet a' lövöldözők. (h) *r.* 37: 4. 18: 27.

24. Mindazáltal az ő kéz-ívének ereje által meg-maradott és meg-erősödtek az ő kezeinek karjai, a' Jákób erős *Istenének* keze által; annakokáért *lett az* Izráelnek pásztora, *és* köve.

25. A' te atyádnak erős Istene által, *mondom*, *hogy vagynak ezek*, a' ki téged' segéll, és a' mindenhatótól, ki meg-áldott tégedet mennyei áldásokkal ott-fenn, és itt alatt-való földi áldásokkal, emlőknek és méhnek áldásival.

26. A' te atyádnak áldási, (mellyek erősebbek az én atyáimnak áldásoknál) mind örökké légyenek Jósefnek fején, és az ő attyafiai közzül választatottnak tetején.

27. A' Bénjámin *ollyan lészen, mint a'* ragadozó farkas, reggel ragadományt észik, és estve zsákmányt oszt.

28. Mind ezek az Izráelnek tizenkét nemzetségi, és ez, a' mit szóllott nékiek az ő attyok, mikor őket meg-áldaná, a' mint mindeniknek az ő áldása vólna.

29. Annakutánna parantsola nékiek, és monda nékiek: *Mikor* én az én népem közzé számláltatom, temetsetek engemet az én atyáimmal ama' *köből vágott* koporsóba, melly a' Chittéus Hefrontnak földén vagyon.

30. (i) Abba a' koporsóba, melly vagyon a' Makpelának mezején, melly a' Kanaánnak földén Mamré ellenében vagyon, mellyet megvett Ábrahám mind a' mezővel egybe a' Chittéus Hefrontól, hogy a' lenne néki temetésre-való öröksége. (i) *Fell.* 23: 16. 17.

31. Holott temették-el (k) Ábrahámot, és Sárát az ő feleségét, Isákot és Rebekát az ő feleségét, a' Leát-is ott temettem. (k) *Tsel.* 7: 16.

32. Annak a' mezőnek és a' temető-helynek *örökségében*, melly *temető-hely* ott vagyon, *melly vétetett* a' Chéth' fiaitól.

33. És mikor el-végezte vólna Jákób az ő fiainak-való parantsolását, lábait az ágyra fel-tévén, ki-múlék (l) e' világból, és *illyen módon* az ő népei közzé takaríttaték. (l) *Tsel.* 7: 15.

L. RÉSZ.

Jósef az ő attyának hólt testét ki viszi Égyiptomból, és eltemeti az Ábrahám' temető-helyén: Meg követik őtet az ő báttyai, kiknek igéri magát minden jóval: meg-esküttetí őket, hogy az ő hólt testét ki-viszik Égyiptomból, azután meg-hal.

1 Akkor Jósef esvén az ő attyának ortzájára, sira ő rajta, és tsókolgatá őtet.

2. És mikor meg-parantsolta vólna Jósef az ő

szolgainak, az orvosoknak, hogy drága kenetekkel meg-kennék az ő attyát; drága kenetekkel meg-kenék az Izrácl.

3. És mikor el-múltak vólna a' negyven napok, (mert annyi napjoknak kell azoknak bételni, a' kik drága kenetekkel meg-kenettetnek) siratá őtet az Égyiptombéliek hetven napokig.

4. Mikor pedig el-múltak vólna az ő siratásának napjai, szólla Jó'sef a' Faraónak udvara népével, mondván: Ha én kedves vagyok ti előttetek, szólljatok, kérlek, Faraónak, ezt mondván:

5. Az én atyám meg-esküttetett engemet illyen módon: Imé én *rövid napon* meg-halok; az én koporsómban, mellyet én ki-vágtam magamnak Kanaán' földében, ott temess engemet. Annakokáért kérlek, hadd menjek-el, és temessem-el az én atyámat; azután meg-térek.

6. Kinek monda Faraó: Eredj-el, és temesd-el a' te atyádat, miképpen meg-esküttetett tégedet.

7. Fel-méne azért Jó'sef az ő attyának temetésére; és ő véle egygyütt fel-menének mind a' Faraó' szolgai, az ő háza-népének és Égyiptom' földének minden Vénei.

8. A' Jó'sefnek-is egész háza-népe, és az ő báttyai, és az ő attyának háza-népe; csak az ő gyermekeiket, juhaikat, és barmaikat hagyák a' Gósen' földén.

9. Fel-menének annakfelette ő-véle szekerek-is, és lovagok; és vala az felette igen nagy sereg.

10. És mikor jutottak vólna Atád *nevü* mezőre, melly a' Jordán' vize mellett vagyon, felette igen nagy és keserves sirással sirának ott: és *Jó'sef-is* siratá az ő attyát heted' napig.

11. Annakokáért látván a' tartománynak lakói, a' Kanaánnak népe azt a' sirást az Atád nevü mezőn, azt mondják vala: Nagy sirások ez az Égyiptombélieknek; annakokáért nevezteték az a' hely, Abel Mitzraimnak, (*az-az, Egyiptomiak' siralmának,*) melly a' Jordán' *vize* mellett vagyon.

12. Akképen tselekedének azért *Jákóbbal* az ő fiai, a' miképpen meg-parantsolta vala nékiek.

13. (*a*) Mert el-vivék őtet az ő fiai Kanaánnak tartományába, és el-temeték őtet e' Makpela mezőnek temető-helyében, (*b*) mellyet vett vala Ábrahám mind a' mezővel egybe temetőhelynek örökségének a' Chittéus Hefrontól Mamrénak ellenébe. (*a*) *Tsel.* 7: 16. (*b*) *Fell.* 23: 16.

14. Annakutánna meg-tére Jó'sef Égyiptomba, mind ő, mind az ő attyafiai, és mind azok, kik ő-véle el-mentek vala az ő attyának temetésére, minekutánna el-temette vólna az ő attyát.

15. Látván pedig a' Jó'sefnek báttyai, hogy meg-hólt vólna az ő attyok, ezt mondják vala: Talám gyülölni fog minket Jó'sef, és meg-bünteti minket ama' gonoszért, (*c*) a' mellyet véle tselekedtünk. (*c*) 1 *Mós.* 37: 28.

16. Azért küldének Jó'sefhez, hogy *azt* megmondanák nékie: A' te atyád meg-parantsolta minékünk az ő hólta előtt, *ezt* mondván:

17. Igy szólljatok Jó'sefnek: Kérünk tégedet botsád-meg a' te atyádfiainak gonoszságokat, és bünöket; mert gonoszúl tselekedtek te ellened. Mostan azért kérünk engedj-meg a' te atyád' Istenének szolgainak bünöknek. Jó'sef pedig sir vala, mikoron ők ő-néki szóllanának.

18. Járulának pedig ő hozzája az ő attyafiais, és ő előtte le-borúlának, és mondának: Imé mi te szolgaid *vagyunk.*

19. Kiknek monda Jó'sef: Ne féljetek: avagy Isten gyanánt *vagyok-é* én?

20. Ti gondoltatok vala én ellenem gonoszt; *de* Isten gondolta azt jóra *fordítani*, hogy tselekednék úgy, a' mint most *vagyon*, hogy sok népet tartana-meg ez életben.

21. Mostan annakokáért ne féljetek: Én táplálótok lészek, mind néktek, mind a' ti gyermekiteknek. Ekképen meg-vigásztalá őket, és szólla nékik az ő kedvek szerént.

22. Lakék pedig Jó'sef Égyiptomban, mind ő, mind az ő attyának háza-népe; éle pedig Jó'sef száz és tiz esztendőket.

23. És látá Jó'sef Efraimtól harmad' ízen-való fiait; Máchirnak-is Manasse fiának lettek gyermeki, kik fel-neveltettek Jó'sef kebelében.

24. Akkor monda Jó'sef az ő attyafiainak: Én *rövid napon* meg-halok, az Isten pedig bizonnyal meg-látogat (*d*) titeket, és ki-viszen titeket e' földről, a' földre, mellyért meg-esküdt Ábrahámnak, Isáknak és Jákóbnak.

(*d*) *Fell.* 45: 5.

25. Meg-esküttete azért Jó'sef az Izráel' fiait, mondván: Mikor az Isten titeket látogatván meg-látogat, (*e*) el-vigyétek innét veletek az én tetemimet. (*e*) *Mós.* 13: 19. *Jós.* 24: 32.

26. Meg-hala azért Jó'sef száz tiz esztendős korában, kit drága kenetekkel meg-kenének, és koporsóba helyheztetének Égyiptomban.

Móses' első Könyvének vége.

MÓSES'

MÓSES' MÁSODIK KÖNYVE,

MELLY

A' 'SIDÓKNAK ÉGYIPTOMBÓL-VALÓ KI-JÖVETELEKRÖL

IRATOTT KÖNYV.

Meg-írja itt Móses az Izráel' nemzetségének Faraó Király által-való sanyargattatását, annak tsudálatos meg-szabadíttatását: az Isten' törvényinek ki-adattatását, mellyben bé-foglal szaz negyven-egy esztendőknek históriáját. Mert Jó'sef' halálától fogva, Móses' születéséig vagyon 60. *eſztendő. Móses' születésétől fogva az Égyiptomból-való ki-jövetelig vagyon* 80. *eſzt.* 2*Mós.* 7: 7. *A' ki-jöveteltől fogva az Isten' sátorának fel-készítéséig, vagyon* 1. *eſzt.* 2*Mós.* 40. *Summa* 141. *Eſztendő.*

I. RÉSZ.

Nyomorgattatások az Izráel' fiainak Égyiptomban.

1 Ezek az Izráel' (*a*) fiainak nevek, kik bé-mentenek vala Jákóbbal Égyiptomba: mindenik pedig tselédeſtől ment vala bé. (*a*) 1*Mós.* 50:26.

2. Rúben, Simeon, Lévi, Júda.

3. Issachár, Zebulon, Bénjámin.

4. Dán, Naftali, Gád, Aser.

5. Mind azok a' lelkek pedig, mellyek Jákóbnak ágyékából származtak vala, hetvenen valának. Jó'sef pedig Égyiptombn vala.

6. És meg-hala Jó'sef, és minden ő attyafiai, az-az egész *egy időbéli* nemzetség.

7. Az Izráel' fiai pedig (*b*) nevekedének, nagy sokasággal születtetének, meg-szaporodának, felette igen el-hatalmazának, és a' föld ő vélek eltelék.

(*b*) *Tsel.* 7: 17.

8. Azonközben új Király támada Égyiptom' országán, ki Jó'sefet nem esmérte vala.

9. Ki monda az ő népének: Imé az Izráel' fiainak népe *igen* sok, és mi nálunknál hatalmasabb.

10. Jer, tselekedjünk ő ellenek *valami* okossággal, hogy ne szaporodjanak; mert ha *valami módon* had támad, *fél*ő, *hogy* a' mi ellenségeinkhez ne adják magokat, és hadakozzanak ellenünk, és el-ne menjenek e' földről. (*c*) *Tsel.* 7: 19.

11. Rendelének pedig ő ellenek sartzoltató Tiszt-tartókat, hogy a' népet *szolgálattal* terhelnének, és építe *az Izráel' népe* Faraónak kints-tartó városokat, Pithomot, és Rahámest.

12. De mennél inkább sanyargatják vala a' *népet*; annál inkább nevekedik vala, és sokasodik vala *annál inkább*: *annyira*, hogy *magokban* háborganának az Izráel' fiainak *elő-menetelekért*.

13. Jóllehet az Égyiptombéliek az Izráel' fiait *nagy* kegyetlenséggel kénszerítének szolgálni.

14 És kesergetnék az ő életeket kemény szolgálattal, sár-*keveréssel*, tégla-*tsinálással*, és minden mezei szolgálattal, 's minden *egyéb* dolog-tétellel, mellyben az ő szolgálatjokkal élnek vala *nagy* kegyetlenséggel.

15. És parantsola az Égyiptomnak Királya a' 'Sidó bábáknak, kik közzül egygyiknek Sifra, a' másiknak Puha vala neve.

16. És monda: Mikor a' szülésnek idején a' 'Sidó aſzszonyi-állatokkal léſztek, ha látándjátok, hogy fiat szülnek, meg-öljétek azt; ha pedig leányt szülnek, meg ne öljétek.

17. De azok a' Bábák félék az Istent, és nem tselekedének úgy, a' mint parantsolta vala nékiek az Égyiptomnak Királya; hanem elevenen meg-tartják vala a' gyermekeket.

18. Hívatá annakokáért az Égyiptomnak Királya a' bábákat, és monda nékiek: Miért miveltétek ezt, hogy a' gyermekeket elevenen meg-tartanátok?

19. Felelének pedig a' bábák Faraónak: Mert a' 'Sidó aſzszonyi-állatok nem ollyanok, mint az Égyiptombéliek; mert vaſtagok azok, és minekelőtte hozzájok menne a' bába, annakelőtte szülnek.

20. Annakokáért jól tőn Isten azokkal a' bábákkal, és a' nép igen meg-sokasodék, és igen el-hatalmazának.

21. Mivelhogy pedig a' bábák Istent félék, annakokáért azoknak házok-*népét* meg-szaporítá.

22. Meg-parantsolá azért Faraó minden ő népének, mondván: Minden férjfiú magot, a' melly születik, a' folyó vízbe veſsetek, minden leányzó magot pedig elevenen meg-tartsatok.

II. RÉSZ.

Móses' születése, és külömb külömb állapatja.

1 El-méne pedig egy Lévi nemzetségéből-*való* férfiú, és vőn magának feleséget *ugyan azon* Lévi nemzetéből.

2. (*a*) Terhbe esék pedig az aſzszonyi-állat, és szüle fiat. Ki mikor látta vólna, hogy szép *gyermek* vólna; el-rejté azt három hónapig. (*a*) *A.* 6:20.

3. És mikor tovább el-nem titkolhatná azt, szerze annak gyékényből egy ládátskát, mellyet enyvvel, és fenyő viaſzszal meg-önte, és abba helyheztetvén a' gyermeket, el-veté a' folyó-víznek partján a' sásasba.

4. Áll vala pedig az ő néννye távol, hogy meg-látná, mint lenne dolga a' *gyermeknek*.

5. A'

5. A'(*b*)Faraónak pedig leánya alá-méne, hogy mosódnék a' folyó-vízben, és annak szolgáló-leányi járnak vala a' víznek partján, és *minekutánna* látta *vólna* a' ládátskát a' sásasnak közepette, el-küldé az ő szolgáló-leányát és ki-hozatá azt.

(*b*) *Tsel.* 7:21. *Sid.* 11:23.

6. És *mikor* meg-nyitotta *vólna*, látá a' kis gyermeket, és ímé a' kis gyermek sír vala; és könyörűlvén rajta, monda: A' 'Sidók gyermeki közzűl-való ez.

7. És monda a' *gyermeknek* nénnye a' Faraó leányának: El-menjek-é, hogy egy szoptatós aszszonyi állatot hívjak a' 'Sidó aszszonyi-állatok közzűl, *ki* a' gyermeket szoptasa tenéked?

8. Fele'e a' Faraó' leánya: Eredj-el. El-méne azért a' leányzó, és hívá a' gyermeknek annyát.

9. És monda nékie a' Faraó' leánya: Vidd-el e' gyermeket, és tartsd-fel ezt énnékem, és én meg-adom *néked* a' te jutalmadat: és el-vivé az aszszonyi-állat a' gyermeket, és szoptatá azt.

10. Fel-nevekedék pedig a' gyermek, és vivé azt a'Faraó' leányának, és fia gyanánt tartja vala azt, és nevezé azt Mósesnek; mert azt mondá: A' vizből vettem-ki őtet.

11. Lőn (*c*) pedig azokban a'napokban, mikor Móses fel-nevekedett vólna, ki-méne az ő attyafiaihoz, és látá az ő sanyarúságokat; látá *azt-is*, hogy egy Égyiptombéli ember verne egy 'Sidó férfiat az ő attyafiai közzűl. (*c*) *Sid.* 11:24.

12. És mikor két-felé tekíntett vólna, és látta vólna, hogy senki nem *vólna ott*; (*d*) meg-ölé az Égyiptombéli embert, és el-rejté azt a' homokban. (*d*) *Tsel.* 7:23. 24.

13. Azután másod' napon ki-menvén; ímé két 'Sidó férfiak versengenek vala, és monda annak, a' ki bűnös vala: Miért vered a' te atyádfiát?

14. És *az* felele: Kitsóda tett tégedet Fejedelemmé, és Bíróvá mi rajtunk? Avagy megakarsz-é engemet-is ölni, a' mint meg-ölél az Égyiptombéli *embert*? Meg-rettene azért Móses, és monda: Bizony meg-tudták azt a' dolgot.

15. Meg-hallá Faraó-is e' dolgot, és Mósest halálra keresteti vala; de (*e*) el-futa Móses Faraótól-*való féltében*, és lakozék Midiánnak földében, és le-üle *egy* kútnál.

(*e*) *Tsel.* 7:24.

16. *Valának* pedig a' Midiániták' Papjának hét leányi, kik el-jöttek vala, és *vizet* merítvén meg-tőltötték vala a' válukat, hogy megitatnák az ő attyoknak juhait.

17. És el-jövének a' pásztorok-is, és azokat el-üzék; akkor Móses fel-kelvén segítséggel lőn a' *leányok*nak, és azoknak juhainak inniok ada.

18. És *mikor* mentek *vólna* Réhuelhez az ő ösökhöz, monda: Mi az oka, hogy most illyen hamar meg-jöttetek?

19. És mondának: Egy Égyiptombéli ember óltalmaza minket a' pásztorok ellen, annak felette minékünk *vizet-is* merített, és a' mi juhainkat meg-itatta.

20. És monda az ő unokáinak: Hol *vagyon* az? miért botsátottátok-el azt a' ferfiat? hívjátok-elő őtet, hogy egyék kenyeret.

21. És Mósesnek akaratja lőn rajta, hogy ez emberrel egygyütt maradna, és adá Mósesnek *feleségül* Tzipporát, az ő unokáját.

22. És szüle (*f*) fiat, és nevezé azt Gersomnak; mert *azt* mondá: Jövevény vóltam az idegen földön. (*f*) *Al.* 18:3.

23. És mikor sok napok múltak vólna-el, meg-hala az Égyiptomnak Királya, és fohászkodnak vala az Izráel' fiai a' nagy szólgálatnak miatta, és kiáltnak vala: a' szolgálat miattvaló kiáltások pedig fel-méne Isten' eleibe.

24. És meg-hallá Isten az ő kiáltásokat, és meg-emlékezék Isten az Ábrahámmal, Isákkal, és Jákóbbal *tett* (*g*) kötéséről. (*g*) 1 *Mós.* 15:14.

25. És meg-tekínté Isten az Izráel' fiait, és meg-érté Isten *az ő nagy nyomorúságokat.*

III. RÉSZ.

Mósesnek hivatala az Izráel' népének ki szabadításra.

1 Móses pedig őrízi vala az ő ipának, Jethrónak, a' Midiániták' Papjának juhait, és hajtá a' juhokat a' pusztán túl, és juta az Istennek hegyéhez, a' Hórebhez.

2. (*a*) És meg-jelenék nékie az Úrnak (*b*) Ángyala tüznek lángjában *egy* tsipke-bokorban, és tekínte oda *Móses*, és ímé a' tsipke-bokor ég vala; de a' tsipke-bokor meg nem emésztetik vala. (*a*) *Tsel.* 7:30. (*b*) *Mát.* 22:32. *Márk.* 12:26. *Luk.* 1:37. *Tsel.* 7:31.

3. Monda azért Móses: oda térek, és meglátom e' nagy tsudálatos látást, hogy a' tsipke-bokor meg nem emésztetik.

4. Látván pedig az Úr, hogy oda térne *Móses* meg-látni *azt*, szóllítá őtet Isten a' tsipke-bokorból, és monda: Móses', Móses'! Ki felele: Imhól vagyok!

5. És monda *az Isten*: Ne jöjj ide közel, óldd-le a' te sarudat a' te lábaidról; mert a' föld, mellyen állasz, szent föld. (*c*) *Jós.* 5:15.

6. És

6. És monda: Én (*c*) *vagyok* a' te atyádnak Istene, Ábrahámnak Istene, I'sáknak Istene, Jákóbnak Istene. Annakokáért el-rejté Móses' az ő orczáját; mert fél vala Istenre nézni. (*c*) *Mát.* 22: 32. *Márk.* 12: 26. *Luk.* 1: 37. *Tsel.* 7: 31.

7. És monda az Úr: (*d*) Bizonnyal láttam az én népemnek nyomorúságát, melly *vagyon* Égyiptomban, és a' sartzoltatók miatt-való kiáltásokat meg-hallottam, és meg-tudtam az ő fanyaruságokat. (*d*) *Tsel.* 7: 34.

8. Le szállottam azért, hogy meg-szabadítsam őtet az-Égyiptombélieknek kezekből, és ki-hozzam arról a' földről, jó, és széles földre, téjjel, mézzel folyó földre, a' Kananéusoknak, Chitheúsoknak, Emoréusoknak, Perizéusoknak, Chivéusoknak, és Jebuséusoknak helyekbe.

9. Mostan pedig ímé az Izráel' fiainak kiáltások én hozzám jutott, és láttam a' nagy nyomorúságot, mellyel nyomorgatják őket az Égyiptombéliek.

10. Annakokáért mostan jövel ide, és el-küldelek tégedet Faraóhoz, és hozdd-ki az én népemet, az Izráel' fiait Égyiptomból.

11. És monda Móses' az Istennek: Kitsoda *vagyok* én, hogy Faraóhoz menjek, és ki-hozzam az Izráel' fiait Égyiptomból?

12. És felele: Én te-veled lészek, és ez a' jelensége, hogy én küldöttelek tégedett: Mikor ki-hozándod e' népet Égyiptomból, az Istennek szolgálni fogtok ez' hegyen.

13. És monda Móses' az Istennek: Imé én elmégyek az Izráel' fiaihoz, és *azt* mondom nékiek: A' ti atyáitoknak Istene küldött engemet ti hozzátok. Ha azt mondándják nékem: Kitsoda annak neve? mit feleljek nékiek?

14. És monda Isten Mósesnek: Eheje *nevem*; *mert én* vagyok. És monda: Így szólj az Izráel' fiainak: Az Eheje küldött engemet ti hozzátok.

15. És ismét monda Isten Mósesnek: Így szólj az Izráel' fiainak: A' ti atyáitoknak Ura Istene, az Ábrahámnak Istene, I'sáknak Istene, Jákóbnak Istene küldött engemet ti hozzátok. Ez az én nevem (*e*) mind örökké, ez az *én nevem, mellynek általa az emberek* meg-emlékeznek rólam *minden* nemzetségről nemzetségre. (*e*) *Ésa.* 42: 8

16. Menj-el, és gyüjtsd egybe az Izráelnek véneit, és mond *ezt* nékiek: A' ti atyáitoknak Ura Istene meg-jelentt énnékem, az Ábrahámnak I'sáknak és Jákóbnak Istene, *ezt* mondván: Meg-emlékeztem ti rólatok, és *arról*, a' mit veletek tselekedtek Égyiptomban.

17. Annakokáért mondottam: Ki-viszlek titeket az Égyiptombéli nyomorúságból, a' Kananéusnak, Chitthéusnak, Emoréusnak, Perizéusnak, Chivéusnak és Jebuséusnak földökre, téjjel és mézzel folyó földre.

18. És (*f*) engednek a' te szódnak: Te pedig és az Izráel' vénei menjetek az Égyiptomnak Királyához, és így szólljatok néki: A' Sidóknak Ura Istene meg-jelentt minékünk. Mostan annakokáért kérünk, hogy menjünk harmad' napi járó földre a' pusztába, hogy áldozzunk a' mi Urunknak Istenünknek. (*f*) *r.* 4: 31.

19. Én pedig tudom, hogy nem engedi az Égyiptombéli Király, bogy el-menjetek; hanem-ha hatalmas kézzel *kénszerittetik.*

20. Ki-nyújtom azért az én kezemet, és megverem Égyiptomot minden tsudálatos dolgaimmal, mellyeket ott tselekeszem; és az után elbotsát titeket.

21. És kedvessé tészem e' népet az Égyiptombéliek előtt, és lészen, hogy mikor ki-mentek *Égyiptomból*, ne menjetek üresen.

22. Hanem (*g*) kérjen az aszszonyi-állat az ő szomszéd-aszszonyától, és az ő házának gazdaaszszonyától, ezüst és arany edényeket, és ruhákat, *mellyekbe* öltöztessétek a' ti fiaitokat, és a' ti leányitokat, és Égyiptomot (*h*) meg fosztátok.

(*g*) *Al.* 11: 2. 12: 35. (*h*) *Ez.* 39: 10.

IV. RÉSZ.

Móses' küldetik Égyiptomba, Áron melléje adatik.

1 Akkor felelvén Móses, monda: Imé nem hisznek énnékem, sem az én beszédemnek nem engednek; mert azt mondják: nem jelentt-meg néked az Úr.

2. Monda azért néki az Úr: Mitsoda az, a' mi a' kezedben vagyon? felele *Móses*: Veszsző.

3. És monda *az Úr*: Vesd a' földre azt. És elveté azt a' földre, és változék kígyóvá: és Móses el-futamodék előtte.

4. Monda pedig az Úr Mósesnek: Nyújtsd-ki a' te kezedet, és fogd-meg a' farkát. Ki az ő kezét ki-nyújtván meg-fogá azt, és változék veszszővé kezében,

5. Hogy hidjék, hogy (*a*) meg-jelentt tenéked az ő attyaiknak Ura Istene, az Ábrahámnak Istene, I'sáknak Istene, és Jákóbnak Istene. (*a*) *r.* 3 2.6.

6. Monda pedig ismét néki az Úr: Botsásd a' te kezedet kebeledbe, és bé-botsátá kezét az ő kebelébe, és ismét ki-vónà *kebeléből*, és ímé az ő keze poklos vala, mint a' hó.

7. Monda annakfelette: Tégyed ismét kebeledbe a' te kezedet: ki kebelébe téve az ő kezét,

és ki-vévé azt kebeléből, és ímé meg-tiſztült vala, mint egyéb teſte

8 És léſzen, hogy-ha nem hijéndenek tenéked, és nem engedéndenek az első tsudának beſzédének; hiſznek a' második tsudának beſzédének.

9. És léſzen, hogy-ha nem hijéndenek e' két jelenségnek-is, és nem engedéndenek a' te beſzédednek, akkor meríts vizet a' folyó-vízből, és öntsed a' ſzárazra. És változnak a' vizek a' földön vérré, a' mellyeket merítettél a' folyóvízből.

10. És monda Móses az Úrnak: *Kérlek* Uram! *ne küldj* engemet *oda*; *mert* nem vagyok ékesen-ſzólló, ez előtt ſem vóltam ſoha, ſem pedig miólta a' te ſzolgáddal beſzélleſz; hanem késedelmés vagyok a' ſzóllásra, mivelhogy bátatott az én nyelvem.

11. Kinek felele az Úr: (*b*) Kitsoda teremtette az embernek ſzáját? Avagy ki téſzi *az embert* ſiketté, vagy némává, vagy látóvá, vagy vakká? avagy nem én-é, *ki* Úr *vagyok*?

(*b*) *Sól.* 94: 9.

12. Annakokáért menj-el, és én léſzek a' te ſzáddal, (*c*) és meg-tanítlak tégedet, mit ſzóllj.

(*c*) *Mát.* 10: 19. *Márk.* 13: 11. *Luk.* 21: 12.

13. És monda: Kérlek Uram! küldjed azt, a' kit illik küldened.

14 És fel-gerjede az ÚRnak haragja Móses ellen, és monda: Avagy nem atyádfia-é-tenéked a' Lévi nemzetségéből-való Áron? Tudom, hogy ő ékesen-ſzólló; és ímé ő néked elődbe ki-jő, ki mihelyt meg-lát tégedet, örvendez ſzívében.

15. Te ſzóllj ő-nékie, és adjad ſzájába e' beſzédeket, és én léſzek a'te ſzáddal, és az ő ſzájával, és meg-tanítlak titeket, mit *kelljen* tselekednetek.

16 És (*d*) ő ſzólljon te helyedben a' népnek, és ő léſzen tenéked ſzájad gyanánt; te pedig ő néki léſzeſz, *úgymint* Iſten gyanánt. (*d*) *r.* 7: 1.

17. E' veſzſzőt pedig végyed kezedbe, mellyel (*e*) tsudákat tégy. (*e*) *r.* 7: 20. 14: 16. 21.

18. El-méne azért Móses, és meg-téré az ő ipához Jethróhoz, és monda nékie: Kérlek *engedd-meg nékem*, *hogy* menjek-el az én atyámfiaihoz Égyiptomba, és láſsam-meg, ha még élnek. És monda Jethró Mósesnek: Eredj-el békeſséggel.

19. Mert *azt* mondotta vala az Úr Mósesnek Midiánban: Eredj-el haza Égyiptomba; mert meg-hóltak mind azok, a' kik téged' halálra keresnek vala.

20. És fel-vévé Móses az ő feleségét, és az ő fiait, és ülteté őket ſzamár' hátára, és haza méne Égyiptomba, és el-vivé Móses (*f*) azIſten' veſzſzejét-is kezében. (*f*) *r.* 17: 9.

21. És *ezt is* mondotta vala az Úr Mósesnek: Mikor el-indúlſz, hogy Égyiptomba haza menj, meg-lásd, hogy mind azokat a' tsudákat, mellyeket te reád bíztam, meg-miveljed Faraó előtt; és (*g*) én meg-keményítem az ő ſzívét, hogy ne botsáſsa-el a' népet. (*g*) *r.* 7: 2, 3, 13, 14, 22. 9: 12.

22. Ezt mondjad azért Faraónak: Ezt mondja az Úr: Én fiam, *és én* első-ſzülöttem az Izráel.

23. És én mondám néked: Botsásd-el az én első-ſzülöttemet, hogy ſzolgáljon énnékem, és nem akarád őtet el-botsátani; *annakokáért* ímé én meg-ölöm a' te fiadat, a' te első-ſzülöttedet.

24. És lőn az úton, egy ſzálláson eleibe méne nékie az Úr, és akarja vala őtet meg-ölni.

25. Tzippora azért ragada egy éles kést, és elmettzé az ő fiának ſzemérem teſtének első bőrét, és *Mósesnek* lába eleibe veté, és monda: Az *én fiamnak* vérével *váltott* férjem vagy te énnékem.

26. És meg-ſzünék ő tőle *az Úr*. Vérnek férjének mondotta vala pedig akkor *Mósest*, a' környül-metélkedésért.

27. Az Úr pedig meg-parantsolta vala Áronnak: Eredj eleibe Mósesnek a' puſztába: ki el-menvén (*h*) eleibe méne néki az Iſten' hegyénél, és meg-tsókolá őtet. (*h*) 1 *Mós.* 17: 14. *r.* 3: 1.

28. Akkor meg-beſzéllé Móses Áronnak, az Iſtennek minden dolgait, mellyekért őtet küldi vala, és mind azokat a' jeleket, mellyeket parantsolt vala, hogy tselekednék.

29. El-menvén azért Móses és Áron, egybegyüjték az Izráel' fiainak minden Véneit.

30. És mikoron Áron meg-mondotta vólna mind azokat a' beſzédeket, mellyeket ſzóllott vala az Úr Mósesnek, és azokat a' tsudákat tselekedné a' nép előtt.

31. (*i*) Hún a' nép: és mikor hallották vólna, hogy az Úr meg-látogatta vólna az Izráel' fiait, és meg-tekíntette vólna azoknak nyomorúságokat, le-borúlván hálákat adának *Iſtennek*.

(*i*) *r.* 3: 18.

V. RÉSZ.

Első dolga Mósesnek Faraónál.

1 Annakutánna el-menének Móses és Áron, és mondának Faraónak: Ezt mondja az Izráelnek Ura Iſtene, Botsásd-el az én népemet, hogy énnékem innepet ſzenteljenek a' puſztában.

2. És monda Faraó: (*a*) Kitsoda az Úr, hogy engedjek az ő beſzédének, és el-botsáſsam az Izráelt?

Izráelt? Az Urat-*is* nem esmérem, az Izráelt-is nem botsátom-el. (*a*) *Jób.* 21: 15: *r.* 3: 18-14.

3. És mondának: A' 'Sidóknak Iſtene meg-jelent minékünk: kérünk *engedd-meg*, hogy menjünk harmad-napi *járó* földre a' puſztába, hogy áldozzunk a' mi Urunknak Iſtenünknek, hogy meg-ne bünteſsen minket dög-halállal, vagy fegyverrel.

4. És monda azoknak az Égyiptomnak Királya: óh Móses, és Áron, miért késlelitek-meg a' népet az ő munkájokban? menjetek-el dolgotokra.

5. Ezt-is mondja vala Faraó: Mivelhogy a' földnek népe sok, *aboz-való biztotokban* vonſzátok-el a' népet a' munkától.

6. És parantsola Faraó a' napon a' népnek pallérinak, és előttök-járóinak, illyen módon:

7. Ennekutánna polyvát a' népnek ne adjatok a' tégla-tsináláshoz, mint ennekelőtte: ő magok menjenek-el, és kereſsenek magoknak polyvát.

8. Mindazáltal a' tégla-ſzámot, mellyet ennekelőtte tsináltak, ugyan reájok veſsétek, azt le-ne ſzállítsátok; mert hívalkodnak, és azért kiáltanak *ezt* mondván: Menjünk-el, áldozzunk a' mi Iſtenünknek.

9. Terhelteſsenek-meg dolog-tétellel a' férfiak, hogy abban légyenek foglalatosok, és ne bízzanak hazugságnak beſzédiben.

10. Ki-menének azért e' népnek sartzoltatói, és az ő előttök járók, és mondának a' népnek illyen ſzókkal: Ezt mondja Faraó: Én nem adok néktek polyvát.

11. Ti magatok menjetek-el, kereſsetek polyvát, a' holott találtok; mert ugyan nem kiſsebbíttetik-meg semmivel a' ti munkátok.

12. És el-oſzla a' nép egéſz Égyiptomnak föl dén, hogy gyüjtenének pozdorját a' polyva' helyébe.

13. Es a' pallérok kénſzerítik vala őket *ezt* mondván: Végezzétek-el a' ti munkátokat a' *minden*-napi *reátok vetett tégla*-ſzámot az ő napján, mint ſzinte mikor polyvát adtanak.

14. És meg-verettetének az Izrael' fiai' előttjárók, kiket a' Faraó' palléri rendeltek vala azok előtt, *és ezt* mondják vala: Miért nem telyesítettétek-bé a' reátok vetett tégla-ſzámot, sem tegnap, sem ma, mint ennekelőtte?

15. Annakokáért el-menének az Izráel' fiainak előttök-járói, és kiáltának Faraóra illyen módon: Miért tselekeſzel így a' te ſzolgaiddal?

16. Polyvát nem adnak a' te ſzolgaidnak, és *ezt* mondják minékünk: Tsináljatok téglát: és ímé a' te ſzolgaid verettetnek, jóllehet a' te néped bünös, *hogy polyvát nem adnak.*

17. És monda *Faraó*: Tsak hívalkodtok, *és* henyéltek, azért mondjátok: Menjünk-el, áldozzunk az Úrnak:

18. Annakokáért menjetek-el, munkálódjatok, polyvát ugyan nem adnak; a' tégla-ſzámot pedig, *mellyet reátok vetnek*, bé-adjátok.

19. Mikoron látták vólna az Izráel' fiainak előttök-járói, hogy *az ő állapotjok* nyomorúltúl vólna, mivelhogy azt mondanák, hogy a' minden-napi reájok vetett tégla-ſzám semmiben alább ne ſzáljon.

20. Elő-találván Mósest, és Áront, mikor amazok ki-jönének Faraótól, ellenek támadván,

21. Mondának nékiek: Láſsa-meg az Úr a' ti *dolgotokat*, és ítélje-meg, kik minket útálatosokká tettetek Faraó előtt, és az ő ſzolgai előtt, és fegyvert adátok az ő kezekbe, hogy minket meg-ölnének.

22. És Móses az Úrhoz fordúlván, monda: Uram! miért nyomorítád *így* e' népet? Miért küldöttél engemet ide?

23. Mert az időtől fogva, hogy bé-mentem Faraóhoz, hogy a' te nevedben *néki* ſzóllnék; e' népet *annál-is inkább* nyomorgatja: és te ugyan nem ſzabadítád-meg a' te népedet.

VI. RÉSZ.

Újjonnan küldetik Móses Faraóhoz.

1 És monda az Úr Mósesnek: Majd *immár* meglátod, mit tselekeſzem Faraóval; mert hatalmas kéz által *kénſzerittetvén*, botsátja-el őket, és hatalmas kéztől *kénſzerittetvén*, üzi ki őket az ő földéből.

2. És ſzóllítván Iſten Mósest, monda nékie: Én *vagyok* az Úr!

3. És meg-jelentettem magamat Ábrahámnak, I'sáknak, és Jákóbnak, a' mindenható erős Istennek *névében*; de az én Jehova nevemben nem jelentettem-meg magamat nékiek.

4. Mert ſzövetséget tettem ő-vélek; hogy nékiek adnám (*a*) Kanaánnak földét, az ő bújdoſásoknak földét, a' mellyen jövevények vóltak.

(*a*) 1*Mós.* 17: 8. 5*Mós.* 1: 8.

5. Annakfelette én hallottam az Izráel' fiainak kiáltásokat, kiket az Égyiptombéliek ſzolgálatral nyomorgatnak: és meg-emlékeztem az én ſzövetségemről.

7. Annakokáért mond-meg az Izráel' fiainak: Én *vagyok az* Úr, és ki-viſzlek titeket Égyiptomnak terhes ſzolgálatjából, és meg-mentelek az

ő szolgálatjoktól, és meg-szabadítlak titeket az én karomnak ki-nyújtása által, és nagy ítéletek által.

7. És én népemmé fogadlak titeket, és lészek néktek Istentek, és meg-tudjátok, hogy (*b*) én vagyok a' ti Uratok Istentek, ki Égyiptomnak igájától meg-mentelek titeket.

(*b*) *Ezék.* 20: 56.

8. És bé-viszlek titeket a' földre, mellyért *meg-esküdtem*, hogy adnám azt Ábrahámnak, Isáknak, Jákóbnak, és adom néktek azt örökségül. Én *vagyok az* Úr!

9. Szólla pedig illyen módon Móses az Izráel' fiainak; de nem hallgatának Mósesheż, az ő lelkeknek *nagy* keserűsége miatt, és a' *nagy* kemény szolgálatnak miatta.

10. Annakokáért szólla a' Jehova Mósesnek illyen módon;

11. Eredj bé, szóllj Faraónak az Égyiptombéli Királynak, hogy botsássa-el az Izráel' fiait az ő földéből.

12. És szólla Móses az Úr előtt, mondván: Imé az Izráel' fiai nem hallanak-meg engemet; mi módon hallana-meg azért Faraó engemet, ha én környül metéletlen ajakú vagyok?

13. És szólla az Úr Mósesnek, és Áronnak, és parantsolá nékiek, *hogy az* Izráel' fiaihoz *mennének*, és az Égyiptombéli Faraó Királyhoz, hogy az Izráel' fiait ki-hoznák Égyiptom' földéből.

14. Ezek *pedig* az ő Attyoknak házok' népeinek fejei: Rúbennek (*c*) az Izráel' első szülöttének fiai: Chánoch, Pallu, Chetzron, Chármi. Ezek a' Rúbennek tselédi.

(*c*) 1*Mós.* 46: 9. 4*Mós.* 26: 5. 1*Chrón.* 5: 3.

15. (*d*) Simeonnak fiai: Jémuel, Jámin, Ohád, Jákin, Tzohár, és Saul a' Kananéabéli aszszonytól-való. Ezek a' Simeon' tselédi.

(*d*) 1*Mós.* 46: 10. 4*Mós.* 26: 12. 1*Chrón.* 4: 24.

16. (*e*) A' Lévi fiainak pedig nevek az ő nemzetségek szerént ezek: Gerson, Kéhát, és Merári. A' Lévinek pedig életének esztendei *váltak* száz harmintz-hét esztendők. (*e*) 1*Mós.* 46: 11. 4*Mós.* 3: 17. 26: 51. 1*Chrón.* 6: 1. 23: 6.

17. (*f*) Gerson' fiai: Libni, Simhi, az ő tselédjek szerént. (*f*) 1*Chrón.* 6: 17. 23: 7.

18. (*g*) Kéhátnak fiai: Amrám, Itzhár, Chebron, és Huziel. A' Kéhát' életének pedig esztendei váltak száz harmintz-három esztendők.

(*g*) 1*Chrón.* 6: 18. 23: 12.

19. (*h*) Mérári' fiai: Machli, és Musi. Ezek a' Lévi' tselédi az ő nemzetségek szerént.

(*h*) 1*Chrón.* 6: 19. 23: 21.

20. (*i*) Az Amrám pedig vévé feleségül magának Jóchebédet, az ő attyának húgát, ki szülé néki az Aront, és Mósest. És az Amrá' életének esztendei *váltak* száz harmintz-hét esztendők. (*i*) *Fell.* 2: 1. 4*Mós.* 26: 59.

21. Az Itzhárnak fiai: Kórách, Néfeg, és Zichri.

22. Huziel' fiai: Misael, Eltzáfán, Sitheri.

23. (*k*) És az Áron feleségül vévé magának Elisebát, az Aminadáb' leányát, Nahasonnak húgát, ki szülé nékie Nádábot, Abihut, Eleázárt, és Ithámárt. (*k*) 4*Mós.* 3: 2. 26: 60. 1*Chrón.* 6: 3. 24: 1.

24. Kórách nak pedig fiai: Assir, Elkánah, Abiasáf. Ezek a' Korachitáhnak tselédi.

25. Az Eleázár, az Áron' fia vőn magának feleségül *egygyet* a' Putiel' leányi közzül, ki szülé néki Fineást. Ezek a' Léviták' attyainak fejei az ő tselédjek szerént.

26. Ez az Áron, és Móses, kiknek parantsolá a' Jehova: Hozzátok-ki az Izráel' fiait Égyiptom' földéből, az ő seregek szerént.

27. Ezek, a' kik szólltak az Égyiptomi Faraó Királynak, hogy ki-hoznák az Izráel' fiait Égyiptomból: ez a' Móses, és Áron.

28. És lőn, *ugyan* azon napon monda az Úr Mósesnek az Égyiptom' földében.

29. Szólla, *mondok*, az Úr Mósesnek mondván Én vagyok az Úr, meg-mondjad Faraónak, az Égyiptomi Királynak mind azokat, a' mellyeket én szóllok tenéked.

30. És monda Móses az Úr előtt: Imé én környül-metéletlen ajakú vagyok, és hogy hallgatna-meg engemet Faraó?

VII. RÉSZ.

Második, és harmadik dolgai Mósesnek Faraóndl.

1 És monda az Úr Mósesnek: Imé Isten' képébe állattalak téged' Faraó eleibe; Áron pedig a' te atyádfia légyen te szó-szóllód:

2 Te mond-meg mind azokat, a' mellyeket én parantsolándok tenéked; Áron pedig a' te atyádfia mondja-meg azokat Faraónak, hogy botsássa-el az Izráel' fiait az ő földéből.

3 Én pedig (*a*) meg-keményítem Faraónak szívét, és meg-sokasítom az én jeleimet, és tsudáimat Égyiptomnak földén. (*a*) *v.* 4. 21. 7: 2.

4 És nem hallgatja-meg a' ti beszédeteket Faraó, és ki-nyújtom az én kezemet Égyiptomra: ki-hozom az én seregimet, az én népemet, az Izráel' fiait Égyiptomnak földéből nagy ítéletek által.

5. És

5. És meg-tudják az Égyiptombéliek, hogy én vagyok az Úr, mikor ki-nyújtándom az én kezemet Égyiptomra, és ki-viéndem az Izráel' fiait ő közzülök.

6. Annakokáért Móses, és Áron akképen tselekedének, a' mint parantsolta vala nékiek az Úr.

7. Móses pedig nyóltzvan esztendős *vala*, Áron nyóltzvan három esztendős, mikor Faraónak szólltak.

8. És monda az Úr Mósesnek és Áronnak illyenképpen.

9. Mikor Faraó szólland néktek illyen módon: mútassatok valami tsudát: Akkor ezt mondjad Áronnak: Végyed a'te veszsződet, és vesd-el Faraó előtt, *és* változik kígyóvá.

10. Bé-méne azért Mőses és Áron Faraóhoz, és úgy tselekedének, a' mint az Úr parantsolta vala; El-veté Áron az ő veszszejét Faraó előtt, és az ő szolgai előtt, és változék kígyóvá.

11. Hívatá pedig Faraó-is a' bőltseket és varáslókat, és (*b*) azok-is az Egyiptomnak bőltsei az ő varáslások által akképen tselekedének.

(*b*) 2 *Tim.* 3 : 8.

12. Mert el-veté mindenik az ő veszszejét, és változának a' veszszők kígyokká; de az Áronnak veszszeje el-nyelé azoknak a' veszszejeket.

13. És (*c*) meg-keményíte magát a' Faraó' szíve, és nem engede nékiek, a' mint az Úr mondotta vala.

(*c*) *v.* 4 : 21. 8 : 15. *v.* 3, 22.

14. Monda azért az Úr Mósesnek: Meg-keményedett a' Faraó' szíve, nem (*d*) akarja e' népet el-ereszteni.

(*d*) *v.* 8 : 32. *v.* 7.

15. Eredj Faraóhoz reggel, ímé a' vizek mellé mégyen-ki, és állj ő eleibe a' folyó-víznek partjára, és a' veszszőt, a' melly kígyóvá változott vala, végyed kezedbe.

16. És ezt mondjad nékie: A''Sidóknak Ura Istene küldött engemet te hozzád e' *parantsolattal*: Botsásd-el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem a' pusztában, és ímé ez ideig nem engedtél.

17. Ezt mondja *azért* az Úr: Ezen tudodmeg, hogy én *vagyok* az Úr: ímé én meg-sújtom az én kezemben-*valo* veszszővel a' folyó-vizet, és változik vérré.

18. És a' folyó-vízben-*való* hal meg-hal, és a' folyó-víz büdös lészen: és az Égyiptombéliek irtóznak a' folyó-víznek italától.

19. Monda azért az Úr Mósesnek: Mondjad az Áronnak: (*e*) Végyed a'te veszsződet, és nyújtsd-ki a' te kezedet Égyiptomnak vizeire, azoknak folyó-vizeire, patakira, tavaira, és minden víz-állásira, és vérré változnak; és lészen vér egész Égyiptom' földén, mind fa, mind kő *edények*ben.

(*e*) *r.* 17 : 5. *Zsólt.* 78 : 44.

20. És akképen tselekedének Móses és Áron, mint az Úr parantsolta vala *nékiek*. És fel-emelvén a' veszszőt, meg-sújtá Faraó előtt, és az ő szolgai előtt a' folyó-vizet, és változának mind a' vizek a' folyó-vízben vérré.

21. A' hal pedig a' folyó-vízben meg-hala, és büdös lőn a' folyó-víz, *annyira*, hogy az Égyiptombéliek a' folyó-vizből nem ihattanak; és mind az egész Égyiptom' földén vér vala.

22. Az Égyiptombéli bőltsek-is azonképpen tselekedének az ő varáslásokkal, és (*f*) meg-keményíté magát Faraó' szíve, hogy ne hallgatna azokhoz, a' mint az Úr szóllott vala.

(*f*) *r.* 4 : 21.

23. És el-fordúla Faraó, és méne házába, és semmit nem gondola ezzel-is.

24. Az Égyiptombéliek pedig ásának *kútakat* a' folyó-víz-környül, hogy innának; mert nem ihatják vala a' folyó-vizet.

25. És hét napokig tarta az Urnak oztora a' folyó-vizen.

VIII. RÉSZ.

Negyedik, ötödik és hatodik dolgai Mósesnek Faraónál.

1 És monda az Úr Mósesnek: Eredj-bé Faraóhoz és mond-meg nékie: Ezt mondja az Úr: Botsásd-el az én népemet, hogy szolgáljon énnekem.

2. Hogy-ha el nem akarod botsátani; Imé én meg-verem minden te határodat békákkal.

3. És a' folyó-víz békákkal foly, és fel-mennek, és bé-mennek a' te házadba, a' te háló-házadba, és a' te ágyadra, a' te szolgaidnak házokba, a' te népednek *házokba*, a' te sütő-kementzéidbe, a' te tésztádba.

4. Mind te reád és a' te népedre, 's mind a' te szolgaidra támadnak e' békák.

5. És monda az Úr Mósesnek: Mondjad az Áronnak, Nyújtsd-ki a'te kezedet a'te veszsződdel a' folyó-vizekre, patakokra, a tókra, és hozz békákat az Égyiptom' földére.

6. És ki-nyújtá az ő kezét Áron Égyiptomnak vizeire, és jövének-ki békák, és el-lepék Égyiptom' földét.

7. És a' bőltsek-*is* hasonlatosképpen tselekedének az ő varáslásokkal; és hozának békákat Égyiptom' földére.

8. És hívatván Faraó Mósest és Áront, monda: Kérjétek az Urat, hogy végye-el rólam,

és az én népemről a' békákat; és el-botsátom a' népet, hogy áldozzanak az Úrnak.

9. És monda Móses Faraónak: Ditsekedjél én felettem, és *mond-meg*, mikorra imádkozzam te éretted, és a' te szolgaidért, és a' te népedért, hogy el-vétessenek a' békák tetőled, és a' te házaidtól; és tsak a' folyó-vízben maradjanak.

10. Felele *Faraó*: Hólnapra. És monda *Móses*: *Légyen* a' te beszéded szerént: hogy megtudjad, hogy nintsen *olyan Isten*, mint a' mi Urunk Istenünk.

11. És el-távoznak a' békak te tőled, a' te házaidtól, szolgaidtól, és a' te népedtől: és tsak a' folyó vízben maradnak.

12. Ki-méne azért Móses és Áron Faraótól: és kiálta Móses az Úrhoz, hogy el-venné a' békákat, mellyeket Faraóra botsátott vala.

13. És tselekedék az Úr Mósesnek beszéde szerént, és ki-halának a' békák a' házakból, falukból és mezőkből.

14. És rakásra hányák azokat, és a' föld elbüzhödék.

15. Mikoron pedig Faraó látta vólna, hogy *meg-szabadúlt vólna*, meg-keményíté az ő szívét, és nem engede nékiek: miképpen az Úr mondotta vala. (*a*) *r.* 7: 14. *v.* 32.

16. És monda az Úr Mósesnek: Mondjad az Áronnak: Nyújtsd-ki a' te veszsződet, és fújtsd-meg a' földnek porát, és változik tetvekké az egész Égyiptom' földén.

17. Kik akképpen tselekedének; mert Áron ki-nyújtá kezét az ő veszszejével, és meg-sújtá a' földnek porát; és lőnek tetvek az emberekben és barmokban: a' földnek minden pora változék tetvekké egész Égyiptom' földén.

18. A' bőltsek is hasonlatosképpen tselekedének az ő varáslások által, hogy tetveket hoznának-ki a' *földből*; de nem mivelheték. Valának azért tetvek az emberekben és a' barmokban.

19. Mondának azért a' bőltsek Faraónak: Istennek hatalom ez. És (*b*) meg-keményíté magát a' Faraó' szíve, és nem hallá-meg azoknak beszédeket: miképpen az Úr meg-mondotta vala. (*b*) *v.* 15.

20. Monda azért az Úr Mósesnek: Kelj-fel reggel, és állj Faraó' eleibe, (ímé a' vizek mellé mégyen-ki), és *ezt* mondjad néki: Ezt mondja az Úr, Botsásd-el az én népemet, hogy szolgáljon énnékem.

21. Mert ha el nem botsátándod az én népemet, ímé én botsátok te reád, a' te szolgaidra, és a' te népedre, és a' te házaidra minden-féle *ártalmas* bogarakat, és bé-telnek az Égyiptombélieknek házaik minden-féle bogarakkal, a' föld-is, a' mellyen ők *vagynak*.

22. És meg-választom azon a' napon a' Gósen' földét, mellyen az én népem lakik, hogy ne légyen ott semmi *ártalmas* bogár: hogy meg-tudjad, hogy én vagyok az Úr mind a' széles földön.

23. És választást tészek az én népem között, és a' te néped között: hólnap lészen e' jelenség.

24. És akképpen tselekedék az Úr; mert jöve minden-féle *ártalmas* bogaraknak neme Faraó' házára, az ő szolgainak házokra, és egész Égyiptom' földére, és a' föld meg-vesze a' sokféle *ártalmas* bogarak miatt.

25. Hivatá azért Faraó Mósest és Áront, és monda: Menjetek-el, áldozzatok a' ti Istenteknek ezen a' földön.

26. És monda Móses: Nem illik, hogy úgy tselekedjünk; mert a' mi (*c*) az Égyiptombéliek előtt útálatos, *azt* áldoznánk a' mi Urunknak Istenünknek; *hogy-ha pedig* azt áldoznánk ő előttök, a' mitől ők iszonyodnak, avagy nem-meg-köveznének-é minket? (*c*) 1 *Mós.* 43: 32.

27. (*d*) Harmad' napi járó földre mégyünk a' pusztába, és áldozunk a' mi Urunknak Istenünknek, a' mint parantsólta minékünk. (*d*) *r.* 3: 18.

28. És monda Faraó: Én el-botsátlak titeket, hogy áldozzatok a' ti Uratoknak Istenteknek a' pusztában, de messzebb ne menjetek: imádkozzatok én érettem.

29. Felele Móses: Ímé én ki-mégyek te tőled, és kérem a' Jehovát, és el-távozik *minden ártalmas* bogár Faraótól, az ő szolgaitól, és az ő népétől hólnap; de többé meg ne tsúfoljon Faraó, el nem botsátván a' népet, hogy áldozzék az Úrnak.

30. És ki-méne Móses Faraótól, és könyörge az Úrnak.

31. És tselekedék az Úr a' Móses' beszéde szerént; és el-vön Faraóról, az ő szolgairól és az ő népéről *minden ártalmas* bogarakat, és *tsak* egy-is nem marada.

32. És meg-keményíté Faraó az ő szívét ezúttal-is, és nem botsátá-el a' népet.

IX. RÉSZ.

Hetedik, nyóltzadik és kilentzedik dolgai Mósesnek Faraónál.

És monda az Úr Mósesnek: Menj-bé Faraóhoz, és szóllj nékie: Ezt mondja a' Sidókuak Ura Istene: Botsásd-el az én népemet, hogy szolgáljon nékem.

2. Hogy-

2. Hogy-ha el-nem akarod botsátani, és még-is meg-tartóztatod őket:

3. Ímé az Úr' keze léfzen a' te mezei barmaidon, lovaidon, fzamaraidon, tevéiden, ökreiden, juhaidon igen nagy dög-halál.

4. És válafztást tefzen az Úr az Izráelnek barmai között, és az Égyiptombéliek barmai között, és az Izráel' fiai' *barma* közzül egy-is nem hal-meg.

5. És időt vete a' Jehova *nékie* mondván: Hólnap miveli ezt az Úr e' földön.

6. És meg-tselekedé az Úr e' dolgot másod' napon, és meg-hala Égyiptomnak minden barma; de az Izráel' fiainak barmok közzül nem hala meg egy-is.

7. És el-küldé Faraó. És ímé egy-is nem hólt vala meg az Izráelitáknak barmai közzül; És (*a*) meg-keményíté magát Faraó' fzíve, és nem botsátá-el a' népet. (*a*) *v.* 34.

8. És monda az Úr Mósesnek, és Áronnak: Végyetek a' kementzéből *egy* marok hamvat, és vefse-fel azt Móses az égbe Faraó előtt.

9. És porrá léfzen egéfz Égyiptomnak földén, hogy mind az embereken, mind a' barmokon légyenek hólyagos fekélyek, egéfz Égyiptom' földén.

10. Vőnek azért hamvat egy kementzéből, és meg-állának Faraó előtt: akkor fel-veté azt Móses az égbe, és támadának mind az embereken, mind a' barmokon hólyagozó fekélyek.

11. És nem állhatnak vala Móses előtt a' bőltsek a' fekélyeknek miatta: mert valának fekélyek minda' bőltseken, 's mind az egéfz Égyiptombélieken.

12. És meg-keményíté az (*b*) Úr Faraónak fzívét, és nem engede ő-nékiek, miképpen fzólott vala az Úr Mósesnek. (*b*) *r.* 4. 21.

13. És monda az Úr Mósesnek: Kelj-fel jó reggel, és állj Faraó eleibe, és mond *ezt* néki: Ezt mondja a' 'Sidóknak Ura Iftene, Botsásdel az én népemet, hogy fzolgáljon énnékem.

14. Mert én ez úttal botsátom az én oftoripedre; hogy meg-tudjad, hogy nintsen én hozzám hasonlatos az egéfz földön.

15. Mert ki-nyújtom moftan az én kezemet, és meg-verlek tégedet, és a' te népedet dög-halállal, és ki-vágattatol e' földről.

16. Bizonyára pedig (*c*) azért támafztottalak tégedet, hogy meg-mutatnám te benned az én hatalmamat: és hogy hírdefsék az én nevemet az egéfz földön. (*c*) *Róm.* 9: 17. *r.* 19: 20.

17. Te még-is ellene állafz-é az én népemnek, és nem *akarod é* el-botsátani?

18. Ímé én botsátok hólnap ekkorba *a' földre* igen nagy kő-esőt, mellyhez hasonló nem vólt Égyiptomban a' napságtól fogva, hogy fundáltatott, mind ez ideig.

19. Moftan annakokáért küldj-el, *és* hajtasdbé *minden* barmodat, és mindenedet, valamid a' mezőben *vagyon*. Minden ember, és barom, valamelly találtatik a' mezőben, és házba nem vitetnek, kő-esővel *veretnek agyon, és* meg halnak.

20. A' ki *annakokáért* a' Faraó' fzolgai közzül meg-rettene az Úr' befzédétől, fzolgait, és barmait házba rekefzté.

21. De a' ki az Úr' befzédével nem gondola, hagyá az ő fzolgait, és barmát a' mezőn.

22. És monda az Úr Mósesnek. Nyújtsd-ki a' te kezedet az égre, és léfzen kő-eső egéfz Égyiptom' földén az emberekre, barmokra, és a' mezőnek minden füvére az Égyiptom' földén.

23. Fel-emelé azért Móses az ő vefzfzejét az égre, és az Úr támafzta menny-dörgéseket, és kőesőt, és tűz fzálla-le a' földre: és *illyen módon* az Úr botsáta esőt kővel elegy az Égyiptom' földére.

24. És lőn kő-eső, és tüz a' kő-esővel elegy nagy bőséggel, (*d*) mellyhez hasonló nem vólt egéfz Égyiptom' földén, miólta emberek kezdettek rajta lakni. (*d*) *v.* 18.

25. És el-vere a' kő-eső egéfz Égyiptom' földén mindent, valami a' mezőn *vala*, mind embert, mind barmot; a' mezőnek-is minden füvét elveré a' kő-eső, és minden mezőn-való fát egybe ronta.

26. Tsak a' Gósen' földén, holott *valának* az Izráel' fiai, nem vólt kő-eső.

27. El-küldé azért Faró, és hívatá Mósest, és Áront, és monda nékiek: Vétkeztem ez úttal; az Úr igaz, de én, és az én népem bünösök *vagyunk*.

28. Kérjétek az Urat, légyen elég *immár*, hogy ne légyen *ezután* menny-dörgés, és kőeső: el-botsátlak titeket, és tovább ne maradjatok.

29. És monda néki Móses: Minekutánna kimenéndek e' városból, fel-emelem az én kezeimet az Úrhoz, és a' menny-dörgések meg-fzűnnek, és többé kő eső nem léfzen; hogy meg-tudjad, hogy az (*e*) Úré a' föld. (*e*) *r.* 19: 6.

30. De te *felőled*, és a' te fzolgáid *felől bizonnyal* tudom, hogy ugyan nem féltek a' Jehova Iftennek fzínétől.

31. A' lent pedig, és az árpát el-verte vala a' kő-

kő-eső, mivelhogy az árpa meg-ért vala, a' len pedig meg-bimbózott vala.

32. A' búzát pedig, és a' ro'st nem verte vala el, mivelhogy késő vetések vólnának.

33. Ki-méne azért Móses Faraótól a' városból, és ki-terjeſzté az ő kezeit az Úrhoz, és meg-ſzűnének a' menny-dörgések, és a' kő eső, és nem lőn *több* eső a' földre.

34. Látván pedig Faraó, hogy meg-állott vólna az eső, a' kő-eső, és a' menny-dörgés; ismét vétkezék, és meg-keményíté ſzívét ő, és az ő ſzolgai.

35. (*f*) És meg-keményedék a' Faraó' ſzíve, és nem botsátá-el az Izráel' fiait, a' mint parantsolta vala az Úr Móses által. (*f*) *r.* 7: 3.

X. RÉSZ.

Tizedik dolga Mósesnek Faraónál, és a' tizenegyediknek kezdete.

1 És monda az Úr Mósesnek: Eredj-bé Faraóhoz; mert (*a*) én meg-keményítettem az ő ſzívét, és az ő ſzolgainak ſzíveket, hogy ezeket a' jeleket tselekedném ő közöttök. (*a*) *r.* 4.21.

2. És hogy beſzélljed ezeket a' te fiadnak füleibe, és a' te fiaidnak fiának, a' mellyeket tselekedtem Égyiptomban, és a' jeleket, a' mellyeket tselekedtem ő közöttök: és meg-tudjátok, hogy én *vagyok* az Úr.

3. És bé-méne Móses, és Áron Faraóhoz, és mondának nékie: Ezt mondja a' 'Sidóknak Ura Iſtene: Meddig nem akarod meg-alázni magadat én előttem? Botsásd-el az én népemet, hogy ſzolgáljon nékem.

4. Hogy-ha nem akarod el-botsátani az én népemet, ímé én hozok hólnap a' te orſzágodra (*b*) sáskát. (*b*) *r.* 13: 14. *'Sólt.* 78: 46.

5. És el-borítja a' földnek ſzínét, és senki a' földet nem láthatja, és meg-eméſzti a' meg-menekedett maradékot, a' mi maradott néktek a' kő-esőtől, és minden zöldellő fát-is meg-eméſzt a' mezőről.

6. És bé-töltik a' te házaidat, és minden ſzolgaidnak házaikat, és minden Égyiptombélieknek házaikat; minémüeket nem láttak a' te Atyáid, sem a' te Atyáidnak Attyai, miólta e' földön vóltak, mind e' mái napiglan, és el-fordúla, 's ki-méne Faraótól.

7. Mondának pedig a' Faraó' ſzolgai ő-nékie: Meddig léſzen ez ember minékünk bántásunkra? Botsásd-el a' népet, hogy ſzolgáljanak az ő Uroknak Iſteneknek: még-is nem vetted-é eſzedbe, hogy Égyiptom el-veſzett?

8. És viſzſza-hívák Mósest, és Áront Faraóhoz, kiknek monda: Menjetek-el, ſzolgáljatok a' ti Uratoknak Iſtenteknek. Kitsodák, a' kik el-mennek?

9. És monda Móses: A' mi gyermekinkkel, és véneinkkel mégyünk, a' mi fiainkkal, leányinkkal *mégyünk*, juhainkkal, és barmainkkal mégyünk; mert az Úrnak Innepet kell ſzentelnünk.

10. Monda azért nékiek: Bátor úgy légyen a' Jehova veletek, ha el-botsátlak titeket mind gyermekeſtől; *mert* akarki-is látja, hogy valami gonoſzra igyekeztek.

11. Nem úgy *légyen*, *hanem* menjetek-el ti férfiak, és ſzolgáljatok az Úrnak; mert azt kívántátok *én tőlem*, és el-üzé őket előle Faraó.

12. És monda az Úr Mósesnek: Emeld-fel a' te kezedet Égyiptom' földére a' ſáskáért, és jöjjön-fel Égyiptom' földére, és eméſzſze-meg a' földnek minden füvét, valami a' kő-esőtől megmaradott.

13. Ki-nyújtá azért Móses az ő veſzſzejét Égyiptom' földére, és az Úr támaſzta a' földre Nap-keleti ſzelet, *melly* mind egéſz nappal, és egéſz éjjel fúva; reggel lőn, és a' nap-keleti ſzél fel-hozá (*c*) a' ſáskát. (*c*) *'Sólt.* 78: 46. 105: 35.

14. És fel-jöve a' ſáska egéſz Égyiptom' földére, és le-ſzálla nagy sürüséggel az Égyiptomnak minden határin: annak előtte ollyan ſáska nem vólt, ezután ſem léſzen ollyan.

15. És el-borítá az egéſz tartománynak ſzínét, és a' föld meg-homályosodék, és a' földnek minden füvét meg-evé, a' fának-is minden gyümöltsét, mellyet a' kő-eső hagyott vala: és ſemmi zöldellő nem marada a' fákban, és a' mezőnek füvében egéſz Égyiptom' földén.

16. Akkor ſietvén hívatá Faraó Mósest és Áront, és monda: Vétkeztem a' ti Uratok Iſtentek ellen, és ti ellenetek.

17. Moſtan annakokáért botsáſd-meg tsak ez egyſzer az én bünömet: és kérjétek a' ti Uratokat Iſtenteket, hogy végye-el én rólám ezt a' halált.

18. És ki-méne Faraó elől; és könyörge a' Jehovának.

19. És fordíta a' Jehova nagy erős nap-nyugoti ſzelet, és fel-emelé a' ſáskát, és veté azokat a' veres tengerbe: nem marada tsak egy ſáska-is egéſz Égyiptom' földén.

20. És meg-keményíté az Úr a' Faraó' ſzívét: és nem botsátá-el az Izráel' fiait.

21. És monda az Úr Mósesnek: Nyújtsd-fel a' te kezedet az égre, és léſzen setétség Égyiptom' földén, mellyet ugyan meg-tapaſztalhatnak.

22. És ki-nyújtá Móses az ő kezét az égre, és

és lőnek felette igen nagy setétségek Égyiptom' földén három napokon.

23. Nem látták egymást, és senki az ő helyéből fel nem költ három napokon. De az Izráel' minden fiainak világosság vala az ő lakó helyekben.

24 Akkor hívatá Faraó Mósest, és monda: Menjetek-el, és szolgáljatok az Úrnak; csak a' ti juhaitok, barmotok maradjon *itt*, a' gyermekeket-is bátor el-vigyétek.

25. És monda Móses: Sőt inkább adnod kell minékünk áldozatra-való barmokat-is, hogy *azokat* meg-áldozzuk a' mi Urunknak Istenünknek.

26. *Annakokáért* a' mi barmunk-is el-jő velünk, egy köröm sem marad-el: mert azokból vészünk a' mi Urunknak Istenünknek szolgálatra: mi pedig nem tudjuk, a' *barmoknak* mellyik *féle nemével* áldozzunk az Úrnak, míg-nem oda jutunk.

27. És meg-keményíté az (*d*) Úr a' Faraó' szívét, és nem akará őket el-botsátani. (*d*) *r.* 9:12.

28. És monda néki Faraó: Eredj-el tőlem; meg-lásd, hogy többé az én ortzámat ne lássad; mert valamelly napon az én ortzámat látod, meg-halsz.

29. Felele Móses: Igazán szóllál. Nem látom többé a' te ortzádat. (*e*) *Sid.* 11:27.

XI. RÉSZ.

El-végezése a' Móses' tizen-egyegyedik dolgának Faraónál.

1 Mert mondotta vala az Úr Mósesnek: Még egy tsapást hozok Faraóra, és Égyiptomra, azután el-botsát titeket innét: *és* mikor el-botsát; (*a*) ugyan kénszerít, hogy el-menjetek.

(*a*) *r.* 12:31. 33. *Sólt.* 105:38.

2. Szóllj mostan a' népnek füleibe, hogy kiki *mind* (*b*) kérjen az ő barátjától, és *minden* aszszonyi-állat az ő aszszony barátjától ezüst edényeket, és arany edényeket. (*b*) *r.* 3:21, 22.

3. (*c*) És kedvessé tévé az Úr a' népet az Égyiptombélieknek előtte, Móses-is nagy *betsületes* ember vala az Égyiptom' földén a' Faraó szolgái előtt, és a' kösség előtt. (*c*) *Ál.* 12:36.

4. És monda Móses *Faraónak*: Ezt mondja az Úr: (*d*) Mikor éjfélkor *lejénd*, én által-mégyek egész Égyiptomnak földén. (*d*) *r.* 12:12, 29.

5. És meg-hal minden első szülött Égyiptomnak földén, Faraónak első szülöttétől fogva, ki ül az ő királyi székében, mind a' malom-*hajtó* szolgáló leánynak első szülöttéig, és minden oktalan állatoknak első fajzások *meg-hal.*

6. És lészen nagy (*e*) kiáltás egész Égyiptomnak földén, mellyhez hasonló nem volt, és nem lészen. (*e*) *r.* 12:30.

7. De az Izráelnek minden fiai ellen tsak az eb sem mozdítja az ő nyelvét, sem az ember ellen, sem a' barom ellen: hogy meg-tudjátok, hogy külömbséget tett Isten az Égyiptombéliek között, és az Izráel között.

8. És mind ezek a' te szolgaid én hozzám jönnek, és én előttem meg-hajólnak, mondván: Eredj-ki (*f*) te, és mind a' nép, melly te hozzád hallgat: Azután ki-mégyek. És ki-méne Faraó elől nagy haraggal. (*f*) *r.* 12:30, 31. *Sid.* 11:27.

9. *Miképpen* meg-mondotta vala az Úr Mósesnek: Nem hallgatja-meg Faraó a' ti szótokat, hogy meg-sokasítsam az én tsudáimat az Égyiptomnak földén.

10. És *ekképpen noha* Móses és Áron ezeket a' tsudákat tették vólna Faraó előtt; *mindazáltal* meg-keményíté az Úr Faraónak szívét, *annyira*, hogy el ne botsátaná az Izráel' fiait az ő földéből.

XII. RÉSZ.

A Húsvéti báránynak rendelése: Az Izráel' fiainak Égyiptomból ki-jövése.

1 Szóllott vala pedig az Úr Mósesnek és Áronnak az Égyiptom' földében, *ezt* mondván:

2. (*a*) Ez' hó ti nálatok minden havaknak kezdete *légyen*, első hó légyen tinéktek az esztendőnek havai között. (*a*) 5 *Mós.* 16:1.

3. Szóljatok az Izráelnek egész gyülekezetének, mondván: Ez' hónak tizedik *napján* minden ember válasszon *egy* bárányt az atyáknak házok szerént, *az-az* házanként *minden gazda egy* bárányt.

4. Hogy-ha a' ház-*népe* kevés vólna a' báránynak *meg-ételére*; *a' gazda*, és az ő házához közel-való szomszédja végyenek *ketten egy bárányt* az ő házok-népének száma szerént: minden ember *annyi személyt* végyen melléje, a' mennyi elég a' báránynak meg-ételére.

5. A' bárány *pedig* (*b*) ép, hím, és esztendős légyen néktek: *mellyet* vagy juhok közzül, vagy a' ketskék közzül válasszatok. (*b*) 1 *Pét.* 1:19.

6. És ez' hónak tizen-negyedik napjáig légyen nálatok őrizet alatt, és meg-öljék azt mind az Izráel' egész gyülekezetének serege, a' két estve között.

7. És végyenek annak (*c*) vérében, és a' melly házban azt meg-észik, annak az ajtajának két mellyékét, és a' felső küszöbét hintsék-meg azzal. (*c*) *v.* 13.

8. Meg-egyék pedig a' *báránynak* húsát azon éjjel sütve, és a' kovász-nélkül-való kenyereket; keserü *füvek*kel egyék-meg azt.

9. Semmi sületlent abban meg ne egyetek, és vízben főttet; hanem sültet, a' fejét a' szárával, és bélivel egygyütt *egyétek.*

10. (*d*) Reggelre abban semmit ne hagyjatok, hogy-ha valami maradna reggelre benne, tüzzel égessések-meg. (*d*) 5*Mós.* 16:4.

11. Illyen módon egyétek pedig meg: A'ti derekaitokat fel-övedzétek, a' ti sarúitok lábaitokon *légyenek*, és páltzátok kezetekben, és *nagy* sietséggel egyétek; *mert* az Úrnak Páshája az.

12. Mert által-mégyek az Égyiptom' földén az éjjel, és meg-ölök minden első-szülöttet Égyiptomnak földén, az embertől fogva mind az oktalan állatig: és én Jehova az Égyiptomnak minden Istenin meg-mútatom az én ítéletimet.

13. És a' vér lészen néktek jelül a'házakban, a' mellyekben ti lejéndetek, és mikor látándom a' vért; el-mégyek mellőletek, és akképen nem lészen ti köztetek tsapás a' veszedelemre, mikor én *az első-szülötteket* vágom az Égyiptom' földén.

14. És e' nap emlékezetben légyen ti nálatok, és (*e*) ezt innepnek szenteljétek az Úrnak a' ti nemzetségtek között, örökké *meg-állandó* végezés szerént meg-szenteljétek azt. (*e*) *v.* 5:4.

15. Hét napokon egyetek kovász-nélkül-való kenyeret: még az első napon ki-hánjátok a' ti házaitokból a' kovászt. Mert valaki ejéndik kovászost az első naptól fogva a' hetedik napig; kitöröltetik az a' lélek az Izráel közzül.

16. Az első napon-is szent gyüléstek *légyen*, a' hetedik napon-is szent gyüléstek légyen: semmi munka azokon ne tétessék; hanem a' mi ételére-való minden léleknek, tsak azt *lészen szabad* meg-készítenetek.

17. Meg-tartsátok azért a' kovász-nélkül-való kenyereknek *napját*; mert azon a' napon hoztam-ki a' ti seregiteket Égyiptomnak földéből: meg-tartsátok, *mondok*, e' napot *minden időben* örökké-való végezés szerént.

18. (*f*) Az első hónak tizen-negyedik napján estve egyetek kovász-nélkül-való kenyereket, *ugyan ezen* első-hónak huszon-egygyedik napjának estvéjéig. (*f*) 5*Mós.* 23:25. 4*Mós.* 28:16.

19. Hét napokon kovász ne találtassék a' ti házaitokban; mert valaki kovászost ejéndik, kitöröltetik az a' lélek az Izráel közzül, akar jövevény *legyen*, akar lakos.

20. Semmi kovászost ne egyetek, kovásznélkül-való kenyeret egyetek minden ti lakó helyeitekben.

21. Élől-hívá (*g*) azért Móses az Izráelnek minden véneit, és monda nékiek: Válasszatok és vegyetek magatoknak bárányokat a' ti tseléditek szerént, és áldozzatok Páschát.

(*g*) *Sid.* 11:28.

22. Végyetek *egy* kötés isópot-is, és mártsátok az edényben-*való* vérbe, és hintsétek-meg az ajtónak felső küszöbét, és a' két mellyékét az edénybéli vérrel; ti közzületek pedig senki az ő házának ajtaján ki ne menjen reggelig.

23. És az Úr által-mégyen Égyiptomnak megbüntetésére, és mikor látándja a' vért az ajtónak felső küszöbén, és a' két mellyékén; el-mégyen az Úr az ajtó mellett, és nem engedi, hogy a' pusztító bé-menjen a' ti házaitokba öldöklésre.

24. Meg-tartsátok azért e' dolgot, hogy légyen tenéked, és a' te fiaidnak örök *végezés szerént-való rend-tartás.*

25. És mikor bé-menéndetek a' földre, mellyet az Úr ád néktek, a' mint meg-ígérte; akkor meg-tartsátok e' czéremóniát.

26. Mikor pedig a' ti fiaitok *azt* mondándják néktek: Mitsoda ez a' ti czéremóniátok?

27. Akkor *azt* mondjátok: az Úr Páschájának áldozatja, ki az Izráel' fiainak házok mellől elment Égyiptomban, mikor Égyiptomot megbüntette, és a' mi házainkat meg-óltalmazta. És a' nép-fejét meg-hajtván, hálákat ada.

28. Annakokáért el-menének, és tselekedének az Izráel' fiai akképen, a' mint meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek és Áronnak.

29. *Annakokáért* éjszélkor az Úr(*h*) meg-öle minden első-szülöttet Égyiptomnak földében, Faraónak első-szülöttétől fogva, ki az ő székiben ül vala, a' tömlötzben-való fogolynak első szülöttéig; az oktalan állatoknak-is minden elsőfajzását *meg-ölé.* (*h*) *v.* 13:15.

30. Fel-kele azért Faraó az éjtszaka, és mind az ő szolgai, és az egész Égyiptom, és támada nagy kiáltás Égyiptomban; mert egy ház-is nem vala, mellyben halott nem vólna.

31. És (*i*) hívatá Faraó Mósest és Áront éjtszaka, és monda: Keljetek-fel, menjetek-ki az én népem közzül mind ti, mind az Izráel' fiai: és menjetek-el, szolgáljatok az Úrnak, a' mint mondjátok. (*i*) *Sólt.* 105:38.

32. (*k*) A' ti juhaitokat-is, és barmaitokat vigyétek-el, a' mint kívántátok; és menjetek-el, és imádkozzatok én érettem-is.

(*k*) *Fell.* 10:26.

33. És

33. És az Égyiptombéliek kénszerítik (*l*) vala a' népet, hogy sietséggel ki-mennének a' földről; mert *azt* mondják vala: *Majd* mindnyájan meg-halunk. (*l*) *v.* 6:1. 11:8.

34. És a' nép az ő téstáját, minekelőtte meg-kelne, dagasztóit ruhájában kötözvén, viszi vala hátán.

35. Az Izráel' fiai pedig tselekedének a' Móses' beszéde szerént; mert kérének az Égyiptombéliektől, ezüst edényeket, arany edényeket és *sok drága* ruhákat.

36. (*m*) Mert az Úr kedvessé tette vala a' népet az Égyiptombéliek előtt, hogy költsön adnának nékiek: és *illyen modon* meg-fosztták az Égyiptombélieket. (*m*) *Fell.* 10:26.

37. (*n*) És el-menének az Izráel' fiai Rahmésesből Suchótba, úgymint hatszáz ezer gyalog erős férfiak, kitsiny gyermekek nélkül. (*n*) *Fell.* 3:31. 11:2. *Zsolt.* 105:37. 4*Mós.* 33:3.

38. Sok elegy *nép-is* jöve-ki vélek, *sok* juhok, ökrök, és felette sok barmok.

39. És sütének a' lisztből, mellyet Égyiptomból hoztanak vala, kovász-nélkül-való pogátsákat; mert kovászszal nem elegyíttetett vala meg: mivelhogy Égyiptomból *ugyan* (*o*) ki-üzték vólna *őket*, és *ott semmit* nem múlathattak vólna, és tsak útra-való eleséget-is nem készíthettek vala magoknak. (*o*) *v.* 31:32. 33.

40. (*p*) Az Izráel' fiainak pedig lakások, a' kik Égyiptomban laktanak, *vólt* négy száz harmintz esztendő. (*p*) 1*Mós.* 15:13. *Tsel.* 7:6.

41. Mikor pedig a' négy-száz harmintz esztendő bé-tölt vólna, ugyan azon egy napon jövének-ki az Úrnak minden seregei Égyiptomnak földéből.

42. *Méltó, hogy* az Úrnak szenteltessék az az éjtszaka, mellyen ki-hozta őket Égyiptomból, ez az Úrnak éjtszakája, mellyet meg-kell tartaniok minden Izráel' fiainak az ő nemzetségekben.

43. És monda az Úr Mósesnek és Áronnak: E' *légyen* a' Páschának *meg-ételének* rend-tartása. Egy idegen ember is ne egyék abban.

44. Akarkinek pedig pénzen vett *szolgája*, minekutánna őtet környül-metéled; azután egyék abban.

45. A' jövevény, és béres ne egyék abban.

46. Egy házban egyék-meg, *semmit annak* húsában a' házból ki ne vígy, és (*q*) annak tsontját meg ne törjétek. (*q*) 4*Mós.* 9:12. *Ján.* 19:36.

47. Mind az egész Izráelnek gyülekezete meg tselekedje azt.

48. Hogy-ha idegen *ember* bújdosik ti köztetek, ki az Úrnak Páschát akarna készíteni, környül-metéltessék *elöször* azok kozzül minden férfiú, azután *úgy* kezdjen ahoz, és légyen ollyan, mint azon a' földön lakozó; *De* egy környül-metélkedetlen se egyék abban.

49. Mind egy törvénye légyen a' lakosnak, és a' jövevénynek, a' ki ti közöttetek lakozik.

50. És meg-tselekedék az Izráel' minden fiai, a' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek és Áronnak, úgy tselekedének.

51. És ugyan azon egy napon hozá-ki az Úr az Izráel' fiait Égyiptomnak földéből, az ő seregek szerént.

XIII. RÉSZ.

Az első-szülötteknek fel-szentelése; a' gyermekeknek a' szabadúlásról tanittatása: az Izráel' fiainak útai.

Szólla az Isten *ismét* Mósesnek, és monda:

2. (*a*) Minden első-szülöttet énnékem szentelj, valami meg-nyitja az ő annyának méhét az Izráel' fiai között, akar az emberek, akar a' barmok közzül, enyim az. (*a*) *Al.* 22:28 34:19 2*Mós.* 27:26. 4*Mós.* 3:13. 8:16. *Luk.* 2:23.

3. Monda azért Móses a' népnek: Meg-emlékezzetek e' napról, mellyen Égyiptomból, a' szolgálatnak házából ki-jöttetek. Mert hatalmas kézzel hozott-ki onnét titeket az Úr: És ne egyetek kovászos kenyeret.

4. Ma mentek-ki Égyiptomból, (*b*) az Abib *nevü* hónapban. (*b*) *v.* 23:15. 5*Mos.* 16:1.

5. Mikoron pedig bé-vijénd titeket az Úr az Kananéusoknak, Chitthéusoknak, Emoréusoknak, Chivéusoknak, és Jebuséusoknak földökre, mellyről meg-eskütt a' ti atyáitoknak, hogy azt néktek adja, téjjel és mézzel folyó földet; ebben a' hónapban tselekedjétek e' czéremóniát.

6. (*c*) Hét napokon egyél kovász-nélkül-való kenyereket: a' heted' napon az Úrnak szent innepe vagyon. (*c*) *v.* 12:15. 17.

7. Kovásztalan kenyeret hét napokon egyetek, és ne láttassék ti köztetek kovászos kenyér; se pedig mind az egész te határodban ne találtassék kovász.

8. És a' te fiadnak azon a' napon meg-beszéljed, *ezt* mondván: Azért *tselekeszszük*, *hogy megemlékezzünk arról*, a' mit az Úr tselekedett én velem, mikor ki jönék Égyiptomból.

9. És légyen az tenéked *mint egy* kezedenvaló jegyül, és emlékezetül a' te szemeid előtt, hogy az Úrnak törvénye légyen a' te

ſzádban, hogy hatalmas kéz által hozott-ki az Úr tégedet Égyiptomból.

10. És meg-tartsad e' rendelést minden eſztendőben, az ő idejében.

11. És mikoron bé-vijénd tégedet az Úr a' Kananéusoknak földökre, a' miképpen meg-eskütt néked, és a' te atyáidnak, és azt tenéked adánđja.

12 (*d*) Akkor valami az ő annyának méhét meg-nyitja; az Úrnak ki-válaſzſzad, és minden baromnak, a' melly tiéd, az első-fiai, *tudni-illik* a' hímek, az Úré *légyenek.* (*d*) *Al.* 22: 30. 34: 19. 3*Mós* 27: 26. 4*Mós.* 8: 17. *Ezék.* 44: 30.

13. A' ſzamárnak minden első fiát meg-váltsad egy ketske-fiún; hogy-ha meg nem váltod, ſzegd-meg a' nyakát: az embernek pedig elsőſzülöttét a' te fiaid között, meg-váltsad.

14. Mikor pedig a' te fiad tégedet másod' napon kérdénd, mondván: Mi *dolog* ez? *Azt* mondjad nékie: *Nagy* hatalmas kézzel hozott-ki minket az Úr Égyiptomból, a' ſzolgálatnak házából.

15. És mikor Faraó meg-keményítette vólna magát, hogy minket el-ne botsátana, meg-öle az Úr minden első-ſzülöttet Égyiptomnak földén, az embernek első-ſzülöttétől fogva, mind a' baromnak első fajzásáig; annakokáért adok az Úrnak minden első-ſzülött hímet: az én fiaimnak pedig első-ſzülöttét meg-váltom.

16. És légyen *mint egy* kezeden-való jegyül, és homlokon-függő gyanánt a' te ſzemeid előtt; mert hatalmas kéz által hozott-ki minket az Úr Égyiptomból.

17. És mikoron ki-botsátotta vólna Faraó a' népet, nem vivé az Iſten őket a' Filiſtéusok' földének útára; mivelhogy közel vala: mert az Iſten *ezt* gondolja vala, nétalám meg-bánja a' nép, *hogy Égyiptomból* ki-jött, ha látándja a' hadat, és hátra-térnek Égyiptomba.

18. Annakokáért vivé az Iſten a' népet a' veres tenger puſztájának kerengő útán, és fegyveres kézzel jövének-ki az Izráel' fiai Égyiptom' földéből.

19. El-vivé Móses a' Jó'sef' tsontjait-is véle: mert meg-eskütvén meg-eskütte vala az Izráel' fiait, mondván: (*e*) Az Iſten meg-látogatván meg-látogat titeket, és az én tetemimet fel-vigyétek innét veletek. (*e*) 1*Mós.* 50: 25. *Jós.* 24: 32.

20. El-menvén (*f*) azért Suchótból, tábort járának Ethámban, a' puſztának végében. (*f*) 4*Mós.* 33: 6.

21. (*g*) És az Úr mégyen vala előttök nappal felhőnek oſzlopában, hogy vezérlené őket az úton: éjjel pedig tűznek oſzlopában, hogy világoſságot ſzerzene nékiek, hogy éjjel és nappal mehetnének. (*g*) *Al.* 40: 38 4*Mós.* 14: 14. 5*Mós.* 1: 33. *Neh.* 9: 12, 19. *Sólt.* 78: 14. 105: 39. 1*Kór.* 10: 1.

22. Nem távozott-el a' felhőnek oſzlopa nappal, ſem a' tűznek oſzlopa éjjel a' nép elől.

XIV. RÉSZ.

Kergettetések az Izráel' fiainak az Égyiptombéliektől, és meg-ſzabadúlások.

1 Szólla pedig az Úr Mósesnek, *ezt* mondván: 2. Szóllj az Izráel' fiainak, hogy térülvén az útból, ſzálljanak-meg Pihachiróth előtt Migdol között, és a' tenger között, Bááltzéfon ellenében: *és* az ellenében járjatok tábort a' tenger mellett.

3. És azt kezdi mondani Faraó az Izráel' fiai felől: El-tévelyedtenek e' földön, a' puſzta környül-fogta őket.

4. És meg-keményítem Faraónak ſzívét, és utánnok mégyen nékiek; (*a*) meg-ditsőíttetem Faraóban, és minden ő ſeregeiben: és meg-tudják az Égyiptombéliek, hogy én vagyok az Úr, és úgy tselekedének. (*a*) *Róm* 9: 17.

5. Meg-mondák azért az Égyiptom' Királyának, hogy a' nép *ugyan* futva menne: és meg-fordúla Faraónak, és az ő ſzolgainak ſzívek a' nép ellen és mondának: Mit tselekedénk, hogy el-botsátánk azIzráelt, hogy ne ſzolgálna minékünk?

6. El-kéſzíté azért az ő ſzekerét, és melléje vévé a' népét.

7. Vőn *annak felette melléje* hat ſzáz válaſztott ſzekereket, és Égyiptomnak minden ſzekereit: és mind azokon *rendele* hadnagyokat.

8. És meg-keményíté az Úr az Égyiptombéli Faraó Királynak ſzívét, és utánnok méne az Izráel' fiainak; az Izráel' fiai pedig mennek vala nagy hatalommal. (*b*) 4*Mós.* 33: 3.

9. (*c*) És az Égyiptombéliek utánnok menvén el-érék őket, a' holott a' tenger mellett megſzállottak vala, Faraó ſzekerének minden lovai, lovagjai, és az ő ſerege Pihachiróth mellett Bááltzéfon ellenében. (*c*) *Jós.* 24: 6.

10. És mikor Faraó el-közelített vólna, felemelék az Izráel' fiai az ő ſzemeiket, és ímé az Égyiptombéliek utánnok menvén *valának*; és mikor felette igen meg-rémültenek vólna, kiáltának az Izráel' fiai az Úrhoz.

11. És mondának Mósesnek: Avagy nem *vóltak-é* Égyiptomban koporsók, hogy minket *ide* hoztál, hogy meg-halnánk e' puſztában? Mit tselekedél mi-velünk, hogy ki-hoztál minket Égyiptomból?

12. Ava-

12. Avagy nem ez-é, a' mit mondunk vala néked Égyiptomban, mikor *azt* mondjuk vala: Hagyj békét nékünk, hogy szolgáljunk az Égyiptombélieknek; mert jobb lett volna nékünk szolgálnunk az Égyiptombélieknek, hogy nem mint e' pusztában meg-halnunk.

13. És monda Móses a' népnek: Ne féljetek, légyetek veszteségben, és nézzétek az Úrnak szabadítását, a' mellyet ma tselekeszik veletek; mert a' melly Égyiptombélieket ma láttatok, soha többé azokat nem látjátok.

14. (*c*) Az Úr hadakozik ti érettetek: ti légyetek veszteségben. (*c*) *v.* 27: 31.

15. És monda az Úr Mósesnek: Mit kiáltasz én hozzám? Szóllj az Izráel' fiainak, hogy indúljanak-el.

16. Te pedig emeld-fel a' te veszsződet, és nyújtsd-ki a' te kezedet a' tengerre, és azt válaszd *két-felé*, és menjetek-bé az Izráel' fiai a' tenger' *közepibe* a' szárazon.

17. Én pedig, ímé én meg-keményítem az Égyiptombélieknek szíveket; és bé-mennek ő utánnok, és meg-ditsőíttetem Faraóban, és minden ő seregében, szekereiben, és lovagjaiban.

18. És meg-tudják az Égyiptombéliek, hogy én vagyok az Úr, minekutánna meg-ditsőíttetem Faraóban, az ő szekereiben, és az ő lovagjaiban.

19. El-méne annakokáért az Istennek (*d*) Angyala, a' ki az Izráel' táborának előtte mégyen vala, és a' sereg után *kezde menni*: és a' felhőnek oszlopa-is, a' *melly* előttök *jár vala*, el-méne, és a' sereg után álla. (*d*) *Jós.* 5:14. *r.* 13:21.

20. És álla az Égyiptombélieknek, és az Izráelnek tábora közzé: és *amazoknak* vólt homályos felhő, és setétség; *ezeknek* pedig az éjtszakát meg-világosítja vala, *annyira, hogy* az egész éjtszaka egymáshoz nem közelítettek.

21. És fel-emelé Móses az ő kezét a' tengerre, és az Úr napkeleti erős szélnek mind egész éjtszaka-*való fúvásával* a' tengert el-hajtá, és a' tengert meg-szárasztá, minekutánna a' *tengernek* vizei (*e*) ketté váltak vólna.

(*e*) *Jós.* 4: 23. *'Sólt.* 78: 13. 106: 9. 114: 3.

22. (*f*) Bé-menének annakokáért az Izráel' fiai a' szárazon a' tengerbe, és a' vizek nékiek mind jobb-kezek felől, mind bal-kezek felől *valának úgymint* kő-falak.

(*f*) 1 *Kór.* 10: 1. *'Sid.* 11: *v.* 29.

23. És az Égyiptombéliek követvén őket, utánnok menének a' tengerbe, Faraónak minden lovai, szekerei, és lovagjai.

24. Hajnalkor pedig tekínte az Úr az Égyiptombéliek' táborára a' tűznek, és felhőnek oszlopából, és meg-rontá az Égyiptombéliek' táborát.

25. És el vévé az ő szekereknek kerekeinek forgását, hogy nehezen mehetnének: és mondának az Égyiptombéliek: Fussunk-el az Izráel előtt; mert az Úr hadakozik ő érettek az Égyiptombéliek ellen.

26. És monda az Úr Mósesnek: Emeld-fel a' te kezedet a' tengerre, hogy a' vizek térjenek-meg az Égyiptombéliekre, az ő szekereikre, és lovagjaikra.

27. És fel-emelé Móses az ő kezét a' tengerre, és meg-téré a' tenger reggel az ő előbbi állapatjára. Az Égyiptombéliek futnak vala a' víznek eleibe; de az Úr (*g*) bé-rekeszté őket a' tengerbe. (*g*) *r.* 15: 5. 10.

28 (*h*) Meg térének azért a' vizek, és el-boríták a' szekeret, a' lovagokat, és Faraónak minden seregeit, mellyek ő utánnok bé-mentek vala a' tengerbe: tsak egy-is nem marada ő bennek.

(*h*) *'Sólt.* 106: 11. 136: 15.

29. De az Izráel' fiai szárazon járának a' tenger' közepében, és a' vizek nékiek mind jobb-felől, mind bal-felől valának kő-fal *gyanánt*.

30. És meg szabadítá azon a' napon az Úr Izráelt az Égyiptombéliek' kezéből: és látá az Izráel a' meg-hólt Égyiptombélieket a' tenger-parton.

31. Látá annakfelette az Izráel az Úrnak nagy hatalmasságát, mellyet tselekedék az Égyiptombéliek ellen: és félé a' nép az Urat, és hivének az Úrnak, és Mósesnek, az ő szolgájának.

XV. RÉSZ.

Hálá-adó éneke Mósesnek: A' keserű víz meg-édesíttetik.

1 Akkor Móses, és az Izráel' fiai ezt az éneket éneklék az Úrnak; és szóllának mondván: Éneklek az Úrnak; mert az ő nagyságos hatalmasságát meg-jelentette, a' lovakat, és a' lovagokat a' tengerbe veszté.

2. (*a*) Én erősségem, és én énekem az Úr: mert engemet meg-szabadíta. Ez az én erős Istenem, ezt dítsérem, ez az én atyámnak Istene; azért fel magasztalom őtet. (*a*) *'Sólt.* 18: 1. 118: 14. *Esa.* 12: 2.

3. Az Úr erős hadakozó: Úr az ő neve.

4. A' Faraónak szekereit, és az ő seregét a' tengerbe vetette: és az jő válogatott hadnagyi a' veres tengerbe merültek.

5. A' tengernek örvényi borították-el őket: a' mélységbe szállottanak mint a' *nehéz* kő.

6. A' te jobb kezed Uram! fel-magasztaltatott

tott a' te *nagy* erődnek általa: a' te jobb-kezed Uram! meg-rontotta az ellenséget.

7. És a' te nagyságodnak sokaságában meg-rontottad a' te ellenségidet: a' te haragodat reájok botsátottad, és el-nyelé őket, mint a' pozdorját.

8. És az órrod' szelének általa egybe-gyültenek a' vizek, és a' víznek folyási rakásba állottak, a' tengernek (*b*) közepette még a' mélységes vizek-is meg-fagytanak. (*b*) *r.* 14: 21-22.

9. Az ellenség *azt* mondá: Utánnok mégyek, el-érem őket, a' nyereséget meg-osztom, bé-telik *azoknak gazdagságokkal* az én lelkem, fel-emelem az én fegyveremet, az én kezem el-veszti őket.

10. A' te szeledet meg-indítád, és a' tenger (*c*) bé-borítá őket, fenékre mentek, mint az ón a' nagy vizekben. (*c*) *'Sólt.* 106: 11.

11: Kitsoda az Istenek között ollyan, mint te *ób* Uram? Kitsoda ollyan nagyságos szentséggel, mint te, nagy félelemmel dítsérendő, és *tsudálatos dolgoknak* tselekedője?

12. Ki-nyújtottad a' te jobb-kezedet, és el-nyelé őket a' föld.

13. (*d*) El-vezérléd a' te irgalmasságodnak általa ezt a' népet, *a' mellyet* meg-szabaditottál: el-vezérléd a' te hatalmas erődnek általa, a' te szent lakó-helyedre. (*d*) *'Sólt.* 77: 21.

14. Minekutánna meg-hallják ezt a' népek, (*e*) meg háborodnak: a' fájdalom környül-vészi a' Paleſtinának lakóit. (*e*) 5*Mós.* 2: 25.

15. Akkor meg-háborodnak az Edomnak Fejedelmi, a' félelem környül-vészi a' Moábnak erősseit: a' Kanaánnak minden lakosi el-lankadnak *a' felelem miatt.*

16. Esik ő reájok félelem, és rettegés, a' te karodnak nagysága miatt meg-némúlnak, mint a' kövek; a' míg által-mégyen a' te néped Uram, míg által-mégyen e' nép, mellyet meg-szabadí-tottál.

17. Bé-viszed őket, és meg-plántálod őket a' te örökös hegyeden, a' helyen, a' mellyet készítettél *ób* Uram! hogy *ott* lakozzál, a' szent helyen Uram! *mellyet* a' te kezeid meg-erősítettek.

18. Az (*f*) Úr uralkodik mind örökkön örökké. (*f*) *'Sólt.* 146: 10.

19. Mert a' Faraónak lovai, az ő szekereivel, és lovagjaival bé-mentenek a' tengerbe: és az Úr reájok borította a' tengernek vizét: Az Izráel' fiai pedig szárazon jártak a' tengernek közepette.

20. És a' Mária Próféta asszony, Áronnak (*g*) nénnye, vön dobot az ő kezébe, és ki-menének ő utánna mind az asszonyi-állatok dobokkal, és sípokkal. (*g*) 1*Sám.* 18: 6.

21. És monda nékiek Mária: Énekeljetek az Úrnak? mert nagyságos dolgokat tselekedett, a' lovat (*h*) mind a' rajta ülővel egybe a' tengerbe vetette. (*h*) *r.* 14: 28. *v.* 4.

22. És el-indítá Móses az Izráelt a' veres tengertől, és menének a' Súr *nevü* pusztába, és mikor harmad' napig mentek vólna a' pusztán, nem találának vizet.

23 (*i*) És mikor jutottak vólna Márah *nevü helyre*, nem ihatják vala a' Máráhnak vizeit, mivelhogy azok keserüek valának; azért nevezék azt Máráhnak. (*i*) 4*Mós.* 33: 8.

24. Annakokáért morog vala a' nép Móses ellen, *ezt* mondván: Mit igyunk?

25. Mikor azért kiáltott vólna az Úrhoz, mutata néki az Úr egy fát, mellyet minekutánna a' vízbe vetett vólna, meg-édesedének a' vizek: és *ugyan* ott törvényt, és parantsolatot ada az Izráelnek, minekutánna ott meg-kísérté őtet *az Isten.*

26. És monda: Ha a' te Uradnak Istenednek beszédének engedendesz, és azt tselekeszed, a' mi kedves az ő szemei előtt: és az ő parantsolatit hallgatándod, és meg-őrízénded minden ő szerzésit; nem botsátok te reád a' betegségek közzül egygyet-is, mellyet az Égyiptombéliekre botsátottam: mert én vagyok az Úr, te gyógyítód.

27. (*k*) Jutának pedig Elimbe, és ott *valának* tizenkét források, és hetven pálma-fák: és ott a' vizek mellett tábort járának. (*k*) 4*Mós.* 33: 9.

XVI. RÉSZ.

Az Izráel' fiainak Istentől fürjek adatnak: Ismét manna.

1 Elimből pedig el-menvén, az Izráel' fiainak minden sokaságok, juta a' Sin' pusztájába, melly az Elim között, és a' Sinai között vagyon, a' második hónapnak tizen-ötödik napján, annakutánna, hogy Égyiptomból ki-jöttenek vala.

2. És (*a*) zúgolódék az Izráel' fiainak egész gyülekezete Móses ellen, és Áron ellen a' pusztában. (*a*) 4*Mós.* 20: 25. 1*Kór.* 10: 10.

3. Kiknek mondának az Izráel' fiai: Vajha az Úr' keze által emésztettünk vólna-meg az Égyiptom' földében, mikor a' fazék hús mellett ülünk vala, és mikor elég kenyeret esznünk vala! mert ki-hoztatok minket e' pusztába, hogy mind e' sokaságot meg-ölnétek éhséggel.

4. És monda az Úr Mósesnek: Imé én adok néktek kenyeret mennyből: és menjen-ki a' nép, és szedjen abban minden nap egy napra-va-

valót, hogy kísértsem-meg őket, ha járnak-é az én törvényemben, vagy nem?

5. Hatod' napon pedig annyit kéfzítsenek bévinni *az eledelben*, hogy két-annyi légyen az, mint a' mennyit minden napra vifznek.

6. Monda annakokáért Móses és Áron az Izráel' minden fiainak: Eftve meg-tudjátok, hogy az Úr hozott-ki titeket Égyiptomból.

7. És reggel meg-látjátok az Úrnak ditsőségét; mert meg-hallotta ő az Úr ellen-való zúgolódásitokat. Mert mi mitsodák *vagyunk*, hogy mi ellenünk zúgolódtok?

8. És monda Móses: Mikoron az Úr adánd tinéktek ez eftve húst ennetek, és reggel kenyeret, hogy bé-teljetek, *akkor bizonyságot tészen*, *hogy* hallotta az Úr a' ti zúgolódásitokat, melyekkel ő ellene zúgolódtatok. Mert mi mitsodák *vagyunk*? Nem mi ellenünk vagynak a' ti zúgolódásitok, hanem az Úr ellen.

9. És monda Móses Áronnak: Mond-meg az Izráel' fiainak minden gyülekezetének: Menjetek az Úr' eleibe; mert meg-hallotta a' ti zúgolódásitokat.

10. És lőn, mikoron fzóllana Áron az Izráel' fiainak minden gyülekezetének, tekíntének a' puszta felé, és ímé az Úrnak ditsőségét láták a' (*b*) felhőben. (*b*) *r.* 13: 21.

11. Mert fzóllott vála az Úr Mósesnek illyenképpen:

12. Hallottam az Izráel' fiainak zúgolódásit, fzólly nékiek illyen módon: A' két eftve között eftek húst, és reggel meg-elégíttettek kenyérrel, és meg-tudjátok, hogy én vagyok a' ti Uratok Iftentek.

13. Eftve annakokáért (*c*) fürjek- jövének-fel, *annyira*, *hogy* a' tábort el-lepnék; reggel pedig harmat fzálla-*alá* a' tábor körül. (*c*) *Sólt* 78: 26.

14. És mikor a' harmat fzállás meg-fzünt vólna, (*d*) ímé *vala* a' puftának fzínén apró gömbölyeg, apró, mint a' dara a' földön.

(*d*) 4*Mós.* 11: 7. *Néh.* 9: 15. *Sól.* 78: 24. 105: 40.

15. Mellyet mikor láttak vólna az Izráel fiai, mondának egymásnak: Mán ez; mert nem tudják vala mi vólna. Monda azért Móses nékiek: (*e*) Ez a' kenyér, mellyet az Úr ád néktek ételtekre. (*e*) *Ján.* 6: 32. 1*Kór.* 10: 3.

16. E' *pedig* a' mit az Úr parantsolt: kiki mind fzedjen abban annyit, a' mennyit megehetik; minden főre egy Gómerrel a' ti *hozzátok tartozó* lelkeiteknek fzáma fzerént, minden ember fzedjen azoknak *fzükségekre*, kik az ő sátorában vagynak.

17. És akképpen tselekedének az Izráel' fiai, és fzedének *némelly* többet, *némelly* kevefebbet.

18. Azután (*f*) meg-mérik vala a' Gómerrel, és nem vala több azé, a' ki-fokat *fzedett vala*, fem pedig kevesebb azé, a' ki keveset *fzedett vala*; *hanem* mindené annyi vala, a' mennyivel megéri vala. (*f*) 2*Kór.* 8: 15.

19. És monda Móses nékiek: Senki abban más napra femmit ne hagyjon.

20. És nem engedének Mósesnek; mert némellyek hagyának abban reggelre, és féreg terme benne, és meg-büzhödék: azért meg-haragvék azok ellen Móses.

21. Szedék annakokáért azt minden napon reggel, a' mennyit minden meg-ehetik vala; *mert* minekutánna a' nap fel-melegedik vala, el-olvad vala.

22. Hatod' napon pedig két annyi kenyeret fzednek vala, minden főre két Gómerrel; és el-jövének a' Gyülekezetnek Fejedelmi mindnyájan, és meg-mondák *azt* Mósesnek.

23. És monda nékiek: ez az, a' mit az Úr mondott. Az Úrnak *tifztességére fzenteltetett* fzent Szombatnak nyúgalma *vagyon* (*g*) hólnap: a' mi kenyeret sütnétek; süfsétek-meg: és a' mit főznétek; főzzétek-meg *ma*: mindent pedig, a' mi meg-marad *hatod' napon*, el-tegyétek magatoknak *azt a' heted' napi* fzükségtekre. (*g*) *r.* 35: 2-3.

24. És el-tétfzik vala a' maradékot más napra, a' mint Móses parantsolta vala: és nem büzhödött-meg, fem pedig féreg nem vólt benne.

25. És monda Móses: Egyétek-meg ma azt; mert ma az Úrnak Szombatja *vagyon*: ma nem találjátok azt a' mezőn.

26. Hat napokon fzedjétek azt: heted' napon Szombat *vagyon*, nem találtok akkor.

27. És lőn heted' napon, mikor *némellyek* a' nép közzül ki-mentek vólna, hogy fzednének *Mánt*, nem találának.

28. És monda az Úr Mósesnek: Meddig nem akarjátok meg-őrízni az én parantsolatimat, és törvényimet?

29. Vegyétek efzetekbe, hogy az Úr rendelte néktek a' Szombatot, *és* ő azért ád néktek hatod' napon két napra-való kenyeret; Minden ember azért otthon légyen, fenki az ő helyéből ki ne menjen heted' napon.

30. És nyúgofzik vala a' nép heted' napon.

31. Nevezé pedig azt az Izráel-háza Mánnak: melly ollyan *vala* (*d*) mint a' Kóriándromnak a' magva, fejér, és ollyan ízű, mint a' mézes pogátsa.

32. És

32. És monda Móses: Ez az íge, mellyet az Úr parantsolt: Tölts-meg egy Gómert a' *Mannával*, hogy meg-tartassék az a' ti utánnatok-valóknak, hogy lássák a' kenyeret, mellyel tartottalak titeket a' pusztában, minekutánna ki-hoztalak titeket Égyiptom' földéből.

33. És monda Móses Áronnak: Végy egy edényt, és *egy* tellyes Gómer Mánt tölts abba, és tedd el azt az Úr' eleibe, hogy meg-tartassék az a' ti utánnatok-valóknak.

34. A' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek, el-tévé azt Áron az *Istennek jelen-való vóltának* bizonysága előtt, hogy az meg-tartatnék.

35. Az Izráel' fiai pedig evének Mannát negyven esztendeig, míg a' lakott földre jutának, *a' mellyen lakniok kell vala*: Mannát evének mind addig, míg a' Kanaán' földének határába jutának.

36. A' Gómer pedig az Efának tized' *része*.

XVII. RÉSZ.

A' kősziklából víz ered: Az Amalékiták meg-győzetnek.

1 El-menvén *azért* az Izráel' fiainak minden sokasága Sin' pusztájából, az ő útok, és *szállások* szerént az Úrnak parantsolatjára tábort járának Rafidimban, holott nem valának vizek, hogy a' nép ihatnék.

2. Annakokáért a' nép Mósessel versengvén, *azt* mondják vala: (*a*) Adjatok vizet minékünk, hogy igyunk. És monda nékiek Móses: Miért feddőztök én velem? Miért kísértitek az Urat?

(*a*) 5*Mós.* 20: 2-4.

3. Szomjúhozik vala azért ott a' nép a' víznek *szüksége* miatt, és zúgolódék a' nép Móses ellen, és monda: Miért hoztál-ki minket Égyiptomból? hogy meg-ölnél engemet, gyermekimet, és barmaimat szomjúval?

4. És kiálta Móses az Úrhoz mondván: mit tselekedjem e' néppel? Ha tsak valami kevéssé *halasztod segítségedet*, engemet meg-köveznek.

5. Monda azért az Úr Mósesnek: Eredj-el a' nép előtt, és az Izráelnek Vénei közzül-*is* végy melléd: a' te veszsződet-is, (*b*) mellyel a' vizet meg-sújtottad, végyed kezedbe, és eredj-el.

(*b*) *Fell.* 14: 16-21.

6. (*c*) Imé én állok te előtted amott, ama' Hóreb' hegyén-való kősziklára, és sújtsd-meg a' kősziklát, és vizek jőnek-ki abból, hogy a' nép igyék. És úgy tselekedék Móses az Izráel' Vénei szemek előtt. (*c*) 4*Mós.* 20: 9. *Sólt.* 78: 15

7. És nevezé azt a' helyet Massának, és Méribának, az Izráel' fiainak zúgolódásokért, és hogy az Urat kísértették vólna, *ezt* mondván: Vagyon-é az Úr mi közöttünk, vagy nintsen?

8. El-jöve pedig az Amálek' *nemzetsége*, és hadakozék az Izráel ellen Rafidimban.

9. És monda Móses Jósuénak: Válaszsz minékünk férfiakat, és menj-el, vívj meg az Amálekkel: Hólnap-én a' halomnak tetejére állok, és az Istennek veszszeje kezemben *lészen*.

10. És Jósué úgy tselekedék, a' mint mondotta vala néki Móses, hadakozék az Amálek ellen; Móses pedig, Áron, és Húr fel-menének a' halomnak tetejére.

11. És lőn, mikor Móses fel-emeli vala az ő kezét, az Izráel diadalmat vészen vala; mikor pedig az ő kezét le-ereszti vala, az Amálek vészen vala diadalmat.

12. Mikoron *azért* Mósesnek kezei el-fáradtak vólna, hozának *egy* követ, és ő alája tevék, hogy arra üllne. Áron pedig, és Húr tartják vala az ő kezeit, egy felől egygyik, más felől másik: és mind két kezeit fel-emelve tartá mind nap-nyúgotig.

13. És meg-rontá Jósué az Amáleket, és az ő népét fegyver' élivel.

14. És monda az Úr Mósesnek: Ird-meg ezt emlékezetre könyvbe, és mond-meg ezt Jósuénak; hogy mindenestől el-törlöm (*d*) Amáleknek emlékezetét-*is* az ég alól. (*d*) 5*Mós.* 25: 17.

15 És épite Móses óltárt, és nevezé *azt* illy' névvel: A' Jehova én zászlóm.

16. Mert azt mondja vala: *Bizonyára* az Úrnak keze vagyon az ő királyi székin, (*e*) *hogy* az Úr mind örökké hadakozik az Amálek' *nemzetsége* ellen. (*e*) 1*Sám.* 15: 2.

XVIII. RÉSZ.

Jetró Papnak értelmes tanátsi adása.

1 És meg-hallá Jethró a' Midiániták' Papja, a' Móses' (*a*) Ipa, mind azokat, a' mellyeket tselekedett vala Isten Mósessel, és Izráellel, az ő népével, hogy ki-hozta vólna az Úr az Izráel' *népét* Égyiptomból. (*a*) *r.* 2: 16-21. 3: 1.

2. És fel-vévé Jethró a' Móses' Ipa Tzipporát, a' Móses' feleségét, minekutánna azt *Móses az attya' házához* botsátotta vólna.

3. És az ő két fiait-is *fel-vévé*; kik közzül egygyiknek neve Gersom *vala*; mert azt mondotta vala *Móses*: (*b*) Búidosó vóltam az idegen földön. (*b*) *Fell.* 2: 22.

4. A' másiknak pedig neve Eliézer; mert *azt mondotta vala*: Az én Atyámnak Istene segítségül vólt nékem, és meg-szabadított engemet a' Faraó' fegyverétől.

5. El-juta pedig Jethró, a' Móses' Ipa, és az ő fiai,

fiai, és felesége Móseshez a' puſztába, holott táborban vala az Iſten (c) hegyénél: (c) *v.* 3: 1.

6. És meg-izené Mósesnek: Én Jethró a' te Ipad mégyek te hozzád, és a' te feleséged, és ő véle az ő két fiai.

7. És ki-méne Móses az ő Ipa eleibe, és meg-hajtá magát, és meg-tsókolá ötet: és megkérdék egymást békeſségek felől: azután menének az ő sátorába.

8. És meg-beſzéllé Móses az ő Ipának mind azokat, a' mellyeket tselekedett vala az Úr Faraóval, és az Égyiptombéliekkel az Izráelért, és minden nyavalyájokat, melly az úton találta őket, és *mi módon* ſzabadította vólna meg őket az Úr.

9. És örvendeze a' Jethró mind azokon a' jókon, a' mellyeket tselekedett vala az Úr Izráellel, kit meg-ſzabadíta az Égyiptombéliek' kezéből.

10. És monda Jethró: Áldott az Úr, ki megſzabadított titeket az Égyiptombéliek' kezéből, és a' Faraó' kezéből, a' ki meg-ſzabadította e' népet az Égyiptombéliek' keze alól.

11. Most esmértem-meg, hogy nagy az Úr, minden Iſteneknek felette; (d) mert azon büntetéſsel *büntette-meg őket*, a' mellyel kevélyen tselekedtek vólt ellene. (d) *Fell.* 1: 10-16. 5: 6.

12. És vön Jethró a' Móses' Ipa égő áldozatra, és *egyéb* áldozat*ra-való állatokat, hogy áldoznék* az Iſtennek: Azután el-jöve Áron, és az Izráelnek minden Vénei, hogy kenyeret ennének a' Móses' Ipával Iſten előtt.

13. És lőn másod' napon, le-üle Móses, hogy törvényt tenne a' nép között; és áll vala a' nép Móses előtt reggeltől fogva mind eſtvéiglen.

14. Mikor pedig látta vólna a' Móses' Ipa mind azokat, a' mellyeket ő tselekednék a' néppel, monda: Mi dolog ez, a' mit te tselekeſzel a' néppel? Mi az oka, hogy te magad ülſz, és mind az egéſz köſség áll te előtted, reggeltől fogva mind eſtvéiglen?

15. És felele Móses az ő Ipának; Mert a' nép *én* hozzám jő, hogy az Iſten' akaratját meg-értse *én tőlem*.

16. És mikor *valami külső* dolgok vagyon, én hozzám jőnek, és törvényt teſzek az ember között, és felebarátja között; és meg-jelentem *nékiek* az Iſtennek végezésit, és az ő törvényit.

17. És monda a' Móses' Ipa ő-nékie: Nem jó a' dolog, a' mellyet te tselekeſzel.

18. El-fogyatkozván el-fogyatkozol mind te, 's mind ez a' nép, a' melly te veled *vagyon*; mert erőd felett-való dolog ez, nem tselekedheted azt te magad.

19. Most *azért* (e) fogadd-meg az én ſzómat: tanátsot adok tenéked, és az Iſten veled léſzen. Te a' népnek viseld gondját az Iſten előtt, hogy az ő igyeket vigyed Iſtenhez. (e) 5*Mós.* 1: 9.

20. És tanítsad őket az *Iſten*' rendelésire, és törvényire, és mond-meg nékiek, a' melly úton kelljen járniok, és a' dolgot, a' mellyet kelljen tselekedniek.

21. Te pedig (f) válaſzſz az egéſz nép közzül erős férfiakat, iſten-félőket, igaz-mondókat, kik gyülölik a' telhetetlenséget, és tégyed azokat előttök-járókká, ezeredesekké, ſzázadosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké. (f) *v.* 25.

22. Azok tégyenek ítéletet a' népnek mindenkoron: minden nagy dolgot te elődbe hozzanak, és minden kitsiny dolgot ők ítéljenek-meg; és a' te terhedet meg-könnyebbítik, ha azt veled egygyütt hordozzák.

23. Ha ezt a' dolgot miveléned, és az Iſten parantsol tenéked; meg-állhatſz: még mind ez a' nép-is helyére mégyen békeſségben.

24. Engede azért Móses az ő Ipa' beſzédének, és mind azokat tselekedé, (g) a' mellyeket mondott vala. (g) 5*Mós.* 11: 11-15.

25. És válaſzta Móses az egéſz Izráelből erős férfiakat, és fejedelmekké tévé azokat a' nép között, ezeredesekké, ſzázadosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké.

26. Kik a' nép között mindenkor ítéletet téſznek vala: a' nehéz dolgokat Mósesre viſzik vala; a' kis dolgokat ők ítélik vala meg.

27. El-botsátá pedig Móses az ő Ipát, és elméne az ő *lakó* földébe.

XIX. RÉSZ.

El-kéſziltése a' népnek a' törvénynek meg-hallgatására.

1 Harmadik hónapban annakutánna, hogy az Izráel' fiai ki-jöttek vala Égyiptomnak földéből, azon napon (*hogy Rafidimból ki-indúlnának*) jutának a' Sinai' puſztájába.

2. Mikor azért Rafidimból ki-menvén jutottak vólna a' Sinai' puſztájába, és táborok vólna a' puſztában; (*mert* tábort jártak vala ott az Izráeliták a' hegynek ellenébe.)

3. (a) Fel-méne Móses az Iſtenhez; és kiálta az Úr ő-néki a' hegyről *ezt* mondván: Ezt mondjad a' Jákób' háza-népének, és így ſzóllj az Izráel' fiainak. (b) (a) *Tsel.* 7e38 (b) 5*Mós.* 29: 2.

4. Ti láttátok: mit tselekedtem az Égyiptombéliekkel, és *mi módon* hordoztalak titeket saskeselyűnek ſzárnyain, és titeket magamhoz juttattalak.

5. Mostan annakokáért (*c*) ha figyelmetességgel hallgatándjátok az én beszédemet, és megtartándjátok az én szövetségemet: énnékem lesztek minden népeknek felette kivá'tképpen-való népem; (*d*) mert enyim mind az egész föld.
(*c*) 5*Mós.* 5: 2. (*d*) *'Sólt.* 24: 6.

6. (*e*) Ti pedig lésztek énnékem papi országom, és szent népem. Ezek a' beszédek, mellyeket *akarom, hogy* meg-mondj az Izráel fiainak. (*e*) 1*Pét.* 2: 9.

7. El-méne azért Móses, és szóllítá a' népnek Véneit, és eleikbe adá mind ezeket a' beszédeket, mellyeket az Úr nékie parantsolt vala.

8. Felele pedig az egész sokaság egyenlőképpen, és mondának: Valamit az Úr mondott, (*f*) meg-tselekedjük: és meg-mondá Móses az Úrnak a' népnek *minden* beszédét. (*f*) *Jós.* 24: 21-24.

9. Akkor monda az Úr Mósesnek: Imé én te hozzád mégyek nagy sürü felhőben; hogy hallja a' nép, mikor te veled szóllok, és hidjenek tenéked mind örökké; minekutánna meg-mondotta vólna Móses az Úrnak a' nép' beszédét.

10. És monda ismét Mósesnek az Úr: Eredjel a' néphez, hogy meg-szenteljed őket ma, és hólnap, és hogy meg-mosák az ő ruháikat.

11. Hogy légyenek készek harmad' napra; mert harmad' napon le-száll az Úr, mind az egész népnek szeme' láttára a' Sinai hegyre.

12. És határt rendelj e' népnek körös-környül, *ezt* mondván: Meg-lássátok, hogy e' hegyre fel ne menjetek, és a' *hegynek* szélét-is ne érjétek: valami éréndi a' hegyet, meg-öletessék

13. *Senkinek* keze azt ne illesse; *hanem* kövezvén meg-köveztessék: vagy lövöldözvén meg-lövöldöztessék, akar barom, akar ember *légyen*; ne éljen: mikor a' kürtnek *egy formán-való* hoszszú zengését *halljátok, azután mindenek* fel-mehetnek a' hegyre.

14 Le-szálla azért Móses a' hegyről a' néphez; és meg-szentelé a' népet: *kik* meg-mosák az ő ruháikat.

15. Minekutánna meg-mondotta vólna a' népnek: Légyetek készek a' harmad' napra, és (*g*) a' ti feleségeitekhez ne közelítsetek. (*g*) 1*Kór.* 7: 5.

16. És lőn harmad' napon, mikor meg-virradott vólna, lőnek (*h*) menny-dörgések, és villámások, és nagy sürü felhő a' hegyen, és igen nagy trombita-szó, *annyira, hogy* mind az egész táborbéli nép rettegne. (*h*) *'Sid.* 12: 18.

17. És ki vivé (*i*) Móses a' népet az Isten' eleibe a' táborból, és meg-állának a' hegy alatt.
(*i*) 5*Mós.* 4: 10.

18. (*k*) Az egész Sinai hegy pedig füstölög vala; mivelhogy le-szállott vólna arra az Úr tüzben, és fel-mégyen vala annak a' füsti, mint *egy* kementzének füsti, és mind az egész hegy reng vala igen. (*k*) 5*Mos.* 4: 11.

19. És a' kürtnek szava *mind inkább* nevekedik vala; a' (*l*) Móses szóll vala, és az Isten felel vala néki szóval. (*l*) *'Sid.* 12: 11.

20. Le-szállott vala pedig az Úr a' Sinai hegyre, és a' hegynek tetejére, és fel-hívá az Úr Mósest a' hegynek tetejére, és fel-méne Móses.

21. És monda az Úr Mósesnek: Eredj alá, mond-meg a' népnek, hogy által ne hágják a' *határt, hogy fel-jöjjenek* az Urat látni, és sokan ő közzülök meg-haljanak.

22. Sőt még a' Papok-is: kik az Úr' eleibe mennek, meg-szenteljék magokat, hogy az Úr meg-ne rontsa őket.

23. És monda Móses az Úrnak: Nem jöhet fel a' nép a' Sinai hegyre; mert te meg-mondottad minékünk illyenképpen: Vess határt a' hegynek, és szenteld-meg azt.

24. És monda az Úr ő-néki: Eredj menj-alá, és *azután* jöjj-fel te, és az Áron te veled; a' Papok pedig, és a' köség által ne hágják a' *határt*, hogy fel-jöjjenek az Úrhoz, hogy el-ne veszesse őket.

25. És alá-méne Móses a' sokaság közzé, és szólla ő vélek.

XX. RÉSZ.

A' Tiz parantsolat ki-adatik a' Sinai hegyről.

1 És az Isten szóllá mind ezeket az igéket, mondván:

2. Én (*a*) vagyok a' te Jehova Istened, ki az Égyiptomnak földéből, a' szolgálatnak házából kihoztalak tégedet: (*a*) 5*Mós.* 5: 6. *'Sólt.* 81: 11.

3 Ne légyenek tenéked én előttem idegen Istenid.

4. (*b*) Ne tsinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlatosságot *azoknak formájára*, mellyek ott fenn az égben *vagynak*, se *azoknak formájára*, mellyek a' földön *itt* alatt *vagynak*, se *azoknak*, mellyek a' vizekben a' föld alatt vagynak. (*b*) 3*Mós.* 26: 1. *'Sólt.* 97: 7.

5. Ne hajólj-meg azok előtt, és ne tiszteljed azokat; mert én vagyok a' te Jehova Istened, erős boszszu-álló, ki meg-büntetem az atyáknak vétkeket a' fiakban, harmad', és negyed' iziglen *azokban*, a' kik gyülölnek engemet.

6. És irgalmasságot tselekeszem ezer iziglen azokkal, a' kik engemet szeretnek, és meg-tartják az én parantsolatimat.

7. A' te Jehova Istenednek (*c*) nevét hijába ne

ne végyed; mert nem hagyja a' Jehova büntetés nélkül azt, a' ki az ő nevét hijába vészi.
(c) 3Mós. 19:12. Mát. 5:33.

8. (d) Meg-emlékezzél a' Szombat napról, hogy azt meg-szenteljed. (d) Ezék 20:12.

9. (e) Hat napokon munkálódjál, és minden dolgodat el-végezzed. (e) Al. 23:12. 34:21.

10. Heted' napon a' te Jehova Istenednek (f) Szombatja *vagyon*: semmi dolgot ne tégy, se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgáló-leányod, és *semmi* barmod, se a' te jövevényed, melly a' te kapud között *vagyon*. (f) r. 16. 33.

11. (g) Mert hat napon teremté a' Jehova a' mennyet és a' földet, a' tengert és minden azokban-való állatokat: és meg-nyúgovék heted' napon; azért meg-áldá a' Jehova a' Szombatot, és meg-szentelé azt. (g) 1Mós. 2:2.

12. Tiszteljed a' te (h) atyádat, és a' te anyádat, hogy hoszszú ideig élj a' földön, mellyet a' te Jehova Istened ád tenéked. (h) Mát. 15:4. Ef 6:2

13. Ne (i) ölj. (i) Mát. 5:21.

14. Ne (k) paráználkodjál. (k) Mát. 5:27.

15. Ne (l) orozz. (l) Efés. 4:28.

16. Ne mondj a' te felebarátod ellen hamis tanú-bizonságot.

17. Ne (m) kívánjad a' te felebarátodnak házát: ne kívánjad a' te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgáló-leányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a' melly a' te felebarátodé. (m) Róm. 7:7.

18. Mind az egész sokaság pedig látja vala a' meny-dörgéseket, a' villámásokat, a' kürtnek szavát, és a' hegynek füstölgését, és ezeket látván a' nép, meg-rémülének, és távúl állának,

19. És mondának Mósesnek: (n) Szóllj te minékünk és engedünk; ne szólljon minékünk az Isten, hogy meg ne haljunk. (n) 'Sid. 2:19.

20. Felele pedig Móses a' népnek: Ne féljetek; mert azért jött az Isten, hogy titeket megkísértene, és hogy az ő félelme légyen ti előttetek, hogy ne vétkezzetek.

21. Távúl álla azért a' nép; Móses pedig közelebb méne a' felhőhöz, mellyben az Isten *vala*.

22. És monda az Úr Mósesnek: Ezt mondjad az Izráel' fiainak. Ti láttátok, hogy a' mennyből szóllottam tinéktek.

23. Ne tsináljatok *azért* én mellém *semmit*: ezüst Isteneket, vagy arany Isteneket ne tsináljatok magatoknak.

24. (o) Földből tsinálj énnékem óltárt, és azon áldozzad a' te égő és hálá-adó áldozatodat, a' te juhaidat és ökreidet: és valamelly helyen parantsolom, hogy az én nevemről meg-emlékezzetek, te hozzád mégyek, és meg-áldalak tégedet. (o) Ál. 27:2.

25. Hogy-ha (p) kőből tsinálsz nékem óltárt, ne tsináljad faragott *kőből*; mert *mihelyt* a' te kősaragó vasadat arra veténded, *azonnal* meg-fertézteted azt. (p) 5Mós. 27:5.

26. Gráditson-is ne menj az én óltáromra, hogy a' te szemérmed fel ne fedeztessék annál.

XXI. RÉSZ.

Külső dolgokról való polgári törvények.

1 Ezek pedig az ítéletre-*való törvények*, mellyeket akarom, *hogy* eleikbe adj.

2. (a) Ha 'Sidó rabot vejéndesz, hat esztendeig szolgáljon; a' hetedik esztendőben szabadon botsássad ingyen. (a) 5Mós. 15:12. Jér. 34:14.

3. Ha *tsak* az ő testével ment vólt te hozzád; ismét *tsak* az ő testével menjen-ki tőled; hogy-ha pedig felesége vólt, az ő felesége-is ki-menjen véle.

4. Ha az ő ura adott annak feleséget: és szülénd néki fiakat, vagy leányokat; a' felesége fiaival egybe légyen a' gazdájé; ő pedig menjen-ki az ő testével.

5. Hogy-ha mondván mondándja a' szolga: Szeretem az én uramat, az én feleségemet, és fiaimat, nem akarom a' szabadságot.

6. Vigye azt az ő ura a' Birákhoz; azután állassa azt az ajtóhoz, vagy az ajtó' mellyéke mellé; és az ő ura fúrja által annak fülét törökkel, és légyen néki rabja mind örökké.

7. Mikor pedig valaki az ő leányát szolgálatra pénzen el-adja; ne botsáttassék úgy ki, mint a' *rab* szolgák.

8. Ha az urának szemei előtt gonoszsznak *tetszik az, úgy-annyira*, hogy azt magának nem jegyzi; tehát engedje, hogy váltassék-meg: ne légyen szabad el-adni azt idegen embernek; mert álnokúl tselekedett ő-véle.

9. Hogy-ha az ő fiának jegyzi azt, tselekedjék azzal az *el-házasított* leányzóknak törvénye szerént.

10. Ha *pedig* mást vejénd magának *azon felyül*; annak ételét, ruházatját és a' házasságban-való igazságát alább ne szállítsa.

11. Ha ez három *dolgot* nem tselekeszi azzal, botsássa-el i gyen minden fizetés nélkül.

12. A' (b) ki valakit *úgy* verénd, hogy az meghaljon; meg-öletteség a' *gyilkos*. (b) 3Mós. 24:17.

13. De a' ki nem leselkedett *az ő felebartja után*; hanem az Isten vetette azt annak keze' eleibe; helyet (c) rendelek néked, a' hová az *ollyan ember* szaladjon. (c) 4Mós. 35:11. 5Mós. 19:3.

14. Mikor pedig valaki felebarátjára szándékozik, és meg öli azt álnoksággal; az én oltáromtól-is el-vonjad az *ollyan embert* halálra.

15. A' ki az ő attyát, avagy annyát meg-veréndi; meg-öletessék.

16. Az ember-lopó, *ki* vagy el-adta az *embert*, vagy kezében kapják azt; meg-öletessék.

17. A' ki az ő attyának, vagy annyának gonoszt mondánd; (*d*) meg-öletessék. (*d*) 3*Mós.* 20: 9. *Péld.* 20: 20. *Mát.* 15: 4. *Márk.* 7: 10.

18. Hogy-ha valakik egybe veszsznek, és valaki az ő felebarátját üténdi kővel vagy öklével, és meg nem haland, hanem ágyba esik.

19. Ha fel-kelénd, és kinn járánd páltzáján; ártatlan légyen az, a' ki meg-verte vólt; de úgy, hogy fekvése *miatt-való kár-vallását* meg-fizesse, és *azt* gyógyítván meg-gyógyíttassa.

20. Mikor pedig valaki meg-veri rabját, vagy szolgáló-leányát páltzával, és meg hal keze miatt; meg-büntettetvén meg-büntettessék.

21. De ha egy nap vagy két nap, élénd *a' vereség után*; ne büntettessék-meg; mert pénzén *vett szolgája az.*

22. Hogy ha pedig a' férfiak egybe veszsznek, és valamelly terhes aszszonyi-állatot meg-sértenek, úgy hogy idő előtt szülni kelljen; de *azért* nem következik *abból semmi* veszedelem, büntettetvén meg-büntettessék, a' mint az aszszonyi-állatnak férje *akarja*, a' Bírák*nak ítéletek* szerént.

23. Hogy-ha pedig halál következik *abból*; annak életéért fizesse a' gyilkos a' maga életét.

24. (*e*) Szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért (*e*) 3*Mós.* 24: 20. 5*Mós.* 19: 21. *Mát.* 5: 38.

25. Égetést égetésért, sebet sebért, kéket a' kékért.

26. Ha valaki az ő szolgájának, vagy szolgáló-leányának szemét üténdi, *úgy*, hogy az kivesszen; az ő szeméért botsássa azt szabadon.

27. Hogy-ha az ő szolgájának fogát, vagy szolgáló-leányának fogát ki üténdi; botsássa-el azt szabadon az ő fogáért.

28. Ha *valamelly* ökör meg-ökleléndi a' férfiat, vagy az aszszonyi-allatot, úgy, hogy meghaljon; azt az ökröt kövekkel (*f*) verjék agyon, és annak húsát meg ne egyék: az ökörnek pedig ura ártatlan *légyen.* (*f*) 1*Mós.* 9: 5.

29. Hogy-ha pedig az ökör annak előtte-is, öklelős vólt, és meg-mondották *azt* annak urának; mindazáltal azt őrízetben nem tartotta: ha férfiat, vagy aszszonyi-állatot ölénd-meg az ökör; kövekkel verjék azt agyon, az ura-is pedig meg-öletessék.

30. Hogy-ha az ő életének váltságával akarják büntetni; az ő életének váltságáért fizessen mind annyit, a' mennyit kívánnak rajta.

31. Ugyan ezen törvény szerént büntettessék, ha valakinek fiát vagy leanyát ökleléndi-meg.

32. Ha pedig rabot, avagy szolgáló-leányt öklel-meg az ökör; adjon *annak ura* harmintz ezüst siklust a' *rabnak* urának: az ökröt pedig kövekkel verjék agyon.

33. Ha valaki vermet nyitánd-meg, vagy valaki *ő maga* ásánd vermet, és *azután* nem fedi azt bé, és *annakokáért valakinek* ökre, avagy szamara esik abba:

34. A' Veremnek ura pénzel elégítse-meg azt: a' meg-hólt *állat* pedig azé légyen.

35 Ha valaki ökre más ember' ökrét meg-ökleli, úgy, hogy meg-haljon: adják-el az eleven ökröt, és annak az árrát oszszák-meg; *hasonlatosképpen* a' meg-holt *ökröt*-is oszszák-meg.

36. Vagy ha meg-mondották az előtt, hogy az ökör öklelős; mindazáltal az ő ura őrízet alatt nem tartotta: adjon az ökörért ökröt, a' meg-hólt *ökör* pedig azé légyen.

XXII. RÉSZ.

Külső dolgokról-való polgári törvények.

1 Ha valaki lopánd ökröt, vagy juhot, és meg-öléndi, vagy el-adándja azt; egy ökörért adjon öt ökröket, és egy juhért (*a*) négy juhokat. (*a*) 2*Sám.* 12: 6.

2. Ha az orvot a' háznak meg ásásában kapják, és a' vereség miatt meg-haland: a' *ki azt verte*, halálra ne ítéltessék.

3. Hogy-ha pedig a' Nap fel-kelve *verte a' lopót*; halálra ítéltessék: *a' lopó* meg-fizesse, *a' mit el-lopott*: ha meg nem fizethet; adják-el az ő lopásáért.

4. Hogy-ha pedig *éppen* a' lopott marhát kezében kapják; akar ökör, akar szamár, akar juh légyen, ha azok elevenek lészsnek, kétannyit adjon a' *lopó*.

5. Ha valaki kárt tészen *más embernek* szőlejében, vagy szántó-földében, és az ő barmát a' más *ember* szántó-földére bótsátja kárt tenni; az ő földének javából, és szőlejének leg-jobb terméséből elégítse-meg a' *káros embert.*

6. Ha tüz támad, és a' *tüz* tövisbe akad, és meg-éget a' gabonának rakásit, vagy a' fenn-álló gabonát, vagy mezőnek termését; fizetvén meg-fizesse a' *kárt*, a' ki a' tüzet támasztotta.

7. Mikor valaki az ő felebarátjának adánd pénzt

pénzt, vagy edényeket tartani, és annak házából el-orozzák a' *marhát*: ha a' lopót meg-találják, adjon két annyit.

8. Ha a' lopót meg-nem találják, a' háznak gazdáját vigyék a' Bírák eleibe, *és esküſsék-meg*, hogy-ha a' felebarátjának marhájához nẽ nyúlt-é?

9. Akarmi felől légyen versengés, *akar* ökör felől, *akar* ſzamár felől, *akar* juh felől, *akar* öltözet felől, vagy *akarmi* el-veſzett *marha* felől; mikor valaki azt mondándja: *kétség nélkül* ez a' *lopó*; mind a' kettőnek igye a' Bírák eleibe viteſsék: és a' kit a' Bírák bünöſsé téſznek; adjon két annyit az ő felebarátjának.

10. Ha valaki adánd az ő felebarátjának ſzamarat, vagy ökröt, vagy juhot, vagy valami egyéb állatot tartani, és meg-haland; vagy megsértetik, vagy ellenségtől el-hajtatik, úgy hogy senki nem látta:

11. Botsáttaſsék e' dolog a' két ember között az Iſtenre-való esküvésre, hogy az ő felebarátjának marháját el-nem lopta *amaz*, a' *kinél a' marha volt*, és a' *marhának* ura meg-elégedjék *annak bitin*, ne fizeſsen *az semmit*.

12. Hogy-ha (*b*) el-lopván el-lopták tőle a' *marhát*, meg-fizeſsen az urának. (*b*) 1*Mós.* 31:39.

13. Ha *vadakról* ſzaggattatván (*c*) ſzaggattatott-el; hozza annak *valami réſzét* bizonyságúl, ne fizeſse-meg a' ſzaggattatottat. (*c*) 1*Mós.* 31: 39.

14. Ha pedig valaki *kőltsön* kér *barmot* az ő felebarátjától, és az meg-sértetik, vagy meg-hal, annak urának távol létében; meg-fizetvén megfizeſse a' *kárt*.

15. Ha *pedig a' baromnak* ura véle *egygyütt lejénd*; *semmit* ne fizeſsen: ha béres az, menjé béribe.

16. (*d*) Ha valaki valamelly ſzüz leányzót el-hitet, melly másnak nem jegyeztetett, és azt meg-ſzeplőſiti; adja-meg jegy-ruháját, és végye-el feleségül. (*d*) 5*Mós.* 22: 28.

17. Ha nem akarja annak Attya a' leányzót néki adni; a' leányzóknak jegy-ruhájok ſzerént adjon annak pénzt.

18. A' varásló, *és ſzemfény-veſztő* aſzſzonyi-állatot ne hagyjad élni.

19. (*e*) Valaki barommal vétkezéndik; meghalván meg-haljon. (*e*) 3*Mós.* 18: 23. 20: 15.

20. A' ki idegen Iſteneknek áldozik, és nem csak egy Jehóvának; meg-ölettesék.

21. Jövevényen (*f*) hatalmat ne tselekedjél, és azt meg-ne nyomoritsad; mert *ti-is* Égyiptom' földén jövevények vóltatok. (*f*) 3*Mós.* 19: 34.

22. (*g*) Egy özvegyet, vagy árvát-is ne nyomoritsatok-meg. (*g*) *Zak.* 7: 10.

23. Ha *pedig* meg-nyomorítván meg-nyomorgatod; (mert ha én hozzám kiáltván kiált, meghallgatván meg-hallgatom annak kiáltását.)

24. Fel-gerjed az én haragom, és el-veſztelek titeket fegyverrel, és a' ti feleségeitek özvegyek léſznek, és a' ti gyermekeitek árvák.

25 Ha pénzt adſz kőltsön az én népemnek, a' ſzegénynek, a' *ki* te veled *vagyon*; ne kívánj rajta *usorát*, mint az usorás *ſzokott tselekedni*.

26. Ha a' te felebarátodnak ruháját zálogba (*h*) el-vejénded; a' napnak le-mente előtt meg-adjad azt néki. (*h*) 5*Mós.* 24: 12-13.

27. Mert csak az az ő öltözete, teſtének az a' leple, a' mellyben hál: és léſzen, ha én hozzám kiált, meg-hallgatom; mert irgalmas vagyok.

28. (*i*) A' Fejedelmeket ne átkozzad: és a' te néped között-való Fejedelemnek gonoſzt ne mondj. (*i*) *Tsel.* 23: 5.

29. A' te meg-ért gabonádnak, és borodnak első 'sengéjét ne halogaſsad *meg-adni*: (*k*) a' te fiaid közzül az első ſzülöttet nékem adjad.

(*k*) *Fell.* 13: 2-12.

30. Ekképpen sáfárkodjál a' te ökreidből, és juhaidból: (*l*) hét napokon légyen az ő annyával, (*m*) nyóltzad' napon nékem adjad azt.

(*l*) *Al.* 34: 19. *Ezék.* 44: 30. (*m*) 3*Mós.* 22: 27.

31. Szent emberek légyetek én előttem: a' mezőn el-ſzaggattatott *állatnak* (*n*) húsát meg-ne egyétek; *hanem* az ebnek veſsétek azt.

(*n*) 3*Mós* 22: 8. *Ezék.* 44: 31.

XXIII. RÉSZ.

A' boſzſzúság tételekről: ellenséginkkel-való jó tételről: a' veteménynek a' mezőn való hagyásáról: Szombatról, és a' három nagy Innepekről, 's a' t.

1 *Hamis*, és hazug hírt ne kőlts *a' te felebarátod ellen*: és a' hamis embernek segítségül ne légy, hogy hamiſsan *mellette* meg-esküdnél.

2. Ne köveſsed a' sokaságot a' gonoſzra, és ne ſzóllj a' törvényben a' sokaság mellé hajólván, az *igaz ítéletnek* el-fordítására.

3. (*a*) A' ſzegénynek ſzemélyére ne nézz az ő törvényében. (*a*) 3*Mós.* 19: 15.

4. Ha találkozol a' te (*b*) ellenségednek bújdosó ökrére, avagy ſzamarára; hajtsd haza nékie. (*b*) 5*Mós.* 22: 1.

5. Ha látándod, hogy a' terh alatt fekſzik annak ſzamara, a' ki téged' gyűlől; avagy nem léſzeſz-é annak segítséggel? Emeld-fel azt ő véle egygyütt.

6. A' te ſzegényednek igazságát el-ne fordítsad az ő törvényében.

7. A' hamis (*c*) beſzédtől el-távozzál; és az ártatlant 's az igazat meg-ne öljed; mert nẽ hagyom büntetés nélkül a' hamiſsat. (*c*) *Példl.* 19: 5.

8. (*d*) Ajándékot ne végy; mert az ajándék meg-vakítja a' ſzemeseket-is, és az igazaknak ítéleteket el-fordítja. (*d*) 5*Mós.* 16: 19.

9. (*e*) A' jövevény *embert* meg-ne keserítsed; mert *jól* tudjátok, a' jövevényeknek mint légyen az ő dolgok; (*f*) mivelhogy ti-is jövevények vóltatok Égyiptom' földében. (*e*) *Fell.* 22: 21. 1*Mós.* 26: 11. (*f*) 3*Mós.* 19: 33. 5*Mós.* 24: 17.

10. (*g*) Hat eſztendeig veſsed-bé a' te földedet, és takard-bé annak haſznát. (*g*) 3*Mós.* 25: 3.

11. A' hetedik *eſztendőben kinn* hagyjad azt, és meg-ereſzſzed azt *a' te vetésedet*, hogy a' te népednek ſzegényi egyék-meg azt; a' maradékát pedig egye-meg a' mezőnek vada: ekképpen tselekedjél ſzőlőddel, és olaj-*termõ begyeid*del-is.

12. (*h*) Hat napokon tégyed dolgaidat, és heted' napon nyúgodjál: hogy nyúgodjék a' te ökröd, ſzamarad, és (*i*) meg-nyúgodjék a' te ſzolgáló-leányodnak fia, és a' jövevény.

(*h*) *Fell.* 20: 9. (*i*) *Al.* 31: 17.

13. Mindeneket, a' mellyeket parantsoltam néktek, *nagy ſzorgalmatoſsággal* meg-tartsatok. Az idegen Iſteneknek nevét ne említsétek, és ne hallattaſsék *az* a' ti ſzátokból.

14. *Minden* eſztendőben háromſzor ſzentelj nékem Innepet.

15. A' pogátsák Innepét meg-tartsad; hét napokon egyél kováſz nélkül-való kenyeret, ((*k*) a' mint meg-parantsoltam néked) az Abib nevü hónapban; mert akkor jöttél-ki Égyiptomból: (*l*) és üres *kézzel senki* ne láttaſsék én előttem.

(*k*) *Fell.* 13: 4. 6-7. (*l*) *Al.* 34: 20. 5*Mós.* 16: 16.

16. A' te mezei veteményed' 'sengéje' aratásának Innepét-is, *melly ſzokott esni* az eſztendőnek végén, *meg ſzenteljed.*

17. (*m*) *Minden* eſztendőben háromſzor minden férfiú fel-menjen az Úr Jehova' eleibe.

(*m*) *Al.* 34: 23.

18. Az én áldozatomra-való báránynak vérét addig ki-ne ontsad, míg a' kováſzt ki-nem hányod házadból: és ne maradjon *te nálad* az én áldozatomra-való báránynak kövére reggelig.

19. Mindennek (*n*) az eleit, és a' te földednek első gyümőltsét, a' te Jehova Iſtenednek házába vigyed. Ne főzd-meg a' gödölyét az ő annyának tejében: (*n*) *Al.* 34: 26. 5*Mós.* 14: 21.

20. (*o*) Imé én el-botsátom az *én Angyalomat* te előtted, hogy meg-őrízzen téged' e *te útadban*, és bé-vigyen téged' a' helybe, mellyet *én* kéſzítettem. (*o*) *Al.* 33: 2.

21. Meg-óltalmazzad magadat attól, és engedj annak beſzédének, meg-ne boſzſzantsad őtet; mert nem ſzenvedi-el a' ti gonoſzságtokat; mert az én nevem vagyon ő rajta.

22. Mert ha hallgatván hallgatándod az ő beſzédét, és mind azokat tselekedénded, a' mellyeket mondok; (*p*) gyülőlője léſzek azoknak, a' kik téged' gyülőlnek, és ellensége léſzek a' te ellenségidnek. (*p*) 1*Mós.* 12: 3.

23. Mert az én Angyalom te előtted mégyen, és bé-viſzen téged' az Emoréusnak, Chittéusnak, Perizéusnak, Kananéusnak, Chivéusnak, és Jebuséusnak *földére*, és ki-gyomlálom azokat.

24. Ne imádjad azoknak Iſteneiket, és ne tiſztteljed azokat, és ne tselekedjél az ő tselekedetek ſzerént; hanem el-törvén el-törjed azokat, és *apróra* rontván el-rontsad az ő bálványokat.

25. Hanem tiſzteljétek a' ti Jehova Iſtenteket, és meg-áldja a' te kenyeredet, és vizedet: és el-vészek ti közzülletek minden betegséget.

26. Nem léſzen *semmi* a' te földedben, a' melly (*q*) el-hányná gyümőltsét idő előtt, sem pedig meddő nem léſzen: *és* a' te életednek napjait bé-töltöm. (*q*) 5*Mós.* 7: 14.

27. Az én félelmemet botsátom-el előtted, és minden népet, a' melly közzé mégy, el-rettentek; és minden ellenségedet el-futamtatom te előtted.

28. (*r*) Darásokat botsátok-el te előtted, mellyek a' Chivéust, Kananéust, és Chittéust ki-üzzék te előtted. (*r*) *Jós.* 24: 12.

29. Nem üzöm-ki előled *mind azokat* egy eſztendőben, hogy a' föld el-ne puſztúljon, és meg-sokasodjanak te ellened a' mezőnek vadai.

30. Laſsan-laſsan üzöm-ki azokat előled, míg meg-ſzaporodol, és a' földet bírhatod.

31. A' te határodat ki-vetem a' veres tengertől fogva a' Filiſtéusok' tengeréig, és a' puſztától fogva az *Eufrátes* folyó-vízig; mert ti kezeitekbe adom a' földnek lakosit, és azokat kiüzöd te előled.

32. (*s*) Ne tégy ſzövetséget se azokkal, se azoknak Iſteneikkel. (*s*) *Al.* 34: 12.

33. Ne *engedjed*, hogy lakjanak a' te földeden, hogy tégedet ellenem-való bünbe ne ejtsenek: hogy-ha az ő Iſteneket tiſztelnéd, melly dolog néked *nagy* botránkozásra lenne.

XXIV. RÉSZ.

A' Szövetségnek meg-erősitése: Móses ismét fel-mégyen a' Sinai hegyre.

1 És monda *az Iſten* Mósesnek: Jöjj-fel az Úrhoz te, és Áron, Nádáb, és Abihú, és az Izráel-

Izráelnek Vénei közzül hetvenen, és *nagy* távúl hajtsátok-meg magatokat *én előttem.*

2. És tsak Móses Menjen az Úrhoz, amazok pedig oda ne közelgeſsenek; a'nép-is ne jöjjön-fel ő véle.

3. El-menvén azért Móses a' *hegyről*, minekutánna meg-beſzéllette vólna a' népnek az Úrnak minden beſzédit, és minden törvényit; és az egéſz nép egygyenlő ſzóval felelvén, *azt* mondották vólna: (*a*) Minden beſzédeket, valamellyeket parantsolt a' Jehova, meg-tselekedjük.

(*a*) *Fell.* 19: 8.

4. Meg-írá Móses az Urnak minden beſzédit, és fel-kelvén jó reggel építe óltárt a'hegy alatt, és tizenkét oſzlopokat, az Izráel' tizenkét nemzetségi ſzerént.

5. Azután el-küldé az Izráel' fiainak iſſait, kik áldozának égő-áldozatokat, és ölének hálá-adó áldozatokat a' Jehovának, tulkokat.

6. És Móses vévé azoknak *az áldózatra-való barmoknak* véreknek felét, és tőlté a' medentzékbe; a' vérnek pedig felét tőlté az oltárra.

7. Azután vévé az Iſten' törvényének könyvét, és el-olvaſá a' népnek hallására, kik mondának: Mindeneket meg-tselekeſzünk, a' mellyeket az Úr parantsolt, és engedünk.

8. És minekutánna vette vólna Móses a' vérnek *többit*, meg-hínté *azzal* a' népet, és monda: Ez a' ſzövetségnek vére, mellyet az Úr tett ti véletek, mind ezek a' beſzédek ſzerént. (*b*) *Sid.* 9: 20.

9. Azután fel-méne Móses, Áron, Nádáb, Ábihu, és az Izráelnek Vénei közzül hetvenen.

10. És láták az Izráelnek Iſtenét: és az ő lábai alatt vala úgy-mint Safirus kőből tsinált-tatott állat, minémű az ég, mikor tiſzta.

11. Az Izráel' fiainak pedig Véneit nem ölé-meg *az Úr*; *mert jóllehet* látták *vólna* az Iſtent, *mindazáltal* ettek és ittak *azután.*

12. Akkor monda az Úr Mósesnek: Jöj-fel én hozzám a' hegyre, és légy ott, és adok teneked kő-táblákat, a' törvényt, és a' parantsolatokat, mellyeket írtam, hogy azokra meg-tanníttaſsanak.

13. Fel-kele azért Móses és Jóſué az ő ſzolgája, és fel-méne Móses az Iſten' hegyére.

14. A' Véneknek pedig monda: Maradjatok minékünk itt, míg meg-térünk ti hozzátok: Imé Áron és Húr ti veletek *vagynak*; a' kiknek valami igye léſzen, ő hozzájok menjen.

15. Akkor fel-méne Móses a' hegyre, (és a' felhő el-boríta a' hegyet.

16. És lakozék az Úrnak ditsősége a' Sinai hegyen,) és bé-fedezé azt a' felhő hat napokon, és ſzólítá heted' napon Mósest a'felhő közepéből.

17. És az Úr' ditsőségének látása *ollyan vala* a' hegynek tetején, mint az égő tűz az Izráel' fiai ſzemek előtt.

18. És bé-méne Móses a' ködnek közepébe, *minekutánna* fel-ment vólna a'hegyre: és lőn Móses a' hegyen negyven nappal és negyven éjjel. (*c*)

(*c*) *Al.* 34: 28. 5 *Mós.* 9: 9. 18.

XXV. RÉSZ.

A' Sátornak fel-épitésére-való markák: ſzövetség' ládája: Aſztal: Gyertya-tartó, 's a' t.

1 Akkor ſzóllítá az Úr Mósest *ezt* mondván:

2. Szólly az Izráel' fiainak, hogy végyenek *az ő marhájokból*, *és adjanak* nékem ajándékot: minden embertől, (*a*) a' kinek ſzíve ſzabad akaratja ſzerént hajól az *adás*ra, végyetek nékem ajándékot. (*a*) *r.* 35: 5. 1 *Krón.* 29: 3. 5. 9. 14.

3. E' pedig az ajándék, mellyet ő tőlök végyetek; aranyat, ezüſtöt, és rezet:

4. Kék ſelymet, veres ſelymet, karmaſin ſzínű ſelymet, fejér ſelymet, ketske ſzőrt.

5. Vereſsen feſtett kos bőröket, borz bőröket, és Sittim fákat.

6. A' gyertya-tartóba-való olajt, kenetnek olajjába-való árómákat, és a' jó illatnak *tsinálásához is* fü-ſzerſzámokat.

7. Onix köveket, és foglalni-való köveket az Efódnak, és a' *nagy Papnak* melyén-való (*b*) ékeſségnek *meg-kéſzítésére.* (*b*) *r.* 28: 4.

8. És kéſzítsenek nékem *ſzent* Hajlékot, hogy (*c*) ő közöttök lakozzam. (*c*) *r.* 29: 45.

9. Mindenestől úgy tsináljátok, a' mint megmutatom tenéked a' ſzent Hajléknak formáját, és annak minden edényinek hasonlatoſságát.

10. Tsináljanak egy ládát (*d*) Sittim fából: harmad-fél ſing *légyen* annak a'hoſzſza: más-fél ſing a' ſzéleſsége: más-fél ſing a' magaſsága-is.

(*d*) *Al.* 37: 1.

11. Meg-borítsad azt tiſzta arannyal, mind kivül, mind belől meg-borítsad azt, és azon fellyül mind körös-környül tsinálj arany pártázatot.

12. És önts annak négy arany karikákat-is, és azokat tsináld *a' ládának* négy ſzegeletire: egyik óldalára-is két karikákat, a' másik óldalára-is két karikákat.

13. Tsinálj rúdakat-is Sittim fából, és azokat-is meg-borítsad arannyal.

14. És a' rúdakat botsáſsad a' láda' óldalán-való karikákba, hogy azoknál *fogva* hordozzad a' ládát.

15. A'

15. A' ládának karikáiban álljanak a' rudak, el ne vegyék onnét.

16. És helyhezteſsed a' ládába a' Bizonyságot, mellyet ezután néked adok.

17. Tsinálj (*e*) kegyelemnek táblájat-is tiſzta aranyból: harmad-fél ſing légyen a' hoſzſza, a' ſzéleſsége más-fél ſing légyen. (*e*) *Al.* 37:6.

18. Tsinálj két Kérubimokat-is, a' kegyelem' táblájának két végeire, *táblával egybe egy* merő aranyból.

19. És tsináljad az egyik Kérubimot *a' kegyelem táblájának* egyik végére innét, a' máſik Kérubimot másik végére onnét: a' kegyelem' táblájából formáljátok-ki a' *két* Kérubimokat annak két végein.

20. És a' *két* Kérubimok az ő két ſzárnyaikat ki-terjeſzſzék fenn, *úgy hogy* a' kegyelemnek tábláját az ő ſzárnyaikkal bé-fedezzék, és egymásra nézzenek; a' Kérubimoknak ortzájok a' kegyelemnek táblájára nézzenek.

21. Ezt pedig a' kegyelemnek tábláját, (*f*) a' ládán fellyül tégyed, és a' ládába tégyed a' Bizonyságot, mellyet néked adok ezután. (*f*) *Sid.* 9:4.5.

22. Ott léſzek te-veled ſzembe, és ſzóllok teveled a' kegyelemnek táblájáról a' két Kérubimok közzül, melly vagyon a' Bizonyság tételnek ládáján fellyül, mind azok felől, a' mellyeket te általad parantsolok az Izráel' fiainak.

23. Tsinálj *annak felette* (*g*) aſztalt-is Sittim fából: két ſing légyen hoſzſzasága, ſzéleſsége egy ſing, magaſsága más-fél ſing. (*g*) *Al.* 37:10.

24. És azt bé-boritsad tiſzta arannyal, és annak a' környékén tsinálj arany pártázatot.

25. Tsinálj az aſztalnak környékére egy tenyérni *ſzéles* karájt-is, és a' karájon fellyül helyhezteſsed az arany pártázatot.

26. Annakfelette tsinálj négy arany karikákat, mellyeket annak négy lábainak négy ſzegeleteire tsinálj.

27. Tsak ſzintén a' karájon alól légyenek a' karikák, mellyekbe a' rúdakat botsáſsák, hogy hordozhaſsák az aſztalt.

28. Azokat pedig a' rúdakat Sittim fából tsináljad, és aranyal bé-boritsad, és hordozzák az aſztalt azoknál fogva:

29. Annak-felette az *aſztalnak* tálait, temjéntartóit, *ezeknek* fedeleit és tiſztitóit, mellyek mind az aſztalon álljanak; tiſzta aranyból tsináljad.

30. És tégy arra kenyereket, mellyek mindenkor én előttem álljanak.

31. Tsinálj annakfelette gyertya-tartót tiſzta aranyból; merő aranyból vert légyen a' gyertya-tartó: annak ſzára, ága, pohárkái, tálatskái, és virági azon *egy merő aranyból* légyenek.

32. Hat ágai legyenek az óldalán: egy felől-is három ágak, más felől-is három ágak.

33. Az egygyik ágán *légyenek* mondolának formájára formáltatott három tálatskák, gombjával és virágjával egybe: a' máſik ágán-is mondola formára tsináltatott három tálatskák, gombjával és virágjával egybe: illyen módon légyenek a' gyertya tartónak *mind a'* hat ágai.

34. A' gyertya-tartónak *ſzárán légyenek* mondola formára tsináltatott négy tálatskák, gombjaival és virágival egyetembe.

35. És a' két ágak alatt *egy* gomb *légyen* abból, a' *másik* két ágak alatt-is *egy* gomb *légyen* abból, és *harmadik rendbéli* két ágai alatt-is egy gomb légyen abból: *így* légyenek a' gyertya-tartónak mind a' hat ki-nevekedő ágai.

36. Annak mind gombjai, mind ſzárai a'derekából légyenek: mindeneſtől az egy merőn *vert légyen*, tiſzta aranyból.

37. Tsinálj hét ſzövétnekeket is a' *gyertya-tartóhoz*, melly ſzövétnekeket magaſsan helyhezteſs, hogy *a' gyertya-tartó* minden-felé világoſságot adjon.

38. Gyertya-hamva-vévőjét-is, és annak a' köpüit tiſzta aranyból *tsináljad*.

39. Egy tálentom tiſzta aranyból tsináljad a' *gyertya-tartót*, minden edényeivel egybe.

40. Meg-láſsad pedig, hogy tsináljad arra a' formára és *példára*, (*h*) melly tenéked mutattatott e' hegyen. (*h*) *Tsel.* 7:44. *Sid.* 8:5.

XXVI. RÉSZ.

A' ſzent Hajléknak minden réſzei.

1 A' (*a*) Sátort pedig tsináljad fejér viſzſzált ſelyemből, kék ſelyemből, veres és karmaſin ſzínű ſelyemből tsináltt tiz kárpitokból, Kérubim formákat tsinálj a' kárpitokon ſzép meſterséggel. (*a*) *Al.* 36:7.8.

2. Egygyik kárpitnak hoſzſza légyen huſzonnyóltz ſing, és egygyik kárpitnak ſzéleſsége négy ſing; egy mértéke *légyen* mindenik kárpitnak.

3. Öt kárpitokat foglalj egybe, egyiket a' másikkal; ismét a' *más* öt kárpitot *külön* foglaljad egybe, egygyiket a' másikkal.

4. Tsinálj kék ſelyemből mint-egy ſzemetskéket-is az első kárpitnak ſzélén, a' melly felől a' másikkal egybe kell foglalni; a' másik külső kárpitnak is a' ſzélén, a' holott a' harmadik rendbéli kárpittal egybe kell foglaltatni, *akképpen tsinálj ſzemetskéket.*

5. Öt-

5. Ötven szemetskéket tsinálj egygyik kárpiton; ötven szemetskéket tsinálj a másik kárpit' szélén-is, a' holott egybe kell foglalni a' harmadikkal; egymás elienébe légyenek *szépen* tsinálva a' szemetskék.

6. Tsinálj ötven arany horgotskákat-is *mindenik kárpitra*, és a' horgotskákkal foglald egybe a' kárpitokat, hogy egy Sátor légyen.

7. Ezeknek utánna tsinálj ketske szőrből (*b*) kárpitokat a' Sátornak bé-fedezésére, tizen-egy kárpitokat tsinálj ollyanokat. (*b*) *Al.* 36: 13.

8. Egyik kárpitnak hoszsza harmintz sing *légyen*, szélessége pedig négy sing: mind a' tizen-egy kárpitnak egy mértéke *légyen.*

9. Az ötét a' kárpitoknak külön foglald egybe, és hatát külön; és a' hatodik kárpitot megkétszerezzed a' Sátornak ajtaja' ellenébe.

10. Tsinálj pedig ötven szemetskéket-is az egygyik külső kárpitnak szélén, a' holott egybe kell foglalni a' másikkal; azonképpen a' másiknak-is a' szélén, a' holott egybe kell a' harmadikkal foglalni.

11. Tsinálj ötven réz horgotskákat-is, mellyeket bé-vess a' *másik kárpiton-való* szemetskékbe, és foglald egybe a' kárpitokat, hogy légyen egy Sátor.

12. A' mivel a' Sátornak kárpitjai bővebbek, *tudni-illik* az *egyik* bővebb kárpitnak fele, a' *szent* Hajléknak hátúlsó részén botsáttassék alá.

13. A' mivel *pedig* a' Sátor kárpitjai hoszszabbak, *tudni-illik* egy felől-is egy singgel, más felől-is egy singgel; a' *szent* Hajléknak oldalán botsáttassék alá, mind egy felől mind más felől, hogy bé-fedje azt.

14. Tsinálj a' Sátornak (*c*) fedelet-is megveresitett kos bőrből: *Mind ezeknek felette pedig* tsinálj fedelet a' *Sátornak* borz bőrből-is fellyül. (*c*) *Al.* 36: 18.

15. Tsinálj a' *szent* Hajléknak fenn-álló (*d*) deszkákat-is Sittim fából. (*d*) *Al.* 36: 20.

16. A' deszkának magassága tíz sing légyen; a' szelessége pedig egygyik egygyik deszkának más-fél sing légyen.

17. Mindenik deszkának két tsapja *légyen egygyik* végén, lajtorjának formájára alkotva egymás ellenébe: a' *szent* Hajléknak minden deszkáit így tsináljad.

18. Tsináljad pedig e' deszkákat a' *szent* Hajléknak: Dél felől-való részére húsz deszkákat tsinálj.

19. És a' húsz deszka alá negyven ezüst talpakat tsinálj, két talpakat egy deszka alá az ő két tsapja szerént: és két talpakat a' másik deszka alá a' két tsapja szerént.

20. A' *szent* Hajléknak Éjszak felől-való másik oldalának-is húsz deszkákat *tsinálj.*

21. És azoknak-is negyvé ezüst talpakat; két talpakat egy deszka alá, más deszka alá-is két talpakat.

22. A' hajléknak pedig Nap-nyúgot felő-való oldalának tsinálj hat deszkákat.

23. És a' Hajléknak szegelet' pártázatjára két deszkákat tsinálj mind a' két szegeletein.

24. Mellyek alól mind a' tetejéig kettősek légyenek egy karikában foglaltatván; így tsináljad a' két deszkákat a' hajléknak két szegeletein.

25. Légyenek azért nyóltz deszkak, és azoknak tizenhat ezüst talpok: két talpok egy deszka alatt, és két talpok a' más deszka alatt.

26. Tsinálj rúdakat-is Sittim fából: öt *rúdak légyenek* a' Hajléknak egyik oldalának deszkáihoz.

27. És öt rúdak a' hajléknak másik oldalának deszkáihoz; és a' Hajléknak Nap nyúgot felől-való oldalának deszkáihoz-is öt rúdak.

28. A' középső rúdat a' deszkáknak közepin botsásd által, *hogy* egyik végétől fogva a' *Hajléknak* másik végéig *érjen.*

29. A' deszkákat pedig meg-borítsad aranyal, és arany karikákat-is tsinálj a' deszkákba, mellyeken által-botsássad a' rúdakat; a' rúdakat pedig meg-borítsad aranyal.

30. Illyen módon építsd-fel azt a' Sátort, annak hasonlatosságára, (*e*) melly néked e' hegyen mútattatott. (*e*) *Fell.* 25: 40.

31. Tsinálj (*f*) superlátot-is kék selyemből, veres selyemből, karmasin színű selyemből, és fejér viszszáltt selyemből, szép mesterséggel tsináljad azt Kérubimoknak *képeivel elegy.* (*f*) *Al.* 36: 34.

32. És függesszsed azt négy Sittim fából tsinált oszlopokra, mellyek arannyal bé-boritattak légyenek, arany horgai, és négy ezüst talpai *légyenek.*

33. És a' horgokra függesszsed azt a' superlátot, és oda vigyed a' superláton belől a' Bizonyság-*tételnek* ládáját; és az a' superlát választja-el néktek *a' hajléknak első részét*, mellyet szentnek *neveznek*, a' *belső részétől*, *mellyet* Szentek-szentének *neveznek.*

34. Annakfelette helyhezteſsed a' kegyelemnek tábláját a' Bizonyság-*tételnek* ládáján fellyül, a' hajléknak belső részébe.

35. És az *arany* asztalt helyhezteſsed a' superláton kivül, és a' gyertya-tartót az asztal ellenébe a' hajléknak Dél felől-való részébe: az asztalt pedig Éjszak felől-való részébe helyhezteſsed.

36. Tsinálj (*g*) superlátot-is a' hajléknak ajta-

jára kék selyemből, veres, karmasin színü, és fejér viszszáltt selyemből szép mesterséggel.
(g) Al. 36: 36.

37. A' superlátnak pedig tsinálj öt oszlopokat Sittim fából, mellyeket arannyal meg-boríts, azoknak horgai-is aranyból *légyenek*: és önts azoknak rézből öt talpakat.

XXVII. RÉSZ.

Égő-áldozati oltár, tornátz, világosításra-való olaj.

Tsinálj (a) oltárt-is Sittim fából: öt sing *légyen* a' hosszsza, a' szélessége-is öt sing *légyen*, négy-szegü légyen az oltár, és a' magasssága három sing *légyen*. (a) Al. 38: 1.

2. *Az oltárnak* négy szarváit-is tsináld *ugyan ollyan fából* az *oltárnak* négy szegeletein, és az *oltárt* meg borítsad rézzel.

3. Tsinálj fazekait-is annak hamvának *ki-hordására*, seprőit, *szénnek-való* medentzéit, horgas villáit, és fogóit: minden szerszámit rézből tsináljad.

4. Tsinálj annak rostélyt-is rézből mint-egy hálót: és annak négy szegeleteire tsinálj a' háló felett négy karikákat-is rézből.

5. És helyhezteſsed a' *rostélyt* az oltárnak üregségébe belől *el*-alá, úgy, hogy a' rostély az oltárt felig fel-érje.

6. Tsinálj rúdakat is az oltárnak Sittim fából, és azokat rézzel borítsd-meg.

7. És a' rúdakat botsáſſad a' karikákba, és légyenek *azok* a' rúdak az oltárnak két oldaláiban, mikor hordozzák azt.

8. Hézagon tsináld azt deszkákból; a'mint mútatta tenéked *az Úr* a'hegyen, úgy tsináljátok.

9. Tsinálj a' *szent* Hajléknak pitvart-is Délfelől, (b) fejér viszszáltt selyemből tsinált kárpitokból, egygyik oldalának hosszsza *légyen* száz sing. (b) Al. 38 9.

10. Annak *légyenek* húsz oszlopai, és azoknak húsz réz talpai, *és* ezeknek horgai karikáival *egybe* ezüstből *légyenek*.

11. Ezenképpen Éjszak felől-való oldalának a' hosszsza légyen száz sing kárpit, annak-is húsz oszlopai, húsz réz talpai: *és* azoknak horgai és karikái ezüstből.

12. A' pitvarnak szélessége pedig, a' Napnyúgot felől-való *oldalán légyen* ötven sing kárpit: annak tíz oszlopai és tíz talpai.

13. A' pitvarnak Nap-támadat felől-való szélessége-is *légyen* ötven sing.

14. De *ezt a' pitvarnak Nap-kelet felől-való-részét, úgy tsinálják, hogy* egy felől *légyen* tizenöt sing kárpit: annak három oszlopai, és három talpai.

15. Más felől is *légyen* tizen-öt sing kárpit: annak-*is* három oszlopai, és három talpai.

16. A' pitvarnak pedig kapuján *légyen* kék selyemből, veresből, karmasin színü, és fejér viszszált selyemből mesterséggel tsinált húsz sing superlát: annak négy oszlopai, és *az oszlopoknak* négy talpai légyenek.

17. A' pitvarnak minden oszlopai körös-környül ezüst veszszőkkel övezteſsenek-meg, azoknak horgai ezüstből, talpai rézből *légyenek*.

18. A' pitvarnak hosszsza száz sing *légyen*: a' szélessége ötven *sing* mindenütt: a' magassága öt sing: viszszált fejér selyemből *tsinált kárpit légyen*, és azoknak *oszlopainak* talpai rézből.

19. A' *szent* Hajléknak minden szolgálatja mellé-való edényei, és minden szegei annak, *mind* a'pitvarnak szegeivel egybe, rézből *légyenek*.

20. Te pedig parantsóld-meg az Izráel' fiainak, hogy adjanak tenéked tiszta és *szépen* megtört (c) fa-olajt világosítani, hogy szüntelen *minden napon* a' *szent* Hajlékban *abból* világosságot szerezhessenek. (c) 3 Mós. 24: 2.

21. A' Gyülekezetnek hajlékában a' superláton kivül, melly a' Bizonyság-*tétel ládájának* előtte *vagyon*, helyhezteſse (d) azokat Áron és az ő fiai, *hogy égjenek azok* estvétől fogva mind reggelig az Úr előtt. Örökké-való rend-tartások *légyen az*, az ő maradékok között, *mellyet megkell tartaniok* az Izráel' fiainak. (d) 3 Mós. 24: 3.

XXVIII. RÉSZ.

Áron' Papi méltósága és öltözeti felől való parantsolatok.

1 Te pedig hívasd (a) hozzád a' te atyádfiát Áront, és az ő fiait ő-véle *egybe* az Izráel' fiai közzül: hogy éſiékem Papim légyenek; Áron, Nádáb, Abihu, Eleázár, Itbamár, az Áronnak fiai.

2. És tsinálj szent ruhákat Áronnak, a'te atyádfiának ditsőségre, és ékesség re. (a) Sid. 5: 4.

3. Te annakokáért parantsold-meg a' bőlts mestereknek, *kiknek elméjeket* bőltseséggnek ajándékával meg-ékesítettem, hogy tsináljanak Áronnak *öltöző* ruhákat, az ő fel-szentelésére, hogy ennékem Papom légyen.

4. Ezek pedig a' ruhák, a'mellyeket tsinálniok kell: Hósen, Efód, bő rántzos ruha, szoros szemetskés alsó ruha, süveg és öv: *ezeket* a' szent ruhákat tsinálják Áronnak a' te atyádfiának, és az ő fiainak; hogy énnékem szolgáljanak a' papi tiszthen.

5. Annakokáért adjanak ezeknek aranyat, kék selymet, veres, karmasin színü, és fejér selymet.

6. És

6. És az Efódot tsinálják aranyból, kék, veres, karmasin színü, és fejér selyemből szőtt mesterséggel.

7. A' vállán-való két *szárnyait úgy tsinálják*, *hogy* a' két vége egybe-kaptsoltathassék.

8. Az Efódnak pedig szorítója, (*b*) a' melly az *Efódon vagyon*, mint szinte a' *rubája* aranyból, kék, veres, karmasin színü, és visszált fejér selyemből *tsinált* légyen. (*b*) *v.* 39: 5.

9. Annakutánna végy két Onix köveket, és mesd-fel azokra az Izráel' fiainak neveiket.

10. Hatának nevét egygyik kőre, a' hatának nevét a' másik kőre, az ő születéseknek *rendi* szerént

11. Kő-mettsző művével, *mint* a' petsétet *szokták* mettszeni, *úgy* mettszesd-fel e' két kövekre az Izráel' fiainak neveiket, arany boglárokba foglalván azokat.

12 És helyhezteſsed e' két köveket az Efódnak vállaira, *mellyek légyenek* az Izráel' fiairól-való emlékezetnek kövei, hogy hordozza Áron azoknak neveiket az Úr előtt, az ő két vállain emlékezetnek okáért.

13. Tsinálj annakokáért *két* boglárokat aranyból, *mellyekbe a' két köveket foglaljad.*

14. Tsinálj egy-arányú két tiszta arany lántzokat-is meg-tekerített *arany veszszőkből*, és foglaljad *azokat* a' fordított *arany* lántzokat a' boglárokhoz.

15. Annakutánna tsinálj ítéletnek (*c*) Hósenét, drágalátos mesterséggel, mint szinte az Efódot, akképpen tsináld azt-is aranyból, kék, veres, karmasin színü, és fejér visszált selyemből.

Al. 39: 8.

16. Négy szegü légyen, *és* kétszeres: egy arasz *légyen* anak a' hosszsza, egy arasz a' széle-is.

17. És foglalj abba drága köveket négy rendel. Ez *légyen pedig* a' rend: Sárdonix, Topásius, Kárbunkulus, az első rend.

18. A' második rend Smaragdus Safirus, Jáspis.

19. A' harmadik rend: Linkúrius, Achátes, Amethistus.

20. A' negyedik rend: Chrisolitus, Onichinus, Berillus: *mellyek* mind aranyba foglalva légyenek az ő helyekben.

21. Ezek pedig a' kövek légyenek az Izráel' fiainak nevek szerént tizenketten, mindeniknek neve szerént meg-mettszve: *a' mint* a' petsétet *szokták* mettszeni, légyen mindeniknek neve a' tizen-két ágak szerént.

22. És e' *szent* Hósenhez szabjad amaz egy arányú *két arany* lántzokat, *mellyek* tiszta aranyból *tsináltattak* fodorítva

23. Tsinálj két arany karikákat-is e' *szent* Hósennek, és a' két karikákat tsináljad a' Hósennek két szegeleteire.

24. És a' két fodorított arany *lántzokat* vonjad a' két karikákba, *melly két karikák vagynak a' szent* Hósennek *két* szegeletein.

25. A' két lántzoknak pedig *más* két végeiket foglaljad a' két boglárhoz, és helyhezteſsed az Efódnak vállain elől.

26. Tsinálj két arany karikákat-is, mellyeket tsinálj a' *szent* Hósennek két *alsó* szegeleteire, belől, az Efód felől-való kétszerezésének szegeleteire.

27. *Más rendbéli* két arany karikákat-is tsinálj: és helyhezteſsed azokat oda alá egymás ellenébe az Efódnak óldala felől-való részébe, a' ruhának szorítói mellett, az övezőnek felette.

28. És *illyen módon* szorítsák a' Hósent az ő karikáinál fogva, az Efódon-való karikákhoz, kék selyemből tsinált sinórral, hogy az Efódnak övezőjén fellyül légyen, és el-ne válaſztassék a' Hósen az Efódtól.

29. Hogy hordozza Áron az Izráel' fiainak neveiket az ítéletnek *szent* Hósenjében az ő szívén, mikor a' Szent *hajlékba* bé-mégyen, emlékezetre az Úr előtt szüntelen.

30. Annakutánna helyhezteſsed az ítéletnek Hósenjébe az Urimot, és a' Thumminot, hogy légyenek az Áronnak szívén, mikor bé-mégyen az Úr' eleibe: és hordozza Áron az Izráel' fiainak ítéletit az ő szívén az Úr előtt mindenkor.

31. Az Efód *alatt-való* bő (*d*) rántzos ruhát-is tsináljad egészszen kék selyemből. (*d*) *v.* 39: 22.

32. És a' felső részén közép-aránt légyen az on *egy* lik *a' fejének-valo*, *és* annak a' liknak széle körös-környül kétszerezve légyen; mint a' páncélnak lika, hogy meg-ne szakadjon.

33. És ennek az első prémjére tsinálj pómagránát' *formájára-való gombokat*, kék, veres, és karmasin selyemből az ő prémjére mind körös-környül: és ezek közzé *tsinálj* arany tsengettyüket-is mind környül.

34. *Egy* arany tsengettyü, és *azután* egy pómagránát *formájára tsinált gomb: ismét egy* arany tsengettyü, és *egy* pomagránát a' ruhának az alyán mind környül.

35. És légyen az Áronon, mikor *az istení* szolgálatban *foglalatos*, hogy annak tsengését hallják, mikor bé-mégyen a' Szent *helybe* az Úr' eleibe, és mikor ki-mégyen, hogy meg-ne haljon.

36. Tsinálj (*e*) lánnát-is tiszta aranyból, és

mesd-ki azon, mint a' petsét-mettſző, *ezt*: Szentség a' Jehovának. (*e*) *Al.* 39: 30.

37. Mellyet köſs kék selyemből tsinált sinórra, hogy a' süvegen légyen, légyen a' süvegnek első réſzén.

38. És *illyen módon* légyen az Áronnak homlokán, hogy Áron minden ſzent *állatok*nak vétkét el-végye, mellyeket az Izráel' fiai ſzentelnek, minden ajándékoknak, *és minden* ő tőlök ſzenteltetett *állatok*nak. Légyen azért ſzüntelen a' homlokán, hogy azok az Úr előtt kedvesek légyenek.

39. Tsnálj *ſzoros* (*f*) *alsó ruhát-is*, verfelye ſzemnek formájára meg-tzifráztatott ruhát, fejér selyemből. A' süveget is fejér selyemből tsináljad: a' párta övet-is tsináljad ſzép meſterséggel. (*f*) *Al.* 39: 27.

40. Az Áron' fiainak-is tsinálj ruhákat, és tsinálj párta öveket-is, süvegeket-is tsinálj nékiek *az* ő ditsőſségekre, és ékeſségekre.

41. Azután öltöztesd-fel azokba Áront, a' te atyádfiát, és az ő fiait ő véle egygyütt: és megkenvén őket, ſzenteld-meg az ő ſzolgálatjokat, és ſzenteld-meg ő magokat-is, hogy énnékem Papim légyenek.

42. Tsinálj nékiek imeg-másokat is gyóltsból az ő ſzemérmeknek bé-fedezésére, az ő vékonyoktól fogva mind az ő tomporokig.

43. És légyenek az Áron *Papon*, és az ő fiain, mikor a' Gyülekezetnek sátorába bé-mennek, vagy mikor az óltárhoz járúlnak, hogy ſzolgáljanak *nékem* ſzentségben, hogy az ő bünöknek *büntetését* hordozván, meg-ne haljanak: örökké-való ſzer-tartás *légyen ez* az Áronnak, és az ő magvának ő utánna.

XXIX. RÉSZ.

Papi ſzentelés: Szünetlen való áldozat: Iſten' lakó helye.

1 Ezt miveljed pedig ő vélek, mikor őket megſzenteled, hogy énnékem Papim légyenek. Végy (*a*) egy tulkot *a' barmok közzül*, és ſzeplő nélkül-való két kosokat. (*a*) 3*Mós.* 8: 2.

2. És kováſz nélkül-való kenyereket, és olajjal elegyített kováſztalan lepényeket, és olajjal meg-kentt kováſztalan pogátsákat: azokat *pedig* búza liſztből tsináljad.

3. És azokat egy kosárba tévén, vidd-fel azokat a' kosárban, *azonképpen* a tulkot, és a' két kosokat.

4. Azután állaſsad Áront, és az ő fiait a' Gyülekezet' sátorának ajtaja eleibe: és mosd-meg őket vízzel.

5. És végyed *ama'* ruhákat, és öltöztesd-fel Áront az alsó ſzoros ruhába, az Efód alatt-való bő ruhába, az Efódba a' Hósennel egybe, és övezd-bé őtet az Efódnak övével.

6. És a' süveget az ő fejére tévén, tégyed a' süvegen fellyül a' ſzent koronát.

7. Azután végyed (*b*) a' kenetnek olajját, és töltsd az ő fejére, és kend-meg őtet. (*b*) *Al.* 30: 22.

8. *Ezkenekutánna* állasd elől az ő fiait-is, és öltöztesd-fel őket az ő ruháikba.

9. És övezd-bé őket párta-övvel, Áront, és az ő fiait, és süvegeket-is tégy fejekbe, hogy a' Papság övék légyen örökké-való végezés ſzerént: így ſzenteljed meg az Áron' ſzolgálatját: és az ő fiainak ſzolgálatjokat.

10. Annakutánna állasd a' tulkot (*c*) a' Gyülekezetnek sátora eleibe, és tegyék az ő kezeket Áron, és az ő fijai a' tuloknak fejére. (*c*) 3*Mós.* 1: 3.

11. És öld-meg a' tulkot az Úr előtt, a' Gyülekezet' sátorának ajtajánál.

12. Azután végy a' tuloknak vérébe, és az óltárnak ſzarvaira hintsed *azt* a' te újjaiddal: a' *több* vért pedig mind töltsd az óltárnak fundamentomára.

13. És végyed a' tuloknak kövérét, melly a' bélit bé-fedezi éppen, és a' máján-való kövért-is, és a' két veséjét, a' rajtok *lévő* kövérrel egybe, és égesd-meg *azokat* az óltáron.

14. A' tuloknak pedig húsát, bőrét, és ganéját égesd-meg tüzzel a' táboron (*d*) kívül: *bünért-való áldozat* ez. (*d*) *'Sid.* 13: 11.

15. Annakutánna végyed a' kosoknak egygyikét, és Áron az ő fiaival egybe tégye az ő kezét a' kosnak fejére.

16. És meg-ölvén azt a' kost, végyed annak vérét, és azt hintsed az óltárra körös-környül.

17. A' kost pedig vagdald darabjaira, mosd-meg a' bélit, és lábait, és tégyed fellyül annak tagjaira, és fejére.

18. Azután égesd-meg az egéſz kost az óltáron, az Úrnak egéſzen égetett áldozatja az, kedves illat, az Úrnak tüzes áldozatja.

19. Annakutánna végyed a' másik kost, és tegyék az ő kezeket Áron, és az ő fiai annak fejére.

20. És *minekutánna* meg-*ölénded* e' kost, annak vérében vévén, hintsd-meg azzal az Áronnak, és az ő fiainak jobb ſülöknek gombáját, és az ő jobb-kezeknek, és jobb láboknak hüvelykét: és a' *több* vért *mindeneſtől* hintsd az óltárra körös-környül.

21. Azután végy a' vérben, melly az óltáron *liſzen*, és a' kenetnek olajjában, és hintsd-meg Áront.

Áront, és az ő ruháit, az ő fiait, és az ő fiainak ruháikat ő-vele; és *illen módon* szent lészen ő, és az ő ruhái; mind pedig az ő fiai, és az ő fiainak ruháik *szentek léfznek* ő-vele.

22. Ezeknekutánna végyed a' kosnak kövérét, a' farkát, a' bélit bé-borító kövérét, és májjának kövérét, a' két veséjét a'rajtok lévő kövérével egybe, a' jobb lapotzkáját; mert felszentelésnek kosa az.

23. (*e*) *Végy* egy kalátsot-is, és egy olajos bélest, egy pogátsat a' kováfz-nélkül-való kenyereknek kosarából, melly az Úr előtt *vagyon.*

(*e*) 4*Mós.* 6: 19.

24. És mind *ezeket* rakjad az Áronnak kezeire, és az Áron' fiainak kezeikre, és azokat az Úr előtt ingatáfsal ingasd meg.

25. Azután el-vévén azokat kezekből, égesd-meg az óltáron, egéfzen-égő áldozatúl és kedves illatúl, az Úr előtt. Az Úrnak tüzes áldozatja ez.

26. Ismét végyed az Áron' fel-fzentelése kosának fzegyét, és *minekutánna* fel-emelénded felemelésül az Úr (*f*) előtt; légyen az a' te réfzed.

(*f*) 3*Mós.* 7: 34. 10: 14.

27. *Illyen módon* fzenteld-meg a' fel-emeltetett fzegyet, és fel-emeltetett lapotzkát, melly *tudni-illik* ingattatott és fel-emeltetett, az Áronnak és az ő fiainak fel-fzenteléseknek kosának tagjai közzúl.

28. És légyen (*g*) Ároné, és az ő fiaié örökké *való* végezés fzerént az Izráel' fiaitól; mert fel-emelés az, mikor fel-emelés léfzen, az Izráel' fiaitól, az ő hálá-adó áldozatjokból-*való* fel-emelt réfzek az Úré *léfzen.*

(*g*) 3*Mós.* 8: 31. 24 9.

29. Az Áronnak pedig fzent öltözetei, légyenek az ő fiaié ő utánna, hogy meg-kenetteſsenek azokba ő-töztetvén, és meg-fzenteltefsék azokban az ő fzolgálatjok.

30. Hét napokon öltözzék azokba, a' *ki* Pap *lejend* Áron' helyében az ő fiai közzül, a' ki bé-menendő léfzen a' Gyülekezetnek fátorába; hogy fzolgáljon a' Szent *helyen.*

31. A' meg-fzentelésnek kosát pedig végyed, és főzd-meg annak húsát a' Szent helyen.

32. És a' kosnak húsát egye-meg Áron, és az ő fiai a' kenyérrel egybe, melly a' kosárban vagyon, a' Gyülekezetnek fátorának *ajtajánál.*

33. *Azok* egyék-meg, *mondom,* ezeket, a' kikért az engefztelés lett, az ő fzolgálatjoknak, és ő magoknak meg-fzentelésére. (*h*) Idegen pedig *a' ki nem Áron' báza-népe közzül-való,* ne egyék azokban; mert fzent *állatok.* (*h*) *Mát.* 12: 4.

34. Hogy-ha valami meg-marad a' fzentelésnek húsában, vagy a' kenyérben reggelig; tüzzel égesd-meg a' maradékot: ne egyék-meg; mert fzent *állat.*

35. Az Áronnal azért, és az ő fiaival így tselekedjél, mind a' miképpen néked meg-parantsoltam: hét napokon *végezzedd-el az* ő fel-fzenteléfeket.

36. Minden napon pedig egy tulkot ölj meg a' bűnért, és annak el-törléséért, és a' bűnnek tifztűlásáért-*való áldozatnak vérével* (*i*) hintsd-meg az óltárt: mivelhogy bűnnek tifztulásáért-való áldozatot fzerzefsz azon: és meg-kenjed azt, hogy meg-fzenteltefsék. (*i*) *Ezék.* 43: 19. 20.

37. Hét napokon áldozzál az óltáron *annak* meg-tifztúlásáért, és *úgy* fzenteljed-meg, és léfzen *illyen módon* az óltár felette igen fzentséges *állat;* valami (*k*) illeti az óltárt, fzent léfzen.

(*k*) *Mát.* 23: 19.

38. Illyen *áldozatot*-is fzerezz pedig az óltáron: minden napon fzűntelen két (*l*) bárányokat, eſztendősöket. (*l*) 5*Mós.* 28 · 3, 4, 8.

39. Egygyik bárányt reggel áldozzad-meg, a' máſik bárányt meg-áldozzad a' két eſtve között.

40. Annak felette minden báránnyal egy Efának tized' réſze' 'semlye *liſztet, melly* meg-egyelíttetett *légyen* egy Hinnek negyed' réſze *ſzépen* meg-tört olajjal, és *ismét* egy Hinnek negyed' réſze borral, itali áldozatúl.

41. A' máſik bárányt, *mikor* a' két eſtve között meg-áldozod, a' reggeli *báránynak* áldozatja ſzerént tselekedjél, és annak olajjának és borának *mértéke* ſzerént, jó illatú *és* tüzes áldozatúl az Úrnak.

42. Szűnetlen áldozat *légyen ez,* a' ti utánnatok valók között-is, a' Gyülekezet' sátorának ajtajánál az Úr előtt, holott ti veletek ſzembe léſzek, hogy te veled ott ſzólljak.

43. Ott léſzek ſzembe az Izráel' fiaival, hogy meg-ſzenteltefsék az én ditsőségemmel *a' hely.*

44. Meg-ſzentelem a' Gyülekezetnek sátorát, és az óltárt: Áront-is, és az ő fiait meg-ſzentelem, hogy énnékem Papim légyenek.

45. És lakozom az Izráel' fiai (*m*) között, és léſzek nékiek Iſtenek. (*m*) 2*Kór.* 6: 16 'Sólt. 78 60.

46. És meg-látják, hogy én ő Jehova Iſtenek vagyok, ki őket Égyiptom' földéből ki-hoztam, hogy ő közöttök laknám. Én *vagyok* az ő Jehova Iſtenek.

XXX. RÉSZ.

Illat tételre-való óltár: adakozás a' ſzent sátor' épitésére: kenet' és illat tsinálás.

1 Tsinálj (*a*) jó illat-tételre-való óltárt-is; Sittim fából tsináljad azt. (*a*) *Al.* 37: 25.

2. A' hoſzſza egy ſing *légyen*, ſzéleſsége-is egy ſing, négy-ſzegü légyen, és magaſsága két ſing *légyen*: ſzarvai-is ugyan azon *fából légyenek*.

3. És boritsd-meg azt tiſzta arannyal, mind a' felső réſzét, mind az óldalát körös-környül, és a' ſzarvait: arany koronát-is tsinálj reája körös-környül:

4. *Annakfelette* két arany karikákat-is tsinálj reája az ő koronája alatt mind a' két óldalának *ſzegeletein*, és azokon botsáſsanak-által rúdakat, hogy azoknál fogva hordozzák azt.

5. A' rúdakat pedig tsináljad Sittim fából: és azokat arannyal meg-boritsad.

6. Es helyhezteſsed azt a' ſuperlát előtt, melly a' Bizonyság-*tételnek* ládája előtt *léſzen*, a' kegyelem' táblája ellenébe, melly a' Bizonyság-*tételnek ládája* felett *léſzen*, holott ſzembe léſzek te-veled.

7. Hogy az Áron drága állatokból-való illatot tégyen azon minden reggel, mikor a' ſzövétnekekhez lát, *akkor* ſzerezze a' jó illatot.

8. Azonképpen mikor Áron (*b*) a' két eſtve között meg-gyújtja a' ſzövétnekeket, ſzerezzen jó illatot, ſzünetelen-*való* illat-tétel *légyen* az Úr előtt *minden* nemzetségtek között. (*b*) 3*Mós.* 24: 3.

9. Egyéb idegen illatot ne tégyetek azon, ſe égéſzen-égő-áldozatot, ſe eledeli, ſe itali áldozatot ne áldozzatok azon.

10. Tsak tiſztülást ſzerezzen Áron annak ſzarvain egyſzer minden eſztendőben, a' bünöknek tiſztülásáért-való áldozatnak véréből, egyſzer egy eſztendőben tiſztülást ſzerezzen azon, a' ti utánnatok valóknál. A' Jehovának előtte ſzentséges dolog ez.

11. Ezeknekutánna ſzólla az Úr Mósesnek, mondván:

12. Mikor az Izráel' fiainak ſzámoknak (*c*) ſummáját bé-véſzed, akkor minden ember megadja az ő életének váltsagát a' ſzámláláskor az Úrnak; hogy tsapás ne eſsék rajtok, mikor megſzámlálod őket. (*c*) 4*Mós.* 1: 2. 26: 2. 51.

13. Ezt adják *pedig*: Minden, a' ki meg-ſzámláltatik, (*d*) a' ſzent Siklusnak felét adja; (e' Siklus *pedig* húſz pénzt *téſzen*) e' ſzent Siklusnak felét adja ajándékon az Úrnak. (*d*) *Ez.* 45: 12.

14. Minden, *valaki* meg-ſzámláltatik húſz eſztendőstől fogva, és a' ki annak felette *vagyon*, meg-adja ez' ajándékot az Úrnak.

15. A' ki gazdag, ne adjon többet; a' ki ſzegény, az-is ne adjon kevesebbet a' fél Siklusnál: hogy adjanak ajándékot az Úrnak, hogy a' ti lelkeiteknek kegyelmes légyen.

16. És *minekutánna* el vejénded az Izráel' fiaitól, az ő tiſztülásoknak pénzét; tedd-el azt a' Gyülekezetnek satorának ſzolgálatjára: és léſzen az Izráel' fiainak emlékezetekre az Úr előtt, hogy a' ti lelkeiteknek kegyelmes légyen.

17. Annakutánna ſzólla az Úr Mósesnek, mondván:

18. Tsinálj egy mosdót-is rézből, mellynek a lába-is réz légyen mosódásra: és helyheztesſed azt a' Gyülekezetnek sátora között, és az óltár-között, és abba tőlts vizet.

19. Hogy Áron, és az ő fiai abból moſsák kezeiket, és lábaikat.

20. Mikor bé *akarnak* menni a' Gyülekezet sátorába; meg-mosódjanak a' vízben, hogy meg ne haljanak: vagy mikor az óltárhoz *akarnak* járúlni, hogy ſzolgáljanak, *és* tüzes áldozattal áldozzanak az Úrnak.

21. Meg-moſsák, *mondom*, az ő kezeiket, lábaikat, hogy meg ne haljanak: és örökké-való ſzer-tartások légyen *ez* ő nekiek, *Áron*nak, és az ő magvának nemzetségről nemzetségre.

22. Ismét ſzóllitá az Úr Mósest, mondván:

23. Te végy drága ſzereket, *a' tiſzta igaz* hig mirrhában öt ſzáz *Siklus érőt*, jó illatú ſa-héjat fél ennyit, *tudni-illik* két ſzáz ötven *Siklus érőt*, és jó illatú fü-ſzálat, két ſzáz ötven *Siklus érőt*.

24. Káſiát öt ſzáz *Siklus árrát*, *a' minémű* a' ſzent Siklusnak mértéke, és egy Hinſa-olajt.

25. És tsinálj abból ſzent kenetnek olaját, drága kenetet, a' kenet-tsinálóknak meſterségek ſzerént. Szent kenetnek olajja légyen *az*.

26. És kend-meg azzal a' Gyülekezetnek sátorát, és a' Bizonyság-*tételnek* ládáját.

27. Az aſztalt, és annak minden edényeit, a' gyertya-tartót, és annak edényeit, és a' jó illatnak óltárát.

28. Az egéſzen égő áldozatnak óltárát-is, és annak minden edényeit, a' mosdót, és annak lábát.

29. *Illyen módon* ſzenteld-meg azokat, hogy ſzentségek ſzentségévé légyenek; Valami illeti azokat, ſzent légyen.

30. Az Áront-is fiaival egybe meg-kenjed; és *úgy* ſzenteld-meg őket, hogy nékem Papim légyenek.

31. Az Izráel fiainak pedig ſzóllj illyen módon: Szent kenetnek olajja légyen ez énnékem, a' ti utánnatok valóknál-*is*.

32. Embernek teſtét azzal meg ne kenje *ſenki*, vágy ahoz hasonló kenetet *ſenki* ne tsináljon: ſzent *állat* az; *azert* ti előttetek-is ſzent légyen.

33. Valaki ahoz haſonló kenetet tsinál, vagy valaki azzal idegen *embert* keném-meg, *a' ki nem Papi rendből vólna*, ki töröltetik *az*, *az* ő népe közzül.

34. Monda

34. Monda ismét az Úr Mósesnek: végy füstszereket, gyantát, Onixot, Galbanát, Spikinárdot, és tiszta temjént, egyenlő mértekkel.

35. És tsinálj abból jó illatozó szerszámot, kenet-tsináló mesterségével egybe elegyítettet, tisztát, *és* szentet.

36. És abban törj apránként, és abból tégy *a' jó illatnak óltárán, jó illatot,* a' Bizonyság-*tételnek ládája* előtt a' gyülékezetnek sátorában, a' hol tégy te veled szembe lészek: szentségek' szentsége légyen *ez* ti közöttetek.

37. Ehez hasonló illatot magatoknak ne tsináljatok; mert ez az Úrnak szenteltetett jó illat.

38. Valaki hasonló illatot tsinál ehez illatozásra, ki-gyomláltatik az ő népe közzül.

XXXI. RÉSZ.

Épitő mestere a' Szent Hajléknak: Szombat: Táblái a' törvénynek.

1. És szóla az Úr Mósesnek, *ezt* mondván:

2. Imé *én* nevezet szerént (*a*) hívtam a' Bésaléelt, a' Húr' fiának, az Úrinak fiát a' Júda nemzetségéből. (*a*) *Al.* 35: 30. 1 *Chrón.* 2: 20.

3. És bé-töltöttem azt Istennek Lelkével, bölcseséggel, értelemmel, tudománnyal, és minden mesterséggel,

4. Hogy gondoljon mindent, valamit aranyból, ezüstből, rézből, *mesterséggel* kell tsinálni.

5. És hogy *tudjon* köveket metszeni, foglalni, fát *mesterséggel* faragni: *és* hogy mindenféle művet *mesterséggel* tsináljon.

6. És én, imé az Aholiábot-is, az Achisamáknak fiát, a' Dán' nemzetségéből melléje adtam: és *ezeken kivül* minden bölts szívünek adtam bölcseséget szívébe, hogy mind azokat meg-tsinálják, a' mellyeket *én* parantsoltam tenéked.

7. *Tudni-illik* a' Gyülekezetnek (*b*) Sátorát, a' Bizonyság-*tételnek* ládáját, a' kegyelemnek táblájat, melly a' ládán fellyül *vagyon,* és a' *szent* Hajléknak minden edényeit. (*b*) *v.* 33: 7.

8. Az asztalt, és annak *minden* edényeit, a' gyertya tartót tiszta *aranyból,* és minden edényeit, és a' jó illatnak óltárát.

9. Az egészen égő áldozatnak óltárát, és annak minden edényeit, a' mosdót, és annak lábát.

10. A' szolgálathoz-való ruhákat, az Áron Papnak szent öltözetit, és az ő fiainak öltözeteket, *mellyekbe öltözniek kell, mikor* a' Papi tisztben vagynak.

11. A' kenetnek olaját, és a' szerekből tsinált jó illatra-való szerszámokat a' *szent* hajléknak: a' mint tenéked parantsoltam, mind azonképpen meg-tsinálják.

12. Monda annakfelette az Úr Mósesnek, illy módon:

13. Te szólj az Izráel' fiainak, mondván: Mindazáltal az én Szombatimat meg-tartsátok; mert jel az (*c*) én közöttem, és ti közöttetek nemzetségről nemzetségre: hogy meg-tudjátok, hogy én vagyok a' Jehova, *ki* titeket meg-szentellek. (*c*) *Ez.* 20: 12.

14. Meg-tartsátok azért a' (*d*) Szombatot; mert szent *dolog* az ti közöttetek. *Valaki* meg-rontja azt, meg-öletessék; mert valaki azon dolgot tejénd, annak lelke ki-gyomláltatik az ő népei közzül. (*d*) *Fell.* 20: 8.

15. Hat napokon tégyenek dolgot, heted' napon nyúgodalomnak szombatja *vagyon* a' Jehovának szenteltetett *nap*: valaki Szombat napon dolgot tészen; meg-öletessék.

16. Meg-tartsák azért az Izráel' fiai a' Szombatot, meg-szentelvén a' Szombatot nemzetről nemzetre, örök szövetség *szerént.*

17. Én közöttem, és az Izráel' fiai között örökké-való jel ez; (*e*) mert hat napokon teremtette a' Jehova a' mennyet, és a' földet, heted' napon pedig meg-szünt, és meg-nyúgodott. (*e*) *Fell.* 20 11.

18. *Végezetre,* mikor véle való beszéllését elvégezte vólna a' Sinai hegyen, adá Mósesnek a' Bizonyságnak (*f*) két táblájit, az Isten' újjával írt kő táblákat. (*f*) *Al.* 32: 16. 5*Mós.* 9: 10.

XXXII. RÉSZ.

Öntött borjúval-való bálványozás.

1. Mikor pedig a' nép látná, hogy Móses késnék a' hegyről le-szállani; egybe-gyülvén Áron ellen, mondának nékie: Kelj fel, *és* (*a*) tsinálj minékünk Isteneket, kik mi előttünk járjanak; mert nem tudjuk, mint lőn dolga ama' férfiúnak, Mósesnek, ki minket Égyiptom' földéből ki hozta. (*a*) *Tsel.* 7: 40.

2. És monda nékiek Áron: Szedjétek-le az arany-függőket, mellyek *vagynak* a' ti feleségeiteknek fülein, a' ti fiaitoknak, és leányaitoknak *fülein,* és hozzátok én hozzám.

3. Le-szedé azért mind az egész sokaság az arany-függőket az ő magok fülökről, és vivék Áronhoz.

4. Mellyeket el-vőn az ő kezekből, és formálá azt betü-vésővel *bizonyos formára,* és tsinála abból (*b*) öntött borjú-képet. És mondának: Ezek a' te Isteneid Izráel! kik ki-hoztak tégedet Égyiptom' földéből. (*b*) *Sélt.* 106: 19.

5. Mellyet mikor látott vólna Áron, óltárt épite az előtt, és kiálta Áron, mondván: Hólnap a' Jehovának innepe *vagyon.*

6. Fel-

6. Fel-kelvén azért másod' napon jó reggel, áldozának égő aldozattal, és hálá-adó áldozattal is: (*c*) és le-üle a' nép enni, és inni; azután fel-kelének játszodni. (*c*) 1*Kór.* 10: 7.

7. Szólla pedig az Úr Mósesnek, *mondván*: Eredj menj-alá; mert a' te néped, (*d*) mellyet ki hoztál Égyiptom' földéből, meg-fertéztette *magát*. (*d*) 5*Mós.* 32: 5.

8. Hamar el-távoztak az útról, a' mellyet parantsoltam nékiek, borjú-képet öntöttek magoknak, és azt tiszteltték, áldoztak nékie, és azt mondották: (*e*) Ezek a' te Isteneid Izráel! kik tégedet ki-hoztanak Égyiptomnak földéből.

(*e*) 1*Kir.* 12: 28.

9. Monda *annakfelette* az Úr Mósesnek: Látám e' népet, és ímé ő (*f*) kemény nyakú nép.

(*f*) *Al.* 33: 3. 5*Mós.* 9: 13.

10. Azért hagyj békét nékem, hadd gerjedjen-fel az én haragom ő ellenek, és töröljem el őket: tégedet pedig nagy néppé tészlek.

11. Annakokáért Móses (*g*) engesztelvén az ő Urának Istenének *meg-haragudott ortzáját*, monda: Miért gerjedne Uram a' te haragod a' te népedre, mellyet ki-hoztál Égyiptomnak földéből, nagy erővel, és hatalmas kézzel?

(*g*) *Sólt.* 106: 23.

12. (*h*) Miért mondának az Égyiptombéliek mondván: Álnoksággal vivé-ki őket, hogy elveszténé őket a' hegyek között, és hogy eltörlené őket e' földnek színéről? Müljék-el a te búsulásodnak *haragja*, és változtasd-el a' gonoszt, *mellyet* a' te néped ellen *gondoltál*.

(*h*) 4*Mós.* 14: 23.

13. Emlékezzél-meg Ábrahámról, I'sákról, és Izráelről, a' te szolgaidról, kiknek (*i*) meg-esküdtél te magadra, és *ezt* mondottad nékiek: Meg-sokasítom a' ti magotokat, mint az égnek tsillagait: és mind azt az egész földet, a' mellyről szólltam, a' ti magotoknak adom: és *azt* örökségül bírják *mind* örökké. (*i*) 1*Mós.* 12: 7. 13: 15. 15: 18. 26: 4. 28: 13.

14. És el-változtatá (*k*) az Úr a' veszedelmet, mellyet mondott vala, hogy tselekednék az ő népével. (*k*) 5*Mós.* 34: 4.

15. És el-fordúlván alá indúla Móses a' hegyről, és a' Bizonyság-tételnek két táblái *valának* kezében, melly tábláknak mind két része megíratott vala, mind egy felől, mind más felől.

16. A' táblák pedig (*l*) Isten' kezének tsinálmányi valának, az írás-is Isten' írása vala, *melly* ki-mettszetett vala a' táblákra. (*l*) 5*Mós.* 9: 10.

17. *Mikor* pedig Jósué hallotta vólna a' népnek kiáltásának szavát, monda Mósesnek: Viadalnak kiáltása *vagyon* a' táborban.

18. Ki felele: Nem diadalmasoknak, sem meggyőzettetteknek kiáltása *ez*; *hanem* éneklésnek szavát hallom én.

19. És mikor közelgetett vólna a' táborhoz, látá a' borjú-*képet*, és a' táncolásokat, és felgerjede Mósesnek haragja, és el-veté kezéből a' táblákat, és el-töré azokat a' hegy alatt.

20. Azután vévén a' borjú-*képet*, mellyet tsinálták vala, tüzzel meg-égeté, és apróra rontá, míg-nem porrá lenne, és a' vízbe hintvén azt, parantsolá, hogy onnét innának az Izráel' fiai.

21. És monda Móses Áronnak: Mit tett e' nép tenéked, hogy *illyen nagy* bűnbe keverted őket?

22. Felele Áron: Ne gerjedjen-fel az én Uramnak haragja: tudod, hogy e' nép *igen* (*m*) gonosz.

(*m*) 1*Ján.* 5: 19.

23. Mert *azt* mondák énnékem: Tsinálj Isteneket minékünk, kik mi előttünk járjanak; mert ama' férfiúnak, a' Mósesnek, ki minket Égyiptom' földéből ki-hozott, nem tudjuk, mint lőn dolga.

24. Kiknek felelék: Kinek *vagyon* aranya? Szedjétek-le *magatokról*: és *azonnal* adának nékem *aranyat*, *mellyet mikor* a' tűzbe vetettem vólna, e' borjú *kép* formáltaték *belőle*.

25. Mikor *azért* látná Móses, hogy a' nép meg-foszlatott vólna; mert Áron meg foszlotta vala őket az ő ellenségek között-való szidalomra:

26. Meg-álla Móses a' tábornak kapujában, és monda: Valaki az Úré, én hozzám *jöjjön*, és gyülének ő hozzá mind a' Lévi' fiai.

27. Kiknek monda: Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: Kösön mindenitek fegyvert az ő oldalára, *és* menjetek-által 's jöjjetek-viszsza a' táborba, egygyik kaputól fogva a' másik kapuig, és ki-ki ölje-meg az ő attyafiát, barátját, és rokonságát.

28. A' Lévi' fiai pedig a' Móses' beszéde szerént tselekedének, és el-húlla azon a' napon a' nép közzül, úgy-mint három ezer férfiú.

29. *Mert* Móses *ezt* mondotta vala *az előtt*: A' ti kezeiteket szenteljétek ma az Úrnak, ki-ki mind az ő fiában- és az ő attyafiában, hogy meg-áldjon ma titeket.

30. És másod' napon monda Móses a' népnek: Ti nagy bűnt tettetek; *annakokáért* most fel-mégyek az Úrhoz, talám a' ti bűneiteknek kegyelmet nyerhetek.

31. Meg-tére azért Móses az Úrhoz, és mon-

monda: Kérlek ez a' nép nagy bűnt tett *te ellened*; mert aranyból tsinált magának istenéket.

32. Mostan azért botsásd-meg ezeknek bűnöket; hogyha meg-nem botsátod, (*n*) törölj-ki engemet a' könyvedből, a' mellyet irtál.

(*n*) 4*Mós.* 11: 15.

33. És monda az Úr Mósesnek: A' ki vétkezett én ellenem, azt törlöm-ki az én könyvemből.

34. Mostan azért eredj-el, vidd-el a' népet, a' hová mondottam néked: Imé az én Angyalom előtted el-mégyen: és az én meg-látogatásomnak napján ezt-is, az ő bűnöket meg-látogatom.

35. Annakokáért *mikor* az Úr a' népet *azután bűnteti vala*, e' *bűnért-is* bünteti (*o*) vala, hogy tiszteltek vólna a' borjú-képet, mellyet Áron tsinált vala.

(*o*) 4*Mós.* 11: 4. 33.

XXXIII. RÉSZ.

Móses könyörög Istennek a' népért.

1 Meg-mondotta *vala* pedig az Úr Mósesnek: Eredj, menj-fel innét te, és e' nép, mellyet ki-hoztál Égyiptom' földéből, a' földre, mellyet *esküvéssel ígértem* Ábrahámkak, Isáknak, és Jákóbnak, *ezt* mondván: (*a*) A' te magodnak adom azt.

(*a*) 1*Mós.* 12: 7. 26: 4. 28: 13.

2. (És botsátok te előtted (*b*) Angyalt, és kiüzöm a' Kananéusokat, Emoréusokat, Chittéusokat, Periséusokat, Chivéusokat, és Jebuséusokat.)

(*b*) *Fell.* 23: 20.

3. A' téjjel, mézzel folyó földre; de ti köztetek nem mégyek-fel; (*c*) mert *igen* kemény nyakú nép vagy: és talám meg-emésztenélek tégedet az úton.

(*c*) *Fell.* 32: 9. 5*Mós.* 9: 13.

4. *Minekutánna* pedig a' nép hallotta vólna ezt a' gonosz beszédet, sírásnak adák magokat: és senki nem tévé-fel az ő ékességét:

5. (Mert ezt mondotta vala az Úr Mósesnek: Mond-meg az Izráel' fiainak, Ti kemény nyakú nép *vagytok*; egy szempillantásban, *ha* te közöttetek el-menéndek, meg-emésztelek tégedet. Azért mostan vesd-le a' te öltözetedet rólad, azután meg-látom, mit *kell* tselekednem veled).

6. Hanem meg-fosztták magokat az Izráel' fiai az ő ékességektől, a' Hóreb' hegyétől fogva.

7. Móses pedig a' Sátort vévén, fel-vonó azt a' táboron kívül, messze el-távozván a' tábortól, és nevezé azt Gyülekezet' sátorának, és valaki az Urat meg-*akarja vala* kérdeni; annak ki-*kell vala* menni a' Gyülekezet' sátorához, melly a' táboron kívül *vala*.

8. És lőn, mikor Móses bé-mégyen vala a' Sátorba, az egész sokaság fel-kél vala: és ki-ki mind az ő sátorának ajtaján áll vala, hogy nézznék Mósest hátúl, míg a' Sátorba bé-menne.

9. És mikor Móses bé-mégyen vala a' Sátorba, a' felhőnek oszlopa le-száll vala, és meg-áll vala a' Sátornak ajtaján, és szóll vala Mósessel.

10. Annakokáért *mikor* látta *vólna* mind az egész sokaság, hogy a' felhő oszlop a' Sátornak ajtaján állana, fel-kelvén az egész nép az ő sátorának ajtajától meg-hajólnak vala.

11. Szóll vala pedig az Úr Mósessel színről-színre, miképpen szokott ember szóllani barátjával: és *mikor Móses* a' táborba mégyen vala, az ő szolgája az Ifjú Jósué, (*d*) Núnnak fia, nem távozik vala el a' Sátorból.

(*d*) 4*Mós.* 12 8.

12. És monda Móses az Úrnak Nézsz-e, te *azt* mondod nékem, vidd-el ezt a' népet; de te nem mondottad-meg nékem, kit botsátasz-el én velem: noha *mindazáltal azt* mondottad *énnékem*: nevezet szerént esmérlek tégedet, és annakfelette kedvet találtál az én szemeim előtt.

13. Mostan annakokáért ha kedvet találtam a' te szemeid előtt, mutasd-meg nékem a' te útaidat, hogy esmérjelek-meg tégedet *azon*; hogy kedvet találtam te előtted. *Azt-is* gondold-meg, hogy e' nép te néped.

14. És monda: Az én ortzám menjen-é-el *veletek*, hogy én tégedet meg-nyúgosalak?

15. Monda *Móses* nékie: Ha a' te ortzád nem jár *mi előttünk*: ne vígy-ki minket e' *helyből*.

16. Mert mitsodán esmérhetjük-meg, hogy én, és a' te néped kedvet találtunk te előtted? Avagy nem ezen-é, ha velünk (*e*) lészesz? *Illyen módon* választhatunk-el, én, és a' te néped minden néptől, melly e' földnek színén *vagyon*.

(*e*) 5*Mós.* 4: 7.

17. Monda azért az Úr Mósesnek: Meg-mivelem azt, a' mit kívántál; mert az én szemeim előtt kedvet találtál, és téged' nevezet szerent esmérlek.

18. És *mikor még-is azt* mondaná *Móses*: Kérlek *Uram*, mutasd-meg a' te ditsőségedet énnékem!

19. Monda: Én azt mivelem, hogy az én ditsőségem a' te ortzád elől menjen-el, és te előtted *nyilván* kiáltom a' Jehovának nevét: És könyörülök, (*f*) a' kin könyörülök; kegyelmes lészek, a' kinek kegyelmes lészek.

(*f*) *Róm.* 9: 15.

20. (*Mert azt* mondja vala: Nem láthatnád az én ortzámat; mert nem láthat engemet egy ember-is élvén.)

21. És monda az Úr: Imé itt vagyon egy hely, és állj ott a' kősziklán.

22. És mikor az én ditsőségem el-mégyen, a' kősziklának hasadékjába állatlak tégedet, és

az én kezemmel bé-fedezem a' te szemeidet, míg el-múlom *onnét.*

23. Azután az én kezemet el-vészem rólad, és hátúl meg-látsz engemet; de az én orczámat nem láthatod.

XXXXIV. RÉSZ.

Újjonnan tsinált két kő-tábláji a' tíz parantsolatnak meg-újjíltása a' szövetségnek.

1 És monda az Úr Mósesnek: Készíts két kő-táblákat, hasonlatosokat az (*a*) elébbiekhez, hogy írjam-fel azokra azon beszédeket, a' mellyek vóltak az első táblákon, a' mellyeket el-törtél. (*a*) *r.* 32: 16-19.

2. És légyen készen hólnap reggelre, hogy reggel jöjj-fel a' Sinai hegyre, és előmbe állj nékem ott a' hegynek tetején.

3. De *azért* senki te veled fel (*b*) ne jöjjön, és senki ne láttassék az egész hegyen: juhok-is, avagy ökrök ne legelteſsenek ez' hegy alatt. (*b*) *r.* 19. 12.

4. Mikor azért készített vólna két kő-táblákat, az elébbiekhez hasonlatosokat, fel-kelvén reggel, fel-méne Móses a' Sinai hegyre, a' mint az Úr parantsolta vala, és kezébe vévé a' két kő-táblákat.

5 Akkor le-szálla az Úr felhőben, és ott álla ő véle, és (*c*) nevezet szerént kiáltá a' Jehovának nevét. (*c*) *Fell.* 33: 19.

6. Mert az Úr *onnét* az ő orczája elől el-múlván, kiálta *illyen módon*: Jehova, Jehova, erős, irgalmas, és kegyelmes Isten, késedelmes a' haragra, nagy irgalmasságú, és igazságú.

7. (*d*) Ki meg-tartja irgalmasságát ezeriglen, el-vészi a' hamisságot, a' vétket, a' bünt: a' bünöst büntetés nélkül nem hagyja, (*e*) meg-látogatja az atyáknak álnokságokat a' fiakban, és a' fiaknak fiában harmad' és negyed' ízíglen.

(*d*) *Fell.* 20: 6. 4*Mós.* 14: 18. 5*Mós.* 5: 10. *Sólt.* 36: 16. 103: 8. 145: 8. (*e*) *Jér.* 32: 18.

8. És Móses nagy sietséggel földre hajtván fejét, le-borúla, *és imádá az Urat.*

9. És monda: Uram! ha te előtted kedvet találtam, kérlek, járjon az Úr mi velünk; *és* mivelhogy kemény nyakú nép ez, légy kegyelmes a' mi vétkeinknek, és gonoszságunknak, hogy légyünk mi te (*f*) örökséged. (*f*) *Zak.* 2: 11.

10. Felele *az Úr*: Imé én szövetséget szerzek, mind a' te néped előtt: *És* tsuda dolgokat (*g*) tselekeszem, mellyek nem lettek az egész földön: sem a' pogány népek között: és meg-látja mind a' sokaság, a' melly között te vagy, az Úrnak tselekedetit; mert tsudálatos lészen, a' mit én tselekeszem te veled. (*g*) *Jós.* 10: 12.

11. Te tartsd-meg, a' mit ma parantsolok tenéked. Imé én (*h*) ki-üzöm te előled az Emoréust, Kananéust, Chitthéust, Perizéust, Chiveust, Jebuséus. (*h*) *r.* 23: 20. 23-28. 33: 2.

12. Meg-láſsad, hogy (*i*) szövetséget ne vess annak a' földnek lakosával, a' mellyre mégy: hogy te közötted botránkozásodra ne légyen.

(*i*) *Fell.* 23: 32. 5*Mós.* 7: 2.

13. Hanem az ő óltáraikat el-routsátok, az ő bálványaikat el-törjétek, és berkeiket ki-vágjátok.

14 Mert nem *illik bozzád, hogy* idegen Isten előtt meg-hajólj; mert az Úrnak neve boszszúálló, boszszú-álló erős Isten ő.

15. *Meg-lásd, mondom,* hogy szövetséget ne szerezz annak a' földnek lakosával, hogy mikor az ő Isteneit követvén, paráználkodik, és áldozik az ő Isteneinek; tégedet el-ne hitesen, hogy (*k*) egyél az ő áldozatjában. (*k*) 4*Mós.* 33: 52.

16. És ne végy az ő leányaik közzül (*l*) feleséget a' te fiaidnak; hogy mikor paráználkodnak az ő leányaik, az ő Isteneket követvén, *valami módon azt* ne miveljék, hogy a' te fiaid-is paráználkodjanak, azoknak Isteneiket követvén. (*l*) 1*Kir.* 11: 2.

17. Ne tsinálj te magadnak öntött Isteneket.

18. A' pogátsáknak Innepét meg-tartsad: hét napokon egyél kovászszal-nélkül-való kenyereket, (*m*) a' mint meg-parantsoltam tenéked, *bizonyos* időn, *tudni-illik* Abib *nevű* hónapban; Mert Abib hónapban jöttél-ki Égyiptomból.

(*m*) *Fell.* 12: 15. 23: 15.

19. Valami az annyának (*n*) méhét meg-nyitja, enyim: és minden te barmod, valamelly vagy a' te teheneidnek, vagy juhaidnak első fajzásának mondatik.

(*n*) *Fell.* 13: 2. 23: 15. *Ezék.* 44: 30.

20. De a' szamárnak első vemhét egy juhon váltsd-meg; ha meg-nem váltod, szegd-meg a' nyakát. A te fiaid közzül minden első szülöttet meg-válts, és *senki* üressen (*o*) én előmbe ne jöjjön. (*o*) *Fell.* 23: 15. 5*Mós.* 16: 16.

21. Hat napokon munkálkodjál, heted' napon meg-szünjél; a' szántásnak, és aratásnak idején-is meg-szünjél.

22. A' (*p*) heteknek Innepét-is, a' gabona 'sengének aratásakor meg-szenteljed: A' mezei gyümöltsnek bé-takarásának innepét-is *meg-szenteljed,* minden esztendőnek végén. (*p*) *Fell.* 23: 16.

23 (*q*) Háromszor minden esztendőben minden férfiú jelen légyen az Úrnak, az Izráel' Jehova Istenének előtte. (*q*) *Fell.* 23: 17. 5*Mós.* 23: 16.

24. Mert

24. Mert ki-üzöm a' pogányokat te előled, és meg-szélesítem a' te határodat: És senki nem kívánja a' te földedet, mikor fel-menéndesz, hogy a' te Uradnak Istenednek előtte meg-jelenjél, *minden* esztendőben háromszor.

25. Az én áldozatomnak (*q*) vérét ki ne ontsad; mikor *a' te házadban* kovász vagyon, és a' Húsvét ínnepének áldozatja ne maradjon te nálad reggelig. (*q*) *Fell.* 23:18.

26. *Mindennek* az (*r*) eleit, a' te földednek első 'sengéinek, a' te Uradnak Istenednek házába fel-vigyed. (*s*) Ne főzd-meg a' gödölyét az ő annyának tejében. (*r*) *Fell.* 23:19: 5*Mós.* 26:2. (*s*) 3*Mós.* 22:27.

27. És monda az Úr Mósesnek: Ird-meg ezeket a' beszédeket; mert e' beszédek szerént tettem szövetséget te-veled, és az Izráellel.

28. És lőn ott az Urral *a' Sinai hegyen* (*t*) negyven éjjel, és negyven nappal kenyeret nem evett, vizet sem ivott, mikor az *Úr* a' táblákra írá e' Szövetségnek beszédeit, ama' tíz beszédeket (*u*) (*t*) *Fell.* 24:18. 5*Mós.* 9:9, 18. (*u*) *Fell.* 31:18. 34. 5*Mós.* 4:13.

29. És mikor Móses a' Sinai hegyről le-szállana, (a' Móses kezében *valának pedig* a' Bizonyság-*tételnek* két táblái, mikor a' hegyről le-szállana) nem tudja vala Móses, hogy az ő ortzájának bőre fénylenék; mivelhogy az *Istennel* szóllott vólna.

30. *Annakokáért* mikor látta vólna Áron, és az Izráel' fiai Mósest, hogy ímé az ő ortzájának bőre fénylenék; félnek vala ő hozzá menni.

31. *De mikor* Móses hívná őket, hozzá menének, Áron és mind a' Gyülekezetnek Fejedelmi, és szólla Móses.

32. Azután az Izráel' fiai-is mindnyájan hozzá járúlának, kiknek meg-parantsolá mind azokat, a' mellyekről ő véle az Úr szóllott vala a' Sinai hegyen.

33. Míglen pedig el-végezte vólna Móses az ő-vélek-való beszédét; (*x*) az ortzájára fedelet tészen vala. (*x*) 2*Kór.* 3:15.

34. És mikor Móses az Úr' eleibe mégyen vala, hogy véle szóllana, el-vészi vala *ortzájáról* a' fedelet, míg ki-jőne: Ki-jövén pedig *Isten előt*, *úgy* mondja vala meg az Izráel' fiainak, a' mit néki parantsolta vala *az* Úr.

35. Mert *mikor* az Izráel' fiai a' Móses' ortzáját *nézik vala*; látják vala, hogy fénylik az ő ortzájának bőre: *Annakokáért* Móses *azt* a' fedelet az ő ortzájára borítja vala, míg-*nem az Isten' eleibe* menne, hogy ő véle szóllana.

XXXV. RÉSZ.

Szombat: Adakozás a' hajlék' építésére: A' hajléknak építő mestere.

1 Mikor *azért* egybe gyüjtötte vólna Móses az Izráel' fiainak egész gyülekezetét, monda nekiek: Ezek a' dolgok, a' mellyeket parantsolt az Úr, hogy tselekedjétek azokat.

2. Hat napokon tégyetek dolgot; *minden* heted' nap pedig tinéktek szent légyen, az Úr nyúgodalmának Szombatja. Valaki azon dolgot tészen; (*a*) meg-öletessék. (*a*) 4*Mós.* 15:32. 36.

3. Ne gerjesszetek tüzet a' ti házaitokban a' Szombat' napján. (*b*) *r* 16:23.

4. *Annakutánna* szólla Móses az Izráel' fiainak egész gyülekezetének, illyen szókkal: Ez a' dolog, a' mellyet az Úr parantsolt *néktek*, *ezt* mondván.

5. Végyetek a' ti jószágtokból ajándékot az Úrnak, a' kinek szíve (*c*) szabad akaratja szerént indúl; az adjon ajándékot az Úrnak, aranyat, ezüstöt, rezet. (*c*) *Fell.* 25:2.

6. Kék selymet, veres selymet, karmasin színü selymet, fejér selymet, és kecske *szőrt*.

7. (*d*) Kosoknak veresen festett bőrökel, borz bőröket, és Sittim fát. (*d*) *r.* 25:5.

8. Olajt világositani, árómákat a' kenetnek olajjának, és a' jó illat-tételnek fü-szereket.

9 Sárdónix köveket, foglalni-való köveket az Efódnak, és a' Fő-Pap melyjén-való ékességnek.

10. És a' kik ti közzületek bőltsek, jöjjenek elő, hogy tsinálják-meg mind, a' mit az Úr parantsolt.

11. *Tudni-illik a'* Hajlékot, annak sátorát és fedelét, gombjait, deszkáit, ruháit, oszlopait, talpait.

12. A' szent ládát, annak rúdait, a' kegyelemnek táblájával egybe, és a' Sátornak fedőjét.

13. Az asztalt és annak rúdait, és minden szerszámát, és (*e*) a' szent kenyerekhez-*való edényeket*. (*e*) *r.* 25:23. 37:10.

14. A' világositani-való gyertya-tartót, és annak edényeit, szövétnekeit, és a' (*f*) világositani való olajt. (*f*) *r.* 27:30. 3*Mós.* 24:2.

15. A' jó-illatnak óltárát, és rúdait, a' kenethez-való olajt, és drága-szerekből-való illatot, a' hajléknak ajtajára ajtó fedelet.

16. Az egészlen égő-áldozathoz-való óltárt, annak réz rostélyát, rúdait, és minden edényeit, (*g*) mosdót lábával egybe. (*g*) *r.* 30:18.

17. A' (*b*) pitvarnak kárpitjait, oszlopait, talpait, és a' pitvar kapujának fedelét. (*b*) *r.* 27: 9-19

18. A' Hajléknak szegeit, a' pitvarnak szegeit, azoknak köteleivel egybe.

19. Szolgálathoz-való (*i*) ruhákat, hogy azokban szolgáljanak a' szent hajlékban, az Áron szent ruháit, és az ő fiainak ruháikat, hogy *azokban* szolgáljanak a' papi tisztben. (*i*) *r.* 28: 31. o.

20. Ki-méne azért az Izráel' fiainak egész gyülekezete Móses elől.

21 És meg-téré minden férfiú, a' kit az ő szíve indíta, és a' kinek szabad akaratja vala; és hozának ajándékot az Úrnak, a' Gyülekezet' hajlékának művére, és annak minden edényeinek művére, és a' szent öltözeteknek *meg-tsinálására.*

22. És el-jövén a' férfiak az aszszonyi-állatokkal egybe, a' kit *tudni illik* az ő szíve indított, hoznak vala *az aszszonyi állatok*, kaptsokat, fülön-függő ékességeket, gyűrűket, függő öveket, minden arany edényeket: minden férfiú pedig, a' ki ajándékot hoz vala, aranyat hoz vala az Úrnak.

23. És minden ember, a' kinek mie vala, viszen vala *ajándékot*, kék selymet, veres selymet, karmasin színü selymet, fejér selymet, ketske szőrt, kosnak meg-veresített bőreit, borz bőröket.

24. Minden, a' ki ezüstöt, vagy rezet viszen vala, azt adja vala ajándékon az Úrnak: és valakinél Sittim fa találtatik vala, *azt* viszik vala az *Isten'* szolgálat*jára-való Hajléknak* szükségére.

25. Annak-felette mindenek, a' kik az aszszonyi-állatok közzül bőltsek valának, *ő magok* az ő *tulajdon* kezekkel fonának, és *ajándékba* fel-vivék, a' mit fontak vala, *mint* kék selymet, veres, karmasin színü és fejér selymet.

26. Azok pedig az aszszonyi-állatok, a' kiknek abban vala bőltseségek, fonának ketske*szőrt.*

27. A' Fejedelmek pedig hozának Onix köveket, (*k*) foglalni-való köveket, az Efódnak és a' Hósennek. (*k*) *r.* 28: 17-20.

28. Illatozó szert-is, és olajt a' lámpáshoz, a' kenethez, és a' jó-illatnak szerszámihoz.

29. Minden férfiak és aszszonyi-állatok, a' kiket az ő szívek önként indíta, hogy *ajándékot* vinnének az egész tsinálmánynak *fel-építéséért*, mellyet az Úr parantsolt vala Móses által, hogy építenének; adának szabad akaratjokból ajándékot az Úrnak az Izráel' fiai.

30. *Akkor* monda Móses az Izráel' fiainak: Imé az Úr nevezet szerént (*l*) hívta Bésaléelt, a' Húr fiának az Urinak fiát, a' Júda nemzetségéből. (*l*) *Fell.* 31: 2.

31. És bé-töltötte azt Istennek Lelkével, bőltseséggel, értelemmel, tudománnyal és minden mesterséggel.

32. Hogy gondoljon (*m*) *mesterséges* találmányokat, *és tudjon* mivelni aranyból, ezüstből, rézből. (*m*) *r.* 31: 4. 5.

33. És köveket faragni a' kő-foglalásokra, és fát faragni: és minden tudományban mesterséggel mivelni.

34. Annakfelette *ezzel-is* meg-ajándékozta, hogy *egyebeket* (*n*) taníthasson, mind ő, mind Aholiáb, az Achisamáknak fia, a' Dán' nemzetségéből. (*n*) *r.* 31: 2 6.

35. Bé-töltötte *az* ő *elméjeket* bőltseséggel, hogy tudjanak minden mesterséget mivelni, faragni, varrani, szőni, kék selyemmel, veres, karmasin színü, és fejér selyemmel, és hogy találjanak, és tsináljanak minden bőlts mesterséges ékes találmányt.

36. *Te* azért Bésaléel, és Aholiáb, és minden bőlts férfiak, kiknek az Úr adott bőltseséget és értelmet, hogy tudnátok tsinálni a' *Szent.* Hajléknak szolgálatja mellé-való minden ezközöket, mind, a' mint az Úr parantsolta: *mind azokat* meg-tsináljátok.

XXXVI. RÉSZ.

A' Szent Sátort építeni kezdik.

1 Hivá *annakokáért* Móses Bésaléelt, és Aholiábot, és minden bőlts férfiat, kinek szívébe az Úr adott vala tudományt, valakit az ő szíve fel-indíta, hogy oda menne, annak a' művnek meg-mivelésére.

2. És el vévék Mósestől mind azt az ajándékot, mellyet az Izráel' fiai hoztak vala, az Isteni szolgálatra-való Szent hajléknak fel-építésére. *Mindazáltal* még-is minden reggel szabad akaratjok szerént visznek vala ajándékot ő hozzája.

3. Annakokáért el-jövén mind azok a' bőltsek, a' kik a' Szent-hajléknak minden művén munkálódnak vala, az ő művektől, mellyet tsinálnok vala.

4. Szóllának Mósesnek illyen módon: Többet hord a' nép ajándékba, hogy nem mint a mennyi kell a' szolgálat' művére, a' mellyet parantsolt az Úr, hogy tsináljunk.

5. Meg-parantsolá azért Móses, hogy meg-kiál-

kiáltának a' táborban: *Senki* ezután se férfiú, se aszszonyi-állat ne hozzon ajándékot a' Szent-hajléknak müvére. És *illyen módon* meg-szünék a' nép, hogy ne vinne *több ajándékot.*

6. Mert az egész müvnek el-végezésére elég ajándékot hoztak vala, annyira, hogy felettébb-is vólna.

7. A' böltsek azért mindnyájan, a' kik *a' Sátoron* mivelnek vala, meg készítek a' (*a*) hajlékot tiz kárpitokból, viszszáltt fejér selyemből, kék, veres, és karmasin színü selyemből, Kérubimoknak *képeivel* azokat hímező munkával meg-ékesítvén. (*a*) *Fell.* 26: 1.

8. Minden kárpitnak a' hoszsza huszon-nyóltz sing *vala*: a' szélessége minden kárpitnak négy sing vala: mind egy mértéken *valának* a' kárpitok.

9. És ötét a' kárpitoknak egybe foglalák egyiket a' másikkal, a' más rendbéli öt kárpitokat-is egybe foglalák egyiket a' másikkal.

10. Tsinálának kék selyemből szemetskéket-is ez első kárpitnak szélén, a' melly felöl a' másikkal egybe kellene foglalni: hasonlatosképpen a' *több* kárpitoknak a' külső szélén, a' melly felöl más kárpittal egybe kellene foglaltatni.

11. Az (*b*) első kárpiton ötven szemetskéket tsinálának, *hasonlatosképpen* ötven szemetskéket tsinálának a' *másik* kárpitnak szélén, a' holott a' másikkal egybe kell vala foglaltatni: a' szemetskék *pedig úgy tsináltattak vala*, *hogy* egy más ellenébe vólnának. (*b*) *r.* 26: 5.

12. Tsinálának ötven arany horgokat-is, és azokba vetvén a' szemetskéket, egybe foglalák a' kárpitokat, egyiket a' másikkal: és *illyen módon* lőn egy hajlék.

13. Tsinálának (*c*) kárpitokat ketske *szőrből-is* a' hajlékra-való sátornak; tizen-egy kárpitokat tsinálának illyeneket. (*c*) *Fell.* 26: 7.

14. Egygyik kárpitnak hoszsza harmintz sing vala, és minden kárpitnak szélessége négy sing: mind egy mértéken *vóltak* a' tizen-egy kárpitok.

15. És egybe-foglalá külön e' kárpitoknak ötét és hatát külön.

16. Tsinálának ötven szemetskéket-is a' kárpitnak külső szélén, a' melly felöl egybe kelle ne foglalni: ismét ötven szemetskéket tsinálának a' második kárpit szélén, a' melly felöl egybe kellene a' másikkal foglalni.

17. *Annakfelette* ötven réz horgokat-is tsinálának a' Sátornak egybe foglalására, hogy egy lenne.

18. Tsinálának (*d*) fedelet-is a' Sátornak, megveresittetett kos bőrökből, és azon fellyül *tsinálának* fedelet borz bőrökből. (*d*) *Fell.* 26: 14

19. Tsinálának (*e*) alló deszkákat-is e' Hajléknak Sittim fából. (*e*) *Fell.* 26: 15.

20. Tíz sing *vala egygyik* deszkának a' hoszszasága, más fél sing pedig mindenik deszkának a' szélessége.

21. Mindenik deszkának két tsapjai valának, mellyek egymás ellenébe rendeltettek vala, mint a' gráditsnak léptsői: illyen módon tsinálák a' Hajléknak minden deszkáit.

22. A' Hajléknak pedig Dél felöl-való óldalára húsz deszkákat tsinálának.

23. És a' húsz deszkák alá negyven ezüst talpakat tsinálának: egy deszkának két talpakat, másik deszkának-is két talpakat, mindenik deszkának az ő kettős tsapjai szerént.

24. *Hasonlatosképpen* a' Hajléknak második óldalán Éjszak felöl tsinálának húsz deszkákat.

25. És negyven ezüst talpakat azok alá, két talpakat egy deszka alá: *azonképpen* más deszka alá-is két talpakat.

26. A' Hajléknak Nap-nyúgoti szegelete felöl, tsinálának hat deszkákat.

27. *Annakfelette* két deszkákat tsinálának a' Hajléknak szegeleteire a' két óldalain.

28. Mellyek alól kettősök valának, és azonképpen mind a' tetejéig kettősök valának, mellyek egy karikával foglaltattak vala egybe: ekképpen tselekedének mind a' két szegeleteken-való deszkákkal.

29. *Illyen módon* nyóltz dészkák valának, és azoknak tizenhat ezüst talpai, minden deszka alatt két-két talpak.

30. Tsinálának (*f*) rúdakat-is Sittim fából, ötöt a' Hajléknak egy felöl-való óldalának deszkáinak. (*f*) *r.* 26: 26.

31. És öt rúdakat a' Hajléknak másik óldalának deszkáinak, és öt rúdakat a' Hajléknak Nap-nyúgot felöl-való deszkáinak két szegeleteire.

32. *Mind ezek között* a' középső rúdat *úgy* tsinálák, hogy a' deszkáknak közepin, egygyik végétől fogva, mind a' másik végéig általmenne.

33. A' deszkákat pedig arannyal bé-boríták, és azoknak karikáit arannyból tsinálák, mellyeken által-botsátanák a' rúdakat: a' rúdakat-is pedig arannyal meg-boríták.

34. Meg-tsinálák a' (*g*) fedelet-is kék selyemből, veres, és karmasin színü, és meg-viszszáltt fejér selyemből, hímező müvével, tsinálák azt, Kérubimoknak *képeivel meg ékesitvén.* (*g*) *Fell.* 26: 31.

35. És tsinálának annak négy oszlopokat Sittim fából, és azokat arannyal meg-borították, azoknak pedig a' horgai-is aranyból *valának*: és öntének az *oszlop*oknak négy ezüst talpakat.

36. Meg-tsinálák a' Sátor ajtajára-való (*h*) héjazatot is, kék, veres, karmasin színű és viszszáltt fejér selyemből, hímező művével.

(*h*) *Fell.* 26: 36. 37.

37. És annak öt oszlopait, horgaikkal egybe: és azoknak az oszlopoknak gombjait, és övezetit arannyal bé-borították, azoknak öt réz tálpait-is *meg-tsinálák.*

XXXVII. RÉSZ.

A' Hajlékhoz való minden-féle szerszámok meg-tsináltatnak.

1 Meg-tsinálá Bésaléel a' (*a*) ládát-*is* Sittim fából: harmad-fél sing *vala* a' hoszsza, a' széle más fel sing, a' magasága-is más-fél sing.

(*a*) *Fell.* 25: 10. *Sid.* 9: 4.

2. És bé-borítá azt tiszta arannyal, mind belől, mind kivül: és tsinála annak arany pártázatot mind környül:

3. És önte annak négy arany karikákat a' négy szegeleteire: egygyik óldalára-is kettőt, másikra-is kettőt.

4. Tsinála rúdakat-is Sittim fából, és megborítá azokat arannyal.

5. És bé botsátá a' rúdakat a' láda óldalánvaló karikákba, hogy *azoknál fogva* hordozhatnák a' ládát.

6. Meg-tsinálá a' (*b*) kegyelemnek táblaját-is tiszta aranyból; harmad-fél sing vala a' hoszsza, más-fél sing a' szélessége. (*b*) *Fell.* 25: 17.

7. Tsinála két Kérubimokat-is aranyból merőn, a' kegyelem-táblájának két végeire.

8. (*c*) Egygyik Kérubot egygyik végére innen, a' másikat a' másik végére onnan: a' kegyelemnek táblájából veré-ki a' Kérubimokat, a' *táblának* két végén. (*c*) *r.* 25: 19.

9. A' Kérubimok pedig ki-terjesztették vala az ő szárnyaikat fel-felé, úgy hogy az ő szarnyaikkal bé fedeznék a' kegyelem' tábláját, és artzal egybe valának a' Kérubimok; úgy, hogy néznének a' kegyelemnek táblájára.

10. Meg-tsinálá az (*d*) asztalt-is Sittim fából: két sing *vala* a' hoszsza, a' széle egy sing, magasága más-fél sing. (*d*) *Fell.* 25: 23

11. És bé-borítá azt tiszta arannyal, és tsinála annak arany pártázatot környül.

12. Tsinála egy arasznyi széles rekeszt-is annak *mind* környül: és a' rekeszen *fellyül* tsinálának *mind* környül pártázatot aranyból:

13. Önté annak négy arany (*e*) karikákat-is: mellyeket tsinála a' négy lábainak négy szegeletire. (*e*) *r.* 25: 25.

14. (*f*) A' rekeszen alól valának a' karikák, mellyeken a' rúdakat által kellene botsátani, hogy az asztalt hordozhatnák. (*f*) *r.* 25: 27.

15. Tsinála rúdakat-is Sittim fából, és azokat meg-borítá arannyal, hogy *azokon* hordoznák az asztalt.

16. Meg-tsinálá (*g*) az asztalra való eszközöket-is, tálait, temjénezőit, tisztitóit, és ezeknek fedeleit tiszta aranyból. (*g*) *r.* 25: 29.

17. Meg-készité a' (*b*) gyertya tartót-is tiszta aranyból, merőn veré a' gyertya-tartót: annak talpa, mindenik ága, tálatskái, gombjai, és pohárkái, mind ugyan azon *egy merő aranyból valának.* (*b*) *Fell.* 25: 31.

18. Annak hat ágai valának a' két óldalain: egy felől-is három ágai, más felől-is három ágai.

19. Három tálatskák formáltattak vala mondolának formájára egygyik ágán, gombjával, és pohárkájával egybe: *azonképpen* a' másik ágán három tálatskák formáltattak vala mondolának formájára, gombjával és pohárkájával egybe, igy származtak vala ki a' gyertya-tartónak mind a' hat ágai, *mellyek* az óldalán *valának.*

20. A' gyertya-tartónak pedig *szárán* négy (*i*) tálatskák *valának*, mellyek mondolának formájára tsináltattak vala, *és annak-felette* gombjai és pohárkái. (*i*) *r.* 25: 34.

21. És *minden* két ágai alatt gomb *vala, a' másik* két ágai alatt *más* gomb vala, a' *harmadik rendén-való* két ágai alatt-is gomb vala, *tudni-illik* mind a' hat ágai alatt, mellyek a' gyertya-tartónak óldalából valának.

22. Azoknak gombjok és szárok a' derekából verettettek vala: mind az egész gyertyatartó tiszta aranyból-való egy verés vala.

23. Tsinála abba hét szövétnekeket-is, és azoknak *hamva*-fogóit, köpüit tiszta aranyból.

24. (*k*) Egy tálentom tiszta aranyból tsinálá a' *gyertya-tartót*, minden hozzá tartozó ezközökkel egybe. (*k*) *r.* 25: 39.

25. Meg-tsinálá a' jó illathoz (*l*) való óltárt-is Sittim fából: hoszsza annak egy sing, szélessége-is egy sing, négy-szegű: magasága pedig két sing vala: ugyan azon fából valának szarvai-is. (*l*) *Fell.* 30: 1. 2.

26. És bé-borítá azt tiszta arannyal, *tudni-illik annak* felit, az óldalait körös-környül, és a' szarvait: és tsinála környül rajta arany pártázatot.

27. Két-két arany karikákat-is tsinála a' pártázat

tázat alatt a' két óldalán-való két szegeletein, mellyeken által kellene botsátani a' rúdakat, hogy azokon hordoznák azt.

28. És tsinála rúdakat-is Sittim-fából, és azokat meg-borítá arannyal.

29. A' szent kenetnek (*m*) olajját-is meg-tsinálá, és a' tiszta illat-szerekből-való jó illatot, patikárosnak mestersége szerént. (*m*) *Fell.* 30: 25.

XXXVIII. RÉSZ.

A' Hajléknak egyéb szerszámi-is meg tsináltatnak: Aranynak, ezüstnek, és réznek summája.

1 Meg-tsinála az (*a*) egészen égő-áldozathoz való óltárt-is Sittim-fából: öt sing *vala* a' hosszása, öt sing a' szélessége, négy-szegü, és a' magasága három sing. (*a*) *Fell.* 27: 1-2.

2. És tsinála szarvakat az *óltár*nak, a' négy szegeletein, ugyan azon fából vóltak *tsinálva* a' szarvai: és azt bé-borítá rézzel.

3. Annakfelette az óltárnak minden szerszámait meg-tsinálá, fazekait, szítóit, medentzéit, horgas villáit, szénhez-való serpenyőit: minden szerszámait rézből tsinálá.

4. Tsinála az óltárnak, rostélyt-*is* rézből, mint egy hálót, melly annak a' hézagjában *vala*, az alljától fogva a' közepéig.

5. Önte négy karikákat-is a' réz rostélynak a' négy szegeletein, mellyekbe botsátanák a' rudakat.

6. És tsinála (*b*) rúdakat-is Sittim-fából, melyeket rézzel meg-boríta. (*b*) *v.* 27: 6.

7. És a' rúdakat bé-botsátá a' karikákba az óltárnak óldalain, hogy azokon hordoznák azt: *és* hézagon tsinálá azt deszkákból.

8. Meg-tsinálá a' (*c*) mosdót-is rézből, és annak lábát-is rézből: az aszszonyi-állatoknak tükörökből, kik nagy sereggel szoktanak vala gyülni, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe. (*c*) *Fell.* 30: 17-19.

9. (*d*) A' pitvart-is meg-tsinálá, *mellynek* Dél felől jobbra száz sing kárpit vala *az óldala*, fejér viszszált selyemből *tsinált*. (*d*) *Fell.* 27: 9.

10. Azoknak húsz oszlopai, és húsz réz talpai: az oszlopoknak horgai, és azoknak karikái ezüstből *valának*.

11. Éjszak felől-*való óldala*-is száz sing *kárpit vala*: azoknak húsz oszlopai, és húsz talpai rézből: az oszlopoknak horgai, és karikái ezüstből *valának*.

12. Nap-nyúgot felől-való része pedig, ötven sing kárpit vala azoknak tíz oszlopai, és tíz talpai: az oszlopoknak horgai, és karikái ezüstből valának.

13. És a' Nap-kelet felől való része ötven sing *kárpit vala*.

14. Egy felől tizen-öt sing kárpit vala, három oszlopai, és azoknak három talpai.

15. És más felől a' pitvar' ajtajának mind egyik, mind másik felén, tizen öt kárpit, *és* azoknak három oszlopai, három talpai.

16. A' pitvarnak minden kárpitjai körös-környül, viszszált fejér selyemből *tsinált kárpitok vóltanak*.

17. Az oszlopoknak horgai, és karikái ezüstből, és az *oszlopok*nak fejei ezüsttel boríttattak. A' pitvarnak pedig minden oszlopai ezüst veszszőkkel vóltak övezve.

18. A' pitvarnak pedig ajtajának superlátja, szép mesterséggel, kék, veres, karmasin színü, és viszszált fejér selyemből tsinált kárpit vólt, mellynek hossza húsz sing vólt, magassága pedig a' szélére öt sing vólt, a' pitvarnak kárpitjainak magasságának mértéke szerént.

19. És azeknek négy oszlopai, és négy talpai értzből, horgai ezüstből, az oszlopok' fejeinek borítása mind a' karikákkal egybe ezüstből.

20. A' Hajléknak pedig, és a' pitvarnak szegei értzből valának mind körös-környül.

21. Ezek a' Bizonyság-tételnek hajlékának meg-számlált részei, mellyek meg-számláltattak Móses' hagyásából az Áron' Pap' fiának, Ithamárnak általa, hogy azokat a' Léviták őrizzék.

22. (*e*) Bésaléel pedig a' Húr' fiának az Urinak fia, a' Júda' nemzetségéből-*való*, tsinálta mind azokat, a' mellyeket parantsolt vala az Úr Mósesnek (*e*) *v.* 31: 2. 1*Chrón.* 2: 20.

23. És ő véle egygyütt Aholiáb, az Achisamák' fia, Dán' nemzetségéből-*való*, ki bőlts mester vala faragásban, szövésben, varrásban, és mivelni kék, veres, karmasin-színü, és fejér selyemből.

24. Mindenestől pedig az arany, a' melly a' szent helynek tsinálására kőlt, mellyet a' nép adott vala ajándékon, huszon-kilentz tálentom, és hét száz harmintz Siklus, a' szent Siklus*nak mértéke* szerént.

25. Az ezüst pedig, mellyet a' meg-számláltatott gyülekezet adott vala, száz tálentom, ezer hét száz hetven-öt Siklus, a' szent Siklus szerént.

26. Minden személy, a' melly meg-számláltatott vala, a' ki tudni-illik húsz esztendős vólna, és annál sellyebb, kik (*f*) hat száz három ezeren, öt százan, és ötvenen valának, adtak vala fél-fél Siklust, a' szent Siklus szerént. (*f*) 4*Mós.* 1: 46.

27. Az ezüstnek száz tálentomából önték a' Haj-

Hajléknak deszkáinak, és a' superlát' oszlopinak talpait, száz talpat száz tálentomból, egy tálentomból egy talpat.

28. Az ezer hét száz hetven-öt *Siklus*ból tsinálák az oszlopoknak horgait, és azoknak gombjait azokból boríták-meg, az oszlopokat-is azokból övezék-meg ezüst veszszőkkel.

29. Az értz pedig, a' melyet ajándékon adtak vala, hetven tálentom, és két ezer négy száz Siklust *nyomó*.

30. Abból tsinálák a' Gyülekezet' hajléka' ajtajának talpait, az értz óltárt, az óltárban-való értz rostélyt, és az óltárhoz-való mindé szerszámokat.

31. A' pitvarnak is oszlopinak talpait mind körös-környül, és a' pitvar' ajtajának oszlopinak talpait abból tsinálák: annakfelette a' Hajléknak, és a' tornátznak minden szegeit körös-környül.

XXXIX. RÉSZ.

Papi öltözetek tsináltatnak. A' hajléknak minden műve el-végeztetik.

1 A' kék selyemből pedig, veres, és karmasin színű selyemből tsinálának öltöző ruhákat a' Szent Hajlékban-való szolgálatra: Áronnak-is tsinálának szent ruhákat, a' mint az Úr meg-parantsolta vala Mósesnek.

2. Az (*a*) Efódot tsinálák aranyból, kék, veres, karmasin színű, és viszszált fejér selyemből.

(*a*) *Fell.* 28: 6.

3. Mert aranyból lánnákat verének, és azokból metélének vékony arany fonalakat, hogy *azokat* szőnék közösleg a' kék selyem, veres, karmasin színű, és fejér selyem közzé, szép mesterséggel.

4. Az Efódnak vállait úgy tsinálák, hogy egybe illenének, hogy a' két végei egybe kaptsolhathatnának.

5. (*b*) A' szorító-is, melly az *Efód*nak óldala vala, ugyan azon drága szerszámból vólt, mint az Efód: tudni-illik aranyból, kék, veres, karmasin színű, és fejér viszszált selyemből, mint az Úr parantsolta vala Mósesnek. (*b*) *r.* 28: 8.

6. És minekutánna két Onix köveket-is foglaltak vólna aranyba, mellyeket petsét-mettszőnek mesterségével mettszettek vala meg, az Izráel' fiainak nevek szerént.

7. Helyhezteték azokat (*c*) az Efódnak két vállaira, hogy az Iráel' fiainak neveiknek emlékezetiért-való kövek lennének; miképpen az Úr parantsolta vala Mósesnek. (*c*) *r.* 28: 15.

8. Meg-készíté a' (*d*) Hósent-is szép mesterséggel, mint az Efódot aranyból, kék, veres, karmasin színű, és viszszált fejér selyemből. (*d*) *Fel* 28: 15.

9. Négy-szegü vala, és kétszeres a' Hósen: egy arasz vala a' hosszsza, egy arasz a' szélessége-is.

10. És (*e*) négy rend köveket foglalának abba. A' rendi *pedig illyen vala*: Sárdius, Topásius, Kárbunkulus az első rend. (*e*) *r.* 28: 17-20.

11. A' második rend: Smaragdus, Safirus, Jáspis.

12. A' harmadik rend: Linkúrius, Achátes, Ametistus.

13. A' negyedik rend: Chrisolitus, Onichinus, Berillus, mellyek mind aranyba foglaltattak vala az ő helyekben.

14. Azok pedig a' tizenkét kövek, az Izráelnek tizen-két fiainak nevek szerént *rendeltettek vala*, és kő-mettszőnek mestersége által meg-mettszetett vala, mindenik az ő neve szerént, a' tizenkét nemzetségnek *neve szerént*.

15. És tsinálának e' Hósennek egy arányú tekervényes lántzokat-is tiszta aranyból.

16. És *minekutánna* tsináltak *vólna* két arany gombokat, és két arany karikákat: a' két arany karikákat foglalák a' Hósennek két szegeleteire.

17. És foglalák a' két arany lántzokat a' Hósennek két szegeletein-való két arany karikákba.

18. Az arany lántzoknak pedig két felső végeit foglalák a' két arany gombokhoz, mellyek az Efód vállának első részén valának.

19. Tsinálának más két arany karikákat-is, mellyeket a' Hósennek más két szegeleteire foglalának, a' belső részének szegeletire, melly vala az Efódon fellyül.

20. Hasonlatosképpen tsinálának két arany karikákat, mellyeket foglalának az Efódnak elől-való két óldalaira oda alá, egymás ellenébe, a' hollott az Efódnak szorítója vagyon az övén fellyül.

21. És köték a' Hósent az ő karikáinál fogva az Efódnak karikáihoz, kék selyemből tsinált sinórral; hogy az Efódnak övén fellyül vólna, és el-ne választatnék a' Hósen az Efódtól, a' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek.

22. Meg-tsinálá az Efód alá-való (*f*) bő ruhát-is: melly mindenestől kék selyemből szövetetett vala. (*f*) *Fell.* 28: 3.

23. És annak a' bő ruhának közepin likat-is tsinála, mint-egy pántzélnak minémű lika szokott lenni, és azt meg-kétszerezé, hogy meg-ne szakadna.

24. És annak a' ruhának alsó perémjére tsinálának pomagránát' *formájára*-való gombokat, kék, veres, karmasin színű, és viszszált fejér selyemből.

25. Tsinálának tsengetyüket-is tiszta aranyból, és helyhezteték azokat a' pomagránát *formájára tsinált* gombok közzé, a' ruhának alsó peremjére környül.

26. Egy

26. Egy tsengetyü, és egy pomagránát, és *ismét* egy tsengetyü, és egy pomagránát a' ruhának perémjén környül, hogy abban szolgálnának, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

27. Ezekután tsinálának (g) ruhákat fejér selyemből, szövésnek mestersége szerént, Áronnak, és az ő fiainak. (g) *Fell.* 28: 39.

28. A' süveget-is *meg-tsinálák* minden ékességével egybe fejér selyemből, és az imeg-másokat-is viszszált fejér selyemből.

29. Az övet-is viszszált fejér selyemből, és kék, veres, karmasin színü selyemből szép mesterséggel, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

30. A' szent koronának (h) lánnáját-is megtsinálák tiszta arany ból, és fel-mettszék petsétmettszőnek mestersége szerént reá ezt: Szentség az Úrnak. (h) *Fell.* 28: 36.

31. És vonának abba kék selyemből *tsinált* (i) sinórt, hogy azzal a' süvegen fellyül kötnék, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek. (i) r. 28: 37.

32. El-végezteték azért a' Gyülekezet' sátorának egész müve, mellyet az Izráel' fiai mind a' szerént tsinálának, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek. (k) r. 33: 7.

33. És vivék a' Hajlékot Móseshez, minden ahoz tartozó szerszámokkal egybe, karikáit, tábláit, rúdait, oszlopait, és azoknak talpait.

34. A' veres kos bőrből tsinált kárpitot-is, és a' borz bőrből tsinált kárpitot, és a' szent hajléknak superlátját.

35. A' Bizonyság-tételnek ládáját, annak rúdait, és a' kegyelemnek tábláját.

36. (l) Az asztalt, és annak minden edényeit, és a' szent kenyeret. (l) r. 31: 8.

37. A' tiszta arany ból tsinált gyertya-tartót, annak szövétnekit, és minden szerszámit, a' világositani-való olajjal egybe.

38. Az arany öltárt, a' kenetnek olajját, az áromákból tsinált jó illatú állatot, és a' Hajlék' ajtajára-való superlátot.

39. Az értzből tsinált öltárt, és annak értz rostélyát, rúdait, és minden edényeit, a' mosdót, és annak talpát.

40 A' pitvarnak kárpitjait, oszlopait, talpait, és a' pitvar' ajtajára való fedelet, annak köteleit, szegeit; a' Hajléknak, és a' Gyülekezetnek sátorának minden szolgálatjára-való eszközeit.

41. A' szolgálathoz-való ruhákat, hogy azokban szolgálnának a' Szent *hajlék*ban, a' szent ruhákat az Áron Papnak, és az ő fiainak ruháikat, hogy azokban szolgálnának a' Papi tisztben.

42. (m) A' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek, akképpen tsinálák az Izráel' fiai mind az egész müvet. (m) r. 31: 30.

43. És *mikor* látta *vólna* Móses mind az egész müvet, mellyet tsináltak vala, és hogy mindeneştől fogva úgy tsinálták vólna, a' mint az Úr parantsolta vala; meg-áldá őket Móses.

XL. RÉSZ.

Fel-állittatik a' Sátor, és az Úrnak ditsőssége meg-jelenik.

1 Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

2. Az első hóban, annak a' hónak első napján, állasd-fel a' Hajlékot, a' Gyülekezetnek sátorát.

3. Azután vidd-bé oda a' Bizonyság-tételnek ládáját, és a' láda eleibe vond-fel a' fedelet.

4 Azután vidd-bé az asztalt, és azt rendeld-el. Vidd-bé a' gyertya-tartót-is, és (a) gerjeszd-meg annak lámpásit. (a) r. 27: 20.

5. És helyhezteſsed a' jó illatnak arany öltárát a' Bizonyság tételnek ládája előtt, azután vond fel a' Hajléknak ajtajára-való superlátot.

6. Azután helyhezteſsed az egészen égő-áldozatnak öltárát a' Gyülekezet' sátora' Hajlékának ajtaja előtt.

7. A' mosdót pedig helyhezteſsed a' Gyülekezet' sátora között, és az öltár között, és azt töltsd-meg vízzel.

8. Azután állasd-fel körös-környül a' pitvart, és a' pitvar' ajtaját superláttal vond-bé.

9. Annakutánna végyed a' kenetnek olajját, és kend-meg a' Hajlékot, és valami abban vagyon: és *illyen módon* szenteld-meg azt, és annak minden szerszámait, hogy szent légyen.

10. Meg-kenjed az egészen égő-áldozatnak öltárát-is, és annak minden szerszámait: és illyen módon szenteld-meg az öltárt, hogy az oltár légyen szentséges.

11. A' mosdót-is, mind talpával egybe megkenjed, és úgy szenteld-meg azt.

12. Azután állaſsad Áront, és az ő fiait a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe, és mosd-meg őket vízzel.

13. És fel-öltöztetvén Áront a' szent ruhákba, meg-kenvén őtet (b) szenteld-fel, hogy énnékem a' Papságnak tisztiben szolgáljon.

(b) r. 29: 1-35.

14. Az ő fiait-is elől-állatván, öltöztesd-fel őket az ő ruhájokba.

15. És kend-meg azokat-is, mint az ő attyokat, hogy énnékem a' Papi tisztben szolgáljanak, és az ő meg-kenetések lészen ő-nékiek örökké-való Papság, az ő utánnok-valóknál-is.

16. A' mint azért az Úr parantsolta vala, mindeneſtől akképpen tselekedék Móses.

17. Mert (c) a' második eſztendőnek első hónapján, a' hónak első napján, fel-állaták a' Hajlékot. (c) 4*Mós.* 7: 1.

18. Fel-emelé azért Móses a' Hajlékot, és minekutánna annak talpait renddel helyheztette vólna, a' deſzkákat-is fel állatá; a' rúdakat-is általbotsátá azokon, oſzlopait-is fel-emelé annak.

19. Azután fel-teríté a' Hajlékra a' *kárpitokból tsinált* sátort, és annak fedelét-is fellyül reá teríté, a' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek.

20. A' Bizonyság-tételnek *tábláit*-is vévén, helyhezteté a' ládában, a' rúdait-is az *óldalán-való karikákba* tévé, és a' ládán fellyül helyhezteté a' kegyelemnek tábláját.

21. Azután bé-vivé a' ládát a' Hajlékba, és a' ſuperlátot ki-terjeſzté a' láda' eleibe; hogy (d) a' Bizonyság-tételnek ládáját bé-fedezné, mint az Úr parantsolta vala Mósesnek. (d) r. 35: 12.

22. Az aſztalt-is bé-vivé a' Gyülekezet' Sátorába, és helyhezteté azt a' hajléknak Éjſzak felől-való réſzére, a' ſuperláton kivül.

23. És (e) a' kenyereket el-rendelé az aſztalon az Úr előtt, a' mint az Úr meg-parantsolta vala Mósesnek. (e) r. 25: 30.

24. És a' gyertya-tartót helyhezteté a' Gyülekezetnek sátorában az aſztal' ellenébe, a' hajléknak Dél felől-való réſzére.

25. És annak lámpásit meg-gyújtá az Úr előtt, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

26. Az arany óltárt-is helyhezteté a' Gyülekezetnek sátorában, a' ſuperlát' eleibe.

27. És drága áromákból-való illatot tőn azon, a' mint az Úr meg-parantsolta vala Mósesnek.

28. A' Hajlék' ajtajának ſuperlátját-is fel-voná.

29. Az egéſzen égő-áldozatnak óltárát-is helyhezteté a' Gyülekezet' Sátora' Hajlékának ajtaja' eleibe, és áldozék azon egéſzen égő, és eledeli áldozattal, a' mint meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek.

30. A' mosdót-is helyhezteté a' Gyülekezetnek Sátora között, az óltár között, és azt megtőlté vízzel, hogy abból mosdanának.

31. És moſsák vala abból Móses, Áron, és az ő fiai az ő kezeiket, és lábaikat.

32. Mikor bé-akarnak vala menni a' Gyülekezet' Sátorába, és mikor az óltárhoz akarnak vala menni, meg-mósódnak vala, mint az Úr meg-parantsolta vala Mósesnek.

33. Azután fel-állatá a' pitvart a' Hajlék környül, és az óltár környül, és a' pitvarnak ajtajának ſuperlátját-is fel-voná, és illyen módon elvégezé Móses azt az egéſz alkotványt.

34. És (f) bé-fedezé a' felhő a' Gyülekezetnek sátorát, és az Úrnak ditsőſsége bé-töltő a' hajlékot. (f) 4*Mós.* 9: 15. 1*Kir.* 8: 10.

35. Annyira, hogy a' Móses nem mehetne-bé a' Gyülekezetnek Sátorába, minekutánna (g) a' felhő el-borította vólna; mert az Úrnak ditsőſsége fedezi vala bé a' Hajlékot (g) 4*Mós.* 9: 15. 1*Kir.* 8: 10.

36. És mikor a' felhő fel-tiſztúl vala a' Hajlékról; az Izráel' fiai ki-indúlván az ő helyekből, minden ő útjokban elébb mennek vala.

37. Ha pedig a' felhő el-nem távozik vala; ők-is nem mennek vala ki helyekből, mind a' napig, a' mellyen el-távozik vala.

38. Mert az Úrnak (h) felhője vala a' hajlékon nappal: éjtſzaka pedig vala azon tüz, az egéſz Izráel' háza-népének láttára, minden ő útjokban. (h) *Fell.* 13: 21. 4*Mós.* 14: 14. 4*Mós.* 1: 33. *Neh.* 9: 19. *'Sólt.* 78: 14. 105: 39. 1*Kór.* 10: 1.

Móses' második Könyvének vége.

MÓSES' HARMADIK KÖNYVE,
A' LÉVITÁKNAK EGYHÁZI SZOLGÁLATJOKRÓL
ÍRATOTT KÖNYV.

Itt Móses a' ki-jövetelnek második eſztendejebéli első hónak első napjától fogva, a' második hónak első napjáig lett dolgokat írja-meg. 2Mós. 40: 17. 4Mós. 1: 1. *Nevezet ſzerint pedig azokról ír, mellyek a' Czéremóniákról-való törvényre néznek.*

I. RÉSZ.
Égő áldozatok.

1 Szóllítá az Úr Mósest, és bezélle ő véle a' Gyülekezetnek sátorából, ezt mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és parantsold-meg nékiek: Valaki ti közzületek az Úrnak áldozni akar; barmokkal, ökrökkel, és juhokkal áldozzék.

3. Ha

3. Ha egészen égő-áldozattal áldozik öreg barmokból; hímmel és (a) éppel áldozzék: A' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe vigye azt, szabad akaratjából az Úr előtt. (a) 2 *Mós.* 12:5.

4. És az ő kezét tégye az égő áldozatra-való baromnak fejére, hogy kedves légyen *Istennek* ő érette, az ő meg-tisztulására.

5. Azután ölje-meg azt a' tulkot az Úr előtt, és az Áron' fiai, a' Papok annak a' vérét vévén, hintsék mind környül az óltárra, melly a' Gyülekezet' sátorának ajtaja előtt lészen.

6. Annakutánna vonja-le a' bőrét az egészen égő-áldozatra-való baromnak, és vagdalja azt részekre.

7. És az Áron Pap' fiai gerjesszenek tüzet az óltáron, és rakjanak fát a' tűzre

8. Azután az Áron' fiai, a' Papok rendeljék-el a' tagokat, a' fejét és a' kövérit a' fákra, mellyek rakattak az óltáron-való tűzre.

9. Annak bélit-is, és szárait mossa-meg vízzel, és akképpen áldozza-meg mind azokat a' Pap az óltáron egészen égő-áldozatúl. E' tűzzel egészen meg-égéttetett áldozat, kedves illatú lészen az Úr előtt.

10. Ha pedig a' nyájból juhokkal, vagy ketskékkel akar valaki áldozni egészen meg-égetendő áldozatot; hímmel, és éppel áldozzék.

11. És ölje-meg azt az óltárnak Éjszak felől-való óldalánál az Úr előtt, és az Áron' fiai, a' Papok hintsék annak vérét az óltárra mind környül.

12 És el-darabolván azt részekre a' fejével, és kövérivel egybe, rendelje a' Pap azokat a' fákra, mellyek *rakattatnak* az óltáron-való tűzre.

13. A' bélit is, és szárait mossa-meg vízzel, és áldozza-meg mind azokat a' Pap, meg-égetvén az óltáron égő-áldozatúl. *És* az Úrnál kedves illatú tüzes-áldozat lészen.

14. Hogy-ha pedig valami madárral akar áldozni valaki egészen meg-égetendő áldozatot; gerlitzékkel, vagy galamb-fiakkal áldozzék.

15. Mellyet a' Pap az óltárhoz vivén, és megtekerítvén a' fejét, (b) szakaszsza-meg a' nyakát, és égesse-meg az óltáron, minekutánna annak vérét ki-botsátja az óltárnak óldalára. (b) r. 5:8.

16. És minekutánna annak begyit ki-vévén minden rútságával egybe, veténdi azt az óltár mellé Nap-kelet felől, a' hamunak helyére.

17. És azt meg-hasítándja szárnyaival egybe; úgy, hogy egymástól el ne szakaszsza a' tagotskákat: égesse-meg a' Pap azt az óltáron, a' fákon fellyül, mellyek a' tüzön vagynak Egészen tüzzel meg-emésztetett kedves illatú áldozat ez az Úr előtt.

II. RÉSZ.

Szabad akaratból-való eledeli áldozatok.

1 Mikor pedig valamelly ember (a) Minhát akar áldozni az Úrnak, 'semlye lisztből áldozzék, és arra öntsön olait, és temjént tégyen fellyül reá. (a) r. 6:14.15. 9:17.

2. És vigye azt az Áron' fiaihoz, a' Papokhoz, és a' Pap végyen egy marokkal a' 'semlye lisztben az olajjal egyetembe; a' temjént pedig mind el-végye, és égesse-meg az óltáron emlékezetnek okáért; ez tüzzel meg-égetett áldozat, kedves illatú lészen az Úr előtt.

3. A' mi pedig meg-marad ez' áldozatra-való ajándékban, Ároné (b) és az ő fiaié légyen; ez szentséges áldozat lészen az Urnak tüzes-áldozati között. (b) r. 10: 12, 13.

4. Hogy-ha pedig a' Minhát kementzében sültből akarja áldozni valaki; légyenek 'semlye lisztből sütött kovász nélkül-való olajos lepények, vagy olajjal meg-kent kovász nélkül-való pogátsák.

5. Ha pedig a' te áldozatod serpenyőben főzött Minha lészen; olajjal meg-egyelíttetett kovász nélkül-való 'semlye lisztből légyen.

6. Szaggasd darabokra azt, minekutánna olajjal meg-elegyíted: és így Minha lészen.

7. Ha pedig a' te áldozatod rostélyon sültből lészen; olajjal meg-egyelíttetett 'semlye lisztből légyen.

8. És ezekből tsináltatott ajándékot vigyed az Úrnak, és azt a' Papnak bé-mútatván, vigye azt a' Pap az óltárhoz.

9. És végyen a' Pap ez eledelre-való áldozatból emlékezetre-való részt, és égesse-meg azt az óltáron: tüzzel meg-emésztetett jó illatú áldozat ez az Úr előtt.

10. A' mi pedig meg-marad ez' áldozatra-való Minhából; Ároné (c) és az ő fiaié légyen: szentséges áldozat lészen ez az Úrnak tüzes-áldozati között. (c) r. 6: 16-17. 18.

11. Minden Minha, mellyet az Úrnak ajándékoztok, kovász-nélkül-való légyen; mert semmi kovászt és mézet nem áldozhattok az Úrnak, a' tüzes áldozatok között

12. A' Gyümöltsnek (d) első 'sengéinek áldozati között, fel-vihetitek azokat az Úrnak; de a' Minhának áldozajtában az óltárra ne vigyed, *hogy abból* jó-illatú áldozatot *szereznél.* (d) r. 23:17.

13. A' Minhának pedig mindenféle áldozatját (e) sóval meg-sózzad: és a' te Minhádból sóha el ne maradjon a' te Istenednek szövetségének sava, minden te áldozatodban só légyen. (e) *Már.* 9:49.

14. Ha a' te gabonádnak 'sengéjéből akarsz Minhát áldozni az Úrnak; a' tűznél meg-száraztott új gabona-fejekből áldozzál, és a' tellyes gabona-főnek meg-tört gabonájából áldozzad a' te gabonádnak 'sengéjének Minháját.

15. Tőlts olajt reá, tégy temjént reá, Minha ez.

16. És illyen módon áldozzék a' Pap, a' megtörött gabonának jó-illatjával, az ollajjal, és egéſzen a' temjénnel: Tüzes áldozat ez az Úr előtt.

III. RÉSZ.

Hálá adó áldozatok.

1 Hogy-ha hálá-adó áldozat léſzen valamelly embernek áldozatja; ha az ő öreg barmai közzül áldozik, akar hímmel, akar nőſténnyel: ép barmot vigyen az Úr' eleibe. (*a*) 2*Mós.* 12 : 5

2. És tégye az ő kezét az ő áldozatjára való barmának fejére, és a' Gyülekezetnek sátora előtt ölje-meg azt, és az Áron' fiai, a' Papok öntsék annak vérét az óltárra mind környül.

3. (*b*) Annakutánnak a' *Pap* áldozzék tüzes áldozatot az Úrnak, e' hálá-adó áldozatból, tudni-illik annak a' baromnak kövérit, melly a' bélin vagyon, és egéſzen a' kövérit, melly a' béli között *vagyon.* (*b*) 2*Mós.* 29 : 13.

4. Annakfelette mind a' két veséit, és a' kövérséget, melly a' veséken vagyon, és melly a' baromnak bélin vagyon, és a' kövért, melly a' májjon vagyon, a' vesékkel egybe végye-el.

5. És (*c*) égeſsék-meg mind azt az Áron' fiai az óltáron egéſzen égő-áldozatúl, a' fákon, mellyek a' tüzre rakattattak: tüzes és jó illatú áldozat ez az Úr előtt. (*c*) 2*Mós.* 29:5. *Al.* 6:12.

6. Hogy-ha pedig valaki apró baromból akar áldozni az Úrnak hálá adó áldozatot, akar hím, akar nőſtény léſzen az; (*d*) ép, és makula-nélkül-való légyen. (*d*) *r.* 1 : 3.

7. Ha juhból léſzen az ő áldozatja; áldozza azt az Úr előtt.

8. És tégye az ő kezét az ő áldozatjának fejére, azután ölje-meg azt a' Gyülekezet' sátorának előtte, és az Áron' fiai öntsék a' vérét az óltárra mind környül.

9. Annakutánna áldozzék az Úrnak e' hálá-adó áldozatból tüzes áldozatot, tudni-illik annak kövérit, a' farkát egéſzen, mellyet a' háta-gerézdi' végénél vágjon-el, és a' hasához ragadott kövérit, és minden kövérit, melly a' bélihez ragadott

10. És a' két veséit, a' veséken és a' bélen-való kövérrel egybe, és a' máj körül-való kövérséget, mind a' veséivel egybe el-végye.

11. És azt égeſse-meg a' Pap az óltáron: tüzes áldozatnak (*e*) eledele az Úrnak előtte ez.

(*e*) *Al.* 21 : 7, 8, 21, 22. 22 : 35.

12. Hogy-ha pedig valaki ketskével áldozik, áldozza azt az Úr előt.

13. És tégye az ő kezét annak fejére, és ölje-meg azt a' Gyülekezetnek sátora előtt, és öntsék az Áron' fiai annak vérét az óltárra környül.

14. Annakutánna áldozzék az ő áldozatjából tüzes áldozatot az Úrnak: *tudni-illik*, a' kövérit, melly a' bélit bé-fedezi, és a' melly a' bélihez ragadott.

15. Annakfelette a' két veséit, a' kövért, melly a' veséin *vagyon*, és melly a' bélin *vagyon*, és a' májja mellett-való kövért, mind a' veséivel egybe el-végye.

16. Mellyeket a' Pap égeſsen-meg az óltáron: tüzes áldozatnak jó illatú eledele ez az Úr előtt. Minden kövérség az Uré *légyen.*

17. Ez örökké állandó ſzer-tartás légyen minden lakó helyeitekben a' ti utánnatok valóknál, hogy ſemmi kövért és vért meg ne egyetek.

IV. RÉSZ.

Tudatlanságból esett bűnökért való áldozotok.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, ezt mondván: Ha valamelly ember vétkezéndik az Istennek parantsolati ellen olly vétkekkel, mellyeket nem kell tselekedni, és a' parantsolatok közzül valamellyiknek tilalma ellen tselekedéndik.

3. *Mint*: Ha a' ki Pappá kenettetett, vétkezéndik, és azzal okot adánd a' népnek romlására; hozzon az ő bűnéért, a' mellyet tselekedett, az Úrnak egy ép túlkot bűnért-*való áldozatra.*

4. És vigye a' tulkot a' Gyülekezet' sátorának ajtaja eleibe, az Úr' eleibe, és tégye az ő kezét a tuloknak fejére, és a' tulkot ölje-meg az Úr előtt.

5. És (*a*) végyen a' meg-kenettetett Pap a' tuloknak vérében, és vigye-bé azt a' Gyülekezetnek sátorába. (*a*) *r.* 16: 14. 4*Mós.* 19: 14.

6. Annakutánna mártsa a' Pap az ő újját a' vérbe, és hintsen abbol hétſzer az Úr előtt, a' Szent hajléknak ſuperlátja előtt.

7. És (*b*) tégyen a' Pap abban a' vérben, a' jó-illat-tétel óltárának ſzarvára az Úr előtt, melly óltár *vagyon* a' Gyülekezetnek sátorában: a' vérnek többit öntse az égő-áldozatnak óltárának fundamentomára, melly a' Gyülekezet' hajlékának ajtaja előtt vagyon. (*b*) *r.* 7 : 2. 9 : 9.

8. Annakutánna a' tuloknak, mellyet a' bűnért-való áldozatra vitt-fel, minden (*c*) kövérit végye-el, tudni-illik a' bélen, és a' bél körül-való kövérségét. (*c*) *r.* 3 : 3-5

9. A' két veséit-is azokon-való kövérség-

gel

gel egybe, a' bélhez-való kövérséggel: és a' melly kövér a' mája mellett vagyon, mind a' veséivel egybe el végye.

10. (*d*) Miképpen a' hálá-adó áldozatnak tulkából vészik: és azokat égesse-meg a' Pap az egészen égő áldozatnak óltárán. (*d*) *Fell.* 3: 3.

11. A' tuloknak pedig bőrét, és a' húsát, fejével és lábaival egybe, bélit és ganéjját:

12. És mind az egész tulkot vigye-ki a' táboron kivül tiszta helyre, a' hová az áldozatoknak hamuját tőltik: és égesse-meg azt rakás-fán tüzzel; ott égesse-meg, a' hova a' hamut tőltik.

13. Hogy-ha pedig az Izráel' fiainak egész gyülekezete vétkezéndik, és a' gyülekezettől a' vétek el-titkoltatott; és valamit tselekedéndenek az Úrnak valamellyik parantsolatja ellen, mellyet nem kellett vólna tselekedni, annyira, hogy méltók légyenek büntetésre.

14. Mikoron meg-tudatik a' bün, a' mellyet tselekedtek a' parantsolat ellen; a' Gyülekezet áldozzon egy tulkot a' bünért, és vigye azt a' Gyülekezetnek sátora' eleibe.

15. És a' Gyülekezetnek vénei vessék az ő kezeiket a' tuloknak fejére az Úr előtt, és öljemeg azt a' Pap az Úr előtt.

16. Annakutánna a' választatott Fő-Pap vigyen-bé annak a' tuloknak vérében a' Gyülekezetnek sátorába.

17. És bé-mártván a' Pap az ő újját a' vérbe, hintsen a' vérben (*e*) hétszer az Úr előtt, a' superlátnak előtte. (*e*) *r.* 16: 19.

18. Annakfelette abban a' vérben tégyen az óltárnak szarvára-is, melly az Úr előtt a' Gyülekezetnek sátorában *vagyon*: azután a' vérnek többit tőltse az égő-áldozat' óltárának fundamentomára, melly a' gyülekezet' sátorának ajtaja előtt vagyon.

19. A' tuloknak pedig minden kövérit végyeel, és égesse-meg az óltáron.

20. És mindenestől fogva úgy tselekedjék azzal *a' Pap*, mint az ő maga bünéért-való tulokkal: és meg-tiszttítja a' gyülekezetet a' Pap, és meg-botsáttatik nékiek.

21. Ki-vigye a' tulkot a' táboron kivül, és meg-égesse azt, miképpen meg-égette az első tulkot. A' gyülekezet' bünéért-való áldozat ez.

22. Ha Fejedelem vétkezéndik, és az ő Urának Istenének parantsolatja ellen tselekedéndik valamit, mellyet nem kell tselekedni, és vétkezéndik tudatlanságból.

23. Vagy pedig más mondotta meg-nékie a' bünt, a' mellyet tselekedett; vigyen áldozatra egy ép makula nélkül-való ketske-bakot.

24. És tégye az ő kezét a' baknak fejére, és ölje-meg azt ott a' helyen, a' holott megszokták ölni az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmot: az Úr előtt bünért-való áldozat ez.

25 És végyen a' Pap az áldozatra-való baromnak vérében az ő újjával, és az égő-áldozatnak óltárának szarvaira tégye azt; a' többit a' vérnek tőltse az égő-áldozatoknak óltárának fundamentomára.

26. A' kövérit pedig mind égesse-meg az óltáron, mint a' hálá-adó áldozatnak kövérit; és *akképpen* meg tiszttítja azt a' Pap az ő bünétől: és meg-botsáttatik nékie.

27. Ha pedig a' föld' népe közzül (*f*) valamelly köz ember vétkezéndik tudatlanúl, és az Urnak valamellyik parantsolatja ellen valamit tselekedéndik, mellyet nem kell tselekedni, és vétkezéndik. (*f*) 4*Mós.* 15: 27.

28. Mikor meg-esméréndi a' bünt, a' mellyet tselekedett; vigyen áldozatra az ő bünéért egy nőstény ketskét, épet és makula-nélkül-valót.

29. És tégye az ő kezét e' bünért-való áldozat' fejére, és ölje-meg azt a' bünt, a'holott az égő-áldozatra-való barmok meg-szoktak öletni.

30. Annakutánna végyen a' Pap annak vérében az ő újjával, és tégye az égő-áldozat' óltárának szarvaira, a' vérnek többit tőltse az óltárnak fundamentomára.

31. Azután végye el (*g*) minden kövérit, mint szokták a' háládásra-való áldozatnak kövérit el-venni: és azt égesse-meg a' Pap az óltáron, jó illatú áldozatúl az Urnak. Ekképpen tiszttítsa-meg azt a' Pap, és meg-botsáttatik annak. (*g*) *Fell.* 3: 9.

32. Ha pedig juhot viszen az ő bünéért-való áldozatra; nőstényt és épet vigyen.

33. És kezét tégye annak a' bünért-való áldozatnak fejére, és ölje-meg azt azon helyen, a' holott a' Pap meg-szokta ölni az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmot.

34. Annakutánna végyen a' Pap annak vérében az újjával, és tégye az égő-áldozatnak óltárának szarvaira; a' vért pedig mindenestől tőltse azon óltárnak fundamentomára.

35. Azután végye-el mindenestől a' kövérit, mint el-vészik a' hálá-adó áldozatra-való juhnak kövérit, és égesse-meg azt a' Pap az óltáron jó illatú áldozatul az Úrnak. Eképpen tiszttítsa-meg azt az embert a' Pap az ő bünétől, a' mellyet tselekedett, és meg-botsáttatik nekie.

V. RÉSZ.

Külömb-külömb féle bünökért-való áldozatok.

1 Ha valamelly ember vétkezéndik, az-az: Ha hallotta a' káromló beszédet, és ő bizonyság lehetne, hogy látta, vagy hogy bizonnyal tudja: (*a*) ha meg nem mondja azt, annak a' bünnek büntetését hordozza.

(*a*) *Pél.* 29: 24.

2. Vagy ha valaki illet valami tisztátalan állatot, akar tisztátalan vadnak, akar valami tisztátalan állatnak, akar tisztátalan féregnek hólt testét, és azt nem tudná; (*b*) tisztátalan lészen, és vétkezett. (*b*) *Hag.* 2 : 13.

3. Vagy ha illeti az embernek akarmi tisztátalanságát, mellyel meg-fertéztetik, és azt nem tudta, hanem azután értette-meg; vétkezett.

4. Vagy ha az ember esküszik, az ő szájából ki-szalaszt ván, hogy gonoszt, vagy jót tselekeszik, annak minden tisztátalansága szerént, mind a' szerént, a' mint az ember szokott esküvéssel hirtelen szóllani, és azt nem tudta: hanem azután vette eszébe, hogy valamellyik *b-szédé*ben vétkezett.

5. Ez illyen ember, mivelhogy valamellyik beszédében vétkezett; szükség, hogy meg-valja azt, a' miben vétkezett.

6. Azért vigyen áldozatot az ő bünéért az Úrnak; a' bünért, *mondom*, a' mellyel vétkezett, egy nőstény juhot, avagy ketskét az ő nyájjából, az ő bünéért, és tisztítsa-meg őtet a' Pap az ő bünéből.

7. Hogyha nintsen arra-való ereje, hogy juhot, vagy ketskét vihetne áldozatra; vigyen az ő bünéért-való áldozatra két (*c*) gerlitzéket, vagy két galamb fiakat az Urnak: az egyiket a' bünért-való áldozatra, a' máfikat egészen meg-égetendő áldozatra. (*c*) *v.* 12 : 8. *Luk.* 2 : 24.

8. És vigye azokat a' Paphoz, és először áldozza-meg azt, a' melly a' bünért-való áldozat, és annak a' fejét a' nyak-tsigájánál mefsemeg, úgy hogy el-ne szakaszsza.

9. És a' bünért-való áldozatnak vérében hintsen az óltár' óldalára, és a' vérnek többit nyomja-ki az óltár' fundamentomára. Bünért-való áldozat ez.

10. (*d*) A' máfikat egészen égesse-meg égő-áldozatúl, úgy, a' mint szokás; és illyen módon meg-tisztítja a' Pap az embert a' büntől, a' mellyet tselekedett, és meg-botsáttatik néki. (*d*) *Fell.* 1:15

11. Hogy-ha arra-is nintsen ereje, hogy két gerlitzéket, vagy két galamb-fiakat vigyen áldozatra; vigyen áldozatra az, a' ki vétkezett, egy Efa 'semlye lisztnek tized' részét: ne tégyen ahoz olajt, se pedig temjént; mert bünért-való áldozat ez.

12. Mellyet mikor a' Paphoz viszen, a' Pap végyen abból egy tellyes marokkal, az embernek *Isten előtt-való* meg-emlékezetiért, és égesse-meg azt a' tüzön, hogy légyen tüzes áldozat az Úr előtt. Bünért-való áldozat ez.

13. Igy tisztítsa-meg a' Pap az *embert* az ő bünéből, mellyel vétkezett valamellyikben ama' *bünök* közzül, és meg-botsáttatik néki. A' *lisztnek maradéka* légyen a' Papé, (*e*) mint a' Minhának maradéka (*e*) *Fell.* 2:3.

14. Azután szólla az Úr Mósesnek, és monda:

15. Ha valaki gonoszságot tselekedéndik és vétkezéndik tudatlanúl, el-vévén valamit azokban, mellyek az Úrnak szenteltettek: vigyen *áldozatot* az ő vétkéért az Úrnak, egy ép kost az ő nyájjából, a' mint te betsülöd *a' kárt* ezüst Siklusokra, a' Szent Siklus (*f*) szerént, hogy légyen az, a' vétkért-való áldozat.

(*f*) 2 *Mós.* 30 : 13.

16. És a' mit vétkezett, tudni-illik, hogy az *Istennek* szenteltettet *el-vette*, azt meg-fizesse: annakfelette ötöd' részt tégyen hozzája, és adja azt a' Papnak. Igy a' Pap meg-tisztítja azt a' bünért-való áldozat által, és meg-botsáttatik néki.

17. Hogy-ha valamelly ember vétkezéndik, és tselekedéndik valamit az Úr' parantsolati ellen, mellyet nem kell tselekedni: és eszébe nem vette, jóllehet bünös légyen; és az ő bünéért méltó légyen büntetésre:

18. Vigyen az ő nyájából egy szeplő nélkül-való kost a' bünért-való áldozatra a' Paphoz, ához képest, a' mint te betsülöd *az embernek bünét*; és tisztítsa-meg a' Pap az embert az ő vétkéből, mellyet tselekedett tudatlanságból, eszébe azt nem vévén: és meg-botsáttatik néki.

19. Bünért-való-áldozat ez; mivelhogy az Úr ellen vétkezett vólt.

VI. RÉSZ.

Egő áldozat: Eledeli, és bünért-való áldozat.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, 's monda:

2. Mikor valamelly ember vétkezéndik, (*a*) és gonoszságot tselekedéndik az Úr ellen, *tudni-illik*, ha meg-tagadja felebarátjának nála lettett pénzét; vagy hogy kereskedésben-való társaságra felebarátjától pénzt nem vett; vagy *ha meg-tagadja*, hogy erővel, és patvarral nem vette-el másnak marháját: (*a*) 4 *Mós.* 5 : 6, 7.

3. Vagy ha el-veszett marhát talált, és azt meg-tagadándja; vagy valami dologért hamissan (*b*) meg-esküszik, mindenben, valamelly dolgot az ember bün nélkül nem tselekedhetett.

(*b*) 4 *Mós.* 5 : 8.

4. Mi-

4. Mivelhogy azért bűnt tett, és vétkezett; mind azt, a' mit erő hatalommal vett-el, vagy álnoksággal tsalt-el, mind pedig a' nála le-tettet, mellyet meg-tagadott vólt, mind az el veszett, és meg-talált marhát, adja meg.

5. Akármi légyen, a' minn meg-esküt vólt hamissan; fizesse meg azt, a' mit ért: (*c*) és annakfelette a' marhának ötöd' része, a' mit tenne; azt fizesse annak, a' kié a' marha vólt, azon napon, a' mellyen az ő bűnéről vallást tészen a' bűnért-való áldozat által. (*c*) 4*Mós.*5: 7.

6. Az ő bűnéért-*való áldozatra* pedig vigyen az Úrnak az ő nyájából egy ép kost a' Pap-hoz, a' bűnnek betsüje szerént, hogy a' bűnért azt meg-áldozza.

7. És így tisztítsa-meg a' Pap azt az Úr előtt: és meg-botsáttatik néki, mind az, a' mit tselekedett, és a' miben vétkezett.

8. Szólla ismét az' Úr Mósesnek, ezt mondván:

9. Parantsolj Áronnak, és az ő fiainak, és mond-meg: Ez az egészen meg-égetendő-áldozat felől-való törvény. Neveztetik pedig egészen égő-áldozatnak: mivelhogy egészen meg-égettetik tűzzel, melly az óltáron ég mind egész éjtszaka virradtáig; mert az óltáron-való tűznek szüntelen égni kell, és nem kell hagyni, hogy el-aludjék.

10. A' Pap öltözzék az ő szoros ruhájába, és az inegmást-is végye-fel az ő testére, és tisztítsa-el a' hamvat, minekutánna a' tűz meg-emésztette az óltáron az áldozatot, és tőltse a' hamvat az óltár' mellé.

11. Azután vesse-le azt a' ruhát, öltözzék más ruhába, és vigye-ki a' hamvat a' táboron kivül tiszta helyre.

12. A' tüzet pedig, melly az óltáron vagyon, táplálják az óltáron, el ne aludjék, hanem gondot viseljen a' Pap reája, hogy minden reggel égjen a' fa az óltáron, és minden egészen meg-égetendő áldozatot arra rendeljen, és azon áldozzék hálá-adásra-való kövérségeket-is.

13. A' tüz szüntelen tápláltassék *fával* az óltáron, és ne hagyják el-alunni.

14. E' pedig (*d*) a' Minhának törvénye: Az Áron fiai*nak akarmellyike* áldozza azt az Úr előtt az óltáron. (*d*) *v.* 2:14. 4*Mós.* 15: 4.

15. És végyen a' Minhának 'semlye lisztében egy tellyes marokkal: azonképpen az olajban-is *végyen*; a' temjént pedig, melly a' Minhán *vagyon*, mindenestől *el-vegye*, égesse meg az óltáron: annak füsti, kedves illat az Úr előtt.

16. A' mi pedig a' *Minhára-való* lisztben marad, Áron (*e*) és az ő fiai egyék-meg, kovászszal-nélkül-való pogátsákban egyék-meg a' Szent-helyen, a' Gyülekezet' pitvarában egyék-meg azt. (*e*) *v.* 2:3. 10. 10:12, 13.

17. Ne süssék *azt* kovásszal; mert nékiek adtam azt, *hogy* ő részek *légyen* az én tüzes-áldozatimból: szentséges állat az, mint a' bűnért és vétekért-való á*dozat.*

18. Az Áron fiai közzül csak a' férfiak egyék azt. Örökké-való szer-tartás légyen ez a' ti utánnatok valók közt, az Úrnak tüzes-áldozati felől. Valami illeténdi azokat, szentséges légyen.

19. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

20. Ez az Áronnak, és az ő fiainak áldozatj*a*, mellyet az Úrnak áldozzanak mindenkor, mikor valamelly ő közzülök fel-szenteltetik: egy Efa 'semlye lisztnek tized' része Minhának áldozatjára, mellynek felét reggel, felét estve áldozza.

21. Serpenyőben olajjal főzze-meg, szépen fel-hójagozva vigye-fel, és a' meg főtt Minha darabokat áldozza az Úrnak jó és kedves illatúl.

22. A' melly Pap az *Áron'* helyébe az ő fiai közzül meg-kenettetik; az mivelje ezt: örökké-való szer-tartás *légyen ez*, az Úrnak mindenestől meg-égettessék.

23. Mert a' Pap' Minhájának mindenestől meg-kell égettetni, nem kell *abban semmit* meg-enni.

24. Szólla ismét az Ur Mósesnek, és monda:

25. Szólljáronnak, és az ő fiainak, 's ezt mondjad: E' *légyen* a' bűnért-*való áldozatnak* törvénye: a' melly helyen meg-szokták ölni az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmot, azon helyen öljék-meg a' bűnért-*való áldozatnak barmát* az Úr előtt; *mert* szentséges az.

26. A' melly Pap meg-áldozza a' bűnért-*való áldozatot*; az egye-meg azt, a' Szent-helyen egyemeg, a' Gyülekezet' sátorának pitvarában.

27. Valami annak az áldozatnak húsát éri; szent légyen és ha annak vérében valami a' ruhájára esik valakinek; azt a' ruhának részét, a' mellyre a' vér esett, mossa-meg a' Szent helyen.

28. És a' föld-fazekat, a' mellyben azt főzték; el-törjék: hogyha-pedig értz fazék lejénd; meg-vakarják, és vízzel meg-mossák.

29. A' Papi *nemzet*ben csak a' férfiak egyékmeg azt: szentséges állat az.

30. Valamelly bűnért-való áldozatnak vérében bé-viszsnek a' Gyülekezetnek sátorába, a' bűnnek a' Szent-helyen-való el-törlésére; azt meg ne egyék *a' Papok-is*, hanem tüzzel meg-égettessék.

VII.

VII. RÉSZ.

Vétekért való, és hálá-adó áldozatok.

1 Ez légyen a' vétekért-való áldozatnak törvénye: szentséges dolog az.

2. A' (*a*) melly hellyen *szokták* meg-ölni az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmot; *ugyan ott* öld-meg a' vétekért-*való áldozatnak barmát.* Annak pedig vérét hintsed az óltárra körös-környül. (*a*) *r.* 1: 11.

3. Mindenestől pedig annak kövérit meg-áldozzad, a' farkát-is, és a' melly kövér a' belet bé-fedezi.

4. A' két veséit-is, és azokon-való kövért, melly a' bél mellett vagyon, és a' májja mellett-való kövér hártyát, mind a' veséivel egybe elvégye.

5. És égesse meg azokat a' Pap az óltáron égő-áldozatúl az Úrnak. Vétekért-*való áldozat* ez.

6. A' Papi nemzetben tsak a' férfiak egyék ázt, (*b*) a' Szent helyen egyék-meg; *mert* szentséges állat. (*b*) *r.* 6: 16-26. 4*Mós.* 18: 10.

7. Mint a' bünért-*való áldozat*, úgy *légyen* a' vétek*ért-való áldozat-is*, mind a' két rendbéli áldozatnak ugyan azon egy régulája légyen. A' Papé légyen, a' ki azt meg-áldozta.

8. Az egészen égő-áldozatot pedig a' melly Pap áldozza; annak a' baromnak bőre, a' mellyet meg-áldozott, azé légyen, tudni-illik a' melly Pap azt meg-áldozta.

9. Ismét minden Minha, mellyet kementzében sütnek, és a' mellyet serpenyőben, vagy rostélyon készítenek; a' Papé légyen, a' ki azt áldozza.

10. Annakfelette minden olajos, vagy száraz Minha, Áron' fiaié légyen mint egygyiké, úgy a' másiké.

11. E' pedig a' hálá-adó áldozatnak törvénye, mellyet az Úrnak áldoznak.

12. Ha hálá-adásért áldozik valaki; a' hálá-adásnak áldozatjával egygyütt, áldozzék kovász nélkül-való (*c*) olajos lepényeket, és olajjal megkent pogátsákat, és serpenyőben meg-rántott 'semlyéből-való pogátsát, az olajjal gyúrt lepényekkel egybe. (*c*) *r.* 2: 4-7.

13. A' béleseknek kívüle kovászos kenyeret-is vigyen az áldozatra, az ő jó elő-mentének hálá-adó áldozatjával egybe.

14. És *mind* ezekből áldozzanak az Úrnak egy kenyeret, mellyet ő előtte fel-emeljenek, és a' légyen a' Papé, a' ki a' hálá-adásra-való áldozatnak vérét el-hinti.

15. A' jó elő-menetelért-való hálá-adásnak áldozatjának húsát, ugyan az áldozatnak napján meg-egyék; senki abban ne hagyjon reggelig.

16. Hogy-ha fogadásból, vagy szabad akaratból vagyon az áldozat; a' melly napon áldozza azt valaki, azon napon meg-egyék: a' mi meg-marad benne, másod' napon egyék-meg.

17. A' mi pedig annak az áldozatnak húsában tovább maradna; harmad' napon tűzzel égettessék-meg.

18. Mert ha valaki a' jó elő-menetelért-való hálá-adó áldozatjának húsában ejéndik (*d*) harmad' napon; nem lészen kedves az, a' ki áldozta azt, és attól nem vészi *az Úr* jó neven, útálatos lészen az *áldozat*: és valaki ejéndik abban, az ő bünének büntetését hordozza.

(*d*) *Ezék.* 4: 14.

19. És azt a' húst, a' melly valami tisztátalan állatot illeténd, meg-ne egyék; *hanem* tűzzel égessék-meg: ezen kivül a' hálá-adó áldozatnak húsát, minden, a' ki tiszta *a' Papok közzül*, eheti *szabadon.*

20. Mert valaki ejéndik a' hálá-adó áldozatnak húsában, melly az Úré, (*e*) tisztátalan lévén; az ollyan ember ki-gyomláltatik az ő *nemzetségének* népe közzül. (*e*) *r.* 15: 3.

21. Mikor valaki illet valami tisztátalan állatot, akar tisztátalan embert, akar tisztátalan barmot, vagy akarmit, a' mi útálatos volna, és annakutánna eszik a' hálá-adó áldozatnak húsában, melly az Úré; ki-gyomláltatik az az ember az ő *nemzetségének* népe közzül.

22. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

23. Szóllj az Izráel' fiainak, ezt mondván: Az ökörnek, a' juhnak, és a' ketskének semmi (*f*) kövérit meg-ne egyétek. (*f*) *r.* 3: 17.

24 A' meg-hólt állatnak, és *vadtól* meg-szaggatott állatnak kövérivel élhettek akarmi külső egyéb szükségtekre; de semmiképpen azt meg-ne egyétek.

25. Mert valaki meg-ejéndi afféle állatoknak kövérit, mellyekből az ember tűzzel megemésztetendő áldozatot szerez; az az ember, a' ki azt meg-ejéndi, ki-gyomláltatik az ő *nemzetségének* népe közzül.

26. Hasonlatosképpen semmi (*g*) vért meg-ne egyetek a' ti lakó helyeitekben, se madárnak, se baromnak vérét. (*g*) 1*Mós* 9: 4. *r.* 3: 17.

27. Valaki meg-ejéndik valami vért; bizonyára az az ember ki-gyomláltatik az ő *nemzetségének* népe közzül.

28. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

29. Szóllj az Izráel' fiainak, ezt mondván:

A'

A' ki az Úrnak áldozik hálá-adó áldozattal, ő *maga* vigye az Úrnak az ő áldozatját: *tudni-illik*, a' hálá-adásra-való áldozatot.

30. Az ő maga tulajdon keze hozza az Úrnak tüzes áldozatjára-*valót*, *tudni-illik*, a' kövérit a' szegyével egybe; a' szegyét *azért*, hogy az Úr előtt meg-ingattassék.

31. Annakutánna a' Pap égesse-meg azt a' kövért az óltáron; (*b*) a' szegye pedig légyen Ároné, és az ő fiaié. (*b*) 4*Mós.* 18: 18.

32. A' jobb lapotzkáját-is a' hálá-adó áldozatra-való baromnak, a' Papnak adjátok, hogy azt fel-emelje.

33. A' ki az Áron' fiai közzül a' hálá-adó áldozatnak vérét, és kövérit meg-áldozza; azé légyen annak *a' baromnak* jobb lapotzkája.

34. (*i*) Mert a' meg-ingattatott szegyet, és fel-emeltt *jobb* lapotzkát ki-választottam az Izráel' fiainak hálá-adó áldozatjokból: és adtam az Áron Papnak, és az ő fiainak, örökké meg-állandó végezés szerént, az Izráel' fiaitól *vejendő részül*. (*i*) 2*Mós.* 29: 27.

35. Ez a' meg-kenettetett Áronnak, és az ő meg-kenettetett fiainak *részek* az Úrnak tüzzel meg-emésztetendő áldozatiból, a' naptól fogva, mellyen parantsolta *Móses*, hogy szolgálnának a' Papi tisztben az Úrnak.

36. Melly *részt* parantsolt az Úr, hogy nékiek adnának az Izráel' fiai, a' melly napon meg-kente őket *Móses*, örökké-való rend-tartás szerént, minden ő utánnok-valók között.

37. Ez az egészen meg-égetendő áldozatnak, a' Minhának, a' bünért, és a' vétekért-való áldozatnak, a' Papok' szentelésének áldozatjának, és hálá-adó áldozatnak törvénye.

38. Mellyet parantsolt az Úr Mósesnek a' Sinai hegyen, a' melly napon parantsolá az Izraél' fiainak, hogy áldoznának néki a' Sinai *begynek* pusztájában.

VIII. RÉSZ.

Áronnak, és az ő fiainak fel-szenteltetések.

1 Szólla az Úr Mósesnek mondván:

2. Végyed az Áront, és az ő fiait ő vele egyetembe, és az öltözeteket, a' kenetnek olajját, és a' bünért-*való áldozatra* egy tulkot, két kosokat, és egy kosár kovásztalan kenyereket.

3. És mind az egész sokaságot gyüjtsd egybe, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

4. És akképpen tselekedék Móses, a' mint az Úr parantsolta vala néki: és gyüle mind az egész sokaság a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

5. Akkor monda Móses a' Gyülekezetnek: Ez a' dolog, mellyet az Úr parantsolt tselekedni.

6. És elől-állatván Móses Áront, és az ő fiait, meg-mosá őket vízzel.

7. És fel-öltöztetvén Áront a' szoros ruhába, bé-övedzé őtet az övvel, és azon fellyül reá adván a' bő selyem ruhát, az Efódot-is reá adá, és bé övedezvén az Efódhoz-való övvel, meg-szorítá őtet.

8. És az Efódon fellyül fel-tévé a' Hósent, és abba tévé az Urimot, és a' Thumimot.

9. Annakutánna fel-tévé a' fejébe a' süveget, és elől a' süvegen fellyül tévé az arany (*a*) lánnát, a' szent koronát, a' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek. (*a*) 2*Mós.* 28: 36.

10. Vévé Móses a' kenetnek olajját is, és meg-kené a' szent hajlékot minden benne-valóval egybe, hogy meg-szentelné azokat.

11. És meg-hinté azzal az óltárt-is hétszer, és meg-kené azt-is minden hozzá-tartozó szerszámokkal egybe, a' mosdót-is *meg-kené* a' talpával egybe, hogy azokat meg-szentelné.

12. (*b*) Az Áron' fejére-is tölte a' kenetnek olajjában, és meg-kené őtet, hogy meg-szentelné őtet. (*b*) 2*Mós.* 30: 30. *Sólt.* 133: 12.

13. Azonképpen elől állatá Móses az Áron' fiait-is, és fel-öltözteté azokat-is az ő öltözetekbe, és bé-övedzé őket az övvel, süveget-is tőn fejekbe, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

14. Azután elő-hoza egy tulkot a' bünért-való áldozatra, és Áron az ő fiaival egybe a' bünért-való áldozat' tulkának fejére tévé az ő kezét.

15. És *minekutánna azt* meg-ölte *vólna*, Móses annak vérében tőn az ő újjával az óltárnak szarvaira mind körül, és meg-tisztítá az óltárt, és a' több vért tölté az óltárnak fundamentomára: hogy meg-szentelné azt minden bünökből-való meg-tisztúlásra.

16. Azután vévé mind azt a' kövérséget, melly annak a' bélin vala, és a' májja mellett-való kövérséget, mind a' két vesejét, és azoknak kövérségét, és meg-égeté Móses azokat az óltáron.

17. A' tulkot pedig, az-az annak bőrét, húsát, és ganéját meg-égeté tüzzel a' táboron kivül: a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

18. Azután elől-hozá az egészen meg-égetendő áldozatra-való kost, és Áron Pap, és az ő fiai tévék az ő kezeiket annak fejére.

19. Mellyet minekutánna meg-ölt vólna; Móses hinté annak a' vérét az óltárra körös-környül.

20. És a' kost részekre vagdalván, meg-égeté Móses a' fejét, a' tagjait, és a' kövérit.

21. Minekutánna meg-mosta vólna vízzel a' bélit, és a' lábait; ekképpen meg-égeté Móses mind az egész kost az óltáron. Az Úr' haragjának meg-engesztelésének tüzzel egészen megégettetett jó illatú áldozatja ez: (*d*) a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek. (*d*) 2*Mós.* 2..: 18.

22. Azután elől-hozá a' másik kost-is, a' Papok' szentelésének áldozatjára-való kost, és tévék Áron, és az ő fiai az ő kezeket annak fejére.

23. Mellyet mikor meg-ölt vólna, vön Móses annak vérében, és meg-kené azzal az Áron' jobb fülének gombáját, és jobb kezének, és jobb lábának nagyobbik újjait.

24. Elől állatá az Áron' fiait-is, és azoknak-is jobb füleiknek gombáit, és jobb kezeiknek, és lábaiknak nagyobbik újjait meg-kené Móses a' vérrel, azután több vért tölté Móses az óltárra mind környül.

25. És minekutánna vette vólna annak a' kövérit, a' farkát, és egészen a' bélin-való kövérit, a' májja mellett-való kövérit, és a' két veséit kövérivel egybe, és a' jobb lapotzkáját.

26. És a' kovásztalan kenyereknek kosarából, melly az Úr előtt vala, *mikor* vett *vólna* egy kovász nélkül-való lepényt, és egy olajos bélest, és egy pogátsát; raká mind azokat a' kosnak kövérire, és a' jobb lapotzkájára.

27. És mind ezeket az (*e*) Áronnak, és az ő fiainak kezeikre rakván, azokat az előtt vélek meg-ingattatá. (*e*) 2*Mós.* 29: 24.

28. Azután el-vévén azokat az ő kezeikből, meg-égeté azokat az óltáron égő-áldozatúl: A' Papok' szentelésének jó illatú áldozati ezek, mellyek az Úrnak tüzzel meg-égettettek.

29. El vévé pedig Móses annak a' szegyét, mellyet az Úr előtt meg-ingata, melly a' Móses' része lön a' meg-szentelésnek áldozatjából: (*f*) a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

(*f*) 2*Mós.* 29: 26. *Fell.* 7: 33.

30. Annakutánna Móses véve a' kenetnek olajjában, és a' vérben, melly az óltáron vala, és meg hinté azokkal Áront, és az ő ruháit, az ő fiait, és az ő fiainak ruháikat ő véle egygyütt. És ekképpen meg-szentelé Áront, és az ő ruháit, az ő fiait, és az ő fiainak ruháikat ő véle egygyütt.

31. Azután meg-hagyá Móses Áronnak, és az ő fiainak: Főzzétek-meg e' kosnak húsát a' Gyülekezet' sátorának ajtaja előtt, és ott egyétek-meg azt; és e' (*g*) kenyeret, melly a' megszentelésnek *kenyereinek* kosarában vagyon, miképpen meg-parantsoltam, ezt mondván: Áron, és az ő fiai egyék-meg azt. (*g*) 2*Mós.* 29: 32. *Al.* 24: 9.

32. A' mi pedig meg-marad e' húsban, és a' kenyérben, tüzzel égettessék-meg.

33. De a' Gyülekezetnek sátorának ajtaján kivül ne menjetek heted' napig, mind az' napig, mellyen bé-tellyesednek a' ti meg-szenteltetéseteknek napjai; mert hét napokon szenteli-meg az Úr a' ti szolgálatotokat

34. A' miképpen ma tselekedett; azonképpen parantsolta az Úr, hogy tselekedjünk, a' ti megtisztúlástokra.

35. Azért a' Gyülekezetnek sátorának ajtajánál légyetek éjjel, és nappal heted' napig, és szorgalmatoson meg-tartsátok, a' mit az Úr parantsolt meg-tartani, hogy meg-ne haljatok; mert így parantsolta nékem.

36. Áron annakokáért, és az ő fiai, mind akképpen tselekedének, a' mint az Úr nékiek parantsolta vala Móses által.

IX. RÉSZ.

Áronnak első áldozatja, mellyet az Úrtól-való tűz emésztett meg.

1 És nyóltzad' napon szóllítá Móses Áront, és az ő fiait, és az Izráelnek Véneit.

2. És monda Áronnak: Végy egy gyermekded tinót bünért-*való áldozatra*, és egy kost, egészen meg-égetendő áldozatra, mellyek épek légyenek: és azokat vigyed az Úr' eleibe.

3. Az Izráel' fiainak-is szóllj, ezt mondván: Végyetek egy ketske-bakot bünért-*való áldozatra*, és egy esztendős borjút, és juhot, épeket, egészen meg-égetendő áldozatra.

4. És egy ökröt, és kost, hogy azokat hálá-adó áldozatúl meg-áldozzák az Úrnak: és olajos Minhát. Mert ma az Úr meg-jelenik tinéktek.

5. Minekutánna azért meg-szerzették vólna, a' mellyeket Móses parantsolt vala; vivék azokat a' Gyülekezet' sátora' eleibe, és mind az egész sokaság elől jövén állának az Úr' eleibe.

6. És monda Móses: Ez a' dolog, mellyet az Úr parantsolt, meg-tselekedjétek azt, és meg-jelenik néktek az Úrnak ditsősége.

7. És monda Móses Áronnak: Jöjj ide az óltárhoz, és elősször a' te bünödért-*való áldozatodat*, és a' te egészen meg-égetendő áldozatodat áldozzad-meg, magadnak, és a' népnek tisztúlására. Azután keszítsd-el a' népnek áldozatját-is, és az ő megtisztúlásokért áldozzál, a' mint az Úr parantsolta.

8. Áron annakokáért az óltárhoz járúlván, megölé az ő borjúját, az ő bünéért-való áldozatra.

9. És az Áron' fiai ő hozzája vivék annak vérét, és az ő újjait abba mártván, (*a*) tön abban az óltár' szarvaira: a' többit a' vérnek tölté az óltár' fundamentomára. (*a*) *r.* 16: 6. *Sid.* 5: 3.

10. A'

10. (*b*) A' kövérit pedig, a' veséit, és a'májja' mellett-való kövérit meg-áldozá a' bűnért az óltáron: a' mint az Úr néki parantsolta vala.

(*b*) *r.* 8: 16. 25.

11. A' húsát pedig és a' bőrét meg-égeté a' táboron kivül.

12. Azután meg-ölé az ő egészen-meg égetendő kosát: kinek mikor az Áron' fiai elől-vitték vólna annak vérét, el-hinté azt az óltár környül.

13. Hasonlatosképpen minekutánna a' kosnak tagjait, és fejét elől-vitték vólna néki, hogy azokat meg-áldozná az óltáron.

14. Minekutánna meg-mosá annak bélit és lábait; meg-égeté azokat egészen az óltáron.

15. Azután kezde a' kőségnek áldozatjához, és először vévé a' nép' bűnének *áldozatjáért-való* bakot, mellyet meg-ölvén meg-áldoza a' bűnért, mint először az ő bűnéért-való áldozatot áldozta vala.

16. Azután elől-hozá az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmokat-is, és meg-áldozá azokat a' szokás szerént.

17. A' Minhát-is elől-hozá, és abból egy tellyes marokkal vévén, meg-égeté az óltáron, a' (*c*) reggeli áldozattól külön.

(*c*) 2 *Mós.* 29: 38. 39.

18. Ezeknek felette meg-ölé a' népnek hálá-adó áldozatjára-való ökröt-is, és a' kost, és mikor annak vérét az ő fiai elől-vitték vólna nékie; el-hinté azt az óltár' környékén.

19. Azután mikor elől-vitték vólna az ökörnek, és kosnak kövérit, a' farkát, a' bélin-való kövérségét, a' veséit és a' máj' mellett-való kövért:

20. Helyhezteték a' kövérségeket a' szegyekre, és meg-égeté az óltáron a' kövérségeket.

21. De a' szegyeket és azoknak jobb-lapotzkájokat Áron meg-ingatá az Úr előtt, a' mint *az Úr* parantsolta vala Mósesnek.

22. Ezeknekutánna Áron fel-emelvén az ő kezeit a' népre, meg-áldá őket, és le-szálla *az óltárról*, minekutánna a'bűnért-való áldozatot, az egészen meg-égő áldozatot és a' hálá-adásnak áldozatját el-végezte vólna.

23. Annakutánna méne Móses Áronnal egybe a' Gyülekezetnek sátorába, és *mikor* ki-jönének *onnét*, *hogy* a' népet meg-áldanák; meg-jelenék az Úrnak ditsősége mind a' sokaságnak.

24. Mert az Úr elől tüz (*d*) jöve alá, és meg-emészté az óltáron az egészen meg-égetendő áldozatot és a' kövérségeket: *mellyet* mikor a' sokaság látott-vólna, fel-kiáltván artzal, le-borúlának. (*d*) 1 *Kir.* 18: 38. 2 *Krón.* 7: 21.

X. RÉSZ.

Bűne, és büntetése Nádábnak, és Abihúnak: Papokra néző parantsolatok: Áronnak maga-mentsége Mósesnél.

1 Vévék pedig az Áron' fiai, Nádáb és Abihú az ő temjényezőjöket, és tevének azokba szenet, és azon fellyül jó illatra való szerszámot, és az Úr' eleibe vivének idegen tüzet, mellyet nem parantsolt vala nékiek *az Úr*.

2. Annakokáért tüz jöve-ki az Úr elől, és meg-emészté azokat, és (*a*) meg-halának az Úr előtt. (*a*) 4 *Mós.* 3: 4. 26: 61. 1 *Krón.* 24: 2.

3. És monda Móses Áronnak: Ez a' mit (*b*) szóllott az Úr, ezt mondván: A' kik énhozzám közel vagynak, azokban szenteltetem-meg, és mind a' sokaság előtt meg-ditsőíttetem. (*b*) 1 *Chr.* 24: 4.

4. De Áron semmit nem szólla. És szóllítá Móses (*c*) Misaelt és Elsafánt, az Uzzielnek, az Áron' attya-báttyának fiait, és monda nékiek: Jertek, vigyétek-ki a' ti atyátokfiait a' Szent*hely*ről a' táboron kivül. (*c*) 2 *Mós.* 6: 18. 22.

5. El-jövének azért, és ki-vivék őket ugyan azon öltözetekben a' táboron kivül, a' mint Móses parantsolta vala.

6. És monda Móses Áronnak, és Eleázárnak és Ithamárnak, az *Áron'* fiainak: (*d*) A' ti fejeiteket meg ne mezítelenitsétek, ruháitokat meg ne szaggatsátok, hogy meg ne haljatok, és az egész Gyülekezet ellen ne gerjedjen-fel *az* Úr' *haragja*; hanem a' ti atyátokfiai, az Izráelnek egész nemzetsége, sirjanak a' tüzön, mellyet az Úr gerjesztett. (*d*) *Ezék.* 24: 17.

7. A' Gyülekezet' sátorának ajtaja elől-is el ne távozzatok, hogy meg ne haljatok; mert az Úr keneténck olajja vagyon ti rajtatok. Kik a' Mósesnek beszéde szerént tselekedének.

8. És szólla az Úr Áronnak 's monda:

9. (*e*) Bort és részegítő italt ne igyál te, vagy a' te fiaid veled egygyütt, mikor bé-akartok menni a' Gyülekezet' sátorába, hogy meg ne haljatok; örökké-való szer-tartás légyen az a' ti utánnatok valóknál.

(*e*) *Ezék.* 44: 21. 1 *Tim.* 3: 3. *Bir.* 13: 7.

10. Hogy meg-választhassátok a' szent dolgokat és állatokat, az egyéb közönséges dolgoktól és állatoktól; a' tiszta állatokat a' tisztátalanoktól,

11. És hogy tanithassátok az Izráel' fiait mind a' törvényekre, a' mellyeket az Úr szólott nékiek Móses által.

12. Szólla pedig Móses Áronnak, és Eleázárnak, és Ithamárnak az *Áron'* meg-maradott fiainak: Vegyétek-el e' Minhát, melly meg-maradott az Úrnak tüzes áldozatitól; és egyétek-

meg azt kovász-nyélkül-való kenyerekkel ez óltár mellett; mert szentséges állat az.

13. Azért egyétek azt a' Szent-helyen; mert te jutalmad, és a' te fiaidnak jutalma az Úrnak tüzzel meg-emésztetett áldozatiból; mert (f) így parantsolta *az Úr*. (f) *Fell.* 2: 3. 6. 16.

14. A' meg-ingattatott szegyet pedig, és felemeltt lapotzkát meg-egyétek tiszta helyen, te és a'te fiaid, és leányid veled egygyütt; mert tenéked, és a' te fiaidnak jutalmúl adattak azok az Izráel' fiainak hálá-adó áldozatjokból.

15. A' fel-emeltt lapotzka, és a' meg-ingattatott szegy, mellyeket a' tüzzel meg-emésztendő kövérségekkel viſznek-fel, hogy azokat az Úr előtt mútogaſsák: a' légyen te jutalmad, és a' te fiaidé örökké-való törvény szerént, a'mint az Úr parantsolta.

16. És mikor Móses a' bün*ért áldoztatott* bak felől szorgalmatoson tudakoznék; meg-érté, hogy a' *Nádábra és Abihúra szállott* tüz emésztette vólna meg. Azért fel-gerjede az ő haragja Eleázár és Ithámár ellen, az Áronnak meg-maradott fiai ellen, és monda:

17. Miért nem ettétek-meg a' bün*ért való áldozat*ot a' Szent-helyen? Mert szentséges állat az, holott néktek adta azt az Ur a' nép' bünének hordozásáért, és annak el-törléséért, az Úr előtt.

18. Imé nem vitetett-bé annak az *áldozatnak* vére a' Szent hajlékba; *azért* meg-kellett vólna ennetek a' Szent-helyen, a' mint én (g) parantsoltam vala. (g) *Fell.* 6 26.

19. Monda Áron Mósesnek: Imé ma áldozták-meg az ő bünök*ért-való áldozat*ot, és az egészen meg-égő áldozatot az Úr előtt; nékem pedig melly nagy keserüségem esék! Ha meg-ettem vólna ma a' bünért-való áldozatot, vallyon kedves lett vólna-é az Úr előtt?

20. Mellyet mikor hallott vólna Móses; jóvá hagyá az ő *feleletit*.

XI. RÉSZ.

Külömbség a' tiszta, és tiſztátalan állatok között, a' megételre és meg illetésre nézve.

1 Szólla Ismét az Úr Mósesnek, és Áronnak, ezt mondván:

2. Szóljatok az Izráel' fiainak, ezt mondván: Ezek az állatok, mellyeket *szabad léſzen* meg-ennetek, a' földnek minden oktalan állati közzül.

3. Valamelly állatnak hasadt a' körme, és a' körme hasadása kettős, és kérőt rág az oktalan állatok közzül; azt meg-egyétek.

4. Mindazáltal ezeket meg ne egyétek az *állatok* közzül, mellyek tsak kérőt rágnak, és azok közzül, mellyeknek tsak meg-hasadott a' körmök: a' tevét; mert *jóllehet* kérőt rág, de meg-hasadott körme nintsen: *azért* tiſztátalan légyen néktek.

5. A' hörtsököt, mert *jóllehet* kérőt rág, de meg-hasadott körme nintsen; tiſztátalan légyen néktek.

6. A' nyúlat, mert *jóllehet* kérőt rág, de meghasadott körme nintsen; tiſztátalan légyen néktek.

7. A' diſznót, mert *jóllehet* hasadt a'körme, és a' körme hasadása kettős, de kérőt nem rág; légyen azért tinéktek tiſztátalan.

8. Ezeknek húsokban ne egyetek, és hólt testeket ne illesétek; légyenek tinéktek tiſztátalanok.

9. Ezt egyétek-meg pedig a' vízben lakó állatok közzül: Valamelly állatnak a' vizekben, a' tengerben, a' folyó-vizekben szárnya és héja vagyon; azt meg-egyétek.

10. Valamellynek pedig szárnya, és héja nintsen, a'tengerben és a' folyó-vizekben, mind azok közzül, mellyek úsznak és élnek a' vízben; útálatos légyen néktek.

11. Annyira útálatosok légyenek néktek; hogy azoknak húsokban ne egyetek, és azoknak hólt testek-is útálatos légyen ti előttetek.

12. Valaminek nintsen szárnya, vagy héja a vizekben; útálatos légyen ti előttetek.

13. A' szárnyas állatok közzül légyenek tinálatok útálatosok, meg ne egyétek; útálatosok ezek: a' keselyű, ölyv, kánya.

14. A' sas, és a' héjja az ő nemével egybe.

15. Minden holló az ő nemével egybe.

16. Strútz, bagoly, kakuk, karoly az ő nemével egybe.

17. Éjjeli varjú, hattyú, huhogató-bagoly.

18. Ökör-bika, publikán madár, gém.

19. Eszterag, szarka az ő nemével egybe, büdös-babuk és denevér.

20. Valamelly szárnyas állat négy *lábon* jár, útálatos légyen ti nálatok.

21. Mindazáltal meg-egyétek a' négy *lábon* járó szárnyas állatok közzül az ollyant, a' mellynek hoszszú lábai vagynak, mellyekkel a' földön szökdétselhet.

22. Ezek *pedig* az *ollyan állat*ok közzül, a' *mellyeket* meg-egyetek: Arbé az ő nemével, Solhán az ő nemével, Chargol az ő nemével, Chagáb az ő nemével.

23. Egyéb szárnyas állat, mellynek négy lábai vagynak; útálatos légyen ti nálatok.

24. És

24. És ezekkel meg-fertéztetitek magatokat. Valaki illeténdi azoknak hólt testeket; tisztátalan lészen estvéig.

25. És valaki azoknak hóltt testeket hordozza; meg-mossa az ő ruháit, és tisztátalan légyen estvéig.

26. Minden állat, a' mellynek körmén hasadás vagyon, de mindenestől két részre nem hasadott, és kérőt nem rág; tisztátalan légyen ti nálatok: valaki illeténdi azt; tisztátalan légyen.

27. Minden állat, valamelly a' négy lábú állatok között a' tenyerén jár; tisztátalan légyen ti előttetek. Valaki az ollyan állatoknak hólt testeket illeténdi; tisztátalan légyen estvéig.

28. És a' ki az ollyan állatoknak hólt testeket hordozándja; meg-mossa az ő ruháit, és tisztátalan légyen estvéig: Tisztátalanok légyenek *azért* ti előttetek.

29. A' földön mászó állatok közzül pedig tisztátalanok légyenek ti előttetek ezek: A' menyét, egér, a' béka az ő nemével egybe.

30. A' sül-diszno, Chaméleon, gyék, tsiga, és vakondok.

31. Ezek tinéktek tisztátalanok minden mászó állatok közzül: valaki illeténdi azokat, minekutánna meg-halnak, tisztátalan légyen estvéig.

32. És minden állat, valamellyre ezek közzül valamelly esik az ő hólta után; tisztátalan légyen: akar fa edény, akar ruha, vagy bőr, vagy'sák lejénd, akar mi edény, mellyel az ember valamit tselekeszik; a' vízbe tétessék, és tisztátalan légyen estvéig, azután tiszta légyen.

33. Annakfelette minden tserép edény, valamellybe ezek közzül valamelly esik, valami abban lészen; tisztátalan lészen: és az edényt el-törjétek.

34. Minden eledel, mellyet meg-szoktak enni, (*a*) tisztátalan lészen; ha a' *tisztátalan* vizet töltik reá: és minden ital, mellyet isznak *tisztátalan* edényből, tisztátalan lészen.

(*a*) *Róm.* 14:14.

35. És minden, valamire esik azoknak hóltt testek, tisztátalan lészen: akar kementze, akar vas-fazék légyen; el-töretteséek, tisztátalanok azért ti előttetek-is tisztátalanok légyenek.

36. Mindazáltal a' forrás, a' kút, a'vizes-tók tiszták lésznek: de a' mi azoknak hólt testeket illeti, tisztátalan légyen.

37. Hogy-ha azoknak hóltt testek a' vetni való magra eséndik; mindazáltal tiszta lészen.

38. De ha vizet töltenek a' vetni-való magra, és úgy esik azoknak hóltt testek abba; tisztátalan légyen előttetek.

39. Ha az oktalan állatok közzül valamelly meg-haland, mellyet szoktatok meg-enni, a' ki annak hóltt testét illeti; tisztátalan lészen estvéig.

40. A' ki pedig ejéndik annak hóltt testében; meg-mossa az ő ruháit, és légyen tisztátalan estvéig: azonképpen a'ki ki-viszi annak hóltt testét, meg-mossa ruháit, és tisztátalan légyen estvéig.

41. Minden állat, melly a' földön tsúsz-mász; útálatos légyen, meg ne egyétek.

42. Valamelly állat, a' hasán tsúsz, és négy lábon, vagy többen jár a' földön tsúszó-mászó minden állatok közzül; meg ne egyétek azokat, hanem útálatosok légyenek ti előttetek.

43. Ne fertézteséetek-meg magatokat semmi állatnak meg-ételével, melly *a' földön* tsúsz-mász: meg se undokítsátok magatokat azokkal; mert fertelmesek lennétek azoknak meg-ételével.

44. Mert én vagyok a' ti Uratok Istentek; (*b*) hogy meg-szenteljétek magatokat és szentek légyetek; mert én szent vagyok: meg ne fertézteséetek azért magatokat semmi tsúszó-mászó állattal, melly a' földön mász.

(*b*) *All.* 19:2. 20:7. 1*Pét.* 1:16.

45. Mert én vagyok az Úr, ki az Égyiptomnak földeből ki-hoztalak, hogy légyek néktek Istentek. Légyetek azért szentek; mert én szent vagyok.

46. Ez a' törvény a' földi állatokról, a' szárnyas állatokról és minden élő állatokról, mellyek a' vízben úsznak, és minden *élő* állatokrol, mellyek a' földön tsúsznak-másznak.

47. Hogy válaszást tudjatok tenni a' tisztátalan és tiszta között; az ollyan állat között, mellyet meg-esznek, és az ollyan állot között, mellyet meg nem esznek.

XII. RÉSZ.

A' gyermek szülő aszszonyi-állatnak törvényi.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és ezt mondjad: (*a*) Az aszszonyi-állat, minekutánna az ő méhében fogad, ha fiat szüléend, hét napig tisztátalan lészen, a' napok szerént, mellyeken az ő rajta való betegségnek miatta tisztátalan szokott lenni.

(*a*) *Luk.* 2. 22.

3. (*b*) Nyóltzad' napon pedig a' *férfiú magzat*nak testének bőre környül-metélteséek.

(*b*) 1*Mós.* 17:12. *Luk.* 1:59. 2:21. *Ján.* 7:22.

4. Azután harmintz-három napig házában tartóztassa magát a' vérből-való tisztúlásában: semmi szent állatot ne illessen, a' Szent-helyre ne menjen; míg-nem az ő tisztúlásának napjai el-telnek.

5. Hogy-ha leányzót szűlénd; tisztátalan légyen két hétig, miképpen tisztátalan szokott lenni az ő természet szerént-való nyavalyája miatt: azután hatvan-hat napokig házában maradjon a' vérből-való tisztúlásában.

6. Mikor pedig bé-telnek az ő tisztúlásának napjai, a' fiúnak, vagy leánynak születése után; (*c*) vigyen egészen meg-égetendő áldozatra esztendős bárányt, és galamb-fiat, vagy gerlitzét bünért való-áldozatra, a' Gyülekezet' Sátorának ajtaja' eleibe a' Paphoz. (*c*) 4*Mós.* 6: 10.

7. A' ki áldozza-meg azt az Úr előtt, és *illyen módon* tisztítsa-meg azt, és tiszta légyen a' vérnek folyásának utánna. Ez a' gyermekszülő aszszonyi-állatnak törvénye, mikor fiat, vagy leányt szüléndi.

8. Hogy-ha nintsen ereje arra, hogy bárányt, vinne az áldozatra; végyen (*d*) két gerlitzéket, vagy két galamb-fiakat, az egygyiket egészen-égetendő áldozatra, a' másikat bünért-való-áldozatra, és meg-tisztítja azt a' Pap, 's tiszta légyen. (*d*) *Luk.* 2. *v.* 24.

XIII. RÉSZ.

Az ember testén, vagy valami ruhán fakadott poklosságnak meg-esmérése, és arról-való ítélet-tétel.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek és Áronnak, és monda:

2. Ha valamelly embernek testének bőrén láttatik tarjagosság, vagy var, vagy valami fejér szeplő, annyira, hogy állíttassék poklosságnak lenni; ez illyen embert (*a*) vigyék az Áron Paphoz, vagy az ő fiai közzül egy Paphoz: (*a*) *v.* 14:2.

3. És mikor meg-nézi a' Pap annak testének bőrén azt a' fakadékot, ha abban a' szőr el-változándik fejérré, és a' fakadéknak színe alább lejénd a' természet szerént-való bőrnél; tehát poklosságnak tsapása az: Minekutánna azért azt meg-nézéndi a' Pap; tisztátalannak ítélje azt.

4. Hogy-ha a' szeplő fejér lejénd az ember' testének bőrén, és annak színe nem szállott alább a' bőrnél, a' szőr-is rajta fejérré nem változott; az ollyan embert a' Pap rekessze külön *az emberektől* heted' napig.

5. Azután nézze-meg azt a' Pap heted' napon, ha az ő ítélete szerént a' fakadék azon állapatban vagyon, és killyebb nem terjedett a' bőrön; ismét rekessze külön azt a' Pap heted' napig.

6. Nézze-meg azután a' Pap heted' napon másodszor-is azt, és ha a' fakadék meg-kissebbedett, és el nem terjedett a' bőrön; tisztának ítélje lenni azt a' Pap, mert tsak fakadék vólt: mossa-meg ruháit, és légyen tiszta.

7. Hogy-ha pedig a' fakadék el-terjedett a' bőrön, minekutánna a' Paptól az ember tisztának ítéltetett; nézze-meg azt a' Pap újjonnan.

8. Ha azért látja a' Pap, hogy a' fakadék el-terjedett a' bőrön; ítélje azt a' Pap tisztátalannak, mert poklosság az.

9. Ha az emberen poklosság fakadánd; vigyék azt a' Paphoz.

10 Kit minekutánna meg-tekínténd a' Pap, ha a' fakadék a' bőrön fejér, és azon a' szőr fejérré változott; ha valami eleven hús vólna is a' fakadékban.

11. Régi meg-aggott poklosság az annak testének bőrén; azért tisztátalannak ítélje azt a' Pap, és bé ne rekessze; mert nyilvan-való poklos.

12. Hogy-ha mind napról napra terjed a' poklosság annak bőrén, és a' poklosság annak bőrét el-foglalja tetétől fogva talpig, valamelly felől a' Pap nézéndi:

13. Minekutánna meg-nézéndi a' Pap, hogy ha a' poklosság mind az egész bőrét el-borította: tehát tisztának ítélje azt; mert mivelhogy mindenestől fejérré vált, tiszta azért.

14. De valamelly nap eleven hús tettszik meg abban; tisztátalan légyen azon napon.

15. Minekutánna azért meg-látándja a' Pap az eleven húst; tisztátalannak ítélje az embert; mert az az eleven hús tisztátalan: poklosság az.

16. De ha az eleven hús meg-változik fejérré; menjen a' Paphoz.

17. És minekutánna meg-nézéndi a' Pap, ha a' fakadék fejérré változott; tehát tisztának ítélje azt a' Pap, mert tiszta.

18. Mikor pedig az ember' testének bőrén valami kelevény lejénd, ha az meg-gyógyúl:

19. És azután a' kelevénynek helyén, támad fejér dagadás, vagy fejér szeplő, verhenyős színü; mútassák-meg a' Papnak.

20. És mikor meg-látándja a' Pap, ha annak színe alább esett a' bőrnél, és annak a' szőre változott fejérré; tehát azt tisztátalannak ítélje a' Pap: poklosság az, a' melly meg-újjúlt a' kelevénynek helyén.

21. Ha

21. Ha pedig, mikor azt a' Pap meg-nézi, nintsen abban fejér szőr, és alább nem szállott a' bőrnél, hanem meg-kisebbedett; rekeszsze külön azt a' Pap heted' napig.

22. Ha a' bőrön el-terjed; tisztátalannak ítélje azt a' Pap, mert poklosság az.

23 Ha pedig helyén áll az a' szeplő, és el-nem terjedett, a' kelevénynek helye az; azért tisztának ítélje azt a' Pap.

24. Viszontag ha az ember' testének bőrén égés lejénd, és lejénd annak meg gyógyúltt helyén fejér, verhenyős szeplő, vagy *szinte* fejér.

25. Nézze-meg azt a' Pap, ha annak a' szőre fejérré változott a' szeplőben, és a' szine alább esett a' bőrnél; poklosság az, melly az égésnek helyen támadott; azért tisztátalannak ítélje azt a' Pap, mert poklosság.

26. Hogy-ha pedig, mikor meg-nézi azt a' Pap, nem lészen a' szeplőben fejér szőr, és a' bőrnél alább nem esett, hanem inkább meg-kisebbedett; tehát a' Pap rekeszsze külön heted' napig.

27. Annakutánna mikor meg-nézi azt a' Pap heted' napon, ha el-terjedett a' bőrön, a' Pap ítélje azt tisztátalannak; mert poklosság az.

28. Ha pedig helyén álland az a' szeplő, és el-nem terjedett a' bőrön, hanem inkább kisebbedet; az égésből támadott dagadás az: azért tisztának ítélje azt a' Pap, mert az égésnek helye.

29. Viszontag, ha valamelly férfiúnak vagy aszszonyi-állatnak fakadékja keléud, vagy a' fején, var vagy a' szakállában.

30. Nézze-meg a' Pap azt, és ha annak szine alább szállott a' bőrnél, és abban vagyon sárga vékony szőr; tisztátalannak ítélje a' Pap azt; mert az, a' főnek, és szakállnak poklosága.

31. És mikor meg-tekinti a' Pap a' varat, ha annak szine alább nem esett a' bőrnél, és fekete szőr nem lejénd abban; rekeszsze külön a' Pap azt, a' ki úgy meg-varasodott, heted' napig.

32. Azután, mikor heted' napon meg-nézi azt a' Pap, ha a' var nem terjedett, és nem termett abban sárga szőr, és a' varnak szine alább nem esett a' bőrnél:

33. Azt beretválják-meg; de a' varat el-ne beretválják, és másodszor-is a' varas embert rekeszsze külön a' Pap heted' napig.

34. Mikor pedig heted' napon meg-nézi azt a' Pap, ha a' var el-nem terjedett a' bőrön, és annak szine alább nem esett a' bőrnél; tehát azt tisztának ítélje a' Pap, és minekútánna meg-mosándja ruháit, tiszta lészen.

35. Ha pedig el-terjedett a' var a' bőrön, az ő tisztúlása után.

36. Nézze meg újjonnan a' Pap, hogy-ha el-terjedett a' bőrön a' var; ne gondolion azzal a' Pap, ha sárga szőr nintsen-is benne, tisztátalan az.

37. Hogy-ha az ő ítélete szerént meg-állott a' var, és fekete szinű szőr indúltt abban; meggyógyúltt az a' var, tiszta ember az; azért tisztának ítélje azt a' Pap.

38. Viszontag mikor a' férfiúnak, vagy aszszonyi-állatnak testének bőrén fejér szeplők indúlnak.

39. Nézze-meg a' Pap, és ha az ő testeknek bőrén a' szeplők fejérednek, és világosok kezdenek lenni; a' bőrön támadott fejér var az, és tiszta az ember.

40. Hogy-ha pedig az embernek haja mindenestől el-húll; az ollyan ember kopasz, tiszta az.

41. Ha pedig valamelly embernek elől húll-el haja; az-is kopasz, és tiszta az.

42. Hogy-ha pedig az embernek mindenestől fogva-való kopaszságán, vagy az elől-való kopaszságán fejér verhenyős szinű szeplő támad; az nem egyéb, hanem annak kopaszságán indúltt poklosság.

43. Annakokáért nézze-meg azt a' Pap, és ha annak a' szeplőnek dagadása fejér verhenyős szinű a' kopaszságon, és ollyannak tettszik, mint a' bőrön-való poklosság:

44. Az ollyan ember poklos, tisztátalan; mindenestől tisztátalannak ítélje azt a' Pap, mivelhogy az ő fején vagyon az ő poklosága.

45. A' melly emberen pedig a' poklosság vagyon; ruhája meg-szaggatva légyen, mezítelen fővel járjon, a' bajuszát bé-fédezze, és azt kiáltsa: Tisztátalan vagyok, tisztátalan vagyok!

46. Mind addig tisztátalan légyen, míg rajta lészen a' poklosság; mert tisztátalan az: csak ő maga lakjék egyedül a' táboron kivül.

47. Viszontag mikor valami ruhán poklosság vagyon, mint vagy gyapjú, vagy len ruhák:

48. Vagy len, vagy gyapjú fonalból szőtt ruhának mellyék-fonalán, vagy bél-fonalán, akar valami bőrön, vagy bőrből tsináltt eszközön légyen.

49. És az a' poklosság lejénd valamelly ruháu, zőld, vagy verhenyős szinű, vagy bőrön, vagy a' mellyék-fonalon, vagy a' bél-fonalon, vagy valami bőrből tsináltt eszközön; poklosság az: mutassák-meg a' Papnak.

50. És mikor meg-nézéndi a' Pap azt a' poklosságot; rekeszsze külön azt heted' napig.

51. Azután mikor meg-nézi a' poklosságot heted' napon, ha el-terjedett a' poklosság azon a' ruháu, vagy mellyék-fonalon, vagy bél-fonalon, vagy bőrön, vagy akarmi bőrből tsinált eszközön

közön; meg-emésztő poklosság az, tiſztátalan állat az.

52. Annakokáért meg-égeſse azt a' ruhát, akar gyapjúból, akar lenből-való mellyék-fonalat, vagy bél-fonalat, akar bőrből tsinált eſzközt, mellyen e' poklosság lejénd; mert meg-emésztő poklosság az: meg-égetteſsék azért.

53. Hogy-ha, mikor a' Pap meg-nézi, a' poklosság el-nem terjedett a' ruhán, vagy mellyék-fonalon, vagy bél-fonalon, vagy bőrből tsináltt eſzközön.

54. A' Pap parantsolja-meg, hogy moſsák-meg azt heted' napig, a' minn a' poklosság lejénd, azután ismét rekeſzſze-el azt másodſzor-is.

55. Minekutánna pedig a' Pap meg-nézi azt a' mosás után, ha a' poklosság el-nem változtatta ſzínét; ha el-nem terjedett-is a' poklosság: de úgyan tiſztátalan állat az: tüzzel égesd-meg azt; mert meg-emésztő poklosság az, akar az első réſzén légyen a' ruhának, akar a' hátulsó réſzén.

56. Hogy-ha pedig minekutánna a' Pap meg-nézte azt, és a' poklosság meg-kiſsebbedett a' mosás után; tehát azt a' réſzt ſzakaſzſza-el attól a' ruhától, vagy bőrtől, vagy mellyék, vagy bél-fonaltól.

57. Hogy-ha még-is meg-tettſzik vagy a' ruhán, vagy a' mellyék, és bél-fonalon, vagy bőrből tsináltt eſzközön; tehát meg-újjúlt poklosság az: tüzzel égesd-meg azt, valaminn az a' poklosság lejénd.

58. Az a' ruha pedig, vagy mellyék-fonal, avagy bél-fonal, vagy akarmi bőrből tsináltt eſzköz, minekutánna meg-mosod, ha el-távozik róla a' poklosság; mosd-meg másodſzor-is, és tiſzta léſzen.

59. Ez a' poklosságról-való törvény, melly poklosság lejénd akar gyapjúból, akar lenből tsináltt mellyék-fonalon, vagy bél-fonalon, vagy akarmi bőrből tsináltt eſzközön, hogy meg-esmérteſsék az, tiſztának, vagy tiſztátalannak lenni.

XIV. RÉSZ.

A' poklosságból meg-tiſztúltt embernek tiſzti: a' háznak poklosſága, és annak meg tiſztitásának módja.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, mondván:

2. E' légyen a' poklos embernek törvénye, az ő meg-tiſztúlásának napján: hogy (*a*) vigyék a' Paphoz. (*a*) *Mát.* 8: 4.

3. A' Pap pedig (*b*) menjen-ki a' táboron kivül, és minekutánna meg-nézéndi a' Pap, ha meg-gyógyúlt a' poklos a' poklosságból.

(*b*) *Márk* 1: 44. *Luk.* 5: 14. 17: 14.

4. Parantsolja-meg a' Pap, hogy a' meg-tiſztúlandó ember végyen két eleven tiſzta madarakat, czédrus fát, veres gyapjat, és Isópot.

5. Azután parantsolja-meg a' Pap, hogy az egygyik madarat ölje-meg, és annak a' vérét végye egy tserép edénybe, mellyben légyen élő-forrásnak vize.

6. A' másik eleven madarat végye, és a' veres gyapjat, a' czédrus fát, és az Isópot, és mártsa-bé azokat mind az eleven madárral egybe a' meg-öletett madárnak élő-forrás' vizébe vett vérébe.

7. És illyen módon hintse-meg a' meg-tiſztúlandó embert hétſzer, és minekutánna tiſztának ítéli az embert; botsáſsa-el az eleven madarat a' mezőre ſzabadon.

8. Azután a' meg-tiſztúlandó ember, megmosván az ő ruháit, és el beretválván minden ſzőrit, mosódjék-meg vízben: és illyen módon tiſzta léſzen, és azután menjen-bé a' táborba; de az ő sátora kivül maradjon heted' napig.

9. Heted' napon beretválja-el minden ſzőrit: fejéről, álláról, ſzemöldökéről, és egéſzen, valahol mi ſzőr vagyon rajta, beretválja-el; és megmosván ruháit, moſsa-meg teſtét-is vízzel, és azután tiſzta léſzen.

10. Nyóltzad' napon végyen két ép bárányokat, és négy nőſtény eſztendős ép bárányt, és olajjal meg-elegyíttetett *egy Efa* liſztnek három tizedét Minhának, és egy Lóg olajt.

11. A' Pap pedig, a' ki a' poklost meg-tiſztítja, állaſsa a' meg-tiſztúlandó embert mind ezekkel az Úr' eleibe, (*c*) a' Gyülekezet' sátorának ajtaja eleibe. (*c*) *r.* 1: 3.

12. És a' Pap az egygyik bárányt vévén áldozza-meg azt a' vétekért mind a' Lóg olajjal egybe, és azokat ingatván mutogaſsa az Úr' előtt.

13. A' bárányt pedig ott ölje meg, a' holott a' bünért való áldozatnak, és az egéſzen megégetendő áldozatnak barmát meg-ſzokták ölni, a' Szent helyen; mert miképpen (*d*) a' bünért, azonképpen a' vétekért-való áldozat a' Papé: ſzentséges állat az. (*d*) *r.* 7: 27.

14. És végyen a' Pap a' bünért való áldozatnak vérében, és kenje-meg azzal a' meg-tiſztúlandó ember' jobb fülének gombáját, és az ő jobb kezének hüvelykét, és jobb lábának nagyobbik újját.

15. Hasonlatosképpen végyen az *egy* Lóg olajban, és töltse a' Pap az ő bal-kezébe.

16. És a' Pap az ő jobb-kezének újját az ő bal-

bal-kezében-való olajba mártván, abból hintsen az újjával hétszer az Úr előtt.

17. A' maradék olajból, melly az ő kezében vagyon, kenje-meg a' Pap a' meg-tisztúlandó embernek jobb fülének gombáját, és jobb-kezének hüvelykét, és jobb-lábának nagyobbik újját, a' vétekért-való áldozatnak vérén fellyül.

18. A' mi pedig meg-marad a' Pap' kezében-való olajban; töltse a' meg-tisztúlandó embernek fejére: így tisztítja-meg azt a' Pap az Úr előtt.

19. Azután a' Pap áldozzék a' bünért, és tisztítsa-meg azt, a' ki az ő tisztátalanságából akkor tisztíttatik: azután ölje-meg az egészen meg-égetendő áldozatra-való barmot.

20. És a' Pap áldozza-meg azt egészen égőáldozatúl, mind a' Minhával egybe az óltáron, és minekutánna meg-tisztítja azt a' Pap; tiszta lészen.

21. Hogy-ha a' meg-tisztúlandó szegény lejénd, és ezeknek szerét nem teheti; végyen egy bárányt a' vétekért-való áldozatra, és az Úr előtt-való meg-mutogatásra, hogy annak tisztúlásáért áldozzék a' Pap, és olajjal meg-elegyíttetett 'semlye lisztnek egy *Efának* tized' részét, Minhának áldozatjára, és egy Lóg olajt.

22. És két gerlitzéket, vagy két galamb-fiakat, a' mint annak ereje lejénd, (*e*) egygyiket bünért-való áldozatra, a' másikat egészen meg-égetendő áldozatra, (*e*) *v.* 15: 3.

23. Mellyeket a' tisztúlandó ember, az ő tisztúlásának nyóltzad' napján vigyen a' Papnak, a' Gyülekezet' sátorának ajtajához az Úr' eleibe.

24. És a' Pap végye a' vétekért-való áldozatnak bárányát, és az egy Lóg olajt; és azokat ingatván a' Pap mutogassa-meg az Úr előtt.

25. És ölje-meg a' vétekért-való áldozatnak bárányát, és végyen a' Pap a' vétekért-való áldozatnak vérében, és kenje-meg azzal a' meg-tisztúlandónak jobb-fülének gombáját, és jobb-kezének hüvelykét, és jobb-lábának nagyobbik újját.

26. Az olajból-is töltsön a' Pap az ő bal-kezébe.

27. És a' Pap az ő jobb-kezének újjával, az olajból, melly az ő bal-kezében vagyon, hétszer hintsen az Úr előtt.

28. Azután a' Pap az olajjal, melly az ő kezében lejénd, a' meg-tisztúlandónak jobb-fülének gombáját, jobb-kezének hüvelykét, és jobb-lábának nagyobbik újját kenje-meg, a' vétekért-való áldozatnak vérének helyén.

29. A' mi pedig meg-marad abban, a' mi a' Papnak kezében lejénd; töltse a' tisztúlandónak fejére, annak az Úr előtt-való meg-tisztúlására.

30. Annakutánna a' gerlitzének, vagy a' galamb-fiúnak készítse-el egygyikét, mellyeket az ő tehetsége szerént szerezhetett.

31. Azokból, *mondom*, a' mellyeknek szerét tehette, az egygyiket bünért-való áldozatra, a' másikat egészen meg-égetendő áldozatra, a' hozzá tartozó Minhával egybe; és illyen módon tisztítsa-meg a' Pap a' meg-tisztúlandó embert az Úr előtt.

32. E' légyen a' poklos embernek törvénye, a' ki szerét nem teheti azoknak *az elöször megmondott állatoknak*, az ő meg-tisztúlásában.

33. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és Áronnak:

34. Mikoron jutándotok a' Kanaán' földébe, mellyet én adok néktek örökségül, és a' ti birodalmotoknak tartományában valamelly házat meg-veréndek poklosságnak ostorával.

35. Az ember, a' kié a' ház, el-menvén mondja-meg azt a' Papnak, ezt mondván: Mint a' poklosság, ollyant látok az én házamban.

36. És parantsolja-meg a' Pap, hogy tisztítsák-meg a' házat, minekelőtte a' Pap oda menne a' poklosságnak meg-nézésére, hogy megne fertézteſsék valami a' házban lejénd; azután menjen-bé a' Pap a' háznak meg-nézésére.

37. És minekutánna meg-nézéndi a' poklosságot, hogy-ha a' háznak falain-való poklosság lejénd fekete, zöld, vagy verhenyös, és annak színe alább esett a' falnál.

38. Menjen-ki a' Pap a' házból a' háznak ajtajára, és zárja-bé azt heted' napig.

39. Azután menjen oda a' Pap heted' napon; és minekutána meg-tekínténdi, ha a' poklosság el-terjedett a' háznak falain:

40. Parantsolja-meg a' Pap, hogy vegyék-ki a' köveket a' falból, a' mellyeken a' poklosság vagyon, és vessék azokat a' városon kívül tiztátalan helyre.

41. A' házat pedig parantsolja, hogy vakarják-meg belől mind környül, és a' melly port levakartanak, töltsék a' városon kivül tisztátalan helyre.

42. Azután tégyenek más köveket, a' ki-vétetett kövek' helyébe; ekképpen a' házat-is más sárral tapaszszák-meg.

43 Hogy-ha a' poklosság ismét meg-tér a' házba, minekutánna a' köveket ki-vette, és minekutánna azt meg-vakarván másodszor meg-

44. A' Pap bé-menvén, nézze-meg: hogy-ha a' poklosság mind az egész házon el-terjedett; meg-emésztő poklosság vagyon abban, és tisztátalan.

45. Azért rontsák-el a' házat, annak köveit, és fáit, és a' háznak minden sárát, és vigyék-ki a' városon kivül tisztátalan helyre.

46. A' ki pedig bé-menénd a' házba az' idő alatt, míg bé-zárva hagyta *a' Pap* állani; tisztátalan lészen estvéig.

47. És a' ki háland abban a' házban, mosa-meg ruháit; hasonlatosképpen ejéndik abban a' házban, mosa-meg az ő ruháit.

48. Hogy-ha pedig bé-menénd a' Pap, és meg-nézvén látja, hogy nem nevekedett a' poklosság a' házon, minekutánna azt újjonnan meg-tapasztották; tisztának ítélje a' Pap azt a' házat; mert meg-gyógyúlt annak poklosága.

49. Annakokáért végyen a' háznak meg-tisztítására két madarakat, (*f*) czédrus-fát, veres gyapjat, és isópot. (*f*) 4*Mós.* 19: 6.

50. És a' madárnak egygyikét ölje-meg, és annak vérét töltse serép edénybe, mellyben forrás-víz légyen.

51. Azután végye a' tzédrus fát, az isópot, és a' veres gyapjat a' másik eleven madárral egygyütt, és mártsa-bé ezeket a' meg-ölt madárnak vérébe, és a' forrás-vízbe; és a' házat hintse-meg azzal hétszer.

52. És illyen módon minekutánna meg-tisztítja a' házat a' madárnak vérével, a' vízzel, és a' másik eleven madárral, a' czédrus-fával, isóppal, és veres gyapjúval.

53. Botsássa el a' másik eleven madarat a' városon kivül a' mezőre, és minekutánna meg-tisztítja a' házat; tiszta lészen.

54. Ez a' törvény minden poklosságról, és varról.

55. A' ruhának, és a' háznak poklosságáról.

56. A' fekélyekről, sennyedékről, és szeplőről.

57. Hogy meg-tudhassák, mit kelljen tselekedni, és mikor kelljen valakit tisztátalannak, vagy tisztának ítélni. Ez a' poklosságról-való törvény.

XV. RÉSZ.

A' férfiúnak magva, és az aszszonyi-állat' havi-vér'folyásának tisztátalansága.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, és Áronnak, ezt mondván:

2. Szólljatok az Izráel' fiainak, és mondjátok-meg nékiek: Valakinek testéből az ő férfiúi magva el-foly; tisztátalan az.

3. E' pedig annak tisztátalansága a' folyásban, *tudni-illik*, ha az ő testéből mint-egy nyál származik az ő férfiúi magva, vagy meg-reked az ő teste a' folyásnak miatta; ez annak tisztátalansága.

4. Minden ágy, a' mellyen fekszik az illyen ember, és minden valamire úl; tisztátalan lészen.

5. Valaki illeténdi annak ágyát; meg-mossa ruháit, minekutánna magát meg-mosta vízzel, és légyen tisztátalan estvéig.

6. És a' ki valamire üléndi, mellyen ült ez illyen ember; meg-mosván az ő ruháit, ő maga-is meg-mosódjék vízzel, és légyen tisztátalan estvéig.

7. Viszontag, a' ki illeti ennek testét; meg-mosván ruháit, meg-mosódjék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

8. Mikor ismét valamelly tiszta emberre pökénd ez illyen ember; meg-mosván ruháit, mosódjék-meg vízzel az, és tisztátalan légyen estvéig.

9. Minden szék, valamellyen üléndi ez; tisztátalan légyen.

10. Valaki illeti azt, a' min az illyen ember feküdt; tisztátalan légyen estvéig: és a' ki azokat hordozándja; meg-mosván ruháit, meg-mosódjék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

11. Valakit illeténdi ez illyen ember mosdatlan kézzel; az meg-mosván ruháit, ő maga-is meg-mosódjék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

12. A' melly (*a*) serép edényt ez illyen ember illet, el-töretessék; a' fa edény pedig meg-mosattassék vízzel. (*a*) *r.* 6: 28. 11: 32-33.

13. Mikor pedig meg-tisztúl ez illyen ember a' folyásból; hét napokat számláljon az ő meg-tisztúlására, és mossa-meg az ő ruháit; azután mossa-meg testét-is tiszta vízzel, hogy légyen tiszta.

14 Nyóltzad' napon pedig végyen két gerlitzéket, vagy két galamb-fiakat; és el-menvén az Úr' eleibe, a' Gyülekezetnek sátorának ajtaja' eleibe, adja azokat a' Papnak.

15. És azoknak egygyikét a' Pap áldozza-meg a' bünért, a' másikát egészen-égő áldozatúl; és illyen módon meg-tisztítja azt a' Pap az Úr előtt az ő folyásától.

16. Mikor valakitől el-menénd a' férjfiúi mag; mossa meg az magát vízzel mindenestől, és tisztátalan légyen estvéig

17. És valamelly ruhára, vagy bőrre eséndik a' fér-

férfiúi mag; az meg-mosattassék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

18. Az aszszonyi-állat-is, a' kivel ez illyen férfiú háland; meg-mossa magát vízzel mind a' férfiúval egybe: és estvéig tisztátalanok légyenek.

19. Mikor az aszszonyi-állat vérnek-folyását szenvedi az ő testében; heted' napig külön légyen *az ő férjétől*, és valaki illeténdi azt; tisztátalan légyen estvéig.

20. És valamin hál *az aszszonyi-állat* a' vérnek-folyásának idején; tisztátalan légyen az: azonképpen valamin üléud; tisztátalan légyen az.

21. És valaki annak ágyát illeténdi; megmosván ruháit, mossa-meg vízzel magát-is, és tisztátalan légyen estvéig.

22. Valaki illeténd akarmi ezközt, mellyen ült az aszszonyi-állat; meg-mosván ruháit, meg-mosódjék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

23. Ha valami ezköz lejénd az ágyon, vagy a' széken, mellyen az aszszonyi-állat ült; ha azt valaki illeténdi, tisztátalan légyen estvéig.

24. Ha valaki azzal háland, és annak tisztátalansága reá ragadánd; tisztátalan (*b*) légyen heted' napig: és minden ágy, valamellyen feküt; tisztátalan légyen (*b*) *v.* 18: 19.

25. Mikor az aszszonyi-állaton vagyon a' vérnek-folyása sok napokon, a' természet szerént-való vér-folyásnak ideje felett, avagy az *ő vér-folyástól-való* tisztulásánál tovább; mind a' vér-folyásnak idejéig tisztátalan légyen, mint szintén a' természet szerént-való vér-folyásnak idején.

26. Minden ágy, valamellyen hál a' vér-folyásnak egész idején; igaz ollyan légyen, mint a' természet szerént-való folyásnak *idejében-való* ágya: és minden ezköz, valamellyre ülénd; tisztátalan légyen, mint szintén a' természet szerént-való tisztátalanságának idején.

27. Valaki azokat illeténdi; tisztátalan légyen: azért meg-mosván az ő ruháit, meg-mosódjék vízzel, és tisztátalan légyen estvéig.

28. Hogy-ha meg-tisztúland a' vérnek-folyásától; számláljon hét napokat, azután légyen tiszta.

29. Nyóltzad' napon azért végyen két gerlitzéket, vagy két galamb-fiakat, és vigye azokat a' Papnak a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

30. Annak az egyikét a' Pap áldozza-meg a' bűnért, a' másikát egészen meg-égetendő áldozatúl, és tisztítsa-meg azt a' Pap az Úr előtt az ő tisztátalan folyásától.

31. Illyen módon tanítsátok az Izráel' fiait, hogy a' tisztátalanságtól meg-őrizzék magokat, hogy meg ne haljanak az ő tisztátalanságokban; ha valami-módon meg-undokítják az én ő közöttök-való Szent-hajlékomat.

32. Ez annak törvénye, a' kin a' férfiúi magnak folyása vagyon; vagy a' kitől valami-módon el-mégyen a' férfiúi mag, mellynek általa tisztátalanná lészen.

33. És az aszszonyi-állatnak, a' ki a' vérnek természet szerént-való folyását szenvedi: és annak, a' ki vagy férfiak, vagy aszszonyi-állátok közzül vérnek folyását szenvedi: és a' férfiúról, a' ki háland tisztátalan aszszonyi-állattal.

XVI. RÉSZ.

A' szent Sátornak, az öltárnak, a' Fő-Papnak, és az egész kőfségnek, esztendőnként-való meg-tisztíttatásoknak törvénye.

1 Szólla az Úr Mósesnek, minekutánna meghalának az Áron' két fiai, kik (*a*) meg hóltak vala, mikor az Úrnak eleibe közelgettek vólna.

(*a*) *Fell.* 10: 1, 2.

2. És monda az Úr Mósesnek: Szóllj Áronnak a' te atyádfiának, hogy ne menjen (*b*) mindenkor a' Szent-helyre a' fuperláton belől, a' kegyelem táblája' eleibe, melly a' Ládán fellyül vagyon, hogy meg ne haljon; mert felhőben jelenem-meg a' kegyelemnek tábláján fellyül.

(*b*) 2*Mós.* 30: 10. *'Sid.* 9: 7, 12, 25.

3. Ez' ajándékokkal menjen pedig bé a' Szent-helyre Áron: egy gyermekded tulokkal bűnértvaló áldozatra, és egy kossal egészen meg-égetendő áldozatra.

4. A' lenből tsinált szoros szent ruhát reája végye, és az ő testén lenből tsinált imeg-más légyen, és lenből tsinált övvel övedzék bé, és lenből tsinált süveget tégyen fejébe; szent öltözet ez, azért vízzel mossa-meg az ő testét, mikor azokba öltözik.

5. Az Izráel' fiainak gyülekezetétől pedig végyen két ketske-bakokat bűnért-való áldozatra, és egy kost egészen meg-égetendő áldozatra.

6. És aldozza-meg *elősször* Áron az ő maga (*c*) bűnéért az ő tulkát, és tisztítsa-meg mind magát, mind háza-népét. (*c*) 3*Mós.* 9: 7. *'Sid.* 7: 27.

7. Annakutánna végye a' két ketske-bakokat, és állassa azokat az Úr' eleibe, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

8. És Áron vessen sorsokat a' két bakokra; az egygyik sorsot az Úrért, a' másikat az Azazel *nevű hegyre* botsátandó bakért.

9. És a' melly bakra esett az Úr' sorsa; áldozza-meg azt Áron bűnért-való áldozatra.

10. A' melly bakra pedig esett az Azazel *begynek* sorsa; állassák azt elevenen az Úr' eleibe,

a' népnek az által-való meg tiſztítására, hogy el-botsáſsák az Azazel *hegyre* a' puſztába.

11. Mikor pedig Áron az ő tulkát az ő bünéért-való áldozatra fel-viſzi, hogy mind magának, mind háza-népének bünét meg-tiſztítsa; ölje-meg az ő maga bünéért-való tulkot.

12. És a' temjénezőt teli vévén eleven ſzénnel az Úr előtt-való óltárról: és az ő markát-is teli meríttvén jó illatra-való drága meg-tört ſzerſzámokkal; vigye-bé azt a'ſuperláton belől.

13. És veſse a' ſzénre a' Úr előtt a' jó illatra-való ſzerſzámot, hogy bé-fedje a' füſtnek felhője a' kegyelemnek tábláját, melly a'Bizonyság-tételnek *ládáján* fellyül vagyon, és meg ne haljon *Áron*.

14. (*d*) Annakutánna a' tuloknak vérében vévén, hintse-meg az ő újjával a' kegyelem' tábláján felső ſzinét Nap-kelet felé; a'kegyelemnek táblája előtt pedig hétſzer az ő újjával hintsen abból a' vérből. (*d*) *Sid.* 9: 13-25. 10:4. *r.* 9:7.

15. Annakfelette ölje-meg a' köſségnek bakját azoknak bünökért-való áldozatra, és vigye-bé annak vérét a' ſuperláton belől: és akképpen tselekedjék annak vérével, mint a' tuloknak vérével tselekedett; hintse-meg azzal a' kegyelemnek tábláját, és a' kegyelem' táblája előtt-is hintsen-el abban.

16. És illyen módon tiſztítsa-meg azIzráel' fiainak tiſztátalanságoktól a' Szent-helyet, és minden bünből-való gonoſzságoktól: illyen módon tselekedjék a' Gyülekezet' sátorával-is, melly vagyon ő közöttök, az ő fertelmeſségek között.

17. (*e*) (Senki ne légyen pedig a'Gyülekezetnek sátorában, mikor *Áron Pap* bé-mégyen a' Szent-helybe meg-tiſztításnak okáért, mind addig; míg nem ki-jő onnét, és meg-tiſztítja Iſten előtt magát, háza-népét, és az Izráelnek egéſz Gyülekezetét.) (*e*) *Luk.* 1: 10.

18. És minekutánna ki-jő az Úr előtt-való óltárhoz; azt-is tiſztítsa-meg, és vévén a'tuloknak és a' baknak vérében; kenje-meg azzal az óltárnak ſzarvait mind környül.

19. És hintse-meg az óltárt-is az ő újjával hétſzer abból a'vérből; ekképpen tiſztává téſzi azt, és meg-ſzenteli azIzráel'fiainak fertelmeſségektől.

20. Minekutánna pedig el-végezi a' Szent-helynek, a' Gyülekezet' sátorának, és az óltárnak meg-tiſztítását; hozza elől az eleven bakot.

21. És Áron mind a' két kezeit az eleven baknak fejére tévén, vallja-meg azon az Izráel' fiainak minden hamiſságokat, és minden ő bünökből-való gonoſzságokat: és minekutánna azokat annak a' baknak fejére rakja; küldje-el azt valami bizonyos embertől a' puſztába.

22. Mert el-viſzi az a' bak magán minden ő hamiſságokat a' kietlen puſztába; és illyen módon botsáſsa-el a' bakot a' puſztába.

23. Azután menjen-el Áron a' Gyülekezet' sátorába, és veſse-le a' lenből tsinált öltözetet, mellyet reá vett vala, mikor a'Szent-helyre bémenne, és az öltözetet hagyja ott.

24. Azután, minekutánna meg-moſsa magát vízzel a' Szent-helyen, és az ő maga ruháit fel-véſzi; ki-menvén kéſzítse-el az ő egéſzen meg-égetendő áldozatját, és a' köſséget, hogy mind mágát, mind a' köſségét meg-tiſztítsa.

25. A' bünért-való áldozatnak pedig kövérit égeſse-meg az óltáron.

26. A' ki pedig el-vitte a' bakot az Azazel *hegyre*, minekutánna meg-moſsa ruháit, és az ő teſtét vízzel; azután bé-mehet a' táborba.

27. A' bünért-való áldozatnak pedig tulkát, és a' bakot, mellyeknek vérek bünből-való tiſztúlásnak okáért bé-vitetett a' Szent-helyre; vigye-ki a' táboron kivül: és égeſsék-meg tüzzel azoknak böröket, húsokat és ganéjokat.

28. A' ki pedig ezeket meg-égeténdi, minekutánna meg-moſsa ruháit és teſtét vízzel; bémehet a' táborba.

29. Ez (*f*) örökké-való ſzer-tartás légyen ti közöttetek: Hetedik hónapban, annak tizedik napján meg-ſanyargaſsátok magatokat, és ſemmi dolgot ne tégyetek, ſe ti magatok, ſe pedig a' ti közöttetek lakó jövevény. (*f*) *Al.* 23: 37.

30. Mert ez' napon tiſztít-meg titeket *Áron*, hogy tiſzták légyetek: az Úr előtt meg-tiſztúltok minden bünеitekből.

31. Nyugodalomnak ſzombatja légyen a' tinéktek, melly napon meg-ſanyargaſsátok magatokat, örökké meg-állandó rend-tartás ſzerént.

32. Ez illyen tiſztítást pedig az a' Pap tselekedje, a' kit *az Úr* meg-kentt, és a' kinek ſzolgálatját arra ſzentelte; hogy néki Papja légyen az ő attya' helyébe, minekutánna öltözéndik a' lenből tsinált ſzent ruhákba.

33. És meg tiſztítsa a' Szent-helyet, a' Gyülekezetnek sátorát, az óltárt: a' Papokat-is, és ez' Gyülekezetnek minden ſokaságát meg-tiſztítsa.

34. És e' ti közöttetek örökké-való ſzer-tartás légyen, az Izráel' fiainak minden bünökből-való meg-tiſztúlásokra minden eſztendőben (*g*) egy-ſzer. És akképpen tselekedék Móses, mint az Úr parantsolta vala nékie. (*g*) *Sid.* 9: 7.

XVII.

XVII. RÉSZ.

Tiltatnak a' szent-helyen kivül való áldozatok, és a' vérnek's hóltt állatnak meg-étele.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek's monda:
2. Szóllj Áronnak, és az ő fiainak, és mind az Izráel' fiainak, és ezt mondjad nékiek: Ez a' dolog, mellyet az Úr parantsolt, ezt mondván:
3. Valaki az Izráel' nemzetsége közzül ölénd áldozatra ökröt, bárányt, ketskét a' táborban; vagy a' ki ölénd a' táboron kivül.
4. És a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe nem hozándja azt, hogy az Úrnak áldozzék az Úrnak sátora előtt; ártatlan ember vérének kiontása tulajdoníttatsék annak: vért ontott; annakokáért töröltetsék-ki az ollyan ember az ő nemzetségének népe közzül.
5 Azért az Izráel' fiai az ő áldozatjokat, a'mellyeket akárhol a' mezőn áldoznak; hozzák az Úrnak, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe a' Paphoz: és áldozzanak ő néki hálá-adó áldozatokat.
6. Hogy azoknak véreket a' Pap hintse az Úrnak óltárára, melly a'Gyülekezet' sátorának ajtaja előtt vagyon, és azoknak kövéreket megégesse jó illatra az Úrnak.
7. És ne áldozzák ezután az ő áldozatjokat az (*a*) ördögöknek, a'kikkel ezek paráználkodnak: örökké-való rend-tartás légyen ez az ő utánnok valók között-is. (*a*) 5*Mós.* 32: 16. 17.
8. Annakokáért mondd-meg nékiek: Valaki az Izráelnek nemzetsége közzül, vagy az ő közöttök bújdosó jövevény közzül, áldozik egészen égő-áldozatot, vagy egyéb-féle áldozatot:
9. És a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe nem hozza azt, hogy azt az Úrnak áldozza; kigyomláltassék az ollyan ember az ő népe közzül.
10. És (*b*) valaki az Izráel' nemzetsége közzül, vagy az ő közöttök lakozó idegen nép közzül, valami vért ejéndik; ki ontom az én haragomat az ellen, a' ki a' vért meg-ette, és kitörlöm azt az én népem közzül. (*b*) *Fell.* 7:27. *Al.* 9: 26. 5*Mós.* 12: 16, 23. 1*Sám.* 14: 33.
11. Mert minden testnek lelke a' vérben vagyon: én pedig rendeltem azt néktek a' ti lelkeiteknek az óltáron-való meg-tisztíttatásokra; mert a' vérnek általa tisztúl meg a' lélek.
12. Azért parantsolom az Izráel' fiainak, hogy ti közzületek egy lélek-is (*c*) a' vért meg ne egye: a' köztetek lakozó jövevény-is meg ne egye a' vért. (*c*) 1. 3: 17.
13. És valaki az Izráel' fiai közzül, vagy az ő közöttök lakozó jövevények közzül vadászásában vadat, vagy madarat fogánd meg-enni valót; először-is a' véret ontsa-ki, és azt fedjebé földdel.
14. (*d*) Mert minden állatnak lelke a' vére: Azért hagyom az Izráel' fiainak, hogy semmi állatnak vérét meg-ne egyék; mert minden állatnak lelke az ő vére: a' ki meg-észi azt; kigyomláltatik. (*d*) 1*Mós.* 9: 4.
15. (*e*) Valaki pedig valami hóltt testet, vagy vadtól meg-szaggattatott állatott ejéndik; akár az Izráel' fiai közzül való, akár jövevény; az mossa-meg az ő ruháit, és maga is mosódjék-meg vízzel, és tisztátalan légyen estvéig; azután tiszta lészen. (*e*) 2*Mós.* 22: 31. *Ezék.* 44: 31.
16. Hogy-ha meg nem mossa ruháit, sem pedig az ő testét; meg-büntettetik.

XVIII. RÉSZ.

A' természet' folyása ellen-való közösködés tiltatik.

1 Szólla az Úr ismét Mósesnek, és monda:
2. Szóllj az Izráel' fiainak, és mondd-meg nékiek: Én vagyok a' ti Uratok Istentek.
3. Az Égyiptom' földének tselekedetei szerént, a' mellyben laktatok, ne tselekedjetek; azonképpen a' Kanaán' földének tselekedetei szerént, a' mellybe bé-viszlek, ne tselekedjetek, és azoknak az ő rend-tartások szerént ne járjatok.
4. Hanem az én ítéletimet gyakoroljátok, az én rendelésimet tartsátok-meg, azokban járván. Én vagyok a' ti Uratok Istentek.
5. Őrizzétek-meg az én rendelésimet, és az én ítéletimet: (*a*) mellyeket a' ki tselekeszik; él azok által. Én vagyok az Úr. (*a*) *Ezék.* 20: 11, 13. *Róm.* 10: 5. *Róm.* 10: 5. *Gal.* 3: 12.
6. Senki ne közelgessen egy test szerént-való rokonához-is annak szemérmének fel-fedezésére. Én vagyok az Úr.
7. A' te atyádnak, vagy anyádnak mezítelenségét fel ne fedezzed; mert te anyád, azért ne fedezd-fel az ő szemérmét.
8. A' te atyád' feleségének (*b*) szemérmét fel ne fedezzed; mert a' te atyádnak szeméreme az. (*b*) *Al.* 20: 11.
9. (*c*) A' te húgodnak, ki a' te atyádnak vagy anyádnak leánya, akár házánál, akár háza' kivül született légyen; fel ne fedezzed ezeknek szemérmeket. (*c*) *Al.* 20: 17. 1*Kór.* 5: 1.
10. A' te fiad' leányának, vagy leányod' leányának szemérmeket fel ne fedezzed; mert te szemérmed az.
11. A' te atyád' felesége' leányának, melly a' te atyádnak magzatja, mivelhogy tenéked húgod; fel ne fedezzed szemérmét.
12. A' te atyád' húgának szemérmét fel ne

fedezzed; mert a' te atyádnak közel-való rokona.

13. A' te anyád' húgának szemérmét fel ne fedezzed; mert a' te anyádnak közel-való rokona.

14. A' te atyád' báttyának szemérmét (*d*) fel ne fedezzed, annak feleségéhez ne közelgess; mert a' te atyád' báttyának felesége. (*d*) *Ezék.* 22: 11.

15. A' te menyednek szemérmét fel ne fedezzed; mert a' te fiadnak felesége, azért annak szemérmét (*e*) fel ne fedezzed (*e*) *r.* 20: 12.

16. A' te bátyád' feleségének szemérmét fel ne fedezzed; mert a' te bátyád' szemérme az.

17. Az aszszonyi-állatnak, *ki te feleséged*, és az ő leányának (*f*) szemérmét fel ne fedezzed; annak fiának leányát, vagy leányának leányát el ne végyed, hogy annak szemérmét fel-fedezzed; mert annak közel-való rokoni, nagy bün az. (*f*) *Al.* 20: 14. 5*Mós.* 18: 10.

18. Feleségül ne végy valamelly aszszonyi-állatot húgával egyetembe, hogy amazt keserüséggel ne illessed, fel-fedezvén ennek szemérmét, amannak életében.

19. (*g*) Az aszszonyi-állathoz ne közelgess, mikor az ő tisztátalanságában vagyon, hogy az ő szemérmét fel-fedeznéd. (*g*) *Al.* 20: 18.

20. (*h*) A' te felebarátodnak feleségével ne hálj, hogy véle-való egyesüléseddel-meg ne fertéztessed magadat. (*h*) *Al.* 20: 10.

21. (*i*) A' te magzatidban ne adj egygyet-is, hogy a' Molok *bálvány*nak meg-égetteséssék; hogy a' te Istenednek nevét meg ne fertézteséssed. Én vagyok az Úr. (*i*) *Al.* 20: 2.

22. (*k*) Férfiúval ne egyesülj úgy, mint az aszszonyi-állattal; mert útálatasság az. (*k*) *Al.* 20: 13.

23. (*l*) Semmi oktalan állattal ne egyesülj, hogy magadat azzal-meg ne fertézteséssed: az aszszonyi-állat-is semmi baromval ne közösüljön; mert útálatosság az. (*l*) *Al.* 20: 15.

24. Ezek közzül egygyel-is magatokat meg-ne fertézteséssétek; mert mind ezekkel fertéztették-meg magokat a' Pogányok, kiket én ti előttetek ki-üzök.

25. Kiknek miatta a' föld meg-fertéztetett, és azt meg-büntetem az ő gonoszságokért, hogy a' föld az ő lakosit ki-okádja.

26. (*m*) Őrizzétek-meg azért ti az én rendeléssimet, és az én ítéletimet, és ez útálatoságok közzül egygyet is ne tselekedjetek, se lakosok, se az idegenek, kik közöttetek lakoznak. (*m*) *Al.* 20: 22.

27. (Mert mind ezeket az útálatoságokat tselekedték a' földnek lakosi, melly föld előttetek vagyon; annakokáért fertelmes vólt az a' föld.)

28. Hogy azon föld ki ne okádjon titeket, ha meg-fertéztetitek azt, miképpen ki-okádta a' népet, melly előttetek vagyon.

29. Mert valaki az útálatoságoknak valamellyikét tselekeszi; ki-gyomláltatnak az emberek a' nép közzül, a' kik azt tselekedéndik.

30. Őrizzétek meg azért az én parantsolatimat, hogy ez útálatos szerzésekben, mellyeket ti előttetek tselekedtek, egygyet se tselekedjetek, és magatokat azokkal-meg ne fertéztessétek. Én vagyok a' ti Uratok Istentek.

XIX. RÉSZ.

A' Tiz parantsolatnak igaz 's Isteni magyarázatja.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak gyülekezetének, és mondd-meg nékiek: (*a*) Szentek légyetek; mert én szent vagyok. Én vagyok a' ti Uratok Istentek. (*a*) *Fell.* 11: 44. *Al.* 20: 7, 26. 1*Pét.* 1: 16.

3. (*b*) Az ő annyát és attyát minden ember tisztelje, és az én (*c*) szombatimat tartsátok-meg. Én vagyok a' ti Uratok Istentek.

(*b*) 2*Mós.* 20: 12. (*c*) 2*Mós.* 31: 13. *Al.* 26: 2.

4. Ne hajóljatok a' bálványokhoz, és ne tsinálljatok magatoknak (*d*) öntött Isteneket. Én vagyok a' ti Uratok Istentek. (*d*) 2*Mós.* 34: 17.

5. Mikor pedig áldoztok az Úrnak hálá-adásnak áldozatjával; szabad akaratotok szerént áldozzátok azt.

6. (*e*) A' melly nap pedig áldozzátok; az' nap' és másod' napon egyétek-meg: a' mi pedig harmad' napra marad benne; azt tüzzel égessétek-meg. (*e*) *Fell.* 7: 15. 18.

7. Ha valamit abban harmad' napon észnek-meg; útálatos az, nem lészen kedves.

8. Azért, a' kik azt *harmad' napon* észik, megbüntettetnek; mert az Úrnak szenteltetett állatot meg-fertéztették: és az ollyan ember ki-gyomláltatik az ő népe közzül.

9. (*f*) Mikor a' te földednek veteményét megaratod; ne arasd-le mindenestől fogva a' te gabonádnak szélét, és az el-hullott gabona-fejeket fel ne szedjed. (*f*) *Al.* 23: 22. 5*Mós.* 24: 19.

10. Hasonlatosképpen szőlődben az el-maradott szőlő-gerézdeket ne keresd-fel, és az el-hullott szőlő-szemeket ne szedd-fel, a' szegénynek és a' jövevénynek hagyjad azokat. Én vagyok a' ti Uratok Istentek.

11. (*g*) Ne orozzatok, se hazudjatok, és senki álnoksággal ne tselekedjék felebarátja ellen. (*g*) 2*Mós.* 20: 15.

12. Ne (*h*) esküdjetek az én nevemre hamisan; mert meg-fertézteted a' te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr. (*h*) 2*Mós.* 20: 7. 5*Mós.* 5: 11.

13. A'

13. A' te felebarátodat meg ne tsaljad, se hatalmasúl valamit el ne végy tőle. Ne maradjon a' te béresednek szólgálatjának jutalma te nálad reggelig.

14. Ne monddj gonoszt a' siketnek, és a' vak' eleibe ne vess botránkozást; hanem félj a'te Istenedtől. Én vagyok az Úr.

15. Ne tselekedjél hamisságot semmi ítéletben, (i) ne nézzed a' szegénynek személyét, és a'hatalmast-is *személy válogatással* ne betsüljed; igazat ítélj a'te felebarátodnak. (i) 5*Mós.* 2: 17. 16: 19. *Péld.* 24: 21.

16. (k) Ne járj álnoksággal és hizelkedéssel a' te néped között; a' te felebarátodnak vére ellen fel ne állj: Én vagyok az Úr. (k) 2*Mós.* 23: 1

17. Ne (l) gyülöld a' te atyádfiát szívedben. (m) Meg-feddjed bátorsággal a' te felebarátodat, és el ne türjed ő benne a' bünt. (l) 2*Ján.* 2: 11. 3: 15. (m) *Mát.* 18: 15. *Luk.* 17: 3.

18. (n) Boszszú-álló ne légy, és haragot ne tarts a' te néped ellen, (o) hanem szeressed felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr.

(n) *Mát.* 5: 39. 44. *Luk.* 6: 27. *Róm.* 12: 19. 1*Kór.* 6: 7. 1*Thess.* 5: 15. 1*Pét.* 3: 9. (o) *Mát.* 5: 43 22: 39. *Rém.* 13: 9. *Gal* 5: 14

19. Az én rendelésimet meg-tartsátok: A' te barmaidnak két-féle nemét ne engedjed egy-mással közösülni. (p) Ugyan azon egy földbe ne vess két-féle magot: és külömböző ruhának nemébe, melly *gyapjúból és lenből* szövetett vólna, ne öltözzél. (p) 5*Mós.* 22: 9.

20. Mikor valaki valamelly aszszonyi-állattal háland, és véle közösül, és az rab leányzó lejénd, melly mindenek előtt el-vettetett, és soha megnem váltatik, sem pedig szabadsággal-meg nem ajándékoztatik; mind ketten meg-ostoroztassanak, de meg ne öletteſsenek; mert az aszszonyi-állat nem vólt szabados.

21. A' férfiú pedig vigyen az ő bünéért-való áldozatot az Úrnak egy kost, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

22. És a' Pap tisztítsa-meg azt, a' bünért-való áldozat által az Úr előtt a' bünből, mellyet tselekedett: és meg-botsáttatik néki a' bün, a' mellyet tselekedett.

23. Mikor pedig bé-menéndetek a' földre, és minden-féle gyümölts termő-fát plántálándotok; annak bőrét, *az-az* gyümöltsét, környül-metéljétek: három esztendeig légyen környül-metéletlen; semmit abban meg ne egyetek.

24. Negyedik esztendőben pedig annak minden gyümöltse az Úrnak szenteltetsék hálá-adásnak okáért.

25. (Ötödik esztendőben egyétek-meg annak gyümöltsét) hogy annak termését néktek megszaporítsa. Én vagyok a' ti Uratok Istentek.

26. Semmi állatot meg-ne egyetek, mellynek vére ki-nem ontatott: ne éljetek *valami állatokból-való* (q) jövendő-mondásokkal, és a' napokban ne válogassatok. (q) 5*Mós.* 18: 10.

27. (r) A' ti hajatokat fejeteken kerekdeden ne vegyétek; és a' te szakálladat-is ne beretváltasd-el. (r) *Al.* 21: 5.

28. A' ti testeiteket a' hólt emberért meg-ne metéljétek, meg-se bélyegezzétek ti magatokat. Én vagyok az Úr.

29. A' te leányodat meg-ne rontsad, másnak ki-adván azt paráznaságra; hogy ne paráználkodjék a' föld, és bé-teljék a' föld gonoszsággal.

30. Az én (s) Szombatimat meg-tartsátok: az én szent Sátoromat betsületben tartsátok: Én vagyok az Úr. (s) *Fell. v.* 3.

31. (t) Ne menjetek a' nézőkhöz, és ne tudakozzatok a' jövendő-mondóktól, hogy magatokat azokkal meg-fertéztessétek. Én vagyok a' ti Uratok Istentek. (t) *Al.* 20: 6.

32. A' vén ember előtt fel-kelj, és a' vén embernek ortzáját meg-betsüljed; És félj a' te Istenedtől. Én vagyok az Úr.

33. (u) Hogy-ha jövevény ember bújdosik ti közöttetek a' ti földetekben; boszszúsággal azt ne illessétek. (u) 3*Mós.* 22: 21.

34. Mint szintén a' lakos ti közzületek, olyan légyen ti köztetek a' jövevény, *és* szeressed azt, mint magadat; mert (x) jövevények vóltatok Égyiptomnak földében. Én vagyok a' ti Uratok Istentek. (x) 2*Mós.* 22: 21.

35. Ne tselekedjetek hamisságot az ítéletben, földnek mérésében, fontban, singben.

36. Igaz mérték, (y) igaz font, igaz köböl, és igaz ittze, (*vagy pint*) légyen közöttetek. Én vagyok a' ti Uratok Istentek, ki Égyiptom' földéből ki-hoztalak titeket. (y) *Péld.* 11: 1. *Mik.* 6: 11.

37. Tartsátok-meg azért minden én rendelésimet, és minden én ítéletimet, és azokat tselekedjétek. Én vagyok az Úr.

XX. RÉSZ.

Fenyegeti Isten a' bálványnak áldozókat, a' nézőkhöz, és varázslókhoz járókat: szülőkhez engedetleneket: a' paráznákat.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, mondván:

2. Az Izráel' fiainak mondd-meg. (a) Valaki az Izráel' fiai közzül, vagy a' jövevény nemzetség közzül, melly az Izráeliták között lakozik,

zik, adánd az ő magzati közzül a' Molok *bálvány*nak; meg-ölettesék: a' földnek népe kövekkel verje azt agyon. (*a*) *Fell.* 18: 21.

3. Én-is az ollyan emberre ki-ontom az én haragomat, és ki-gyomlálom azt az ő népe közzül, mivelhogy az ő magzatiban adott a' Moloknak, hogy meg-fertéztetné az én szentséges sátoromat, és meg-fertéztetné az én szent nevemet-is.

4. Hogy ha pedig annak a' földnek népe kedvezénd annak az embernek, ki az ő magzati közzül adott a' Moloknak, és azt meg-nem öléndi:

5. Akkor én az én haragomat ki-ontom arra az emberre, és annak háza-népére, és el-veszetem azt az ő népe közzül, és mind azokat, a' kik ő utánna paráználkodnak, hogy a' Molok *bálvánnyal* paráználkodjanak.

6. (*b*) Valamelly ember pedig a' nézőkhöz mégyen, és a' jövendő-mondókhoz, hogy azokat követvén paráználkodjék; annak az embernek ellene ki-ontom az én haragomat, és el-törlöm azt az ő népe közzül. (*b*) *Fell.* 19: 31.

7. Szenteljétek-meg azért magatokat, és (*c*) légyetek szentek; mert én ti Uratok Istentek vagyok: (*c*) *Fell.* 11: 44. 19: 2. 1*Pét.* 1:16.

8. És tartsátok-meg az én rendelésimet, és azokat tselekedjétek. Én vagyok az Úr ti megszentelőtök.

9. (*d*) Mert valaki gonoszt mondánd az ő attyának, vagy az ő annyának; meg-ölettesék: mivelhogy attyának, vagy annyának gonoszt mondott, az ő halálának ő maga az oka.

(*d*) 2*Mós.* 21: 17. *Péld.* 20: 20. *Mát.* 15:4.

10. Azonképpen, a' ki meg-fertézteti a' más feleségét; mivelhogy az ő felebarátjának feleségét (*e*) meg-fertézteti; meg-ölettesék mind a' két parázna, a' férfiú, és az aszszonyi-állat.

(*e*) *Fell.* 18: 20. 5*Mós.* 22: 22. *Ján.* 8: 5.

11. (*f*) A' ki az ő attya' feleségével hál*á*nd, és az ő attyának szemérmét fel-fedezéndi; mind ketten meg-ölettesenek: az ő halál*o*knak oka ő magokban vagyon. (*f*) *Fell.* 18: 8.

12. (*g*) Akképpen a' ki hál*á*nd az ő menyével; mind ketten meg-ölettesenek; mert nagy gonoszságot tselekedtenek: az ő halál*o*knak oka ő magokban vagyon. (*g*) *Fell.* 18: 15.

13. (*h*) Viszontag a' ki férfiúval hál, mintegy aszszonyi-állattal; mind ketten nagy fertelmességet tselekedtek, meg-ölettesenek: az ő halál*o*knak oka ő magokban vagyon. (*h*) *Fell.* 18:22.

14. (*i*) A' ki feleségül vejénd valamelly aszszonyi-állatot az ő annyával egybe; nagy bün az: tüzzel égessék meg-azokat, hogy ne légyen ti közöttetek illyen nagy gonoszság. (*i*) *Fell.* 18: 17.

15. Ismét: (*k*) a' ki barommal közösül; meg-ölettesék az, azt a' barmot-is pedig meg-öljétek. (*k*) *Fell.* 18: 23.

16. Valamelly aszszonyi-állat pedig valamelly baromhoz mégyen, hogy azzal közösüljön; meg-öljed mind az aszszonyi-állatot, mind a' barmot, minden ok-vetetlen meg-ölettesenek: az ő halál*o*knak oka ő magokban vagyon.

17. (*l*) Valaki pedig feleségül vejéndi az ő húgát, az ő attyának leányát, vagy annyának leányát, és egymásnak szemérmeket látándják, nagy gyalázat az; annakokáért meg-ölettesenek az ő népeknek láttára: az ő húgának szemérmét fedezte-fel; azért az ő bünének büntetését hordozza. (*l*) *Fell.* 18: 9.

18. (*m*) Valaki hál*á*nd aszszonyi-állattal az ő vére-folyásának idején, és fel fedezvén annak szemérmét, folyását-is fel-fedezi; az aszszonyi-állat-is az ő folyását meg-mútatándja: ezek mind ketten meg-ölettesenek az ő népek közzül. (*m*) *Fell.* 18:19.

19. (*n*) Viszontag a' te anyád' öttsének vagy atyád'húgának szemérmét fel ne fedezzed; mivelhogy az ő test szerént-való rokonságának mezitelenségét fedezte-fel, *azért* az ő bünöknek terhét hordozzák. (*n*) *Fell.* 18: 12, 13.

20. (*o*) Valaki az ő attya' báttyának feleségével hál*á*nd; az ő attya' báttyának szemérmét fedezte-fel: az ő bünöknek terhét hordozzák, magzatok nélkül meg-haljanak. (*o*) *Fell.* 18: 14.

21. Valaki az ő báttyának feleségét el-vejéndi; (*p*) útálatos dolog az: az ő báttyának szemérmét fedezte-fel; magzatok nélkül meg-haljanak. (*p*) *Fell.* 18: 16.

22. (*q*) Őrizzétek-meg minden rendelésimet, és minden ítéletimet, és azokat tselekedjétek, hogy ki ne okádjon titeket az a' föld, mellybe én viszlek, hogy ott lakjatok. (*q*) *Fell.* 18: 26.

23 És ne járjatok annak a' népnek rendelésében, mellyet én ti előttetek ki-üzök; mert mind ezeket tselekedték, *és* azért útáltam-meg őket.

24. Néktek pedig mondom: Ti örökségül bírjátok az ő földöket; mert én néktek adom azt, hogy örökségül bírjátok azt a' téjjel mézzel folyó földet. Én vagyok a' ti Uratok Istentek, ki titeket egyéb népektől el-választottalak.

25. Ti azért választást tégyetek a' tiszta, és tisztátalan oktalan állat között, a' tisztátalan, és tiszta madár között; és ne fertéztessétek-meg magatokat tisztátalan vaddal, vagy madárral, vagy

vagy földön tsúszó-mászó állattal, mellyektől meg-tiltottalak, mint fertelmes állatoktól.

26. És légyetek szentek; mert én Jehova szent vagyok, ki el-választottalak titeket egyéb nemzetségektől, hogy enyimek légyetek.

27. (*r*) Akár fiérfiú, akár aszszonyi-állat légyen, ha azokban ördögi jövendő-mondásnak lelke lejénd; meg-öletteſsenek minden ok-vetetlen: kövekkel verjétek azokat agyon, az ő haláloknak ő magok az okai. (*r*) 5*Mós.* 18: 10. 1*Sám.* 28: 7.

XXI. RÉSZ.

A' Papoknak tiſztaságokról: és kik légyenek a' Papságra alkalmatlanok.

1 És monda az Úr Mósesnek: Szóllj a' Papoknak, az Áron' fiainak, és mond-meg nékiek: Senki ti közzületek meg-ne fertézteſse magát halottal az ő népe között.

2. Hanem a' ki ő-néki közel-való rokonsága vólna, mint annya, attya, fia, leánya, báttya.

3. Vagy ő hozzá közel-való rokona, mint hajadon húga, melly még nem adatott férjnek; azoknak hólt teſtekhez el-mehet, *és temetéseken ott lehet.*

4. Sőt még az ő népének Fejedelmének hólt teſtével-is ne fertézteſse-meg magát, hogy fertelmes légyen.

5. (*a*) Az ő fejeken kopaszságot ne tsináljanak, az ő szakállokat-is ne beretválják-el; és az ő teſteken semmi béllyeget ne szerezzenek.

(*a*) 5*Mós.* 14: 1. *Fell.* 19: 27-28.

6. Nagy szentséggel szolgáljanak az ő Isteneknek, az ő Isteneknek nevét meg-ne fertézteſsék; mert az Úrnak tüzzel meg-emésztendő áldozatját, és az ő Isteneknek (*b*) kenyerét ők áldozzák; azért szentek légyenek. (*b*) *r.* 3: 11-17. *Zak.* 44: 7.

7. Parázna, és meg-szeplősíttetett aszszonyi-állatot ne végyenek feleségül, se pedig az ő férjétől meg-vettetett aszszonyi-állatot; mert *a' Papok az* ő Isteneknek szolgálatjára szenteltettek.

8. Te-is *én népem* szentnek tartsad őtet; mert a' te Istenednek kenyerét áldozza, szent légyen *azért* te előtted; mert szent vagyok én. Én *vagyok* az Úr, ti meg-szentelőtök.

9. A' Papnak leánya mikor magát meg-fertézteti paráznaſsággal: az ő attyát fertézteti meg; *azért* tüzzel égetteſsék meg.

10. A' Pap pedig, a' ki az ő attyafiai között fő, a' kinek fejére töltötték a' kenetnek olajját, és a' kinek szolgálatja meg-szenteltetett a' szent ruháknak fel-öltözésére; az ő fejét meg-ne mezítelenítse, és ruháit meg-ne szaggaſsa.

11. És semmi embernek hólt teſtéhez ne menjen; se attyának, se annyának *holt teſtével* meg-ne fertézteſse magát.

12. A' szent helyből ki-ne menjen, hogy meg-ne fertézteſse az ő Istenének Szent-helyét; mert a' szent korona, és az ő Istenének kenetének olajja ő rajta vagyon. Én vagyok az Úr.

13. (*c*) Szüzet végyen magának feleségül.

(*c*) *Ezék.* 44: 22.

14. Özvegyet, máſtól meg-vettetett, tiſztátalan paráznát ne végyen; hanem szüzet végyen feleségül az ő népe közzül.

15. Meg-ne fertézteſse az ő magzatját az ő népe között *a' tiſztátalan feleséggel*; mert én Úr vagyok az ő meg-szentelője.

16. Szólla ismét az Úr Mósesnek: mondván:

17. Szóllj Áronnak, ezt mondván: Ha valakinek a' te magod közzül, az ő nemzetségekben valami fogyatkozása lejénd, ne áldozza az ő Istenének kenyerét.

18. Mert egy férfiúnak-is nem kell oda járúlni, a' kiben valami fogyatkozás lejénd; vagy vak, vagy sánta, vagy tsonka, vagy éktelen tagú lejénd.

19. Vagy a' kinek lába, vagy keze meg-szegett.

20. Vagy görbe, vagy törpe, vagy szem-fájó, vagy a' kinn lejénd var, vagy vifzketeg, vagy a' ki meg-szakadott.

21. Valamelly férfiúnak az Áron Pap' magva közzül lejénd valami fogyatkozás *teſtében*; ne menjen-fel *az óltárhoz*, hogy tüzzel meg-emésztetendő áldozatokat áldozzék az Úrnak: fogyatkozás vagyon az ő teſtében, ne közelgeſsen azért *az óltárhoz*, hogy az ő Istenének (*d*) kenyerét meg-áldozná. (*d*) 4*Mós.* 28: 2. *r.* 3: 11. 6. 8. 17.

22. Az ő Istenének leg-szentségesebb áldozatjának kenyerében, és az *Istennek* szenteltettekben ehetik.

23. De a' fuperlát felé ne menjen, és az óltárhoz ne közelgeſsen; mert teſtében-való fogyatkozás vagyon, hogy meg-ne fertézteſse az én *sz.* helyeimet. Én vagyok az Úr, ő meg-szentelőjök.

24. *Mind ezeket* azért meg-mondá Móses Áronnak, és az ő fiainak, és mind az Izráel' fiainak.

XXII. RÉSZ.

Az Áldozatokból kik ne egyenek: és minémű barmokkal kelljen áldozni.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

2. Szóllj Áronnak, és az ő fiainak, hogy tartóztaſsák-meg magokat azoktól, mellyeket az Izráel' fiai áldoznak, hogy meg-ne fertézteſsék az én szent nevemet azokban, a' mellyeket nékem szentelnek: Én vagyok az Úr.

3. Mond-meg nékiek: Valaki a' ti magotok közzül, a' ti utánnatok-valók közzül-is járúlánd azokhoz, a' mellyeket az Izráel' fiai ſzenteltenek az Úrnak, mikor az ő tiſztátalansága ő rajta vagyon; ki-gyomláltatik az én előlem: Én vagyok az Úr.

4. Valaki az Áron' fiai közzül bélpoklos, vagy kinek az ő férfiúi magva el-foly; a' ſzent állatokban ne egyék, míg-nem meg-tiſztúl: azonképpen a' ki halott miatt meg-fertéztetett embert illet; vagy ollyat, a' kinek férfiúi magva el-foly.

5. Vagy a' ki illeténdvalami férget, mellynek általa meg-fertelmesül; vagy valamelly embert, mellytől meg-fertelmesül az ember, annak minden tiſztátalansága ſzerént.

6. Valaki valamit e' félét illeténdi; tiſztátalan léſzen eſtvéig és ne egyék a' ſzent állatokban; hanem-ha meg-mosándja előſzör az ő teſtét vízzel.

7. Minekutánna a' nap le-mégyen; tiſzta léſzen, és azután ehetik a' ſzent állatokban; mert ő eledele az.

8. (*a*) Hólt állatot, vagy vadtól ſzaggattatott állatot ne egyék-meg; hogy meg-fertézteſsék azzal: Én vagyok az Úr. (*a*) 4*Mós.* 22: 31.

9. Hanem az én rendelésemet őrízzék meg, hogy meg-ne büntetteſsenek az ő bünökért, és meg-haljanak; mivelhogy meg-rontották azt. Én vagyok az Úr, ki őket meg-ſzentelem.

10. Senki ne egyék a' ſzent állatokban, valaki nem a' Papi nemből-való; a' Papnak 'sellére, és bérese-is, ne egyék a' ſzent állatban.

11. Mikor pedig a' Pap valakit pénzen vejénd, az ehetik a' *ſzent állatokban*; azonképpen házánál ſzületett ſzolgája; ezek ehetnek a' *ſz.* eledelben.

12. A' Papnak leánya, ha ollyanhoz mégyen *feleségül*, a' ki nem lejénd a' Papi nemből; az-is ne egyék a' ſzentelt állatokban.

13. A' Papnak pedig leánya ha özvegy lejénd, vagy meg-vettetik az ő férjétől; ha magzatja nintsen, és meg-tért az ő attyának házához; ehetik az ő attyának eledelében, mint leány korában; de egy idegen-is ne egyék abban.

14. Ha pedig valaki tudatlanságból ejéndik a' ſzentelt állatban, annak ötöd' réſzét tégye a' meg-ſzenteltetett állathoz, és mind azzal egybe adja-meg a' Papnak.

15. Hogy meg-ne fertézteſsék azokat, mellyeket az Izráel' fiai ſzenteltek az Úrnak.

16. És ne engedjék, hogy azok az ő bünöknek büntetését hordozzák, hogy-ha a' Papoknak rendeltetett ſzent állatokat meg-ejéndik; mert én vagyok az Úr, ki őket meg-ſzentelem.

17. Szólla ismét az Ur Mósesnek, és monda:

18. Szóllj Áronnak, és az ő fiainak, és mind az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Valaki az Izráel' nemzetsége közzül, vagy az Izráel' népe között lakó jövevények közzül akar áldozni, vagy az ő minden fogadása ſzerént, vagy ſzabad akaratból, hogy az Úrnak tüzzel egéſzen meg-égetendő áldozattal áldozzék.

19. Ha azt akarja, hogy kedves légyen, *és azzal meg-engeſzteltetteſsék az Iſten*; az ő öreg barmai, vagy bárányi, vagy ketskéi közzül hímet, és épet áldozzék.

20. Valamellyben (*b*) valami fogyatkozás vagyon, azt ne áldozzátok; mert nem vólna ti érettetek kedves. (*b*) *Mal.* 1: 8-13.

21. (*c*) Valamelly ember pedig hálá-adó áldozattal akar áldozni az Úrnak, vagy hogy fogadásának tégyen eleget, vagy ſzabad akaratja ſzerént: ha az ő ökreiből, vagy juhaiból áldozik ép barommal; kedves léſzen *az Iſtennek*: de semmi fogyatkozás ne légyen az áldozatra-való barómban. (*c*) 5 *Mós.* 15: 21.

22. (*d*) Vakot, meg-romlottat, tsonkát, dagadozott teſtűt, varast, fekélyest, rühest ne áldozzatok az Úrnak, és tüzzel meg-eméſztendő áldozatot ne ſzerezzetek ez illyenekből az Úrnak. (*d*) 5*Mós.* 15: 21. 17: 1.

23. Ökröt, vagy juhot, fogyatkozott, vagy alkalmatlan tagút a' ſzabad akaratban-való áldozatban meg-áldozhatod; de nem léſzen kedves a' fogadásból-való áldozatban.

24. Meg-romlott, meg-törődött, meg-ſzakadott, meg-mettſzetett barommal ne áldozzatok az Úrnak: ezt ne tselekedjétek a' ti földetekben.

25. Az idegen jövevény' kezéből-is ne áldozzátok a' ti Iſtenteknek áldozatját ez illyenekből; mert fogyatkozás, és ſzeplő vagyon bennek: nem léſznek kedvesek ti érettetek.

26. Szólla ismét az Úr Mósesnek, mondván:

27. A' borjú, a' bárány, és a' ketske, minekutánna elletik, (*e*) légyen azután az ő annya alatt heted' napig; nyóltzad' naptól fogva, és azután kedves léſzen az Úrnak tüzzel meg-eméſztendő áldozatjára. (*e*) 2*Mós.* 22: 30.

28. Akár tehén, akár juh lejénd: az ő fiával (*d*) egybe meg-ne öljétek *áldozatra* ugyan azon egy napon. (*d*) 2*Mós.* 29: 19.

29. Mikor pedig hálá-adásnak áldozatjával áldoztok az Úrnak; (*e*) ſzabad akaratotok ſzerént áldozzatok. (*e*) 2*Mós.* 25. 2. 35: 5.

30. Azon napon meg-egyétek, semmit reggelre abban ne hagyjatok: Én vagyok az Úr.

31. Tar-

31. Tartsátok-meg azért az én parantsolatimat, és azokat tselekedjétek: Én vagyok az Úr.

32. És meg ne fertézteſsétek az én ſz. nevemet; hanem inkább ſzenteltessem én az Izráel' fiai között. Én vagyok az Úr ti meg-ſzentelőtök.

33. Ki az Égyiptomnak földéből ki-hoztalak titeket, hogy néktek Istentek lennék. Én vagyok az Úr.

XXIII. RÉSZ.

A' Szombat, a' Húsvét, Pünköſti: kürtöléseknek, tiſztúlások nak, és a' leveles ágakból tsinált hajlékoknak Innepei rendeltetnek.

1 Szólla az Úr ismét Mósesnek, és monda:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Az Innepek, a' mellyeket az Úrnak kell ſzentelnetek, mellyeken egybe kell gyülnötök, hogy azokat meg-ſzenteljétek; ezek légyenek:

3. (*a*) Hat napokon munkálkodjatok, hetedik napon nyúgodalomnak és ſzent gyülésnek Szombatja *légyen*, ſemmi dolgot *akkor* ne tégyetek; az Úrnak Szombatja légyen az, minden ti lakó-helyeitekben; (*a*) *5Mós.* 5: 13, 14. *Luk.* 13: 14.

4. Ezek *pedig* az Úrnak innepei, a' ſzent gyülekezetre-való *napok*, mellyeket bizonyos időben kell meg-ſzentelnetek.

5. *Minden* (*b*) első hónapban, annak a' hónak tizen negyedik *napján*, a' két eſtve között, az Úrnak Páschája, *Húsvéti báránynak meg-ételének innepe vagyon.* (*b*) *2Mós.* 12: 18. 23: 15.

6. Azon hónapnak tizen ötödik napján, az Úrnak kovásztalan *kenyerének* iſnepe vagyon, hét *egész* napokon kovász nélkül-való *kenyereket* egyetek.

7. Első napon ſzent gyüléstek légyen néktek, ſemmi rabota dolgot *az' napon* ne tégyetek.

8. Áldozzatok pedig a' hét napokon az Úrnak tüzzel-emésztendő áldozatokat. A' hetedik napon-is ſzent gyülekezet *légyen*: ſemmi robota dolgot *az' napon-is* ne tégyetek.

9. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

10. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Mikor bé-menéndetek a' földre, mellyet én adok tinéktek; és meg-aratjátok annak veteményét, a' ti aratástoknak 'sengéjének első kévéjét vigyétek a' Papnak.

11. És a' gabona-kévét vigye-fel, *és mútogaſsa* az Úr előtt, hogy kedves légyen ti érettetek; a' Szombatnak második napján vigye-fel azt a' Pap.

12. A' melly napon pedig fel-viſzitek a' *gabona*-kévét, *hogy az Úrnak előtte mútogaſsátok*; *azon napon* áldozzatok az Úrnak egészen meg-égetendő áldozatúl eſztendős ép bárányt.

13. És Minhának vigyetek olajjal meg-egyelitetett egy Efa liſztnek két tizedeit, tüzzel meg-emésztendő áldozatra az Úrnak, kedves illatra, és itali áldozatra egy Hin bornak negyed' részét.

14. Új kenyeret pedig, és pergelt búza-fejeket, vagy 'sengét ne egyetek, mind az' napig-is, míg nem *annak 'sengéjéből* áldoztok a' ti Istenteknek, örökké-való rend-tartás szerént a' ti utánnatok valók között, minden lakó helyeitekben.

15. (*c*) Annakutánna ſzámláljatok ez innepnek utólsó napjától, melly napon a' *gabona*-kévét Isten előtt-való mutogatásra fel-viſzitek, hét egész heteket. (*c*) *Mós.* 16: 9.

16. A' hetedik hétnek utólsó napjáig ſzámláljatok ötven napokat; akkor az Úrnak új (*d*) Minhával áldozzatok. (*d*) *4Mós.* 28: 26.

17. A' ti házaitokból hozzatok két kenyereket az *Isten előtt-való* mútogatásra, *mellyek* egy Efa 'semlye liſztnek két tizedéből sültek légyenek kovászszal; *hogy* az Úrnak ajándékának első 'sengéje *légyen* az.

18. Azzal pedig a' kenyérrel áldozzatok hét ép bárányokat eſztendősöket, egy gyermekded tulkot, és kosokat. *Mellyek* az Úrnak egészen meg-égetett áldozatai légyenek, eledeli és itali áldozatjokkal egybe, hogy meg-égetteſsenek jó illatú áldozatúl az Úrnak.

19. Áldozzatok egy ketske-bakot-is a' bünért, és két bárányokat eſztendősöket hálá-adó áldozatúl.

20. Mellyeket a' Pap mind az új gabonából sült kenyérrel egybe, és a' két báránnyal egybe, az Úr előtt meg-mútogaſson: *ezek* az Úrnak ſzent *áldozatai* a' Papéi légyenek.

21. És az' nap ſzent gyülekezetre-való innepetek légyen néktek, ſemmi rabota dolgot ne tégyetek az' napon: örök rendelés szerént minden lakó helyeitekben, a' ti utánnatok valók között.

22. (*e*) Mikor pedig meg-arattjátok a' ti földeteknek veteményét, a' ti földeteknek széleit ne aratſsátok-le mindenestől fogva, és a' te gabonádnak el-húllott fejeit fel ne ſzedjed: a' ſzegénynek és a' jövevénynek hagyjad azokat: Én *vagyok* a' ti Uratok Istenetek. (*e*) *Fell.* 19: 9. *5Mós.* 24: 19.

23. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

24. Szóllj az Izráel' fiainak, ezt mondván (*f*) A' hetedik hóban, a' hónak első *napja* légyen inneptek néktek, *trombiták* zengésének emlékezetére, ſzent gyülekezet. (*f*) *4Mós.* 29: 1.

25. Semmi rabota dolgot *az' napon* ne tégyetek; hanem áldozzatok az Úrnak tüzzel meg-égetendő áldozatokat.

26. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

27. (*g*) E' hetedik hónak tizedik *napján* tisztulásoknak innepe légyen, szent gyülekezetetek légyen néktek *az' napon*, és magatokat sanyargassátok, és tüzzel meg-égetendő áldozatokat áldozzatok az Úrnak. (*g*) *Fell.* 16:29. 4 *Mós.* 29:7.

28. Semmi rabota dolgot e' napon ne tégyetek; mert tisztulásoknak napja az, hogy megtisztittassatok ti a' ti Uratoknak Istenteknek előtte.

29. Mert minden lélek, valamelly az' napon nem sanyargatja magát; ki-gyomláltatik az ő népe közzül.

30. És valamelly ember az' napon valami dolgot tejénd; el-vesztem azt az embert az ő népe közzül. (*h*)

31. Semmi dolgot ne tégyetek, örökké-való rendelés szerént a' ti utánnatok valók között, minden lakó helyeitekben.

32. Nyúgodalomnak innepe *légyen* az tinéktek, mellyen magatokat sanyargassátok: mikor annak a' hónak kilentzedik *napján* estve lészen; *a' kilentzed' napnak* estvejétől fogva *a' más* estvéig szenteljétek a' ti innepeteket.

33. Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

34. Szóllj az Izráel' fiainak ezt mondván: (*h*) Ugyan ezen heted' hónak tizen-ötödik napján, leveles ágakból tsinált hajlékoknak innepe légyen heted' napig, az Úrnak *tisztességére*. (*h*) 5 *Mós.* 16:13.

35. Első napon szent gyülekezet *légyen*, semmi rabota dolgot *az' napon* ne tégyetek.

36. Hét napokon áldozzatok az Úrnak tüzzel meg-égetendő áldozatokat. Nyóltzad' napon-*is* szent gyülekezetetek légyen, és áldozzatok az Úrnak tüzzel égetendő áldozatokat: szent innep ez, semmi rabota dolgot ne tégyetek *azon*.

37. Ezek az Úrnak innepei, mellyeket megkell szentelnetek, hogy szent gyülekezetetek *légyen*, hogy az Úrnak tüzzel égetendő áldozatokat áldozzatok, egészen meg-égetendő áldozatot, minhát, bűnért-való, és itali áldozatot, mindeniket az ő napján.

38. Az Úrnak Szombatjaitól meg-válva, és minden ajándékitoktól, fogadás szerént, és szabad akarat szerént-való áldozatitokról meg-válva, mellyeket az Úrnak adtok.

39. De ez' hetedik hónak tizen-ötödik napján, mikor a' földnek gyümöltsét bé-takarjátok; az Úrnak innepét üljétek hét napokon, az első nap nyúgodalomnak napja *légyen*; azonképpen a' nyóltzadik nap nyúgodalomnak napja *légyen*.

40. És végyetek magatoknak első napon szép fáknak ágait, pálma-fáknak ágait, és sürü leveles fáknak ágait, víz mellett nevekedett füz-fákkal egybe, és örvendezzetek a' ti Uratoknak Istenteknek előtte hét napokig.

41. És szenteljétek azt az Úrnak innepét hét napokig minden esztendőben, örökké-való rendtartás szerént a' ti utánnatok valóknál: minden heted' hónapban meg-szenteljétek azt.

42. Azokban *a' leveles ágakból tsinált* hajlékokban lakjatok két napokon. Az Izráel' népe között-való jövevények-*is* lakjanak ez' hajlékokban.

43. Hogy a' ti utánnatok valók meg-tudják, hogy hajlékokban laktak az Izráel' fiai, mikor Égyiptomnak földéből ki-hoztam őket: Én vagyok a' ti Uratok Istentek.

44. Szólla azért Móses az Izráel' fiainak az Úrnak Innepei felől.

XXIV. RÉSZ.

A' lámpásokhoz való olajról: szent kenyerekről: káromlóról: büntetésnek törvényéről.

1 Szólla ismét az' Úr Mósesnek, és monda:

2. Parantsold-meg az Izráel' fiainak, hogy hozzanak tenéked szépen meg-törött sa-olajt (*a*) világnak, hogy szüntelen a' világosító lámpások égjenek. (*a*) 2 *Mós.* 27:20, 21.

3. A' Bizonság-tételnek superlátján kivül, a' Gyülekezetnek sátorában rendelje-el azokat (*b*) Áron, hogy minden nap estvétől fogva reggelig *égjenek azok* az Úr előtt, örök rendelés szerént a' ti utánnatok valóknál. (*b*) 2 *Chrón.* 13:11.

4. Az arany gyertya-tartóra rendelje a' világosító szövétnekeket az Úr' éleibe mindenkor.

5. Végy 'semlye lisztet-is, és süss abból tizenkét kenyereket: az *Efának* két tized' *lisztegyen* mindenik kenyér.

6. És azokat két renddel helyheztessed, hatot egy rendbe, tiszta asztalra az Úr' eleibe.

7. És mindenik rendre tégy tiszta temjént, hogy az mindenik kenyér' helyébe, légyen tüzzel meg-emésztendő jó illat az Úr előtt.

8. Minden Szombaton meg-újjítsa azokat a' *Pap* az Úr előtt szüntelen, az Izráel' fiaitól *vett kenyerekből* örökké-való rend-tartás szerént.

9. (*c*) Azután légyen Ároné és az ő fiaié, kik meg-egyék azokat a' Szent-helyen; mivelhogy szentséges állat, az Úrnak tüzzel meg-emésztetett áldozatai között örök rendelés szerént. (*c*) 2 *Mós.* 29:32. *Fell.* 8:31. 1 *Sám* 21:4 *Mát.* 12:4.

10. Ki-méne pedig egy Izráelből-való aszszonyi-állatnak fia, ki Égyiptombéli férfiútól-való-vala, ki az Izráelitákközött vala. És *mikor* versengenének a' táborban ez Izráelből-való aszszonyi állatnak fia, és egy Izráelita.

11. Az

11. Az Izráelből-való aszszonyi-állatnak fia az *Istennek* Nevét szidalmazván káromlást tőn: Annakokáért vivék azt Móseshez: Annak pedig annyának neve *vala* Selómith, Dibrinek leánya, Dán' nemzetségéből.

12. És őrizet-alá veték azt, hogy meg-mondaná nékiek *Móses a' felől* az Úrnak akaratját.

13. Szólla azért az Úr Mósesnek, mondván:

14. Vidd-ki a' káromlót a' táboron kivül, és a' kik hallották *a' káromlást*, kezeket tegyék fejére, azután az egész sokaság verje agyon azt kövekkel.

15. Az Izráel' fiainak pedig szóllj, ezt mondván: Valáki az ő Istene ellen káromlást szóll; az ő bűnének büntetését hordozza.

16. És valaki szidalmazza az Úrnak Nevét; meg-öletessék: az egész sokaság meg-kövezze azt, akár jövevény akár lakos, ha az *Istennek* Nevét szidalmazza; meg-öletessék.

17. (*d*) Ha valaki meg-ölénd valakit; meg-öletessék *az ő gyilkosságáért.* (*d*) 1*Mós.* 9: 5, 6.

18. A' ki pedig valakinek barmát öli-meg; meg-fizesse barmot a' baromért.

19. A' ki az ő felebarátjának testét meg-sértvén meg-béllyegezi; a' mint ő tselekedett, ő véle is ugy tselekedjenek.

20. (*e*) Sérelmet sérelmért, szemet szemért, fogat fogért; a' mint ő más embert meg-sértett, úgy fizessenek néki-is.

(*e*) 2*Mós.*21: 24. 5*Mós.*19: 21. *Mát.*5: 38, 39.

21. A' ki barmot öléND-meg; mást adjon helyébe: de a' ki embert ölénd; meg-öletessék.

22. Egyenlő törvénye légyen nálatok a' jövevénynek és a' lakosnak; Mert én ti Uratok Istentek *vagyok.*

23. Szólla azért Móses az Izráel' fiainak, és ki-vivék a' táboron kivül a' káromlót, és kövekkel verék agyon: és *illyen módon* az Izráel' fiai úgy tselekedének, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

XXV. RÉSZ.

A' föld' mivelése: kürtölésnek esztendeje: fel-szabadítás, és jótétemény a' szegényekkel.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek a' Sinai hegyen, ezt mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Mikor bé-menéndetek a' földre, mellyet én adok néktek, a' föld nyúgodjék, az Úrtól *rendelt* Szombat szerént.

3. (*a*) Hat esztendőben vesed-bé a' te földedet, és hat esztendőben mesed-meg szőlődet, és végyed-bé gyümöltsét. (*a*) 2*Mós.* 23: 10.

4. A' hetedik (*b*) esztendőben a' földnek nyúgodalmának Szombatja légyen: *tudni-illik* az Úrtól *rendelt* Szombat; *akkor* a' te földedet ne vesed-bé, és szőlődet ne mesed-meg. (*b*) 2*Mós.* 23: 11.

5. A' mi a' te meg-aratott *földeden* terem, meg ne arasad, és a' mi a' te el-hagyatott szőlődön terem, *azt-is* ne szürjed meg; mert a' föld' nyugodalmának esztendeje vagyon akkor.

6. *A' mit* a' föld *az* ő nyúgodalmának *esztendején terem; az* légyen néktek eledeltekre, te magadnak, szólgádnak, szólgáló-leányodnak, béresednek, és 'sellérednek, a' melly te nálad lakik.

7. A' te barmodnak-is, és minden földi-vadaknak légyen eledelére annak *az esztendőnek* termése.

8. Annakfelette számlálj az esztendőknek *illyen* hét Szombatjáit, *az-az* hétszer hét esztendőket, úgy, hogy az esztendőknek hét Szombatjainak ideje negyven kilentz esztendő légyen.

9. Akkor mindenütt kürtöltess, hogy annak szava mindenütt hallassék, a' hetedik hónapban, a' hónapnak tizedik napján, *az-az*, a' tisztúlásnak napján kürtöltess mindenütt a' ti egész földetekben.

10. Hogy meg-szenteljétek az ötvenedik esztendőt, és hírdessetek szabadságot a' földnek minden lakosinak; kürt' zengésének *esztendeje* légyen az néktek: akkor minden embernek *szabad légyen* az ő jószágához jutni, és az ő nemzetsége közzé haza menni *a' rabnak.*

11. Kürt' zengésének *esztendeje* az ötvenedik esztendő légyen néktek: ne vessetek, és fel ne arassátok, a' mit *a' föld* önként terem *ez esztendőben*, és a' te el-hagyott *szőlődnek* termését meg ne szedjed.

12. Mert kürt' zengésének *esztendeje*; szent légyen *azért* tinéktek a' mezőről egyétek annak gyümöltsét.

13. A' kürtölésnek esztendején, minden ember az ő jószága mellé térjen.

14. Mikor annakokáért valami el-adó marhát el-adándasz a' te felebarátodnak, vagy vejéndesz a' te felebarátodtól, egymást-meg ne tsaljátok.

15. A' kürtölésnek *esztendeje* után-való esztendőknek száma szerént végy *valami jószágot* a' te felebarátodtól. A' földnek hasznáinak esztendejének számok szerént adja *az-is* néked *a' jószágot.*

16. Ha sok esztendők vagynak *a' szabadságnak esztendejéig*; többet adj azért, a' mit vészesz: és ha kevés esztendők vagynak hátra; kevesebbet adj: mert az *esztendőknek* hasznát adja-el teneked.

17. Egymást azért meg ne tsaljátok, hanem félj a' te Istenedtől; mert én ti Uratok Istentek *vagyok.*

18. Ha az én rendeléſimet tselekeſzitek, és az én ítéletimet meg-tartván azokat tselekeſzitek; bátorságoſon laktok azon a' földön.

19. És a' föld az ő gyümöltsét meg-termi; hogy eleget eheſſetek, és a' *földön* bátorságoſon laktok.

20. Ha azt mondanád: Mit együnk a' hetedik eſztendőben, ha nem vetünk, és ſemmi haſznát *a' földnek* bé nem veſziſzük?

21. Én az én áldásomat reátok botsátom a' hatodik eſztendőben, hogy három eſztendőkre-valót teremjen *a' föld.*

22. Mert nyóltzadik eſztendőben vettek, és mind a' kilentzedik eſztendeig ó gabonát eſztek, mind addig, mondom, hogy ó gabonát éſztek, míg a' föld új gabonát terem.

23. A' földet pedig ſenki örökké el ne adja; mert enyim az (*c*) a' föld: mert ti én nálam jövevények, és 'séllérek *vagytok.* (*c*) *Ésa.* 14: 2. 25.

24. Annakokáért a' ti birodalmatoknak minden földében meg-engedjétek, hogy meg-válthaſſa a' földet, *a' ki azt el adta vólt.*

25. Mikor a' te felebarátod meg-ſzegényedik, és *kénſzerittetik* el-adni az ő jóſzágának valami réſzét; és az ő közel-való (*d*) attyafia elő-állván a' jóſzágnak melléje akar állani, és azt meg-akarja váltani; hatalma légyen arra, hogy meg-válthaſſa. (*d*) *Jer.* 32: 7, 8, 9.

26. Ha valakinek nintsen *attyafia*, a' ki meg-váltaná a' joſzágot, hanem ő maga ſzerét tette az ő jóſzágának váltságának:

27. Számlálja-meg *a' jóſzágnak* el-adásától fogva az eſztendő ſzámot, és a' mi hátra vagyon benne, adja-meg annak, a' kinek zálogba vetette vólt *a' jóſzágot*, *és úgy* bírja az ő örökségét.

28. Ha pedig ſzerét nem teheti, hogy egeſzen meg-fizetne annak; a' jóſzág annak, a' ki arra pénſzt adott, kezében légyen a' kürtölésnek eſztendejéig. A' kürtölés*nek eſztendej*én meg-botsáſsa azt, és *a' ki el-adta vólt* az ő örökségét, az bírja.

29. Ha valaki el-adándja lakó-házát kerített városban; akkor válthaſsák-meg, mikor annak el-adásának eſztendeje el-telik, az egy eſztendő el-múlván meg-válthaſſa az, *a' ki el-adta vólt.*

30. Ha azonközbe meg nem váltják, míg egéſz eſztendeje el-telik; a' ház, melly a' kerített városban vagyon, légyen öröke annak, a' ki azt meg-vette vólt mindeneſtől fogva, abból ki ne menjen a' kürtök*nek napján-is.*

31. A' faluban-való ház pedig, a' melly falunak kerítése nintsen, a' mezőn-való föld gyanánt légyen. A' ki *azt el-adja*, *hatalma légyen* meg-váltani; vagy az, hogy a' kürtölések*nek napján* ki-menjen abból *a' vevő.*

32. *A' mi pedig néz* a' Léviták városira, az ő birodalmokban-való városoknak házait; mindenkor, *valamikor akarják*, meg-válthatják a' Léviták.

33. De a' ki meg-váltja, a' Léviták közzül-való *légyen*; vagy az, hogy a' ki meg-vette a' házat; ki-menjen *a' házból*, és az ő birodalmoknak városából a' kürtök*nek napján*; mert a' Léviták városinak házai, ő birodalmok az Iſráel' fiai között.

34. De az ő városoknak kivül-való mezejét el ne adhaſsák *a' Léviták*; mert örökké-való tulajdon örökségek az.

35. Ha a' te felebarátod ti köztetek meg-ſzegényedik, és meg-fogyatkozik; tégy jól ő vele akár jövevény légyen, akár 'sellér, hogy élheſsen ti köztetek.

36. Ne végy ő tőle (*e*) usorát, vagy felette valót; hanem félj a' te Iſtenedtől, hogy élheſſen te veled egygyütt a' te atyádfia.

(*e*) *5Mós.* 32: 19. *'Sólt.* 15: 5.

37. Ne adjad annak usorára a' te pénzedet; és nyereséggel ne adjad *nékie* a' te gabonádat.

38. Én *vagyok* a' ti Uratok Iſtentek, ki Égyptomnak földéből ki-hoztalak titeket; hogy néktek adnám a' Kanaánnak földét, és néktek Iſtentek lennék.

39. (*f*) Ha pedig a' te felebarátod meg-ſzegényedvén, magát néked el-adja; ne ſzolgáltaſſad úgy, mint rabot. (*f*) *2Mós.* 21: 2.

40. Mint egy béres, vagy mint egy 'sellér, úgy légyen te nálad, a' kürtöléseknek eſztendejéig ſzólgáljon tenéked.

41. Akkor menjen-el tőled mind fiaival egybe, hogy menjen az ő nemzetségéhez: és haza menjen az ő attyainak örökségek mellé.

42. Mert én ſzolgáim, kiket ki-hoztam Égyptomnak földéből; el ne adattaſſanak *azért* úgy, mint rabok.

43. Ne uralkodjál (*g*) rajta kegyetlenül, hanem félj a' te Iſtenedtől. (*g*) *Efés.* 6: 9. *Kol.* 4: 1.

44. Szolgáid és ſzolgáló-leányid légyenek a' ti környületek-való pogány népek közzül, azok közzül ſzerezzetek ſzolgát, és ſzolgáló-leányt.

45. A' jövevényeknek fiai közzül-is, kik köztetek laknak, ſzerezhettek *ſzolgákat és ſzolgálókat*, és azoknak tselédjekből, kik nálatok *laknak*, a' kiket *tudni-illik* a' ti földetekben ſzültek, és légyenek néktek birodalmatokban.

46. És örökség ſzerént bírjátok azokat, mind

a' ti

a' ti utánnatok-való fiaitokkal egybe, hogy azokis örökségül bírják azokat, mind örökké éljetek azoknak ſzolgálatjokkal. De a' ti atyátokfiain, az Izráelitákon, senki kegyetlenül ne uralkodjék az ő attyafiain.

47. Hogy-ha pedig a' ti köztetek lakozó jövevény, avagy 'seller meg gazdagodik, és az ő nála lakó atyádfia meg-ſzegényül, és magát eladja a' te közted lakó jövevénynek, avagy a' jövevény nemből-valónak.

48. Minekutánna el-adta magát; *ſzabad légyen* meg-váltani: egy (*b*) az ő attyafiai közzül váltsa-meg azt. (*b*) *Ruth.* 3: 12. *Jer.* 32: 7-9.

49. Vagy attyának báttya, vagy attya-báttyának fia váltsa-meg azt, vagy az ő nemzetségéből közel-való attyafia váltsa-meg: vagy ha ereje lejénd arra, ő maga váltsa-meg magát.

50. És veſsen ſzámot azzal, a' ki őtet megvette, az' eſztendőtől fogva, mellyen magát eladta annak, a' kürtöléseknek eſztendejéig, és az ő el-adásának pénze-is az eſztendőnek ſzáma ſzerént ſzámláltaſsék, a' mennyit béresnek adott vólna annyi ideig, annyit tudjon annak annyi ideig-való ſzolgálatjába.

51. Ha sok eſztendők vagynak a' *kürtöléseknek eſztendejéig*; a' ſzerént adjon viſzſza az ő Urának az ő el-adásának pénzében.

52. Ha pedig kevés *eſztendő* hija vagyon a' kürtölés' eſztendejének; ſzámot vetvén ő vele, az eſztendőknek ſzáma ſzerént fizeſse az ő váltságát.

53. Mint az eſztendeig-való béres, úgy légyen annál: ne uralkodjék kegyetlenül ő rajta *az ő gazdája*, a' te ſzemeid előtt.

54. Ha pedig *egygyik eſztendőben* sem váltatik-meg; mindazáltal a' kürtöléseknek eſztendején *ſzabadon* el-menjen mind fiaival egybe.

55. Mert az Izráel' fiai én ſzolgaim, kiket ki hoztam Égyiptomnak földéből: Én *vagyok* a' ti Uratok Iſtentek.

XXVI. RÉSZ.

Az Iſteni ſzolgálatról. Áldás a' ſzó-fogadóknak: Átok a' ſzó-fogadatlanoknak: A meg térőknek botsánat.

1 Ne tsináljatok magatoknak (*a*) bálványokat, és faragott képet, vagy valami oſzlopot ne emeljetek magatoknak, se pedig faragott követ ne helyhezteſsetek a' ti földetekben, hogy meg-hajóljatok az előtt; mert én vagyok a' ti Uratok Iſtentek. (*a*) 2*Mós.* 20: 4. 5*Mós.* 5 8.

2. Az én Szombatimat meg-tartsátok, és az én ſzent házamat betsüljétek: Én *vagyok* az Úr.

3. Ha az én rendelésimben járándotok, és az én parantsolatimat *b*) meg-tartjátok, és azokat tselekedénditek. (*b*) 5*Mós.* 28: 1-13.

4. Esőt adok néktek alkalmatos időben, a' föld az ő gyümöltsét meg-adja, és minden gyümöltstermő-fa meg-termi az ő gyümöltsét.

5. És a' ti tsépléstek a' ſzüretet éri, és a' ſzüret a' vetést éri: elégséges kenyeret eſztek, és nagy bátorsággal laktok a' ti földetekben.

6. Mert békeſséget adok azon a' földön, annyira, hogy mikor el-aluſztok, ne *légyen*, ki (*c*) fel-rettentsen: és el vészem a' kegyetlen vadakat arról a' földről, és a' fegyver által nem mégyen a' ti földeteken. (*c*) *Jób.* 11: 18-19.

7. Sőt inkább a' ti ellenségiteket kergetitek, és fegyver miatt ti előttetek el-húllanak.

8. És ti közzületek öten ſzázat el-uznek, és ti közzületek ſzázan el-üznek tíz ezeret, és a' ti ellenségeitek ti előttetek fegyver miatt el-húllanak.

9. És ti hozzátok fordúlván, meg-ſzaporítalak, és meg-sokasítalak titeket, és az én ſzövetségemet ſzerzem veletek.

10. És sok időtől fogva el-tett *gabonát* eſztek, és régi *gabonát*; az új helyett ki-hányjátok a' régit

11. És az én hajlékomat közöttetek helyhezteſtem, és az én Lelkem meg-nem útál titeket.

12. Ti közöttetek (*d*) járok ſzüntelen: Léſzek néktek Iſtentek, ti pedig léſztek nékem én népeim. (*d*) 2*Kór.* 6: 16.

13. Én vagyok a' ti Uratok Iſtentek, ki az Égyiptom' földéből ki-hoztalak, hogy azoknak rabjai ne vólnátok, és a' ti nyakatoknak kötelét meg-óldottam, hogy egyenesen járhatnátok.

14. Ha engemet (*e*) nem hallgattok, és mind e' parantsolatokat nem tselekedénditek.

(*e*) 5*Mós.* 28: 15. *Sir.* 2: 17. *Mal.* 2: 2.

15. És ha az én rendelésimet meg-útáljátok; és ha az én ítéletimet meg-útálja a' ti lelketek, és minden parantsolatimat nem tselekedéneditek; hanem az én ſövetségemet fel-bontjátok.

16. Én-is ezt tselekeſzem veletek: Hogy titeket a' félelem el-foglaljon, meg-eméſztő dögös betegséggel, és hideg-leléſsel egybe, mellyek *a' te* ſzemeidet meg-eméſzſzék, és lelkedet gyötörjék: és a' ti gabonátokat hijába veſsétek *a földbe*; mert meg eſzik azt a' ti ellenségitek.

17. És az én meg-haragudt ortzámat fordítom ellenetek, hogy a' ti ellenségeitek előtt el húlljatok, és uralkodjanak rajtatok, a' kik titeket gyúlölnek, és fuſsatok, mikor (*f*) senki nem üz-is titeket. (*f*) *Példa.* 28: 1. 5*Mós.* 28: 64 67.

18. Ha mind ezekután még-is nem hallgattok enge-

engemet; hétszerrel keményebben oſtorozlak titeket a' ti bünеitekért.

19. Mert meg rontom a' ti erősségteknek kevélységét, és az eget a' ti *fejetek felett meg-keményítem*, *és* ollyanná téſzem, minémü a' vas, és a' földet *ollyanná téſzem*, minémü az értz.

20. És minden erős *munkátok* hijába-való léſzen; mert a' ti földetek nem termi-meg az ő gyümőltsét, és a' földnek fái-is nem adják-meg az ő huſznokat.

21. Ha még-is vak-merőképpen ellenem jártok, és nem engedtek nékem; a' ti büntető oſtorotokat hétszerte meg-sokasítom a' ti büneitekért.

22. És botsátok reátok kegyetlen mezei vadakat, hogy a' ti barmaitokból titeket ki-puſztítsanak, és titeket el-fogyaſsanak, *annyira*, hogy puſzták légyenek a' ti útaitok.

23. Hogy-ha ezekkel sem gondoltok, *hogy* hozzám *térjetek*; hanem vakmerőképpen ellenem jártok:

24. Én-is bizony vakmerőképpen (*g*) ellenetek járok, és hétszerte inkább oſtorozlak a' ti büneitekért. (*g*) 2*Sám.* 22: 27.

25. És hozok ti ellenetek fegyvert, melly boſzszút álljon *rajtatok* az én szövetségemnek *meg-rontásáért*, úgy, hogy a' ti várositokba gyüljetek akkor; botsátok dög-halált közzétek, és adattattok az ellenség' kezébe.

26. Minekutánna a' kenyérnek táplálására-való erejét el-vészem tőletek; tíz aſzszonyi-állatok sütnek néktek kenyeret egy kementzében, és mérték szerént *igazán* bé-adják a' ti kenyereteket; eſztek, de nem elégeſztek-meg.

27. Ha még-is nem engedtek nékem; hanem vakmerőképpen ellenem jártok:

28. Én-is ellenetek járok meg-búsúlt haragomban vakmerőképpen, és én-is hétszerte inkább oſtorozlak titeket a' ti büneitekért.

29. Mert a' ti fiaitoknak húsát eſzitek-meg, és leányitoknak húsát (*b*) eſzitek-meg.

(*b*) 1*Kir.* 6: 28. *Sir.* 4: 10.

30. És a' ti palotáitokat el-rontom, és a' mezőn építtetett szép faragott képeiteket, és a' ti hólt (*i*) teſteiteket, a' ti bálványitoknak hólt teſteikkel egybe egygyüvé hányatom, és az én Lelkem meg-útál titeket. (*i*) *Jér.* 8: 1-2.

31. És a' ti várositokat el-puſztítom, a' ti szent helyeiteket-is el-rontom, és nem léſzen kedves nékem a' ti jó illatú áldozatotok.

32. El-puſztítom a' földet, annyira, hogy álmélkodjanak rajta a' ti ellenségeitek, kik azon fognak lakozni.

33. Titeket pedig a' pogány népek közzé elſzéleſztelek, és azt mivelem, hogy utánnatok menjenek ki-vont fegyverrel, hogy a' ti földetek puſzta légyen, és a' ti városaitok-is puſzták légyenek.

34. Akkor (*k*) a' föld meg-szenteli az ő Szombatit, mind addig, míg puſztán áll: mikor a' ti ellenségeiteknek földében lejéndetek, akkor, *mondom*, *hogy* a' ti földetek nyúgodván meg-szenteli az ő Szombatit. (*k*) *r.* 25: 2-6. 2*Chrón.* 36: 21.

35. Mind az ő puſztaságának idejéig nyúgoſzik; mert nem nyúgodt a' ti Szombatitokon, mikor azon a' földön laknátok.

36. A' kik pedig ti közzületek meg-maradnak; azoknak szívekben félelmet szerzek, az ő ellenségeiknek lakó földökben, annyira, hogy a' fának levelének zördülése előtt fuſsanak, *mint* a' szablya előtt, és el-húlljanak, ha senki nem kergeti-is *őket*.

37. Egymásra húllanak, mintha fegyver *volna* utánnok, ha senki utánnok nintsen-is, és a' ti ellenségeitek előtt meg nem maradhattok.

38. Hanem el-veſztek a' pogány népek között, és a' ti ellenségeiteknek földe meg-emészt titeket.

39. És a' kik meg-maradnak közzületek, a' ti ellenségeiteknek földében el-veſznek az ő hamiſságokért, és az ő attyaiknak hamiſságokért mind velek egybe el-veſznek.

40. Ha pedig meg-vallják az ő hamiſságokat, és az ő attyaiknak hamiſságát mind az ő bünökkel (*l*) egybe, mellyel én ellenem vétkeztenek, és hogy ők vakmerőképpen jártak ellenem.

(*l*) 5*Mós.* 4: 30-31.

41. És hogy én-is, mikor vakmerőképpen ellenek járnék, vetettem őket az ő ellenségeknek földébe. Ha akkor ezt a' környül-metéletlen szívet el-vetik, és akkor az ő bünöknek büntetését meg-fizetik:

42. Én-is meg-emlékezem Jákóbbal *tett* szövetségemről, Isákkal *tett* szövetségemről, Ábrahámmal *tett* szövetségemről-is meg-emlékezem, a' földről-is meg-emlékezem.

43. A' föld azonközbe puſztán hagyatik ő tőlök, és az ő Szombatit meg-szenteli, a' melly *föld* el-puſztúlt vólt ő érettek, ők-is az ő bünöknek büntetését meg-fizetik; mert fokképpen az én ítéletimet meg-útálták, és az én rendeléseimet az ő lelkek meg-útálta.

44. Jóllehet még mikor az ő ellenségeknek földében vóltak-is, nem vetettem-meg őket, és nem útáltam-meg őket, hogy meg-emészténem min-

mindeneſtől őket, meg-vetvén az én ſzövetségemet ő vélek; Mert én ő Urok Iſtenek *vagyok.*

45. Azért meg-emlékezem ő éréttek a' régi *atyákkal*-való ſzövetségemről, kiket Égyiptom' földéből ki-hoztam a' Pogányoknak ſzemek' láttára, hogy lennék nékiek Iſtenek. Én vagyok az Úr.

46. Ezek a' rendelések, az ítéletek, és a' törvények, mellyeket ſzerzett az Úr ő maga között, és az Izráel' fiai között, a' Sinai hegyen Móses által.

XXVII. RÉSZ.

Iſtennek Igért dolgoknak betsüjéről, és meg-váltásáról.

1 Szólla ismét az Úr Mósesnek, és monda:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond meg nékiek: Az ember, mikor fogadást téſzen, a' te betsülésed ſzerént *légyenek* a' ſzemélyek, *a' kik fogadáſsal kötelezték magokat*, az Úréi.

3. A' férfiat betsüljed húſz eſztendőſtől fogva hatvan eſztendősig, betsüljed, *mondom*, ötven ezüſt siklusra, a' mint a' ſzent siklus *vagyon.*

4. Ha aſzſzonyi-állat lejénd; harmintz siklusra betsüljed.

5. Öt eſztendőſtől fogva pedig húſz eſztendősig a' férfiat húſz siklusra betsüljed; az aſzſzonyi-állatot pedig tíz siklusra.

6. Egy hónapi férfiú magot, öt eſztendős koráig betsüljed öt ezüſt siklusra; hogy-ha pedig aſzſzonyi-állati mag lejénd; betsüljed három ezüſt siklusra.

7. Ha pedig hatvan eſztendős lejénd, vagy fellyebb-való, ha férfiú; betsüljed tizen-öt siklusra: ha aſzſzonyi-állat; tíz siklusra.

8. Ha pedig ſzegény lejénd, *hogy annák ſzerént nem tehetné*, a' mire betsülöd; állaſsad azt a' Pap' eleibe, hogy betsülje azt a' Pap: a' mennyinek ſzerét teheti az, a' ki magát fogadáſsal kötelezte, *annyira* betsülje azt a' Pap.

9. Ha pedig afféle barmot *fogadott adni*, a' minémű állatokból ſzoktak áldozni az Úrnak; valamit affélét ád az Úrnak, ſzent légyen.

10. Mást a' helyébe ne állaſson, és azt el-ne tserélje, jót a' hitván helyébe, vagy hitvánt a' jó helyébe *adván:* hogy-ha pedig el-tseréli *egygyik* barmot *a' másik* barmon; mind az előbbi, mind pedig a' mellyen azt el-tserélte, ſzent légyen.

11. Ha pedig valami tiſztátalan oktalan állatot *fogadott adni*, mellynek neméből nem áldozhatnak az Úrnak; tehát vigye azt az állatot a' Paphoz.

12. És betsülje-meg azt a' Pap, akár jó, akár hitván *légyen*; a' mire betsüli azt a' Pap, abban maradjon.

13. Ha pedig azt meg-akarná váltani; a' te betsüd felett annak ötöd' réſzét adja.

14. Ha pedig valaki az ő házát az Úrnak ſzenteli, *hogy* ſzent *légyen* az; betsülje-meg azt a' Pap, vagy jó, vagy hitván *lejénd*; és a' mire betsüli azt a' Pap, abban maradjon.

15. Ha meg akarja váltatni az ő házát az, a' ki azt *Iſtennek* ſzentelte vólt; a' te betsüd mellé adja annak árrának ötöd' réſzét, és légyen övé.

16. Ha pedig valaki az ő örökségéből mezőnvaló földet ſzentelénd az Úrnak, betsüld-meg a' mag ſzerént, a' melly abba mégyen: *ha* egy Hómer árpa *mégyen beléje*; ötven ezüſt siklusra *betsülteſsék.*

17. Ha a' kürtölésnek eſztendejétől fogva ſzentelte *Iſtennek* az ő ſzántó-földét; a' mint azt betsülöd, abban maradjon:

18. Ha a' kürtölésnek *eſztendeje* után ſzentelendi *Iſtennek* az ő földét; a' Pap ſzámlálja-meg annak pénzét az eſztendőknek ſzámok ſzerént, a' mellyek hátra vagynak a' kürtölésnek eſztendejéig, és a' *ſzerént* ſzállítson-le a' te betsülésedből.

19. Ha pedig meg-akarja váltani az ő földét az, a' ki azt *Iſtennek* ſzentelte vólt; a' te betsüd mellé adja annak árrának ötöd' réſzét, és légyen övé.

20. Ha meg-nem váltja azt a' földet, vagy azt a' földet másnak el-adja; azután azt meg-nem válthatja.

21. Hanem a' föld, mikor a' kürtölésnek *eſztendején* meg-ſzabadúl; az Úrnak ſzenteltetsék, úgy, mint az *Iſtennek* ſzenteltetett föld, és légyen a' Papok' öröksége.

22. Ha pedig pénzen vett földet ſzentelt az Úrnak, melly ő-nékie öröksége nem vólt;

23. Számlálja-meg a' Pap a' földnek betsüje ſzerént-való *árrában* a' kürtölésnek eſztendejéig *mennyi vagyon hátra*, és adja-meg azt azon napon a' te betsüd ſzerént, *hogy légyen az*, az Úrnak ſzenteltetett.

24. A' kürtölésnek eſztendején a' föld megtérjen ahoz, a' kitől azt vette vólt, ahóz *tudni-illik*, a' kinek öröksége *vólt az* a' föld.

25. Minden te betsülésed pedig a' Szent helynek siklusa ſzerént légyen. (*a*) Egy siklus pedig húſz pénzt téſzen. (*a*) 2*Mós.* 30: 13.

26. De a' baromnak első ſajzását (*b*) melly első ſajzás *a' nélkül-is* az Úré, senki *néki* ne ſzentelje: akár ökör lejénd, akár juh, az Úré az.

(*b*) 2*Mós.* 13: 2. 22: 29. 34: 19. 4*Mós* 3: 13.

27. Ha pedig a' tiſztátalan állatokból-*való* léſzen; váltsa-meg *azt* a' te betsülésed ſzerént, és azon fellyül a' *betsűnek* ötöd' réſzét adja melléje: ha pedig meg-nem váltják; adaſsék-el a' te betsüd ſzerént.

28. Semmi ſzent dolog, valami az Úrnak ſzentelte-

teltetett valakitől, abból a' mije *vagyon*, akár ember *légyen az*, akár barom, akár mezőn-való örökség, el-ne adassék, meg-se váltassék; *mert* minden efféle fogadással kötelezteteti állat, szentséges, *és* az Úré. (*c*) 4*Mos.* 18: 14. *Jós.* 6: 18-19.

29. Semmi *oktalan baromból* szenteltetett dolog, melly az embertől *az Úrnak* szenteltetik, meg-ne váltassék; hanem minden ok-vetetlen meg öletteſsék.

30. Annakfelette a' földnek minden dézmája, a' földnek veteményéből, a' fáknak gyümöltséből az Úré, *és* az Úrnak szenteltessék.

31. Ha pedig valaki meg-akarja váltani az ő dézmájának valami részét, annak *az árrának* ötödik részét tégye hozzája.

32. És minden barmoknak, és juhoknak tizede, mellyek a' veszsző alól szoktak el-menni; minden tized', *mondom*, az Úrnak szenteltessék.

33. Ne tudakozzék rajta, jó-é, vagy hitván? és el-ne változtassa azt: hogy-ha valami módon el-változtatná azt; mind az, mind pedig a' mellyet a' helyébe adott vólt, *Istennek* szenteltetett légyen, meg-se váltassék.

34. Ezek a' parantsolatok, mellyeket parantsolt az Úr Mósesnek a' Sinai hegyen, *hogy azokat* az Izráel' fiainak *meg-mondaná*.

Móses' harmadik Könyvének vége.

MÓSES' NEGYEDIK KÖNYVE,

MELLY AZ IZRÁELITÁKNAK MEG-SZÁMLÁLTATÁSOKRÓL-VALÓ KÖNYV.

Meg-írja itt Móses a' ki-jövetelnek második esztendejének második hónapjától fogva, mind a' negyvenedik esztendőnek tizen-egygyedik hónapjáig lett dolgokat, az Isten népe között. Az-az, be-foglalja 38. Esztendőknek, és egynéhány hónapoknak históriáját. 4*Mós* 1. 5*Mós.* 1.

I. RÉSZ.

Az Izráel' népe' Fejedelmeinek neveik: a' had-viselő férfiaknak számok; Léviták' tiszti.

1 Szólla pedig az Úr Mósesnek a' Sinai pusztájában, a' Gyülekezet' sátorában, a' második hónapnak első napján, az Égyiptom' földéből-való ki-jövetelek után (*a*) második esztendőben mondván: (*a*) 2*Mós.* 30: 11.

2. Vegyétek számát az egész Izráel' fiai Gyülekezetinek az ő nemzetségek szerént, az ő attyaiknak számok szerént, a' nevek' számok szerént, minden férfiat főről főre.

3. Húsz esztendős fiútól fogva, és fellyebb, mindent, ki a' hadba ki-mehet az Izráelben: Meg-számláljátok őket az ő seregek szerént, te, és Áron.

4. És légyen veletek egy-egy férfiú mindenik nemzetségből, kik közzül mindenik feje légyen az ő attyaiknak házának.

5. Ezek pedig a' férfiaknak neveik, a' kik légyenek ti veletek: Rúben' *nemzetségéből*: Elisúr Sedeurnak fia.

6. Simeonból: Selúmiel, Surisaddainak fia.

7. Júdából: Naasson, Amminádábnak fia.

8. Issakárból: Nétaneel, Suárnak fia.

9. Zebulonból: Eliáb, Hélonnak fia.

10. Jó'sef' fiai közzül: Efraimból: Elisáma, Ammihudnak fia. Manasséből: Gámliel, Padasurnak fia.

11. Bénjáminból: Abidán, Gidioni' fia.

12. Dánból: Ahiézer, Ammisaddai' fia.

13. Áserből: Págiel, Okránnak fia.

14. Gádból: Elesáf, Déhuelnek fia.e

15. Naftaliból: Ahira, Enánnak fia.

16. Ezek a' Gyülekezetben nevezetesek vólának, kik az ő attyaik' nemzetséginek Fejedelmei, és az Izráel' ezerinek Fejei valának.

17. Melléje vévé azért Móses, és Áron e' férfiakat, a' kik neveik szerént elől-számláltattak vala.

18. És az egész Gyülekezetet öszve-gyüjték a' második hónak első napján, kik vallást tőnek az ő születésekről, az ő tselédjek szerént, az ő attyaiknak házok-népe szerént, az ő neveiknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva, és fellyebb főről főre.

19. Miképpen meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek, meg számlálá őket a' Sinai pusztájában.

20. Vóltanak azért az Izráel első szülöttének a' Rubennek fiai, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, főről főre, minden férfiú, húsz esztendős fiútól fogva, és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

21. Az ő meg-számláltattai Rúben' nemzetségéből, negyven-hat ezer, és öt száz.

22. Simeon' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, az ő meg-számláltattai, a neveknek száma szerént főről főre, minden férjfiú húsz esztendőstől fogva, és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

23. Gád

23. Az ő meg-számláltattai Simeon' nemzetségéből ötven-kilentz ezer, és három száz.

24. Gád' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

25. Az ő meg-számláltattai Gád' nemzetségéből, negyven öt ezer és hatszáz ötven.

26. Júda' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva, és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

27. Az ő meg-számláltattai Júda' nemzetségéből, hetven négy ezer és hatszáz.

28. Issakár' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

29. Az ő meg-számláltattai Issakár' nemzetségéből ötven négy ezer és négy száz.

30. Zebulon' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

31. Az ő meg-számláltattai Zebulon' nemzetségéből ötven hét ezer és négy száz.

32. Jó'sef fiai közzül, Efraim' fiai közzül az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek szama szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

33. Az ő meg-számláltattai Efraim' nemzetségéből, negyven ezer és öt száz.

34. Manasé' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

35. Az ő meg-számláltattai Manasé' nemzetségéből, harmintz két ezer és két száz.

36. Bénjámin' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

37. Az ő meg-számláltattai Bénjámin' nemzetségéből, harmintz-öt ezer és négy száz.

38. Dán' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

39. Az ő meg-számláltattai Dán' nemzetségéből, hatvan két ezer és hét száz.

40. Aser' fiai közzül, az ő nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

41. Az ő meg-számláltattai Aser' nemzetségéből, negyven egy ezér és öt száz.

42. A' Naftali' fiainak nemzetségek, az ő házok-népe szerént, az ő attyaiknak házok szerént, a' neveknek száma szerént, húsz esztendős fiútól fogva és fellyebb, minden hartzra ki-mehető.

43. Az ő meg-számláltattai a' Naftali' nemzetségéből, ötven három ezer és négy száz.

44. Ezek azok a' meg-számláltattak, kiket megszámlált Móses és Áron, és az Izráelnek Fejedelmei a' tizen-két férfiak, kik közzül mindenik az ő attyának házában *fő* vala.

45. Vóltanak annakokáért mindnyájan, kik meg-számláltattanak az Izráel' fiai, az ő attyaiknak házok szerént, húsz esztendős fiútól fogva, és fellyebb, minden hartza ki-mehetők az Izráelben:

46. Vóltanak, *mondom*, mindnyájan a' megszámláltattak, (*b*) hat száz három ezer öt száz ötvenen. (*b*) 2*Mós.* 38 : 26.

47. De a' Léviták az ő attyaiknak házok-népe szerént, nem számláltattak azok közzé.

48. Mert szóllott vala az Úr Mósesnek, ezt mondván:

49. De mindazáltal a' Lévi' nemzetségét-meg ne számláljad, és azokat (*c*) ne számláljad az Izráel' fiai közzé. (*c*) *r.* 2 : 33.

50. Hanem a' Lévitákat rendeld a' Bizonyság-tétel' Hajlékához, és minden ő edényeihez, és minden ahoz valókhoz; ők viseljék a' Hajlékot, és annak minden edényeit, és ők szolgáljanak annak, és a' Hajlék körül járjanak tábort.

51. Mikor pedig a' Hajléknak elébb kell indúlni; a' Léviták szedjék-el azt egymástól: mikor pedig meg-álland a' Hajlék; a' Léviták állassak azt fel, és az idegen, a' ki oda járúland, meg-haljon.

52. És tábort járjanak az Izráel' fiai, kiki az ő táborában, és kiki az ő zászlója alatt, az ő seregek szerént.

53. A' Léviták pedig tábort járjanak a' Bizonság-tétel Hajlékának (*d*) környülötte, hogy ne légyen harag az Izráel' fiainak Gyülekezetin: és foglalatosok légyenek a' Léviták a' Bizonyság-tétel' Hajlékának őrizetiben. (*d*) *r.* 3 : 7.

54. Tselekedének annakokáért az Izráel' fiai mind a' szerént, a' mint parantsolta vala azÚr Mósesnek: úgy tselekedének.

II. RÉSZ.

Minémű rendet tartsanak az úton, és a' tábor járásban: Minden nemzetségben ki légyen a' Fejedelem.

1 És szólla az Úr Mósesnek és Áronnak, mondván:

2. Az Izráel fiai, kiki az ő záſzlója alatt, az ő attyaiknak házok-népének záſzlója alatt járjon tábort: A' Gyülekezetnek Sátora környül távól járjon tábort.

3. *Ezek* járjanak pedig tábort Nap-kélet felől Nap-támadatban (*a*), a' Júda táborának záſzlója az ő ſeregei ſzerént, és a' Júda' fiainak Fejedelme *légyen* Naaſſon, Amminádáb' fia. (*a*) *r.* 10: 14.

4. És az ő ſerege, és az ő ſzámláltattai, hetven négy ezer és hat ſzáz.

5. Tábort járjon pedig ő mellette az Iſſakár' nemzetsége, és az Iſſakár' fiainak Fejedelme *légyen* Nathanéel, Suárnak fia.

6. És az ő ſerege, és az ő ſzámláltattai, ötven-négy ezer és négy ſzáz.

7. Ismét a' Zebulon' nemzetsége, és a' Zebulon' fiainak Fejedelme *légyen* Eliáb, Hélon' fia.

8. És az ő ſerege, és az ő ſzámláltattai, ötven-hét ezer és négy ſzáz.

9. Mindnyájan a' Júda' táborának ſzámláltattai, ſzáz nyóltzvan hat ezer, és négy ſzáz, az ő ſeregek ſzerént: elől-járók légyenek ezek.

10. A' Rúben' táborának záſzlója légyen Dél-felől az ő ſeregei ſzerént: és a' Rúben' fiainak Fejedelme *légyen* Elisúr, a' Sédeur' fia.

11. És az ő ſerege és ſzámláltattai, negyvenhat ezer és öt ſzáz.

12. Tábort járjanak pedig ő mellette; a' Simeon' nemzetsége: és a' Simeon' fiainak Fejedelme *légyen* Selúmiel, Surisaddai' fia.

13. És az ő ſerege és ſzámláltattai ötven kilentz ezer és három ſzáz.

14. Ismét a' Gád' nemzetsége: és a' Gád' fiainak Fejedelme Eliaſáf, a' Réhuel' fia.

15. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, negyven öt ezer, és hatſzáz ötven.

16. Mindnyájan, a' kik meg-ſzámláltatva vóltak a' Rúben' táborában, ſzáz ötven egy ezer és négy ſzáz ötven az ő ſeregek ſzerént: és másodikok légyenek a' menetelben.

17. Annakutánna menjen a' Gyülekezet' Sátora: *tud-niillik* a' Léviták' tábora, a' táboroknak közepette: A' miképpen tábort járnak, ollyanképpen járjanak kiki az ő helyén, az ő záſzlója mellett.

18. Az Éfraim' táborának záſzlója, az ő ſeregei ſzerént *légyen* Nap-enyéſzet felől: és az Éfraim' fiainak Fejedelme *légyen*, Elisáma, Ammihud' fia.

19. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, negyven ezer és ötſzáz.

20. És ő mellette *légyen* a' Manaſsé' nemzetsége: és a' Manaſsé' fiainak Fejedelme *légyen* Gámliel, a' Pédasúr' fia.

21. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, harmintzkét ezer és két ſzáz.

22. Ismét a' Bénjámin' nemzetsége: és a' Benjámin' fiainak Fejedelme *légyen* Abidán, Gideóni' fia.

23. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, harmintzöt ezer és négy ſzáz.

24. Mindnyájan az Efraim' táborában, kik meg-ſzámláltatva vóltak, ſzáz nyóltz ezer és ſzáz, az ő ſeregekben: harmad *rendben* menjenek.

25. A' Dán' táborának záſzlója *légyen* Éjſzak felől az ő ſeregei ſzerént: és a' Dán' fiainak Fejedelme *légyen* Ahiézer, Ammisaddai fia.

26. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, hatvankét ezer és hét ſzáz.

27. Tábort járjon pedig ő mellette az Áser' nemzetsége: és az Áser' fiainak Fejedelme *légyen* Págiel, az Okrán' fia.

28. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, negyven egy ezer és öt ſzáz.

29. Ismét a' Naftali' nemzetsége: és a' Naftali fiainak Fejedelme *légyen* Achira, Enán' fia.

30. És az ő ſerege, és ſzámláltattai, ötven három ezer és négy ſzáz.

31. Mindnyájan a' meg-ſzámláltattak a' Dán' ſeregében, *lőnek* ſzáz ötven hét ezer és hat ſzáz; utólsó *renden* menjenek az ő záſzlójok ſzerént.

32. Ezek az Izráel' fiainak ſzámláltattai, az ő attyaiknak házok ſzerént, mindnyájan, kik meg-ſzámláltatva vóltak a' táborokban, az ő ſeregek ſzerént, (*b*) hatſzáz három ezer ötſzáz és ötven.

(*b*) 2 *Mós.* 38: 26. *Fell.* 1: 46.

33. Továbbá a' Léviták nem vóltanak meg-ſzámláltatva az Izráel' fiai között, a' miképpen meg-parantsolta vólt az Úr Mósesnek.

34. És tselekedének az Izráel' fiai mind a' ſzerént, a' miképpen parantsolta vólt az Úr Mósesnek, ollyanképpen járának tábort, az ő záſzlójok ſzerént, úgy járának kiki az ő nemzetsége ſzerént, az ő attyaiknak háza ſzerént.

III. RÉSZ.

Meg ſzámláltatások a' Lévitáknak, és az első-ſzülötteknek.

1 Ezek pedig az Áronnak és Mósesnek nemzetségi, attól fogva, hogy ſzóllott az Úr Mósesnek a' Sinai hegyen.

2. Ezek

2. Ezek pedig az Áron' fiainak neveik: (*a*) Első-szülötte Nádáb, azután Abihú, Eleázár és Ithamár. (*a*) 2*Mós.* 6: 23.

3. Ezek az Áron' fiainak, a' meg-kenetett Papoknak neveik, kiknek meg-szentelte vólt kezeiket, hogy Papságot viselnének.

4. Meg-hala pedig (*b*) Nádáb és Abihú az Úr előtt, mikoron áldozának külső tűzzel az Úr előtt a' Sinai pusztájában, és fiaik nintsenek ő nékiek: És Papságot visele Eleázár és Ithamár Áron előtt, az ő attyok előtt. (*b*) 3*Mós.* 10: 12. *Al.* 26: 61. 1*Chr.* 24: 2.

5. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván

6. Hozd-elő a' Lévi' nemzetségét, és állassad Áron' Pap' eleibe, hogy szolgálnának őnékie.

7. És őrízzék az ő őrízetit, és mind az egész Gyülekezetnek őrízetit, a' Gyülekezetnek (*c*) Hajléka előtt, és végezzék a' környül-való (*d*) szolgálatot. (*c*) *r.* 1: 53. 16: 9. (*d*) *r.* 4: 4-33.

8. Meg-őrízzék pedig a' Gyülekezet' sátorának minden ezközét-is, és az Izráel' fiainak őrízetét-is, hogy végezzék a' Hajlék környül való szolgálatot.

9. Adjad, *mondom*, a' Léviták at Áronnak, és az ő fiainak; mert valóban néki adattanak az Izráel' fiaitól.

10. Áront pedig, és az ő fiait előttök járóvá tégyed, hogy őrízzék az ő Papságokat; mert ha valaki idegen oda járúland, meg-hal.

11. Szólla ezeknek felette az Úr Mósesnek, mondván:

12. Bizonyára én választottam a' Léviták at az Izráel' fiai közzül, minden első-szülött (*e*) helyett, melly az ő annyának méhét meg-nyitja az Izráel' fiai között: Azért légyenek a' Léviták enyimek. (*e*) 2*Mós.* 13: 2.

13. Mert enyim minden első szülött a' naptól fogva, hogy meg-öltem minden első-szülöttet az Égyiptomnak földében, magamnak szenteltem (*f*) minden első-szülöttet az Izráelben, mind emberek közzül, 's mind oktalan állatok közzül, enyimek légyenek: *Én vagyok* az Úr. (*f*) 2*Mós.* 13: 2. 22: 29. 34: 19. 3*Mós.* 27 26. *Al.* 8: 16. *Luk.* 2: 23

14. Szólla azután az Úr Mósesnek a' Sinai pusztájában, mondván:

15. Számláld-meg a' Lévi' fiait az ő attyaiknak házok szerént, az ő házok-népe szerént, minden férfiat egy hónapitól fogva, és azon felyül meg-számlálj.

16. Meg-számlálá annakokáért Móses őket az Úrnak szava szerént, a'miképpen hagyattatott vala nékie.

17. (*g*) És ezek vóltanak a Lévi' fiai, az ő nevek szerént: Gerson, Kéhát, és Mérári. (*g*) 2*Mós.* 6: 16, 17. *Al.* 26: 57. 1*Chr.* 6: 1. 23: 6.

18. Ezek pedig a' Gerson' fiainak neveik, az ő házok-népe szerént: Libni és Simhi.

19. Továbbá a' Kéhát' fiai az ő házok-népe szerént: Amrám és Itzhár, Hebron és Uzziel.

20. A' Mérári' fiai pedig, az ő házok népe szerént: Machli és Músi. Ezek a' Lévi' nemzetségei, az ő attyainak házok szerént.

21. A' Gersontól *származtak* a' Libni' nemzetsége és a' Simhi' nemzetsége: ezek a' Gersoniták' nemzetségei.

22. Azoknak számláltattai minden férfiaknak számok szerént, egy hónapi fiútól fogva, és fellyebb, azoknak, *mondom*, számláltattai, hét ezer és ötszáz.

23. A' Gersoniták nak' nemzetségi, a' Hajlék megett járjanak tábort Nap-enyészet felől.

24. És a' Gersoniták' attyok háza-népének Fejedelme *légyen* Eliásáf, a' Láel' fia.

25. A' Gerson' fiainak pedig őrízete a' Gyülekezetnek sátorában lészen: a' Hajlék, a' Sátor, annak fedele, és a' Gyülekezet' sátora' ajtajának superlátja.

26. Ismét a' pitvarnak kárpitjai, és a' pitvar ajtajának superlátja, melly *vala* a' Hajlék mellett, és az óltár mellett körös környül, és annak kötelei minden hozzá tartozó szolgálatival egybe.

27. Kéháttól pedig *származott* az Amrám' tselédje, és az Itzhár' tselédje, és a' Hebron' tselédje, és az Uzziel' tselédje: Ez a' Kéhámak tselédje.

28. Minden féfiúnak száma szerént, egy hónapi fiútól fogva és fellyebb, *lőnek* nyóltz ezeren és hatszázan, kik a' Szent-helynek őrízői vóltanak.

29. A' Kéhát' fiainak nemzetségei tábort járjanak a' Hajléknak óldala mellett Dél felől.

30. És a' Kéhátiták' tselédjének attya házának Fejedelme *légyen*, Elisafán az Uzzielnek fia.

31. Az ő őrízetek pedig, a' Láda, és az asztal, és a' gyertya-tartó, és az óltárok, és a' Szent-helynek edényei, a' mellyekkel szolgálnak, és a' superlát-minden ahoz tartozó szolgálattal.

32. Továbbá a' Léviták' Fejedelmeinek Fejedelme *légyen*, Eleázár, az Éli Papnak fia; A' sz. hajlék mellett vígyázóknak fejedelemsége *légyen* ő *rajta*.

33. A' Méráritól származott a' Máchli', és Músi' nemzetsége: ezek a' Mérári' nemzetségei.

34. Ezeknek pedig számláltattai minden férfiúnak száma-szerént egy hónapi fiútól fogva és fellyebb, hat ezer és két száz.

35. És a' Mérári' tselédjének attyai házának Fejedelme *légyen* Suriel, az Abiháil' fia; és ezek tábort járjanak a' Hajléknak (*g*) Éjszak felől-való óldala mellett. (*g*) *r.* 1: 53.

36. A' Mérári' fiainak pedig őrízetinek tiszti, a' Hajléknak dészkái, és annak rúdjai, oszlopai, és annak talpai, minden edényei, és minden ahoz tartozó szolgálat.

37. A' pitvar környül-való oszlopok, és azoknak talpai, azoknak szegei, és kötelei.

38. A' kik pedig tábort járjanak a' Hajlék előtt, Nap-kelet felől, a' Gyülekezet' sátorának első része felől, Nap-kelet felől; *légyenek* Móses és Áron, és az ő fiai, hogy a' Szent-helyet őrízzék az Izráel' fiai helyett; Bizonyára (*h*) ha idegen oda járúlánd, meg-hal. (*h*) *r.* 16 40 *Ezék.* 44: 9.

39. A' Lévitáknak minden számláltattai, kiket meg-számláltanak Móses és Áron az Úrnak beszéde szerént, az ő házok-népe szerént, mindnyájan a' férfiak, egy hónapi fiútól fogva és azon felyül, huszon két (*i*) ezer. (*i*) *r.* 26: 62.

40. (*k*) És monda az Úr Mósesnek: Számláld meg az Izráel' fiainak minden első-szülöttét, egy hónapi fiútól fogva és fellyebb, és végyed az ő neveiknek számát. (*k*) *r.* 18; 15. 16.

41. És válaszd a' Lévitákat énnékem (én vagyok az Úr) az Izráel' fiainak minden első-szülöttei helyett: és a' Lévitáknak barmaikat, az Izráel' fiainak barmaiknak minden első fajzati helyett.

42. Meg-számlálá annakokáért Móses, a' mint parantsolta vala nékie az Úr, az Izráel' fiainak minden első szülöttét.

43. És valának minden első férfiú szülöttek az ő neveiknek számok szerént, egy hónapi fiútól fogva és fellyebb az ő számok szerént, huszon két ezeren két százan és hetven hárman.

44. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

45. Végyed a' Lévitákat az Izráel' fiai közzül-való minden első szülöttek helyett, és a' Lévitáknak barmaikat az ő barmaik helyett, és légyenek enyímek a' Léviták: Én *vagyok* az Úr.

46. Továbbá, *a' mi néz* a' két száz és hetven-háromnak meg-váltására, kik a' Lévitákn*ak szám*át meg-haladták, az Izráelitáknak első-szülöttei közzül:

47. Végy öt-öt siklusokat minden személyért, a' Szent Hajléknak siklusa szerént; (*l*) húsz fillér érő a' siklus. (*l*) 2*Mós.* 30: 13 3*Mós.* 27: 25.

48. És adjad azt a' pénzt Áronnak és az ő fiainak, azoknak váltságoknak pénzét, kiknek számok fellyül haladja a' Lévitákn*ak számokat.*

49. Vévé annakokáért Móses a' váltságnak pénzét, azoktól, a' kik fellyül haladják vala a' *Lévitáknak számokat*, a' Lévitáktól meg-váltatott *első-szülötte*knek felette.

50. Vévé az Izráel' fiainak első-szülötteitől e' pénzt, *tudni illik*: ezer háromszáz és hatvan öt siklusokat, a' Szent-helynek siklusa szerént.

51. Es adá Móses a' meg-váltattaknak pénzét Áronnak, és az ő fiainak az Úrnak beszéde szerént, a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek.

IV. RÉSZ.

Tisztek a' Léviták' három nemzetségeinek.

1 És szólla az Úr Mósesnek és Áronnak, mondván:

2. Végyed számát a' Kéhát' fiainak a' Lévi' fiai közzül az ő tselédjek szerént, és az ő attyoknak házok szerént.

3. (*a*) Attól fogva, a' ki harmintz estendős, és azon fellyül, mind addig, a' ki ötven esztendős, valakik alkalmatosok a' szolgálatra, hogy munkálkodjanak a' Gyülekezetnek sátorában. (*a*) *r.* 3: 28.

4. E' *légyen* (*b*) tisztek a' Kéhát' fiainak a' Gyülekezetnek sátorában; a' szentséges dolgok*ról-való gondviselés.* (*b*) *r.* 10: 21.

5. Először pedig Áron és az ő fiai, mikoron másuvá kell szállania a' tábornak, el-jöjjenek, és le-tegyék a' kárpitnak superlátját, és bé-takarják azzal a' Bizonyságnak ládáját.

6. És borítsanak arra borz'-bőréből tsinált kárpitot, minekutánna azt egészen bé-borítják ég színü posztóval, és annak a' rúdjait-is bétegyék.

7. És az *Isten*' eleibe vitetett *kenyerek*nek asztalát boritsák-bé ég színü posztóval, azon fellyül tévén a' tálakat, temjén-tartókat, a' seprőket és a' fedő tálakat: és ama' szünetlen (*c*) való kenyér azon légyen. (*c*) 2*Mós.* 25: 30.

8. És minekutánna veres posztóval azt bé-borítják; azon fellyül bé-borítsák borz-bőrből tsinált kárpittal: annakutánna az ő rúdjait-is bétegyék.

9. Vigyenek annak felette ég színü posztót, és fedjék-bé a' világnak gyertya-tartóját *vélé*, és annak lámpásait és ollóit, hamva-vévőivel egybe, és az ő olajjának minden edényeit, a' mellyekkel szolgálnak a' *gyertya-tartó* környül.

10. És helyhezteſsék azt minden ő edényeivel a' borz-bőrből tsinált karpitba, és tegyék azt rúdakra.

11. Az

11. Az arany óltárt-is borítsák-bé ég színü posztóval, és fedjék-bé borz-bőrből tsinált kárpittal, és tegyék-bé annak a' rudját-*is*.

12. Vegyék annak-felette mind a' szerszámokat-is, mellyekkel szolgálni fognak a' szent-helyben, és helyhezteſsék ég színü posztóban, és fedjék-bé azokat borsz-bőrből tsinált kárpittal, és tegyék rúdakra.

13. Annakutánna a' hamvat az óltárról eltiſztitván; terítsenek arra bársony színü posztót.

14. És tegyék arra minden ő edényeit, mellyekkel szolgálnak azon, fogóit, szítóit, seprőit, és medentzéit, az óltárnak minden edényeit; és borítsanak arra borz-bőrből tsinált kárpitot, és tegyék-bé az ő rúdjáit-is.

15. *Mikor* pedig végét veti Áron, és az ő fiai a' Szent hajléknak, és annak minden edényeinek bé-takarásának, mikor el-akar indúlni a' tábor; akkor jöjjenek-el a' Kéhát fiai, hogy el-vigyék azokat; de ne illeſsék a' Szent-helynek semmi edényeit, hogy meg-ne haljanak: Ezek a' Kéhát' fiainak terhek a' Gyülekezetnek sátorában.

16. Az Eleázárnak pedig, az Áron Pap' fiának tiszti: a' gyertya-tartónak olajja, és a' drága szerszámokból tsinált füstölés, a' szüntelen-való áldozatnak minhája, és a' kenetnek olajja: Ez az egész Hajlékról, és mindenekről, mellyek abban vagynak, mind a' Szentséges helyről, mind annak edényeiről való gondviselés.

17. Szólla pedig az Úr Mósesnek, és Áronnak, mondván:

18. Meg-láſsátok, hogy a' Kéhátiták' házanépének nemzetsége a' Léviták közzül ki-ne gyomláltaſsék,

19. Hanem ezt miveljétek ő vélek, hogy éljenek, és meg-ne haljanak, mikor járúladanak a' Szentségeknek szentségéhez: Áron, és az ő fiai jöjjenek-el, és rendeljék-el őket, mindeniket az ő tiſztére, és az ő terhére.

20. Bé-ne menjenek, hogy meg-láſsák, mikoron bé takarják *a' Papok* a' szentséges állatokat, és meg-ne haljanak.

21. Szólla ezeknekfelette az Úr Mósesnek, mondván:

22. Végyed számokat a' Gerson' fiainak: az attyoknak házok szerént, és az ő nemzetségek szerént.

23. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős, és azon fellyül, mind addig, a' ki ötven esztendős, meg-számláljad őket, valamennyin alkalmatosok a' szolgálatra, hogy munkálkodjanak a' Gyülekezetnek sátorában.

24. E' légyen munkájok a' Gersoniták' nemzetségeinek a' szolgálatban, és a' tereh-*bordozásban*:

25 Hordozzák a' Hajléknak kárpitjait, és a' Gyülekezetnek sátorát, annak fedelét, és a' borz-bőrből tsinált kárpitot, melly ő rajta vagyon fellyül, és a' Gyülekezet' sátora' ajtajának ſuperlátját.

26. A' pitvarnak-is kárpitjait, és a' pitvar' kapuja' ajtajának kárpitját, melly vagyon a' Hajlék mellett, és az óltár mellett körös-környül: és az ő szolgálatjoknak minden edényeit, és valamit tsináltattak azokhoz, hogy szolgáljanak *azokkal*.

27. Az Áronnak, és az ő fiainak beszédek szerént légyen minden szolgálatjok a' Gersoniták' fiainak, minden ő terhekben, és minden ő tiſztekben; minden ő terheket pedig az ő őrizetekre bízzátok.

28. Ez a' Gersoniták' fiainak tselédjének szolgálatja a' Gyülekezetnek sátorában: kiknek szolgálatjok légyen az Áron Pap' fiának, Ithamárnak gondviselése alatt.

29. *Annakfelette* a' Mérári' fiait-*is*, az ő nemzetségek szerént, az ő attyoknak házok szerént számláld-meg.

30. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős, és annál fellyebb, mind addig, a' ki ötven esztendős meg-számláljad őket, valakik alkalmatosok a' szolgálatra, hogy a' Gyülekezetnek sátorában munkálódjanak.

31. Ezek pedig az ő terhek mellett-való vigyázások minden ő szolgálatjok szerént, a' Gyülekezetnek sátorában, *tudni-illik*: a' Hajléknak deszkái, annak rúdjai, oszlopai, és talpai.

32. (*d*) A' pitvarnak-is körös-környül-való oszlopai, és azoknak talpai, és azoknak szegei, és azoknak kötelei, azoknak minden szerszámai, és azoknak minden szolgálatjokhoz-*való edények*: és neveik szerént meg-számláljátok az ő szolgálatjok' terhének minden edényeit (*d*) 2 *Mós.* 27: 9.

33. E' léſzen szolgálatjok a' Mérári' fiainak tselédinek, mellyel szolgáljanak a' Gyülekezet' sátorában az Ithamárnak, az Áron Pap' fiának keze alatt.

34. És (*e*) meg-számlálá Móses, és Áron, és a' Gyülekezetnek Fejedelmei a' Kéhátiták nak fiait, az ő nemzetségek szerént, és az ő attyoknak házok szerént. (*e*) *r.* 3: 28. 2, 3.

35. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős vala, és annál fellyebb; mind addig, a' ki ötven esztendős vala, valamenyin alkalmatosok valának a' szolgálatra a' Gyülekezetnek sátorában

36. Va-

36. Vala pedig azoknak számok az ő nemzetségek szerént, két ezer hét száz és ötven.

37. Ezek a' Kéhátiták' nemzetséginek számláltattai, kik alkalmatosok valának a' szolgálatra a Gyülekezetnek sátorában, kiket meg számlált Móses és Áron az Úrnak parantsolatja szerént, a' Móses keze által.

38. A' Gerson' fiainak számok, az ő nemzetségek szerént, és az ő attyaiknak házok szerént.

39. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős vala, és azon fellyül, mind addig, a' ki ötven esztendős vala, valamennyin alkalmatosok valának a' szolgálatra a' Gyülekezetnek sátorában.

40. Azoknak, *mondom*, számok, az ő nemzetségek szerént, az ő attyoknak házok szerént, két ezer hat száz és harmintz.

41. Ezek a' Gerson' fiainak tselédjeknek számok, kik mindnyájan szolgálnak a' Gyülekezetnek sátorában, kiket meg számlált Móses és Áron, az Úrnak beszéde szerént.

42. A' Merári' fiai' nemzetséginek számok az ő tselédjek szerént, az ő attyaiknak házok szerént.

43. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős vala, és annál fellyebb, mind addig, a' ki ötven esztendős vala, valamennyin alkalmatosok valának a' szolgálatra a' Gyülekezetnek sátorában.

44. Az ő számok, *mondom*, az ő nemzetségek szerént három ezer és két száz.

45. Ezek a' Mérári' fiainak tselédjének számláltattai, kiket meg-számlált Móses és Áron az Úrnak beszéde szerént, a' Móses keze által.

46. Mindnyájan a' meg-számláltattak, kiket meg-számlált Móses és Áron, és az Izráel' Fejedelmei, az ő nemzetségeknek, és az ő attyoknak házok szerént, a' Léviták.

47. Attól fogva, a' ki harmintz esztendős *volt*, mind addig, a' ki ötven esztendős *volt*, valakik alkalmatosok a' szolgálátra, az *Isten' tiszteletire való* szolgálatnak gyakorlására, és az ő terhekben-való munkára a' Gyülekezetnek sátorában.

48. Azoknak, *mondom*, számláltattai vóltanak nyóltz ezeren, öt százan, és nyóltzvanon.

49. Az Úrnak beszéde szerént számlálta őket a' Mósesnek keze által, mindeniket az ő szolgálatja szerént, és az ő terhe szerént; azok számláltattak vala pedig meg, a' kiket az Úr parantsolt vala Mósesnek.

V. RÉSZ.

A' tábornak tisztán tartása: El idegenített marhának visszaadattatása: Feleségére gyanús férjfiának tsendesittése.

És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Parantsold-meg az Izráel' fiainak, hogy ki-üzzenek a' táborból minden (*a*) bélpoklost, és mindent, valakinek férfiúi magva ki-foly, és mindent, valaki meg-undokíttatott hólt testnek *illetése* miatt (*a*) 3*Mós.* 13: 3-46.

3. Mind férfiakat, mind aszszonyi-állatokat ki-üzzetek, a' táboron kivül üzzétek őket, hogy meg ne undokítsák az ő táborokat azok, a' kik között én lakozom.

4. És úgy tselekedének az Izráelnek fiai, és ki-üzék azokat a' táboron kivül, a' minképpen meg-hagyta vala az Úr Mósesnek, úgy tselekedének az Izráel' fiai.

5. Szólla annakfelette az Úr Mósesnek, mondván:

6. Parantsold-meg az Izráel' fiainak; (*b*) Akár férfiú, akár aszszonyi-állat, mikoron tselekedéndenek az embereknek bünök közzül valamellyet, vétkezvén az Úr ellen, és bünt tselekedéndik valamelly lélek. (*b*) 3*Mós.* 6: 1.

7. Meg-vallják az ő bünöket, a' mellyet tselekedtenek, és fizesse-meg azt, a' miben vétkezett éppen, és annak ötödik részét adja arra fellyül, és adja annak, a' ki ellen vétkezett.

8. Ha nem lejénd annak a' férfiúnak attyafia, a' kinek fizetné a' kárt; adja azt az Úrnak, és légyen a' Papé, a' meg-tisztitára-való kosnak kivülötte, mellyel meg-tisztitja őtet *a' Pap.*

9. Az Izráelitáktól Istennek szenteltetett állatokból-való fel-emeltetett ajándék azé a' Papé légyen, a' mellyhez azt viszik:

10. És kinek-kinek meg-szenteltetett állati azé légyenek: a' mikoron adándja azokat az ember a' Papnak; azé légyenek.

11. Szólla annakfelette az Úr Mósesnek, mondván:

12. Szóllj az Izráel fiainak, és mond-meg önékiek: Mikoron el-hajól valakinek felesége, és vétkezéndik az ő férje ellen:

13. És láland valaki ő véle, melly dolog az ő férjétől el-titkolva, és el-fedezve vagyon, hogy az ő felesége meg-fertéztetett: bizonyság pedig nem lejénd ő ellene; mivelhogy a' bünön nem kapták.

14. Ha fel-indúl ő benne az ő feleségéhez-való kétség, annyira, hogy kételkedjék az ő feleségéhez, melly immár tisztátalanná lett; vagy fel-indúl ő benne az ő feleségéhez-való kétsége, annyira, hogy az ő feleségéhez kételkedjék, jóllehet az meg nem fertéztetett:

15. Akkor vigye a' férfiú az ő feleségét a' Laphoz; és vigye-el az ő áldozatjára-való ajándékát azzal egyetemben, *tudni-illik* egy Efa árpa liszt-

nek

nek tized' részét: de ne öntsön arra olajt, és ne tégyen arra temjént; mert házasságban-való tisztaság' meg-romlásának gyanúságának áldozatja, és emlékeztetésnek áldozatja, melly eszébe juttatja az *embernek* a' gonoszságot.

16. És az aszszonyi állatot hívja elől a' Pap, és állassa őtet az Úr' eleibe.

17. És végyen a' Pap szent vizet, földből tsinált edényben, a' porból-is, a' melly lejénd a' Sátornak pádimentomán, végyen a' Pap, és botsássa azt abba a' vízbe

18. És állassa a' Pap az aszszonyi-állatot az Úr' eleibe, és az aszszonyi-állatnak fejét mezítelenítse-meg, és tégye annak az aszszonyi-állatnak kezére az emlékezetnek ajándékát, melly áldozat házasság' tisztaságához-való gyanúságnak ajándéka; és a' Papnak kezében légyenek keserű vizek, átoknak vizei.

19. És esküvéssel kénszerítse őtet a' Pap, és ezt mondja az aszszonyi-állatnak: Hogy-ha valaki te veled nem közösködött, és hogy-ha el-nem hajlottál tisztátalanságra a' te férjed' kivül; ne ártson tenéked e' keserű átkozott víz.

20. Ha pedig el-hajlottál a' te férjed kivül, és meg-szeplősíttéttél, és más férfiúval közösültél a' te férjed' kivül:

21. Esküvéssel kénszerítse, *mondom*, azt az aszszonyi-állatot a' Pap, átoknak esküvésével, és ezt mondja az aszszonyi-állatnak: Tégyen tégedet az Úr átokká, és példává a' te néped között, minekutánna az Úr meg-száraztja a' te tomporodat, és a' te méhedet dagadással meg-veri.

22. És bé-menjenek ez' átkozott vizek a' te belső részeidbe, hogy meg-dagadjon a' te méhed, és meg-száradjon a' te tomporod; és az aszszonyi-állat mondja: Ámen! Ámen!

23. És írja-fel a' Pap ez' átkokat valami kártára, és törölje-el annakutánna azokat a' keserű vizekkel:

24. És itassa meg az aszszonyi-állattal a' keserű átkozott vizet; és bé-mennek ő belé az átkozott, és keserű vizek.

25. Annakutánna végye-el a' Pap az aszszonyi-állatnak kezéből a' házasságbéli tisztasághoz-való gyanúságnak áldozatját, és emelje-fel azt az Úr előtt, és áldozzék azzal az óltáron.

26. És a' Pap egy tellyes marokkal vévén abból az ajándékból, áldozza-meg azt jó illatúl az óltáron: és annakutánna adja meg-innia az aszszonyi-állatnak a' vizet.

27. Meg-itassa, *mondom*, véle a' vizet, és ha meg-szeplősíttetett lejénd: és ha vétkezett valóba az ő férje ellen; tehát bé-mennek azok az átkozott vizek ő belé, mellyek fordúlnak keserűségre, és meg-dagad az ő méhe, és meg-szárad az ő tompora: és lészen az az aszszonyi-állat átkozott az ő népe között.

28. Hogy-ha meg-nem szeplősíttetett az aszszonyi-állat, hanem tiszta lejénd; tehát ártatlan lészen, és tenyészső lészen.

29. Ez a' házasságbéli tisztasághoz-való gyanúságnak törvénye; mikor el-hajól az aszszonyi-állat az ő férjétől, és meg-szeplősíttetik.

30. Vagy-ha fel-indúl valakiben a' kételkedés, annyira, hogy kételkedjék feleségéhez, és az ő feleségét állatja az Úr' eleibe; és a' Pap tselekeszik azzal mind e' törvény szerént.

31. És illyen módon ártatlan lészen a' férfiú a' büntől; de az aszszonyi-állat az ő bűnének terhét hordozza.

VI. RÉSZ.

Nazaréusok' törvénnye: Közönséges áldás.

1 És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg ő-nékiek: Mikor férfiú, avagy aszonyi-állat fogadást tészen, és esküvéssel a' Nazaréusságra kötelezi magát; hogy *tudni-illik*, az Úrnak Nazaréusságra szenteli magát.

3. (*a*) Bortól, és részegítő italtól el-szakaszsza magát: a' bor-etzetet, és a' részegítő állatnak etzetjét ne igya; és semmi meg-vizesíttetett szőlőből tsinált italt ne igyék: sőt még újj szőlőt se egyék, se pedig aszszú *szőlőt*. (*a*) 3*Mós.* 10: 9.

4. Az ő Nazaréusságának minden napjain semmit affélét ne igyék, valami lészen a' szőlő-tőről, a' szőlő' magvától fogva a' szőlő' hajáig.

5. Az ő Nazaréusságának fogadásának minden napjain (*b*) beretva az ő fejére ne menjen; miglen bé-nem tellyesednek a' napok, a' mellyeken fogadással Nazaréusságra szentelte magát az Úrnak: szent légyen, hagyja nevekedni az ő fejének haját. (*b*) *Bír.* 13: 7.

6. Az' napokon, mellyeken fogadással Nazaréusságra szenteli magát az Úrnak, a' meg hóltnak testéhez bé-ne menjen.

7. Sőt se az ő attyának, se az ő annyának, se az ő attyafiának, se az ő nénnyének hólt testekkel meg-ne fertéztesse magát, mikoron meghalándanak; mert az ő Istenének Nazaréusságát viseli az ő fején.

8. Az ő Nazaréusságának minden napjain szent légyen az Úrnak.

9. Hogy-ha pedig valaki meg-haláud ő nála hírtelenséggel, és meg-fertézteti az ő Nazaréusságának fejét; nyírje-meg az ő fejét az ő tisztúlásának napján, (*c*) és hetedik napon nyírje-meg azt.

(*c*) *Ezék.* 44: 26.

10. Nyóltzadik napon pedig vigyen két gerlitzéket, avagy két gálamb-fiakat a' Papnak a' Gyülekezet' sátora ajtajához.

11. És áldozza-meg a' Pap egygyiket a' bűnért, a' másikat pedig egészen égő áldozatúl, és tisztítsa-meg azt abból, hogy vétkezett a' hólt test miatt; és szentelje-meg annak fejét azon napon.

12. És újonnan fogadást tévén az Úrnak az ő Nazaréusságra-való maga szentelésének napjáról; vigyen az ő bűnéért egy esztendős bárányt: az előtt-való napok pedig haszontalanok légyenek; mert meg-fertéztetett vólt az ő Nazaréusága.

13. E' légyen pedig az *Istennek* Nazaréusságra szenteltetett embernek törvénye, a' melly napon bé-tellyesedik az ő Nazaréusságának napja; menjen a' Gyülekezet' sátorának ajtajához:

14. És vigye-fel az ő áldozatját az Urnak, egy esztendős ép hím bárányt, egészen meg-égetendő áldozatra, és egy esztendős nőstény ép bárányt, bűnért-való áldozatra, és egy ép kost hálá-adó áldozatra.

15. Ezeknek felette egy kosár kovász nélkül-való kenyereket, olajjal meg-hintett 'semlye béleseket, és kovász nélkül-való pogátsákat, olajjal meg-kenetteket, azoknak Minhájokkal, és itali áldozatjokkal.

16. Vigye azokat a' Pap az Úr' eleibe, és áldozzék annak bűnéért-való áldozatot, és egészen meg-égetendő áldozatot.

17. A' kost-is áldozza-meg hálá-adó áldozatúl az Úrnak, a' kovász nélkül-valókkal egyetemben, mellyek a' kosárban lésznek: áldozza-meg a' Pap annak Minháját, és itali áldozatját-is.

18. Akkoron (*d*) a' Nazaréus nyírje-meg az ő Nazaréusságának fejét a' Gyülekezet' sátorának ajtajánál, és végye az ő Nazaréusságának haját, és tégye azt a' tűzre, melly vagyon a' hálá-adásért-való áldozat alatt. (*d*) *Tsel.* 21: 24.

19. Végye annakutánna a' Pap a' kosnak megfőtt lapotzkáját, és egy kovász nélkül-való bélest a' kosárból, és egy kovász nélkül-való pogátsát, és tégye a' (*e*) Nazaréusnak kezére, minekutánna el-nyírettetik az ő Nazaréusága.

(*e*) 2*Mós.* 29: 24.

20. És emelje-fel a' Pap azokat az Úr előtt: a' Papnak szenteltetett ez, a' fel-emeltetett szegynek, és fel-emeltetett lapotzkának felette; és annakutánna igyék bort a' Nazaréus.

21. Ez a' Nazaréusnak törvénye, a' ki fogadást tészen, *és* az ő Nazaréusságáért az Úrnak fogadott áldozatjának törvénnye, annak kivülötte, a' mit szabad akaratja szerént ajándékoz: Az ő fogadása szerént, mellyet fogadott, akképpen tselekedjék, az ő Nazaréusságának törvénye szerént.

22. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

23. Szóllj Áronnak, és az ő fiainak, mondván: Így áldjátok-meg az Izráel' fiait, mondván ő-nékiek:

24. Áldjon-meg tégedet az Úr, és őrizzen-meg tégedet.

25. (*e*) Világositsa-meg az Úr az ő ortzáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad. (*e*) *Sólt.* 4: 7.

26. Fordítsa az Úr az ő ortzáját te reád, és adjon békeséget tenéked.

27. És az én nevemet vesék az Izráel' fiaira, és én meg-áldom őket.

VII. RÉSZ.

Az Izráel' nemzetségé' tizen-két Fejedelmeinek, a' szent hajlék, és az óltár' fel-emeltetések után lett ajándékaik.

1 És lőn, a' melly napon el-végezé Móses a' Sátornak fel-emelését; (*a*) meg-kené azt, és meg-szentelé minden edényeivel egybe, az óltárt-is, és annak minden edényeit meg-kené, és meg-szentelé. (*a*) 2*Mós.* 40: 17-18.

2. Akkoron ajándékokat vivének az Izráelnek Fejedelmei, az ő attyaik' házának fejei: ezek valának a' nemzetségek' Fejedelmei, és ugyan ezek valának a' meg-számláltattaknak fejei.

3. És vivék az ő ajándékokat az Ur' eleibe, hat borított szekereket, és tizen-két ökröket, egy szekeret két Fejedelmekért, és mindenikért egy-egy ökröt: és ajándékon vivék azt a' Sátor' eleibe.

4. És szólla az Úr Mósesnek mondván:

5. Vedd-el ő tőlök, és szolgáljanak azok a' Gyülekezet' sátorának szolgálatjában; és adjad azokat a' Lévitáknak, mindeniknek az ő szolgálatja szerént.

6. El-vévé azért Móses a' szekereket, és az ökröket, és adá azokat a' Lévitáknak.

7. Két szekereket, és négy ökröket a' Gerson' fiainak, az ő szolgálatjok szerént.

8. Négy szekereket pedig, és nyóltz ökröket ada a' Mérári' fiainak, az ő szolgálatjok szerént, az Ithamárnak, Áron Pap' fiának keze alá.

9. A' Kéhát' fiainak pedig semmit nem ada; mert a' szentséges állatok környül-való szolgálat vala ő rajtok, mellyet vállokon viselnek vala.

10. Vi-

10. Vivének annakokáért a' Fejedelmek az óltárnak meg-szentelésére azon napon, a' mellyen meg-kenettetett vólt, vivének, *mondom*, ajándékokat a' Fejedelmek az óltár' eleibe.

11. És monda az Úr Mósesnek: A' Fejedelmek egygyenként külön-külön napon vigyék az ő ajándékokat az óltárnak meg-szentelésére.

12. És vivé első napon az ő ajándékát, Naasson, az Amminádáb' fia, Júda' nemzetségéből.

13. Vala pedig az ő ajándéka: egy ezüst tál, száz és harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár hetven siklus nyomó, (*b*) a' Szent siklus szerént: és mind a' kettő tellyes vala Minhának-való olajjal meg-hintett 'semlye liszttel. (*b*) 2*Mós.* 30: 13.

14. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

15. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen meg-égetendő áldozatra.

16. Egy ketske-bak a' bünért-való áldozatra.

17. És a' hálá-adásnak áldozatjára: két ökrök, öt kosok, öt ketske-bakok, öt bárányok esztendősök. E' vólt a' Naassonnak, Amminádáb' fiának ajándékja.

18. Másod' napon ajándékot vün Nethanéel, Suárnak fia, Issakár' nemzetségének Fejedelme.

19. Elől-vivé az ő ajándékát: egy ezüst tálat, melly száz és harmintz siklus nyomó vala: egy ezüst pohárt, melly hetven siklus nyomó vala, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

20. Egy arany kalánt, tiz siklus nyomót, tellyest jó illatra-való szerszámokkal.

21. Egy gyermekded tulkot, egy kost, egy esztendős bárányt, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

22. Egy ketske-bakot, a' bünért-való áldozatra.

23. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökröket, öt kosokat, öt bakokat, esztendős bárányokat ötöt. E' vólt Nethanéelnek, a' Suár fiainak ajándéka.

24. Harmadik napon a' Zebulon' fiainak Fejedelmek, Eliáb, a' Hélon' fia.

25. Az ő ajándéka pedig vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó (*c*) a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel. (*c*) 2*Mós.* 30: 13, 13.

26. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, jó illatra-való szerszámokkal tellyes.

27. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

28. Egy ketske-bak a' bünért-való áldozatra.

29. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Eliábnak, Hélon' fiának ajándéka.

30. Negyedik napon a' Rúben' fiainak Fejedelmek, Elisúr, Sedeúrnak fia.

31. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

32. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, jó illatra-való szerszámokkal tellyes.

33. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

34. Egy ketske-bak, bünért való áldozatra.

35. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Elisúrnak, Sedeúr' fiának ajándéka.

36. Ötöd' napon a' Simeon' fiainak Fejedelmek, Selúmiel, Surisaddai' fia.

37. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

38. Egy arany kalán, tiz siklus érő, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

39. Egy gyermekded tulok, egy kos, esztendős bárány egy, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

40. Egy ketsbe-bak, bünért-való áldozatra.

41. És hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Selúmielnek, Surisaddai' fiainak ajándéka.

42. Hatod' napon a' Gád' fiainak Fejedelmek, Eliásáf, a' Déhuel' fia.

43. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

44. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

45. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

46. Egy ketske-bak, bünért-való áldozatra.

47. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Eliásáfnak, Déhuel' fiainak ajándéka.

48. Heted' napon az Efraim' fiainak Fejedelmek, az Elisáma, az Ammihúd' fia.

49. Az ő ajándéka vólt egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent-siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhánakvaló 'semlye liszttel.

50. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámmokkal.

51. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

52. Egy ketske-bak, a' bűnért-való áldozatra.

53. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt az Elisamának, Ammihúd' fiának ajándéka.

54. Nyóltzad' napon a' Manasse fiainak Fejedelmek, a' Gámliel, Pédasúr' fia.

55. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhánakvaló 'semlye liszttel.

56. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

57. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

58. Egy ketske-bak, bűnért-való áldozatra.

59. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt a' Gámlielnek, a' Pédasúr' fiának ajándéka.

60. Kilentzed' napon a' Benjámin' fiainak Fejedelmek, az Abidán, a' Gideóni' fia.

61. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának való 'semlye liszttel.

62. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, jó illatra-való szerszámokkal tellyes.

63. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

64. Egy ketske-bak, bűnért-való áldozatra.

65. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt az Abidánnak, Gideóni' fiainak ajándéka.

66. Tizedik napon a' Dán' fiainak Fejedelmek, Ahiézer, az Ammisaddai' fia:

67. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhánakvaló 'semlye liszttel.

68. Egy arany kalán, tiz siklus nyomó, jó illatra-való szerszámokkal tellyes.

69. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

70. Egy ketske-bak, bűnért-való áldozatra.

71. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Ahiézernek, az Ammisaddai' fiának ajándéka:

72. Tizen-egyedik napon az Aser' fiainak Fejedelmek, a' Págiel, Okrán' fia.

73. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

74. Egy arany kalán tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

75. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

76. Egy ketske-bak, bűnért-való áldozatra.

77. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Págielnek, Okrán fiának ajándéka.

78. Tizenkettődik napon a' Naftali' fiainak Fejedelmek, Ahira, Enán' fia.

79. Az ő ajándéka vólt: egy ezüst tál, száz harmintz siklus nyomó: egy ezüst pohár, hetven siklus nyomó, a' Szent siklus szerént, mellyek tellyesek valának olajjal meg-hintett Minhának-való 'semlye liszttel.

80. Egy arany kalán tiz siklus nyomó, tellyes jó illatra-való szerszámokkal.

81. Egy gyermekded tulok, egy kos, egy esztendős bárány, tüzzel egészen meg-emésztetendő áldozatra.

82. Egy ketske-bak, bűnért-való áldozatra.

83. És a' hálá-adásnak áldozatjára két ökrök, öt kosok, öt bakok, esztendős bárányok öt. E' vólt Ahirának, az Enán' fiának ajándéka.

84. E' vólt az óltárnak meg-szentelése, a' napon, a' mellyen meg-kenettetett, az Izráelnek Fejedelmeitől: Tizenkét ezüst tálak, tizenkét ezüst poharak, tizenkét arany kalánok.

85. Száz és harmintz siklus nyomó vala egy ezüst tál, és egy ezüst pohár hetven siklus nyomó; az edényeknek minden ezüsti, két ezer négy száz siklus, a' Szent-siklus szerént.

86. Ti-

86. Tizenkét arany kalánok jó illatra-való szerszámokkal tellyesek, tiz-tiz siklus nyomók valának a' kalánok, a' Szent siklus szerént: A' kalánoknak mindeu aranya, száz húsz siklus.

87. A' tüzzel egésszen meg-emésztetendő áldozatra-való minden ökrök, tizenkét gyermekded tulkok, tizenkét kosok, esztendős bárányok tizenkettő, az ő Minhájokkal egybe; és tizenkét ketske-bakok bünért-való áldozatra.

88. A' hálá-adásnak pedig áldozatjának minden ökrei: huszon-négy tulkok, hatvan kosok, hatvan bakok, esztendős bárányok hatvan. E' volt az óltárnak meg-szentelése, minekutánna meg-kenettetett volt.

89. Mikoron pedig bé-mégyen vala Móses a' Gyülekezetnek sátorába, hogy szóllana ő vele az *Isten*; hallja vala szavát annak, a' ki véle (*d*) szóll vala a' kegyelem' táblájának felső részéről, melly vala a' Bizonyság-tételnek ládáján, a' két Kérubimok közzül: és szóll vala néki.

(*d*) 2 *Mós.* 25: 22.

VIII. RÉSZ.

A' Fő Papnak tiszti a' szent hajlékban: és fel-szenteltetések a' Lévitáknak.

1 És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj Áronnak, és mond-meg ő-nékie: Mikoron meg-gyújtod a' (*a*) szövétnekeket, a' gyertya-tartó ellenében, minden-féle világosságot tégyenek a' hét szövétnekek. (*a*) 2 *Mós.* 25: 37.

3. És tselekedék akképpen Áron, és úgy tévé-fel a' szövétnekeket, hogy a' gyertya-tartónak ellenében világosságot tennének; amiképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek.

4. És a' gyertya-tartónak az ő alkotványa merő arányból verettetett vala, mind a' szára, mind pedig a' virága merőn verettetett vala; a' példa szerént, a' mellyet mutatott vólt az Úr Mósesnek; ollyan-képpen tsinálá a' gyertya-tartót.

5. Szólla annakfelette az Úr Mósesnek, mondván:

6. Végyed a' Lévitákat az Izráel' fiai közzül, és tisztítsad meg-őket.

7. Igy tselekedjél pedig ő vélek, hogy megtisztítsad őket: hintsed ő reájok a' meg-tisztúlásnak vizét; és mind az egész testeket beretválják-meg, és mossák-meg az ő ruháikat, és tisztíttassanak-meg.

8. Annakutánna végyenek egy gyermekded tulkot, Minhájával egybe, *tudni-illik* olajjal meghintett 'semlye lisztel: és más gyermekded tulkot-is végyenek, bünért-való áldozatra.

9. Akkoron vigyed a' Lévitákat a' Gyülekezetnek sátora' eleibe, és gyüjtsed egybe az Izráel' fiainak minden Gyülekezetit.

10. Vigyed, *mondom*, a' Lévitákat az Úr' eleibe, és az Izráel' fiai tegyék az ő kezeiket a' Lévitákra.

11. És Áron vigye a' Lévitákat ajándékon az Izráel' fiaitol az Úrnak, hogy szolgáljanak az Úr' szolgálatjában.

12. A' Léviták pedig tegyék az ő kezeiket a' tulkoknak fejekre: annakutánna áldozd-meg egyiket bünért-való áldozatúl, a' másikat pedig tüzzel egésszen meg-emésztendő áldozatúl az Úrnak, a' Lévitáknak meg-tisztíttatásokra.

13. És állasad a' Lévitákat Áron' eleibe, és az ő fiai' eleibe; és adjad őket ajándékon az Úrnak.

14. És válaszd-el a' Levitákat az Izráel' fiai közzül, hogy légyenek a' Léviták enyímek.

15. Annakutána menjenek-el a' Léviták a' Gyülekezetnek sátorában-való szolgálatra, minekutánna meg-tisztítod őket, és ajándékon viszed őket *az Istennek*.

16. Mert adattanak énnékem az Izráel' fiai közzül mind azokért, kik az ő annyok' méhét először meg-nyitják, *az-az*, az Izráel' fiainak első-születtei helyett vettem őket magamnak.

17. (*b*) Mert az Izráel' fiai között enyím minden első-szülött, mind emberek közzül, mind oktalan állatok közzül: a' naptól fogva, hogy meg-öltem minden első-szülöttet az Égyiptom' földében, magamnak szenteltem azokat.

(*b*) *Fell.* 3: 13.

18. Vettem (*c*) pedig *magamnak* a' Lévitákat minden első-szülöttek helyett az Izráel' fiai között. (*c*) *r.* 3: 12, 41, 45.

19. És adtam a' Lévitákat ajándékon Áronnak, és az ő fiainak az Izráel' fiai közzül; hogy az Izráel' fiainak tisztekben járjanak a' Gyülekezetnek sátorában, és meg-tisztítsák az Izráel' fiait, és ne légyen az Izráel' fiaiban tsapás, ha az Izráel' fiai a' Szent-helyhez közel menéndenek.

20. Úgy tselekedék annakokáért Móses és Áron, és az Izráel' fiainak egész Gyülekezeti a' Lévitákkal; mind a' szerént, valamint parantsolta vala az Úr Mósesnek a' Léviták felől, illyenképpen tselekedének ő *vélek* az Izráel' fiai.

21. És meg-tisztíták magokat a' Léviták, és meg-mosák az ő ruháikat, és vivé őket Áron ajándékon az Úr' eleibe; és meg-tisztítá őket az Áron, hogy tisztákká tenné őket.

22. Ezek mikoron el-végeztettek vólna; el-kezdék a' Léviták az ő tiszteket a' Gyülekezetnek

sátorában az Áron előtt, és az ő fiai előtt: a' miképpen parantsolt vala az Úr Mósesnek a' Léviták felől, ollyan-képpen tselekedének vélek.

23. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

24. Még ez-is a' Léviták tisztekhez-való, hogy huszon öt esztendős korától fogva, és annak felette menjen-bé *minden Lévita*, hogy a' gyülekezet' sátorának szolgálatjában vitézkedjék.

25. Minekutánna pedig ötven esztendős lészen; meg-térjen e' szolgálatnak vitézségéből, és annakutánna ne szolgáljon.

26. Hanem szolgáljon az ő attyafiaival egyetemben a' Gyülekezetnek sátorában, hogy azok az ő tisztekben el-járjanak; de a' szolgálatban ne szolgáljon. Ekképpen tselekedjél a' Léviták-kal az ő szolgálatjokban.

IX. RÉSZ.

A' Páscha, vagy Húsvéti bárány: és az Izráel' népének úta.

1 Szólla pedig az Úr Mósesnek a' Sinai pusztájában, második esztendőben, hogy ki-jöttenek Égyiptom' földéből, első hónapban, mondván:

2. Az Izráel' fiai meg-szerezzék a' (*a*) Páschát az ő idejében. (*a*) 2*Mós.* 12:3.13.

3. Ez' hónapnak tizen-negyedik napján, a' két estve között készítsétek-el azt az ő idejében: Minden rend-tartási szerént, és minden czéremóniai szerént szerezzétek-meg azt.

4. Szólla annakokáért Móses az Izráel' fiainak, hogy meg-szerzenék a' Páschát.

5. És meg-szerzék a' Páschát az első hónapban, ugyan azon hónak tizen-negyedik napján a' két estve között, a' Sinai pusztájában: Mind azok szerént tselekedének az Izráel' fiai, a' mint az Úr parantsolta vala Mósesnek.

6. Valának pedig némellyek, kik mivelhogy tisztátalanok valának valami hólt embernek illetése miatt, nem szerezhették-meg a' Páschát azon napon; annakokáért menének Móses' eleibe, és Áron' eleibe azon napon.

7. És mondának azok az emberek ő-nékie: Mi tisztátalanok vagyunk hólt embernek illetése miatt; miért tiltattatunk-meg, hogy az Úrnak ne vigyünk áldozatot, az ő idejében, az Izráel' fiai között?

8. És monda ő-nékiek Móses: Légyetek veszteg, míglen meg-értem, mit parantsoljon az Úr ti felőletek.

9. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

10. Szóllj az Izráel' fiainak, mondván: Ha valaki ti közöttetek tisztátalan lejénd-is hólt embernek illetése miatt, avagy meszsze úton lejénd ti közzületek, vagy a' ti nemzetségtek közzül; mindazáltal az Úrnak meg-szerezze a' Páschát.

11. A' második hónapnak tizen-negyedik napján, a' két estve között szerezzék-meg azt; kovásztalan kenyerekkél, és keserü füvekkel egyék-meg azt.

12. Ne hagyjanak abban semmit reggelig, és (*b*) tetemét annak meg ne törjék: a' Páschának minden rend-tartási szerént szerezzék-meg azt. (*b*) *Ján.* 19:33.36. 2*Mós.* 12:46-48.

13. A' melly ember pedig tiszta, avagy útban nem lejénd, és meg-szünéndik a' Páschának meg-szerzésétől: ki-vágattassék az a' lélek az ő népe közzül; mert az Úrnak áldozatját nem vitte fel az ő idejében, az ő bünének terhét viselje az a' férfiú.

14. Hogyha pedig jövevény lejénd ti köztetek, és szerzénd Páschat az Úrnak; a' Páschának rendi (*c*) szerént, és annak czéremóniai szerént tselekedjék: egy rend-tartástok légyen tinéktek, mind jövevénynek, mind a' földnek lakosának.

(*c*) 2*Mós.* 12: 48. *v.* 15: 15.

15. (*d*) A' melly nap pedig fel-emelteték a' Sátor; bé-fedezé a' felhő a' Sátort, a' Bizonyság-tételnek hajlékát: és estve a' Sátor felett vala, mint a' tüznek ábrázatja, mind reggelig.

(*d*) 2*Mós.* 40: 34.35.

16. Ugy vala szüntelen: A' felhő borítja vala azt bé; de tüznek ábrázatjában éjjel.

17. Mikoron pedig el-mégyen vala (*e*) a' felhő a' Sátorról, annakutánna el-indúlnak vala az Izráelnek fiai: és az' helyen, a' holott a' felhő meg-áll vala, ott járnak vala tábort az Izráelnek fiai. (*e*) 2*Mós.* 40: 36-38.

18. Az Úrnak beszéde szerént mennek vala az Izráelnek fiai, és az Úrnak beszéde szerént járnak vala tábort: mind addig, míg a' felhő (*f*) áll vala a' Sátoron; ott a' helyen maradnak vala táborban. (*f*) 1*Kór.* 10: 1.

19. Mikoron pedig a' felhő a' Sátoron sok napig nyugszik vala; akkoron meg-tartják vala az Izráelnek fiai az Úrnak őrizetit, és elébb nem mennek vala.

20. Mikoron pedig a' felhő kevés napokon marad vala a' Sátoron; az Úrnak szava szerént maradnak vala azon helyben, és az Úrnak szavára indúlnak vala.

21. Mikoron pedig a' felhő estvétől fogva

regge-

reggelig vólna, reggel pedig a' felhő el-menne; akkor indúlnak vala: Avagy pedig mikor mind nappal, mind éjjel mégyen vala a' felhő; ők-is mind addig mennek vala.

22. Vagy két nap, vagy egy hónapon, vagy eſztendeig, a' mennyire késik vala a' felhő a' Sátoron; meg-maradnak vala az Izráel' fiai-is, és nem mennek vala tovább: mikoron pedig az el-mégyen vala; ők-is el-mennek vala.

23. Az Úrnak beſzéde ſzerént járnak vala tábort, és az Úrnak beſzéde ſzerént indúlnak vala. Az Úrnak őrizetét meg tartják vala, az Úrnak Móses által-való parantsolatja ſzerént.

X. RÉSZ.

Ezüſt kürtök tsináltatnak: a' népnek elébb indúlása, és az egéſz tábornak rendi.

1 Ismét ſzólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Tsináltaſs magadnak két ezüſt kürtöket, merő ezüſtből verettettek légyenek, hogy azokkal a' Gyülekezetet öſzve-gyüjtheſsed, és jelt adhaſs, mikoron kelljen a' tábornak indúlni.

3. És mikoron kürtölnek azokkal; öſzve-gyüjjön te hozzád mind az egéſz Gyülekezet, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe.

4. Ha pedig tsak egy kürtel kürtölnek; akkor gyüljenek te hozzád a' Fejedelmek, az Izráel' ezereinek Fejei.

5. Ha pedig kürtöléndetek indúlót; akkor indúljon azoknak táborok, a' kik Nap-kelet felől járnak tábort.

6. Mikoron pedig kürtöléndetek indúlót másodſzor; akkor indúljon azoknak táborok, kik Dél felől járnak tábort; mert mikor indúlniok kell, kéſzülőt kell fúni.

7. Mikoron pedig öſzve-gyüjtitek a' Gyülekezetet; akkoron tsak egyenest kürtöljetek, és ne fújjatok indúlót.

8. Az Áron' fiai pedig, a' Papok kürtöljenek azokkal a' kürtökkel: és e' légyen ti közöttetek örökké-való rend-tartás a' ti nemzetségtek között.

9. És mikoron mentek viadalra a' ti földetekben, a' titeket háborító ellenségtek ellen; akkoris azokkal a' kürtökkel kürtöljetek kéſzülőt: és emlékezetben léſztek a' ti Uratok Iſtentek előtt, és meg-ſzabadúltok a' ti ellenségitektől.

10. Annakfelette a' ti vígaſságtoknak napján, (*a*) és a' ti Innep napitokban, és a' ti hónapitoknak kezdetiben kürtöljetek azokkal a' kürtökkel, a' ti tüzzel egéſzen meg-eméſztendő áldozatitokra, és a' ti hála-adó áldozatitokra: és léſznek tínéktek emlékezetre a' ti Iſtentek előtt. Én vagyok a' ti Uratok Iſtentek. (*a*) *Sólt.* 81: 4.

11. Vala pedig második eſztendőben, második hónapban, a' hónapnak húſzadik napján elméne a' felhő a' Bizonyság-tételnek Sátoráról.

12. És el-indúlának az Izráel' fiai, az ő menéſeknek rendi ſzerént a' Sinai puſztájából; és meg-állapodék a' felhő a' Páránnak puſztájában.

13. El-indúlának annakokáért előſzör az Úrnak Móses által-való parantsolatja ſzerént.

14. És kezde menni előſzör a' Júda' fiai' nemzetségének táborának (*b*) záſzlója az ő ſeregi ſzerént: és az ő ſeregének Fejedelme vala Naaſſon, az Amminádáb' fia. (*b*) *r.* 2: 3.

15. Az Iſsakár' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala, Nathanéel, a' Suár' fia.

16. És a' Zebulon' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala Eliáb, az Elon' fia.

17. És el-bontván a' Sátort, el-indúlának a' Gersonnak és a' Mérárinak fiai, kik viſelik vala a' Sátort.

18. Annakutánna kezde menni a' Rúben' táborának záſzlója az ő ſeregek ſzerént: és az ő ſeregének Fejedelme vala Elisúr, Sedeúrnak fia.

19. A' Simeon fiai' nemzetsége' ſeregének pedig Fejedelme vala Selúmiel, a' Surisaddai' fia.

20. És a' Gád' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala Eliáſáf, Déhuel' fia.

21. El-indúlának a' Kéhátiták-is, kik viſelik vala a' ſzentséges (*c*) állatokat, és amazok felvonſzák vala a' sátort, míg ezek *a' Kehátiták* oda jútnak vala. (*c*) *r.* 3: 29-31.

22. Annakutánna menni kezde (*d*) az Éfraim' fiai' táborának záſzlója, az ő ſeregi ſzerént: és az ő ſeregének Fejedelme vala Elisáma, az Ammihúd' fia. (*d*) *r.* 2: 25.

23. A' Manaſsé' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala Gámliel, a' Pédasúr' fia.

24. A' Bénjámin' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala Abidán, a' Gideóni' fia.

25. Utólſzor meg-indúla a' Dán' fiai' táborának záſzlója, mind az egéſz tábornak maradékát véle vivén, az ő ſeregi ſzerént: és az ő ſeregének Fejedelme vala Ahiézer, az Ammisaddai' fia.

26. Az Aser' fiai' nemzetsége' ſeregének pedig Fejedelme vala Págiel, az Okrán' fia.

27. És a' Naftali' fiai' nemzetsége' ſeregének Fejedelme vala Ahira, az Énán' fia.

28. Ezek az Izráel' fiainak menetelek az ő ſeregek ſzerént; ekképpen mentenek.

29. Monda pedig Móses a' Midiánból-való Hobábnak, Réhuel' fiának, az ő ipának: El-mégyünk

gyünk mi e' helyre, a' melly felől szóllott az Úr; azt adom, *úgy-mond*, tinéktek: Jer'-el velünk, és jól tészünk veled; mert az Úr jót ígért az Izráelnek.

30. Ki felele néki: Nem mégyek; hanem az én földemre, és az en rokonságim közzé mégyek (*e*) *elöször.* (*e*) *Bir.* 1: 16.

31. És monda *Móses*: kérlek ne hagyj-el minket; mert te tudod, hol kell meg-szállanunk e' pusztában; és légy minékünk szemünk gyanánt.

32. És ha el-jövéndesz velünk, valami jót az Úr mi velünk tselekesszik, te veled közöljük azt.

33. El-menének annakokáért az Úr' hegyétől három napi járó földön, és az Úr' szövetségének Ládája mégyen vala ő előttök három napi járó földön, hogy meg-mutatná nékiek, holott kellene meg-szállaniok.

34. És az Úr' felhője vala ő rajtok nappal, mikoron mennének az ő táborokból.

35. Mikoron pedig el akarták indítani a' Ládát, ezt mondja vala Móses: (*f*) Kelj fel Uram! és széledjenek-el a' te ellenségid, és futsanak-el a' kik tégedet gyülölnek a' te ortzád előtt.

(*f*) *r.* 7: 89. *'Sólt.* 68: 2. 132: 8.

36. Mikoron pedig meg-áll vala, ezt mondja vala: Adj nyúgodalmat Uram! az Izráelnek tíz ezerszer-való ezereinek.

XI. RÉSZ.

Zúgolódik a' nép: panaszolkodik Móses: és meg hallgattatik: fürjek adatnak a' népnek.

1 És támada a' nép között (*a*) *zúgolódás az Úr ellen*, úgy-mint, kik bánkódnának az ő fáradságokon: és nem tettszék az Urnak füleiben; mert meg-hallá az Úr, és meg-haragudván felgerjede ő ellenek az Urnak tüze, és meg emésztė a' tábornak utólsó szélét. (*a*) 5*Mós.* 9: 22.

2. Kiálta annakokáért a' nép Mósesre, és könyörge Móses az Úrnak, és meg-szünék a' tüz.

3. És nevezé azt a' helyet (*b*) Thabberának; mert meg-gyúladott vala ő ellenek az Úrnak tüze.

(*b* 5*Mós.* 9: 27.

4. És a' gyülevész nép, melly vala ő közöttök, kívánságba esék; annakokáért az Izráel' fiai-is el fordúlván, sírának, és mondának: Kitsoda ád minékünk húst ennünk?

5. (*c*) Meg-emlékezünk a' halakról, a' mellyeket ettünk Égyiptomban ingyen, az ugorkákról, és a' dinnyékről, és a' pár-hagymákról, és a' veres-hagymákról, és a' fog-hagymákról. (*c*) 1*Kór.* 10: 6.

6. Mostan pedig a' mi lelkünk meg-száradott, és a' mi szemeink semmit egyebet a' Mannánál (*d*) nem látnak. (*d*) *r.* 21: 9.

7. (*e*) A' Manna pedig ollyan vala, mint a' kóriándrom' magva, és az ő színe, mint a' bdelliom *drága* kőnek színe. (*e*) 2*Mós.* 16: 14.

8. Ki-omol vala pedig a' nép, és szedik vala a' *mannát*, és meg őrlik vala malmokban, avagy meg-törik vala mosárban, és meg-főzik vala fazékban, és tsinálnak vala abból hamuban sült pogátsákat: az íze pedig annak *olly'* vala, mint az újj olajnak íze.

9. Mikoron pedig a' harmat le-száll vala a' táborra éjjel; a' *manna*-is mindjárt le-száll vala arra.

10. Annakokáért meg-hallá Móses, hogy sírna a' nép, az ő házok-népe szerént, ki-ki az ő sátorának ajtaja előtt; annakokáért fel-gerjede az Úrnak haragja felette igen, Mósesnek-is nem tettszék.

11. És monda Móses az Úrnak: Miért nyomorítád-meg *illyen módon* a' te szolgádat? és miért nem találék kegyelmet a' te szemeid előtt, hogy az egész népnek terhét én reám vetéd?

12. Avagy én tőlem fogantatott-é mind ez egész nép? avagy én szültem-é őtet, hogy azt mondod énnékem: Hordozd őtet, a' te kebeledben, a' miképpen hordozni szokta a' dajka a' szopó gyermeket, a' földre, mellyről meg-esküdtél az ő attyainak?

13. Hol végyek én húst, hogy adjam azt mind ez egész népnek? mert sírnak én ellenem azt mondván: Adj minékünk húst, hadd együnk.

14. Nem viselhetem mind ez egész népet, mert erőm (*f*) felett vagyon. (*f*) 2*Mós.* 18: 18.

15. Ha így tselekeszel te én velem; kérlek, ölj-meg engemet: ölj-meg; ha te előtted kedves vagyok, és ne lássam az én nyavalyámat.

16. Monda azért az Úr Mósesnek: Gyüjtsd egybe a' hetven (*g*) férfiakat az Izráelnek Vénei közzül, a' kiket tudsz, hogy a' népnek Vénei légyenek, és annak Fejedelmei, és vigyed őket a' Gyülekezet' sátorának ajtajához, és álljanak ott te veled. (g) 2*Mós.* 18: 21. 23-26.

17. Akkoron alá-szállok, és szóllok ott te veled, és el-szakasztok abból a' lélekből, a' melly vagyon te benned, és tészem ő beléjek; és viseljék te veled a' népnek terhét, és ne viseljed (*b*) te magad. (*b*) 1*Mós.* 18: 22.

18. A' népnek pedig mond-meg: Készítsétek magatokat hólnapra, és húst esztek; mert sírtatok az Úr' hallására, mondván: Kitsoda ád minékünk húst ennünk? mert jobban vala minékünk dolgunk Égyiptomban. Azért az Úr ád tinéktek húst, és enni fogtok.

19. Nem *csak* egy napon esztek, sem két napokon

pokon, sem öt napokon, sem tíz napokon, sem húsz napokon;

20. Hanem egy egész hónapig, míglen kijöjjön a' ti orrotokon-is, és ugyan meg-útáljátok; annakokáért hogy meg-útáltátok az Urat, a' ki vagyon ti (*i*) közöttetek, és sírtatok ő előtte mondván: Miért jöttünk ide ki Égyiptomból? (*i*) *r.* 2: 5.

21. És monda Móses: (*k*) Hat száz ezer gyalog e' nép, a' ki között vagyok én, és te azt mondod: Húst adok ő-nékiek, és esznek egy egész hónapig. (*k*) *r.* 1: 16.

22. (*l*) Nem-de ökrök, és juhok vágattatnak-é ő-nékiek, hogy elég légyen ő-nékiek? avagy a' tengernek minden halai öszve-gyüjtettetnek-é nékiek, hogy elég légyen nékiek? (*l*) *Ján.* 6: 7.

23. Akkoron monda az Úr Mósesnek: (*m*) Avagy meg-rövidült-é az Úrnak keze? Majd meg-látod, hogy-ha bé-tellyesedik-é néked az én beszédem, avagy nem. (*m*) *Esa.* 50: 2. 59: 1.

24. Ki-méne pedig Móses a' néphez, és megmondá nékiek az Úr' beszédét, és öszve-gyüjté a' hetven férfiakat a' népeknek vénei közzül, kiket állata a' Sátor környül.

25. Akkoron le-szálla az Úr felhőben, és szólla ő-nékie, és el-szakaszta abból a' lélekből, a' melly vala ő benne, és helyhezteté a' hetven Vén férfiakban: mikor pedig meg-nyugodt vólna ő rajtok a' lélek; prófétálának akkor, és nem többé.

26. El-maradának pedig két férfiak a' táborban, egygyiknek neve Eldád, és a' másiknak neve Médád, és ezeken-is meg-nyúgodt vala a' lélek; mert azok-is valának bé-íratott *hetven Vinek* közzül-valók, de nem mentenek vala a' Sátorba; és így prófétálni fogának ők-is a' táborban.

27. El-futamodék azért egy ifjú, és meg-jelenté Mósesnek, és monda: Az Eldád, és Médád prófétálnak a' táborban.

28. Akkor felele Jósué, a' Nun' fia, a' Móses' szolgája, az ő ifjai közzül, és monda: Uram Móses, tíltsad-meg őket!

29. Kinek felele Móses: Avagy én érettem (*n*) irígykedel-é? Vajha az Úrnak minden népei próféták vólnának, és adná az Úr az ő lelkét ő beléjek! (*n*) *Luk.* 9: 49-50. *Ján.* 3: 26-28.

30. Annakokáért viszsza-tére Móses a' táborba, ő, és az Izráelnek Vénei.

31. (*o*) És szél jöve-ki az Úrtól, és hoza fürjeket a' tengerből, és botsátá a' táborra egy napi járó földig egy felől, és egy napi járó földig más felől a' tábor környúl, és úgy-mint két singmagasságnyira a' földnek színén. (*o*) 2 *Mós.* 16: 13.

32. Akkoron fel-kele a' nép egész azon a' napon, és egész éjjel, és egész a' következő napon, és gyüjtének magoknak fürjeket: a' ki kevesebbet gyüjtött, gyüjtött tíz rakásokat, és szépen ki-terjeszték azokat magoknak a' tábor környúl.

33. A' hús még fogok között vala, és megnem emésztették vala; akkoron az Úrnak haragja fel-gerjede a' népre, és meg-veré az (*p*) Úr a' népet felette nagy tsapással. (*p*) 2 *Mós.* 32: 35.

34. Annakokáért nevezé azt a' helyet Kibrótthaavának; mert ott (*q*) temetteték-el a' kívánó nép. (*q*) 5 *Mós.* 9: 22. *v.* 4-6.

35. Kibrót-thaavától el-méne a' nép Haseróthba; és meg-állának Haseróthban.

XII. RÉSZ.

Mária, és Áron Móses ellen támadnak: Mária meg-büntettetik heted' napig-való poklossággal.

1 A' Mária (*a*) pedig, és Áron szóllának Móses ellen az ő felesége miatt, kit Kús tartományból vett vala *feleségül*, hogy *tudni-illik* a' Kús tartományból-való aszszonyi-állatot vett vólna feleségül. (*a*) *r.* 26: 59.

2. És mondának: Avagy tsak Móses által szóllott-é az Úr? avagy nem szóllott-é mi általunk-is? És meg-hallá az Úr.

3. (Noha az az ember, a' Móses igen szelíd ember vala, minden emberek felett, kik e' föld' színén valának.)

4. Mindjárt azért monda az Úr Mósesnek, és Áronnak, és Máriának: Menjetek-ki ti hárman a' Gyülekezetnek sátorába; és ki-menének ők hárman.

5. Akkor le-szálla az Úr felhőnek oszlopában, és meg álla a' Sátornak ajtajánál, és mikor szóllította vólna Áront, és Máriát, ki-menének mind ketten.

6. Kiknek monda: Halljátok-meg mostan az én beszédimet: Ha valaki az Urnak Prófétája lejénd ti köztetek, én meg-jelenem annak látásban, vagy álomban szóllok azzal.

7. Nem ollyan-képpen *szóllok* az én szolgámnak Mósesnek, (*b*) ki az én egész házamban hív. (*b*) *Sid.* 3: 2.

8. (*c*) Szemtől-szembe szóllok ő véle, és nyilván-való látásban: nem homályos beszédek által, hanem az Urnak hasonlatosságát látja; Mi az oka azért, hogy nem féltetek szóllani az én szolgám ellen, Móses ellen? (*c*) 5 *Mós.* 34: 10.

9. És fel-gyúlada az Úr' haragja ő reájok, és el-méne.

10. És a' felhő el-méne a' Sátor fellyül, és ímé Mária vala bél-poklos, fejér, mint a' hó, és tekinté Áron Máriát, és ímé bél-poklos vala.

11. Monda azért Áron Mósesnek: Kérlek, édes Uram, ne tulajdonítsad minékünk e' bűnt; mert bolondúl tselekedtünk, és *igen* vétkeztünk.

12. Kérlek, ne légyen ollyan *Mária*, mint a' hólt, mellynek húsának fele meg-emésztetik, mikor az ő annyának méhéből ki-jő.

13. Móses azért kiálta az Úrhoz, mondván: Isten, kérlek gyógyítsad-meg mostan őtet!

14. Felele az Úr Mósesnek: Ha tsak az attya pökött vólna-is az ő ortzájára, avagy nem kellene-é szégyenlenie azt heted' napig? Rekesztessék-ki hét napokon (*d*) a' táboron kivül, és annakutánna hívattassék viszsza.

(*d*) 3*Mós.* 13: 46. 14: 8.

15. Annakokáért ki-rekesztetek Mária a' táboron kivül hét napiglan: és a' nép ki-nem indúla helyéből, míglen viszsza-hívattatnék Mária.

XII. RÉSZ.

Móses küld a' Kanaán' földének meg kémlésére.

1 Annakutánna pedig el-méne a' nép Haserótból, és tábort járának a' Páránnak pusztájában.

2. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

3. Botsáss férfiakat, a' kik (*a*) meg-kémleljék a' Kanaán' földét, mellyet én adok az Izráel' fiainak; az ő attyaiknak mindenik nemzetségéből, egy-egy férjfiat küldjetek, kik közzül mindenik fő'ember légyen ő közöttök. (*a*) 5*Mos.* 1: 22.

4. El-küldé azért őket Móses a' Páránnak pusztájából az Úrnak beszéde szerént, és mindnyájan azok a' férjfiak, az Izráel' fiai között fő emberek valának.

5. Ezek pedig azoknak neveik; A' Ruben' nemzetségéből: Sámua, a' Zakkúr' fia.

6. A' Simeon' nemzetségéből Safát, a' Hóri' fia.

7. A' Júda' nemzetségéből: Káleb, a' Jefuné' fia.

8. Az Isakár' nemzetségéből: Igál, a' Jó'sef' fia.

9. Az Efraim' nemzetségéből: Hósea, a' Nun' fia.

10. A' Bénjámin' nemzetségéből: Pálthi, a' Rafu' fia.

11. A' Zebulon' nemzetségéből: Gaddiel, a' Sódi' fia.

12. A' Jó'sef' nemzetségéből: a' Manasse' nemzetségéből: Gaddi, a' Susi' fia,

13. A' Dán' nemzetségéből: Ammiel, a' Gemálli' fia.

14 Az Aser' nemzetsége közzül: Sethúr, a' Mikael' fia.

15. A' Naftali' nemzetségéből: Nahbi, a' Vofsi' fia.

16. A' Gád nemzetségéből: Génel, a' Máchi' fia.

17. Ezek a' férjfiaknak neveik, kiket botsátott Móses a' földnek meg kémlelésére: És nevezé Móses Hóseát, a' Nun' fiát Jósuénak.

18. El-botsátá azért őket Móses a' Kanaán' földének meg-kémlelésére, mondván ő nékiek: Menjetek-fel erre Dél felől, és hágjátok által a' hegyeket.

19. És szorgalmatoson meg-láfsátok a' földet, minémű légyen; és a' népet, a' ki lakozik abban: hogy-ha erős-é, avagy erőtelen? hogy ha kevés-é, avagy sok?

20. Minémű légyen a' föld, a' mellyben lakozik, hogy-ha jó-é, avagy hitván? és minémű városok, a' mellyekben lakozik; hogy-ha táborban-é, avagy erősségekben lakik?

21. Ismét minémű a' föld, hogy-ha kövér-é, avagy sovány; hogy-ha vagynak-é abban élő-fák, avagy nintsenek? és légyetek bátorságosok, és szakaszszatok a' földnek gyümöltséből: azok pedig a' napok *valának* a' szőlő' 'sendülésének napjai.

22. Fel-menének annakokáért, és meg-kémlelék a' földet, a' Tzín' pusztájától fogva mind Rehóbig, a' mellyen Hamát felé mennek.

23. És fel-menének Dél felől, és jutának Hebronig; valának pedig ott az Ahimán, Sésai, és Thalmai, az Anák' fiai: (a' Hebron pedig hét esztendőkkel építtetett az Égyiptomnak Soán nevű városa előtt.)

24. (*b*) Jutának annakokáért az Eskol' völgyéig, és le-mettzének ott egy szőlő-veszszőt egy fürt szőlővel, és ketten vivék azt rúdon: és a' pomagránátokból-is, és a' figékből-is *szakasztának.* (*b*) 5*Mós.* 1: 24-25.

25. Az a' hely hívattaték Eskol' völgyének a' fürt szőlőért, mellyet le mettzettenek vala onnét az Izráel' fiai.

26. Meg-térének pedig a' földnek meg-kémleléséből negyven nap el-múlván.

27. És menének Móseshez, és Árouhoz, és az Izráel' fiainak egész Gyülekezetéhez, a' Párán' pusztájában Kádesbe, és meg-vivék nékiek e' dolgot, és az egész Gyülekezetnek, és megmutaták ő-nékiek a' földnek gyümöltsét.

28. És meg-beszéllék azok, és azt mondák: El mentünk vala arra a' földre, a' mellyre küldöttél vala minket, és bizonyára (*c*) téjjel, és mézzel folyó, és ez az ő gyümöltse.

(*c*) 2*Mós.* 3: 8 33: 3.

29. Tsak-hogy erős a' nép, a' ki lakja azt a' földet, és a' városok erősek, és felette nagyok.

gyok: ezeknek felette az Anák' fiait-is láttuk ott.

30. Az Amálek lakik a' Dél felől-való földben, és a' Hittéus, és a' Jebuséus, és Emoréus laknak a' hegyeken; (*d*) a' Kananéus pedig lakik a' tenger mellyett, és a' Jordán' partján. (*d*) *Jós.* 5: 1.

31. És jóllehet Káleb hallgatásra inté a' népet Móses előtt; (mert azt mondja vala: Valóban el-menjünk, hogy örökségül bírjuk azt *a' földet*; mert kétség nélkül meg-vehetjük azt.)

32. Mindazáltal a' férjfiak, a' kik fel-mentek vala véle, azt mondják vala: Nem mehetünk-fel az ellen a' nép ellen; mert nálunknál erőssebb.

33. És alázák azt a' földet, a' mellyet meg-kémlettenek vólt, az Izráel' fiai előtt, mondván: Az a' föld, a' mellyen által-mentünk, hogy meg-kémlelnénk azt, olly föld, melly meg-emészti az ő lakóit: az emberek-is mind, a' kiket láttunk, ő közöttök, magas termetű emberek.

34. Annakfelette láttunk ott Oriásokat, az Anák' fiait, az Oriások' neme közzül; és láttatunk vala magunknak ollyanoknak, mint a' sáskák; azonképpen az ő szemek előtt-is ollyanoknak láttatunk vala.

XIV. RÉSZ.

Az Izráel' népe háborog, viszsza akar menni Égyiptomba: Jósué és Káleb meg intik őket: Móses' könyörög a' népért.

1 Annakokáért fel-emelé az egész Gyülekezet' az ő szavát, és sira a' nép az éjjel.

2. És zúgolódának Móses ellen és Áron ellen mindnyájan az Izráel' fiai, és monda ő nékiek az egész sokaság: Vajha hóltunk vólna-meg Egyiptomnak földében! avagy ebben a' pusztában vajha meg-halnánk!

3. És miért viszen-bé minket az Úr arra a' földre? hogy fegyver miatt húlljunk-el? a' mi feleségeink, és a' mi kitsinkéink prédára légyenek? Nem jobb vólna-é minékünk meg térnünk Égyiptomba?

4. És mondának egymásnak: Szerezzünk előttünk járót, és térjünk-meg Égyiptomba.

5. Akkoron artzal le-borúlának Móses' és Áron, az Izráel' fiainak Gyülekezetének minden serege előtt.

6 Jósué pedig, a' Nún' fia, és Káleb, a' Jefunné' fia, a' kik valának a' földnek meg-kémlői közzül, meg-hasogaták az ő ruháikat.

7. És szóllának az Izráel' fiainak egész Gyülekezetének, mondván: A' föld, a' mellyen által-mentünk, hogy meg-kémleljük azt, felette jó föld.

8. Ha az Urnak jó kedve lészen mi rajtunk, bé-viszen minket arra a' földre, és azt minékünk adja, melly téjjel és mézzel folyó föld.

9. Csak-hogy ne légyetek az Úr ellen tusakodók, se ne féljetek annak a' földnek népétől, mert nem külömbek, mint a' mi kenyerünk: el-távozott az ő óltalmok ő tőlök, de az Úr mi velünk vagyon; azért ne féljetek tőlök.

10. Akkor magában mind az egész Gyülekezet arról tanátskozik vala, hogy meg-kövezznék őket; de az Urnak ditsősége meg-jelenék a' Gyülekezetnek sátorában, az Izráel' minden fiainak.

11. És monda az Úr Mósesnek: Vallyon míglen ingerel engemet ez a' nép? Míglen nem hiszsznek énnékem minden tsuda-tételimnek, mellyeket tselekedtem ő közöttök?

12. Meg-verem őket dög-halállal, és el-veszsztem őket: téged' (*a*) pedig tészlek nagy néppé, és ő nálánál erősebbé. (*a*) 2*Mós.* 32: 10.

13. És monda Móses az Úrnak: Meg-hallják az Égyiptombéliek; (mert ki-hoztad a' te nagy hatalmasságod által e' népet ő közzülök.)

14. És azt mondják a' földnek lakosival egybe, (mert meg-hallották, hogy te Uram e' nép között vagy, és hogy szemtől szembe meg-jelentetted magadat te Uram, (*b*) és hogy a' te felhőd vagyon ő rajtok, és felhőnek oszlopában jársz nappal ő előttök, és éjjel tüznek oszlopában.) (*b*) 2*Mós.* 13: 21. 22. 40: 38. *Sólt.* 78: 14.

15. *Azt mondom azért*, hogy ha mind egygyig el-veszsztenéd e' népet, így szóllanának a' népek, mellyek hallották a' te híredet, mondván:

16. (*c*) Mivelhogy az Úr bé nem vihette e' népet a' földre, mellyről meg-esküdt vólt nékiek; azért veszsztette-el őket e' pusztában.

(*c*) 5*Mós.* 9: 28.

17. Mostan azért esmértessék-meg, kérlek, az Úrnak erőssége, a' miképpen szóllottál, mondván:

18. (*d*) Az Úr késedelmes a' haragra, és kegyelemmel bővölködő, a' hamisságnak, és bűnnek meg-botsátója; ki a' bűnöst nem hagyja büntetés nélkül: (*e*) ki meg-látogatja az atyáknak álnokságokat a' fiakban harmad' és negyed' ízíglen. (*d*) 2*Mós.* 34. 6. (*e*) 2*Mós.* 20: 5. 5*Mós.* 5: 9.

19. Kérlek, kegyelmezz-meg e' népnek hamisságának a' te irgalmasságodnak nagy vólta szerént, a' miképpen meg-kegyelmeztél e' népnek Égyiptomtól fogva, mind eddig!

20. És monda a' Jehova: Meg-kegyelmeztem a' te beszéded szerént.

21. De mindazáltal ne élliek én, és a' Jehovának ditsősége mind az egész földet bé ne töltse:

22. Mivelhogy mindnyájan azok az emberek, a' kik látták az én ditsőségemet, és az én tsudá-

tsudáimat, mellyeket tselekedtem Égyiptomban, és e' puſztában, meg-kísértettek engemet immár tízſzer, és nem engedtenek az én ſzómnak:

23. (*e*) Ha látándják azt a' földet, mellyről meg-esküttem az ő attyaiknak; ſenki nem látja, *mondom*, azt azok közzül, a' kik engemet ingerlettenek. (*e*) *r.* 32: 12. *Jós.* 14:8,9.

24. (*f*) De az én ſzolgámat Kálebet, (mivelhogy más lélek vólt véle, és el-tökéllette magában, hogy én utánnam járjon) bé-viſzem őtet abba a' földbe, mellyre bé-ment vala; és az ő magva örökségül bírja azt. (*f*) *Jós.* 14 8, 9.

25. De az Amálek, és a' Kananéus lakik a' völgyben: Hólnap meg-térjetek, és menjetek a' puſztába a' veres tengernek útán.

26. Szólla annakfelette az Úr Mósesnek és Áronnak, mondván:

27. Míglen *ſzenvedem* e' gonoſz Gyülekezetet, a' melly (g) zúgolódik én ellenem? Meddig kell hallanom az Izráel' fiainak zúgolódásokat, kik én ellenem zúgolódnak? (*g*) *'Sid.* 3: 17.

28. Mond-meg ő nékiek: (*h*) Élek én, azt mondja az Úr, ha ſzínte úgy nem tselekeſzem veletek, a' miképpen ſzóllottatok az én füleim' hallására. (*h*) *'Sólt.* 106: 26. *'Sid.* 3: 18.

29. E' puſztában húllanak-el a' ti hólt teſteitek, és mindnyájan azok, a' kik meg-ſzámláltattanak, a' ti minden ſzámotok ſzerént húſz eſztendőſtől fogva, és azon felyül; kik zúgolódtatok én ellenem.

30. És ſenki bé nem mégyen arra a' földre, mellyért fel-emeltem az én kezemet, hogy helyheztetnélek titeket abban; (*i*) a' Kálebtől, Jefunné fiától, és Jósuétól a'Nún' fiától meg-válva. (*i*) *Al.* 26: 65. 5*Mós.* 1: 35.

31. És a' ti kitsinkéitektől meg-válva, a' kik felől azt mondtátok, hogy prédára léſznek; mert bé-viſzem őket, és bírják azt a' földet, mellyet meg-útáltatok.

32. A' ti hólt teſteitek azért e' puſztában húllanak-el.

33. A' ti fiaitok (*k*) pedig, mint a' páſztorok bújdosnak e' puſztában negyven eſztendőkig, és viselik a' ti paráználkodáſitoknak büntetését; míglen meg-emészteſsenek a' ti hólt teſteitek ezen puſztában. (*k*) 5*Mós.* 1: 39.

34. A' napoknak ſzámok ſzerént, a' mellyeken meg-kémlettétek a' földet, tudni-illik negyven napokon, (minden napért egy-egy eſztendő,) hordozzátok a' ti hamiſságitoknak büntetését, negyven eſztendeig: és meg-látjátok az én tőlem-való el-ſzakadásnak büntetését.

35. Én Úr ſzóllottam: hogy-ha ezt nem mivelem mind az egéſz gonoſz Gyülekezettel, melly öſzve-gyülekezett vala én ellenem; ebben a' puſztában emészteteknek-meg, és ugyan ott halnak-meg.

36. A' férfiak annakokáért, a' kiket botsátott vólt Móses a' földnek meg-kémlésére (mivelhogy onnét meg-térvén zúgolódásra indították vala ő ellene mind az egéſz Gyülekezetet, alázván azt a' földet.)

37. (*l*) Meg-halának, *mondom*, azok a' ferfiak az Úr előtt tsápás által, a' kik a'földet alázták vala. (*l*) 1*Kór.* 10. 10. *Júd.* v. 5.

38. Jósué pedig a' Nún' fia, és Káleb a' Jefunné' fia elevenen maradának; azok közzül, a' kik mentek vala a' földet meg-kémleni.

39. Minekutánna azért meg-mondotta vólna Móses e' beſzédeket mind az Izráel' fiainak, a' nép felette igen keserge.

40. És fel-kelének reggel, és fel-menének a' hegynek tetejére, mondván: Imé kéſzek vagyunk el-menni a' helyre, a' mellyről ſzóllott az Úr; mert vétkeztünk *ellene.*

41. És (*m*) monda Móses: Miért ſzegitek-meg illyen módon az Úrnak beſzédét? Kétség nélkül nem mégyen az véghez. (*m*) 5*Mós.* 1: 41, 42.

42. Fel ne menjetek; mert nem léſzen az Úr ti köztetek: hogy el ne húlljatok a' ti ellenségeitek miatt.

43. Mert az Amálek és a' Kananéus vagyon ott ti előttetek, és fegyver miatt húllanátok-el; mert mivelhogy el-fordúltatok, hogy ne járnátok az Úr után, nem léſzen az Úr veletek.

44. Mindazáltal igyekezének fel-menni a' hegynek tetejére; de az Úr ſzövetségének Ládája, és Móses nem mentek vala ki a' táborból.

45. Alá-ſzálla azért az Amálek, és a' Kanaán' *nemzetsége*, a' ki lakik vala azon a' hegyen, és meg-vervén őket, vágák őket mind Hormáig.

XV. RÉSZ.

Az ígéretnek földére bé-menendő Izráeliták minémű áldozatokat tégyenek: Azt, a' ki fát ſzedett, ſzombaton meg-ölik.

1 Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak és mondjad nékiek: Mikoron bé-menéndetek a' ti lakó helyeiteknek földébe, mellyet én adok tinéktek:

3. Ha akartok tűzzel egéſzen meg-emésztendő áldozatot ſzerezni az Úrnak; vagy egyéb áldozatot, vagy fogadásból, vagy ſzabad akarat ſzerént, vagy a' ti Innepeiteknek áldozatját, hogy ſzerezzetek kedves

ves jó illatot az Úrnak ökrökből, avagy juhokból.

4. Akkor, a' ki áldozza az ő áldozatját, vigyen az Úrnak Minha áldozatra egy *Efa'* semlye lisztnek tized' részét, melly meg-egyelíttetett légyen a Hin mértéknek negyed' része olajjával.

5. És itali áldozatúl negyed' rész Hin bort adj a' tüzzel egészen meg-emésztendő áldozathoz, avagy a' hálá-adó-áldozathoz minden bárány mellé.

6. Avagy ha kossal áldozol, szerezz Minhát, semlye lisztnek két tizedeit, melly meg-egyelíttetett légyen egy Hin olajnak harmad' részével.

7. És itali áldozatúl egy Hin bornak harmad' részét vigyed az Úrnak jó-illatú áldozatúl.

8. Hogy-ha gyermekded tulkot akarsz áldozni tüzzel meg-emésztendő áldozatúl, vagy egyéb áldozatúl, avagy hálá-adó-áldozatúl az Úrnak.

9. Vigyen a' tulokkal egyetemben Minhát semlye lisztnek három tizedeit, melly meg egyelíttetett légyen egy Hin olajnak felével.

10. És itali áldozatra fél Hin bort, hogy légyen az Úrnak tüzzel meg-emésztendő jó illatú áldozatja.

11. Ekképpen tselekedjél mind ökröknek, mind kosoknak, mind a' Juhoknak, mind ketskéknek áldozatjával.

12. Az áldozatra-való baromnak száma szerént, tudni-illik a' mint áldoztok, így tselekedjetek mindenikkel, az ő számok szerént.

13. Minden lakos így tselekedjék ezekkel; hogy légyen az Úrnak tüzzel meg-emésztetendő jó illatú áldozatja.

14. És mikoron lejénd nálatok jövevény, avagy a' ti nemzetségtekből-való 'sellér, és szerzénd tüzzel meg-emésztendő kedves illatúl áldozatot az Úrnak; a' miképpen tselekesztek, akképpen tselekedjék az-is.

15. Óh Gyülekezet! néktek, és a' ti köztetek lakozó (*a*) jövevénynek egy rend-tartástok légyen; örökké-való törvény légyen a' ti nemzetségteknél, hogy az Úr előtt, ollyan légyen a' jövevény, mint ti. (*a*) 2*Mós.* 12:49. *r.* 9:14.

16. Egy törvénytek légyen, és egy régulátok tinéktek, és a' jövevénynek, a' ki-köztetek lakik.

17. Szólla annakfelette az Úr Mósesnek, mondván:

18. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Mikor bé-menéndetek a' földre, a' mellyre én titeket viszlek:

19. Akkor, hogy kezdetek enni a' földnek kenyeréből, adjatok ajándékot az Úrnak.

20. A' ti tésztátoknak első 'sengéjéből bélest vigyetek áldozatúl: miképpen a' szérűről viszitek ajándékot, ollyanképpen vigyétek azt.

21. A' ti tésztátoknak első 'sengéjéből adjatok az Úrnak ajándékot, a' ti nemzetségtek szerént.

22. És mikoron meg-tévelyedtek, és nem tselekedénditek mind e' parantsolatokat, mellyeket mondott az Úr Mósesnek:

23. Mind azokat, *mondom*, a' mellyeket parantsolt az Úr tinéktek Móses által, a' naptól fogva, a' mellyben parantsolta azokat az Úr, és azután a' ti utánnatok valóknak-is.

24. Akkoron, *mondom*, hogy-ha a' Gyülekezettől tudatlanságból lészen a' tévelyedés; mind az egész Gyülekezet áldozzék egy gyermekded tulkot, tüzzel egészen meg-emésztendő áldozátúl kedves illatra az Úrnak: annak Minhájá-is, és itali áldozatját-is annak törvénye szerént: és egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl.

25. És tisztítsa-meg a' Pap az Izráel' fiainak egész Gyülekezetét, és meg-botsáttatik nékiek; mert tudatlanságból lett vólt, és azok az ő tüzzel meg emésztendő áldozatjokat az Úrnak, és a' bünért-való áldozatjokat az Úr' eleibe vigyék-fel az ő tudatlanságoknak vétkéért.

26. És meg-botsáttatik az Izráel' fiainak egész Gyülekezetének, és az ő közöttök lakozó jövevénynek; mert mind az egész nép tudatlanságból vétkezett vólt.

27. Hogy-ha tsak egy (*b*) ember vétkezik tévelygésből; áldozzék egy esztendős ketskét bünért való áldozatúl. (*b*) 3*Mós.* 4:27. 28.

28. És a' Pap tisztítsa meg az embert, a' ki vétkezéndik tudatlanságból: mivelhogy vétkezett tévelygésből; az Úr előtt meg-tisztítsa, *mondom*, azt, és meg-botsáttatik nékie.

29. A' lakosnak az Izráel' fiai között, és a' jövevénynek, a' ki ő közöttök lakozik; egy törvénytek légyen néktek a' felől, a' ki tudatlanságból vétkezik.

30. És a' melly ember nyilván-való hatalmasságot tselekeszik; akár lakos, akár jövevény, az Urat szidalommal illeti az: ki-gyomláltassék az a' lélek az ő népe közzül.

31. Mert az Úrnak beszédét meg-útálta, és az ő parantsolatját erőtlenné tette; ki-vágattatván, ki-vágattassék az a' lélek, az ő hamissága légyen ő rajta.

32. Mikoron pedig az Izráel' fiai vólnának a' pusztában; találának egy férfiat, ki fát szedeget vala Szombat napon.

33. És el-vivék azt, a' kik találták vala azt, hogy fát szedne, Móseshez, és Áronhoz, és mind az egész Gyülekezethez.

34. És őrizet alá adák azt; mert nem vala ki-jelentve, mit kellene véle tselekedni.

35. És monda az Úr' Mósesnek: Meg halván meg-haljon az a' ferjfiú, kövekkel kövezze őtet meg az egész Gyülekezet a' táboron kivül.

36. Ki-vivé azért őtet az egész (*c*) Gyülekezet' a' táboron kivül, és meg-kövezék őtet kövekkel, és meg-hala: a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek. (*c*) *Jos.* 7: 25.

37. És monda az Úr Mósesnek:

38. Szóllj az Izráel' fiainak, és ezt mondjad önékiek, hogy szerezzenek magoknak (*d*) perémeket az ő ruháiknak szegeletein, az ő nemzetségek szerént; és varjanak az ő perémének szegeletire kék finórt. (*d*) 5*Mós.* 22: 12. *Mát.* 23: 5

39. Illyen perémetek légyen tinéktek, hogy mikor azt látjátok, meg-emlékézzetek az Úrnak minden parantsolatiról, hogy meg-tselekedjétek azokat; és (*e*) ne nézzetek a' ti szíveitek után, és a' ti szemeitek után, mellyek után ti paráználkodtok. (*e*) 5*Mós.* 12: 8. 32.

40. Hogy meg-emlékezzetek, *mondom*, és tselekedjétek minden én parantsolatimat, és légyetek szentek a' ti Istentek előtt.

41. (*f*) Én vagyok a' ti Uratok Istentek, ki ki-hoztalak titeket az Égyiptom' földéből, hogy lennék tinéktek Istentek: Én vagyok a' ti Uratok Istentek. (*f*) *Sólt.* 81: 11.

XVI. RÉSZ.

Kóré, Dáthán és Abirám Móses ellen támadnak, kik Istentől meg-büntettetnek.

1 A' (*a*) Kóré pedig, az Itzhárnak fia, melly *Itzhar* a' Lévi' fiának Kéhátnak fia vala: És Dáthán és Abirám, Eliábnak fiai: És On, a' Péleth' fia, kik a' Rúben' fiai valának.

(*a*) *Al.* 26: 9. 27: 3. *Júd.* v. 11.

2. Támadának Móses ellen az Izráel' fiai közzül-való két száz és ötven emberekkel egybe, kik a' Gyülekezetnek Fejedelmei valának, tanátsbéli hires-neves emberek.

3. És gyülekezének Móses ellen, és Áron ellen, és mondának nékiek: Sokat tulajdonítotok magatoknak, holott mind ez egész Gyülekezet: mindnyájan ezek szentek, és ő közöttök vagyon az Úr; miért emelitek azért fel-magatokat az Úr' Gyülekezete felett?

4. Mellyet mikoron hallott vólna Móses; artzal le-borúla:

5. És szólla Kórénak, és minden ő gyülekezetinek, mondván: Reggel meg-mútatja az Úr, kik légyenek övéi, és ki légyen szent, és kit vett magának; mert a' kit magának választott, magához veszi azt.

6. Ezt miveljétek azért: Végyetek magatoknak temjénező szerszámokat: Kóré, és minden ő gyülekezeti.

7. És tégyetek azokban tüzet, ugyan azonokba tégyetek jó illatra-való temjént az Úr előtt hólnap; és az a' férjfiú, a' kit választand az Úr, légyen szent férjfiú: sokat tulajdonítotok magatoknak Lévi' fiai.

8. És monda Móses Kórénak: halljátok-meg, kérlek, Lévi' fiai.

9. Avagy kitsiny dolognak tettszik-é néktek: hogy titeket az Izráelnek Istene el-választott magán k az Izráel' Gyülekezetiből, hogy titeket magához venne; hogy szolgálnátok az Úr' Sátorának szolgálatjában, hogy állanátok e' Gyülekezet előtt, és szolgálnátok ő-nékie?

10. És magának választott tégedet, és minden atyádfiait, a' Lévi' fiait te veled; hanem annakfelette a' Papságot-is kívánjátok?

11. Annakokáért te, és minden gyülekezeted nem egyéb, hanem az Úr ellen-való támadás; Áron pedig mitsoda, hogy zúgolódtatok ő ellene?

12. El-külde annakokáért Móses, hogy Dáthánt és Abirámot, az Éliáb' fiait elől-hívnák, kik felelének: Nem mégyünk-fel.

13. Avagy kitsiny dolog-é ez, hogy fel-hozál minket a' téjjel és mézzel folyó földről, hogy meg-ölnél minket e' pusztában; hanem annakfelette uralkodni is akarsz rajtunk?

14. Annakfelette nem vittél-bé minket a' téjjel és mézzel folyó földre, sem nem adtál minékünk mezőknek és szőlőknek örökségét: Avagy ez embereknek ki-akarod é vájni a' szemeket? Nem mégyünk-fel.

15. Meg-haragvék azért Móses felette igen, és monda az Úrnak: Ne tekints az ő áldozatjokra; tsak egy szamarokat sem vettem-el tőlök, és senkit közzülök meg nem nyomorítottam.

16. Azután monda Móses Kórénak: Te, és a' te egész gyülekezeted, légyetek az Úr előtt; te *mondom*, és azok, és Áron, hólnap.

17. És mindenitek végye az ő füstölésére-való edényét, és tégyetek abba jó illatra-való temjént, és vigyétek az Úr' eleibe, kiki az ő füstölésére-való edényeket, két száz és ötven füstölésre-való edényeket: Te is, és Áron-is, ki-ki az füstölő edényét.

18. Vé-

18. Vévék annak-okáért ki-ki az ő füstölő edényét, és tevének abban tüzet, és jó illatra-való szerszámot, és meg állának a' Gyülekezet' sátorának ajtaja előtt, Móses-is és Áron.

19. Immár pedig öszve-gyüjtötte vala ő ellenek Kóré az ő egész gyülekezetét, a' Gyülekezet' sátorának ajtajához: és meg-jelenék az Úrnak ditsősége az egész Gyülekezetnek.

20. És szólla az Ur Mósesnek, és Áronnak, mondván:

21. Menjetek-el e' Gyülekezet közzül, hogy meg-emésszem őket egy szem-pillantásban.

22. Kik borúlának az ő ortzájokra, és mondának: *Erős* Isten, minden testnek lelkének Istene! nem-de nem egy férjfiú vétkezett-é, és mind ez egész Gyülekezet ellen haragszol-é?

23. Akkor szólla az Úr Mósesnek, mondván:

24. Szóllj a' Gyülekezetnek, mondván: Menjetek-el a' Kóré', Dáthán' és Ábirám' sátorának mellőle körös-környül.

25. Fel-kele azért Móses, és el-méne Dáthán, és Ábirám felé, és követék őtet az Izráel' Vénei.

26. És szólla a' Gyülekezetnek, mondván: Kérlek menjetek-el ez Istentelen embereknek sátorok mellől, és semmit ne illessetek azok közzül, a' mik ő hozzájok tartoznak; hogy meg-ne emésztessetek az ő büntetések miatt.

27. És el-távozának *az Izráel' fiai* a' Kóré', Dáthán', és Ábirám' sátorok mellől körös-környül: Dáthán pedig, és Ábirám ki-menvén állanak vala az ő sátoroknak ajtajában feleségeikkel, fiaikkal, és apró gyermekeikkel.

28. Akkoron monda Móses: Ebből tudjátok-meg, hogy az Úr küldött engemet, hogy tselekedném mind e' dolgokat, és hogy nem magamtól *indúltam*:

29. Ha, a' mint meg-halnak minden *egyéb* emberek, úgy halnak-meg ezek: és ha minden *egyéb* embereknek büntetések szerént büntettetnek-meg ezek; tehát nem küldött engemet az Úr.

30. Ha pedig az Úr valami új dolgot tselekeszik, és (*b*) a' föld meg-nyitándja az ő szájját, és el-nyeléndi őket, és mind azokat, a' mellyek ő hozzájok tartozók, és elevenen menéndenek alá pokolba; azon meg-esméritek, hogy ez' emberek az Urat ingerlették.

(*b*) *Jer.* 31: 22.

31. Mikor annakokáért el-végezte vólna mind ezeket a' beszédeket, meg-hasada a' föld ő alattok.

32. És meg-nyitá a' föld az ő szájját, és (*c*) el-nyelé őket, és az ő házaikat, és minden embereket, a' kik Kóréjéi valának, és minden marhájokat. (*c*) 5*Mós.* 11: 6. *'Sólt.* 106: 11.

33. És alá-szállának azok, és valamennyin ő hozzájok tartoznak vala, elevenen a' pokolra; és bé-fedezé őket a' föld; és el veszének a Gyülekezet közzül.

34. Az egész Izráeliták azért, a' kik valának ő környülöttök, el-futának azoknak kiáltásokra; mert azt mondják vala: Fussunk-el, ne-talám el-nyél minket a' föld.

35. Továbbá tüz jöve-ki az Úrtól, és meg-emésztė ama' két száz, és ötven férfiakat, a' kik jó illatú füsttel áldoznak vala.

36. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

37. Mond-meg Eleázárnak az Áron Pap' fiának, hogy szedje-fel a' füstölő edényeket a' tüzből, és a' tüzet széllyel hintsed; mert meg-szenteltettek *a' temjénezők.*

38. Ezeknek temjénezőiket, *mondom*, kik az ő magok lelkek ellen vétkeztenek, hogy tsináljanak azokból ki-terjesztett pléheket az óltárnak bé-borítására; mert azokban vittenek az Úr' eleibe jó illatot, és meg-szenteltettek; és légyenek jegyül az Izráel' fiainak.

39. Fel-szedé azért az Eleázár Pap a' füstölő értz edényeket, mellyekben áldoztanak vala, a' mellyek meg-égtek vala, és ki-verék azokat az óltárnak borítására.

40. Az Izráel' fiainak emlékezetire, hogy senki idegen oda ne járúljon, valaki nem az Áron' magvából-való, hogy jó illatú füstöt vigyen az Úr' eleibe; hogy ne járjon úgy, mint Kóré, és a' mint az ő gyülekezete, a' miképpen meg-mondotta vala nékie az Ur Móses által.

41. És zúgolódék az Izráel' fiainak egész Gyülekezete másod' napon Móses ellen, és Áron ellen, mondván: Ti öltétek-meg az Úrnak népét.

42 Mikor pedig a' sokaság egybe-gyülne Móses ellen, és Áron ellen; akkor fordíták ortzájokat a' Gyülekezetnek sátorára: és ímé bé-fedezte vala azt ama' felhő, és meg-láttaték az Úr' ditsősége.

43. Móses azért, és Áron el-menének a' Gyülekezetnek sátora' eleibe.

44. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

45. (*d*) Menjetek-el e' Gyülekezet közzül, hogy emészszem-meg őket egy szem-pillantásban; ők pedig borúlának az ortzájokra.

(*d*) 2*Mós.* 32: 10.

46 Monda azért Móses Áronnak: Végyed a' füstölésre-való edényt, és tégy abba tüzet az óltárról, és azon felyül tégy jó illatú szerszámot,

mot,

mot, és siess hamar a' Gyülekezethez, és tisztítsd-meg őket; mert ki-jött az Úrtól a' nagy harag, *immár* el-kezdetett a' tsapás.

47. Vévé annakokáért Áron *a' temjénezőt*, a' miképpen mondta vala Móses, és futa a' Gyülekezet közzé, és ímé el-kezdetett vala a' tsapás a' nép között; és jó illatot tévén meg-tisztítá a' népet.

48. És meg-álla a' meg-hóltak között, és élők között; és meg-szűnék a' tsapás.

49. És valának, a' kik meg-hóltak vala azzal a' tsapással, tizen-négy ezer, és hét száz; azokon kivül, a' kik meg-hóltak vala a' Kóré' dolgáért.

50. Annakutánna meg-téré Áron Móseshez a' Gyülekezetnek sátora' ajtajához, minekutánna a' tsapás meg-szűnt vólna.

XVII. RÉSZ.

Az Áron' veszszeje meg-virágozik, és gyümöltsöt terem.

1 És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Szóllj az Izráel fiainak, és végy ő tőlök, mindeniktől az ő attyaiknak házok szerént, egy-egy veszszőt, *tudni-illik* minden ő Fejedelmeiktől az ő attyaiknak házok szerént tizen-két veszszőket; és mindeniknek írjad nevét az ő veszszejére.

3. Az Áron' nevét pedig írjad a' Lévi' veszszejére; mert egy veszsző az ő attyok' házának *egy* Fejedelméért *lészen*.

4. És (*a*) helyhezteszed azokat a' Gyülekezetnek sátorában a' Bizonyság-tétel' eleibe, a' holott szembe szoktam lenni veletek. (*a*) *Sid.* 9: 4.

5. És lészen, hogy annak a' férfiúnak veszszeje, a' kit választ ándok, meg-virágozzék: hogy ekképpen meg tsendesítvén, *el-hárítsam* én rólam az Izráel' fiainak zúgolódásokat, mellyekkel zúgolódnak ti ellenetek.

6. Szólla azért Móses az Izráel' fiainak; és adának ő-nékie minden ő Fejedelmeik, egy-egy veszszőt egy-egy Fejedelemért, az ő attyaiknak házok szerént, *tudni-illik* tizen-két veszszőket; az Áron' veszszeje-is vala azon veszszőknek közötte.

7. És tévé Móses a' veszszőket az Úr' eleibe a' Bizonyság-tételnek Sátorában.

8. És lőn másod' napon, bé-méne Móses a' Bizonyság-tételnek Sátorába; és ímé meg-virágozott vala az Aronnak veszszeje, melly a' Lévi' házáért vala; mert meg-levelezvén meg-virágozott vala, és mondolával meg-gyümöltsözött vala.

9. És elő-hozá Móses mind azokat a' veszszőket, az Úrnak ortzája elől mind az Izráel' fiai eleibe: kik minekutánna azokat meg-nézték vólna; kiki vévé az ő veszszejét.

10 És monda az Úr Mósesnek: (*b*) Vidd viszsza az Áron' veszszejét a' Bizonyság-tétel eleibe őrizet alá, az ellenem tusakodó fiaknak jegyül; hogy az én ellenem-való zúgolódások meg-szűnjék, hogy meg ne haljanak.

(*b*) *Sid.* 9: 4.

11. És meg-tselekedé Móses: a' mint parantsolta vala az Úr ő-néki; akképpen tselekedék.

12. És szóllának az Izráel' fiai Mósesnek, mondván: Imé meg-hóltunk, el-veszttünk; mi mindnyájan el-veszttünk.

13. Valaki ok nélkül járúland közel az Úrnak Sátorához, meg-hal. Nem-de meg-kell-é emészttetnünk meg-halván?

XVIII. RÉSZ.

Áronnak és a' Lévitáknak tisztek, és jövedelmek.

1 És monda az Úr Áronnak: Te, és a' te fiaid, és a' te atyádnak háza te veled, viseljétek a' Szent-hajléknak vétkét. Te-is, és a' te fiaid te veled viselitek a' ti Papságtoknak vétkét.

2. És a' te atyádfiait, a' Lévinek, a' te atyádnak nemzetségét végyed melléd, melletted légyenek, és (*a*) tenéked szolgáljanak; te pedig, és a' te fiaid veled, *szolgáljatok* a' Bizonyság-tételnek Sátora előtt. (*a*) *v.* 7. *r.* 3: 6. 10.

3. (*b*) És őrizzék a' te őrizetedet, és az egész Sátornak őrizetit: de a' Szent-hajléknak edényeihez és az óltárhoz ne járúljanak, hogy meg ne haljanak mind ők, 's mind ti. (*b*) *r.* 3: 7. 8.

4. És melletted légyenek, és őrizzék őrizetit a' Gyülekezetnek sátorának, a' Sátornak minden szolgálatjában; de kivül-való ne járúljon ti hozzátok.

5. Őrizzétek azért a' Szent hajléknak őrizetit, és az óltárnak őrizetit; és nem lészen ennekutánna harag az Izráel' fiai ellen.

6. Mert én választtottam a' ti atyátokfiait, a' Lévitákat az Izráel' fiai közzül tinéktek ajándékúl, kik adattak vólt az Úrnak; hogy szolgáljanak a' Gyülekezet' sátorának szolgálatjában:

7. Te pedig, és a' te fiaid te veled, őrizzétek a' ti Papságtokat mindenekben, a' mellyek az óltárhoz tártoznak, és a' superláton belől vagynak, hogy azokban szolgáljátok; mert a' ti Papságtoknak tisztit adtam tinéktek ajándékon: annakokáért (*c*) a' kivül-való, a' ki oda járúland, meg-haljon. (*c*) *r.* 3: 10. *Ez.* 44: 9-11.

8. Szólla annakfelette az Úr Áronnak: Ezeknek-felette ímé én tenéked adtam az én áldozatimnak őrizetit; valamit az Izráel' fiai ennekem

kem szentelnek, tenéked adtam a' *Papi méltóságra-való* meg-kenetésért, és a' te fiaidnak örökkévaló rendelésül.

9. E' légyen tiéd a' szentséges áldozatokból, azokból, mellyek tűzzel meg-nem égettetnek: minden ő ajándékjok, akár légyen az ő Minhájok, akár bűnért-való áldozatjok, akár pedig vétkekért-való áldozatjok, a' mit adnak énnékem; szentségeknek szentsége az, tiéd lészen, és a' te fiaidé.

10. A' szentségesb helyben egyed-meg azt; csak a' férjfiak egyék azt: szentség légyen tenéked.

11. Ez-is tiéd lészen az ő áldozatjoknak ajándékából: minden fel-emelt ajándék, az Izráel' fiainak minden meg-ingattatott ajándékival egyben, tenéked adtam azokat, és a' te fiaidnak, és a' te leányidnak, örökké való törvényül: minden, a' ki tiszta *lészen* a' te házadban, eheti azt.

12. Az olajnak minden kövérségét, és minden kövérségét a' bornak, és a' gabonának, azoknak első 'sengéit, mellyeket adnak (*d*) az Úrnak, tenéked adtam. (*d*) 2*Mós.* 22: 29.

13. Mindeneknek első gyümöltsei az ő földökben, a' mellyeket visznek az Úrnak, tiéid lészenek; minden, a' ki tiszta *lészen* a' te házadban, egye azokat.

14. Minden, *valami* fogadásból *Istennek szenteltetik* Izráelben, tiéd *lészen*.

15. Minden, valami az élő állatok közzül az ő *annyának* méhét először meg-nyitja, mellyet az Úrnak viszнek, mind emberekből 's mind egyéb állatokból, tiéd lészen; de meg-váltasd az embernek első szülöttét: a' tisztátalan állatnak-is első szülöttét meg-váltasad.

16. A' mellyek pedig váltságosok, mikor egy hónapiak, akkor váltassanak meg, a' te betsülésed szerént, *tudni-illik* öt ezüst sikluson: a' Sz. Hajléknak siklusa szerént; (*e*) húsz fillért érő a' *siklus*. (*e*) 2*Mós* 30:13. *Fell.* 3: 47. *Ezék.* 45: 12.

17. De mindazáltal a' tehénnek első fajzását, avagy a' juhnak első fajzását, avagy ketskének első fajzását meg-ne váltasd; mert *Istennek* szenteltettek, azoknak véreket hintsed az óltárra, és azoknak kövérit meg-áldozzad: hogy légyen tűzzel meg-emésztett jó illatú áldozatja az Úrnak.

18. És azoknak húsok tiéd lészen: a' miképpen (*f*) a' fel-emelésnek szegye, és a' mint a' jobb lapotzkája tiéd lészen. (*f*) 3*Mós.* 7: 32.

19 Minden szent állatoknak áldozatit, mellyeket áldozándanak az Úrnak az Izráel' fiai, tenéked adtam, és a' te fiaidnak, és a' te leányidnak örökké-való végezésül. Sónak szövetsége ez, örökké-való az Úr előtt, tenéked, és a' te magodnak te veled egyetemben.

20 Monda pedig az Úr Áronnak: Az ő földökből örökséged nem lészen, sem részed nem lészen tenéked ő közöttök: (*g*) Én vagyok a' te részed, és a' te örökséged az Izráel' fiai között.

(*g*) 5*Mós.* 10: 9. *Ezék.* 44: 28. *Jós.* 13: 33.

21. A' Lévi' fiainak pedig ímé adtam minden tizedet az Izráelben örökségül az ő szolgálatjokért, mellyet ők tselekesznek az ő szolgálatjokban, a' Gyülekezetnek sátorában.

22. És ne járúljanak ezután az Izráel' fiai a' Gyülekezetnek sátorához; hogy ne vétkezzenek, és meg-ne haljanak.

23. De a' Léviták tselekedjék a' Gyülekezet' sátorának munkáját, és ők viseljék az ő bűnöket: örökké-való végezés légyen a' ti utánnatok-valóknál, hogy az Izráel' fiai között ne bírjanak örökséget.

24. Mert az Izráel' fiainak dézmájokat, mellyeket viszнek az Úrnak ajándékúl, adtam a' Léviták örökségül; Annakokáért végeztem ő felőlök, hogy az Izráel' fiai között ne bírjanak örökséget.

25. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

26. A' Lévitáknak szóllj, és mond-meg ő-nékiek: Mikoron az Izráel' fiaitól dézmát vészтek, mellyet adtam tiéktek azoktól örökségtekre; akkoron adjatok azokból ajándékot az Úrnak, a' (*b*) dézmából dézmát. (*b*) *Néh.* 10: 38

27. És az a' ti ajándékotok tulajdonittatik tiéktek, a' mint a' gabona a' szérőről, és mint a' tellyes fajtóból a' bor.

28. Akképpen vigyetek ti-is ajándékot az Úrnak minden dézmátokból, mellyet vesztek az Izráel' fiaitól, és adjatok abból ajándékot az Úrnak, az Áron Papnak.

29. Minden ti ajándékaitokból vigyetek az Úrnak áldozatot, mindennek a' kövéréből, és azokból meg-szenteltetett részt.

30. Mond-meg annak felette ő-nékiek: mikoron annak javát vijénditek *az Úrnak*; tulajdonittatik a' Lévitáknak, mintha az ő szérőjökről, és sajtójokból adnák.

31. Meg-egyétek pedig ti azt minden helyen, a' ti házatok-népével egybe; mert jutalmatok tiéktek a' Gyülekezet' sátorában-való szolgálatotokért.

32. És nem lésztek bűnösök a' miatt; ha annak a' javából adtok ajándékot: és ekképpen az Izráel' fiainak meg-szentelt állatit meg-nem undokítiátok, és meg-nem haltok.

XIX. RÉSZ.

Tiſztúlásnak módja a' veres tehén által.

1 Szólla annak felette az Úr Mósesnek, és Áronnak, mondván:

2. Ez a' törvényi végezés, mellyet parantsolt az Úr, mondván: Szóllj az Izráel' fiainak, hogy hozzanak te hozzád egy veres tehenet, épet, a' mellyben ne légyen ſzeplő, mellynek nyakán iga nem vólt.

3. És adjátok azt Eleázár Papnak, és ő vitesse-ki azt a' táboron kívül, és ölettesse-meg azt ő előtte.

4. És az Eleázár Pap végyen annak (*a*) véréből az ő újjával, és hintsen a' Gyülekezet' sátora' elei felé annak véréből hétſzer. (*a*) *'Sid.* 9: 1 .

5. Annakutánna égettesse-meg azt a' tehenet az ő ſzemei előtt: annak (*b*) bőrét, és annak húsát, és vérét az ő ganéjával egyetemben égettesse meg. (*b*) 2*Mós* 29: 14.

6. Akkor végyen a' Pap czédrus-fát, isópot, és veres gyapjat, és vesse az égő tehénre.

7. És moſsa-meg a' Pap az ő ruháit, az ő testét-is meg-moſsa vízzel, és annakutánna menjen-bé a' táborba; és tiſztátalan légyen a' Pap estvéiglen.

8. Az-is, a' ki meg-égeténdi azt, az ő ruháit moſsa-meg vízzel, és az ő testét-is moſsa-meg vízzel; és tiſztátalan léſzen estvéig.

9 A' ki pedig tiſzta lejénd, ſzedje-fel annak a' tehénnek hamvát, és helyhezteſse azt a' táboron kívül tiſzta helyen, hogy az Izráel' fiainak Gyulekezetének tartaſsék-meg, a' ki rekeſztetteknek tiſztúlásokra-való hintő víznek; mert bűntől-való *meg-tiſztúlásoknak vize* az.

10. És az, a' ki fel-ſzedéndi a' tehénnek hamvát, moſsa meg az ő ruháit, és tiſztátalan léſzen estvéig: és légyen ez az Izráel' fiainak, és a' jövevénynek, a' ki ő közöttök lakik, örök végezésül.

11. A' ki illeténdi a' hóltat, akármelly hólt embernek testét; tiſztátalan léſzen hét napokon.

12. Az ollyan tiſztítsa-meg magát azzal a' vízzel harmad' napon, és heted' napon; és tiſzta léſzen: hogy-ha harmad' napon meg-nem tiſztíttatik; hetedik napon-is nem léſzen tiſzta.

13. Valaki illeténdi a' hóltat, a' meg-hólt ember' testét, és meg-nem tiſztúland; az Úrnak sátorát meg-fertéztette: és ki-vágattatik az a' lélek az Izráelből; mert a' tiſztúlásnak vize nem hintetett ő reája: tiſztátalan léſzen, még az ő tiſztátalansága rajta vagyon.

14. E' légyen annak a' törvénye, mikoron valaki meg-haland a' sátorban: Valaki bé-menénd a' sátorba, és minden, valaki lejénd a' sátorban; tiſztátalan léſzen hét napokon.

15. Ismét minden meg-nyitott edény, a' mellyen nem lejénd fedél, tiſztátalan.

16. És minden, valaki illeténdi a' mezőn fegyverrel meg-ölettettet, avagy meg-hóltat, avagy embernek tetemét, avagy koporsót; tiſztátalan léſzen hét napokon.

17. És végyenek a' tiſztátalanért a' bűnért megégetett tehénnek porából; és tőltsön arra élővizet edénybe.

18, Végyen ismét (*c*) isópot, és mártsa a' vízbe azt a' tiſzta férjfiú, és hintse-meg a' sátort, és minden edényeket, és minden embereket, a' kik ott lejéndenek; és azt-is, a' ki valamelly tetemet, avagy a' meg-ölettet, avagy a' meg-hóltat, avagy a' koporsót illeti. (*c*) *Sólt.* 51: 9.

19. Hintse-meg, *mondom*, a' tiſzta a' tiſztátalant harmad', és heted' napon, és tiſztítsa meg őtet heted' napon: annakútánna moſsa-meg az ő ruháit, moſsa-meg magát-is vízzel; és tiſzta léſzen estve.

20. A' férjfiú pedig, a' ki tiſztátalan lejénd, és nem tiſztítándja-meg magát ki-vágattatik az a' lélek e' Gyülekezet közzül; mert az Úrnak Sz. hajlékát meg-fertéztette, a' meg-tiſztúlásnak vize nem hintetett ő reája, tiſztátalan.

21. Ez légyen ő nálok örök rendelés: mind a' ki hinténdi a' meg-tiſztúlásnak vizét, moſsa-meg az ő ruháit; mind a' ki illeténdi a' meg-tiſztúlásnak vizét, tiſztátalan léſzen estvéig.

22. És valamit illeténd a' tiſztátalan; tiſztátalan léſzen az: és az a' lélek, a' melly illténdi azt, tiſztátalan léſzen estvéig

XX. RÉSZ.

Viz ered a' kő-ſziklából: Az Edom nem botsátja által a' népet az ő országá: Áron meg-hal.

1 El-jutának az Izráel' fiai, az egéſz Gyülekezet a' Tzín' puſztájába első hónapban, és meg-marada a' nép Kádesben: holott meg-hala Mária, és el-temetteték ott.

2 És mikor nem vólna vize a' Gyülekezetnek; öſzve-gyűlének Móses, és Áron ellen.

3. És feddőzék a' nép Móseſsel, és mondának illyen módon: Vajha hóltunk vólna meg, mikor meg-hóltak a' mi atyánkfiai az Úr előtt!

4. (*a*) És miért hoztátok az Úrnak Gyülekezetét e' puſztába, hogy meg-haljunk itt mi, és a' mi barmaink. (*a*) 2*Mós.* 17: 3.

5. És miért hoztatok-fel minket Égyiptomból, hogy hoznátok minket e' roſz helyre? nem

vetés-

vetésnek helyére, *sem* figéknek és szőlőknek és pómagránátoknak *helyére*, mellyen semmi víz nintsen italra-való?

6. El-menének azért Móses és Áron a' Gyülekezetnek színe elől, a' Gyülekezet' sátorának ajtaja' eleibe, és artzal le-borúlának; és megjelenék nékiek az Úrnak ditsősége.

7. És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

8. Végyed ezt a' veszszőt, és gyüjtsed-öszve e' Gyülekezetet, te, és Áron a' te atyádfia, és szólljatok(*b*) ím' e'kő-sziklának az ő szemeik előtt; hogy adjon vizet: és (*c*) vizet hozván ő-nékiek e' kő-sziklából adj innia e' Gyülekezetnek, és az ő barmaiknak. (*b*) 2*Mós.* 17:6. (*c*) *Néh.* 9:15. *Sólt.* 78:15.

9. Vevé annakokáért Móses azt a' veszszőt az Úrnak színe elől, a' miképpen parantsolta vala nékie.

10. És öszve-gyüjték Móses, és Áron a' Gyülekezetet a' kő-szikla' eleibe, és monda nékiek: Halljátok-meg mostan ellenem tusakodók. Avagy e' kő-sziklából hozunk-é tinéktek vizet?

11. És fel-emelé Móses az ő kezét, és üté a' kő-sziklát az ő veszszejével két ízben: akkoron (*d*) kijövének sok vizek, és ivék a' Gyülekezet, és az ő barmaik. (*d*) 1*Kór.* 10: 4. *Esa.* 48: 21. 43: 20.

12. És monda az Úr Mósesnek és Áronnak: Mivelhogy nem hittetek énnékem, hogy (*e*) megszentelnétek engemet az Izráél' fiainak szemeik előtt; azért nem viszitek-bé e' Gyülekezetet a' földre, mellyet adtam ő-nékiek.

(*e*) 5*Mós.* 1: 37. *Al.* 27: 14.

13. Ezek a' versengésnek vizei, a' mellyekért feddöztenek az Izráél' fiai az Úrral; és megszentelte magát ő bennek.

14. És külde Móses követeket Kádesből az Edom Királyához, *kik igy szóllanának*: Ezt mondja a' te atyádfia az Izráél: Te tudod minden nyomorúságinkat, mellyek mi rajtunk estek.

15. Hogy a' mi atyáink alá-mentenek Égyiptomba, és sok napig laktunk Égyiptomban: meg-nyomorítának (*f*) pedig minket az Égyiptombéliek, és a' mi atyáinkat. (*f*) 2*Mos.* 2: 23.

16. És kiáltottunk az Urhoz, a' ki meg-hallgatta a' mi szónkat, és el-botsátván Angyalát, kihozott minket Égyiptomból: és ímé *immár* vagyunk Kádesben, a' te határodnak városában.

17. Kérlek, *engedd-meg*, hadd menjünk által a' te földeden, (*g*) nem mégyünk által senki mezején, sem szőlején, és *senki* kútjának vizét nem iszszuk: Az ország útán mégyünk, és nem térülünk sem jobb-kézre, sem balra; míg által mégyünk a' te határodon. (*g*) *Bir.* 11: 17. *Mós.* 21: 22.

18. Kinek felele az Edom: Semmiképpen (*b*) ne menj által az én földemen; hogy fegyverrel ne támadjak ellened. (*b*) *Bir.* 11: 18.

19. És mondának ő-néki az Izráél' fiai: A' járt-úton mégyünk-fel: Hogy-ha a' te vizeidet iszszuk, én, és az én barmaim; meg-adom árrát azoknak: Semmit nem kérünk egyebet; hanem tsak hogy gyalog menjünk által.

20. Monda pedig: Nem mégy által. És ki-méne ő eleibe az Edom' sok néppel, és nagy erővel.

21. Nem akará azért az Edom engedni az Izráélnek, hogy által-menne az ő határán: annakokáért el-térüle az Izráél' ő-tőle.

22. És (*i*) el-menvén Kádesből jutának az Izráél' fiai, mind az egész Gyülekezet a' Hór' hegyére. (*i*) *Al.* 33: 37.

23. És szólla az Úr Mósesnek és Áronnak, a' Hór' hegyénél, az Edom' földének határában, ezt mondván:

24. Az Áron az ő népeihez takaríttatik; mert nem mégyen-bé a' földre, mellyet adtam az Izráél' fiainak: mivelhogy az én számnak engedetlenek vóltatok a' versengésnek vizénél.

25. (*k*) Végyed az Áront, és Eleázárt, az ő fiát, és parantsold-meg; hogy menjenek-fel a' Hór' hegyére. (*k*) *Al.* 33: 38. 5*Mós.* 32: 50.

26. És Áront vetkeztessed-le az ő ruháiból, és öltöztesd-fel azokban Eleázárt, az ő fiát; mert Áron takaríttatik *az ő népéhez*, és meg-hal ott.

27. És úgy tselekedék Móses, a' miképpen parantsolta vala az Úr; és fel-menének a' Hór' hegyére az egész Gyülekezetnek szeme' láttára.

28. És Móses le-vetkezteté Áront az ő ruháiból, és fel-öltözteté azokba Eleázárt, az ő fiát: és meg-hala Áron ott a' hegynek tetején: akkor le-szálla Móses, és Eleázár a' hegyről.

29. (*l*) Látván pedig az egész Gyülekezet, hogy meg-hóltt vólna Áron; siratá Áront harmintz napig az Izráélnek egész háza. (*l*) 5*Mós.* 10 6.

XXI. RÉSZ.

Győzedelem a' Kananéusok ellen: Tüzes kígyók: Éneklés a' forrásnál: Az Emoréusok meg-verettetnek.

1 Mikoron hallotta vólna a' Kananéus Királlya, az (*a*) Árád, a' ki lakozik vala Dél felől, hogy jőne az Izráél' a' kémeknek útán; megviva az Izráéllel, és egynéhányat fogva el-vive ő közzüle. (*a*) r. 33: 40.

2. Fogadást tőn azért az Izráél az Úrnak, és monda: Ha valóban kezembe adod e' népet; eltörlöm az ő városit.

3. És meg-hallgatá az Úr az Izráélnek szavát, és kézbe adá a' Kananéust, és el-veszté őket,

és azoknak várósit: És nevezé azt a' helyet Hormának.

4. És el-indúlának a' Hór' hegyétől a' veres tengernek útán, hogy el-kerülnék az Edom' földét; és a' népnek lelke meg-keseredék az út miatt.

5. És szólla a' nép Isten ellen és Móses ellen: Miért hoztatok-fel minket Égyiptomból, hogy meg-halnánk e' pusztában? Mert nintsen kenyér, víz-is nintsen, és a' mi lelkünk megútálta ez alá-való kenyeret. (*b*) 1 *Kór.* 10: 9.

6. Botsátá azért az Úr a' népre (*c*) tüzes kígyókat, kik meg-mardosák a' népet, annyira, hogy sokan nép halna-meg az Izráelből. (*c*) 1 *Kór.* 10: 9.

7. Akkoron méne a' nép Móseshez, és mondának: Vétkeztünk; mert szóllottunk az Úr ellen és te ellened: Imádjad az Urat, hogy vigye-el mi rólunk a' kígyókat. És imádkozék Móses a' népért.

8. És monda az Úr Mósesnek: Tsinálj magadnak tüzes kígyót, és (*d*) emeld-fel azt jegyül; és valaki meg-marattatik, ha tekínténd arra; meg-gyógyúl. (*d*) *Ján.* 3: 14.

9. Tsinála *azért* Móses értzből öntött (*e*) kígyót, mellyet fel-emele jegyül. És vala, hogy mikoron a' kígyó meg-maránd vala valakit; tekínténe arra az értzből öntött kígyóra, és meg-gyógyúl vala. (*e*) *v.* 33: 43. 2 *Kir.* 18: 4.

10. És el-menének az Izráel' fiai, és tábort járának Obothban.

11. El-menvén pedig Obothból, tábort járának Hije-Abarimban, abban a' pusztában, melly vala a' Moáb' *tartományának* ellenében Nap-kelet felől.

12. Onnét el-indúlván tábort járának a' Zéred' völgyében.

13. Ismét onnét el-indúlván tábort járának az Árnon' *vizén* innét, melly vala a' pusztában, és ki-jö vala az Emoréusoknak határából; (*f*) Mert az Árnon Moábnak határa, a' Moáb között és Emoréus között. (*f*) *Bir.* 12: 18.

14. Azért szokták mondani az Úr' hadainak könyvében: A' mit, *úgymond*, tselekedett *az Isten* a' veres tengerben és az Arnon' patakiban.

15. És a' vizeknek folyása, melly az Ar nevü város felé hajól, a' Moáb' határáig mégyen.

16. És onnét menének Béér *nevü helybe*. Ez a' kút, mellyről mondotta vala az Úr Mósesnek: Gyújtsd öszve a' népet, és adok ő-nékiek vizet.

17. Akkor éneklé az Izráel' ez éneket: Jöjj-fel óh kút! énekeljetek ő-nékie.

18. Melly kútat áltak a' Fejedelmek, áltak azt a' népnek Fejedelmei, a' Törvény ki-adóval egybe az ő páltzájokkal. És a' pusztából Mathanába *menének*.

19. És Mathanából Nahalielbe; és Nahalielből Bámothba.

20. És Bámothból abba a' völgybe, melly a' Moáb' tartományában vagyon a' halomnak elején, és vagyon a' Jesimon' pusztája' ellenébe.

21. És (*g*) külde az Izráel' követeket Sihonhoz, az Emoréusok' Királlyához, ezt mondván: (*g*) 5 *Mós.* 2: 26. *Bir.* 11: 19.

22. Engedd-meg, hogy menjek által a' te földeden: (*b*) nem hajlunk a' mezőkre, sem a' szőlőkre, nem iszszuk *egy* kútnak-is vizeit: az országon útán mégyünk; míg által-mégyünk a' te határodon. (*b*) *v.* 20: 17.

23. És nem engedé Sihon az Izráelnek, hogy által-menne az ő határán; sőt egybe-gyüjté Sihon minden népét, és ki-méne eleibe Izráelnek a' pusztába, és jöve Jáhásba; és meg-víva az Izráellel.

24. És meg-veré ötet az Izráel' fegyvernek élivel, és örökségül vévé az ő földét, Árnontól fogva mind Jabbókig, mind az Ammonitákig; mert erős vala az Ammon' fiainak határok.

25. (*i*) És el-foglalá az Izráel' minda' városokat, és lakék az Izráel az Emoréusoknak minden városaiban, Hesbonban és annak minden mező-városaiban. (*i*) 5 *Mós.* 2: 33. 29: 7. *Jós.* 24: 8. *Sóf.* 136: 19. *Amós* 2: 9.

26. Mert Hesbon Sihoné, az Emoréusok' Királlyáé vala, ki annakelőtte hadakozott vala a' Moáb' Királlya ellen, és el-vette vala minden földét annak kezéből Árnonig.

27. (*k*) Annakokáért mondják példa-beszédben: Menjetek Hesbonba, építtessék, és erősíttessék-meg a' Sihon' városa. (*k*) 3 *Mós.* 4: 27. 28.

28. Mert tüz jött-ki Hesbonból, és láng a' Sihon' városából, melly meg-emésztette Moábnak Ar városát, és az Arnon' magas helyeinek lakosit.

29. Jaj tenéked Moáb, el-vesztél Kámosnak népe! el-hagyta futni az ő fiait, és az ő leányait, Sihonnak, az Emoréus Királlyának fogságba adta.

30. És az ő szövétnekek el-veszett Hesbontól fogva Dibonig, és el-törlöttük Nofáig, melly ér mind Medebáig.

31. Lakék azért az Izráel' az Emoréusoknak földén.

32. És el-külde Móses, hogy meg-kémlenék Jázert, és meg-vévék azt, és az ő faluit; és illyen módon ki-üzé az Emoréust, a' ki ott lákik vala.

33. (*l*)

33. (m) Meg-fordúlván pedig, fel-menének a' Básán útán, És ki-jöve Og Básán' Királlya ő eleikbe, ő, és minden ő népe hartzra, Hedreibe.

(m) 5Mós. 3: 1. 29: 7.

34. Akkoron monda az Úr Mósesnek: Ne félj tőle; mert a' te kezeidbe (n) adtam őtet, és minden ő népét, és az ő földét: és úgy tselekedjél véle, a' miképpen tselekedtél Sihonnal, az Emoréus' Királlyával, a' ki lakik vala Hesbonban. (n) 5Mós. 3: 2, 11.

35. Meg-verék azért őtet, és az ő fiait, és minden ő népét, annyira, hogy egy sem marada bennek; és örökségül bírák az ő földét.

XXII. RÉSZ.

Bálák, a' Moábiták' Királlya küld Bálámért, hogy meg-átkoztassa a' népet: a' szamár szól.

1 És el-menének az Izráel' fiai, és tábort járának a' Moáb' mezőségin, a' Jordán (a) vizén innét, Jérichó ellenében. (a) r. 26: 3. 33: 48.

2. És mikoron látta vólna Bálák, a' Sippor' fia, mind azokat, a' mellyeket tselekedett vala Izráel' az Emoréusal:

3. Igen meg-rémüle a' Moáb a' néptől, mivelhogy sok vólna, és meg-búsúla a' Moáb az Izráel' fiai miatt.

4. Monda annakokáért Moáb a' Midián' Véneinek: Most el-nyalja e' sokaság minden mi környékünket, a' miképpen el-nyalja az ökör a' mezőnek pá'sitját. (Bálák, a' Sippornak fia vala pedig a' Moábnak Királlya abban az időben)

5. (b) Külde azért követeket Bálámhoz, a' Beor' fiához Péthorba, melly vala a' folyó-víz mellett a' *Bálám'* nemzetségének fiainak földökben, hogy hívná őtet, mondván: Imé nép jött ki Égyiptomból, és imé el-lepte e' földnek színét, és lakik én ellenemben. (b) Jós. 24: 9. 13: 22.

6. Mostan azért kérlek, jöjj-el, és átkozd-meg én érettem e' népet; mert erősebb nálamnál, talám erőt vehetek rajta, meg-verhetjük őtet, és ki-üzhetem őtet e' földből; mert jól tudom, hogy a' kit meg-áldasz, meg-lészen áldva, és a' kit meg-átkozsz; átkozott lészen.

7. Annakokáért el-menének a' Moábnak Vénei, és a' Midiánnak Vénei, és a' jövendő mondásnak (c) jutalma az ő kezeikben vala, és jutának Bálámhoz, és meg-mondák nékie a' Bálák' izenetét.

(c) 5Mós. 23: 4. Jós. 13: 22.

8. Ő pedig monda nékiek; Háljatok itt ez éjjel, és feleletet adok tinéktek, a' miképpen szólland énnékem az Úr. És a' Moábnak Fejedelmei meg-maradának Bálámnál.

9. El-jöve pedig az Isten Bálámhoz, és monda: Kitsodák ezek e' férjfiak, a' kik vagynak te nálad?

10. És monda Bálám az Istennek: (d) Bálák, Sippor' fia, a' Moáb királlya küldött én hozzám, *ezt mondván:* (d) Jós. 24: 9.

11. Imé e' nép, a' melly ki-jött Égyiptomból, el-lepte a' földnek színét; most azért jöjj-el, átkozd-meg én érettem azt, talám erőt vehettek rajta, hadakozván ő ellene, és ki-üzhetem őtet!

12. És monda az Isten Bálámnak: Ne menj-el ő vélek: és meg se átkozzad azt a' népet; mert meg-áldatott.

13. Fel-kele azért Bálám reggel, és monda a' Bálák' Fejedelmeinek: Térjetek-meg a' ti földetekre; mert nem akarja az Úr engedni énnékem, hogy veletek el menjek.

14. És fel-kelének a' Moáb' Fejedelmei, és jutának Bálákhoz, és mondának: Nem akart Bálám el-jőni mi velünk.

15. El-külde azért ismét Bálák több Fejedelmeket, és azoknál nemesebbeket.

16. A' kik el-jutván Bálámhoz, mondának nékie: Ezt mondja Bálák, a' Sippornak fia: Kérlek, ne vond-meg magadat, hogy én hozzám ne jönél.

17. Mert meg-tisztelvén (e) meg-tisztellek téged' igen, és valamit mondasz énnékem, megmivelem: Jöjj-el azért, kérlek, és átkozd-meg én érettem e' népet.

(e) r. 24: 10. 11.

18 Felelvén pedig Bálám, monda a' Bálák' szolgainak: (f) Ha Bálák az ő Házát arannyal, és ezüstel tele adná-is énnékem, nem hághatom által az én Uramnak, Istenemnek szavát, hogy valamit miveljek vagy kitsinyt, vagy nagyot. (f) Al. 24: 13.

19. Mostan mindazáltal maradjatok-meg ti-is ez éjjel itt, kérlek, hadd tudjam-meg, mit fog szóllani az Úr énnékem.

20. Akkoron el-jöve az Isten Bálámhoz éjjel, és monda ő nékie: Ha azért jöttek a' férjfiak, hogy tégedet el-hívjanak: kelj-fel, menj-el ő vélek; de mindazáltal azt miveljed, a' mit mondándok tenéked.

21. Fel-kele azért Bálám reggel, és meg-nyergelé az ő szamarát, és el-méne a' Moáb' Fejedelmeivel.

22. De meg-haragvék az Isten, hogy ő el-menne vélek. És meg-álla az Úrnak Angyala azon útban, hogy ő néki ellensége lenne: ő pedig üget vala az ő szamarán, és két szolgai valának véle.

23. Látván pedig a' szamár (g) hogy az Úrnak Angyala állana az útban, és mezítelen fegyver vólna kezében; ki-téré az útból, és méne a' mezőre; azért meg-veré Bálám az ő szamarát, hogy meg-térítené azt az útra. (g) 2Pét. 2: 16. Júd. v. 11.

24. És meg-álla annakutánna az Úrnak Angyala a' szőlőknek szoros útán; holott mind egy felől, mind más felől fal vala.

25. Látván pedig *másodszor* a' szamár az Úrnak Angyalát, szorúla a' falhoz, és a' Bálámnak-is lábát szorítá a' falhoz; annakokáért ismét kezdé verni.

26. Annakutánna az Urnak Angyala ismét tovább méne, és meg-álla szoros helyen; holott ki nem térhetnek vala sem jobbra, sem balra.

27. Mikoron pedig látta vólna a' szamár az Úrnak Angyalát; le-feküvék Bálám alatt: azért meg-haragvék Bálám, és meg-veré páltzával a' szamárt.

28. És (*b*) meg-nyitá az Úr a' szamárnak száját, és monda a' szamárBálámnak: Mit vétettem tenéked, hogy immár engemet háromszor vertél meg? (*b*) 2*Pét.* 2: 16. *Júd. v.* 11.

29. Akkor monda Bálám a' szamárnak: Mert meg-tsúfoltál engemet: Vajha vólna fegyver kezemben, nyilván meg-ölnélek mostan téged'.

30. És monda a' szamár Bálámnak: Avagy nem te szamarad vagyok-é, mellyen szoktál járni, mióltatiéd lettem, mind e' mái napiglan? Avagy szoktam vólt-é valaha ekképpen tselekedni teveled? Ki felele: Nem.

31. És meg-nyitá az Úr a' Bálám' szemeit; és látá az Ur' Angyalát állani az útban, és a' mezítelen fegyvert az ő kezében: akkoron le-hajtván fejét, artzal le-borúla.

32. És monda néki az Úrnak Angyala: Miért verted-meg a' te szamaradat immár három ízben? Imé én ki-jöttem tenéked ellenségül; mert (*i*) a' te útad tévelygő én előttem. (*i*) 2*Pét.* 2: 15.

33. És látott engemet a' szamár, és ki-tért én előttem immár három ízben: ha ki nem tért vólna az én ortzám előtt, *tudd-meg*, hogy mostan meg-öltelek vólna tégedet-is, és őtet elevenen meg-tartottam vólna.

34. Monda azért Bálám az Úr' Angyalának: Vétettem; mert nem tudtam, hogy te állanál előttem ez útban. Mostan azért, ha *ez én útam* nem tetszik tenéked; meg-térek *helyemre*.

35. Az Úrnak Angyala pedig monda Bálámnak: Menj-el e' férfiakkal; mindazáltal, a' mit mondándok tenéked, azt mondjad: el-méne azért Bálám a' Bálák' Fejedelmeivel.

36. Hallván pedig Bálák, hogy jöne Bálám; ki-méne eleibe a' Móábnak *egy* városába melly vala az Arnon' határa mellett, melly vagyon a' leg-végső (*k*) határokban. (*k*) *v.* 11: 13. 15.

37. És monda Bálák Bálámnak: Avagy nem küldöttem vólt-é te hozzád, hogy hívatnálak tégedet? Miért nem jösz vala én hozzám? Avagy *azért, hogy* nem tisztelhetnélek-meg tégedet?

38. Felele pedig Bálám Bálaknak: Imé el-jöttem te hozzád; Mostan pedig nem-de szóllhatok-é valamit? A' mit adánd az Úr az én számba, azt mondom.

39. És el-méne (*l*) Bálám Bálákkal, és jutának Husót városba. (*l*) *v.* 23: 12. 26. 1*Kir.* 22: 14.

40. És Bálák ökröket és juhokat vágata, és küldé Bálámnak, és a' Fejedelmeknek, a' kik véle valának.

41. Reggel pedig melléje vévé Bálák Bálámot, és fel-vivé őtet a' Bál' *Templomának* magas hegyére, honnét meg-láthatná a' népnek valami részét.

XXIII. RÉSZ.

Bálám, akarván meg-átkozni az Izráelitákat, két ízben megáldja.

1 És monda Bálám Bálaknak: Építs itt énnékem hét óltárokat, és készíts itt nékem hét tulkokat és hét kosokat.

2. És úgy tselekedék Bálák, a'miképpen mondotta vala Bálám: És áldozék Bálák, és Bálám mindenik óltáron egy-egy tulkot, és egy-egy kost.

3. És monda Bálám Bálaknak: Állj-meg a' te tüzes áldozatod mellett, él-mégyek, talám előmbe jő az Úr énnékem; és a' mit mutatánd énnékem, meg-jelentem tenéked: el-méne azért a' hegy*nek tetejére*.

4. És eleibe méne Isten Bálámnak, és monda nékie *Bálám*: Hét óltárokat rendeltem, és áldoztam mindenik óltáron egy-egy tulkot, és egy-egy kost.

5. Az Úr pedig ada igét a' Bálámnak szájába, és monda ő-nékie: Térj megBálákhoz, ésígy szóllj:

6. És meg-téré ő hozzája, és ímé áll vala az ő áldozatja mellett, ő'nön maga, és a' Moábnak minden Fejedelmei.

7. És el-kezdé beszédét, és monda: (*a*) Siriából hozatott-ki engemetBálák, Moábnak Királlya, a' Nap-keletnek hegyeiről, *mondván*: Jöjj-el; átkozd-meg én érettem a' Jákóbot: és jöjj-el; átkozd-meg az Izráelt. (*a*) 1*Mós.* 28: 2. *Hós.* 12: 12.

8. Miért mondjak gonoszt annak, a' kinek nem mondott gonoszt az Úr? és miért átkoznám azt, a' kit az Úr nem átkozott?

9. Mikor a' kő-szikláknak tetejéről nézem őtet, és a' halmokról reája nézek; ímé olly nép, a' melly (*b*) ő-maga fog lakni, és a' Pogányok közzé nem számláltatik. (*b*) 5*Mós.* 33: 28.

10. Ki

10. Ki-számlálhatja-meg a' Jákób' porát, és ki-tsoda számát? kitsoda az Izráelnek negyed' részét? Haljon-meg az én lelkem az igazaknak halálával, és légyen az én utólsó napom, mint azé!

11. És monda Bálák Bálámnak: Mit tselekedtél én velem? Hogy meg-átkoznád az én ellenségimet, azért hoztalak tégedet, és ímé igen meg-áldád őket.

12. Felelvén *Bálám* monda: Nem-de nem azt igyekezem-é mondani, a' mit az Úr adánd az én számba?

13. Monda annak-felette ő-nékie Bálák: Kérlek, jere velem más helyre, honnét lássad ötet; (Mert tsak a' végső részét láttad annak, és ötet mindenestől nem láttad) és átkozzad-meg onnét ötet én érettem.

14. És vivé ötet az őr-állók' helyére, *egy* hegynek tetejére, és épite hét óltárokat, és áldozék egy-egy tulkot, és egy-egy kost mindenik óltáron.

15. És monda Báláknak: Állj itt a' te tüzes áldozatod mellett, és én el-mégyek amoda.

16. Eleibe méne azért az (*c*) Úr Bálámnak, és ada ígét az ő szájába, és monda: Térj-meg Bálákhoz, és ekképpen szóllj: (*c*) r. 22: 35.

17. Méne annakokáért ő hozzája, és ímé ő áll vala az ő tüzes áldozatja mellett, és a' Moáb' Fejedelmei ő véle, kinek monda Bálák: Mit szólla az Úr?

18. Akkor elő-hozá az ő értelmét, és monda: Kelj-fel Bálák, és halljad; hallgasd-meg az én beszédemet Sippornak fia.

19. Nem *ollyan* az Isten, mint az ember, hogy hazudjon, és nem embernek fia, hogy el-változtassa *igéretit*: ő mondotta, 's hát nem mivelné-é meg? Szóllott, és nem tellyesíti-é-meg azt?

20. Imé parantsolatot vettem, hogy meg-áldanám; és igen meg-áldotta *az Isten*, és én nem változtathatom azt el.

21. (*d*) Nem tekintette a' Jákóbban a' hamisságot, és nem nézte a' gonoszságot az Izráelben. Az ő Ura Istene vagyon ő véle: és a' Királynak trombita szava vagyon ő véle.

(*d*) 2*Mós.* 32: 8. *Sólt.* 32: 1-2.

22. Az Isten hozta-ki őket Égyiptomból, mint az Unikornisnak ollyan ereje vagyon nékie.

23. Mert nem fog semmit a' Jákób ellen a' varáslás; sem a' jövendő-mondás az Izráel ellen. Mostan azt kell meg-mondanom a' Jákób, és Izráel felől, a' mit tselekeszik az Isten ő *vélek*.

24. Imé e' nemzetség, mint a' nagy oroszlán fel-támad, és mint a' *kölykös* oroszlán magát fel-emeli; nem nyúgszik, míg meg-nem eszi a' prédát, és a' meg-öletteknek véreket meg-iszsza.

25. Akkor monda Bálák Bálámnak: Ne átkozzad, 's ne áldjad őtet.

26. Felelvén pedig Bálám monda Báláknak: Avagy nem szóllottam vólt-é néked mondván: Valamit mondánd énnékem az Úr; azt mivelem?

27. És monda Bálák Bálámnak: Jere, kérlek, el-viszlek tégedet más helyre, honnét talám tettszeni fog az Istennek, hogy meg-átkozzad onnét *e' népet* én érettem.

28. El-vivé azért Bálák Bálámot a' Peor' *hegynek* tetejére, melly néz a' puszta felé.

29. Akkor monda Bálám Báláknak: Építtess itt énnékem hét óltárokat; és készíts énnékem hét tulkokat, és hét kosokat.

30. Úgy tselekedék Bálák, a' miképpen mondotta vólt Bálám, és áldozék minden óltáron egy-egy tulkot, és egy-egy kost.

XXIV. RÉSZ.

Bálám harmadszor áldja-meg az Izráelitákat: jövendőt mond a' Krisusról.

1 Mikoron pedig látta vólna Bálám, hogy tettszenék az Úrnak, hogy meg-áldaná az Izráelt; nem méne, mint az előtt, jövendő-mondások' tudakozásáért; hanem fordítá az ő ortzáját a' puszta felé.

2. És mikoron fel-emelte vólna Bálám az ő szemeit; látá az Izráelt, hogy le-telepedett az ő nemzetségei szerént, és az Istennek Lelke vala ő rajta.

3. Akkor el-kezdé az ő beszédét, és monda: A' Bálámnak, Beór' fiának mondása, a' meg-világosíttatott szemű ember' szava.

4. Annak mondása, a' ki hallja az Istennek mondásit, a' ki látta a' Mindenhatónak látását; a' ki jóllehet szúnnyad, *de elméjének* szeme világos.

5. Melly igen szépek a' te sátorid óh Jákób! és a' te hajlékod óh Izráel!

6. Mint a' ki-terjesztetett völgyek; mint a' kertek a' folyó-víz mellett; mint az áloes' fái, a' mellyeket plántált az Úr; mint a' czédrus-fák a' vizek mellett.

7. Alá fog folyni a' víz az ő vedreiből; és az ő magva ollyan lészen, mint a' sok vizek; és az ő Királlya nagyobb lészen (*a*) az Agág *Királynál*, és fel-magasztaltatik az ő országa. (*a*) 1*Sám.* 15: 8-9.

8. Az Isten ki-hozta ötet Égyiptomból: ollyan ereje *vagyon* ő-néki, mint az Unikornisnak; meg emészti a' Pogányokat, az ő ellenségeit, és azoknak tetemeiket meg-rontja, és az ő nyilaival által-veri.

9. Hogy-

9. Hogy-ha le hajtja magát, hogy feküdjék (*b*) mint az oroszlán, és mint az öreg oroszlán; kitsoda serkenti-fel őtet? Valaki áldánd tégedet; áldott légyen; és valaki átkozánd tégedet; átkozott légyen. (*b*) 1*Mós.* 49: 9. *v.* 23: 24.

10. És fel-gerjede a' Báláknak haragja Bálám ellen, és egybe-ütté kezeit, és monda Bálámnak: (*c*) Azért hivtalak tégedet, hogy az én ellenségeimet meg-átkoznád, és ímé igen meg-áldád immár három ízben. (*c*) *v.* 22: 6. 17.

11. Mostan azért szaladj-el a' te helyedre: Mondottam vala, hogy meg-tisztelvén (*d*) megtisztellek tégedet; de ímé meg-fosztott tégedet az Úr a' tiszteségtől. (*d*) 1*Kór.* 22: 26-27.

12. És monda Bálám Báláknak: Nem-de a' te követeidnek-is, a' kiket botsátottál vólt hozzám, nem így szóllottam-é mondván:?

13 (*e*) Ha Bálák az ő házát ezüsttel, és aranyal tele adná-is énnékem; az Úrnak beszédét által nem hághatom, hogy tselekedjem valamit, akár jót, akár gonoszt az én szívemből: A' mint szólland az Úr; azt szóllom. (*e*) *Fell.* 22: 11.

14. *Mindazáltal mivelhogy* most az én népem közzé kell meg-térnem; ímé meg-mondom tenéked, mit fog tselekedni e' nép a' te népednek az útólsó napokban.

15. Akkoron vévé az ő értelmét, mondván: Monda Bálám a' Beor' fia, monda a' férjfiú, a' kinek szeme nyilatkoztatva vagyon.

16. Monda, a' ki halgatja az Istennek beszédét, és a' ki tudja a' Magasságbélinek értelmét, és a' ki a' Mindenhatónak látását látja: a' ki noha szunnyad, mindazáltal meg-nyilatkoztatott a' szeme.

17. Látom azt, de nem most; nézem azt, de nem úgy, mint közel-valót: Származik tsillag Jákóbból, és támad Király Páltza az Izráelből: és által-veri (*f*) a' Moábnak óldalait, és el-rontja a' Sethnek minden fiait. (*f*) 2*Sám.* 8: 2.

18. És légyen az Edom *más* birtokában, a' Seir légyen az ő ellenségeinek birtokában, és az Izráel hatalmason tselekedjék.

19. És uralkodik a' Jákóbból *származott*, és el-veszti minden városokból (*g*) a' meg-maradott *ellenséget*. (*g*) 2*Sám.* 8 1-14.

20. *És* mikoron tekíntett vólna az Amálekre; az ő értelmét elő hozván, monda: Az Amálek első a' Pogányok között; annakokáért végezetre mindenestől el-vész.

21. Látván annakfelette a' Kenéust, az ő értelmét elől-hozván, monda: Erős a' te lakó-helyed, és építetted a' te fészkedet a' kő-sziklában.

22. Bizonyára ki-üzettetik a' Kain; míg az Assúr téged' fogva viszen.

23. Végezetre még-is az ő értelmét elől-hozván, monda: Óh ki fog élni, mikor véghez viszi ezt az Isten?

24. És a' Kittim' partjáról a' hajók el-jönek, és meg-rontják az Assurt; meg-rontják Ébert-is: de az-is a' nép mindenestől végre el-vész.

25. Fel-kele azért Bálám, és el-méne, hogy meg-térne az ő (*b*) helyére: És Bálák-is el-méne az ő útán. (*b*) *v.* 22: 5.

XXV. RÉSZ.

Az Izráelitáknak lelki és testi paráználkodások. Fineásnak e' miatt indúlt buzgósága.

1 Mikor pedig valameddig lakott vólna az Izráel' Sittimben; kezde a' nép paráználkodni (*a*) a' Móáb' leányaival. (*a*) *v.* 31: 16.

2. És hívák a' népet az ő Isteneiknek áldozatira, és evék a' nép, és imádák azoknak Isteneiket.

3. És adá magát az Izráel' a' Bál-Peórhoz; és fel-gerjede az Úr' haragja az Izráel' ellen.

4. És monda az Úr Mósesnek: (*b*) Vedd-fel e' népnek minden Fejedelmeit, és akaszstasd-fel őket az Úrnak a' Nap előtt; és el-fordúl az Úr' haragjának fel-gerjedése az Izráeltől.

(*b*) 5*Mós.* 4: 3. *Jós.* 22: 17. 2*Sám.* 21: 1, 6.

5. Monda azért Móses az Izráel' Bíráinak: Kiki ölje-meg az ő birtoka alatt való férjfiakat, a' kik adták magokat a' Bál-Peórhoz.

6. És ímé egy némi-némű az Izráel' fiai közzül el-jöve, és hoza az ő attyafiai felé egy Midiánbéli aszszonyi állatot a' Móses' szeme' láttára, és az Izráel' fiainak egész Gyülekezet' szemei előt; ők pedig sírnak vala a' Gyülekezet' sátorának ajtaja előtt.

7. (*c*) Mellyet mikoron látott vólna Fineás, az Eleázár' fia, a' ki Áron Papnak fia vala; felkele a' Gyülekezet közzül, és vévé dárdáját kezébe. (*c*) *Sólt.* 106 30.

8. És bé-méne az Izráelita után a' sátorba, és által-veré mind-kettőt, az Izráelből-való férjfiat, és az aszszonyi-állatnak hasát; és megszűnék a' tsapás az Izráel' fiai között.

9. És (*d*) meg-hóltanak vala a' tsapás miatt husszon-négy ezeren. (*d*) 1*Kór.* 10: 8.

10. Akkor szólla az Úr Mósesnek, mondván:

11 Fineás az Eleázár' fia, a' (*e*) ki Áron Pap' fia vólt, el-fordította az én haragomat az Izráel' fiaitól; mivelhogy az én bosszúmat meg-állotta ő közöttök, hogy ne emészteném meg az Izráel' fiait az én bosszúmban.

(*e*) 1*Krón.* 6: 3. 4.

12. Annakokáért mond-meg *néki* (*f*) Imé én adom az én szövetségemet ő-nékie, *tudni-illik*, békeségnek *szövetségét*. (*f*) *Sólt.* 106: *v.* 31.

13. És lészen ő nála, és az ő magvánál ő utánna az (*g*) örökké-való Papságnak szövetsége; mivelhogy az ő Istenéért boszszút állott, és meg-tisztította az Izráel' fiait. (*g*) 1 *Kir.* 2: 26-27.

14. Továbbá a' meg-öletett Izráelitának neve, a' ki meg-ölettetett a' Midiánbéli aszszonyi-állattal egygyütt, vala Zimri, a' Sállu' fia, a' Simeon' nemzetsége' háza-népének Fejedelme.

15. A' meg-öletett Midiánbéli aszszonynak pedig neve Kozbi, a' Súr' (*b*) leánya, ki a' Midiánitáknak között az ő attya' háza' nemzetségének Fejedelme vala. (*b*) *r.* 31: 8.

16. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

17. Úgy tselekedjél, (*i*) mint ellenséggel a' Midiánitákkal, és verjétek-meg őket. (*i*) *Al.* 31: 2.

18. Mert ők úgy tselekedtek ti ellenetek, mint ellenségek álnokságokkal, mellyekkel álnokúl tselekedtenek ti ellenetek a' Peórnak dolgában: és az ő húgoknak Kozbinak, a' Midián' Fejedelmének leányának dolgában, a' ki meg-ölettetett a' Peórért-való tsapásnak napján.

XXVI. RÉSZ.

A' népnek ismét meg-számláltatása: Törvény a' földnek el-osztásáról

1 És lőn a' tsapás után, monda az Úr Mósesnek, és Eleázárnak, az Áron Pap' fiának, mondván:

2. Vegyétek summáját az Izráel' fiainak (*a*) egész Gyülekezetének, húsz esztendőstől fogva, és fellyebb, az ő attyaiknak házok' népe szerént; mindennek, valaki hartzra ki-mehető az Izráeliták között. (*a*) *r.* 1: 2-3.

3. Annakokáért szólla Móses, és Eleázár Pap ő vélek, a' Moáb' mezőségiben a' Jordán mellett, Jérichó' ellenébe mondván.

4. *Számláljátok-meg az Izráel' fiainak egész Gyülekezetét*, húsz esztendőstől fogva, és fellyebb: (*b*) a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek, és az Izráel' fiainak, a' kik ki-jöttenek vólt Égyiptom' földéből. (*b*) *Fell.* 1: 2.

5. (*c*) A' Ruben' első-szülötje vólt az Izráelnek; a' Rúben' fiai vóltanak ezek: Hánóktól vólt a' Hánókitáknak házok-népe; Pallutól vólt a' Palluitáknak házok-népe.

(*c*) 1 *Krón.* 5: 6. 1 *Mós.* 46: 6. 2 *Mós.* 6: 14.

6. Hesrontól a' Hesronitáknak házok-népe; Kármitól, a' Kármitáknak házok-népe.

7. Ezek a' Rúbenitáknak házok-népei; és lőn az ő számok negyven három ezer, hét száz, és harmintz.

8. És a' Pallu' fiai közzül, Eliáb.

9. Az Eliáb' fiai pedig: Némuel, és Dáthán, és Abirám: (*d*) Ezek a' Dáthán, és Abirám a' Gyülekezetnek Fejedelmei, a' kik támadtak vala Móses, és Áron ellen, a' Kóre' hasonlásában, mikoron támadának ők az Úr ellen. (*d*) *Fell.* 16: 2.

10. És meg-nyitá a' föld az ő szaját, és elnyelé őket, és Kórét, meg-halván az a' Gyülekezet: mikoron meg-eméstté a' tűz a' két száz, és ötven férjfiakat, kik vóltanak *mindnyájan* például.

11. A' Kóré' fiai pedig nem halának-meg.

12. A' Simeon' fiai az ő házok-népe szerént: Némueltől, a' Némuelitáknak házok-népe: Jáminitól, a' Jáminitáknak házok-népe: Jákintól, a' Jákinitáknak házok-népe.

13. Zeráchtól, a' Zeráchitáknak házok-népe: Saultól, a' Saulitáknak házok-népe.

14. Ezek a' Simeonitáknak házok-népei: huszon-két ezer, és két száz.

15. A' Gád' fiai az ő házok-népe szerént: Séfontól, a' Séfonitáknak házok-népe: Haggitól, a' Haggitáknak házok-népe: Súnitól a' Súnitáknak házok-népe.

16. Oznitól, az Oznitáknak házok-népe: Eritől, az Eritáknak házok-népe.

17. Aródtól, az Aróditáknak házok-népe: Arélitől, az Arélitáknak házok-népe.

18. Ezek a' Gád' fiainak házok-népei az ő számok szerént: negyven ezer, és öt száz.

19. A' Júda' fiai Er, (*e*) és Onán: és meg-hala Er, és Onán a' Kanaán' földében. (*e*) 1 *Mós.* 38: 7-10.

20. És vóltanak a' Júda' fiai az ő házok-népe szerént: (*f*) Séláhtól, a' Séláhitáknak házok-népe: Péreftől, a' Péresitáknak házok-népe: Zérához, a' Zérához házok-népe. (*f*) *Fell.* 1: 2.

21. Vóltanak pedig a' Péres' fiai: Hesrontól, (*g*) a' Hesronitáknak házok-népe: Hámultól, a' Hámulitáknak házok-népe.

(*g*) 1 *Mós.* 46: 12.

22. Ezek a' Júda' nemzetségének házok-népei, az ő számok szerént: hetven-hat ezer, és öt száz.

23. Az Isakár' fiai az ő házok-népe szerént: Thólától, a' Thólaitáknak házok-népe: Puvától, a' Puvaitáknak házok-népe.

24. Jásubtól, a' Jásubitáknak házok-népe: Simrontól, a' Simronitáknak házok-népe.

25. Ezek az Isakár' nemzetségének, házok-népei, az ő számok szerént hatvan négy ezer három száz.

26. A' Zebulon' fiai az ő házok népe szerént: Séredtől, a' Séredták' házok-népe: Elontól, az Elonitáknak házok-népe: Jahléeltől, a' Jahléelitáknak házok-népe.

27. Ezek a' Zebuloniták' házok-népei, az ő számok szerént: hatvan ezer, és öt száz.

28. A' Jó'sef' fiai, az ő házok-népe szerént: Manasse, és Efraim.

29. A' Manasse' fiai: Mákirtól, a' (*b*) Mákiriták' házok-népe; Mákir nemzé Gileádot: Gileádtól, a' Gileáditák' házok-népe. (*b*) *Jos.* 17: 1.

30. Ezek a' Gileád' fiai: Jézertől, a' Jézeriták' házok-népe: Hélektől, a' Hélekiták' házok-népe.

31. És Asrieltől, az Asrieliták' házok-népe: Sékemtől, a' Sékemiták' házok-népe.

32. És a' Sémidától, a' Sémidaiták' házok-népe: és Héfertől, a' Héferiták' házok-népe.

33. És Sélophádnak, a' Héfer' (*i*) fiának nem vóltanak fiai, hanem leányi: és a' Selophád' leányinak ezek neveik: Máchla, és Nóha, Hogla, Milcha, és Thirsa. (*i*) *r.* 27: 1.

34. Ezek a' Manasse' háza-népei: az ő számok pedig ötven-két ezer, és hét száz.

35. Ezek az Efraim' fiai az ő házok-népe szerént: Sutheláchtól, a' Sutheláchiták' házok-népe: Békertől, a' Békeriták' házok-népe: Tahántól, a' Tahániták' házok-népe.

36. És ezek a' Sutelách' fiai: Erántól, az Eránitták' házok népe.

37. Ezek az Efraim' fiainak házok-népei, az ő számok szerént, harmintz-két ezer, és öt száz. Ezek a' Jó'sef' fiai az ő házok-népei szerént.

38. A' Bénjámin' fiai az ő házok' népei szerént: Bélától, a' Bélaiták' házok-népe: Asbeltől, az Asbeliták' házok-népe: Ahirámtól, az Ahirámiták' házok-népe.

39. Sefufámtól, a' Sefufámiták' házok-népe: Hufamtól, a' Hufámiták' házok-népe.

40. Valának pedig a' Béla' fiai: Árdé, és Nahamán: Árdétól, az Árditák házok-népe: Nahamántól, a' Nahamániták' házok-népe.

41. Ezek a' Bénjámin' fiai az ő házok-népei szerént, és számok szerént, negyven-öt ezer, és hat száz.

42 Ezek a' Dán' fiai az ő házok-népei szerént; Suhámtól, a' Suhámiták' házok-népe: Ezek a' Dán' háza-népei, az ő házok-népei szerént.

43. A' Suhámitáknak minden házok-népei az ő számok szerént, hatvan-négy ezer, és négy száz.

44. Az Aser' fiai az ő házok-népei szerént: Jimnától, a' Jimniták' házok-népe: Jisvitől, a' Jisviták' házok-népe: Bérihától, a' Bérihiták' házok-népe.

45. A' Bériha' fiaitól: Hébertől, a' Héberiták' házok-népe: Málkieltől, a' Málkieliták' házok-népe.

46. Az Aser' leányának pedig neve vala Sérah.

47. Ezek az Aser' fiainak házok népei az ő számok szerént, ötven-három ezer, és négy száz.

48. A' (*k*) Naftali' fiai az ő házok-népei szerént: Jachtzéeltől, a' Jachtzéeliták' házok' népe: Gúnitól, a' Gúniták' házok-népe. (*k*) *Kór.* 7: 13.

49. Jésertől a' Jéseriták' házok-népe: Sillemtől, a' Sillemiták' házok-népe.

50. Ezek a' Naftali' háza-népei az ő házok-népei szerént: az ő számok pedig: negyven-öt ezer, és négy száz.

51. Ezek az Izráel' fiainak meg-számláltattai, hat száz, és egy ezer, hét száz és harmintz.

52. Szólla pedig az Úr Mósesnek, mondván:

53. Ezeknek osztassék-el az a' föld örökségül, az ő neveiknek számok szerént.

54 A' kik többen vagynak, azoknak (*l*) adj nagyobb örökséget; és annak, a' ki kevesebb lészen, meg-kisebbítsed az ő örökségét: minden ház-népnek az ő száma szerént adattassék az ő öröksége. (*l*) *Al.* 33: 59.

55. De sorssal osztattassék-el (*m*) a' föld, az ő attyok' nemzetségeinek neveik szerént vegyék az örökséget. (*m*) *r.* 33: 54. *Jos.* 11: 23.

56. A' sorsok szerént osztattassék annak öröksége, mind sok között, 's mind kevés között.

57. Ezek pedig a' Lévitáknak számláltattai, az ő házok-népei szerént: (*n*) Gersontól, a' Gersoniták' házok-népe: Kéháttól, a' Kéhátiták' házok-népe: Mérárítól, a' Mérári'ták' házok-népe. (*n*) 2*Mós.* 6: 16.

58. Ezek a' Léviták' (*o*) házok-népei: a' Libniták' házok-népe: Hebroniták' házok-népe: Machliták' házok-népe: Músiták' házok-népe: Kóriták' házok-népe: Kéhát pedig nemzé Amrámot. (*o*) 2*Mós.* 6: 16-22.

59. Az Amrám' feleségének pedig neve Jokebed (*p*) a' Lévi' leánya, a' kit szült Lévinek *az ő felesége* Égyiptomban: és a' ki szülte Amrámnak Áront, és Mósest, és Máriát, az ő nénnyeket. (*p*) 2*Mós.* 2: 1.

60. És születtetének Áronnak Nádáb, és Abihú, Éleázár, és Ithamár.

61. És meg-halának Nádáb, és Abihú, (*q*) mikor idegen tüzzel áldozának az előtt. (*q*) 3*Mós.* 10: 1-2. *r.* 3: 4.

62. És vala azoknak számok huszon három ezer, mind férjfiak egy hónapitól fogva, és fellyebb; mert nem vóltak számláltatva (*r*) az Izráel' fiai közzé; mivel örökség nem adatott nékiek az Izráel' fiai között. (*r*) 1: 49 50.

63. Ezek a' Mósestől, és az Éleázár Paptól meg-számláltattak, mikor meg-számlálák az Izráel'

Izráel' fiait a' Moáb' mezőségiben, Jérichó ellenében, a' Jordán mellett.

64. Ezek között pedig nem vólt senki a' Mósestől és Áron Paptól (*r*) meg-számláltattak közzül, mikor meg-számlálták vala az Izráel' fiait a' Sinai' pusztájában. (*r*) *v.* 1: 1. 2. 3. 46.

65. Mert az Úr mondotta vala ő felőlök: (*s*) Meg-halván meg-halnak a' pusztában: és senki azok közzül nem élt; hanem csak Káleb a' Jefunné' fia, és Jósué, a' Nun' fia. (*s*) *Fell.* 14:29,35.

XXVII. RÉSZ.

A' Sélofhád' leányinak örökség adatik: Jósué Mózes helyébe állattatik.

1 Elől-állának pedig a' Sélofhád' leányai, ki Héfer' fia vala, ki Gileádé, ki Mákiré, ki Manasse fia vala, a' Jó'sef fiának, Manasséának házanépe közzül. Ezek pedig az ő leányinak neveik: (*a*) Máchla, Nóha és Hogla, Milcha és Thirsa (*a*) *Fell.* 26: 33. *Jós.* 17: 3.

2. És meg-állának Móses és Eleázár Pap előtt, és a' Fejedelmek előtt, és az egész gyülekezet előtt, a' Gyülekezet' sátorának ajtajánál, mondván:

3. A' mi attyánk meg-hólt a' pusztában (*b*), ki-mindazáltal nem vólt azoknak gyülekezetekben, kik öszve-gyültek vólt az Úr ellen a' Kóré gyülekezetében; hanem az ő bünéért holt-meg: és fiai nem vóltak nékie. (*b*) 2*Mos.* 32: 31. *Fell.* 16: 1

4. Miért töröltetnék-el a' mi atyánknak neve az ő háza népe közzül, ez okkal, hogy nintsen ő-nékie fia? Adj örökséget azért minékünk a' mi atyánknak attyafiai között.

5. Móses pedig vivé ezeknek ügyeket az Úr' eleibe.

6. És felele az Úr Mósesnek mondván:

7. Igazat szóllának a' Sélofhád' leányai: (*c*) Adj nékiek jószágnak örökségét az ő attyoknak attyafiai között, és az ő attyoknak örökségébe szállítsad őket. (*c*) *Al.* 36: 2.

8. Az Izráel' fiainak pedig szóllj, mondván: Mikor valaki meg-haland, és fia nem lejénd annak; akkor adjátok annak örökségét az ő leányának.

9. Ha nem lejénd néki leánya; akkor adjátok az ő örökségét az ő attyafiainak.

10. Ha pedig nem lejéndenek néki attyafiai; akkor adjátok az ő örökségét az ő attyának attyafiainak.

11. Ha nem lejéndenek az ő attyának attyafiai; akkor adjátok az ő örökségét annak, a' ki az ő háza népe közzül közelebb-való atyafiú, és örökségül vegye azt. Légyen pedig ez az Izráel' fiainak végezett törvények: a' miképpen meg-parantsolta az Úr Mósesnek.

12. Monda (*d*) annakfelette, az Ur Mósesnek: Menj-fel az Abarim' hegyére, és lásd-meg a' földet, mellyet adtam az Izráel' fiainak.

(*d*) 5*Mós.* 32: 48-50.

13. Mellyet mikor látándasz; gyüjtettetel te-is a' te nemzetséged közzé, a' miképpen immár gyüjtettetett Áron, a' te atyádfia.

14. Mivelhogy a' Tzin' pusztájában a' népnek versengésének idején, az én beszédemnek nem engedétek, (*e*) *melly ez vala*, hogy engemet szentelnétek-meg ama' vizeknél az ő szemek előtt. Ezek a' versengésnek vizei Kádesnél, a' Tzin' pusztájában. (*e*) *Fell.* 20: 12.

15. Szólla annakokáért Móses az Úrnak, mondván:

16. Az Ur a' lelkeknek és minden testnek Istene, rendeljen férjfiat e' Gyülekezetnek.

17. A' ki ki-menjen ő előttök, és a' ki bé-menjen ő előttök: a' ki ki-vigye őket, és a' ki bévigye őket; hogy ne légyen az Úr' Gyülekezete ollyan, mint a' juhok, (*f*) mellyeknek nintsen pásztorok. (*f*) *Mát.* 9: 36.

18. És monda az Úr Mósesnek: (g) Vedd melléd Jósuét, a' Nún' fiát, a' férfiat, a' kiben az *én* lelkem vagyon, és tégyed ő reája a' te kezedet. (*g*) 5*Mós.* 3: 21. *Jós.* 1: 1.

19. És állasad őtet az Eleázár Pap' eleibé, és mind az egész Gyülekezet' eleibe, és parantsolatokat adj nékie az ő szemek előtt.

20. És a' te dítsőségedet közöljed ő véle; hogy (*b*) halgassa őtet az Izráel' fiainak egész Gyülekezete. (*b*) 5*Mós.* 34: 9.

21. Ki annakutánna az Eleázár Pap' eleibe álljon, és ötet kérdje-meg az Urimnak ítéletiről az Úr előtt; az ő szava szerént menjenek-ki, és az ő szava szerént menjenek-bé, ő, és az Izráel' minden fiai ő véle, és az egész Gyülekezet.

22. Úgy tselekedék azért Móses, a' miképpen parantsolta vala az Úr nékie; mert vévé Jósuét, és állatá ötet Eleázár Pap' eleibe, és az egész Gyülekezet' eleibe.

23. És tévé az ő kezeit ő reá, és ada nékie parantsolatokat, a' miképpen meg-parantsolta vala az Úr Móses által.

XXVIII. RÉSZ.

Az áldozatokról-való törvények újjabban elől-számláltatnak.

1 És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Parantsold-meg az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Az én kenyeremnek áldozatját, mellyek nékem jó illatú áldozatúl tüzzel meg-emésztetnek, meg-őrizzétek;

hogy áldozzatok azokkal énnékem az ő idejében.

3. Mond-meg annakfelette nékiek: Ez a' tüzes áldozat, mellyet áldozzatok az Úrnak: (*a*) esztendős báránykákat makula nélkül valókat minden napon kettőt, szüntelen naponként egészen meg-emésztetendő áldozatra.

(*a*) 2*Mós.* 29:38.

4. Egygyik bárányt reggel áldozzad-meg, a' másik bárányt a' két estve között áldozzad-meg.

5. Annakfelette egy Efa 'semlye lisztnek tized' részét Minhának, melly meg-légyen egyelíttetve egy Hin meg-tört olajnak negyed' részével.

6. Ez az egészen meg-emésztetendő szüntelen-való áldozat, (*b*) melly először szereztetett vólt a' Sinai hegy alatt, tüzzel meg-emésztetendő jó illatú áldozatúl az Úrnak. (*b*) 3*Mós.*29:38.

7. Továbbá (*c*) annak itali áldozatja légyen, egy Hinnek negyed' része, mindenik bárányhoz, mellyet a' Szent-hajlékban adj itali áldozatúl, jó borból az Úrnak. (*c*) *r.* 15: 5.

8. A' másik bárányt pedig áldozzad a' két estve között, a'reggeli áldozat szerént, és az ő itali áldozatja szerént tselekedjél, tüzes jó illatú áldozatúl az Úrnak.

9. Szombat napon pedig áldozzál két bárányokat esztendősöket, makula nélkül valókat, *egy Efa* 'semlye lisztnek két tizedeivel Minhának, melly olajjal meg-egyelíttetett légyen, az ő itali áldozatjával egybe.

10. Ez a' Szombatnak tüzes áldozatja mellynek minden Szombaton kell lenni, a' szüntelen-való tüzes áldozatnak kivüle, az ő itali áldozatjával egybe.

11. Azonképpen a' ti hónapitoknak kezdetiben áldozzatok az Úrnak egészen meg-emésztetendő (*d*) áldozatot, két gyermekded tulkokat, egy kost, esztendős báránykákat hetet, makula nélkül valókat. (*d*) *r.* 10: 1. 10.

12. És mindenik tulok mellé olajjal meg-egyelíttetett *egy Efa* 'semlye lisztnek három tizedeit Minhának; és minden kos mellé olajjal meg-egyelíttetett *egy Efa* 'semlye lisztnek két tizedeit Minhának.

13. És mindenik bárány mellé olajjal meg-egyelíttetett *egy Efa* 'semlye lisztnek egy tizedét: tüzzel egészen meg-emésztetendő jó illatú áldozat ez az Urnak.

14. Ezek pedig az itali áldozati azoknak a' borból: egy Hinnek fele légyen mindenik tulok mellé: és a' Hinnek harmad' része a' kos mellé: és e' Hinnek negyed része légyen mindenik bárány mellé. Ez minden hónapnak tüzzel meg-emésztendő áldozatja, a' *hónap*nak kezdetiben, az esztendőnek minden hónapján.

15. És egy ketske-bakot-is áldozzatok bűnért-való áldozatúl az Úrnak, a' szüntelen-való áldozaton kivül, az ő itali áldozatjával egybe.

16. Az első hónapban pedig, a'hónapnak tizen-negyedik napján az Urnak Páschaja vagyon.

17. És ez' hónapnak (*e*) tizen-ötödik napján is ünnep vagyon; hét napokon kovász nélkül való kenyeret egyenek. (*e*) 2*Mós.* 12: 18.

18. Első napon légyen szent gyülekezet: semmi szolgai munkát ne tselekedjetek.

19. Áldozzatok pedig tüzzel éppen meg-emésztetendő áldozatot az Úrnak, két gyermekded tulkokat, egy kost, és esztendős bárányokat hetet; mellyek makula nélkül valók légyenek.

20. És azoknak Minhájok légyen olajjal meg-egyelíttetett 'semlye lisztt, *tudni-illik egy Efának* három tized' részei mindenik tulok mellé; és két tized' részeket tégyetek mindenik kos mellé.

21. Minden bárány mellé egy-egy tized' részt tégyetek a' hét bárányok szerént.

22. És bűnért-való áldozatúl egy bakot a' ti meg-tisztíttatástokra.

23. A' reggeli egészen meg-emésztetendő áldozaton kivül (melly szüntelen tüzzel meg-emésztetendő áldozat) miveljétek ezt.

24. Ezek szerént tselekedjetek a' hét napok közzül minden napon, tüzzel meg-emésztetendő jó illatú eledelül az Úrnak: a' szüntelen-való tüzzel emésztetendő áldozat kivül légyen, az ő itali áldozatjával egybe.

25. Heted' napon pedig légyen tinéktek szent gyülekezetetek; semmi szolgai munkát ne tselekedjetek.

26. Továbbá a' gabonának első 'sengéjének napján, mikoron új (*f*) Minhával áldoztok az Úrnak a'ti *hét* heteitek után; szent gyülekezetetek légyen tinéktek: semmi szolgai dolgot ne miveljetek. (*f*) 2*Mós.* 23: 16.

27. És áldozzatok tüzzel éppen meg-emésztendő áldozattal az Urnak jó illatú áldozatúl, két gyermekded tulkokat, egy kost, és esztendős bárányokat hetet.

28. És azok mellé Minhának, olajjal meg-egyelíttetett 'semlye lisztet, *tudni-illik egy Efának* három tizedeit minden tulok mellé; két tizedet a' kos mellé.

29. Mindenik bárány mellé egy-egy tized' részt, a' hét bárányok szerént.

30. Egy

30. Egy ketskebakot-is a' ti meg-tiſztíttatástokra.

31. A' ſzüntelen tűzzel éppen meg-eméſztetendő áldozatnak kivülötte, és annak Minhája kivül tselekedjétek: makula-nélkül valók légyenek pedig, azoknak áldozatjokkal egybe.

XXIX. RÉSZ.

Minémű áldozatokkal áldozzanak a' hetedik hónak innepében

1 Heted' hónapon pedig (*a*) a' hónak első napján ſzent gyülekezetetek légyen tinéktek: Semmi ſzolgai dolgot ne tselekedjetek: trombiták zengésének napja légyen tinéktek az.

(*a*) 3*Mós.* 23:24.

2. És ſzerezzetek tűzzel éppen meg-eméſztetendő áldozatot az Úrnak jó illatú áldozatúl, egy gyermekded tulkot, egy kost, eſztendős bárányokat makula nélkül valókat hetet.

3. És azok mellé Minhának olajjal meg-egyelíttetett három tized' ſemlye liſztet a' tulok mellé, két tized' réſzeket a' kos mellé.

4. És egy tized' réſzt mindenik bárány mellé, a' hét bárányok ſzerént.

5. És egy ketske-bakot bünért-való aldozatúl, a' ti meg-tiſztíttatástokra.

6 Annak a' hónak első napjának tűzzel meg-eméſztetendő áldozatjának, és annak Minhájának kivülötte, és a' ſzüntelen-való tűzzel meg-eméſztetendő áldozatnak és annak Minhájának, és azoknak itali áldozatjoknak kivülötte, az ő rendek ſzerént; tüzzel meg-eméſztetendő jó illatú áldozatúl az Úrnak.

7. Ez' (*b*) hetedik hónapnak pediglen tizedik napján ſz. gyülekezetetek légyen tinéktek; és meg-ſanyargaſsátok a' ti lelkeiteket: ſemmi munkát ne tselekedjetek. (*b*) 3*Mós.* 16:31. 23:27.

8. És áldozzatok tűzzel meg-eméſztetendő áldozatot az Úrnak jó illatúl, egy gyermekded tulkot, egy kost, eſztendős bárányokat hetet: makula nélkül valók légyenek.

9. És azoknak Minhájokat, olajjal meg-egyelíttetett *egy Efa* 'ſemlye liſztnek három tizedeit a' tulok mellé; két tized' réſzt az egy kos mellé.

10. Egy-egy tized' réſzt mindenik bárány mellé, a' hét bárányok ſzerént.

11. Egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl, a' tiſztúlásra-való áldozatnak kivülötte, és az egéſzen meg-eméſztetendő áldozatnak, annak Minhájának és azoknak itali áldozatjoknak kivülötte.

12. Továbbá a' hetedik hónapnak tizen-ötödik napján ſzent gyülekezetetek légyen tinéktek: ſemmi ſzolgai munkát ne miveljetek, és üljétek az Úrnak innepe napját hét napokon.

13. És áldozzatok tűzzel éppen meg-eméſztetendő jó illatú áldozatot az Úrnak tizen-három gyermekded tulkot, két kosokat, eſztendős bárányokat tizen-négyet: makula nélkül valók légyenek.

14. Azoknak Minha *áldozat*jokat-is olajjal meg-hintetett ſemlye liſztből, három tized' réſzt minden tulok mellé, a' tizen-három tulok ſzerént, két tized' réſzt mindenik kos mellé, a' két kos ſzerént.

15. És egy-egy tized' réſzt minden bárány mellé, a' tizen-négy bárányok ſzerént.

16. És egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl: a' ſzüntelen-való egéſzen meg-eméſztetendő áldozaton kivül, annak Minha *áldozat*ján és itali áldozatjáu kivül.

17. Másod' napon pedig tizen-két gyermekded tulkokat, két kosokat, eſztendős bárányokat makula nélkül valókat tizen-négyet.

18. És azoknak Minhájokat, és itali áldozatjokat a' tulkok mellé, a' kosok mellé, a bárányok mellé, az ő ſzámok ſzerént, a' ſzokás ſzerént.

19. És egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl: a' ſzüntelen-való egéſzen meg-eméſztetendő áldozatnak, annak Minhájának, és azoknak itali áldozatjoknak kivülötte.

20. Harmad' nap pedig tizen-egy gyermekded tulkokat, két kosokat, eſztendős bárányokat tizen-négyet, makula nélkül valókat.

21. És azoknak Minhajokat és itali áldozatjokat a' tulkok mellé, a' kosok mellé, ésa' bárányok mellé, az ő ſzámok ſzerént, a' ſzokás ſzerént.

22. És egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl: a' ſzüntelen-való egéſzen meg-eméſztetendő áldozatnak, és annak Minhájának, és italbéli áldozatjának kivülötte.

23. Negyed' napon pedig tiz gyermekded tulkokat, két kosokat, eſztendős bárányokat tizen-négyet, makula nélkül valókat.

24. Azoknak Minhájokat, és itali áldozatjokat a' tulkok mellé, a' kosok mellé, és a' bárányok mellé, az ő ſzámok ſzerént, a' ſzokás ſzerént.

25. És egy ketske-bakot bünért-való áldozatúl: a' ſzüntelen-való egéſzen meg-eméſztetendő áldozatnak, annak Minhájának, és itali áldozatjának kivüle.

26. És ötöd' napon kilentz gyermekded tulkokat, két kosokat, eſztendős bárányokat tizengyet, makula nélkül valókat.

27. És azoknak Minhájokat, és italbéli áldozatjokat a' tulkok mellé, a' kosok mellé, és a' bárányok mellé, azoknak ſzámok ſzerént, a' ſzokás ſzerént.

28. És egy ketske-bakot bűnért-való áldozatúl a' szűntelen-való egéſzen meg-emésztetendő áldozatnak, annak Minhájának, és itali áldozatjának kivűlötte.

29. És hatod' napon nyóltz tulkokat, két kosokat, eſztendős bárányokat tizen-négyet, makula nélkül valókat.

30. És azoknak Minhájokat, és italbéli áldozatjokat a' tulok mellé, a'kosok mellé, és a'bárányok mellé, az ő számok ſzerént, a' ſzokás ſzerent.

31. És a' bűnért-való áldozatúl egy ketske-bakot; a'ſzüntelen-való egéſzen meg-emésztetendő áldozaton kivül, annak Minhájàn kivül, és itali áldozatján kivül.

32. És hetedik napon hét gyermekded tulkokat, két kosokat, eſzentendős bárányokat tizen négyet, makula nélkül valókat:

33. És azoknak Minhájokat, és itali áldozatjokat a' tulkok mellé, a' kosok mellé, és a' bárányok mellé, az ő ſzámok ſzerént, a'ſzokás ſzerént.

34. És bűnért-való áldozatúl egy bakot, az egéſzen meg-emésztetendő ſzüntelen-való áldozaton kivül, az ő Minhájàn, és itali áldozatján kivül.

35. Nyóltzad' napon ſzent innepetek légyen tinéktek, ſemi ſzolgai munkát ne tselekedjetek.

36. És áldozzatok tüzzel egéſzen meg-emésztetendő jó illatú áldozatot az Úrnak, egy tulkot, egy kost, eſztendős bárányokat hetet, makula nélkül valókat.

37. Azoknak Minhájokat, és itali áldozatjokat a' tulok mellé, a' kos mellé, és a' bárányok mellé, az ő ſzámok ſzerént, a' ſzokás ſzerént.

38. És egy bakot bűnért-való áldozatúl: a'ſzüntelen-való egéſzen meg-emésztetendő áldozatnak, annak Minhájának és itali áldozatjának kivüle.

39. Ezeket áldozzátok az Úrnak a' ti Innepeiteken: azoktól meg-válva, a' mit fogadtatok, és a' mit ſzabad akaratból áldoztok, az egéſzen meg-emésztetendő áldozatitokkal, Minhàitokkal, és a' ti hálá-adó áldozatitokkal egybe.

40. És meg-mondá Móses az Izráel' fiainak mind azokat, a' mellyeket az Úr parantsolt vala Mósesnek.

XXX. RÉSZ.

Fogadás tételekről-való törvények.

1 És ſzólla Móses az Izráel' fiai nemzetsége' Fejeinek, mondván: Ez a' befzéd, mellyet parantsolt az Úr.

2. A' férjfiú, (*a*) mikor fogadást fogadánd az Úrnak, avagy esküvéſsel kötelezi ő magát, meg ne ſzegje az ő beſzédét; hanem mind a'ſzerént tselekedjen, a'mint az ő ſzájából ki-menénd. *a*) *Bir.* 11:36

3. A' leányzó pedig ha fogadánd fogadást az Úrnak, avagy meg-kötelezvén meg-kötelezéndi az ő attyának házában magát az ő gyermekségében:

4. És hallándja az ő attya az ő fogadását, avagy kötelezését, mellyel kötelezte az ő lelkét, és veſzteglénd arra a' dologra az ő attya; akkor állandók légyenek minden ő fogadási, és miden kötelezés, a' mellyel kötelezéndi önnön magát, erős légyen.

5. Hogy-ha pedig az ő attya fel-bontándja *azt* azon napon, a' mellyen hallándja; ſemmi fogadása és maga kötelezése, mellyel meg-kötelezte vólt az ő lelkét, nem léſzen állandó, és az Úr meg-botsátja ő-nékie; mert az ő attya bontotta-fel a' *fogadást.*

6. Ha pedig férjhez ment lejénd a' leányzó, és úgy kötelezi-meg magát fogadáſsal; vagy az ő ajakival mondott valamit, mellyel kötelezte vólt az ő lelkét:

7. És hallándja az ő férje, és a' napon, a' mellyen hallotta, hallgatánd; akkor állandók léſznek az ő fogadáſi, és az ő kötelezéſi, mellyekkel kötelezéndi az ő lelkét, erősek léſznek.

8. Hogy-ha azon napon, a' mellyen hallándja a' férje, fel-bontándja azt; erőtlenné téſzi annak fogadását, a' mellyel kötelezte vólt magát, és az ő ajakainak ſzavát, mellyel kötelezte vala ez ő lelkét; és az Úr meg-botsátja nékie.

9. Az özvegy aſzſzonynak pedig, és a' férjétől meg-vettetettnek minden fogadása, a' mellyel kötelezéndi az ő lelkét, erős légyen.

10. Ha pedig az ő férjének házában fogadá-tejénd; avagy kötelezéndi valami kötésre az ő lelkét esküvéſsel.

11. Ha hallotta az ő férje, és veſzteglett arra, és erőtlenné nem tette vólt azt; akkor annak minden fogadási állandók léſznek, és minden kötelezés, a' mellyel kötelezte az ő lelkét, állandó léſzen.

12. Ha a' férje mindenestől erőtlenné téſzi azokat azon napon, a' mellyen hallotta; az ő ajakinak ſemmi ſzava, ſemmi fogadása, avagy az ő lelkének kötelezése állandó nem léſzen: az ő férje erőtlenné tette azokat, és az Úr megbotsátja nékie.

13. Az aſzſzonyi-állatnak minden fogadását, és minden esküvéſsel-való kötelezését az ő lelkének meg-ſanyargattatására, a' férje tégye erőſsé; és a' férje tégye azt erőtlenné.

14. Hogy ha hallgatván hallgatánd a' férje egy naptól fogva más napig; akkor meg-erősíti min-

minden fogadásit, avagy minden kötelezésit, a' mellyek vagynak ő rajta: helyén hagyja azokat; mert veszteg hallgatotta' napon, a' mellyē hallotta.

15. Hogy-ha fel-bontván fel-bontándja azokat, minekutánna hallándja; ő hordozza annak bünének büntetését.

16. Ezek a' végezett dolgok, a' mellyeket parantsolt az Úr Mósesnek, a' férjfiú között, és az ő felesége között: az ő attya között, és leánya között az ő gyermekségében, *tudni-illik*, míg az ő attyának házában vagyon.

XXXI. RÉSZ.

A' Izráeliták el raboljdk, és le vágjdk a' Midiánitákat: a' préda meg-oszlatik.

1 És szólla az Úr Mósesnek, mondván:

2. Álljad-meg (*a*) bosszúyokat az Izráel' fiainak a' Midiánitákon, azután takarittatol a' te népeidhez. (*a*) *Fell.* 25: 17-18.

3, Szólla azért Móses a' népnek, mondván: Készítsetek embereket a' hadba, kik légyenek a' Midiániták ellen, hogy a' Midiánitákon álljákmeg az Úrnak bosszúját.

4. Minden nemzetségből válaszszatok ezeret-ezeret: *hogy* az Izráelnek minden nemzetségeiből *menjenek* a' hadba.

5. Mikor azért az Izráel' sokságának mindenik nemzetségéből választottak vólna ezeret-ezeret, *tudni-illik*, tizen-két ezer készültteket a' viadalra.

6. El botsátá azokat Móses, minden nemzetségből ezeret-ezeret e' hadba, és ő vélek Fineást, az Eleázár Papnak fiát a' hadba; és a' szent edények, és a' hangos kürtök valának az ő keze alatt.

7. És hartzolának a' Midián ellen, a' miképpen meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek, és minden férjfiat (*b*) meg-öléne̊k. (*b*) 5*Mós.* 20:13.

8. A' Midiáu' Királyit-is meg-ölék azoknak levágatott népeikkel egybe, Évit, és Rékemet, és Súrt, és Húrt, és Rebát', Midiánnak öt Királyit; és Bálámot-is, a' Beor' fiát meg-ölék fegyverrel.

9. El-vivék pedig fogva az Izráel' fiai a' Midiánitáknak (*c*) feleségeiket, és azoknak kitsindedeit, és azoknak minden barmaikat, és minden juhaikat, és minden marháikat el-prédálák.

(*c*) 5*Mós.* 20: 13-41.

10. És minden városaikat az ő lakó-helyek szerént, és minden házaikat tüzzel meg-égetek.

11. És el-vivék minden ragadományaikat, és minden prédájokat mind emberekből, 's mind barmokból.

12. És vivék Móseshez, és Éleázár Paphoz, és az Izráel' fiainak Gyülekezetéhez a' rabokat, és a' prédát, és a' ragadományokat a' táborba, melly a' Moáb' mezőségében vala a' Jordán mellett, Jérichó' ellenébe.

13. Ki-menének azért Móses, és Eleázár Pap, és a' Gyülekezetnek minden Fejedelmei ő elejekbe a' táboron kivül.

14. És meg-haragvék Móses a' hadnak Fejedelmeire, az ezer emberek előtt járókra, és Századozásokra, a' kik meg-jőnek vala a' hartzról.

15. És monda nékiek Móses: Meg-tartottátok-é életben mind az aszszonyi-állatokat?

16. Imé ők adtanak okot az Izráel' fiainak (*d*) Bálám' tanátsából, hogy vétkeznének az Úr ellen a' Peor' dolgában: és lőn tsapás az Úr' Gyülekezetében. (*d*) *r.* 25: 2-3.

17. Mostan azért a' kitsindedek közzül a' férjfiakat mind öljétek-meg, és minden aszszonyi-állatot, a' ki férjfiat esmért férjfiúval-való hálásával, meg-öljetek.

18. A' leány gyermekeket pedig, a' kik nem háltak férjfiúval, tartsátok elevenen magatoknak.

19. Ti pedig maradjatok a' táboron kivül hét napokon: minden, valaki meg-ölt valami személyt, és valaki illetett meg-ölettet; (*e*) meg-tisztítsátok magatokat harmad', és heted' napon, mind azokkal egybe, kiket fogva hoztatok. (*e*) *r.* 19: 11-12.

20. Minden ruházattal, és minden bőrből-való eszközzel, és ketskéknek szőriből tsinált minden szerszámmal, és minden fa edénnyel egybe meg-tisztítsátok magatokat.

21. És monda Eleázár Pap a' vitézeknek, a' kik mentenek vala e' hadba: Ez a' törvényi rendelés, mellyet parantsolt vala az Úr Mósesnek:

22. Az aranyat, és az ezüstöt, értzet, vasat, fejér, és fekete ónat.

23. *Az-az*, valami tüzben olvasztatik-meg, tüzzel olvasszátok meg, és meg-tisztíttatik; de mindazáltal a' (*f*) tisztításnak vizével tisztíttassék-meg: valami pedig a' tüzet el-nem szenvedi; vízzel mossátok-meg. (*f*) *r.* 19: 9.

24. Annakfelette meg-mossátok a' ti ruháitokat hetedik napon, és tiszták lészte̊k; és annakutánna bé-mehettek a' táborba.

25. Szólla annak-felette az Úr Mósesnek mondván:

26 Végyed summáját a' prédának, mind az embereknek, és mind a' barmoknak, te, és az Eleázár Pap, és a' Gyülekezet' attyainak Fejei.

27. És oszszad a' prédát két részre. a' hadakozók között, a' kik e' hartzra ki-mentenek, és az egész Gyülekezet között.

28. És végy a' hadakozó férjfiaktól az Úrnak részt, azoktól, a' kik mentenek e' hartzra, öt-

öt százból egygyet az emberek közzül, és az ökrök közzül, és a' szamarak közzül, és a' juhok közzül.

29. Azoknak fele részéből végyetek, és abból adjatok ajándékot az Úrnak az Eleázár Pap' kezébe.

30. És az Izráel' fiainak fele részekből egy foglyot végy ötvenből, az emberekből, ökrökből, szamarakból, juhokból, és minden barmokból: és adjad azokat a' Lévitáknak, kik őrízik az Úr' sátorának őrizetit.

31. És tselekedék Móses, és Eleázár Pap, a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek.

32. És vala az a' préda, a' prédának tudni-illik maradéka, azon kivül, a' mit el-költöttek vala a' vitézek, a' juhoknak *számok*: hat száz hetven-öt ezer.

33. És az ökröknek *számok*: hetven-két ezer

34. És a' szamaraknak *számok*: hatvan-egy ezer.

35. Az emberi lelkeknek *számok*: a' leányzók közzül, a' kik nem esmértenek vala férjfiúval való egygyesülést, mind azoknak a' lelkeknek *számok*: harmintz-két ezer.

36. Vala pedig hason-fele, *tudni illik* azoknak részek, a' kik ki-mentenek vala a' viadalra, a' juhoknak számok: három száz harmintz hét ezer, és öt száz.

37. Vala pedig az Úrnak ajándéka a' juhokból: hat száz, és hetven-öt.

38. És az ökröknek, *'s tehenecknek* számok: harmintz-hat ezer: és azokból az Úrnak része: hetven kettő.

39. És a' szamaraknak számok: harmintz ezer, és öt száz; azokból pedig az Úrnak része: hat van egy.

40. És az emberi lelkeknek számok: tizen-hat ezer; azokból pedig az Úrnak része: harmintz-két lelkek.

41. És adá Móses az Úrnak *adott* ajándéknak részét az Eleázár Papnak, a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek.

42. És az Izráel' fiainak hason-fele részéből, mellyet az osztás után vett vala Móses az emberektől, a' kik ez' hadba mentek vala.

43. (Vala pedig *a' nyereségnek* hason-fele, melly a' Gyülekezeté vala, a' juhokból: három száz harmintz-hét ezer, és öt száz.

44. És az ökröknek 's *tehéneknek számok*: harmintz-hat ezer.

45. És a' szamaraknak *számok*: harmintz ezer, és öt száz.

46. Az emberi lelkeknek *számok*: tizen-hat ezer.)

47. Az Izráel' fiainak, *mondom*, fele részéből vett Móses egy foglyot ötvenből, mind az emberekből, mind a' barmokból; és adá azokat a' Lévitáknak, a' kik őrízik az Úr' sátorának őrizetit: a' miképpen parantsolta vala az Úr Mósesnek.

48. És járúlának Móseshez annak a' viadalnak ezerei előtt-járó Hadnagyok, az Ezeredesek, és Századosok.

49. És mondának Mósesnek: *Mi* te szolgaid meg-számláltuk a' hadakozó férjfiakat, a' kik a' mi birtokunkban vóltanak: és senki közzülünk el-nem veszett.

50. Annakokáért hoztunk az Úrnak ajándékot ki-ki, a' mit talált: arany edényeket, kari-ékességet, arany peretzeket, gyürüket, fülre-való ékességet, függő öveket, a' mi lelkünknek megtisztítására az Úr előtt.

51. És el-vévé Móses, és Eleázár Pap az aranyat ő tőlök, és mind az aranyból tsinált edényeket.

52. És vala mind az arany, a' mellyet vivének az Úrnak, tizen-hat ezer hét száz, és ötven siklus, *mellyet boztak vala* az Ezeredesek, és Századosok.

53. Mert a' hadakozó férjfiak közzül ki-ki, mind a' mit kaphatott vala. magának tartotta.

54. És mikor el-vette vólna Móses, és Eleázár Pap az aranyat az Ezeredesektől, és Századosoktól; bé-vivék azt a' Gyülekezetnek sátorába az Izráel' fiainak az Úr előtt-való emlékezetére.

XXXII. RÉSZ.

A' Rúben', Gád', és Manassé fél-nemzetségének örökségi része adatik.

1 A' Rúben' fiainak pedig, és a' Gád' fiainak felette sok barmok vala; és ímé láták a' Jaázer' földét, és a' Gileád' földét, hogy az a' föld marha' tartani-való föld vólna.

2. El-jövének azért a' Gád' fiai, és a' Rúben' fiai, és szóllának Mósesnek, és Eleázár Papnak, és a' Gyülekezetnek Fejedelmeinek, mondván:

3. Az Atarót, és Dibon, és Jaázer, és Nimra, és Hesbon, és Elalé, és Sébám, és Nébó, és Béhon.

4. A' földnek, mellyet meg-vert az Úr az Izráel' fiainak Gyülekezete előtt, barom-tartó föld; és a' te szolgaidnak vagyon *sok* marhájok.

5. És mondának: Hogy-ha találtunk kedvet a' te szemeid előtt; adassék ez a' föld a' te szolgaidnak örökségül, ne kénszeríts minket által-menni a' Jordánon.

6. Felele pedig Móses a' Gád' fiainak, és a' Rúben' fiainak, Avagy méltó dolog-é, hogy, holott a' ti atyátokfiai hadakozni mennek, ti itthon maradjatok?

7. És miért idegenítitek el az Izráel' fiainak szíve-

szíveket, hogy által ne menjenek a' földre, mellyet adott nékiek az Úr?

8. Így tselekedtenek a' ti atyáitok, mikor elbotsátám őket (*a*) Kádes-Barneából, hogy meg-látnák azt a' földet; (*a*) 5*Mós.* 1: 22.

9. Mert fel-mentenek mind az Eskol' völgyéig, és meg-látták a' földet: annakutánna elidegenítték (*b*) szíveket az Izráel' fiainak, hogy bé-mennének arra a' földre, mellyet adott vala ő nékiek az Úr. (*b*) r. 13: 32-34.

10. Annakokáért meg-haraguvék az Úr a' napon, és meg-esküvék, mondván:

11. (*c*) Ha látni fogják az emberek, a' kik feljöttek Egyiptomból húsz esztendőstől fogva, és fellyebb, azt a' földet, mellyről meg-esküdtem Ábrahámnak, Isáknak, és Jákóbnak; mivelhogy tökélletesen nem jártak én utánnam.

(*c*) 5*Mós.* 1: 35. *Fel.* 14: 28-29-30.

12. A' Kenizéus Kalebtől, Jefunné' fiától megválva, és a' Jósuétól, a' Nún' fiától meg-válva; mert tökélletesen jártak az Úr után.

13. És meg-haragvék az Úr az Izráelre, és bújdoštatá őket e' puszтában negyven esztendeig; míglen meg-emésztetnék az egész nemzetség, melly gonoszt tselekedett vala az Úr' szemei előtt.

14. Imé pedig fel-támodtatok a' ti atyáitok helyett, bűnös embereknek maradéki, hogy az Úrnak haragját ismét fel-ingerlenétek az Izráel ellen.

15. Hogy-ha el-hajlotok az ő hozzája-való engedelemtől; ismét ezt miveli, hogy el-hagyja az Izráelt a' puszтában, és el-veszтitek mind az egész népet.

16. És járúlának közelebb ő hozzája, és mondának: A' mi barmainknak aklokat tsinálunk itt, és a' mi kitsinkéinknek városokat.

17. Mi pedig fegyveres kézzel előttök mégyünk az Izráel' fiainak; míglen bé-viszszük őket az ő helyekre: és maradjanak a' mi gyermekeink a' kerített városokban, a' földnek lakosi előtt.

18. Viszsza nem térünk addig a' mi házainkhoz; míg az Izráel' fiai közzül nem bírja ki-ki az ő örökségét.

19. Mert nem vészünk mi részt az örökségben ő vélek a' Jordánon túl; mivelhogy meglészen a' mi örökségünk a' Jordánon innét Napkelet felől.

20. És monda ő-nékiek Móses: Ha azt mivelénditek, és ha készek lésztek fegyveres kézzel el-menni az Úr előtt a' hadba.

21. És által-menéndetek fegyveres kézzel mindnyájan a' Jordán' vizén az Úr előtt; míglen ki-üzéndi az ő ellenségit az ő színe előtt

22. És az a' föld meg-hódoltatik az Úr előtt, és annakutánna tértek-meg; ártatlanok lésztek az Úr előtt, és az Izráel előtt: és lészen e' föld tinéktek örökségül az Úr előtt.

23. Hogy-ha így nem tselekedéndetek; ímé vétkeztetek az Úr ellen: és meg-gondoljátok, hogy a' ti (*d*) bűnötöknek bűntetése ti reátok következik. (*d*) 2*Kir.* 7: 9.

24. Építsetek azért magatoknak városokat a' ti (*e*) gyermekeiteknek, és a' ti juhaitoknak aklokat; de a' mit fogadtatok, azt meg-tselekedjétek. (*e*) *Jós.* 1: 14.

25. És szóllának a' Gád' fiai, és a' Rúben' fiai Mósesnek, mondván: A' te szolgaid úgy tselekeszнek, a' mint az én Uram parantsolta.

26. A' mi kitsinkéink, és a' mi feleségeink, a' mi juhaink, és minden barmaink a' Gileád' városaiban légyenek.

27. A' te szolgaid pedig el-mennek mindnyájan fegyveres kézzel a' hadba az Úr előtt, a' miképpen az én Uram szóll.

28. (*f*) És parantsolván ő felőlök Móses az Eleázár Papnak, és Jósuénak, a' Nún' fiának, és az Izráel' fiai' nemzetsége' attyainak Fejedelmeinek. (*f*) *Jós.* 1: 11. 5*Mós.* 7: 5.

29. Monda ő nékiek: Ha által-menéndenek a' Gád' fiai, és a' Rúben' fiai véletek a' Jordánon, mindnyájan fegyveres kézzel az Úr előtt, és a' föld birtokotok alá vettetik ti előttetek; adjátok a' Gileád' földét nékiek örökségül.

30. Hogy-ha által nem menéndenek fegyveres kézzel ti véletek; tehát örökségek légyen ti véletek a' Kanaán' földén.

31. És felelének a' Gád' fiai, és a' Rúben' fiai, mondván: A' mit mondott az Úr a' te szolgaidnak; akképpen tselekeszünk.

32. Mi által-mégyünk fegyveres kézzel az Úr előtt a' Kanaán' földébe; hogy miénk légyen a' mi örökségünknek birtoka a' Jordánon innét.

33. (*g*) Adá azért ő-nékiek Móses *tudni-illik*, a' Gád' fiainak, és a' Rúben' fiainak, és a' Jó'sef' fiának, Manasséának fél-nemzetségének, a' Sihonnak, az Emóréusok' Királyjának országát, és az Ognak, a' Básán' Királyjának országát: *tudni-illik* azt a' földet az ő városaival, az ő határaival, annak a' földnek városait körös körüvül. (*g*) *Jós.* 13: 8.

34. És meg-épiték a' Gád' fiai Dibont, és Atarótot, és Aróert.

35. És Atróthot, Sofánt, és Jaázert, és Jogbehát.

36. És Bethnimrát, és Betharánt kerített erős városokat, juhoknak-való aklokkal egybe.

37. A' Rúben' fiai pedig meg-épiték Hesbont, és Eleálét, és Kirjáthaimot.

33. És Nébót, és Baálmont, neveiket azoknak el-változtatván, és Sibmát: és adának neveket, *el-változtatván* neveiket a' városoknak, a' mellyeket építének.

39. (*b*) És el-menének a' Makirnak, a' Manassé' fiának fiai Gileádra, és meg-vévék azt, és ki-üzék az Emoréust, a' ki lakik vala abban.

(*b*) 1*Mós.* 50: 23.

40. Annakokáért adá Móses Gileádot Mákirnak, a' Manassé' fiának, és lakozék abban.

41. Mert Jair (*i*) a' Manassé' fia el-ment vala, és meg-vette vala a' *Gileáditáknak* faluikat, és hívá azokat Jair' faluinak. (*i*) 1*Krón.* 2: 22.

42. Hasonlóképpen a' Nobah-is el-méné, és meg-vévé Kenáthot, és annak faluit, és hívá azt Nobáhnak az ő neve szerént.

XXXIII. RÉSZ.

Elől számláltatnak az Izráel fiainak Égyiptusból fogva mind a' Kanaán' földéig való az meg-szállások: és meg parantsolja Isten nékiek, hogy a' Kananeusokat ki üzzék.

1 Ezek az Izráel' fiainak szállásaik, a' kik kijövének Égyiptom' földéből az ő seregeik szerént, Móses', és Áron' keze által.

2. (Meg-írá pedig Móses az ő ki-jöveteleket, az ő menetelek szerént, az Úrnak beszéde szerént:) Ezek, *mondom*, az ő menetelek, az ő kijövetelek szerént.

3. (*a*) El-indúlának pedig Ramesesből első hónapban, az első hónapnak tizen-ötödik napján, a' Páscha után-való napon jövének-ki az Izráeliták hatalmas kézzel, az Égyiptombélieknek mindnyájoknak szemek' láttokra. (*a*) 2*Mós.* 12: 37.

4. (Az Égyiptombéliek pedig azonközben temetik vala *azokat*, a' kiket meg ölt vala az Úr ő közzülök, minden első-szülötteket: az ő Istenéken-is pedig tett vala az Úr ítéleteket.)

5. És el-indúlának, *mondom*, az Izráel' fiai Ramesesből; és tábort járának Suchótban

6. (*b*) El-menvén pedig Suchótból, tábort járának Ethámban, melly vagyon a' pusztának utólsó végében. (*b*) 2*Mós.* 13: 20.

7. (*c*) El-menvén Ethámból, meg-térének Pihachiróthba, melly vagyon a' Baálséfon előtt; és tábort járának Migdol előtt. (*c*) 2*Mós.* 14: 2.

8. El-menvén pedig Pihachirótból, által-menének a' tenger' közepén a' pusztába: és járának három napi útat az Ethám' pusztáján; (*d*) és tábort járának Márában. (*d*) 2*Mós.* 15: 23.

9. (*e*) El menvén pedig Márából jutának Elimbe: Elimben pedig valának tizen-két kút-fejek, és hetven pálma-fák; és tábort járának ott.

(*e*) 2*Mós.* 16: 1.

10. És el-menvén Elimből, tábort járának a' veres tenger mellett.

11. El-menvén pedig a' veres tengertől (*f*) tábort járának a' Sin' pusztájában. (*f*) 2*Mós.* 16: 2.

12. És el-menvén a' Sin' pusztájából, tábort járának Dofkában.

13. És el-menvén Dofkából, tábort járának Alúsban.

14. És el-menvén Alúsból, tábort járának (*g*) Rafidimban: holott nem vala a' népnek innia-való vize.

(*g*) 2*Mós.* 17: 1.

15. Azért el-menvén Rafidimból, tábort járának a' Sinai' pusztájában.

16. El-menvén pedig (*h*) a' Sinai' pusztájából, tábort járának (*i*) Kibrót-Thaavában.

(*h*) 2*Mós.* 19: 1. (*i*) *Fell.* 11 34-35.

17. És el-menvén Kibrót-Thaavából, tábort járának Háserótban.

18. És el-menvén Háserótból, tábort járának Rithmában.

19. El-menvén pedig Rithmából, tábort járának Rimmon Péresben.

20. El-menvén pedig Rimmon-Péresből, tábort járának Libnában.

21. El-menvén pedig Libnából, tábort járának Rissában.

22. És el-menvén Rissából, tábort járának Kehelátban.

23. Ismét el-menvén Kehelátból, tábort járának a' Séfer' hegyénél.

24. És el-menvén a' Séfer' hegyétől, tábort járának Haradában.

25. És el-menének Haradából, és tábort járának Makelótban.

26. El-menvén Makelótból, tábort járának Tahátban.

27. El-menvén pedig Tahátból, tábort járának Tharában.

28. El-menvén Tharából, tábort járának Mitkában.

29. Ismét el-menvén Mitkából, tábort járának Hásmonában.

30. És el-menének (*k*) Hásmonából, és tábort járának Moseróthban. (*k*) 5*Mós.* 10: 6.

31. És el-menvén Moseróthból, tábort járának Bene-Jaakánban.

32. És el-menvén Bene-Jaakánból, tábort járának Hór-Gidgádban

33. És el-menvén Hór-Gidgádból, tábort járának Jotbathában.

34. El-menvén pedig Jotbathából, tábort járának Abronában.

35. El-menvén pedig Abronából, tábort járának Esiongáberben.

36. És el-menének Esiongáberből; és tábort járának a' Tzin' pusztájában, melly a' Kádes.

37. És

37. És el-menének Kádesből, és tábort járának a' (l) Hór' hegyénél, az Edom' földének határában. (m) (l) *Fell.* 20: 22,23. (m) *Fell.* 20: 23.

38. Fel méne pedig Áron Pap a' Hór' hegyére az Úrnak beszéde szerént, és meg-hala ott negyvenedik esztendőben, hogy ki-jöttenek az Izráel' fiai az Égyiptom' földéből, ötödik hónapban, első napján a' hónapnak.

39. Vala pedig Áron száz és huszon-három esztendős, mikor meg-hala a' Hór' hegyén.

40. (n) Meg-hallá pedig a' Kananéus, az Arád' Királyja; (e' pedig lakozik vala Dél felől a' Kanaán földén) hogy az Izráel' fiai el-közelgetnének. (n) *Fell.* 21: 1.

41. És el-menvén a' Hór' hegyétől, tábort járának Sálmonában.

42. El-menvén pedig Sálmonából, tábort járának Púnónban.

43. És el-menvén Púnónból, tábort járának (o) Obóthban. (o) *Fell.* 21: 10.

44. Ismét el-menvén Obóthból, tábort járának Jje-Abarimban, a' Moábnak határában.

45. És el-menvén Jje-*Abarimból*, tábort járának Dibon-Gádban.

46. Ismét el-menvén Dibon-Gádból, tábort járának Almon-Diblathaimban.

47. Annakfelette el-menvén Almon-Diblathaimból, tábort járának az Abarim' hegyeinél a' Nébó (p) ellenében. (p) 5 *Mós.* 32: 49. 50.

48. És el-menvén az Abarim' hegyeitől, tábort járának a' Moáb' mezőségében, a' Jordán mellett, Jérichó ellenébe.

49. Annakutánna tábort járának a' Jordán mellett, a' Bethjésimóthtól fogva mind az Abel-Sittimig, a' Moáb' mezőségében.

50. Szólla pedig az Úr Mósesnek a' Moáb' mezőségében, a' Jordán mellett, Jérichó ellenében mondván:

51. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg ő-nékiek: Mikoron által-menéndetek a' Jordánon a' Kanaán' földére.

52. Ki-üzzétek a' földnek minden lakóit a' ti színetek előtt, és el veszessétek ő-nékiek minden írott képeiket, és minden ő (q) öntött képeiket el-veszessétek, és minden magas hegyen-való kápolnáikat el-rontsátok. (q) 5 *Mós.* 7: 5.

53. Ki-üzzétek, *mondom*, a' földnek lakóit, és lakozzatok abban; mert tinéktek adtam azt a' földet, hogy azt örökségül bírjátok.

54. Örökségül bírjátok pedig azt a' földet sorsvetés által a' ti nemzetségitek szerént: a' kik felesben vagynak, (r) meg-jóbbítsátok azoknak örökségeket; és a' kik kevesben vagynak, azoknak kissebb örökséget adjatok: azon a' helyen légyen mindennek öröksége, a' holott a' sorshozza; a ti atyáitoknak nemzetségei szerént oszszátok az örökséget. (r) *v.* 26: 54, 55.

55. Hogy-ha ki nem üzénditek annak a' földnek lakosit a' ti színetek elől; tehát e' következik, hogy a' kiket hagyándotok ő közzülök, légyenek, mint a' tövisek a' ti szemeitekben, és ösztönök a' ti óldalaitokban; és ellenségitek lésznek tinéktek a' földben, a' mellyen ti lakoztok.

56. És a' miképpen gondoltam, hogy tselekeszem azokkal; úgy tselekeszem véletek.

XXXIV. RÉSZ.

A' Kanaán' földének határi, és annak el-osztatása.

1 És szólla az' Úr Mósesnek mondván:

2. Parantsold-meg az Izráel' fiainak, és mond-meg nékiek: Mikor bé-menéndetek a' Kanaán' földébe; (ez a' föld, a' melly esik tinéktek örökségül, *tudni-illik* a' Kanaán' földe, az ő határi szerént.)

3. (a) Légyen tinéktek a' Dél felől-való rész, a' Tzín' pusztájától fogva mind Edomnak határáiglan; légyen, *mondom*, tinéktek a' Dél felől való határ, a' Sós tengernek végétől fogva Nap-kelet felől. (a) *Jós.* 15: 1. 2.

4. (b) És kerül a' határ Dél felől mind az Akrabbimusok' hágójáig, és által-mégyen mind a' Tzínig, és ki-mégyen Kádes-Barneáig; és onnét mégyen Hazár-Adárig, és által-mégyen mind Asmonig. (b) *Jós.* 15: 3.

5. Ennekfelette kerül a' határ Asmontól fogva az Égyiptomnak folyó-vizéig, a' holott lészen a' határ' vége Nap-nyúgot felé.

6. A' Nap-enyészeti határotok pedig légyen tinéktek a' nagy tenger; ez' határ, *mondom*, légyen tinéktek Nap-enyészeti határotok.

7. E' légyen pedig tinéktek az Éjszaki határotok; a' nagy tengertől fogva jegyezzétek magatoknak határúl a' Hór' hegyét.

8. És a' Hór' hegyétől fogva jegyezzétek határúl *azt a' földet*, a' mellyen Hamáthba mennek: és légyenek annak a' határnak ki-menetelei Sedádig.

9. És onnét ki-mégyen a' határ Zifrónig, és lészen a' határ' vége Hazárenán. E' légyen tinéktek az Éjszaki határotok.

10. Annakfelette jegyezzétek magatoknak a Nap-keleti határt, a' Hazárenántól fogva Sefámig.

11. És alá-mégyen a' határ Sefámtól fogva mind Ribláig, Ainnak Nap-kelet felől való részéről: és alá-tér e' határ, és mégyen a' Kinnéreth tenger partja mellé Nap-kelet felé.

12. És alá-mégyen e' határ a' Jordán' vizére, és léſzen e' határnak vége a' Sós tenger. E' légyen tinéktek a' föld, az ő határi ſzerént körös-környül.

13. Meg-parantsolá pedig Móses az Izráel' fiainak, mondván: Ez a' föld, mellyet (c) ſors által fogtok örökségül bírni, és a' mellyet parantsolt az Úr, hogy adnék kilentz nemzetségeknek, és a' fél-nemzetségnek. (c) r. 26: 55. 56.

14. Mert el-vették a' Rúbeniták fiainak nemzetségek az ő attyaiknak házok ſzerént, és a' Gáditák' fiainak nemzetségek, az ő attyaiknak házak ſzerént, és a' Manaſsé fél-nemzetsége, el-vették, *mondom*, az ő örökségeket.

15. Két nemzetségek, és egy fél nemzetség, el-vették az ő örökségeket a' Jordánon innét, Jérikhó ellenébe, Nap-kelet felől.

16. Szólla annak felette az Úr Mósesnek, mondván:

17. (d) Ezek a' férjfiaknak neveik, a' kik örökségül fogják tinéktek el-oſztani azt a' földet: Az Eleázár Pap, és Jósué, a' Nún' fia. (d) *Jós.* 14: 1.

18. És minden nemzetség közzül egy-egy Fejedelmet végyetek mellétek, annak a' földnek el-oſztatására.

19. Ezek a' férjfiaknak neveik: a' Júda' nemzetségéből: Káleb, a' Jefunné' fia.

20. A' Simeon' fiainak nemzetségekből: Sámuel, az Ammihúd' fia.

21. A' Bénjámin' nemzetségéből: Eldád, a' Kislon fia.

22. A' Dán' fiainak nemzetségekből: a' Bukki Fejedelem, a' Jógli' fia.

23. A' Jóſef' fiai közzül: a' Manaſsé' fiai nemzetségekből: Hanniel Fejedelem, az Efod' fia.

24. Az Efraim fiainak nemzetségekből: Kémuel Fejedelem, a' Siſtán' fia.

25. És a' Zebulon' fiai' nemzetségekből: Elizáfán Fejedelem, a' Parnák' fia.

26. És az Iſsakár' fiainak nemzetségekből: Páltiel Fejedelem, Azzán' fia.

27. És az Aser' fiai' nemzetségekből: az Achihúd Fejedelem, a' Selómi' fia.

28. És a' Naftali' fiai' nemzetségekből: Pédael Fejedelem, az Ammihúd' fia.

29. Ezek, a' kiknek meg-parantsolá az Úr, hogy örökséget oſztanának az Izráel' fiainak, a' Kanaán' földében.

XXXV. RÉSZ.

A Léviták 48. városai: Szabadságnak városai: gyilkoſság' büntetésének törvénnye.

1 És ſzólla az Úr Mósesnek a' Moáb' mezőségében, a' Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:

2. (a) Parantsold-meg az Izráel' fiainak, hogy adjanak a' Lévitáknak az ő örökségekből-városokat, mellyekben lakjanak: és hóſtátokat a' városok mellett körös-környül adjatok a' Lévitáknak. (a) *Jós.* 21: 2. 3.

3. Hogy lakozzanak azokban a' városokban, és a' hóſtátokban légyen az ő barmok, jószágok, és minden-féle oktalan állatjok.

4. És azoknak a' városoknak hóſtátjaik, a' mellyeket adtok a' Lévitáknak, minden városnak falától fogva, és azon kivül, ezer ſingnyire légyenek a' város környül.

5. Annakfelette mérjetek a' városon kivül Nap-kelet felől két ezer ſinget, Dél felől-is két ezer ſinget, és a' Nap-enyéſzet felől két ezer ſinget, és az Éjſzak felől két ezer ſinget; és a' város légyen középben. E' légyen minden városok hóſtátinak mértéke.

6. (b) A' városok közzül pedig, a' mellyeket adtok a' Lévitáknak, hat városok légyenek ſzabad városok, mellyeket azért adjatok, hogy oda ſzaladjon, a' ki embert ölt; és azoknak kivülötte adjatok negyven-két városokat. (b) *Jós.* 21: 21.

7. Mind a' városok, mellyeket adnotok kell a' Lévitáknak, léſznek negyven-nyóltz városok, az ő hóſtátjaikkal egybe.

8. És a' melly városokat adtok az Izráel' fiainak örökségekből; attól, a' kinek több lejénd, többet végyetek; és attól, a' kinek kevesebb lejénd, kevesebbet végyetek: mindenik az ő örökségének mívólta ſzerént, a' mellyet bíránd, adjon az ő-városai közzül a' Lévitáknak.

9. És ſzólla az Úr Mósesnek, mondván:

10. Szóllj az Izráel' fiainak, és mond-meg ő-nékiek: (c) Mikor által-menéndetek a' Jordánon a' Kanaán' földére. (c) 3*Mós.* 19: 1, 3.

11. Rendeljetek magatoknak városokat, mellyek ti közöttetek ſzabad városok légyenek; a' hová folyamjon, a' ki embert ölt, a' ki történetből ölénd valakit.

12. És léſznek ti közöttetek azok a' városok óltalmúl a' meg-öletett embernek attyafia ellen, és ne haljon-meg a' gyilkos; míglen álland ő ítéletre a' Gyülekezet' eleibe.

13. A' melly városokat pedig adtok, hogy azok ſzabad városok légyenek; hat városok légyenek.

14. Három városokat adjatok a' Jordánon innét, és három városokat adjatok a' Kanaán' földén; mentségnek városai légyenek.

15. Az

15. Az Izráel' fiainak, és a' jövevénynek, és az ő közöttök lakozó 'sellérnek légyenek azok a' városok szabadúlásnak városai, hogy fusson oda az, a' ki meg-öléndi valakit történetből.

16. Ha pedig valaki fegyverrel sérténd-meg valakit, és az meg-haláud; gyilkos az: meghalván meg haljon az a' gyilkos.

17. Ha kézből hajítja kővel, hogy meg-haljon, és az meg-haláud; gyilkos az: meg-halván meg-haljon az a' gyilkos.

18. Avagy ha kézből fával, mellyel meghalhat, üténdi, és meg-haláud; gyilkos az: meghalván meg-haljon az a' gyilkos.

19. A' meg-öletett embernek közelebb-való attyafia ölje-meg azt a' gyilkost; mikor reá találkozik, az ölje-meg azt.

20. (*d*) Hogy-ha gyülölségből taszítándja őtet, avagy hajítánd valamit ő reája szánt-szándékkal, és meg-haláud: (*d*) 5*Mós.* 19:11.

21. Avagy mivelhogy ellensége vólt, ha (*e*) üténdi őtet az ő kezével, és meg-haláud; meg-halván meg-haljon, a'ki aztütötte; mert gyilkos: a'vérnek közelebb-való attyafia ölje-megazt a'gyilkost; mikoron ő reá találkozik. (*e*) 2*Mós.* 21:14.

22. Ha pedig történetből gyülölség nélkül taszítándja őtet; avagy hajítánd ő reája akárminémű ezközt, nem szánt szándékból;

23. Avagy akárminémű követ, mellyel meghalhat, arra veténd, a'kit annakelőtte nem látott vólt, és meg-haláud; holott annakelőtte nem vólt annak ellensége, sem nem kereste annak veszedelmét:

24. Akkor törvényt tégyen a' Gyülekezet az ember-ölő között, és a' vérnek közelebb való attyafia között, ez' ítéletek szerént.

25. És ki-mentse a'Gyülekezet azt a' gyilkost a' vérnek közelebb-való attyafia' (*f*) kezéből, és küldje a' Gyülekezet azt viszsza a'szabad városba, a'mellybe szaladott vólt: és lakozzék abban, míglen meg-haláud a' fő Pap, a' ki meg-kenetett a' szentségnek olajjával. (*f*) 5*Mós* 19:6.

26. Ha az a' gyilkos ki-menénd a' szabad városnak határából, a' mellybe szaladott vólt:

27. És találándja őtet a' vérnek közelebb-való attyafia a' szabad városnak határán kivül, és meg-öléndi az a'vérnek közelebb-való attyafia azt az ember-ölőt; nem lészen halálra méltó.

28. Mert a' szabad varosban kell laknia, míg meg-hal a' fő Pap: minekutánna pedig meg-haláud a' fő Pap; meg-térjen a' gyilkos az ő örökségének földébe.

29. És légyenek ezek tinéktek ítéletnek elrendelési a' ti nemzetségeitek szerént, minden lakó helyeitekben.

30. Valaki meg-öléndvalakit; (*g*) a' tanú-bizonyságoknak szavára ölje-meg a' gyilkost; mert tsak egy tanú nem lehet elég tanú egy ember ellen, hogy meg-haljon. (*g*) 5*Mós.* 17:6. 19:15

31. De ne végyetek a' gyilkostól váltságot, a' ki meg-érdemli, hogy meg-haljon; hanem meg halván meg-haljon.

32. Se pedig ne végyetek váltságot attól, a' ki szaladott a' szabad városba; hogy haza menne lákni az ő földébe, míglen meg-halna a' *fő* Pap.

33. Ekképpen nem fertéztetitek-meg azt a' földet, a' mellyben lejéndetek; mert ez illyen vér meg-fertéztetné azt a' földet: és az a' föld nem lészen tiszta a' vérnek miatta, a' melly ki-ontatott azon; hanem annak véré' ontása által, a' ki ki-ontotta azt.

34. Ne fertézteſsétek-meg azért a' földet, a' mellyben laktok, és a' mellyben én lakozom; Mert én vagyok az Úr, ki lakozom az Izráel' fiai között.

XXXVI. RÉSZ.

Leányi örökségekről-való törvény.

1 Járúlának pedig Móseshez az atyáknak Fejedelmei, a' Gilieád' fiainak nemzetségéből, melly *Gileád* a' Mákirnak, Manasse' fiának fia vala, a' Jósef fiainak nemzetségéből: és szóllának Móses előtt, és az Izráel' fiai attyainak Fejedelmei előtt;

2. És mondának: (*a*) Az én Uramnak megparantsolta az Úr, hogy adná azt a' földet örökségül az Izráel' fiainak sors által: egyetemben az én Úramnak meg-parantsoltatott az Úrtól, hogy a' mi atyánkfiának, a' Sélofhádnak örökségét adná az ő leányainak. (*a*) *Fell.* 27:1, 7.

3. Kik hogy-ha valakinek az Izráel' fiai közzül, más nemzetségnek fiainak adattatnak feleségül; el-szakasztatik az ő örökségek a' mi atyáinknak örökségektől, és adattatik az, azoknak nemzetségeknek örökségekhez, a' kikhez feleségül mennek; és a' mi örökségünk megkisebbedik.

4. És mikoron el-jövénd az Izráel' fiainak szabadságok' esztendeje; mindazáltal az ő örökségek, azoknak nemzetségének örökségekhez (*b*) szakad, a'kikhez feleségül mennek: és ekképpen a'mi atyáinknak nemzetségeknek örökségéből el-vétettetik azoknak örökségek. (*b*) 3*Mós.* 25:10.

5. Parantsola azért Móses az Iráel' fiainak az Úr' beszéde szerént, mondván: A' Jósef fiainak nemzetsége igazat szóll.

6. Ez, a' mit parantsolt az Úr Sélofhád' leányi felől, mondván: A' kikhez akarnak menni feleségül, azokhoz menjenek; de mindazáltal az ő attyoknak nemzetségének háza-népéből valókhoz menjenek feleségül.

7. Hogy el ne szakasztassék az Izráel' fiainak örökségek egygyik nemzetségtől, hogy más nemzetségnek adatnék; hanem az Izráel' fiai közzül ki-ki bírja az ő attyok' nemzetségének örökségét.

8. És minden leányzó, a' ki bíránd örökséget az Izráel' fiainak nemzetségi közzül, az ő attyának nemzetségének háza-népe közzül valóhoz menjen feleségül; hogy örökségül bírják az Izráel' fiai, ki-ki az ő attyoknak örökségét.

9. És ne száljon az örökség egygyik nemzetségről más nemzetségre; hanem az Izráel' fiainak mindenik nemzetsége az ő örökségéhez ragaszkodjék.

10. A' miképpen meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek; akképpen tselekedtek vala a' Sélofhád' leányai.

11. Mert a' Machláh, Tirsáh, és Hogláh, és Milcháh, és Nóáh, mind a' Sélofhád' leányai az ő attyok' báttyainak fiaikhoz mentek vala feleségül.

12. Azokhoz, *tudni-illik*, a' kik vóltanak a' Jó'sef fiának, Manassé' fiainak házok-népe közzül; és lőn azoknak örökségek, az ő attyok' nemzetségének háza-népéjé.

13. Ezek a' parantsolatok, és az ítéletek, mellyeket parantsolt az Úr Móses által az Izráel' fiainak, a' Moáb' mezőségén, a' Jordán mellett, Jérichó ellenébe.

Móses' negyedik Könyvének vége.

MÓSES' ÖTÖDIK KÖNYVE,

MELLY A' TÖRVÉNY' SUMMÁJÁNAK KÖNYVE.

Elöl-számláltatnak itt rövideden az Izráeliták között lett dolgok, és az Isten' törvényei, azoknak magyarázatjokkal egybe. Bé-foglaltatik pedig itt a' Ki-jöveteltől fogva a' negyvenedik esztendőnek két utólsó havainak históriája. Al. 1: v. 3.

I. RÉSZ.

A' pusztában az Izráelitákon esett dolgoknak, és a' hihetetlen nép' büntetetésének rövid elöl-beszéllése.

1 Ezek az ígék, mellyeket szóllott Móses az egész Izráelnek, a' Jordán vizén innét; a' pusztában, a' sík mezőségen, a' veres tenger' ellenébe, Párán, és Tófel, és Lábán, és Haseróth, és Dizabáb között.

2. Tizen-egy napi járó földön Hórebtől fogva a' Seir' hegyének útán Kádes-Barneáiglan.

3. Lőn pedig negyvenedik esztendőben, tizen-egygyedik hónapban, a' hónapnak első napján, szólla Móses az Izráel' fiainak, mind a' szerént, a' mint parantsolt vala az Úr ő-nékie azok felől.

4. Minekutánna meg-verte vólna Sihont, az Emoréusoknak (*a*) Királyját, a' ki lakik vala Hesbonban: és Ogot, a' Básánnak Királyját Edreiben, a' ki lakik vala Astharótban. (*a*) 4 *Mós.* 21: 24. 35.

5. A' Jordán' vizén innét Moábnak földén, kezdé Móses magyarázni a' törvényt, mondván:

6. A' mi Urunk Istenünk szóllott minékünk a' Horeb' hegyén, ezt mondván: Elég tinéktek, hogy ez ideig laktatok ez' hegy alatt.

7. Térüljetek, indúljatok útra, és menjetek az Emoréusok' hegyére, és annak minden szomszéd vidékire, a' mezőségre, és a' hegyes völgyes földre: és Dél felé, és a' tengernek partjaira; a' Kananéusok' földére, és a' Libánusra, mind az Eufrátes nevü nagy folyó-vízig.

8. Imé a' földet, a' melly előttetek vagyon, néktek adtam: menjetek-bé, és bírjátok azt a' földet, mellyről meg-esküdt az Úr ti atyáitoknak, Ábrahámnak, (*b*) I'sáknak és Jákóbnak, hogy azt jövendőre nékiek adná, és ő utánnok az ő magvoknak. (*b*) 1 *Mós.* 15: 18. 26: 9.

9. És szóllottam vala tinéktek abban az időben, ezt mondván: (*c*) Nem viselhetlek önnön magam titeket. (*c*) 2 *Mós.* 18: 18 *v.* 12.

10. A' ti Uratok Istentek meg-sokasitott titeket el-annyira, hogy olly sokan légyetek ti most, mint az égnek tsillagi.

11. A' ti atyáitoknak Ura Istene, sokasitson-meg titeket ezerszerte-is inkább, hogy nem mint most vagytok: és áldjon-meg titeket, a' miképpen ígéretet tett ti néktek.

12. Miképpen viselhetem-el én magam a' ti dolgaitokat, és a' ti terheteket, és a' ti törvény-kezésteket?

13. Adjatok közzületek bőlts embereket, és értelmeseket, és a' ti nemzetségtek között esméreteseket, kiket tiszt-viselőkké tégyek ti előttetek.

14. És

14. És felelétek énnékem, 's mondátok: jó dolog, a' mit mondál, hogy miveljük azt.

15. Válaſztván annakokáért a' ti nemzetségteknek fejeit, bölts embereket, és esmérete-ket; őket Fejedelmekké (*d*) tévém előttetek, ezeredesekké, ſzázadosokká, ötvenedesekké, tizedesekké, és a' ti nemzetségtek között-való tiſzt-tartókká. (*d*) 2*Mós.* 18: 25.

16. És meg-parantsolám az időben a' ti Bíráitoknak, mondván: Hallgaſsátok a' ti atyátokfiainak ügyöket, (*e*) és ítéljetek igazat a' férjfiú között, és az ő attyafia között, a' jövevény között-is. (*e*) *Ján.* 7: 24.

17. (*f*) Ne légyetek ſzemély-válogatók az ítéletben: a' mint a' kitsinyt, úgy a' nagyot-is meghallgaſsátok: ne féljetek senki ſzemélyétől; mert az ítélet az Iſtené: a' mi pedig nehéznek tettſzik tinéktek, én előmbe hozzátok, és én meg-hallom azt. (*f*) *Al.* 16: 19. 3*Mós.* 19: 15.

18. És meg-parantsoltam tinéktek az időben mindeneket, a' mellyeket kellene tselekednetek.

19. El-indúlván pedig a' Hóreb' hegyétől, mind el-jártuk ama' nagy, és rettenes puſztát, a' mellyet láttatok, az Emoréusok' hegyének útán, a' miképpen parantsolta vólt a' mi Urunk Iſtenünk minékünk; és végre jutánk Kádes-Barneához.

20. És meg-mondám tinéktek: El-jutottatok ſzinte az Emoréusok' hegyéig, mellyet a' mi Urunk Iſtenünk ád minékünk.

21. Imé meg-adta tenéked a' te Urad Iſtened azt a' földet; menj-fel, bírjad azt, a' miképpen meg-mondotta a' te atyáidnak Ura Iſtene tenéked: Ne félj, és meg-ne rettenj.

22. Járúlátok pedig én hozzám mindnyájan ti, és mondátok: Botsáſsunk embereket mi előttünk, és kémleljék-meg minékünk azt a' földet, és beſzélljék-meg minékünk a' dolgot, és az útat, a' mellyen fel-menjünk, és a' városokat, a' mellyekbe menjünk.

23. Melly dolog tettſzék énnékem, és válaſzték ti közzületek tizen két embereket, minden nemzetségből egy egy embert.

24. Kik el-indúlván (*g*) fel-mentek arra a' hegyre, és mentek az Eskol' völgyéig, és meg-kémlették azt *a' földet.* (*g*) 4*Mós.* 13: 23-24.

25. És hoztak az ő kezekben annak a' földnek gyümöltsében: és meg-beſzélették minékünk a' dolgot, és mondának: Jó az a' föld, a' mellyet a' mi Urunk Iſtenünk ád minékünk.

26 És mindazáltal nem akarátok fel-menni; hanem ellene tusakodátok a' ti Uratok' Iſtentek' beſzédének.

27. És zúgolodátok a' ti sátoritokban, mondván: Mivelhogy gyülölt minket az Úr, azért hozott-ki minket Egyiptomnak földéből; hogy adna minket az Emoréusnak kezébe, hogy elveſztene minket.

28. Hová mennénk-fel mi? A' mi atyánkfiai meg-rettentették a' mi ſzíveinket, mondván: Az a' nép nagyobb, és ſzálasabb mi nálunknál: a' városok nagyok, és az égig rakattattak *ezeknek erősségeik*: még Anakimok' fiait-is láttunk ott

29. Akkor mondottam néktek: Ne rettegjetek, és ne féljetek azoktól,

30. A' ti Uratok Iſtentek léſzen, a' ki előttetek mégyen, ő hadakozik ti érettetek mindenestől fogva, úgy, a' miképpen tselekedett véletek Égyiptomban a' ti ſzemeitek előtt.

31. És miképpen a' puſztában, holott láttad, hogy hordozott tégedet a' te Urad Iſtened; miképpen hordozni ſzokta az ember az ő fiát, mind az egéſz úton, a' mellyen jártatok, míglen jutnátok ez' helyre.

32. Mindazáltal nem hivétek a' ti Uratoknak Iſtenteknek.

33. (*h*) A' ki előttetek jár vala az úton, hogy helyet rendelne tinéktek, a' holott tábort járnátok, tűzben éjjel; hogy meg-mutatná néktek az útat, a' mellyen járnátok, és felhőben nappal. (*h*) 2*Mós.* 13: 21.

34. Meg-hallá pedig az Úr a' ti beſzédeteknek ſzavát; és meg-haraguvék, és meg-eskűvék mondván:

35. E' gonoſz nemzetségből-való emberek közzül, egy-is nem látja azt a' (*i*) jó földet, melly felől meg-esküdtem; hogy jövendőre adnám a' ti atyáitoknak. (*i*) 4*Mós.* 14: 23. *Sól.* 95: 11.

36. Kálebtől, a' Jefunné fiától meg-válva; mert ő meg-látja azt, és őnéki adom azt a' földet, a' mellyet tapodott, és az ő fiainak; annakokáért, mert tökélletes vólt az Úr' után-való járásában.

37. (Még én reám-is meg-haragúvék az Úr ti miattatok, ezt mondván: (*k*) Te ſem mégy oda bé. (*k*) 4*Mós.* 20: 12. *Al.* 3: 25. 34: 4.

38 Jósué a' Nún' fia, a' ki áll te előtted, ő mégyen-bé oda; azért őtet bíztaſsad, mert ő oſztja el azt a' földet az Izráelnek örökségül.)

39. A' ti kitsinkéitek pedig, a' kikről ſzóllátok, hogy prédára valók léſznek: és a' ti fiaitok, a' kik nem tudnak moſt ſem jót, ſem gonoſzt; azok mennek-bé oda: őnékiek adom azt, ők bírják azt.

40. Ti azért meg-térvén menjetek a' puſztába, a' veres tengernek útán.

41. És

41. És azt felelétek, és azt mondátok énnékem: (*l*) Vétkeztünk az Úr ellen, mi fel-mégyünk, és hadakozunk mind a' ſzerént, a' mint parantsolta minékünk a' mi Urunk Iſtenünk: és mindnyájan el-kéſzülétek hadakozó fegyverekkel, és kéſzek valátok fel-menni arra a' hegyre.

(*l*) 4*Mós.* 14: 40.

42. Monda pedig az Úr énnékem: Mond-meg ő-nékiek: Ne menjetek-fel, és ne hartzoljatok; mert nem vagyok közöttetek, hogy meg-ne veretteſsetek a' ti ellenségeitektől.

43. És ezeket mondám tinéktek, és nem fogadátok; sőt inkább ellene tusakodátok az Úr' beſzédének, és vakmerőképpen fel-menétek a' hegyre.

44. Annakutánna ki-jöve az Emoréus, a' ki lakik vala azon a' hegyen, ti előtökbe, és megkergetének titeket nem külömben, mint a' méhek ſzoktak tselekedni: és vágának titeket Seirben mind Hormáiglan.

45. És meg-térvén onnét, sírátok az Úr előtt, és nem hallgatá-meg az Úr a' ti ſzótokat, és nem figyelmeze a' ti beſzédetekre.

46. És lakátok Kádesben sok napiglan, a' napoknak ſzámok ſzerént, mellyekben *másutt* laktatok.

II. RÉSZ.

A' puſztában, kiknek földöket vólt ſzabad, és nem ſzabad el-foglalniok az Izráelitáknak.

1 Annakutánna meg-térvén menénk ama' puſztába a' (*a*) veres tengernek útán, a' miképpen ſzóllott vala énnékem az Úr: és meg-kerültük a' Seir' hegyét sok napokig. (*a*) 4*Mós* 14:25.

2. Azután ſzólla az Úr énnékem illyen-képpen:

3. Eléggé kerültétek ez' hegyet; térüljetek Éjſzak felé.

4. És a' népnek parantsold-meg mondván: (*b*) Ti majdan által-mentek a' ti atyátokfiainak, az Ésau fiainak határokon, a' kik lakoznak Seirben: jóllehet tartanak ti tőletek; mindazáltal meg-láſsátok, hogy őket meg-ne bántsátok.

(*b*) 4*Mós.* 20: 14-21.

5. Ne ingereljétek őket; mert nem adok az ő földökben tinéktek tsak egy talp nyomdoknyit-is; mert örökségül Ésaunak adtam a' Seir' (*c*) hegyét. (*c*) 1*Mós.* 36: 8.

6. Ételt pénzen végyetek ő tőlök, hogy egyetek, és még vízet-is pénzen végyetek ő tőlök, hogy igyatok.

7. Mert a' te Urad Iſtened meg-áldott tégedet a' te kezeduek minden munkájában, és jól tudja, hogy e' nagy puſztán járſz: immár negyven eſztendőtől fogva a' te Urad Iſtened vólt te veled, és semmi nélkül nem ſzükölködtél.

8. És által-menénk a' mi atyánkfiai között, az Ésau' fiai között, kik lakoznak vala Seirben, a' puſztának útán Elathtól, és Esiongábertől fogva. El-térülvén pedig által-menénk a' Moáb' puſztájának útára.

9. És monda az Úr énnékem: Ne hadakozzál a' Moáb (*d*) ellen, és ne ingereljed őtet haddal; mert nem adok az ő földében tenéked semmi örökséget; mert a' Lót' fiainak adtam az Art örökségül. (*d*) 1*Mós.* 19. 37.

10. (Emimek laktak abban annak előtte, nagy nép, sok, és magas, mint az Anakimok.

11. Oriásoknak állíttatnak vala azok-is, mint az Anakimok; és a' Moábiták hívták őket Emimeknek.

12. A' Seirben pedig laktanak Hórimok az (*e*) előtt, kiket az Ésau' fiai ki-üztek; és el-veſztették őket az ő ſzínek elől, és azoknak helyekben laktak; a' miképpen tselekedék Izráel-is az ő örökségének földében, a' mellyet adott nékiek az Úr.) (*e*) 1*Mós.* 36: 30.

13. Most keljetek-fel, és menjetek által a' Záred' patakán; és által-menénk a' Záred' patakán.

14. Az időtől fogva pedig, hogy el-indúltunk Kádes-Barneatól, miglen által menénk a' Záred' patakán, harmintz-nyóltz eſztendők tőltek-el; miglen mind meg-emészteték a' hadakozó férjfiaknak nemzetségek a' táborból, a' mint megesküdt vala az Úr nékiek.

15. Ennek-felette az Úrnak keze-is vala ő rajtok; hogy el-veſztené őket a' táborból, miglen mindeneſtől meg-emészteténének.

16. Minekutánna pedig meg-halván meg-emészteték vólna mind a' hadakozó férjfiak a' nép közzül:

17. Szólla akkor az Úr énnékem, ezt mondván:

18 Ma te által-mégy Moábnak határán Ar felé.

19. És mikor közel jutſz az Ammon' fiaihoz, meg-ne háborgaſsad őket, ne-is ingereljed őket; mert (*f*) nem adok tenéked az Ammon' fiainak földökből semmit örökségül: mert a' Lót' fiainak adtam azt örökségül.

(*f*) 1*Mós.* 19: 37-38.

20. Oriások' földének tartották azt-is; Oriások laktak azon régenten, kiket az Ammoniták Zanzummimoknak hívtak.

21. Ez a' nép nagy, ſok, és magas vala, mint az Anakimok, és ki-veſztette őket az Úr azoknak ſzínek elől: és bírták őket, és laktanak az ő helyekben.

22. A'

22. A' miképpen tselekedett az Ésau' fiaival-is, kik Seir' *begyén* laknak, kiknek színek előll el-veszté a' (*g*) Horéusokat; hogy az ő örökségeket bírván laknának azoknak helyekben, mind e' mai napiglan. (*g*) 1*Mós.* 21: 24-27.

23. Az Avéusokat-is, a' kik laknak vala Házerimben mind Azáig, a' Káftorim' nemzetségi, a' kik ki-jöttek vólt Káftorból, el-veszték, és lakának az ő helyekben.)

24. Keljetek-fel azért, indúljatok, költözzetek-által az Arnon' patakán, (*h*) láfsad: *ímé* kezedbe adtam a' Sihont, Hesbonnak Királyját, az Emoréust, és annak földét, foglald-el, és hadakozzál ő ellene. (*h*) *Bír.* 11: 23-24.

25. E' mai napon kezdem tenéked ezt adni, hogy féljenek, és rettegjenek te előtted minden népek, kik az ég alatt vagynak: és fognak te előtted félni, és rettegni, valakik a' te híredet hallják.

26. (*i*) Ezokáért követeket küldék a' Kedemóth' puszтából, a Hesbonbéli Sihon Királyhoz, békefséges beszéddel ezt izenvén:

(*i*) 3*Mós.* 21: 21. *'s a't. Bír.* 11: 19.

27. Hadd menjek által a' te földeden, tsak az ország' útán mégyek, nem hajlok sem jobbra, sem balra.

28. Eleséget pénzen adj énnékem, hogy egyem; vizet-is pénzen adj énnékem, hogy igyam: tsak gyalog mégyek-által.

29. A' miképpen tselekedtek én velem az Ésau' fiai, a' kik lakoznak Seirben, és a' Moábiták, a' kik Arban laknak; míglen által-költözöm a' Jordán' vizén arra a' földre, mellyet a' mi Urunk Istenünk ád minékünk:

30. De nem akará a' Hesbonbéli Sihon Király, hogy által-mennénk az ő földén; mert meg-keményítette vólt a' te Urad Istened az ő lelkét, és engedetlenné tette az ő szívét; hogy adná őtet a' te kezedbe, a' mint most nyilván látod.

31. Monda pedig az Úr énnékem: (*k*) Láfsad, ímé te bírtokodba kezdettem adni a' Sihont, és az ő földét: foglald-el azt örökségül, hogy az ő földe örököd légyen. (*k*) *Ámós.* 2: 9-10.

32. Annakokáért ki-jöve Sihon mi elönkbe minden népével egyetembe Jáhásba, hogy velünk meg-vívna.

33. (*l*) De a' mi Urunk Istenünk adá őtet a' mi kezünkbe, és le-vágánk őtet, és az ő fiait minden népével egyetembe: (*l*) *Al.* 29: 7-8.

34. Meg-vevénk minden ő városit-is azon időben, és el-rontottuk azokat mind; sem férjfiakat, sem aszszonyi-állatokat, sem a' kitsinkéket nem hagytuk elevenen.

35. De mindazáltal a' barmokat prédára vettettük közöttünk, a' városokbéli ragadományokkal egyetembe, mellyeket meg-vettünk vala.

36. Aroertől (*m*) fogva, melly vagyon az Arnon' patakának partján, és a' völgyben-való várostól fogva mind Gileádig, egy város sem vólt, melly meg-menekedett vólna mi előttünk: Mind azokat a' mi Urunk Istenünk adta a' mi bírtokunkba. (*m*) *Jós.* 12: 2.

37. De mindazáltal az Ammon' fiainak földére nem mentél, *tudni-illik*, a' Jabbók patak' mentébe-való egész földre; sem a' hegyen-való városokra; sem pedig azokra a' helyekre, a' mellyektől a' mi Urunk Istenünk meg-tiltott.

III. RÉSZ.

Az Og Király ellen-való diadalom, és a' meg-vett földnek el-osztatása: Móses nem mégyen bé az igért földre.

1 Meg-térvén pedig (*a*) fel-menénk a' Básán útán, és ki-jöve mi elönkbe a' Básánbéli Og Király minden ő népével egyetembe, hogy meg-hartzolna mi velünk Edreiben.

(*a*) 4*Mós.* 21: 33.

2. De az Úr monda énnékem: Ne félj tőle; mert te kezedbe adtam őtet minden ő népével, és földével egyetembe: és úgy tselekedjél ő vele, (*b*) a' mint tselekedtél Sihonnal, az Emoréusok' Királyjával, ki Hesbonban lakik vala.

(*b*) 4*Mós.* 21: 14.

3 Kezünkbe adá annakokáért a' mi Urunk Istenünk a' Básánbéli Og Királyt-is, minden ő népével egyetembe: és annyira meg-verénk őtet, hogy egy sem maradna elevenen bennek.

4. Azon időben meg-vevénk minden ő városit: Nem vólt tsak egy város-is mellyet meg-nem vettünk vólna ő tőlök: hatvan városokat Argóbnak (*c*) minden tartományát, a' Básánbéli Og Királynak országában. (*c*) 1*Kir* 4: 13.

5. Ezek pedig a' városok mind meg-valának erősítve magas kő-falakkal, kapukkal, és zárokkal, egyéb kő-fal nélkül-való sok városoktól meg-válva.

6. Mellyeket el-rontánk, a' mint tselekedtünk vala a' Hesbonbéli Sihon Királlyal, el-rontván minden várost, és le-vágván férjfiakat, aszszonyi-állatokat, és a' kisdedeket.

7. De minden barmokat, és a' városoknak minden ragadományait el prédálánk magunknak.

8. El foglalánk annakokáért az időben ezt a' földet az Emoréusoknak két Királyoknak kezekből, melly a' Jordán' vizén innét vala, az Arnon pataktól fogva Hermonnak hegyéig.

9. (A' Sídon városbéliek, a' Hermont Sirjonnak, és az Emoréusok Senirnek hívják.)

10. A' sík-mezőségnek minden városait, és az egész Gileádot, és a' Básánt mindeneſtől fogva Salkáig, és Edreiig, mellyek a' Básánbéli Og Király' országának városai vóltak.

11. Mert tsak egyedül a' Básánbéli Og Király maradott volt a' több Oriások közzül: Imé az ő ágya vasból tsináltatott ágy, melly nem-de nem itt Rabbátban az Ammon' fiainál vagyon-é? mellynek hoſzſzasága, férjfiúi könyöknek mértéke ſzerént, kilentz sing; ſzéle pedig négy sing.

12. Azt pedig a' földet, mellyet (*d*) akkor örökségül meg-vettünk vala, Aroértől fogva, melly vagyon az Arnon patak mellett; és a Gileád' hegyének hason-felét, és annak városait adám a' Rúben', és Gád' nemzetségeinek. (*d*) 4*M.*32:35.

13. A' Gileádnak pedig maradékját, és az egész Básánt, az Og *Királynak* országát adám a' Manaſſe' fél-nemzetségének, az Argóbnak minden tartományát egész Básánnal egyetembe, melly Oriások' földének hívattatik vala.

14. A' Jair, Manaſsénak fia el-foglalá Argóbnak egész tartományát, a' Geſsuriták' és Mahakátiták' határáig: és nevezé azokat a' Básánnal egygyütt az ő nevéről, Jair' faluinak mind e' mai napiglan.

15. Továbbá Mákirnak (*e*) adtam Gileádnak *meg-maradott részét.* (*e*) 4*Mós.* 32: 40.

16. A' Rúben' és a' Gád' nemzetségeinek pedig adtam, Gileádtól fogva Arnonnak patakáig, a' víz között-való földet határával egybe, a' Jabbók patakáig, melly az Ammon fiainak határok.

17. A' lapátzot-is, és a' Jordán' vizét határával egybe, Kinnerettől fogva a' lapátznak tengeréig, *tudni-illik* a' Sós tengerig, a' Fásga *hegy* álatt-való forrásokig, Nap-kelet felé.

18. És (*f*) parantsolék akkor tinéktek, és mondék: A' ti Uratok Iſtentek adja tinéktek ezt a' földet, hogy bírjátok azt: Fel-fegyverkezvén annakokáért, menjetek-által az Izráel' fiai előtt, a' ti atyátokfiai előtt, valamennyin hadakozásravalók vagytok. (*f*) 4*Mós.* 32: 20-24.

19. Tsak a' ti feleségeitek, és a' ti kitsinkéitek, és á' ti barmaitok (mert tudom, hogy sok barmaitok vagynak,) maradjanak a' ti várositokban, mellyeket én tinéktek adtam.

20. Míglen nyúgodalmat adánd az Úr a' ti atyátokfiainak, miképpen tinéktek; hogy bírhaſsák ők-is a' földet, mellyet a' ti Uratok Istentek ád ő nékiek a' Jordánon túl; azután térjetek ismét hátra, ki-ki az ő örökségébe, mellyet néktek adtam.

21. Jósuénak-is (*g*) parantsolék az' időben, és mondék: Szemeiddel látod mind azokat, mellyeket tselekedett a' ti Uratok Iſtentek ama két Királyokkal; akképpen tselekeſzik az Úr minden orſzágokkal, a' mellyekre által-mégy.

(*g*) 4*Mós.* 27: 18.

22. Ne féljetek tőlök; mert a' ti Uratok Istentek léſzen, a' ki ti érettetek hadakozik.

23. Könyörgék-is az Úrnak az időben, illyenképpen:

24. Uram Iſten! te kezdetted meg-mutatni a' te ſzolgádnak a' te nagyságodat, és a' te hatalmas kezedet. (*h*) Mert kitsoda az Iſten, vagy mennyben, vagy földön, a' ki követhetné a' te tselekedeteidet, és a' te erősségedet?

(*h*) *Sólt.* 89: 7-8-9.

25. Engedd-meg, kérlek, hogy menjek-által, és láſsam ama' jeles földet, melly a' Jordánon túl *vagyon*, és ama' jeles hegyet, és a' Libánust.

26. (*i*) Meg-haragudt vala pedig az Úr én reám ti miattatok; annakokáért nem hallgata-meg, hanem ezt mondá az Úr énnékem: *Légyen* elég ez tenéked: Ne ſzóllj énnékem többet ezután e' dolog felől. (*i*) *Fell.* 1: 37.

27. Menj-fel a' Pisga (*k*) *hegynek* tetejére, és emeld fel a' te ſzemeidet Nap-nyúgot-felé, és Éjſzak felé, Dél felé, és Nap-kelet felé, és lásd-meg a' te ſzemeiddel; mert nem mégy-által a' Jordánon. (*k*) 1*Mós.* 24: 1-6. *v.* 17.

28. Hanem parantsold-meg Jósuénak, és bátorítsd-meg őtet, és erősítsd-meg őtet; mert ő mégyen-által a' nép előtt, és ő adja bírtokok alá a' földet, a' mellyet látándaſz.

29. És *úgy* telepedénk-meg e' völgyben, melly a' Beth-Peor' ellenében *vagyon.*

IV. RÉSZ.

Intés a' Törvényhez-való engedelemre: Szabadsági városok.

1 Mostan azért óh Izráel! hallgasd-meg a' (*a*) parantsolatokat, és az ítéleteket, mellyekre én tanítlak titeket, hogy a' ſzerént tselekedjetek, és élheſsetek, és bé-meheſsetek a' földre, és bírhaſsátok azt, mellyet a' ti atyáitoknak Ura Iſtene ád tinéktek. (*a*) 3*Mós.* 19: 37. 20: 8. 22: 31.

2. Ez ígéhez, mellyet én parantsolok tinéktek, (*b*) ſemmit ne tégyetek, semmit se végyetek-el abból: hogy meg-őrízzétek a' ti Uratoknak Iſtenteknek parantsolatit, mellyeket én parantsolok tinékted. (*b*) *Al.* 12: 32. *Péld.* 30: 6.

3. (*c*) Szemeitekkel láttátok, a' mit tselekedett az Úr a' Bál-Peorért; mert minden embert, valaki indúlt vala a' Bál-Peor után, el-veſzte a' te Urad Iſtened te közzüled (*c*) 4*Mós.* 25: 4. *Jós* 22: 17.

4. Ti pedig, valakik a' ti Uratokhoz Istentekhez ragaszkodtatok; e' mái napig mindnyájan éltek.

5. Meg-láfsátok; én meg-tanítottalak titeket e' parantsolatokra, és ítéletekre, a' mint megparantsolta énnékem az én Uram Istenem, hogy úgy tselekedjetek azon a' földön, a' mellyre bémentek, hogy örökségül bírjátok azt.

6. Annakokáért meg-őrízzétek *azokat*, és a' *szerint* tselekedjetek; mert a' ti bőltseségtek, és értelmetek e' *léfzen* a' népek előtt, kik hallván mind e' parantsolatokat, ezt fogják mondani: Bizonyára bőlts ez a' nép, értelmes és nagy.

7. (*d*) Mert mitsoda nagy nemzetség *vagyon olly*, mellyhez ollyan közel *vólna* az Isten, mint a' mi Urunk Istenünk mi hozzánk mindenekben, a' mellyekért fegítségül hívjuk őtet?

(*d*) *Al.* 26: 19.

8. És mellyik *vólna* az a' nagy nép, a' mellynek illyen rend-tartási és igaz törvényi *vólnának*, mint ez egéfz Törvény, mellyet én ma adok ti előtökbe?

9. De óltalmazd-meg magadat, és őrízd-meg a' te lelkedet nagy fzorgalmatofsággal, ne felejtkezzél-el azokról a' dolgokról, a' mellyeket láttak a' te fzemeid: és el ne távozzanak a' te fzívedből tellyes életedben: és (*e*) meg-tanítsad azokra a' te fiaidat, és a' te unokáidat.

(*e*) *Al.* 6: 7. 11: 19.

10. *El ne felejtkezzél* a' napról, a' mellyen állottál a' te Urad Istened előtt a' Hóreb' *hegyén*, mikor az Úr azt hagyta vólna énnékem: Gyűjtsed egybe énnékem a' népet, hogy fzámláljam eleikbe az én befzédimet, mellyeket meg-tanúljanak, és engemet féljenek tellyes életekben; míglen e' földön élnek, és az ő gyermekeiket *azokra* meg-tanítsák.

11 (*f*) Annakokáért elől-járúlátok, és meg, állátok a' hegy alatt; a' hegy pedig tűzzel ég vala mind az égnek közepéig, *melly hegyen* fetétség, köd, és homályofság vala. (*f*) 2*Mós.* 19: 20.

12. És fzólla az Úr tinéktek a' tűznek közepéből: az ő befzédének fzavát ti-is halljátok vala; de *femmi* ábrázatot nem láttok vala, a' fzózattól meg-válva.

13. És ő meg-jelenté tinéktek az ő Szövetségét, mellyet parantsola, hogy meg-tartanátok, *tudni-illik*, ama' tíz ígéket, mellyeket két kő-táblákra íra.

14. Énnékem-is parantsola az Úr azon időben, hogy meg-tanítanálak titeket a' parantsolatokra, és az ítéletekre; hogy akképpen tselekednétek azon a' földön, mellyre által-mentek, hogy bírjátok azt.

15. Oltalmazzátok annakokáért fzorgalmatosan a' ti leikeiteket; mert femmi hasonlatosságot nem láttatok a' napon, mellyen tinéktek fzóllott az Úr a' tűznek közepéből a' Hóreb*nek hegyén*.

16. Hogy meg ne fertézteffétek magatokat, tsinálván magatoknak valami faragott képet, avagy valami bálványnak ábrázatját, *az-az*, férfiúnak, avagy afzfzonyi-állatnak képét.

17. *Avagy* a' földi akárminémű lelkes állatnak, és az égen repeső madárnak képét.

18. *Avagy* a' földön tsúfzó-máfzó akárminémű állatnak, és a' föld alatt a' vízben lakozó akárminémű halnak hasonlatofságát.

19. Se pedig fel ne emeljed a' te fzemeidet az égbe, hogy látván *ott* a' Napot, és a' Hóldat, és a' tsillagokat, (*g*) az égnek minden feregeit, meg ne tsalattaffál, és meg ne hajtsad magadat azoknak, és ne tifzteljed azokat, mellyeket a' te Urad Istened közlött minden népekkel, kik az egéfz ég alatt vagynak. (*g*) 1*Mós.* 2: 1.

20. Titeket pedig az Úr magához fogadott, és ki-hozott titeket a' vas kementzéből, *az-az*, Égyiptomból, hogy légyetek ő-nékie (*h*) örökös népe, miképpen e' mai napon *vagytok*.

(*h*) 2*Mós.* 19: 5.

21. De az Úr (*i*) meg-haraguvék én reám ti miattatok, és meg-esküvék azon, hogy a' Jordánon által nem mennék; és hogy arra a' jeles földre nem mennék, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked örökségül. (*i*) *Fell.* 1: 37.

22. En azért meg-halok e' földön, és által nem mégyek a' Jordánon; ti pedig által-mentek *azon*, és azt a' jeles földet bírjátok.

23. Meg-láfsátok, hogy a' ti Uratoknak Istenteknek fzövetségéről, a' mellyet tett ti veletek, valamiképpen el ne felejtkezzetek, tsinálván magatoknak faragott képet, vagy akárminémű állatnak ábrázatját; a' miképpen meg-parantsolta tenéked a' te Urad Istened.

24. Mert a' te Urad Istened meg-emésztő (*k*) tűz, Erős bofzfzú-álló *Isten*.

(*k*) *Al.* 9: 3. *Sid.* 12: 29.

25. Mikoron *azért* fiakat és unokákat nemzefz, és meg-vénhedtek azon a' földön; ha megfertéztetitek magatokat, bálványt tsinálván, akárminémű állatnak képére, és *ekképpen* gonoszt tselekedéndefz a' te Uradnak Istenednek fzemei előtt, haragra ingerelvén őtet:

26. Bizonyságúl hívom ti ellenetek e' mai napon

napon a' mennyet, és a' földet, hogy hamarsággal el-veszvén el-vesztek a' földről, a' mellyre által-mentek a' Jordánon, hogy azt bírjátok: nem laktok sok ideig azon; hanem minden kétség nélkül el-vesztek róla.

27. És az Ur (*l*) széllel hint titeket a' népek' közibe, és szám szerént kevesen maradtok-meg a' népek között, a' kik közzé az Úr viszen titeket.

(*l*) *Al.* 28 62. 64.

28. És szolgáltok ott azoknak az Isteneknek, kiket emberi kéz tsinált, *tudni-illik*, fának (*m*) és kőnek, kik nem látnak, sem hallanak, sem esznek, sem illatoznak. (*m*) *Sólt.* 115: 4.

29. Hogy-ha pedig onnét meg-keresed a' te Uradat Istenedet; *tehát* meg-találod *ötet*, ha tellyes szívedből és tellyes lelkedből keresénded ötet.

30. Mikoron nyomorúságban lejéndesz, és te reád szállanak mind ezek az-utólsó időkben; ha meg-téréndesz a'te Uradhoz Istenedhez, és engedelmes lejéndesz az ő szavának.

31. (Mert irgalmas Isten a' te Urad Istened,) nem hágy-el tégedet, sem el nem veszt, sem el nem felejtkezik a' te atyáidnak Szövetségéről, mellyről meg-esküdt ő-nékiek.

32. Mert tudakozzál mostan' a' régi időkről, a' mellyek vóltak te előtted, a' naptól fogva, hogy az Isten teremtette az embert e' földön, és az égnek *egygyik* szélétől fogva a' *másik* széléig, ha lett-é valaha e' nagy dologhoz hasonló, avagy ha hallattatott-é valaha illyen *dolog*?

33. Nem-de hallotta-é valamelly nemzetség a' tűznek közepéből szólló Istennek szavát, a' miképpen hallottad te; mindazáltal élt vólna?

34. Avagy mivelte-é ezt *valamelly* Isten, hogy el-menne, és választana magának népet *valamelly* nemzetség közzül, kísértetekkel, bizonyságokkal, tsudákkal, haddal, hatalmas kézzel, ki-nyújtott karral, és rettenetes tselekedetek által; miképpen tselekedte mind ezeket ti érettetek a' ti Uratok Istentek Égyiptomban szemeitek' láttara?

35. *Tsak* tenéked mutattatott ez meg, hogy tudnád valóba az Urat tsak egyedül Istennek lenni, *és hogy* ő kivülötte (*n*) nintsen több *Isten*.

(*n*) *Al.* 32: 39. *Ésa.* 45: 5, 18, 22. *Márk.* 12: 29, 30.

36. Az égből hallattatta te veled az ő szavát, hogy tanítana tégedet: a' földön pedig mutatta tenéked amaz ő nagy tüzét, mikor az ő beszédét hallottad a' tűz' közepéből.

37. És mivelhogy szerette a' te atyáidat, választotta az ő magvokat ő utánnok, és (*o*) ki-hozott tégedet az ő ortzája előtt Égyiptomból az ő nagy erejének általa. (*o*) 2 *Mós.* 13: 3, 9, 14.

38. Hogy ki üzne felette nagy népeket, és náladnál erősebbeket te előled; hogy tégedet bévinne és adná tenéked az ő földöket örökségül, miképpen e' mái napon *látod*.

39. Tudjad annakokáért e' mai napon, és szívedben tartsad: Hogy tsak az Úr az *igaz* Isten, mind fenn mennyben, mind alatt e' földön, és nintsen ő kivülötte *más Isten*.

40. És tartsd-meg az ő szerzésit, és az ő parantsolatit, a' mellyeket én parantsolok ma tenéked; hogy jól légyen tenéked dolgod, és a' te fiaidnak te utánnad minden időben, és hogy meg-hoszszabbítsad életedet azon a' földön, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked.

41. (*p*) Akkor választa Móses három városokat a' Jordánon innét Nap-kelet felé. (*p*) 4 *Mós.* 35: 6, 14.

42. Hogy oda szaladna az olly gyilkos, a' ki tudatlanságból felebarátját meg-ölte vólna, ki az előtt ötet nem gyülölte vólna: hogy futna, *mondom*, azok közzül egybe, és élne.

43. *Tudni-illik* (*q*) Bésert a' pusztában, a' Rúbenitáknak tér-földökön: és Rámotot Gileádban, a' Gáditáknak *földén*: és Gólánt Básánban, a' Manasséknek *földén*. (*q*) *Jós.* 20: 8.

44. Ez annakokáért a' Törvény, mellyet Móses az Izráel' fiai' eleikbe ada.

45. Ezek a' bizonyság-tételek, *ezek* a' parantsolatok, és az ítéletek, mellyeket Móses az Izráel' fiainak szólla, mikor Égyiptomból kijöttek vólna.

46. A' Jordánon innét a' völgyben, Beth-Péornak ellenébe, a' Hesbonbéli Sihonnak, az Emoréusok' Királyjának földében, kit meg-vert vala Móses az Izráel' fiaival egybe, mikor Égyiptomból ki-jöttek vólna.

47. És el-foglalák az ő földét, és a' Básánbéli Og Királynak földét, az Emoréusoknak két Királyjainak *földöket*, kik a' Jordánon innét Nap-kelet felől *lakoznak vala*.

48. Aroertől fogva, melly az Arnon' patakának partján vagyon, a' Sion' hegyéig, melly a' Hermon.

49. És minden mezőséget a' Jordánon innét Nap-kelet felé, a' pusztának tengeréig, a' Pisga *hegy* alatt-való forrásokig.

V. RÉSZ.

A' Tiz parantsolat ki-adatik: Intés az engedelmességre.

1 És szóllítá Móses az egész Izráelt, és monda nékiek: Hallgasd-meg Izráel a' parantsolatokat

tokat és az ítéleteket, mellyeket én ma a' ti hallástokra szóllok; tanúljátok-meg azokat, és őrizzétek-meg, tselekedvén azokat.

2. A' mi Urunk Istenünk (*a*) Szövetséget tett mi velünk a' Horeb' *hegyén.* (*a*) 2*Mós.* 19:5.

3. Nem *tsak* a'mi atyáinkkal tette az Úr e' Szövetséget; hanem mi velünk-*is*, kik itt vagyunk, és kik e' mái napon mindnyájan élünk.

4. Színről színre szóllott ti veletek az Úr a' hegyen, a' tűz' közepéből.

5. (En pedig állok vala akkor az Úr között, és ti közöttetek, hogy meg-jelenteném tinéktek az Úrnak beszédét; mert ti a' tűztől (*b*) féltek vala, és nem menétek-fel a' hegyre,) ezt mondván: (*b*) 2*Mós.* 19: 16. 20: 18.

6. (*c*) Én *vagyok* a' te Urad Istened, ki kihoztalak tégedet az Égyiptomnak földéből, a' szolgálatnak házából. (*c*) 2*Mós.* 20:2. *Sólt.* 81:11.

7. Ne légyenek tenéked idegen Istenid én előttem.

8. Ne tsinálj magadnak (*d*) semmi faragott képet, vagy valami hasonlatosságot *azok közzül*, mellyek *vagy* fenn az égben *vagynak*, vagy a'mellyek a' földön *vagynak*, vagy a' mellyek a' föld alatt a' vízben *vagynak.* (*d*) 3*Mós.* 26:1

9. Ne hajtsad-meg magadat előttök, és ne tiszteljed azokat; Mert én *vagyok* a' te Urad Istened, (*e*) boszszú-álló Erős *Isten*, ki meg-látogatom az atyáknak hamisságokat a' fiakban, harmad' és negyed' nemzetségig, azokban, a' kik engemet gyűlölnek. (*e*) 2*Mós.* 34:7. *Jér.* 32:18.

10. És ki irgalmasságot tselekeszem ezeriglen azokkal, a' kik engemet szeretnek, és az en parantsolatimat meg-tartják.

11. A' te Uradnak Istenednek (*f*) nevét hijába fel ne végyed; mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül azt, valaki az ő nevét hijában fel-vészi. (*f*) 3*Mós.* 19:12. *Mát.* 5:33.

12. Meg-emlékezzél a' (g) Szombatnak napjáról, hogy meg-szenteljed azt, miképpen megparantsolta tenéked a' te Urad Istened.

(*g*) *Ezék.* 20:12.

13. (*h*) Hat napokon munkálódjál, és minden te dolgaidat tselekedd. (*h*) 2*Mós.* 23:12. 35:2. 3*Mós.* 23:2.

14. (*i*) Heted' napon pedig a'te Uradnak Istenednek Szombatja *vagyon*: Ne tégy *az' napon* semmi dolgot, *se* te magad, se a' te fiad, se a' te leányod, se a' te szolgád, se a' te szolgáló-leányod, se a' te ökröd, se a' te szamarad, és semmi némű barmod, se a' te jövevényed, ki a' te kapuidon belől *lakozik*; hogy meg-nyúgodjék a' te szolgád, és a' te szolgáló-leányod, mint te magad. (*i*) 1*Mós.* 2:2.

15. Meg-emlékezzél róla, hogy te-is szolgaváltál Égyiptom' földében, és ki hozott onnét tégedet a' te Urad Istened erős kézzel és kinyújtott karral; annakokáért parantsolta tenéked a' te Urad Istened, hogy meg-tartanád a' Szombatnak napját.

16. (*k*) Tiszteljed atyádat és anyádat, a' mint meg-parantsolta tenéked a' te Urad Istened; (*l*) hogy hoszszú ideig élj, és hogy jól légyen dolgod a' földön, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked. (*k*) 4*Mós.* 19:3. *Mát.* 15:4. (*l*) *Ef.* 6:3.

17. *Embert* (*m*) ne ölj. (*m*) *Mát* 5:21, 23.

18. Ne paráználkodjál.

19. Ne orozz.

20. Ne mondj hamis tanú-bizonyságot a' te felebarátod ellen.

21. (*n*) Ne kívánjad a' te felebarátodnak feleségét. Ne kivánjad a' te felebarátodnak házát, vagy szántó-földét, vagy szolgáját, vagy szolgáló-leányát, vagy ökrét, vagy szamarát, és semmit, a' mi a' te felebarátodé. (*n*) *Róm.* 7:7.

22. Ez igéket szóllá az Úr a' ti egész Gyülekezeteteknek azon a' hegyen a' tűz' közepéből, felhő és homályosság közzül nagy fel-szóval: és semmit többet *akkor* nem szólla; hanem meg-irá azokat két kő-táblákra, és adá azokat énnékem.

23. És lőn, mikor a' szót a' setétség' közepéből hallottátok vólna; (mert a' hegy tűzzel ég *vala*) én hozzám jövétek a' ti nemzetségteknek minden Fejedelmeivel és Véneivel.

24. És mondátok: Imé a' mi Urunk Istenünk meg-mutatta minékünk az ő ditsőségét, és felséges vóltát; és az ő szavát hallottuk a' tűznek közepéből: e' mái napon láttuk, hogy az Isten emberrel szóll; mindazáltal *az ember* él.

25. Most annakokáért miért halunk-meg? Mert meg-emészt e' nagy tűz minket: Ha ismét hallándjuk a' mi Urunknak Istenünknek szavát; meg-halunk.

26. Mert kitsoda az, az emberek közzül, a' ki a' tűznek közepéből szólló élő Istenek szavát hallván, mint mi, (*o*) meg-élhetne? (*o*) *Bir.* 13 22.

27. Menj oda te, és hallgasd-meg mind azokat, a' mellyeket mondánd a' mi Urunk Istenünk; te pedig beszéld-meg minékünk, valamit tenéked mond a' mi Urunk Istenünk, mi meg-hallgatjuk és meg-miveljük.

28. És meg-hallá az Úr a' ti beszéditeket, a' mellyeket szóllátok énnékem, és monda az Úr énnékem:

nékem: Hallám e' népnek beszédét, mellyet te veled szóllának: mind jó, a'mit *te veled* szóllának.

29. De kitsoda (*p*) adja, hogy az ő szívek olyan légyen, *tudni-illik*, hogy féljenek engemet, és őrizzék minden parantsolatimat minden időkben, hogy jól légyen nékiek dolgok, és az ő gyermekeiknek mind örökké. (*p*) *Sólt.* 31:14.

30. Menj-el, és mond-meg nékiek: Térjetek-meg a' ti sátoraitokba.

31. Te pedig itt állj én előttem, hogy megmondjam tenéked minden parantsolatimat, törvényimet, és ítéletimet, mellyekre meg-tanítsad őket; hogy meg-tselekedjék *azokat*, azon a' földön, mellyet én adok ő-nékiek örökségül.

32. Meg-láfsátok annakokáért, hogy úgy tselekedjetek, miképpen a' ti Uratok Istentek parantsolt tinéktek, és ne hajóljatok se jobra, se balra.

33. *Hanem* járjatok azon az egész úton, mellyet a' ti Uratok Istentek parantsolt tinéktek, hogy élhessetek, és jól légyen dolgotok, és sok ideig élhessetek a' földön, mellyet bírni fogtok.

VI. RÉSZ.

Intések sok-féle jó tselekedetekre.

1 E' pedig a' parantsolat, és ezek a' törvények, és az ítéletek, a' mellyeket parantsolt a' ti Uratok Istentek; hogy meg-tanítanálak titeket, mit kelljen tselekednetek a' földön, mellynek bírására ti által-mentetek.

2. Hogy féljed a' te Uradat Istenedet, és megőrízzed minden ő törvényit és parantsolatit, mellyeket én parantsolok tenéked, te, és a' te fiad, és a' te unokád tellyes életedben: és hogy hoszszú ideig élhess.

3. Hallgasd-meg azért Izráel, és eszedbe végyed; hogy meg-tselekedjed, hogy jól légyen dolgod, és hogy igen meg-sokasodjál, miképpen meg-ígérte a' te atyáidnak Ura Istene tenéked a' téjjel és mézzel folyó földet.

4. (*a*) Halljad Izráel: a' mi Urunk Istenünk egy Isten! (*a*) 1 *Kir.* 8:60. *Ján.* 17:3. *Fell.* 4: 35.

5. (*b*) Szeressed azért a' te Uradat Istenedet, tellyes szívedből, tellyes lelkedből, és tellyes erődből. (*b*) *Al.* 10: 12. *Mát.* 22:37. *Luk.* 10: 27.

6. És ez ígék, mellyeket e' mai napon parantsolok tenékek, légyenek szívedben.

7. És (*c*) gyakoroljad azokat a' te gyermekeid előtt, és szóllj ezekről, mikor a' te házadban ülsz, vagy mikor úton jársz, és mikor *ágyadba* le-fekszel, és mikor fel-kelsz. (*c*) *Fell.* 4: 29.

8. És a' te kezedre köfsed azokat jegyül, és homlokodon függjenek a' te szemeid között.

9. És [illegible] beire, [illegible]

10. És mikoron bé-vijénd tégedet a' te Urad Istened a' földre, mellyről meg-esküdt a' te atyáidnak, Ábrahámnak, Isáknak és Jákóbnak; hogy meg-adja tenéked azt, a' nagy és szép városokat, mellyeket nem te építettél.

11. És minden jószággal meg-rakott házokat, mellyeket nem te raktál; és az ásott kútakat, mellyeket nem te áftál: a' szőlő és olaj-fa hegyeket, mellyeket nem te plántáltál; és mikor ejéndel, és meg-élégedéndel:

12. Meg-lásd, (*d*) el ne feletkezzél az Urról, ki-tégedet ki-hozott Égyiptomnak földéből, a' szolgáknak házokból. (*d*) *r.* 8: 11.

13. (*e*) Féljed a' te Uradat Istenedet, és őtet tiszteljed, és az ő nevére esküdjél. (*e*) *Al.* 10:20

14. (*f*) Ne köveſsetek idegen Isteneket, azoknak a' népeknek Isteneit, *mondom*, a' kik ti környületek *vagynak*. (*f*) *Jós.* 23: 7, 8.

15. (Mert a' te Urad Istened boszszú-álló Erős *Isten* te közötted) hogy a' te Uradnak Istenednek haragja fel ne gerjedjen te reád, és el ne veszesen tégedet a' földnek színéről.

16. Ne (*g*) kísértsétek a' ti Uratokat Istenteket, miképpen meg-kísértétek (*h*) Massában.

(*g*) *Mát.* 4: 7. *Luk.* 4: 12. (*h*) 2 *Mós.* 17: 1.

17. Szorgalmatosan meg-őrízzétek a' ti Uratoknak Istenteknek parantsolatit, és az ő bizonyságit, és törvényit, a' mellyeket parantsolt tenéked.

18. És azt miveljed, a' mi igaz és jó az Úrnak szemei előtt; hogy jól légyen dolgod, és bé-mehess, és bírhasad a' jó földet, mellyről meg-esküdt az Úr a' te atyáidnak.

19. Hogy távól üzze minden ellenségidet a' te színed elől, miképpen az Úr meg-mondotta.

20. Ha mikor a' te fiad meg-kérdénd tégedet ezután, ezt mondván: Mire *valók* e' bizonyság-tételek, és *mitsoda* parantsolatok és törvények *ezek*, mellyeket a' mi Urunk Istenünk parantsolt tinéktek?

21. Akkor azt mondjad a' te fiadnak: Szolgái vóltunk Égyiptomban Faraónak; de ki-hozott minket az Úr Égyiptomból hatalmas kézzel.

22. És tőn az Úr Égyiptomban nagy és veszedelmes jegyeket és tsudákat, Faraon, és az ő egész háza-népén a' mi szemeink' lattokra.

23. Minket pedig ki-hoza onnét, hogy bévinne minket és adná minékünk azt a' földet, mellyről meg-esküdt a' mi atyáinknak.

24. Annakokáért parantsolta minékünk az Úr; hogy

hogy tselekednénk mind e' törvények szerent, *és* hogy félnénk a' mi Urunkat Istenünket, a' mi hasznunkra tellyes életünkben, hogy meg-tartana minket az életben, miképpen e' mái napon-is.

25. És ez lészen minékünk igazságunk; ha meg-őrizzük, és meg-tartjuk mind e' parantsolatokat a' mi Urunk Istenünk előtt, miképpen megparantsolta minékünk.

VII. RÉSZ.

A' bálvány-imádástól őrizkedni kell.

1 Mikor bé-viszen tégedet a' te Urad Istened a' földre, a' mellyre te menendő vagy, hogy bírjad azt; és sok népeket (*a*) ki-üzénd te előled, *tudni-illik*, a' Chittéusokat, Girgaséusokat, Emoréusokat, Kananéusokat, Perizéusokat, Chivéusokat, és a' Jebuséusokat, hét-féle népeket, náladnál nagyobbakat, és erősebbeket.

(*a*) *Al.* 31: 3.

2. És adándja őket a' te Urad Istened a' te hatalmadba, és (*b*) meg-verénded őket: mindenestől fogva el-veszesed őket; szövetséget vélek ne tégy, és ne könyörülj rajtok.

(*b*) 4*Mós.* 33: 52. *Jós.* 11: 11.

3. (*c*) Sógorságot-is ne szerezz ő-vélek; a' te leányodat ne adjad az ő fioknak, és az ő leányát ne végyed a' te fiadnak (*c*) 2*Mós.* 23: 32.

4. Mert el-hajtja a' te fiadat, hogy ne köveſsen engemet, és idegen Istent tiszteljenek; annakokáért fel-gerjed az Úrnak haragja reátok, és hamar el-veszt titeket.

5. Hanem így tselekedjetek vélek: (*d*) Az ő óltáraikat el-rontsátok, és az ő képeiket el-törjétek, és az ő berkeiket ki-vágjátok, és az ő bálványaikat tűzzel meg-égesétek.

(*d*) 2*Mós.* 23: 24. 34: 13. *Al.* 12: 2.

6. Mert a' te Uradnak Istenednek (*e*) szent népe *vagy* te: tégedet választo a' te Urad Istened, hogy saját népe légy ő-nékie minden népek közzül, kik e' földnek színén *vagynak*.

(*e*) 2*Mós.* 19: 5. *Al.* 14: 2. 26: 18.

7. Nem azért szeretett titeket az Úr, sem azért választott titeket, hogy minden népeknél többen vólnátok; mert ti kevesben *vóltatok* a' több népek között:

8. Hanem hogy (*f*) szeretett titeket az Úr, és meg-akarta őrizni az esküvést, mellyel a' ti atyáitoknak meg esküdt vólt; *azért* hozott-ki titeket az Úr hatalmas kézzel, és meg-szabadított tégedet a' szolgáknak házokból, az Égyiptombéli Faraó Királynak kezéből.

(*f*) *Al.* 10: 15. *Ésa.* 63: 9.

9. Tudjad azért, hogy a' te Urad Istened, tsak egyedül ő az Isten; Erős hívséges *Isten*, ki meg-őrizi a' szövetséget, és az irgalmasságot, azokhoz, kik őtet szeretik, és a' kik az ő parantsólatit őrizik, ezer íziglen.

10. És boszszú-álló nyilván azokon, kik őtet gyűlölik, úgy, hogy el-is veszti őket, (*g*) és nem késik boszszút állani nyilván azon, a' ki őtet gyűlöli. (*g*) 2*Mós.* 20: 5. *Fell.* 5: 9. *Neh.* 1: 2.

11. Meg-őrizzed azért e' parantsolatot, a' törvényeket, és az ítéleteket, mellyeket én e' mai napon parantsolok tenéked, hogy azokat tselekedjed.

12. (*b*) Hogy-ha pedig hallgatándjátok ez ítéleteket, és őrizénditek, és tselekedénditek azokat; a' te Urad Istened-is meg-őrizi tenéked a' Szövetséget, és az irgalmasságot, mellyről megesküdt a' te atyáidnak. (*b*) 3*Mós.* 26: 3. *Al.* 28: 1.

13. Szeretni fog tégedet, és meg-áld tégedet, és meg-sokasít tégedet; és meg-áldja a' te méhednek gyümöltsét, a' te földednek gyümöltsét, a' te gabonádat, és a' te mustodat, a' te olajodat, teheneidnek fajzását, és juhaidnak nyájjait, azon a' földön, mellyről meg-esküdt a' te atyáidnak, hogy tenéked meg-adja azt.

14. Áldottabb lészesz minden nemzetségnél: nem lészen te közötted (*i*) magtalan férjfiú, és magtalan aszszonyi-állat, sem a' te barmaid között *meddő*. (*i*) 2*Mós.* 23: 26.

15. És el-vészen az Úr te rólad minden betegséget, és Égyiptomnak minden gonosz nyavalyáit, a' mellyeket tudsz: nem veti azokat te reád; hanem mind azokra, a' kik tégedet gyűlölni fognak.

16. És meg-emészteſz minden népeket, kiket a' te Urad Istened ád tenéked: ne kedvezzen a' te szemed nékiek, és ne tiszteljed az ő Isteneit; mert tőrül *vólna* tenéked az.

17. Mikoron azt mondándod a' te szivedben: Többen *vagynak* e' népek, hogy-nem mint én, (*k*) miképpen üzhetem-ki őket? (*k*) *Jós.* 24: 12.

18. Ne félj tőlök; *hanem* elmélkedve emlékezzél-meg róla, mit tselekedett légyen a' te Urad Istened Faraónak, és mind az egész Égyiptombélieknek.

19. A' nagy (*l*) kísértetekről, mellyeket láttak a' te szemeid, és a' jegyekről, tsudákról a' hatalmas kézről, és a' ki-nyújtatott karról, mellyel a' te Urad Istened ki-hozott tégedet: azonképpen tselekeszik a' te Urad Istened minden népekkel, a' kiktől te félsz. (*l*) *Al.* 29: 3.

20. Ennek-felette (*m*) darásokat botsát a' te Urad Istened ő reájok, mind addig, míglen el-

veszt-

veſznek azok-is, a' kik meg-maradtak, és a' kik el-rejteztek te előtted. (*m*) *Jós.* 24: 12.

21. Ne rettenj-meg *azért* ő előttök; mert a' te Urad Iſtened *vagyon* te kzzötted, ama' nagy, és rettenetes erős *Iſten!*

22. És laſsan-laſsan űzi-ki a' te Urad Iſtened e' népeket te előled; hírtelen őket meg-nem emésztheted, hogy a' mezei fene vadak meg-ne sokasodjanak te ellened.

23. De a' te Urad Iſtened bírtokodba adja őket, és nagy romlásal rontja-meg őket; míglen ők tellyeſséggel el-veſzſzenek.

24. Az ő királyjaikat-is kezedbe adja, hogy el-veſzeſsed az ő neveket az ég alól: senki ellened nem állhat; míglen el-veſzted őket.

25. Az ő Iſteneiknek bálványit tűzzel égesſed-meg: ne (*n*) kívánjad az ezüſtöt, vagy aranyat, *melly* azokon *vagyon*, hogy magadnak vennéd, hogy tőrbe ne eſsél miatta; mert az a' te Urad Istened előtt útálatoſság. (*n*) *Jós.* 6: 18-19-24.

26. Annakokáért bé-se vigyed a' te házadba azt az útálatoſságot, hogy átok *ne* légy, mint *az a' bálvány átok*; *hanem* átkozván átkozzad, és útálván utáljad azt; mert átkozott.

VIII. RÉSZ.

Intés 's emlékeztetés sok dolgokra.

1 Mind azt a' parantsolatot, mellyet én e' mai napon parantsolok tenéked, meg-őrízzétek, meg-is tselekedjétek; hogy élheſsetek, és meg-sokasodhaſsatok, bé-meheſsetek, és bírhaſsátok a' földet, mellyről az Úr meg esküdt a' ti atyáitoknak.

2. És meg emlékezzél az egéſz útról, mellyen hordozott tégedet a' te Urad Iſtened immár negyven eſztendeig a' puſztában; hogy meg-oſtorozna tégedet, és meg-kísértgetne tégedet: hogy nyilván lenne, mi *volna* a' te ſzívedben; ha megtartanád-é az ő parantsolatit, vagy-nem?

3. És meg-oſtoroza tégedet, és éhezni hagya; annakutánna pedig (*a*) Mannával éltete, mellyet nem tudtál te, ſem a' te atyáid nem tudták: hogy tudtodra adná tenéked, hogy az ember nem tsak (*b*) kenyérrel él; hanem mind azzal él az ember, valami ſzármazik az Úrnak ſzájából.

(*a*) 2*Mós.* 16: 4-15. (*b*) *Mát.* 4: 4. *Luk.* 4: 4.

4. A' te ruházatod ſemmiképpen meg-nem (*c*) kopott te rajtad, a' te lábad-is nem dagadott-meg immár negyven eſztendőktől fogva.

(*c*) *Al.* 29: 5.

5. Meg-gondoljad azért a' te ſzívedben, hogy miképpen az ember az ő gyermekét tanítja; *ſzinte azonképpen* tanít tégedet a' te Urad Iſtened.

6. És (*d*) őrízd meg a' te Uradnak Iſtenednek parantsolatit, hogy az ő útain járj, és őtet féljed. (*d*) *r.* 6: 2. *Préd.* 12: 15.

7. Mert a' te Urad Iſtened bé-viſzen tégedet jó földre, vizek patakinak, forrásoknak, és *vizek* mélységeinek földére, mellyek a' völgyeken, és hegyeken fakadnak-ki.

8. Búza, árpa, ſzőlő-tő, fige és pómagránát *termő* földre· ſa-olaj, és méz' *termő* földre.

9. *Olly'* földre, mellyen a' kenyeret minden fogyatkozás nélkül eheted, és a' hol semmi nélkül nem ſzükölködöl! *olly'* földre, mellynek kövei vasak, és mellynek hegyeiből értzet vághatſz!

10. Mikoron *azért* ejéndel, és meg-elégedéndel; akkor dítsérjed a' te Uradat Iſtenedet azért a' jó földért, mellyet tenéked adánd.

11. Meg-láſsad, hogy el-ne felejtkezzél a' te Uradról Iſtenedről; hogy meg-nem tartanád az ő parantsolatit, ítéletit, és törvényit, mellyeket én parantsolok tenéked e' mai napon.

12. Hogy valami módon mikor eſzel, és megelégedéndel, és ſzép házakat építéndeſz, és azokban lakozol:

13. És mikor a' te barmaid, és juhaid megsokasodnak: ezüſtöd, és aranyod meg-sokasodik, és minden jóſzágod meg-bővül:

14. (*e*) Fel-ne fúvalkodjék akkor a' te ſzíved, és el ne felejtkezzél a' te Uradról Iſtenedről, a' ki ki-hozott tégedet Égyiptom' földéből, a' ſzolgáknak házokból. (*e*) *r.* 32: 15.

15. A' ki vezérlett tégedet a' tüzes kígyóknak, skorpióknak, és ſzomjúságnak nagy, és rettenetes puſztáján, mellyben semmi víz nem *vala* ő *pedig* vizet ada tenéked (*f*) a' kő-ſziklából.

(*f*) 2*Mós.* 17: 6.

16. A' ki (*g*) Mannával éltete tégedet a' puſztában, mellyet nem tudtak a' te atyáid; hogy meg-oſtorozna, és meg-próbálna tégedet, és végre jól tenne te veled. (*g*) 2*Mós.* 16: 14-15.

17. És ne mondjad ezt a' te ſzívedben: Az én hatalmam, és az én kezemnek ereje ſzerzette énnékem e' gazdagságokat.

18. Hanem meg-emlékezzél a' te Uradról Iſtenedről; mert ő ád tenéked hatalmat a' gazdagságnak keresésére, hogy meg-erősítse az ő ſzövetségét, mellyről meg-esküdt a' te atyáidnak; miképpen e' mai nap *bizonyítja*.

19. Ha pedig mindeneſtől fogva el-felejtkezéndel a' te Uradról Iſtenedről, és idegen Iſtenek után járándaſz, és azokat tiſztelénded, és meghajtándod magadat azoknak; vallást téſzek e' mai napon ti ellenetek, hogy kétség nélkül elveſztek.

20. Mi-

20. Miképpen a' pogányok, kiket az ÚRel-veszt ti előletek: azonképpen *ti-is* el-vesztek; azért, mert nem engedtetek a' ti Uratoknak Istenteknek szavának.

IX. RÉSZ.

Okai a' Kanaán' földére-való bé-vitelnek.

1 HAllgasd-meg Izráel, te által-mégy ma a' Jordánon, hogy bé-menvén bírj örökségül náladnál nagyobb, és erősebb népeket, nagy és az égig fel-rakattatott városokat.

2. Nagy és magas népeket, Anakimoknak fiait, kiket tudsz, és *a' kik felől* (*a*) hallottad: kitsoda állhat-meg az Anák' fiai előtt?

(*a*) 4. *Mós.* 13. 33. 34.

3. Tudjad annakokáért e' mai napon, hogy a' te Urad Istened *léjzen* az, a' ki-által-mégyen te előtted *mint-egy* meg-emésztő (*b*) tüz; ő törli azokat el, és ő alázza-meg azokat te előtted: és ki-üzöd, és hamar el-veszted őket, miképpen az ÚR meg-mondotta tenéked

(*b*) *Fell.* 4. 24. *Sid* 12. 29.

4. Mikor *azért* ki-üzéndi a' te Urad Istened azokat te előtted; ne szóllj *így* a' te szívedben mondván: Az ÚR az én igazságomért hozott-bé engemet; hogy örökségül bírnám ezt a' földet: holott ez' népeket ki-üzi az Úr az ő (*c*) Istentelenségekért te előled. (*c*) 1. *Mós.* 15. 16.

5. *Mert* nem a' te igazságodért, és a' te szívednek igaz voltáért mégy-bé az ő földöknek bírására; hanem a' te Urad Istened üzi-ki a' pogányokat az ő istentelenségekért te előled: hogy meg-erősítse a' beszédet, mellyről az ÚR (*d*) megesküdt a' te atyáidnak, Abrahámnak, Isáknak, és Jákóbnak.

(*d*) 1. *Mós.* 13. 15. *és* 17. 8. *és* 28. 13.

6. Annakokáért tudjad, hogy a' te Urad Istened nem a' te igazságodért adja teneked ezt a' jó földet, hogy bírjad azt; mert igen kemény nyakú nép *vagy* te.

7. Emlékezzél-meg róla, és el-ne felejtsed, hogy (*e*) haragra indítottad a' te Uradat Istenedet a' pusztában, a' naptól fogva, mellyen ki-jöttél Égyptom' földéből mind addig; míglen jutnátok ez' helyre, engedetlenek voltatok az Úrhoz. (*e*) 2. *Mós.* 14. 11. *és* 16: 2. *és* 17: 2.

8. Mert a' (*f*) Hóreb' *hegyén*-is haragra indítátok az Urat, annyira; hogy haragjában el-akara veszteni titeket az ÚR. (*f*) 2. *Mós.* 32: 4.

9. Mikor fel-mentem volna a' hegyre a' kő táblákért, *az-az*, a' Szövetség' tábláinak vételére, mellyet az ÚR tett vala ti veletek; akkor maradtam vala az' hegyen (*g*) negyven nappal és negyven éjjel, kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam vala. (*g*) 2. *Mós.* 24: 18. *és* 34: 28.

10. És az ÚR adá ennékem az Isten' (*h*) újjával írattatott két kő-táblákat, mellyeken *valának* mind az ígék, mellyeket mondott vala az ÚR tinéktek a' hegyen a' tüz közzül, a' Gyülekezetnek napján. (*h*) 2 *Mós.* 31: 18.

11. És mikor a' negyven nap és negyven éj elmúlt volna; adá az UR énnékem a' két kő-táblákat, *tudni-illik* a' Szövetségnek tábláit.

12. És monda az ÚR énnékem: (*i*) Kelj-fel, gyorsasággal menj-alá innen; mert a' te néped, kit ki-hoztál Égyiptomból, *undok bünnel* fertéztette-meg magát: hamar el-tértek az útról, a' mellyet parantsoltam vala nékiek: bálványt öntöttenek magoknak. (*i*) 2 *Mós.* 32: 7.

13. Monda ismét énnékem az ÚR: Eszembe, vettem e' népet; és ímé kemény nyakú nép ez!

14. (*k*) Hagyj békét énnékem, hadd veszesemel őket, és töröljem-el az ő neveket az ég alól: és tészlek tégedet ennél nagyobb és erősebb néppé. (*k*) *Sólt.* 106: 23.

15. Térülék annakokáért, és alá jövék a' hegyről, (a' hegy pedig tüzzel ég vala) és a' Szövetségnek két tábláji *valának* az én két kezeimben.

16. És mikor tekintettem volna: ímé vétkeztetek vala a' ti ÚRatoknak Istenteknek, öntött borjú *képet* tsináltatok vala magatoknak: hamar el-tértetek vala az útról, a' mellyet az ÚR parantsolt vala néktek.

17. Akkoron ragadám a' két táblákat, és elhajítván kezeimből, el-törém azokat a' ti szemeitek' láttára.

18. És le-borúlék az ÚR előtt, (mint annakelőtte negyven nappal és negyven éjjel, *mikor* sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam) minden ti büneitekért, mellyeket tselekedtetek vala, gonoszt tselekedvén az ÚR előtt, őtet felingerelvén.

19. Mert félek vala az ÚRnak busúlásától és haragjától, mellyel ti reátok úgy meg-haragudt vala az ÚR; hogy el-*akar vala* titeket veszteni: és meg-hallagata az ÚR, engemet akkor-is.

20. Sőt még Áronra is felette igen meg-haragudt vala az Úr és el-*akará* őtet-is veszteni; de ugyan akkor imádkozám Áronért-is.

21. A' ti bünötöket pedig, a' mellyet tsináltatok vala, *tudni-illik* a' borjú *képet* (*l*) ragadám, és azt tüzzel meg-égetém, és öszve törém azt jól meg-örölvén, míg nem porrá lenne: azután hintém annak porát a' patakba, melly a' hegyről foly vala alá. (*l*) 2 *Mós.* 32: 20.

22. Annakfelette (*m*) Thaberában-is, és (*n*) Masában, és a' kívánságnak (*o*) koporsóinál haragra indítátok az Urat.

(*m*) 4 *Mós.* 11: 2. 3. (*n*) 2 *Mós.* 17: 7. (*o*) 4 *Mós.* 11: 4.

23. És mikor az Úr el-küldött vólna titeket Kádes-Barneából, ezt mondván: (*p*) Menjetek-fel, és bírjátok örökségül a' földet, a' mellyet adtam tinéktek; akkor-is a' ti Uratoknak Istenteknek beszéde ellen tusakodátok, nem hívétek néki, és engedelmesek nem levétek az ő szavának.

(*p*) 4 *Mós.* 13: 3. *és* 14: 1, 2.

24. Az Ur ellen tusakodók vóltatok a' naptól fogva, hogy én titeket esmértelek.

25. És le-borúlék az Úr előtt negyven nappal és negyven éjjel, mellyeken mind le-borúlva vóltam; mert *azt* mondotta vala az Úr, hogy elveszténe titeket.

26. Akkor imádám az Urat, és mondék: (*q*) Uram Isten! ne veszesd-el a' te népedet, és a' te örökségedet, a' kit a' te nagy hatalmasságoddal szabadítottál-meg, *és* a' kit Égyiptomból erős kézzel hoztál-ki.

(*q*) 2 *Mós.* 32: 11. 4 *Mós.* 14: 13, 16.

27. Emlékezzél-meg a' te szolgaidról, Ábrakámról, Isákról, és Jákóbról! ne nézzed e' népnek keménységét, és istentelenségét, és bünét.

28. Hogy ne mondja a' föld' *népe*, a' honnét minket ki hoztál: Az Úr nem vihette-bé a' földre őket, mellyet ígért vólt nékiek; és mivelhogy gyülölte őket, azért vitte-ki őket, hogy a' pusztában meg-ölné őket.

29. Ők pedig, te néped és te örökséged, mellyet ki-hoztál a' te nagy erőddel, és a' te kinyújtott karoddal.

X. RÉSZ.

Előbb mégyen Móses az intésben.

1 Az időben (*a*) monda az Úr énnékem: Készíts két kő-táblákat magaduak, hasonlókat az előbbeniekhez, és jöjj-fel én hozzám a'hegyre, és-tsinálj-sa Ládát. (*a*) 2 *Mós.* 34: 1.

2. És meg-írom a' táblákra azokat az ígéket, mellyek valának amaz első táblákon, mellyeket el-törél; és tégyed azokat a' Ládába.

3. Tsinálék annakokáért Ládát Sittim fából, és meg-készítém a' két kő-táblákat-is, hasonlókat az elsőkhöz, és fel-menék a' hegyre a' két kő-táblákkal, *mellyek* kezemben valának.

4. És meg-írá a' táblákra az első írás szerént a' tíz ígéket, mellyeket szóllott vala az Úr ti veletek a' hegyen, a' tűznek közepiből, a' Gyülekezetnek (*b*) ama' napján, és adá az Úr azokat énnékem. (*b*) 2 *Mós.* 19: 16-20.

5. Akkor térűlvén alá-jövék a' hegyről, és helyheztetém a' táblákat a' Ládába, mellyet tsináltam vala, hogy abban lennének, a' miképpen az Úr parantsolta vala énnékem.

6. Az Izráel' fiai pedig (*c*) ki-indúlának Beeróthból, melly a' Jákán' fiaié, és Moserából, holott (*d*) meg-hala Áron, és el-temetteték *ugyan* ott, és ő helyette Eleázár, az ő fia lőn Pappá.

(*c*) 4 *Mós.* 33: 30. (*d*) 4 *Mós.* 20: 18. *és* 33: 38.

7. Innét menének Gudgodba, és Gudgodból menének Jotbatába, *hő* patak-vizeknek földére.

8. Akkor választa-ki az Úr a' Lévi' nemzetségét, hogy viselné az Úr' Szövetségének ládáját; és hogy az Úr előtt állana, és ő néki szolgálna, és hogy áldaná *a' népet* az ő nevével, mind e' napiglan.

9. Ezokáért nem vólt (*e*) része és öröksége a' Lévi' *nemzetségének* az ő attyokfiaival: az Úr az ő örökségek, a' miképpen meg-mondotta vala néki a' te Urad Istened.

(*e*) 4 *Mós.* 18: 20. *Al.* 18: 1. *Ezék.* 44. 28.

10. Én pedig állottam a' hegyen szinte annyi napiglan, mint annakelőtte, (*f*) negyven nappal és negyven éjjel: és meg-hallgata engemet az Úr akkor-is, *és* nem akara tégedet el-veszteni az Úr. (*f*) *Fell.* 9: 18.

11. Végre monda az Úr énnékem: Kelj-fel, *és* menj a' nép előtt; hogy bé-menjenek, és bírják a' földet, mellyről meg-esküdtem az ő attyaiknak, hogy *jövendőre* ő-nékiek adnám.

12. Mostan annakokáért óh Izráel! mit kíván a' te Urad Istened te tőled egyebet? hanem, hogy féljed a' te Uradat Istenedet, *és* hogy járj minden ő útain, és hogy (*g*) szeresed őtet, és tiszteljed a' te Uradat Istenedet tellyes szívedből, és tellyes lelkedből:

(*g*) *Fell.* 6: 5.

13. Meg-őrízvén az Úrnak parantsolatit és törvényit, mellyeket én ma parantsolok tenéked; hogy jól légyen dolgod.

14. Imé a' te Uradéi Istenedéi az egek, és az egeknek egei, a' föld és mindenek, mellyek abban *vagynak*.

15. Tsak egyedűl a' ti atyáitokat kedvelte az Úr, hogy őket szeretné; és választotta az ő magvokat azok után, *tudni-illik*, titeket minden népek közzül, a' mint e' mai napon *látjátok*.

16. Annakokáért (*h*) metéljétek környül a' ti szíveteket, és ne légyetek ennekutánna kemény nyakúak. (*h*) *Ier.* 4: 4.

17. Mert a' ti Uratok Istentek, Isteneknek Istene, és Uraknak Ura, (*i*) nagy Isten hatal-

mas

mas és rettenetes! ki nem személy válogató, sem ajándékot nem vészen. (*i*) *Jel.* 17:14. 2*Chr.* 19:7. *Jób.* 34:19. *Tsel.* 10:34. *Róm.* 2:11. 1*Pét.* 1:17.

18. Itéletet szolgáltat az árvának, és az özvegynek: szereti a' jövevényt, és ád annak kenyeret és ruházatot.

19. Szeressétek azért a' jövevényt; mert *ti-is* jövevények voltatok Égyiptomnak földében.

20. A' te Uradat Istenedet féljed, őtet (*k*) tiszteljed, ő hozzá ragaszkodjál, és az ő nevére eskügyjél. (*k*) *Mát.* 4:10. *Luk.* 4:8.

21. *Csak* ő a' te dítséreted, és ő a' te Istened, ki te veled illyen nagy és rettenetes dolgokat tselekedett, mellyeket a' te szemeid láttanak.

22. A' te atyáid (*l*) hetven lelkekkel menteknek alá Égyiptomba; mostan pedig a' te Urad Istened meg-sokasított tégedet, mint az égnek tsillagait. (*l*) 1*Mós.* 46:27. *Tsel.* 7:14.

XI. RÉSZ.

Intés a' törvénynek meg-tartására.

1 Annakokáért szeressed a' te Uradat Istenedet, őrizd-meg az ő őrizetét és az ő szerzéfit, (*a*) ítéletit és parantsolatit, *életednek* minden napjain. (*a*) 2*Mós.* 20:21. 22. 23.

2. És tudtotokra légyenek ma tinéktek; (mert nem a' ti fiaitokkal *szóllok*, a' kik nem tudják és nem látták,) a' ti Uratoknak Istenteknek büntetési, nagyságos *tselekedeti*, az ő hatalmas keze, és az ő ki-nyújtatott karja.

3. Tsuda-tételi és tselekedeti, mellyeket Égyiptomban tselekedett az Égyiptombéli Faraó Királyon, és az ő egész földén.

4. És a' mellyeket tselekedett az Égyiptombélieknek seregén, lovain, és szekerein, ki reájok áraszta a' veres tengernek vizeit, mikor titeket kergetnének, és el-veszté őket az Úr mind e' mai napig.

5. És a' mellyeket mivelt ti veletek a' pusztában, míg e' helyre jutnátok.

6. És a' mellyeket tselekedett (*b*) Dáthánnal és Abirámmal, Eliábnak, Rúben fiának fiaival, mikor a' föld az ő száját meg-nyitá, és el-nyelé őket, házokkal, sátorokkal, és minden marhájokkal egyetembe, mellyet bírnak vala az Izráel' fiai között. (*b*) 4*Mós.* 16:31.

7. Mert a' ti szemeitekkel láttátok az Úrnak minden nagy tselekedetit, mellyeket mivelt.

8. Őrizzétek-meg annakokáért mind a' parantsolatokat, mellyeket én ma parantsolok tenéked, hogy meg-erősítteséetek, és bé-menvén bírjátok a' földet, mellynek bírására által mentek.

9. És hogy sok ideig élhessetek a' földön, mellyről az Úr meg-esküdt a' ti atyáitoknak, hogy nékiek adná, és az ő magvoknak azt a' földet, melly téjjel mézzel folyó.

10. Mert a' föld, mellynek bírására te bé-mégy, nem *ollyan*, mint az Égyiptomnak földe, mellyből ki-jöttetek: mellyben el-veted vala a' te magodat, és te magadnak kell vala meg-öntözned mintegy veteményes kertet.

11. Hanem az a' föld, mellynek bírására te által-mégy, hegyes völgyes föld, az (*c*) égnek esőjét iszsza-bé. (*c*) *r.* 8:7.

12. *Olly* föld az, a' mellyre a' te Urad Istened gondot visel: a' mellyre a' te Uradnak Istenednek szemei mindenkor néznek, az esztendőnek kezdetitől fogva mind a' végéig.

13. Lészen annakokáért, ha valóba engedéndetek az én parantsolatimnak, mellyeket én ma parantsolok tinéktek, úgy; hogy a' ti Uratokat Istenteket szeretitek, és ő-néki szolgáltok tellyes szívetekből és tellyes lelketekből:

14. Adok esőt a' ti földetekre alkalmatos időben, mind idején (*d*) mind későn-való *esőt*, hogy bé-takarhassad a' te gabonádat, borodat, és olajodat. (*d*) *Jóel.* 2:23. 24.

15. És adok füvet-is a' te meződön a' te barmaidnak; és eszel 's meg-elégedel.

16. Meg-lássátok, hogy valamiképpen a' ti szívetek-meg ne tsalattassék, és (*e*) el ne távozzatok, és ne tiszteljetek idegen Isteneket, és azokat ne imádjátok. (*e*) *Fell.* 8:19.

17. Hogy az Úrnak haragja ti reátok ne gerjedjen, és bé ne rekessze az egeket, hogy eső ne légyen, és a' föld az ő gyümöltsét ne teremje; és *így* hamarsággal el ne veszszetek a' jó földről, mellyet az Úr ád tinéktek:

18. Hanem helyhezteséetek az én beszédimet a' ti (*f*) szívetekbe, és a' ti lelketekbe: és kösétek azokat jegyül a' ti kezetekre, és homlokon függők gyanánt légyenek a' ti szemeitek között. (*f*) *Fell.* 6:9.

19. (*g*) És meg-tanítsátok azokra a' ti fiaitokat, hogy szólljatok azokról, mikor a' te házadban ülsz, mikor az úton jársz, mikor fekszel *ágyadban*, és mikor fel-kelíz. (*g*) *Fell.* 4:9.

20. Meg-is írjad ezeket a' te házad' *ajtainak* mellyékire, és a' te kapuidra.

21. Hogy meg-sokasíttassanak a' ti napjaitok, és a' ti fiaitoknak napjaik azon a' földön, mellyről meg-esküdt az Úr a' ti atyáitoknak, hogy jövendőre nékiek adja, mind addig, míg az égnek napjai *lésznek* e' föld felett.

22. Mert ha szorgalmatosan meg-őrizéndítek

ditek mind e' parantsolatot, a' mellyet én parantsolok tinéktek, hogy akképpen tselekedjetek; *tudni-illik* ha szeretitek a' ti Uratokat Istenteket, *és* ha jártok minden ő útaiban, és ő hozzá ragaszkodtok.

23. Akkor ki-üzi az Úr mind a' pogányokat ti előletek, hogy ti nálatoknál nagyobb és erősebb nép*nek örökségét* bírhassátok.

24. (*b*) Minden hely, valamellyet a' ti lábaitoknak talpa tapodánd, tiétek lészen, a' pusztától fogva a' Libánus *hegyig*, a' folyó-viztől fogva, *az-az*, az Eufrátes viztől fogva, mind az utólsó tengerig lészen a' ti határotok. (*b*) *Jós.* 1:3.

25. Nem állhat-meg senki ti előttetek; *mert* a' ti Uratok Istentek azt miveli, hogy az egész földnek színén, mellyet tapodtok, féljenek és rettegjenek titeket; (*i*) miképpen meg-mondotta tinéktek. (*i*) 2*Mós.* 23:27.

26. Lássad, *imé* én ma tinéktek előtökbe adom, mind az áldást, mind az átkot:

27. Az áldást; ha engedtek a' ti Uratoknak Istenteknek parantsolatinak, a' mellyeket én e' mai napon parantsolok tinéktek:

28. Az átkot pedig; ha nem engedtek a' ti Uratoknak Istenteknek parantsolatinak, és ha el-távozándotok az útról, mellyet én ma parantsolok tinéktek, és járándotok idegen Istenek után, kiket nem esmértetek.

29. És mikoron bé-vijénd tégedet a' te Urad Istened arra a' földre, mellyre te bé-mégy, hogy bírjad azt: (*k*) akkor mondasd ez' áldást a' Gárizim' hegyén, és ez átkot az Ebál hegyén.

(*k*) *Al.* 27: 12

30. Nem-de azok a' Jordánon túl-vagynak-é, az úttól távól Nap-nyúgot felé, a' Kananéusoknak földében, kik a' lapátzon laknak Gilgál' ellenébe, a' Móré' mezősége mellett?

31. Mert ti által-mentek a' Jordánon, hogy bé-menvén bírhassátok a' földet, mellyet a' ti Uratok Istentek ád tinéktek, és bírni fogjátok azt, és abban fogtok lakni.

32. Meg-lássátok annakokáért, *hogy* mind e' törvények és ítéletek szerént tselekedjetek, mellyeket én ma ti előtökbe adok.

XII. RÉSZ.

A' bálványoknak el-rontásáról: Isteni-tiszteletről, és áldozatokról.

1 Ezek a' parantsolatok, és az ítéletek, mellyeket meg-őrizvén tselekedjetek azon a' földön, mellyet a' te atyáidnak Ura Istene ád tenéked, hogy bírjad azt, mind a' napokon, mellyeken éltek azon a' földön.

2. (*a*) Mindenestől fogva el-veszessétek mind azokat a' helyeket, a' mellyekben a' pogányok, kik a' ti birodalmatokban lésznek, szolgáltak az ő Isteneiknek a' magas hegyeken, a' halmokon, és minden zöldellő fák alatt.

(*a*) 2*Mós.* 34: 12, 13, 14.

3. És azoknak óltáraikat el-rontsátok, és öszve-törjétek az ő faragott képeiket, és berkeiket tüzzel égessétek-meg, és az ő Isteneiknek faragott képeit el-vagdaljátok: így veszessétek-el azoknak neveket arról a' helyről.

4. Ne tselekedjetek úgy a' ti Uratokkal Istentekkel;

5. (*b*) Hanem azt a' helyet, mellyet a' ti Uratok Istentek választánd minden ti nemzetségitek közzül; hogy az ő nevét ott helyhezteſse, és ő ott lakozzék, *azt a' helyet* gyakoroljátok, és oda menjetek. (*b*) 2*Chr.* 7: 12.

6. És oda vigyétek mind égő áldozatitokat, mind egyéb áldozatitokat, mind dézmáitokat, kezeiteknek ajándékát, mind fogadásból, mind szabad akaratból-való ajándékitokat, és a' ti barmaitoknak és juhaitoknak első fajzását.

7. És egyetek (*c*) ott a' ti Uratok Istentek előtt, és örvendezzetek ti, és a' ti házatok' népe, *évén* mind azokból, valamikre kezeiteket veténditek, a' mellyekkel meg-áldánd tégedet a' te Urad Istened. (*c*) 1*Sám.* 1: 3. 9.

8. Ne tselekedjetek *ott* mind a' szerént, mint mi itt mostan tselekeszünk, mindenik, a' mi jónak tettszik ő előtte.

9. Mert még ez ideig nem mentetek a' nyúgodalomba, és az (*d*) örökségbe, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked. (*d*) 2*Mós.* 3:8.

10. Mikor pedig által-mentek a' Jordánon, és lakozni fogtok azon a' földön, mellyet a' ti Uratok Istentek ád tinéktek örökségül; és nyúgalmat adánd néktek minden ellenségeitektől, kik körös-környül *vagynak*, és bátorsággal fogtok lakni.

11. Akkor arra a' (*e*) helyre, a' mellyet választánd a' ti Uratok Istentek, hogy ott lakjék az ő neve; oda vigyetek mindeneket, mellyeket én parantsolok tinéktek: tüzes áldozatitokat, és egyéb áldozatitokat, dézmáitokat, és kezeiteknek ajándékát, és minden választott fogadásitokat, mellyeket fogadni fogtok az Úrnak.

(*e*) 2*Krón.* 7: 12. 1*Kir.* 8: 29. 9: 2, 3.

12. És vigadjatok a' ti Uratok Istentek előtt, mind ti, mind a' ti fiaitok és leányaitok, mind szolgaitok és szolgáló-leányaitok, mind a' Lévita, ki a' ti kapuitokon belől lészen; mert ő-néki nintsen (*f*) része, vagy öröksége ti veletek. (*f*) *Fell.* 10: 9.

13. Meg-

13. Meg-lásd, hogy a' te tüzes áldozatidat ne áldozzad minden helyen, a' mellyet látándasz.

14. Hanem azon a' helyen, a' mellyet választánd az Úr a' te nemzetségeid közzül valamelly ben: ott, *mondom*, *hogy* áldozzad a' te tüzes áldozatidat, és ott tselekedjél mindent, a' mit én tenéked parantsolok.

15. Mindazáltal a' te lelkednek kívánsága szerént barmot vághatsz, és húst ehetel a' te Uradnak Istenednek áldása szerént, a' mellyet adánd tenéked minden kapuid között; (*f*) mind a' tisztátalan, mind a' tiszta eheti azt, úgy-mint az őzet, és a' szarvast. (*f*) *r.* 5: 2.

16. De mindazáltal a' vért meg-ne egyétek; a' földre botsásad azt, mint a' vizet.

17. Nem eheted *pedig* meg a' te kapuidon belől, sem gabonádnak, sem mustodnak, sem olajodnak dézmáját; sem a' te barmaidnak, és juhaidnak első szajzását; sem semmi fogadásidat, mellyeket fogadándasz; sem szabad akarat szerént-való áldozatidat, sem a' te kezednek *akármi* ajándékát.

18. Hanem (*g*) a' te Uradnak Istenednek előtte egyed azokat, azon a' helyen, mellyet választánd a' te Urad Istened, te, és a' te fiad, leányod, szolgád, szolgáló-leányod, és a' Lévita, ki a' te kapuidon belől *vagyon*: és vígadj a' te Urad Istened előtt, *évén* mindenből, valamire kezedet veténded. (*g*) *r.* 14: 22-26.

19. Meg-láfsad, hogy el-ne hagyjad a' Lévitát a' te földeden *életednek* minden idejében.

20. Mikoron a' te Urad Istened ki-terjeszti a' te határodat, miképpen (*h*) meg-mondotta tenéked, és ezt mondándod: Húst eszem! mivelhogy a' te lelked húst kíván enni; a' te lelkednek szinte kívánsága szerént egyél húst.

(*h*) *Fell.* 11: 24. *Al.* 19: 8.

21. Ha a' hely meszsze lejénd tőled, mellyet a' te Urad Istened választánd, hogy az ő nevét ott helyhezteſse, és a' te barmaid, és juhaid közzül, mellyeket adánd tenéked az Úr, meg-ölendesz; a' mint tenéked parantsoltam: egyél a' te kapuidban, *azoknak húsokban*, a' te lelkednek szinten kívánsága szerént.

22. De a' miképpen az őzet, és a' szarvast eszik; azonképpen egyed azt: mind a' tisztátalan, mind a' tiszta egyenlőképpen élhetnek azzal.

23. Tsak-hogy ebben állhatatos légy, hogy a' vért meg-ne (*i*) egyed; mert minden állatnak lelke az ő vére: azért a' lelket a' húsal egyetembe meg-ne egyed. (*i*) 3*Mós.* 17: 10. 19: 26.

24. Meg-ne egyed azt; *hanem* a' földre öntsed, mint a' vizet.

25. Ne élj azzal, hogy jól légyen dolgod mint tenéked, mind a' te gyermekidnek te utánnad; mikor tselekedénded azt, a' mi igaz az Úr' szemei előtt.

26. De ha valamit meg-szenteléndesz a' tiéidből, avagy fogadándasz; vedd-fel *azt*, és vidd a' helyre, a' mellyet az Úr választánd.

27. A' te Uradnak Istenednek (*k*) óltárán áldozzad-meg a' te tüzes áldozatidat, azoknak húsát, és vérét; *egyéb* áldozatidnak pedig vérét öntsed a' te Uradnak Istenednek óltárára, és a' húsát meg-egyed. (*k*) 2*Mós.* 1: 2-3 17: 3-4.

28. Meg őrízzed, és meg-hallgasſad mind ez' igéket, mellyeket én parantsolok tenéked; hogy jól légyen dolgod, mind tenéked, mind gyermekeidnek te utánnad mind örökké; mivelhogy azt mivelted, a' mi jó, és igaz a' te Uradnak Istenednek szemei előtt.

29. Mikoron ki-vágándja te előled a' te Urad Istened a' pogányokat, a' kikhez te (*l*) mégy; hogy örökségül bírjad őket, és azokat bírván lakozándasz az ő földökben. (*l*) 2*Mós.* 3: 8.

30. Meg-láfsad, tőrbe magadat ne ejtsed az ő példájokat követvén, minekutánna el-veſznek te előled: és ne tudakozzál az ő Isteneik felől, ezt mondván: A' mint tiszteltték e' pogányok az ő Isteneiket; én-is akképpen tselekeszem.

31. Ne tselekedjél így a' te Uraddal Istenedel; mert mind azt az útálatosságot tselekedték az ő Isteneikkel, a' mellyeket az Úr gyülől; mert még fiaikat-is, és leányaikat-is tüzzel megégetik vala az ő Isteneiknek.

32. Mindent, valámit én parantsolok tinéktek, azt meg-őrízzétek; hogy úgy tselekedjetek: (*f*) Semmit ahoz ne tégy, el-se végy abban.

(*f*) *Fell.* 4: 2.

XIII. RÉSZ.

A' kamis Prófétát meg-kell ölni: A' bálvány-imádásért a' várost-is el kell rontani.

1. Mikoron te közötted jövendő mondó, vagy álom-látó támadánd, és jegyet, vagy természet ellen-való tsudát adánd tenéked;

2. Ha meg-léfzen-is a' jegy, vagy a' tsuda, mellyet meg-mondott tenéked, ezt mondván: Köveſsünk idegen Isteneket, kiket te nem esmértél, és tiszteljük azokat:

3. (*a*) Ne engedj efféle jövendő-mondó' beszédének, vagy álom-látónak; mert a' ti Uratok Istentek kísért titeket, hogy meg-tudja, ha szeretitek-é a' ti Uratokat Istenteket tellyes szívetekből, és tellyes lelketekből. (*a*) 1*Ján.* 4: 2-3.

4. *Tsak* a' ti Uratokat Istenteket köveſsétek,

és őtet féljétek, és az ő parantsolatit őrízzétek, és az ő szavának engedjetek, őtet tiszteljétek, és ő hozzá ragaszkodjatok.

5. Az a' jövendő-mondó pedig, vagy álomlátó (*b*) meg-ölettessék; mert a' ti Uratok Istentek ellen el-szakadást szóllott, a' ki ki-hozott titeket Égyiptomnak földéből, és meg-szabadított tégedet a' szolgálatnak házából, *és szóllott*, hogy el-fordítana tégedet arról az útról, a' mellyet parantsolt tenéked a' te Urad Istened, hogy járnál azon. Azért a' gonoszt ki-gyomláljad te közzüled. (*b*) *Fell.* 4: 2. *Zak.* 13: 3.

6. Hogy ha titkon indítánd tégedet a' te (*c*) atyádfia, a' te anyádnak fia, vagy fiad, vagy leányod, vagy feleséged, a' ki a' te kebeledben vagyon: vagy barátod, kit nem külömben szeretsz, mint lelkedet, ezt mondván: Jer' menjünk-el, és tiszteljünk idegen Isteneket, kiket nem esmértél, sem te, sem a' te atyáid. (*c*) *Al.* 18: 20.

7. A' pogány népeknek Isteneik közzül, kik környüled *vagynak*, akár közel légyenek te hozzád, akár meszsze; a' földnek *egygyik* végétől fogva a' *másik* végéig.

8. Ne engedj ő-nékie, és ne hallgassad őtet; ne kedvezzen a' te szemed ő-nékie: ne kedvezz ő-nékie, és el-ne rejtsed őtet.

9. Hanem meg-ölvén meg-öljed őtet; a' te kezed légyen első rajta, meg-öljed őtet: annakutánna mind az egész népnek keze.

10. Kövekkel kövezze-meg őtet, hogy meghaljon; mert azon szándékozott, hogy tégedet a' te Uradtól Istenedtől el-idegenítsen, ki tégedet ki-hozott Égyiptomnak földéből, a' szolgáknak házokból.

11. Hogy az egész Izráel' népei hallják, és (*d*) meg-félemljenek, és *annakutánna* ne igyekezzenek valami ehez hasonló gonoszt tselekedni te közötted. (*d*) *r.* 17. 13.

12. Ha valamelly *város* felől a' te városid közzül, (mellyeket a' te Urad Istened ád tenéked, hogy azokban lakjál) hallándod ezt, hogy valaki mondja:

13. Ki-jöttenek te közzüled valami emberek, istentelenségnek fiai, a' kik kénszerítették az ő városoknak lakosit, ezt mondván: Jer' menjünkel, és tiszteljünk idegen Isteneket, a' kiket nem esmértetek.

14. Akkor szorgalmatosan értekezzél, és tudakozzál jól róla, hogy-ha igaz, és bizonyos-é az a' kír, hogy afféle útálatosság találtatott te közötted;

15. *És* annak a' városnak népét éles fegyverrel le-vágjad; el-veszesed azt, és valami abban vagyon; a' barmát-is *le-vágjad* éles fegyverrel.

16. És minden marháját az ő piatzának közepire hordjad, és mind a' várossal egyetembe tüzzel meg-égesed azt a' te Uradnak Istenednek; hogy mind örökké egy rakásban légyen, *és* soha meg-ne építtessék.

17. Ne ragadjon semmi a' te kezedhez abból az átokból; hogy meg-térjen az Úr az ő búsulásának haragjától, és irgalmas légyen hozzád, és könyörüljön te rajtad, és meg-szaporítson tégedet, miképpen meg-esküdt a' te atyáidnak.

18. Ha hallgatándod a' te Uradnak Istenednek szavát, hogy meg-őrízzed minden ő parantsolatit, mellyeket én parantsolok tenéked; hogy azt tselekedjed, a' mi igaz a' te Uradnak Istenednek szemei előtt.

XIV. RÉSZ.

Halottak' siratásáról: meg-engedett ételekről, és dézmákról való parantsolatok.

1 Ti a' ti Uratoknak Istenteknek fiai vagytok; *annakokért* ne (*a*) metéljétek-meg magatokat, se hajatokat ne szaggassátok-ki a' halottért.

(*a*) 3*Mós.* 19: 27.

2. Mert (*b*) szent népe vagy a' te Uradnak Istenednek, és az Úr választott tégedet, hogy légy ő-néki tulajdon népe, minden népek közzül, kik a' földnek színén *lakoznak*. (*b*) *Fell.* 6: 6.

3. Semmi utálatosságot meg-ne egyél.

4. (*c*) Ezek *pedig* az oktalan állatok, mellyeket meg-egyetek: az ökröt, a' juhot, ketskét.

(*c*) 3*Mós.* 11: 2.

5. A' szarvast, az őzet, bialt, vad-ketskét, unikornist, vad-bikát, és a' jávort.

6. És minden oktalan állatot, valamellynek körme meg-hasadott, és a' két körme hasadása kettős, és kérőt rág, az oktalan állatok között, meg-egyétek.

7. De mindazáltal ezt meg-ne egyétek azok közzül, mellyek *vagy tsak* kérőt rágnak, vagy körmei két részre hasadtanak: a' tevét, a' nyúlat, és az ürgét; mert kérőt rágnak, de körmök meg nem hasadt; tisztátalanok légyenek tinéktek.

8. És a' disznót; mert két részre hasadt a körme, de kérőt nem rág; tisztátalan légyen tinéktek: azoknak húsokban ne egyetek, hólt testeket se illessétek.

9. Ezeket meg-egyétek mind azok közzül, mellyek a' vízben *vagynak*; Valaminek szárnya, és (*d*) héja vagyon, meg-egyétek. (*d*) 3*Mós.* 11: 9.

10. Valaminek pedig nintsen szárnya, és héja, meg-ne egyétek; tisztátalan légyen az tinéktek.

11. Min-

11. Minden tiſzta madarat meg-egyetek.

12. Ezek pedig, a' mellyeket-meg ne egyetek: a' ſas-keselyüt, ölyvöt, kányát.

13. Varjút, ſast, héjat az ő nemével egyetembe.

14. És ſemmi hollót az ő nemével egyetembe.

15. Struz-madár-fiat, baglyot, kakukot, karolyt az ő neme ſzerént.

16. Sólymot, éjjeli-varjút, és hattyút.

17. Pelikant, Porfirió madarat, gémet.

18. Eſzterágot, ökör-bikát az ő neme ſzerént, büdös-babukot, és a' denevért.

19. És minden tsúſzó-máſzó ſzárnyas állat tiſztátalan légyen tinektek; meg ne egyétek.

20. Minden tiſzta ſzárnyas állatot meg-egyetek.

21. Semmi ő magától meg-hólt állatot meg ne egyetek; a' jövevénynek, a' ki a' te kapuidon belől *vagyon*, adjad azt, és egye-meg azt: vagy pénzen add-el az idegennek; mert ſzent népe vagy te a' te Uradnak Iſtenednek. (*e*) Ne főzzed a' gödölyét az ő annyának tejében.

(*e*) 2*Mós.* 23: 19. 34: 26.

22. Eſztendőről eſztendőre meg-dézmáljad a' te magodnak minden (*f*) jövedelmét, melly a' te meződön terem. (*f*) 3*Mós.* 27: 30.

23. És egyed a' te Uradnak Iſtenednek (*g*) előtte, azon a' helyen, a' mellyet válaſztánd, hogy az ő neve ott lakozzék: mind gabonádnak, borodnak, olajodnak tizedét, a' te barmaidnak és juhaidnak első fajzását; hogy tudjad félni a' te Uradat Iſtenedet minden időben. (*g*) *r.* 12: 17. 18.

24. Hogy-ha meſzſzebb lejénd az út, hogy nem mint oda vihetnéd azokat, mivelhogy távól léſzen tőled az a' hely, mellyet a' te Urad Iſtened válaſztánd, hogy helyhezteſse az ő nevét abban a' helyben; mivelhogy meg-áldott tégedet a' te Urad Iſtened.

25. Akkor add-el pénzen, és kezedbe vévén az egybe kötött pénzt; menj-el oda a' helyre, a' mellyet válaſztánd a' te Urad Iſtened.

26. És adjad a' pénzt, mind azért, a' mit kíván a' te lelked, ökrökért (*h*), juhokért, borért és egyéb vídámító italért, és mindenekért, valamiket kíván tőled a' te lelked, és egyél ott a' te Urad Iſtened előtt, és örvendezz a' te házadnépével egyetembe. (*h*) *Máte.* 21: 12.

27. A' Lévitát pedig, a' ki a' te kapuidon belől *lakozik*, ne hagyd-el; mert nintsen néki réſze, ſem (*i*) örökſége te veled. (*i*) 4*Mós.* 18: 20. 24.

28. Minden harmad' eſztendőben, annak az eſztendőnek jövedelmének minden dézmáit válaſzd-el, és rakjad öſzve a' te kapuidon belől.

29. Mellyet, el-jövén a' Léviták, a' kiknek nintsen réſzek és örökségek te veled, és a' jövevények, árvák, és özvegyek, kik a' te kapuidon belől *vagynak*, meg-egyenek, és meg-elégedjenek; hogy (*k*) meg-áldjon tégedet a' te Urad Iſtened, a' te kezednek minden munkájában, a' mellyet tselekeſzel. (*k*) *Peld.* 11: 24. 26.

XV. RÉSZ.

Meg engedésnek és ſzabadon botsátásnak eſztendeje.

1 Minden hetedik eſztendőben (*a*) ſzabadságot engedj (*a*) 2*Mós.* 23: 10, 11. 3*Mós.* 25: 3.

2. E' *légyen* pedig a' ſzabadságnak módja: Minden, valaki költsönt adánd az ő kezéből felebarátjának; engedje-el azt *néki*, a' mellyet megvehetne *rajta*: viſzſza ne kérje azt az ő felebarátjától, avagy az ő attyafiától; mert meg-kiáltatott az Ur' ſzabadságának *eſztendeje*.

3. Az idegentől viſzſza kérjed; de a' mi lejénd tenéked a' te atyádfiánál, el-engedje a' te kezed *ő-nékie*.

4. Annyira, hogy ne légyen te közötted kóldús; mert igen meg-áld (*b*) tégedet az Úr azon a' földön, mellyet a' te Urad Iſtened ád tenéked örökségül, hogy azt bírjad. (*b*) *r.* 28: 1-14.

5. De mindazáltal *úgy áldatol-meg:* ha engedſz valóba a' te Uradnak Iſtenednek ſzavának, hogy meg-őrízzed, és meg-tartsad mind a' parantsolatot, mellyet én ma parantsolok tenéked.

6. Mert a' te Urad Iſtened meg-áldott tégedet, miképpen meg-mondotta tenéked: akkoron *zálogot vévén* költsönt adſz ſok népeknek; te pedig nem véſzſz költsönt: és ſok népeken fogſz uralkodni, és te rajtad nem uralkodnak.

7. Ha valaki a' te atyádfiai közzül kóldús lejénd, valamellyben a' te kapuid közzül a' te földeden, a' mellyet a' te Urad Iſtened adánd tenéked; ne keményítsd-meg a' te ſzívedet, bé ſe zárjad a' te kezedet a' te kóldús atyádfia előtt.

8. Hanem örömeſt meg-nyiſsad a' te kezedet ő-nékie, és örömeſt add költsön nékie, a' meñyi elég az ő ſzükségére, azt, a' mi nélkül ſzukölködik.

9. Meg-láſsad, hogy ne légyen a' te ſzívedben valami efféle iſtentelenség, hogy ezt mondanád: Elközelget a' hetedik eſztendő, a' ſzabadságnak eſztendeje; és azért el-fordítanád a' te ſzemedet a' te kóldús atyádfiától, és ne adnál ő-néki; ő pedig kiáltson te reád az Úrhoz, és bün találtaſsék te beñed.

10. *Hanem* ugyan (*c*) adj nékie, és meg ne háborodjék azon a' te ſzíved, mikor adſz ő-nékie; mert ezokáért áld-meg tégedet a' te Urad Iſtened minden dolgaidban, és mindenben, valamire kezedet botsátod. (*c*) *Mát.* 5: 42.

11. Mert nem léſzen (*d*) kóldús nélkül a' föld; annak-

annakokáért parantsolom tenéked, és ezt mondom, hogy örömeſt meg-nyiſsad a' te kezedet a' te atyádfiának, a' te ſzegényednek, és a' te kódúsodnak a' te földeden. (*d*) *Mát.* 26: 11.

12. Hogy-ha pénzen adattatik tenéked a' te (*e*) atyádfia, 'Sidó férjfiú, vagy 'Sidó aſzſzonyiállat, és ſzolgáland tenéked hat eſztendeig; a' hetedik eſztendőben ſzabadon botsáſsad ötet tőled. (*e*) 2*Mós.* 21: 2.

13. És mikor el-botsátod ötet te tőled ſzabadon; ne botsáſsad-el ötet üreſsen.

14 *Hanem* ötet meg terheljed, a' te juhaidból, a' te ſzérődről, és a' te ſajtódból: a' mivel megáldott tégedet a' te Urad Iſtened, *abból* adj nékie

15. És meg-emlékezzél róla, hogy *te-is* ſzolga vóltál Égyiptomnak földében, és meg-ſzabadított tégedet a' te Urad Iſtened; azért (*f*) parantsolom én ma ezt tenéked. (*f*) *v.* 5: 15.

16. Ha pedig ezt mondándja tenéked: Nem mégyek-el tőled, mert ſzeret tégedet, és a' te házadat, mivelhogy jól vagyon ő-nékie te nálad dolga.

17. Akkor végy egy árrat, és a' kapu között fúrd által a' fülét: és légyen mind éltig te ſzólgád az; így tselekedjél ſzolgáló-leányoddal-is.

18. Ne légyen tenéked nehéz, hogy ötet ſzabadon botsátod-el tőled; (mert két-annyi ideig ſzolgált, mint a' béres, *tudni-illik* hat eſztendeig,) és meg-áld tégedet a' te Urad Iſtened minden tselekedetidben.

19. Minden (*g*) barmaidnak és juhaidnak elsö ſajzásának a' himjét, a' te Uradnak Iſtenednek ſzenteljed: Ne munkálódjál a' te tehenednek elsö fajzásán, és meg ne nyirjed a' te juhaidnak elsö fajzását. (*g*) 2*Mós.* 13: 2.

20. A' te Uradnak Iſtenednek előtte egyedmeg azokat eſztendőnként, te, és a' te házadnépe, azon a' helyen, a' mellyet az Úr válaſztánd.

21. Hogy-ha valami fogyatkozás lejénd benne; *tudni-illik*, ha ſánta, vagy vak lejénd, vagy valami egyéb bénnaság miatt meg-rontatott; azt a' te Uradnak Iſtenednek ne áldozd-meg.

22. A' te kapuidon belől egyed-meg azt, akár tiſzta *légyen*, akár tiſztátalan; egyenlő-képpen *ehetik abban*, nem külömben mintha őz, vagy ſzarvas *vólna*.

23. Tsak-hogy annak vérét meg ne egyed; hanem a' földre ontsad azt, mint a' vizet.

XVI. RÉSZ.

Innepekről: Birákról: faragott képről.

1 Eſzedbe végyed az Abib hónapot, és ſzerezz a' te Uradnak Iſtenednek (*a*) Páschát. Mert az Abib hónapban hozott-ki tégedet a' te Urad Iſtened Égyiptomból éjjel. (*a*) 2*Mós.* 1: 2, 3. 3*Mós.* 23: 5. 4*Mós* 9: 1, 2.

2. És áldozzál Páschával a' te Uradnak Iſtenednek, juhaid és ökreid közzül, a' helyen, mellyet a' te Urad Iſtened válaſztánd, hogy oda helyhezteſse az ő nevét.

3. Ne egyél azzal ſemmi (*b*) kováſzost; hanem hét napokon egyél azzal kováſztalan pogátsákat, nyomorúságnak kenyerét; mert ſietséggel jöttél-ki Égyiptomnak földéből, hogy meg-emlékezzél a' napról, életednek minden idejében, mellyben ki-jöttél Égyiptomnak földéből. (*b*) 2*Mós.* 12: 19. 34: 18.

4. És ne láttaſsék ſemmi kováſzos a' hét napokon minden te határodban: és az elsö napon eſtve meg-áldoztatott húsban (*c*) ſemmi virattáig ne maradjon.

(*c*) 2*Mós.* 12: 10.

5. Nem áldozhatſz Páschát a' te városid közzül valamellyikben, mellyeket a' te Urad Iſtened adánd tenéked:

6. Hanem azon a' helyen, a' mellyet válaſztánd a' te Urad Iſtened, hogy az ő nevét oda helyhezteſse; ott áldozzál Páschával eſtve, Nap-nyúgotkor, az időben, mellyben ki-jöttél (*d*) Égyiptomból.

(*d*) 2*Mós.* 12: 6. 42.

7. Meg-süſsed pedig, és meg-egyed ott a' helyen, a' mellyet válaſztánd a' te Urad Iſtened, és reggel viſzſza fordúlván menj haza a' te hajlékidba.

8. Hat napokon egyél kováſztalant: heted' napon pedig a' te Uradnak Iſtenednek Innepe léſzen; ne tégy akkor ſemmi munkát.

9. Számláj azután magadnak (*e*) hét heteket; attól fogva kezdjed ſzámlálni a' hét heteket, hogy tarlódat a' gabonába botsátod.

(*e*) 2*Mós.* 23: 16. 4*Mós.* 28: *v.* 26.

10. Annakutánna meg-ſzenteljed a' hetes (*f*) Innepet a' te Uradnak Iſtenednek; a' te kezednek ſzabad akaratjából-való érteke ſzerént légyen, a' mivel áldozol: a' mennyiben meg-áldott tégedet a' te Urad Iſtened.

(*f*) 2*Mós.* 23: 15-21.

11. És örvendezz a' te Uradnak Iſtenednek előtte, te, és a' te fiad, a' te leányod, ſzolgád, ſzolgáló-leányod, és a' Lévita, a' ki a' te kapuidon belől vagyon: a' jövevény, az árva, és az özvegy, a' kik léſznek te közötted ott a' helyen, mellyet válaſztánd a' te Urad Iſtened, hogy ott helyhezteſse az ő nevét.

12. És

12. És meg-emlékezzél róla, hogy te-is ſzolga vóltál Égyiptomban: annakokáért őrízzedmeg, és tselekedjél e' parantsolatok ſzerént.

13. A' leveles ſátoroknak Innepét hét napon ſzenteljed, mikoron bé-gyüjtöd a' te életedet a' te ſzérődről, és ſajtódról.

14. És vígadj az Innepen, te, és a' te fiad, a' te leányod, ſzolgád és ſzolgáló leányod, a' Lévita, a' jövevény, az árva, és az özvegy, kik a' te kapuidon belől lakoznak.

15. Hét napokig üljed az Innepet a' te Uradnak Jſtenednek ott a' helyen, a' mellyet válaſztánd az Úr: mikoron meg-áldánd tégedet a' te Urad Iſtened minden mezei jószágidban, és kezeidnek minden munkájában; ezokáért (*g*) vígadj. (*g*) *Néhem.* 8: 10.

16. (*h*) Minden eſztendőben háromſzor láttaſsék-meg minden férjfiúi maga' teUradnak Iſtenednek előtte, ott a' helyen, a' mellyet válaſztánd: A' kováſztalan kenyereknek Innepén, a' heteknek Innepén, és a' leveles ſátoroknak Innepén; De ſenki (*f*) üreſsen ne láttaſsék az Úr előtt.

(*h*) 2 *Mós.* 23: 17. *és* 34: 23. (*f*) 2 *Mós.* 23: 15.

17. Ki-ki az ő érteke ſzerént, és a' te Uradnak Iſtenednek áldása ſzerént, abból, a' mit adánd tenéked, *adjon ajándékot.*

18. Bírákat és Tiſzt-tartókat ſzerezz minden te kapuidban, mellyeket a' te Urad Iſtened adánd tenéked a' te nemzetséged ſzerént, kik ítéljék a' népet igaz ítélettél.

19. El ne fordítsad a' törvényt: (*b*) Személyt ſe válogaſs: (*b*) ajándékot ſe végy; mert az ajándék a' bőltseket meg-vakítja, és el-fordítja az igazaknak ſzavokat.

(*i*) 3 *Mós.* 19: 15. *Fell.* 1: 17. (*b*) 2 *Mós.* 23: 8.

20. Az igazságot, az igazságot köveſsed; hogy élheſs, és örökségül bírhaſsad azt a' földet, mellyet a' te Urad Iſtened ád tenéked.

21. Ne plántálj magadnak berket valamelly fákból, a' teUradnak Iſtenednek óltára mellett, mellyet építeſz magadnak.

22. Faragott képet ſe emelj magadnak, mellyet a' te Urad Iſtened gyülől.

XVII. RÉSZ.

Áldozatra való állatok: Bálvány-imádók' büntetések: Nehéz dolgoknak meg ítélése.

1 Ne áldozzál a' te Uradnak tſtenednek olly ökörrel, vagy juhval, mellyben valami (*a*) ſzeplő, vagy bénnaság vagyon; mert útálatoſság a' te Uradnak Iſtenednek előtte.

(*a*) 3 *Mós.* 22: 20. *Fell.* 15: 21.

2. Hogy-ha találtatik (*b*) te közötted valamelly kapudon belől, mellyeket a' te Urad Iſtened ád tenéked, vagy férjfiú vagy aſzſzonyi-állat, á' ki gonoſzt tselekedéndik a' te Uradnak Iſtenednek ſzemei előtt, meg-rontván az ő ſzövetségét:

(*b*) *Fell.* 13. 6.

3. És el-menénd, és ſzolgáland idegen Iſteneket, és imádándja azokat, akár a' Napot 's akár a' Hóldat, vagy valamellyet az égnek ſeregei közzül, mellyet nem parantsoltam:

4. És meg-jelentetik tenéked, és meg-hallándod; jól meg-tudakozzál róla: és hogy-ha igaz és bizonyos hír léſzen, hogy az Izráelben lett légyen illyen útálatoſság:

5. Akkor ki-vigyed azt (*c*) a' férjfiat, vagy az aſzſzonyi-állatot, a' ki azt a' gonoſzságot mivelte, a' te kapuidba, a' férjfiat vagy az aſzſzonyi-állatot; és meg-kövezzed őket, és meg-haljanak. (*c*) *R.* 13: 6. 17.

6. Két (*d*) vagy három embereknek bizonyságtételekre meg-ölteteſsék, a' ki meg-halandó; de egy tanúnak bizonyság-tételére meg ne haljon.

(*d*) *Al.* 19; 15.

7. A' tanúk' keze légyen első (*e*) azon, hogy meg-ölteteſsék, és annakutánna mind az egéſz ſokaságnak kezei: És illyen módon ki-gyomláljad te közzüled a' gonoſzt (*e*) *Tsel.* 7: 58.

8. Ha valamit (*f*) nem tudnál az ítéletben, a' vér és vér között, ügy és ügy között, férelem és férelem között, vagy egyéb verſengéſek között a' te kapuidban; akkor kelj-fel, és menj-el oda a' helyre, mellyet válaſztánd a' te Urad Iſtened. (*f*) *Mal.* 2: 7.

9. És menj-el a' Lévi' nemzetségéből-való Papokhoz, és a' Bíróhoz, a' ki az időben *Bíró* léſzen; és kérd-meg-őket róla, ők meg-jelentik teneked az igaz ítéletet.

10. És (*g*) azoknak értelmek ſzerént tselekedjél, a' mint meg-mondották tenéked a' helyen, mellyet az Úr válaſztott; és igyekezzél, hogy mind a' ſzerént tselekedjél, a' mint tanítottak tégedet. (*g*) *Mál.* 2: 7. 2 Krón 19: 8. 11.

11. A' törvény ſzerént, a' mellyre tanítottak téged', és az ítélet ſzerént a' mellyet mondottak tenéked, tselekedjél; el ne hajólj attól az igétől, mellyet meg-mondottak tenéked, ſe jobbra ſe balra.

12. Ha pedig valaki kevélységből tselekedéndik, hogy nem enged a' Papnak, a' ki ott a' te Uradnak Iſtenednek előtte állván ſzolgál, vagy a' Birónak; meg-haljon az ollyan ember, és kitíſztítsad a' gonoſzt Izráelből:

13. Hogy mind az egész sokaság hallja, és féljen; hogy senki azután kevélyen ne tselekedjék.

14. Mikoron bé-menéndesz arra a földre, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked, és birnia fogod azt, és lakni fogándasz abban, és ott ezt fogod mondani: Királyt választok (*b*) magamnak, miképpen az egyéb népek kik környülöttem vagynak.

(*b*) *Sam.* 8: 5. 6. 22.

15. Azt válaszszad magadnak Királyúl, a' kit a' te Urad Istened választánd; A' te atyádfiai közzül rendelj magadnak Királyt: nem rendelhetsz magadnak idegen nemből-való férjfiat, a' ki nem te atyádfia.

16. Tsak-hogy meg ne sokasitsa lovait, és a' népet viszsza ne vigye Égyiptomba, hogy megsokasitsa *magának* lovait; kiváltképpen ezért, hogy meg-mondotta az Úr tinéktek: Ne térjetek azután többször viszsza az úton.

17. Feleségeit se sokasitsa-meg, hogy el ne hajóljon az ő szíve, se ezüstét se aranyát felettébb meg ne sokasitsa.

18. És mikoron az ő országának székibe üléndi; írja-meg magának könyvbe e' Törvénynek mását, a' Lévi' nemzetségebéli Papok előtt-való könyvből.

19. És légyen az ő nála, és olvasa azt életének minden (*i*) idejében; hogy tudja félni a' te Uradat Istenedet, hogy őrizze e' Törvénynek minden igéit, és a' parantsolatokat, hogy azokat tselekedje. (*i*) *R.* 6: 6-9.

20. Fel ne fúvalkodjék az ő szíve az ő attyafiai ellen; se el ne hajóljon a' parantsolattól vagy jobb, vagy bal-kézre, hogy meg-hoszszabbítsa idejét az ő országában az Izráel' *fiai* között, mind ő-maga, mind az ő gyermekei.

XVIII. RÉSZ.

Papok' jövedelme: Bálványozás. Igaz és hamis Próféta.

1 A' Lévi' nemzetségéből-való Popoknak, és az egész Lévi' nemzetségének ne légyen se része, se öröksége a' több Izráellel; hanem az Úrnak (*a*) tüzes áldozatit, és az ő örökségét egyék.

(*a*) 4 *Mós.* 18: 20. *Fell.* 10: 9. 1 *Kór.* 9: 13.

2. Annakokáért ne légyen ő-néki öröksége az ő attyafiai között: Az Úr az ő öröksége, a' mint meg-mondatta önékie.

3. És e' légyen a' Papoknak törvények a' nép között, és azok között, a' kik áldoznak akár ökörrel, akár juhval, hogy a' Papnak adják a' lapotzkáját, a' két állait, és a' gyomrát.

4. A' te gabonádnak, (*b*) borodnak, és olajodnak első 'sengéjét, és a' te juhaidnak gyapjának eleit néki adjad. (*b*) 4 *Mós.* 18: 12.

5. Mert őtet (*c*) választotta a' te Urad Istened minden te nemzetségid közzül, hogy állván szolgáljon az Úr' nevében, ő, és az ő fiai minden időben. (*c*) 2 *Mós.* 28: 1-3.

6. Mikor pedig a' Lévita el-jövénd a' te egész Izráelbéli városidnak valamellyikéből, a' hol ő jövevény lejénd, és menénd az ő lelkének tellyes kívánsága szerént arra a' helyre, a' mellyet választánd az Úr.

7. Szolgáljon a' te Uradnak Istenednek nevében, mint az ő több attyafiai a' Léviták, a' kik ott állanak az ÚR előtt.

8. Hasonló részt egyék *a' több Papoknak részekkel*, attól meg-válva, a' mit el-adott valamellyik pénzen, az ő attyának reája szállott örökségéből.

9. Mikoron te bé-menéndesz abba a' földbe, mellyet a' te Urad Istened adánd tenéked; ne (*d*) tanúlj tselekedni a' Pogányoknak útálatosságok szerént. (*d*) *R.* 12 30.

10. Ne találtassék te közötted, a' ki az ő fiát vagy leányát által-vitetné a' tüzön, avagy (*e*) jövendő-mondó, vagy nap-válogató, vagy madár-szólásból jövendölő, vagy varásló.

(*e*) 3 *Mós.* 20: 27. *Esai*, 8: 19.

11. Se büvös-bájos, se ördöngösöktől tudakozó, se jegy-magyarázó, se halottaktól tudakozó.

12. Mert útálja az Úr, valaki ezeket miveli; és ez illyen útálatosságokért üzi-ki a' Pogányokat a' te Urad Istened te előled.

13. Azért légy tökélletes a' te Uraddal Istenedd el.

14. Mert ezek a' Pogányok, a' kiket te birnia fogsz, hallgatják a' varáslókat, és jövendő-mondókat; te pedig ne tselekedjél úgy; mert nem engedi tenéked a' te Urad Istened.

15. Prófétát (*f*) támaszt tenéked a' te Urad Istened te közzüled, a' te atyádfiai közzül, a' miképpen engemet, azt hallgassátok.

(*f*) *Ian.* 1: 46. *Tsel.* 3: 22. *és* 7: 38. 2 *Mós.* 21: 13.

16. Mind a' szerént, a' mint kérted a' te Uradtól Istenedtől a' Hóreb' hegyén', a' gyülekezetnek napján, mikor ezt mondod vala: Ne halljam (*g*) többé az én Uramnak Istenemnek szavát, és az ő nagy tüzét többször ne lássam; hogy meg ne haljak. (*g*) 3 *Mós.* 20: 18. 19.

17. És monda az Úr énnekem: Jól szóllották, a' mit szóllottak. (*b*) *R.* 5: 28. 29.

18. Pró-

18. Prófétát támaſztok ő-nékiek az ő attyokfiai közzül, mint tégedet: és az én ígémet adom annak ſzájába, és meg-mond ő-nékiek mindeneket, a' mellyeket parantsolándok ő-nékie.

19. És valaki nem hallgatándja az én beſzédeimet, a' mellyeket az én nevemben (i) ſzólland; én meg-keresem azon. (i) *Ján.* 12: 48-50.

20. De az a' Próféta, a' ki kevélyen tselekedéndik, és ſzólland olly' ígét, a' mellyet nem parantsoltam (k) nékie az én nevemben ſzóllani, és a' ki ſzólland idegen Iſteneknek nevében; meg-haljon az a' Próféta. (k) *r.* 13:5. *Jer.* 14:14-15.

21. Ha pedig mondándod a' te ſzívedben: Miképpen esmérhetjük-meg az ígét, mellyet az Úr nem mondott légyen?

22. Mikor ſzólland a' Próféta az Úr' nevében, és bé-nem tellyesedik az a' dolog, és meg-nem léſzen: ez a' beſzéd, mellyet az Úr nem ſzóllott, hanem kevélységből mondotta azt a' Próféta; Ne félj azért attól.

XIX. RÉSZ.

Szabadságnak városai: Határ-vetések: Hamis tanúknak érdemlett büntetetések.

1 Mikor a' te Urad Iſtened ki-vágándja a' pogányokat, kiknek földeket a' te Urad Iſtened adja tenéked; és bírnia fogod őket, és lakándaſz az ő városaikban, és az ő házaikban.

2. (a) Három városokat válaſzſz magadnak a' te földednek közepében, mellyet a' te Urad Iſtened meg-ád tenéked, hogy azt örökségül bírjad. (a) *Jós.* 20: 2-3.

3. Tsinálj útakat azokra a' városokra, és három réſzre oſzſzad a' te földednek határát, mellyet a' te Urad Iſtened örökségül ád tenéked; azok erre-valók légyenek, hogy minden gyilkos oda ſzaladjon.

4. E' pedig a' gyilkosnak törvénye, a' ki oda ſzalad, hogy életét meg-tartsa. (b) Ki az ő felebarátját nem akaratja ſzerént öléndi-meg, és azt nem gyülölte az előtt. (b) 2*Mós.* 21: 13.

5. Mint a' ki el-menénd az ő felebarátjával az erdőre fát vágni, és az ő kezét erőltetvén, a' favágásba ki-eséndik a' fejſze az ő nyeléből, és találván az ő felebarátját, meg-haland *az*; e' városok közzül egygyikbe fuſson, hogy éljen.

6. Ha annak a' vérnek rokonsága az ő ſzívének búsulásából üzéndi azt; el-ne érje őtet, ha az út hoſzſzú lejénd, és meg-ne ölje: holott nem méltó vólt a' halálra, mivel annakelőtte nem gyülölte azt.

7. Azért én parantsolom tenéked mondván: Három városokat válaſzſz magadnak.

8. Ha mikor pedig a' te Urad Iſtened ki-terjeſzténdi a' te határodat, miképpen meg-esküdt a' te atyáidnak; és tenéked adándja mind az egéſz földet, mellyet mondott, hogy a' te atyáidnak (c) meg-ád. (c) 2*Mós.* 28: 13. *Fell.* 12: 20.

9. (Hogy ha meg-őrizénded mind e' parantsolatokat; hogy meg-tselekedjed azokat, a' mellyeket én parantsolok tenéked ma, *tudni-illik*, hogy ſzereſsed a' te Uradat Iſtenedet, és járj az ő útain minden időkben,) akkor ez' három (c) városokhoz ismét válaſzſz három városokat. (c) *Jós.* 20 7.

10. Hogy ártatlan vér ne ontaſsék-ki a' te földedben, mellyet a' te Urad Iſtened ád tenéked örökségül, és hogy te oka ne légy a' vér-ontásnak.

11. De hogy-ha lejénd valaki, a' ki az ő felebarátját (d) gyülölvén meg-lesi őtet; és reá-támadván halálra veréndi azt, és meg-haland; ha futánd e' városok közzül valamellyikbe:

(d) 1*Mós.* 9:6. 2*Mós.* 21: 12-14. 3*Mós.* 24: 17. 4*Mós.* 35: 16.

12. Akkor annak a' városnak Vénei küldjenek-el, és vonják-ki onnét, és adják azt a' meghólt embernek attyafiának kezébe; hogy (e) öletteſsék-meg. (e) 2*Mós.* 21: 14.

13. Ne kedvezzen a' te ſzemed ő-nékie; hanem ki-tiſztítsad az ártatlan vér-ontást Izráelből, és jól léſzen tenéked dolgod.

14. A' te felebarátodnak (f) határát el-ne foglald, a' melly határt vetettek a' régiek a' te örökségedben, mellyet örökségül bírnia fogſz abban a' földben, mellyet a' te Urad Iſtened ád tenéked, hogy örökségül bírjad azt.

(f) *Péld.* 22: 28.

15. Semminémű hamiſságban, és semmi bűnben, akárminémű bűnben vétkezzék valaki; ne állhaſson egy tanú valaki ellen, hanem (g) két, vagy három tanúknak ſzájok' vallásán álljon-meg minden dolog. (b) (g) 4*Mós.* 35: 30. *Fell.* 17: 6. *Mát.* 18: 16. (b) *Ján.* 8: 17 2*Kór.* 13: 1.

16. Ha valaki ellen hazug tanú álland; hogy hamis tanúságot ſzólljon ő ellene:

17. Akkor mind ketten azok, a' kiknek perek vagyon, álljanak az Úr' eleibe, *az-az*, a' Papok', és (i) a' Bírák eleibe, a' kik az időben léſznek.

(i) *r.* 17: 9.

18. És a' Bírák ſzorgalmatoson tudakozzanak a' dolog felől: és ha a' tanú hazug lejénd; ha hazugságot ſzóllott az ő felebarátja ellen:

19. Úgy tselekedjetek azzal, a' mint ő (k) gondolta vólt, hogy tselekedjék az ő attyafiával; és ki-tiſztítsad közzüled a' gonoſzt.

(k) *Péld.* 19: 5.

20. Hogy a' kik meg-maradnak, és hallani fogják azt; meg-félemljenek, és többször ne merjenek te közötted hasonló gonoszságot tselekedni.

21. Ne kedvezzen a' te szemed ő-nékie; (*i*) lelket lélekért, szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért. (*i*) 3*Mós.* 24: 20.

XX. RÉSZ.

Hadakról-való törvények.

1 Mikor hadba menéndesz a' te ellenségeid ellen, és látándod a' lovakat, szekereket, és a' náladnál nagyobb népet: Ne félj tőlök; mert a' te Urad Istened vagyon (*a*) te veled, ki tégedet fel-hozott Égyiptomnak földéből.

(*a*) *r.* 23: 14.

2. És mikor ütközetre mentek; a' fő Pap oda járúljon, és szólljon a' népnek,

3. És ezt mondja: Hallgasd-meg Izráel, ma meg ütköztök a' ti ellenségeitekkel: A' ti szívetek meg-ne lágyúljon: ne féljetek, és meg-ne rettenjetek; se meg-ne rémüljetek ő előttök.

4. Mert a' ti Uratok Istentek mégyen-el ti veletek, hogy hartzoljon ti érettetek a' ti ellenségeitekkel, hogy meg-tartson titeket:

5. És a' népnek Előtte-járói szólljanak a' népnek, mondván: Kitsoda közzületek olly' férjfiú, a' ki újonnan épített házat, és abban még-nem lakott vólna? Menjen-el, és térjen-meg az ő házába; hogy valami módon meg-ne haljon e' hartzon, és más valaki lakjék abban.

6. (*b*) És kitsoda olly' férjfiú, a' ki szőlőt plántált, és nem vette annak haszнát? Menjen-el, és térjen-meg az ő házába; hogy valami módon meg-ne haljon e' hartzon, és más valaki végye annak haszнát. (*b*) 3*Mós.* 19: 23.

7. (*c*) És kitsoda olly' férjfiú, a' ki feleséget jegyzett magának, és azt haza nem vitte? Menjen-el, és térjen-meg házához; hogy valami módon meg-ne haljon e' viadalban, és más valaki végye azt el. (*c*) *Al.* 24: 5.

8. Ennek-felette a' népnek Előtte-járói szólljanak a' népnek, és ezt mondják: (*d*) Kitsoda olly' férjfiú, a' ki félelmes, és gyenge szívü vólna? Menjen-el, és térjen-meg házához; hogy az ő attyafiainak szívek úgy meg-ne olvadjon, mint az ő szíve. (*d*) *Bir.* 7: 3.

9. És minekutánna a' népnek Előtte-járói véget vetnek a' népnek-való szóllásban; azután a' seregnek Fejedelmeit állasák a' nép' eleibe.

10. Mikor valamelly város alá menéndesz, hogy azt meg-végyed; először békeséggel kináljad azt.

11. Ha békeséggel felel tenéked, és az egész nép, melly vagyon a' városban, meg-nyitja tenéked a' kaput; adó-fizetők légyenek, és szólgáljanak tenéked.

12. Ha pedig békeséget nem szerez te veled; hanem viadalt tart veled, és környül-vejénded azt,

13. És adándja a' te Urad Istened azt a' te kezedbe; akkor mind a' férjfiakat vágd-le abban a' városban fegyvernek élivel:

14. Tsak az aszszonyi-állatokat, és a' kitsinkéket, és az oktalan állatokat, és valami lejénd a' városban; minden jószágát magadnak prédáljad, és meg-egyed (*e*) a' te ellenségeidnek ragadományait, a' kiket te kezedbe adánd a' te Urad Istened. (*e*) 4*Mós.* 31: 27.

15. Így tselekedjél minden városokkal, a' mellyek tőled meszsze lésznek, a' mellyek nem ez' népnek városi közzül-valók. (*f*)

(*f*) 4*Mós.* 33: 52. *Fell.* 7: 1.

16. Tsak ez' népeknek városaiban, a' mellyeket a' te Urad Istened ád tenéked örökségül, ne hagyj (*g*) élni tsak egy lelket-is. (*g*) *Jós.* 10: 40.

17. Hanem mindenestől fogva el-veszesed őket, a' Hittéust, Emoréust, Kananéust, és a' Perizéust, és Hivéust, és Jebuséust, a' miképpen meg-parantsolta tenéked a' te Urad Istened.

18. Ne tanítsanak titeket tselekedni mind az útálatosságok szerént, mellyeket ők tselekesznek az ő Isteneiknek, hogy vétkezzetek a' ti Uratok Istentek ellen.

19. Mikor valamelly város alatt hoszszú ideig fekszel hadakozván az ellen, hogy meg-végyed azt; ne veszesd-el azoknak élő-fáit, fejszével azokat le-vágván; mert azoknak gyümöltséből fogsz élni: annakokáért azokat le-ne vágjad; mert vallyon ember-é a' mezőnek élő-fája, hogy bémenjen te előtted az erősségbe?

20. De mindazáltal, a' melly fákat esmérendesz, hogy nem gyümölts-termők; el-veszesed, és ki-vágjad, és épits erősséget ellene annak a' városnak, a' melly te ellened hadakozik, mind addig, míg meg-vészed azt.

XXI. RÉSZ.

Tudatlanságból való ember ölés: Rab aszszonnyal-való egybe-házasodás: Első-szülöttnek igazsága: Szó-fogadatlan fiú.

1 Mikor találtatik valamelly embernek hólt teste azon a' földön, mellyet ád tenéked a' te

te Urad Istened, hogy azt örökségül bírjad; melly hólttest a' földön fekszik, és nem tudhatják, ki ölte vólna azt meg.

2. Akkor a' te Véneid, és a' te Bíráid menjenek-ki, és mérjék-meg a' földet a' városokig, mellyek vagynak a' meg-öletett embernek hólt testének környülötte.

3. És annak a' városnak Vénei, a' melly közelebb lészen a' meg-öletett embernek testéhez, végyenek egy üsző tinót a' barom nyájból, mellyen semmi dolgot nem tettek, és a' melly nem vólt még járomban.

4. És annak a' vorosnak Vénei vigyék az üsző tinót valami kietlen vólgybe, mellyet soha nem szántottak, sem nem vetettek: és vágják el a' nyakát az üsző tinónak a' vólgyben.

5. És oda járúlván a' Papok a' Lévi' fiai, (mert őket választtotta a' te Urad Istened, hogy szolgáljanak ő-néki, és hogy áldják *a' népet* az Úrnak nevébe, és a' kiknek beszédek szerént ítéltetik-meg minden per és minden sérelem.)

(*a*) *v.* 10: 8.

6. És mindnyájan annak a' városnak Vénei, a kik közelebb lészsnek a' meg öletett embernek hólt testéhez, mossák-meg kezeket a' meg-ölетett üsző tinó felett a' vólgyben.

7. És vallást tégyenek, és ezt mondják: A' mi kezeink nem ontották-ki ezt a' vért, sem a' mi szemeink nem látták.

8 Légy kegyelmes a' te népednek, az Izráelnek, mellyet meg-szabadítottál Úram! és ne tulajdonítsad az ártatlan vért az Izráelnek a' te népednek! És nem tulajdoníttatik nekiek az ártatlan vérnek ki-ontása.

9. Te annakokáért az ártatlan vérnek ki-ontását közzüled-ki tisztítsad; mert *így* azt tselekeszed, a' mi az Úr előtt kedves.

10. Mikor hadba menéndesz a' te ellenségid ellen, és adándja a' te Urad Istened őket a' te kezedbe, és azok közzül rabokat vejéndesz;

11. Látándasz pedig azok között szép ábrázatú aszszonyi-állatot, és meg-szereténded azt, és vejénded magadnak feleségül:

12. Vidd-bé azt a' te házadban; és nyirje-meg a' fejét, és körmeit metélje-el.

13. És az ő fogságának ruháját vesse le-róla; és meg-maradjon a' te házadban, és siratsa az ő attyát, annyát, egész hónapig: és annakutánna menj-bé hozzája, és légy az ő férje, és ő légyen tenéked feleséged.

14. Hogy-ha nem tettszéndik az tenéked; botsád-el őtet az ő kívánsága szerént: és semmiképpen őtet pénzen el ne adjad, se ne kereskedjél véle; mivelhogy meg-rontoddad őtet.

15 Mikor valakinek két feleségei lejéndenek, az egygyik (*b*) szerelmes, a' másik gyűlölséges; és szüléndnek ő-néki a' szerelmes és a' gyűlölséges feleségei fiakat, és a' gyűlölségesnek fia lejénd az első-szülött: (*b*) 1 *Mós.* 29: 30.

16. A' napon, a' mellyen az ő fiait örökösökké tészi az ő jószágában, nem adhatja az ő első-szülöttének igazságát a' szerelmes feleségének fiának; míg az ő gyűlölséges feleségétől-való első-szülötte él.

17. Hanem az ő gyűlölséges feleségének fiát esmérje első-szülöttnek, és minden jószágából két (*c*) részt adjon annak; mert az ő erősségének (*d*) az a' kezdeti: annakokáért az első-születésnek méltósága arra néz.

(*c*) *Chr.* 5: 1. (*d*) *Mós.* 49: 3.

18. Mikor valakinek gonosz erkőltsü, és engedetlen fia lejénd, a' ki az ő attya' és annya' szavának nem enged; és meg-dorgálándják őtet, és nem engedénd nékiek:

19. Akkor meg-fogván azt az ő attya és az ő annya, vigyék őtet az ő városoknak Véneihez, és az ő lakó helyeknek kapujába.

20. És annak a' városnak Véneinek ezt mondják: E' mi fiúnk gonosz erkőltsü és ellenünk rugódozó, nem engedelmes a' mi szónknak: dobzódó és részeges.

21. Akkor annak a' városnak minden emberi kövekkel meg-kövezzék azt, és meg haljon; és *így* ki-tisztítsad a' gonoszt te közzüled, hogy az egész Izráelnek népe meg-hallja, és meg-rémüljön.

22. Mikor valakiben halálra-való bün találtatik, és meg-ölettetik az; (*e*) ha fel-akasztatod azt fára: (*e*) *Jós.* 10: 26, 27.

23. Ne maradjon éjjel az ő hólt teste a' fán, hanem szorgalmatoson el-temesséd őtet azon napon; Mert az Istennek előtte (*g*) átkozott, a' ki fán függ: és meg ne fertéztesséd azt a' földet, a' mellyet a' te Urad Istened ád tenéked örökségül.

(*g*) *Gal.* 3: 13.

XXII. RÉSZ.

Külömb-külömb-féle törvények.

1 Ha látándod a' te atyádfiának (*a*) ökrét, avagy juhát tévelygeni; ne menj el azok mellől, hanem haza vigyed azokat a' te atyádfiának

(*a*) 2 *Mós.* 23: 4.

2. Hogy-ha pedig közel nintsen te hozzád a' te atyádfia, vagy nem esméred őtet; hajtsad a' barmokat a' te házadhoz, és légyenek a' te házadnál, míglen meg-kereſse a' te atyádfia azokat, és akkor add-meg azokat nékie.

3. És ekképpen tselekedjél ſzamarának-is, azon-képpen ruhájával-is; és így tselekedjél a' te atyádfiának minden el-veſzett marhájával, a' melly el-veſzett vólna ő tőle, és meg-találtad vólna azt; el ne titkoljad azokat.

4. Ha látándod a' te (*b*) atyádfiának vagy ſzamarát, vagy ökrét az úton el-dűlve feküni; el-ne menj mellőlök, hanem véle egyetembe emeld-fel azokat.

(*b*) 1 *Kron.* 5: 1. 1 *Mós.* 49: 3.

5. Az aſzſzonyi-állat ne viselje a' férjfiú fegyverét, ſe a' férjfiú ne öltözzék aſzſzony-ember ruhájába; mert a' te Urad Iſtened előtt útálatos, valaki azt miveli.

6. Mikor madárnak féſzkére találkozol az úton, akárminémű fán, vagy földön, mellyben vagynak madár-fiak, vagy madár-tojások: és az ő annyok ülend az ő fiain, vagy az ő tojásin; ne végyed-el az annyokat mind fiaival egybe.

7. Hanem botsásd-el az annyokat, és a' fiait vedd el; hogy jól légyen tenéked dolgod, és napjaidat meg-hoſzſzabbítsad.

8. Mikor új házat épiteſz: a' te házadnak padláſin körös-környül könyöklőt tsinálj; hogy meg ne fertézteſsed vérrel a' te házadat, ha valaki onnét le-eséndik.

9. Ne veſs a' te ſzőlőd közzé külömb-külömb-féle magot; (*c*) hogy valami módon meg ne fertézteſsék az el-vetett magnak termése, és a' ſzőlőnek gyümőltse. (*c*) 3 *Mós.* 19: 19.

10. Ne ſzánts az ökrön és a' ſzamáron együtt.

11. Ne öltözzél külömb-külömb-féle állatból tsinált öltözetbe, mint gyapjúból és lenből tſinált ruhába.

12. A' te ruhádnak négy ſzegeletein, a' mellyel lepedzel, tsinálj (*d*) ſallangokat.

(*d*) 4 *Mós.* 15: 38.

13. Mikor valaki feleséget vejénd, és meggyülőlendi azt, minekutánna véle egygyesült:

14. És ſzidalomra-való alkalmatoſságot adánd, és gonoſz hírbe-névbe keveri azt, és ezt mondja: Éz' feleséget vettem magamnak, és hozzá bémenvén nem találtam ő benne ſzüzeſséget.

15. Akkor végye azt a' leánynak attya, és anya, és vigyék a' leány' ſzüzeſségének jeleit az ő városoknak Vénei'eleibe, *a' városnak* kapujába;

16. És a' leánynak attya mondja ezt a' Vénekek: Az én leányomat adtam feleségül e' férjfiúnak, ésve.

17. És ime ő ragalmazásra-való alkalmatoſságot adott, ezt mondván: Nem találtam a' te leányodban ſzüzeſséget: és imhól vagynak az én leányomnak ſzüzeſségének jelei. És terítsék-ki a' ruhát a' városnak Vénei előtt.

18. Akkor a' városnak Vénei fogják-meg azt a' férjfiat, és oſtorozzák-meg őtet.

19. És bírságolják-meg ſzáz ezüſt Sikluſsál, mellyeket adjanak a' leány' attyának; mert gonoſz hírbe-névbe keverte az Izráelbéli ſzüzet: és légyen annak felesége, mellyet el nem hagyhat tellyes életében.

20. Ha pedig igaz lejénd a' vádolás, és nem találtatik ſzüzeſség a' leányban.

21. Akkor vigyék-ki a' leányt az ő attya' házának eleibe, és annak a' városnak emberi kövekkel kövezzék-meg azt, és meg-haljon; mert gonoſzságot tselekedett Izráelben, paráználkodván az ő attya' házánál És illyen módon tiſztítsad-ki közzüled a' gonoſzságot.

22. Mikor valaki találtatik (*e*) olly aſzſzonyi-állattal, a' kinek férje vagyon; akkor mind ketten azok-is meg-haljanak: a' férjfiú, a' ki közösködött az aſzſzonyi-állattal, és az aſzſzonyi-állat-is, és ekképpen ki-tiſztítsadá a' gonoſzt Jzráelből.

(*e*) 4 *Mós* 20: 10.

23. Mikor a' léányzó férfiúnál vagyon jegyben, és találándja valaki azt a' városban, és közösködik véle:

24. Mind a' kettőt a' városnak kapuja' eleibe ki-vigyétek, és kövekkel meg-kövezzétek őket, és meg-haljanak: A' leányzót azért, hogy nem kiáltott abban a' városban; és a' férjfiat azért, hogy meg-rontotta az ő felebarátjának feleségét; és ekképen ki-tiſztítsad a' gonoſzt Izráelből.

25. De hogy-ha a' férjfiú találándja a' jegyben-való leányzót a' mezőben, és meg-fogándja őtet a' férjfiú, és közösködik véle; tsak ő-maga a' férjfiú haljon-meg, a' ki közösködött azzal.

26. A' leányzót pedig meg-ne öljed, mivelhogy annak nitsen halálos büne; mert a' mint támad valaki felebarátjára, és azt meg-öli; azonképpen lett e' dolog.

27. Mert a' mezőben találta őtet: kiáltott a' jegyben-való leányzó, de ſenki jelen nem vólt, a' ki őtet meg-óltalmazta vólna.

28. Mikor valaki leányzóra találkozik, a' ki jegyben nem vólna; de meg-fogándja azt, és közösködik véle: és meg-fogattatnak.

29. Ak-

29. Akkor a' férjfiú, a' ki közösködött azzal, a' leányzó attyának adjon (f) ötven fiklust, és légyen a' leányzó nékie felesége. Azért, hogy meg-rontotta azt, nem hagyhatja-el tellyes életében. (f) 2*Mós.* 22: 16.

30. Ne végye-el fenki az ő attyának feleségét, és fel ne fedezze az ő attyának *szeméremének* fedezőjet.

XXIII. RÉSZ.

Polgári-társaságbéli és hadi törvények.

1 A' kinek szemérem teste meg-törettetett, vagy el-mettzetett; ne számláltassék az Úrnak Gyülekezetibe.

2. A' fattyú ne menjen-bé az Úrnak Gyülekezetibe: még tized' ízig-is ne menjen-bé az Úrnak Gyülekezetibe.

3. Az Ammoniták és Moábiták ne menjenek-bé az Úrnak Gyülekezetibe: még tized' ízig-is ne menjenek-bé az Úrnak Gyülekezetibe, soha örökké.

4. Azért; mert nem jövének ti előtökbe kenyérrel és vízzel az útra, mikor ki-jöttetek Égyiptomból: és mivelhogy pénzzel (a) bérlette ellened Bálámot, a' Beór' fiát, Mésopotámiabéli Péthorból valót, hogy meg-átkozna tégedet (a) 4*Mós.* 22:5.

5. De a' te Urad Istened nem akarta meghallgatni Bálámot: és fordította a' te Urad Istened az átkot tenéked áldásodra; mivelhogy szeretne tégedet a' te Urad Istened.

6. Ne keresd az ő vélek-való békeségét, és az ő javokat, soha életednek minden idejében.

7. Ne útáljad az Edoméust; mert te atyádfia: Ne útáljad az Égyiptombélit; mert jövevény vóltál az ő földében.

8. Az ollyan fiak, a' kik születtetnek nékiek, harmad' nemzetségben bé-mehetnek az Úrnak Gyülekezetibe.

9. Mikor táborba szállasz a' te ellenséged ellen; meg-őrizzed magadat minden gonosztól.

10. Ha valaki vólna te közötted, a' ki tiszta nem vólna álmában rajta esett dologért; kimenjen a' táboron kivül, és abba bé ne menjen.

11. És mikor el-jő az estve; mossa-meg (b) magát vízzel: és mikor a' Nap el-nyugszik; menjen-bé a' táborba. (b) 3*Mós.* 15:1-10.

12. És a' táboron kivül valami helyed légyen néked, és oda ki-menj szükség' tenni:

13. És légyen tenéked ásótskád a' te fegyvered mellett: és mikor le-akarsz ulni; azzal ássa vermet: és fel-kelvén bé-fedjed, a' mi tőled elment.

14. Mert a' te Urad Istened jár a' te táborodban, hogy meg-szabadítson tégedet, és a' te ellenségedet adja te kezedbe; légyen azért a' te táborod tiszta, és ne lássa ti köztetek valami rútságot, és el ne forduljon te tőled.

15. Ne add kézbe a' szolgát az ő Urának, ki az ő Urától te hozzád szaladott.

16. Te veled lakjék te közötted, azon a' helyen, a' mellyet választánd a' te városid közzül egygyikben, valahol ő-néki tettszéndik; meg ne nyomorítsad azt *hatalommal.*

17. Ne légyen parázna az Izráel' leányi közzül: se pedig ne légyen parázna férjfiú az Izráel' fiai közzül.

18. Ne vigyed a' paráznának jutalmát, és az ebnek árát a' te Uradnak Istenednek házába akárminémű fogadásért; mert mind a' kettőt a' te Urad Istened útálja.

19. A' te atyádfiának (c) usorára ne adj, pénznek, eleségnek, és egyéb akárminémű marhának usorájára, a' melly usorára szokott adatni.

(c) 2*Mós.* 22: 25. 3*Mós.* 25: 35. *Neh.* 5: 10. *Luk.* 6: 34. 35.

20. Az idegennek adj usorára; de a' te atyádfiának usorára ne adj: hogy meg-áldjon tégedet a' te Urad Istened mindenben, valamire kinyújtándod a' te kezedet azon a' földön, a' mellyre bé-menendő vagy, hogy azt örökségül bírjad.

21. Mikor fogadásból (d) ígérsz valamit a' te Uradnak Istenednek: ne halasszad azt megadni; mert meg-keresi a' te Urad Istened azt te rajtad, és bűnül tulajdoníttatik ez tenéked. (d) 4*Mós.* 30: 2.

22. Ha pedig fogadást nem tejéndesz; nem lészesz bűnös.

23. De a' mi származik a' te ajakidból; megtellyesítsed, és úgy tselekedjél, a' miképpen fogadtad a' te szabad akaratodból a' te Uradnak Istenednek, minekutánna a' te száddal ígéretet tettél.

24. Mikor bé-menéndesz a' te felebarátodnak szőlejébe; egyél szőlőt eleget a' te kívánságod szerént; de valami edényedbe azt ne rakjad.

25. Mikor bé-menéndesz a' te felebarátodnak (e) gabonája közzé; kezeddel szaggasd gabona-fejeket: de sarlóval fel-ne arass a' te felebarátodnak gabonájában. (e) *Mát.* 12: 1.

XXIV. RÉSZ.

El-válás' levele, és szeretet' réguli.

1 Hogy-ha valamelly férjfiú feleséget vévén ő-magának, közösködik ő vele: történ-

jék

jék pegig, hogy ne légyen kedves néki az *aszszonyi-állat*, mivelhogy találtvólna benne valami rútságot; adjon annak (*a*) el-válásról-való bizonyság-levelet, és azt annak kezébe adván, botsássa-el őtet az ő házától. (*a*) *Mát.* 5: 31.

2. Ki-is ki-menvén az ő házából; ha el-menvén, más férjfiúhoz menénd feleségül:

3. És az-is, az utólsó férjfiú gyűlöléndi őtet, és adánd néki el-válásról-való bizonyság-levelet, és adván azt az ő kezébe ki-üzéndi őtet az ő házából; vagy ha meg-haland az a' második férjfiú, a' ki vette vólt azt magának feleségül:

4. Az ő első férje, a' ki ki-üzte vólt azt, másodszor ismét el nem veheti azt, hogy ő felesége légyen, minekutánna meg-fertéztetett; mert útálatosság az Úr előtt, és ne vétkeztesd a' földet, a' mellyet a' te Urad Istened ád tenéked örökségül.

5. Mikor valaki újonnan (*b*) hozándja feleségét; hadba ki ne menjen, és semmi közönséges terhet reá ne vessenek: egy esztendeig szabados légyen az ő házában, és vídámítsa-meg az ő el-vett feleségét. (*b*) *Fell.* 20:7.

6. Zálogba senki ne végye a' malomnak alsó és felső köveit; mert annak életét venné el zálogba.

7. Hogy-ha meg-kapattatik valaki, a' ki embert (*c*) lopott vólna az ő attyafiai közzül, az Izráel' fiai közzül: és kereskedéndik véle, vagy el-adándja azt; meg-haljon az az ember-lopó: és ki-tisztítsad a' gonoszt te közzüled.

(*c*) 2 *Mós.* 21: 16.

8. A' bél-poklosságnak tsapásában, meg-lássad, hogy szorgalmatoson meg-őrízzed, és mindeneftől meg-tartsad, a' mire titeket tanítanak a' Lévi' nemzetségéből-való Papok: (*d*) a' miképpen meg-parantsoltam nékiek; akképpen tselekedvén, meg-tartsátok.

(*d*) 3 *Mós.* 13:2.

9. Emlekezzél-meg arról, mit tselekedett a' te Urad Istened (*e*) Máriával az úton, minekutánna ki-jöttetek Égyiptomból. (*e*) 4 *Mós.* 12: 10.

10. Mikor költsön adsz valamit a' te felebarátodnak; ne menj-bé az ő házába, hogy néki zálogát végyed.

11. Kivül állj; és az ember, a'kinek a'költsönt adtad, ő-maga vigye-ki te hozzád az ő zálogát.

12. Hogy-ha az ember szegény lejénd; ne maradjon nálad éjjelre annak záloga.

13. Hanem (*f*) meg-adjad nékie azt a' zálogat, mikoron a' Nap el-nyugszik, hogy aludjék az ő ruhájában; hogy jót mondjon tenéked, és tenéked lészen ez igazság a' te Urad Istened előtt. (*f*) 3 *Mós.* 22: 26.

14. A' béresen, a' szegényen és a' szűkölködőn (*g*) erő-hatalmat ne tégy, se a' te atyádfiai közzül valókon: se pedig a' te jövevényiden, a' kik vagynak a' te földedben, a' te kapuid között: (*g*) 3 *Mós.* 19:13. *Ják.* 5:4.

15. Hanem azon napon meg-adjad néki az ő jutalmát, a' Nap el se nyúgodjék azon; mert ő szegény, és azzal táplálja az ő életét: és ne kiáltson te ellened az Urra, és találtassék te benned bűn.

16. Meg ne öletessenek az atyák a' (*b*) fiakért, se a' fiak az atyákért; hanem ki-ki az ő bűnéért haljon-meg. (*b*) 2 *Kir.* 14: 6. 2 *Chr.* 25: 4. *Jér.* 31: 30. *Ezék.* 18: 20.

17. (*i*) Ne fordítsad-el a' jövevénynek és az árvának igazságát; és az özvegynek ruháját ne végyed zálogba. (*i*) 2 *Mós.* 22: 21, 22. *Péld.* 22: 22. *Jér.* 5: 28. 22: 3. *Ezék.* 22: 29.

18. Hanem meg-emlékezzél róla, hogy szolga vóltál Égyiptomban, és meg-szabadított tégedet a' te Urad Istened onnét; Annakokáért parantsolom én tenéked, hogy így tselekedjél.

19. Mikor el-végezénded a' te (*k*) aratásodat a' te meződben, és el-felejténdesz valami kévét a' mezőben; meg ne térj annak fel-vételére: a' jövevénynek, az árvának, és az özvegynek engedjed; hogy meg-áldjon tégedet a' te Urad Istened a' te kezeidnek minden munkájában.

(*k*) 3 *Mós.* 19: 9, 10. 23: 22.

20. Mikor meg-rázándod a' te olaj-fáidat; másodszor meg ne rázzad az ágokat, a' mellyeket immár el-hagytál; a' jövevényé, árváé, és az özvegyé légyen.

21. Mikor szőlődet meg szeded, a' melly gerezdeket te utánnad el hagyándasz; meg-ne szedjed: a' jövevényé, árváé, és az özvegyé légyen.

22. És meg-emlekezzél róla, hogy szolga vóltál Égyiptomnak földében. Annakokáért parantsolom én tenéked, hogy így tselekedjél.

XXV. RÉSZ.

Bűnösök' büntetéséről, házasságról, Szemérmességről, 's a' t.

1 Ha viszsza-vonás lejénd valakik között, és törvénybe menéndenek, és őket *a' Birák* meg-ítéléndik, és az igazat meg-szabadítándják; a' hamisat pedig kárhoztatándják:

2. Hogy-

2. Hogy-ha a' hamis vereséget érdemel; a' Bíró vonassa-le azt, és veretteſse-meg ő-maga előtt az ő hamisága szerént, szám szerént-való tsapással.

3. (a) Negyvent üttessen rajta, többet ne: hogy né-talám ha több tsapásokat üttet rajta; alá-valóvá tétessék a' te atyádfia te előtted.

(a) 2 *Kór.* 11: 24.

4. (b) Ne köſsék-fel száját a' gabona-nyomtató ökörnek. (b) 1 *Kór.* 9: 9. 1. *Tim.* 5: 18.

5. Ha az atyafiak egygyütt lakándanak, és meghaland egy ő közzülök, és annak fia nem lejénd: a' meg-hóltnak felesége ne menjen házasságra idegen férjfiúhoz; hanem a' meg-hóltnak (c) rokonsága menjen bé hozzája, és végye-el ötet feleségül magának, és atyafiúságot szerezzen véle. (c) *Mát.* 22: 24.

6. És az ő első-szülöttét, az ő meg-hólt attyafiának nevére nevezze, hogy annak neve el ne töröltessék az Izráel' népe közzül.

7. Hogy-ha az a' férjfiú nem akarná el-venni az ő attyafiának feleségét; menjen-el az aſzszonyi-állat a' kapuba a' Vénekhez, és ezt modja: Nem akar az én meg-hólt férjemnek (d) attyafia magot támasztani az ő attyafiának az Izráelben, nem akar én velem szerezni sógorságot. (d) *Ruth.* 4: 7.

8. Akkor hívassák azt annak a' városnak Vénei, és minekutánna meg-intették; de ugyan nem akarja azt el-venni:

9. Járúljon annakutánna az aſzszonyi-állat ahoz a' Véneknek szemek előtt, és vonja-le saruját annak a' lábáról, és pökjék az ő ortzájára, és szólljon, ezt mondván: Igy kell tselekedni azzal a' férjfiúval, a' ki nem akarja az ő attyafia' házát épiteni.

10. És hívattassék annak háza-népe az Izráelben, saruja' meg óldozottnak háza-népének.

11. Ha két férjfiú egybe veszénd, és egygyiknek a' felesége oda járúland, hogy meg-szabadítsa az ő férjét attól, a' ki ötet veri: és kinyújtván kezét meg-fogándja annak szemérem-teſtét:

12. Akkor el-vágjad annak kezét, ne kedvezzen a' te szemed nékie

13. Ne légyen néked a' te 'sákodban két féle mértéked, nagy és kitsiny.

14. Ne légyen tenéked a' te házadban kétféle köblöd, nagy és kitsiny.

15. Tellyes és igaz mértéked (e) légyen tenéked: tellyes és igaz köblöd légyen néked; hogy meg-hoszszabbítsák a' te napjaidat azon a' földön, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked. (e) *Ezék.* 45: 10.

16. Mert a' te Uradnak Istenednek előtte (f) útálatoság, valaki ezeket miveli; *és* minden, valaki a' hamisságot tselekesi. (f) *Péld.* 11: 1.

17. Meg-emlékezzél arról, a' mit tselekedett te rajtad (g) az Amálek az útban, mikor Égyiptomból ki-jöttetek. (g) 2 *Mós.* 17: 8.

18. Hogy elődbe ment az útban, és a' seregnek utólsó részét meg-verte, *tudni-illik*, mind az erőtleneket, kik valának te utánnad, mikor te el-epedtél és el-fáradtál vólna, és nem félte az Istent. (h) 2 *Mós.* 17: 8-11. 14.

19. Annakokáért mikor adánd tenéked nyúgodalmat a' te Urad Istened minden te ellenségidtől, körös-környúl azon a' földön, mellyet ád tenéked a' te Urad Istened örökségül, hogy bírjad azt; el-töröljed az Amáleknek nevét az ég alól: el ne felejtsed *azt.*

XXVI. RÉSZ.

Törvény az első gyümöltsi áldozatról, a' dézmákról: emlékeztetés az Isten' Szövetségére.

1 Mikor pedig bé-menéndesz a' földre, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked örökségül, és bírnia fogod azt, és lakándol abban:

2. Akkor a' földnek minden gyümöltsének (a) első 'sengéjéből végy, mellyet vígy a' te földedből, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked; és tégyed kosárodba, és menj-el oda a' helyre, a' mellyet a' te Urad Istened választánd, hogy az ő neve ott lakozzék.

(a) 2 *Mós.* 34: 26. 3 *Mós.* 2: 14, *és* 23: 10. 4 *Mós.* 15: 17, 18, 19.

3. És menj a' Paphoz, a' ki lejénd az időben, és mondjad nékie: Vallást tészek ma a' te Uradnak Istenednek előtte, hogy bé-jöttem a' földre, mellyet esküvéssel fogadott vala az Úr a' mi (b) atyáinknak; hogy jövendőre minékünk adná azt. (b) 1 *Mós.* 17: 8.

4. És a' Pap végye-el a' kosárt kezedből, és tégye azt a' te Uradnak Istenednek óltára' eleibe.

5. És szóllj és mondjad a' te Urad Istened előtt: Az én atyám Mésopotámiában szegény vala, ki-Egyiptomba (c) ment vólt alá, és jövevény vólt ott kevés férjfiakkal, és nevekedett ott, nagy, erős, és sok néppé.

(c) 1 *Mós.* 46: 1.

6. Boszszúsággal illetének pedig minket az Égyiptombéliek, es meg-nyomorgatán minket, és vetének reánk kemény szolgálatot.

7. Annakokáért kiáltánk a' mi atyáinknak Urához Istenéhez és (d) meg-hallgatta az Úr a'

mi szónkat, meg-tekíntette a' mi nyomorúságunkat, a' mi rabságunkat, és romlott vóltunkat. (d) 2 Mós. 2: 25.

8. És ki-hozott minket az Úr Égyiptomból erős kézzel, ki-nyújtott karral, nagy rettenetességgel, jegyekkel, és tsudákkal.

9. És bé-hozott minket ez (e) helyre; és adta minékünk ezt a' földet, téjjel és mézzel folyó földet. (e) 2 Mós. 3: 8. 13: 5.

10. Mostan azért ímé el-hoztam a' föld' gyümöltsének első 'sengéjét, mellyet adtál nékem Uram! És hagyjad azt a' te Urad Istened előtt, és imádkozzál a' te Uradnak Istenednek előtte.

11. És örvendezz minden jóban, a' mellyet adánd tenéked a' te Urad Istened, és a' te házad-népének; te, és a' Lévita, és a' jövevény, a' ki te közötted vagyon.

12. Mikutánna (f) meg-adándod minden te gyümöltsödnek tizedét harmadik esztendőben a' tizednek esztendején: és adándod a' Lévitának, a' jövevénynek, az árvának és özvegynek, és ejéndenek a' te kapuid között, és meg-elégeszsznek. (f) 3 Mós. 27: 30. 4 Mós. 18: 24.

13. Akkor a' te Urad Istened előtt ezt mondjad: Ki-adtam az Istennek szenteltetett dézmát házamból, és adtam azt a' Lévitának, a' jövevénynek, az árvának és az özvegynek, minden te (g) parantsolatod szerént, mellyet parantsoltál énnékem: nem hagytam-el a' te parantsolatidban egygyet-is, sem el-nem felejtettem. (g) Fel. 14: 25, 26.

14. Nem ettem-meg abban az én szükségemben, és nem költöttem-el abban semmit valami köz dologra; nem-is adtam abból semmit halottnak temetésére: Engedtem az én Uramnak Istenemnek beszédének: mind a' szerént tselekedtem, a' mint parantsoltál énnékem.

15. Tekínts-alá a' te szentségednek lakó-helyéből a' mennyekből, és áldjad meg az Izráelt, a' te népedet, és a' földet, mellyet adtál minékünk, miképpen meg-esküdtél a' mi atyáinknak, a' téjjel mézzel folyó földet.

16. E' mai napon a' te Urad Istened parantsolja tenéked, hogy e' parantsolatok és törvények szerént tselekedjél: meg-őrízzed annakokáért, és a' szerént tselekedjél, tellyes szívedből és tellyes lelkedből.

17. Azt kívánád: hogy az Úr kötelezné magát tenéked e' mai napon; hogy légyen tenéked Istened, az ő útaiban járván, és az ő rendelésit, parantsolatit, törvényit meg-tartván, és az ő szavának engedvén.

18. Az Úr-is azért azt kívánja; hogy kötelezned magadat néki e' mai napon, hogy lészsz őneki (h) kiváltképpen-való népe, miképpen szóllott tenéked: és hogy meg-őrízed minden ő parantsolatit. (h) 2 Mós. 19: 5.

19. Hogy tégyen tégedet minden népeknél (i) fellyebb-valóvá, a' kiket teremtett, dítséretteel, névvel, ditsőséggel; hogy a' te Uradnak Istenednek légy szent népe, miképpen meg-mondotta. (i) Fel. 4: 7. és 14: 2.

XXVII. RÉSZ.

Emlékezetre-való kő-oszlopok: Áldás és átok.

1 És parantsola Móses és az Izráelnek Vénei a' népnek, mondván: Meg-őrízzétek mind e' parantsolatot, mellyet én parantsolok ma tinéktek.

2. És a' melly napon által-menéndetek a' Jordán' vizén, *hogy menjetek* a' földre, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked: Nagy köveket (a) állass-fel, és azokat meszeld-meg. (a) Jós. 8: 32. 4: 1.

3. És írd-fel azokra e' Törvénynek minden ígéit, mikor által-menéndesz, hogy bé-menj a' földre, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked, a' téjjel, és mézzel folyó földre, miképpen szóllott tenéked a' te atyáidnak Ura Istene.

4. *Azt mondám azért*, hogy mikor által-mentek a' Jordánon, (b) fel-állassátok azokat a' köveket, mellyeket én e' mai napon parantsolok tinéktek, az Ebál' hegyén: és azokat meg-meszeljed. (b) Jós. 8: 30. 31.

5. Ugyan ott épits a' te Uradnak Istenednek (c) óltárt kőből: ne faragd-meg vassal a' köveket. (c) 2 Mós. 20: 25.

6. Ép kövekből építsed a' te Uradnak Istenednek óltárát: és áldózzál azon tűzzel megemésztendő áldozatot a' te Uradnak Istenednek.

7. És áldozzál hálá-adó áldozattal, és egyél ott, és vígadozz a' te Uradnak Istenednek előtte.

8. Annakokáért e' Törvénynek minden ígéit írjad a' kövekre, nyilván és világos betükkel.

9. És szólla Móses és a' Lévi nemzetéből-való Papok az egész Izráelnek mondván: Figyelmezzél reája, és hallgassad Izráel: E' mai napon lettél a' te Uradnak Istenednek népévé.

10. Hallgasd azért a' te Uradnak Istenednek szavát, és tselekedjél az ő parantsolati és rendeléssi szerént, a' mellyeket én parantsolok ma tenéked.

11. És parantsola Móses azon napon a' népnek mondván:

12. Ezek álljanak a' népnek meg-áldására a' (d) Garizim' hegyén, mikor által-menéndetek a' Jordánon: Simeon, Lévi, Júda, Isakár, Jó'sef, és Bénjámin. (d) v. 11: 29. Jós. 8: 33.

13. Ezek álljanak pedig az átkozásra az Ebál hegyén: Rúben, Gád, Aser, Zebulon, Dán, és Naftali.

14 Szólljanak pedig a' Léviták, és ezt mondják az egész Izráel' népének fel-szóval:

15. Átkozott a' férjfiú, a' ki tsinálánd faragott, és öntött képet, az Úr előtt-való útálatosságot, az áts-mester' kezének munkáját, és helyhezteténdi azt rejtekbe: és mind az egész sokaság feleljen, és mondják Ámen!

16. Átkozott, valaki meg-szidalmazza az ő attyát, vagy (e) annyát: És mind az egész sokaság mondja: Ámen! (e) 2Mós. 21: 17.

17. Átkozott, valaki az ő felebarátjának határát el-fordítja: És mondja mind az egész sokaság: Ámen!

18. Átkozott, valaki tévelygésre viszi a' vakot az úton: És mondja mind az egész sokaság: Ámen!

19. Átkozott, valaki el-fordítja a' jövevénynek, árvának, és özvegynek törvényét: És mondja mind az egész sokaság: Ámen:

20. Átkozott, valaki az ő attya' feleségével közösködik; mert fel-fedezte az ő attya *szemérmének* fedelét: És mondja mind az egész sokaság: Ámen!

21. Átkozott, a' ki közösködik akárminémű oktalan állattal: És mondja mind az egész sokaság: Ámen! (f) 3Mós. 18: 23.

22. Átkozott valaki közösködik az ő Húgával, az ő attyának, vagy az ő annyának leányával: És mondja mind a' sokaság: Ámen;

23. Átkozott, valaki közösködik napával: És mondja mind a' sokaság: Ámen!

24. Átkozott, valaki az ő felebarátját titkon meg-öli: És mondja mind a' sokaság: Ámen!

25. Átkozott, valaki ajándékot vészen, hogy az ártatlannak vérét ki-ontsa: És mondja mind a' sokaság: Ámen!

26. (g) Átkozott, valaki bé-nem tellyesíti tselekedettel e' Törvénynek ígéit: És mondja mind a' sokaság: Ámen! (g) Gal. 3: 10.

XXVIII. RÉSZ.

Áldásoknak ígéreti a' Törvénynek meg-tartóinak: Fenyegetések az engedetleneknek.

Ha pedig szorgalmatossággal hallgatándod a' te Uradnak Istenednek szavát, hogy megőrizzed, és meg-tellyesítsed minden parantsolatit, a' mellyeket én parantsolok ma tenéked; tehát tégedet a' te Urad Istened e' földnek minden népénél fellyebb-valóvá tészen.

2. És szállanak te reád mind ez' áldások, és meg-környékeznek tégedet; tsak-hogy engedj a' te Uradnak Istenednek szavának.

3. Áldott lészesz a' városban, és áldott lészesz a' mezőben.

4. Áldott *lészen* a' te méhednek gyümöltse, és a' te földednek gyümöltse, és a' te barmodnak gyümöltse, a' te teheneidnek fajzások, és a' te juhaidnak nyájjok.

5. Áldott (a) *lészen* a' te kosárod, és a' te kenyér-tartó edényed. (a) 3Mós. 26: 4-5.

6. Áldott lészesz, mikor bé-menéndesz, és áldott lészesz, mikoron ki-menéndesz.

7. Az Úr azt miveli, hogy a' te ellenségeid, a' kik te ellened támadnak, te előtted el-hülljanak: egy úton jönek-ki te reád, és hét utakon futnak te előtted.

8. Parantsol az Úr tenéked áldást a' te tsűreidben, és mindenekben, valamikre bétsátándod a' te kezedet: és meg-áld tégedet a' földön, mellyet a' te Urad Istened ád tenéked.

9. Az Úr választ magának szent néppé tégedet, miképpen meg-esküdt tenéked: ha meg-őrizénded a' te Uradnak Istenednek parantsolatit, és járándasz az ő útain.

10. Akkor a' földnek minden népei meg-értik, hogy az Úrnak nevéről neveztetel te: és félnek te tőled.

11. És (b) bővölködővé tészen tégedet az Úr minden jóval, a' te méhednek gyümöltsével, a' te barmodnak gyümöltsével, és a' te földednek gyümöltsével, azon a' földön, a' mellyről megesküdt az Úr a' te atyáidnak, hogy jövendőre meg-adja tenéked. (b) v. 30: 9-10.

12. Meg-nyitja tenéked az Úr az ő jó kintsét, az eget, hogy esőt adjon a' te földednek alkalmatos időben, és meg-áldja a' te kezednek minden munkáját; és kőltsönt adsz sok népeknek, te pedig nem vész kőltsönt.

13. És tészen tégedet az Úr fővé' nem farkká, és mindenkor fellyebb-való lészesz, és nem alább-való: ha engedelmes lészesz a' te Uradnak Istenednek parantsolatinak, mellyeket én parantsolok e' mái napon tenéked; hogy meg őrizzed, és azok szerént tselekedjél.

14. És ha el-nem téréndesz minden ő ígéitől, mellyeket én parantsolok néktek, se jobb kézre, se bal-kézre, járván idegen Istenek után; hogy tiszteljétek azokat.

15. Viszontag ha (*c*) nem engedendesz a' te Urad' Istened' beszédének; hogy meg-őrízzed, és meg-tartsad minden parantsolatit, és rendelésit, mellyeket én parantsolok ma tenéked: reád jőnek mind ez' átkok, és meg-környékeznek tégedet. (*c*) 3*Mós.* 26: 14. *Dán.* 9: 11-13.

16. Átkozott lészesz a' városban, és átkozott a' mezőben.

17. Átkozott *lészen* a' te kosárod, és a' te kenyeres edényed.

18. Átkozott lészen a' te méhednek gyümöltse, és a' te földednek gyümöltse, a' te teheneidnek fajzások, és a' te juhaidnak nyájjok.

19. Átkozott lészesz, mikor bé-menéndesz, és átkozott lészesz, mikor ki-menéndesz.

20. Botsát az Úr te reád átkot, romlást, és veszedelmet mindenben, valamit kezdesz, vagy tselekesznek: míg-nem el-töröltetel, és gyorsasággal el-veszsz a' te tselekedetidnek gonoszságáért, mellyek által el-hagytál engemet.

21. Hozzád ragaszta az Úr a' dög-halált; míglen meg-emészt tégedet arról a' földről, mellyre te bé-menéndesz, hogy örökségül bírjad azt.

22. Meg-vér tégedet az Úr száraz betegséggel, hideg-leléssel, gyúlasztó, és izzasztó betegséggel, aszállyal, szárazsággal, és ragyával: és mind addig kergetnek ezek tégedet, míglen el-veszéndesz.

23. És lészneк a' te (*d*) egeid, mellyek vagynak a' te fejed felett, ollyanok, mint az értz: és a' föld, melly te alattad vagyon, mint a' vas.

(*d*) 4*Mós.* 26: 19.

24. Az Úr az eső helyében a' te földedre ád port, és hamvat: az égből száll te reád mind addig, míg tellyességgel el-veszéndesz.

25. Az Úr a' te ellenségeid előtt meg-vér (*e*) tégedet; egy úton mégy-ki ő reá, és hét útakon szaladsz ő előtte, és lészesz a' földnek minden országinak tsudájára. (*e*) 3*Mós.* 26: 19.

26. Lészen annakfelette a' te hólt tested eledele minden égi madaraknak, és a' földnek vadainak: és nem lészen, a' ki el-üzné *azokat.*

27. Meg-vér tégedet az Isten Égyiptomnak (*f*) fekélyével, és süllyel, varral, és viszketegséggel, mellyekből meg-nem gyógyíttathatol.

(*f*) 2*Mós.* 9: 9.

28. Meg-vér tégedet az Isten balgatagsággal, és vaksággal, és szívednek búsulásával.

29. És tapogatni fogsz délben; miképpen tapogat a' vak a' setétségben: és szerentsétlen lészesz a' te útaidban, és lészesz erőszak', és boszszúság' szenvedő minden időkben; és nem lészen meg-szabadító.

30. Feleséget jegyzesz magadnak; és más férjfiú hál azzal: házat építesz; és nem lakol benne: szőlőt ültetsz; és nem vészed annak hasznát.

31. A' te ökröd szemed előtt meg ölettetik; és nem eszel abban: a' te szamarad el-ragadtatik előled; és nem tér-meg te hozzád: a' te barmaid a' te ellenségidnek adattatnak; és nem lészen meg-szabadítód.

32. A' te fiaid, és a' te leányid adattatnak más népnek, és a' te szemeid látni fogják, és megepednek azok miatt egész napon, és nem lészen erősség a' te kezedben.

33. A' te földednek gyümöltsét, és minden munkádat meg-eszi (g) olly' nép, mellyet nem esmértél: és lészesz meg-romlott, és meg-nyomorittatott minden időben. (*g*) *Bir.* 6: 34.

34. És álmélkodni fogsz azokon, a' mellyeket látni fognak a' te szemeid.

35. Meg vér tégedet az Úr gonosz kelésekkel a' te térdeidben, és a' kereszt-tsontaidban, annyira; hogy meg-nem gyógyíttathatol, talpadtól fogva mind tetédig.

36. Az Úr el-viszen tégedet, és a' te Királyodat, a' kit választasz magadnak, olly' nép közzé, mellyet nem esmértél se te, sem a' te atyáid; és tisztelsz ott idegen Isteneket: fát, és követ.

37. És lészesz álmélkodásra, (*h*) példa-beszédre, és tsúfságra minden népeknek, a' mellyek közzé viszen tégedet az Úr. (*h*) *Jér.* 24: 9.

38. Sok magot viszesz-ki a' mezőre, (*i*) és keveset takarsz-bé; mert meg-emészti azt a' sáska. (*i*) *Mik.* 6: 15. *Hag.* 1: 6.

39. Szőlőket ültetsz, és azokat miveled, és bort nem iszol, és nem szedsz; mert meg-emészti azt a' féreg.

40. Olaj-fáid lésznek tenéked minden határidban: de olajjal magadat nem kened; mert el-hull a' te olaj-fádnak gyümöltse.

41. Fiakat, és leányokat nemzesz: de nem lésznek tiéid; mert fogságra vitetnek.

42. Minden fáidat, és földednek minden gyümöltsét meg-emészti a' sáska.

43. A' jövevény, melly közötted *vagyon*, te ellened fel-nevekedik; te pedig felette igen alá-szállasz.

44. Ő fog tenéked költsönt adni; és te nem fogsz költsönt néki adni: ő fő lészen; te pedig (*k*) fark lészesz.

(*k*) *v.* 13. *Sir.* 5: 2-8.

45. Szállanak pedig te reád mind ez' átkok, és tégedet kergetni fognak, és hozzád ragaszkodnak, míglen el-veszsz: annakokáért; mert nem enged-

engedtél a' te Uradnak Istenednek szavának hogy meg-őríznéd az ő parantsolatit, és az ő rendeléſit, a' mellyeket parantsolt tenéked.

46. És léſznek *ez' átkok* te közőtted jegyül, és tsudául, és a' te magod között mind örökké.

47. Annakokáért; mert nem tiſztelted a' te Uradat Istenedet ſzívednek örömében, és vígasságában; mivelhogy mindennel bővölködtél.

48. És ſzolgálſz a' te ellenségidnek, a' kiket (*l*) botsátánd az Úr te ellened, éhen és ſzomjan, mezítelenen és minden állatnak ſzükségében: és vas igát vét a' te nyakadra; míglen el-veſzt tégedet. (*l*) *Jer.* 5: 15. 6: 22.

49 Hoz az Úr te ellened népet meſzſzünnen, a' földnek utólsó réſzéről, nem külömben, a'mint repül a' ſas; olly népet, a'kinek nyelvét nem érted.

50. Szemtelen népet, ki nem tiſzteli a' vén embert, és a' gyermeknek nem kedvez:

51. És meg-eméſzti a'te barmodnak tenyéſzését, és a' te földednek gyümöltsét, míg-nem el-veſzſz: melly nem hágy tenéked a'te gabonádban, borodban, olajodban, és a' te teheneidnek ſajzásában, juhaidnak nyájjában; míg-nem el-veſzt tégedet.

52. És környül-véſzen tégedet minden városidban; míglen le-omolnak a' te magas és erős kő-falaid, mellyekben te bízol, minden te földedben; környül-véſzen *mondom* tégedet minden városidban, és minden földedben, mellyet a' te Urad Istened adott tenéked.

53. És meg-eſzed a' te méhednek gyümöltsét, a' te fiaidnak (*m*) és leányidnak húsokat, mellyeketa'te Urad Istened adott tenéked, a'meg-ſzálláskor és a' meg-ſzorításkor, mellyel a' te ellenséged tégedet meg-ſzorongat. (*m*) 2 *Kir.* 6: 28. 29.

54. A' te közötted-való gyenge és kedvére nevekedett férjfiúnak irígy léſzen a' ſzeme az ő attyafiára, és az ő ſzerelmes feleségére, és az ő meg-maradott fiaira, a' kik meg-maradtanak.

55. Hogy ne adjon azok közzül ſenkinek az ő fiainak húsokban, mellyeket meg-eſzik; mivelhogy ſemmi annál egyéb nem maradott a' meg-ſzálláskor és a' meg-környékezéskor, mellyel meg-környékez tégedet a' te ellenséged minden városaidban.

56. A' gyenge és kedvére nevekedett aſzſzonyi-állat te közötted, (a' ki az ő lábának-is talpát tsak alig botsátatta a' földre a' nagy gyönyörűségben-való lakásnak és gyengeségnek miatta,) irígy léſzen az ő ſzerelmes férjére, és az ő fiára, és az ő leányára.

57. Az ő apró gyermekeire-is irígy léſzen, mellyek ő-tőle ſzármaznak, és az ő fiaira, a' kiket ſzüléndi; mert (*n*) meg-eſzi őket a' nagy ſzükségnek miatta titkon a' meg-ſzálláskor, a' ſzorongatáskor, mellyel meg-környékez tégedet a' te ellenséged a' te városaidban.

(*n*) 2 *Mós.* 26: 29.

58. Hogy-ha meg nem őrízénded, és bé nem tellyeſíténded e' Törvénynek minden ígéit, mellyek meg-vagynak írva e' könyvben; hogy féljed e' ditsőséges és rettenetes Nevet, *tudni-illik*, a' te Uradat Istenedet.

59. Tsudálatosképpen meg-öregbíti az Úr a' te tsapáſidat, és a' te magoduak tsapáſit, nagy és maradandó tsapásokat, gonoſz betegségeket és ſzüntelen valókat.

60. És te reád fordítja Égyiptomnak minden betegségét, a' mellyektől féltetted magadat, és ugyan hozzád ragadnak azok.

61. Minden betegséget, és minden tsapást, a' melly e' Törvénynek könyvében nintsen meg-írva, hoz te reád az Úr; míg-nem el-veſzt tégedet.

62. És kevesen maradtok ti, kik annakelőtte ſokan vóltatok, mint az égnek tsillagai; mert nem engedtél a' te Urad' Istened' beſzédének.

63. És miképpen örvendezett az Úr ti rajtatok, jól tselekedvén ti veletek, és meg-ſokaſítván titeket; akképpen (*o*) örvendezni fog az Úr ti rajtatok, el-veſztvén és el-törölvén titeket: és ki-gyomláltattok arról a' földről, a' mellyre te bé-mégy, hogy örökségül bírjad azt.

(*o*) *Ésa.* 1: 24.

64. És (*p*) el-hint tégedet az Úr minden népek közzé, a' földnek egygyik végétől fogva a' földnek máſik végéiglen: és tiſztelni fogſz ott idegen Isteneket, a' kiket ſem te nem esmértél, ſem a' te atyáid: fát és követ.

(*p*) *Fel.* 4: 27. *Neh.* 1: 8.

65. A' pogányok között-is nem nyugſzol meg, és nem léſzen a' te lábad' talpának nyúgodalma; mert ád ott az Úr tenéked rettegő ſzívet, és ſzemeidnek fogyatkozását, és lelkednek keserűségét.

66. És léſzen a' te életed kétséges te előtted; és rettegni fogſz éjjel és nappal, és életedet nem hiſzed.

67. Reggel azt mondod: Ki tudja, ha eſtvét érjük? és eſtve azt mondod: ki tudja, ha reggelt érjük? a' te ſzívednek rettegése miatt, mellyel rettegſz, és a' te ſzemeidnek látása miatt, mellyet látándaſz.

68. És viszsza viszen tégedet az Úr Égyiptomba hajókon; azon az úton, a' mellyről szóllottam tenéked, hogy többé nem látnád azt: és árúljátok magatokat ott a' ti ellenségiteknek szolgaúl, és szolgáló-leányúl; de nem lészen, ki megvégyen.

XXIX. RÉSZ.

Az Isten' szövetségének meg-újjitása.

1 Ezek a' szövetségnek ígéi, mellyeket parantsolt az Úr Mósesnek, hogy szövetséget tenne az Izráel' fiaival a' Móábnak földén, ama' szövetség kivül, mellyet tett vala vélek a' (*a*) Hóreb' hegyén. (*a*) *r.* 5: 2.3.

2. Annakokáért szóllitá Móses az egész Izráelt, és monda nékiek: Tennen-magatok (*b*) láttatok mindeneket, a' mellyeket tselekedett az Úr a' ti szemeitek előtt az Égyiptomnak földében Faraóval és minden ő szolgaival, és minden ő földével. (*b*) 2*Mós.* 19:4.

3 (*c*) A' nagy kísérteteket, a' mellyeket láttanak a' te szemeid: a' jegyeket, és ama' nagy tsudákat. (*c*) *Fel.* 7:19.

4. Mindazáltal nem adott az Úr tinéktek szívet a' meg-értésre, és szemeket a' látásra, és füleket a' hallásra, mind e' mái napiglan.

5. És vezérlettelek titeket negyven esztendeig a' pusztában: meg nem koptak a' ti ruháitok ti rajtatok, és a' ti saruok-is nem koptak meg a' ti lábaitokon.

6. Kenyeret nem ettetek, sem bort és valami részegitő italt nem ittatok; hogy meg-tudnátok, hogy én vagyok a' ti Uratok Istentek.

7. És jutottatok e' helyre: és ki-jöve a' (*d*) Sihon, a' Hesbonnak Királyja, és Óg, a' Básánnak Királyja mi elénkbe ütközetre: és meg-vertük őket. (*d*) 4*Mós.* 21:23. *Fel.* 2: 42.3:1.

8. És el-bírtuk az ő földöket, és adtuk azt örökségül a' (*e*) Rúben' és Gád' nemzetségének, és a' Manasse' fél-nemzetségének. (*e*) 4*Mós.* 32:33 *Fel.* 3:12.

9. Őrizzétek-meg azért e' Szövetségnek ígéit, és a' szerént tselekedjetek; hogy szerencsés légyen minden dolgotok, a' mellyet tselekeszsztek.

10. Ti állotok most mindnyájan a' ti Uratok Istentek előtt, a' ti nemzetségeiteknek Fejedelmei, a' ti Véneitek, és a' ti előttetek-járók, az Izráelnek minden férjfiai.

11. A' ti kitsinkéitek, a' ti feleségeitek és a' ti jövevényeitek, a' kik lakoznak a' te táborodban, mind fa-vágóid, mind víz meritőid.

12. Hogy a' te Uraddal Isteneddel szövetséget tégy, az ő esküvésével meg-erősittetett ígéret szerént, melly szövetséget a' te Urad Istened ma szerez te veled.

13. Hogy válaszszon tégedet ma ő-magának (*f*) népévé, és ő légyen te néked Istened, a' miképpen szóllott tenéked, és a' miképpen megesküdt a' te atyáidnak: Ábrahámnak, Isáknak, és Jákóbnak. (*f*) *r.* 28: 9. 1*Mós.* 17: 7. 8.

14. És nem tsak ti veletek szerzem én e' szövetséget, és ez esküvést;

15. Hanem azzal *elöször*, a' ki vagyon itt mi velünk, és áll e' mai napon a' mi Urunk Istenünk előtt; azután azzal-is, a' ki nintsen e' mái napon itt mi velünk.

16. (Mert ti tudjátok, miképpen laktunk Égyiptomnak földében, és mi-módon jöttünk-által a' pogányok között, a' kiken által-jöttetek.

17. És láttátok az ő útálatosságokat, és az ő bálványaikat, fát, és követ, ezüstöt, és aranyat, a' mellyek vagynak nálok.)

18. Meg-láfsátok, hogy ne légyen ti közöttetek férjfiú, vagy aszszonyi állat, vagy tseléd, vagy nemzetség, a' kinek szíve el-fordítsa magát e' mai napon a' mi Urunktól Istenünktől, hogy menne e' pogány népeknek Isteneiknek tiszteletekre: Ne légyen ti köztetek (*g*) méreg és üröm-termő gyökér.

(*g*) *Tsel.* 8:23. *Sid.* 12 15.

19. És ollyan, a' ki mikor hallándja ez átoknak ígéit, magát mindazáltal bóldognak állitsa, az ő szivében ezt mondván: Békesség lészen énnékem; (*h*) ha szintén az én szivemnek gondolatjában járándok-is, hogy a' szomjúhozóból részegesse légyen. (*h*) *Jér.* 44: 17-18.

20. Nem akar az Úr kedvezni ez illyen embernek; mert akkor az Úrnak az ő búsúlása, és az ő haragja fel gerjed az ollyan ember ellen; és száll arra minden átok, a' melly meg-iratatott (*i*) e' könyvben: és el-törli az Úr annak nevét az ég alól. (*i*) *r.* 28: 15-68.

21. És ki-válaszjta az Úr azt veszedelemre, az Izráelnek minden nemzetségei közzül; a' szövetségnek minden átkai szerént, mellyek meg-iratattak e' Törvény-könyvben.

22. És ezt fogja mondani a' ti utánnatok-való nemzetség: a' ti fiaitok, a' kik támadnak ti utánnatok, és a' jövevény, a' ki jövend meszsze földről: mikor látni fogják e' földnek tsapásit, és az ő nyomorúságait, mellyekkel meg-nyomorította azt az Úr:

23. (Mert kénkő és só égeti-meg minden ő földöket, annyira; hogy nem vetik azt bé, semmit nem terem, és semmi fü nem nevekedik rajta;

mint

mint a' (*k*) Sodomának, Gomorának, Admának és Séboimnak el-süllyeſztett helyén, mellyeket az Úr el-süllyeſztett az ő búsúlásában és haragjában.) (*k*) 1 *Mós.* 19: 25.

24 Azt fogják *mondom*, mondani minden népek: (*l*) Miért tselekedett az Úr így ezzel a' földdel? Mitsoda nagy búsúlás és nagy harag ez? (*l*) *Jer.* 22: 8.

25. És ezt fogják mondani: Azért; mert el-hagyták az ő attyok' Urának Istenének ſzövetségét, mellyet tett ő vélek, mikor ki-hozná őket Egyiptomnak földéből.

26. És el-menvén tiſzteltenek idegen Istenek et, és le-borúltak azok előtt, az Istenek előtt, a' kiket nem esmértek vólt, és a' kik ſemmi jóval ſoha nem vóltak ő-nékiek.

27. És fel-gerjedett az Úrnak búsúlása a' földre; hogy reája hozná mind az átkot, melly meg-vagyon írva e' könyvben.

28. És ki-gyomlálta őket az Úr az ő földéből haragjában, búsúlásában, és nagy indúlatjában; és vetette őket más földre, a' mint moſt meg-tettſzik.

29. A' titkok a' mi Urunknál Istenünknél vagynak: a' ki-nyilatkoztatott dolgok miéink, és a' mi fiainké mind örökké; hogy e' Törvénynek minden ígéit bé-tellyeſitsük.

XXX. RÉSZ.

Vígaſztaltatások a' meg-térőknek: közel vagyon hozzánk, a' mit kiván Isten.

1 Mindazáltal mikor bé-tellyesednek rajtad mind (*a*) ezek: az áldás és az átok, mellyet elődbe adtam tenéked; ha meg-emlékezéndel elmédben minden pogány népek között, a' kik közzé veténd tégedet a' te Urad Istened: (*a*) *v.* 28: 2-68.

2. És meg-térvén a' te Uradhoz Istenedhez, engedſz az ő ſzavának mind a' ſzerént, a' mint én parantsolom tenéked e' mai napon, te, és a' te fiaid, a' te tellyes ſzivedből és tellyes lelkedből:

3. (*b*) Viſzſza-hozza az Úr a' te Istened, a' te foglyaidat könyörűlvén te rajtad, és hozzád fordúlván öſzve-gyűjt tégedet minden népek közzül, a' kik közzé el-hintett vala tégedet a' te Urad Istened. (*b*) *Neh.* 1: 8. *Sólt.* 106: 45. *Jer.* 32: 37.

4. Ha az égnek utólso réſzére vitetnél-is; onnét-is öſzve-gyűjt tégedet az Úr, a' te Istened; és onnét-is fel-veſzen tégedet.

5. És viſzſza-hoz tégedet a' te Urad Istened arra a' földre, a' mellyet bírtanak a' te atyáid, és bírni fogod azt; és jól téſzen te veled, és inkább meg-sokasít tégedet, hogy nem mint a' te atyáidat.

6. És (*c*) környül-metéli a' te Urad Istened a' te ſzivedet, és a' te magodnak ſzivét; hogy ſzereſsed a' te Uradat Istenedet tellyes ſzivedből és tellyes lelkedből, a' te életedért. (*c*) *Jér.* 32: 39. *Ezék.* 11: 19. 36: 26.

7. Botsátja pedig a' te Urad Istened mind ez átkokat a' te ellenségidre, és a' te gyűlölőidre, a' kik üldöztenek tégedet.

8. Te annakokáért meg-térj, és engedj az Úr' ſzavának, és tellyesítsd-meg minden parantsolatit, mellyeket én parantsolok tenéked ma.

9 (És bővölködővé téſzen tégedet a' te Urad Istened a' te kezeidnek minden munkájában, a' te méhednek gyümöltsében, a' te barmodnak tenyéſzésében, és a' te földednek gyümöltsében, a' te jódra; Mert meg-tér az Úr, hogy vígadjon te rajtad, néked jódra: miképpen örvendezett a' te atyáidon.

10. De úgy mindazáltal; ha engedéndeſz a' te Uradnak Istenednek ſzavának, meg-őrízvén az ő parantsolatit, és az ő végezéſit, mellyek meg-írattattak e' Törvénynek könyvében: és ha meg-téréndeſz a' te Uradhoz Istenedhez tellyes ſzivedből és tellyes lelkedből.)

11. Mert e' parantsolat, a' mellyet parantsolok én ma tenéked, nem (*d*) titkoltatott-el te tőled, ſem távól nintsen. (*d*) *Esa.* 45: 19.

12. Nem a' (*e*) mennyekben vagyon, hogy azt mondanád: Kitsoda hág-fel mi érettünk a' mennyekbe, hogy alá-hozna azt minékünk, és arra minket meg-tanítana, hogy bé-tellyesítsük azt? (*e*) *Róm.* 10: 6.

13. Sem a' tengeren túl nintsen, hogy azt mondanád: Kitsoda mégyen-által mi érettünk a' tengeren, hogy elől-hozná azt minékünk, és meg-tanítana minket arra, hogy bé-tellyeſittsük azt?

14. Hanem felette közel *vagyon* te hozzád ez íge, a' te ſzádban és a' te ſzivedben, hogy bé-tellyesítsed azt. (*f*) *Róm.* 10: 8,9.

15. Meg-láſsad: ímé adtam tenéked elődbe ma életet, és jót; ismét halált, és gonoſzt.

16. Mikor *tudni-illik* én tenéked parantsolom ma, hogy ſzereſsed a' te Uradat Istenedet, hogy járj az ő útaiban, és őrízzed az ő parantsolatit, az ő végezéſit és az ő ítéletit: hogy élj, és meg-ſokasíttaſsál; és meg-áldjon tégedet a' te Urad Istened a' földön, mellyre te bé-mégy, hogy örökségül bírjad azt.

17. Hogy-

17. Hogy-ha el-fordúland a' te szíved, és nem engedéndesz; és ha el-hajólván, le-borúlándasz idegen Istenek előtt, és tisztelénded azokat.

18. Tudtotokra adom ma tinéktek, hogy általán fogva el-vesztek: nem éltek sok ideig azon a' földön, a' mellyre a' Jordánon általkelvén mégy; hogy örökségül bírjad azt.

19. Bizonyságúl hívom ti ellenetek ma a' mennyet és (g) a' földet; hogy életet és halált adtam előtökbe, áldást és átkot; válaszszad annakokáért az életet, hogy élhess mind te, mind a' te magod. (g) r. 4:26. Esa. 1:2.

20. Hogy szeressed a' te Uradat Istenedet, és hogy engedj az ő szavának, és ragaszkodjál hozzája; mert ő a' te életed, és a' te életednek boszszúsága: hogy lakozzál azon a' földön, mellyről meg-esküdt az Úr a' te atyáidnak, Ábrahámnak, Isáknak és Jákóbnak, hogy nékik adná azt.

XXXI. RÉSZ.

Móses bútsúzik, Meg-vétele a' Kanaán' földének. El-olvastatása a' Törvénynek.

1 Azután mikor Móses elől-állván, ez' ígéket meg-mondotta volna az egész Izráel' népének.

2. Monda nékiek: Száz és húsz esztendős vagyok most, nem járhatok ezután sem ki, sem bé; annakfelette az Úr ezt (a) mondá énnékem: E' Jordánon nem mégy által. (a) 4 Mós. 27:12. Fel. 3:26, 27.

3. A' te Urad Istened ő mégyen által te előtted, ő veszti-el a' Pogányokat te előtted, és bírod azokat: (b) Jósué mégyen által te előtted, a' miképpen meg-mondotta az Úr.

(b) 4 Mós. 27:18.

4. És akképpen tselekeszik azokkal az Úr, a' miképpen tselekedett (c) Sihonnal és Oggal, az Emoréusok' Királyjaival, és azoknak földökkel, a' kiket el veszte. (c) 4 Mós. 21:24, 3, 5.

5. Mikor azért adándja az Úr azokat a' ti kezetekbe; akkor mindeneştől fogva tselekedjetek vélek a' parantsolat szerént, a' mint (d) megparantsoltam tinéktek. (d) Fell. 7:1-6.

6. Légyetek erősek, és bátorítsátok-meg magatokat: ne féljetek és ne rettegjetek ő tőlök; mert a' te Urad Istened lészen, ki te veled elmégyen: (e) nem hágy-el tégedet, sem el nem marad tőled. (e) Jós. 1:5. Sid. 13:5.

7. Szóllítá azért Móses Jósuét, és monda ő-nékie az egész Izráel' népének szemei előtt: Légy erős, és bátorítsd-meg magadat; mert te mégy-bé e' néppel a' földre, mellyért meg-esküdt az Úr az ő attyoknak, hogy jövendőre ő-nékik adná azt; és te osztod-el azt ő-nékiek örökségül.

8. Az Úr pedig, a' ki te előtted mégyen, ő lészen te veled; el nem hágy tégedet, sem el nem marad tőled: (f) ne félj és ne rettegj.

(f) Jós. 1:9.

9. És minekutánna meg-írta vólna Móses a' Törvényt, adá azt a' Papoknak, a' Lévi' fiainak, a' kik viselik az Úr' szövetségének Ládáját, és az Izráelnek minden Véneinek.

10. És meg-parantsolá nékiek Móses, mondván: Minden hetedik (g) esztendőben, a' szabadságnak esztendejének idején, a' Sátoroknak innepében. (g) r. 15:1.

11. Mikor el-jövénd az egész Izráel, hogy meg-jelenjék a' te Urad Istened előtt azon a' helyen, a' mellyet választánd; el-olvasad e' Törvényt az egész Izráel előtt az ő hallásokra.

12. Gyüjtsd egybe a' népet, férjfiakat és aszszonyi-állatokat, a' kitsinkéket, és a' te jövevényedet, ki a' te kapuid között vagyon; hogy hallják és tanúljanak, és féljék a' ti Uratokat Istenteket, és őrízzék-meg bé-tellyesítvén e' Törvénynek minden ígéit.

13. És azoknak fiai, a' kik nem tudták e' Törvényt, hallják és tanúljak félni a' ti Uratokat Istenteket, mind addig; a' míg éltek azon a' földön, a' mellyre, által-kelvén a' Jordánon, mentek, hogy örökségül bírjátok azt.

14. És monda az Úr Mósesnek: Imé el-közelgettek a' te napid, hogy meg-halj: hívjad Jósuét és álljatok a' Gyülekezetnek Sátorában.

15. És meg-jelenék az Úr a' Sátorban felhőnek oszlopában, a' Sátornak ajtaja felett.

16. És monda az Úr Mósesnek: Imé te elaluszol a' te atyáiddal egyetembe; azután felkelvén e' nép paráználkodik idegen Istenekkel a' földön, a' mellyre mégyen, hogy lakozzék azon: és el-hágy engemet, és fel-bontja az én szövetségemet, mellyet én ő véle szerzettem.

17. Annakokáért (h) fel-gerjed az én haragom ő ellene a' napon, és el-hagyom őtet, és el-rejtem az én ortzámat ő előlök: és megemésztetik, és sok nyavalyák és nyomorúságok találják őtet: és mondani fogja a' napon: Avagy nem azért találtak-é e' sok nyavalyák és nyomorúságok engemet, hogy nintsen az én Istenem én közöttem?

(h) 2 Kir. 22:13. Esa. 59:2.

18. Én pedig valóba (i) el-rejtem az én ortzámat

mat azon a' napon az ő minden gonoszságáért, a' mellyet tselekedéndik, hogy az idegen Istenek után hajlott. (*i*) *r.* 32 : 20.

19. Mostan annakokáért írjátok-meg magatoknak ez Éneket: és tanítsad-meg arra az Izráel' fiait, adjad azt az ő szájokba; hogy légyen énnékem ez Ének bizonyságúl az Izráel' fiai ellen.

20. Mert *ha* bé-viszem őtet arra a' földre, mellyről (*k*) meg-esküdtem az ő attyainak, téjjel és mézzel folyó földre; eszik pedig, és megelégszik, és meg-hízlalja magát: akkoron hajól az idegen Istenekhez, és azokat tiszteli: és fel-bosszant engemet, és fel-bontja-az én szövetségemet. (*k*) 5 *Mós.* 32: 13. 33: 1. 2.

21. Mikor pedig reája szállanak a' sok nyavalyák és nyomorúságok: akkor ő előtte ez Ének bizonyság lészen; (mert el nem felejtődik ez *úgy*, hogy ne forogjon az ő maradéka' szájában) mert *jól* tudom az ő gondolatját, és mit tselekedjék most-is; minekelőtte bé-vinném őtet a' földre, a' mellyről meg-esküdtem.

22. Meg-írá azért Móses azt az Éneket azon napon; és meg-tanítá arra az Izráel' fiait.

23. Annakutánna parantsola Jósuénak, a'Nún' fiának, és monda: Légy erős, és bátorítsd-meg magadat; mert te viszed-bé az Izráelnek fiait arra a' földre, a' mellyről meg-esküdtem nékiek: és én lészek te veled.

24. Mikor pedig el-végezte vólna Móses e' Törvény' ígéinek írását a' könyvben, mind azoknak végéig;

25. Parantsola Móses a' Lévitáknak, kik viselik (*l*) vala az Úr' szövetségének Ládáját, mondván: (*l*) *v.* 9. *Jós.* 1 : 6.

26. Vegyétek e' Törvénynek könyvét, és helyhezteszétek azt a' ti Uratoknak Istenteknek szövetsége' Ládájának óldalában, és légyen ott te ellened bizonyságúl.

27. Mert én tudom a' te engedetlenségedet, és a' te kemény nyakadat. Imé most-is, holott még köztetek élek, az Úr ellen engedetlenek vagytok; mennyivel inkább minekutánna meghalándok?

28. Gyüjtsétek én hozzám a' ti nemzetségeiteknek minden Véneit, és Fejedelmeiteket, hogy szólljam az ő fülök' hallására ez ígéket, és bizonyságúl hívjam (*m*) ő ellenek a mennyet és a földet. (*m*) *r.* 30: 19. 32: 1.

29. Mert tudom, hogy minekutánna meg-halándok; meg fertéztetitek magatokat, és el-tértek az úttol, mellyet parantsoltam tinéktek: melly dologért jő ti reátok e' veszedelem az utólsó napokon; mikoron tselekedéndetek gonoszt az Úrnak szemei előtt, bosszantván őtet a' ti kezeiteknek tsinálmányával.

30. Annakokáért szóllá Móses az egész Izráel' Gyülekezetinek füle' hallására ez Éneknek ígéit, mind azoknak végéiglen.

XXXII. RÉSZ.

Móses' Éneke.

1 Hallgassatok Egek! és szóllok: és a' Föld hallgassa az én számnak *ékes beszédit!*

2. Tsepegjen mint az eső az én tudományom: folyjon mint a' harmat az én bészédem, mint az esőnek tsepjei a' páfiton, és mint a' zápor eső a' füvön!

3. Mivelhogy az Úrnak nevét hírdetem: tulajdonítsatok nagyságot a' mi Istenünknek.

4. Annak a' Kő-sziklának, kinek tselekedete tökélletes; mert néki minden útai igazság: az erős hív Istennek, ki hamisságot nem tud: ki igaz (*a*) és jó. (*a*) *Sólt.* 45 : 17. *Dár.* 4: 34.

5. Meg-fertéztette (*b*) magát a' gonosz, és elfordúlt nemzetség az ő bűnével, melly nem ő fiai' tulajdonsága. (*b*) *Ésa.* 1 : 2 4. *r.* 28 : 9.

6. Avagy ezzel kell vala-e fizetnetek az Úrnak, bolond és esztelen nemzetség? Avagy nem ő-é a' te atyád, a' ki (*c*) meg-szabadított? Avagy nem ő tett é nagygyá, és nem ő erősített-é-meg *tégedet*? (*c*) 2 *Mós.* 14: 30. 31.

7. Emlékezzél-meg a' régi időkről, gondoljátok-meg minden nemzetségnek esztendeit: Kérdjed-meg a' te atyádat; és meg-jelenti tenéked: a' te Véneidet, és meg-mondják tenéked.

8. Mikor a' nagyságos Isten örökségeket osztana (*d*) a' népeknek, és mikor el-széleszté az embereknek fiait; még akkor a' pogányoknak határokat el-rendelé az Izráel' fiainak számok szerént. (*d*) *Tsel.* 17: 24. 26. *Jér.* 27: 5.

9. Mert az Úrnak öröksége az ő népe, a' Jakób ő-néki sorsal jutott öröksége.

10. Találá őtet a' puszta földön, és a' kietlenségnek iszonyú pusztájában: környül-vévé őtet, oktatá őtet, őrizé őtet, mint az ő szemének fényét.

11. Mint a' sas fészket rak, az ő fiain ül, kiterjeszti az ő szárnyait: fel-vészi az ő fiát, viseli azt az ő szárnyain.

12. *Úgy* az Úr önnön-maga hordozta őtet: és nem vólt ő véle idegen *nemzetségnek* Istene.

13. Helyheztette őtet a' magas földre, hogy enné a' mezőknek gyümöltsét: és a' kő sziklából is mézet szoptatott ő-vele, és olajt a' kemény kőből.

14. A' tehenek' vaját, és a' juhoknak tejét, a' bárányoknak kövérivel: a' Básán' mezején termett kosoknak, a' ketske-bakoknak, és a' gabona' veſéinek kövérivel egybe: a' ſzőlőnek-is tiſzta vérét ittad.

15 És mineknutánna meg-hízott az Izráel; Iſten ellen rugódozott: Meg-hízakodtál, meg-kövéredtél, meg-gazdagodtál! El-hagyá az Iſtent, a' ki fel-magaſztalta vala őtet, és meg-útálá az ő meg-ſzabadításának Kő-ſziklájját.

16. Haragra indították őtet (*e*) az idegen Iſtenek tiſzteletivel; az útálatoſságok által boſzſzontották őtet. (*e*) *r.* 31: 20. *Esa.* 1: 4.

17. Áldoztanak ördögöknek, nem az Iſtennek; olly Iſteneknek, kiket nem esmértenek: új Iſteneknek, kik közelről jöttenek, kiket nem rettegtek a' ti atyáitok.

18. A' Kő-ſzikláról, a' ki ſzült tégedet, el-felejtkeztél: el-felejtkeztél az erős Iſtenről, a' ki nemzett tégedet.

19. Mikor pedig azt látta vólna az Úr; meg-útálá haragjában az ő fiait és az ő leányait.

20. És monda: El-rejtem az én orczámat előlök, meg-látom, mint járnak végre; mert el fordúlt nemzetség ez, és olly' fiak, kikben ſemmi tökélleteſség nintsen.

21. Ok haragra (*f*) indítottak engemet az által, a' mi nem Iſten: meg-haragítottak engemet az ő hijábavalóságok által; én-is azért őket felángerlem az által, a' ki nem én népem, a' bolond nép által ingerlem őket. (*f*) *Rom.* 10: 19.

22. Mert tűz (*g*) gerjed az én búsúlásomban, és égni fog mind az alsó pokoliglan: és meg-emészti a' földet, és annak gyümöltsét, és fel-gyújtja a' hegyeknek fundamentomait. (*g*) *Jer.* 15: 14.

23. Gzüjtök ő reájok *minden* nyavalyákat: az én nyilaimat mind hozzájok lövöldözöm.

24. Meg-emészteknek (*h*) éhséggel, és el-veſznek gyúladozó betegséggel, és keſerű halállal: a' fene-vadaknak-is fogaikat reájok botsátom, a' földön mászó kígyóknak mérgekkel egyetembe. (*h*) *r.* 28: 53.

25. Kivül meg-emészti őket a' fegyver, és az ő ágyas-házokban a' rettegés: az ifjat-is, a' ſzüzet is, a' tsets-ſzopót-is a' vén-emberrel együtt.

26. El-végeztem vala, hogy mindeneſtől el-veſzeſsem őket: és az ő emlékezeteket el-töröljem e' földről.

27. Hanem gondoltam vólna az ellenségnek haragját, és hogy az ő ellenségek kevélységből ezt mondaná: A' mi hatalmas kezünk, és nem az Ur tselekedte mind ezeket.

28. Mert tanáts nélkül-való nép: és nintsen ő bennek értelem.

29. Ha eſzesek vólnának, meg-értenék ezt: meg-gondolnák az ő utólsó állapatjokat.

30. Miképpen kergetett vólna egy ő közzülök ezeret, és kettő mimódon üzhetne tíz ezeret: ha az ő Kő-ſziklájok őket el nem adta vólna, és az Úr nem adta vólna őket kézbe?

31. Mert nem ollyan a' mi Kő-ſziklánk, mint az ő Kő-ſziklájok; a' mi ellenségeink-is megítélhetik ezt.

32. Mert az ő ſzőlő-tövök Sodomának ſzőlőtövét meg-haladja, és meg-haladja Gomorának ſzőlő-töveit: az ő ſzőlejek mérgesek, keserű azoknak ſzőlő-gerezdjek.

33. A' ſárkányoknak mérge az ő borok: és az áspis kígyóknak kegyetlen epéje.

34. Nem-de-nem el-tétetve vagyon-é nálam? bé-petsételtetett az én kintseim között?

35. (*i*) Enyim a' boſzſzú-állás, és a' fizetés: mikor ideje léſzen, tántorgani kezd az ő lábok; mert közel vagyon az ő veſzedelmeknek napja, és ſietnek, a' mellyek reájok következnek.

(*i*) *Róm.* 12: 19. 'Sid 10: 30 1 *Pét.* 2: 23.

36. Mert boſzſzút áll az Úr az ő népéért: és az ő ſzolgait meg-ſzánja, mikor látándja; hogy el-kőlt erejek, és mind a' fogoly, mind a' meghagyatott, ſemmi.

37. És noha azt mondja: Hol vagyon az ő Iſtenek? a' Kő-ſzikla, mellyben reménységeket helyheztették?

38. A' kiknek áldozatjoknak kövérit eſzik vala, és kiknek borokat az itali áldozatban iſzſzák vala; Keljenek-fel, ſegéljenek-meg titeket, és óltalmazzanak-meg titeket.

39. Mindazáltal láſsátok-meg, hogy én vagyok, és (*k*) nintsen Iſten én kivülem: én (*l*) ölök, és én elevenítek: én ſebesítek, és én gyógyítok; és ſenki nintsen, a' ki az én kezemből ki ſzabadíthaſson. (*k*) *Fel.* 4: 35. (*l*) 1 *Sám.* 2: 6. *Iób.* 5: 18. *Iak.* 4: 12.

40. Mikor fel-emeléndem az én kezemet az égre, és azt mondándom: Élek én örökké!

41. Ha meg-élesítem az én fényes fegyveremet, és az én kezemet az ítéletre vetem; boſzſzút-állok az én ellenségimen, és az engem' gyülölőknek meg-fizetek.

42. Meg-réſzegítem az én nyilaimat vérrel, és az én fegyverem meg-emészti *az ő húsokat*: a' meg' öletteknek és foglyoknak vérekkel *réſzegítem-meg fegyveremet*, hogy az én ellenségimnek eleitől fogva-való bűnökért boſzſzút-álljak.

43. Or-

43. (k) Örvendezzetek Pogányok az ő népével! mert az ő szolgainak véreket meg-tórolja: és bosszút áll az ő ellenségein, és kegyelemmel bé-fedezi az ő földét, és az ő népét. (l) *Róm.* 15:10

44. El-méne azért Móses, és el-mondá ez Éneknek minden ígéit a' népnek füle' hallására: ő, és Jósué, a' Nún' fia.

45. És el-végezé Móses mondani mind ez ígéket mind az egész Izráelnek.

46. És monda nékiek: Vegyétek szívetekbe mind ezeket az ígéket, a' mellyekkel én bizonyságot tészek ti ellenetek e' mai napon: és parantsoljátok-meg a' ti fiaitoknak, hogy meg-őrizzék és meg-tartsák e' Törvénynek minden ígéit.

47. Mert nem hijába-való íge, hogy meg-útáltatnék ti tőletek; hanem ez a' (m) ti életetek: és ez íge által hoszszabbítjátok-meg napjaitokat a' földön, mellynek birására ti által-mentek a' Jordánon. (m) *r.* 30:8-10. 15:16.

48. Ugyan azon napon szólla az Úr Mósesnek, mondván,

49. (n) Menj-fel az Abarim' hegyére, a' Nébó hegyére, melly vagyon a' Moábnak földén, és a' melly vagyon a' Jérichó' ellenében; és nézd-meg a' Kanaán' földét, mellyet én adok az Izráel' fiainak örökségül. (n) *4Mós.* 27:12.

50. És halj-meg a' hegyen, a' mellyre fel-mégy, és takaríttatsál a' te népeidhez; (o) a' miképpen meg-hólt Áron, a' te atyádfia a' Hór' hegyén, és takaríttatott az ő népeihez. (o) *4Mós.* 27:13.

51. Mivelhogy (p) vétkeztetek én ellenem az Izráel' fiai között a' versengésnek vizénél, a' Tzín' pusztájában Kádesnél; mert nem szentelétek-meg engemet az Izráel' fiai között. (p) *4Mós.* 20:12.

52. Meg-látod ellenbe a' földet; de oda nem mégy, arra a' földre, a' mellyet én adok az Izráel' fiainak.

XXXIII. RÉSZ.

Mósesnek testamentom tétele.

1 E' pedig az áldás, mellyel (a) meg-áldá Móses, az Istennek embere az Izráel' fiait, minekelőtte meg-halna. (a) *1Mós.* 49:1-28.

2. És monda: Az ÚR a' Sinai' hegyből jött, és a' Seir' hegyéből támadott ezeknek: meg-világosodott a' Páránnak hegyéből, és el-jött tíz ezer szentekkel: az ő jobb-keze felől (b) tüzes törvény fénylik vala nékiek. (b) *r.* 5:4.

3. És immáron *igen* szereti a' népeket, az ő népének szentei vagynak a' te kezedben: azokis szerkeztették magokat a' te lábaidhoz, és hallgatják a' te beszédidet.

4. *Tudni-illik* a' Törvényt, mellyet (c) parantsolt minékünk Móses: melly a' Jákób' Gyülekezetinek öröksége. (c) *2Mós.* 19:20.

5. Mert *öllyan* vólt Izráelben *Móses, mint a'* Király: mikor öszve-gyúltek a' népnek fejei, és egyetembe az Izráelnek nemzetségei.

6. Éljen a' Rúben, és meg ne haljon: és ne légyen számok az ő embereinek.

7. E' vólt pedig a' Júdának áldása, és monda: Hallgasd-meg Úram a' Júdának (d) szavát, és az ő népéhez vigyed haza őtet: az ő keze elégséges légyen néki, mikor az ő ellensége ellen segítség lészesz ő-nékie.

(d) *1Mós.* 49:10.

8. Léviről pedig monda: A' te Thummimiddal és Urimiddal meg-ékesítetted a' férjfiat, a' te szentedet: kit meg-kísértél Massában, mikor versengenének a' Méribá' vizei mellett.

9. Ki azt mondotta az ő attyának, és az ő annyának: Nem láttam őtet, és az ő attyafiait nem esmérte, fiaival sem gondolt; mert őrizték a' (e) te beszédedet, és a' te szövetségedet meg-tartották. (e) *2Mós.* 32:26-29.

10. Tanítják (f) a' te ítéletidre a' Jákóbot, és a' te Törvényedre az Izráelt: jó illatú füstöt tésznek a' te ortzád előtt, és egészen égő-áldozatot a' te óltárodon. (f) *Mal.* 2:4-7.

11. Áld-meg Uram! az ő marháját, és az ő kezeinek munkája légyen kedves te előtted: rontsd-meg derekokat az ő reá támadóknak, és a' kik őtet gyülölik, hogy fel ne kelhessenek.

12. Bénjáminról monda: Az Úrnak szerelme *a' Bénjámin*, és lakozni fog bátorságosan ő mellette, óltalmazván őtet mindenkor, és az ő vállai között lakozván.

13. (g) Jó'sefről pedig monda: Meg-áldattatott az Urtól az ő földe az égnek gyönyörüségével a' harmattal, és a' mélységből *származó vizekkel*. (g) *1Mós.* 49:22, 25, 26.

14. A' Napnak melegségétől, és a' Hóldnak nedvességétől meg-érlelt gyönyörüséges gyümöltsökkel.

15. És a' régi hegyeknek teteinek gyönyörüségével, és a' régtől fogva-való halmoknak gyönyörüségével.

16. A' földnek gyönyörüségével, és gazdagságával: és a' tsipke-bokorban lakozónak jóakaratja szálljon Jó'sefnek fejére, és az ő attyafiai közzül ki-választatottnak tetejére.

17. Mint a' választott ökörnek ékessége az ő ékessége, és az ő szarvai ollyanok, mint az Unikornisnak szarvai: azokkal a' népeket ök-

leldezi mind a' földnek végéig: és ezek az Efraimnak tíz ezerei: és a' Manaſſénak ezerei.

18. És a' Zebulonról-is monda: Örvendezz Zebulon, mikor ki-menéndeſz: és te Iſsakár a' te sátoridban!

19. A' népeket az *Iſten'* hegyére hívják, és ott igazságnak áldozatját áldozzanak; mert a' tengereknek bővségét ſzopják, és a' fövénynek el-rejtett kintseit.

20. És a' Gádról monda: Áldott az, a' ki a' Gádot ki-terjeſztette: mint az oroſzlány, úgy lakik *földében*, és *az ő ellenségének* karját és tetejét meg-marja.

21. És jó idején gondot viſele magáról: és a' Törvény-adótól rendeltetett (*b*) örökségben marada; Azért el-menvén a' népnek Fejedelmeivel, az Úrnak igazságát tselekeſzi, és az ő ítéletét az Izráellel egygyütt. (*b*) 4. *Mós.* 32:33-36. *Jós.* 13:8.

22. És a' Dánról monda: A' Dán mint az oroſzlánynak kölyke, a' melly ki-ſzököllik Básánból.

23. És a' Naftaliról monda: Óh Naftali! ki az Úrnak jó-akaratjával és áldásával tellyes vagy: a' Nap-enyéſzetet és a' Délt örökségül bírjad.

24. És az Aserről monda: Áldott a' több fiak felett az Aser: az ő attyafiai előtt kedves léſzen, és meg-áſztatja az ő lábait olajban.

25. Vas (*i*) és értz a' te ſaruid: és erős hatalmas léſzeſz, a' míg élſz. (*i*) *r* 8:9.

26. Nintsen hasonló ez Iſtenhez óh Izráel! ki az egekben ül a' te ſegítségedre: és az ő nagyságos vólta a' felső felhőkben.

27. Óltalmad légyen az örökké-való Iſten, alattad légyenek az ő örökké-való karjai: ki a' te ellenségedet te előtted ki-üzze, és azt mondja: Veſzesd-el *ellenségidet.*

28. Hogy lakozzék bátorsággal az Izráel' egyedül, a' Jákób' forráſa a' gabonának és bornak földében: az ő egei-is tsepegteſsenek néki harmatot.

29. Bóldog vagy Izráel! kitsoda ollyan nép, mint te, ki óltalmaztatol az Úr által, a' te segítségednek paisa által, ki a' te ditsőségednek ſegyvere! Aláztaſsanak-meg a' te ellenségeid te előtted, és te azoknak magaſságait tapodjad.

XXXIV. RÉSZ.

Meg-hal Móses: el-temettetik Iſtentől: ſiratják ötet az Izráeliták: Jósué állattatik helyébe.

1 Fel-méne annakokáért Móses a' Moáb' mezőségéről, a' Nébó' hegyére, a' halomnak tetejére, melly vagyon Jérichó' városának ellenében: és (*a*) meg-mutatá ő-néki az Úr az egéſz földet, *tudni-illik*, Gileádot mind Dánig.

(*a*) *Fel.* 32:49.

2. És az egéſz Naftali', Efraim' és Manaſſé' földét, az egéſz Júda' földét, mind az utólsó tengerig.

3. És a' Dél felől-való tartományt, és a' lapátzot, Jérichónak, a' pálma-fák' (*b*) városának völgyét, mind Soárig. (*b*) *Bír.* 1: 16.

4. És monda néki az Úr: Ez a' föld, mellyről (*c*) meg-esküdtem Ábrahámnak, Iſáknak, Jákóbnak, mondván: A' te magodnak adom azt: Meg-mutattam azt, hogy látnád ſzemeiddel; de oda bé nem mégy. (*c*) 1 *Mós.* 12:7. 13:15, 17. 17:8. 28:13.

5. Annakokáért meg-hala ott Móses, az Úrnak ſzolgája a' Moábnak földén, az Úrnak beſzéde ſzerént.

6. És el-temeté ötet az Úr egy völgyben, a' Moábnak földén, a' Bet-Péor' ellenébe: és ſenki nem tudja az ő temetésének (*d*) helyét, mind e' mai napig. (*d*) *Jud. v.* 9.

7. (Móses pedig ſzáz és húſz (*e*) eſztendős vala, mikor meg-hala: nem homályoſodott vala meg az ő ſzeme, ſem el nem fogyatkozott vala az ő ereje.)

(*e*) *r.* 31:2.

8. És ſiraták az Izráel' fiai Mósest a' Moábnak mezőségében harmintz (*f*) napokig: és bé-tellyeſedének a' Móses ſiratásának, *az-az* gyáſzolásának napjai: (*f*) 1. *Mós.* 50:3. 4 *Mós.* 20:29.

9. Jósué, a' Nún' fia pedig bé-tellyesedék bőltseségnek lelkével; mert Móses vetette vala ő reája az ő kezeit: és engedének néki az Izráelnek fiai, és úgy tselekedének, a' mint parantsolta vala az Úr Mósesnek.

10. És nem támadott azután Izráelben ollyan Próféta, mint Móses, kit esmért vólna az Úr ſzínről (*g*) ſzínre. (*g*) 2 *Mós.* 33:11.

11. Minden jegyekben és tsudákban, mellyekért küldötte (*h*) vala ötet az Úr, hogy azokat tselekedné az Égyiptomnak földében, Faraó előtt, minden ő ſzolgai előtt, és az ő egéſz fólde előtt. (*h*) 2. *Mós.* 4:21.

12. És minden hatalmas tselekedetben, és minden nagy retteneteſségben, mellyeket tselekedett Móses az egéſz Izráelnek ſzemei előtt.

Móses' ötödik Könyvének vége.

JÓSUÉ'

JÓSUÉ' KÖNYVE,

Meg-iratik itt az Izráelitáknak az ígért földre-való bé-menetelek: a' pogányoknak meg-rontatása: a' földnek el-osztatása. Mind ezek 17. esztendőkig lett dolgok.

I. RÉSZ.

Parantsol Isten Jósuénak. Jósué a' népnek.

1 Es lőn Mósesnek, az Úr szolgájának halála után, szólla az Úr Jósuénak, a' Núu' fiának, ki Móses szolgája vala, ezt mondván:

2. Móses az én szolgám meg-hólt: Mostan annakokáért kelj-fel, és menj által a' Jordán' vizén, te, és mind ez a' nép arra a' földre, mellyet én adok nékiek, az Izráel' fiainak.

3. (*a*) Minden helyet, mellyet a' ti lábatoknak tapla meg-nyom, néktek adtam, a' miképpen szóllottam Mósesnek. (*a*) 5*Mós.* 11: 24.

4. A' pusztától és a' Libánustól fogva, a' nagy folyó-vízig, az Eufrátes folyó-vízig, a' Hittéusoknak egész földök a' nagy tengerig Nap-nyúgot felől, lészen a' ti határotok.

5. Meg nem áll senki te előtted a' te életednek minden napjaiban: miképpen vóltam Mósessel; (*b*) úgy lészek te veled, el-nem hagylak tégedet, sem el nem maradok te tőled. (*b*) 5*Mós.* 31: 6, 8.

6. Bátorítsd-meg, és erősítsd-meg magadat; mert te tselekeszed, hogy e' nép bírja azt a' földet, mellyről meg-esküdtem az ő attyaiknak, hogy ő-nékiek adnám azt.

7. Annakokáért bátorítsd-meg', és erősitsd-meg magadat igen, hogy eszesen tselekedjél mind (*c*) a' Törvény szerént, mellyet parantsolt teneked Móses, az én szolgám; attól se jobbkézre, se bal-kézre ne hajólj, hogy jó szerentsésen tselekedjél mindenekben, a' mellyekre menéndesz.

(*c*) 5*Mós.* 31: 7.

8. El ne távozzék e' törvénynek könyve a' te szádtól; hanem gondolkodjál arról éjjel (*d*) és nappal, hogy meg-őrizzed: és tselekedjél mind a' szerént, a' mint meg-vagyon írva abban; mert akkor lésznek szerentsések a' te útaid, és akkor lészesz bóldog. (*d*) *Sólt.* 1: 2, 3 5*Mós.* 6: 6.

9. Avagy nem parantsolám-é-meg teneked? Bátorítsd-meg, és erősítsd meg magadat, meg ne iszonyodjál, se meg ne rettenj; mert te veled (*e*) vagyon a' te Urad Istened mindenekben, a' mellyekre menéndesz. (*e*) 5. *Mós.* 31: 7, 8, 33.

10. Azokáért meg-parantsolá Jósué a' nép' Fejedelmeinek, ezt mondván:

11 Menjetek által a' táboron, és hagyjátok meg a' népnek, mondván: Készítsetek magatoknak útra-való eleséget; mert harmad' nap múlva által-mentek ti e' Jordán vizén; hogy bé-menjetek a' földnek birására, mellyet a' ti Uratok Istentek ád tinéktek, hogy bírjátok.

12. A' Rúben' és Gád' nemzetségének pedig, és a' Manasse' fél-nemzetségének szólla Jósué, ezt mondván:

13. Meg-emlékezzetek a' dologról, mellyet (*f*) parantsolt tinéktek Móses, az Úrnak szolgája, mondván: A' ti Uratok Istentek meg-nyúgotott titeket, és néktek adta ezt a' földet.

(*f*) 4*Mós.* 32: 20.

14. A' ti feleségeitek, a' ti apró gyermekeitek, és a' ti barmaitok maradjanak e' földön, a' mellyet adott tinéktek Móses a' Jordán' vizén innét: ti pedig fegyveres kézzel menjetek által a' ti atyátokfiai előtt, mindnyájan, a' kik közzületek erősek, és segéljétek-meg őket.

15. Míg meg-nyúgotja az Úr a' ti atyátok fiait-is, mint titeket, és bírják ők-is a' földet, mellyet a' ti Uratok Istentek ád ő-nékiek; és akkor térjetek visszza birodalmatoknak földébe, és bírjátok azt, a' mellyet adott tinéktek Móses, az Úrnak szolgája, Nap-keletről innét a' Jordán' vizén.

16. És felelének Jósuénak, mondván: Mindeneket, valamellyeket parantsoltál minékünk, meg-tselekeszünk, és valahová küldesz minket, oda mégyünk.

17. Szintén, a' mint engedtünk Mósesnek, úgy engedünk néked: tsak hogy légyen a' te Urad Istened te veled, a' miképpen vólt Mósessel.

18. Valaki ellene jár a' te szádnak, és nem engedénd a' te beszédidnek, mind azoknak, mellyeket parantsolándasz néki; meg-ölettessék: tsak hogy bátorítsd, és erősítsd-meg magadat.

II. RÉSZ.

A' kémek Jérichóból Ráháb által meg szabadúlnak.

1 El-küldött vala pedig Jósué, a' Núu' fia két férjfiú kémeket (*a*) Sittimből titkon mondván: Menjetek-el', és vegyétek jól eszetekbe azt a' földet, és Jérichót. El-menvén annakokáért, bé-mentek vala egy vendég-fogadó aszszonyi-állatnak házába, kinek neve vala Ráháb, és ott hálának. (*a*) *Ják.* 2: 25.

2. Mikor pedig meg-mondották vólna ezt a' Jérichó' Királyjának, mondván: Imé férjfiak jöt-

jöttenek ide ez éjtszaka az Izráel' fiai közzül e' földnek kémlelésére.

3. Akor küldé a' Jérichó Királyja Ráhábhoz, ezt mondván: Hozd-ki a' férjfiakat, kik bé-mentenek te hozzád, kik mentenek a' te házadhoz; mert ez egész földet jöttenek meg-kémlelni.

4. (Fel-vette vala pedig az aszszonyi-állat mind a' két férjfiakat, és el-rejtette vala őket.) Ki monda: Bizony jöttenek vala hozzám férjfiak, de nem tudtam honnan valók vóltanak.

5. És minekelőtte a' városnak kapui bé-zárlatnának a' setétben; azok a' ferjfiak ki-mentenek, és nem tudom hová mentenek; Menjetek utánnok hamar, és meg-foghatjátok őket.

6. Ő pedig fel hágatta vala őket a' ház-héjára: és (*b*) el-rejtette vala őket a' len-pozdorjáiban, mellyeket ő a' ház-héjára rakott vala.

(*b*) 2 *Sám.* 17: 18. 19.

7. És a' férjfiak menének ő utánnok az úton, melly-viszen a' Jordán' vizére mind a' révig: a' kaput pedig bé-zárlák egy kevés idő múlva azután, hogy ki-menének azok, kik őket kergetik vala.

8. Minekelőtte pedig el-aluttanak vólna *a' kémek*; fel-méne az aszszonyi-állat ő hozzájok a' ház-héjára.

9. És monda a' férjfiaknak: Tudom, hogy az Úr adta tinéktek ezt a' földet; mert esett a' ti tőletek-való félelem mi reánk, és el-olvadtanak e' földnek minden lakói tőletek-való féltekben.

10. Mert hallottuk, miképpen meg-száraztotta az Úr a' veres tengernek (*c*) vizét a' ti ortzátok előtt, mikor ki-jönnétek Égyiptomból: és mit tselekedtetek légyé az (*d*) Emoréusoknak két Királyjainak, kik *voltanak* a' Jordán' vizén túl, Si honnak és Ognak, kiket meg-öltetek.

(*c*) 2 *Mós.* 14: 21. (*d*) 4 *Mós.* 21: 24. 35.

11. Mellyet mikor meg-hallottunk, el-olvadott a' mi szívünk; meg-sem maradott a' bátorság senkiben a ti ortzátok miatt; mert a' ti Uratok Istentek, az Isten (*e*) fenn az égben, és alatt a' földon.

(*e*) 5 *Mós.* 4: 39.

12. Mostan annakokáért esküdjetek-meg *kérlek* énnékem az Úrra; mert irgalmasságot (*f*) tselekedtem ti veletek, hogy tselekedtek irgalmasságot ti-is az én atyámnak házával, és adtok énnékem erről bizonyos jelt. (*f*) *Ják.* 2: 25.

13. Hogy eleveneken meg-tartjátok az én atyámat, az én anyámat, az én atyámfiait, húgaimat néném et, és minden marhájokat, és meg-mentitek a' mi lelkeinket a' haláltól.

14. Mondának ő-néki a' férjfiak: A' mi lelkünk légyen ti érettetek a' halálban, de úgy; ha ki nem jelentitek a' mi beszédinket: és lészen, mikor nékünk adándja az Úr ezt a' földet, hogy irgalmasságot, és igazságot tselekedjünk te veled.

15. (*g*) Alá-botsátá annakokáért őket kötélen az ablakon; (mért az ő háza vala a' város kő-kerítésének falában, és ő a' kő-kerítésben lakik vala.) (*g*) 1. *Sám.* 19: 12. *Tsel.* 9: 25.

16. És monda nékiek: E' hegyre menjetek, hogy valamiképpen elől ne találjanak azok, kik keresnek titeket: és el-búván ott légyetek három napokon, míg viszsza térnek azok, kik nyomoznak titeket, és annakutánna menjetek a' ti útatokon.

17. És mondának ő-néki a' férjfiak: Ártatlanok lészünk mi ez esküvéstől, mellyel minket meg esküdtettél.

18. Imé mikor bé-jövünk mi e' földre, e' veres fonalból tsinált kötelet kösd-ki az ablakon, a' mellyen alá-botsátottál minket; annakfelette a' te atyádat és a' te anyádat, a' te atyádfiait és az atyádnak minden tselédjét gyüjtsed hozzád e' házba.

19. Lészen pedig, hogy-ha valaki ki-jövend a' te házadnak ajtain, (*b*) annak vére az ő fején lészen; mi pedig ártatlanok lészünk: valaki lészen te veled e' házban, annak vére légyen a' mi fejünkön; ha valakinek keze lészen azon.

(*b*) 3 *Mós.* 20: 9. *Math.* 27: 25.

20. Ha pedig ki-jelenténded a' mi beszédünket; üresek lészünk ettől az esküvéstől, a' mellyel meg esküdtettél minket.

21. És az aszszonyi-állat felele: A' mint szólottatok, úgy légyen. Akkor el-botsáta őket, és el-menének: és ki-köté, a' veres fonalból tsinált kötelet az ablakon.

22. El menvén pedig jutának a' hegyre; és ott lőnek három napokon, míg meg-térének a' keresők, kik keresék őket minden útakon; de nem találák-meg.

(*i*) *rész* 1: 11. v. 3. 5. 7.

23. Meg-térvén annakokáért a' két férjfiak, minekutánna alá-jövének a' hegyről, által-menének *a' Jordánon*, és jutának Jósuéhoz, a' Nún fiához; és meg-beszéllének néki mindeneket, mellyek történtenek vala ő rajtok.

24. És mondának Jósuénak: Kezünkbe adta az Úr mind az egész földet; mert el-olvadtanak a' földnek minden lakói, a' mi tőlünk-való félelemnek miatta.

III. RÉSZ.

III. RÉSZ.

Az Izráel' népe szárai lábbal által mégyen a' Jordánon.

1 Fel-kele azért Jósué jó reggel, és el-indúlának Sittimből, és menének a' Jordán' vizéig, ő, és mind az Izráelnek fiai; és meg-hálának ott, minekelőtte által-mennének.

2. És lőn harmad' nap után, által-menének a' Hadnagyok a' táboron.

3. És meg-parantsolák a' népnek, mondván: Mikoron látjátok a' ti Uratoknak Istenteknek frigy' Ládáját, és a' Lévi' nemzetségéből-való Papokat, hogy viszik a' *Ládát*; ti-is menjetek-ki a' ti helyetekből, és menjetek a' *Láda* után.

4. Úgy mindazáltal, hogy mérték szerént, úgymint két ezer singnyi közbe-vetés légyen ti közöttetek, és a' Láda között; közel hozzá ne menjetek, hogy eszetekbe veheſsétek az útat, mellyen kell mennetek; mert nem mentetek-által ezen az úton soha ez előtt.

5. Meg-mondotta vala pedig Jósué a' népnek: Készítsétek hozzá magatokat; mert hólnap az Úr ti közöttetek tsudákat tselekeszik.

6. És monda ismét Jósué a' Papoknak illyen szóval: Vegyétek-fel a' frigy' Ládáját, és menjetek-által a' nép előtt; Fel-vévék annakokáért a' frigy' Ládáját, és járának a' nép előtt.

7. Mondotta vala pedig az Úr Jósuénak: (*a*) E' napon kezdelek tégedet fel-magasztalni az egész Izráelnek szemei előtt; hogy meg-tudják, hogy a' miképpen vóltam Mósessel, akképpen leszek te veled. (*a*) *r.* 4: 14. 1: 5 17.

8. Te annakokáért parantsold meg a' Papoknak, kik hordozzák a' frigy' Ládáját, mondván: Mikoron bé-menéndetek a' Jordán' vizének szélibe; meg-álljatok a' Jordánban.

9. És monda Jósué az Izráel' fiainak: Jöjjetek ide, és halljátok-meg a' ti Uratoknak Istenteknek szavát.

10. És monda Jósué: Ebből esméritek-meg, hogy az élő Isten ti közöttetek vagyon, és hogy kétség nélkül ki-űzi a' ti ortzátok elől a' Kananéust, a' Hitthéust, és a' Hivéust, a' Perizéust, Girgaséust, Jebuséust, és az Emoréust.

11. Imé (*b*) az egész földön Uralkodónak frigy' Ládája által-mégyen ti előtteket a' Jordán' vizén. (*b*) 2 *Mós.* 1: 19: 5 *Sólt.* 24: 1.

12. Mostan annakokáért válaszszatok magatoknak tizen-két férjfiakat az Izráel nemzetségeiből: egy-egy férjfiat egy-egy nemzetségből.

13. Mert mihelyt meg-nyúgovándnak a' Jordán' vizében a' Papok' lábainak talpai, kik az egész földön Uralkodó Úrnak frigy' Ládáját hordozzák; a' Jordán' vizei két-felé szakadnak, és a' fellyül alá-folyó vizek (*c*) meg-állanak egy rakásban. (*c*) *Sólt.* 114: 3.

14. És lőn, hogy mikor a' nép menne az ő sátorából, hogy által-menne a' Jordánon, a' Papok, kik (*d*) hordozzák vala a' frigy' Ládáját, előtte valának a' népnek. (*d*) *Tsel.* 7: 45.

15. Mikoron pedig jutottak vólna a' Jordánhoz, és a' Papoknak, kik a' Ládát viszik vala, lábaik értenek vólna a' vizeknek külső szélibe: (a' Jordán pedig minden partjai felett rakva szokott vala lenni minden aratásnak idején.)

16. (*e*) Meg-állának a' vizek, mellyek fellyül alá-folynak vala, és nevekedének egy *nagy magas* rakásban, nagy meszsze Ádám' városától, melly Tzárthánnak óldala felől vala: és a' mellyek azon alól folynak vala a' pusztának tengerébe, *az-az* a' sós tengerbe; meg-emésztetének és el-fogyának: a' nép pedig által-méne Jerichónak ellenében. (*e*) *v* 13. *Sólt.* 114: 3.

17. Állanak vala pedig a' Papok, kik az Úr' frigy' Ládáját viszik vala, szárazon a' Jordánnak közepiben bátorsággal: és az egész Izráel által-mégyen vala szárazon, míg mind az egész nemzetség a' Jordánon-való által-menetelben véget tőn.

IV. RÉSZ.

Annak emlékezetire emelt kő-oszlopok.

1 Mikoron pedig el-végezte vólna mind az egész nemzetség, a' Jordánon-való által-menést: (mivelhogy szóllott vala az Úr Jósuénak, mondván:

2. (*a*) Végyetek mellétek a' nép közzül tizenkét férjfiakat, egy-egy férjfiat egy-egy nemzetségből. (*a*) *r.* 3: 12.

3. És parantsoljátok meg nékiek, mondván: Végyetek-fel magatoknak innen a' Jordánnak közepiből, a' helyről, a' hol állnak bátorsággal a' Papoknak lábaik, tizen-két köveket, és vigyétek-által veletek azokat, és tegyétek-le a' szálláson, a' hol háltok ez éjtszaka.)

4. Akkor elől hívá Jósué a' tizen-két férjfiakat, kiket szerzett vala az Izráel' fiai közzül, egy-egy férjfiat egy-egy nemzetségből.

5. És monda nékiek Jósué: Menjetek által a' ti Uratoknak Istenteknek frigy' Ládája előtt, a' Jordánnak közepiben; és végyetek-fel magatoknak, ki-ki egy-egy követ az ő vállára, az Izráel' fiainak nemzetségeinek számok szerént.

6. Hogy légyen ez jegyül ti közöttetek, mikor

kor kérdéndik a' ti fiaitok ezután *az ő attyokat*, ezt mondván: Mire valók ezek a' kövek?

7. Mondjátok-meg nékiek: Hogy két-felé váltanak a' Jordánnak (*b*) vizei az Úrnak frigy' Ládája előtt, mikoron által-menne a' Jordánon, két-felé válának a' Jordánnak vizei: és léfznek e' kövek emlékezetre az Izráel' fiainak mind örökké. (*b*) *r.* 3: 13.

8. És tselekedének akképpen az Izráel' fiai, a' miképpen meg-parantsolta vala Jósué, és hozának tizen-két (*c*) köveket a' Jordánnak közepiből, a' miképpen meg-parantsolta vala az Úr Jósuénak, az Izráel' fiainak nemzetségeinek fzámok fzerént; és által-hozák vélek a' fzállásra, és le-tévék azokat ott. (*c*) 5*Mós.*27:2-4.

9. Továbbá tizen-két köveket állata-fel Jósué a' Jordánnak közepiben-is; a' helyen, a' hol meg-állottanak vala a' Papoknak lábaik, kik a' frigy' Ládáját hordozzák vala: és ott vóltanak mind e' mai napiglan.

10. A' Papok pedig, kik hordozzák vala a' Ládát, állanak vala a' Jordánnak közepiben, míg meg-tellyesedék minden befzéd, mellyet az Úr mondott vala Jósuénak, hogy meg-parantsolná a' népnek, úgy fzinte, a' mint Mófes meg-mondotta vala Jósuénak; Annakokáért nagy fietséggel által-méne a' nép.

11. Mikor pedig mind az egéfz nép az által-menetelben véget tett vólna; által-méne az Úr' Ládája-is, és a' Papok, kik valának e' nép előtt.

12. (Által-mentek vala pedig a' Rúben' fiai, és Gád' fiai, és a' Manafsé' fél-nemzetsége fegyverrel fel-fegyverkezve az Izráel' fiai előtt; a' miképpen (*d*) fzóllott vólt ő-nékiek Móses. (*d*) 4*Mós* 32: 20.29.

13. Ugy-mint negyven ezer fegyveres vitézek menének által az Úr' előtt a' hartzra, Jérichónak fík mezejére.

14. Azon a' napon magafztalá fel (*e*) az Úr Jósuét az egéfz Izráelnek fzemei előtt; és félék őtet, miképpen félték vala Mósest, az ő életének minden napjaiban.) (*e*) *r.* 3: 7.

15. Mert meg-mondotta vala az Úr Jósuénak illyen-képpen.

16. Parantsold-meg a' Papoknak, kik a' bizonyságnak Ládáját hordozzák, hogy jöjjenek-fel a' Jordánból.

17. És parantsola Jósué a' Papoknak, mondván: Jöjjetek-fel a' Jordánból.

18. Mikoron pedig fel-jöttenek vólna a' Papok, kik hordozzák vala az Úr' frigyének Ládáját, a' Jordánnak közepiből, és által-mentek vólna a' Papok' lábaiknak talpai a' fzárazra; meg-térének (*f*) a' Jordánnak vizei az ő helyekre, és folynak vala minden partjainak felette, mint az előtt. (*f*) *r.* 3: 3.

19. A' nép pedig fel-méne a' Jordánból az első hónak tizedik napján; és tábort jára Gilgálban, Nap-kelet felől-való réfzében Jérichónak.

20. És a' tizen-két köveket, mellyeket hoztanak vala a' Jordánból, (*g*) helyhezteté Jósué Gilgálban. (*g*) 5*Mós.* 27: 2-4.

21. És monda az Izráel' fiainak ekképpen: Mikor kérdéndik a' ti fiaitok ezután az ő attyokat, ezt mondván: Mire valók ezek a' kövek?

22. Meg-jelentsétek a' ti fiaitoknak, ezt mondván: (*b*) Szárazon jött által az Izráel e' Jordánon. (*b*) *r.* 3: 13-17. *Sólt.* 66: 6.

23. Mert meg-fzáraztotta a' ti Uratok Iftentek a' Jordán' vizeit a' ti ortzátok előtt, míg által-jövétek rajta: a' miképpen tselekedett vala a' ti Uratok Iftentek a' (*i*) veres-tengerrel, mellyet meg-fzáraztotta a' mi ortzánk előtt, míg által-menénk rajta. (*i*) 2*Mós.* 14: 21.

24. Hogy meg-esmérjék a' földnek minden népei, az Úrnak kezét, hogy erős: hogy féljétek a' ti Uratokat Iftenteket mindenkoron.

V. RÉSZ.

Jósué környül-metéli az Izráelitákat: a' Húsvéti bárányt meg-eftik: meg-fzűnik a' Manna: Angyal jelenik-meg Jósuénak.

1 Lőn pedig, mikor meg-hallották vólna az Emoréusoknak minden Királyjai, kik laknak vala a' Jordánon túl Nap-nyúgot felől, és a' Kananéusoknak (*a*) minden Királyjai, kik laknak vala a' tenger mellett, hogy meg fzáraztotta vólna az Úr a' Jordánnak vizeit az Izráel' fiainak ortzájok előtt, míg által-mentünk; el-olvada (*b*) az ő fzívek, annyira, hogy nem vólna femmi bátorság ő bennek, az Izráel' fiaitól-való féltekben. (*a*) 4*Mós.* 13: 30. (*b*) *r.* 2: 9,10.

2. Az időben monda az Úr Jósuénak: Tsinálj magadnak éles késeket: és ismét metéld-környül az Izráel' fiait másodfzor.

3. És tsinála Jósué magának éles késeket: és környül-metélé az Izráel' fiait a' környül-metélkedetlenségnek halmán.

4. E' pedig az oka, miért metélé-környül őket Jósué; Mert mind az egéfz nép, *tudni-illik*, a' kik ki-jöttenek vala Égyiptomból a' férjfiak, minden hadakozó emberek (*c*) meg-hóltanak vala a' puftában, az útban, minekutanna ki-jöttenek Égyiptomból. (*c*) 4*Mós.* 13: 21-24.

5. Mert környül-metéltetett vala mind az a' nép, a' ki-jött vala; de azt a' népet, a' ki fzülettetett

lettetett vala a' puſztában, az útban, minekutánna ki-jöttenek Egyiptomból; nem metélték vala környül;

6. Mert negyven eſztendeig jártanak azIzráel' fiai a' púſztában, míglen meg-emészteték minden hadakozó férjfiaknak nemzetsége, a' kik kijöttek vala Égyiptomból, kik nem hallgatták vala az Úr' ſzavát: kiknek, *tudni-illik*, (*d*) meg-esküdt vala az Úr, hogy nem mutatná-meg nékiek a' földet, mellyről meg-esküdt vala az Úr az ő attyaiknak, hogy nékünk adná azt a' téjjel és mézzel folyó földet. (*d*) 4*Mós.* 14: 21,23.

7. Azért azoknak fiaikat, a' kiket állatott vala azok' helyében, azokat metélé-környül Jósué; mert környül-metéletlenek valának: mert nem metélték vala környül őket az útban.

8. Minekutánna pedig környül-metéltetett vólna az egéſz nép; veſzteglőnek az ő helyeken a' táborban mind addig, míg meg-gyógyúlának.

9. És monda az Úr Jósuénak: Ma fordítottam-el Égyiptomnak ſzidalmát ti rólatok: és hívá annak a' helynek nevét (*e*) Gilgálnak mind e' mai napig. (*e*) *r.* 4: 19.

10. Mikor pedig tábort jártanak vólna az Izráel' fiai Gilgálban, keſzítének Páschát (*f*) tizen-negyedik napján a' hónak, eſtve Jerichónak mezején. (*f*) 2*Mós.* 12: 18. 19.

11. És evének a' földnek gyümöltsében a' Páschának második napján, kovász nélkül-való kenyereket, és tüznél pergelt *gabona-fejeket*, ugyan azon napon.

12. És más napra kelve meg-ſzünék a' Mán, mikor ettenek vólna a' földnek gyümöltséből: és nem vólt annakutánna többé Mannájok az Izráel' fiainak; hanem evének a'Kanaán' földének gyümöltsében abban az eſztendőben.

13. Történék pediglen, hogy mikor vólna Jósué Jerichónál, fel-emelé az ő ſzemeit, és láta, hogy imé (*g*) egy férjfiú állana ő ellenébe, kinek kezében vala az ő mezítelen fegyvere: és méne oda hozzája Jósué, és monda nékie: Mi közzülünk-való vagy-é, avagy a' mi ellenségink közzül-való? (*g*) 2*Mós.* 23: 23.

14. És monda az: Nem, hanem vagyok az Úr' ſeregének (*h*) Fejedelme, moſtan jöttem. És le-borúlván Jósué a' földre artzal, meg-hajtá magát, és monda: Mit ſzóll az én Uram az ő ſzolgájának. (*h*) 2*Mós* 14: 19. 20.

15. És monda az Úr' ſeregének Fejedelme Jósuénak: Old-le a' te ſaruidat a' te lábaidról; mert a' hely, a' mellyen állaſz, ſzent: és akképpen tselekedék Jósué.

VI. RÉSZ.

Jérichó meg-vétetik: Ráháb meg-tartatik.

1 Jérichó pediglen bé-zárattatva vala ſzorgalmatosan az Izráel' fiaitól-való félelemnek miatta annyira; hogy ſenki ſem bé, ſem ki nem mehetne.

2. És monda az Úr Jósuénak: Imé kezedbe adtam Jérichót, az ő Királyját és az ő ſeregének hatalmaſit.

3. Azért körös-környül járjátok-meg a' várost ti mindnyájan, kik hadakozó férjfiak vagytok, meg-kerülvén egyſzer a' várost; akképpen tselekedjél hat napokon.

4. Továbbá hét Papok viseljenek kos' ſzarvából tsinált hét kürtöket a' Láda előtt; hetedik napon pedig hétſzer kerüljétek-meg a' várost, és azok a' Papok kürtöljenek a' kürtökkel.

5. Mikor pedig hoſzſzabban vonſzák a' kürtölést a' kos' ſzarvával, mihelyt halljátok a' kürtnek ſzavát, fel-kiáltson mind az egéſz nép nagy kiáltáſsal; és le-ſzakad a' városnak kő-fala magában, és menjen-bé a' nép közzül ki-ki az ő ellenében-való helyen.

6. Elől-hívá azért Jósué, a' Nún' fia a' Papokat, és monda nékiek: Vegyétek-fel a' frigy' (*a*) Ládáját, és *más* hét Papok végyenek kezekbe kos' ſzarvából tsinált hét kürtöket, az Úr' Ládája előtt. (*a*) *r.* 3: 15. 16.

7. Monda a' népnek-is: Menjetek-el, és kerüljétek-meg a' várost: és fegyveres kézzel menjen *ki-ki* az Úrnak Ládája előtt.

8. Mikor pedig ezeket mondotta vólna Jósué a' népnek, hét Papok kezekben viselvén a' kos' ſzarvából tsinált hét kürtöket, az Úr előtt mennek vala, és kürtölnek vala a' kürtökkel; az Úr' frigyének Ládája pedig utánnok mégyen vala.

9. A' fegyveres nép pedig előttök mégyen vala a' kürtölő-Papoknak; és a' több közönséges nép követi vala a' Ládát menvén és kürtölvén kürtökkel.

10. A' népnek pedig meg-parantsolta vala Jósué illy ſzókkal: Ne kiáltsatok, ſe ne hallja valaki a' ti ſzózatotokat, ſe ki ne menjen a' ti ſzátokból tsak egy ſzó-is addig a' napig, mellyen mondándom néktek: Kiáltsatok! és akkor kiáltsatok.

11. Környül-járá annakokáért az Úrnak Ládája a' várost egyſzer meg-kerülvén; és viſzſza térének a' táborba, és ott maradának.

12. Ismét fel-kele Jósué reggel, és fel-vevék a' Papok az Úr' Ládáját.

13. A' hét Papok pedig, kiknél a' kos' szarvából tsinált hét kürtök válának, az Úr' Ládája előtt mennek vala, és kürtölnek vala a' kürtökkel; a' fegyveres nép pedig előttök mégyen vala, és a' közönséges nép követi vala az Úr' Ládáját, menvén és kürtölvén a' kürtökkel.

14. És meg-kerülék a' várost másod' napon másodszor, és annakutánna viszsza-térének a' táborba. Ekképpen tselekedének hat napokon.

15. Mikor pedig a' hetedik nap elől-jött vólna; fel-kelének, mihelyt a' hajnal fel-jöve, és meg-kerülék a' várost e' mód szerént hét ízben: tsak az' napon kerülék-meg a' várost hét ízben.

16. És heted' ízben-való kerülésben, mikoron kürtölének a' Papok, monda Jósué a' népnek: Kiáltsatok! mert néktek adta az Úr e' várost.

17. Légyen pedig e' város átok; e' város maga, és minden, valami benne vagyon, az Úré: tsak a' vendég-fogadó (*b*) Ráháb éljen, ő, és mindenek, kik léfznek ő véle egygyütt a' házban; mert el-rejtette a' követeket, kiket küldöttünk vólt. (*b*) *'Sid.* 11: 30. *Fel.* 2: 4.

18. Mindazáltal ti meg-ójjátok magatokat az átoktól: valamit ne illefsetek az átokból, se elne végyetek az átokból; és tegyétek az Izráel' taborát átokká, és meg-háborítsátok azt.

19. Hanem, minden ezüst és arany, réz és vas edények, az Úrnak szenteltefsenek; az Úrnak kíntse közibe szám láltafsék.

20. Annakokáért kiálta a' nép, minekutánna kürtölének a' kürtökkel; mert mikoron hallotta vólna a' kürtöknek szavát a' nép, kiálta nagy fel-szóval, és a' város' falának rakása (*c*) le-szakada magában: akkor bé-méne a' nép a' városba, ki-ki az ő ellenében-való helyen, és így vévék-meg a' várost.

(*c*) *'Sid.* 11: 30.

21. És el-puszt ítának (*d*) a' városban mindeneket, valamik valának, a' férjfiútól fogva az aszszonyi-állatig, a' gyermektől fogva mind a' vénig, és mind az ökörig, juhig, és szamárig, fegyvernek élivel. (*d*) 5*Mós.* 7: 1. 2.

22. A' két férjfiaknak pedig, kik meg-kémlették vala azt a' földet, monda Jósué: Menjetek-bé a' vendég-fogadó aszszonyi-állatnak házába, és hozzátok-ki onnan őtet, és valamie vagyon, a' miképpen (*e*) meg-esküdtetek néki. (*e*) *Fel.* 2: 14. *'Sid.* 11: 31.

23. Bé-menvén annakokáért a' kémlő *két* férjfiak, ki-hozák Ráhábot, az ő attyát, és az ő anyját, az ő attyafiait, és mindenét, a' mie vala, és minden tselédét ki-hozák, és helyhezteték őket az Izráel' táborán kivül.

24. A' várost pedig fel-gyújták tüzzel, és mindeneket, mellyek valának benne; tsak az aranyat, ezüstöt, a' réz és vas edényeket rakák az Úr' házának kíntse köziben.

25. A' vendég-fogadó Ráhábot pedig, és az ő attyának háza-népét, és mindent, valamie vala ő-néki, élni hagyá Jósué, és lakék az Izráel között mind e' napiglan; mert el-rejtette vala a' követeket, kiket küldött vólt Jósué, hogy meg-kémlelnék Jérichót.

26. És gonoszt kére Jósué azon a' napon, mondván: Átkozott légyen az a' férjfiú az Úr előtt, a' ki fel-kél, és meg-építi ezt a' várost Jérichót, (*f*) az ő első-szülöttében fundálja azt, és az ő utólsó gyermekében állasza-fel annak kapuit. (*f*) 1*Kir.* 16: 34.

27. Vala pedig az Úr Jósuéval, és lőn az ő híre azon az egész földön.

VII. RÉSZ.

Az Ai ellen ment vitézek meg-veretnek: a' nép meg-ijed: Akán meg-büntettetik.

1 Vétkezének pedig az Izráel' fiai nagy vétekkel az Úrnak rendeltetett marhának el-vételében; Mert el-vön az (*a*) Akán, Kárminak fia, ki Zabdinak fia vala, melly *Zabdi* Zérának fia vala, a' Júda nemzetségéből, az Úrnak szentelt-tetett marhában; annakokáért fel-gerjede az Úrnak haragja az Izráel' fiai ellen. (*a*) *Al.* 22: 20.

2. Mert mikor Jósué egynéhány férjfiakat küldött vólna Jérichóból Ai' városába, melly vala Betháven mellett, Nap-kelet felől-való részében Béthel' városának, illyen szókkal monda nékiek: Menjetek-fel, és kémleljétek-meg azt a' földet. Fel-menének a' férjfiak, és meg-kémlelék Ait.

3. Kik meg-térvén Jósuéhoz, mondának néki: Ne menjen mind ez egész nép fel: úgy mint két ezer férjfiak, vagy leg-fellyebb három ezer férjfiak menjenek-fel, és meg-verik Ait: ne fáraszszad ez egész népet oda *küldvén őket*; mert kevesen vagynak azok.

4. Fel-menének annakokáért a' nép közzül oda, úgy mint három ezer férjfiak; és el-futának az Ainak férjfiai előtt.

5. És meg-ölének ő közzülök az Ainak férjfiai, úgymint harmintz-hat férjfiakat, és üzék őket a' kaputól fogva mind Sébarimig, és vágák őket

öket a' le-menetelben. Azért el-olvada a' népnek szíve, és lőn ollyan, mint a' víz.

6. Annakokáért meg-szaggatá (b) Jósué az ő ruháit, és artzal a' földre le-esék az Úrnak Ládája előtt mind estvéigien, ő, és az Izráelnek Vénei; és port hintének az ő fejekre. (b) 1 *Mós.* 37: 34.

7. És monda Jósué: Ah ah Uram Istenem! Mire hozád által ezt a' népet a' Jordánon, hogy adnál minket az Emoréusnak kezébe, hogy elveszítene minket! És vajha maradtunk volna túl a' Jordánon!

8. Óh Uram! mit mondjak, minekutánna hátat adott az Izráel az ő ellenségi előtt?

9. Mert meg-hallják a' Kananéusok, és ez egész földnek lakói, és fordítják magokat mi ellenünk, és el-veszítik a' mi nevünket e' földről; és mit tselekedel a' te nagy nevednek?

10. És monda az Úr Jósuénak: Kelj-fel, 's miért esel te a' te ortzádra?

11. Vétkezett az Izráel, és által-is hágták az én szövetségemet, mellyet parantsoltam vala nékiek, és el-is vettenek a' nékem szenteltetett marhában, és loptanak-is, és hazudtanak-is; és tették azt az ő marhájok' közibe.

12. Azért nem állhatnak-meg az Izráel' fiai az ő ellenségek előtt: hátat adnak az ő ellenségek előtt; mert a' nékem szenteltetett marhának elvételében bűnösök: nem leszek veletek külömben; hanem-ha ki-veszítitek közzületek azt a' bűnöst.

13. Kelj-fel, kéfzítsed hozzá a' népet, és azt mondjad: (c) Kéfzítsétek tennen-magatokat hólnapra. Mert így mond az Izráelnek Ura Istene: Az Istennek szenteltetett marhában vagyon te közötted Izráel! nem állhatsz-meg a' te ellenségid előtt; míg ki nem veszítitek ez átkot ti közzületek. (c) 2 *Mós.* 19: 10, 11. v. 3: 5.

14. Elől-jöjjetek pedig reggel a' ti nemzetségeitek szerént, és a' nemzetség, a' mellyet meg-jelent az Úr, elől-jöjjön tselédenként; és a' tseléd, (d) mellyet meg-jelent az Úr, elől-jöjjön házanként: és a' ház, mellyet meg-jelent az Úr, elől-jöjjön férjfianként. (d) *Sám.* 14: 41. 42.

15. És léfzen, hogy a' ki találtatik ez' átokban; tűzzel égetteſsék meg, ő maga, és mindene, a' mie vagyon; hogy által-hágta az Úrnak (e) szövetségét, és hogy meg-tíltott dolgot tselekedett Izráelben. (e) 5 *Mós.* 13: 17.

16. Fel-kele annakokáért Jósué reggel, és elől-állatá az Izráelt az ő nemzetségei szerént, és bűnösnek találtaték a' Júda' nemzetsége.

17. Akkor elől-állatá a' Júda' nemzetségében való *minden* ház-népet, és bűnösnek találtaték a' Zérának háza-népe: annakutánna a' Zéra' háza-népét elől-állatá férjfianként, és a' Zabdi' *háza* találtaték bűnösnek.

18. És elől-állatá az ő házát férjfianként, és bűnösnek találtaték Akán, a' Kárminak fia, ki Zabdinak-fia vala, melly *Zabdi* a' Júda' nemzetségéből-való Zérának fia vala.

19. És monda Jósué Akánnak: Fiam! adj ditsőséget, kérlek, az Izráel' Urának Istenének, és ő-néki tégy vallást: és mond-meg mostan énnékem, mit tselekedtél? el ne titkoljad én tőlem.

20. Felele Akán Jósuénak, és monda: Bizony én vétkeztem az Izráelnek Ura Istene ellen, és ezt 's ezt tselekedtem.

21. Láték a' nyereség között egy jó Babilóniai köntöst, két-száz ezüst Siklust, és egy arany veszszőt, mellynek nehézsége ötvé siklust nyom vala: ezeket meg-kívánám, és el-vevém, és ímé el-rejtetve vagynak a' földben az én sátoromnak közepiben, és az ezüst alatta vagyon *a' köntösnek.*

22. Akkor külde Jósué követeket, kik futának a' sátorhoz, és ímé el-rejtetett vala *a' köntös* az ő sátorában, és az ezüst-is az alatt.

23. Ki-vévék azért azokat a' sátornak közepiből, és vivék Jósuénak, és Izráelnek minden fiainak, és le-rakák azokat az Úr előtt.

24. Fogá azért Jósué Akánt, a' Zérának fiát, az ezüstöt, a' köntöst, és az arany veszszőt, az ő fiait és leányait, ökreit, szamarait, és juhait, sátorát, és mindenét, valamie vala; és az egész Izráel, ki vala Jósuéval, vivék azokat az Akornak völgyébe.

25. És monda Jósué: Miért (f) háborítottál-meg minket? Háborítson-meg tégedet e' mai napon az Úr; és el-boríták őtet az egész Izráel népei kövekkel, és meg-égeték őket tűzzel, minekutánna őket meg-kövezték vólna. (f) v. 6: 18.

26. És rakának ő reá nagy rakás követ mind e' mai napiglan: és el-fordúla az Úr az ő boszszú-állásának haragjától; Azokáért nevezé azt a' helyet Akor' völgyének, mind e' mai napiglan.

VIII. RÉSZ.

Ai városnak meg-vétele: A' Törvénynek el-olvastása, az áldásnak és átoknak ki kiáltásával egybe.

1 És monda az Úr Jósuénak: (a) Ne félj és meg-ne rettenj: vedd-fel veled mind a' fegyverfogható népet, kelj-fel és menj-fel Aiba; és ímé kezedbe adom néked az Ainak Királyját, és az ő népét, a' várost, és *minden* földét.

(a) 5 *Mós.* 31: 7.

2. És tselekedjél Aival, és az ő Királyjával, miképpen tselekedtél (*b*) Jérichóval, és az ő Királyjával; csak a' nyert prédát, és minden élő-állatit prédáljátok magatoknak: veſs lest a' városnak hátúl megette. 5 *Mós.* 20: 14. (*b*) *Fel.* 6:24.

3. Fel-kele annakokáért Jósué, és minden hadakozó nép, hogy fel-mennének Aiba: és válaſzta Jósué harmintz ezer erős férjfiakat, kiket elől el-küldene éjjel.

4. És meg-parantsolá nékiek, mondván: Meglássátok ti, kik a' város megett lesben léſztek, igen meſzſze ne menjetek a' várostól, és légyetek ti mindnyájan kéſzen.

5. Én pedig és ez egéſz nép, a' ki velem vagyon, a' város eleibe mégyünk: mihelyen pedig ki-jönek elönkbe mint előſzőr; meg-futamodunk előttök.

6. Hogy ki-jöjjenek utánnunk, míg el-ſzakaſztjuk őket a' várostól; (mert azt fogják mondani: Futnak előttünk, mint az előtt) futván ő előttök:

7. Ti pedig jöjjetek-ki a' les helyből, és rekeſzſzétek-ki a' városnak lakóit; és kezetekbe adja a' ti Uratok Iſtentek a' várost.

8. Minekutánna pedig meg-véſzitek a' várost, gyújtsátok-fel a' várost tűzzel, az Úrnak ſzava ſzerént tselekedjetek: meg-láſsátok, meg-parantsoltam néktek.

9. El-küldé azért elől őket Jósué, és bé-állának a' lesbe, és lőnek Béthel, és Ai között, Ainak Nap-nyúgot felől-való réſzéről; Jósué pedig az éjjel marada a' nép között.

10. Annakutánna fel-kele Jósué igen jó reggel; és meg-ſzámlálá a' népet; és fel-méne ő, és az Izráelnek Vénei a' nép előtt Aiba.

11. Mind a' hadakozó nép-is, melly vala ő véle, fel-méne, és mikor el-közelgettenek vólna, a' városnak ellenébe jutának, és Ainal Éjſzakról táborba ſzállának; vala pedig völgy ő köztök és Ai között.

12. Vőn annakfelette úgy-mint öt ezer férjfiakat, kiket lesben állata Béthel és Ai között, a' városnak Nap-nyúgot felől-való réſzéről.

13. És közelebb méne a' nép, *az-az*, az egéſz tábor, melly vala a' városnak Éjſzak felől-való réſzéről, és a' les, melly vala a' városnak Nap-nyúgot felől-való réſzéről: és méne az éjtſzaka Jósué a' völgynek közepibe.

14. És lőn, hogy mikor meg-látta vólna az Ainak Királyja; ſietének és reggel fel-kelének, és ki-menének a' városnak férjfiai az Izráel' eleibe hartzolni, ő-maga, és minden ő népe azonnal a' mezőnek eleire; nem tudja vala pedig, hogy lest vetettek vala ő-néki hátúl a' város megett.

15. És ki-indúlának Jósue, és az egéſz Izráel ő előttök, és futni eredének a' puſztának útán.

16. És öſzve-gyüle a' városnak minden népe, hogy üznék őket: és üzni-kezdék Jósuét, és eltávozának a' várostól.

17. Nem marada pedig ſenki Aiban és Béthelben, a' ki' ki nem jött vólna azIzráel után; és nyitva hagyák a' várost, és üzik vala az Izráelt.

18. És monda az Úr Jósuénak: Emeld fel a' kopját, melly vagyon kezedben, Ai ellen; mert kezedbe adóm azt: és fel-emelé Jósué a' kopját, melly kezében vala, a' város ellen.

19. Akkor a' les nagy hamarsággal ki-jöve az ő helyéről: és futva (mikor fel-emelte vólna *Jósué* az ő kezét) rohanának a' városra, és megvevék azt: és nagy ſietséggel fel-gyújták a' várost tűzzel.

20. Fordítván pedig ő-magokat hátra az Ainak férjfiai, láták, és imé a' városnak füſti felmégyen vala az égbe: és nem vala nékik imide, vagy amoda-való futásra helyek; mert a' melly nép fut vala a' puſztára, hátra-fordúla azokra, a' kik őtet üzik vala.

21. Mert Jósué, és az egéſz Izráel, mikor látta vólna, hogy a' les meg-vette a' várost, és felmenne a' városnak füſti; meg-térének, és megverék az Ainak férjfiait.

22. Amazok továbbá ki-jövének a' városból ő eleikbe, annyira, hogy az Izráel közbe venné őket, ezek innen, amazok amonnan: és vágák őket mind addig, míg (*c*) egy ſem marada ő közzülök élő, és ki el-ſzaladott vólna. (*c*) 5 *Mós.* 7: 2.

23. És az Ainak Királyját meg fogák elevenen, és vivék őtet Jósué' eleibe.

24. Mikoron pedig véget tett vólna Izráel az Ainak minden lakóinak ölésekben a' mezőben, *az-az*, a' puſztában, a' hová üzték vala őket; és el-húllottak vólna mind azok a' fegyver éli miatt, míg mind meg emésztetének; meg tére az Izráel Aiba, és a' maradékát-is le-vágák fegyver élivel.

25. Vala pedig ſzámok mind azoknak, kik az napon el-húllottak vala, férjfiútól fogva aſzſzonyiállatig, tizen-két ezer, mind Ainak férjfiai.

26. Továbbá Jósué hátra nem voná az ő kezét, mellyet ki-nyújtott vala az ő kopjájával; míglen meg-ölé minden lakóit Ainak.

27. Csak a' barmokat, és a' városnak el-prédált jószágát vevék magoknak az Izráel' fiai, azÚrnak beſzéde ſzerént, mellyet parantsolt vala Jósuénak

23. Fel-

28. Fel-gyújtá annakokáért Jósué Ait: és tévé azt örökké való halommá, *és* puſztává mind e' mai napiglan.

29. A' Királyját pedig Ainak fel-akaſztá ſára eſtvéig: és mikor el-nyúgodott vólna a' Nap, parantsola Jósué, és le-veték (*d*) annak teſtét a' fáról, és veték a' város' kupujának eleibe, és hordának fellyül reá nagy rakás követ, melly mind e' mai napiglan ott vagyon. (*d*) 5 *Mós.* 21: 23.

30. Akkor óltárt raka Jósué az Izráel' Urának Iſtenének az Ebál' hegyén.

31. Miképpen (*e*) meg-parantsolta vala Móses, az Úrnak ſzolgája az Izráel' fiainak, mint meg-vagyon írva a' Móses' Törvényének könyvében: Oltárt raka, (*f*) *mondom*, egéſz kövekből, mellyeket vaſsal nem faragott: és áldozának azon egéſzen égő áldozatot az Úrnak, és áldozának hálá-adásnak áldozatját-is. (*e*) 5 *Mós.* 27: 4. (*f*) 2 *Mós.* 20: 24.

32. Meg-is írá ott *más* kövekre a' Mósés Törvényének máſsát, mellyet meg-íra az Izráel' fiai előtt.

33. És mikor az egéſz Izráel, és az ő Vénei, a' Hadnagyok és a' Bírák állanának két felől a' Láda mellett a' Lévitai Papok előtt, kik hordozzák vala az Úrnak frigy' Ládáját, mind jövevény és mind *ott* lakos: fele a' népnek a' Garizim' hegyének ellenébe, fele pedig az Ebál' hegyének ellenébe, a' miképpen (*g*) meg-parantsolta vala Móses, az Úrnak ſzolgája, hogy meg-áldaná az Izráel' népét előſzör. (*g*) 5 *Mós.* 11: 29. 27: 12.

34. Azután el-olvasá a' Törvénynek minden igéit, az áldást és az átkot mindeneſtől fogva, a' mint meg-vala írva a' Törvénynek könyvében.

35. Nem vólt tsak egy ige-is mind-azok közzül, mellyeket parantsolt vala Móses, mellyet el nem olvasott volna Jósué az Izráelnek egéſz Gyülekezete előtt, az aſzſzonyi-állatok, a' kitsinydedek, és a' jövevények előtt-is, kik járnak vala ő közöttök.

IX. RÉSZ.

A' Gibeoniták bé ſúlnak a' frigybe magokat.

1 Mikor meg-hallották vólna pedig minden Királyok, kik innét valának a' Jordánon, a' hegyeken, és a' lapátzon, és minden partján a' nagy (*a*) tengernek, a' Libánusnak ellenében: a' Hittéus, Emoréus, Kananéus, Perizéus, Hivéus, és a' Jebuséus. (*a*) 4 *Mós.* 34: 5.

2. Öſzve-gyüjték magokat egyenlőképpen, hogy meg-vívnának Jósuéval és az Izráellel egyenlő akarattal.

3. De a' Gibeonnak lakosói, meg-hallván, mit tselekedett vólna Jósué Jérichónak és Ainak:

4. Tselekedének ők-is okosan; Mert el-menének, és tetteték, hogy követek vólnának: és vőnek ó 'ſákokat, és azokkal terhelék-meg az ő ſzamaraikat, és ó ſzakadozott és fóltozott boros tömlőket:

5. És régi, meg-fóltozott ſarukat az ő lábaikra, és régi ruhákat magokra: és minden úti kenyerek meg-ſzáradott vala, és penéſzes vala.

6. El-menének annakokáért Jósuéhoz a' táborba, melly vala Gilgálban, és mondának néki, és az Izráel' férjfiainak: Meſzſze földröl jöttünk, és moſtan veſsetek frigyet mi velünk.

7. Akkor felele az Izráel' férjfia a' Hivéusnak: Talám közöttem lakol te, és hogy (*b*) tégyek énfrigyet te veled? (*b*) 2 *Mós.* 23: 32. 5 *Mós.* 7: 2.

8. Azok pedig mondának Jósuénak: Te ſzolgaid vagyunk! Kiknek monda Jósué: Kik vagytok, és honnan jöttetek?

9. Felelének néki: Igen meſzſze földröl jöttenek a' te ſzolgaid a' te Uradnak Iſtenednek nevében; mert hallottuk az ő hírét, és mind azokat, mellyeket tselekedet Égyiptomban.

10. Mind azokat-is, mellyeket tselekedett az Emoréusoknak két Királyjaival, kik valának túl a' Jordánon: (*c*) Sihonnal, ki Hesbonnak Királyja vala, és Oggal, ki Básánnak Királyja vala, ki *lakik vala* Aſtarótban. (*c*) 5 *Mós.* 1 4.

11. És mondának minékünk a' mi Véneink és a' mi földünknek minden lakói, illyenképpen: Végyetek kezetekbe útatokra-való eledelt, és menjetek nékiek eleikbe; és ezt mondjátok nékiek: Ti ſzolgaitok vagyunk; azért veſsetek frigyet mi velünk.

12. E' mi kenyerünket melegen kéſzítettük úti eleségünkre a' mi házainkból, a' napon, mellyen el-indúltunk, hogy jönénk ti hozzátok: moſtan immár im' meg-ſzáradott, és meg-penéſzedett.

13. És ezek a' bornak tömlői, mellyeket újkorokban tőltöttünk vala meg, és ímé meg-ſzakadoztanak: és ezek a' mi ruháink és ſaruink meg-avúltanak az útnak igen hoſzſzú vólta miatt.

14. Vőnek annakokáért azok a' férjfiak azoknak úti eleségekben, és az Úrnak ſzáját meg nem kérdék.

15. És tőn ő vélek Jósué békeſséget, és ſzerze frigyet ő vélek, hogy élni hagyná őket; és meg-esküvének nékiek a' Gyülekezetnek Fejedelmei.

16. Harmad' nap pedig az ő vélek tett frigy után meg-hallák, hogy közel valók vólnának, és ő közöttök laknának.

17. El-indúlának azért az Izráel' fiai, és jutának azoknak városaikra harmad'napon; az ő városaik pedig valának: Gibeon, Kéfira, Beeróth, és Kirjáth-jearim.

18. És nem bánták őket az Izráel' fiai, mivelhogy meg-esküdtenek vala nékiek a' Gyülekezetnek Fejedelmei az Izráel' Urára Istenére: és zúgolódék az egész Gyülekezet a' Fejedelmek ellen.

19. És mondának mind a' Fejedelmek az egész Gzülekezetnek: (*d*) Mi meg-esküdtünk nékiek az Izráelnek Urára Istenere; annakokáért mostan nem nyúlhatunk hozzájok. (*d*) 2 *Sám.* 21: 1.

20. De ezt tselekedjük vélek, hogy tartsuk-meg őket elevenen; hogy ne légyen harag mi reánk az esküvésért, mellyel meg-esküdtünk ő-nékiek.

21. Mondának azért a' Fejedelmeknek: Ám éljenek, és vágjanak fát, és merjenek vizet az egész Gzülekezetnek a' miképpen szóllottanak ő-nékiek a' Fejedelmek.

22. Hivatá annakokáért Jósué, és szólla nékiek, mondván: Miért tsaltatok-meg minket, ezt mondván: Igen meszsze földről valók vagyunk tőletek, holott ti mi közöttünk laktok?

23. Mostan annakokáérr átkoztak vagytok, és ki nem töröltetnek ti közzülétek a' szolgák, a' favágók, és a' víz-merítők az én Istenének házába.

24. Kik felelének Jósuénak, és mondának: Mikor bizonyosan meg-izenték vólna *nékünk* te szolgaidnak, miképpen parantsolta vólna meg a' te Urad Istened Mósesnek, az ő szolgájának; hogy néktek adná ezt a' földet, és el-veszténé minden lakóit e' földnek a' ti ortzátok előtt felette igen félténk a' mi életünket ti tőletek, és azért tselekedénk ezt. (*e*) 5 *Mós.* 7: 1. 2.

25. És-mostan, ímé a' te kezedben vagyunk, a' mint tettszik, és a' mi igaz a' te szemeid előtt, hogy tselekedjél velünk; azt miveljed.

26. És akképpen tselekedék vélek, és megszabadítá őket az Izráel' fiainak kezekből, és meg-nem ölék őket.

27. És tévé őket azon napon Jósué fa-vágókká, és víz-merítőkké a' Gyülekezetnek, és az Ur' oltárához mind e' mai napiglan a' helyen, mellyet ő-választand.

X. RÉSZ.

A Nap és a' Hold meg-áll: öt Királyjai az Emoréusoknak meg-győzettetnek.

1 Mikoron pedig meg-hallotta vólna Adonisédek Jérusálemnek Királyja, hogy megvette vólna Jósué Ait, és el-pusztította vólna azt; és hogy (*a*) a' mit tselekedett vala Jérichóval, és az ő Királyjával: úgy tselekedett vólna Aival-is, és az ő Királyjával: és hogy békeséget szerzettenek vólna a' Gibeonnak lakói az Izráellel, és ő közöttök vólnának: (*a*) r. 6: 21. 24.

2. Felette igen meg-ijedének, mivelhogy nagy város vólna a' Gibeon, mint egy a' Királyi városok közzül, és nagyobb Ainál: és hogy minden férjfiai erősek vólnának.

3. Annakokáért külde Adonisédek, Jérusálemnek Királyja Hohámhoz, a' Hebronnak Királyjához: és Pireámhoz, Jármutnak Királyjához: és Jáfiához, Lákisnak Királyjához: és Débirhez, Eglonnak Királyjához, mondvan:

4. Jöjjetek-fel hozzám, és segélljetek-meg engemet, és verjük-meg Gibeont; mert békeséget szerzett Jósuéval, és az Izráel' fiaival.

5. Annakokáért öszve-gyülének, és fel-menének az Emoréusoknak ött Királyjai, *tudni-illik* a' Jérusálemnek Királyja, Hebronnak Királyja, Jármutnak Királyja, Lákisnak Királyja, és Eglonnak Királyja, ő-magok és minden ő seregek, és táborba szállának Gibeon mellett, és hadakozának ő ellene.

6. Küldének annakokáért a' Gibeonnak férjfiai Jósuéhoz a' táborba Gilgálba, mondván: Ne vond-meg kezeidet a' te szolgaidtól: Jöjj-fel hozzánk hamar, és tarts-men minket, és légy segítséggel minékünk; mert fel-gyültenek mind az Emoréusoknak Királyai mi ellenünk, kik lakoznak a' hegyen.

7. Fel-méne annakokáért Jósué Gilgálból, ő-maga és minden hadakozó nép ő véle, és mind, a' kik erősek valának.

8. És monda az Ur Jósuénak: Ne félj tőlök; mert kezedbe adtam őket: és senki ő közzülök meg nem áll te előtted.

9. És méne ő reájok Jósué nagy hírtelen; mert egész éjtszaka mind ment vala Gilgálból.

10. És meg-rontá őket az Ur az Izráel előtt, és nagy vereséggel meg-veré őket Gibeonnál: és üzé őket *Jósué* az úton, mellyen fel-mennek (*b*) Bethoronba: és vágá őket mind Azekáig és Makkedáig. (*b*) 1 *Kir.* 9: 17. 1 *Sám.* 7: 10

11. Mikor futnának pedig az Izráel' ortzája előtt, és vólnának Bethoronba-való alá-menetelben; az Ur botsáta alá ő reájok nagy köveket az égből mind Azekáig, és meg-halának. Többen halának-meg a' kő-esőnek kövei miatt, hogy-nem mint kiket meg ölének az Izráel' fiai fegyverrel.

12. Akkor szólla Jósué az Úrnak a' napon mellyen

mellyen az Úr kezébe adta vala az Emoréust az Izráel' fiainak; ezt mondotta vala pedig az Izráel fiainak szemek előtt: Nap Gibeonban állj meg, és Hóld az Ajalón' völgyében!

13. És meg-várá a Nap, és a'Hóld meg-álla; míg (c) boszszúját állá az Izráel' nemzetsége az ő ellenségin: Nem-de-nem meg-vagyon-é írva ez, a' Jásárnak könyvében? Meg-álla azért a' Nap az égnek közepin, és nem siete el-enyészni, úgymint egy egész napig. (c) *Esa.* 28:4.

14. És nem vólt ollyan nap, mint az, sem annak-előtte, sem annak-utánna, mellyben engedne az Úr ember' szavának; mert az Úr hadakozik vala az Izráelért.

15. Viszsza-tére pedig Jósué, és az Izráelnek minden népe ő véle a' táborba Gilgálba.

16. El-szaladtak vala pedig ez öt Királyok, és el-rejteztek vala egy kő-lyukban Makkedában.

17. És meg-izenék ezt Jósuénak ez ígékkel: Meg-találtattanak az öt Királyok, kik el-rejteztek egy kő-lyukban Makkedában.

18. És monda Jósué: Hajtsatok nagy köveket a' kő-lyuknak szájára, és rendeljetek körülötte férjfiakat, hogy őrizzék őket.

19. Ti pedig meg ne álljatok, légyetek utánnok a' ti ellenségiteknek, és az ő utól-járóikat vágjátok: és ne botsássátok-bé őket az ő városaikba; mert kezetekbe adta őket tinéktek a' ti Uratok Istentek.

20. Minekutánna pedig véget tett vólna Jósué, és az Izráelnek fiai ezeknek nagy vereséggel-való veréseknek, míg meg-emésztetnének; és az élők, kik meg-maradtak vala, bé-szaladtak vólna az erős városokba:

21. Mind az egész nép viszsza-tére Jósuéhoz a' táborba Makkedába békességgel: nem mozdította senki még tsak nyelvét-is az Izráel' fiai ellen.

22. És monda Jósué: Nyissátok-fel a' barlangnak száját, és hozzátok-ki hozzám amaz öt Királyokat a' barlangból.

23. És akképpen tselekedének; mert ki-hozák ő-nékie az öt Királyokat a' barlangból: a' Jérusálemnek Királyját, Hebronnak Királyját, Jármutnak Királyját, Lákisnak Királyját, és Eglonnak Királyját.

24. És mikor ki-hozták vólna azokat az öt Királyokat Jósuénak, elől-hívá Jósué Izráelnek minden férfiait, és monda a' hadakozó nép' Fejedelmeinek, kik el-mentenek vala ő véle: Jöjjetek ide, vessétek (d) a' ti lábaitokat e' Királyoknak nyakokra: kik oda menvén veték az ő lábaikat azoknak nyakokra. (d) *Sólt.* 91:13.

25. És monda nékik Jósué: Ne féljetek, és meg ne rettenjetek: erősítsétek és bátorítsátok-meg magatokat; mert ekképpen tselekeszik az Úr minden ellenségeitekkel, a' kik ellen hadakoztok.

26. Meg-veré annakokáért őket Jósué azután, és meg-ölé őket, és fel-akasztatá őket öt fákra; és lőnek a' fákra fel-akasztatva mind (e) estvéiglen. (e) 5*Mós.* 21:22, 23. 2*Sám.* 18:17.

27. Lőn továbbá az időben, mikor (f) el-nyugszik a' Nap, parantsola Jósué, és le-veték őket a' fákról, és hányák őket a' barlangba, mellyben el-bújtanak vala: és nagy köveket rakának a' barlang' szájára, *mellyek* mind e' mai napiglan *ott vagynak.* (f) 5*Mós.* 21:22.23. *r.* 7:26.

28. Makkedát pedig meg-vevé Jósué ugyan azon napon, és le-vágá annak lakosit fegyvernek élivel: és az ő Királyát meg-ölé mind azokkal egyetembe, és minden lelket, a' melly vala benne; élőt egyet sem hagya: és úgy tselekedék a' Makkedának Királyjával, a'mint tselekedett vala (g) a' Jérichónak Királyjával. (g) *Fel.* 6:2. *v.* 30.

29. Által-méne annakutánna Jósué, és az egész Izráel' ő véle Makkedából Libnába, és hadakozék Libna ellen.

30. És kezébe adá az Úr azt-is Izráelnek, és annak Királyját; és le-vágá azt fegyvernek élivel, *az-az,* minden lelket, a' melly vala abban, nem hagya élőt tsak egygyet-is: és akképpen tselekedék annak Királyjával, miképpen tselekedett vala Jérichó' Királyjával.

31. Által-méne továbbá Jósué, és az egész Izráel ő véle Libnából Lákisba; és táborba szálla a' mellett, és hadakozék az ellen.

32. És kezébe adá az Úr Izráelnek Lákist, és meg-vevé azt másod' napon, és le-vágá azt fegyvernek élivel, *az-az,* minden lelket, a' melly vala abban: szintén úgy, a' mint tselekedett vala Libnával.

33. Akkor fel-jöve Hórám, Gézernek Királyja, hogy meg-segéljé Lákist; de meg-veré őtet Jósué, és az ő népét, annyira, hogy tsak egy elevent se hagyna közzülök.

34. Által-méne továbbá Jósué, és az egész Izráel ő véle Lákisból Eglonba: és táborba szállának az ellen, és hadakozának az ellen.

35. És meg-vévék azt ugyan azon napon, és le-vágák azt fegyvernek élivel, *az-az,* minden lelket, a' melly vala benne, azon napon meg-öle: szinte úgy, a' mint tselekedett vala Lákissal.

36. Fel-méne pedig Jósué, és az egész Izráel ő vele Eglonból Hebronba, és hadakozának az ellen.

37. És

37. És meg-vévék azt, és le-vágák azt fegyvernek élivel, és az ő Királyját, és minden városit, *az-az*, minden lelket, a' melly vala azokban, nem hagya elevent, szinte úgy, a' mint tselekedett vala Eglonnal; és el-veszté azt, *az-az*, minden lelket, a' melly vala benne.

38. Meg-tére annakutánna Jósué, és az egész Izráel ő véle Débirba, és hadakozék ellene.

39. És meg-vévé azt, és *meg-fogá* az ő Királyját, és minden városit: és le-vágák őket fegyvernek élivel, és meg-ölének minden lelket, a' melly vala benne, nem hagya elevent: A' miképpen tselekedett vala Hebronnal; azonképpen tselekedék Débirral és az ő Királyjával, és miképpen tselekedett vala Libnával, és az ő Királyjával.

40. Meg-veré annakokáért Jósué mind a' hegyes földet, és mind a' Délről-való földet, mind a' mező földet, és Asédótot, és azoknak minden Királyjait: nem hagya élőt, és minden lelket meg-öle; a' mint (*b*) meg-parantsolta vala az Izráelnek Ura Istene. (*b*) 5*Mós.*7: 2. 20: 16.

41. Meg-veré pedig őket Jósué Kádes-Barneától fogván mind Gázáig: a' Gósennek is minden földét Gibeonig.

42. Mind ezeket a' Királyokat, és ezeknek minden földöket meg-vévé Jósué egy útában; mert (*i*) az Izráelnek Ura Istene hadakozik vala az Izráelért. (*i*) 5*Mós.* 1: 30. *v.* 14.

43. Meg-tére pedig Jósué, és az egész Izráel ő véle a' táborba Gilgálba.

XI. RÉSZ.

Sok Királyok meg-veretvén, városok meg-vétettetvén, az egész föld meg hódoltatik.

1 Mikor pedig meg-hallotta vólna Jábin, a' Hásornak Királyja, külde Jobábhoz, Mádonnak Királyjához, és Simronnak Királyjához, és az Aksáfnak Királyjához.

2. A' Királyokhoz-is, kik laknak vala Éjszak felől a' hegyek között-való városokban, és a' mező földön-való városokban, és a' kik Délről laknak vala a' sík földön Kinnerótnál, a' lapátzon, és Dórnak tartományában a' tenger felé.

3. És a' Kanaéushoz Nap-kelet és Nap-nyúgot felől: és az Emoréushoz, Hittéushoz, Perizéushoz, és a' Jebuséushoz a' hegyek közzé: és a' Hivéushoz-is a' Hermon alatt a' Mispának földében.

4. És ki-jövének ők, és az ő egész táborok ő-vélek, sok nép, mint a' föveny, melly vagyon a' tenger' partján a' sokaság miatt; felette sok ló és sok szekér.

5. És öszve-gyülének mind ezek a' Királyok, és el-menvén, tábort járának egyenlőképpen a' Mérómnak vizeinél, hogy hadakoznának az Izráel ellen.

6. És monda az Úr Jósuénak: Ne félj az ő ortzájoktól; mert hólnap illyenkor mind le-vágatom ezeket az Izráel előtt: az ő lovaiknak inaikat vagdald-el, és az ő szekereiket tüzzel égesd meg.

7. El-méne annakokáért Jósué, és az egész hadakozó nép ő-vele azok ellen, a' Mérómnak vizeihez nagy hírtelen, és reájok rohanának.

8. És adá az Úr őket az Izráelnek kezébe, és meg-verék őket, és üzék őket mind a' nagy Sidonig, és Misrefót' vizéig, és a' Mispa' (*a*) mezejéig Nap-kelet felé; és le-vágák őket, annyira, hogy egygyet sem hagyának elevenen. (*a*) *v.* 13: 6.

9. És akképpen tselekedék vélek Jósué, a' miképpen meg-parantsolta vala ő néki az ÚR: az ő lovaiknak inaikat (*b*) el-vagdalá, és az ő szekereiket tüzzel meg-égeté. (*b*) 2*Sam.* 8: 3, 4.

10. És meg-térvén Jósué, ugyan azon időben meg-vévé Hásort, és az ő Királyját fegyverrel meg-ölé; mert a' Hásor annakelőtte fejek vólt mind ezeknek az országoknak.

11. Meg-ölének továbbá minden lelket, a' melly vala benne, le-vágván *őket* éles fegyverrel: nem marada tsak egy lélek-is; és Hásort-is meg-égeté tüzzel.

12. Minden városokat-is e' Királyoknak, és a' *városoknak* minden Királyjait meg-fogá Jósué, és meg-ölé őket fegyvernek élivel, le-vágván őket úgy; a' mint (*c*) meg parantsolta vala Móses az Úr' szolgája. (*c*) *Fel.* 10: 40. 5*Mós.* 20: 16, 17.

13. Tsak azokat a' városokat nem égeté-meg az Izráel, a' mellyek meg-állanak vala az ő erejekben, Hásortól meg-válva, mellyet Jósué meg-égete.

14. És minden nyereségeket e' városoknak, és barmaikat el-prédálák magoknak az Izráel' fiai, tsak az embereket ölék-meg mind fegyvernek élivel, mind addig, míg el-veszték őket; nem hagyának meg tsak egy lelket-is.

15. Valamint az Úr meg-parantsolta vala Mósesnek, az ő szolgájának, úgy parantsolá-meg Móses-is (*d*) Jósuénak; és Jósué-is úgy tselekedék: semmit el nem hagyott azokban, mellyeket az Úr parantsolt vala Mósesnek.

(*d*) 5*Mós.* 7: 2, 3. 20: 16, 17.

16. És meg-vévé Jósué mind azt a' földet, *tudni-illik* a' hegyes földet, a' Délről-való földet, a' Gósennek minden földét, a' lapátzot, a' sík mező földet, az Izráelnek hegyét és lapátzát.

17. A'

17. A' kopasz hegytől fogva, a' mellyen mennek Seír felé, mint Bahalgádig a' Libánon' mezejében, a' Hermon' hegye alatt: mind azoknak Királyait meg-fogá, meg-veré, és meg-ölé őket.

18. Sok napokon viselt hadat Jósué mind ezekkel a' Királyokkal.

19. Nem vólt olly város, ki békeséget tett vólna az Izráel' fiaival, a' Hivéusoktól (c) Gibeonnak lakóitól meg-válva: mind a' több városokat haddal vették-meg. (e) *r.* 9: 3. 6. 15. 18.

20. Mert az Úrtól vólt az, hogy meg-kemé nyítené az ő szíveiket, hogy az Izráelnek haddal mennének eleibe, hogy el-törlené őket, és ne lenne semmi irgalmasság; hanem hogy el-vesztené őket, a' mint meg-parantsolta vala az Úr Mósesnek.

21. El-méne pedig Jósúe az időben, és ki-veszté az (f) Anakimokat a' hegyek között-való városokból, *tudni-illik* Hebronból, Débirből és Anábból, és Júdának minden hegyei közzül; és az Izráelnek minden hegyei közzül, mint az ő városaikkal egyetembe el-törlé őket Jósué. (f) 4 *Mós.* 13: 23. 34. 5 *Mós.* 1: 28. 9: 1. 2.

22. Nem marada az Anakimok közzül senki az Izráel' fiainak földökben, hanem tsak Gázában, Gáthban, és (g) Asdódban, *a' kik* maradának. (g) 1 *Sám.* 17: 4. 2. *Sám.* 12: 20.

23. El-foglalá annakokáért Jósué az egész földet mindeneftől, a' mint az Úr meg-mondotta vala Mósesnek: és adá azt Jósué örökségül az Izráelnek az ő ofzlások és nemzetségek szerént. És a' föld meg-nyúgovék a' hadtól.

XII. RÉSZ.

A tartományok és mind a' Királyok, mellyeket Móses, és ezután Jósué vett és vert meg.

1 Ezek pedig a' földnek Királlyai, kiket meg-vertenek az Izráelnek fiai, és bírták földöket a' Jórdánon túl Nap-kelet felől: az Arnon patakától fogva a' Hermon hegyig, és a' Nap-kelet felől-való egész mezőséget.

2. Sihon, az Emoréusoknak Királyja, ki lakik vala Hesbonban, és ki uralkodik vala Aróertől (a) fogva, melly vala az Arnon pataknak partján, és a' pataknak közepitől és Gileádnak felétől fogva mind a' Jabbók patakig, melly az Ammon' fiainak határok. (a) 5 *Mós.* 2: 36. 3: 8. 16.

3. És a' sík-mezőségtől fogva a' Kinneróth' tengeréig Nap-kelet felé, és a' pusztának tengeréig, *az-az* a' sós tengerig Nap-kelet felé, *bolott vagyon* a' Beth-hajésimót nevű út: és Délről a' Pisga halomból támadott víznek folyásáig.

4. Továbbá az Ognak, a' Básán' Királyjának határa, ki a' Réfaim' maradéki közzül-való vala, ki lakik vala Astarótban és Edreiben.

5. Ki uralkodik vala a' Hermon' hegyén, és Salkában, és az egész Básánban a' Gessúrnak és Maakáthnak határáiglan, és Gileádnak feléig, és a' Hesbon' Királyjának, a' Sihonnak határáig.

6. Móses, az Úrnak szolgája, és az Izráel' fiai (b) verték-meg azokat: és adta azt *a' földet* Móses az Úrnak szolgája örökségül a' Rúben' és Gád' nemzetségeinek, és a Manassé' fél-nemzetségének. (b) 4 *Mós.* 21: 24. *és* 32: 33.

7. Ezek pedig a' földnek Királyai, kiket megvert Jósué, és az Izráel' fiai, a' Jordánon (c) innét Nap-nyúgot felől; Baálgádtól fogva, melly vagyon a' Libánon' mezejében, a' kopasz hegyig, mellyen mennek Seir felé: és adá azt Jósué az Izráel' nemzetségeinek, hogy bírják, kinek-kinek az ő részét. (c) *rész.* 10: 40 41.

8. A' hegyes helyekben, a' lapályon, és a' mezőségen, és Asedóthban, és a' pusztában, és a' Délről-való részben a' Hittéus', Emoréus', Kanaéus', Perizéus', Hivéus', és Jebuséus' *földöket.*

9. Jerichónak Királyja egy: Ainak, ki Béthelnek óldala felől vala, Királyja egy.

10. Jérusálemnek (d) Királyja egy: Hebronnak Királyja egy. (d) *r.* 10: 1. 23, 27.

11. Jármutnak (e) Királyja egy: Lákisnak Királyja egy: (e) *r.* 10: 3.

12. Eglonnak Királyja egy: Gézernek (f) Királyja egy. (f) *r.* 10: 33

13. Débirnak (g) Királyja egy: Gédernek Királyja egy. (g) *r.* 10: 38.

14. Hormának Királyja egy: Arádnak Királyja egy.

15. Libnának (h) Királyja egy: Adullámnak Királya egy. (h) *r.* 20: 29.

16. Makkedának (i) Királyja egy: Béthelnek Királyja egy. (i) *r.* 10: 28.

17. Tappuáhnak Királyja egy: Héfernek Királyja egy.

18. Afeknek Királyja egy: Lassáronnak Királyja egy.

19. Mádonnak (k) Királyja egy: Hásornak Királyja egy. (k) *r.* 11. 1.

20. Simron Méronnak Királyja egy: Aksáfnak Királyja egy.

21. Thanáknak Királyja egy: Megiddónak Királyja egy.

22. Kédesnek Királyja egy: Jokneámnak és Kármélusnak Királyja egy.

23. Dórnak és (*l*) Dór tartományának Királyja egy: a' Gilgálnál-való pogányoknak Királyjok egy. (*l*) *v.* 11: 2.

24. Thirsának Királyja egy. Mind a' Királyok harmintz egygyen.

XIII. RÉSZ.

A' Kanaán' földének el-osztatása.

1 Mikoron pedig Jósué immár meg-vénhedett vólna és igen meg-idősödött vólna, monda az Úr nékie: Te meg-vénhedtél és meg-idősödtél, és felette sok föld maradott, mellyet bírni kellene.

2. E' pedig a' föld, melly el-maradott, *tudni illik* a' Filistéusoknak minden határok, és Gessúrnak minden földe.

3. A' Sichór' *patakától* fogva, melly vagyon Égyiptom' határában, Ekronnak határáig Éjszak felől, a' Kananéusnak tulajdoníttatik: melly a' Filistéusoknak öt Fejedelemségekre osztatik: Azzathéusok', Asdodéusok', Askelonéusok', Gittéusok', Ekronéusok', és az Avéusok' *földe.*

4. Délről a' Kananéusnak egész földe, és Meára, melly a' Sidonbélieknek földe Afekig, az Emoréusoknak határáig.

5. És a' Gibli' földe, és az egész Libánon Napkelet felől, Baálgádtól fogva, melly vagyon a' Hermon hegy alatt, míg jutnál Hamáthig.

6. Mind a' hegynek lakóit a' Libánontól fogva a' (*a*) Misrefót vizéig: mind a' Sidoniusokat ki-üzöm az Izráel' fiainak ortzájok elől; csak-hogy oszszad sorssal az Izráelnek örökségül, a' mint megparantsoltam tenéked. (*a*) *v.* 11: 8.

7. Mostan annakokáért oszd-el ezt a' földet örökségül kilentz nemzetségeknek, és a' Manassé' fél-nemzetségének.

8. Mellynek a' más fél-nemzetségével a' Rúbennek és a' Gádnak nemzetségi el-vették az ő részeket: a' mellyet adott ő-nékiek Móses (*b*) túl a' Jordánon Nap-kelet felől, a' miképpen adta vala nékiek Móses, az Úr szolgája.

(*b*) 4 *Mós.* 32: 33.

9. Aróertől fogva, melly vagyon az Arnon folyó-víznek partja mellett, és a' várost, melly vagyon a' víz között, és Medebának minden sík-mezejét Dibonig.

10. És minden városit Sihonnak, az Emoréusoknak Királyjának, ki uralkodik vala Hesbonban, az Ammon' fiainak határokig.

11. És a' Gileádot, és a' Gessúrinak, és Mahakátinak határát, és az egész Hermon' hegyét és az egész Básánt Salchájig.

12. Egész országát Ognak Básánban, ki uralkodik vala Astaróthban és Edreiben; ez maradott vala meg a' Réfaimnak maradékából: és meg-veré őket Móses, és ki-üzé őket.

13. Nem üzék-ki pedig az Izráel' fiai a' Gessurt és Mahakátit; annakokáért lakék a' Gessur és Mahakáti az Izráel között mind e' mai napiglan.

14. Tsak a' Lévi' nemzetségének nem ada örökséget: az Izráel' Urának Istenének áldozati az ő öröksége, a' miképpen (*c*) szóllott ő-nékie.

(*c*) 5 *Mós.* 18: 1, 4.

15. (*d*) Adott vala pedig Móses a' Rúben' fiainak nemzetségének az ő házok-népe szerént *örökséget.*

(*d*) 4 *Mós.* 32: 33. *v.* 22: 4.

16. És vala az ő határok Aróertől fogva, melly vagyon az Arnon' nevü folyó víz' partja mellett, és a' város, melly vagyon a' víz között és az egész lapátz föld, melly vagyon Médeba mellett.

17. Hesbon és annak minden városai, mellyek valának a' mező földön: Dibon és Bámothbaál, és Bethbaálmeon

18. És Jahása, és Kedemót és Méfaát.

19. És Kirjáthaim és Sibma és Séreth-sáhár a' völgy mellett-való hegyen.

20. És Béth-peór, és Asdót, Pisga, és Bethjesimóth.

21. És minden mező-városok, és egész Országa Sihonnak, az Emoréusoknak Királyjának, ki uralkodik vala Hesbonban, mikor Móses megverte vólna őtet, és a' Midiánnak Fejedelmeit, Evit és Rékemet, Súrt és Húrt, és Rébát, Sihonnak Hadnagyait, kik azon a' földön laknak vala.

22. A' jövendő-mondó Bálámot-is, a' Beórnak fiát (*e*) meg-ölék az Izráel' fiai fegyverrel, azokkal egybe, a' kiket le-vágtak vala.

(*e*) 4 *Mós.* 31: 8.

23. Vala pedig határok a' Rúben' fiainak a' Jordán, és a' *Jordánnak* határa. Ez a' Rúben' fiainak örökségek az ő házok-népei szerént, a' városok és azoknak falui.

24. (*f*) Adott vala Móses a' Gád' nemzetségének-is, a' Gád' fiainak az ő házok-népei szerént *örökséget.* (*f*) 4 *Mós.* 34: 12.

25. És vala ő-nékik határok Jaázer, és minden városai Gileádnak, és (*g*) az Ammon' fiainak földöknek fele, Aróerig, melly vagyon Rabba előtt. (*g*) 2 *Sám* 11: 1.

26. És Hesbontól fogva Mispének Rámáth nevü városáig, és Bethónimig, és Mahanáimtól fogva Débirnek határáig.

27. A' mezőségen pedig Betharám, Bethnimra

nimra, Sukkot, és Sáfon; a' Sihonnak, Hesbon' Királyjának maradék országa, a' Jordán és annak határa, mind a' Kinnereth tengernek széléig, a' Jordánon túl Nap-kelet felől.

28. Ez a' Gád' fiainak örökségek az ő házoknépei szerént, a' városok és azoknak falui.

29. (*b*) Adott vala továbbá Móses a' Manassé' fél-nemzetségének-is *örökséget*: és vala a' Manassé' fiainak fél-nemzetségének az ő házok-népe szerént: (*b*) 4 *Mós.* 32: 33. *v.* 22: 7.

30. Vala, *mondom*, az ő határok Mahanáimtól fogva mind az egész Básán, az Ognak, Básán' Királyjának egész országa, és Jairnak minden falui, mellyek *valának* Básánban, hatvan városok.

31. És Gileádnak fele Astaróth, és Edrei az Og' birodalmának városai, *ki* Básánban *uralkodik vala*: a' Mákirnak, Manassé' fiának fiainak, a' Mákir' fiainak felének; az ő házok-népei szerént *ezeket adta vala.*

32. Ezek az örökségek, mellyeket adott vala Móses a' Moábnak mezőségében; a' Jordán' vizén túl *az Izráel' fiainak*, Jérichó ellenében Napkelet felől.

33. A' Lévi' nemzetségének pedig nem adott vala Móses örökséget: az Izráelnek Ura Istene az ő örökségek, (*i*) a' mint meg-mondotta nékik.

(*i*) *Fel.* 13: 14. *Ezék.* 44: 28.

XIV. RÉSZ.

Kálebnek kiváltképpen-való örökség adatik.

1 Ezek pedig azok, mellyeket örökségül vőnek el az Izráel' fiai a' Kanaán' földében, mellyet adtanak ő nékiek, hogy örökségül bírjanak, (*a*) az Eleázár Pap, és Jósue, a' Nún' fia, és az Izráel' fiainak nemzetségekben-való atyáknak Fejedelmei. (*a*) 4 *Mós.* 34: 17.

2. Az ő örökségeknek sorsa által, (a' mint (*b*) meg-parantsolta vala az Úr Móses által) *hogy adná* a' kilentz nemzetségeknek, és a' fél-nemzetségnek. (*b*) 4 *Mós.* 26: 55.

3. Mert adott vala Móses örökséget két nemzetségeknek, és fél-nemzetségeknek a' Jórdánon túl: a' Lévitáknak pedig nem adott vala örökséget ő közöttök.

4. Mert vóltanak a' Jó'sef' fiai két nemzetségek. Manassé és Efraim: és nem adának részt a' Lévitáknak a' földön lakó városoknál egyebet, és azoknak hostátit, az ő barmaikért és marháikért.

5. Valamint meg-parantsolta (*c*) vala az Úr Mósesnek; úgy tselekedének az Izráel' fiai, és el-osztják a' földet. (*c*) 4 *Mós.* 34: 13. 15.

6. Hozzá menének pedig Jósuéhoz a' Júdának fiai Gilgálba, és monda a' Kenizéus Káleb Jefunné' fia; Te tudod a' beszédet, mellyet (*d*) szóllott az Úr Mósesnek, az Isten emberének én felőlem, és te felőled, Kádes-Barneában.

(*d*) 4 *Mós.* 14: 24.

7. Negyven esztendős valék én, mikor el-küldött vala Móses, az Úrnak szolgája engemet Kádes-Barneából, hogy meg-kémlelném ezt a' földet: és meg-vittem nékie a' dolgot, úgy, a' mint vala az én szívemben.

8. Az én atyámfiai, kik én velem egygyütt feljöttenek vala, el-rémíték (*e*) a' népnek szívét; én pedig tökélletesen követtem az én Uramat Istenemet. (*e*) 4 *Mós.* 13: 29-30. 33. 34.

9. És meg-esküvék Móses az' napon, mondván: Bizony a' föld, mellyet meg-tapodott a' te lábad, tiéd légyen örökségül, és a' te fiaidé mind örökké; mivelhogy tökélletesen követted az én Uramat Istenemet.

10. Mostan pedig az Úr imé meg-tartott engemet ez életben, miképpen meg-mondotta vala; immár negyven öt esztendeje vagyon az időnek, mellyben az Úr szóllott vala e' dologról Mósesnek, mióltától fogva járt Izráel a' pusztán: és mostan imé vagyok nyóltzvan öt esztendős.

11. És vagyok még mostan olly erős, mint annakelőtte vóltam a' napon, mellyen el-küldé engemet Móses: minémű vala az én erősségem akkor; ollyan mostan-is az én erősségem a' hartzolásra, és a' ki-menetelre, és a' bé-jövetelre:

12. Mostan azért add énnékem ezt a' hegyet, a' mint szóllott az Úr azon a' napon; mert te-is hallottad a' napon, hogy Anakimok vagynak ott, és nagy és erős városok: talám az Úr velem légyen, és ki-üzöm őket, a' mint meg-mondotta az Úr.

13. És meg-áldá őtet Jósué, (*f*) és adá Hebront Kálebnek, a' Jefunné' fiának örökségül.

(*f*) *Al.* 15: 13. *Bir.* 1: 20.

14. Annakokáért vólt Hebron a' Kenizéus Kálebé, a' Jefunné' fiáé örökségül, mind e' mai napig: azért, hogy tökélletesen járt az Izráelnek Ura Istene után.

15. Neve pedig Hebronnak annak-előtte vólt Arba városa: melly *Arba* nagy ember vólt az Anakimok között. És a' föld meg-nyúgovék a' hadtól.

XV. RÉSZ.

Júdának jutott városok és faluk.

1 Vala pedig sorsa a' Júda' fiainak nemzetségének, az ő házok-népe szerént: Edomnak határa felé, a' Tzín' pusztája vala a' Déli határnak vége Dél-felé.

2. *a*) Vólt ő-nékiek Délről-való határok a' Sós tengernek széle, a' kő-sziklától fogva, melly néz Délre. (*a*) 4 *Mós.* 34: 3.

3. És ki mégyen Délre Maáleakrabbimra, és onnan által-mégyen Tzinre: fellyebb menvén pedig Délről Kádes-Barneára, által-menvén onnét Hesronra, és ismét fel-mégyen Adárra, honnét kerül Karkahára.

4. Innen által-mégyen Asmonra, és ki-mégyen az (*b*) Egyiptom' patakára: melly határnak vége a' tenger. E' lészen néktek határotok Délre. (*b*) 1 *Mós.* 15: 18. 4 *Mós.* 34: 5.

5. A' határ pedig Nap-kelet felé a' Sós tenger, a' Jordánnak végéig: Határa pedig az Éjszaki résznek a' tengernek kő-sziklájától, és a' Jordán' végétől fogva.

6. Fel-mégyen ez a' határ Beth-hogláig, és által mégyen Éjszak felől Beth-arabán, és onnan fel-mégyen ez a' határ (*c*) Bohánnak, a' Rúben' fiának kövéhez. (*c*) *r.* 18: 17.

7. Fel-mégyen továbbá ez' határ Débirba az (*d*) Akor' völgyétől, és Éjszak felől néz Gilgálra, melly vagyon ellenébe az Adummimnak fel-menetelének, melly vagyon a' pataknak Dél felől-való részén: és által-mégyen ez a' határ az Enséмes' vizeire, és annak vége vagyon a' Rógel nevü forrásnál. (*d*) *rész.* 7: 26.

8. És fel-mégyen ez a' határ (*e*) a' Hinnom' fiának völgyén, a' Jebuséusok*nak városa* mellett Dél felől, ez a' Jérusálem: Fel-mégyen továbbá ez a' határ a' hegynek tetejére, melly vagyon a' Hinnom' völgye ellenébe Nap-nyúgotról *és a'* melly vagyon Réfaim' völgyének széliben Ejszakról. (*e*) *rész.* 18: 16.

9. Kerül pedig a' határ a' hegynek tetejéről a' Neftoah víznek kút-fejére, és ki-mégyen a' Hefron hegynek városira: és kerül e' határ Bahalába, ez a' Kirjáth-jeárim.

10. És kerül onnan ez a' határ Bahalától Nap-nyúgot felől Seirnek hegyére, és onnan által-mégyen a' Jeárim hegynek óldalára Éjszak felől, ez a' Késalon: és alá-mégyen Beth-sémesre, és által-mégyen Timnán.

11. És ki-mégyen ez a' határ Ekronnak óldalára Éjszak felől, és kerül ez a' határ Sikkeronra, és által-mégyen a' Bahala hegyig, és onnan ki-mégyen Jabnéelbe; vagynak pedig e' határnak ki-menetelei a' tengerre.

12. Továbba a' Nap nyúgoti határa' nagy tengernek széléig. Ez a' Júda' fiainak határok körös-körül, az ő házok-népei szerént.

13. (*f*) Kálebnek pedig, a' Jefunné' fiának adá részt a' Júda' fiai között az Úrnak Jósuénak mondott beszéde szerént Kirjáth-árbát, *melly* az Ának' attyá*é vala*, ez a' Hebron. (*f*) *Pell.* 14: 13.

14. (*g*) És ki-űzé onnan Káleb Anáknak három fiait, Séfait, Ahimánt, és Thálmait: Kik Anáknak fiai valának. (*g*) *Bir.* 1: 10.

15. És fel-méne onnan Débirnek lakóira; (Débirnek pedig neve az előtt Kirjáth-séfer *vólt.*)

16. És monda Káleb: valaki meg-veri a' Kirjáth-séfer' város' *népét*, és meg-vészi azt; néki adom Aksát, az én leányomat feleségül.

17. Meg-vevé pedig azt (*b*) Othniel, Kénáznak, a' Káleb' báttyának fia: és néki adá Aksát az ő leányát feleségül. (*b*) *Bir.* 1: 12. 14. 3: 9.

18. És lőn, hogy mikor *aboz* menne a' leány, tanátsúl adá néki *az*, hogy az ő attyától kérne mezőt, és le-szálla a' szamárról; és monda nékie Káleb: Mi dolgod vagyon?

19. A' Leány pedig felele: Adj énnékem áldáft; mivelhogy száraz földet adtál: adj énnékem vizes földet-is. És ada ő-néki felső kút-fejeket, és alsó kút-fejeket.

20. Ez a' Júda' fiainak nemzetségének öröksége az ő házok-népei szerént:

21. Ezek vóltak pedig a' városok a' Júda' fiainak nemzetségének öröksége széliben. Edom' határa mellett Dél felől: Kabséel, és Eder, és Jágur.

22. És Kina és Dimóna, és Adada.

23. És Kédes, és Hásor, és Ithnán.

24. Zif, és Télem, és Behalóth.

25. És Hásor, Hadátha, és Kériót, (Hesron, ez a' Hásor.)

26. Amám, és Séma, és Moláda.

27. És Hását és Gadda, és Hesmon, és Béthpélet.

28. És Hásár-Suál és Beerséba, és Bizjothéja.

29. Baála, és Ijim, és Asem.

30. És Eltholád, és Késil és Horma.

31. És Siklág, és Madmanna, és Sansanna.

32. És Lebaóth, és Silhim, és Ain, és Rimmon. Mindenestől huszon-kilentz városok, és azoknak faluik.

33. A' lapátzon: Esthaól, és Sóra, és Asna.

34. És Zánoah, és Engañim, Tappuah és Enám.

35. Jármut, és Adullám, Sókó, és Azeka.

36. És Saharaim, és Adithaim, és Gedéra, és Gederóthaim. Tizen-négy városok, és faluik azoknak.

37. Senán és Hadása, és Migdálgád.

38. És Dilán, és Mispé, és Joktéel.

39. Lákis, és Boskáth és Eglon.

40. És

40. És Kabbon, és Lahmás, és Kitlis.
41. És Gedoróth, Béth-dágon, és Nahama, és Makkeda. Tizenhat városok, és faluik azoknak.
42. Libna, és Ether, és Asán.
43. És Jiftak, és Asna, és Néſib.
44. És Kéhila, és Akzib, és Máresa. Kilentz városok és faluik azoknak.
45. Ekron, és az ő mező-városi és falui.
46. Ekrontól fogva a' tengerig, minden *városok*, a' mellyek vagynak Asdód mellett, és azoknak faluik.
47. Asdód, az ő mező-városi és falui; Gáza, az ő mező-városi és falui, Égyiptomnak patakáig, és a' nagy tengerig az ő határa.
48. És a' hegyen: Sámir, Játhir, és Sókó.
49. És Danna, és Kirját-ſanna, ez a' Débir.
50. És Anáb, és Eſtemó, és Anim.
51. És Góſen, és Hólon, és Giló. Tizen-egy városok, és faluik azoknak.
52. Aráb, és Dúma, és Esán.
53. És Jánum és Beth-tappuah, és Aſeka.
54. És Humta, és Kirját-árba, ez a' Hebron, és Tzihor. Kilentz városok és faluik azoknak.
55. Máhon, Kármel, és Zif, és Júta.
56. És Jezréel, és Jokdehám, és Zánoah.
57. Kajin, Gibea, és Timna. Tíz városok és faluik azoknak.
58 Halhúl, és Béth-súr, és Gédor.
59. És Maharáth, és Béth-anoth, és Elthekon. Hat városok és faluik azoknak.
60. Kirjáth-baál, ez a' Kirjáth-jeárim, és Rabba. Két városok és faluik azoknak.
61. A' puſztában: Béth-arába, Middin és Sekáka.
62. És Nibsán, és a' ſónak városa, és Engedi. Hat városok és faluik azoknak.
63. Továbbá a' Jebuseusokat, a' Jérusálemnek lakóit, nem üzheték-ki a' Júdának fiai; annakokáért lakának a' Jebuséusok a' Judának fiaival Jérusálemben, mind e' mai napiglan.

XVI. RÉSZ.

Az Efraim' ſiainak ſors ſzerént jutott örökségek.

1 Ki-méne azután ſorsok a' Józef' fiainak a' Jériehó ellenében-való Jordántól fogva, Jerichónak vizéiglen Nap-kelet felé, a' puſztára, melly fel-mégyen Jérichótól a' Béthel' hegyére.
2. És ki-mégyen Bétheltől Lúzba, és innen által-mégyen az Arki-atarótb' határára:
3. Annakutánna mégyen a' tengerre, a Jafletéusok' határára, az alſo Beth hóronnak határáig, és Gézerig; és vagynak az ő ki-meneteli a' tengerre.
4. Annakokáért az ő örökségeket el-vévék a' Józef' fiai Manáſsé és Efraim.
5. Vólt pedig határok az Efraim' fiainak az ő házok-népei ſzerént, vólt, *mondom*, határa az ő örökségeknek Nap-kelet felé Atarótb adártól fogva mind a' felső Beth-hóronig.
6. És ki-mégyen a' határ a' tengerre Michmetháthra Éjſzák felől, és meg-keruli az a' határ Nap-kelet felől Thaanáth-ſilót; és által-mégyen azon Nap-keletről Janoáhra:
7. És alá-mégyen Janoáhtól Atarótbba, és Naarábai és mégyen Jérichóra, és ki-mégyen a' Jordánra.
8. Tappuáhtól mégyen a' határ a' tenger felé, a' Kána' patakjára, és vagynak az ő ki-meneteli a' tengerre: Éz az Efraim' fiainak nemzetségeknek öröksége az ő házok-népe ſzerént.
9 A' városokon *kivül*, mellyek külön ſzakaſztatának az Efraim' fiainak, a' Manaſsé' 'fiai örökségek között: minden városok és azoknak faluik.
10. De ki nem üzék (*a*) a' Kananéust, ki lakik vala Gézerben; annakokáért lakék a' Kananéus Efraimnak közötte, mind e' mai napiglan, és vala adó-fizető. (*a*) *Bir.* 1: 29.

XVII. RÉSZ.

A' Manaſsé' fél-nemzetségének az Efraim' nemzetségével elegy, és a' Sélofhád' leányinak örökségek.

1 Vala pedig ſorsa a' Manaſsé' nemzetségének; mert ő vala első ſzülötte Jósefnek: Mákirnak, a' Manaſsé' (*a*) első ſzülöttének a' Gileádita' attyoknak; (mert ő hadakozó férjfiú vala) juta, *mondom*, néki Gileád és Básán. (*a*) 1 *Mós.* 46: 20.
2. Juta ismét a' Manaſsé' fiainak, többinek házok-népei ſzerént, az Abiézer fiainak, Hélek' fiainak, Asriel' fiainak, Sékem fiainak, Héfer' fiainak, és Sémida' fiainak: Ezek a' Manaſsénak, Józef' fiának fiai, férjfiak mind az ő házok-népei ſzerént.
3. Továbbá Sélofhádnak, a' Héfer' fiának, *melly Héfer* Gileád' fia *vala*, *melly Gileád* Makir' fia *vala*, *melly Mákir* Manaſsé' 'fia *vala*, nem valának fiai, hanem leányi, kiknek ezek a' (*b*) neveik: Máhla, Noa, Hogla, Milka, és Thirsa. (*b*) 4 *Mós.* 26: 33.
4. Ezek menének eleibe Eleázár Papnak, és Jósuénak, a' Nún' fiának eleibe, és a' Fejedelmeknek eleikbe, mondván: Az Úr meg-parantsolta (*c*) Mósesnek, hogy örökséget adjon minékünk a' mi bátyáink között. Annakokáért ada önekiek az Úrnak beſzéde ſzerént örökséget, az ő attyoknak bátyai között. (*c*) 4 *Mós.* 27: 7. *és* 36: 2.
5. És juta tíz réſz Manaſsénak, Gileádnak és Básánnak földén kivül, mellyek a' Jordánon túl *valának*.

6. Mert a' Manasséknak leányi bírának örökséget az ő fiai között; a' Gileádnak földe pedig juta a' Manassé' több fiainak.

7. Vólt pedig határa Manasséknak Asertől fogva Mikmetáthig, melly vagyon Sékem előtt, és mégyen a' határ jobb-kéz felé az En-Tappuáhnak lakóira.

8. Manasséjé *vólt ugyan* a' Tappuah' földe: de a' Tappuah, melly vala a' Manassa 'határában, az Efraim' 'fiaié.

9. És alá-mégyen a' határ a' Kána' patakjára, a' pataknak Délről-való részére: Ezek az Efraim' *nemzetségének* városi vagynak a' Manassé' városi között; de a' Manassé' határa vagyon a' pataknak Éjszak felől-való részén, és vagynak annak ki-meneteli a' tengerre.

10. Délről Efraimé, Éjszakról pedig Manasséjé, és a' tenger az ő határa: és Aserbe ütköznek egybe Éjszak felől; Issakárba pedig Nap-kelet felől.

11. Vala pedig Manasséjé Issakárban és Aserben Béth-seán, és annak mező-városi: és Jibleám, és annak mező-városi: és Dórnak lakói, és annak mező-városi: és Endornak lakói, és annak mező-városi: és Thaanáknak lakói, és annak mező-városi: és Megiddónak lakói, és annak mező városi: Három tartományok.

12. De (*d*) nem üzheték-ki a' Manasséknak fiai e' városoknak lakóit; és akara a' Kananéus lakni azon a' földön. (*d*) *Bír.* 1: *vers* 27.

13. Mikoron pedig meg-erősödtenek vólna az Izráel' fiai; adó-fizetés alá veték a' Kananéust: de ki nem üzék őtet.

14. Szóllának pedig a' Jó'sef' fiai Jósuénak, mondván: Miért adtál énnékem örökségül sors *szerént-való* egy rész örökséget, holott én sok nép vagyok, annyira; hogy ez ideig még meg-áldott az Úr engemet?

15. És monda nékiek Jósué: Ha sok nép vagy te; menj-fel amaz erdőre, és írts ot magadnak a' Perizéusoknak és Réfaimnak földében, ha szoros tenéked az Efraim' hegye.

16. És felelének a' Jó'sef' fiai: Nem lészen elég minékünk az a' hegy: És vas szekereik vagynak mind a' Kananéusoknak, kik laknak a' vólgynek földén, mind azoknak, a' kik laknak Béth-seánban, és annak mező-városiban; és *mind* azoknak, a' kik laknak a' Jezréel' vólgyében.

17. És szólla Jósué a' Jó'sef' házának, *tudni-illik* Efraimnak és Manasséknak, mondván: Sok nép vagy és nagy erőd vagyon néked, nem lészen tenéked tsak egy sors *szerént-való* részed.

18. Mert a' hegy tiéd lészen; mivelhogy erdő: vágd-le azért azt, és annak határi tiéid lészenek; mert ki-üzöd a' Kananéust, noha vas szekerei vagynak ő-néki, és igen erős.

XVIII. RÉSZ.

Az Isten' sátora Silóba vitetik: a' Kanaán' földe le-irattatik: Bénjáminnak határa.

1 Ösze-gyüle pedig az Izráel' fiainak egész Gyülekezete Silóba, és helyheztetők oda a' Gyülekezetnek (*a*) sátorát; minekutánna a' föld meg-hódola ő előttök. (*a*) 2 *Mós.* 25: 8. 40: 2.

2. Maradtanak vala pedig még az Izráel' fiai közzül, kiknek ki nem osztották vala az ő örökségeket, hét nemzetségek.

3. És monda Jósué az Izráel' fiainak: Míg mulattok elébb menni, hogy bírjátok a' földet, mellyet adott néktek a' ti atyáitoknak Ura Istene?

4. Adjatok közzületek három-három férjfiakat minden nemzetségből, kiket küldjek-el, hogy fel-keljenek, és járják-el a' földet, és írják-le azt az ő örökségek szerént, annakutánna térjenek-meg én hozzám.

5. És oszszák-el azt hét részekre: Júda maradjon az ő határaiban Dél felől: és a' Jó'sef' háza-*népei* álljanak az ő határokban Éjszak felől.

6. És ti írjátok-le a' földet hét részekre, és hozzátok ide én hozzám; akkor szorsot vetek itt tinéktek, a' mi Urunk Istenünk előtt.

7. Mert (*b*) nintsen részek a' Lévitáknak ti közöttetek; mert az Úrnak Papsága az ő öröksége: a' Gád pedig és a' Rúben és a' Manassé' fél-nemzetsége el-vették az ő örökségeket a' Jordánon túl Nap-kelet felé, mellyet adott ő-nékik Móses, az Úrnak szolgája. (*b*) 4 *Mós.* 18: 20. 21. 23. 24.

8. És fel-kelének azok a' férjfiak, és el-menének. Parantsolá pedig Jósué azoknak, kik el-menének, hogy le írnák a' földet, mondván: Menjetek-el, és járjátok-el a' földet, és írjátok-le azt; annakutánna térjetek-meg én hozzám, és itt vetek néktek sorsot reá az Úr előtt Silóban.

9. El-menének annakokáért a' férjfiak, és által-menének a' földön, és meg-írák azt városonként hét részekre, könyvben, és meg-térének Jósuéhoz a' táborba Silóba.

10. Vete pedig Jósué sorsot ő-nékiek Silóban az Úr előtt; és el-osztá ott Jósué a' földet az Izráel' fiainak, kinek-kinek az ő része szerént.

11. Ki-jöve pedig a' Bénjámin' fiainak nemzetségének sorsa az ő házok-népe szerént; és az ő részeknek határa esék a' Júdának, és Jó'sefnek fiai közzé.

12. És lőn az ő határok a' szegeletben Éjszak felé a' Jordántól fogva; és fel-méne a' határ a' Jérichó óldalára Éjszak felől, és fel-méne a' hegyre

re Nap-enyészet felé, és az ő ki-meneteli vagynak Béthávennek pusztájáig.

13. Onnán pedig által-mégyen a' határ Lúzba, Lúznak Délről-való részére, e' *város* a' Béthel: és alá-mégyen a' határ Atarót-adárba a' hegy mellett, melly vagyon az alsó Beth-hóronnak Dél felől-való részén.

14. És innét mégyen a' határ, és kerül a' tenger' szegeletiben Délre, a' hegytől, melly vagyon Beth-hóronnak ellenében Délről és vagynak az ő ki-meneteli Kirjáth-baálra (e' *város* a' Kirjáth-jeárim) a' Júda' fiainak városára. Ez a' Nap-nyúgoti határ.

15. A' Délről-való része pedig vagyon Kirjáth-jeárimnak szélitől fogva, és ki-mégyen e' határ Nap-nyúgotra, és mégyen a' Neftoáh' vizeinek kút-fejére.

16. És alá-mégyen ezen határ a' hegynek szélire, melly vagyon ellenébe a' Hinnom' fiai' völgyének, és melly vagyon a' Réfaim' völgyében Éjszakról; és alá-mégyen a'Hinnom' völgyén a' Jebuséus mellett Dél-felé, és *onnan* alá-mégyen a' Rógel' (*c*) forrására. (*c*) 2*Sám.* 17: 17.

17. És kerül Éjszakról, és mégyen Ensémesre: onnét mégyen Gelilóthra, melly vagyon ellenében az Adummim' fel-menetelinek; és alá-mégyen Bohánnak, a' Rúben' fiának kövére.

18. Onnan által-mégyen az óldalra, melly vagyon a' lapátz földnek ellenében Éjszakról, és alá-mégyen Arabába.

19. Innen által-mégyen a' határBeth-hogla' óldalára Éjszak felé: és ki-meneteli a' határnak vagynak a' sós (*d*) tengernek ki-folyására Éjszak felől: a' Jordánnak szélire Dél felől. Ez a'Délről-való határ. (*d*) *r.* 15:2.

20. És a' Jordán határozza-meg őtet Nap-kelet felől-való óldalára. Ez örökségek a'Bénjámin' fiainak az ő határok szerént körös-körül, az ő házok-népei szerént.

21. Ezek vóltanak pedig a' Bénjámin' fiai' nemzetségének városi az ő házok-népei szerént: Jéricho, és Beth-hogla, és a' Kesis nevű völgy.

22. És Beth-arába, és Semáraim, és Béthel.

23. És Avim, és Pára, és Ofra.

24. És Hammonai' faluja, és Ofni, és Gába. Tizen-két városok és azoknak faluik.

25. Gibeon, és Ráma, és Beeróth.

26. És Mispe, és Kéfira, és Mósa.

27. És Rékem, és Irpéel és Thareála.

28. És Séla, Elef, és a' Jebuséus' *városa* (ez a' Jérusálem) Gibeáth, Kirjáth: Tizen-négy városok, és azoknak faluik. Ez a' Bénjámin' fiainak örökségek az ő házok-népei szerént.

XIX. RÉSZ.

A hat nemzetségeknek is örökség adatik: Jósuénak egy város.

1 Ki-méne pedig a' második fors Simeonnak, a' Simeon fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént; és lőn az ő örökségek a' Júda' fiainak örökségek között.

2. És lőn övék azoknak örökségekben: Beerséba, és Séba, és Mólada.

3. És Hasár-suál, és Bála, és Esem:

4. És Eltholád, és Béthul, és Horma.

5. És Siklág, és Béth-markabóth, és Hasár-súsa.

6. És Béth-lebaót, és Sarúhen; Tizen-három városok, és azoknak faluik.

7. Ain, Rimmon, és Ether, és Asán: Négy városok, és azoknak faluik.

8. És minden faluk, mellyek valának környületibe e' városoknak Bahaláth-beérig, *és* Délről-való Ramáthig. Ez öröksége a' Simeon' fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént.

9. A' Júda' fiainak részekből adattaték örökség a' Simeon' fiainak; mert a'Júda' fiainak részek nagyobb vala, mint illett vólna ő-nékiek: azért vőnek a' Simeon' fiai örökséget az ő örökségek között.

10. Ki-jöve pedig a' harmadik fors a' Zebulon' fiainak az ő házok-népei szerént, és lőn az ő örökségeknek határa Sáridig.

11. És fel-mégyen az ő határok a'tengerre, és Maralára, és ér Dabbaséthig; és mégyen a'folyóvízre, melly vagyon ellenében Jokneámnak.

12. És hajól Sáridtól Nap-kelet felé, a'Kislóth-thábor' határára, és onnan ki-mégyen Dobráthra, és fel-mégyen Jáfiára,

13. Innen továbbá által mégyen Nap-kelet felé, Gittha-héferre, és Ittha-kasinra, és onnan ki-mégyen Rimmonba, melly kerül Neára.

14. Kerül ugyan azon határ Éjszakról Hannáthonra: és annak ki-meneteli vagynak a'Jiftáhel' völgyébe.

15. És Kartáth, és Nahalál, és Simron, és Ideála, és Betlehem. Tizenkét városok, és azoknak faluik.

16. Ez örökségek a'Zebulon' fiainak az ő házok-népei szerént; ezek a'városok, és azoknak faluik.

17. Issakárnak jöve-ki a' negyedik fors: az Issakár' fiainak, *mondom*, az ő házok-népei szerént.

18. És lőn az ő határok, Jezréel, és Késulóth, és Súnem.

19. És Hafáraim, és Sion, és Anaharáth.

20. És Rabbith, és Kisjon, és Abes.

21. És Rémeth, és Engannim, és Enhadda, és Bethpáses.

22. És

22. És ér a' határ Tháborig, és Sahasimáig, és Béth-sémesig: és az ő határoknak vége a' Jordán. Tizen-hat városok, és azoknak faluik.

23. Ez az Isakár' fiainak nemzetségeknek örökségek az ő házok-népei szerént: a' városok és azoknak faluik.

24. Ki-jöve pedig az ötödik sors az Aser' fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént.

25. És lőn az ő határok Helkáth, és Háli, és Béthen, és Aksáf.

26. És Alammélek, és Amhád, és Misál; és ér Kármélig Nap-nyúgot felől, és Sihór Libnáthig.

27. És viszsza-tér Nap-kelet felé Beth-dágorba: és ér Zebulonba, és a' Jiftáhel' völgyébe Éjszak felől, és Beth-hémekbe, és Néhielbe: és ki-mégyen (a) Kábulra bal-kéz felől. (a) 1 Kir. 9 13.

28. És Ebron, és Réhob, és Hammon: és (b) Kána a' nagy Sidonig. (b) Ján. 2: 1.11.

29. És meg-tér a' határ Rámába, a' kő sziklának erős városáig: innen meg-tér a' határ Hosába: és vagynak az ő ki-meneteli a' tengerre, az Akzib' tartományától fogva.

30. És Umma, és Afek, és Réhob. Huszonkét városok és azoknak faluik.

31. Ez öröksége az Aser' fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént; a' városok, és azoknak faluik.

32. A' Naftali' fiainak jöve-ki a' hatodik sors; a' Naftali' fiainak, *mondom*, az ő házok-népei szerént.

33. És lőn az ő határok Héleftől és Elontól fogva Sahanannimban: és Adami-nékeb, és Jabnéel, Lákumig: és vagynak az ő ki-meneteli a' Jordánra.

34. Annakutánna meg-tér a' határ a' tenger felé Aznóth-tháborra, és mégyen onnan Hukkokba; és ér Zebulonra Délről, Aserre pedig jut Nap-nyúgot felől, és Júdába a' Jordánra Nap-kelet felől.

35. És abban az erős városok ezek: Siddim, Sér, és Hammát, Rakkát, és Kinnéret.

36. És Adama, és Ráma, és Hásor.

37. És Kédes, Edrei, és En-hásor.

38. És Jireon, és Migdálel, Hórem, és Béthanáth, és Béth-sémes. Tizen-kilentz városok, és azoknak faluik.

39. Ez öröksége a' Naftali' fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént, a' városok és azoknak faluik.

40. A' Dán' fiainak nemzetségének jöve-ki a' hetedik sors, az ő házok-népei szerént.

41. És lőn az ő örökségeknek határa Sóra, és Esthául, és Irsémes.

42. És Sahalábin, és Ajalón és Jithla.

43. És Elon, és Timnátha, és Ekron.

44. És Eltheke, és Gibbethon, és Bahalát.

45. És Jéhud, és Beneberák, és Gátrimmon.

46. És Mejárkon, és Rakkon, a' Jáfó' (c) ellenébe-való határral. (c) 1 Jón. 1:3.

47. A' Dán' fiainak pedig kisebb határ esett vala, hogy-nem mint nékiek elég vólna; Annakokáért fel-menének a' Dán' fiai, és hadakozának (d) Lésem város ellen, és meg-vévék azt, és levágák *annak népét* éles fegyverrel, és örökségül magoknak vévék azt, és lakának benne: és nevezék Lésemet Dánnak, az ő attyoknak Dánnak neve szerént. (d) Bir. 18: 27-29.

48. Ez öröksége a' Dán' fiainak nemzetségének az ő házok-népei szerént; a' városok, és azoknak faluik.

49. Minekutánna pedig véget vetettek vólna a' föld' örökségé' vételének annak határi szerént; adának az Izráel' fiai örökséget Jósuénak, a' Nún' fiának ő közöttök.

50. Az Úrnak beszéde szerént adák ő-néki azt a' várost, mellyet kére, (e) Thimnát-séráth az Efraimnak hegyén; és meg-épité azt a' várost, és lakék benne. (e) v. 24: 30.

51. Ezek az örökségek, mellyeket adának bírni Eleazár Pap, és Jósué, a' Núnnak fia, és az atyáknak Fejedelmei, az Izráel' fiai nemzetségeinek sors szerént Silóban, az Úr előtt a' Gyülekezet' sátorának ajtajánál. És illyen módon el-végezék a' föld osztást.

XX. RÉSZ.

Mentségre-való hat Városok, és azoknak szabadságok.

1 Szólla pedig az Úr Jósuénak, mondván:

2. Szóllj az Izráel' fiainak ez igékkel: Adjatok mentségre-való városokat, mellyekről (a) szóllottam tinéktek Móses által. (a) 2 Mós. 21: 13.

3. Hogy szaladjon oda a' gyilkos (b), ki embert öl nem-akaratjával, és nem-tudva: hogy légyenek tinéktek mentségtek a' vérnek közel-való attyafia ellen. (b) 4 Mós. 35: 6.11.

4. Mikor azért a' gyilkos (c) szalad e' városok közzül valamellyikbe; álljon a' város kapujába, és a' városnak Véneinek hallására beszélje-meg az ő dolgát: és azok vegyék-bé a' városba őtet ő közikbe, és adjanak helyt néki, hogy lakjék ő nálok. (c) 4 Mós. 35: 22-25.

5. Hogy-ha pedig kergeténdi azt a' vérnek közel-való attyafia, ki ne adják a' gyilkost az ő kezébe

zébe; mert nem-tudva ölte-meg az ő felebarátját, és nem gyülölte őtet annak-előtte.

6. És lakjék abban a' városban mind addig; míg a' Gyülekezet előtt elől-áll (*d*) ítéletre, *avagy* míg meg-hal a' nagy Pap, a' ki léſzen az' napokban; akkor meg-térjen a' gyilkos, és haza menjen az ő városába, az ő házába, és a' városba, mellyből el-futott vala. (*d*) 4 *Mós.* 35: 12. 24. 25.

7. És rendelék (*e*) Kédeſt Galileában a' Naftalinak hegyén, és Sékemet az Efraimnak hegyén, és Kirjáth árbát (ez a' Hebron,) a' Júdának hegyén. (*e*) *réſz.* 21: 32.

8. Túl a' Jordánon pedig Jérichónak ellenébe Nap-kelet felől (*f*) rendelék Béſert a' puſztában, a' lapátzon, a' Rúbennek nemzetségéből; és Rámothot Gileádban, a' Gád' nemzetségéből, és Gólánt Básánban, a' Manaſſénak nemzetségéből. (*f*) 5 *Mós.* 4: 43.

9. Ezek vóltanak az öſzve-gyülésnek varosi mind az Izráel' fiainak, és a' jövevényeknek, kik valának ő közöttök, hogy oda ſzaladna, valaki embert ölne nem-tudva; és meg ne halna a' vérnek közel-való attyafia miatt, míg a' Gyülekezet' eleibe állana.

XXI. RÉSZ.

A' Lévitáknak adatott 48. *városok.*

1 Hozzá menének pedig a' Léviták' attyoknak Fejedelmi az Eleázár Paphoz, és Jósuéhoz, a' Nún' fiához, és az Izráel' fiainak nemzetségek között-való atyáknak Fejedelmihez.

2. És ſzóllának ő-nékiek Silóban a' Kanaán' földében, mondván: az Úr (*a*) meg-parantsolta Móſes által, hogy adnátok nékünk városokat, mellyekben laknánk, azoknak hóſtátival egybe a' mi barmainknak. (*a*) 4 *Mós.* 35: 2-5.

3. Adák annakokáért az Izráel' fiai a' Lévitáknak az ő örökségekből az Úrnak beſzéde ſzerént, e' városokat hóſtátival egybe.

4. Ki-jöve annakokáért a' Kéhátiták' háza-népéért-való sors: és jutának az Áron Pap' fiainak, kik a' Léviták közzül valók valának a' Júda' nemzetségéből, Simeon' nemzetségéből, és Bénjámin' nemzetségéből ſors ſzerént, tizen-három városok.

5. A' Kéhátnak több fiainak pedig az Efraim' nemzetségének házok-népe közzül, és a' Dánnak nemzetségéből, és a' Manaſſé' fél-nemzetségéből, ſors által *jutának* tíz városok.

6. A' Gerſon' fiainak pedig, az Iſſakár' nemzetségének házok-népe közzül, és az Aſer' nemzetségéből, és a Naftali' nemzetségéből, és a' Manaſſé' Básánban-való fél nemzetségéből, *jutának* ſors ſzerént tizen-három városok.

7. A' Mérári' fiainak az ő házok-népei ſzerént a' Rúben' nemzetségéből, Gád' nemzetségéből, és a' Zebulon' nemzetségéből, *jutának* tizen-két városok.

8. Adák, *mondom*, az Izráel' fiai a' Lévitáknak e' városokat, és azoknak hóſtátit, a' miképpen meg-parantsolta vala az Úr Móſes' keze által, ſors ſzerént.

9. Adák annakokáért a' Júda' fiainak nemzetségéből és a' Simeon' fiainak nemzetségéből e' városokat, mellyeket nevek ſzerént olvashat *az olvasó*.

10. Hogy lennének az Áron' fiai közzül a' Kéhátiták' házok-népéié, kik a' Lévi' fiai közzül valók valának; mert azoké vólt az első ſors.

11. És adák nékiek az Anák' attyának városát Kirjáth-árbát (ez a' Hebron) a' Júdának hegyén, és annak hóſtátit körös-körül-való kerületiben.

12. A' városnak mezejét pedig és faluit adák (*b*) Kálebnek, a' Jefunné' fiának; hogy bírná. (*b*) *Fel.* 14: 14. 15: 13. *Bír.* 1: 20.

13. Az Áron Pap' fiainak azért adák, a' gyilkosoknak mentségének városát, Hebront, és annak hóſtátit: és Libnát, és annak hóſtátit.

14. És Jatthirt, és annak hóſtátit: és Eſtemoát, és annak hóſtátit.

15. És Hólont, és annak hóſtátit: és Débirt, és annak hóſtátit.

16. És Aint, és annak hóſtátit: és Juttát, és annak hóſtátit: és Béth-ſémeſt, és annak hóſtátit. Kilentz városokat e' két nemzetségekből.

17. A' Bénjámin' nemzetségéből pedig: Gibeont, és annak hóſtátit: Gébát és annak hóſtátit.

18. Anathótot, és annak hóſtátit: Almont, és annak hóſtátit: Négy városokat.

19. Az Áron' fiainak a' Papoknak minden városaik, tizen-három városok, és azoknak hóſtáti.

20. A' Kéhát' fiainak házok-népének pedig, a' Lévitáknak, kik még a' Kéhát' fiai (*c*) közzül hátra maradtak vala (Juttottak vala pedig ſors ſzerént ő-nékik városok az Efraimnak nemzetségéből.) (*c*) 1 *Krón.* 6: 61.

21. Azoknak, *mondom*, adák a' gyilkosoknak mentségeknek városát (*d*) Sékemet, és annak hóſtátit az Efraim' hegyén; és Gézert, és annak hóſtátit. (*d*) 1 *Krón.* 6: 67.

22. És Kibsaimot, és annak hóſtátit: és Bethhóront, és annak hóſtátit: Négy városokat.

23. A' Dán nemzetségéből pedig El-thekét, és annak hóſtátit.

24. És Ajalont, és annak hóſtátit: és Gáthrimmont, és annak hóſtátit, Négy városokat.

25. A' Manaſſé' fél-nemzetségéből pedig Tanákot, és annak hóſtátit: Gáthrimmont, és annak hóſtátit: Két városokat.

26. Mindeneſtől tíz városok, és azoknak hóſtáti, a' Kéhát' fiainak több házok-népének.

27. Továbbá a' Gerſon' (*e*) fiainak, kik valának a' Lévitáknak házok-népe közzül, *adák* a' Manaſſé' fél nemzetségéből a' gyilkosoknak mentségeknek városát Golánt Básánban, és annak hóſtátit: Beeſtherát, és annak hóſtátit: Két városokat. (*e*) *v.* 33. 1 *Krón.* 6: 62.

28. Az Iſſakárnak nemzetségéből, Kisjont, és annak hóſtátit: Dobráthát, és annak hóſtátit.

29. Jármuthot, és annak hóſtátit: Enganninot, és annak hóſtátit: Négy városokat.

30. Az Aſer' nemzetségéből: Misál *juta*, és annak hóſtáti: Abdon, és annak hóſtáti.

31. Helkát, és annak hóſtáti: és Réhob, és annak hóſtáti: Négy városok.

32. A' Naftali' nemzetségéből pedig adák nékik a' gyilkosok mentségeknek városát: Kédeſt Galileában, és annak hóſtátit: Hámothdórt és annak hóſtátit; Karthánt, és annak hóſtátit: Három városokat.

33. Mindeneſtől a' Gerſonitáknak városaik, az ő házok-népei ſzerént, tizen-három városok, és azoknak hóſtáti.

34. A' Mérári (*f*) fiainak nemzetségének pedig, a' Lévitáknak többinek, a' Zebulon' nemzetségéből *adák* Jokneámot, és annak hóſtátit: Karthát, és annak hóſtátit. (*f*) 1 *Krón.* 6: 63.

35. Dimnát, és annak hóſtátit: Nahalált, és annak hóſtátit: Négy városokat.

36. A' Rúben' nemzetségéből pedig Bétzert, és annak hóſtátit: és Jahaſát, és annak hóſtátit.

37. Kedemóthot, és annak hóſtátit: Méfahátot, és annak hóſtátit: Négy városokat.

38. És a' Gád' nemzetségéből a' gyilkosoknak mentségeknek városát, (*g*) Rámóthot Gileádban és annak hóſtátit: és Mahanáimot, és annak hóſtátit. (*g*) *r.* 20: 8.

39. Hesbont, és annak hóſtátit: Jaázert, és annak hóſtátit: Négy városokat.

40. Mind e' városokat adák a' Mérári' fiainak, az ő házok-népei ſzerént, a' Léviták házok-népének többinek: kiknek ſorſok ſzerént tizenkét városok jutottak.

41. Minden városaik a' Lévitáknak az Izráel fiainak birodalmok között, negyven-nyóltz városok, és azoknak hóſtáti.

42. Mind ezek a' városok, mindenik az ő mellette-való hóſtátokkal; ezt *értsd* egygyenként mindenik város felől.

43. Meg-adá annakokáért az Úr az Izráelnek mind az egéſz földet, mellyről meg-(*b*) esküdt vala, hogy az ő attyaiknak adná azt, és bírák azt, és lakának benne. (*b*) 5 *Mós.* 34: 4.

44. Nyúgodalmat-is ada nékiek az Úr az ő környékekben, ſzinte úgy, a' mint meg esküdt vala az ő attyaiknak: és nem vala ſenki, ki ellenek (*i*) állana ő-nékiek minden ő ellenségeik közzül: Minden ellenségeiket kezekbe adá az Úr ő-nékiek. (*i*) 5 *Mós.* 11: 25.

45. Nem esett-el tsak egy beſzéd-is, mind abból a' jó beſzédből, mellyet ſzóllott vala az Úr az Izráel' házának: mindenek meg-lőnek.

XXII. RÉSZ.

A' Rúben' Gád', és a' Manaſſé' fél-nemzetségei tiſzteſségesen haza botsáttatnak; és az Izráel' fiai ezeknek oltár-építésekben meg-ütköznek.

1 Akkor elől-hívatá Jósué a' Rúbenitákat és Gáditákat, és a Manaſſé' fel-nemzetségét,

2. És mondá nékiek: Ti meg-őrzöttétek mind, valamit (*a*) parantsolt néktek Móses, az Úr ſzolgája, és engedtetek az én ſzómnak mindenekben, mellyeket parantsoltam tinéktek. (*a*) 3 *Mós.* 32: 20.

3. El-nem hagytátok a' ti atyátokfiait immár ſok (*b*) napoktól fogva mind e' mai napiglan: és meg-őrzöttétek a' ti Uratoknak Iſtenteknek őrizetit *és* parantsolatját. (*b*) *r.* 11: 18.

4. Moſtan pedig nyúgodalmat adott a' ti Uratok Iſtentek a' ti atyátokfiainak, a' mint megmondotta vala nékiek; Annakokáért moſtan térjetek-meg, és menjetek a' ti hajlékitokba, a' ti birodalmatoknak földére, mellyet adott néktek (*c*) Móſes, az Úr' ſzolgája a' Jordánon túl. (*c*) 4 *Mós.* 32: 33.

5. Tsak-hogy eſzetekbe vegyétek ſzorgalmatosan, hogy meg-tartsátok a' parantsolatot, és a' Törvényt, mellyet parantsolt tinéktek Móſes, az Úr' ſzolgája: hogy ſzereſsétek a' ti Uratokat Iſtenteket, és járjatok minden útaiban, és meg-tartsátok az ő parantsolatit: és ő hozzá ragaſzkodjatok, és ſzolgáljatok ő-néki tellyes ſzívetekből, és tellyes lelketekből,

6. És meg-áldá őket Jósué, és el-botsátá őket, és el-menének az ő hajlékaikba:

7. Mert a' Manaſſé' fél-nemzetségének adott vala (*d*) Móſes *örökséget* Básánban, a' máſik fél-nemzetségének pedig adott vala Jósué az ő attyafiaival egyetembe a' Jordánon innét Nap-nyúgot felől: és

és mikor el-botsátá-is őket Jósué aző hajlékaikba; meg-áldá őket. (*d*) 4 *Mós.* 32: 33.

8. Akkor szólla nékiek, mondván: Sok gazdagsággal menjetek-viszsza a' ti hajlékaitokba, és igen sok barommal, ezüsttel, arannyal, rézzel és vasal, és igen sok ruhákkal: Meg-osztszátok a' ti ellenségtektől nyert jószágot a' ti atyátokfiaival

9. Meg-térének annakokáért, és el-menének a' Rúben' fiai, és a' Gád' fiai, és a' Manasséának fél-nemzetsége az Izráel' fiaitól, Silóból, melly vagyon Kanaán' földében, hogy mennének Gileadnak földébe, az ő birodalmoknak földébe, mellyben el-vették vala az ő örökségeket az Úrnak beszéde szerént Móses által.

10. Jutának pedig a' Jordánnak határira, mellyek valának Kanaán' földében, és építének a' Rúben' fiai, és a' Gád' fiai, és a' Manasséának fél-nemzetsége ott a' Jordán mellett óltárt, igen nagy láttatos óltárt.

11. Meg-hallák pedig az Izráel' fiai: hogy ezt mondják vala: Imé a' Rúben' fiai, és a' Gád' fiai, és a' Manassé' fél-nemzetsége óltárt építettenek a' Kanaán' földének ellenébe, a' Jordánnak határiban, az Izráel' fiainak által-meneteleknek helyén.

12. Meg-hallák, *mondom*, az Izráel fiai: és az Izráel' fiainak egész Gyülekezete egybe-gyüle Siló-ban, hogy fel-mennének ő ellenek hadakozni.

13. Küldék pedig az Izráel' fiai a' Rúben' fiaihoz, és a' Gád' fiaihoz, és a' Manassé' fél-nemzetségéhez a' Gilead' földére, Fineást, az Eleazár Papnak fiát.

14. És tíz Fejedelmeket ő véle, egy-egy Fejedelmet az ő ösöknek házok szerént, Izráelnek minden nemzetségiből: kik mind egygyenként Fejedelmek valának az ő ösök' házok-népe szerént, az Izráelnek sok ezerei között.

15. El-menének annakokáért a' Rúben' fiaihoz, és a' Gád' fiaihoz, és a' Manassé' fél-nemzetségéhez a' Gileádnak földére, és szóllának ő vélek, mondván:

16. Így szóll az Úrnak egész Gyülekezete: Mitsoda vétek ez, a' mellyel vétkeztetek az Izráel' Istene ellen, hogy el-fordúljatok illyen hamar, és ne menjetek az Úr után, építvén magatoknak óltárt, hogy ellene járnátok e' mai napon az Úrnak?

17. Avagy kitsinynek alítjuk-é a' (*e*) Péorral-való közösülésünknek hamiságát, mellytől mind ez ideig-is nem tisztúltunk-meg, melly miatt volt a' tsapás az Úrnak Gyülekezetén?

(*e*) 4 *Mós.* 25: 3.

18 Ti pedig el-akartok fordúlni immár, hogy ne menjetek az Úr után: mellyből e' következik hogy ha ti most az Úr ellen rugódoztok; ezután az Izráelnek egész Gyülekezetére haragszik-meg.

19. Ha tisztátalannak tettszik a' ti birodalmatoknak földe, jöjjetek-által az Úr' birodalmának földére, mellyben lakik az Úr' Sátora, és lakozzatok mi köztünk, tsak hogy az Úr ellen ne hadakozzatok, és mi tőlünk el ne szakadjatok, építvén magatoknak óltárt, a' mi Urunk Istenünk (*f*) óltárán kívül. (*f*) 3 *Mós.* 17: 3-6. 8. 9.

20. Nem-de (*g*) Akán, a' Zérákh' fia nem vétkezék-é nagy vétekkel az Istennek szenteltetett marhában, és *mind* az Izráel' egész Gyülekezete ellen lőn a' harag? *És noha egyedül tsak* az a' férjfiú *vétkezék*, nem tsak ő maga egyedül hala-meg az ő álnoksága miatt. (*g*) *Fel.* 7: 1. 20. 21. 26.

21. Felelvén pedig a' Rúben' fiai, és a' Gád' fiai, és a' Manassé' fél-nemzetsége, mondának az Izráel ezeri között-való Fejedelmeknek:

22. Az Isteneknek (*h*) Istene, az Úr, az Isteneknek Istene, az Úr! ő tudja jól: és az Izráel-is megtudja: Ha engedetlenségből, és ha az Úr ellen-való vétekből *tselekedtük*, minket e' mai napon ne tartson-meg. (*h*) *Sólt.* 50: 1.

23. *Ha gondoltuk-is azt*, hogy óltárt építsünk a' fejébe, hogy el-fordúljunk az Úrtól, és hogy áldozzunk azon egészen égő áldozatot, vagy Minhát, vagy-hogy készítsünk azon hálá-adásnak áldozatját; lássa-meg *ezt* ő-maga az Úr.

24. És ha nem e' dologtól-való féltünkben tselekedtük inkább, mivelhogy illyen módon gondolkodtunk: Talám valamikor így fognak szóllani a' ti fiaitok a' mi fainknak, mondván: (*i*) Mi közötök vagyon néktek az Izráelnek Urához Istenéhez? (*i*) *Néh.* 2: 20.

25. Továbbá határt vetett az Úr mi közöttünk és ti közöttetek, Rúben' fiai és Gád' fiai, a' Jordánt; nintsen néktek részetek az Úrban: és el-idegenítik a' ti fiaitok a' mi fiainkat, hogy ne féljék az Urat.

26. És mondánk: Jer építsünk óltárt, nem egészen meg-égetendő áldozatra, sem *egyéb* áldozatra.

27. Hanem-hogy bizonyság légyen mi köztünk és ti közöttetek, és a' mi nemzetségünk között mi utánnunk, hogy szolgálunk az Úrnak ő előtte, a' mi egészen égő áldozatinkkal, *egyéb* áldozatinkkal, és hálá-adó áldozatinkkal: és ne mondják a' ti fiaitok a' mi fainknak ezután: Nintsen néktek részetek az Úrban.

28. Mondánk azért: Ha mondándják nékünk, avagy a' mi nemzetségeinknek ezután; akkor ezt mondjuk: Láfsátok az Úr' óltárának hafonlatofságát, mellyet tsináltanak a' mi atyáink, nem egéfzen égő áldozatokért, fem egyéb áldozatért; hanem hogy tanú-bizonyfág légyen mi köztünk és ti köztetek.

29. Távól légyen mi tőlünk, hogy ellene támadjunk az Úrnak, és el-fordúljunk e' mai napon az Úrtól, építvén óltárt egéfzen égő áldozatért, Minháért, és egyéb aldozatért a' mi Urunknak Iftenünknek óltárán kivül, melly vagyon az ő Sátora előtt.

30. Hallván pedig Fineás Pap, és a' Gyülekezetnek Fejedelmi, az Izráel' ezerinek Fejei, kik ő-véle valának, a' befzédeket, mellyeket fzóllottanak vala a' Rúben' fiai, és a' Gád' fiai, és a' Manafsénak fiai, tettfzék az ő fzemeik előtt.

31. És monda Fineás, az Eleázár Pap' fia, a' Rúben' fiainak, és a' Gád' fiainak, és a' Manafsé' fiainak: Ma esmértük-meg, hogy köztünk vagyon az Úr, hogy nem vétkeztetek az Úr ellen e' vétekkel: moftan meg-fzabadítottátok az Izráel' fiait az Úr' kezéből.

32. Meg-tére azért Fineás, az Eleázár Pap' fia, és a' Fejedelmek a' Rúben' fiaitól és a' Gád' fiaitól, a' Gileádnak földéből, a' Kanaán' földébe, az Izráelnek *több* fiaihoz; és meg-befzéllék nékik e' dolgot.

33. És tettfzék e' dolog az Izráel' fiainak fzemeik előtt, és áldák az Iftent az Izráel' fiai: és nem mondák, hogy el-mennének ő ellenek hartzolni, hogy el-veſzefsék a' földet, mellyben a' Rúbennek és Gádnak fiai laknak vala.

34. Nevezék pedig a' Rúben' és Gád' fiai az óltárt *Ednek*, *mondván*: Mert tanú bizonyság léfzen mi köztünk, hogy az Úr az Iften.

XXIII RESZ.

Inti Jósué a' népet a' Törvénynek őrizetire, és a' pogányok' társaságának el távoztatáfára.

1 Lőn pedig foknapok után, minekutánna nyúgodalmat (*a*) ada az Úr az Izráelnek minden ő ellenségeitől, kik valának ő körülötte; Jófué meg-vénhedék, és meg-idősödék. (*a*) *r.* 21: 44

2. Akkor elől-hívá Jósué *mind* az egéfz Izráelt, az ő Véneit, az ő Fejeit, Bíráit, Tifztartóit, és monda nékiek: Én meg-vénhedtem és meg-idősödtem.

3. És ti láttatok mindeneket, mellyeket tselekedett a' ti Uratok Iftentek mind ezeknek a' pogányoknak ti előttetek; mivelhogy a' ti Uratok Iftentek az, a' ki hartzol ti érettetek.

4. Meg-láfsátok: Sors fzerént el-ofztám tinéktek a' hátra-maradott pogányokat örökségül a' ti nemzetségeitekként; a' Jordántól fogva, mind a' pogányokat, kiket el-veſztettem, mind a' nagy tengerig-való pogányokat Nap-nyúgot felől.

5. A' ti Uratok Iftentek pedig ki-űzi őket a' ti ortzátok elől, és ki-űzi őket ti előletek; hogy örökös törvény fzerént bírjátok az ő földöket, a' miképpen (*b*) fzóllott a' ti Uratok Iftentek tinéktek. (*b* 4 *Mós.* 33: 53. 6. *Mós.* 6: 19. *Fel.* 13: 6.

6. Érősítsétek-meg annakokáért magatokat igen, hogy meg-őrízzétek és meg-tselekedjétek, valami meg-vagyon írva a' Móses' törvényének könyvében; hogy el ne távozzatok attól, fe jóbbkézre, fe bal-kézre.

7. És meg ne egyeledjetek e' pogányokkal, ezekkel, kik maradnak ti köztetek; és az ő Ifténeiknek (*c*) nevekről meg ne emlékezzetek, azokra ne esküdjetek, fe ne fzolgáljatok nékiek, fe meg ne hajtsátok magatokat ő-nékiek.

(*c*) 2 *Mos.* 23: 13. *Jer.* 5: 7. *Sof.* 1: 5.

8. Hanem (*d*) ragafzkodjatok a' ti Uratokhoz Iftentekhez; a' miképpen tselekedtetek e' mai napiglan. (*d*) 5 *Mós.* 11: 22.

9. Annakokáért üzött-ki az Úr a' ti ortzátok elől nagy és erős pogányokat: és *a' mi* titeket *néz*, fenki ti előttetek meg nem állhatott mind e' mai napiglan.

10. (*e*) Egy férjfiú ti közzületek el-űz ezeret; mert a' ti Uratok Iftentek az, a' ki hartzol ti érettetek, a' miképpen fzóllott vólt tinéktek.

(*e*) 3 *Mós.* 26: 8. 2 *Mós.* 14: 14. *és* 23: 27. 28.

11. Meg-láfsátok annakokáért fzorgalmatofan; hogy fzeref sétek a' ti Uratokat Iftenteket.

12. Mert ha el-fordúlván el-fordúlándotok ő-tőle, és ragafzkodándotok e' meg-maradott több pogányokhoz, a' meg-maradtakhoz, *mondom*, kik vagynak ti veletek: és fógorságot veténdetek ő vélek, és meg-egyelítitek magatokat ő vélek, és ők ti veletek.

13. Bizónnyal meg-tudjátok ezt, hogy ennekutánna a' ti Uratok Iftentek ki nem üzi mind e' pogányokat a' ti ortzátok elől; hanem inkább léfznek tinéktek (*f*) tőrötökre, bántáftokra, és oftorotokra a' ti óldalaitokban, és töviftekre a' ti fzemeitekben; míglen el-veſztek erről a' jó földről, mellyet adott néktek a' ti Uratok Iftentek.

(*f*) 2 *Mós.* 34: 12-16. 4 *Mós.* 33: 55. 4 *Mós.* 7: 16.

14. Imé pedig én el-mégyek hamar az egéfz földnek fzokáfa fzerént; Tudjátok-meg annakokáért tellyes fzívetekből, és tellyes lelketekből, hogy el nem (*g*) efett egy befzéd mind azokból,

a

a' jó beszédekből, a'mellyeket szóllott a' ti Uratok Istentek ti felőletek, mindenek meg-telyesedtenek tinéktek, tsak egy beszéd-is azokból el nem esett. (g) *Fel.* 21:45.

15. Miképpen azért meg-tellyesedett tinéktek minden jó beszéd, mellyet a' ti Uratok Istentek szóllott tinéktek: akképpen hoz ti reátok az Úr minden gonosz beszédet; míglen el-veszt titeket e' jó földről, mellyet adott tinéktek a' ti Uratok Istentek.

16. (b) Mikoron által-hágándjátok a' ti Uratoknak Istenteknek szövetségét, mellyet parantsolt tinéktek; és el-menéndetek és szolgálándotok idegen Isteneknek, és meg-hajtándjátok magatokat ő előttök; fel-gerjed az Úrnak haragja ti ellenetek, és el-veszték hamar e' jó földről, mellyet adott tinéktek. (b) 1 *Kir.* 9: 6-8.

XXIV. RÉSZ.

Közönséges Gyűlést szerez Jósué: meg hal: a' Jósef tsontjai eltemettetnek.

1 Oszve-gyűjté pedig Jósué minden nemzetségeit Izráelnek Sékembe, és el-hívá az Izráelnek Véneit, és Fejeit, és Bíráit, és Tiszt-tartóit, és állának az Úrnak eleibe.

2. És monda Jósué az egész népnek: Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: A' vízen túl laktanak a' (a) ti atyáitok régen, mint a' Tháré, az Ábrahámnak attya, és Náchornak attya; és szolgáltanak idegen Isteneknek. (a) 2 *Mós.* 11:26.

3. És (b) ki-hozám a' ti atyátokat, Ábrahámot *a' helyről, melly vagyon* túl a' vízen, és el-hordozám őtet az egész Kanaán' földében: és meg-sokasítám az ő magvát, és adám ő-nékie Isákot. (b) 1 *Mós.* 11:31. 12:1.

4 És adám (c) Isáknak Jákóbot és Ésaut: és adám Ésaunak a' Seir' hegyét, hogy bírná azt; Jákób pedig, és az ő fiai alá-menének (d) Égyiptomba.

(c) 1 *Mós.* 25:24-26. 36:6. (d) 1 *Mós.* 46:1.

5. És (e) el-küldém Mósest és Áront, és megverém Égyiptomot, a' miképpen tselekedtem ő közöttök, és annakutánna ki-hozálak titeket.

(e) 2 *Mós.* 3:20.

6. És ki-hozám a' ti atyáitokat Égyiptomból, és jutátok a' (f) tengerre, és üzék az Égyiptombéliek a' ti atyáitokat szekerekkel és lovagokkal mind a' veres tengerig. (f) 2 *Mós.* 12: 37.

7. Akkor kiáltának az Úrhoz, (g) és homályt vete ti közitekbe és az Égyiptombéliek közibe, és fellyül reájok hozá a' tengert, és el-borítá őket: és láttak a' ti szemeitek, mitsodákat tselekedtem Égyiptomban, és laktatok a' pusztában sok napokon. (g) 2 *Mós.* 14:2.

8. Annakutánna hozálak titeket az (h) Emoréusoknak földökre, kik laknak túl a' Jordánon, és hadakozának ti ellenetek; és kezetekbe adám őket, és bírátok az ő földöket, és el-törlém őket a' ti ortzátok elől. (h) 4 *Mós.* 21:25.

9. Fel-kele pedig (i) Bálák, a' Sippor' fia Moábnak Királyja, és hadakozék az Izráellel, és el-küldé és hívátá Bálámot, a' Béor' fiát, hogy megátkozna titeket. (i) 4 *Mós.* 22: 2.

10. És nem akarám meg-hallani Bálámot; hanem meg-áldván meg-álda titeket: és megszabadítálak titeket az ő kezéből.

11. És által-jövétek a' (k) Jordánon, és jutátok Jérichóba, (l) és hartzolának véletek a' Jérichónak férjfiai, az Emoréus, Perizéus, Kananéus, Hitthéus, Girgaséus, Hivéus, és Jebuséus, és kezetekbe adám őket.

(k) *Fel.* 3: 14. (l) *Fel.* 6: 1. 10: 1. 11: 1.

12. És botsáték-el ti előttetek (m) darásokat, kik ki-üzék őket a' ti ortzátok elől, *mint* az Emoréusnak két Királyjait; nem a' te (n) fegyvereddel, sem kéz-íveddel *üzted-ki* őket.

(m) 5 *Mós.* 7: 20. (n) *Sólt.* 44: 4.

13. És adék néktek olly-földet, mellyben nem munkálkodtál vala, és olly városokat, mellyeket nem építtettetek vala, mellyekben most laktok: olly szőlőknek, és olaj-fáknak, mellyeket nem ti ültettetek, eszitek gyümöltsöket.

14. Most annakokáért (o) féljétek az Urat, és szolgáljatok néki tökéletességben és igazságban; és hányjátok-el az Isteneket, kiknek szolgáltanak a' ti atyáitok túl a' folyó-vízen, és Égyiptomban; és szolgáljatok az Úrnak. (o) *Préd.* 12:13 16.

15. Hogy-ha bántástokra vagyon tinéktek szolgálni az Úrnak; válasszatok magatoknak ma, kit tiszteljetek: akár az Isteneket, kiknek szolgáltanak a' ti atyáitok, kik *laktanak* a' vízen túl: akár az Emoréusnak Isteneit, kiknek földökön laktok; én pedig, és az én házam tiszteljük az Urat.

16. Kinek felele a' nép, mondván: Távól légyen tőlünk, hogy el-hagyjuk az Urat, szolgálván idegen Isteneknek.

17. Mert a' mi Urunk Istenünk az, a' ki kihozott minket és a' mi atyáinkat Égyiptomnak földéből, a' szolgáknak házokból: és a' ki tette a' mi szemeink előtt e' nagy jegyeket, és meg-tartott minket minden útunkban, mellyen jártunk, és minden népek között, a' kik között által-mentünk.

18. És ki-üzött az Úr minden népeket, főképpen az Emoréust, e' földnek lakóját a' mi

örtzánk elől: Mi-is szolgálunk az Úrnak; mert ő a' mi Istenünk.

19. És monda Jósué a' népnek: Nem szolgálhattok az Úrnak; mert szent Isten ő, bosszú-álló Isten ő: és nem kedvez a' ti vétketeknek és bünötöknek.

20. Ha el-hagyándjátok az Urat, és szolgálandotok idegen Isteneknek; el-fordítja magát, és meg büntet (*p*) titeket, meg-emészt titeket, minek-utánna jól tselekedett veletek. (*p*) *r.* 23: 15.

21. Akkor monda a' nép Jósuénak: Semmiképpen nem; hanem az Úrnak szolgálunk,

22. És monda Jósué a' népnek: Bizonyságim vagytok ti-magatok ellen, hogy ti-magatok választottátok az Urat magatoknak, hogy ő-néki szolgáljatok. És mondának: Bizonyságid vagyunk.

23. Mostan annakokáért hányjátok-el az idegen Isteneket, kik vagynak köztetek, és hajtsátok a' ti szíveteket az Izráel' Urához Istenéhez.

24. És monda a' nép Jósuénak: A'mi Urunknak Istenünknek szolgálunk, és az ő szavának engedünk.

25. Szerze azért Jósué szövetséget a' néppel az' napon, és eleibe adá ő-néki a' parantsolatot, és az ítéletet Sékemben.

26. És bé-írá Jósué e' beszédeket az Isten' törvényének könyvébe: hoza egy nagy (*q*) követ-is, és helyhezteté azt ott a' tserfa alá, melly vala az Istennek szent Házában. (*q*) *Bir.* 9: 6.

27. És monda Jósué mind az egész népnek: Imé ez a' kő lészen minékünk (*r*) bizonyságúl; mert ő hallotta minden beszédeit az Úrnak, mellyeket szóllott minékünk: és lészen ti ellenetek bizonyságúl, hogy valamiképpen ne hazudjatok a' ti Istentek ellen. (*r*) 22: 26. 27. 1 *Mós.* 31: 44.

28. És (*s*) el-botsátá Jósué a' népet, kit-kit az ő örökségébe. (*s*) *Bir.* 2: 8.

29. Mikor pedig ezeket véghez vitte vólna; meg-hala Jósué, a' Nún' fia, az Úr' szolgája, száz tíz esztendős korában.

30. És el-temeték őtet az ő örökségének határában, Thimnát-séráhban, (*t*) melly vagyon az Efraim' hegyén a' Gahás hegynek Északról-való részén. (*t*) *r.* 19: 50. *Bir.* 2: 9.

31. És szolgála az Izráel az Úrnak, Jósuénak minden idejében, és a' Véneknek minden napjaikban, kik sokáig éltenek Jósué után, és kik tudják vala minden dolgait az Úrnak, mellyeket tselekedett az Izráellel.

32. A' Jó'sefnek pedig (*u*) tsontjait, mellyeket ki-hoztanak vala az Izráel' fiai Égyiptomból, el temeték Sékemben, a' mezőnek részében, mellyet szerzett (*x*) vala Jákób a' Hámornak (ki Sékemnek attya vala) fiaitól, száz pénzeken; és vóltak *a' Jó'sef tsontjai* a' Jó'sef fiainak örökségekben. (*u*) 2 *Mós.* 13: 19. (*x*) 1 *Mós.* 33: 19.

33. Továbbá az Áron' fia, Eleázár-is meghala, és el-temeték őtet Gibeáthban, melly az ő fiáé, Fineásé vala, mellyet adtanak vala ő-néki az Efraim' hegyén.

BIRÁK' KÖNYVE

Mellyben meg-íratik az Izráelitáknak Jósuétól fogva Eli Papig, mintegy 299 esztendőkig-való birodalmoknak állapotja.

I. RÉSZ.

Júda' és Simeon' hadakozások és győzedelmek: Adonibések' veszedelme: Othniel első Bíró: Kananéusok' sok maradéki.

1 Vala pedig a' Jósué halála után, meg-kérdék az Izráel' fiai az Urat, mondván: Ki mégyen-fel közzülünk a' *meg-maradott* Kananeusra elsőben, hogy hadakozzék ő ellene?

2. És monda az Úr: Júda menjen-fel: Imé kezébe adtam néki azt a' földet.

3. És monda a' Júda az ő attyafiának Simeonnak: Jere-fel velem együtt az énnékem sorsal jutott örökségre; hogy hadakozzunk a' Kananéus ellen: és én-is el-mégyek te veled a' tenéked sorsal jutott örökségre; és el-méne ő véle Simeon.

4. És fel-méne a' Júda, és kezekbe adá az Úr ő-nékiek a' Kananéust, és Perizéust; és le-vágának benuek Bésekben tiz ezer férjfiakat.

5. És találák Adonibéseket Bésekben, és hadakozának ő ellene; és meg-verék azt a' Kananéust és Perizéust.

6. El-futa annakokáért Adonibések, és üzék őtet; és meg-fogák őtet, és el-vágák az ő kezeinek és lábainak nagy-újjait.

7. És monda Adonibések: Hetven Királyok, kiknek el-vágattam vala kezeiknek és lábaiknak nagy-ujjaikat, szedegetnek vala az én asztalom alatt: a' mint tselekedtem, úgy (*a*) fizetett nékem az Isten. És vivék őtet Jérusálembe, és meghala ott. (*a*) 2 *Mós.* 21: 24. 25. *Luk.* 6: 38.

8. Mert hadakoztanak vala a' Júda' fiai Jérusálem ellen, és meg-vévén azt, le-vágták vala annak lakóit fegvernek élivel, és a' várost tűzzel meg-égették vala.

9. És

9. És annakutánna alá-menének a' Júda' fiai, a' Kannanéus ellen-való hadakozásra, ki lakik vala a' hegyes földön, és a' Délről-való tartományban, és a' lapátzon.

10. Mert el-ment vala a' Júda a' Kananéusra, ki lakik vala Hebronban; neve pedig Hebronnak annakelőtte vala Kirjáth-árba: és meg-verték vala (*b*) Sésait, és Ahimánt, és Thálmait.

(*b*) *Jós.* 15: 14.

11. És onnan ment vala Débirnek lakóira; neve pedig Débirnek az előtt vala Kirjáth-séfer.

12. És monda Káleb: A' ki meg-veri Kirjáth-séfert, és meg-vészi azt; néki adom Aksát, az én leányomat feleségül.

13. Meg vévé pedig azt a' Kenáz' fia (*c*) Othniel, ki Kálebnek öttse vala: és néki adá Aksát, az ő leányát feleségül. (*c*) *Jós.* 15: 15-17.

14. Vala pedig, hogy mikor *Aksa* menne *az ő férjének házához*, arra késztete ötet *az ő férje* hogy az attyától mezőt kérne. És le-szálla a' szamárról; és monda néki Káleb: Mi dolgod vagyon?

15. És monda nékie: Adj énnékem áldást; mivelhogy száraz földet adtál énnékem, adj énnékem vizeknek kút-fejeit-is; és ada önéki Káleb alsó és felső kút-fejeket.

16. A' Kéneusnak-is pedig a' Móses' Ipának fiai fel-mentek vala a' pálma-fáknak városából, a' Júda fiaival a' Júdának pusztájára, melly vagyon Arádnak Délről-való részében; mert el-ment vala *Kéneus*, hogy laknék a' néppel.

17. És el-méne Júda viszont az ő attyafiával Simeonnal, és meg-verék a' Kanaéust, ki Sefátban lakik vala, és meg pusztíták azt: és nevezé a' várost (*d*) Hormának. (*d*) 4*Mos.* 14: 42-45.

18. Azután meg-vévé Júda Gázát és annak határát, Askelont és annak határát, és Ekront és annak határát.

19. Mert vala az Úr Júdával, és bírá a' hegyet: de nem üzé-ki a' völgynek lakóit; mert vas (*e*) szekereik valának nékiek. (*e*) *Jós.* 17: 16.

20. És adák Kálebnek Hebront, miképpen (*f*) szóllott vala Móses: és ki-üzé onnan az Anáknak három fiait. (*f*) 4*Mos.* 14: 24. *Jós.* 14: 13.

21. A' Jebuséust pedig, a' Jérusálemnek lakóját ki nem üzék a' Bénjámin fiai; azokáért lakék a' Jebuséus a' Bénjámin' fiaival Jérusálemben mind e' mái napig.

22. Fel ment vala pedig a' Jó'sef' háza is Béthelbe: és az Úr vala ő-vélek.

23. És meg-kémlelteté a' Jó'sef' háza Béthelt, melly városnak neve az előtt (*g*) Lúz vala.

(*g*) 1 *Mós.* 28: 19.

24. És látának a' kémek egy férjfiat, ki abból a' városból jő vala ki, és mondának néki: Mutasd meg, kérlek, bé-menetelit e' városnak, és jól tészünk te veled

25. Ki meg-mutatá ő-nékik a' városnak bé-menetelit, és le-vágák a' város' népét éles fegyverrel; azt a' férjfiat pedig és minden háza-népét el-botsáták.

26. El-méne azért a' férjfiú Hittimnek földébe, és várost építe, és nevezé azt Lúznak, melly ennek neve mind e' mai napig.

27. Nem üzé-ki pedig Manassé Béth-seánnak, és az ő faluinak lakóit: és Thahanáknak, és az ő faluinak lakóit: és Dórnak, és az ő faluinak lakóit: és Jibleámnak, és az ő faluinak lakóit: és Megiddónak, és az ő faluinak lakóit; mert tettszik vala a' Kananéusnak a' lakás azon a' földön.

28. És mikor meg-erősödött vólna az Izráel, a' Kananéust adó-fizetővé tévé; de mindenestől nem üzé-ki ötet.

29. Efraim-is nem (*h*) üzé-ki a' Kananéust, ki Gézerben lakik vala; annakokáért lakék a' Kananéus ő közötte Gézerben. (*h*) *Jós.* 16: 10.

30. Zebulon sem üzé-ki a' Kitronnak lakóit, és Nahalolnak lakóit; annakokáért közötte lakék a' Kananéus, és adó-fizetők valának nékie.

31. Aser sem üzé-ki Akkónak lakóit, és Sidonnak lakóit, Achlábot, Akzibot, Helbát, Afeket, és Réhobot.

32. És lakék Aser a' Kananéus között, a' földnek lakói között; mert ki nem üzé ötet.

33. Naftali sem üzé-ki a' Béth-sémesnek lakóit, és a' Béth-anáthnak lakóit; hanem lakék a' Kananéusok között, a' földnek lakói között: és a' Béth-sémes és Béth-anáth lakói adó-fizetők valának ő-nékiek.

34. És szoríták az Emoréusok a' Dán' fiait a' hegyes földre; mert nem engedik vala nékiek, hogy alá-jöjjenek a' völgybe.

35. Mert tettszik vala a' lakás az Emoréusnak a' Har-héresben, Ajalonban, és Sahálbimban; de minekutánna a' Jó'sef házának keze reájok nehezedett vólna, adó-fizetők levének.

36 Határa pedig az Emoréusnak vala a' Hakrabbim*usok*' hágójától fogva a' kő-szikla, és azon felyül.

II. RÉSZ.

Az Isten követ által meg-inti a' népet: Bálványozások az Izráelitáknak.

1 Fel-méne pedig az Úrnak Angyala Gilgálból Bókimba, és monda: Fel-hozálak titeket Égyiptomból, és hozálak titeket e' földre, melly

melly felől meg-esküdtem vala a' ti atyáitoknak, és mondék: Fel nem bontom az én szövetségemet veletek mint örökké.

2. Tsak-hogy ti ne tégyetek frigyet e' földnek lakóival, az ő óltáraikat (*a*) el-törjétek, és nem engedétek az én szómnak! Mitsoda ez, *a' mit* tselekedétek? (*a*) 5 *Mós.* 12: 1-3.

3. Annakokáért *én*-is mondék: (*b*) Nem üzömki őket a' ti ortzátok elől; hanem léfznek *mint töviſſek* a' ti óldalaitokban, és azoknak Istteneik néktek (*c*) botránkozástokra léfznek.

(*b*) *Jós.* 23: 13. (*c*) *Mós.* 23: 33. 5 *Mós.* 7: 16.

4. És lőn, hogy mikor az Úrnak Angyala ezeket szóllana az Izráel' minden fiainak; fel-emelé a' nép az ő szavát, és sírának.

5. És nevezék azt a' helyet Bókimnak, és áldozának ott az Úrnak.

6. (*d*) El-botsátotta vala pedig Jósué a' népet; és el-mentek vala az Izráel' fiai ki-ki az ö örökségébe, hogy bírnák a' földet. (*d*) *Jós.* 24: 28.

7. És szolgála a' nép az Úrnak a' Jósuénak minden idejében, és a' Véneknek minden napjaikban, kik sok ideig éltenek Jósué után, kik látták vala az Úrnak minden nagy dolgait, mellyeket tselekedett vala az Izráellel.

8. Meg-hala pedig Jósué, a' Nún' fia, az Úr' szolgája, mikor vólna száz tiz esztendős.

9. És el-temeték őtet az ő örökségének határában Thimnát-héresben, Efraim' hegyén, melly vagyon a' Gahás hegynek Éjszak felől-való részéről.

10. És az az egész nemzetség gyüjteték az ő attyaihoz: és támada más nemzetség ő utánnok, kik nem tudják vala az Urat, sem pedig a' dolgokat *nem tudják vala*, mellyeket tselekedett vala az Izráellel.

11. Tselekedének pedig az Izráel' fiai gonoszt az Úr' szemei előtt, és szolgálának a' (*e*) Baálimoknak. (*e*) *r.* 3: 7. 8: 33. 10: 6.

12. És el-hagyván az ő attyoknak Urát Istenét, ki ki hozta vala őket az Égyiptomnak földéből; menének más idegen Istenek után, a' pogány népeknek Isteneik közzül, kik valának környülök, és meg-hajták magokat azoknak; azért az Urat haragra ingerlék.

13. El-hagyák, *mondom*, az Urat, és szolgálának a' Baálnak és az Astarótnak.

14. És fel-gerjede az Úrnak haragja az Izráel ellen, és adá őket a' ragadozóknak kezekbe, és el-ragadozák őket: és el-adá őket az ő körülöttök-való ellenségeiknek kezekbe, és meg nem állhatának többé az ő ellenségeik előtt.

15. Valahová ki-mennek vala; az Úrnak keze vala ő ellenek gonoszra, a' mint (*f*) meg-mondotta vólt az Úr, és a' mint meg-esküdt vólt az Úr ő-nékiek: és igen meg-nyomorodának.

(*f*) 3 *Mós.* 36: 14.-39. 5 *Mós.* 28: 25.

16. Támaszt vala pedig az Úr Bírákat, kik megszabadítanák őket a' ragadozóknak kezekből.

17. De az ő Bíráikat sem hallgaták; hanem *más idegen* Istenek után fertelmeskedének, és meghajták magokak előttök: el-távozának hamar az útról, mellyen jártanak vala az ő eleik, és noha hallanák az Úrnak parantsolatit; de nem tselekedének akképpen.

18. Mert mikor támaszt vala az Úr nékiek Bírákat; az Úr véle vala a' Bíróval, és meg-tartja vala őket az ő ellenségeiknek kezekből, a' Bírónak minden napjaiban; mert (*g*) el-változtatja vala az Úr az ő akaratját az ő fohászkodásokért, mellyet tésznek vala az őket nyomorgatók miatt és szorongatók miatt. (*g*) *r.* 10: 15. 16.

19. De minekutánna a' Bíró meg-hal vala; viszsza-térnek vala, és meg-fertéztetik vala magokat, sokkal inkább, hogy-nem mint az ő eleik, járván az idegen Istenek után, szolgálván azoknak, és meg-hajtván magokat azok előtt: Semmit el-nem hagynak vala az ő tselekedetekben, és az ő kemény útokban.

20. Annakokáért fel-gerjede az Úrnak haragja az Izráel ellen, és monda: Mivelhogy általhágta e' nemzetség az én szövetségemet, mellyet parantsoltam az ő attyaiknak, és nem engedtenek az én szómnak,

21. Én-is (*e*) ki nem üzök ezután senkit az ő ortzájok elől, a' pogányok közzül, kiket hagyott Jósué, minekutánna meg-hólt.

22. Hogy azok által kísértsem az Izráelt, ha meg-tartják-é az Úrnak útát járván azon, a' mikképpen meg-tartották az ő eleik, avagy nem?

23. Azokáért meg-maraszta az Úr e' pogányokat, és ki nem üzé őket hamar, sem kezébe nem adá azokat Jósuénak.

III. RÉSZ.

A' Kanaán' földén meg hagyatott pogányok: a' népnek Othniel, Ehud, és Sámgár által lett szabadúlása.

1 Ezek pedig a' pogányok, kiket meg-hagyott az Úr, hogy azok által kísértené az Izráelt, mind azokat, kik nem tudják vala a' Kanaéus ellen-való hadakozásokat.

2. Tsak e' végre, hogy tanúlnának az Izráel' fiainak maradéki, és hogy meg-tanítaná *az Isten* azokat a' hadakozásra: tsak azokat *tudni illik*, a' kik annakelőtte azt nem tudták.

3. A'

3. A' Filistéusoknak öt (*a*) Fejedelemségi, és mind a' Kananéusok, és a' Sidóniusok, és a' Hivéusok, kik laknak vala a'Libánon hegyen; a' Baál-hermon' hegyétől fogva (*b*) Hámáthnak bémeneteléig. (*a*) *r.* 16: 5. (*b*) *4Mós.* 13: 32.

4. Kik azért hagyattak vala meg, hogy megkisértené ő általok az Úr az Izráelt, hogy tudná, ha engednének-é az Úr' parantsolatinak, mellyeket parantsolt az ő eleiknek Móses által.

5. Lakának annakokáért az Izráel' fiai a'Kananéusnak, Hittéusnak, Emoréusnak, Perizéusnak, Hivéusnak, és Jebuséusnak közötte.

6. És vévék azoknak leányikat magoknak feleségül, és az ő leányikat adák azoknak fiaiknak, és szolgálának azoknak Isténeiknek.

7. Tőnek azért az Izráel' fiai gonoszt az Úrnak szemei előtt, és el-felejtkezének az ő Urokról Istenekről: és szolgálának a' (*c*) Baálimoknak, és az Astaróthnak. (*c*) *r.* 2: 11-13.

8. Annakokáért fel-gerjede az Úrnak haragja az Izráel' ellen, és el-adá őket a'Kúsán-Riseáthaimnak, Mésopotámia Királyjának kezébe; és szolgálának az Izráel' fiai a'Kúsán-Riseáthaimnak nyóltz esztendőkig.

9. Kiáltának pedig az Izráel' fiai az Úrhoz, és támaszta az Úr meg-szabadítót az Izráel' fiainak, és meg-tartá őket, Othnielt a' Kénáz' fiát, Kálebnek öttsét.

10. És mivelhogy ő rajta az Úrnak lelke vala; az Izráelért bosszút álla: Ki-menvén pedig a' hadba, kezébe adá ő-neki az Úr a' Kúsán-Riseáthaimot, Siriának Királyját; és meg-erősödék az ő keze Kúsán-Riseáthaimon.

11. És meg-nyúgovék a' föld negyven esztendőkig; és meg-hala Othniel a' Kénáz' fia.

12. Ismét gonoszt tselekedének az Izráel' fiai az Úrnak szemei előtt: és meg-erősíté az Úr Eglont, Moábnak Királyját az Izráel' ellen; azért, mert gonoszt tselekedett vala az Úr' szemei előtt.

13. Ki hozzá-gyyűjté az Ammonnak és Amáleknek fiait, és el-menvén meg-veré az Izráelt, és bírák a' pálmáknak városát.

14. És szolgálának az Izráel' fiai Eglonnak, a' Moáb' Királyjának tizen-nyóltz esztendőkig.

15. Kiáltának annakokáért az Izráel' fiai az Úrhoz, és támaszta az Úr ő-nékiek meg-tartót, Ehudot Gérának fiát, ki Jémininek fia vala, kinek a' jobb-keze haszontalan vala. És küldének az Izráel' fiai ő általa ajándékot Eglonnak, a'Moáb Királyjának.

16. Szerze pedig magának Ehud egy két-élű kardot, mellynek egy singni vala a' hoszsza, mellyel meg-övedezte vala magát az ő ruhája alatt, az ő jobb-tomporánál.

17. Bé-mutatá annakokáért az ajándékot Eglonnak, a' Moáb Királyjának: (Eglon pedig felette igen kövér ember vala.)

18. Mikor pedig bé-mutatta vólna az ajándékot; el-botsáta azokat, a' kik az ajándékot vitték vala.

19. Ő pedig hátra téré a' kő-bányáktól, mellyek valának Gilgálhoz közel, és monda: Titkos beszédem vagyon te veled óh Király! Ki felele: Hallgass veszteg. És ki-menének ő előle mindenek, kik állanak vala ő előtte.

20. Akkor Ehud bé-méne ő hozzája, (ő pedig ül vala az ő nyári vatsoráló házában maga) és monda Ehud ő-neki: Az Úrnak beszédét mondom néked. És fel-kele a' Királyi székből.

21. Akkor ki-nyújtá Ehud az ő bal kezét, és ki-rántá kardját az ő jobb-tomporáról, és bé-üté azt annak hasába.

22. És bé-méne még a' markolatja-is a' vasa után, annyira, hogy bé-rekesztené a' kövéri a' fegyvert; (mert ki nem vonhatá a' kardot annak hasából) és ki-omla a' ganéjja.

23. Által-méne pedig Ehud a' palotán, minekutánna bé-vonta vólna a' vatsoráló háznak ajtaját, és azt bé-zárlotta vólna.

24. Mikor pedig ki-ment vólna; annak szolgai bé-menének, és láták, és ímé a' vatsoráló háznak ajtai bé-zárattatva valának, és mondának: Bizony a' hasát tisztitja a' nyári *vatsoráló háznak* kamarájában.

25. És mikor sok ideig várták vólna, és ímé nem nyitná-meg a' vatsoráló háznak ajtaját; hozának kúltsot és meg-nyiták: És ímé az ő Urok a' földre esett vala halva.

26. Ehud pedig el-szaladott vala, míg késének azok, és el haladta vala a' kő-bányákat, és jutott vala Séhirába.

27. Mikor pedig jutott vólna *az övéihez*; kürtel kürtöle az Efraim' hegyén: és alá-menének ő-véle az Izráel' fiai a' hegyről, és ő azok előtt vala.

28. És monda nékiek: Jertek utánnam énnékem; mert kezetekbe adta az Úr a'ti ellenségteket a' Moábot: Alá-menének annakokáért ő utánna, és el-foglalák a' Jordánnak réveit Moábtól, és nem hagyának senkit azon által-menni.

29. És le-vágának Moábban akkor, úgy-mint tíz ezer férfiakat, minden gazdag és erős férfiakat; és senki (*d*) el nem szalada. (*d*) *r.* 4: 15-17.

30. És meg-aláztaték Moáb azon a'napon az Izráelnek keze alatt: és meg-nyúgovék a' föld nyóltzvan esztendőkig.

31. Ő utánna pedig vólt Sámgár, Anáthnak fia, és meg-öle a' Filisteusok közzül hat száz férjfiakat egy (*e*) ökör ösztönnel, és megtartá ő-is az Izráelt. (*e*) *r.* 15: 15,16.

IV. RÉSZ.

Débora', Bárák', és Jáhel' dolgairól.

1 Nem szünének-meg pedig az Izráel' fiai gonoszt (*a*) tseledkedni az Úrnak szemei előtt, minekutánna Ehud meg-hala. (*a*) *r.* 3:7.12.

2. És adá őket az Úr Jábinnak, a'Kanaán' Királyjának kezébe, ki uralkodott vala Hásorban (kinek seregének Hadnagyja vala (*b*) Sisera,) ő pedig lakik vala a' pogányok' városában Harósethben. (*b*) 1 *Sám.* 12: 9.

3. És kiáltának az Izráel' fiai az Úrhoz; mert kilentz száz vas szekerei valának ő-nékie, és ő el-nyomta vala felette igen az Izráel' fiait húsz esztendőkig.

4. Débora pedig (*c*) jövendő-mondó aszszonyi-állat, Lappidóthnak felesége ítéli vala Izráelt akkor az időben. (*c*) *Tsel.* 21: 8,9.

5. Ő pedig lakik vala a' Déborának pálmafája alatt, Ráma és Béthel között, Efraimnak hegyén; és fel-mennek vala az Izráel fiai ő hozzá törvényre.

6. És el-külde, és el-hívatá (*d*) Bárákot, az Abinoámnak fiát Kédes Naftaliból, és monda nékie: Avagy nem parantsolta-e-meg az Izráelnek Ura Istene? Menj-el, és gyüjtsd-egybe a'népet a' Thábor' hegyére, és végy melléd tíz ezer férj fiakat, a' Naftalinak fiai' és a' Zebulonnak fiai közzül. (*d*) *Sid.* 11: 32.

7. És te ellened ki-hozom a'Kison' patakjához Siserát a' Jábin' seregének Hadnagyját, és az ő szekereit, és az ő sokaságát; és kezedbe adom néked őtet.

8. És monda néki Bárák: Ha el-jövendesz vélem; el-mégyek: ha pedig el nem jövendesz én velem; nem mégyek.

9, Ki felele néki: Én el-mégyek te veled; de nem lészen tiéd a' dítséret ez úton, a'mellyet te követsz; mert aszszonyi-állat kezébe adja az Úr Siserát. Fel-kele annakokáért Débora, es el-méne Bárákkal Kédesbe.

10. Öszve-gyüjtvén annakokáért Bárák Zebulont es Naftalit Kédesbe, el-vün magával tíz ezer férjfiakat, és el-méne ő-véle Débora-is.

11. Héber pedig, ki a'Kéneusok közzül-való vala, el-vált vala a' Kajin' *néptől*, Hobábnak (*e*) a' Móses' Ipának fiaitól; és fel-vonta vala az ő sátorát Elonig Sahanaimban, melly vagyon Kédes mellett. (*e*) 4*Mós.* 10: 29. *r.* 1:16.

12. Hirré tévék pedig Siserának, hogy felment vólna (*f*) Bárák, az Abinoám' fia a'Thábor' hegyére. (*f*) *Sid.* 11: 32.

13. Öszve-gyüjté annakokáért Sisera minden szekereit, kilentz száz vas szekereket, és minden népét, melly vala véle, a' pogányoknak városából Harósethből, a' Kisonnak patakja mellé.

14. És monda Débora Báráknak: Kelj-fel; mert ez a' nap, mellyen az Úr kezedbe adta Siserát: A' vagy nem az Úr mégyen-é-ki te előtted? És alájöve Bárák a' Thábor' hegyéről, és a'tíz ezer férjfiak ő utánna.

15. És meg-rontá (*g*) az Úr Siserát, és minden szekereket, és azt az egész tábort fegyvernek élivel Bárák' előtt: és le-szálla Sisera a' szekérről, és fut vala gyalog. (*g*) *Sólt.* 83: 10.

16. Bárák pedig üzé a' szekereket, és a' tábort mind a' pogányok' városáig Harósethig: és elhúlla egész tábora Siserának fegyvernek éli miatt, meg nem marada még tsak egy-is.

17. Sisera pedig el-szalada lábain a' Jáhelnek, a' Kéneus Héber' feleségének sátorába; mert békeség vala Jábin között, Hásornak Királyja között, és a' Kéneus Héber' háza-népe között.

18. És ki-méne Jáhel eleibe Siserának, és monda nékie: Térj-bé édes Uram, térj-bé én hozzám, ne félj! És bé-téré ő hozzá a' sátorba, és bé-fedé őtet lasnakkal.

19. És monda nékie: Adj kérlek énnékem innom egy (*h*) kevés vizet; mert szomjúhozom. És meg-nyita egy tejes tömlőt, és innia ada néki, és bé-lepedé őtet. (*h*) *r* 5: 25.

20. Monda annakfelette ő-néki: Állj a' sátornak ajtajára; és ha valaki bé jövénd és kérdénd tégedet, és ezt mondándja: Vagyon-é itt valaki? Mondjad: Nintsen.

21. És vévé Jáhel a' Hébernek felesége a' sátornak szegét, és kezébe vévé a' pörölyt, és (*i*) titkon bé-méne ő hozzá, és bé-veré a' szeget az ő vak szemébe, és bé-szegeződék a' földbe; (ama' pedig el-fáradott vala, és el-alutt vala) és így hala-meg. (*i*) 2 *Sám* 4: 2. 7.

22. Imé pedig Bárák üzi vala Siserát, és kiméne Jáhel ő-néki eleibe, és monda néki: Jöszte, és meg-mutatom néked az embert, a' kit keresz. Ki bé-méne ő hozzá, és ímé Sisera elnyúlván, ott fekszik vala halva, és a' szeg az ő vak-szemében vala.

23. Meg-

23. Meg-alázá annakokáért az Isten az' napon Jábint, a' Kanaánnak Királyját az Izráel' fiai előtt.

24. És az Izráel' fiainak kezek erőt vön, és meg-keményedék Jábin ellen, a' Kanaánnak Királyja ellen, mind addig; míg-nem el-veszténék Jábint, a' Kanaánnak Királyját.

V. RÉSZ.

Bárák' és Débora' Ditsséret énekiések.

1 Énekle pedig Débora és Bárák az Abinoám' fia az' napon, ezt mondván:

2. Áldjátok az Urat, mivelhogy az Izráelen esett boszszút meg-állotta, a'népnek szabad-akarat szerént-való engedelme által.

3. Halljátok-meg Királyok, és füleitekbe vegyétek Fejedelmek! Én, én az Úrnak éneket mondok: éneklek az Izráel' Urának Istenének!

4. Uram! mikoron Seirből ki-jönnél, mikoron elébb mennél az Edomitáknak földökből: a' föld meg-indúla, az egek-is tsepegnek vala: a' sürü fellegek-is vizeket tsepegtetnek vala.

5. A' hegyek (*a*) el-olvadának az Úrnak orczája előtt; sőt a' Sinai *hegy*-is az Izráel' Urának Istenének jelen-vólta előtt. (*a*) *Sólt.* 68: 15-17.

6. Sámgárnak az (*b*) Anáth' fiának idejében, Jáhelnek idejében meg-puszтúltak vala az útak, és az úton-járóknak seregek kerengő útakon járnak vala. (*b*) *v.* 3: 31.

7. El-puszтúltak vala az erősség nélkül-való városok Izráelben; el-puszтúltak vala, *mondom*, míg-nem én Déborba fel-kelék, míg-nem fel-kelék, *mint* anya Izráelben.

8. *Valamikor az Izráel* új Isteneket választ vala; az ellenség a' kapu előtt vala: még-is sem pais, sem kopják (*c*) nem láttatának negyven ezer Izráelitáknak-is kezekben. (*c*) 1 *Sám.* 13: 19-21.

9. Az én szívem *hajlandó* a' parantsolatoknak Fejedelmeihez, kik vagynak Izráelben: *és azokhoz*, kik szabad akaratjok szerént engedtenek a' nép közzül; azért áldjátok az Urat.

10. Kik ültök szép fejér öszvéreken, kik az ítéletben elől-járók vagytok: és a' kik úton jártok, *ezekről* beszélljetek.

11. Kik a' kúton-való merítésnek idején, az ellenségnek nyilainak zúgásától *félnek vala*; ott beszéllgessenek *ezután* az Úrnak igaz tselekedetiről, és Izráelben az ő falukban lakozóihoz-való igaz tselekedetiről: miólta a' kapukra le-mégyen az Úrnak népe, *beszéllgessen erről.*

12. Kelj-fel, kelj-fel Débora: Serkenj-fel, (*d*) serkenj fel, mondj éneket! Kelj-fel Bárák, és fogva vigyed a' te foglyaidnak fokságát, Abinoámnak fia! (*d*) *Sólt.* 57: 9.

13. Miólta a' *Kanaán' népének* maradékának uraságát adá az *Izráel'* népe között-való nagyságosoknak: Az Úr birodalmat adott nékem az erősseken.

14. Az Efraim' nemzetségéből azok közzül, kiknek határok az Amálekitákig vagyon: a' te néped közzül: a' téged' követő Bénjámin' *nemzetsége* közzül: a' Mákir' *nemzetségéből* a' törvény-tudók: és a' Zebulonnak *nemzetségéből*, a' kiknek méltóságok vagyon a' népnek egybegyüjtésére, hozzám jönek iró-deákomnak levelére.

15. Az Issakár' *nemzetségéből*-való Fejedelmek-is Déborával *egygyeznek*: Mint az Issakár, akképpen Bárák *engedett*, kinek lábainak nyomdokát követte a' küldetett *sereg* a' völgybe: és a' több nemzetségtől el-választatott Rúben' nemzetségéből-való nagy, és serény Fejedelmek.

16. Miért *kívánsz* ülni ama' te kettős terhed között te *Issakár*! mikor hallod az ellenség' seregének zengését? és a' Rúbeniták mellett lakozó, nagy és mély gondolatú Fejedelmek.

17. A' Jordánon túl-való Gileád avagy nyúgodott-é? És a' Dán' *nemzetsége* miért laknék a' hajóknál? Az Aser' *nemzetsége* miért ülne a' tengernek partján, és az ő magas kő-szikláin miért laknék?

18. A' Zebulonnak és Naftalinak népe halálra vetette magát, a' mezőnek magas helyein.

19. El-jöttek a' Királyok, és hartzoltanak: akkor hartzoltanak a' Kanaánnak Királyjai-is Tahanák' tartományában, a' Megiddó vizénél; de tsak egy kis darab ezüstöt sem kaphatának.

20. A' mennyekből (*e*) hartzoltanak *mi mellettünk*: A' tsillagok az ő helyekből hartzoltanak Sisera ellen. (*e*) 2 *Mós.* 14: 14. 1 *Sám.* 7: 10.

21. A' Kison' patakja seprette-el őket, a' Kedúmim' patakja, a' Kison' patakja: Tapodj-meg óh én lelkem minden erőt!

22. Akkor az ő erős vitézinek lovoknak körmeik meg-törődének az ő futások miatt.

23. Átkozzátok a' Mérozt, azt mondja az Úrnak Angyala, szüntelen átkozzátok az ő lakosit; mert nem jöttek segítségére az Úrnak, az Úrnak, *mondom*, segítségére az erősek ellen.

24. Ditsértessék minden aszszonyi állatoknak felette Jáhel, a' Kéneus Hébernek felesége: minden sátorban lakozó aszszonyi-állatoknak felette áldassék.

25. (*f*) Vizet kért vala *Sisera*, tejet adott *Jábel*, a' nagy Urakhoz illendő tsészében adott *nékie* vajnak *tejét*. (*f*) *v.* 4: 19.21.

26. Az ő bal-kezét a' (g) szegre, jobb-kezét pedig a' munkálkodóknak pörölyére nyújtotta, és ütötte Siserát: fejét el-vette, meg sebesítette, és által-verte az ő vak-szemeit. (g) r. 4: 21. 22.

27. Az ő lábai között tekergett, el-esett, feküt: az ő lábai között görbedett meg, ugyan ott el-esett meg-halván.

28. A' Siserának anyja az ablakon néz vala, és tsátsog vala, a' rostélyos ablakon-néz vala, azt mondván: Miért késik az ő szekere megjönni? Miért késnek az ő szekeri' *lovainak* lábaik?

29. Az ő Fő aszszonyi-állati közzül az eszesek felelnek vala; sőt még ő maga-is magát illyen beszédekkel vígasztalja vala:

30. Avagy nem a' nyert prédát osztják-é? Egy avagy két leányzót minden személyre? A' szép tarka öltözeteknek nyereségét Siserának ő magának, a' tarka és tővel varrott nyert öltözeteknek prédáját: Mind két-felől szépen meg-varrott ékességeket az erősseknek nyakoknak meg-ékesítésére.

31. Ekképpen veszszenek-el mind a' te ellenségid Uram! a'kik pedig őtet szeretik, légyenek ollyak, mint a' Nap mikoron fel-támad az ő erejében. És ekképpen meg-nyúgovék a' föld negyven esztendőkig.

VI. RÉSZ.

Gédeon készittetik a' népnek a' Midiánitáktól-való szabadítás-ra

1 Tselekedének pedig gonoszt (a) az Izráel' fiai az Úrnak szemei előtt: és adá őket az Úr a' Midián' kezébe hét esztendőkig. (a) r. 2: 11. 12.

2. Hatalmat vőn azért a' Midián' keze Izráelen: és a Midiántól-való féltekben tsinálák magoknak az Izráel' fiai a' barlangokat, hajlékokat és erősségeket, mellyek vagynak a' hegyekben.

3. Mert mikor vetést-tészen vala az Izráel; felmégyen vala a' Midián, és az Amálek, és a' Napkeletieknek fiai fel-mennek vala ő ellene.

4. Kik táborba szállnak vala ő ellenek, és (b) pusztítják vala a' földnek gyümöltsét mind addig, míg jutnál Gázába; és nem hagynak vala életet Izráelben, sem juhokat, sem ökröket, sem szamarakat. (b) 5 *Mós.* 28: 33.

5. Mert ő-magok, és az ő nyájjok mind felmennek vala, és az ő sátoraik: és mennek vala a' sáskáknak módjokra a' sokaság miatt: sem ő-magoknak, sem tevéiknek nem vala számok: mennek vala, *mondom*, a' földre, hogy el-pusztítának azt.

6. Mikor azért igen meg-nyomorodott vólna az Izráel a' Midiániták miatt; (c) kiáltának az Izráel' fiai az Úrhoz. (c) r. 3: 9. 15.

7. Mikor pedig kiáltottanak vólna az Izráel' fiai az Úrhoz a' Midián miatt:

8. Külde az Úr jövendő-mondó férjfiat az Izráel' fiaihoz, és monda nékiek: Igy szóll az Izráel' Ura Istene: Én hozálak-fel titeket Égyiptomból, és ki-hozálak titeket a' szolgálatnak házából.

9. És ki-mentettelek titeket az Égyiptombélieknek kezekből, és minden nyomorgatóitoknak kezekből, kiket ki-üztem a' ti ortzátok elől, és néktek adtam az ő földöket.

10. És mondék tinéktek: Én vagyok a' ti Uratok Istentek, ne féljétek az Emoréusoknak Isteneiket, kiknek földökben laktok ti: és nem engedétek az én szómnak.

11. El-jöve azután az Úrnak Angyala, és leüle a' tser-fa alatt, melly vala Ofrában, melly vala Joásé, ki az Abiézer' nemzetségéből való vala; Gédeon pedig az ő fia búzát tsépel vala egy kis szérűn, hogy el iktatná a' Midián' ortzája előtt.

12. És meg-jelenék ő-nékie az Úrnak Angyala, és monda nékie: Az Úr veled erős férjfiú!

13. És felele néki Gédeon: Kérlek édes Uram! ha velünk vagyon az Úr, miért talált minket mind e' *nyavalya*? És hol vagynak minden (d) ő tsuda dolgai, mellyeket beszéllettenek minékünk a' mi atyáink, mondván: Avagy nem Égyiptomból hozott-é-fel minket az Úr? Mostan pedig el hagyott minket az Úr, és adott minket a' Midián' kezébe. (d) 5 *Mós.* 6: 20-23. *Sólt.* 11: 1-4.

14. Tekinte pedig ő reája az Úr, és monda: (e) Menj-el ebben a' te erősségedben, és megszabadítod az Izráelt a' Midián' kezéből; Avagy nem küldtelek-é-el tégedet?

(e) 1 *Sám.* 12: 11 *Sid.* 11: 32.

15. És monda néki: Kérlek édes Uram! mimódon szabadítsam-meg az Izráelt? Imé az én atyám egy szegény ember Manasséban, és én leg-kisebb vagyok az én atyam' házában.

16. Akkor monda néki az Úr: mert veled (f) lészek; azért meg-vered a' Midiánt, mint tsak egy férjfiat. (f) 2 *Mós.* 3: 11, 12. *Jós.* 1: 5.

17. Akkor *Gédeon* monda nékie: Kérlek, ha találtam kegyelmet a' te szemeid előtt, adjad jegyét annak, hogy te szóllasz én velem.

18. El-ne menj, (g) kérlek, innen, míg megjövök hozzád, és ki-hozom az én áldozatomat, és le-tészem előtted. Ki monda: Én itt lészek, míg viszsza térendesz. (g) r. 13: 15.

19. Gédeon pedig bé-méne és készíte egy ketske gödölyét, és egy mérték lisztből kovász nélkül-való kenyereket, húst tőn egy kosárba, és a' *húsnak* levét egy fazékba, és ki-vivé annak, a'ki vala a' tser-fa alatt, és bé-mutatá nékie.

20. És

20. És monda néki az Úrnak Angyala: Végyed a' húst, és a' kovász nélkül-való kenyereket, és rakd e' kő-sziklára, és a' *húsnak* levét töltsd-ki reája: és úgy tselekedék.

21. Annakutánna ki-nyújtá az Úrnak Angyala az ő páltzájának végét, melly vala az ő kezében, és illeté a' húst, és a' kovász nélkül-való kenyereket, és tűz (*b*) jöve-ki a' kő sziklából, és megemésztè a' húst, és a' kovász nélkül-való kenyereket; az Úrnak Angyala pedig el-méne az ő szemei elől. (*b*) *v.* 13: 19. 20. 3 *Mós.* 9: 24.

22. Látván pedig Gédeon, hogy az Úrnak Angyala vólna az, monda: Jaj Uram Istenem! mert láttam az Úrnak Angyalát színről színre.

23. Monda pedig az Úr: Békesség tenéked, ne félj; nem halsz-meg!

24. És óltárt építe ott Gédeon az Úrnak, és nevezé azt így: Jehova Sálom, *az-az Békességnek Urát*, melly mind e' máj napig még az Abiézer' fiai' városokban, Ofrában vagyon.

25. Lőn pedig azon éjjel, monda az Úr nékie: Végyed a' te atyádnak öregbik tulkát, és ama' második rendben-való heted-fű tulkot: és rontsd-le a' Baál' (*i*) óltárát, melly a' te atyádé, a' berket-is, melly vagyon a' mellett, vágd-ki.

(*i*) 2 *Kir.* 11: 18. 23: 12-15.

26. És építs óltárt a' te Uradnak Istenednek, ama' *városbor hasonló* kő-sziklának tetején, alkalmatos helyen: és áldozd-meg a' második tulkot, és gyújtsd-meg az áldozatot a' bereknek fáival, mellyet ki-vágsz.

27. Vőn annakokáért Gédeon tíz férjfiakat az ő szolgai közzül, és akképpen tselekedék, a' mint meg-mondotta vala nékie az Úr: És mikor félne az ő attyának háza-népétől, és a' városnak férjfiaitól, hogy nappal ne tselekednék; éjszaka tselekedé.

28. Mikor pedig fel-kőltek vala a' városnak férjfiai reggel; imé le-rontatott vala a' Baál' óltára, és a' berek, melly mellette vala, le-vágattatott vala, és a' második tulok *fel-vitettetett*, *és* meg-áldoztatott vala az építtetett óltáron.

29. És mondának egygyik a' máfiknak: Ki tselekedte ezt? És meg-kérdezék, és meg-keresék, és mondának: Gédeon a' Joás' fia tselekedte ezt.

30. Akkor mondának a' városnak férjfiai Joásnak: Hozd-ki a' te fiadat, hadd haljon-meg; mert el-rontotta a' Baál' óltárát, és le-vágta a' berket, melly vólt mellette.

31. Monda pedig Joás mind azoknak, kik ő mellette állanak vala: Ti perletek-é Baálért? Avagy ti óltalmazzátok-é őtet? Valaki perel ő érette, meg-öletessék reggelig. Ha Isten; (*k*) pereljen ő maga ő vele, hogy el-rontotta az ő óltárát. (*k*) 1 *Kir.* 18: 21-27.

32. És nevezé őtet az' napon Jérubaálnak, mondván: Pereljen ő vele Baál; mert el-rontotta az ő óltárát.

33. Az egész Midián pedig, és az Amálek, és a' Nap-keletieknek fiai egybe gyülének egygyenlőképpen, és által-menvén a' Jordánon tábort járának Jezréel' völgyében.

34. Az Úrnak lelke pedig fel-öltözteté Gédeont, és kürtöle a' kürtel; és egybe-gyülvén az Abiézer' nemzetségi ő utánna menének.

35. És követeket külde az egész Manassé' *nemzetsége* közzé, és egybe-gyüle az-is ő utánna, és követeket külde Aserbe, és Zebulonba, és Naftaliba, és fel-jövének eleikbe.

36. És monda Gédeon az Úrnak: Ha te megszabadítod az én kezem által az Izráelt, a' miképpen szóllottál:

37. Imé én tészek egy fürt gyapjat a' szérűre: ha a' harmat lészen tsak a' gyapjún, és az egész földön lejénd szárasság; hát bizonnyal megtudom, hogy meg-szabadítod az én kezem által az Izráelt, a' mint szóllottál.

38. És úgy lőn; Mert fel-kele másod' *napon* reggel, és meg-szórítá a' gyapjat, és egy tellyes tsésze vizet fatsara-ki a' gyapjúból.

39. Monda annak felette Gédeon az Úrnak: Ne (*l*) gerjedjen a' te haragod én ellenem, és tsak egyszer szóllok, hadd tégyek kísértést, kérlek tsak egyszer a' gyapjú által. Légyen, kérlek, szárazság tsak e' gyapjún, és az egész földön légyen harmat. (*l*) 1 *Mós.* 18: 32.

40. És úgy tselekedék az Úr azon éjjel, és lőn szárazság tsak a' gyapjún, és az egész földön lőn harmat.

VII. RÉSZ.

Gédeon a' több népet el-botsátván, három-század-magával tsuda praktika által rettenti és veri-meg a' Midiánitákat.

1 Fel-kele pedig jó reggel Jérubaál, (ez a' Gédeon) és mi[illegible] a' nép, melly vala véle, és táborba szállának a' Haród kút-fő mellett; a' Midiánnak tábora pedig vala Éjszak felől a' Móre halom körül a' völgyben.

2. És monda az Úr Gédeonnak: Több ez a' nép, melly te veled vagyon, hogy-nem mint annak kezébe adjam a' Midiánt: hogy ne ditsekedjék

kedjék az Izráel én felettem, mondván: Az én kezem szerzett szabadúlást énnékem.

3. Most annakokáért kiáltsd-meg e' népnek hallására, mondván: kitsoda a' félelmes (*a*) és rettegő? Térjen hátra: és mikor reggel lészen, menjen a' Gileád' hegye-felé. És meg-térének a nép közzül huszon-két ezeren, és *tsak* tíz ezeren maradának. (*a*) 5 *Mós.* 20: 8.

4. És monda ismét az Úr Gédeonnak: Még is sok e' nép. Vidd őket a' vízre, és meg-próbálom őket néked ott: és lészen, hogy valamelly-ről azt mondándom tenéked: Ez menjen-el veled; az menjen-el veled: és valakiről azt mondándom néked: Ez ne menjen-el veled; az ne menjen-el.

5. El-vivé azért a' népet a' vízre, és monda az Úr Gédeonnak: Mindent, valaki nyelvével nyal a' vízből, a' mint szokott nyalni az eb; állas félre: és mindent, valaki esik az ő térdeire, hogy igyék vizet.

6. Valának pedig szám szerént, kik kezekkel hányják vala szájokba a' vizet, három száz férjfiak; mind a' több maradéki pedig a' népnek estek vala térdeikre, hogy vizet innának.

7. És monda az Úr *b*) Gédeonnak: E' három-száz férjfiak által, kik nyalták a' *vizet*, meg-szabadítlak titeket, és te kezedbe adom a' Midiánt; Azért mind ez egész meg-*maradott* nép *közzül* ki-ki menjen az ő helyére. (*b*) *Sám.* 14: 6.

8. Mikor annakokáért e' nép eledelt vett vólna kezébe az útra, és kürtjeiket-is *kezekbe vettek vólna*: és a' *több* Izráeliták közzül kit-kit mind el-botsátott vólna az ő hajlékiba; e' három-száz férjfiakat tartá *tsak* meg: A' Midián' tábora pedig tsak alatta vala a' völgyben.

9. Lőn pedig azon éjjel, monda nékie az Úr: Kelj-fel, menj-alá a' táborba; mert kezedbe adtam azt tenéked.

10. Ha pedig félsz alá-menni; menj-alá te, és Púra, a' te inasod a' táborba.

11. És hallgasd-meg, mit beszéllnek, hogy annakutánna meg-erősödjenek a' te kezeid, és menj-alá a' tábor ellen. Alá-méne annakokáért ő, és Púra, az ő inasa, a' fegyveres *vitézek*nek szélibe, kik valának a' táborban.

12. A' Midián pedig, és az Amálek, és a' Napkeletieknek fiai széllel feküsznek vala a' völgyben, mint a' sáskák (*c*) a' sokaságnak miatta; és tevéiknek nem vala számok, miképpen a' fövénynek, melly vagyon a' tengernek partján, a' sokaság miatt (*c*) *r.* 6: 5.

13. Oda juta Gédeon, és ímé egy beszélli vala álmát az ő felebarátjának, és ezt mondja vala: Imé álmot álmodtam; Mert ímé egy sült árpa-kenyérnek pogátsája le-botsátá magát a' Midiánnak táborára, és szálla minden sátorra, és meg-rontja vala azt annyira, hogy le-esnének, és fel-fordítja vala azt; és illyen módon minden sátor le-omol vala.

14. Kinek felele az ő felebarátja, és monda: Nem egyéb az, hanem a' Gédeonnak, a' Joás' fiának az Izráelből-való férjfiúnak fegyvere: kezébe adta az Isten a' Midiánt, és ez egész tábort.

15. Lőn pedig, mikor hallotta vólna Gédeon az álomnak meg-beszéllését, és annak magyarázatját; meg-hajtá magát *tiszteltvén az Istent*, és viszsza tére az Izráel' táborába, és monda: Keljetek-fel; mert kezetekbe (*d*) adta tinéktek az Úr a' Midián' táborát. (*d*) *Ésa.* 9: 4, 5.

16. El-osztá annakokáért a' három száz férjfiakat három részre, és mindenik' kezébe egy-egy kürtöt ada, és üres edényeket, és égő szövétneket az edényekbe.

17. És monda nékiek: Én reám vígyázzatok, és úgy tselekedjetek. Mert ímé bé-megyek a' tábornak szélibe, és akkor, a' mint én tselekeszem; úgy tselekedjetek.

18. Mert én kürtölök a' kürtel, és mind azok, kik *léfznek* én velem; akkor ti is kürtöljetek az egész tábornak környülötte, és azt mondjátok: Az Úré és Gédeoné!

19. Bé méne annakokáért Gédeon, és a' száz férjfiak, kik valának ő véle, a' tábornak szélibe, a' középső tik-szónak elein, (és amazok tsak akkor rendelnek vala másod' rendbéli őrzőket) és kürtölének a' kürtökkel, és öszve-törék az üres edényeket, melyek kezekben valának.

20. És kürtölének a' három seregek a' kürtökkel, mikor öszve-törték vólna az edényeket, és tartják vala bal-kezekkel a' lámpásokat, jobb-kezekkel pedig a kürtöket, hogy kürtölnének: és fel-kiáltának: Az Úrnak és Gédeonnak fegyverre!

21. És állanak vala minduyáján, ki-ki mind helyén a' tábor körül, és széllel-futván *mind* az egész tábor, kiáltnak vala, és szaladnak vala.

22. Mikor azért kürtölnének viszontag a' három-százak a' kürtökkel; fordítá az Úr ki-nek-kinek fegyverét az ő felebarátja ellen, és *mind* az egész tábor ellen: El-futa annakokáért a' tábor mind Beth-sittaig Sererán által Abelméholának határáig, melly vagyon Tabbáth mellett.

23. Öszve-gyülének pedig az Izráel' férjfiai Naftaliból,

taliból, és Aſerből, és a' Manaſsé' egéſz *nemzetségéből*, és üzék a' Midiánt.

24. És követeket külde Gédeon az Efraimnak minden hegyére, mondván: Menjetek-alá a' Midiánnak eleibe, és foglaljátok-el ő előttök a' vizeket Beth-baráig és a' Jordánig. Öſzve-gyülének annakokáért az Efraimnak minden férjfiai, és meg-állák a' vizeket, mint (*e*) Beth-baráig és a' Jordánig. (*e*) *Ján.* 1: 28.

25. És (*b*) meg-fogák két Fejedelmit Midiánnak, Orebet (*f*) és Zéebet, és meg-ölék Orebet az Oreb' kő-ſziklájáu: és Zéebet meg-olék a' Zéeb' ſajtójában, és üzék Midiánt. Az Orebnek pedig és Zéebnek fejeket vivék Gédeonnak túl a' Jordánon. (*f*) *Sólt.* 83: 12. *Esa.* 10: 26.

VIII. RÉSZ.

Gédeonnak külömbö külömbb-féle dolgai.

1 Mondának pedig az Efraimnak férjfiai ő-néki: (*a*) Miért tselekedted ezt mivelünk, hogy el-nem hivtál minket, mikor a' Midián ellen-való hadakozásra indúltál? És feddőzének ő-véle erősen. (*a*) *r.* 12: 1.

2. Kinek felele: Mit tselekedtem ollyan dolgot, a' minémüt ti? Nem jobb-é Efraimnak ſzőlő-mezgerlése az Abiézer' ſzüretinél?

3. A' ti kezetekbe adta az Iſten Midiánnak Fejedelmeit (*b*) Orebet és Zéebet; és mit tselekedhettem ollyant, mint ti? Akkor meg-tsendesedék az ő meg-haragudt lelkek, mikor e' beſzédet mondotta vólna. (*b*) *r.* 7: 24. 25.

4. Juta annakokáért Gédeon a' Jordánra, hogy által-menne, ő, és a' három ſzáz férjfiak, kik ő-véle valának, meg-fáradván és üzvén az ellenséget.

5. És monda a' Sukkót' férjfiainak: Adjatok, kérlek, *valami* darab kenyereket e' népnek, melly vagyon nyomomban; mert meg-fáradtak: én pedig üzöm Zébát, Sálmunáht, Midiánnak Királyjait.

6. És mondának a' Sukkót' Fejedelmei: A' Zébának, és Sálmunáhnak győzedelme (*c*) kezedben vagyon-é immár, hogy kenyeret adnánk a' te ſeregednek? (*c*) 1 *Sám.* 25: 5. 8.

7. És monda Gédeon: Annakokáért, mikor kezembe adándja az Úr Zébát és Sálmunáht; akkor meg-tséplem a' ti teſteteket a' puſztának töviſſeivel és bogáts-kóróival.

8. És fel-menvén onnan (*d*) Pénuelbe, haſonlatosképpen ſzólla azoknak-is: és felelének néki a' Pénuel' polgári úgy, a' mint feleltek vala a' Sukkót' férjfiai. (*d*) *Kir.* 12: 25.

9. És monda a' Pénuel' polgárinak-is: Mikor békeſségben haza-téréndek, le-rontom ezt a' tornyot.

10. Zéba pediglen és Sálmunah Karkorban valának, az ő ſeregeikkel egyetembe közel tizen-öt ezeren, mind a' kik meg-maradtanak vala a' Nap-keletieknek egéſz táborokból; a' kik pedig el-húllottanak vala, *valának* ſzáz húſz ezeren fegyver-vonó férjfiak.

11. És fel-menvén Gédeon a' ſátorokban lakozóknak útokon, Nobáchnak és Jogbehának Nap-kelet felől-való réſzében, meg-veré azt a' (*e*) tábort; az a' tábor pedig nagy bátorságban vala. (*e*) *Hós.* 10: 14.

12. Mikor pedig futnának Zéba és Sálmunah; üzi vala őket: és (*f*) meg-fogá Midiánnak azt a' két Királyjait, Zébát és Sálmunáht: és mind az egéſz tábort el-rettenté. (*f*) *Sólt.* 83: 12.

13. És meg-téré Gédeon, a' Joás' fia a' hartzról Nap' fel-jötte előtt.

14. És meg-fóga egy gyermeket a' Sukkót' férjfiai közzül, és meg-kérdé ötet; ki meg-írá ő-néki a' Sukkótnak Fejedelmit, és Véneit, hetven-hét férjfiakat.

15. Mikor azért jutott vólna a' Sukkót' férjfiaihoz, monda: Imhol Zéba és Sálmunah, kiket ſzememre hányátok nékem, mondván: Avagy a' Zébának és Sálmunáhnak kezei te kezedben vagynak-é, hogy azt kívánod, hogy a' te meg-fáradt férjfiaidnak kenyeret adjunk?

16. El-vivé annakokáért a' városnak Véneit, és a' puſztának töviſseit, és bogáts-kóróit vévén; meg-tanítá azokkal a' Sukkótnak férjfiait.

17. Azután a' Pénuel' tornyát le-rontá, és meg-ölé a' városnak férjfiait.

18. És monda Zébának és Sálmunáhnak: Mitsodások valának azok a' férjfiak, kiket meg-ölétek a' Thábor' hegyén? Azok felelének: Mint te, ollyanok vóltanak azok-is, mint egy-egy Király-fiak ábrázatjok ſzerént.

19. És monda: Atyámfiai *valának* nékem, az én anyámnak fiai valának: Él az Úr, ha elevenen meg-tartottátok vólna őket; meg nem ölnélek titeket!

20. Monda annakokáért Jéthernek, az ő elsőſzülöttének: Kelj-fel, öld meg őket: de nem méré ki-vonni a' gyermek az ő kardját; mert fél vala, mivel-hogy gyermek vala.

21. És mondának Zéba és Sálmunah: Kelj-fel te, és ölj-meg minket; mert minémü a' férjfiú, ollyan az ő erősége: Annakokáért fel-kelvén Gédeon meg-ölé Zébát és Sálmunáht, és el-vivé az ő tevéiknek nyakokban-való ékeſségeket.

22. És

22. És mondának az Izráel' fiai Gédeonnak: Uralkodjál mi rajtunk te, és a' te fiad, és a' te fiadnak fiai; mert meg-szabadítottál minket a' Midián' kezéből.

23. Gédeon pedig felele nékiek: Nem uralkodom én ti rajtatok, sem az én fiam nem uralkodik ti rajtatok; *hanem* (*g*) az Úr uralkodik ti rajtatok. (*g*) 1 *Sám.* 8: 7. 10: 19.

24. Monda annak-felette nékiek Gédeon: Kívánok ti tőletek egy kívánságot, hogy adjátok énnékem ki-ki az ő nyeresége között-való fülön-függőt; mert arany fülön-függői valának azoknak, mivelhogy Ismáeliták valának.

25. És mondának: örömeſt néked adjuk. És ruhát terítvén-le, ki-ki az ő nyeresége közöttvaló fülön-függő *ékeſségét* oda hányá.

26. Vala pedig nehézségek az arany fülönfüggőknek, mellyeket kívánt vala, ezer és hét ſzáz aranyokat nyomó, *arany* ékeſségek nélkül, függők nélkül, és bárſony ruhák nélkül, mellyek valának Midiánnak Királyjain, és arany láncz nélkül, mellyek valának az ő tevéiknek nyakokban.

27. És csinála abból Gédeon (*h*) Efódot, és helyhezteté azt az ő városába Ofrába, és fertelmeskedék ott az egéſz Izráel az ő hólta után: és lőn Gédeonnak magának, és háza-népének (*i*) botránkozásra. (*h*) *v.* 17: 5. (*i*) 2 *Mós.* 23: 33.

28. Meg-alázták azért Midián az Izráel' fiai, előtt, és annakutánna fel sem emelték az ő fejeket; és nyúgovék a' föld negyven (*k*) eſztendőkig Gédeonnak idejében. (*k*) *v.* 5: 31. 6: 32.

29. És el-méne Jérubaál, a' Joás' fia, és lőn otthon házánál.

30. Gédeonnak pedig vóltanak (*l*) hetven fiai, kik ki-jöttenek vala az ő ágyékából; mert sok feleségei vóltanak ő-néki. (*l*) 2 *Kir.* 10: 1.

31. Az ő háló-társa pedig, ki vala Sikemben, ſzült vala néki az-is egy fiát, és nevezé őtet Abiméleknek.

32. Meg-hala pedig Gédeon, a' Joás' fia (*m*) jó vénüségben, és el-temetteték a' Joásnak, az ő attyának koporsójába Ofrában, melly az Abiézeréusoké vala. (*m*) 1 *Mós.* 25: 8

33. Lőn pedig, hogy mikor meg-hólt vólna Gédeon, viſzſza-térének az Izráel' fiai, és fertelmeskedének a' Baálim után, és tarták magoknak a' Baál-beritet Isten gyanánt.

34. És meg nem emlékezének többé az Izráel' fiai az ő Urokról Istenekről, ki meg-ſzabadította vala őket minden ellenségeiknek kezeikből, kik valának körös-körül.

35. És nem tselekedének irgalmaſságot a' Jérubaál Gédeon' házával mind a' jók ſzerént, mellyeket tett vala az Izráellel.

IX. RÉSZ.

Abimélek, Gédeon' fia, meg-öli minden attyafiait, Jóthámon kívül.

1 Mert mikor Abimélek a' Jerubaál' fia, Sikembe menvén az ő annyának attyafiaihoz, ſzóllott vólna azoknak, és az ő annya' attyának házának egéſz háza-népének, mondván:

2. Szólljatok, kérlek, Sikemben lakó minden férjfiaknak hallásokra! mellyik jobb tinéktek: hogy uralkodjanak ti rajtatok a' hetven férjfiak, a' Jérubaálnak minden fiai, avagy hogy uralkodjék ti rajtatok egy férjfiú? Meg-emlékezzetek pedig róla, hogy én (*a*) ti tsontotok, és teſtetek vagyok. (*a*) 1 *Mós.* 2 23. 29: 14.

3. És ſzóllának az ő annya' attyafiai Sikemben lakozó minden férjfiaknak halláſokra mind e beſzédekkel: és hajla az ő ſzívek Abimélek után; mert ezt mondák: Mi atyánkfia!

4. És adának ő-néki hetven ezüſt pénzeket a' Baál-beritnek házából, és azokkal fogada Abimélek henyélő és vándorló férjfiakat, kik járnának ő utánna.

5. És méne az ő attyának házához Ofrába, és meg-ölé az ő *vér ſzerént-való* attyafiait, Jérubaálnak fiait, a' hetven férjfiakat egy kövön; megmarada pedig Jóthám, Jérubaálnak leg-kiſsebb fia, mert el rejtette vala magát.

6. Ösze-gyüjték pedig magokat Sikemnek minden férjfiai, és Millónak egéſz háza, és elmenének, és Királyjá' tévék Abiméleket a' (*b*) *Jósuétól fel-emeltetett* oſzlopok' mezején, melly vala Sikemben. (*b*) *Jós.* 24: 26.

7. Melly dolgot mikor meg-mondottak vólna Jóthámnak; el-méne, és meg-álla a' Gérizim hegynek tetején, és nagy fel-ſzóval kiálta, és monda nékiek: Halljátok-meg az én beſzédemet Sikemnek férjfiai: úgy hallgaſson-meg titeket az Isten!

8. El-menvén egyſzer a' fák, hogy válaſztanának Királyt ő magoknak, mondának az olajfának: Uralkodjál mi rajtunk!

9. Kiknek felele az olaj-fa: El-hagyjam-é én az én kövérségemet, mellyel tiſztelnek Istenéket, és embereket, és el-menjek, hogy uralkodjam a' fákon?

10. Mondának továbbá a' fák a' fige-fának: Jer-el te, *és* uralkodjál rajtunk!

11. Kiknek felele a' fige-fa: El-hagyjam-é az én édeſségemet, és az én jó gyümöltsömet, hogy el-menjek, és uralkodjam a' fákon?

12. Mon-

12. Mondának annakfelette a' fák a' szőlőtőnek: Jer el te, uralkodjál rajtunk!

13. Kiknek felele a' szőlő-tő: El-hagyjam é az én musztomat, melly meg-vídámítja az Istenket, és az (*c*) embereket; és el menjek, hogy uralkodjam a' fákon? (*c*) *Sólt.* 104: 15.

14. Mondának végezetre minden fák a' galagonya-tövisnek: Jer-el te, uralkodjál rajtunk!

15. Kiknek felele a' galagonya: Ha igazán Királyjá kentek ti engemet ti rajtatok; jövetek-el, nyúgodjatok az én árnyékomban: hogyha nem; jöjjön tüz ki a' galagonyából, és égesse-meg a' Libánonnak tzédrusit.

16. Hasonlóképpen mostan ha igazán és híven tselekedtétek, hogy Királyjá választottátok Abiméleket: és ha jól tselekedtetek Jérubaállal, és az ő házával, és annakfelette az ő kezeinek érdeme szerént tselekedtetek ő-véle.

17. (Mert hadakozott az én atyám ti érettetek, és az ő életével semmit nem gondolván, kimente titeket a' Midiánnak kezéből.

18. Ti pedig fel-támadtatok az én atyámnak háza ellen mostan, és meg-öltétek az ő fiait, hetven férjfiakat, egy kövön; és Királyjá tettétek Abiméleket, az ő szolgáló-leányának fiát, a' Sikem' férjfiain; mert atyátokfia.)

19. Ha, *mondom*, igazán és híven tselekedtetek Jérubaállal, és az ő házával ma; örüljetek Abiméleknek, és ő is örüljön tinéktek.

20. Hogy-ha nem; jöjjön tüz ki Abiméleknből, és emészsze-meg (*d*) a' Sikem' férjfiait, és a' Milló' házát, és jöjjön tüz ki a' Sikem' férjfiaiból és a' Milló' házából, és emészsze-meg Abiméleket. (*d*) *r.* 8 35. 45-57.

21. És el-futa Jóthám, el-futa, *mondom*, és el-méne Beérbe, és ott lőn az Abiméleknek az ő báttyának ortzája előtt.

22. Uralkodék pedig Abiméleh Izráelen három esztendőkig.

23. Botsátá pedig az Isten Abiméleh' és a' Sikem' ferjfiai közzé gonosz lelket, és vétkezének a' Sikem' férjfiai Abiméleh ellen.

24. Hogy elől-jőne a' Jérubaálnak hetven fiain tett boszszúság, *az-az*, hogy meg-büntettetnék Abiméleh az ő attyafiainak vérekért, ki meg-ölte vala azokat; és Sikemnek férjfiai-is *meg-büntettetnének*, kik meg-erősítették vala az ő kezeit, hogy meg-ölné az ő attyafiait.

25. És vetének ő-nékie leſt a' Sikem' férjfiai a' hegyeknek tetején, és meg-fosztnak vala mindent, a' ki mellőlök el mégyen vala az úton; melly dolgot meg-mondának Abiméleknek.

26. Annakfelette el-jövén Gahal az Ebednek fia, és az ő attyafiai, mikor mentek vólna Sikembe, hivének néki a' Sikem' férjfiai.

27. Annyira, hogy ki-menvén a' mezőbe *bátorsággal* szedének az ő szőlőjöket, és azt nyomnák, és örülnének: és bé-mennének az ő Isteneknek házába, és ennének, innának, és szidalmaznák Abiméleket.

28. Monda pedig Gahal, az Ebed' fia: Kitsoda az Abiméleh, es mitsoda a' Sikem, hogy szolgáljunk néki? Nem-de nem Jérubaál fia-é? Avagy *kitsoda* Zébul, az ő Fejedelme? Szolgáljatok inkább Sikem' Fejedelmének a' Hámornak polgárival: miért szolgálnánk mi ennek?

29. És vajha e' nép én birodalmomban vólna, hogy meg-ölném Abiméleket! És monda Abiméleh felől: öregbítsd-meg a' te seregedet, és jöjj ki!

30. Hallván pedig Zébul a' városnak Fejedelme, Gahalnak az Ebed' fiának beszédit, megharagúvék felette igen.

31. És külde követeket Abiméleknek Thórma városba, mondván: Imé Gahal az Ebed' fia, és az ő attyafiai Sikembe jöttenek, kik a' várossal egygyütt ellened akarnak támadni.

32. Mostan annakokáért kélj-fel éjtszaka te, és a' nép, melly veled vagyon, és leselkedjél a' mezőben.

33. És jó reggel Nap-keletkor fel-kelvén, indúlj reá a' városra: és mikor ő, és az ő népe ki-mégyen te reád; tselekedjél ő véle a' szerént, a' mint akarod.

34. Fel-kele azért Abiméleh és minden nép, ki vala ő véle, éjtszaka, és leselkedének a' Sikembéliek ellen, négy les helyeken.

35. És ki-jöve Gahal Ebednek fia, és meg-álla a' város' kapujának bé-menetelében; mert immár fel-kőlt vala Abiméleh, és a' nép, ki véle vala, a' lesekből.

36. Látván pedig Gahal a' népet, monda Zébulnak: Imé nép jő-alá a' hegyeknek tetejéről! kinek felele Zébul: A' hegyeknek árnyekát látod, mint embereket.

37. Akkor ismét szóllván Gahal monda: Imé nép jő-alá a' hegyek' tetejéről! Mert egy sereg jő vala a' Mehónenim' mezejének útán.

38. Monda pedig ő-néki Zébul: Hol vagyon mostan a' te szád, mellyel ezt mondod vala: Kitsoda az Abiméleh, hogy szolgáljunk néki? Avagy nem az a' nép-é ez, a' kit meg-útáltál? Menj-ki, kérlek, most, és hadakozzál ellene.

39. És

39. És ki-méne Gahal a' Sikem' férjfiai előtt, és vívá Abimélek ellen.

40. De meg-üzé őtet Abimélek, minekutánna kezdett vólna futni az ő ortzája előtt; és sokan el-hullának sebesek a' kapunak bé-menetéléig.

41. Marada pedig Abimélek Árumában: és ki-üzé Zébul Gahált, és az ő attyafiait, hogy ne maradna Sikemben.

42. Másod' napon-is ki-méne a' nép a' mezőkre, és meg-mondák Abiméleknek.

43. El-vivé annakokáért a' népet, és el-olsztá őket három réfzekre, és leseket hánya a' mezőben; és mikor látta vólna, hogy nép jő-ki a' városból, fel-támada ellenek, és meg-veré őket.

44. Mert Abimélek, és az ő véle-való fereg, nagy ferénységgel a' város' kapuját oftromlják vala: A' más két feregek pedig fzabadon tselekedvén mind azok ellen, kik valának a' mezőben; meg-verék őket.

45. Abimélek továbbá vívá a' várost mind az egéfz nap, és meg-vévé azt, és a' népet, melly benne vala, meg-ölé; és el-rontá a' várost, és fóval bé-hinté.

46. Hallván pedig ezt a' Sikem' tornyának férjfiai; az erősségbe (e) menének, a' Berit Isten' házába. (e) r. 8: 33. v. 4, 27.

47. Meg-mondák pedig Abiméleknek, hogy ott gyültenek vólna öfzve a' Sikem' tornyának minden férfiai.

48. És fel-méne Abimélek a' Sálmon' hegyére, ő-maga, és az egéfz nép, melly vala ő véle: és vőn Abimélek fejfzéket kezébe, és vága fáknak ágait, mellyeket fel-fzede, és vállára raka: és monda a' népnek, melly ő-véle vala: Mit tselekedém, látátok; fiefetek, tselekedjetek ti-is úgy, mint én.

49. Vága annakokáért az egéfz nép-is ki-ki magának ágakat, és utánna menének Abiméleknek, és le-rakák a' vár környül, és meg-gyújták tűzzel a' várat ő reájok; és meg-halának a' Sikem' tornyának minden férjfiai, közel ezer férjfiak és aszonyi-állatok.

50. El-méne továbbá Abimélek Thébesbe; és táborba fzálla Thébes ellen, és meg-vevé azt.

51. Vala pedig egy erős torony a' város' közepiben, és oda fzaladának minden férjfiak és aszszony-népek, és a' városnak minden lakofi: és bé-zárlák magokra, és a' toronynak padlására menének-fel.

52. Méne pedig Abimélek mind a' toronyig, és vívá azt: és közelíte mind a' torony' ajtajáig, hogy meg-égetné azt tűzzel.

53. Akkor alá-hajíta (f) egy aszszony-ember egy malom-kő darabot Abiméleknek fejére, és be-töré néki az agya' kaponyáját.

(f) 2 Sám. 11: 21.

54. Ki mindjáráft oda híván az ő fegyverhordozó apródját, monda néki: Vond-ki a' te fegyveredet, és ölj-meg engemet; hogy ne mondják én felőlem: aszszony-ember ölte-meg őtet! Által-üté azért őtet az ő apródja, és meghala.

55. Látván annakokáért az Izráel' férjfiai, hogy meg-hólt vólna Abimélek; el-méne ki-ki az ő helyére.

56. Igy meg-fizété az Isten a' gonoszt Abiméleknek, mellyet tselekedett vala az ő attyával, meg-ölvén az ő hetven attyafiait.

57. Annakfelette minden (g) gonoszt viszszaada a' Sikem' férjfiainak fejekre az Isten; és megtellyesedék ő rajtok a' Jóthám' átka, ki Jérubaál' fia vala. (g) r. 1: 7. v. 20, 24.

X. RÉSZ.

Az Izráel. Thóla' és Iáir' hóltok után bálvány-imádásba, 's azért ellenség' kezébe esik.

1 Támada pedig Abimélek után az Izráelnek meg-szabadítására Thóla, Pua' fia, ki Dódónak fia vala, Isakár' nemzetségéből-való; ő pedig lakák vala Sámirban, Efraimnak hegyén.

2. És ítélé Izráelt huízon-három esztendőkig, és meg-hala, és el-temetteték Sámirban.

3. Azután támada (a) Jáir, ki a' Gileád' nemzetségéből-való vala, és ítélé Izráelt huszon-két esztendőkig. (a) 4 Mós. 32: 41.

4. Voltanak pedig ő-néki harmintz fiai, kiknyargalnak vala harmintz szamár tsikókon: kiknek harmintz városaik valának, mellyeket hívnak vala Jáir' faluinak mind e' mai napig, mellyek vagynak Gileádnak földében.

5. Meg-hala pedig Jáir, és el-temetteték Kámonban.

6. Ismét pedig az Izráel' fiai gonoszt tselekedének az Úrnak szemei előtt, és szolgálának a' Baálmnak, és Astarótnak, és a' Siria', és Sidon', és Moáb' Isteneinek, és az Ammon' fiai' Isteneinek, végezetre a' Filistéusok' Isteneinek; és elhagyák az Urat, és nem szolgálának nékie.

7. Annakokáért fel-gerjede az Úrnak haragja Izráel ellen, és a' Filistéusoknak kezekbe adá őket, és az Ammon' fiainak kezekbe.

8. Kik meg-ronták, és öszve-törék az Izráel' fiait mind addig az esztendőkig, *tudni-illik* tizen-

nyóltz

nyóltz esztendőkig, minden fiait Izráelnek, kik valának túl a' Jordánon, az Emoréusoknak földökben, melly vagyon Gileádban.

9. És által-menének az Ammon' fiai a' Jordánon, hogy hadakoznának Júdával, és Bénjáminnal, és Efraimnak házával, és igen meg-szoronga tattaték az Izráel.

10. És kiáltának az Izráel' fiai az Úrhoz, mondván: Vétkeztünk tenéked; mert el-hagytuk a' mi Istenünket, és szolgáltunk a' Baálimnak.

11. Monda pedig az Úr az Izráel' fiainak: Nem-de az Égyiptombéliektől, az Emoréustól, és Ammon' fiaitól, és a' Filistéusoktól:

12. Továbbá a' Sidonbéliektől, és az Amálektől, és a' Maonitáktól, kik meg-nyomorítottanak vala titeket, mikor én hozzám kiáltottatok volna; nem szabadítálak-é meg-titeket az ő kezekből?

13. Ti pedig el-hagyátok engemet, és idegen Isteneknek szolgálátok: annakokáért nem szabadítlak-meg titeket ezután többé.

14. Menjetek-el, és kiáltsatok azokhoz az Istenekhez, kiket választo ttatok; azok szabadítsanak-meg a' ti nyomorúságtoknak idején.

15. Felelének pedig az Izráel' fiai az Úrnak: Vétkeztünk, tselekedjél te úgy mi velünk, a' mint jónak tettszik a' te szemeid előtt; csak szabadíts-meg, kérünk tégedet e' mai napon!

16. És ki-hányák (b) az idegen Isteneket ő közzülök, és szolgálának az Úrnak: És illyen módon szálla-meg az *Isten'* haragja az Izráeliták' nyomorúságáért. (b) 1*Sám.*7:3. 1*Mós.* 35:2.4.

17. Öszve-gyülének pedig az Ammon' fiai, és táborba szállának Gileádba: öszve-gyülének az Izráel' fiai-is, és táborba szállának Mispába.

18. És mondának a' Gileádnak népe, és Fejedelmei egygyik a' másiknak: Kitsoda az, a' ki hadakozni kezd az Ammon' fiai ellen? Az légyen Hadnagy a' Gileádnak minden lakói között.

XI. RÉSZ.

Jefte' haza hivattatása, Fejedelemmé tétettetése, és fogadás tétele.

1 Jefte (a) pedig, ki Gileádból-való vala, hatalmas vala erővel, és egy parázna aszszonynak fia vala, és Gileád nemzette vala Jeftét.

(a) *Sid.* 11: 32.

2. Szüle pedig az ő felesége-is Gileádnak fiakat: és fel-nevekedének az ő feleségének fiai, és ki üzék Jeftét, és mondának nékie: Nem vészesz örökséget a' mi atyánknak házában; mert külömb aszszonyi-állatnak fia vagy.

3. El-futa annakokáért Jefte az ő attyafiainak orczájok előtt, és lakék Tób' földében; és gyülekezének Jeftéhez (b) vándorló férjfiak, és kimenének ő véle. (b) 1*Sám.* 22:2. *v.* 9:4.

4. Lőn pedig egynéhány napok után, hadakozának az Ammon' fiai Izráel ellen.

5. Mikor pedig kezdették vólna őket oszromlani az Ammon' fiai; el-menének a' Gileádnak Vénei, hogy viszsza-hoznák Jeftét a' Tób' földéből.

6. És mondának Jeftének: Jer-el, és légy Fejedelmünk minékünk, hogy hadakozzunk az Ammon' fiai ellen.

7. Felele Jefte a' Gileád' Véneinek: Avagy nem (c) meg gyülölétek-é engemet, és ki-üzétek engem' az én atyámnak házából? Miért jöttetek azért most én hozzám a' ti nyomorúságtoknak idején? (c) 1. *Mós.* 26:26,27.

8. És mondának a' Gileádnak Vénei Jeftének: Azért tértünk most te hozzád, hogy el-jöjj mi velünk, és hadakozzál az Ammon' fiai ellen, és légy nékünk Hadnagyunk, mind a' Gileád' lakosinak.

9. Felele Jefte a' Gileád' Véneinek: Ha viszsza viszsztek engemet, hogy hadakozzam az Ammon' fiai ellen, és kezembe adándja őket az Úr énnékem: Hadnagyotok (d) lészek-é én tinéktek? (d) *v.* 10:18.

10. Akkor mondának a' Gileád' Vénei Jeftének: Az Úr légyen köztünk ítélő, ha a' te beszéded szerént nem tselekeszünk.

11. El-méne azért Jefte a' Gileád' Véneivel, és választá a' nép őtet magának Hadnagyúl, és Fejedelmül: És meg-mondá Jefte minden ő beszédit az Úr előtt Mispában.

12. Külde azokáért Jefte követeket az Ammon' fiainak Királyjához, kik *ezt* mondának: Mi dolgom vagyon nékem te veled, hogy előmbe jöttél, hogy hadakozzál az én földem ellen?

13. És monda az Ammon' fiainak Királyja a' Jefte' követeinek: Mert el-foglalá Izráel' az én földemet, mikor fel-jöve Égyiptomból (e) Arnontól fogva Jabbókig és a' Jordánig; mostan annakokáért add meg azokat békességgel.

(e) 4*Mós.* 21:24.

14. Ismét külde pedig Jefte követeket az Ammon' fiainak Királyjához.

15. És monda nékie: Ezt mondá Jefte: Nem vette-el Izráel' a' (f) Moáb' földét, sem pedig az Ammon' fiainak földöket.

(f) 4.*Mós.* 21:13. 5*Mós.* 2:9, 19.

16. Hanem, mikor fel-jönnének Égyiptomból; el-járá Izráel' a' pusztát mind a' veres tengerig, és juta Kádesbe.

17. És külde követeket Izráel Edomnak Királyjához,

jához, mondván: (g) Hadd menjek által, kérlek, tégedet, a' te földeden. És nem hallá meg az Edom' Királyja; külde a' Moáb' Királyjához-is követeket, és nem akará: Meg-marada annakokáért Izráel' Kádesben. (g) 4 *Mós.* 20: 17.

18. És mikor menne a puſztán; meg-kerülé Edom' földét és Moáb' földét, és juta Nap kelet felől a' Moáb' földére, és táborl járának Arnon mellett, és bé-nem menének a' Moáb' határába; mert az Arnon, határa Moábnak.

19. Külde azért követeket Izráel' Sihonhoz, az Emoréusoknak Királyjához, Hesbonnak Királyjához, és monda néki Izráel: (*h*) Hadd menjünk által, kérlek tégedet, a' te földeden, az én helyemig. (*h*) 4 *Mós.* 21: 22.

20. És nem hün Sihon Izráelnek, hogy által-menne az ő határán; hanem öſzve-gyüjté Sihon minden népét: és táborba ſzállának Jahásban, és hadakozék az Izráel ellen.

21. Adá pedig az Izráelnek Ura Iſtene Sihont, és minden népét Izráelnek kezébe, és megverék őket, és bírá Izráel minden földét az Emoréusnak, annak a' földnek lakójának.

22. Bírák annakfelette minden határát az Emoréusnak 'Arnontól fogva Jabbókig, és a' puſztától fogva a' Jordánig.

23. Moſtan annakokáért az Izráelnek Ura Iſtene üzé-ki az Emoréust, az ő népének, az Izráelnek ortzája elől, és te bírnád-é azt?

24. Nem-de a' mit bírnod adott tenéked Kémós a' te Iſtened, nem azt bírod-é? Azonképpen valakit ki-üzött a' mi Urunk Iſtenünk a' mi ortzánk elől; mi-is annak örökségét bírjuk.

25. És moſt, vallyon ſokkal jobb vagy-é te (*i*) Bálaknál, Sippor' fiánál, a' Moáb' Királyjánál? Avagy versengett-é az Izráellel? Avagy hadakozott-é valaha mi ellenünk? (*i*) 4 *Mós.* 22: 2.

26. Mikor laknék Izráel Hesbonban, és az ő fa'uiban, és Aróerben, és az ő falmiban, és minden városokban, mellyek vagynak Arnonnak határi mellett, három ſzáz eſztendőkig: miért nem ſzabadítottátok-meg az' időben azokat?

27. Én pedig nem vétettem te ellened, és te gonoſzúl téſzeſz én velem, hadakozván én ellenem: Tégyen ítéletet az Úr, bíró lévén ma, az Izráel' fiai között, és az Ammon' fiai között.

28. És nem engede az Ammon' fiainak Királyja a' Jefte' beſzédeinek, mikor küldött vólna ő hozzá.

29. Lőn pedig Jeftén az Úrnak lelke, és által-méne Gileádon és Manaſsén; és onnan által-méne Mispe-Gileádon, és Mispe-Gileádból által-méne az Ammon' fiaira.

30. És fogadáſt tőn Jefte az Úrnak, és monda: Ha mindeneſtől kezembe adod az Ammon' fiait;

31. Valami ki-jövénd az én házamnak ajtaján énnékem előmbe, mikor haza téréndek békével; az Uré léſzen, és meg-áldozomazt égő áldozatúl.

32. Által-méne annakokáért Jefte az Ammon' fiaihoz, hogy hadakoznék azok ellen; és kezébe adá néki azokat az Úr.

33. És meg-veré őket Aróertől fogva mind addig, míg mennél Minnitbe a' húſz városokba, és Abélig, melly ſzőlő-hegy vala nagy vér-ontáſsal. És meg-aláztatának az Ammon' fiai az Izráel' fiainak előttök.

34. Mikoron pedig menne Jefte Mispába az ő házához; imé az ő leánya ki-jöve eleibe (*k*) dobokkal, és ſeregekkel: és csak egygyetlen egygye vala az; mert nem vala ő-néki magától más fia, vagy leánya. (*k*) 1 *Sám.* 18: 6. 7.

35. Lőn pedig, hogy mikor látta vólna őtet; meg-ſzaggatá az ő ruháit, és monda: Ah, ah ſzerelmes leányom! igen meg-alázál, és meg-háborítál engemet! Mert én fogadáſt tettem az Úrnak, és nem vonhatom hátra.

36. Kinek a' leány felele: Édes atyám! ha fogadáſt tettél az Úrnak; úgy tselekedjél én velem, a' mint ki ment a' te ſzádból, minekutánna adott az Úr tenéked boſzſzú-állásokat a' te ellenségeiden, az Ammon' fiain.

37. Monda annakfelette az ő attyának: Engedd-meg nékem ezt; Ereſzſz-el engemet két hónapokig, hadd menjek-el, és menjek-fel a' hegyekre, és hadd ſirjak az én ſzüzeſségemen, az én leány barátimmal egybe.

38. És ő monda: Menj-el; és el-botsátá őtet két hónapokig: el-méne azért ő, és az ő leány baráti, és ſira az ő ſzüzeſségén két hónapokig a' hegyeken.

39. A' két hónapoknak pedig vége felé megtére az ő attyához, és meg-tellyesíté az ő felőle-való fogadáſt, mellyet-fogadott vala. Annakokáért ő férjfiat nem esmért vala, és ſzokás lőn ez Izráelben.

40. Eſztendőnként el-mennek vala az Izráelnek leányi, hogy ſzóllanának a' Gileád' fiának, Jeftének leányával, négy napokon eſztendőnként.

XII. RÉSZ.

Az Efraimitàk egybe veſznek Jeftével; meg verettetnek: Jefte után következett Bírák: Ibsán, Elon, Abdon.

1 Öſzve-gyülének pedig az Efraim' férjfiai, és által-menének Éjſzakra, és mondának Jeftének:

ténck: Miért mentél-által, hogy hadakoznál az Ammon' fiaival, (a) és nem hívtál minket, hogy el-mentünk vólna veled? A' te házadat, és te magadat meg-égetünk tűzzel.

(a) v. 8: 1.

2. És monda Jefte ő-nékiek: Nagy háborúság vólt én közöttem, és az én népem között az Ammon' fiai ellen: és hívtalak titeket, és nem szabadítátok-meg engemet az ő kezekből.

3. Látván pedig, hogy meg nem tartotok engemet; veszedelemre vetém az én életemet, és által-menék az Ammon' fiaira, és kezembe adá őket az Úr: De mire jöttetek-fel most én hozzám, hogy hadakozzatok én ellenem?

4. Egybe-gyüjté annakokáért Jefte Gileádnak minden férjfiait, és meg-hartzola Efraimmal: És meg-verék a' Gileád' férjfiai Efraimot, mivelhogy azt mondották vala: Efraimnak seprei vagytok ti, kik Gileádban, Efraimnak és Manasénak közötte laktok.

5. És el-foglalák a' Gileáditák Efraim előtt a' Jordánon-való réveket: és lőn, mikor az Efraim közzül az el-szaladtak azt mondják vala: Hadd menjek által! a' Gileád' férjfiai azt mondják vala nékie: *Talám* Efraim közzül-való vagy? Ha azt mondja vala: Nem;

6. Tehát azt mondják vala néki: Mondjad hát most: Szibboleth; a' pedig azt mondja vala, Szibboleth, és nem mondhatja vala ki igazán; akkor meg-fogván azt, meg-ölik vala a' Jordánnak réviben: És el-hullának az időben Efraim közzül negyven-két ezeren.

7. Itélé pedig Jefte Izráelt hat esztendőkig, és meg-hala Jefte (b) a' Gileádnak fia, és el-temetteték egyben a' Gileád' városai közzül. (b) v. 11: 1.

8. Itélé pedig ő utánna az Izráelt Ibsán, ki Bethlehemből-való vala.

9. És vóltának ő-néki harmintz (c) fiai: és harmintz leányokat házasított-ki, és harmintz leányokat hozott-be kivül az ő fiainak, és ítélé Izráelt hét esztendőkig. (c) v. 14. v. 8:30.

10. Meg-hala pedig Ibsán, és el-temetteték Bethlehemben.

11. És ítélé ő utánna Izráelt Elon, ki Zebulon' nemzetségéből vala: és ítélé Izráelt tíz esztendőkig.

12. És meg-hala a' Zebulon nemzetségéből-való Elon, és el-temetteték Ajalonban, Zebulon' földében.

13. És ő utánna ítélé Izráelt Abdon, a' Hillel' fia, ki Piráthonnak városából vala.

14. Ennek negyven fiai vóltak, és harmintz unokái, kik nyargaltak hetven szamár tsikókon; és ítélte az Izráelt nyóltz esztendőkig.

15. Meg-hala pedig Abdon a' Hillel' fia, Piráthon városából való, és el-temetteték Piráthonban, Efraimnak földében, az Amálekitáknak hegyeken.

XIII. RÉSZ.

Sámsonnak fogantatása, és születése.

1 Tselekedének annakfelette az Izráel' fiai gonoszt az Úr' szemei előtt: és adá őket az Úr a' Filistéusoknak kezekbe negyven esztendőkig.

2. Vala pedig egy férjfiú Tzóra-városból, Dán' fiainak házok-népe közzül, kinek neve Mánoah, kinek felesége magtalan vala, és nem szült vala.

3. És meg-jelenék az Úrnak Angyala annak az aszszonyi-embernek, és monda nékie: Imé most-tan (a) magtalan vagy, és nem szültél; méhedben fogadsz pedig, és fiat szülsz. (a) 1 *Móz.* 25: 21.

4. Most-tan annakokáért meg-ójjad magad', bort ne igyál, se részegítő italt, és semmi tisztátalant ne egyél.

5. Mert ímé nehézkes lészesz, és fiat szülsz, és (b) beretva nem mégyen-fel az ő fejére; mert Istennek szenteltetett lészen az a' gyermek az ő annyának méhétől fogva; és ő kezdi meg-szabadítani az Izráelt a' Filistéusoknak kezekből.

(b) 4. *Mos.* 6:5. 1 *Sám.* 1: 11.

6. És el-ménvén az aszszonyi-állat, meg-mondá az ő férjének ezeket ez igékkel: Istennek egy embere jöve hozzám, kinek tekínteti ollyan vala, mint az Isten' Angyalának tekínteti, igen rettenetes; de nem kérdém-meg őtet, honnan-való vólna, sem az ő nevét meg nem mondá nékem:

7. És monda nékem: Imé nehézkes lészesz, és fiat szülsz: most-tan azért ne igyál bort, se részegítő italt, se semmi tisztátalant ne egyél; mert Istennek szenteltetett lészen az a' gyermek annyának méhétől fogva mind halálának napjáig.

8. Imádá annakokáért Mánoah az Urat, és monda: Kérlek tégedet édes Uram! Az Istennek amaz embere, kit küldöttél vólt, jöjjön-el ismét mi hozzánk és tanitson-meg minket, mit tselekedjünk a' születendő gyermekkel.

9. Meg-hallgatá pedig az Isten Mánoáhnak szavát; mert el-jöve ismét az Istennek Angyala az aszszonyi-állathoz, és ő úl vala a' mezőben; Mánoah pedig az ő férje nem vala ő véle.

10. Sietvén annakokáért az aſzſzonyi-állat, futámodék, és meg-jelenté az ő férjének, mondván néki: Imé meg-jelenék nékem az Iſtennek embere, ki a' minap én hozzám jött vala.

11. Fel-kelvén annakokáért Mánoah, utánna méne az ő feleségének, és járúlván az emberhez, mónda néki: Te vagy-é az ember, a' ki ſzóllottál e' aſzſzonyi-állatnak? És monda: En vagyok.

12. És monda Ismét Mánoah: Tudom, hogy minden beſzéded bé-tellyesedik; de mitsoda a' gyermek' *fel tartásának* módja, és mi módon tselekedjünk ő véle?

13. Felele az Úrnak Angyala Mánoáhnak: Mindenektől, mellyeket mondottam ez' aſzſzonyi-állatnak, meg-őrízze magát.

14. Semmiből ne egyék, valami ki-jő a' bor-*tsmő* ſzőlő-tőkéből, ſe bort, ſe réſzegítő italt ne igyék, ſe ſemmi tiſztátalant ne egyék; valamit parantsoltam nékie, meg-őrízze.

15. És monda Mánoah az Úrnak Angyalának: Kérlek, hadd tartóztaſsunk-meg tégedet, hogy kéſzítsünk tenéked egy ketske gödölyét.

16. Felele pedig az Úrnak Angyala Mánoáhnak: Ha ſzinte meg-tartóztatſz-is engemet, nem éſzem a' te kenyeredből; ha pedig égő-áldozatot teſzeſz; az Úrnak áldozzad azt. Mert nem tudja vala Mánoah, hogy az Úrnak Angyala vólna.

17. Monda annakokáért Mánoah az Úr' Angyalának: (*c*) Kitsoda neved, hogy mikor meg-tellyesedik a' te beſzéded, tiſzteſséggel illeſsünk tégedet? (*c*) *r.* 6: 17-20.

18. Kinek felele az Úrnak Angyala: Miért kérdezkedel az én nevem felől? És (*d*) tsudálatos lőn *az.* (*d*) *Esa.* 9: 6.

19. Mert mikor Mánoah egy ketske gödölyét, és liſztből tsinált áldozatot hozott vólna elől, és azt áldozná *egy* kő-ſziklán az Úrnak; tsuda dolgot tselekedék Mánoáhnak, és az ő feleségének láttára.

20. Mert mikor fel-menne a' láng az óltárról az égbe, fel-méne az Úrnak Angyala az óltárnak lángjában; Mánoah, pedig és az ő felesége nézik vala, és ortzájokra borúlván a' földre eséének.

21. És többé meg nem jelenék az Úrnak Angyala Mánoáhnak, és az ő feleségének; Akkor esméré-meg Mánoah, hogy az Úrnak Angyala vólna az.

22. És monda Mánoah az ő feleségének: (*e*) Meg-halván meg-halunk; mert az Iſtent láttuk.

(*e*) 2*Mós.* 33: 20. 5*Mós.* 5: 26. *r.* 6: 22, 23.

23. Kinek felele az ő felesége: Ha meg akart vólna ölni az Úr minket, el nem fogta vólna a' mi kezünkből az égő áldozatot, és a' liſztből tsinált áldozatot, és meg ſem mutatta vólna nékünk mind ezeket; ſem pedig illyen dolgokat nem ſzóllott vólna moſtan minékünk.

24. Szüle annakokáért az aſzſzonyi-állat fiat, és hívá az ő nevét (*f*) Sámsonnak: és nevekedék a' gyermek, és meg-áldá őtet az Úr.

(*f*) *Sid* 11: 32.

25. És kezdé az Úrnak lelke őtet meg-erősíteni a' Dán' táborában, Tzorha és Eſthaol között.

XIV. RÉSZ.

Sámsonnak menyekezője és meséje.

1 Alá-méne pedig Sámson Timnátba, és láta egy aſzſzony-embert Timnátban, ki a' Filiſtéusoknak leányaik közzül való vala.

2. És fel-méne, és meg-jelenté az ő attyának és annyának, és monda: Egy aſzſzony-embert láttam Timnátban, a' Filiſtéusok' leányai közzül; moſtan annakokáért vegyétek azt feleségül énnékem.

3. És monda ő-néki az ő attya és annya: Nintsen-é a' te atyádfiainak leányi között, és minden én népem között aſzſzonyi-állat; hogy te elmégy, és venni akarſz feleséget magadnak a' környul-metéletlen Filiſtéusok közzül? Felele Sámſon az ő attyának: Azt (*a*) végyed énnékem; mert a' tettſzik az én ſzemeimnek előtt. (*a*) *r.* 13: 5.

4. Az ő attya és annya pedig nem tudják vala, hogy az Úrtól vólna ez, hogy alkalmatoſságot keresne a' Filiſtéusoktól; mert az időben a' Filiſtéusok uralkodnak vala az Izráelen.

5. Alá-méne annakokáért Sámson az ő attyával és annyával Timnátba. És mikor jutottak vólna Timnának ſzőlő-hegyére; ímé egy oroſzlán kölyök ordítván jöve ő eleibe.

6. És (*b*) fel-indítá őtet az Úrnak lelke, és ketté ſzakaſztá azt, miképpen (*c*) ketté ſzakaſztatik a' gödölye, noha ſemmi nem vala kezében; és nem mondá-meg az ő attyának és annyának, mit tselekedett vala. (*b*) *r.* 6: 34. 15: 14. (*c*) 1*Sám.* 17: 34-36.

7. Alá-méne azután és ſzólla az aſzſzony-embernek, a' ki tettſzett vala Sámsonnak ſzemei előtt.

8. Meg-téré pedig egynéhány napokkal azután, hogy haza vinné őtet, és oda téré, hogy látná az oroſzlánnak hólt teſtét: és ímé egy raj-méh vala az oroſzlánnak hólt tagjában, és mez.

9. Mel-

9. Mellyet mikor kezébe vett vólna, sietve mégyen vala, és észik vala: ki mikor jutott vólna az ő attyához és Anyához, ada nékiek-is, és evének; de nem mondá-meg nékiek, hogy az oroszlánnak hólt testéből vette vólna ki a' mézet.

10. És azután alá-méne az ő attya az aszszony-emberhez, és tön lakodalmat ott Sámson; mert úgy szoktak vala tselekedni az ifjak.

11. Mikor pedig néznék ötet a' *Filistéusok*; vévén *adának ő mellé* harmintz ifjú vendég társokat, hogy ő véle lennének.

12. Monda nékiek Sámson: Vetek előtökbe mostan egy mesét: ha meg-mondándjátok azt énnékem a' lakodalomnak hét napjain, és el-találándjátok; adok tinéktek harmintz ingeket, és harmintz (*d*) öltöző ruhákat. (*d*) 1 *Mos.* 45: 22.

13. Ha pedig meg nem mondhatjátok énnékem; ti adjatok énnékem harmintz ingeket, és harmintz öltöző ruhákat: Kik felelének ő-néki: Mond-elől a' te mesédet, hadd halljuk.

14. És monda nékiek: Az évő állatból étek jöve-ki, és az erősből édesség jöve-ki. És meg nem mondhaták azt a' mesét három egész napokon.

15. Lőn annakokáért heted' napon; mondának a' Sámson' feleségének: (*e*) Add tanátsúl a' te férjednek, hogy jelentse-meg minékünk a' mesét, hogy valamiképpen meg-ne égessünk tégedet, és a' te atyádnak házát tüzzel: Avagy a' mi örökségünknek el-nyerésére hívtatok-é, vagy nem? (*e*) *v.* 16: 5.

16. És sira Sámsonnak felesége ő előtte, és monda: Bizony gyülölsz engemet, és nem szeretsz engemet; Mesét vetél eleikbe az én népem' fiainak, és mindazáltal nékem meg nem jelentetted. Ki monda nékie: Imé az én atyámnak és az én anyámnak meg-nem mondottam; és néked mondanám-meg?

17. Sira annakokáért ő előtte hét egész napokon, mellyeken vala a' lakodalom. Lőn pedig, hogy hetedik napon meg-mondaná nékie; mert (*f*) szorongatja vala ötet: és az aszszonyi-állat meg-mondá a' mesét az ő népe' fiainak.

(*f*) *rész.* 16: 16, 17.

18. Mondának annakokáért ő-néki a' városnak férjfiai heted' napon, mielőtt el-enyésznék a' Nap: Mitsoda édesb a' méznél, és mitsoda erősebb az oroszlánnál? Ki monda nékiek: Ha nem szántottatok vólna az én üszőmön; el nem találtátok vólna az én mesémet.

19. És fel-indítá ötet az Úrnak lelke, és alá-méne Askelonba, és meg-öle azok közzül harmintz férjfiakat, és az ő öltözeteket le-vonván, ada külömb-külömb öltözeti ruhákat azoknak, kik meg-fejtették vala a' mesét; és fel-gerjede az ő haragja, és fel-méne az ő attyának házához.

20. Azért a' Sámson' felesége méne az ő társához, kit társaságába vett vala.

XV. RÉSZ.

Sámson a' vetéseket fel perseli: egy szamár állat ezer Filistéusokat ver-le.

1 Lőn pedig egynehány napok után a' búzaaratásnak napjaiban, meg-látogatá Sámson az ő feleségét egy ketske gödölyével, es ezt mondá: Bé-mégyek az én feleségemhez a' hálóházba; de nem hagyá ötet bé-menni az ő attya.

2. Mert azt mondá *néki* az ő attya; Azt gondolám, hogy gyülölnéd ötet; annakokáért adám ötet a' te társadnak. Az ő öttse nem-de szebb-é ánnál? Légyen tiéd az mostan, helyében.

3. És monda néki Sámson; Ártatlan lészek én mostan a' Filistéusoktól, ha gonoszt tselekeszem én ő-nékiek.

4. El-menvén annakokáért Sámson, foga három száz rókákat, és égő üszögöket vévén, egygyiknek a' farkát a' másikhoz köté, és *egy*-egy üszögöt tön minden két-két rókának farka közzé.

5. Annakutánna tüzet gyújta az üszögökbe, és ki-botsátá azokat a' Filistéusoknak vetésekbe; és fel-gyújtá mind a' gabona-kalangyákat, mind a' vetéseket, mind a' szőlő-*begy*eket, és mind az olaj-fáknak erdeit.

6. És mondának a' Filistéusok: Ki tselekedte ezt? És mondának: Sámson, Thimnéusnak veje; mivelhogy el-vette az ő feleségét, és adta ötet az ő társának. Fel-menének *annakokáért* a' Filistéusok, és meg-égeték az aszszonyt és az ő attyát tüzzel.

7. Kiknek monda Sámson: Ha *először* tselekedtétek vólna ezt, a' mit most; meg-*elégedtem vólna rajta*: de boszszúmat állom még rajtatok, és annakutánna meg-szünöm.

8. Annakokáért meg-veré őket válloktól fogva mind tomporokig nagy veszedelemmel: és alá-menvén le-üle az Ethám kő-sziklának tetején.

9. Fel-menének pedig a' Filistéusok, és táborba szállának Júdában, és le-telepedének a' Léchi *nevű helyen*.

10. És mondának a' Júdának férjfiai: Vallyon mire jöttetek fel mi ellenünk? Felelének: hogy megkössük Sámsont, azért jöttünk; hogy tselekedjünk úgy ő véle, a' mint ő mivelünk tselekedett.

11. Alá-menének annakokáért három ezes férjfiak Júdából az Ethám kő-szikla' tetejére, és mondá-

mondának Sámsonnak: Nem tudod-é, hogy uralkodnak mi rajtunk a' Filiſtéusok? És miért tselekedted tehát ezt minékünk? Felele nékiek: A' miképpen tselekedtek én vélem; én-is úgy tselekedtem ő vélek.

12. Mondának annak-felette néki: Azért jöttünk alá, hogy meg-köſsünk tégedet, hogy kezekbe adjunk tégedet a' Filiſtéusoknak. Felele nékiek Sámson Esküdjetek-meg énnékem, hogy reám nem rohantok ti.

13. Akkor mondának néki illyen ſzóval: Nem *rohannunk*; hanem erőſsen meg-kötünk tégedet, és kezekbe adunk tégedet nékiek; de meg nem ölünk tégedet. Meg-köték azért őtet két új kötelekkel, és el-vivék őtet a' kő-ſziklárol.

14. Ki mikor jutott vólna a' Léchi *nevü helyhez*; a' Filiſtéusok kiáltnak vala örömökben, hogy ő eleikbe jöne. Fel-indítá pedig őtet az Úrnak lelke, és lőnek a' kötelek, mellyek valának az ő karjain, mint a' len, mellyet a' tüz megéget; és el-ſzakadozának a' kötések az ő kezeiről.

15. És találá egy nyers ſzamár állat, és kinyújtván kezét fel-vévé azt, és le-vere (*a*) azzal ezer férjfiakat. (*a*) *r.* 3:31.

16. És monda Sámson: A' ſzamárnak állával rakáſt, sőt két rakáſt, a' ſzamárnak állával agyon verék ezer férjfiakat.

17. És mikor véget tett vólna a' ſzóllásban; el-veté az állat az ő kezéből; és nevezé azt a' helyet Ramáth-léchinek.

18. Azután meg-ſzomjúhozék felette igen, és kiálta az Úrhoz, és monda: Te adtad a' te ſzolgádnak keze által ezt a' nagy diadalmat; moſtan pedig meg-halok ſzomjúval, és eſem a' környülmetéletleneknek' (*b*) kezekbe. (*b*) 1 *Sám.* 17. 26. 36

19. Akkor meg-hasíta az Iſten egy záp foghoz hasonló kő-ſziklát, és vizek jövének-ki belőle; és ivék, és ereje meg-jöve, és meg-élede. Annakokáért nevezé azt a' *helyet* Iſten' nevének ſegítségül hivása' forrásának, melly vagyon a' Léchi *nevü helyben* mind e' mái napig.

20. És ítélé Izráelt a' Filiſtéusoknak idejében húſz eſztendőkig.

XVI. RÉSZ.

Sámsonnak erős tselekedetei: Délilától meg-tsalattatása: fogsága boſzſzú-álló halála.

1 El-méne pedig Sámson (*a*) Gázába, és meg-láta ott egy parázna aſzſzonyi-állatot, és bé-méne ő hazzája. (*a*) *Jós.* 15:47.

2. A' Gázabélieknek pedig mikor meg-mondották vólna, mondván: Ide jött Sámson; környülvévék őtet és leselkedének ő utánna, mind az egéſz éjtſzaka a' városnak kapujában, és hallgatának mind egéſz éjjel, mondván: Mind virrattáig *várjuk*. és öljük-meg-őtet.

3. Aluvék pedig Sámson éjſélig: éjſélben pedig fel-kele, és meg-fogván a' város' kapujának ajtait, mind két felől-való óldal-küſzöbeivel egyetembe; el méne vélek mind zárjával egygyütt, minekutánna vállára vette vólna: és fel-méne azokkal a' hegy' tetejére, melly vala Hebron' ellenében.

4. Annakutánna pedig meg-ſzerete egy aſzſzony-embert a' Sórek' patakja mellett, kinek neve Délila vala.

5. Fel-menének pedig ahoz a' Filiſtéusok Fejedelmei, és mondának néki: Tsald-meg őtet, és lásd meg, miben vagyon az ő nagy ereje, és miképpen vehetünk erőt rajta; hogy meg-kötözvén kínozzuk őtet: És mi mindnyájan adunk ki-ki tenéked ezer és ſzáz ezüſt pénzeket.

6. Monda azért Délila Sámsonnak; Mondd meg, kérlek tégedet, énnékem, miben vagyon a' te nagy erőd: és mivel köttethetnél-meg; hogy meg-erőtelnülnél?

7. Felele néki Sámson: Ha meg-köténdnek engemet hét ſzál nyers gús veſzſzőkkel, mellyek még meg nem ſzáradtak; tehát erőtlen léſzek, és tsak ollyan léſzek, mint egy a' több emberek közzül.

8. Vivének annakokáért ő-néki a' Filiſtéusok' Fejedelmi hét ſzál zőld nyers gús veſzſzőket, mellyek még meg nem ſzáradtak vala: és meg-köté őtet azokkal.

9. Továbbá leſt vetettek vala ő nála a' hálóházba: És monda ő-néki: A' Filiſtéusok rajtad vagynak Sámson! És el-ſzakaſztá a' (*b*) gúsokat, miképpen el-ſzakad a' tsepüből font fonal, mikor meg-éri azt a' tüz: és nem esmérteték-meg az ő erőſsége. (*b*) *r.* 15:14.

10. És monda Délila Sámsonnak: Imé megtsúfolál engemet, és hazugságokat ſzóllál énnékem: Moſtan mond-meg nékem, kérlek, mivel köttethetel-meg?

11. Ki felele ő-néki: Ha meg-kötvén meg-kötnek engemet új vaſtag kötelekkel, mellyekkel még ſemmi delgot nem tettenek; akkor erőtlen léſzek, és ollyan léſzek, mint egy a' több emberek közzül.

12. Hoza annakokáért Délila új vaſtag kötelekket, és meg-köté őtet azokkal, és monda nékie: A' Filiſtéusok rajtad vagynak Sámson! (leſt vetettek vala pedig az ágyas-házban:) és el-ſzakaſztá azokat az ő karjairól, mint a' fonalat,

13. És

13. És monda Délila Sámsonnak: Ez ideig tsak tsúfoltál engemet, és hazugságokat szóllottál nékem: Mond-meg nékem, mivel köttethetnél-meg? Felele nékie: Ha az én fejemnek hét-szerbe font haját a' szövő-zúgolyra tekered.

14. És az, a' zúgolyt szeggel meg-erősítvén, monda: Rajtad vagynak a' Filistéusok Sámson! És fel-serkenvén álmából dolgára méne mind a' zúgollyal és a' szeggel.

15. Amaz ismét monda néki: Hogy-hogy mondod: Szeretlek tégedet; és a' te szíved nintsen én velem: Immár három ízbe tsaltál-meg engemet, és meg nem jelentetted nékem, miben légyen a' te nagy erőd.

16. Lőn pedig, hogy mikor (*c*) szorongatná ötet beszédekkel minden nap, és untatná ötet; meg-szomorodék az ő lelke, úgy, hogy majd meg-halna. (*c*) *r.* 14: 16. 17.

17. Annakokáért meg-jelenté ő-néki minden szívét, és monda néki: Beretva nem (*d*) vólt soha az én fejemen; mert Istennek szenteltetett vagyok az én anyámnak méhétől fogva. Ha meg-nyírettetem; el-távozik én tőlem az én erőm, és erőtlen lészek, és ollyan lészek, mint egy a' több emberek közzül. (*d*) 4 *Mós.* 6: 5 *r.* 13: 5.

18. Látván pedig Délila, hogy meg-mondotta vólna néki minden szívét, el-külde, hogy felhívnák a' Filistéusoknak Fejedelmeit, illy szókkal: Jöjjetek-fel ez egyszer; mert meg-jelentette ennékem minden szívét: Fel-menének annakokáért ő hozzája a' Fjlistéusoknak Fejedelmei felvivén a' pénzt-is az ő kezekben.

19. És el-alutá ötet az ő térdein, és híva-elől egy férjfiat, és el-nyíreté az ő fejének hét fonatékjait; és kezdé ötet nyomorgatni; és el-távozék ő-tőle az ő erőssége.

20. És monda: Rajtad vagynak a' Filistéusok Sámson! Fel-serkenvén annakokáért álmából monda: Ki-mégyek mostan-is, mint egyébkor, és el-múlatom az álmot: és nem tudja vala, hogy az Úr el-távozott ő-tőle.

21. Mikor meg-fogták vólna azért ötet a' Filistéusok; ki-váják az ő szemeit, és alá-vivék ötet Gázába: és meg-kötek két erős vas lántzokkal, és őröl vala a' foglyoknak házában.

22. Kezde pedig az ő fejének haja meg-nevekedni; minekutánna meg-nyírettetett vala.

23. A' Filistéusoknak Fejedelmi pedig öszvegyűltek vala, hogy nagy áldozatot áldoznának az ő Istenöknek, a' (*e*) Dágonnak, és hogy örvendenének; mert ezt mondják vala: Kezünkbe adta minékünk a' mi Istennük Sámsont, a' mi ellenségünket. (*e*) 1 *Sám.* 5: 1-4.

24. És mikor látta vólna ötet a' köfség; dítsérék az ő Isteneket, és azt mondják vala: Kezünkbe adta a' mi Istenünk a' mi ellenségünket, és azt, a' ki (*f*) pusztítja vala a' mi földünket, és a' ki sokat meg-ölt vala mi közzülünk. (*f*) *r.* 15: 4. 16.

25. Lőn pedig, hogy mikor meg-vídámúlt vólna az ő szívek; mondának: Hívjátok Sámsont, hadd játszék előttünk; Elől-hívák azért Sámsont a' foglyoknak házából, hogy játszanék ő előttök; és állaták ötet az oszlopok közzé.

26. És monda Sámson a' gyermeknek, a' ki kezénél fogva hordozza vala ötet: Vígy-el engemet, hogy tapasztaljam-meg az oszlopokat, mellyek tartják é' házat, hadd támaszkodjam hozzájok.

27. Továbbá a' ház tele vala férjfiakkal és aszszonyi-állatokkal, és ott valának a' Filistéusoknak minden Fejedelmei: és a' padlás felett, közel három ezer férjfiak, és aszszonyi-állatok, kik nézik vala, mikor Sámson játszik vala.

28. Kiálta pedig Sámson az Úrhoz, és monda: Uram Isten! emlékezzél-meg, kérlek, én rólam, és erősíts-meg engemet, kérlek, tsak ez egyszer óh én Istenem! hadd álljam bosszúmat egyszer az én két szemeimért a' Filistéusokon.

29. Meg-ragadván annakokáért Sámson a' középen-való két oszlopokat, mellyeken az *egész* ház áll vala; hozzájok tmaszkodék, egyikhez jóbb kezével, másikhoz bal-kezével.

30. És egyetembe monda Sámson; Haljak-meg én egygyütt a' Filistéusokkal! és nagy erővel meg-rándítván *az oszlopokat*, le-szakada a' ház a' Fejedelmekre, és mind az egész népre, melly vala a' házban: És így halának meg azok, a' kiket ő meg-öle, mikor ő meg-hala, többen, hogy nem mint a' kiket éltében meg-ölt vala.

31. Alá-menének pedig az ő attyafiai, és az ő attyának egész háza, és el-vivék ötet, és fel-menvén el-temeték ötet Tzóra, és Estháol között, Mánoáhnak az ő attyának koporsójába; ő pedig ítélé Izráelt húsz esztendőkig.

XVII. RESZ.

Mika az ő annyával egybe az ő házoknál bálványt emelnek.

1. Vala pedig egy férjfiú Efraimnak hegyéről, kinek neve Mika vala.

2. És monda az ő annyának: Az ezer és száz ezüst pénzek, mellyek el-vitettenek vala te tőléd, mellyekért átkozódál én hallásomra; ímé az az ezüst én nálam vagyon, én vettem-el azt. És monda az ő annya: (*a*) Meg-áldattatott *vagy édes* fiam az Úrtól! (*a*) *Ruth.* 3: 10.

3. Meg-adá annakokáért az ezer és száz ezüst

pénzteket az ő annyának. És monda az ő annya: Bizonyára szenteltem vala azt az ezüstöt az Úrnak az én kezemből, hogy adnám azt tenéked én fiamnak, hogy tsináltatnál abból faragott, és öntetett bálványt; annakokáért mostan megadom azt néked.

4. Mindazáltal meg-adá az ezüstöt az ő annyának, és el-vivé az annya a' két száz pénzeket az ötvesnek, és tsinála azokból faragott, és öntetett képet, és lőn a' Mika' házában.

5. A' Mika' házánál pedig vala a' bálványoknak (*b*) háza; és tsinála Efódot, és kepeket, és meg-szentelé az ő fiai közzül egynek kezét, és lőn Papja ő-néki. (*b*) 5 *Mós.* 13: 12-17.

6. A' napokban nem (*c*) vala Király Izráelben; kinek-kinek a' mi jónak tetszik vala az ő szemei előtt, azt tselekeszi vala. (*c*) *r.* 18: 1. 21: 25.

7. Vala pedig egy ifjú Júdának Bethlehemében, Júdának nemzetségéből-*való*, ki mivelhogy Lévita vala, oda bújdosott vala.

8. És mikor ki-ment vólna az a' férjfiú a' Júdának Bethlehem' városából, hogy széllel-járna, a' holott magának alkalmas helyet találna; juta az Efraim' hegyére, a' Mika' házához, az ő útát el-végezvén.

9. És monda néki Mika: Honnan jösz? Felele néki: Lévita *vagyok* én: Júdának városából Bethlehemből *jövök*, és én járok 's kelek, a' hol helyet találok.

10. És monda néki Mika: Maradj-meg én nálam, és légy énnékem atyám helyett, és Papom helyett; én pedig adok tenéked tiz ezüst pénzeket esztendőnként, és két öltöző ruhákat, és eledelt: És el-méne *ő-vele* a' Lévita.

11. És tettszék a' Lévitának, hogy meg-maradjon ő nála: És lőn ő-néki az az ifjú, mint egy az ő fiai közzül.

12. És meg-szentelé Mika a' Lévitának kezét, és lőn ő-néki az az ifjú, Pap helyett; Annakokáért lakék Mikának házában.

13. És monda Mika: Most tudom, hogy jól tészen én velem az Úr; mert e' Lévita nékem Papom.

XVIII. RÉSZ.

A' Dán' nemzetsége Lais várost meg-veszi, és a' bálvány-imadást el terjeszti,

1 A' napokban nem (*a*) vala Király Izráelben: és a' napokban a' Dán' nemzetsége keres vala magának örökséget, hogy laknék rajta; mert nem esett vala néki *elég sorsa* mind a' napiglan az Izráel' nemzetségi között örökségül. (*a*) *r.* 17: 6. 19: 1. 21: 25.

2. Küldének annakokáért a' Dán' fiai az ő házok-népe közzül ött férjfiakat, az ő határokból, Tzórából és Esthaólból erős férjfiakat, hogy meg-kémlelnék a' földet, és igen jól meg-néznék azt; és mondának nékik: Menjetek-el, kémlelljétek-meg a' földet. Kik mikor mentenek vólna az Efraim' (*b*) hegyére a' Mikának házáig; ott hálának. (*b*) *r.* 17: 1.

3. Mikor pedig vólnának a' Miká' házánál, meg-esmérék az ifjú (*c*) Lévitának szávát, és oda térének, és mondának néki: Ki hozott tégedet ide? és mit tsinálsz itt, és mi dolgod vagyon néked itt? (*c*) *r.* 17: 7.

4. Felele nékik: Illyen 's illyen dolgokat tselekedett velem Mika, és bérbe fogadott meg-engemet, hogy Papja helyett lennék ő-nékie.

5. És mondának ő-néki: Tudd-meg, kérünk, az Istentől, hadd tudjuk-meg, ha szerentsés lészen é a' mi útunk, mellyen járunk.

6. És felele ő-nékiek az a' Pap: Menjetek-el békeséggel. Az Úr előtt vagyon a' ti útatok, mellyen jártok.

7. Annakokáért el-menének azok az öt férjfiak, és jutának Láisba: és láták a' népet, ki vala benne, hogy nagy bátorsággal laknék, és a' Sidóniusoknak szokások szerént nyúgodnék, és bíznék abban; hogy nem vólna senki, a' ki megszégyenítené őket valamiben az egész földön; sem a' ki örökségül magának foglalná az országot, és hogy távól vólnának a' Sidóniusoktól, és szövetségek nem vólna senkivel.

8 Haza tervén pedig az ő attyokfiaihoz Tzórába és (*d*) Esthaólba; mondának az ő attyokfiai: Mitsoda jóval járátok? (*d*) *Jós.* 19: 40. 41. 47.

9. És mondának: Keljetek-fel, és menjünk-fel reájok; mert láttuk a' földet, és ímé igen jó: és ti veszteg ültök? Ne légyetek restek a' menetelre, hogy bé-mehessetek a' földnek bírására.

10. (Mikoron bé-menéndetek; igen maga' elhitt emberekhez mentek-bé: továbbá bőv földű tartomány az;) Mert kezetekbe adja az Isten azt a' helyet, mellyben semmi állatnak nintsen szüksége, valami földben terem.

11. El-menének annakokáért onnan Dán' nemzetségéből Tzórából, és Esthaólból hatszáz férjfiak, kik hadi szerszámokkal fel-készültenek vala.

12. És fel-menének, és táborba szállának Júdának városába, Kirjáth-jearimba; Annakokáért hívák azt a' helyet Dán' (*e*) táborának mind e' mai napig: vagyon pedig az, túl Kirjáth-jearimon. (*e*) *Fel.* 13: 25.

13. És

13. És onnan által-menvén az Efraimnak hegyére, menének a' Mika' házáig.

14. És szóllának az öt férjfiak, kik mentenek vala a' Láis' földét kémlelni, és mondának az ő attyokfiainak: Nem tudjátok-é, hogy e' házakban vagyon Efód (f) és képek, faragott és öntött kép? mostan annakokáért értsétek-meg, mit tselekedjetek. (f) r. 17: 4.5.

15. És bé-térének oda, és menének az ifjú Lévita' házához, ki vala a' Mika' házánál: és köszönének néki nagy békességesen.

16. A' hat száz férjfiak pedig hadakozó szerszámokkal fel-készülvén, a' kapunak ajtajánál állanak vala, kik valának a' Dán' fiai közzül.

17. És fel-menvén az öt férjfiak, kik mentenek vala a' földet kémlelni, bé-menvén oda el-vivék az Efódot, a' képeket, és az *ezüstből* faragott és öntött szerszámokat; a' Pap pedig áll vala a' kapu ajtajánál, a' hat száz hadakozó szerszámokkal fel-készült férjfiakkal.

18. Ezek, *mondom*, bé menvén a' Mika' házához, el-vivék az *ezüstből* faragott, és öntött szerszámokat, az Efódot és a' képeket. És monda nékiek a' Pap: Mit miveltek?

19. Kik felelének: Hallgass, tedd a' szádra a' te kezedet, és jer-el velünk, és légy atyánk helyett nékünk, és Papunk helyett: Mellyik jóbb, az-é, hogy egy ember' házának Papja légy, avagy hogy Izráelben egy nemzetségnek, és ház-népnek légy Papja?

20. És örvende a' Papnak szíve: És el-vivé az (g) Efódot, a' képeket, és a' faragott szerszámot, és a' nép' közibe méne. (g) r. 17: 5.

21. És el-térvén el-menének, és az ő gyermekeiket, barmaikat, és drága jószágokat magok' eléikbe rendelék.

22. Mikor pedig meszsze vólnának immár a' Mika' házától; a' férjfiak, kik valának a' házakban, mellyek valának a' Mika' házának szomszédságiban, öszve-gyülének, és utánnok menének a' Dán' fiainak.

23. És kiáltván a' Dán' fiai után, hátra fordíták az ő ortzájokat, és mondának Mikának: Mi dolgod vagyon, hogy fel-gyülekeztél?

24. Felele: Az én Isteneimet, (h) kiket tsináltam, el-vittétek, és az én Papomat; és el-mentetek: És mitsodám vagyon immar énnékem több? 's még-is azt mondjátok énnékem, mi dolgom vagyon? (h) r. 17: 3, 4. 1 *Mos.* 31:30.

25. Kinek felelének a' Dán' fiai: Ne halljuk a' te szódat többé, hogy valamiképpen e' meg-keseredett szívü férjfiak reátok ne rohanjanak, és el ne veszessed életedet, és a' te házad-népének életét.

26. És menten-mennek vala a' Dán' fiai az ő útokon. Látván pedig Mika, hogy erősebbek vólnának ő-nálánál; viszsza-tére, és haza méne.

27. Ők azért el-vivén, a' mellyeket tsinált vala Mika, és az ő Papját; menének Láisra a' meg-nyúgott, és meg-hitt népre: és meg-verék őket fegyvernek élivel, és a' várost meg-gyújták tüzzel.

28. És nem lőn meg-szabaditó; mert meszsze vala Sidontól, és semmi szövetségek nem vala nékik senkivel. *Láis* pedig vala a' (i) Béthrehób' vőlgyében; és meg-épitvén a' várost, benne lakának. (i) 2 *Sám.* 10: 6, 8.

29. És nevezék a' várost Dánnak, az ő attyoknak, Dánnak nevéről, ki-születtetett vala Izráelnek; Mert Láis vala először neve a' városnak.

30. És (k) fel-állaták magoknak a' Dán' fiai azt a' faragott képet; Jónathán pedig, ki Gersomnak, a' Manassé' fiának fia vala, ő, és az ő fiai Papok valának Dán' nemzetségében, mind a' földnek fogságának idejéig. (k) 1 *Kir.* 12: 28-33.

31. Fel-állaták, *mondom*, magoknak, a' Mika' faragott képét, mellyet tsinált vala, mind a' napokon, mellyekben vala az Istennek háza Silóban.

XIX. RÉSZ.

A' Gibeabéliek a' Lévita' feleségével éktelenül haláláig paráználkodnak.

1 Vala továbbá a' napokban, mellyekben Király nem vala Izráelben, egy Lévita, ki mint-egy jövevény lakik vala Efraim' hegyének óldalán; és vőn magának egy aszszonyi-állatot haló-társúl, Júdának városából Bethlehemből.

2. Paráználkodék pedig ő nála az ő háló-társa, és el-méne tőle haza, az ő attyának házához, Júdának Bethlehemébe; és lőn ott négy hónapokon.

3. Fel-kelvén pedig az ő férje, utánna méne, hogy szóllana néki szép beszédekkel, és meghozná őtet, vivén magával egy gyermeket, és két szamarakat. A' pedig bé-vivé őtet az ő attyának házába: kit mikor látott vólna a' leánynak attya; örüle az ő jövetelének.

4. És meg-ölelgeté őtet az ő ipa, a' leánynak attya; és lőn ő nála három napokon, és evének, és ivának, és ott hálának.

5. Lőn pedig negyed' napon, mikor jó reggel fel-kőltenek vólna; fel kele ő-is, hogy el-menne; Akkor monda a' leánynak attya az ő vejének: Erősitsd-meg szívedet egy kevés étellel, és annakutánna menjetek-el.

6. Le-ülének azért, és evének mind-ketten egyenlőképpen, és ivának: annakutánna monda a' leány attya a' férjfiúnak: Fogadd meg, kérlek, hogy hálj itt ez' éjjel, hadd gyönyörködjék a' te szíved.

7. Mikor pedig fel-kőlt vólna a' férjfiú, hogy el-menne, kénszeríté őtet az ő ipa; meg-téré annakokáért, és otthála.

8. Fel-kele azután jó reggel ötöd' napon, hogy el-menne; és monda a' leánynak attya: Erősítsd-meg, kérlek, szívedet. Meg-késlelék annakokáért őtet, míg el-hanyatlék a' Nap; és evének mind ketten.

9. Végezetre fel-kele a' férjfiú, hogy el-menne, ő és az ő ágyasa, és gyermeke: Akkor monda néki az ipa, a' leány attya; Imé immár meg-hanyatlott a' Nap, és el-enyészik; annakokáért, kérlek, háljatok-meg: immár szallásra-való menésnek ideje vagyon; hálj itt annakokáért, hadd vígadjon a' te szíved, és hólnap jó reggel keljetek hozzá útatokhoz, és menj el a' te házadba.

10. Nem akara pedig ő meg-hálni; hanem el méne: és juta Jébusnak ellenébe, (ez a' Jérusálem) és ő véle egygyütt az ő meg-terhelt két szamarai, és az ő ágyasa.

11. Mikor pedig vólnának Jébus mellett, a' Nap igen alá-szállott vala. És monda a' gyermek az ő Urának: Jer-el, kérlek, térjünk-bé a' Jebuséusok' városába, és háljunk ott.

12. Kinek felele az ő Ura: Ne térjünk egy idegen népnek városába-is, melly nem az Izráel'fiai közzül valóké; hanem menjünk által Gibeáig.

13. És monda *annakfelette* az ő gyermekének: Siess, hadd menjünk e'két helynek egyikébe, és háljunk vagy Gibeában, vagy Rámában.

14. Által-menvén annakokáért el-menének, és le-méne a' Nap, mikor Gibeánál mennek vala, melly a' Bénjámin' nemzetségéjé vala.

15. Bé-térének annakokáért oda, hogy bémennének, és meg-hálnának Gibeában: és bémenvén le-üle a' város' útzáján; mert nem vala senki, ki-őket házába bé-hívná a meg-hálásra.

16. Imé pedig egy vén ember jő vala haza dolgáról a' mezőről estve, (vala pedig az az ember az Efraim' hegyéről-való, és Gibeában jövevény vala; a' helynek pedig férjfiai (*a*) Jemini' fiai valának.) (*a*) *r.* 20: 10.

17. És mikor fel-emelte vólna szemeit, meglátá ezt a' férjfiat; hogy ide's tova járna a' város' útzáján, és monda az a' vén ember: Hová mégy? És honnan jősz?

18. Kinek felele: Mégyünk Júda' városából, Bethlehemből, az Efraim' hegyének óldaláig, a' honnan-való vagyok. Mert mentem vala a' Júda' városáig Bethlehemig, és az Úrnak házához mégyek: és nintsen senki, ki házához (*b*) fogadjon engemet. (*b*) *Sid.* 13: 1.

19. Jóllehet mind szalmánk, és mind abrakunk vagyon a' szamaraknak-való: és kenyerünk-is vagyon és borunk, énnékem és a' te szolgálóleányodnak, és e' gyermeknek-való, ki vagyon a' te szolgaiddal; semmiből semmit nem szükölködünk.

20. És monda a' vén ember: Békeség néked! Mindazáltal ha valami nélkül szükölködöl; én gondom légyen az, csak itt az útzában ne hálj.

21. Bé-vivé azért őtet az ő házába, és abrakot ada az ő szamarainak; azután meg-mosák az ő (*c*) lábaikat, és evének's ivának. (*c*) 1 *Mós.* 18: 1-5.

22. És mikoron vígan lakunának, ímé a' városnak férjfiai istentelen gonosz férjfiak (*d*) körös-körül állák a' házat, törvén az ajtót, és mondának annak a' férjfiúnak, ki a' háznak Ura vala, a' vén embernek, mondván: Hozd ki a' férjfiat, ki bé-méne a' te házadba, hadd éljünk gonoszúl véle. (*d*) *Hóse.* 9: 9. 10: 9.

23. Ki-méne pedig hozzájok az a' férjfiú, a' háznak Ura, és monda nékik: Ne szerelmes atyámfiai! kérlek, ne tselekedjétek ezt a' gonoszt, minekutánna bé-jött az a' férjfiú az én házamhoz, ne tselekedjétek e' fertelmes dolgot.

24. Imhol az én szűz *bajadon* leányom, és az ő ágyasa, ki-hozom őket tinéktek: és nyomorgassátok azokat, és úgy tselekedjetek vélek, a' mint jónak tettszik a' ti szemetek előtt; e' férjfiúval pedig ne tselekedjétek ezt a' gyalázatos dolgot.

25. Nem akarák pedig azok a' férjfiak hallani őtet. Kézen fogá annakokáért az a' férjfiú az ő ágyasát, és ki-vivé nékiek; és meg-szeplősíték őtet, és gonoszúl élének ő-vele, estvétől fogva mind reggelig egész éjtszaka: annakutánna viszsza-botsáták őtet, mikor meg-hajnallott vólna.

26. És haza méne az aszszonyi-állat hajnalkor, és le-esék a' férjfiú' házának ajtaja előtt, a' hol vala az ő Ura virradtig.

27. Fel-kelvén pedig az ő Ura reggel, és megnyitván a' háznak ajtaját, ki-méne, hogy el-indúlna az ő útára; és ímé az aszszonyi-állat az ő ágyasa le-eset vala a' ház' ajtajánál, és az ő kezei a' küszöbön valának.

28. És monda nékie: Kelj fel, és menjünk-el, és nem felel vala néki. Fel-tévén annak-

okáért

okáért ötet szamarára, fel-kele a' férjfiú és el-méne az ő helyére.

29. Ki mikor jutott vólna az ő házához, vévé fegyverét, és ragadván ágyasát darabonként, vagdalá ötet, mind tsontostól, tizenkét darabokra, és el-küldözé ötet Izráelnek minden határába.

30. Lőn pedig, hogy minden, valaki látja vala, ezt mondja vala: Nem lett, sem nem láttatott ehez hasonló dolog az időtől fogva, mi-óltától fogva fel-jöttenek az Izráel' fiai Egyiptomból, mind e' mai napig: Gondolkodjatok e' dolog felől, tartsatok-tsanátsot, és szólljatok felőle

XX. RÉSZ.

Az Izráelitták el törlik a' Bénjáminitákat, kikben mindazáltal marad hat száz.

1 Ki-menvén azért az Izráelnek minden fiai, öszve gyüle mind az egész Gyülekezet egygyenlő akarattal, Dántól fogva mind Bersebáig, és Gileád' földétől fogva, az Úrhoz Mispába.

2. És elő-állának az egész fokaságnak fő-fő emberei, és Izráelnek minden nemzetségei az Isten' népének Gyülekezetiben, négy száz ezer gyalog fegyver-fogható férjfiak.

3. (Meg-hallák pedig a' Bénjáminnak fiai, hogy fel mentenek vólna az Izráel' fiai Mispába) és mondának az Izráel' fiai: (*a*) Mondjátok-meg, hogy-hogy lett ez a' gonoszság. (*a*) 1 *Sám.* 14: 38.

4. És felele a' Lévita, a' meg-ölettetett aszszony-embernek férje, és monda: Gibeába, melly Bénjámin' nemzetségében vagyon, jutottam vala az én ágyasommal, hogy ott hálnék.

5. És ellenem támadának a' Gibeának férjfiai, és környül-vévék ellenem a' házat éjjel: Engemet akartanak meg-ölni; és az én ágyasomat annyira nyomorgatták, hogy-meg-hólt.

6. Ragadám annakokáért az én ágyasomat, és darabonként vagdalám ötet, és küldözém ötet Izráel' örökségének minden tartományira; mert útálatosságot, és rútságot tselekedtek Izráelben.

7. Imé ti mindnyájan Izráel' fiai jelen vagytok, szólljátok erről itt, és tanátskozzatok.

8. És fel-kele az egész nép egygyenlő akarattal, és monda: Senki közzülünk sátorába ne menjen, és senki házához ne oszoljon.

9. Mostan annakokáért ezt tselekedjük Gibeával ő ellene sors szerént:

10. Végyünk tíz férjfiakat száz közzül Izráel' minden nemzetségei közzül, és százat ezer közzül és ezeret tíz ezer közzül, hogy hordjanak eledelt a' népnek; hogy mikor jutánd a' *nép* Bénjámin' városából Gibeába, tselekedjék úgy, a' mint érdemli a' gonoszság, mellyet tselekedett ő Izraelbe.

11. Öszve-gyülekezék annakokáért minden férjfia Izraelnek a' város ellen, mindnyájan egygyenlő társasággal és akarattal.

12. Küldenek pedig az Izráel' nemzetségei követeket a' Bénjámin' fiainak minden nemzetségeihez, mondván: Mitsoda gonosz dolog ez, (*b*) a' melly lett ti közöttetek? (*b*) *r.* 12: 22-26.

13. Mostan annakokáért adjátok ki az istentelen férjfiakat, kik vagynak Gibeában, hadd öljük-meg őket, és veszessük-ki a' gonoszt Izráelből. És nem akarák hallani a' Bénjámin' fiai az ő atyokfiainak, az Izráel' fiainak szavokat.

14. Hanem gyülének *minden* fiai Bénjáminnak a' városokból Gibeába, hogy ki-mennének hartzolni az Izráel' fiai ellen.

15. Számláltatának pedig a' Bénjámin' fiai az napon, kik jöttek vala az ő városokból huszonhat ezer fegyver-fogható férjfiak, Gibeának lakóin kivül, kik szám szerént valának hét száz válogatott férjfiak.

16. Ebből az egész népből, hét száz válogatott férjfiak valának, kik jobb-kezekkel (*c*) nem élnek vala, kik mindnyájan parittyából hajítván követ, a' haj-szálat-is el-üthették vólna, és nem tévelyegtek vólna hajításokban. (*c*) 1 *Krón.* 12: 2.

17. Az Izráel' fiai pedig szám szerént valának a' Bénjámin' fiain kivül, négy száz ezeren, fegyvert-vonható férjfiak, kik mindnyájan hadakozó férjfiak valának.

18 Fel kelének annakokáért, és fel menének az Istennek házába: és meg-kérdék az Istent, és mondának az Izráel' fiai: Ki menjen-fel elősször közzülünk a' Bénjámin' fiai ellen hadakozni? És monda az Úr: Júda elősször.

19. Fel-kelének azért az Izráel' fiai reggel, és táborba szállának Gibea' ellenébe.

20. És ki-menének az Izráel' fiai hartzra Bénjámin ellen, és rendelének az Izráel' fiai seregeket ő ellenek Gibeának ellenébe.

21. Ki-jövének pedig a' Bénjamin' fiai Gibeából, és el-vesztének az Izráel' fiaiban az' nap huszon-két ezereket, *kiket le-verének* a' földre.

22. Mindazáltal meg-bátorittaték az Izráel' népe, és ismét rendelének seregeket ugyan azon helyen, a' hol rendelték vala első napon.

23. Fel-mentének vala pedig az Izráelnek fiai és sírtanak vala az Úr előtt, mind estvéig, és (*d*) meg-kérdezték vala az Urat ez' ígékkel: El menjek é még-hadakozni az én atyámfiának Benjáminnak fiai ellen? És mondott vala az Úr: Menjetek-fel ő ellene.

(*d*) 2 *Mós.* 27: 21 *r.* 1: 1.

24. Közelgetének azért az Izráel' fiai a' Bénjámin' fiai felé másod' napon.

25. És ki-jöve Bénjámin Gibeából ő eleikbe másod' nap; és el-vesztének ismét az Izráel' fiaiban tizen-nyóltz ezer férjfiakat a' földre, kik mindnyájan kardot tudnak vala vonni.

26. Annakokáért fel-menének mind az Izráel' fiai, és mind az egész nép, és menének az Istennek Házába, holott sírának, és ott lőnek az Úr előtt: böjtölének-is ott az' napon estvéiglen, és égőáldozattal, és hálá-adásnak áldozatjával áldozának az Úr előtt.

27. És kérdék az Izráel' fiai az Urat (mert ott vala az' napokban az Istennek Frigy' ládája.

28. És Fineás, az Aron *Pap'* fiának Eleázárnak fia áll vala ő előtte az' napokban) mondván: Menjek-é még-is hadakozni többször az én atyámfiának, Bénjáminnak fiai ellen, avagy meg-szünjem? Felele az Úr: Menjetek-fel; mert hólnap kezetekbe adom őtet.

29. Hánya annakokáért Izráel (*e*) leseket Gibea ellen körös-körül. (*e*) *Jós.* 8: 2, 4.

30. És fel-menvén az Izráel' fiai a' Benjámin fiai ellen harmad' napon; rendelének ismét seregeket Gibea' ellenébe úgy, mint annakelőtte.

31. Ki-jövén pedig a' Bénjámin' fiai a' népnek eleibe, el-szakasztának a' várostól és kezdének a' nép közzül meg-ölni, mint annakelőtte az ösvényeken a' mezőben, (mellynek egyike az Isten' házára mégyen vala fel, a' másik Gibeára) közel harmintz férjfiakat az Izráel közzül.

32. És mondának a' Bénjámin' fiai: Meg-verettetnek ezek mi előttünk, mint annakelőtte. Az Izráel' fiai pedig mondának: Siessünk, és szakasszuk-el őtet a' várostól az ösvényekig.

33. Mikor pedig minden férjfiai Izráelnek kitámadtanak vólna helyekből; rendelének sereget Baál-thamárnál: azonközben az Izráel' lesei- (*f*) is ki-jövének az ő helyekről; minekutánna Gibea pusztán maradott vólna. (*f*) *Jós.* 8: 19. *v.* 29.

34. És menének Gibea' ellenébe tíz ezer válógatott férjfiak egész Izráelből, és a' hartznak néki búsúlának; Amazok pedig nem tudják vala, hogy reájok ért vólna immár a' veszedelem.

35. És meg-veré az Úr Izráel előtt Bénjámint, és el-vesztének az Izráel' fiai az' napon a' Bénjámin' fiai közzül huszon-öt ezer, és száz férjfiakat, kik mindnyájan fegver-fogható férjfiak valának.

36. Mert mikor látták vólna a' Bénjámin' fiai, hogy meg-verettetnének; (mert az Izráel' fiai hátat adtanak vala Bénjáminnak, mivelhogy bíznak vala a' lesekbe, kiket Gibea ellen hagytanak vala.

37. A' lesek pedig sietvén rohanást tettek vala Gibea ellen, és kürttel jelt adván le-vágták vala a' városnak minden lakóit fegyvernek élivel.

38. Mert hagyott idejek vala az Izráel' fiainak a' lesekkel, hogy mikor ők a' városnak füstit felbotsátának:

39. Hátra-fordúlnának az Izráeliták a' hartzon. A' Bénjáminiták pedig kezdettek vala ugymint harmintz férjfiakat meg-ölni; mert ezt mondják vala: Bizony igen meg-verettetik ő mi előttünk, miképpen az első ütközetben.

40. A' városnak füsti pedig *mintegy* oszlop felkezdett vala menni, annyira, hogy a' Bénjámin hátra-tekintvén, látná, hogy immár a' városnak lángja fel-érné az eget.

41. És mikor látták vólna, hogy az Izráel' fiai meg-fordúlnának, el-ijedének a' Bénjámin' férjfiai; mert látják vala, hogy rajtok a' veszedelem.

42. És futni kezdének a' pusztának útára az Izráel' férjfiai előtt, és a' hartz el-éré őket: és a' kik a' városokból (*g*) ki-jöttenek vala; azok-is vágják vala őket magok között. (*g*) *Jós.* 8: 20, 22.

43. Környul-vevék Bénjámint, üzék őtet, szorgalmatosan tapodák őtet mind Nap-keletig Gibeának ellenében.

44. Húllának annakokáért el Bénjámin közzül tizen-nyóltz ezer férjfiak, kik mindnyájan erős férjfiak valának.

45. A' kik pedig hátat adván el-szaladtak vala, és mennek vala a' pusztára, a' Rimmon' kő-sziklájára; azokban meg-ölének az ösvényeken öt ezer férjfiakat: és azután üzvén őket mind Gibeomig, meg-ölének ő közzülök két ezer férjfiakat.

46. Valának pedig mindnyájan, kik el-húllottak vala a' Bénjámin közzül, kuszon öt ezeren, kik mindnyájan fegyvert vontak vala az' napon, és mindnyájan erős férjfiak valának.

47. A' kik pedig meg-maradának; szaladának a' puszta felé a' Rimon' (*h*) kő-sziklájára hatszáz ferjfiak, és lőnek a' Rimmon' kő-sziklájában négy hónapokig. (*h*) *v.* 21: 13.

48. Továbbá az Izráel' fiai meg-térének a' Bénjámin' fiaira, és meg-ölék őket fegyvernek élivel, a' városokból a' férjfiakat, a' mezőben pedig a' barmokat, mindeneket, valamiket kaphatnak vala; minden városokat-is, mellyek meg-maradtak vala, mind meg-égetének.

XXI. RÉSZ.

A' Bénjámin' nemzetsége ismét fel-állattatik.

1 Továbbá az Izráel' fiai meg-esküvének Mispában ezt mondván: Senki közzülünk-való férjfiú ne adja leányát Bénjáminnak feleségül.

2. És

2. És el-méne a' nép az Iſtennek házába, és ott lőnek mind eſtvéig az Iſtennek előtte: és fel-emelvén az ő ſzavokat, nagy ſiráſſal ſirának.

3. És mondának: Miért lett ez a' dolog Iz-Izráelnek Ura Iſtene, Izráelben! hogy el-fogyna egy nemzetség ma Izráelből?

4. Azután-való napon fel-kele reggel a' nép; és építének óltárt ott, és áldozának égő-áldozattal, és hálá-adásnak áldozatjával.

5. És mondának az Izráel' fiai: Kitsoda az, ki e' Gyülelezetbe fel nem jött Izráelnek minden nemzetségei közül az Úrhoz? Mert erősen meg-esküdtek vala a' felől, a' ki fel nem jött vólna az Úrhoz Miſpába, ezt mondván: Meg-halván meg-haljon.

6. És meg-ſzánák az Izráel' fiai az ő attyokfiát Bénjáminit, és mondának: Ki-vágattatott (a) ma egy nemzetség' Izráelből! (a) r. 20: 46-48.

7. Mit kell tselekednünk azokkal, kik (b) meg-maradtak a' feleségekre *nézve*; ha mi meg-esküdtünk az Urra, hogy nem ádjuk nékiek feleségül a' mi leányinkat? (b) r. 20: 47.

8. És mondának: Kitsoda olly az Izráel' nemzetségei közzül, ki fel nem jött az Úrhoz Miſpába? És imé nem jött vala ſenki a' táborba Jábes-Gileádból a' Gyülekezetbe.

9. Mert meg-ſzámláltatott vala a' nép; és imé nem vala ott ſenki a' Jábes-Gileád' lakói közzül.

10. Külde azért oda a' Gyülekezet tizenkét ezer erős férjfiakat, és meg-parantsolák nékiek mondván: Menjetek-el, és vágjátok-le a' Jábes' Gileád' lakóit fegyvernek élivel, mind aſzſzonyi állatokat és gyermekeket.

11. Ezt tselekedjétek pedig, hogy (c) minden férjfiat, és aſzſzonyi-állatot, valamelly férjfival hált, meg-öljetek. (c) 4 *Mós.* 31: 17.

12. Találának pedig a' Jábes-Gileád' lakói között négy-ſzáz ſzűz hajadon leányokat, kik még férjfiakat nem esmértek vala férjfiúval-való hálaſsal: kiket el-hozának a' táborba Silóba, melly vala Kanaán' földében.

13. Küldének annakokáért az egéſz Gyülekezet, és ſzóllanak a' Bénjámin' fiainak, kik valának a' (d) Rimmon' kő-ſziklájában, és békeſséget igérének nékiek. (d) r. 20: 47.

14. Annakokáért meg-téré Bénjámin az időben, és adák ő-nékiek feleségül *a' leányzókat*, kiket el-vevén meg-tartottak vala a' Jábes-Gileád' aſzſzony-népei közzül; de *így* ſem lőn elég ő-nékik.

15. A' nép pedig bánkodék *még-is* Bénjáminon, hogy az Úr romláſt tett vólna az Izráel' nemzetségiben.

16. Mondának azért a' Gyülekezetnek Vénei: Mit tselekedjünk a' többinek feleségekre nézve? mert el-fogyott Bénjámin közzül az aſzſzonyi-állat.

17. Mondának annak-felette: A' Bénjáminiták' birodalma, örökség ſzerént ezeké, a' kik meg-maradtak; mert nem kell Izráelben *egy* nemzetségnek-*is* el-töröltetni.

18. Mi pedig nem adhatunk nékiek feleségeket a' mi leányaink közzül; mert meg-esküdtek vala az Izráel' fiai, mondván: Átkozott, a' ki feleséget ád Bénjáminnak!

19. Mondának annakutánna: Imé az Úrnak Innep-napja léſzen Silóban eſztendőnként *a' bellyen*, melly vagyon az Iſten' házának, *Bétheinek* mellette Ejſzak felől, és Nap-kelet felől a' járt-út mellet, melly az Iſtennek házától fel-mégyen Sikembe, Lébonának Dél felől-való réſzében.

20. Meg-parantsolák azért a' Bénjámin' fiainak, mondván: menjetek-el, és leselkedjetek a' ſzőlőkben.

21. És vegyétek eſzetekbe, mikor ki-jövéndnek a' Siló' leányai ſereggel tántzolni; ti pedig akkor jöjjetek-ki a' ſzőlőkből, és ragadjatok magatoknak ki-ki feleséget a' Siló' leányai közzül, és menjetek a' Bénjámin' földébe.

22. Ha pedig mi előnkbe jövéndnek az ő attyaik, vagy attyokfiai perlődni; akkor azt mondjuk nékiek: Könyörüljetek rajtok mi érettünk; mert nem hoz*hat*tunk mindeniknek feleséget ama hadból, és mivelhogy nem ti adtátok nékiek; azért az esküvéſtől ártatlanok vagytok.

23. Akképpen tselekedének azért a' Bénjámin' fiai, és vivének feleségeket az ő ſzámok ſzerént a' tántzolók közzül, kiket el-ragadának; és el-menének, és haza térének az ő örökségekbe, és városokat építvén lakának azokban.

24. Annakokáért el-menének onnan az Izráel' fiai az időben, ki-ki az ő nemzetsége és házanépe közzé; és ki-menének ki-ki az ő örökségébe.

25. A' napokban nem (e) vala Király Izráelben: kinek-kinek, a' mi jónak tettſzik vala az ő ſzemei előtt, azt tselekeſzi vala. (e) r. 17: 6. 18: 1. 19: 22.

RÚTH ASZSZONY' KÖNYVE,

Rúth Aszszony az ő Napával Naómival egygyütt Moáb' tartományából Izráel' földére mégyen, és ott Bethlehemben Boázhoz, (ki az ő első férjének rokona vala) mégyen feleségül: kitől szüle Obedet, a' Dávid' ősét. Mát. 1:5.6.

I. RÉSZ.

Rúth haza mégyen Bethlehembe.

1 A' napokban, mikor (*a*) a' Bírák ítélnek vala; lőn éhség a' földön: És el-méne *egy* férjfiú Júda' *városából* Bethlehemből, hogy járna-kelne a' Moáb' földében, mind feleségével, és két fiaival egyetemben. (*a*) *Bír.* 2:16. *Mát.* 2:6.

2. Neve pedig a' férjfiúnak *vala* Elimélek, és az ő feleségének neve Naómi; az ő két fiainak neveik pedig: Máhlon és Kiljon, Efratéusok, Júdának *városából* Bethlehemből *valók*: És bé-mennvén a' Moáb' tartományába, ott lakának.

3. Meg-hala pedig Elimélek, Naóminak férje: És meg-marada ő, és az ő két fiai.

4. Vőnek pedig magoknak feleségül Moáb' *nemzetségéből*-való leányokat: Az egygyiknek neve Orpa, és a' másiknak neve Rúth, és lakának ott közel tíz esztendőkig.

5. Meg-halának ők-is mind ketten Máhlon és Kiljon. És meg-marada az aszszonyi-állat, *meg-fosztatván* az ő két fiaitól és férjétől.

6. Fel-kele annakokáért ő, és az ő *két* menyei, hogy viszsza-menne a' Moáb' tartományából; mert meg-hallotta vala Moáb' tartományában, hogy (*b*) meg-látogatta vólna az Úr az ő népét, *és* kenyeret adott vólna nékiek. (*b*) 1 *Mós.* 21:1.

7. Ki-méne annakokáért a' helyből, mellyben vala, és az ő két menyei ő-véle: és útnak eresztéték magokat, hogy viszsza-mennének a' Júda' földébe.

8. Monda pedig Naómi az ő két menyeinek: Menjetek-el, *és* térjetek haza, ki-ki az ő annyának házához: Tselekedjék az Úr irgalmasságot veletek, a' miképpen tselekedtetek a' meg-hólttakkal, és én velem.

9. Adja az Úr néktek, hogy mindenitek találjon nyúgodalmat a' ti férjetek' házában: és meg-tsókolá őket; *azok* pedig nagy fel-szóval sírának.

10. És mondának nékie: Bizony te veled el-mégyünk a' te népedhez.

11. És monda Naómi: Térjetek haza *édes* leányim! Miért jönétek-el én velem? Avagy *vagynak*-é több fiaim énnékem az én méhemben, hogy lennének néktek férjeitek?

12. Térjetek viszsza, *mondom*, *édes* leányim! *es* menjetek-el; mert idős vagyok *én immár* hogy-nem mint férjhez mehetnék. *Sőt még* ha *azt* mondanám-*is*, hogy reménységem vagyon *még* énnékem; *ha szintén* ez éjtszaka mennék-is férjhez, és szülnek-is fiakat:

13. Nem-de őket (*c*) meg-várhatnátok-é, míg fel-nőnének? Avagy meg-késlelitek-é magatokat, és férjhez nem mentek-é? Ne édes leányim: Mert nagy keserűség *vólna ez* énnékem inkább, hogy-nem mint tinéktek; de az Úrnak keze vert-meg engemet. (*c*) 5 *Mós.* 25:5.

14. *Azok* pedig ismét nagy fel-szóval sírának, és meg tsókolá Orpa az ő napát; Rúth (*d*) pedig hozzá ragaszkodék. *Máté* 1:5.

15. *Kinek* monda *a' napa*: Im meg-téré a' te rokonod az ő népéhez, és az ő Istenéihez; térj hátra te-is a' te rokonod után.

16. És monda Rúth: Ne kérj engemet, hogy el-hagyjalak tégedet, *avagy* el-menjek te tőled; Mert valahová menéndesz, *oda* mégyek: és valahól (*e*) lakándasz, *ott* lakom; a' te néped én népem, és a' te Istened én Istenem. (*e*) 2 *Sám.* 15:21

17. A' hol meg-halándasz; *ott* halok-meg, és ott temettetem-el. Így tselekedjék az Úr, és ezt mivelje én velem, ha az *egy* halál nem választ engemet-el te tőled.

18. Látván annakokáért, hogy meg-erősödött *elmével vólna*, hogy el-menjen véle; nem szólla *többet* nékie.

19. El-menének azért ketten ők, míg jutának Bethlehembe: És lőn, hogy mikor bé-mentek vólna Bethlehembe; meg-zendüle az egész város ő rajtok, és *ezt* mondják: Nem-de nem ez-é a' Naómi?

20. Ki felele nékiek: Ne hívjatok engemet Naóminak, *hanem* hívjatok *inkább* Márának; mert igen nagy keserűséggel illetett engemet a' Mindenható.

21. Én gazdag *valék*, *mikor* el mentem vala; de üressen hoza-meg engemet az Úr: Miért hívnátok azért engemet Naóminak; ha az Úr meg-nyomorított engemet és a' Mindenható nyomorúságokkal illetett engemet?

22. Ekképpen viszsza-téré Naómi a' Moáb' *nemzetségéből*-való Rúthtal, az ő menyével egyetemben, kivel haza tért vala Moáb' tartományából: és ők jutának Bethlehembe az árpa-aratásnak kezdetiben.

II. RÉSZ.

II. RÉSZ.

Rúth Bodzzal meg-esmérkedik, az ő aratói után árpa-fejeket szedvén.

1 Továbba Naóminak *vala egy* fógora a' férjéről, *ki* gazdag férjfiú *vala*, Elimeléknek házá-népe közzül, kinek neve Boáz *vala*.

2. És monda a' Moáb' *nemzetségéből*-való Rúth Naóminak: Hadd menjek, kérlek, a' mezőre, és (*a*) szedjek árpa-fejeket az után, a' kinek kedvet találok szemei előtt. És monda néki: Menj-el *bátor édes* leányom! (*a*) 2 *Mós.* 19: 9. 23: 22.

3. El-méne annakokáért, hogy bé-menvén *valamelly* mezőbe árpa-fejeket szedne az aratók után; történek pedig, hogy találkoznék a' mezőre, melly Boázhoz tartozik vala, ki (*b*) az Elimélek' háza-népe közzül *vala*. (*b*) *r.* 1: 12.

4. Azon-közben pedig ímé Boáz ki-jöve Bethlehemből, és monda az aratóknak: Az (*c*) Úr *légyen* veletek! Kik mondának néki: Meg-áldjon tégedet az Úr! (*c*) *Bir.* 6: 12. *Luk.* 1: 28.

5. És monda Boáz az ő szolgájának, kit hagyott vala *az* ő aratóinál: Ki-é ez a' leány?

6. Felele a' szolga, kit hagyott vala az aratóknál, és monda: Moáb' *nemzetségéből*-való leány ez, ki jött ide Naómival, a' Moáb' tartományából.

7. Ki ezt mondá: Hadd szedjek, kérlek, és gyujtögessek *árpa-fejeket itt* a' kévék között az aratók után: és bé-jövén, itt vólt reggeltől fogva mind eddig; az ő házában keveset ül.

8. És monda Boáz Rúthnak: Hallád-é *édes* leányom! Ne menj más mezőbe szedni, se el ne menj innen; hanem itt légy egygyütt az én leányimmal.

9. A' te szemeid *vigyázzanak* a' mezőre, mellyet aratnak, és utánnok járj: Meg-hagytam az *én* szolgaimnak, hogy ne bántsanak tégedet: és *ha* meg szomjúhozol; menj *oda* az edényekhez, és igyál abból, a' mit ifznak a' szolgák.

10. Akkor *a' leány* ortzájára borúla, és meghajtá magát a' földre, és monda néki: Hogy-hogy találtam *illyen* kedvet a' te szemeid előtt, hogy esmérj engemet, holott én idegen *vagyok*?

11. Felelvén Boáz monda nékie: Mindeneket meg-mondottak nékem, valamiket tselekedtél a' te napaddal, minekutánna meg-hólt a' te férjed; és hogy el-hagyván a' te atyádat és anyádat, és a' te születeségednek földét, jöttél *olly* nép' közibe, mellyet az előtt nem esmértél.

12. Meg-fizesse tenéked az Úr a' te tselekedetedet, és légyen tökélletes a' te jutalmad az Izráel' Urának Istenének előtte, ki *ide* jöttél, hogy az ő szárnyaival fedeznéd bé magadat.

13. A' leány pedig monda: (*d*) Találjak kedvet a' te szemeid előtt *édes* Uram! mivelhogy meg-vígasztalál engemet, és szóllál a' te szolgáló-leányodnak szíve szerént; *holott* mindazáltal nem vagyok én *ollyan*, mint egygyik a' te szolgáló-leányid közzül. (*d*) 1. *Sám.* 1: 18 28: 41.

14. Kinek monda Boáz: Az ételnek idejekor ide jöjj, és egyél a' kenyérből, és belé- mártsad a' te falatodat ecz etzetbe. Üle annakokáért ő az aratók mellé, és nyujta néki pogátsát; ki evék eleget, és a' maradékot el-tevé.

15. És fel-kele, hogy szedegetne; Parantsola pedig Boáz az ő szolgainak, mondván: A' kévék között-is *hadd* (*e*) szedjen; és meg ne pirongassátok őtet.

(*e*) 3 *Mós.* 19: 9. 10.

16. Sőt akaratotok szerént-is el-hagyjátok ő-néki a' kévékből-is, és hátra hagyjátok, hadd szedje-fel; és meg ne dorgáljátok, őtet.

17. Szede azért abban a' mezőben mind estvéiglen, és ki-tséplé, a' mit szedett vala, és lőn szinte egy Efa árpa.

18. És *haza* vivén bé-méne a' városba. És látá az ő napa, a' mit szedett vala: Elől-hozá *azt-is*, és néki adá, a' mi meg-maradott vala, minekutánná eleget evett vala.

19. Kinek monda az ő napa: Hol szedél ma, és hol munkálkodál? légyen az, a' ki te veled jól tett, áldott! Akkor meg-mondá az ő napának, kinél munkálkodott vólna, mondván: A' férjfiúnak neve, kinél ma munkálkodtam, Boáz.

20. És monda Naómi az ő menyének: Áldassék-meg az Úrtól, ki irgalmasságát el nem hagyja az élőkhöz, és a' meg-hóltakhoz. Monda továbbá néki Naómi: Közél-való *atyánkfia* az a' férjfiú, *és* a' mi rokonink közzül-való.

21. Monda pedig a' Moáb' *nemzetségéből* való Rúth *néki*: Ezt-is mondá énnékem: Az én munkásimmal légy, míg mind el-végezik ezt az én aratásomat.

22. És monda Noómi Rúthnak, az ő menyének: Jó, *édes* leányom! hogy az ő leányival mégy-ki; hogy tégedet ne háborgassanak, *a' kik* más mezőben *aratnak*.

23. Adá azért magát a' Boáz' leányihoz szedvén *árpa-fejeket*, míg az árpa-aratás el-végezödék, és a' búza aratás: és meg-téve *haza* az ő napához.

III. RÉSZ.

Ruth Boázhoz mégyen éjtszaka, ki igéretet tészen néki a házasságról.

1 Monda pedig néki Naómi az ő napa: Szerelmes leányom! avagy ne kereſsek-é néked nyúgalmat, hogy jól légyen *dolgod* teneked?

2. Moſtan azért nem-de-nem rokonunk-é Boáz, (*a*) kinek leányival vólrál? Imé ő ez éjjel az árpát a' ſzérőn fogja ſzelelni. (*a*) *r.* 2: 8.

3. Feredjél-meg annakokáért, és kend-meg magadat, és öltözzél-fel ruhádba, és menj-alá a' ſzérőre; meg ne jelentsed magad' a' férjfiúnak, míg el-nem végezi ételét és italát.

4. És mikor feküdni menénd, tudd meg a' helyet, a' hol hál; és bé-menvén hajtsd-fel a' leplet a' lába felől, és feküdj oda; ő pedig megmondja teneked, mit tselekedjél.

5. Ki monda néki: Valamit nékem parantsolſz; azt tselekeſzem.

6. Alá-méne azért a' ſzérőre, és mind a' ſzerént tselekedék, a' mint meg-parantsolta vala néki az ő napa.

7. Mikor pedig evett vólna Boáz, és ivott vólna, és meg-vídámúlt *vólna* az ő ſzíve, és elment vólna, hogy az aſztagnak ſzélin hálna; oda méne *a' leány-is* titkon: ki mikor fel-hajtotta vólna a' leplet a' lába felől, oda feküvék.

8. Történék pedig, hogy éjfelkor meg-rettenne e' *dolgon* az a' férjfiú, és meg-tapaſztalván azt: ímé aſzſzony-ember fekſzik vala az ő lábainál.

9. És monda: Ki vagy? Az felele: Én *vagyok* a' Ruth, a' te ſzolgáló-leányod: Terjeſzd-ki a' te (*b*) köntösödnek ſzélit a' te ſzolgáló-leányodra; mert közel-való *atyafiú* vagy. (*b*) *Ezék.* 16: 8.

10. És monda *néki*: (*c*) Áldjon-meg *édes* leányom! az Úr tégedet: jóbban tselekedtél e' te utólsó jó-tétedéddel az elsőnél; hogy nem jártál az ifjak után, ſem ſzegények, ſem gazdagok *után*. (*c*) *Bir.* 17: 2.

11. Moſtan annakokáért *ſzerelmes* leányom ne félj! valamit mondándaſz, azt tselekeſzem veled; mert jól tudja az én népemnek egéſz városa, hogy jámbor aſzſzony-ember vagy.

12. Immár azért meg-vallom, hogy rokonság vagyok; de vagyon még mindazáltal *egy* közelebb-való rokon én nálamnál.

13. Hálj itt ez éjjel: *mikor* pedig reggel léſzen, ha az a' rokonságnak (*d*) igazságát néked meg-akarja tartani; jó, légyen rokonság; ha pedig azt néked meg nem akarja állani; én azt a' rokonságnak igazságát meg-állom: él az Úr! aludj azért reggelig. (*d*) 5 *Mós.* 25: 5.

14. Aluvék annakokáért az ő labai felől reggelig. Azután fel-kele, *ollykor*, mikor még ember felebarátját meg nem esmérhetné; ő pedig meg-parantsolá, hogy az aſzſzonyi-állatnak a' ſzérőre-való jövetelét ſenki meg ne tudná.

15. És monda *néki*: Hozzad a' lepedőt, melly *vagyon* rajtad, és tartsad: és ő tartá azt; *Boáz* pedig mére hat mérték árpát belé, és *hátára* adván, bé-méne a' városba.

16. És méne az ő napához, ki monda: Ki vagy leányom? és meg-béſzéllé néki, valamit tselekedett vólna véle az a' férjfiú.

17. És monda: Hat mérték árpát ada énnékem; mert ezt mondá nékem: Ne menj üreſsen haza a' te napádhoz

18. Monda *Naómi*: Légy veſzteg *jó* leányom! míg meg-érted, mint léſzen a' dolog; mert nem nyugſzik az a' férjfiú, míg véghez nem viſzi a' dolgot ma.

IV. RESZ.

Boáz feleségül véſzi magának Ruthot: kitől fia léſzen, Obed, Dávidnak ősi.

1 Boáz pedig fel-menven a' kapuba lé-üle ott: És ímé a' rokon azon által-mégyen vala, kiről ő (*a*) ſzóllott vala, és monda *néki*: Térj ide, *és* ülj-le itt; hallád-é te? és oda téve, és le-üle. (*a*) *r.* 3: 12.

2. És *melléje* vévén tíz férjfiakat a' városnak Vénei közzül, monda: üljetek-le itt; kik le-ülének.

3. És monda a' rokonnak: A' mezőnek felét, melly *vala* Eliméleké, a' mi atyánkfiáé, Naómi el-adja, a' ki haza jött Moáb' tartományából.

4. Én pedig el-gondolám, hogy meg-jelentsem *azt* tenéked, mondván: Tedd tiéddé *azt a mezőt* az itt ülők előtt, és az én népemnek Vénei előtt: ha meg *akarod* váltani; váltsd-meg: És ha meg nem akarod váltani, mond-meg nékem; mert jól tudom, hogy nintsen ſenki más te kivüled, (*b*) ki meg-váltaná, és én *vagyok* te utánnad. Akkor *az* felele: Meg-váltom. (*b*) *r.* 3: 12.

5. Monda továbbá Boáz: Valamelly nap meg-véſzed Noáminak kezéből a' mezőt; a Moáb' *nemzetségéből*-való Ruthnak, *ki* a' meg-hóltnak felesége *vólt*, kezéből véſzed-meg, hogy (*c*) nevét fél-támaſzſzad a' meg-hóltnak, az ő örökségében,

(*c*) 5 *Mós.* 25: 5. 6.

6. Fele-

6. Felele a' rokon, és monda: Nem válthatom-meg, hogy el ne veszessem az én örökségemet. Váltsd-meg te magadnak az én közelvaló vérségemnek méltóságát; mert meg nem válthatom.

7. E' pedig (*d*) régen *szokás vala* Izráelben, a' meg-váltásban, és tserélésben, akármi dolognak meg-erősítésére-is: Le-vonja vala az ember az ő sarujját, és adja vala az ő felebarátjának; és e' *vala* annak bizonysága Izráelben.

(*d*) 1 *Mós.* 38: 27, 28.

8. Monda annakokáért az ő rokona Boáznak: Tégyed tiéddé *az örökséget*, és *egyetemben* le-vonná sarujját.

9. És monda Boáz a' Véneknek és az egész népnek: Bizonyságim *légyetek* ma, hogy enyimmé tettem, valamije *vólt* Elimeleknek, és valamije *vólt* Kiljonnak és Máhlonnak, Naóminak kezéből.

10. De a' Moáb' *nemzetségéből*-való Rúthotis, a' (*e*) Máhlonnak feleségét magamnak vettem feleségül, hogy nevet támasszak a' meg-hóltnak az ő örökségében; hogy ne vágattassék-ki a' meg-hóltnak neve az ő attyafiai közzül, és az ő helyének kapuja közzül: *mondom*, bizonyságim vagytok ma. (*e*) *rész.* 1: 4, 5. 3: 13.

11. És monda mind a' nép, melly *vala* a' kapuban, és a' Vének-*is*: Bizonyságid *vagyunk*. Tégye az Úr az aszszonyi-állatot, ki a' te házadba mégyen, ollyanná, mint (*f*) Ráchel és Lea *vóltanak*, kik ketten épitették vala fel az Izráel' házát: gyüjts gazdagságot Efratában, és szerezz nevet magadnak Bethlehemben. (*f*) 1 *Mós.* 29: 35.

12. És légyen a' te házad *ollyan*, mint a' (*g*) Péres' háza, kit szüle Thámár Júdának, abból a' magból, mellyet adánd az Úr néked ettől a' leánytól.

(*g*) 5 *Mós.* 25: 7.

13. Boáz annakokáért haza vivé Rúthot, és lőn felesége néki, és (*h*) bé-méne ő hozzá, és adá az Úr néki, hogy méhében fogadna, és szülne fiat. (*h*) 1 *Mós.* 16: 4.

14. Mondának pedig az aszszony-népek Naóminak: Áldott az Úr! ki nem engedte, hogy rokonság nélkül légy ma te; és tiszteltessék az ő neve Izráelben!

15. Ez a' te lelkedet-is meg-vídámítja, és táplálja a' te vénségedet; mert a' te menyed, ki szeret tégedet, szülte őtet, a' ki jobb tenéked, mint hét fiaid.

16. Fel-vévén annakokáért Naómi a' kis gyermeket, ölébe fogá őtet, és dajkája lőn-nékie.

17. Továbbá a' szomszéd-aszszonyok adának néki nevet, mondván: Fia lett Naóminak: És nevezék az ő nevét Obednek: ez az I'sainak, a' Dávid' attyának attya.

18. Ezek a' (*i*) Péresnek nemzetségei: Péres nemzé Hesront. (*i*) *Chron.* 2: 5. *Mát.* 1: 3. *Luk.* 3 32, 33.

19. Hesron (*k*) pedig nemze Rámot; Rám pedig nemzé Amminádábot. (*k*) *Máté.* 1: 3.

20. Amminádáb pedig nemzé Naassont; Naasson pedig nemzé Sálmát.

21. Sálmon pedig nemzé Boázt; Boáz pedig nemzé Obedet.

22. Obed pedig nemzé I'sait; I'sai pedig nemzé (*l*) Dávidot. (*l*) 1 *Sám.* 16: 20.

Rúth' Könyvének vége.

SÁMUEL' ELSŐ KÖNYVE.

Mellyben meg-irattatik a' minémü dolgok lettenek Eli' és Sámuel' Bíróságokban, és annakutánna a' Saul' Királyságában, 80. esztendők forgásokban; mert

Eli Pap regnált 40 (esztendeig) *Rész* 4: 18.
Sámuel és Saul regnáltak 40 ( ) *Tsel.* 13: 21.

I. RÉSZ.

Sámuel születik Elkána' feleségétől Annától.

1 Vala egy ember a' Tzofeusok' *városából*, az egygyik Rámából, melly *vagyon* az Efraim' hegyén, kinek neve (*a*) Elkána, Jerohámnak fia: *ki vólt* az Elihú' fia, *ki vólt* a' Tohu' fia, *ki vólt* a' Súf Efratéusnak fia (*a*) 1 *Krón.* 6 27.

2. *Valának* pedig néki két feleségei; az egygyiknek neve Anna, a' másiknak neve Peninna: és Peninnának gyermekei valának; de Annának nem valának gyermekei.

3. Fel-mégyen vala pedig esztendőnként ez az ember az ő városából, hogy imádkoznék, és áldozatot tenne a' seregeknek Urának Silóban, holott *laknak vala* az Eli *Pap*nak két fiai: Hofni és Fineás, az Úrnak Papjai.

4. És vala, *hogy* a' melly napon áldozatot teve Elkána; Peninnának, az ő feleségének, és mind az ő fiainak, és leányinak részeket meg-adja vala.

5. Annának pedig *csak* egy részt ád vala, a' szebb falatot: mivelhogy Annát *igen* szereti

reti vala; de az Úr az ő méhét bé-zárlotta vala.

6. Igen boszszontja vala pedig Annát az irígy gazda-aszszony társa-is, és haragra indítja vala, *búsítván*, hogy az Úr bé-zárlotta vólna az ő méhét.

7. És esztendőnként mind így tselekeszik vala véle, valamikor az Úrnak Templomába ő felmenne: boszszontja vala őtet; és sír vala ő, és nem eszik vala

8. Mondja vala pedig ő-néki az ő férje Elkána: Anna! miért sirsz, és miért nem eszel? mitsodán kesergesz szívedben? nem-de-nem jóbb vagyok-é én néked tíz fiadnál-is?

9. Fel-kél vala pedig Anna, minekutánna ettenek (*b*) vólna Silóban, és ittanak vólna; Eli Pap pedig ül vala az Úr' Templomában az ajtó-félen székiben. (*b*) 5 *Mós.* 16:11. 14. *r.* 4:18.

10. Anna pedig keseredett szívvel lévén könyörge az Úrnak, és keservesen síra.

11. És fogadást tőn, ezt mondván: Seregeknek Ura! ha meg-tekínted a' te leányodnak nyomorúságát, és én rólam meg-emlékezel, és el nem felejtkezel a' te szolgáló-leányodról; hanem ő-néki férjfiú magzatot adándasz: *tehát* én őtet tellyes életében az Úrnak vallom, és *soha* beretva az ő fejére nem száll.

12. Lőn pedig, *hogy* mikor szüntelen könyörgene az Úrnak; Eli figyelmez vala az ő szájára.

13. Mert Anna szívében könyörög vala, tsak az ajaka mozog vala; de szavát nem hallják vala: és Eli őtet részegnek álítja vala.

14. Monda azért néki Eli: *Vallyon* 's meddig részegeskedel? hagyj békét a' bor-italnak.

15. Felele azért Anna, és monda: Nem *vagyok* Uram! *részeg*; *hanem* keseredett szívü aszszonyi-állat vagyok: sem bort, sem *egyéb* részegítő italt nem ittam; hanem az én szívem*nek kívánság*át öntöttem az Úr' eleibe.

16. Ne hasonlítsad a' te szolgáló-leányodat *valami* istentelen aszszonyi-állathoz; mert az én nagy keserüségemből, és búsúlásomból szóllottam ez ideig.

17. Kinek felele Eli, és monda: Menj-el békességgel, és az Izráelnek Istene adja-meg a' te kívánságodat, mellyet ő tőle kértél.

18. O pedig monda: (*c*) Légyen kedves te előtted a' te szolgáló-leányod. És el-méne az aszszonyi-állat az ő útára; és evék, és nem vólt többé az ő szívében búsúlás. (*c*) 2 *Sám.* 16:4.

19. És fel-kelvén reggel imádkozának az Úrnak, és *annakutánna* meg-térvén, menének az ő házokhoz Rámába: és esméré Elkána az ő feleségét Annát, és meg-emlekezék ő (*d*)róla az Úr.

(*d*) 1 *Mós.* 20:22.

20. Lőn pedig idő-forgásában, minekutánna Anna méhében fogadott vólna; szüle fiú magzatot, és nevezé őtet Sámuelnek; mert *monda*: Az Úrtól kértem őtet.

21. Fel-méne pedig Elkána minden háza-népével, hogy az Úrnak az esztendőnként-való áldozatot fel-vinné, és fogadását *meg-tellyesítené*.

22. Anna pedig nem méne-el; hanem *azt* mondá az ő férjének: *El-halasztom a' fel-menést*, míglen a' gyermeket el-választom a' tsetstől, és azután fel-viszem velem, hogy az Úr előtt forogván, ott maradjon mind örökké.

23. Monda azért néki Elkána, az ő férje: Tselekedjél úgy, a' mint tenéked tettszik: maradj itthon, míg el nem választod; tsak-hogy az Úr tellyesítse-meg az ő beszédét. Meg-marada azért az aszszonyi-állat, és szoptatá az ő gyermekét, míglen *el-kelleték* választani.

24. És fel-vivé őtet, minekutánna el-választotta vólna, három tulkokkal, és egy mérték liszttel, és egy tömlő borral; és bé-vivé őtet az Úr' házába Silóba. A' gyermek pedig igen kitsiny *vala*.

25. És meg-ölék a' tulkot, mikoron a' gyermeket Elihez vinnék.

26. Ő pedig monda: Kérlek Uram! jusson eszedbe; mert miképpen Uram! hogy te (*e*)élszt *szinte olly bizonnyal* én vagyok amaz aszszonyállat, ki te veled itt állottam, könyörögvén az Úrnak. (*e*) *r.* 17:55.

27. Ezért a' gyermekért könyörgöttem; és meg-adta az Úr énnékem az én kívánságomat, mellyet ő tőle kértem.

28. Én-is azért az Úrnak adtam őtet tellyes életében, míg az Úrnak szenteltetett lészen. És ott az Úr előtt térdre esének.

II. RÉSZ.

Az Anna' hálá-adó éneke

1 Imádkozék azért *akkor* Anna, és monda; Örül az én (*a*) szívem az Úrban, fel-magasztaltatott az én szarvam az Úrban! Az én szájam meg-nyilatkozott az én ellenségim ellen; mert én örvendek a' te szabadításodban. (*a*) *Luk.* 1:46.

2. Nintsen *senki ollyan* szent, mint az Úr, sőt (*b*)nintsen *senki* te kivüled: és nintsen *senki ollyan* erős, mint a' mi Istenünk! (*b*) *Sólt.* 86: 8, 10.

3. Ne szóljatok *azért ennekutánna* kevély szókat, és szátokból ne származzék kérkedéken

keny szó; mert mindent (*c*) tudó Isten az Úr, és minden tselekedetit véghez viszi.

(*c*) 2 *Mós.* 31: 3. *Dan.* 1: 17.

4. A' kéz-íves erős *emberek* meg-rontatnak, és az erőtlenek fel-épitetnek hatalommal.

5. A' (*d*) bé-tőltek a' kenyér' *keresés*ben foglálatosok; az éhezők pedig *a' keresés*től meg-szünetnek, úgy annyira, hogy a' magtala hét *gyermekeket* szült, és a' kinek gyermekei felesen valának; meg-fogyatkozott. (*d*) *Sólt.* 34: 11. *Luk.* 1: 53.

6. Az Úr (*e*) meg-öl, és *ismét* meg-elevenít; pokolra alá-vét, és *ismét* fel-hoz. (*e*) 5 *Mós.* 32: 39.

7. Az Úr szegénnyé tészen, és meg-gazdagít; meg aláz, és fel-magasztal.

8. Fel-emeli a' (*f*) porból a' szegényt, *és* a' ganéjból a' szükölködőt; hogy ültesse a' Fejedelmek' közzé, és a' ditsőségnek székibe; mert az Úré a' földnek kerekségi, és azoknak határt vetett. (*f*) *Sólt.* 113: 7.

9. Az ő híveinek (*g*) lábokat meg-óltalmazza; de az istentelenek a' setétségben meg-némúlnak; mert az embernek nem lehet bizodalma az ő erejében. (*g*) *Sólt.* 91: 11.

10. Az Úrnak ellenségi meg-töretnek, ő ellenek menydörgés lészen; Az Úr a' földnek határit meg-ítéli, és az ő Királyának hatalmat ád, és fel-emeli az ő meg-kent *Király*ának szarvát.

11. El-méne azért Elkána Rámába az ő házához; a' gyermek (*h*) pedig szolgál vala az Úrnak Éli Pap előtt. (*h*) *r.* 1: 20.

12. Az Éli' fiai pedig *valának* Béliálnak fiai, és az Urat nem esmérik vala.

13. Mert a' Papoknak *illyen* szokások *vala* a' köfség között: Ha mikor valaki áldozatot tészen vala; el-jő vala a' Pap' szolgája, mikoron a' húst főznék, három ágú villátskát *vévén* kezébe.

14. És bé-üti vala a' serpenyőbe, vagy az üstbe, vagy a' vas-fazékba, és *egyéb* fazékakba, és valamit a' villátskán ki-hozhat vala; a' Pap magának vészi vala: így tselekesznek vala az egész Izráel' *nepé*vel, kik oda mennek vala Silóba.

15. És minekelőtte még a' kövérit (*i*) meg-nem áldozták vólna; el-jő vala a' Pap' szolgája, és azt mondja vala az embernek, a' ki áldozatot akar vala tenni: Adj húst ide, hadd süsselmeg a' Papnak; mert nem vészen te tőled főtt húst, hanem nyerset. (*i*) 3 *Mós.* 3: 3. 4.

16. Ha pedig azt mondja vala az ember néki: Hadd áldozzam meg először a' kövérit, azután vedd-el, a' mint szinte szívednek kívánsága; Ő azt mondja vala: *Semmiképpen nem*, hanem most adjad; mert ha nem *adod*, erővel-*is* el-vészem.

17. Nagy vala azért a' szolgáknak vétkek az Úr előtt; mert az emberek meg-útálják vala az Úrnak áldozatját.

18. Sámuel pedig szolgál vala az Úr előtt gyermek *lévén*: fel-öltöztetvén gyóltsból *tsinált* Efód *köntösel*.

19. Az ő annya-is pedig kitsiny köntöst tsinált tat vala néki, és esztendőnként néki viszi vala, mikor az ő férjével fel-menne az esztendőnkéntvaló áldozatnak meg-áldozására.

20. Meg-áldá pedig Éli Elkánát, és az ő felességét, és monda: Adjon az Úr tenéked ez' aszszonyi-állattól magzatot; mivelhogy az Úrnak tett fogadása szerént ezt *meg-adá*: és haza menének.

21. Meg-látogatá azért az Úr Annát, ki az ő méhében fogada, és szüle három fiakat, és két leányokat; és a' gyermek Sámuel fel-nevekedék az Úrnál.

22. Éli pedig igen vén *ember* vala, és meg-hallá mind azokat, a' mellyeket az ő fiai az egész Izráellel tselekesznek vala: és miképpen hálnának az aszszonyi-állatokkal, kik sereggel gyülnek vala a' Gyülekezet' satorának ajtaja' eleibe.

23. Mondja vala azért nékiek: Miért mivelitek ezt; Mert hallom én a' ti gonosz tselekedeiteket mind az egész néptől.

24. Ne *miveljétek azt jó* fiaim! mert nem jó hír ez, a' mellyet hallok, hogy az Úrnak népét vétkeztetitek.

25. Ha egygyik *ember* a' másik ellen vét; a' Bíró ítéletet tészen közöttök: de ha valaki az Úr ellen vét; *vallyon* ki lészen közben-járó? És nem fogadák az ő attyoknak szavát; mert az Úr megakará őket ölni.

26. A' gyermek Sámuel pedig nevekedvén nevekedik vala, és kedves vala az Úr előtt, mind pedig az emberek előtt.

27. Jöve pedig az Istennek embere Élihez, és monda nékie: Azt mondja az Úr, vallyon 's nem jelentettem (*k*) é-meg magamat nyilván a' te atyád' házának, mikor Égyiptomban a' Faraó' házában valának? (*k*) 2 *Mós.* 3: 1. 10. 4: 14. 15.

28. El-választám őtet az Izráelnek mindeu nemzetségi közzül én magamnak a' Papságra; hogy az én óltáromon áldoznék, hogy temjénezne, és az Efódot én előttem viselné: és az Izráel' fiaitól minden tüzre-való áldozat*nak maradék*át a' te atyád' háza-népének engedtem.

29. Miért hogy meg-tapodtátok az én áldozatimat, és az én Minhámat, mellyet parantsoltam, *hogy légyen* az én sátoromban? És inkább betsülötted a' te fiaidat, hogy-nem mint engemet; hogy ti magatokat hizlalnátok az én né-

pemnek, az Izráelnek minden áldozatinak szépével.

30. Azért azt mondja az Izráelnek Ura Istene: (*l*) Azt mondottam vala, hogy a' te házad, és a' te atyádnak háza én előttem járna mind örökké; de mostan azt mondja az Úr: Távól légyen az én tőlem: Mert a' kik engemet tisztelnek, *azokat* meg-tisztelem; de a' kik engemet meg-útálnak, meg-útáltatnak. (*l*) 1 *Kir.* 2: 27.

31. Jmé el-jőnek a' napok, és *én* el-vágom a' te karodat, és a' te atyád' házának karját; hogy ne találtassék vén *ember* a' te házadban.

32. És meg látod az *Isten'* Házának keserüségét: a' jók helyet, mellyeket *az Úr* tselekedett vólna az Izráelliel; és vén *ember* nem lészen házadban soha.

33. És *mindazáltal* az én óltáromtól el nem fogyatom a' *te házad-népe közzül-való* férjfiat, hogy a' te szemeidet meg-emésszem, és a' te lelkedet keserüséggel illessem; de minden te házad-népe ember-korokban halnak-meg.

34. És ez *légyen* tenéked jelül, melly követ kezik a' te két (*m*) fiaidra, Hofnira, és Fineásra, *hogy* mind ketten egy napon meg-halnak. (*m*) *Al.* 4. 11.

35. És (*n*) támasztok magamnak hívséges Papot, ki az én kedvem és akaratom szerént tselekeszik: és épitek néki állandó házat; és jár az én meg-kent *Királyom* előtt tellyes életének napjaiban. (*n*) 1 *Kir.* 2: 35.

36. És lészen, hogy valaki meg-marad a' te házadban; elől-jő, és térdet-fejet hajt annak egy ezüst pénzért, és egy darab kenyérért, és azt mondja: fogadj-bé, kérlek, engemet-*is* a' Papok közzé valami tisztre, hogy ehessem valami falat kenyeret.

III. RÉSZ.

Az Eli' háza-népe' veszedelme meg-jelentetik Sámuelnek, és ő általa Elinek.

1 A'Gyermek Sámuel pedig szolgál vala az Úrnak Eli előtt: És (*a*) az Úrnak *Próféták által-való* szóllása akkor az időben igen ritka vala, *és* nem *vala* látható jelenés. (*a*) *r.* 2 11.

2. Lőn pedig akkor az időben, Eli aluszik vala az ő szokott helyén, (és *immár* az ő szemei meg kezdettek vala homályosodni, és nem láthat vala.)

3. És minekelőtte az Istennek szövétnekét (*b*) meg-öltották vólna, és Sámuel-is alunnék az Úr' Templomában, a' mellyben az Isten' Ládája *vala*. (*b*) 2 *Mós.* 27: 20. 21.

4. Akkor szóllítá az Úr Sámuelt, ki monda: Imhol *vagyok* én!

5. És futamodék Elihez, és monda: Imhol *vagyok* én; mert te hívtál engemet. És monda: Nem hívtalak; menj viszsza, aludj-el. El-méne azért, és el aluvék.

6. Szóllítá ismét az Úr Sámuelt: És fel-kele Sámuel, és méne Elihez, és monda: Imhol *vagyok* én; mert hívtál engemet. És monda: Nem hívtalak *édes* fiam! menj el, aludj-el.

7. Sámuel pedig még nem szokott vala az Úr' szavához: és még nem tudja vala az Úrnak beszédét.

8. Szóllítá azért még-is harmadszor az Úr Sámuelt, és fel-kele, és méne Elihez, és monda: Imhol *vagyok* én; mert hívál engemet. Akkor eszébe vévé Eli, hogy az Úr hívná a' gyermeket.

9. Monda azért Eli Sámuelnek; Menj-el, aludj el, és ha szóllít tégedet; azt mondjad: Szólj Uram; mert jól-hallja a' te szolgád! El-méne azért Sámuel, és az ő helyén el-aluvék.

10. El-jöve ismét az Úr, és meg-álla, és szóllítá ismét, mint annakelőtte, *és monda*: Sámuel, Sámuel! Felele Sámuel, *és monda*: Szólj; mert *jól* hallja a' te szolgád.

11. És monda az Úr Sámuelnek: Imé én tselekeszem *néminémü* dolgot Izráelben, mellyet valakik hallanak, mind a' két fülök meg-tsendül belé.

12. Akkor az időben mind azokat, mellyeket meg-mondottam Eli ellen, és az ő háza-népe ellen: véghez viszem, el-kezdem és el-végezem.

13. És meg-jelentem ő-néki, hogy én meg-ítélem az ő házát mind örökké, a' hamisságért, mellyet jól tud; mert az ő fiai mikor magokat útálatosokká tészik vala, nem tiltá-meg őket.

14. És annakokáért meg-esküdtem (*c*) az Eli' háza ellen, hogy az ő háza-népének hamissága soha örökké, sem áldozattal, sem Minhával el nem töröltetik. (*c*) *r.* 2 2, 31.

15. Aluvék azért Sámuel mind reggelig, és meg-niytá az Úr' házának ajtait, és nem meri vala Sámuel meg-jelenteni Elinek ez' látást.

16. Szólítá azért az Eli Sámuelt, és monda: Sámuel fiam! Ki monda: Imhol *vagyok* én!

17. És monda: Mi *tőn* a' szó, a' mellyet néked monda? Kérlek ne titkold-el tőlem: az Úr úgy (*d*) tselekedjék veled, és úgy adjon *jót*, hogy tsak egy igét-is nem titkolsz-el tőlem, valamit néked szóllott. (*d*) *Rútb.* 1: 17.

18. Meg-mondá azért Sámuel mind azokat a beszédeket, és nem titkolá-el tőle. És monda

da *Eli Pap*: Ő azÚr, és tselekedjék úgy, a' mint néki jónak tettszik.

19. Fel-nevekedék azért Sámuel, és az Úr vala ő-véle, *úgy annyira*, hogy semmi beszédét a' földre nem hagyja vala (*e*) esni. (*e*) *Jós.* 21:45.

20. És eszébe vévé az egész Izráel' népe, Dántól fogva Bersebáig, hogy Sámuel az Úrnak hívséges Profetája *volna*.

21. És kezde ismét az Úr meg-jelenni Silóban; mert meg-jelentette vala magát az Ur Silóban Sámuelnek, az Urnak beszéde által.

IV. RÉSZ.

Az Isten' Ládája el-vétetik.

1 Meg-tellyesedék azért a' Sámuelnek (*a*) beszéde az egész Izráelen, mikor ki-méne az Izráel a' Filistéusok ellen hartzolni: és tábort járának Eben-Haézernél; a' Filistéusok pedig tábort járának Afekben. (*a*) *rész.* 3:11, 12.

2. Sereget rendelének azért a' Filistéusok az Izráel ellen, és meg-ütközének, és az Izráel megveretek a' Filistéusoktól: és vágának-le a' hartzon a' mezőn úgy-mint négy ezer embereket.

3. *Mikor* azért a' nép a' táborba viszsza-jött *volna*; mondának az Izráel között-való öreg *emberek*: Mi az oka, hogy az Ur meg-vere ma minket a' Filistéusok által? Végyük (*b*) hozzánk Silóból az Úr' frigyének Ládáját; hogy mi közöttünk lévén szabadítson-meg minket a' mi ellenségeinknek kezekből. (*b*) *rész.* 14:18.

4. Külde azért a' nép Silóba, és ki-hozák a' Seregek' Urának Ládáját, ki ül a' Kérubimokon. Ott valának pedig az Isten' frigye' Ládájánál az Elinek két fiai, Hofni és Fineás.

5. Lőn pedig, hogy mikor az Ur' frigyének Ládája a' táborba jutott volna; meg-sivalkodék az egész Izráel nagy kiáltással, és meg-zendüle a' föld.

6. Hallván pedig a' Filistéusok a' nagy kiáltást, mondának: Mitsoda nagy kiáltás ez a' 'Sidók táborában? És meg-érték, hogy az Úrnak Ládája jutott volna a' táborba.

7. Meg-félemlének azért a' Filistéusok; mert meg-érték, hogy az Isten (*c*) jött a' táborba. És ezt mondák: Jaj minékünk! mert nem esett ez előtt illyen dolog. (*c*) 2 *Mós.* 25:22.

8. Jaj minékünk! Kitsoda szabadít-meg minket ezeknek az erős Isteneknek kezekből? Ezek azok az Istenek, kik az Égyiptom*bé*li ket minden-féle nyomorúsággal meg-verék a' pusztában.

9. *No azért* légyetek bátor szívvel, és emberkedjetek Filistéusók! hogy valami-módon ne szolgáljatok a' 'Sidóknak, mint-hogy ők szolgáltanak (*d*) tinéktek; *no*-azért légyetek emberek és *erősen* vívjatok. (*d*) *Bir.* 13:1.

10. Meg-ütközének azért a' Filistéusok, és meg-verék az Izráelt, és ki-ki szalada az ő sátorába. És igen nagy veszedelem lőn, *úgy annyira*, hogy az Izráel' népe közzül harmintz ezer gyalog vesze-el.

11. És el-nyerék az Isten' (*e*) Ládáját-*is*, és az Elinek két fia-*is* meg-hala, (*f*) a' Hofni és Fineás. (*e*) *Sólt.* 78:61. (*f*) *Fel.* 2:3-4.

12. El-szaladván pedig a' hartzról egy ember a' Bénjámin' *nemzetségéből*; juta Silóba azon napon, ruháját (*g*) meg-szaggatván, és pórt *hintvén* fejére. (*g*) *Jós.* 7:6. 2 *Sám* 1:2.

13. El-juta azért *az*, és imé Eli ül vala székiben az út-félen várakozván; mert az ő szíve nagy rettegésben vala az Isten' Ládája miatt; *Mihelyt* pedig bé-juta az ember, hogy hírt mondana a' városban; meg-zendüle az egész város.

14. Hallván pedig Eli a' nagy kiáltást, monda: Mitsoda nagy kiáltás ez? A' pedig az ember nagy sietséggel el-jöve, és meg-mondá Elinek.

15. *Vala* pedig Eli kilentzven-nyóltz esztendős, és (*h*) az ő szemei meg-homályosodtak vala, és nem láthat vala. (*h*) *r.* 3:2.

16. Monda azért az ember Elinek: Én a' hartzról jövök, a' hartzról szaladtam ma. És monda: Mint lőn a' dolog jó fiam?

17. Felele a' követ, és monda: Meg-futamodék az Izráel a' Filistéusok előtt, és igen nagy kár lőn a' népben, a' te két fiad-is meg-hólt a' Hofni és Fineás, az Isten' Ládáját-is el-nyerték.

18. Mikor azért az Isten' Ládáját említette volna; hátra esék a' székből a' kapu félen, és megszegék a' nyaka, és (*i*) meg-hala; mert *immár* igen vén és nehéz ember *vala*: És az Izráelt ítélte vala negyven esztendőkig. (*i*) *r.* 3:11-14. *v.* 13, 15.

19. Továbbá az ő menye, a' Finéás' felesége várandós vala, és hallá hírét, hogy az Isten' Ládáját el-nyerték volna, és az ő ipa-is meghólt volna, mind pedig az ő férje; le-hajla azért és szüle; mert sok keserűség szállott vala reája.

20. Mikor pedig meg akar vala halni, mondják vala *ő-néki*, a' kik ott állanak vala: Ne félj; mert (*k*) fiad vagyon. De nem szólla *semmit*, és *tsak* eszébe sem vévé. (*k*) 1 *Mós.* 35:17.

21. És nevezé a' gyermeket Ikábodnak, mondván: El-vétetett az Izráeltől a' ditsőség; *mert hallotta vala*, hogy el-nyerték az Isten' Ládáját, és *meg-hólt volna* mind ipa, mind férje.

22. Mon-

22. Monda azért: El-vétetett az Izráeltől a' ditsőség; mert el-nyerték az Isten' Ládáját.

V. RÉSZ.

Az Isten' Ládája a' Filistéusoknál.

1 A' Filistéusok pedig fel-vévék az Isten' Ládáját, és el-vivék az (*a*) Eben-Haézertől Asdódba. (*a*) *r.* 4: 1.

2. Holott vévén a' Filistéusok az Isten' Ládáját, bé-vivék azt a' Dágon' Templomába, és helyhezteték a' Dágon *bálvány* mellé.

3. És *mikor* másod' napon fel-kőltenek *vólna* az Asdódbéliek; ímé a' Dágon a'(*b*) földre artzal le-esett vala az Úrnak Ládája előtt, és fel-vévén a'Dágont, ismét helyére állaták. (*b*) *Sólt.* 97:7.

4. És *mikor* ismét másod' nap reggel fel-kőltenek *vólna*; ímé ismét láták, hogy a'Dágon(*c*) artzal le-borúlt a' földre az Úr' Ládája előtt: és a'Dágonnak feje, és két el-szakadott keze-feje a' küszöbön, *és* tsak a' hal-képe maradott vala meg benne. (*c*) 2*Mós.* 12: 12.

5. Ennekokáért a' Dágon' Papjai, és valakik bé-mennek a'Dágon' házába, nem hágnak a' Dágon küszöbére Asdódban mind e' mai napiglan *is*.

6. Meg-nehezedék pedig az Asdódbélieken az Úrnak keze, és puszttja vala őket: és megveré őket (*d*) al-felekben-való süllyel, Asdódot, és minden határit. (*d*) *Sólt.* 78: 66.

7. Látván pedig az Asdódbéliek, mint *vólna a' dolog*, mondának: Ne maradjon mi nálunk az Izráel' Istenének Ládája; mert kemény az ő keze mi ellenünk, és a' mi Istenünk *ellen*, a' Dágon ellen.

8. El-küldének annakokáért, és bé-gyüjték a' Filistéusok *között-való* Fejedelmeket, és mondának: Mit tégyünk az Izráel' Istenének Ládájának? Felelének: Vitessék Gáthba az Izráel' Istenének Ládája.

9. Lőn pedig, hogy minekutánna alá 's fel-hordozták vólna; az Úr' keze a' városnak felette igen nagy nyomorúságára lőn: és meg-veré a' városnak népét kitsinytől fogva nagyig, és az ő al-feleken nagy süllyök nevekedének.

10. El-küldék azért *onnét-is* az Isten' Ládáját Ekronba, és mikor el-jutott vólna az Isten' Ládája Ekronba; fel-kiáltának az Ekronbéliek, mondván: *Imé* reám hozták az Izráel' Istenének Ládáját, hogy meg-öljenek mind engemet, mind az én népemet.

11. Annakokáért *követeket* küldvén, bé-gyüjték a' Filistéusok *között-való* Fejedelmeket, és mondának: Botsássátok-el az Izráel' Istenének Ládáját, hadd menjen-el az ő (*e*) helyére, ne öljön-meg mind engemet 's mind az én népemet; mert nagy keserves halál vala az egész városban, és felette igen nehéz vala ott az Istennek keze. (*e*) *r.* 1:3. 4:3.

12. A' melly emberek meg nem halnak vala, is pedig; süllyel verettetnek vala meg, és a' városnak kiáltása mind az égig fel-hat vala.

VI. RÉSZ.

Az Isten' Ládája meg-küldetik.

1 Lőn pedig az Úr' Ládája a' Filistéusok birodalmában hét hónapokig.

2. Szóllítván pedig a' Filistéusok a'Papokat és varáslókat, mondának: Mit tselekedjünk az Úr' Ládája felől, mondjátok-meg minékünk, mi-módon küldjük azt az ő (*a*) helyére? (*a*) *r.* 4:3.

3. Felelének *azok*: Ha meg-küldítek az Izráel' Istenének Ládáját; üresen azt ne küldjétek-meg: hanem áldozatot adjatok néki a' ti bünötökért; akkor meg-gyógyúltok: vagy pedig meg-tudjátok, mi oka *légyen*, hogy az ő (*b*) keze el nem szálla ti rólatok. (*b*) *v.* 4. 6. 11.

4. És mondának: Mitsoda áldozat *nak kell lenni*, mellyet a' mi bününkért kell néki adnunk? Felelének azok: A' Filistéusok' Fejedelmeinek számok szerént aranyból tsinált öt al-felek, és öt arany egér; mert azon nyomorúság *egyaránt vagyon* mindeneken, a' ti Fejedelmiteken-is.

5. Tsináljátok-meg azért a' ti al-feleteknek formáját, és a' ti (*c*) egereiteknek képét, kik el-pusztították a' földet, és *így* adjátok-meg az Izráel' Istenének ditsőségét, né-talám meg-könnyebbül az ő *büntető* keze rajtatok, a' ti Istenteken, és a' ti földeteken. (*c*) *r.* 6:18.

6. De miért keményítitek-meg a' ti szívetteket, miképpen az Égyiptombéliek és Faraó meg-keményíték az ő szíveket? Avagy nem el-botsáták-é őket, hogy el-mennének, minekutánna (*d*) tsudákat tőn közöttök?

(*d*) 2*Mós.* 12. 31.

7. Mostan azért gyorsan készítsetek egy új szekeret, és *szerezzetek* két borjús ünőket, mellyeknek nyakok még járomban nem vólt: és fogjátok-bé a' szekérbe az ünőket, és a' borjúkat, *mellyek* utánnok *járnak*, vigyétek házatokhoz.

8. És fogjátok az Úrnak Ládáját, és tegyétek azt a'szekérre, és az arany szerszámokat, mellyeket adtok nékie bünötökért, tegyétek az oldalán-való táskába: és botsássátok-el azt, hadd menjen-el.

9. És

9. És nézzetek *utánna*, ha az úton, melly az ő határokra *viszen*, Béth-sémesre tart-fel; *nyilván mind* ő tselekedte velünk ezt a' sok nyomorúságot: ha pedig más felé *tart*; meg-tudjuk, hogy nem az ő keze büntetett minket; *hanem tsak* történet, a' mi esett rajtunk.

10. Úgy tselekedének azért azok az emberek, és hozának két borjús ünőket, mellyeket a' szekérbe fogának, és azoknak borjújokat otthon bé-rekeszték.

11. És fel-tévék a' szekérre az Úrnak Ládáját, és a' táskát, az arany egereket-is, és az ő al-feleknek képét.

12. És el-igazodának az ünők az úton, a' Béth-sémes *felé-való* úton, mind azon mennek vala nagy sietséggel, és bőgéssel, és sem jobbfelé, sem bal-felé *az útból* ki nem térének: és a' Filistéusok' Fejedelmi utánnok mennek vala, mind a' Béth-sémes *városnak* határáig.

13. A' Béth-sémesbéliek pedig egy völgyben aratnak vala búzát: és szemeket fel-emelvén meg-láták a' Ládát, és örülének, hogy láták.

14. El-juta pedig a' szekér a' Béth-sémesbéli Jósuénak földére, és ott meg-álla. *Vala* pedig ott *egy* nagy kő, és fel-vagdalák a' szekérnek (*e*) fáit *a' Béth-sémesbéliek*, és az ünőket meg-áldozák az Úrnak. (*e*) 2 *Sám.* 24: 22-25.

15. Továbbá a' Léviták le-vették vala az Úrnak Ládáját, és a' táskát-is, melly véle vala, mellyben az arany szerszámok valának, és tették vala a' nagy kőre. A' Béth-sémesbéliek pedig egészszen meg-égetett áldozatot tőnek, és egyéb áldozattal-is áldozának az' napon az Úrnak.

16. Mellyet *mikor* láttak *vólna* a' Filistéusok' Fejedelmei; visszatérének Ekronba az' napon.

17. Az arany al-felek pedig, mellyeket adának a' Filistéusok az Úrnak az ő bünöknek eltörléséért-való áldozatúl; ezek, *tudni-illik*: Asdódért egy, Gázáért egy, Askelonért egy, Gádért egy, Ekronért egy.

18. Az arany egerek pedig *valának* a' Filistéusoknak minden városaiknak számok szerént, az öt (*f*) Fejedelmeknek *számok szerént*: És minden kerített, és kerités nélkül-való városoknak és faluknak *számok szerént*, mind ama' nagy kőig, melyre az Úrnak Ládáját le-tették vala, *melly* a' Béth-sémesbéli Jósué földén *vagyon* mind e mai napiglan. (*f*) *Jós.* 13: 3.

19. Meg-vere pedig *sokat az ÚR* a' Béth-sémesbéliekben, mivelhogy belé-tekintének (*g*) az Úr' Ládájába, és meg-vere a' nép közzül ötven ezer, és hetven embereket: és síra a' nép, hogy meg-verte vólna az Úr a' népet nagy tsapással. (*g*) 4 *Mós.* 4: 20.

20. Mondának azért a' Béth-sémesbéliek: *Vallyon* 's kitsoda állhat-meg e' szent Úr Isten előtt? És *vallyon* hová mégyen-el mi tőlünk?

21. Követeket küldének azért a' Kirjáth-jeárimban lakozókhoz illyen izenettel: Meg-hozták a' Filistéusok az Úrnak Ládáját: jöjjetek alá, *és* vigyétek oda hozzátok.

VII. RÉSZ.

Sámuelnek rendelése és igazgatása.

1 El-jövének azért a' Kirjáth-jeárimbéliek, és el-vivék az Úr' Ládáját, és bé-vivék azt az (*a*) Abinádábnak házába, *ki fenn* a' dombon *lakik vala*: és az Eleázárt, az ő fiát rendelék, hogy őrízné az Úr' Ládáját.

(*a*) 2 *Sám.* 6: 4.

2. Lőn pedig, *hogy* míg a' Láda Kirjáth-jeárimban álla; sok idő múlék-el, tudni-illik húsz esztendő: és nagy sirást tőn az egész Izráel' népe, *és meg-téve* az Úrhoz.

3. Mert Sámuel meg-mondotta vala az egész Izráel' népének illy szóval: Ha tellyes szívből *akartok* meg-térni az Úrhoz; gyomláljátok-ki közzületek az idegen Isteneket, és az Astarót *bálványt*: és készitsétek a' ti szíveteket az Úrnak, és ő-néki (*b*) egyedül szolgáljatok; így meg-szabadít titeket a' Filistéusoknak kezekből.

(*b*) 6 *Mós.* 6: 13. *és* 10: 20. *Mát.* 4: 10. *Luk.* 4: 8.

4. El-hányák azért az Izráel' fiai az idegen Isteneket, és az Astarót *bálványt*, és szolgálának egyedül tsak az Úrnak.

5. Monda pedig (*c*) Sámuel: Gyűtsétek-bé az egész Izráelt Mispába, és imádkozom érettetek az Úrnak. (*c*) r. 3: 11. 20.

6. Bé-gyülének azért Mispába, holott vizet merítvén, ki-önték az Úr előtt: És böjtölének az' napon, és mondának ott: Vétkeztünk az Úr ellen. És ekképen ítélé Sámuel az Izráel' fiait Mispában.

7. Meg-értvén pedig a' Filistéusok, hogy Mispába gyültenek vólna az Izráel' fiai; a' Filistéusok Fejedelmei reá indúlának az Izráelre: mellyet mikor meg-hallottak vólna az Izráel' fiai; *igen* meg-réműlének a' Filistéusoktól.

8. Mondának azért Sámuelnek az Izráel' fiai: Ne szünjél-meg a' mi Urunkhoz Istenünkhöz-való kiáltástól mi érettünk; hogy szabadítson-meg minket a' Filistéusoknak kezekből.

9. Hoza azért Sámuel egy gyermekded bárányt, és azt épen meg-áldozá az Úrnak: és felkiálta Sámuel az Úrhoz az Izráelért; és meghallgatá őtet az Úr.

10. És lőn, hogy mikor Sámuel áldoznék, *birtelenséggel* a' Filistéusok ütközethez készülének az Izráel ellen. Az Úr pedig menydörgéshez hasonló (*d*) szóval kiáltást tőn azon a' napon a' Filistéusok ellen, és meg-rontá őket: és meg-veretének az Izráel előtt (*d*) *r.* 2 : 10. *Bir.* 5 : 20.

11. Ki-menvén pedig az Izráel' népe Mispából; meg-kergeték a' Filistéusokat, és mind a' Béth-kár *kő-szikla* alatt-*való* helyig vágák őket.

12. Fel-vőn pedig Sámuel egy követ, és felásá Mispa, és a' Sén *kő-szikla* között, és nevezé azt *illy* névvel: Eben-haézer, és monda: Mind eddig segítséggel volt minékünk az Úr!

13. Meg-aláztatának azért a' Filistéusok, és nem menének többé az Izráel' határára: és az Úrnak keze lőn a' Filistéusok ellen, Sámuelnek tellyes életében.

14. És viszsza-vévé Izráel a' városokat, mellyeket a' Filistéusok az Izráeltől el-vettek (*e*) vala, Ekrontól fogva mind Gáthig: és az ő határát meg-szabadítá az Izráel a' Filistéusoknak kezekből: és békesség lőn az Izráel között és az Emoréusok között. (*e*) *r.* 4 : 10.

15. Sámuel pedig (*f*) életének minden rendiben, ítélé az Izráelt. (*f*) *r.* 12 : 2.

16. El-mégyen vala pedig esztendőnként, és bé-járja vala Béthelt, Gilgált, és Mispát: és mind ez' helyeken törvényt szolgáltat vala az Izráelnek.

17. Annakutánna viszsza-tér vala (*g*) Rámába; mert ott vala néki háza: és ott-is ítéletet tészen vala az Izráel' *fiai* között: és rakata ott az Úrnak óltárt. (*g*) *r.* 1 : 19. 8 : 4.

VIII. RÉSZ.

Az Isten jóvá hagyja, hogy a' nép Királyt válasszon: kinek jusst-is meg-mondja.

1 Mikor pedig meg-vénhedett vólna Sámuel; Itélő-birákká választá az ő fiait Izráelben.

2. Vala pedig az első fiának neve Jóel, a' másiknak neve Abia, *kik* Bersebában *lőnek* Birákká.

3. Nem járának pedig az ő fiai az ő útaiban; hanem a' telhetetlenség után indúlának: és ajándékot (*a*) vőnek, és el-fordíták az igaz ítéletet. (*a*) 2 *Mós.* 23 : 8. 5 *Mos.* 16 : 19.

4. Egybe gyúlének azért az egész Izráelnek Vénei, és menének Sámuelhez Rámába,

5. És mondának néki: Imé te meg-vénhedtél, és a' te fiaid nem járnak a' te útaidban; *azért* mostan válaszsz nékünk Királyt, (*b*) a' ki minket ítéljen, miképpen egyéb nemzetségek-is.

(*b*) *Hós.* 13 : 10. *Tsel.* 13 : 21.

6. Nem tettszék pedig ez a' szó Sámuelnek, hogy azt mondák: adj Királyt nékünk, hogy ítéletet tégyen mi közöttünk: És könyörge Sámuel az Úrnak

7. Monda pedig az Úr Sámuelnek: Fogadd szavát mindenben a' népnek, valamit néked mondanak. Mert nem (*c*) tégedet útáltak-meg; hanem engemet útáltak-meg, hogy ne uralkodjam ő rajtok. (*c*) *Al.* 10 : 19.

8. Mind az ő *előbbi* tselekedetek szerént, a' mint tselekedtenek *én velem*, az időtől fogva, hogy ki-hoztam őket Egyiptomból mind e' mai napig, mikoron el-hagyának engemet és szolgáltanak idegen Isteneknek: te veled-is a' szerént tselekeszsznek.

9. Mostan azért fogadd-meg az ő szavokat: de mikor ő ellenek bizonyságot tészesz; megjelentsed a' Királynak hatalmát ő rajtok, a' ki uralkodni fog ő közöttök.

10. Meg-mondá azért Sámuel a' népnek az Úrnak minden szavát, *azoknak*, a' kik ő tőle Királyt kérnek vala.

11. És így szólla: E' lészen a' Királynak hatalma, a' ki uralkodni fog ti rajtatok: A' ti fiaitokat el-vészi, és szekér-vezetői lésznek néki, és lovagjai, és az ő szekere előtt futnak.

12. És választ *kozzátok* ezer ember előtt járó Hadnagyokat, és ötven ember előtt járókat, és hogy néki szántsanak, gabonáját bé-aratták: hadakozó szerszámokat, és szekérhez-való szerszámokat tsináljanak.

13. A' ti leányaitokat viszontag el-viteti a' kenegetésre, szakátsságra és kenyér-sütésre.

14. Továbbá szántó-földeteket, szőlő-hegyeiteket, és olaj-termő kerteiteknek a' javát el-vészi, és szolgainak adja.

15. És a' ti veteményitekből, 's szőlőitekből dézmát vészen, és az ő Fő embereinek, és (*d*) szolgainak adja. (*d*) *Dán.* 1 : 3-5.

16. A' ti szolgaitokat és szolgálóitokat, és ifjaitokat, és szamaraitokat el-vészi, hogy *azokon* az ő dolgát tegyék.

17. A' ti barmaitokból dézmát vészen, és ő-néki szolgai lésztek.

18. És akkor kiáltani fogtok a' Király miatt, a' kit választotok magatoknak; de nem hallgat meg az Úr titeket az' napon.

19. Nem

19. Nem akará pedig meg-hallani a' köſség a' Sámuel' ſzavát; hanem mondának: Semmiképpen nem *akarjuk*, hanem (*e*) Király uralkodjék mi rajtunk. (*e*) *r.* 10: 19. 12: 12.

20. Es mi-is úgy légyünk, mint egyéb nemzetségek, és a' mi Királyunk ítéljen-meg minket, és ő előttünk menjen, és viselje a' mi hadunkat.

21. Meg-hallá azért Sámuel a' népnek minden ſzavát, és meg-mondá azt az Urnak.

22. Es monda az Úr Sámuelnek: Fogadd-meg az ő ſzavokat, és emelj Királyt ő-nékiek. Monda azért Sámuel az Izráel népének: Menjetek-el *haza* ki-ki az ő városába.

IX. RÉSZ.

Sault vendégül fogadja Sámuel.

1 Vala pedig egy ember Bénjámin' *nemzetségéből*, kinek neve vala (*a*) Kis, Abielnek fia, *ki-vólt* Séror' fia, ki Békoráth' fia, ki Afiách fia, ki *volt* a' Bénjámin' *házából*-való ember: *ez* igen erős *ember* vala. (*a*) *r.* 14: 51.

2. Ennek *a' Kisnek* vala *egy* fia, kinek neve *vala* Saul, tekintetes és igen ſzép, és nem vala *senki* az Izráel' fiai között ſzebb annál: és vállaſsab és magaſsab vala az egéſz *Izrael'* népénél.

3. El-veſztenek vala pedig a' Kisnek a' Saul atyának ſzamarai, és monda Kis Saulnak az ő fiának: Végy melléd egygyet a' ſzolgák közzül, és kelj-fel, menj-el, keresd meg a' ſzamarakat.

4. Által-méne azért az Efraim' hegyén, által-méne azután a' Sálisa' földére, és nem találák-meg: által-menének továbbá a' Saálim' földen-is, és még ſem *valának a' ſzamarak*: által-méne azután a' Jémininek földére; és még ſem találák-meg.

5. *Mikor pedig* jutottak *vólna* a' Suf földére, *és még-is nem találták vólna meg*, monda Saul az ő ſzolgájának, a' ki véle *vala*: Jer, menjünk viſzſza; mert-nétalám eddig el-felejtette az atyám a' ſzamarakat, és minket félt *inkább*.

6. Monda pedig *az* ő-néki: Imé moſtan az Iſtennek (*b*) embere e' városban vagyon, és az az ember igen betsületes *ember*: valamit meg-mond; meg-teljesedik: Menjünk oda; talám meg-jelenti nékünk a' mi útunkat, mellyre menjünk. (*b*) *r.* 2: 37. 3: 20.

7 És felele Saul az ő ſzolgájának: Bátor menjünk-el; de mit vigyünk az embernek? mert a' kenyér el-fogyott a' tariſznyánkból: és nintsen, mit vigyünk ajándékban az Iſten' emberének: mi vagyon nálunk?

8. Szólla ismét erre a' ſzolga Saulnak és monda: Imé vagyon én nálam egy ezüſt Siklusnak negyed' réſze, mellyet én az Iſten' émberének adok, hogy meg-mondja nékünk a' mi útunkat.

9. Régen az Izráelben, mikor valaki az Iſtenhez mégyen vala tanátsot (*c*) kérdeni; *minden* azt mondja vala: Jertek menjünk a' Nézőhöz; mert *a' kit* moſtan Prófétának *mondanak*, régen azt hívják vala Nézőnek (*c*) 1 *Mós.* 25: 22.

10. Monda azért Saul az ő ſzolgájának: Jó *ez*, a' mit mondaſz: jere, menjünk-el. El-menének azért a' városba, a' holott *vala* az Iſten' embere.

11. Ők *pedig* a' városnak hágóján fel-menvén, találának valami leányokat, *kik* víz' meríteni mennek vala ki, és mondának nékiek: Itt-é a' Nező?

12. Kik felelének nékiek, és mondának: Itt vagyon tsak előtted, ſiess gyorſan; mert *tsak* ma jött-bé a' városba: mert ma a' népnek lakodalma *léſzen* ím ez' hegyen.

13. Mihelyt bé-juttok a' városba; mindjárt megtaláljátok őtet, minekelőtte a' hegyre fel-menne a' lakodalomba; mert nem eſzik *addig* a' köſség, míg fel nem mégyen; mert ő áldja-meg a' lakodalmat, azután eſznek a' (*d*) hívatalosok; azért moſt menjetek-fel, mert moſtan ez órában találhatjátok-meg őtet. (*d*) *r.* 16: 3.

14. Fel-menének azért a' városba, *és* mikor a' város közepin mennének; ímé Sámuel *ſzinte* eleikbe jöve, akarván fel-menni a' hegyre.

15. Az Úr pedig meg-jelentette vala Sámuelnek füleibe, *az előtt* egy nappal, minekelőtte Saul oda menne, *ezt* mondván:

16. Hólnap illyenkor küldök te hozzád egy embert a' Bénjámin' földéről, kit az én népem előtt Izráel előtt-való hadnagyſágra fel-kenj, és az meg-ſzabadítja az én népemet a' Filiſtéusok kezéből; mert meg-tekíntettem az én népemet, és fel-hatott az ő kiáltása én előmbe.

17. Sámuel pedig meg tekínté Sault, és az Úr meg-ſzollítá őtet: Imhol ez az ember, a' kiről (*e*) ſzóllottam tenéked, ez fog uralkodni az én népemen. (*e*) *r.* 15: 1.

18. Saul pedig a' kapu' közibe méne Sámuelhez, és monda: Kérlek mond-meg nékem, hol *vagyon* a' Néző háza?

19. És monda Sámuel Saulnak: En *vagyok* a' Néző: menj-fel előttem a' hegyre, és ma én velem egyetek; annakutánna el-botsátlak téged' reggel, és valami ſzívedben *vagyon*, meg-jelentem tenéked.

20. Tudni-illik a' ſzamarak felől, *mellyek* tőled el-veſztenek harmad' nappal ez előtt, ſemmit ne bánkodjál rajtok; mert megtalálták. De *vallyon* az Izráelnek kihez *vagyon* minden kíványsága? *vallyon* 's nem

te hozzád-é, és a' te atyádnak egész háza-népéhez?

21. Felele pedig Saul, és monda: Avagy nem Bénjáminita *vagyok-é* én, az Izráelnek leg kisebbik nemzetségéből-való? és az én nemzetem az egész(*f*) Bénjámin' nemzetsége között leg-kisebbé? Mi *dolog azért*, hogy nékem illyenképpen szóllasz?

Bú. 6: 15. (*f*) *Al.* 20: 21.

22. Fogván azért Sámuel Sault, és az ő szolgáját, bé-vivé őket a' vatsoráló-házba: és ő-nékiek adá a' fő helyet a' hívatalos vendégek között, kik valának mint egy harmintz férjfiak.

23. Monda pedig Sámuel a' szakátsnak: Hozd-elől ama' részt, a' mellyet oda adtam vala, és a' mellyről azt mondottam vala, hogy el-tégyed.

24. Elől-vévén azért a' szakáts a' tzémert mind a' rajta valóval egybe; Saulnak eleibe tévé, és monda *Sámuel*: Imhol a' mi meg-maradott vólt, vedd elődbe, és egyél; mert mind ez ideig néked tartottuk, *miólta* meg-mondottam *a' szakátsnak*, hogy a' népet vendégségbe hívtam; évék azért az' napon Saul Sámuellel.

25. És minekutánna alá-jöttenek vólna a' hegyről a' városba; beszélle Saullal a' ház' padlásán.

26. Azután fel-kelének jó reggel, és lőn, hogy mikor a' hajnal fel jöne; szóllitá Sámuel Sault a' ház' padlásán, mondván: Kelj-fel, el-botsátlak tégedet. És fel kele Saul, és ki-menének ketten, ő, és Sámuel *a' városból*.

27. Mikor *pedig* a' város' végére jutottak vólna, monda Sámuel Saulnak: Mond-meg a' szolgának, hogy menjen-el előttünk; (és el-méne) te pedig á lj-meg azon közben, hadd mondjam-meg néked az Isten' beszédét.

X. RÉSZ.

Saul Királyjá tétetik.

1 Elől-vévén azért Sámuel egy szelentze olajt, az ő fejére tölté, és meg-tsókolá őtet, és monda: Avagy nem *így kell-é ennek lenni*, hogy az Úr Hadnagygyá (*a*) kent tégedet az ő örökségén? (*a*) *Tsel.* 13: 21. 2 *Kik.* 9: 3. 6.

2. Minekutánna ma én tőlem el-mégy; találsz két embert a' Ráchel' koporsójánál, a' Benjámin' határán Selsáhnál, kik azt mondják tenéked: Meg-találták a' szamarakat, mellyeket keresni mentél vólt: és ímé a' szamarak' dolgát el-hagyta vala immár az atyád, és titeket félt vala, ezt mondván: Mit kell tennem az én fiam felől?

3. Onnét ismét tovább menvén, mikor a' Thábor *hegy alatt-való* síkra jutsz; találnak ott tégedet három emberek, kik Béthelbe mennek-fel az Istenhez: *kiknek* egyike három gödölyét viszen, a' másik viszen három fonatos kalátsot, és a' harmadik viszen egy tömlő bort.

4. És *azok* (*b*) köszönnek tenéked békességgel, és két kenyereket adnak tenéked, mellyet el végy az ő kezekből. (*b*) *Bir.* 18: 15.

5. Azután jutsz az Isten' hegyére, holott *vagynak* a' Filistéusoknak strázsái, mikor pedig bé-mégy oda a' városba, elől-találod a' Prófétáknak seregét, kik (*c*) a' hegyről jönek-alá, és ő előttök *lészen* lant, dob, sip, és hegedü, és ő-magok prófétálnak. (*c*) *Krón.* 16: 39. 4 *Mós.* 11: 25.

6. És az Úrnak Lelke te reád száll, (*d*) és vélek egygyütt prófétálsz: és *úyy-mint* más emberré változol. (*d*) 4 *Mós.* 11: 25.

7. Mikor pedig ezek a' jelek te rajtad meg-tellyesednek; járj-el benne, a' mi a' te hívatalod; mert az Isten veled *vagyon*.

8. Menj-alá továbba én előttem Gilgálba, és ímé én alá-mégyek hozzád, hogy égő áldozatot tégyek: és áldozzam hálá-adó áldozatot-is: hét napokig meg-várj, míg hozzád mégyek; és meg-mutatom néked, mit kelljen tselekednek.

9. Lőn pedig, hogy mikor el-fordúlván Sámuel elől el-menne; az Isten az ő szívét el-változtatá, és azon napon mind ezek a' jelek meg-tellyesedének.

10. És mikor jutottak vólna amaz hegyre; ímé a' Prófétáknak ferege eleibe jöve, és izálla ő reá az Istennek Lelke, és (*e*) prófétála ő közöttök. (*e*) *r.* 1, : 20. 24.

11. Lőn pedig, hogy valakik őtet esmérték vólna annakelőtte, látván, hogy a' Prófétákkal egygyütt prófétálna; monda a' nép *közzül* egygyik a' másiknak: Mi lelte a' Kisnek fiát? Nem-de Saul is a' Próféták között *vagyon* é?

12. És felelvén egy közzülök, monda: Vallyon 's kitsoda a' *Prófétáknak* attyok? Azért ez példa-beszédbe kele: Talám (*f*) Saul-is a' Próféták között *vagyon*? (*f*) *r.* 19: 24.

13. És el-végezé a' prófétáláft, és fel-méne a' hegyre.

14. Monda pedig az ő attyának báttya néki, és az ő szolgájának: Hova mentetek vala? Felele: A' szamarakat keresni: mikor pedig látnánk, hogy *meg* nem *találhatjuk*; Sámuelhez mentünk vala.

15. És monda a' Saul' attyának báttya: Kérlek, beszéld-meg nékem, mit monda néktek Sámuel?

16. Monda Saul az ő attya' báttyának: Nyilván meg-mondá nékünk, hogy meg-találták a' szamarakat; de a' Királyságnak (*g*) dolgát nem jelenté meg nékie: mivelhogy Sámuel meg-hagyta vala. (*g*) *r.* 9: 17. *v.* 1.

17. Egy-

17. Egybe-hívá azért Sámuel a' népet Mispába (*b*) az Úrhoz. (*b*) *r.* 7:5. *Bir.*20:11.

18. És monda az Izráel' fiainak: Ezt mondja az Izráelnek Ura Iſtene: Én hoztam-ki az Izráelt Égyiptomból, és meg-ſzabadítottalak titeket az Égyiptombélieknek kezekből, és minden orſzágoknak kezekből, kik titeket nyomorgattanak.

19. Ti pedig e' mai napon (*i*) meg vetettétek a'ti Iſtenteket, a' ki óltalmaz titeket minden gonoſzaitok és nyomorúságitok ellen, és *ezt* mondottátok néki: Adj Királyt mi közinkbe! Moſtan azért álljatok-meg az Úr előtt a' ti nemzetségeitek ſzerént, és Hadnagyságitok ſzerént.

(*i*) *Fel.*8:7,19.

20. És *mikor* elől-állatta *vólna* Sámuel az Izráelnek minden nemzetségit; találák-ki (*k*) *ſors által* a' Bénjámin' nemzetségét. (*k*) *Jós.* 7:14-18.

21. Azután a' Bénjámin' nemzetségét elől-állatá, az ő háza-népeivel, és találák-ki a' Mátri' nemzetségét, és *azok közzül* találák Sault, a' Kisnek fiát: és keresék őtet, és nem találák-meg.

22. Meg kérdék azért az Urat, ha még el-jöne oda az az ember? és felele az Úr: Im éanol a' ſok holvaló között rejtezett-el.

23. Futamodván azért, elől-hozák onnét őtet, és meg-álla a' nép között, és magaſsabb vala mind a' ſokaságnál, a' vállától fogva oda fel.

24. Monda akkor Sámuel az egéſz népnek: Látjátok-é, a' kit válaſztott az Úr, hogy nintsen ő hozzája hasonló az egéſz nép között! és felkiálta az egéſz nép, és mondának: Éljen a' Király!

25. És meg-mondá Sámuel a' népnek a' Királyságnak juſsát, és bé-írá egy könyvbe, és letévé az Úr előtt: és el-botsátá Sámuel az egéſz népet, mindent az ő házához.

26. El-méne pedig Saul-is az ő házához Gibeába, és méne ő-véle *nagy* ſereg, a' kiknek Iſten az ő ſzíveket fel-indította vala.

27. Az álnokságnak fiai pedig ezt mondják vala: Mitől ſzabadíthat ez meg-minket? és ſemminek álíták őtet, és *ſemmi* ajándékot néki nem adának; ő pedig *mind ezekre* mintegy ſiket, *tsak olyan* vala.

XI. RÉSZ.

Saul meg veri az Ammonitákat.

1 Reájok jöve pedig Náhás az Ammonitáknak *Fejedelme*, és tábort jártata a' Jábes (*a*) Gilead' *városa* ellenében; És mondának mindnyájan a' Jábesbéliek Náhásnak: Tégy frigyet velünk, és *mi* ſzólgálunk tenéked. (*a*) *r.* 31: 11.

2. Monda pedig nékiek Náhás Ammonita: Igy frigyet vetek veletek, hogy mindeniteknek a' jobb-ſzemét (*b*) ki-vájaſsam, és ezt a' gyalázatot veſsem az egéſz Izráel' *népére*. (*b*) *Jer.* 39 7.

3. Kinek mondának a' Jábesbéli vén *emberek*: Engedj minékünk hét napokat, hadd küldjünk követeket az Izráelnek minden határára: és ha ſenki nem *léſzen*, *ki* meg-ſzabadítson minket; ki-mégyünk hozzád.

4. El-jutának azért a' követek a' Saul' *lako helyére* Gibeába, és meg-mondák a' követséget a' kösségnek hallására, és fel-emelé az egéſz köſség az ő ſzavát, és ſirának.

5. Azonközbe pedig Saul a' mezőről jő vala az ökrök után, és mónda Saul: Mi *lelte* a' népet, hogy ſirnak? És meg beſzéllék néki a' Jábesbéli *követ*eknek (*c*) ſzavát. (*c*) *v.* 2.

6. Akkor az Iſtennek lelke ſzálla Saulra; mikoron hallotta vólna e' ſzókat, és az ő haragja igen fel-búsúla.

7. És két ökröket hozatván, darabonként vagdalá, és az Izráelnek minden határára el-küldé követek által, azt mondván: Valaki Saul, és Sámuel után *a' badba* nem jő; ezt tselekeſzik az ő ökreivel. És az Úrnak félelme ſzálla a' népre, és ki-ſzállának mind egy akaratta!.

8. Meg-ſzámlálá azért őket Bézekben, és lőn az Izráel' népe három ſzáz ezer: és a' Júda' férjfiai: harmintz ezeren.

9. És mondának a' követeknek, a' kik jöttenek vala: Ezt mondjátok a' Jábes-Gileádbélieknek: hólnap tinéktek ſzabadúláſtok léſzen, mikor a' (*d*) Nap fel-melegedik: és el-menének a' követek, és meg-mondák a' Jábesbélieknek, és igen örülének. (*d*) *v.* 11.

10. Mondának azért a' Jábesbéliek *az Ammonitáknak*: Reggel ki-mégyünk hozzátok, hogy valamint tettſzik ſzemeiteknek; úgy tselekedjetek velünk.

11. Másod' napon pedig Saul a' népet három réſzre oſztá, és a' táborra ütének ſzinte hajnalban, és igen vágák az Ammonitákat *mind addig*, míg a' Nap fel-melegedék; a' kik pedig megmaradtak vala, el-ſzéledének, hogy tsak kettőis ő közzülök egygyütt nem vala.

12. És monda a' nép Sámuelnek: Kitsoda az, a' ki azt mondja vala: Saul fog-é mi rajtunk uralkodni? Adjátok *kezünkbe* azokat az embereket, és *ezennel* meg-öljük őket.

13. És monda Saul: Senkit ma (*e*) meg nem ölnek; mert e' mai napon az Úr nagy győzedelmet adott Izráelnek. (*e*) *r.* 10:27. 2*Sám.* 19:22.

14. Monda pedig Sámuel a' népnek: Jertekel, menjünk Gilgálba, hogy ott újítsuk-meg a' Fejedelemséget.

15. El mene azért mind a' fokaság Gilgálba, és Királyjá válaſzták Sault ott Gilgálban az Úr előtt: és ott (*f*) áldozának hálá-adó áldozatokat az Úr előtt, és igen örvende ott Saul, és az egéſz Izráel' népe. (*f*) *Kir.* 1:25.

XII. RÉSZ.

Sámuel a' nép előtt tiſztségét le-téſzi.

1 Monda pedig Sámuel az egéſz Izráel' *népének*: Imé meg-hallgattam a' ti (*a*) ſzótokat mindenben, valamit énnékem mondottatok, és ti előtökbe Királyt válaſztottam. (*a*) *r.* 8:5.7.22.

2. És moſtan ímé a' Király előttetek jár, én pedig meg-vénhedtem, és meg-őſzültem, és az én fiaim ímé veletek *vagynak*; én pedig ti előttetek jártam, ifjúságomtól fogva, mind e' mai napiglan.

3. Imhol azért (*b*) tégyetek bizonyságot én ellenem az Úr előtt, és az előtt, a' kit ő meg-kenetett: ha valakinek ökrét el-vettem, vagy valakinek ſzamarát el vettem: és *ha* valakin erőſzakot tselekedtem: *ha* valakit meg-rontottam, vagy valakinek kezéből jutalmat vettem; hogy *azért* ſzememet ő róla el-fordítottam vólna: és viſzſza-adom néktek. (*b*) *Mik.* 6:3.

4. És felelének: Nem tselekedtél mi rajtunk erőſzakot, ſem meg-nem rontottál minket, ſem pedig valamit más kezéből el nem vettél.

5. És monda nékiek: Bizonyságom *énnékem* az Úr ti ellenetek, és bizonyságom az ő meg-kent Királyja e' napon, hogy ſemmit az én kezemben nẽ találtatok. És monda *a' népnek*: Bizonyság *id vagyunk*!

6. És monda Sámuel a' népnek: Az Úr *ebben bizonyság*, ki *híreſsé* tette Mósest és Áront, és a' ki ki-hozta a' ti atyáitokat Égyiptom' földéből.

7. Moſtan azért álljatok-elő, hadd feddőzzem ti veletek az Úr előtt, az Úrnak minden igazsági felől, mellyeket tselekedett ti veletek, és a' ti atyáitokkal.

8. Mikor bé-ment vólna Jákób (*c*) Égyiptomba, fel-kiáltának a' ti atyáitok az Úrhoz, és el-bótsátá (*d*) az Úr Mósest és Áront, kik ki-hozák a' ti atyáitokat Égyiptomból, és itt ez' helyen lakosokká tévék őket. (*c*) 1 *Mós.* 46:5. 2 *Mós.* 2:23. (*d*) 2 *Mós.* 3:10.

9. És el-felejtkezének az ő Urokról Iſtenekről, és adá őket Siserának, a' Hásor' ſeregének Hadnagyjának kezébe: és a' (*e*) Filiſtéusoknak kezébe, és a' Moábiták' (*f*) Királyja' kezébe, a' kik hadakozának ő ellenek. (*e*) *Bir.* 4:2. 10:7. 13:1. (*f*) *Bir.* 3:12.14.

10. És kiáltának az Úrhoz, és *azt* mondák: Vétkeztünk; mert el-hagytuk az Urat, és ſzolgáltunk a' Baálim és Astarót *bálványoknak*; moſtan azért ſzabadíts-meg a' mi ellenségeinknek kezekből, és tenéked ſzolgálunk.

11. Annakokáért el-botsátá az Úr (*g*) Jérubaált, és Bedánt, és Jeftét, és Sámuelt, és meg-ſzabadíta titeket a' ti ellenségeitek' kezéből minden félé, és nagy bátorságban laktatok. (*g*) *Bir.* 6:14. 10:3.

12. És láttátok, miképpen Náhás, az Ammon' fiainak Királyja jöve ti ellenetek; és *ti* azt mondottátok énnékem: Semmiképpen *egyebet* nem *akarunk*, hanem (*h*) Király uralkodjék mi rajtunk; holott a' ti Uratok Iſtentek *vólna* ti-nektek Királyotok. (*h*) *Fel.* 8:5,19.

13. Moſtan azért imhol a' Király, a' kit (*i*) válaſztottatok, *és* a' kit kívántatok, és ímé az Úr Királyá tette *őtet* ti rajtatok. (*i*) *r.* 10:24.

14. Hogy-ha félitek az Urat, és ſzolgáltok ő-néki, és engedelmesek léſztek az ő ſzavának, és az Úr' ſzájából *jött parantsolatok* ellen nem (*k*) rugódoztok; mind ti, mind a' ti Királyotok, ki ti rajtatok uralkodik, meg-maradtok, követvén a' ti Uratokat Iſtenteket. (*k*) 5 *Mós.* 1:26.

15. Hogy-ha pedig az Úrnak ſzavát nem fogadándjátok: hanem az Úr' ſzájából *ſzármazott parantsolatot* által-hágjátok; az Úrnak keze ti ellenetek lészen, *miképpen* a' ti atyáitok ellen-is.

16. És moſtan-is álljatok-meg, és láſsátok ezt a' tsuda dolgot, mellyet az Úr tselekeſzik a' ti ſzemeitek előtt.

17. Avagy nem búza aratás*nak ideje vagyon-é* moſtan? Segítségül hívom az Urat; és menydörgést ád, és esőt *e' mai napon*, és tudjátok 's-láſsátok-meg, hogy a' ti vétketek nagy, a mellyet tselekedtetek az Úr' ſzemei előtt, hogy (*l*) Királyt kértetek magatoknak. (*l*) *r.* 8:6.7. 10:19. *v.* 12.

18. Fel-kiálta azért Sámuel az Úrhoz, és ada az Úr menydörgést, és esőt azon a' napon; és mind az egéſz fokaság igen meg-rettene az Úrtól, és Sámueltől.

19. És monda mind az egéſz fokaság Sámuelnek: Könyörögj a' te ſzolgáidért a' te Úradnak Iſtenednek, hogy meg ne haljunk; mert minden bűneinket ezzel öregbítettük, hogy Királyt kértünk magunknak;

20. És monda Sámuel a' népnek: Ne féljetek, *jóllehet* ti mind ezeket a' gonoſzságokat megtselekedtétek; de mindazáltal az Úrtól el ne ſzakadjatok, hanem ſzolgáljatok az (*m*) Úrnak teljes ſzívetekből. (*m*) *Jós.* 24:14.15.

21. És ne térjetek a' bálványok után, mellyek nem haſználhatnak, meg ſem ſzabadíthatnak; (*n*) mert bálványok. (*n*) *Sólt.* 115:5-7.

22. Mert nem hagyja-el az Úr az ő népét az

az ő nagy nevéért; mert az Úr magának ő (o) népévé ákart titeket választani. (o) *Ezék.* 20: 9.

23. Távol légyen én-tőlem-is, hogy vétkezzem az Úr ellen, meg-szűnvén a' ti érettetek-való könyörgestől; sőt inkább meg tanítalak titeket a' jó, és igaz útra.

24. De mindazáltal féljétek az Urat, és szolgáljatok ő-néki igazságban *és* tellyes szívből; mert gondoljátok-meg, hogy nagy dolgokat (p) tselekedett ti veletek. (p) *Jos.* 24: 14. *r.* 11. 1, 11.

25. Hogy-ha pedig a' gonosz tselekedetben menten-mentek; mind ti magatok, mint a' ti Királyotok el-vesztek.

XIII. RÉSZ.

Saul hadakozik a' Filistéusokkal.

1 Mikoron immár Saul esztendeig uralkodott vólna; (mert két (a) esztendőkig uralkodék az Izráelen.) (a) *r.* 15: 9. 23-29. 16: 12. 13.

2. Választa magának Saul három ezer *embereket* az Izráel közzül, és két ezere Saullal vala Mikmásban, és a' Béthel' hegyén, az *egygyik* ezere vala Jónathánnal (b) a' Bénjámin' *városában* Gibeában; a' népnek pedig maradékát haza botsátá, mindent az ő hajlékiba. (b) *Bir.* 19: 12, 14. 20: 4.

3. Meg-veré azon-közben Jónathán a' Filistéusoknak (c) álló-seregét, melly a' hegyen *vala*, és *ezt* meg-hallák a' Filistéusok; Saul pedig trombitát fútata az egész földön, ezt mondván: hallják-meg a' 'Sidók: (c) *Fel.* 10. 5.

4. És meg-hallá az egész Izráel, hogy *ezt* mondanák: meg-verte Saul a' Filistéusoknak állóseregét, mellyért útálatban vagyon az Izráel a' Filistéusok között; fel-gyüle azért a' nép Gilgálba Saul után.

5. A' Filistéusok pedig egybe gyülének, hogy meg-vívnának az Izráellel: szekerek vala harmintz ezer, és hat ezer lovagjok; a' kőség pedig *sok vala*, mint a' tenger' partján-való számlálhatatlan föveny: és fel-jövének, és tábort járának Mikmásban, Béth-áven felől Nap-keletre.

6. Az Izráel' népe pedig látván, hogy nehezen *vólna* dolga; mert *igen* meg-szorították vala a' népet; el-rejtezék a' nép a' barlangokban és (d) bokrokban, kő-sziklák között, várakban, és mély vermekben. (d) *Bir.* 6: 2. *r.* 14: 11.

7. A' 'Sidók *közzül* továbbá *némellyek* által-menének a' Jordán' *vizén*; a' Gád' és Gileád' földére, és mikor Saul Gilgálban vólna; mind az egész sokaság fel-indúlván utánna siet vala.

8. És (e) várakozék *ott* hét napokat, az idő szerént, a' mint Sámuel *meg hagyta vala*. Mikoron pedig Sámuel el nem jött vólna Gilgálba; el-oszla a' nép ő tőle. (e) *Fel.* 10: 8.

9. Akkor monda Saul: Hozzátok ide ezt a' tüzre-való áldozatot, és mind ím' ez' hálá-adásra-való áldozatot; és ő égő áldozatot tőn.

10. És mikor el-végezte vólna az áldozatot; ímé Sámuel el-juta, és ki-méne Saul ő e eibe, hogy köszöntené őtet.

11. És monda Sámuel: Mit tselekedtél? Felele Saul: Mivelhogy láttam, hogy el-oszlana tőlem a' nép, és hogy te el nem jönél a' hagyott (f) napra; a' Filistéusok pedig fel-gyültenek vólna Mikmásba. (f) *r.* 10: 8.

12. Mondom vala; hogy ímé a' Filistéusok reám jőnek *ide* Gilgálba, és még az Úrnak színe előtt nem könyörgöttem; meg-bátorítám azért magamat, és áldozatot tévék.

13. És monda Sámuel Saulnak: Bolondúl tselekedtél, nem tartottad-meg a' te Uradnak Istenednek parantsolatját, mellyet tenéked parantsolt. Imé mostan az Úr meg-erősítette vólna a' te birodalmadat az Izráelen mind örökké.

14. De immár a' te birodalmad állandó nem lészen. (g) Keresett az Úr magának szíve szerént-való embert, kinek meg-parantsolta az Úr, hogy az ő népének Hadnagyja légyen; mert nem tartottad meg, a' mit az Úr parantsolt tenéked. (g) *'Sólt.* 89: 21. *Tsel.* 13: 22.

15. Fel-kele pedig Sámuel, és fel-méne Gilgálból a' Bénjámin' *városába* Gibeába: és megszámlálá Saul a' népet, a' melly ő mellette találtaték, *és vala* úgymint (h) hat száz ember.

(h) *Al.* 14: 2.

16. Saul azért, és az ő fia Jónathán, és a' nép, melly ő vélek vala, múlatnak vala a' Bénjámin' *városában* Gibeában; a' Filistéusok pedig tábort jártak vala Mikmásban.

17. És Ki-jöve a' Filistéusok seregéből három dúló sereg: egygyik sereg az Ofra *város* felé-való úton mégyen vala a' Suálnak földére.

18. És a' másik sereg mégyen vala a' Bethhóron felé-való úton, a' harmadik sereg pedig mégyen vala azon a' határ úton, melly vagyon a' Séboim' völgye ellenében, a' puszta felől.

19. Továbbá nem találnak vala kovátsot az egész Izráel' földén; mert azt mondják vala a' Filistéusok: Nem *akarjuk*, hogy a' 'Sidók valamiképpen szablyát és dárdát tsináljanak.

20. *Ugy-annyira*, kogy mind az Izráel' *népének* a' Filistéusokhoz kellene menniek az ő szántóvasok', kapájok', fejszéjek és ásójokat élesíteni.

21. És reszelőjök vala a' szántó-vasaknak, kapáknak,

paknak, három-ágú villáknak, fejszéknek és öztönnek meg-élesítésére. Az ütközetnek napján azért nem találtatik vala fegyver és dárda (*i*) az egész sokaságnak kezében, a' ki Saullal, és Jónathánnal vala; hanem csak Saulnak és az ő fiának Jónathánnak vala. (*i*) *Bir.* 5: 8.

22. Ki szálla pedig a' Filistéusoknak serege a' Mikmásnak szorosára.

XIV. RESZ.

Saul meg futamtatja a' Filistéusokat.

1 Történek pedig egy némelly napon, hogy mondaná Jónathán, a' Saul' fia az ő szolgájának, ki az ő fegyverét hordozza vala: Jer menjünk által a' Filistéusok álló (*a*) seregére, melly imez helyen túl *vagyon*; de az ő attyának meg nem jelenté. (*a*) *r.* 10: 5.

2. Saul pedig múlat vala *kivül* a' Gibea *város'* határán, a' póma-gránát-fa alatt, a' Migron *nevü mezőben*; a' nép pedig, a' melly ő-véle *vala, vala* úgymint (*b*) hat száz ember. (*b*) *Fel.* 13: 15.

3. Ahija viseli vala pedig Silóban az Efódot, ki az Achitóbnak Ikábod' báttyának fia vala, *melly Ikábod* Fineásnak, (*c*) az Úr' Papja' Eli' fiának fia vala; a' nép pedig nem tudja vala, hogy el-ment vólna Jónathán. (*c*) *Fel.* 4: 21.

4. A' (*d*) szorosakon pedig, a' hol által akar vala menni Jónathán a' Filistéusok' seregére, nagy hegyes kő-szikla vala, mind innét, a' hol bé-kell vala menni; mind pedig túl, a' hol ki kellene menni. Az egygyik kő-sziklának neve Bótzetz; a' másiknak neve Séne. (*d*) *r.* 13: 22.

5. Egygyik kő szikla vala Ejszakra Mikmás' ellenébe, és a' másik délre Gibea' ellenébe.

6. És monda Jónathán az ő fegyver-hordozó szolgájának: Noszа menjünk-által ezeknek a' környül-metéletleneknek táborokra; né talám velünk lészen az Úr! (*e*) mert nem nehéz az Úrnak sok, vagy kevés által meg-szabadítani.

(*e*) 2 *Kron.* 14: 11 *Bir.* 7: 7.

7. Felele néki az ő fegyver-hordozója: Tselekedd-meg, valami szívedben vagyon; indúlj néki, imhol veled vagyok én, kedved szerént *tselekeszem.*

8. És monda Jónathán: Imé mi által-mégyünk az ellenségre, és meg-mutatjuk magunkat nékiek.

9. És ha azt mondják nékünk: Várjatok-meg, míg oda érkezünk hozzátok; álljunk-meg a' mi helyünkben, és ne menjünk reájok.

10. Ha pedig azt mondándják: Jertek ide hozzánk; menjünk-el, mert kezünkbe adta az Úr őket; és ez *légyen* minékünk jelünk.

11. Meg mutaták azért magokat ketten a' Filistéusok seregének: és mondának a' Filistéusok: Imhol a' 'Sidók ki-jödögélnek a' barlangokból, a' mellyekbe rejteztek vólt.

12. És szóllának a' seregből az emberek Jónathánnak, és az ő fegyver-hordozójának, és mondának: Jertek ide hozzánk, és valamit mondunk néktek. Akkor monda Jónathán az ő fegyver-hordozójának: Jere utánnam; mert az Úr ezeket az Izráelnek kezébe adta.

13 Fel-méne azért Jónathán mind kézzel lábbal *iparkodván*, és az ő fegyver-hordozója-is ő utánna: És igen húllanak vala Jónathán előtt: és az ő fegyver-hordozója-is igen öli vala *azokat* ő utánna.

14. És ez az első meg-verés, (mellyben Jónathán, és az ő fegyver-hordozója úgymint húsz férjfiakat ölének meg) lőn úgy mint egy szántó földnek felén, mellyet két ökör a' mezőn meg-szánthatna.

15. Vala azért nagy félelem a' táborban, a' mezőben, és mind a' nép között, és mind az álló, mind a' hartzoló *sereg* meg-rettene: a' föld-is meg-indúla, és az Isten előtt meg-rémüle.

16. És meg-láták a' Saul' strá'sai a' Bénjámin' *városában* Gibeában, hogy a' sokaság el-széledett vólna, és igen futna, és vágattatnék.

17. Monda pedig Saul a' népnek, melly véle *vala*: Noszа számláljátok-meg *a' népet*, és lássátok-meg, ki ment-el mi közzülünk: és mikor meg-számlálták vólna; ímé Jónathán az ő fegyver-hordozójával egybe találtaték távól *lenni.*

18. Monda azért Saul Ahija Papnak: Hozd-elől az Isten' Ládáját; (mert akkor az Isten' Ládája az Izráel' fiainál vala.)

19. És lőn, hogy *mikor* még Saul a' Pappal beszéllene; a' sokaság, melly a' Filistéusok' táborában *vala*, menten mégyen vala, és nevekedik vala *az ő nyavalyájok.* Azért monda Saul a' Papnak Hagyd-el, a' mit kezdettél.

20. Annakokáért Saul és mind a' nép, melly ő véle vala, egybe-gyülvén, el-menének az ütközetre; és ímé kinek-kinek fegyvere az ő társa ellen *fordúlt* vala, *és* nagy veszedelem *vala közöttök.*

21. A' 'Sidók-is pedig, *kik akkor-is* valának a' Filistéusokkal, mint az előtt-is, kik ő vélek feljöttek vala a' táborba, *és* ott körül *valának*; azok-is *viszsza-térének*, hogy az Izráel' *népé*vel lennének, a' kik Saullal és Jónathánnal *valának.*

22. Annak-felette mind az Izráel' *népe közzül-való* férjfiak-is, kik el-rejteztek (*f*) vala az Efraim' hegyén, mikor meg-hallották vólna, hogy futnának a' Filistéusok; azok-is üzék őket azon a' hartzon.

(*f*) *r.* 13: 6, *v.* 14.

23. És

23. És meg-szabadítá azon a' napon az Úr az Izráelt, és a' vitézek mind Bethávenbe menének.

24. És az Izráel' népe igen el-epedett vala az napon; mert esküvéssel kénszerítette vala Saul a' népet, mondván: Átkozott az ember, valaki *csak* kenyeret-is eszik estvéig, miglen boszszúmat meg-állom ellenségeimen! Azért kenyeret az egész sokaság nem kóstola.

25. Mind az egész föld' *népe* azért juta *egy* erdőbe, és a' földnek szinén méz vala.

26. Bé-méne pedig a' nép az erdőbe; és ímé a' méz alá-folyt vala, és *senki* nem *vala*, a' *ki* szájához *merné* kezét vinni; mert fél vala a' nép az esküvéstől.

27. Jónathán pedig nem hallotta vala, mikor az ő attya a' népet kénszerité: és ki-nyújtá a' veszszőt, melly kezében *vala*, és bé-mártá azt a' mézbe, és a' kezét szájához vivé; és meg-világosodának az ő szemei.

28. Szólla pedig egy a' nép közzül, 's monda: Nagy esküvéssel kénszeritette a' te atyád a' népet ezt mondván: átkozott az ember, a' ki ma kenyeret-is eszik; és *ímé* a' nép el-fogyatkozott.

29. És monda Jónathán: Meg-háborította az én atyám a' föld' *népét*: ímhol láttátok, hogy úgyan meg-világosodának az én szemeim, hogy a' mézben egy kitsinyt meg-kóstolék.

30. És mennyivel inkább ha ma a' nép evett vólna az ő ellenséginek prédájából, a' mellyet talált? És úgy vallyon nem nagyobb lett vólna-é a' Filistéusoknak veszedelmek?

31. Meg-verék azért azon a' napon a' Filistéusokat, Mikmástól fogva mind az Ajalon *városig vagyán*; és a' nép felette igen meg-fárada.

32. És a' nép a prédának esék, és fogának juhokat, ökröket, borjúkat, és a' földön megölék, és meg-evé a' nép mind vérestől.

33. És meg-mondák Saulnak, *ezt* illyen szóval: Ímé a' nép vétkezik az Úr ellen, hogy (*g*) vérrel elegy eszik a' *húst*. Ki monda: Hitetlenül tselekedtetek; hozzatok énnékem mostan egy nagy követ. (*g*) 3 *Mós.* 17: 10 4.

34. Ismét monda Saul: Menjetek-el minden felé a' nép között, és *ezt* mondjátok nékiek: Hozza ide *én* hozzám ki-ki az ő ökrét, és ki-ki az ő barmát, és itt öljétek-meg, és *úgy* egyetek: és nem vétkeztek az Úr ellen, (*h*) évén *valamit* vérrel. És minden ember fogván kézzel az ő ökrét; oda vivék azon éjjel és ott ölék-meg. (*h*) 3 *Mós.* 17: 13. 5 *Mós.* 12: 16.

35. Oltárt-is rákata *pedig ott* Saul az Úrnak, *és* azt az óltárt épité elősször az Úrnak.

36. És monda Saul: Jer menjünk utánnok éjjel a' Filistéusoknak, tégyünk 'sakmánt bennek mind virradtig, ét *csak* egy embert-*is* közzülök ne hagyjunk. Kik azt mondák: Valami tenéked tettszik, *azt* miveljed. De monda *elősször* a' Pap: Jer menjünk ide az Istenhez.

37. Tanátsot kérde azért Saul az Istentől: El-menjek-é a' Filistéusok után? Kezébe adod-é őket az Izráelnek? És nem felele-meg néki azon a' napon

38. Monda azért Saul: (*i*) Jertek-elő mostan minden szegeletből való népek, és tudjátok 's láttátok-meg, kiben vagyon a' vétek e' mai napon. (*i*) *Bir.* 20: 2, *'s a't.*

39. Mert él az Úr, a' ki óltalmazza az Izráelt, hogy-ha ez Jonathánban az én fiamban találtatik-*is*; halálnak halálával *kell* meg-halni: és nem felele *erre* senki ő-néki az egész nép közzül.

40. Monda annak-felette az egész Izráel' *népének*: Ti egy felől álljatok; *én* pedig és az *én* fiam Jónathán, más felől állunk. És monda a' nép Saulnak: A' mint néked tettszik; *úgy* tselekedjél.

41. Mouda pedig Saul az Izráel' Urának Istenének: Szolgáltass igazságot: és Jónathanra és Saulra esék; a' nép pedig meg-menekedék.

42. És monda Saul: Vessetek sorsot *én* közöttem és az *én* fiam között, Jónathán között; és esék Jónathánra.

43. És monda Saul Jónathánnak: Mond-meg nékem, mit tselekedtél? és meg monda néki Jónathán így szólván: a' veszszőt hegyin, melly vala kezemben, egy kitsiny mézet kóstolék-meg: *és azért* kell-é nékem meg-halnom?

44. Felele Saul: *Bátor én velem* tselekedjék úgy az Isten, és *bátor nékem* adja *a' halált*; ha halálnak halálával nem halsz-meg te Jónathán!

45. És monda a' nép Saulnak: Avagy Jónathán haljon é-meg, a' ki meg-szabadította a' nagy veszedelemből az Izráelt? távol légyen *az*: él az Úr, (*k*) hogy csak egy haj szál-is nem esik a' földre az ő fejéről; mert Isten által tselekedte *ő ezt* ma. És meg-szabadítá a' nép Jónathánt; és meg nem hala, (*k*) 2 *Sám.* 14: 11.

46. Meg-téré azért Saul a' Filistéusokról; a' Filistéusok pedig az ő helyekre haza menének.

47. Saul azért az Izráelen-való birodalomban meg-erősödvén, minden felé hadakozék minden

den ellenségi ellen: a' Moábiták' ellen az Ammon' fiai ellen, az Edoméusok' ellen, és a' Tzobéusok' Királyi ellen, és a' Filiſtéusok ellen, és valamelly-felé mégyen vala; emberül forgolódik vala.

48. Sereget gyüjte pedig, és meg-veré az (*l*) Amálekitákat, és meg-ſzabaditá az Izráelt az ő kóborlóinak kezekből. (*l*) *r.* 15:2. 3.

49. Valának pedig a' Saulnak (*m*) fiai: Jónathán és Jisvi, és Málkisua; az ő két leányinak pedig neveik: az elsőnek Méráb, a' kiſſebbiknek pedig neve Mikál. (*m*) 1 *Chrón.* 8:33.

50. A' Saul' feleségének pedig neve Achinoám, Akhimás' leánya; a' ſereg előtt való Hadnagyjának pedig neve Abner, Nérnek fia, ki a' Saul' attyával egy *vala*.

51. A' Saulnak pedig attya (*n*) Kis *vala*, és Abnernek attya Nér, ki Abiel' fia *vala*.

(*n*) 1 *Chrón.* 8:33.

52. Erős hadak lőnek azért a' Filiſtéusok ellen a' Saulnak tellyes életében, és valakit lát vala Saul, hogy erős ember *vólna*, és hogy vaſtag *vólna*; azt magához válaſztja vala.

XV. RÉSZ.

Saul meg-vettetik.

1 Monda pedig Sámuel Saulnak: (*a*) Engemet botsátott vala el az Úr, hogy tégedet Királyjá kenjelek az ő népe előtt, az Izráel előtt; moſtan annakokáért hallgasd-meg az Úr' beſzédét. (*a*) *r.* 10: 15-17.

2. Ezt mondja a' Seregeknek Ura: Jól emlékezem róla, mit tselekedék az (*b*) Amálek az Izráellel, hogy lest hánya néki az útban, mikor fel-jöve Egyiptomból. (*b*) 5 *Mós.* 25: 17.

3. Moſtan azért menj-el, és verd-meg az (*c*) Amáleket, és valamije vagyon, mindent el-veſzeſsetek, és semmit néki ne kedvezz; hanem meg-öljed, a' férjfiat, az aſzſzonyi-állatot, a' gyermeket, a' tsets-ſzopókat, az ökröket, a' juhokat, a' tevéket, a' ſzamarakat. (*c*) 1 *Mós.* 36:12.

4. És egybe-gyüjté Saul a' népet és meg-ſzámlálá őket (*d*) Thélaimban, *ugy-mint* két ſzáz ezer gyalogokat, és a' Júda' *nemzetségéből* tíz ezer embereket. (*d*) *Jós.* 15: 24

5. El-méne azért Saul mind az Amáleknek városáig, és meg-ütközék *ott egy* völgyben.

6. Monda pedig Saul a' Kéneus' (*e*) *nemzetségének*: Gyorsan menjetek-el fél-felé; menjetek-ki az Amálekiták közzül, hogy ő vélek egygyütt valahogy titeket-is el ne veſzeſſelek; mert ti irgalmaſságot tselekedtetek mind az Izráel' fiaival, mikoron ők fel-jöttenek Egyiptomból. Kiméne azért a' Kéneus' *nemzetsége* az Amálekiták közzül.

(*e*) *Bir* 1: 16. 2 *Mós.* 18:10-23.

7. És meg-veré Saul az (*f*) Amálekitákat, *kik lakoznak* Havilától fogva, *mind addig*, a' mellyen mennél Súrba, melly Egyiptomnak ellenében *vagyon*. (*f*) 2 *Mós* 24:20.

8. Meg-fogá pedig elevenen az (*g*) Amálekiták' Királyját Agágot; és mind a' *több* népet fegyverrel vágatá-le. (*g*) 4 *Mós.* 24:7.

9. És meg-kegyelmeze Saul, és a' nép Agágnak, és a' juhoknak a' javának, és az ökröknek-is a' kövérinek, és a' meg-hizlaltattaknak, és mindennek, valami jó vala: és nem akarák azokat el-veſzteni; hanem a' mi hitván, és alá-való *vala*, tsak azt veſzték-el.

10. Szólla pedig Sámuelnek az Úr illyen ſzókkal:

11. Bánom én, (*h*) hogy Sault Királyjá tettem; mert el-távozott én tőlem, és az én beſzédemet meg nem tellyesítette; Sámuel pedig igen meg-háborodék, és fel-kiálta az Úrhoz egéſz éjtſzaka. (*h*) 1 *Mós.* 66. *v.* 35.

12. És fel-kele reggel Sámuel, *hogy* eleibe *menjen* Saulnak, és meg-mondották vala Sámuelnek illyen módon: El-jutott vala Saul Kármelbe, holott meg-állott vala *a' ſereggel*; de onnét el-térvén, Gilgálba méne által.

13. El-juta azért Sámuel Saulhoz, és monda néki Saul: Áldott *vagy* te az Úrtól, *ímé én* meg-tellyesítettem az Úrnak ſzavát.

14. Sámuel pedig monda: Mitsoda *nagy* barom rívás tehát ez, *melly* fülembe *jő*, és *mitsoda* ökröknek bőgése, a' mellyet hallok?

15. Felele Saul: Az Amálekiták közzül hozták azokat; mert a' juhoknak javának kedvezett a' nép, és az ökröknek-is, hogy meg-áldozzák a' te Uradnak Iſtenednek; a' többit pedig el-veſztettük.

16. És monda Sámuel Saulnak: Engedd-meg, és (*i*) *ímé* meg-mondom tenéked, a' mit az Úr ſzólott énnékem ez éjjel. És monda a' *Király* néki: mond-el. (*i*) *r.* 16. 2. *v.* 10. 11.

17. Monda azért Sámuel: Avagy az Izráel' nemzetségének nem feje valál-é te, noha a' te magad ítéleti ſzerént-is (*k*) méltatlan *vólnál*: és tégedet az Úr az Izráelen avagy nem Királyjá kene-é? (*k*) *r.* 9: 21. 10: 22.

18. És el-botsáta tégedet az Úr az úton, és monda *néked*: Menj-el, veſzesd-el az Amálekitákat, kik vétkeztenek, és hadakozzál ő ellenek; miglen a' *te néped* őket el-nem veſzti.

19. És

19. És miért nem engedtél az Úr' beszedének, hanem a' prédának örülvén tselekedted, a' mi gonosz az Úr' szemei előtt?

20. Felele Saul Sámuelnek: Sőt inkább *igen-is* engedtem az Úr' szavának, és abban az útban jártam, mellyben engemet az Úr el-botsáta, és el-hoztam az Amálekitáknak Királyjokat, az Agágot, és az Amálekitákat el-veszténtem.

21. A' nép pedig a' prédából a' baromnak a' javát, és a' veszedelemre rendeltetett ökröknek szépét el-hozta, hogy meg-áldozza a' te Uradnak Istenednek (*i*) Gilgálban. (*l*) *r.* 10:8. 11:14. 15.

22. Monda pedig Sámuel: Vallyon az egészen égő, és *egyéb* áldozatokban nagyobb gyönyörüsége *vagyon-é* az Úrnak, hogy-nem mint az Úr' szavához-való engedelmességben? Imé az (*m*) engedelmesség jobb az áldozatnál: *jobb* az *ő szavának* meg-fogadása, hogy nem mint a' kosoknak kövéri. (*m*) *Hós.* 6:6. *Máté* 9:13.

23. Mert *minémü nagy* vétek a' varáslás; *ollyan* az *Isten* ellen-való rugódozás: és az ő ellene-való keménység *ollyan vétek*, mint a' bálvány-imádás. *Azért* mivelhogy *te* meg-vetetted az Úrnak beszédét; ő-*is* el-vetett tégedet, hogy ne légy Király.

24. Akkor monda Saul Sámuelnek: Vétkeztem; mert meg-vetettem az Úrnak szavát, és a' te szódat: mert féltem a' néptől, és *azért* engedtem az ő szavoknak.

25. Mostan azért, kérlek, engedj-meg az én vétkemnek: és térj-viszsza velem, és imádkozom az Úrnak.

26. És monda Sámuel Saulnak: Nem mégyek-viszsza te veled; mert meg-vetetted az Úrnak szavát: *annakokáért* meg-vetett tégedet-is az Úr, hogy ne légy Király az Izráelen.

27. És *mikor* el-fordúlt *vólna* Sámuel, hogy el-menne; meg-ragadá *Saul* az ő köntösének szélit, és (*n*) meg-szakada. (*n*) 1 *Kir.* 11:30-31.

28. Akkor monda néki Sámuel: El-szakaszotta e' mai napon az Úr te tőled az Izráel' országát: és adta azt a' te felebarátodnak, a' ki jobb (*o*) te náladnál. (*o*) *r.* 13:14.

29 És az Izráelnek Erős *Istene* nem hazud, (*p*) és meg nem változik; mert nem ember, hogy *valamiben* meg-változnék. (*p*) 4 *Mós.* 23:19.

30. Ő pedig monda: Vétkeztem; de betsüljmeg engemet mostan kérlek, az én népemnek Vénei előtt, és az Izráel előtt: és térj-viszsza velem, hogy imádjam a' te Uradat Istenedet.

31. Meg-térvén azért Sámuel, el-méne Saullal, és imádá Saul az Urat.

32. Monda pedig Sámuel: Hozzátok ide előmbe az Amálekitákuak Királyját Agágot. És elől-jöve ő hozzája Agág nagy kevélyen, és monda Agág: Bizonyára el-jött a' halálnak keserűsége.

33. És monda Sámuel: Miképpen a' te fegyvered *sok* aszszony-népeket foszto meg *fioktól*; így minden aszszonyi-állatok felett a' te anyád meg-foszto *magzatjától*: és darabonként vagdalá Sámuel Agágot az Úr előtt Gilgálban.

34. El-méne azért Sámuel Rámába; Saul pedig fel-méne az ő házába, Gibeába, Saulnak *városába*.

35. És annakutánna nem látogatá-meg Sámuel Sault, mind halálának idejéig-is; mert siratja vala Sámuel Sault. Az Úr pedig meg-bánná, hogy Sault Királyjá tette vólna az Izráelen.

XVI. RÉSZ.

Sault az Isten meg-vetvén, Dávidot választja a' Királyságra.

1 Monda pedig az Úr Sámuelnek: vallyon 's meddig siratod (*a*) te Sault, holott én meg-vetettem őtet, hogy az Izráelen ne uralkodjék? Töltsd-meg a' te szarudat olajjal, és jöjj-elől: elküldelek tégedet a' Bethlehemben lakozó Isaihoz; mert az ő fiai közzül választottam én Királyt magamnak. (*a*) *r.* 15:23. 26.

2. Monda *ő-néki* Sámuel: Hogy menjek *én* el? meg-hallja Saul, és meg öl engemet. Felele az Úr: Vígy egy ökör-borjút el-veled, és azt mondjad: *Azért* jöttem, hogy áldozzam az Úrnak.

3. (*b*) És hívd-el Isait az áldozatra, és én megjelentem tenéked, mit kelljen tselekedned: és kend-fel *a' Királyságra* azt, a' kit én mondok tenéked. (*b*) *r.* 9:13.

4. Sámuel azért meg-tselekedé, a' mit mondott vala az Úr: és el-méne Bethlehembe. Megfélemlének pegig magokban a' városnak Vénei, *és ki-menvén* ő eleibe mondának: Békességes-é (*c*) a' te jöveteled? (*c*) 2 *Kir.* 9:18.

5. Felele: Békességes. *Azért* jöttem, hogy áldozzam az Úrnak: szenteljétek-meg magatokat, és jertek-el velem az áldozatra; és meg-hagyá, hogy készen lenne Isai, és az ő fiai, és el-hívá őket-*is* az áldozatra.

6 Mikoron pedig bé mentek vólna; meg-tekinté Eliábot, és monda: Általán-fogva, *imhol* az Úr előtt *vagyon* az ő meg-kenetett *Királyja*.

7. Monda pedig az Úr Sámuelnek: Ne nézd az ő termetét, se az ő magasságát; mert meg-vetettem őtet: mert nem *azt* nézem *én*, a' mit az ember. Mert az ember *azt* nézi, a' mi szeme

előtt *vagyon;* de az Isten azt nézi, a' mi a' (*d*) szívben *vagyon.* (*d*) *Krón.* 28:9. *Sólt.* 7:10. *Jér.* 11:20. 17:10. 20:12.

8. Szóllítá azért Isai Abinádábot, és őtet Sámuel előtt által-botsátá. Ki monda: ezt sem válaſztotta az Úr.

9. Által-botsátá *előtte* Isai Sammát is, és monda: Ezt-is nem válaſztotta az Úr.

10. Által-botsátá azért Isai Sámuel előtt az ő hét fiait, és monda Sámuel Isainak: Ezeket nem válaſztotta az Úr.

11. Végre monda Sámuel Isainak: Vége vagyon-é *immár* a' *te* fiaidnak? és felele: hátra vagyon még a' kisſebbik; és *az* íme a'juhokat (*e*) őrzi. Akkor monda Sámuel Isainak: küldjel, és hozasd *ide;* mert *addig* le nem ülök, míg az ide nem jő. (*e*) 2 *Sám.* 7:8. *Sólt.* 78:70.

12. El külde azért, és el-hozatá őtet, (és az piros *vala*, és szép tündöklő szemei *valának*: és igen ékes tekintetű) és monda az Úr: Kelj-fel, kend-meg őtet; mert ez az,

13. Vévé azért Sámuel az (*f*) olajt, melly *vala* a'szarúban, és fel-kené őtet az ő bátyai között; és az Úrnak lelke szálla Dávidra az' napságtól fogva mind azután-is: és fel-kele Sámuel, és elméne Rámába. (*f*) *Sólt.* 89:21. *Tsel.* 7:40. 13 22.

14. Az Úrnak lelke pedig (*g*) el-távozék Saultól, és gyötri vala őtet a' gonosz lélek, *melly* az Úrtól *botsáttatott vala.* (*g*) *r.* 10:1. 9:10.

15. Mondának pedig Saulnak az ő szolgai: Imé most-an az Istennek gonosz lelke gyötör tégedet.

16. Parantsoljon, kérünk, a' mi Urunk, *és* a' te szolgaid, *kik* előtted *vagynak*, keresnek *olly* embert, ki a'hegedühöz jól tud; hogy mikor az Istennek gonosz lelke te rajtad léſzen, hegedüljön előtted, és könnyebben léſzen dolgod.

17. Monda azért Saul az ő szolgainak: Kereſsetek *tehát*, kérlek, *olly* embert, ki jól tudjon lantolni, és hozzátok ide nékem.

18. És felele egy a' szolgák közzül, és monda: Imé *én* láttam a' Bethlehemben lakozó Isainak *egy* fiát, ki jól tud lantolni; és erős (*b*) *ember-is*, vitez ember, eſzes, és szép termetű; és az Úr *vagyon* ő véle. (*b*) *r.* 17:22. 26. 32. 35. 40.

19. Követeket külde azért Saul Isaihoz illyen izenettel: Küld ide hozzám a' te fiadat, Dávidot, a' ki a' barmok után *jár.*

20. Elől-hoza azért Isai *égy* szamárt, *a' melly vinne* kenyéret, *egy* tömlő bort, és egy ketske fiat; és küldé Saulnak az ő fiától Dávidtól.

21. *Mikor* pedig el-jutott *volna* Dávid Saulhoz; meg-álla ő-előtte, és igen meg-szereté őtet, és ő néki fegyver-hordozója lőn.

22. El-külde ismét Saul Isaihoz *követeket, kik ezt* mondanák: Maradjon nálam, kérlek, Dávid; mert *nagy* kedvet talált én előttem.

23. Lőn pedig, hogy mikor az Isten' (*i*) lelke Saulra jő vala; akkor Dávid hegedüjét vészi vala, és kezével veri vala, és Saulnak pihenésére, és könnyebbségére vala, és el-távozik vala tőle az a' gonosz lélek. (*i*) *r.* 18:1. 3. 14.

XVII. RÉSZ.

Dávid meg győzi Góliátot.

1. Egybe-gyüjték a' Filiſtéusok az ő seregeiket a' viadalra, és gyülének a'Sókó *város* mellé, melly vagyon a' Júdának *földén:* és tábort járának Sókó, és Azeka között, a'(*a*) Dammimnak határán. (*a*) 1 *Krón.* 11:13.

2. Saul pedig, és az Izráel' népe egybe-gyülvén, tábort járának az Ela' tserés völgyében: és sereget rendelének a' Filiſtéusok ellen.

3. A' Filiſtéusok pedig egy felől hegyen állának vala; és *ismét* más felől az Izráel' *fiai-is* hegyen állanak vala, és a' völgy közöttök *vala.*

4. És ki-jöve egy ember a'Filiſtéusok' táborából, *a' két tábor* közzé, kinek neve Góliát *vala*, (*b*) Gáth *városából*: kinek magaſsága hat ſing és egy araſz *vala.* (*b*) *Jós.* 11:22.

5. És az ő fején vala atzél ſisak, és hal-héjú páncélba öltözött vala; a' páncélnak pedig nehézsége vala öt ezer réz ſiklus *nyomó.*

6. És atzél szár-vas *vala* az ő lábain, és atzél pais az ő vállain.

7. És az ő kopjája *tsömérdek vala*, mint a' szövők' zúgoly-fája: a' kopja vas pedig *vala tsinálva* hat száz ſiklus *nyomó* vasból; a' ki pedig az ő paiſsát hordozza vala, az előtte mégyen vala.

8. És meg-álla, és kiálta az Izráel' seregeinek, és monda nékiek: Miért készítitek ütközethez a' sereget? avagy nem Filiſtéus *vagyok-é* én, ti pedig Saul' szolgai? *azért* válaſzszatok egygyet közzületek, és jöjjön-alá hozzám.

9. Ha meg mér én velem vívni, és engemet meg-győz; tehát *mi* tinéktek szolgaitok léſzünk: ha pedig én hatalmas léſzek, és meg-verhetem őtet; minékünk szolgáink léſztek, és szolgáltok nékünk.

10. Mondja vala annakfelette a' Filiſtéus: én e'mai napon szidalommal illetem az Izráel' seregét: adjatok egy embert, és vívjunk-meg ketten.

11. Mikoron pedig hallotta vólna Saul, és mind az egész Izráel a' Filiſtéusnak illyen

lyen szavát; meg-rettenének, és igen félnek vala.

12. Dávid (*c*) pedig egy Efratéusnak a' Júdának *városából* Bethlehemből-való embernek fia *vala*, kinek neve Isai: kinek nyóltz fiai *valának*; e' pedig a' Saul' idejében, az emberek között *immár* vénségre jutott vala. (*c*) *r.* 16: 1. 18.

13. És az Isainak három öregbik fiai Saullal a' hadba mentek vala. Az ő három fiainak pedig, kik a' hadba mentek vala, nevéik *ezek*: Első szülött fiai (*d*) Eliáb, és az után való a' második Abinádáb, a' harmadik pedig Samma.

(*d*) *r.* 16 6 1 *Krón.* 2: 13.

14. Dávid pedig leg-kisebb vala; a' három öregbik *fia* azért Saul után ment vala.

15. Dávid pedig jő 's mégyen vala Saultól, az ő attya' barmának legeltetésére Bethlehembe.

16. Elől-jő vala pedig a' Filistéus reggel és estve, oda közelgetvén, és negyven egész napokig, *mind így* áll vala elől.

17. Monda pedig Isai az ő fiának Dávidnak: Vedd fel a' te bátyáidnak ím' ez (*e*) egy mérték darát, és ím e' tíz kenyereket, és fuss-el a' táborba a' bátyáidhoz. (*e*) 2 *Mós.* 16: 36.

18. Ime' tíz sajtokat pedig vidd a' Hadnagynak, és a' te bátyáidat látogasd-meg, *ha* békével *vagynak*: és ő tőlök *nékem* jelt hozz.

19. Saul pedig azokkal egyhe, mind pedig az egész Izráel' népe, *valának* az Ela' tserés völgyében, hadakozván a' Filistéusok ellen.

20. Fel-kelvén azért Dávid jó reggel, és a' juhot pásztornak hagyván, *magát* meg-terhelé, és el-méne, a' mint nékie Isai meg hagyta vala: és el-juta a' *tábor*' (*f*) kerítésére: és akkor nép ment vala ki a' hartzra, és igen kiáltának vala a' viadalban, (*f*) *r.* 26: 5.

21. És az Izráel' népe, és a' Filistéusok, egyik a' másik ellen sereget rendelt vala.

22 El-hagyván azért Dávid a' hol valót, *mellyet bízott vala* azokra, kik a' hadi szerszámot őrízik vala, a' hartzra futamodék: és mikor el-jutott vólna; köszöne az ő bátyainak békességesen.

23. Mikoron pedig még a' bátyaival beszélleue; ímé *ama*' bajnok, kinek Góliát Filistéus neve, Gáth *városból*-való, elől-jöve a' Filistéusok' seregéből, és *akkor is* hasonlóképpen szólla: és hallá *azt* Dávid.

24. Minduyájan pedig az Izráel közzül-való emberek, mikoron meg-látták vólna azt az embert; el-futának ő előtte, és felette igen félnek vala.

25. És mondának az Izráeliták *ő magok között* Látjátok é ezt az embert, a' ki fel-jő? mert *azért* jő, hogy szidalommal illesse az Izráelt. Valaki meg-verné azt, nagy gazdagsággal ajándékozná-meg azt a' Király: és leányá-is (*g*) néki adná, és annak attyának házát-is szabadossá tenné Izráelben. (*g*) 1 *Bir.* 1: 12. 13. *Jós.* 5 16.

26. És monda Dávid azoknak az embereknek, kik ott állanak vala, illyen szóval: Mint lenne annak dolga, a' ki meg-verné ezt a' Filistéust, és elvenné az Izráel' *nép*ről e' gyalázatot? mert mitsoda e' környül metéletlen Filistéus, hogy szidalommal illeti az élő Istennek seregét?

27. És néki-is ugyan azon szót felelé a' nép, mondván: Így 's így lészen dolga annak az embernek, a' ki meg-veréndi azt.

28. Hallván pedig azt Eliáb az ő nagyobbik báttya, hogy ő az emberekkel beszéllene; igen meg-haraguvék Dávidra Eliáb, és monda: Miért jöttél ide, és kinek hagytad a' kevés juhokat a' pusztában? tudom én a' te kevélységedet, és a' te szívednek álnokságát, hogy tsak azért jöttél, hogy látnád az ütközetet.

29. És monda Dávid: Hol mit tettem én? hiszem *tsak* szó-beszéd ez.

30. És el-tére ő-tőle máshoz, *kivel* ismét szólla, mint az előtt, és a' nép ismét néki az előbbi beszéd szerént felele.

31. Hallák azért a' szókat, mellyeket szólott vala Dávid, és meg-beszélék Saul előtt, és *hozzája* viteték őtet.

32. És monda Dávid Saulnak: Ne rettenjen meg senkinek szive ettől: el-mégyen a' te szolgád, és meg-vív ezzel a' Filistéussal.

33. És monda Saul Dávidnak: Nem mehetsz te reá arra a' Filistéusra, hogy ő-vele meg-vívnál; mert te gyermek *vagy*, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó ember *volt*.

34 Felele Dávid Saulnak: Pásztor (*h*) vala a' te szolgád, *őrízvén* az ő attyának juhait: és el-jő vala az orászlan, és a' medve, és a' nyáj közzül el-ragadja vala a' bárányt. (*h*) *r.* 16: 11.

35. Ki-mégyek vala pedig *én* utánna, hogy azt meg-ölném, vagy szájából ki-venném: és *valamikor* ellenem támad vala; meg-ragadom vala a' szakállát, és meg-verem vala azt, és meg-ölöm vala azt.

36. Azért mind oroszlánt, mind medvét ölt a' te szolgád. És ez a' környül-metéletlen Filistéus *tsak ollyan* lészen, mint azok közzül egy; mert szidalommal illette az élő Istennek seregét.

37. Monda ennek felette Dávid: Az Úr, ki

meg-szabadított engemet az oroszlán' kezéből és a' medve' kezéből, meg-szabadít engemet e' Filistéusnak kezéből-*is*. Akkor monda Saul Dávidnak: Menj-el, és az Úr légyen veled.

38. Fel-öltözteté azért Saul Dávidot az ő fegyverébe, és atzél sisakot tőn az ő fejébe, és páncélt-*is* ada reája.

39. Reá övedzé pedig fegyverét Dávid az ő ruháján fellyül, és próbálja vala, ha elől-mehetne abban; mert még nem probálta vala meg. Monda azért Dávid Saulnak: Nem mehetek *én* elő ezekben; mert nem szoktam. Le-veté azért Dávid mind azokat ő-magárol.

40. Hanem az ő-maga botját vévé kezébe, és a' folyó-vízből választa magának öt sima követsköket, és el-tevé az ő pásztori szerszámába, melly néki *vala*, tudni-illik a' táskába; és parittyája kezében *vala*, és el-közelgete a' Filistéushoz.

41. Továbbá meg-indúla a' Filistéus-*is*, és kezde közelebb-közelebb menni Dávidhoz, és az az ember-is, a' ki a' paist előtte viszi vala.

42. És *mikor* a' Filistéus meg-tekíntette *vólna*, és meg-látta *vólna* Dávidot; meg-útálá őtet, hogy gyermek vólna, és piros (*i*) 's szép tekíntetű.

(*i*) *r.* 16: 12.

43. És monda a' Filistéus Dávidnak. Nem-de eb *vagyok*-é én, hogy bottal jösz reám? és megátkozá a' Filistéus Dávidot az ő Isteneire.

44. Monda annak-felette a' Filistéus Dávidnak: Jöszte ide hozzám, és a' te testedet adom az égi madaraknak, és a' mezei vadaknak.

45. Monda pedig Dávid a' Filistéusnak: Te jösz én reám fegyverrel, dárdával, és paissal; de én mégyek te reád a' Seregek' Urának, *és* az Izráel' népe' Istenének (*k*) nevével, kit *te* szidalommal illettél.

(*k*) *Sólt.* 20: 8.

46. E' mai napon az Úr tégedet az én kezembe ád, hogy meg-öljelek tégedet, és el-végyem a' te fejedet a' te testedtől: és a' Filistéusok' táborában valóknak testeket adom e' mai napon az égi madaraknak, és a' földön-való vadaknak: és megesmérik mind az egész földön *lakozók*, hogy vagyon Istene az Izráelnek.

47. És meg-tudja mind ez egybe-gyűlt sokaság, hogy nem fegyver és dárda által tart-meg az Úr; mert az Úré a' had, és titeket ád a' mi kezünkbe.

48. És lőn, hogy mikor fel-készült vólna a' Filistéus, és elébb ment vólna, és Dávidnak eleibe közelgetett vólna; siete Dávid is, és a' viadalra futamodék a' Filistéus' eleibe.

49. És bé-nyúlván Dávid a' táskába, ki-vőn onnét egy követ, mellyet a' parittyából el-hajíta, és a' Filistéust homlokba találá: és a' kő a' homlokába ragada, és a' *Góliat* artzal le-esék a' földre.

50. Erősb lőn azért Dávid a' Filistéusnál a' parittyával, és kővel, és meg-veré a' Filistéust, 's meg-ölé őtet, és nem *vala* fegyver a' Dávid' kezében.

51. Oda futamodék pedig Dávid, és reá álla a' Filistéusra, és vévé annak fegyverét; és azt kivonván hüvelyéből, meg-ölé őtet, és azzal vévé-el a' fejét. Mikor pedig látták vólna a' Filistéusok, hogy az ő erős vitézek meg-hólt vólna; el-futamodának.

52. Fel-kelvén azért az Izráelnek és Júdának népe, meg-sivalkodának és meg-üzék a' Filistéusokat *mind* addig, valamíg a' völgyön el-mehetnél, egész Ekronnak kapujáig: és igen hullának a' Filistéusok a' seb miatt a' Sáraim *városra menő* úton, mind Gáth' és Ekron' *városáig*.

53. És meg-térvén az Izráel' népe, a' Filistéusoknak kergetésekből; el-dúlák azoknak táborokat.

54. Fel-vévén pedig Dávid a' Filistéusnak fejét; bé-vivé azt (*l*) Jérusálembe, és az ő fegyverit le-raká az ő sátorában.

(*l*) 1 *Krón.* 15: 1.

55. Mikor pedig nézné Saul, hogy Dávid a' Filistéussal szembe menne, meg kérdette vala a' seregnek fő Hadnagyját Abnert, Ki fia e' gyermek, Abner? Felele Abner: Él a' te lelked Király, hogy nem tudom.

56. És monda a' Király: Értsd-meg te magad, ki fia légyen ez ifjú.

57. Mikor pedig viszsza-jött vólna Dávid, minekutánna meg-ölte vólna a' Filistéust; vévé őtet Abner, és vivé őtet Saul' eleibe, kezében tartván a' Filistéusnak fejét.

58. És monda néki Saul: Ki fia vagy te gyermek? Felele Dávid, A' Bethlehemben lakozó Isainak, a' te szolgádnak fia vagyok.

XVIII. RÉSZ.

Saul Dávidnak halálára igyekezik.

1 Minek-utánna pedig el-végezte vólna a' Saullal-való beszéllést; a' Jónathán lelke Dávid' lelkével egybe-tsatoltaték, és Jónathán *úgy* szereté őtet, mint a' maga lelkét.

2. Hozzája vévé azért őtet Saul azon napon, és nem engedé (*a*) néki, hogy az ő attya' házához haza menne.

(*a*) *r.* 16: 22. 17: 15.

3. Szövetséget szerzének pedig *ketten* Jónathán (*b*) és Dávid; mivelhogy őtet *Jónathán* lelke szerént szeretné.

(*b*) *r.* 23: 18.

4. És

4. És le-veté köntösét Jónathán, melly rajta vala, és adá Dávidnak, és egyéb ruháját-is, mind fegyverét, kéz-ívét, és szorító övét.

5. Ki-mégyen vala pedig Dávid mindenre, valamire Saul őtet küldi vala, *és* magát eszesen viseli vala; és őtet Saul a' vitézeknek Fejedelmévé tévé: és kedves lőn mind a' köz nép előtt, mind pedig a' Saul' szolgai előtt.

6. Lőn pedig, hogy mikor ők meg-térnének, mikor *tudni-illik* Dávid meg-tért vólna a' Filistéusok' meg-veréséből; ki-menének ének szóval az aszszony-népek az Izráelnek minden városiból; és sereggel *mennek vala* Saul' eleibe, dobbal, vígasság-tévő szerszámokkal, és énekekkel.

7. Azok pedig az aszszonyi-állatok vigadván, egymás után ezt éneklik vala mondván: Megverte (*c*) Saul az ő ezerét, és Dávid-*is* az ő tíz ezerét. (*c*) *Al.* 21: 11. *és* 29: 5.

8. És felette igen meg-haraguvék Saul, és nem tettszék ő-néki e' beszéd, és monda: Dávidnak tíz ezeret tulajdonítának; nékem pedig *csak* ezeret tulajdonítának: azért mit *tulajdonítanak* immár egyebet néki, hanem az országot?

9. Saul azért rút szemmel nézi vala Davidot az' naptól fogva, mind azután-is.

10. Lőn pedig másod' napon, hogy az Úrnak gonosz (*d*) lelke Sault meg-környékezné, és az ő házában profétál vala: Dávid pedig kezével veri vala a' lantot, a' mint naponként *szokott vala tselekedni*; Saulnak pedig kezében dárda *vala*. (*d*) *r.* 19: 9. *r.* 16: 16, 23.

11. És el-lövé Saul a' dárdát, ezt gondolván: a' falba szegezem (*e*) Dávidot; de el-voná magát előtte két úttal. (*e*) *r.* 20: 23.

12. Meg-félemlék azért Saul Dávidtól; mivelhogy az Úr véle vólna, és (*f*) Saultól el-távozott vólna. (*f*) *r.* 16: 13. 14.

13. És Saul el-küldé őtet szeme elől, és fő Hadnagyjá választa magának; és a' nép előtt ki-mégyen vala, és bé-jő vala.

14. Továbbá Dávid minden útaiban magát eszesen viseli vala; és az Úr vala ő véle.

15. Mikor pedig látná Saul, hogy igen eszesen viselné magát; meg-félemlék ő tőle.

16. Mert az egész Izráel, és Júda szereti vala Dávidot; mert ő (*g*) ki-mégyen vala, és bé-jő vala ő előttök. (*g*) 5 *Mós.* 31: 2. *r.* 29: 6.

17. Monda azért Saul Dávidnak: Imé az én öregbik leányomat Mérábot néked adom feleségül, tsak légy énnékem vitéz fiam, és viseljed az Úrnak hadát. Saul pedig *magában* ezt mondja vala: Ne veszszen az én kezem miatt; hanem légyen a' Filistéusok' keze ő ellene.

18. Monda pedig Dávid Saulnak: Mitsoda *vagyok* én, és az én életem minémű, és az én nemzetségem az Izráelben, hogy én a' Királynak veje lehetnék?

19. Lőn pedig, hogy mikor meg kell vala Dávidnak adni a' Király' leányát Mérábot; adák azt a' Méholát *városbéli* Hadrielnek feleségül.

20. Meg-szereté pedig Mikál Saulnak leánya Dávidot, mellyet meg-jelentének Saulnak; és felette igen tettszék e' dolog ő-nékie.

21. Monda azért Saul: Néki adom őtet, hogy ő-néki veszedelmére légyen, és légyen a' Filistéusoknak kezek ő ellene. Azért monda Saul Dávidnak: E' kettő *közzül egygyik leányom* által ma énnékem vőm lészesz.

22. Parantsolá pedig Saul az ő szolgainak: Szólljatok titkon Dávidnak mondván: Imé a' Király jó akarattal vagyon hozzád, és minden szolgai szeretnek tégedet; azért légy veje a' Királynak.

23. És meg-mondák a' Saul' szolgai Dávidnak e' szókat. Felele pedig Dávid: Né-talám igen kitsiny dolog ti nálatok a' Királynak vejévé lenni; holott én szegény és el-vettetett *vagyok*?

24. Meg-mondák azért ezt Saulnak az ő szolgai, mondván: Ezt 's ezt mondja Dávid.

25. Monda pedig Saul: ezt mondjátok Dávidnak: Nem kíván a' Király *egyéb* jegy-ruhát; hanem *adj ő-néki* száz Filistéusnak szemérem-testének bőrét; hogy a' Király ellenségin boszszúját meg-álljad. Saul pedig azon gondolkodik vala; hogy Dávidot a' Filistéusok' kezébe ejthetné.

26. Meg-mondák azért az ő szolgai e' szókat Dávidnak, és tettszék e' dolog Dávidnak, hogy a' Királynak veje lenne; és *még a' hagyott* nap előtt nem jött vala.

27. Fel-kele Dávid, és el-méne ő, és az ő vitézi, és meg-vere a' Filistéusok közzül két-százat, kiknek (*h*) szemérem-testeknek bőrit el-hozá Dávid, és épen bé-adák azokat a' Királynak, hogy *immár* a' Királynak veje lehetne. És néki adá Saul az ő leányát, Mikált feleségül.

(*h*) 2 *Sám.* 3: 14. *v.* 30.

28. Látván pedig Saul, és eszébe vévén, hogy az Úr Dáviddal *vólna*, és *hogy* az ő leánya-is Mikál igen szeretné őtet:

29. Sokkal inkább kezde félni Saul Dávidtól, és nagy gyülölséggel lőn Dávid ellen [tellyes életében.

30. Ki-jőnek vala pedig *gyakorta* a' Filistéusoknak Fejedelmei, és valamikor ki-jőnek vala; a' Saulnak minden szolgainál Dávid eszesben

forgódik

forgódik vala: Annakokáért az ő neve felette igen híres vala.

XIX. RÉSZ.

Saul Dávidra fenekedik.

1 Szólla pedig Saul Jónathánnak, az ő fiának, és mind a' több szolgainak, hogy meg-ölnék Dávidot, Jónathán pedig, a' Saul fia felette igen (*a*) szereti vala Dávidot. (*a*) *r.* 18: 1. 3.

2. Meg-mondá azért Jónathán *ezt* Dávidnak, mondván: Az én atyám Saul halálra keresztet tégedet; azért kérlek, meg-óltalmazd magadat reggelig, és légy *valami* titok helyen, 's rejtsd-el magadat.

3 Én pedig ki-mégyek, és az atyám mellé állok a' mezőben, a' hol te *lészesz*; és én akkor szóllok te felőled az atyámnak: és meg-látom, mit *szóll*, és tudtodra adom tenéked.

4. Jónathán pedig jót szólla Saulnak, az ő attyának Dávid felől, és monda néki: Ne *igyekezzék* véteni a' Király az ő szolgája ellen, Dávid ellen; mert nem vétett ő tenéked: hanem az ő szolgálatja felette hasznos vólt tenéked.

5 Mert ő az ő lelkét markában hordozta, és *úgy* verte-meg a' Filistéust: és az Úr nagy jót tselekedék az egész Izráellel: láttad *te*, és örültél *rajta*; miért vétkeznél azért az ártatlan vér ellen, meg-ölvén Dávidot ok nélkül?

6. Meg-hallá azért Saul Jónathánnak szavát, és meg-esküvék Saul: Él az Úr, hogy nem halmeg *Dávid!*

7. Szóllíta annakokáért Jónathán Dávidot, és meg-mondá néki Jónathán mind ezeket a' szókat: és vivé Dávidot Saul' eleibe, ki ismét ollyan lőn ő előtte, mint annak előtte.

8. Had indúla pedig ismét azon-közben, és ki-méne Dávid, és meg-ütközvén a' Filistéusokkal, igen meg-veré őket, és meg-futamodának ő előtte.

9. Lőn pedig *ismét* az Úrnak gonosz (*b*) lelke Saulon, és ő az ő házában veszteg ül vala, kezében tartván dárdáját; Dávid pedig a' lantot veri vala *előtte*. (*b*) *r.* 16: 14. 18: 20.

10. És (*c*) akará Saul Dávidot a' dárdával a' falhoz szegezni: és el-hajla Saul előtt, és a' dárda a' falt találá; azért Dávid el-futa, és el-szalada azon éjjel. (*c*) *r.* 18. 11.

11. Követeket külde azért Saul a' Dávid' házára, hogy meg-őrízzék őtet, és reggel őtet meg-ölnék: és meg-mondá Dávidnak Mikál az ő felesége *ezt* mondván: Ha ez éjjel lelkedet meg nem óltalmazod; hólnap meg-ölnek.

12. Ki-botsátá azért (*d*) Mikál Dávidot az ablakon: és ő ki-menvén el-szalada, és meg-óltalmazá magát. (*d*) *r.* 18: 20. 27. *Tsel.* 9: 25.

13. Vőn pedig Mikál *egy fa*-képet, és fekteté az ágyra, és ketske szőrből tsinált párnát tőn feje ala, és bé-fedezé a' lepedővel.

14. Követeket külde pedig Saul, hogy megfognák Dávidot: és monda *Mikál*: Beteg *Dávid*.

15. Viszsza-küldé azért ismét Saul-a' követeket, hogy meg-látnák Dávidot, mondván: Ágyában-*is* előmbe hozzátok őtet, hadd öljem-meg őtet.

16. És mikor oda mentenek vólna a' követek, ímé a' *fa*-kép *fekszik vala* az ágyon, és a' ketske szőrből tsinált párna *vala* feje alatt.

17. Monda azért Saul Mikálnak: Mi dolog, hogy így meg-tsaltál engemet, és el-botsátád az én ellenségemet, és el-szalada? Felele Mikál Saulnak: *Mert* azt mondá ő énnékem: Botsásssel; mert majd meg-ölnek.

18. Dávid azért el-futván meg-szabadúla, és Sámuelhez méne Rámába, és (*e*) meg-beszélle mindeneket néki, a' miket ő véle tselekedett vólna Saul: és el-menének, ő, és Sámuel, és múlatának Nájóthban. (*e*) *r.* 15 34. 16: 13.

19. Meg-mondák pedig Saulnak *ezt illyen* szókkal: Imé Dávid Nájóthban *vagyon*, a' Ráma' *tartományában*.

20. Követeket külde azért Saul, hogy megfognák Dávidot: kik látának Prófétáknak seregét, kik prófétálnak vala: és hogy Sámuel-*is köztök vólna*, *ki* ő előttök járó vala: és lőn az Istennek lelke (*f*) a' Saul' követein-*is*, és azokis prófétának vala. (*f*) *r.* 10. 10.

21. Meg-mondák azért ezt Saulnak, és külde *ismét* más követeket; és azok-is prófétálának. Ismét harmadszor-is követeket külde; és azokis prófétálának.

22. El-menvén azért ő maga-is Rámába, juta a' nagy kúthoz, melly Séku' mezején *vagyon*, és *ott* meg-kérdvén monda: Hol *vagyon* Sámuel és Dávid? és monda *egy ember*: ám Nájóthban *vagyon* a' Ráma' *tártományában*.

23. És oda méne a' Ráma' *tartományába* Nájóthba; és lőn ő rajta-is az Istennek lelke: és a' menés közben-is prófétál vala, míg nem el-juta Ráma' *tartományába*, Nájóth *városba*.

24. Le-veté azért ő-*is* *királyi* ruháját, és ő-is prófétála Sámuel előtt, és le-esvén lőn az egész nap és egész éjjel, *királyi ruháját és fegyverét* le-vetvén; Azért *szokták* mondani: Avagy nem (*g*) a' Próféták között *vagyon-é* Saul-is? (*g*) *r.* 10: 11, 12,

XX.

XX. RÉSZ.

Dávidnak szövetsége Jónathánnal.

1 El-futván azért Dávid Nájóthból, *melly* Ráma' *tartományában vagyon*, el-méne és monda Jónathánnak: Mit (*a*) miveltem *én*? Mitsoda nagy gonoszságom *vagyon*? és mitsoda nagy vétkem *vagyon* a' te atyád ellen, hogy az én lelkemet kergeti? (*a*) *r.* 18:5.

2. Ki monda ő-néki: Távol légyen *az*, meg nem halsz: Imé az én atyám nem tselekeszik semmi nagy, sem kitsiny dolgot, mellyet énnékem meg nem jelent; azért hogy titkolná-el én tőlem az én atyám ezt a' dolgot? nem *miveli* azt.

3. És ismét esküvéssel monda Dávid: Bizonnyal tudja azt a' te atyád, hogy én te nálad kedves vagyok, és *ezt* fogja mondani: nem *szükség* ezt tudni Jónathánnak, hogy valami módon meg ne szomorodjék; de bizonyára él az Isten, és a' te lelked-is, hogy tsak egy lépés közi az én életemnek, és a' halálnak.

4. Felele Jónathán Dávidnak: Mond-meg, mit kíván a' te lelked? és *azt* tselekeszem veled.

5. Monda pedig Dávid Jónathánnak: Imé hólnap a' Hóldnak (*b*) első napjának innepe vagyon, mellyen szükségesképpen a' Királlyal le *szoktam* ülni az ételhez; botsáss-el azért engemet, és én el-rejtezem a' mezőben, mind ez' harmad' *napnak* estvéjéiglen. (*b*) 4*Mós.* 10:10. *'Sólt.* 81:4-6.

6. Ha *pedig* valami módon meg-emlékezik én rólam a' te atyád; ezt mondjad: Nagy kéréssel kére én tőlem Dávid, hogy haza futhatna Bethlehembe, az ő (*c*) városába; mivelhogy esztendőnként-való áldozatja *vólna mostan* ott az ő nemzetségének. (*c*) *r.* 17:12.

7. Ha ezt fogja mondani: 'Jól *vagyon*; békessége *vagyon* a' te szolgádnak: ha pedig haragszik; tudjad, hogy szinte rakva álnoksággal.

8. Tselekedjél irgalmasságot azért a' te szolgáddal; mert az Úr *előtt* kötöttél (*d*) te szövetséget én velem te szolgáddal: és ha én bennem álnokság vagyon; ölj-meg engemet te-magad, és miért vinnél engemet a' te atyádhoz?

(*d*) *r.* 18:3.

9 Monda pedig Jónathán: Távol légyen *az* te tőled; sőt inkább ha bizonnyal meg tudhatom, hogy e' gonoszság az én atyámtól te ellened valóba el-tökéllettetett; avagy nem mondanám-é meg néked?

10. Monda annakfelette Dávid Jónathánnak: Kitsoda adja énnékem tudtomra *a' jót*, vagy ha valami kemény *szót* szóll néked a' te atyád?

11. Felele Jónathán Dávidnak': No menjünk-ki a' mezőre; és ki-menének ketten a' mezőre.

12. Akkor monda Jónathán Dávidnak: Az Izráelnek Ura Istene *látja*, hogy-ha meg-érhetem az én atyámtól hólnap illyenkorig, *avagy* hólnap után-*is*, hogy jó akarattal *lészen* Dávidhoz; ki-küldök akkor hozzád, és meg-jelentem tenéked.

13. *És bátor* úgy tselekedjék az Úr Jónathánnal, és úgy adjon *jót*, hogy-ha az én atyámnak a' lészen akaratja, hogy veszedelmedre igyekezzék; azt-is hírré adom néked, és el-botsátlak téged', és menj-el békével, és légyen az Úr veled, a' mint az én atyámmal véle vala.

14. Hogy-hogy nem *mivelném inkább azt*, míg fejem fenn-áll? Avagy nem tennél-é én velem viszontag irgalmasságot, *a' mint* az Úr *kívánja*, hogy *én* meg nem (*e*) ölettetem? (*e*) *r.* 23:17.

15. És el-nem szakasztod a' te irgalmasságodat soha örökké az én házam' *népétől* még szinte akkoron-is; mikor az Úr a' földnek színéről ki-vágja a' Dávidnak minden ellenségeit:

16. És mikor az Úr a' Dávid' ellenségeitől számot vészen. És így szövetséget (*f*) szerze Jónathán Dávidnak házával. (*f*) *r.* 18:3.

17. És ismét újonnan meg-esküvék Jónathán Dávidnak, mivelhogy igen szereti vala őtet; mert *szinte úgy* szereti vala őtet, (*g*) mint az ő-maga lelkét. (*g*) *r.* 18:1,3. 19:1,2.

18. Monda pedig néki Jónathán: Hólnap vagyon az új Hóldnak első napjának innepe: annakokáért emlékezetben lészesz; mert üres lészen a' te helyed.

19. Harmad' napig azért légy veszteg, *és akkoron* sietséggel jöjj-alá oda az' helyre, a' holott ez' (*h*) némelly napi-dolgodban el-rejteztél vala, és légy *ott* az út-mutató kő mellett.

(*h*) *r.* 19:2,3.

20. És ímé én a' *kő* mellé három nyilakat lövök; *mintha* azokkal tzélhoz lőnék.

21. És annakutánna *érettek* küldöm a' gyermeket, *ezt mondván*: Eredj, keresd-meg a' nyilakat, *és* ha nyilván azt mondom a' gyermeknek: imhol a' nyil hátad megett én felőlem; fogd-meg a' *gyermeket*, és jöjj-elől; mert békességes a' te *dolgod*, és nem *lészen semmi* nyomorúságod: él az Úr!

22. Ha pedig azt mondom a' gyermeknek: Túl előtted *vagyon* a' nyil tova meszsze: menj-el; mert az Úr el-szabadított tégedet.

23. Ennek a' szónak pedig, mellyet egymás között szóllottunk, imhol *légyen* az Úr' *bi-*

zonysága én közöttem és te közötted mind örökké.

24. El-rejtezék azért Dávid a' mezőben, és meg-lőn az (*i*) újságnak első napján-való innep, mellyen le-ül vala a' Király az ételhez, hogy ennék. (*i*) *v.* 5, 18.

25. És *mikor* a' Király az ő székibe le-*akarna* ülni, mint annak előtte mindenkor *szokott vala*: a' melly széki a' fal mellett *vala*, onnét fel-kele Jónathán, és Abner üle a' Király mellé; a' Dávid' helye pedig üres vala.

26. Nem szólla mindazáltal semmit Saul azon a' napon; mert azt gondolja vala, né-talám valami dolga esett, ha szinte tiszta vólna-*is*; *vagy* talám nem tiszta.

27. Lőn pedig az innepnek második napján, másodszor-is üres lőn a' Dávid' helye, és monda Saul Jónathánnak, az ő fiának: Miért nem jöttki enni sem tegnap, sem ma az I'sai' fia?

28. Felele Jónathán Saulnak: Felette igen kéredzék én tőlem Dávid, *hogy menne-el* Bethlehembe,

29. Mondván: Kérlek botsáss-el engemet; mert a' mi nemzetünknek lakodalma *vagyon most* a' városban, és énnékem parantsolt a' bátyám; azért ha kedvet találtam előtted, kérlek, hadd tekintsek haza, hadd látogassam-meg az én atyámfiait. Ez az oka, hogy nem jöhetett a' Király' asztalához.

30. És felette igen fel-gerjede haragja Saulnak Jónathán ellen, és monda néki: *Te* kemény *és* engedetlen *anyának* gyermeke, vaj-ki jól tudom, hogy te az I'sainak fiát *barátodnak* válaszottad: *melly* gyalázatodra *lészen*, és a' te anyádnak-is mezítelenségének szégyenére.

31. Mert valamíg az I'sai fia él e' *földnek* szinén; nem lehetsz te állandó, sem pedig a' te országod. Azért küldj *érette* mindjárást, és hozzák ide őtet én hozzám; mert halálnak fia.

32. Felele pedig Jónathán Saulnak, az ő attyának, és monda nékie: Miert kell meg-halnia, *és* mit vétett?

33. És ragadá Saul az ő dárdáját, hogy őtet által-ütné. Akkor eszébe vévé Jónathán, hogy el-végezte vólna az ő attya *bizonnyal*, hogy meg-ölné Dávidot.

34. Fel-kele azért Jónathan az asztaltól nagy haraggal, és nem evék *semmit* másod' napján a' lakodalomnak; mert *igen* bánkódik vala Dávidért, *és* hogy őtet szidalommal illette vólna az ő attya.

35. Ki-méne annakokáért Jónathán reggel a' mezőre a' (*k*) hagyott idő szerént, *a' mint* Dáviddal *végeztek vala*, és ő-véle egy kis gyermek-*is*. (*k*) *v.* 19-22.

36. És monda a' gyermeknek: *Eredj*, fuss-el, keresd-meg a' nyilakat, a' mellyeket én el-lövök. A' gyermek el-futa, és ő túl lövé a' nyilat a' tzélon.

37. Mikor pedig a' gyermek a' helyre jutott vólna, a' hol vala a' nyil, mellyet Jónathán el-lövött vala; kiálta Jónathán a' gyermek után, és monda: Nem *látod-é*, hogy azon-is túl vagyon a' nyil, a' hol te vagy?

38. Ismét kiálta Jónathán a' gyermek után: Siess, gyorsan tselekedjél, meg se állj. Fel-szedvén azért a' Jónathán' gyermeke a' nyilakat; méne az ő Urához

39. A' gyermek pedig semmit *e' dologban* nem tud vala, csak Jónathán és Dávid tudja vala e' dolgot.

40. Adá azért Jónathán fegyverét az ő gyermekének, és monda néki: Eredj-el, vidd-bé a' városba.

41. *Mikor pedig* el-ment *vólna* a' gyermek; fel-kele Dávid a' *kőnek* Dél felől-*való oldala* mellől, és a' földre borúlván artzal, haromszor meg-hajtá magát, és egymást meg-tsókolván, mint ketten sirának; de Dávid leg-inkább sira.

42. Monda azért Jónathán Dávidnak: Menj el békeségel, *és* a' mire (*l*) ketten meg-esküdtünk egymás között az Úrnak nevére; légyen állandó. Az Úr légyen én közöttem, és te közötted, az én maradékim között, és a'te maradékid között, mind örökké. (*l*) *r.* 23: 17, 18.

43. Fel-kele azért, és el méne; Jónathán pedig *visszza*-méne a' városba.

XXI. RÉSZ.

Dávid a' szent kenyereket meg-eszi: Akisnál bolonddá teszi magát.

Juta pedig Dávid Nób' *városába*, az Achimélek Paphoz, és nagy félelemmel eleibe *méne* Dávidnak (*a*) Achimélek, és monda néki: Mi dolog, hogy tsak egyedül jösz, és nintsen senki veled? (*a*) *r.* 22: 9, 11, 18.

2. Felele Dávid Achimélek Papnak: A' Király bízott valamit reám, és *azt* hagyta énnékem: Senki meg ne tudja e' dolgot, a' miért én küldelek, és a' mit parantsoltam néked; szolgaimat pedig el-küldöttem illyen 's illyen helyre.

3. Azért mostan, mi vagyon birtokodban? adj vagy öt kenyereket énnékem, vagy *egyebet*, a' mi vagyon.

4. Fele-

4. Felele a'Pap Dávidnak,és monda: Nintsen közönséges kenyér az én birtokomban; hanem szentelt kenyér ím' vagyon, ha a' te szolgaid tisztán tartották magokat, főképpen (*b*) aszszonyembertől. (*b*) 2*Mós.* 19:15.

5. Felele Dávid a'Papnak, és monda néki: Bizonyára az aszszonyi-állat meg vólt tiltva mi tőlünk, mind tegnap, mind az előtt, mikor kiindúltam; szolgaim-is *minden* edényeiket megszentelték, noha *a' mi* az útra *néz*, közönséges; azért sokkal inkább e' mai napon *a' kenyér-is* megszenteltetik *a' tiszta* edényben.

6. Ada azért néki a'Pap a'(*c*)meg-szenteltetett *kenyérben*; mert nem vala ott *egyéb* kenyér, hanem csak az *Isten* előtt-való kenyerek, mellyeket az Úrnak ortzája elől vettek vala fel, hogy melegen tennének helyekbe *más* kenyereket azon a' napon, mellyen az elébbieket el-vették vala.

(*c*) 5*Mós.* 14:5,9. *Mát.* 12:3.

7. Vala pedig ott azon a' napon egy a'Saul' szolgai közzül, ki ott múlat vala az Úr előtt, kinek neve (*d*) Dóeg, Edom' *nemzetségi*ből való, ki a'Saul' pásztorinak Fejedelmek vála. (*d*) *r.* 22:9.

8. És monda *ismét* Dávid Achiméleknek: Nintsen-é valami dárda, vagy *valami egyéb* fegyver kezednél? mert sem szablyámat, sem *egyéb* fegyveremet nem vehettem kezembe, mivelhogy a'Király' parantsolatja siettete.

9. Monda pedig a' Pap: A' Filistéus Góliátnak kardja, kit *te* meg-verél az Ela' völgyében, ámhol vagyon posztóban takarva, az Efód megett: ha azt el *akarod* vinni; vidd-el; mert annál egyéb itt nintsen. Akkor monda Dávid: Nintsen *ahhoz* hasonló? add azt ide nékem.

10. Fel-kele azért Dávid, és el-futa az' napságtól fogva Saul elől, és méne Akishoz(*e*)Gáthnak Királyjához. (*e*) *r.* 27:12. 28:1. *'Sólt.* 56:1.

11. És mondának az Akis' szolgai ő-nékie: Avagy nem ez-é a' Dávid, ennek a'földnek Királyja? Avagy nem ennek éneklik vala é nagy sereggel, mondván: (*f*) Meg-verte Saul az ő ezerét, Dávid is az ő tíz ezerét? (*f*) *r.* 18:7.

12. És eszébe vévé Dávid ezeket a' szókat, és felette igen meg-rémüle Akistól, Gáthnak Királyjától.

13. És meg-változtatá szavát ő előttök, és bolondnak tetteti vala magát az ő kezekben: és írkál vala a' kapuknak ajtain: és a' nyálát *mind* a' szakállán botsátja vala alá.

14. Monda azért Akis az ő szolgainak: Imé láttátok, hogy ez ember meg-bolondúlt, 's mire botsátottátok-bé hozzám őtet? Szűkölködöm-é én bolond nélkül, hogy ezt bé-hoztátok, hogy itt előttem bolondoskodjék? ennek *kellett* vólna-é béjőni az én házamba?

XXII. RÉSZ.

Saul meg-öleti a' Papokat.

1 El-menvén azért onnét Dávid, szalada az Adullám' barlangjába, melly dolgot mikor meghallották vólna az ő báttyai, és az ő attyának minden háza-*népe*; oda menének hozzá.

2. És hozzája gyülének mindenek, a' kik *valami* nyomorúságban *valának*, és valaki adóságban vala, és valaki keseredett szívvel vala; és lőn azoknak Fejedelmek, és lőnek ő véle úgy-mint négy száz (*a*) emberek. (*a*) *Bir.* 9:4. *r.* 23:13.

3. El-méne pedig onnét Dávid a' Moábiták *városába* Mitzpába; és monda a' Moábiták' Királyjának: Kérlek hadd jöjjenek-ki *fő dükből* az én atyám és az én anyám, *és hadd lakjanak* veletek; míglen meg-értem, mit tselekedjék én velem az Isten.

4. Vivé azért őket a' Moábiták' Királyja' eleibe: és lakának ő véle mind addig az ideig; míglen Dávid ott a' várban lőn.

5. Monda pedig Gád Próféta Dávidnak: Ne maradj *ennekutánna* ebben a' várban; *hanem* menjel, és térj a' Júda' földére. El-méne azért Dávid; és méne Héreth *nevü* erdőbe.

6. Meg-hallá pedig Saul, hogy Dávid ki-mutatta vólna magát, és *mind* a' *több* emberek, kik ő véle valának. Saul pedig múlat vala a' fa alatt a' Ráma' dombján, kezében tartván dárdáját, és az ő szolgai mind előtte állanak vala.

7. Monda azért Saul az ő szolgainak, kik előtte állanak vala: Halljátok-meg mostan Bénjáminnak nemzetségi! Avagy az Isai' fia mindeniteknek mezőt fog-é adni, és szőlőket, *és* titeket *fejenként* Ezeredesekké, vagy Századosokká fog-é tenni?

8. Hogy ti mindnyájan pártot ütöttetek ellenem, és nintsen *senki*, ki énnékem *valamit* (*b*) hírré adjon? holott frigyet vetett az én fiam az Isai' fiával: és nintsen, ki szánna engemet közzületek, és a' ki énnékem meg-súgallaná, hogy az én fiam (*c*) szolgámat támasztotta reám, *utánnam-való* leselkedésre, a' mint ím' e' mai napon *meg-tettszik*. (*b*) *r.* 18:3.4.5. (*c*) *r.* 24:7.13.26:9.10.

9. Felele pedig az Edom'*nemzetségé*ből-való Dóeg, ki a'Saul' több szolgai között ott áll vala, és monda: Láttam *én*, hogy az Isai' fia Nób' *városá*ban az Achitób' fiához, Achimélek Paphoz jött vala

10. Ki az Úrtól tanátsot kérde ő felőle, és útravaló eleséget is ada (*d*) néki, a'Filistéus Góliátnak fegyverét-is néki adá. (*d*) *r.* 21:6.9.

11. El-külde azért a' Király, hogy *oda* hívnák Achimélek Papot, Achitóbnak fiát, és az ő attyának egész háza-népét, *tudni-illik* a' Papokat, valakik Nób' *városában valának*; kik el-jövének mindnyájan a' Királyhoz.

12. Akkor monda Saul: Halld-meg mostan *te* Achitóbnak fia! És monda: Imhól vagyok én Uram!

13. És monda nékie Saul: Miért ütöttetek pártot ellenem te, és az Isai' fia? holott kenyeret adtál néki, és fegyvert, és az Istentől-*is* tanátsot kérdettél felőle, hogy én ellenem támadna leselkedés által, a' mint immár most *bétellyesedett*.

14. Felele Achimélek a' Királynak, és monda: Vallyon 's kitsoda *vólna* ollyan hív, mint Dávid, mind a' több szolgaid között-is, ki a' Királynak (*e*) veje, és ki a' te akaratod szerént jár, és a' te házadban nevezetes *ember*? (*e*) *r.* 18: 27. *r.* 18: 5.

15. Vallyon 's tsak akkor kezdettem-é *először* tanátsot kérdeni ő-felőle az Istentől? Távol légyen én tőlem *a' párt-ütés*: Ne tulajdonítson semmit affélét a' Király az ő szolgájának, *se pedig* az én atyámnak egész háza-*népének*; mert nem túd ebben semmit a' te szolgád, sem nagy, sem kitsiny dolgot.

16. És monda a' Király: Általán-fogva meg-kell halnod Achimélek, mind néked, mind a' te atyádnak egész háza-*népének*.

17. Monda azért a' Király az ő szolgáinak, kik előtte állanak vala: Vegyétek környúl *őket*, és öljétek-meg az Úr' Papjait; mert az ő kezek-is Dávid mellett *vagyon*: mert mikor észekbe vették, hogy (*f*) futva szalad; nem adták nékem tudtomra. De nem akarák a' Király' szolgai kezeket fel-emelni az Úr' Papjai ellen, hogy ő reájok rohannának. (*f*) *r.* 21: 1. 2.

18. Akkor monda a' Király Dóegnek: Térj nékik te, és öld-meg a' Papokat. Nékik térvén azért Iduméus Dóeg, a' Papokra rohana, és azon a' napon nyóltzvan öt embereket öle-meg, kik gyóltzból tsinált Efódot viselnek vala.

19. A' Nób *várost-is* pedig, a' Papok' városát fegyvernek élivel vágatá-le, mind férjfiat, mind aszszonyi-állatot, gyermekeket, tsets-szopókat, ökröket, szamarakat, minden barmokat fegyvernek élivel *vágatá-le*.

20. El-szalada pedig az Achitób' fiának Achiméleknek egy fia, kinek neve *vala* (*g*) Abjáthár, és Dávid után futa. (*g*) *r.* 23: 6.

21. És meg-mondá Abjáthár Dávidnak, hogy meg ölette Saul az Úr' Papjait.

22. És monda Dávid Abjáthárnak: Tudám én azt az' nap'; mert ott *vala* amaz Iduméus Dóeg, hogy kétség nélkül bé mondaná Saulnak: én adtam (*b*) okot a' te atyádnak egész háza-*népének* halálára. (*b*) *r.* 21: 13.

23. Maradj itt én nálam, ne félj; mert a' ki az én életemet *halálra* keresi, *az* keresi a' te életedet-*is*; azért te bátorságosan lehetsz én mellettem.

XXIII. RÉSZ.

Dávid Saultól kergettetik: alig szabadúl meg.

1 Meg-mondák pedig Dávidnak illyen szóval: Iméa Filistéusok Kéhilát (*a*) vívják, és a tsűröket dúlják. (*a*) *Jós.* 15: 20. 44.

2. És meg-kérdé Dávid az Urat, mondván: Elmenjek-é, hogy meg-verjem ezeket a' Filistéusokat? Felele pedig az Úr Dávidnak: Menj el, és megvered a' Filistéusokat, 's meg-szabadítod Kéhilát.

3. És mondának a' Dávid' emberei ő-néki: Imé mi itt a' Júdának *földében*-is félünk; tehát mennyivel inkább, ha Kéhilába mégyünk a' Filistéusok' táborára.

4. Azokáért ismét meg-kérdé Dávid az Urat. Kinek felele az Úr, és monda: Kelj-fel, menj-ala Kéhilába; mert én a' Filistéusokat kezedbe adom tenéked.

5. Él-méne azért Dávid, és az ő emberei Kéhilába, és meg-hartzola a' Filistéusokkal, és elvivé az ő barmokat, és őket felette igen meg-veré, és meg-szabadítá Dávid a' Kéhilában lakozókat.

6. Lőn pedig, hogy mikor Abjáthár, Achimélek' fia Dávidhoz (*b*) futott vólna Kéhilába, az ő Efódját el-vitte vala kezében. (*b*) *r.* 22: 18. 20.

7. Meg-mondák akkor Saulnak, hogy Dávid Kéhilába ment vólna: és monda Saul: Kezembe adta *immár* őtet az Isten; mert kúltsos, és záros városba ment-bé, és ott szorúlt.

8. Fel-gyűjté azért Saul a' hadba minden népét, hogy reá-menne Kéhilára, és reá-szállana Dávidra, és az ő embereire.

9 Észébe vévé pedig Dávid, hogy alattomban Saul ő ellene gonoszt gondolna, és monda Abjáthár Papnak: Vedd-fel az Efódot.

10. És monda Dávid: Izráelnek Ura Istene! bizonnyal meg-hallotta a' te szolgád, hogy Saul ide akar jőni Kéhilára, hogy a' várost el-veszesse én érettem.

11. Vallyon kezébe fognak-é engemet adni a' Kéhilabéliek? *és* el-jő-é ide Saul, a' mint hallotta a' te szolgád? Izráelnek Ura Istene mondmeg, kérlek, a' te szolgádnak! Felele az Úr: El jő *Saul*!

12. Monda

12. Monda ismét Dávid: Vallyon kezébe adnak-é engemet a' Kéhilabéliek, és az én velem-való embereket Saulnak? Felele az Úr: Kezébe adnak.

13. Fel-kele azért Dávid, és az ő vitézi, úgy mint hat százan, és ki-menének Kéhilából, és mennek vala, a' hová mehetnek vala. Meg-mondák pedig Saulnak, hogy ki-szaladott vólna Dávid Kéhilából: és el-hagyá a' ki-menésre-való szándékot.

14. Lakik vala pedig Dávid a' pusztában-való erős helyeken, és vala *főbb* lakása a' Zif (*c*) pusztájában-való hegyen: és minden nap keresi vala Saul; de az Isten nem adá őtet kezébe (*c*) *Jós.* 15 20 14.

15. Meg-értvén azért Dávid, hogy ki-jött vólna Saul, hogy az ő lelkét keresné; akkor meg-vona magát Dávid a' Zif pusztájában az erdőben.

16. Fel-kele pedig Jónathán Saulnak fia, és méne Dávidhoz az erdőbe, és meg-erősíté az ő kezét az Istenben.

17. És monda néki: Ne félj; mert nem találhat meg tégedet Saulnak, az én atyámnak népe; hanem te uralkodni (*d*) fogsz az Izráelen, és én te utánnad második leszek: és Saul-is az én atyám tudja, *hogy* úgy *leszen.* (*d*) *r.* 20: 14. 17. 31. *r.* 24: 21.

18. És szövetséget szerzének ketten az Úr előtt, és meg-marada Dávid az erdőben; Jónathán pedig el-méne házához.

19. Fel-menének pedig *akkor* a' Zifeusok Saulhoz Gibeába, mondván: Nem-de Dávid (*e*) nem minálunk lappang-é az erős helyeken az erdőben a' Hákila' halmán, melly a' puszta mellett jobb-kéz felől vagyon? (*e*) *Sólt.* 54: 2.

20. Mostan azért Király a' te szívednek tellyes kívánsága szerént jöjj-alá, és mi *gond*unk *az*, *hogy* a' Királynak őtet kezébe adjuk.

21. És monda Saul: Áldottai vagytok ti az Úrnak, hogy engemet szántok:

22. Menjetek-el, kérlek, és még-is készüljetek jobban hozzá: tudjátok-meg, és lássátok-meg a' helyet, a' hol maradása vagyon, *és* kitsoda látta ott őtet; mert meg-mondották nékem, hogy igen (*f*) ravasz. (*f*) 2. *Sám.* 17: 8. 9. 1 *Sám.* 18: 14.

23. Annakokáért menjetek végére, és tudjátok meg minden barlangját, a' mellyben lappang*ani szokott*, és jöjjetek vissza én hozzám bizonyos *válaszszal*, és el-mégyek veletek: és ha e' földnek *színén* leszen; ki-keresem a' Júdának minden ezereivel.

24. Fel-kelvén annakokáért el-menének Zifbe Saul előtt. Dávid pedig, és az ő-emberi *valának* a' Máon' (*g*) pusztájában a' síkon, a' pusztának jobb felől-való részében. (*g*) *Jós.* 15: 20. 55.

25. Saul pedig és az ő szolgai el-menének keresni; melly dolgot meg-izenének Dávidnak, és le szálla a' kő-sziklárol, és meg-szálla a' Máon' pusztájában. Meg-hallván ezt Saul meg-üzé Dávidot a' Máon' pusztájában.

26. Mégyen vala pedig Saul a' hegynek egyik óldalán, Dávid-is az ő népével a' hegynek másik óldalán: és igen siet vala Dávid, hogy el-szaladhatna Saul előtt; Saul pedig és az ő népe környül-fogták vala Dávidot, és az ő embereit, hogy őket meg-fognák.

27. Követ juta pedig Saulhoz *azonközbe*, és monda: Siess, jere *vissza*; mert a' Filistéusok reá-ütöttek földedre.

28. Meg-térvén azért Saul a' Dávidnak kergetéséből, a' Filistéusok' eleibe méne; Azért nevezék azt a' helyet, Sélah-hammáchlekótnak.

XXIV. RÉSZ.

Dávid a' barlangban kegyes maga-viselésével igaz ügyét megvallatja Saullal.

1 El-méne pedig Dávid-is onnét, és lakék az Engedi' *pusztájának* erősségeiben.

2. Lőn pedig, hogy mikoron meg-tért vólna Saul a' Filistéusoktól; izenének néki illyen szóval: Imé Dávid az Engedi' pusztájában *vagyon.*

3. Maga *mellé* vőn azért Saul az egész Izráel' *népe* közzül válogatott három ezer embereket, és el-méne, hogy meg-keresné Dávidot, és az ő embereit a' kő-sziklák' tetején, *holott tsak* a' vad-kecskék *lakhatnak vala.*

4. És juta az aklokhoz, *mellyek ott* az út-félen *valának*, holott-is *egy* barlang *vala*, a hová bé-méne Saul, hogy az ő-lábait bé-fedezné; Dávid pedig és az ő emberei azon barlangnak rejtekébe ülnek vala.

5. És mondának Dávidnak az ő vitézei: Imé ez a' nap, a' mellyről azt mondotta vólt az Úr néked: Imé (*a*) én kezedbe adom néked a' te ellenségedet, és tselekedjél *úgy* véle, a' mint akarod. Fel-kele azért Dávid, és orozva el-mettzé a' Saul' felső-ruhájának szárnyát. (*a*) *r.* 26: 8.

6. Lőn pedig mindjáráft, hogy meg-esék (*b*) Dávidnak szíve rajta, hogy el-mettzette vólna a' Saul' *felső ruhájának* szárnyát. (*b*) *r.* 26: 9.

7. És monda az ő vitézeinek: Óltalmazzon engemet attól az Úr, hogy én azt (*c*) miveljem az én Urammal, az Úrnak fel-kenetett *Királyjával*, hogy én az én kezemet ő reája botsássam; mert az Úrnak fel-kenettette ő. (*c*) *r.* 26: 9. 10. 11.

8. És meg-feddé (*d*) *kemény* szóval Dávid az ő embereit, és nem hagyá őket fel-támadni Saulra. Saul pedig fel-kele a' barlangból, és el-méne *dolgára* az úton. (*d*) *r.* 26: 10.

9. Fel-kele Dávid-is azután, és ki-méne a' barlangból, és kiálta Saul' után, mondván: Uram Király! Hátra tekínte pedig Saul', és akkor Dávid a' földre meg-hajtá magát, és tiszteséget tőn *néki*.

10. És monda Dávid Saulnak: Miért fogadod-meg szavakat az ollyan embereknek, kik *azt* mondják: Imé Dávid tenéked gonoszodra igyekezik?

11. Imé e' mai napon látják a' te szemeid, hogy az Úr tégedet kezembe adott vala ma a' barlangban. És mondják vala (*e*) *némellyek*, hogy meg-ölnének tégedet; de én kedvezék tenéked, és azt mondám: Nem emelem-fel kezemet az én Uram ellen; mert az Úrnak fel-kenetett *Királyja* ő.

(*e*) *r.* 26: 9.

12. Azért *édes* atyám! lásd-meg, és imhol láfsad a' te felső-ruhádnak-*is* szárnyat az én kezemben; mert mikor el-mettzém a' te felső-ruhádnak szárnyát, nem ölélek-meg tégedet. *Azért* értsd-meg, és láfsad, hogy nintsen az én kezemben gonoszság, és *semmi* hamiság, és nem vétettem ellened; te pedig vadászod az én lelkemet, hogy azt el-veszesed.

13. Az Úr tégyen ítéletet én közöttem, és te közötted, és álljon az Úr boszszút én érettem te rajtad; de az én kezem (*f*) nem lészen te ellened.

(*f*) *Bir.* 11: 27. *r.* 26: 9. 10.

14. A' mint ama' régi köz-beszéd mondja: Az istentelenektől származik hamiság; de az én kezem nem lészén te ellened.

15. *Vallyon 's* kitsoda ellen jött-ki az Izráelnek Kilályja? Kit kergetsz? Egy (*g*) hólt ebet, *vagy* egy bolhát.

(*g*) 2 *Sam.* 9: 8. *r.* 26: 20.

16. Légyen azért az Úr ítélő-bíró, és tégyen ítéletet én közöttem és te közötted, és láfsa-meg: ő forgassa az én dolgomat, és szabadítson-meg engemet a' te kezedből.

17. Lőn pedig, hogy mikor el-végezte vólna Dávid Saulhoz-való szavát, monda Saul: (*h*) Te szód-é ez, *szerelmes* fiam Dávid? És fel-kiáltván Saul fira.

(*h*) *r.* 26: 17.

18. És monda Dávidnak: Igazabb vagy én nálamnál; mert te jól tselekedtél én velem: én pedig gonoszt fizettem néked.

19. Te bizonyára meg-mutattad e' mai napon, *minémű* jót tselekedtél légyen én velem; mert *bolott* az Úr te kezedbe adott vala engemet, nem ölél-meg engemet.

20. *Vallyon 's* mikor valaki ellenségére talál; el-botsátja-é azt békével az ő útán? Annakokáért az Úr adjon néked jót azért, a' mit én velem tselekedtél.

21. Mostan pedig, mivelhogy tudom, hogy kétség nélkül te fogsz uralkodni, és az Izráelnek országa a' te kezedben állhatatos lészen:

22. Esküdjél-meg énnékem most az Úrra, hogy én (*i*) utánnam ki nem vágod az én maradékomat, és az én nevemet ki nem törlöd az én atyám' házából.

(*i*) 2 *Sám* 9: 1. 3.

23. Meg-esküvék azért Dávid Saulnak, és el-méne Saul az ő házához; Dávid pedig és az ő népe fel-menének az ő erősségekbe.

XXV. RÉSZ.

Dávidnak Nábállal való dolga.

1 Meg-hala pedig Sámuel, és egybe-gyüle az egész Izráel, és siratá őtet, és el-temeték az ő házájában, Rámában; Fel-kele pedig Dávid, és méne a' Párán' pusztájába.

2. És *latik vala egy* ember (*a*) Máonban, kinek jószága Kármelben *vala*: és ez igen nagy ember *vala*, kinek három ezer juhai *valának*, és ezer ketskéi: és lőn, hogy akkor nyírné juhait Kármelben.

(*a*) *r.* 23: 24.

3. Az embernek pedig neve Nábál *vala*, a' feleségének neve Abigail, és az aszszonyi-állat igen eszes *vala*, és szép termetű; a' férje pedig *igen* darabos és gonosz erkölcsű *vala*, a' (*b*) Káleb' *nemzetségéből*-való.

(*b*) 4 *Mós.* 24: 24.

4. Meg-hallá pedig Dávid a' pusztában, hogy Nábál az ő juhait nyírné.

5. El-külde azért *hozzája* Dávid tíz ifjakat, és monda az ifjaknak Dávid: Menjetek-fel Kármelbe, és menjetek Nábálhoz, és az én szómmal köszöntsétek őtet békességesen.

6. És ezt mondjátok: *Mostan* ha egészségben vagy; *légy ennekutánna-is* egészségben, és *mind* házad-népe egészségben, és mindened, valamid vagyon, *légyen* (*c*) békességben.

(*c*) *Bir.* 19: 20.

7. Mostan pedig hallottam, hogy juhaidat nyíreted. A' te pásztorid velünk (*d*) vóltak; *és* nem tettünk semmi boszszút rajtok, és nem vólt semmi szükségek mind az idő alatt-is, míg Kármelben vóltanak.

(*d*) *r.* 23: 24.

8. Kérd-meg *bátor* szolgaidat, és meg-mondhatják tenéked. Nyerjenek kedvet azért te nálad a' *te* szolgaid; mert jókor találtunk jőni: adj kérlek a' te kezednek keresményéből a' te szolgaidnak, és a' te fiadnak Dávidnak

9 El-menének azért a' Dávid' szolgai, és szóllának Nábálnak mind e' beszédek szerént Dávid' nevével; és el-végezék *a' szót*.

10. Felele pedig Nábál a' Dávid' szolgainak, és monda:

monda: Kitsoda Dávid, vagy kitsóda az I'sainak fia? Sok szolgák vagynak mostan, kik fel vészik magokat *igen gyorsan*, *és* el-szöknek az ő Uroktól.

11. És fel-végyem-é az én kenyeremet, és az én vizemet, és a' meg-vágatott hust, mellyet vágattam az én nyírőimnek, hogy olly embereknek adjam, kiket nem tudom, hová valók?

12. El-fordúlának azért a' Dávid' szolgai az ő útokra, és viszsza menének; és mikor el-jutottak vólna, meg-beszéllék néki, mind ez ígék szerént.

13. És monda Dávid az ő vitézeinek: Kösse fel minden fegyverét. És fel-köté minden az ő fegyverét: és Dávid-is fel-köté az ő fegyverét; és fel-méne Dávid után úgy-mint négy száz ember: két száza pedig marada a' holvalónál.

14. Abigailnak pedig a' Nábál' feleségének meg-vivé egy a' szolgák közzül mondván: Imé Dávid követeket küldött vala a' pusztából, hogy köszöntenék a' mi Urunkat, ki boszszú-beszéddel illeté őket.

15. Noha igen jámbor emberek *vóltanak* mi hozzánk, és *semmi* boszszúval nem illettenek: és nem vólt semmi szükségünk mind az idő alatt-is, míg ő vélek (*e*) jártunk, mikor a' mezőn vóltunk. (*e*) *v.* 23: 24.

16. *Mert mint-egy* kő-falunk vóltak nékünk mind éjjel és nappal, mind ez ideig, míg velek egygyütt őriztük a' barmot.

17. Most azért értsd-meg, és lásd-meg, mit kelljen tselekedned; mert jelen vagyon a' veszedelem a' mi Urunk ellen, és az ő egész háza' ellen; ő pedig *olly* gonosz ember, hogy néki *senki* nem szóllhat.

18. Sietséggel azért Abigail szerze két száz kenyeret, és két tömlő bort, és öt kész juhot, és öt véka darát, és száz kötés aszszú-szőlőt, és két száz *font* száraz figét, és *azokat* szamarakra szerzé.

19. És monda szolgainak: Menjetek-el előttem, *és* ímé én utánnatok mégyek; de az ő férjének, Nábálnak meg nem jelenté.

20. Lőn pedig, hogy mikor *Abigail* a' szamáron ülvén az úton alá-menne; ímé Dávid, és az ő szolgai *szinte* eleibe jönek valá: és *ő-is* eleikbe méne.

21. Dávid pedig *azt* mondotta vala: Bizonyára hijában (*f*) óltalmaztam *én* mind azt, a' mije ennek a' pusztában *vólt*, hogy soha semmi hija nem lett mind annak, valamije *vagyon*; *és mindazáltal* a' jóért gonoszt fizetett énnékem. (*f*) *v.* 16.

22. *Bátor* úgy büntesse-meg Isten a' Dávid' ellenségeit, és *énnékem-is* úgy adjon *elő menetelt*; hogy reggelig semmit meg nem hagyok, valamije vagyon, *még* a' falra húgyozóját-is.

23. Mikor meg-látta vólna pedig Abigail Dávidot, sietvén le-szálla a szamárról, és artzal leborúla Dávid előtt, és a' föld-felé meg-hajtá magát.

24. És az ő lábaihoz borúlván, monda: én bennem *vagyon* Uram! a' gonoszság, *és* én *vétettem*; Mindazáltal, kérlek *Uram*! hadd szóljon a' te szolgáló leányod te előtted, és halld-meg a' te szolgáló-leányodnak szavát.

25. Kérlek, hogy az én Uramnak szíve fel ne háborodjék az Istentelen ember ellen, Nábál ellen; mert az ő neve szerént ugyan szinte bolond ő, *és* véle *termett* a' bolondság: *én* pedig te szolgáló-leányod nem láttam az en Uramnak szolgait, kiket *oda* küldöttél vólt.

26. Mostan pedig, *szerelmes* Uram! él az Úr, és él a' te lelked, hogy az Úr tartóztatott-meg tégedet, hogy a' vér-ontásra reá ne mennél, és te magad' kezével ne vennél igazat: És mostan a' te ellenségeid légyenek ollyanok, mint Nábál, és valakik az én Uramnak gonoszszára igyekeznek.

27. Azért mostan e' kitsiny ajándékot, mellyet a' te szolgáló-leányod hozott az én Uramnak, adják a' vitézeknek, kik az én Uram' környül forgódnak.

28. Engedd-meg, kérlek, a' te szolgáló-leányodnak vétkét; mert kétség nélkül az én Uramnak az Úr maradandó házat épít; mert az Úrnak hadát viselte az én Uram, és te benned gonoszság nem találtatott a' te életedben.

29. És *ha szinte* valaki *te* ellened támad-is, hogy üldözzön, és a' te lelkedet kergesse; de az életnek (*g*) tsomójában lészen bé-köttetve az én Uramnak lelke, a' te Uradnál Istenednél: de a' te ellenségidnek lelkeket parittyából hajítja-el, a' parittyának fenekéből. (*g*) *v.* 23: 17.

30. Mikor pedig az Úr meg-tellyesíti az én Uramon a' (*h*) jót, az ő beszéde szerént, mellyet szóllott te felőled: és meg-parantsolja tenéked, hogy az Izráelen Fejedelem *légy*: (*h*) *Sám.* 5: 1-3.

31. Akkor tenéked én Uramnak ne légyen ez bántásodra, es szívednek fájdalmára, hogy-ha ok nélkül vért ontanál, és ha boszszu-állással óltalmazná életét az én Uram: És mikor jól tészen az Úr az én Urammal; emlékezzél-meg a' te szolgáló-leányodról.

32. És monda Dávid Abigailnak: Áldott az Izráelnek Ura Istene, a' ki e' mai napon tégedet én elömbe küldött!

33. Betsü-

33. Betsületes a' te beszéded, és áldott vagy te-magad-is, hogy meg-tiltál *engemet* e' mai napon, hogy a' vér-ontásra ne mennék, és kezemmel ne állanám boszszúmat.

34. És bizonyára él az Izráelnek Ura Istene, ki meg-tartóztatott engemet, hogy veled gonoszúl ne tselekedném: Hogyha nem siettél vólna, és elömbe nem jöttél vólna; reggelig semmije Nábálnak meg nem maradott volna, *még tsak* (*i*) a' falra húgyozója-is.

(*i*) 1 *Kir.* 14: 10. 16: 11.

35. El-fogá azért Dávid az ő kezéből, a' mit hozott vala néki, és monda néki: Menj-el békével a' te házadhoz; ímé látod, meg-hallottam szódat, és meg-betsülöttem személyedet.

36. *Haza* juta azért Abigail Nábálhoz, és ímé ő-néki nagy lakodalma *vala* házában, mint egy királyi lakodalom: és a' Nábálnak szíve igen víg *vala*, és ő igen részeg vala; azért *Abigail* nem jelente-meg *akkor* néki semmit, sem nagyot, sem kitsinyt, reggelig.

37. Más napra kelvén azért, mikor megemésztette vólna Nábál a' bort, meg-mondá néki ezeket a' szókat az ő felesége: és el-hala az ő szíve ő benne, és ő lőn, *mint egy* kő *bálvány*.

38. És ennekutánna úgy-mint tized' nappal, meg-veré az Úr Nábált, és meg-hala.

39. Meg-hallván pedig Dávid, hogy meghólt vólna Nábál, monda: Áldott *légyen* az Úr! a' ki meg-ítélte igaz ítélettel az én gyalázatomat a' Nábál' kezéből, és az ő szolgáját meg-tartóztatta a' gonosz *tselekedettől*: és a' Nábál' gonoszságát fejére fordította az Úr. El-külde annakfelette Dávid, és szóllata Abigailnak, hogy őtet el-venné magának feleségül.

40. El-menének azért a' Dávid' szolgai Abigailhoz Kármelbe, és szóllának ő-véle, mondván: Dávid küldött minket te hozzád; hogy tégedet feleségül végyen mágának.

41. Ki fel-kelvén, meg-hajtá magát artzal a' földre, és monda: Imhol a' te szolgáló-leányod, ki szolgáló lészek az én Uram' szolgainak lábaik' mosására!

42. Sietvén azért Abigail fel-kele, és fel-üle a' szamárra, és öt leányi, kik ő utánna járnak vala: és el-méne a' Dávid' követi után, és lőn ő-néki felesége.

43. *De* Ahinoát-is el-vévé Dávid Jézréelből, és lőn néki mind kettő felesége.

44. Saul pedig adá az ő leányát Mikált, (*k*) a' Dávid' feleségét Páltinak, Láis' fiának, ki Gallim' városából-való *vala*. (*k*) *r.* 19: 12. 2 *Sám.* 3: 15.

XXVI. RESZ.

Saul a' Dávid ártatlan ügyéről másodszor győződik-meg lelkében.

1 Menének (*a*) ismét a' Zifeusok Saulhoz Gibeába, és mondának: Nem-de Dávid nem a' Hákila halmon lappang-é ismét, *melly* a' pusztának ellenében *vagyon*? (*a*) *r.* 23: 14. 19. 18. 19.

2. Fel-kele annakokáért Saul, és méne a' Zif pusztájaba: és ő-véle *valának úgy-mint* három ezer válogatott emberek az Izráel közzül, hogy megkeresné Dávidot a' Zif pusztájában.

3. Tábort jára pedig Saul a' Hákila' halmán, melly vagyon a' *pusztának* ellenében az út-félen; Dávid pedig lakik vala a' pusztában: és meg-látá, hogy Saul ő utánna jött vólna a' pusztába.

4. És kémeket külde Dávid, és meg-tudá bizonnyal, hogy Saul el-érkezett vólna.

5. Fel-kele azért Dávid, és méne az' helyre, a' hol Saul táborát jártatta vala, és meg-nézé Dávid a' helyet, a' hol Saul alunnék, és Abner (*b*) a' Nér' fia, az ő seregének fő Hadnagyja; Saul pedig aluszik vala a' szekerek között: a' nép pedig környülötte vala mind táborban.

(*b*) 2 *Sám.* 3: 9. 10. 21.

6. És szólla Dávid, és monda a' Hittéus' *nemzetségéből*-való Achiméleknek, és Abisainak, a' Séruja fiának, Joáb' attyafiának, *illyen* szóval: Kitsoda jő-el velem a' táborba Saulhoz? Felele Abisai: El-mégyek én veled.

7. El-méne azért Dávid, és Abisai a' nép közzé éjjel: és ímé Saul veszteg feküvén aluszik vala a szekerek között, és dárdája fel vala ütve fejénél a' földbe; Abner pedig, és mind a' fokaság aluszanak vala ő környülötte.

8. Monda pedig Abisai Dávidnak: Kezedbe adta e' mai napon Isten a' te ellenségedet; mostan azért, kérlek, hadd szegezzem a' földhöz őtet a' dárdával *tsak* egy úttal, többször sem bántom.

9. Monda pedig Dávid Abisainak: Ne veszesdel őtet; mert vallyon ki (*c*) emelhetné-fel kezét az Úrnak meg-kent *Királyja* ellen, hogy ne vétkeznék? (*c*) *r.* 24: 7. 2 *Sám.* 1: 14.

10. Monda annakfelette Dávid: Él az Úr, *hogy nem* (*d*) *engedem*: Az Úr meg-veri őtet, vagy az ő órája el-jő, és meg-hal; vagy hadba mégyen, és *ott* vész. (*d*) *r.* 24: 6. 8. 2 *Sám.* 1: 15.

11. Távoztassa-el az Úr én tőlem azt, hogy az én kezemet az Úrnak meg-kent *Királyjára* botsássam. Hanem mostan, vedd-fel- kérlek, a' dárdát, a' melly fejénél *vagyon*, és im' e' kupát, *mellyben a'* víz; és menjünk-el.

12. El-vivé azért Dávid a' dárdát és a' kupát, *mellyben*

melyben a' víz *vala, melly* a' Saul' fejénél *vala*, és el-menének: és senki meg nem látá, sem észébe nem vévé, sem fel nem serkene: hanem mindnyájan aluſznak vala; mert az Úr botsátott vala nehéz álmot ő reájok.

13. És el-méne Dávid a' *hegynek* máſik óldalára, és meg-álla a' hegynek tetején jó távol: *és* jó köz-föld *vala* közöttök.

14. Akkor kiálta Dávid mind a' népnek, mind Abnernek, a' Nér' fiának, mondván: Hallád-é Abner, ſzóllj *énnékem*! És felele Abner, és monda: Ki *vagy* te, *hogy* a' Királyra *így* kiáltaſz?

15. Monda pedig Dávid Abnernek: Avagy nem *vitéz* (*e*) ember *vagy*-é te: és kitsoda hozzád hasonló az Izráel' *népe* között? de még-is miért nem őrízted a' te Uradat a' Királyt? mert oda ment vólt egy *ember* a' nép közzül, hogy el-veſztené a' te Uradat, a' Királyt.

(*e*) *v.* 5. 2 *Sám.* 3: 27, 38.

16. Nem jó dolog ez, a' mit tselekedtél: Él az Úr, hogy halálnak fiai *vagytok* ti, kik meg nem őríztétek a' ti Uratokat, az Úrnak megkent *Királyját*; Azért moſtan, láthatſza-meg, hol a' Király' dárdája, és a' víznek-*való* kupa, a' melly fejénél *vólt*?

17. Meg-esméré pedig Saul a' Dávidnak ſzavát, és monda: (*f*) Te ſzóllaſz-é *édes* fiam Dávid? Felele Dávid: Én ſzóllok Uram Király!

(*f*) *v.* 24: 17.

18. Monda annakfelette: Miért kergeti az én Uram az ő ſzolgáját? ugyan-is, mit mivéltem? és mitsoda vétket *esmértél* én bennem?

19. Moſtan azért hallja-meg, kérlek, az én Uram, a' Király az ő ſzolgájának ſzavát: Ha az Úr támaſztott fel tégedet én ellenem; légyen jó illatú az *én* áldozatom: ha pedig emberek' fiai *támaſztottak én ellenem*; átkoztak légyenek ez Úr előtt, a' kik moſt ki-üznek (*g*) engemet, hogy *én* ne maradhaſsak az Úrnak örökségében; *hanem azt* mondják: Eredj-el, ſzolgálj idegen Iſtenekuek,

(*g*) *v.* 27: 1-3.

20. Moſtan azért, az én vérem ki ne omoljon a' földre az Úr elől; mert az Izráel' Királyja (*h*) egy bolhát kergetni jött-ki; nem külömben, mint-ha a' ki a' hegyeken kergetné a' fogoly-madarat.

(*h*) *v.* 24: 15.

21. És monda Saul: Vétkeztem, térj viſzſza *édes* fiam Dávid! mert többé nem tselekeſzem gonoſzúl veled; mivelhogy betsületes vólt az én lelkem e' mái nap' te előtted. Imé bolondúl tselekedtem, és ſelette igen nagyot vétettem.

22 És felelvén Dávid monda: Imhol a' Király' dárdája! jöjjön ide egy a' *Király*' ſzolgák közzül, és vigye-el.

23. Az Úr pedig fizeſsen-meg az embernek az ő igazsága ſzerént, és hívsége ſzerént; mert az Úr kezembe adott vala e' mái napon tégedet, de *én* nem akartam kezemet ki-nyújtani az Úrnak meg-kent *Királyjára*.

24. És a' minémű betsületes vólt e' mái napon a' te lelked én előttem; ollyan betsületes légyen az én lelkem az Úr előtt: és ſzabadítson-meg engemet minden nyomorúságimból.

25. Monda pedig Saul Dávidnak: Áldott *vagy* te *ſzerelmes* fiam Dávid! mert mindeneket végbhez viſzeſz, és mindeneken hatalmad léſzen. Ezeknek-utánna Dávid el-méne az ő útára; Saul is viſzſza-tére az ő helyére.

XXVII. RÉSZ.

Dávid Siklágban lakván alattomban meg-tsalja Akist.

1 Mondja vala pedig Dávid magában: Egy nap el-kell veſznem a' Saul' keze miatt: nintsen jobb nékem, mint ha a' Filiſtéusok' földére ſzaladok; mert azután Saul minden reménységét el-véſzi tőlem, és nem keres többé az Izráel' határiban: és *így* meg-ſzabadíthatom magamat az ő kezéből.

2. Fel-kelvén azért Dávid, el-méne ő, és az ő véle-való hat ſzáz emberek, Akishoz, (*a*) a' Máok' fiához, Gáthnak Királyjához.

(*a*) *r.* 21: 10.

3. És lakék Dávid Akiſsal egygyütt Gáthban, mind ő-maga, mind az ő emberei fejenként, házok-népeivel egyetemben, Dávid, és az ő két feleségei: Ahinoám, Jézréelbéli, és Abigail, a' Kármelből-való Nábál felesége.

4. Meg-vivék pedig Saulnak, hogy Dávid Gáthba ſzaladott vólna; és nem kergeté többé őtet.

5. Monda pedig Dávid Akisnak: Hogy-ha kedvet találtam te előtted, kérlek, adj valami helyet orſzágodnak egygyik városában, had lakjam ott; mert hogy lehet *méltó*, hogy a' te ſzolgád e' Királyi városban veled egygyütt lakjék?

6. És néki adá Akis azon napon Siklágot; lőn azért (*b*) Siklág a' Júda' Királyjaié mind e' mái napiglan.

(*b*) *Jós.* 15: 20, 31.

7. Lőn pedig a' napoknak ſzáma, a' mig Dávid a' Filiſtéusok' földén lakék, (*c*) egy éſztendő és négy hónapok.

(*c*) *r.* 29: 3.

8. El-mégyen vala pedig Dávid, és az ő vitézi *ő-vele*, és ki-üt vala a' Geſsuréusokra, a' Girzéusokra, és Amálekitákra; mert ezek

laktak eleitől fogva a' földet, a' mellyen Súrba mennél, mind egész Egyiptom' földéig.

9. És rabolja vala Dávid a' földet, és nem hágy vala eleven férjfiat, sem aszszonyi-állatot; és el-viszi vala juhokat, ökröket, szamárokat, tevéjeket, és ruhájokat, és *így* viszsza-tér vala és Akishoz mégyen vala.

10. És ezt mondja vala Akis: Hová ütöttetek vólt mostan? Felel vala Dávid: A' Júdának Dél *felől*, és a' Jérachméelnek Dél *felől*, és Kéneusnak Dél *felől-való tartományaira*.

11. Sem férjfiat pedig, sem aszszonyi-állatot Dávid elevenen nem hágy vala, hogy kit Gáthba vinne; *mert azt* mondja vala: Né-talám panaszolnának reánk. Így tselekedék Dávid, és e' vala szokása mind addig, míg a' Filistéusok' földében lakék.

12. És igen meg-hivé Akis Dávidot, *és azt* mondja vala: Nyilván valóba meg-gyülölte az ő nemzetségét az Izráelt; azért mind éltig én szolgám (*d*) leszen. (*d*) *r.* 28: 1, 2.

XXVIII RESZ.

Saul a' varásló aszszonytól kérdezödik.

1 Akkor pedig az időben táborba gyülének a' Filistéusok, hogy hadba menjének, és meg-vívnának az Izráellel. És monda Akis Dávidnak: Bizonnyal hidjed, hogy el kell velem jönnöd a' táborba, mind te-magadnak, mind pedig a' te népednek.

2. Felele Dávid Akisnak: Meg-látod bizonnyal, mit fog tselekedni a' te szolgád. Monda azért Akis Dávidnak: A' bizonyos dolog, hogy mindenkor (*a*) téged' választ alak óltalmúl fejemnek. (*a*) *r.* 29: 9.

3. Sámuel pedig (*b*) meg-hólt vala, és siratta vala ötet mind az égész Izráel: És el-temették vala ötet Rámában, az ő városában. Saul pedig el-törlötte vala a' földről az ördöngös jövendőmondókat, és a' néző varáslókat. (*b*) *r.* 25: 1.

4. Egybe-gyülvén azért a' Filistéusok, el-jövének, és tábort járának Súnem' *városánál*. Felgyüjté Saul-is az egész Izráelt, és tábort járának Gilboánál.

5. Látván pedig Saul a' Filistéusok' táborát; meg-félemlék, és az ő szíve felette igen megrémüle.

6. Tanátsot kérde azért Saul az Úrtól; de nem felele-meg néki az Úr, sem álom-látás által, sem az Urim által, sem a' Próféták által.

7. Monda azért Saul az ő szolgáinak: Keressetek nékem *olly* aszszonyi-állatot, kiben jövendő-mondó (*c*) lélek légyen: és oda mégyek hozzája, és tanásot kérdek tőle. Kinek az ő szolgái mondának: Imé Endorban vagyon *egy* aszszonyi-állat, kiben jövendő-mondó lélek vagyon. (*c*) *Tsel.* 16: 16. *Jós.* 17: 11.

8. Másnak tettetvén azért Saul magát, és más ruhát vévén magára, el-méne ő, és két szolgája ő vele; és jutának az aszszonyhoz éjtszaka, és monda: Kérlek mondj jövendőt nékem a' jövendő-mondó lélek által: és támaszd-fel nékem azt, a' kit mondok tenéked.

9. És monda néki az aszszonyi-állat: Imé te jól tudod, mit tselekedett Saul, ki a' jövendőmondókat és a' varáslókat (*d*) el-törlötte e' földről; miért akarod azért te törbe ejteni az én lelkemet, hogy meg-ölesz engemet? (*d*) 3 *Mós.* 20: 27. 5 *Mós.* 18: 11.

10. Meg-esküvék azért ő neki Saul az Urra, mondván: Él az Úr, hogy e' dologért büntetésed nem leszen.

11. Monda azért az aszszony-ember: Kit támaszszak-fel tenéked? és ő monda: Sámuelt (*e*) támaszd-fel énnékem. (*e*) *r.* 25: 1. *v.* 3.

12. Látván pedig az aszszonyi-állat Sámuelt, fel-kiálta nagy szóval, és monda az aszszonyi-állat Saulnak, illyen szóval: Miért tsaltál-meg engemet? mert te *vagy* a' Saul.

13. És monda néki a' Király: Ne félj. Mitsodát látál? Felele az aszszonyi-állat Saulnak: Isténeket látok, hogy jönek-fel a' földből.

14. És monda néki: Mitsodás ábrázatú? És monda: *Im' egy* vén ember jö-fel, és bőv köntös vagyon rajta. És meg-esméré Saul, hogy Sámuel vólna; és arczal a' föld-felé meg-hajtá magát, és tiszteséget tőn *nékie*.

15. Monda pedig Sámuel Saulnak: Miért háborítál-meg engemet, hogy engemet a' *földből* ki-hívatál? Felele Saul: Felette nagy keserűségben vagyok, mivelhogy a' Filistéusok haddal jöttek én reám; és az Isten el-távozott én tőlem, és nem felel-meg immár énnékem, sem Próféták által, sem álom látás által; Annakokáért szóllítottalak tégedet, hogy megmondjad nékem, mit kelljen tselekednem.

16. És monda Sámuel: Vallyon 's miért kérdesz engemet; ha az Úr el-távozott tetőled, és a' te ellenségeddel vagyon?

17. És a' szerént tselekedett ő-vele az Úr, a' miut én általam meg-mondotta vala: (*f*) és el-szakasztá az Úr az országot a' te kezedből, és adta azt a' te társadnak, Dávidnak. (*f*) *r.* 15: 28.

18. Mert mivelhogy nem engedél az Úr' szavának,

szavának, és nem tellyesítéd-meg az ő fel-búsúlt haragját az Amálek ellen; azért tselekeszi az Úr veled ezt e' mái napon.

19. És az Úr te veled egyetembe az Izráelt-is a Filistéusok' kezébe adja: és te, 's a' te fiaid hólnap én velem *lésztek*, és bizonyára az Izráel' táborát-is az Úr a' Filistéusok' kezébe adja.

20. Mindjárást azért Saul hírtelenséggel a' földre tellyességgel-le-esék; mert felette-igen meg-rémult vala a' Sámuelnek szaván: és semmi erő nem vala benne; mert kenyeret nem evett vala az egész nap' estig, és éjtszaka.

21. Bé-menvén azért az aszszonyi-állat Saulhoz, látá, hogy igen meg-félemlett vólna, és monda néki: Imé engede a' te szolgáló-leányod a' te szódnak, és én az én lelkemet *mint-egy* markomban (*g*) hordoztam, és meg-fogadtam a te szódat, mellyet nékem mondottál; (*g*) 3 *Mós.* 20: 27.

22. Mostan azért kérlek, hogy te-is légy engedelmes a' te szolgáló-leányod' szavának. Imé valami falat kenyeret adok elődbe, és egyél, hogy légy valami erőt, és mehess-el az útra.

23. Ki nem akará, és *ezt* mondá: Nem eszem. És kénszeríték őtet az ő szolgái, és az aszszonyi-állat-is, és engede az ő szavoknak; mert fel-kele a' földről, és fel-üle az ágyra.

24. *Vala* pedig az aszszonyi-állat' házánál jó kövér borjú, és hamar meg-mettzé azt: (*b*) azután lisztet hoza-elő, és meg-gyúrá, és süte kovásztalan pogátsát. (*b*) 1 *Mós.* 18: 6-7.

25. És vivé Saul' eleibe, és az ő szolgái' eleikbe, kik évének; annakutánna fel-kelének, és el-menének azon éjtszaka.

XXIX. RÉSZ.

Akis Dávidot viszsza-küldi táborából.

1 A Filistéusok azért minden seregeiket gyűjtötték vala Afekbe; Az Izráel pedig tábort járt vala a' forrásnál, melly Jézréelnél vala.

2. A' Filistéusok' Fejedelmei pedig elől-jőnek vala, ki száz *emberrel*, ki ezerrel. Dávid pedig és az ő vitézi a' hátulsó *seregben* mennek vala (*a*) Akissal. (*a*) *r.* 28: 1, 2.

3. Mondának pedig a' Filistéusok' Fejedelmei: Mit *akarnak* ezek a' Zsidók? Felele Akis a' Filistéusok' Fejedelmeinek: Avagy nem ez-é Dávid, Saulnak, az Izráel' Királyjának szolgája? ki immár alkalmas időtől fogva, sőt esztendeje-is *vagyon*, hogy én velem vagyon, és nem találtam ő benne semmi *meg-vétőt*, az időtől fogva, hogy én velem lakik, mind e' mái napig-is.

4. És meg-haragudának ő reája a' Filistéusok' Fejedelmei, és mondának néki azok a' Filistéusok' Fejedelmei: (*b*) Küld-viszsza az embert, és menjen helyére, a' holott helyet adtál néki: és ne jöjjön mi velünk a' hadba, hogy reánk ne támadjon a' hartzon; mert *vallyon* mivel találhatná *inkább* kedvét az ő Urának? Nem-de nem ezeknek a' vitézeknek fejekkel-é? (*b*) 1 *Kron.* 12: 11.

5. Mert vallyon 's nem ez-é a' Dávid, a' kinek rendel éneklik vala mondván: (*c*) Meg-verte Saul az ő ezerét, és Dávid az ő tíz ezerét?

(*c*) *r.* 18: 7. 21: 11.

6. Szóllítá azért Akis Dávidot, és monda néki: Él az Úr, hogy jámbor vagy, és kedves én nálam, mind ki-menésed, mind bé-jövésed én velem a' táborba; mert nem találtam te benned *semmi* gonoszt az időtől fogva, hogy én hozzám jöttél, mind e' mái napig-is; de te e' Fejedelmek előtt nem vagy kedves.

7. Mostan azért térj viszsza, és menj-el békeséggel, és ne tselekedjél a' Filistéusok Fejedelmei ellen.

8. És monda Dávid Akisnak: Vallyon 's mit miveltem *én*, vagy mitsoda *vétket* találtál a' te szolgádban az időtől fogva, hogy te előtted forgottam mind e' mái napiglan-is, hogy én el ne menjek, és az én Uramnak ellenségi ellen hadakozzam?

9. Felelvén Akis Dávidnak, monda: Tudom, hogy jó *vagy* én előttem, mint az Istennek Angyala; de a' Filistéusok' Fejedelmei mondák: Él ne jöjjön mi velünk a' hadba.

10. Azért kelj-fel jó reggel a' te Uradnak szolgáival, a' kik te veled el-jöttenek, és keljetek-fel jó reggel, mihelyt meg-virrad, és menjetek-el.

11. Fel-kele azért azonképpen Dávid és az ő vitézi, hogy jó reggel el-menne: és viszsza-menne a' Filistéusok' (*d*) földébe. A' Filistéusok pedig el-menének Jézréelbe. (*d*) *r.* 26: 6.

XXX. RÉSZ.

Dávid az Amálekitáktól a' prédát viszsza-nyeri.

1 Lőn pedig, hogy mikor haza jutott vólna Dávid, és az ő vitézi Siklágba (*a*) harmad' napra; imé az Amálekiták ki-ütöttek vala Dél felé-*való tartományra*, és Siklág' *városára*-is: és meg-rablották vala Siklágot és tűzzel meg-égették vala a' *várost*. (*a*) 2 *Sam.* 1: 2.

2. És fogva vitték vala az aszszonyi-állatokat, a' kik benne *valának* kitsinytől fogva nagyig: senkit meg nem öltek vala; hanem el-vitték vala, és dolgokra mentek vala.

3. Mikor azért Dávid, és az ő szolgái a' városba jutottak vólna; imé meg-égett vala tűz miatt: és az ő feleségeik, fiaik, leányaik, *mind* fogva el-vitettek vala.

4. És fel-emelvén Dávid és a' nép, melly ő-véle *vala*, az ő szavokat, sírának annyira, hogy immár ugyan nem *vala* erejek a' sírásra.

5. A' Dávid két feleségei-is pedig fogságra vitettek vala: a' Jézréel *városból*-való Ahinoám, és Abigail, a' Kármelbéli Nábál' felesége.

6. Annakokáért felette igen meg-keseredék Dávid; mert azt mondotta vala a' nép, hogy ő-tet (*b*) meg-köveznék: mivelhogy az egész népnek szíve igen meg-keseredett vala, kinek-kinek az ő fiáért, és az ő leányáért. És Dávid meg-erősíté magát az ő Urában Istenében. (*b*) 2 *Mós.* 17: 4.

7. Monda pedig Dávid Abjáthár (*c*) Papnak, az Achimélek' fiának: Vedd reád én érettem az Efódot. Es reá vévé Abjáthár az Efódot a' Dávid' *dolgáért*. (*c*) *v.* 26: 3.

8. És meg-kérdé Dávid az Urat mondván: Meg-üzzem-é-ezt a' sereget? el-érem-é őket? és monda néki: Kergesd-meg; mert kétség nélkül el-éred *őket*, és általán-fogva meg-szabadíthatod *a' foglyokat*. (*d*) 2 *Sám.* 5: 19.

9. El-méne azért Dávid személye szerént, és a' hat száz ember, melly ő véle *vala*: és menének Bésor' folyó-vizéhez, és *ott a' népnek* valami része meg-marada.

10. És meg-üzé Dávid ő-maga, és *véle egybe* négy száz ember *az ellenséget*, mikor el-maradott vólna a' népnek két száza, kik *annyira* el-fáradtak vala, hogy által nem mehetnének a' Bésor' patakán.

11. És találának egy Égyiptombéli embert a' mezőn, kit Dávidnak vivének: és kenyeret adának néki, és evék, és innia-*is* adának vizet.

12. És adának néki egy tsomó száraz figét *is*, és két kötés malosa szőlőt: ki evék, és a' lélek meg-újúla benne; mert sem kenyeret nem evett vala, sem vizet nem ivott vala három nap', és három ejjel.

13. Azután monda néki Dávid: Ki *embere vagy* te, és honnan-való vagy? Felele: Égyiptomból-való szolga vagyok, egy Amálek' *nemzetségéből*-való ember' szolgája, és el-hagya engemet az én Uram; mivelhogy meg-betegedtem vala, *immár* ma harmad' napja.

14. Mi rablottunk *ide* Dél felé a' Kéretnek *tartományára*, és a' Júdaeban-is, és Kálebnek Dél felől-*való tartományában*, és Siklágot tűzzel égetténk-meg.

15. Monda pedig néki Dávid: Reá vihetnél-é engemet arra a' seregre? Ki monda: Es küdjél-meg nékem az Istenre, hogy engem' meg nem ölsz, sem kézbe nem adsz engem' az en Uramnak: és reá viszlek téged' arra a' seregre.

16. Reá vivé azért őtet, és ímé el-széledtek vala ide 's tova az egész föld' színén; és esznek isznak vala, és tántzolnak vala, örülvén a' prédának, mellyet bővséggel hoztak vala a' Filistéusok' földéből, és a' Júdának földéből.

17. És vágá Dávid őket késő estvétől fogva más nap' mind estvéig; és a' két estve után-való napon-is és senki közzülök el nem szalada, négy száz ifjú emberaél több, kik tevékre ragadának, és el-szaladának.

18. És meg-szabadíta Dávid mindent, valamit el-vittek vala az Amálekiták; az ő két feleségét-is meg-szabadítá Dávid.

19. És semmi hija nem lőn, se kitsinynek, se nagynak: sem fiaik, sem leányaik közzül, sem marhájok közzül, sem *semmi* közzül, valamit tőlök el-vittek vala; mindeneket viszsza-hoza Dávid.

20. Es el-nyeré Dávid mind a' *több* nyájat és barmokat, mellyeket az ő tulajdon barmoknak előtte hajtván, azt mondják vala *arról*: Dávidé ez a' préda!

21. Juta pedig Dávid a' két száz emberekhez, a' kik el-fáradtak vala, *úgy-annyira*, hogy Dáviddal el nem mehettek vala, és meg-nyúgotta vala őket a' Bésor' vizénél, kik ki-menének Dávid' eleibe, és a' népnek eleibe, melly ő-véle *vala*, és közelíte Dávid a' néphez, és köszönté őket békességesen.

22. Annakutánna mondának, a' kik versenyes és álnok emberek valának, azok közzül, kik Dáviddal valának, így szóllván: Mivelhogy *ezek* el nem jöttek mi velünk; ne adjunk *semmit* nékiek a' nyereségből, a' mellyet meg-szabadítottunk; hanem tsak kinek-kinek feleségét és gyermekit *adjuk-meg*: vigyék-el azt, 's menjenek *dolgokra*.

23. Monda pedig Dávid: Ne tselekedjétek azt atyámfiai! *abból*, a' mit nékünk az Úr adott: a' ki minket meg-óltalmazott, és kezünkbe adá a' sereget, a' melly mi reánk jött vólt.

24. Vallyon 's kitsoda engedhetne tinéktek e' dologban? Mert a' mennyi annak része, a' ki a' hartzon vólt; annyi annak is része, a' ki a' holvalónál maradott vólt: egy aránt kell osztatni.

25. Melly *dolog úgy* lőn az' napságtól fogva annakutánna-is. Mert *ugyan* törvényül, és rend-tartásúl tévé azt az Izráelnek *eleibe* mind e' mái napig.

26. Haza juta azért Dávid Siklágba, és külde a' nyereségből a' Júda' *nemzetségéből*-való vénekhez,

nek, az ő barátinak, ezt modván: Imé az Úr' ellenségeinek marhájokból-való ajándék!

27. Azoknak *tudni illik*, kik *valának* az Úrnak házában, és Rámóthban, Dél felé: és a' kik *valának* Jatthirban.

28. És a' kik Aróerben, és a' kik Sifmótban, és a' kik Eſtemoában.

29. És a' kik Rakálban, és a' kik a' Jerachméelitáknak városában, és a' kik a' Kéneusok' városában.

30. És a' kik Hormában, és a' kik Kor-Asánban, és a' kik Athákban.

31. És a' kik (*c*) Hebronban *laknak vala*; és mind egyéb helyeken, a' hol Dávid forgott vala, és az ő vitézei. (*c*) *Bir.* 1: 17.

XXXI. RÉSZ.

Saulnak 's fiainak veszedelmek.

1 Meg-ütközének pedig a' Filiſtéusok az Izráellel: és meg-futamodék az Izráel' népe a' Filiſtéusok előtt; és el-hullának a' (*a*) sebnek miatta a' Gilbóa' hegyén. (*a*) *r.* 28: 29.

2. És el-érék a' Filiſtéusok Sault-is, és az ő fiait: és meg-ölék a' (*b*) Filiſtéusok Jónathánt és Abinádábot, és Málkisuát, a' Saul' fiait. (*b*) *r.* 28: 19.

3. És igen meg-nehezedék a' Hartz Saul ellen, mikor a' kéz-íves vitézek reá találkoztak vólna: és igen meg-rettene a' kéz-ívesektől.

4. És monda Saul az ő fegyver-hordozó *inasának*: Vond-ki a' te fegyveredet, és verj-által azzal engem', (*c*) hogy valami módon reám ne jöjjenek ezek a' környül-metéletlenek, és által ne verjenek engemet, és engemet meg ne tsúfoljanak. Nem akará pedig az ő fegyver-hordozója; mert igen fél vala. Fogván azért Saul az ő fegyverét, belé botsátkozék. (*c*) *Bir.* 9: 54.

5 Látván pedig az ő fegyver-hordozója, hogy meg-hólt vólna Saul; ő-is az ő fegyverébe botsátkozék, és ő véle egygyütt meg-hala.

6. És meg-hala Saul, és az ő három fiai, és az ő fegyver-hordozója, és mind az ő ſzolgái azon a' napon egyenlő-képpen.

7. Mikor látták vólna pedig az Izráelnek *több* emberei, kik ott környül a' Völgyben, és kik a' Jordánon túl *laknak vala*, hogy el-futott vólna az Izráel' népe, és hogy meg-hólt vólna Saul, és az ő fiai; el-hagyván városaikat, el-futának: és menének a' Filiſtéusok közzé, és lakának ő közöttök.

8. Másod' napon pedig el jövének a' Filiſtéusok, hogy meg-foſztanák a' hólt teſteket: és meg-találák Sault, és az ő három fiait, kik a' Gilbóa' hegyén halva feküſznek vala.

9. És a' fejét el-vágák, és le-vonák az ő fegyverét: (*d*) és küldék azt a' Filiſtéusok' földére ſzerént-ſzerte, hogy hírt mondanának az ő bálványoknak templomiban, és az othon-való népnek. (*d*) 1 *Krón.* 10: 9. 10.

10. És fel-függeſzték az ő fegyverét az Aſtarót' templomában; az ő teſtét (*e*) pedig fel-függeſzték a' Bethsán' kerítésén. (*e*) *v.* 12. *Jós* 17: 11.

11. Meg-hallván pedig ezt a' (*f*) Jábes-Gileád *városbéliek*, valamit a' Filiſtéusok tselekedtek vólna Saullal: (*f*) *r.* 11: 1, 2. 11.

12. Fel-támadának mindnyájan az erős férfiak, és mind egéſz éjjel menének: és el-hozák a' Bethsán kerítéséről a' Saul' teſtét, és az ő fiainak teſteiket; és Jábesbe jutván, meg-égeték ott azokat.

13. És fogván az ő tsontjaikat, el-temeték a' fa (*g*) alatt, *melly vala ott* Jábes' *városában*, és heted' napig bőjtölének. (*g*) 1 *Krón.* 10: 12. Jób. 2: 13.

SÁMUEL' MÁSODIK KÖNYVE.

Mellyben meg-írattatik, a' Saul' halála után mitsoda dolgok lettenek a' Dávid' Királysága alatt, 40. eſztendők' forgásokban. 2 *Sám.* 5: 5.

I. RÉSZ.

Dávidnak ſiralmas éneke Saulnak és Jónathánnak halálokról

1 Lőn pedig, hogy minekutánna Saul meg-hólt vólna, és Dávid meg-jött vólna az Amálekiták' le-vágása után; múlata Dávid Siklágban két napokat.

2. És ímé harmad' napon juta *egy* ember a' táborból Saultól, és ruháit meg-ſzaggatta vala, és fejére földet *hintett vala*: ki mikor Dávidhoz jutott vólna; földre hajólván fejét hajta.

3. Monda pedig néki Dávid: Honnét jösz? Felele néki: Az Izráel' táborából ſzaladék el.

4. Monda néki Dávid: Mond-meg, kérlek, nékem, mint lőn a' dolog? Felele az: Meg-futamodék a' nép a' hartzról, és a' nép közzül nagy ſokaság vágaték-le, és meg-halának. Sőt Saul-is, és Jónathán, az ő fia meg-halának.

5. Monda továbbá Dávid az ifjúnak, ki néki *ezt* beſzélli vala: Honnét tudod, hogy meg-hólt Saul, és Jónathán az ő fia?

6. Felele az ifjú, ki a' hírt hozta vala: Történet ſzerént fel-menék a' Gilbóa' hegyére, és ímé Saul az ő dárdájába ereſzkedett vala, és ímé a' ſzekerek és lovagok igen üzik vala őtet. 7.

7. Hátra tekintvén pedig *Saul* meg-láta engemet, és szóllíta, és *én* mondék: Imhol *vagyok* én!

8. Monda pedig énnékem: Ki *vagy* te? Felelék néki: Amálekita vagyok.

9. Akkor monda énnékem: Kérlek állj reám, és ölj meg engemet; mert igen nagy kínban vagyok: mert még a' lélek tellyességgel bennem *vagyon*.

10. Annakokáért *én* reá-állván meg-ölém őtet; mert tudom vala, hogy meg nem él a' seb miatt: és el-hozám a' koronát, melly fejében *vala*, és az arany peretzet, melly az ő karjában *vala*, és azokat *ime* ide hoztam az én Uramnak.

11. Akkor meg-ragadá Dávid az ő maga ruháit, és (*a*) meg-szaggatá, és mind a' több emberek-is, kik ő-véle *valának*. (*a*) *Mós.* 37: 29, 34.

12. És nagy zokogással sírának, és bőjtölének mind (*b*) estvéig, Saulon és Jónathánon, az ő fián, és az Úrnak népén, és az Izráelnek házán; mivelhogy fegyver miatt el-hullottanak vólna. (*b*) 1. *Sám.* 31: 14.

13. Monda pedig Dávid az ifjúnak, a' ki *ezt* beszélli vala néki: Honnét *való vagy te*? Felele *az*: Idegen embernek, *egy* Amálekitának fia vagyok.

14. Ismét monda néki Dávid: Miért nem féltél a' te kezedet fel-emelni (*c*) az Úrnak fel-kenetettének el-veszténére? (*c*) 1 *Sám.* 24: 7. 26: 9.

15. És szóllíta Dávid egyiket az ő szolgái közzül, kinek monda: Jöjj-elő, és öld-meg (*d*) őtet. Ki által-üté azt, és meg-hala. (*d*) *r.* 4: 12.

16. És monda néki Dávid: A' te véred *légyen* a' te (*e*) fejeden; mert a' tennen nyelved' vallása bizonyságot tészen te ellened mondván: Én öltem meg az Úrnak fel-kenetettét. (*e*) 1 *Sám.* 26: 9.

17. És keservesen síra Dávid, illyen sírással Saulon és Jónathánon az ő fián.

18. Mellyet tőn *e' végre*, hogy a' Júda' fiait *ők-is* kéz-ív*ből való lövés*re szoktatnák: mint meg-vagyon írva a' Jásárnak könyvében.

19. Óh Izráelnek ékessége *Úr Isten!* a' te hegyeiden meg-sebesíttetvén miképpen hullottanak-el a' hatalmasok!

20. (*f*) Meg ne modjátok *ezt* Gáthban, *és* meg ne jelentsétek az Askelon' útzáiban, hogy valamiképpen ne örvendjenek a' Filistéusoknak leányi, hogy valami-módon *ezen* ne tapsoljanak a' környülmetéletleneknek leányai. (*f*) *Mik.* 1: 10.

21. *Ti* Gilbóa hegyei! se harmat, se eső ti reátok ne *szálljon*, és mezőtök *ne teremjen semmi* áldozatra valót; Mert ott hányatott-el az erős *vitézek*nek paisok, a' Saulnak-is paisa, *szintén úgy*, mintha meg nem kenetetett vólna olajjal.

22. A' meg-öleteknek vérektől, és erős *vitézek*nek kövér *testek*től, *soha* a' Jónathánnak kéz-íve meg nem (*g*) tért, és a' Saulnak fegyvere hijába nem járt. (*g*) 1 *Sám.* 14: 13.

23. Saul és Jónathán szerelmetesek, és életekben egy-más (*h*) szeretők, halálokban-is nem választhattak-el egymástól: A' sas-kelyüknél könnyebbek vóltak, *és* az oroszlánoknál erősebbek. (*h*) 1 *Sám.* 20: 2.

24. Izráelnek leányi sírjatok Saulon, a' ki titeket selyemruhával ruház vala, *és minden* gyönyörűséggel: *és* ki a' ti ruháitokat arannyal ékesíti vala.

25. Miképpen húllottak-el az erősek a' hartzon? te Jónathán a' te hegyeiden ölettettél-meg!

26. Nagy keserűségben vagyok te éretted édes atyámfia Jónathán! felette igen kedves vóltál én nálam: nagyobb vólt hozzád-való szerelmem, az aszszonyi-állathoz-való szerelemnél.

27. Miképpen húllának-el az erősek, és el-veszének a' hadi szerszámok!

II. RÉSZ.

Dávid Királyjá tétetik a' Júda' házán: más részről ő ellene Isbóset Abner által a' több Izráelitákon.

1 Ezeknekutánna lőn, hogy meg-kérdené Dávid az (*a*) Urat, mondván, Fel-menjek-é a' Júdának valamellyik városába? Kinek felele az Úr: Menj-fel. És monda Dávid: Hová menjek? Felele: Hebronba. (*a*) 1 *Sám.* 30: 8.

2. Fel-méne azért oda Dávid, és az ő két feleségei-is, Ahinoám Jézréel *városi*ból-való, és Abigail, *ki vólt* a' Kármelből-való Nábál felesége.

3. Az ő népét-is pedig, ki ő-véle *vala*, fel-vivé Dávid, mindent az ő háza-népével egyetembe, és lakának Hebron' városiban.

4. Oda gyülének pedig a' Júda' emberei: és ott fel-kenék Dávidot a' Királyságra a' Júda' házán. Akkor meg-mondák Dávidnak illyen szóval: A' Jábes-Gileádbéliek azok, (*b*) a' kik el-temették Sault. (*b*) 1 *Sám.* 31: 12, 13.

5. Követeket külde azért Dávid a' Jábes-Gileádbéliekhez, és ezt izené nékiek: Áldottak (*c*) vagytok ti az Urtól, kik ezt az irgalmasságot tselekedtétek a' ti Uratokkal, Saullal, hogy el-temettétek őtet. (*c*) *Ruth.* 2: 20.

6. Annakokáért most az Úr tselekedjék veletek irgalmasságot és igazságot; Sőt én-is ezt a' jót tészem veletek, hogy azt tselekedtétek.

7. Most azért a' ti kezeitek erősödjenek-meg, és légyetek erős férjfiak; mert meg-hólt a' ti Uratok Saul: és immár engemet a' Júda' háza fel-kent a' Királyságra ő-magán.

8. To-

8. Továbbá Abner, a' Nérnek fia, ki Saulnak fő Hadnagyja *vala*, fel-vévé Isbósetet, a' Saulnak fiát, és által-vivé(*d*) Mahanáimba. (*d*) *Jós.* 13: 24.

9. És Királyjá téve őtet Gileádon, Asúron, és Jézreél' *városán*, és az Efraim' és Bénjámin' *nemzetségein*, és az egész Izráelen.

10. Negyven esztendős *vala* Isbóset, Saul' fia, mikor uralkodni kezde Izráelen: és két esztendeig uralkodék. Tsak a' Júdának háza követé Dávidot.

11. Lőn pedig az időnek száma, míg Dávid Király lőn Hebronban a' Júdának házán, hét (*e*) esztendők, és hat hónapok. (*e*) *v.* 1 *Kir.* 2: 11.

12. Továbbá ki-méne Abner a' Nérnek fia, és az Isbósetnek, a' Saul' fiának szolgái Mahanáimból (*f*) Gibeonba. (*f*) *Jós.* 10: 12.

13. Joáb-is pedig a' Sérujának fia, és a' Dávid' szolgái ki-menvén, elől találák azokat a' Gibeon' halas-tavánál, és maradának ezek a' halas-tón innét; amazok pedig a' halas-tón túl.

14. Akkor monda Abner Joábnak: Noszа álljanak-elől valami ifjak, és játszodjanak előttünk. És monda Joáb: Álljanak-elől *bátor.*

15. Fel-kelének azért, és *egygyenlő* szám szerént által-menének a' Bénjámin' *nemzetéből*, és a' Saul' fiának, Isbósetnek *seregéből* tizen-ketten, és a' Dávid' szolgái közzül-*is* tizen-ketten.

16. És ki-ki az ő társának fejét meg-ragadá, és fegyverét óldalába üté; és egyenlőképpen mind el-húllának: és nevezé azt a' mezőt Helkáth Hassurimnak, melly *vagyon* Gibeonban.

17. És lőn felette igen erős hartz az' napon, és meg-vereték Abner, és az Izráel' népe a' Dávid' szolgáitól.

18. Három fia vala pedig ott Sérujának: Joáb, Abisai, és Asael; Asael pedig könyü lábú vala, mint egy vad ketske, melly a' mezőn *lakik.*

19. És Asael meg-kergeté Abnert, és se jobbfelé, se bal-felé nem tér vala Abner után-való futásában.

20. Hátra tekintvén pedig Abner, monda: Te vagy-é Asael? Felele: En *vagyok.*

21. És monda néki Abner: Térj más felé, vagy jobb kézre, vagy bal-kézre, a' melly felé *akarod*, és fogj-meg egygyet az ifjak közzül, és foszd-meg azt mindenétől; de nem akara ő róla el-térni Asael.

22. Ismét monda Abner Asaelnek: Menj-el hátam megül; *mert* vallyon 's miért vernélek tégedet a' földhöz? és vallyon mitsoda ortzával mennék Joábnak, a' te bátyádnak eleibe?

23. Mikor azért semmiképpen nem akart vólna el-térni; általüté(*g*) őtet Abner a' dárdának utólsó részével az ötödik óldal-tsontja között, és hátúl kele-ki a' dárda: és el-esék azon helyen, és ugyan ott meg-hala; és lőn, *hogy* valakik érkeznek vala arra a' helyre, a' hol az el-esett Asael meg-hólt vala; meg-állanának. (*g*) *v.* 3: 27.

24. Joáb pedig és Abisai kergetik vala *még-is* Abnert; A' nap pedig le-ment vala, mikor el-jutának az Amma' hegyére, melly Giáhnak ellenébe vagyon, a' Gibeon' pusztája mellett való út-félen.

25. Akkor egybe-gyülekezének az Abner után-való Bénjámin' fiai, és lőn egy sereg, és meg-állának azon egy hegynek tetején.

26. És kiálta Abner Joábnak, és monda: Vallyon 's mind örökké fegyver miatt kell-é megemésztetnünk? nem tudod-é, hogy siralmas lészen ennek a' vége? és meddig halasztod, hogy nem mondod a' népnek, hogy térjenek-meg az ő attyokfiainak hátokról?

27. És monda Joáb: Él az Isten, hogy ha te nem szóllottál vólna; még reggel el-ment vólna a' nép, és nem kergette vólna az ő attyafiait.

28. Trombitát fútata azért Joáb, és meg-álla az egész sereg, és nem kergeték tovább az Izráelt, és nem hartzolának tovább.

29. Ezután pedig Abner és az ő vitézi mind egész éjjel mennek vala a' mezőségen: és által-kelének a' Jordánon, és az egész vidéket bé-járván, jutának Mahanáimba.

30. Joáb pedig meg-térvén az Abnernek üzéséből, egybe-hívá mind az egész sokaságot; és a' Dávid' szolgáinak tizen-kilentz híja lőn; és Asael.

31. A' Dávid' szolgái pedig a' Bénjámin' *nemzetéből*, tudni-illik az Abner' szolgái közzül, ölének-meg három száz és hatvan embereket, kik meg-halának.

32. És fogván Asaelt, el-temeték az ő attyának koporsójában, melly *vala* Bethlehemben: és mind egész éjjel méne Joáb, és az ő vitézi: és szinte Hebronban virradának-meg.

III. RÉSZ.

Abnernek Dávidhoz hivsége: halála.

1 Sok ideig-való hadakozás lőn a' Saul' háza-népe között, és a' Dávid' háza-népe között. Dávid pedig mind fellyebb-fellyebb mégyen vala, és öregbedik vala; a' Saul' háza pedig alább-alább szálll vala, és fogy vala.

2. Lőnek pedig Dávidnak (*a*) fiai Hebronban: kik között első szülött vala Amnon, a' Jézreelből-való Ahinoámtól. (*a*) 1 *Kir.* 2: 5.

Nábál'

3. A' második pedig Kileáb, a' Kármelbéli Nábál' feleségétől, Abigailtól-való: és a' harmadik Absolon, a' Maáka' fia', ki a' Geſſurbéli Thalmai Király' leánya *vala.*

4. És a' negyedik (*b*) Adónia, Haggitnak fia: és az ötödik Sefátia, Abitál' fia. (*b*) 1 *Kir.* 1: 5.

5. A' hatodik Ithreám, Eglától Dávid' feleségétől való: (*c*) ezek születtek Dávidnak Hebronbán. (*c*) 1 *Krón.* 3: 1-3.

6. Lőn pedig, hogy mikor nagy viſzſza-vonás vólna a' Saul' háza-népe között, és a' Dávid' háza-népe között; Abner igen emberül forgódik vala a' Saul' háza-népe mellett.

7. Vala pedig Saulnak egy ágyasa, kinek neve vala (*d*) Rizpa, Ajának leánya: és monda *Isbóset* Abnernek: Miért mentél-bé az én atyámnak ágyasához? (*d*) *r.* 21: 8, 10, 11.

8. Felette igen meg-haraguvék azért Abner az Isbóset' ſzaván, és monda: Nem-de az ebek' Fejedelme vagyok-é én? avagy a' Juda' *nemzetségéhez* ſzakadtam-é tőled? E' mái napon nagy irgalmaſságot tselekedtem én a' te atyádnak, a' Saulnak házával, az ő attyafiaival és rokonságival, és nem adtalak tégedet Dávidnak kezébe; És te *mindazáltal még-is* ez aſzſzonyi-állatnak álnokságos vétkét reám fogod moſtan?

9. *Bátor* úgy tselekedjék Iſten Abnerrel, és úgy adja elől-menetelét; hogy a' mint meg-esküdt (*e*) az Úr Dávidnak, én-is a' ſzerént tselekeſzem véle. (*e*) 1 *Sám.* 15: 28. 16: 1-13. 28: 17.

10. Hogy én el-véſzem a' birodalmat Saulnak házától, és meg-erősítem a' Dávidnak ſzékit az Izráelen, és a' Júdán, Dántól (*f*) fogva mind Berſebáig. (*f*) 1 *Krón.* 4: 25.

11. És nem felelhete ſemmit erre Abnernek; mivelhogy igen fél vala tőle.

12. Követeket külde azért Abner Dávidhoz ő maga képében illyen izenettel: Vallyon 's kié az ország? És *a' melly követek* ezt mondanák: tégy frigyet velünk; és imé az én erőm-is te mellette leſzen, hogy az egéſz Izráelt hozzád hajtsam.

13. Kinek felele *Dávid:* Bátor, én frigyet kötök veled. De mindazáltal egygyet kérek tőled, mondván: *Addig* az én ſzínemet ne láſsad, míg-nem meg-hozod énnékem Mikált, (*g*) a' Saul' leányát; mikor ide akarſz jőni, hogy az én ſzínemet láſsad. (*g*) 1 *Sám.* 25: 44.

14. És követeket külde Dávid Isbósethez, a' Saul' fiához, kik ezt mondanák: Add-meg az én feleségemet Mikált, kit én ſzáz Filiſtéus' ſzemérem-teſtének bőrével jegyeztem magamnak.

15. El-külde azért Isbóset, és el-véteté őtet az ő férjétől, Páltieltől, (*b*) Láis' fiától.

(*b*) 1 *Sám.* 25: 44.

16. El-méne azért ő véle az ő férje, ſirva követvén őtet mind Bahurimig; és *ott* monda néki Abner: Eredj, menj-viſzſza; és haza téré.

17. Annakutánna Abner ſzólla az Izráel' Véneinek, mondván: Immár régtől fogva kívántátok Dávidot, hogy Királyotok légyen tinéktek.

18. Azért moſtan immár vigyétek véghez; mert az Úr ſzóllott Dávidnak ezt mondván: Az én ſzolgámnak Dávidnak keze által ſzabadítom-meg az én népemet az Izráelt a' Filiſtéusok' kezéből, és minden ellenségeinek kezekből.

19. Ennekfelette ſzólla Abner a' Bénjámin' *nemzetségével*-is: és azután el-méne Abner, hogy meg-mondaná Dávidnak Hebronban, a' mi tettſzenék mind az Izráel' *népének*, mind pedig a' Bénjámin' nemzetségének.

20. Mikor azért el-jutott vólna Abner Dávidhoz Hebronba, és ő-véle egygyütt húſz emberek; lakodalmat ſzerze Dávid Abnernek, és a' véle-való embereknek.

21. Annekutánna monda Abner Dávidnak: Fel-kelek én, és el-mégyek, hogy az egéſz Izráelt ide gyüjtsem az én Uram' eleibe, a' Király eleibe: kik frigyet köſsenek te veled, és uralkodjál mindeneken ſzintén úgy, a' mint ſzívednek tettſzik. És viſzſza-botsátá Dávid Abnert, és el-méne békével.

22. És ímé a' Dávid' ſzolgái, és Joáb-is, jőnek vala a' táborból ſok prédát hozván vélek: és immár Abner nem vala Dáviddal Hebronban; mert haza botsátotta vala őtet, és békével el-ment vala.

23. Joáb pedig és mind a' ſereg, melly ő-véle vala, hogy meg-jutának; hirré adák e' dolgot Joábnak, mondván: Ide jött vala Abner, Nérnek fia a' Királyhoz, és viſzſza-botsáta őtet, és békével haza téré.

24. Bé-méne azért Joáb a' Királyhoz, és monda: Mit tselekedtél? Imé Abner hozzád jött vólt; miért botsátád-el őtet és miért ment-el?

25. Esméred-é Abnert, Nérnek fiát? tsak azért jött vólt ide, hogy meg-tsalhaſſon, és hogy meg-tudná ki-jövésedet, és bé-menésedet, és hogy mindent eſzébe venne, valamit te tselekeſzel.

26. És ki-menvén Joáb Dávidtól, követeket külde Abner után; kik viſzſza-hozák őtet a' Sira' kútjától, melly dolgot Dávid nem tud vala.

27. Viſzſza-jövé azért Abner Hebronba, és félre ſzóllítá őtet Joáb a' (*i*) kapu közbe, mintha ſzere-

ſzeretettel akarna ő-véle beſzélleni, és által-uté ott őtet az ötödik oldal-tsontnál, és meg-hala az Aſaelnek, a' *Ioáb'* attyafiának véréért. (*i*) 1 *Kir.* 2:5.

28. Melly dolgot minekutánna meg-tudott vólna Dávid, monda: Ártatlan vagyok én, és az én orſzágom mind örökké az Úr előtt, Abnernek, a' Nér' fiának vérétől.

29. Szálljon ez a' Joábnak (*k*) fejére, és az ő attyának egéſz háza-népére; és ki ne ſzakadjon a' Joáb' házából a' magtalan, a' bél-poklos, az iſtápon-járó, és a' ki fegyver miatt veſzſzen, és a' kenyér nélkül ſzúkölködő (*k*) 1 *Kir.* 2:28-34.

30. Joáb azért és Abiſai az ő attyafia megölék Abnert; mivelhogy meg-ölte vala az ő attyokfiát, Asaelt Gibeonban a' hartzon.

31. Monda pedig Dávid Joábnak, és mind az egéſz népnek, melly véle vala: Szaggaſsátok-meg (*l*) ruháitokat, és öltözzetek 'ſákba, és ſirjatok Abner előtt. Dávid Király pedig mégyen vala a' koporsó után. (*l*) *r.* 1:11. 13:31.

32. És el-temeték Abnert Hebronban. Akkor fel-kiálta a' Király, és igen ſira az Abner 'koporsóján, és mind az egéſz ſokaság igen ſira.

33. Ezután-is nagy zokogáſsal ſiratá a' Király Abnert, és monda: Nem-de nem úgy hólt-é-meg Abner, mint egy bolond?

34. A' te kezeid nem vóltak meg-kötve, ſem a' te lábaid nem vóltak békóba vetve; de úgy veſztél-el, a'mint ſzokott (*m*) ember el-veſzni az álnok ember miatt: és ismét mind az egéſz nép ſiratá őtet. (*m*) *Bir.* 16:21.

35. Elől-jöve pedig mind az egéſz nép, hogy enni adnának Dávidnak, mikor még a' Nap fenn vólna; és meg-esküvék Dávid, ezt mondván: Bátor (*n*) így 's így tselekedjék én velem azIſten, és úgy adja elő mentemet, hogy míg a' Nap le nem mégyen; ſem kenyeret, ſem egyebet ſemmit nem eſzem. (*n*) *r.* 19:13.

36. Melly dolgot mikor az egéſz köſség megértett vólna; igen tettſzék nékiek: mint a' több dolga-is, valamit a' Király tselekeſzik vala, igen tettſzik vala nékik.

37. Meg-esméré azért mind az egéſz köſség és az Izráel' *népe* fejenként azon a' napon; hogy nem a' Királytól vólt, hogy Abnert, Nérnek fiát meg-ölték.

38. Monda pedig a' Király az ő ſzolgáinak: Nem tudjátok-é, hogy Fejedelem, és nagy *Fejedelem* esett ma el az Izráel' *népe* közzül?

39. És ímé én erőtelen, és tsak moſt válaſztatott Király vagyok, ezek pedig a Sérujának fiai hatalmaſsabbak én nálámnál: De fizeſsen-meg az Úr annak, a' ki gonoſzt tselekeſzik, (*o*) az ő gonoſzsága ſzerént. (*o*) 1 *Kir.* 2:5, 6, 31-34.

IV. RÉSZ.

Isbósetet a' maga ſzolgái meg-ölik: azokat Dávid.

1 Mikor pedig meg-hallotta vólna a' Saul' fia *Isbóset*, hogy meg-hólt vólna Abner Hebronban; igen meg-fogyatkozék az ő ereje: Sőt az egéſz Izráel meg-rémüle.

2. Két fő Hadnagyja vala pedig a' Saul' fiának, egygyiknek neve Bahana, és a' máſiknak neve Rékáb, Rimmonnak fiai, ki Beerótból-való vala, a' Bénjámin' fiai közzül; mert Beerót-is a' Bénjámin' *városi* közzé ſzámláltatik.

3. El-futtottak vala pedig a' Beerótbéliek (*a*) Gittáimba, és lőnek ott jövevények mind e' mái napiglan. (*a*) *Nehem.* 11. 33.

4. Jónathánnak pedig, a' Saul' fiának vala egy (*b*) ſánta fia, (öt eſztendős vala, mikor Jézréelből híre juta, hogy Saul *meg hólt vólna*, és Jónathán: és fel-vévé őtet a' dajkája, hogy el-ſzaladna *véle*; lőn pedig, hogy mikor a' *dajka* gyorsan futna, a' *gyermeket* el-ejté, és meg-sántúla) ennek neve vala Méfibóset. (*b*) 1 *Sám.* 23:17. 18. *r.* 19:26.

5. El menének azért a' Beerótbéli Rimmonnak fiai, Rékáb és Bahana, és bé-menének Isbósetnek házába, mikor a' nap fel-melegült vólna, és ő aluſzik vala az ő déli ágyas-házában.

6. Bé-menvén azert ezek a' belső házba, *mintha* gabonát akarnának ki-vinni; által-üték őtet az ötödik óldal-tsont alatt: és ők, Rékáb és az ő attyafia Bahana, el-ſzaladának.

7. Mikor azért ezek a' házba bé-mentek vólna, és ő az ő ágyas-házában az agyán feküdnék, minekutánna őtet meg-ſebesítették, és meg-ölték vólna, és fejét vették vólna; fel-vévén az ő fejét egéſz éjjel menének a' ſík-mezőn.

8. Vivék pedig az Isbóset' fejét Dávidnak Hebronba, és mondának a' Királynak: Imhol Isbósetnek, Saul' fiának, a' te ellenségednek feje: a' ki kergeti vala a' te lelkedet, és az Úr boſzſzút állott e' mái napon az én Uramért, a' Királyért Saulon, és az ő maradékán.

9. Felelvén pedig Dávid Rékábnak, és Bahanának az ő attyafiának, a' Beerótbéli Rimmon' fiainak, monda nékiek: Él az Úr, ki az én életemet meg-ſzabadította minden nyomorúságból;

10. Hogy én azt, a' ki nékem hírt hozott vala, ezt mondván: Imé meg-hólt Saul, (és annak úgy tettſzik vala, hogy nékem nagy örömet mondana,) meg-ragadván meg-öletém

őtet Siklágban; holott ő *azt vélte*, hogy én nagy jutalmat adnék nékie hír-mondásáért:

11. Mennyivel inkább az istentelen embereket *meg-kell büntetni*, kik ágyában, maga házában ölték-meg az igaz embert? Azért mostan vallyon 's ne kívánjam-é-meg az ő vérét a' ti kezetekből, hogy titeket el-törlenélek a' földről?

12. Parantsolá azért Dávid az ő szolgáinak, hogy (*c*) meg-ölnék őket: és el-vagdalák kezeiket és lábaikat és fel-akasztják őket Hebronban, a' halas-tó mellett; Isbósetnek pedig fejét fogák és el-temeték az Abner' koporsójában Hebronban. (*c*) 1 *Sám.* 24: 23. *r.* 1: 15.

V. RESZ.

Dávidnak bóldog állapotja az ő országában, és az egész Izráelen való Uralkodása.

1 El-jövének (*a*) pedig Hebronba Dávidhoz Izráelnek minden nemzetségi, és szóllának illyenképpen: Imé mi te tsontod és te tested vagyunk. (*a*) *r.* 3: 17-19. 1 *Krón.* 11: 1.

2. *Mert* ennekelőtte-is, mikor Saul uralkodnék mi rajtunk, te hordozod vala ki 's bé az Izráelt, és az Úr azt mondotta tenéked: (*b*) Te legelteted az én népemet az Izráelt, és te lészesz Hadnagy az Izráelen.

(*b*) *Sólt.* 78: 70, 71. *r.* 7: 7.

3. El-jövének azért Izráelnek minden Vénei a' Királyhoz Hebronba, és frigyet tőn ő vélek Dávid Király Hebronban az Úr előtt, és Királlyá kenék Dávidot az Izráelen.

4. Harmintz esztendős vala Dávid, mikor uralkodni kezde, *és* (*c*) negyven esztendeig uralkodék. (*c*) 1 *Kir.* 2: 11.

5. (*d*) Hebronban uralkodék a' Júda' *nemzetségén* hét esztendeig, és hat hónapig: és Jérusálemben uralkodék harmintz három esztendeig az egész Izráel' és Júda' *nemzetségin*.

(*d*) *r.* 2: 7, 11. 1 *Krón.* 3: 4.

6. Fel-méne pedig a' Király és az ő népe Jérusálembe a' Jebuséusokhoz, kik azt a' földet lakják vala, és mondának Dávidnak illyen szóval: Nem jősz ide bé, hanemha *elősször* le-vágod a' vakokat és sántákat; *mert tsak azok-is* azt mondják: Nem jő ide bé Dávid.

7. Meg-vévé mindazáltal Dávid a' Sion' varát, *és* az *immár* a' Dávid' városa.

8. Mert azt mondotta vala Dávid azon a' napon: Valaki fel-hághat ama' tsatornához, és kezdéndi vágni a' (*e*) Jebuséusokat, és a' sántákat, és vakokat, kiket igen gyűlöl a' Dávid' lelke; *azt én fő Hadnagygyá tészem* (mivelhogy a' vakok és sánták mondották vala: Nem jő ide bé *Dávid.*) (*e*) 1 *Krón.* 11. 6.

9. És lakozék Dávid abban a' várban, és nevezé azt Dávid' városának, és sok épitést tőn Dávid a' kerítésen belől széllyel.

10. És (*f*) Dávid fellyeb-fellyebb mégyen vala naponként nevekedvén, és a' Seregeknek Ura Istene vala ő-véle. (*f*) *r.* 3: 1.

11. Követeket külde pedig (*g*) Hiram, Tirusnak Királlya Dávidhoz, és tzédrus-fákat-is, és Áts-mestereket, és kő-miveseket, és épitének házat Dávidnak. (*g*) 1 *Krón.* 14: 1.

12. És észébe vévé Dávid, hogy meg-erősítette vólna őtet az Úr az Izráelen való Királyságban: és hogy fel-magasztalta vólna az ő birodalmát az ő népén, az Izráelen.

13 Vőn pedig még-is magának Dávid (*h*) ágyasokat, és feleségeket Jérusálemből, minekutánna Hebronból oda ment vólna: és lőnek még Dávidnak fiai és leányi. (*h*) 2 *Krón.* 3: 1-9.

14. És ezek a' neveik azoknak, kik lettek Jérusálemben: (*i*) Sammua, Sóbáb, Nátán, Salamon. (*i*) 1 *Krón.* 3: 5-9.

15. Ibhár, Elisua, Néfeg, Jáfia.

16. Elisáma, Eljáda és Elifélet.

17. Mikor meg-hallották vólna pedig a' Filistéusok, hogy Királlyá kenték vólna Dávidot (*k*) az Izráelen; fel-kelének mind a' Filistéusok, hogy Dávidot meg-keresnék: mellyet meg-értvén Dávid, táborba szálla. (*k*) 1 *Krón.* 14: 8.

18. A' Filistéusok pedig el-érkezének, és el-szélledének a' Réfaim' völgyében.

19. Meg-kérdé (*l*) azért Dávid az Urat, illyen szóval: El-menjek-é a' Filistéusok ellen? kezembe adod-é őket? Felele az Úr Dávidnak: menj-el; mert kétség nélkül kezedbe adom a' Filistéusokat. (*l*) 1 *Sám.* 30: 8.

20. El-érkezék azért Dávid (*m*) Baál-Perázimba, és meg-veré ott őket Dávid, és monda Meg-oszlatá az Úr az én ellenségimet én előttem, mint a' víz szokott el-oszlani; azért nevezé azt a' helyet Baál-Perázimnak.

(*m*) *Esa.* 28: 21. 1 *Krón.* 14: 11.

21. És ott hagyák az ő bálványaikat, mellyeket meg-égete Dávid és az ő szolgái.

22. Azután-is ismét fel-jövének a' Filistéusok, és el-szélledének a' Réfaim' völgyében.

23. Meg-kérdé azért Dávid az Urat, ki ezt felelé: Ne menj most reájok; *hanem* hátúl kerúld-meg, és hátúl vedd eleit a' szederj fáknak ellenében.

24. És-

24. És mikor a' ſzederj-fák' tetejéu hallándaſz valami indúlásnak dobogását, akkor indúlj-meg; mert akkor ki mégyen te előtted az Úr, hogy meg-verje a' Filiſtéuſok' táborát.

25. És úgy tselekedék Dávid, a' mint meg-parantsolta vala néki az Úr: és igen vágá (*n*) a' Filiſtéuſokat, Gibeától fogva mind, míg Gázerbe mennél. (*n*) *r.* 3: 18. *v.* 20.

VI. RÉSZ.

Dávid a' ſzövetség' Ládáját házához viſzi.

1 Bé-gyüjté ezeknekutánna Dávid az egéſz (*a*) Izráelnek ſzínét, *ugy-mint* harmintz ezer *embereket.* (*a*) 1. *Krón.* 13: 5. 6.

2. És fel-kele, és el-méne Dávid mind a' néppel egybe, melly véle vala, Júdának *városába* Bahalába, hogy el-hozná onnét azIſten' Ládáját, mellynél tiſzteltetik vala a' Név, a' Seregek' Urának neve, ki úl a' Kérubimok között.

3. És tévék az Iſten' Ládáját (*b*) új ſzekérre, és el-hozák azt Abinádábnak házától, melly vala a' dombon, és Uzza, és Ahió, Abinádáb' fiai vezetik vala azt az új ſzekeret. (*b*) 1 *Sám.* 6: 7. 8, 10, 11.

4. El-vivék azért azt, tudni-illik az Iſten' Ládáját az Abinádáb' házából, melly a' dombon vala; Ahió pedig a' láda előtt mégyen vala.

5. Dávid pedig, és az egéſz Izráel' népe örvendeznek vala az Úr előtt, jegenye fából-való minden *vígaſság-tévő ſzerſzámok*kal, hegedűkkel, lantokkal, dobokkal, ſipokkal, és tzimbalmokkal.

6. És jutának Nákonnak ſzérűjére, és Uzza ki-nyújtá *az ő kezét* az Iſten' Ládájára, és (*c*) meg-tartá azt; mert az ökrök félre tsavarodtak vala. (*c*) 1 *Krón.* 13: 9.

7. Énnekokáért fel-gerjede az Úr' haragja Uzza ellen, és meg-ölé ott őtet az Iſten a' vakmerőségért: és meg-hala ott az Iſten' Ládája mellett.

8. Meg-háborodék pedig Dávid, mivelhogy az Úr illyen romláſsal rontotta vólna meg Uzzát: és nevezé azt a' helyet Péres Uzzának, mind e' mái napiglan.

9. Meg-félemlék azért Dávid; azon a' napon az Úrtól, és monda: Hogy-hogy jöjjön én hozzám az Úr' Ládája?

10. És nem akará Dávid magához vinni az Úrnak Ládáját, Dávidnak városába; hanem téríté azt Dávid a' Gittéus Obed Edom' házához.

11. És lőn az Úrnak Ládája Gittéus Obed Edom' házánál három hónapokig, és meg-áldá az Úr Obed Edomot, és háza-népét.

12. És meg-mondák Dávid Királynak illyen ſzóval: meg-áldotta (*d*) az Úr az Obed Edom' házát, és *minden marháját*, valamije vagyon, az Iſten' ládájáért: És el-menvén Dávid, el-vivé az Iſten' Ládáját az Obed Edom' házától Dávid' városába nagy vígaſsággal. (*d*) 1 *Krón.* 13: 14.

13. Mikor pedig azok, a' kik az Úr' Ládáját viſzik vala, hat lépést mentek vólna; áldozék *ott egy* ökröt, és kövér *jubot.*

14. Dávid pedig minden erejéből tántzol vala az Úr előtt: és Dávid gyóltsból (*e*) tsinált Eſődot övedzett vala magára. (*e*) *v.* 5. 1 *Krón.* 15: 27.

15. Dávid azért, és Izráelnek minden háza-népe viſzik vala az Úr' Ládáját, nagy énekléſsel és trombita ſzóval.

16. Lőn pedig, hogy mikor az Úr' Ládája menne Dávid' városába, Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon: és látván, hogy Dávid Király tántzolna és ugrálna az Úr előtt; meg-útálá őtet ſzívében.

17. Mikor pedig elől-hozták vólna az Úr' Ládaját, (*f*) helyhezteték azt az ő helyére, a' ſátornak közepire, mellyet fel-vonatott vala néki Dávid: és tőn Dávid az Úr előtt egéſzen égetendő áldozatot, és hálá-adó áldozatot. (*f*) 1 *Krón.* 16: 1. 16: 1.

18. Mikor el-végezte vólna pedig Dávid az egéſzen égetendő áldozatot, és a' hálá adó áldozatot; meg-áldá (*g*) a' népet a' ſeregek' Urának nevében. (*g*) 1 *Kir.* 8: 55-61.

19. És oſztogattata Dávid mind az egéſz népnek, az egéſz Izráel' ſeregének, férjfiaknak és aſzſzonyi-állatoknak kenyeret: mindennek egy-egy lepényt, és egy-egy darab húst, és egy-egy palatzk *bort*: és el-méne mind az egéſz nép ki-ki az ő házához:

20. Ennekutánna haza téré Dávid, hogy meg-áldaná az ő háza-népét-is; ki-jöve pedig Mikál, a' Saul' leánya Dávid' eleibe, és monda: Bezzeg díſzes vala ma az Izráel' Királyja! a' ki az ő ſzolgáinak leányi előtt fel-foſztózott vala ma, mint ſzinte valamelly bolond ſzokott fel foſztózni.

21. És monda Dávid Mikálnak: Az Úr előtt *miveltem azt*, ki válaſztott engemet inkább, hogy nem mint a' te atyádat, és minden ő háza-népét, meg-parantsolván nékem, hogy az Úrnak népén az Izráelen fő Hadnagy lennék; *ezután-is* vígadok az Úr előtt.

22. Sőt mennyivel inkább meg-alázom magamat, és *mennyivel* alább-való léſzek az én ſzemeim előtt; annyival dítséretesseb léſzek a' leányok előtt, a' kikről te ſzóllaſz.

23. Ennekokáért Mikálnak, a' Saul' leányának

nem lőn soha gyermeke, mind a' napiglan-is, míglen meg-hala.

VII. RÉSZ.

Dávid akar Templomot építeni.

1 Lőn pedig, hogy mikor a' Király az ő palotájában ülne, és az Úr minden felől békességet adott vólna ő-néki minden ellenségeitől;

2. Monda a' Király Nátán Prófétának: Imé láfsad: (*a*) Én tzédrus *fából-tsinált* palotában lakom; az Istennek Ládája pedig a' Sátor' közepette vagyon. (*a*) 1 *Kir.* 17: 1 *Hag.* 1: 4.

3. Monda pedig Nátán a' Királynak: Válami a' te szívedben vagyon; menj elől benne, *és* vidd véghez; mert az Úr te veled *vagyon.*

4. Ennekutánna pedig lőn az Úr' szava Nátánhoz azon éjjel, mondván:

5. Menj-el, és mond-meg az én szolgámnak Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Vallyon 's tsinálsz-é nékem Házat, hogy abban lakjam?

6. Mert én nem laktam (*b*) semmi Házban, mind az időtől fogván-is, miólta ki-hoztam az Iznáel' fiait Égyiptomból, mind e' mái napiglan; hanem jártam tsak a' Sátorban és Hajlékban.

(*b*) 1 *Kir.* 8: 16. 2 *Krón.* 6: 5

7. *És* minden helyen, valahol jártam az egész Izráel' fiaival, vallyon 's tettem-é valami szót reája az Izráel' *fiai* közzül valamelly nemzetségnek, kinek azt parantsoltam vólna, hogy legeltetné az én népemet, az Izráelt, ezt mondván: Mi az oka, hogy énnékem tzédrus-*fából-való* házat nem építetek?

8. Mostan azért ezt mondjad az én szolgámnak, Dávidnak: ezt mondja a' Seregeknek Ura: (*c*) Én hoztalak-ki tégedet a' kunnyóból, mikor a' juhok után jártál, hogy lennél Hadnagy az én nepemen, az Izráelen (*c*) 1. *Sam.* 16: 11. 12.

9. És veled vóltam mindenütt, valahová mentél, és ki-gyomláltam minden (*d*) ellenségidet te előtted: és nagy hírt-nevet szerzettem tenéked, mint a' nagy Fejedelmeknek hírek-nevek, kik vagynak e' földön. (*d*) *r*: 3: 18. *Tsel.* 7: 45.

10. Helyet-is szerzék pedig az én népemnek az Izráelnek, és ott el-plántálám őtet: és lakozik az ő helyében, és többé helyéből ki nem mozdíttatik: és nem fogják többé az istentelen fiak nyomorgatni őtet, mint annakelőtte.

11. És az időtől fogva, mellyben parantsoltam, hogy Bírák lennének az én népem előtt, az Izráel előtt, míglen meg-nyúgotlak téged' mindé ellenségidtől: Ennekfelette azt izeni tenéked az Úr, kogy tsinál tenéked házat az Úr.

12. És mikoron a' te időd bé-tellyesedik, és elalusszol a' te atyáiddal; fel-támasztom te utánnad a' te magodat, a' melly származik a' te ágyékodból, és meg-erősitem az ő országát.

13. (*e*) A' fog Templomot építeni az én Nevemnek, és meg-erősitem az ő országának székit mind örökké. (*e*) 1 *Kir.* 5: 5. *és* 6: 12. 1 *Krón.* 22. 10. *'Sólt.* 89 30. *'Sid.* 1: 5.

14. (*f*) Én lészek nékie attya, és ő lészen nékem fiam: ki mikor gonoszúl tselekeszik; meg-fenyítem őtet emberi veszszővel, és emberek' fiainak büntetésekkel. (*f*) 1 *Krón.* 17: 13. *'Sólt* 98. 27.

15. Mindazáltal irgalmaságomat meg nem vonszom ő-tőle: miképpen meg-vonám Saultól, a' kit ki-vágék te előtted.

16. És állandó lészen a' te házad, és a' te országod mind örökké tiéd lészen, *és* a' te királyi széked erős lészen mind örökké.

17. Mind e' beszéd szerént, és mind e' látás szerént szólla Nátán Dáviddal.

18. Bé-menvén azért Dávid Király, le-üle az Úr előtt, és monda: Mitsoda vagyok (*g*) én Uram ISTEN! és mitsoda az én házám-népe, hogy engemet ennyire elől-vittél? (*g*) 1 *Sám.* 16: 11. 12.

19. Még-is mindazáltal igen kitsinynek tettzett ez tenéked Uram ISTEN! hanem ímé szóllasz a' te szolgádnak háza felől meszsze időre valókat; de ez az embereknek törvények Uram ISTEN!

20. És mi szükség Dávidnak többet szóllani tenéked; holott te jól (*h*) esméred Uram ISTEN a' te szolgádat? (*h*) 1 *Sám.* 16: 1. 3.

21. A' te ígéretedért, és a' te jó akaratod szerént tselekedted mind ezeket a' nagy dolgokat, hogy meg-jelentenéd a' te szolgádnak.

22. Ennekokáért fel-magasztaltattál Uram Isten! (*i*) mert nintsen senki ollyan, mint te, és nintsen Isten te kivüled, mind a' szerént, valamint mi a' mi füleinkel hallottuk. (*i*) 5 *Mós.* 4: 35. *'Sólt.* 86: 8. 1 *Sam.* 2: 2.

23. (*k*) Mellyik nép azért ollyan, mind az egész földön, mint a' te néped, az Izráel? mellyért elment vólna az Isten, hogy meg-váltaná *azt* magának-való népül, és ő-magának nevet szerezne: és ti veletek nagyokat tselekednék, mellyek tsudálatosok lennének a' te földedben *kiüzvén* a' te néped elől (mellyet meg-szabadítottál Égyiptomból,) a' pogányokat, és az ő Isteneiket? (*k*) 5 *Mós.* 4: 7. *'Sólt.* 147: 20.

24. Mert meg-erősítetted magadnak a' te népedet, az Izráelt, ki te néped mind örökké, és te vóltál Uram ő-nékiek Istenek.

25. Mostan annakokáért Uram Isten! a' mit

mit szólltál a' te szolgád felől, és az ő háza felől; tellyesitsd-meg mind örökké: és tselekedjél úgy, a' mint szóllottál.

26. Hogy fel-magasztaltassék a' te neved mind örökké, illyen szókkal: A' Seregeknek Ura Istene az Izráelnek! és Dávidnak, a' te szolgádnak háza légyen állandó te előtted!

27. Mert meg-jelentetted a' te szolgádnak fülében, óh Seregeknek Ura, és Izráelnek Istene! ezt mondván: Házat épitek tenéked. Ennekokáért indítá a' te szolgád az ő szívét, hogy tenéked könyörgene illyen könyörgéssel:

28. Mostan azért óh Uram Isten! (mert te vagy az Isten, és a' te beszéded igazság, és te mondottad ezt a' jót a' te szolgád felől.)

29. Légyen a' te jó akaratodnak áldása a' te szolgádnak házán, hogy légyen te előtted mind örökké; mert te szóllottál Uram Isten! és a' te áldásoddal áldassék-meg a' te szolgádnak háza mind örökké.

VIII. RÉSZ.

Dávid meg-veri a' környül lakó népeket, és birodalmát megerősíti.

1 Ennekutánna ismét meg-veré Dávid a' Filistéusokat, és igen meg alázá őket: és elvévé Dávid a' Filistéusok' kezéből Méteg Ammát.

2. És meg-veré a' Moábitákat-is, és kötéllel méré-meg őket, le-vágatván őket a' földre, és két kötelet mére a' meg-ölésre: és egy tellyes kötelet, a' kinek életét meg-engedé, és lőnek a' Moábiták Dávidnak adó-fizető szolgái.

3. Ennekfelette meg-veré Dávid Hadadézert, (*a*) Réhóbnak fiát, Tzóbának Királyját, mikoron menne *Dávid*, hogy a' határt killyebb vetné mind az Eufrates folyó-vízig. (*a*) 1 *Kir.* 11: 23-25.

4. El-foga pedig Dávid közzülök (*b*) ezer és két száz lovagokat, és húsz ezer gyalog embereket: és inaikat el-vagdaltatá Dávid minden szekeres lovaknak: és tsak száz szekérbe *valót* hagyata-meg bennek. (*b*) 1 *Krón.* 18: 4.

5. El-jövének pedig a' Siriabéliek Damaskusból; hogy meg-segéllenék Hadadézert, Tzóbának Királyját: és meg-vere Dávid a' Siriabéliekben huszon-két ezer férfiakat.

6. Es Tiszt-tartókat szerze Dávid Siriában, *mellyben vagyon* Damaskus: és lőnek a' Siriabéliek Dávidnak adó-fizető szolgái: és meg-ólalmazá az Úr Dávidot, valahova mégyen vala.

7. El-nyeré pedig Dávid az arany paisokat-is, mellyek Hadadézer szolgáin valának: és bé-vivé azokat Jérusálembe.

8. Hoza annakfelette Dávid király a' Hadadézer' városiból Bétákhból és Berotaiból, felette igen sok rezet.

9. Meg-hallván pedig Tói, Hamát *tartomány*nak Királyja; hogy meg-verte vólna Dávid Hadadézernek minden seregit:

10. Küldé Tói Jórámot, az ő fiát Dávid Királyhoz, hogy békeséggesen köszöntené őtet, és áldaná, hogy meg-vivott vólna Hadadézerrel és meg-verte vólna őtet; (mert Hadadézer Tóival-is hadakozik vala,) és a' *Tói' fia* kezében szép arany mívek, ezüstből és rézből tsinált edények *valának*.

11. Mellyeket Dávid Király az Úrnak (*c*) szentele, mind az arannyal és ezüstel egyetembe, mellyet minden ő ellenségitől nyert vala, kiket meg-hódoltatott vala. (*c*) 1 *Krón* 22: 14. 16.

12. A' Siriabéliektől, Moábitáktól, az Ammon' fiaitól, a' Filistéusoktól, az Amálekitáktól, és a' Réhób' fiától, Hadadézertől, Tzóba' Királyjától nyert prédát.

13. Nagy nevet vőn azért Dávid *magának*, mikor viszsza-jőne a' Siriabélieknek (*d*) meg-verésekből a' sónak mezején; *holott* tizen-nyóltz ezeret *vágott vala le.* (*d*) 'Sólt. 60: 2. 2 *Kir.* 14: 7.

14. Az Iduméusok (*e*) között-is Tiszt-tartókat rendele: az egész Iduméusok között szerze Tiszt-tartókat; es lőnek mind az Iduméusok Dávidnak szolgái: és meg-tartá az Úr Dávidot, valahová mégyen vala: (*e*) 1 *Mós.* 27: 40. 36: 1.

15. Uralkodék azért Dávid az egész (*f*) Izráelen, és szolgáltat vala Dávid az egész nép között ítéletet és igazságot. (*f*) *r.* 24: 2.

16. Fő Hadnagyja pedig vala (*g*) Joáb, Sérujának fia; Jósafát pedig, Ahiludnak fia, vala hisztóriáinak meg-írója. (*g*) 1 *Krón.* 2: 13-16.

17. Sádók pedig, Achitóbnak fia, és Achimélek, Abjátárnak fia, *valának* Papok: és Sérája Iró-deákja *vala*.

18. Benája pedig, a' Jéhójadának fia, *vala* a' Keretéusoknak, és Peletéusoknak *Előttök-járójok*, és a' Dávid fiai valának *úgy-mint* Fejedelmek.

IX. RÉSZ.

Dávidnak Mefibósettel-való jó-tételeménye.

1 Monda ezeknekutánna Dávid: Vagyon-é még valaki, a' ki élne Saul' háza-népe közzül, hogy irgalmasságot tselekedjem ő-véle (*a*) Jónathánért? (*a*) 1 *Sám.* 20: 15, 16. 24: 22.

2. *Vala* pedig Saul' házából egy szolga, kinek neve vala Siba, kit szóllítának, hogy Dávidhoz menne; és monda a' Király néki: Te vagy-é a' Siba? Felele: *En vagyok* te szolgád!

3. Monda ismét a' Király: Vagyon-é még valalaki a' Saul' háza-népe közzül, hogy irgalmasságot tselekedjem véle, *melly dolog* Isten *előtt* (*b*) *kedves légyen?* Felele Siba a' Királynak: Vagyon még Jónathánnak egy fia, ki mind két lábára sántál. (*b*) 1 *Sám.* 20: 15. 24: 22. 23.

4. Monda néki a' Király: Hol vagyon? és monda Siba a' Királynak: Imé a' Lodebári Ammiel' fiának, Mákirnak házában vagyon.

5. Akkor el-külde Dávid Király, és el-hozatá őtet a' (*c*) Mákir' házától, a' Lodebári Ammiel' fiától. (*c*) *r.* 17: 27.

6. Mikor el-jutott vólna pedig Dávidhoz Mefibóset, Jónatánnak, a' Saul' fiának fia, arczal leborúla, és nagy tiszteséget tőn néki: és monda Dávid: Mefibóset! ki felele: Imhol a' te szolgád!

7. Monda néki Dávid: Ne félj; mert kétség nélkül irgalmasságot tselekszem veled Jónathánért, a' te atyádért: és meg-adom tenéked Saulnak, a' te atyádnak minden majorságát, és tenéked mindenkoron az én asztalomnál lészen ételed.

8. Akkor fejet hajta *Mefibóset*, és monda: Mitsoda a' te szolgád, hogy a' hólt ebre reá tekintettél, minémü én vagyok?

9. Szóllitá azután a' Király Sibát, Saulnak szolgáját, és monda nékie: Valamije vólt Saulnak és mind egész háza-népének, mind azokat a' te Urad'(*d*) fiának adtam. (*d*) *r.* 19: 29.

10. A' majorságnak azért te viseljed gondját, és a' te fiaid, és szolgáid: és bé-szolgáltassad, hogy légyen a' te Urad' fiának kenyere, mellyel éljen. Mefibóset pedig, a' te Úradnak fia, az én asztalomnál eszik mindenkoron. Vala pedig Sibának tizen-öt fia, és húsz szolgája:

11. Felele Siba a' Királynak: Valamit az én Uram, a' Király parantsol *énnékem* szolgájának; akképpen tselekeszik a' te szolgád. Noha Mefibóset az én asztalomnál-is úgy lakhatnék, mint egy Király' fia.

12. Vala pedig Mefibósetnek egy fiatskája, kinek neve (*e*) Mika vala; a' Siba' házában lakozók pedig mindnyájan Mefibóset' szolgái *valának.* (*e*) 1 *Kron.* 8: 34. 35.

13. Mefibóset pedig lakik vala Jérusálemben; mert mindenkor a' Király' asztalánál eszik vala, jóllehet mind a' két lábára sántálna.

X. RÉSZ.

Dávid meg-veri az Ammonitákat Joáb által.

Ön pedig azután, meg-hala az Ammon' (*a*) fiainak Királlyok, és úralkodék helyette az ő fia. (*a*) 1 *Mós.* 19: 36. 38.

2. És monda Dávid: Irgalmasságot teszek Hánonnal, (*b*) Náhás' fiával, miképpen az attya-is én velem irgalmasságott tett: és hozzája külde Dávid, hogy vigasztalná őtet szolgái által az ő attya' *halála* felől. El-jutának azért a' Dávid' szolgái az Ammon' fiainak földökbe. (*b*) 1 *Sám.* 11: 1. 2.

3. És mondának az Ammon' fiainak Fejedelmei Hánonnak, az ő Uroknak: Vallyon 's Dávid betsüli-é ezzel te előtted a' te atyádat, hogy te hozzád vigasztalókat küldött? Vallyon inkább nem azért küldötte-é Dávid te hozzád az ő szolgáit; hogy a' varost meg-szemlélnék, és megkémlenék, és minden állapotját meg-visgálnák.

4. Fogatá azért Hánon a' Dávid' szolgáit, és (*c*) szakálloknak felét el-nyíreté, és ruháikat félben el-mettzeté, *tudni-illik* mind al-felekig, és el-botsátá őket. (*c*) r 12: 31.

5. Meg izenék pedig ezt Dávidnak, és eleikbe külde, (mert az emberek igen meg-tsúfoltattak vala) és ezt izené a' Király: Maradjatok Jérikhóban mind addig, míg-nem meg nevekedik a' szakállotok; és *úgy* jöjjetek haza.

6. Látván pedig az Ammon' fiai, hogy nagy méltatlan dolgot tselekedtek vólna a' Dávid' *szolgáin*; követet küldének az Ammon' fiai és meg-fogadák Siriában a' Béth-Réhobbélieket, és azon Siriában a Tzobéusokat, húsz ezer gyalogokat; és a' Maakának Királlyától ezer embereket, és Istóbtól-is tizen-két ezer embereket.

7. Mellyet meg-hallván Dávid; el-botsátá Jóábot, és minden erős seregét.

8. Ki jövének azért az Ammon' fiai, és le-szállíták a' hadat a' kapu előtt; a' Siriabéliek pedig, Tzóba, Réhób, Istób, és Maaka külön a' mezőben *szállának.*

9. Látván pedig (*d*) Joáb, hogy mind elől, mind hátúl ellenség vólna táborban; ki-válogatá az Izráel' népének színét, és sereget rendele a' Siriabéliek ellen. (*d*) *r.* 8: 16.

10. A' népnek pedig maradékát bizá az ő öttsének Abisainak (*e*) kezébe: és sereget rendele az Ammon' fiai ellen. (*e*) *r.* 18: 2. 23. 18.

11. És monda: Ha erősebbek lésznek a' Siriabéliék én nálamnál; énnékem segítséggel légy. Ha pedig az Ammon' fiai náladnál hatalmasabbak lésznek; én meg-segítlek, és meg-szabadítlak.

12. Bátorítsd-meg magadat, és (*f*) emberkedjünk a' mi nemzetségünkért, és a' mi Istenünknek városaiért; és az Úr tselekedjék úgy, a' mint néki tettszik. (*f*) 5 *Mós.* 20: 1.

13. El-erkezék azért Joáb, és az ő-vele-való sereg

reg a' Siriabéliek ellen az ütközetre, és el-futamodának ő előtte.

14. Látván pedig az Ammon' fiai, hogy meg-futamtak vólna a' Siriabéliek; el-futamodának ők-is Abisai előtt, és bé-szaladának a' városba: és meg-téré Joáb az Ammon' fiairól, és méne Jérusálembe.

15. Mikor pedig látták vólna a' Siriabéliek, hogy meg-verettettek vólna az Izráeltől; *ismét* egy-mást fel-gyüjték.

16. És el-külde (*g*) Hadadézer, és ki-kozá a' Siriabélieket, kik a' vízen túl *valának*: és jövének Helám *városhoz*: és a' Sobák, Hadadézernek fő Hadnagyja vala ő előttök. (*g*) 1 *Krón.* 19: 16.

17. Meg-izenék pedig Dávidnak, ki egybegyüjté az egész Izráelt, és által-méne a' Jordánon, és jutának Hélámhoz; és sereget rendelének a' Siriabéliek Dávid ellen, és meg-ütközének ő-véle.

18. Meg-futamodék pedig a' Siriabéliek' *serege* az Izráel előtt, és le-vága Dávid a' Siriabéliek-ben hét-száz szekéren-*való-embereket*, és negyven ezer lovagokat; Sobákot-is, a' seregnek fő Hadnagyját meg-ölé: és ugyan-ott meg-hala.

19. Mikor pedig látták vólna mind a' Királyok, Hadadézernek szolgái, hogy az Izráeltől meg-verettettek vólna; frigyet vetének az Izráellel, és ő-nékiek szolgálának: és nem merének többé a' Siriabéliek ki-jöni segítségre az Ammon' fiai mellett.

XI. RESZ.

Dávidnak parázsnasága és gyilkossága.

1 Lőn pedig, (*a*) hogy mikor az esztendő fordúlván, el-jött vólna az idő, a' mellyben a' Királyok *badba* szoktak menni; el-küldé Dávid Joábot, és az ő szolgáit ő-véle, és mind az egész Izráelt, és el rablák az Ammon' fiait: és meg szállák a' Rabba *várost*; Dávid pedig Jérusálemben hívalkodik vala. (*a*) 1 *Mós* 19: 38. 1 *Krón.* 20. 2.

2. Történék pedig estvének ideje előtt, mikoron fel-kőlt vólna Dávid az ő ágyából, és a' Királyi palota felett a' folyosón sétálna; láta egy aszszonyi-állatot a' folyosóról, ki magát mosa vala: és az aszszonyi-állat igen szép tekintetű vala.

3. És el-külde Dávid, és meg-tudakozék az aszszonyi-állat felől, és monda *egy ember*: nemde nem ez-é a' Bethsabé, Eliámnak leánya, Hittéus (*b*) Uriás' felesége? (*b*) *r.* 23: 39.

4. Akkor követeket külde Dávid, és el-hozatá őtet; ki bé-méne ő hozzája, és vétkezék az aszszonnyal, mikor az ő (*c*) tisztátalanságából meg-tisztúlt vólna: és annakutánna visszatére az ő házához. (*c*) 3 *Mós.* 15: 19.

5. Az aszszonyi-állat pedig *észébe vévén*, hogy méhében fogadott vólna; el-külde, és meg-izené Dávidnak illyen szóval: nehézkes vagyok.

6. Külde azért Dávid Joábhoz *illyen követséggel*: Küld *haza* hozzám Hittéus Uriást; és el-küldé Joáb Uriást Dávidhoz.

7. Mikoron pedig el-jutott vólna Uriás ő hozzája; meg-kérdé őtet Joábnak békessége felől, a' népnek békessége felől, és a' hadnak békessége felől.

8. Monda ennekutánna Dávid Uriásnak: Menj a' te házadhoz, és mosd-meg lábadat; ki-menvén pedig Uriás a' Király' házából, a' Király ajándékot külde utánna.

9. De Uriás hála a' Király' házának ajtaja előtt, az ő Urának minden szolgáival, és nem méne a' maga házához.

10. Mellyet bé-mondának Dávidnak illy szóval: Nem ment alá Uriás az ő házához. Akkor monda Dávid Uriásnak: Nem-de nem útról jöttél-é te haza? mi *azért* az oka, hogy házadhoz alá nem mentél?

11. Felele Uriás Dávidnak: Az *Isten'* Ládája, az Izráel' és Júda' *nemzetsége* sátorban vagyon: annakfelette az én Uram Joáb, és az én Uramnak szolgái a' mező színén vagynak a' táborban: és én hogy mennék-bé az én házamba, hogy egyem és igyam, és feleségemmel háljak? Úgy élj te, és úgy éljen a' te lelked, hogy nem mivelem azt.

12. Monda azért Dávid Uriásnak: Maradj itt mais, és hólnap el-botsátlak. Meg-marada azért Uriás Jérusálemben az' napon, és más napra kelve-is.

13. Ennekutánna hívatá őtet Dávid, és ő vele evék és ivék, és meg-részegíté őtet, és ki-méne estve aluuni az ő ágyára az ő Urának szolgáival egygyütt; de az ő házához nem méne alá.

14. Meg-virradván pedig, levelet íra Dávid-Joábnak, mellyet Uriástól külde-el.

15. Illyen módon írta vala pedig a' levelet: Állasátok Uriást leg-elől a' keményebb hartzon: és hátúl fusatok-el-melléle; hogy meg-ölettessék, és meg-haljon.

16. Lőn azért, hogy mikor ostromlaná Joáb a' várost; állatá Uriást arra a' helyre, a' hol tudja vala, hogy erős vitézek vólnának.

17. Ki-jöven azért a' városbéli nép, meg-hartzolának Joábbal: és el hullának a' nép közzül, Dávid szolgái közzül, és Hittéus Uriás is meg-hala.

18. Kö-

18. Követet botsáta azért Joáb, és meg-izené Dávidnak a' viadalnak minden rendit.

19. És meg-hagyá a' követnek, mondván: Mikor el-végezed a' beszédet a' Királlyal, a' hartznak minden módja felől;

20. Ha történik, hogy a' Király meg-búsúl, és ezt kezdi mondani tenéked: Miért mentetek ollyan közel a' városhoz hartzolni? nem gondolhattátok-é-meg, hogy meg-hajigálnak a' kő-falról?

21. Kitsoda ölte-meg Abiméleket, Jérubbésetnek fiát? (*d*) nem-de nem egy aszszonyi-állat üté-é agyon a' kő-falról egy malom-kő darabbal, és meg-hala Tébesben? *Azért* miért mentetek közel a' kő-falhoz? Akkor mond-meg: Hittéus Uriás-is a' te szolgád meg-hólt. (*d*) *Bir.* 9: 53.

22. El-méne azért a' követ, ki mikor el-jutott vólna; meg-beszélle Dávidnak mindeneket, a' mellyek felől küldötte vólt ötet Joáb.

23. És monda *a' több dolog között* a' követ Dávidnak: Mikor mi ellenünk erős hartzot tartván, a' mezőre jöttek vólna ki mi reánk azok az emberek; üzénk őket a' kapuig.

24. De igen meg hajigálának *minket* te szolgáidat a' hajitók a' kő-falról, és meg-hóltanak *egyn hányan* a' Király' szolgái közzül: és a' te szolgád Hittéus Uriás-is meg-hólt.

25. Monda azért Dávid a' követnek: Ezt mondjad Joábnak: ne légyen ez felettébb elleded; mert a' fegyver szinte úgy meg-emészt egygyet, mint mást: ne tágitsad azért a' viadalt a' város ellen, és rontsd-el azt; a' *népet* pedig bíztasad.

26. Meg-hallá pedig Uriásnak felesége, hogy meg-hólt vólna Uriás, az ő férje; és siratá az ő férjét.

27. És mikor a' gyászolás*nak ideje* el-tölt vólna; érette külde Dávid, és házába viteté ötet, és lőn ő-néki felesége, és szüle néki egy fiat: és ellene lőn az Úrnak, a' mit Dávid tselekedet vala.

XII. RÉSZ.

Meg-feddi Nátán Dávidot a' paráznaságért és gyilkosságért: pénitentziát tart Dávid.

1 El-küldé azért az Úr Dávidhoz (*a*) Nátán *Prófétát*, ki bé-menvén hozzája, monda néki: Két ember vala egy városban, egyik gazdag, a' másik szegény. (*a*) 1 *Kir.* 1: 8. 1: 24.

2. A' gazdagnak felette sok (*b*) juhai, és ökrei valának. (*b*) *r.* 5: 13.

3. A' szegénynek pedig semmije nem vala egyéb egy kis nőstény báránykájánál, kit vett vala, és kit ő fel-tartott vala: és ő magával és az ő gyermekeivel mind egygyütt nevekedett vala fel, az ő falatjából eszik vala, és az ő poharából iszik vala, és az ő kebelében aluszik vala, és ő-néki ollyan vala, mint-egy leánya.

4. Mikor pedig úton-járó vendége jutott vólna a' gazdagnak; szána az ő ökrei és juhai közzül hozatni, hogy a' vendégnek ételt keszítene belőle, a' ki ő hozzá ment vala; hanem el-vévé a' szegénytől az ő bárányát, és azt főzete-meg a' vendégnek, a' ki hozzá ment vala.

5. Akkor fel-gerjede Dávidnak haragja az ember ellen, és monda Nátánnak: Él az Úr, hogy halálnak fia az az ember, a' ki azt tselekedte.

6. A' bárányért pedig (*c*) négy annyit kell adni; mivelhogy ezt mivelte, és annak nem kedvezett. (*c*) 2 *Mos.* 22: 1.

7. És monda Nátán Dávidnak: Te vagy az az ember. Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: Én (*d*) kentelek-fel tégedet, hogy Király lennél Izráelen: és meg-szabadítottalak tégedet a' Saul' kezéből. (*d*) 1 *Sám.* 16: 13. 1 Kir. 20: 40.

8. És néked adtam a' te Urad' (*e*) házát, és a' te Uradnak feleségit a' te kebeledbe: Ennekfelette, néked adtam az Izráelnek és Júdának házát: és ha még ez kevés *vólt*; ezt 's ezt adtam vólna néked. (*e*) 1 *Sám.* 18: 13.

9. Miért vetetted-meg (*f*) az Úrnak beszédét, olly dolgot tselekedvén, melly útálatos ő előtte? Hittéus Uriást fegyverrel ölted-meg, és az ő feleségét magadnak vetted feleségul; magát pedig az Ammon' fiainak fegyverekkel ölted-meg. (*f*) 2 *Mos.* 20: 13. 14.

10. Mostan azért a' fegyver (*g*) soha a' te házadból ki nem szakad; mivelhogy meg-útáltál engem', és a' Hittéus Uriás' feleségét el-vetted, hogy te feleséged lenne. (*g*) *r.* 13: 28: 29.

11. Ezt mondja az Úr: Imé én te ellened gonoszt támasztok a' te magad' házadból: és szemed' láttára (*h*) feleségeidet el-vészem, és adom más felebarátodnak, és hál a' te feleségeiddel, ennek a' Napnak láttára. (*h*) *r.* 16: 21.

12. Mert te titkon tselekedtél; de én azt tselekeszem az egész Izráel előtt, és a' Nap előtt.

13. Monda azért Dávid Nátánnak: Vétkeztem az Úr ellen! És monda Nátán Dávidnak: Az Úr-is el-vette a' te bünödet, hogy meg nem halsz.

14. De mindazáltal, mivelhogy nyilván-való káromlásra okot adtál az Úr' ellenségeinek e' dologban; a' te fiad-is, a' ki lett (*i*) tenéked, bizonnyal meg-hal. (*i*) *r.* 11: 27.

15. Ezeknekutánna el-méne Nátán az ő házához, és meg-veré az Úr a' gyermeket, mellyet az Uriás' felesége szült vala Dávidnak: és megbetegedék.

16. És

16. És könyörge Dávid az Istennek a' gyermekért, és böjtöle-is Dávid, és házába bé-menvén a' földön hála, és feküvék.

17. Fel-kelének azért az ő házában-való öreg emberek, *és menének* ő hozzája, hogy fel-vennék őtet a' földről; de nem akará, és nem-is evék ő vélek kenyeret.

18. Heted' napra azért meg-hala a' gyermek; és nem merik vala a' Dávid' szolgái néki megmondani, hogy meg-hólt vólna a' gyermek; mert ezt mondják vala: Im még mikor a' gyermek élne, szóllottunk néki, és meg sem hallotta szónkat; hogy merjük azért meg-mondani néki, hogy meg-hólt a' gyermek, hogy *magának* nyavalyát szerezzen?

19. Látván pedig Dávid, hogy az ő szolgái suttognának; eszébe vévé Dávid, hogy meghólt vólna a' gyermek, és monda Dávid az ő szolgáinak: Meg-hala-é a' gyermek? Azok mondának: Meg-hólt.

20. Fel-kelvén azért Dávid a' földről, meg mosdék, és meg-kené magát, és más ruhát vőn reája, és bé-méne az Úr' házába, és imádkozék. Azután bé-méne a' maga házába, és *étket* kére, és kenyeret vivének eleibe, és evék.

21. Akkor mondának az ő szolgái nékie: Mi dolog lőn ez, a' mit mivelél? A' gyermek míg éle, böjtölél és sirál; holott pedig immár *mikor* meghólt a' gyermek, fel-kőltél, és ettél kenyeret.

22. Monda ő: Míg a' gyermek élt, addig böjtöltem és sirtam; mert ezt mondottam: Ki tudja, (*k*) talám az Úr könyörül rajtam, és meg-él a' gyermek? (*k*) *Esa.* 38: 1-5.

23. De most *mivelhogy* meg-hólt; vallyon miért böjtölnék? vallyon viszsza-hozhatnám-é véle? (*l*) Én mégyek ő hozzája; de ő nem jő ide viszsza én hozzám. (*l*) 1 *Mós.* 37: 35

24. És meg-vígasztalá Dávid az ő feleségét Bethsabét, és bé-méne ő hozzája, és véle lőn, és fiat (*m*) szüle: és nevezé annak nevét Salamonnak, és az Úr szereté azt.

(*m*) *Mát.* 1: 16.

25. Mert meg-izente vala Nátán Próféta által, és nevezé az ő nevét Jedidjának az Úrért.

26. Joáb pedig erősen (*n*) vitatá az Ammon' fiainak *városát*, Rabbát, és meg-vévé a' Királyi várost. (*n*) 1 *Krón.* 20: 1, 3. *v.* 11. 1.

27. És követeket külde Dávidhoz Joáb, illyen követséggel: Hadakoztam Rabba ellen, és meg-is vettem a' város*nak egygyik részét*, a' *hol a' víz vagyon.*

28. Mostan azért gyüjtsd-egybe a' népnek maradékát, és szállj táborba a' város ellen, és vedd-meg azt; hogy valamiképpen, ha én vészem-meg, az én nevem ne légyen dítséretben felőle.

29 Egybe-gyüjté azért Dávid mind az egész népet, és alá-méne Rabba ellen: és víva ellene, és meg-vévé azt.

30. El-hozá pedig az ő Királlyoknak (*o*) koronáját annak fejéből, mellynek nehézsége vala egy tálentom arany, és drága kövekkel *vala rakva*, és lőn a' Dávid' fejében, és a' városból felette sok nyereséget hoza-ki. (*o*) 1 *Krón.* 20: 2.

31. A' népet pedig, melly benne *vala*, ki-hozatá: és némellyet fürészszel *fürészeltete*: némellyet vas-borona alá, némellyet fejsze alá vettete: némellyeket mész-kementzébe hányata; és így tselekesztik vala az Ammon' fiainak minden városaikkal. Haza méne azért Dávid és az egész nép Jérusalembe.

XIII. RÉSZ.

Amnon meg szeplősíti Támárt, Absolonnak húgát: Absolon meg-öleti Amnont.

1 Lőn továbbá ennekutánna, hogy mikor Absolonnak, (*a*) Dávid' fiának igen szép húga vólna, kinek neve Támár vala; Amnon, a' Dávid' fia meg-szeretné azt. (*a*) 1 *Krón.* 3: 1, 2.

2. Igen nagy gyötrelemben vala pedig Amnon, úgy-annyira, hogy betegségbe esnék az ő húgáért, Támárért; mert szüz vala: és igen nehéznek tettszik vala Amnonnak, ha ő rajta valamit mivelne.

3. *Vala* azért Amnonnak egy barátja, kinek Jónadáb vala neve, Simeának, Dávid' rokonának fia; Jónadáb pedig igen eszes ember vala.

4. Ki monda nékie: Mi az oka, hogy te így naponként el-száradsz Királynak fia? nem mondhatnád-é-meg énnékem? és monda néki Amnon: Támárt, az Absolon' ötsémnek húgát igen szeretem.

5. Es monda néki Jónadáb: Feküdj veszteg ágyadban, és tedd beteggé magadat; akkor hozzád mégyen látnod az Atyád, és mond ezt néki: Jöjjön ide, kérlek, Támár, az én húgom, hadd adjon ennem: és ugyan itt szemem előtt tsináljon valami lágy étket, hogy én-is lássam, és az ő kezéből egyem.

6. Le-feküvék azért Amnon, és tetteté, mintha beteg vólna; akkor el-jöve hozzája látni a' Király, és monda Amnon a' Királynak: Kérlek, hadd jöjjön ide hozzám Támár húgom, hadd tsináljon előttem vagy két bélest, és hadd egyem az ő kezéből.

7. El-küldé azért Dávid a' Támár' házához, ezt izenvén: Eredj-el mindjárást az Amnon bátyád' házához, és kéſzíts valami enni-valót ő-nékie.

8. Bé-méne azért Támár az Amnon báttya' házába; ő pedig veſzteg ſekſzik vala: és liſztet vévén meg-gyúrá, és bélest tsínála ő-maga előtt, és meg-főzé a' bélest.

9. Elől-hozá annakutánna a' ſerpenyőt, és kitőlté eleibe; de ő nem akara enni, és monda Amnon: Küldjétek-ki mind innét az embereket tőlem; és ki-menének mindnyájan előle.

10. Akkor monda Amnon Támárnak: Hozd-bé a' kamarába az étket, hadd egyem kezedből; vévé azért Támár a' bélest, mellyet kéſzített vala, és bé-vivé Amnon báttyának, az ágyas-házba.

11. És eleibe vivé, hogy ennék: és meg-ragadá őtet, és monda nékie: Jövel, feküdj mellém édes húgom!

12. *Támár* pedig monda néki: Ne *légyen* az édes bátyám! engemet meg ne routs; mert nem így ſzokott lenni az Izráel' *népe* között: ne tselekedjél illyen bolondságot.

13. Mert én hogy-hogy távoztathatom-el a' nagy gyalázatot? te pedig ollyan léſzeſz Izráelben, mint-egy bolond. Azért kérlek, ſzólj a' Királynak felőle; mert nem tart-meg engemet tőled.

14. Nem akará pedig az ő ſzavát meg-ſogadni; hanem erőt vőn *Támáron*, és meg-nyomván őtet, véle közösüle.

15. És meg-gyülölé őtet Amnon felette igen: és nagyobb lőn a' gyülölség, minekutánna megútálá, a' ſzeretetnél, mellyel őtet meg-ſzerette vala. És monda néki Amnon: Kelj-fel, eredj dolgodra.

16. Ki felele néki: Mi okáért? nagyobb gonoſzság léſzen ez annál, mellyet rajtam tselekedtél, (*b*) ha ki-üzſz. De *Amnon* nem akará ſzavát is meg-hallani. (*b*) 5 *Mós.* 22: 28, 29.

17. És ſzóllítván az inast, a' ki néki udvarol vala, monda: Üzd-ki ezt gyorſan előlem, és zárd-bé az ajtót utánna.

18. Vala pedig *Támáron* igen ſzép tarka ſzoknya, a' minémüben ſzoktak vala járni a' Király' leányai, kik ſzüzek valának; ki-üzé azért őtet a' ſzolga, és bé-zárlá az ajtót utánna.

19. Hamut (*c*) tőlte azért Támár az ő fejére, és a' tarka ſzoknyát, melly rajta vala, meg-haſogatá: és kezét fejére kaptsolván menten-mégyen vala, és jajgat-vala. (*c*) *Jób.* 2: 12.

20. És monda neki a' battya Abſolon: Né-tálám Amnon bátyád vólt veled? azért halgaſs moſtan húgom! *mert* atyádfia, ne bánkódjál azon felettébb. Lőn azért Támár nagy árvaságban az ő báttyának, Abſolonnak házában.

21. Dávid Király pedig hallván mind ezeket, felette igen meg-haraguvék.

22. Nem ſzólla pedig ſemmit felőle Abſolon Amnonnak, ſem jót, ſem gonoſzt; mert igen gyülőli vala Abſolon Amnont, mivelhogy megſzeplőſitette vala az ő húgát, Támárt.

23. És lőn két eſztendő múlva, hogy Abſolonnak *juhait* nyirnék Baál-Háſorban, melly Efraimnál vagyon: és oda el-hívá Abſolon mind a' Király' (*d*) fiait. (*d*) 1 *Krón.* 3: 1-9.

24. Bé-méne pedig Abſolon a' Királyhoz-is, és monda: Imé moſt nyírik a' te ſzolgáidnak *juhait*; *azért* jöjjön-el, kérem, a' Király, és az ő ſzolgái a' te ſzolgáddal.

25. Monda a' Király Abſolonnak: Ne édes fiam! ne menjünk-el moſt mindnyájan: nem kell meg-terhelnünk tégedet. És ismét erőlteti vala őtet; de nem akara el-menni, hanem meg-áldá őtet.

26. Monda még-is Abſolon: Ne jöjjon-é tehát el velünk Amnon, az én atyámfia? felele néki a' Király: Miért menne-él veled?

27. Mikor pedig úntatná őtet Abſolon; el-botsátá ő véle Amnont-is, és mind a' Király' fiait.

28. Parantsola pedig Abſolon az ő ſzolgáinak ezt mondván: Kérlek reá vígyázzatok, és mikor Amnon a' bortól jó kedvet véſzen, és mondándom néktek; akkor verjétek-le Amnont, és (*e*) öljétek-meg őtet: ſemmit ne féljetek, hiſzem én parantsoltam tinéktek: légyetek bátrak, ne féljetek. (*e*) 2 *Mós.* 21: 14.

29. Úgy tselekedének azért az Abſolon' ſzolgái Amnonnal, a' mint Abſolon (*f*) parantsolta vala: és fel-kelének mind a' Király' fiai, és ki-ki öſzvérére üle, és el-ſzaladának. (*f*) *r.* 12: 10.

30. Mikor pedig még az útban vólnának; hír juta Dávidhoz, mondván: mind meg-ölte Abſolon a' Király' fiait, egy ſem maradott-meg közzülök.

31. Fel-ſzökellék azért a' Király, és meg-ſzaggatá (*g*) ruháit, és a' földön hevere: az ő ſzolgái-is mindnyájan ruháikat meg-ſzaggatván állanak vala előtte. (*g*) 1 *Mós.* 37: 34. *r.* 1: 11. 3: 31.

32. Szólla pedig Jónadáb, Sineának, (*h*) Dávid' attyafiának fia, és monda: Ne mondja azt az én Uram, hogy a' Királynak minden fiait megölték; mert csak Amnon hólt-még egyedül: mert mind az időtől-fogva, hogy Támárt az ő

húgát megszeplősítette volt, az Absolonnak szájában volt. (*b*) 1 *Krón.* 2: 13.

33. Mostan azért, ne gondolkodjék így szívében az én Uram, a' Király mondván: A' Királynak minden fiai meg-holtak; mert egyedul Amnon holt-meg.

34. El-szalada pedig Absolon: és fel-emelvén az őr-álló az ő szemeit, látá, hogy sok ember jőne az úton, melly a' hegynek tulsó óldalán vala.

35. És monda Jónadáb a' Királynak: Imhol jőnek a' Király' fiai, a' te szolgádnak beszéde szerént, ímé igaz volt.

36. Mikor azért a' szót el-végezte volna; azonba a' Király' fiak meg-jutának, és szavokat fel-emelvén sírának: és ő maga a' Király-is, és minden szolgái felette igen nagy sírást tőnek.

37. Absolon pedig el-futa, és méne (*i*) Talmaihoz, Ammihur' fiához, Gesurnak Királyjához: és siratá minden napon *Dávid* az ő fiát. (*i*) *r.* 3: 3.

38. Absolon pedig minekutánna el-futott volna, és ment volna Gesurba; lőn ott három esztendőkig.

39. Annakutánna kívánkozik vala Dávid Király*nak lelke*, ki-menni Absolonért; mert már meg-vígasztaltatott vala Amnon felől, hogy meghólt volna.

XIV. RÉSZ.

Dávid Absolont ismét kegyelmébe veszi.

1 Eszébe vévé azért Joáb, a' Sérujának fia, hogy a' Királynak szíve szakadna Absolon után.

2. És külde Joáb Tékoa *város*ba, és hozata onnét egy aszszonyi-állatot, ki igen eszes vala, és monda néki: Kérlek tettesed, mintha nagy keserüséged volna, és öltözzél-fel, kérlek, gyász ruhába: és olajjal se kend-meg magadat: és légy ollyan, mint afféle aszszonyi-állat, ki sokáig siratta volna a' halottat.

3. És menj bé a' Királyhoz, és szóllj illyenképpen néki; (mert Joáb adá szájába, a' mit szóllani kellene.)

4 Szólla azért a' Tékoabéli aszszony a' Királynak, minekutánna artzal a' földre előtte leborúlt volna, és térdet-fejet hajtott volna, és monda: Szabadíts-meg óh Király!

5. És monda néki a' Király: Mi nyavalyád vagyon? Felele az: Bizonyára özvegy aszszonyi-állat vagyok, és az én férjem meg-hólt.

6. És a' te szolgálódnak két fia vala, kik egybe-vesztek volt a' mezőn, és mivelhogy nem vala, ki őket meg-vétené; egygyik a' másikat megférté, és meg-ölé.

7. És imé az egész ház-nép ellene támadott a' te szolgáló-leányodnak, és ezt mondják: Add kezünkbe az ő attyafiának gyilkosát, hadd öljük-meg őtet az ő attyafiának lelkéért, a' kit meg-ölt, és veszessük-el az örököst-is; és így akarják el-óltani a' kitsiny szikrátskát, a' melly *nékem* meg-maradott-vala: hogy az én férjemnek ne maradjon semmi neve, és *ne légyen* maradékom a' föld' színén.

8. Monda azért a' Király az aszszonyi-állatnak: Menj-el házadhoz, és parantsolok a' te dolgod felől.

9. Felele pedig a' Tékoából-való aszszonyi-állat a' Királynak: Uram Király! én rajtam esik a' nyomoruság, és az én atyámnak házán; de a' Király, és az ő széki ártatlan lészen.

10. Monda erre a' Király: A' ki te ellened szóll; hozd ide előmbe, és többé ingyen sem illet.

11. Akkor ő monda: Emlékezzék-meg, kérlek a' Király az Urról, a' te Istenedről: ne többúljön-meg a' vér szerént-való atyafiaknak halálok, és ne veszesék-el az én fiamat. Felele *a' Király*: Él az Úr, (*a*) hogy a' te fiad' *fejéről tsak egy* haj szál-is nem esik a' földre. (*a*) 1 *Sám.* 14: 45. 1 *Kir.* 1: 52.

12. És monda az aszszonyi-állat: Kérlek, hadd szóljon a' te szolgálód tsak egy szót az én Uramnak, a' Királynak; és ő monda: Szóllj.

13 Akkor monda az aszszonyi-állat: 's miért gondoltál szinte ehez hasonló dolgot az Isten' népe ellen? Mert ezt a' szót, úgy mint maga gondolatlanságából mondja a' Király; holott nem akarja viszsza-hívni a' Király az ő szám-ki-vetett *fiát*.

14. Mert ímé nyilván meg kell halnunk, és ollyanok vagyunk, mint a' víz, melly a' földre ki-ontatik, és fel nem szedethetik, és nintsen ebben Istennél (*b*) személy-válogatás; De el-végezte magában, hogy a' szám-ki-vetettet-is ne vesse-el tőle. (*b*) *Sólt.* 89: 49. *Ezék.* 18: 23, 32.

15 Mostan annak okáért azért jöttem ide, hogy én szóllnék a' Királynak, az én Uramnak, noha sokan rettentettek engemet e' felől; de mindazáltal azt mondotta a' te szolgálód: Majdan szóllok a' Királynak, né-talám meg-tselekeszi a' Király az ő szolgáló-leányának beszédét.

16. Mert meg-hallgatja a' Király, *azt gondoltam*, és meg-szabadítja az ő szolgáló-leányát annak kezéből, a' ki engemet el-akar veszteni, és velem egygyütt az én fiamat az Istennek örökségéből.

17. Annakfelette ezt gondolta a' te szolgáló-leányod: Immár az én Uramnak, a' Királynak

beſzéde *Abſolonnak meg-bozáſa félől* tsendeſséget ſzerez; (Mert mint az Iſtennek Angyala,(c) ollyan az én Uram, a' Király, mivelhogy meg-hallgatja mind a' jót, mind a' gonoſzt,) és a' te Urad Iſtened léſzen te veled. (c) 1 *Sám.* 29:9. *v.* 19:27.

18. És felelvén a' Kiraly, monda az aſzſzonynak: Kérlek, ne tagadd-meg, a' mit tőled kérdek. És monda az aſzſzonyi-állat: Mondja-el az én Uram, a' Kiraly, kérlek!

19. És monda a' Király: Vallyon mind ezekben nem a' Joáb' keze *vagyon-é* veled? Felele az aſzſzony és monda: A' te életedre mondom Uram Király! hogy ſemmi hiba ebben nitsen, valamit a'Király,az én Uram ſzóll; mert a' te ſzolgad Joáb hagyta *ezt* énnékem, és mind ezeket a' ſzókat ő adta a' te ſzolgáló-leányodnak ſzájába.

20. *És* hogy illyen kerengő beſzéddel ſzóllnék-is; Ioáb, a' te ſzolgád tselekedte azt-is. De az én Úram eſzes, mint az Iſtennek Angyala, hogy mindeneknek végére menjen, a' mellyek *esnek* e' földön.

21. Monda azért Joábnak a' Király: Imé megfogadtam ezt a' ſzót; eredj-el, és hozd haza *az en* fiamat, Abſolont.

22. És a' földre artzal le borúla Joáb, és térdetfejet hajtván, meg-köſzöné a' Királynak, és monda Joáb: Ma esmérte-meg Uram Király! a' te ſzolgád, hogy vagyon valami betsületem előtted; mert az ő ſzolgájának beſzédét meg-tselekedte a' Király.

23. Fel-kele azért Joáb, és el-méne (d)Geſsurba, és haza hozá Abſolont Jéruſalembe. (d) *v.* 13:13.

24. És monda a' Király: Menjen a' maga házába, és az én ſzínemet ne láſsa; téte azért Abſolon az ő házába, és a' Királynak ortzáját nem láthatá.

25. Nem vala pedig az egéſz Izráelben ollyan ſzép ember, mint Abſolon, ki dítséretre ollyan méltó vólna; *mert* tetétől fogva talpig ő benne ſemmi makula nem vala.

26. És mikor a' fejét meg-nyíreti vala; (mert minden eſztendőben el-nyíreti vala, mert igen nehéz vala néki, és azért nyírik vala el,) az ő fejének haja nyom vala két ſzáz ſiklusokat, a' közönséges mérték ſzerént.

27. Lén pedig Abſolonnak három fia, és egy leánya, kinek neve Támár vala: ez igen ſzép termetű aſzſzonyi-állat vala.

28. Két eſztendőket múlatott vala pedig immár Abſolon Jérusálemben, hogy a' Királynak ſzínét még-is nem látta vala.

29. El-küldé azért Abſolon Joábhoz, hogy étet a' Királyhoz küldené; ki nem akara hozzája menni: és el-küldé máſodſzor-is; de ugyan nem akara menni.

30. Monda azért az ő ſzolgáinak: Tudjátok, hogy a' Joáb' majorja mellettem vagyon, és az árpát ott tartja: menjetek-el, és gyújtsátok-fel tüzzel; és meg-gyújták az Abſolon' ſzolgái a' majort tüzzel.

31. Fel-kele azért Joáb, és méne Abſolonhoz az ő házába, és monda néki: Mi az oka, hogy a' te ſzolgáid az én majoromat fel-gyújtották tüzzel?

32. Felele Absolon Joábnak: Azért, mert hozzád küldöttem illy ſzóval: hogy te ide jőnél, és a' Királyhoz küldenélek, hogy ezt mondanád *nékie*: Mi ſzükség vólt haza jönnöm Geſsurból? mert jóbb vólna moſt-is nékem ott *lennem*. Azért tselekedd-meg, hogy lehesek ſzembe a' Királlyal: és ha én bennem vétket talál; öleſsen-meg.

33. El-méne azért Joáb a' Királyhoz, és megmondá néki: És akkor hívatá *a' Király* Abſolont, és el-méne a' Királyhoz, és fejet hajtván a'Király előtt, artzal a' földre borúla: És meg-tsókolá a' Király Abſolont.

XV. RÉSZ.

Abſolon ki-kergeti országából Dávidot.

1 Lőn pedig annakutánna: ſzerze magának Abſolon (a) ſzekereket, lovakat, és ötven embereket, kik ő előtte járnának. (a) 1 *Kr.* 1:5.

2. Reggel pedig fel-kelvén Abſolon, meg-áll vala az út-félen a' kapuban, és mindent, valakinek dolga vala, hogy a' Királyhoz menne igaz ítéletet kérni, hozzája ſzóllít vala Abſolon, és meg-kérdi vala: Mitsoda városból-való vagy te? És mikoron az meg-felelvén, azt mondaná: Izráelnek egy nemzetségéből-való a' te ſzolgád!

3. Mond vala néki Abſolon: Imé a' te beſzéded mind jó, és mind igaz; de ki hallgaſson-meg téged', arra ſenkit a' Király nem *rendelt*.

4. Mondja vala iſmét azon-közben: Vajha valaki engemet tenne ítélő Bíróvá e' földön, és én hozzám jőne minden ember, a' kinek valami igye és peri vólna; igazat tennék nékie!

5. Mikoron pedig valaki hozzája mégyen vala-is, és fejet hajt vala néki; azonnal kezét nyújtja vala, és azt meg-fogja vala, és meg-tsókolja vala.

6 És ekképpen tselekedék Abſolon az egéſz Izráellel, valakik igaz ítéletért a' Királyhoz mennek vala: és így Abſolon az Izráel' fiainak ſzíveket allattomban hozzája hajtja vala.

7. Lön

7. Lőn pedig negyven eſztendő felé, monda Abſolon a' Királynak: Hadd menjek-el, és tellyeſítsem-meg a' fogadást (*b*) Hebronban, mellyet fogadtam az Úrnak. (*b*) *r.* 2: 1, 2, 4.

8. Mert fogadást fogadott a' te ſzolgád, mikor Geſsurban laknám, melly Siriában vágyon, ezt mondván: Ha valóba haza viſzen engemet az Úr Jérusálembe; az Úrnak ſzolgálok.

9. Monda néki a' Király: Menj-el békével; és fel-kelvén el-méne Hebronba.

10. Kémeket külde pedig azon-közbe Abſolon az Izráelnek mindenik nemzetségéhez, hogy meg mondanák: Mikor a' trombita ſzót halljátok; azt mondjátok: Abſolon uralkodik Hebronban!

11. Mentek vala pedig el Abſolonnal Jérusálemből két-ſzáz emberek, kiket el-hívott vala, kik tudatlanságból mentek vala el, és ſemmit a' dologban nem tudtak.

12. El-külde pedig Abſolon a' Gilóból-való (*c*) Achitófelhez-is, ki Dávidnak tanátsosa vala, *és az ki-jöve* az ő városából, Gilóból, míglen *Abſolon* áldoznék, és lőn igen nagy haſonlás; mert a' nép menten-mégyen vala, és nevekedik vala az Abſolon' tábora. (*c*) *r.* 16: 23. 17: 23.

13. És követ méne Dávidhoz illyen izenettel: Az Izráel' népének ſzíve Abſolonnal vagyon.

14. Akkor monda Dávid minden ſzolgáinak, a' kik ő-véle valának Jérusálemben: Keljetek-fel, és fuſsunk-el; Mert nem ſzaladhatunk-el Abſolon előtt, *ha múlatunk.* Sieſsetek el-menni; mert egygyütt el-érkezik, és el-ér bennünket, és gonoſzúl fog velünk tselekedni, és *félő, hogy* a' város' *népét* fegyverrel *ne* vágaſsa-le.

15. Mondának pedig a' Király' ſzolgái a' Királynak: Valamint tettſzik a' Királynak, a' mi Urunknak; imhol mi, te ſzolgáid!

16. Ki-méne azért a' Király, és minden háza-népe ő utánna, és hagyá otthon a' Király tíz (*d*) ágyasait, hogy őríznék a' házat. (*d*) *r.* 5: 13.

17. Mégyen vala azért a' Király, és minden háza-népe ő utánna: kik meg-állának meſzſze földön.

18. Minden ſzolgái annakokáért melléje mennek vala, a' Keretéusok-is mind, a' Peletéusok-is (*e*) mind, a' Gittéusok-is mind, *úgy-mint* hat-ſzáz férjfiak, kik ő utánna jöttek vala Gáth *városbol*, kik a Király előtt mennek vala. (*e*) 1 *Kir* 1: 38.

19. Monda pedig a' Király Gittéus Ittainak: Mi ſzükség tenéked-is el-jönöd mi velünk? menj-viſzſza a' te helyedre, és maradj a' Királlyal; mert te idegen nemzet vagy, és maſonnan jöttél.

20. Tsak most jöttél hozzám, és immár illy hamar hogy indítsalak-ki helyedből, hogy velünk el-jöjj? Én pedig mégyek, a' hová mégyek: menj viſzſza és a' te atyádfiait-is vidd-viſzſza; veled léſzen az irgalmaſság és az igazság.

21. Monda pedig Ittai a' Királynak: Él azúr, és él az én Uram a' Király! hogy (*f*) valahol léſzen az én Uram, a' Király, mind halálában, mind éltében ott léſzen a' te ſzolgád-is. (*f*) *Ruth.* 1 16, 17.

22. Monda azért Dávid Ittainak: Am jöjj-el, és menjünk-el; és el-méne a' (*g*) Gittéus Ittai, és az ő népe véle egygyütt, még az aprók-is, valakik véle valának. (*g*) *r.* 18: 2.

23. És mind az egéſz föld' *népe* nagy jajgatáſsal ſír vala, mikor a' nép közöttök által-mégyen vala. A' Király azért által-méne (*h*) a' Kedron' patakán; a' nép pedig mind mégyen vala az úton, *melly viſzen vala* a' puſztára. (*h*) *Ján.* 18: 1.

24. És ímé vélek vala (*i*) Sádók-is, és ő-véle a' Léviták mind, kik az Iſten' ſzövetségének Ládáját hozzák vala: és le-tévék az Iſten' Ládáját, és azon-közbe el-juta Abjátár *Pap-is*, míg a' nép a' városból mind ki-takarodnék. (*i*) *r.* 8: 17.

25. És monda a' Király Sádóknak: Vidd viſzſza az Iſten' Ládáját a' városba: ha én az Úr előtt kedves léſzek; engemet iſmét haza hoz: és azt meg mutatja énnékem, és az ő Sátorát.

26. Ha pedig azt mondja *az Isten*: Nem kelleſz ennékem: imhol vagyok én; tselekedjék (*k*) úgy velem, a' mint néki tettſzik. (*k*) 1 *Sám.* 3: 18.

27. Monda annakfelette a' Király Sádók (*l*) Papnak: Nem-de nem Próféta vagy-é te? *Azért* menj haza békeſségbe a' városba; Achimás pedig a' te fiad, és az Abjátár' fia, Jónathán, a' ti két fiaitok mellettetek *légyenek.* (*l*) *r.* 8: 17.

28. Láſsátok, ímé én itt múlatok, ennek a' puſztának ſík-mezején; míg ti tőletek (*m*) hír jő, és énnékem izentek. (*m*) *r.* 17: 16.

29. Viſzſza-vivék azért Sádók és Abjátár Jérusálembe az Iſten' Ládáját, és otthon maradának.

30. Továbbá Dávid mikor fel-menne az olajfáknak hegyén, és fejét bé-borítva, és ſaru nélkül mentében igen ſírna; a' nép-is, melly véle vala, bé borította vala ki-ki az ő fejét, és menten-mennek vala fel, nagy ſírva.

31. Meg-izenék azon-közbe Dávidnak, hogy Achitófel is a' pártosok között vólna Abſolonnal, és monda Dávid: Kérlek óh Uram, bolondítsd-meg az Achitófel' tanátsát!

32. Fel-juta pedig Dávid a' *hegy*' tetejére, hogy ott imádkoznék az Iſtennek, és ímé eleibe jöve az Arkea *városból*-való Chúſai, ki ruháját meg-

meg-ſzaggatta vala, és (*n*) földet hintett vala fejére. (*n*) *Jób.* 2: 12.

33. És monda néki Dávid: Ha el-jöſz én velem; terhemre léſzeſz énnékem.

34. De ha városba viſzſza-térſz, és ezt mondod Abſolonnak: Te ſzolgád vagyok Király! ennekelőtte a' te atyád' ſzolgája vóltam, moſtan immár te ſzolgád léſzek; el-bonthatod (*o*) Achitófelnek ellenem-való tanátsát. (*o*) *r.* 17: 1-14.

35. És ímé veled léſznek *otthon* a' Sádók és Abjátár Papok, és valami ſzót hallándaſz a' Király' házából; (*p*) mond-meg a' Papoknak, Sádóknak és Abjátárnak. (*p*) *r.* 17: 15.

36. Imé ő vélek az ő két fiok-is otthon vagyon, Achimás, a' Sádók' *fia*, és Jónathán, az Abjátár' *fia*: kik által nékem mindjáráſt megizenhetitek *mind azt*, valamit hallotok.

37. El-méne azért Chúſai, a' Dávid barátja a' városba, és *azon-közbe* Abſolon bé-érkezék Jéruſálembe.

XVI. RÉSZ.

Dávid büntettetik Sémei' ſzidalmával, és Abſolonnak undok paráznaságával.

1 Mikoron pedig Dávid egy kevéſsé alább ment vólna a' *hegy*' tetejéről; jöve ő eleibe (*a*) Siba, a' Méfibóſet' ſzolgája, két megterhelt ſzamárral: mellyeken vala kenyér, és ſzáz kötés aſzſzú-ſzőlő, és ſzáz tsomó ſige, és egy tömlő bor. (*a*) *r.* 9: 2, 3, 6. 19: 17.

2. És monda a' Király Sibának: Mit akarſz ezzel? Felele Siba: A' Szamarak légenyek a' Király' háza-népének *ſzükſégére*, hogy rajtok járjanak; a' kenyér pedig, és a' ſige, hogy a' ſzolgák meg-egyék: és a' bor, hogy igyék, a' ki meg-fárad a' puſztában.

3. És monda a' Király: Hol vagyon moſt a' te Uradnak fia? Felele (*b*) Siba a' Királynak: Imé Jérusálemben meg-marada; mert azt mondia: Meg adja ma nékem az Izráel' háza-népe az én atyámnak országát. (*b*) *r.* 19: 25. 27.

4. És monda a' Király Sibának: Imé minden tiéd légyen, valamije vólt Méfibóſetnek. Monda akkor Siba: Alázatossan könyörgök, hogy találjak előtted kedvet Uram Király!

5. El-méne azután Dávid Király ſzinte a' Baharim' *mezejéig*, és ímé innét jöve-ki egy ember a' Saul' nemzetsége közzül, kinek neve (*c*) Sémei vala, Gérának fia; és ki-jövén ſzidalmazza vala *őket*. (*c*) 2 *Kir.* 2: 8. 36-46. *r.* 19: 16

6. És kővel hajigálja vala Dávidot, és Dávid' Királynak minden ſzolgáit; jóllehet az egéſz nép és minden erős férjfiak *vólnának* ő-néki mind jóbbkeze, mind bal-keze felől.

7. Igy ſzóll vala pedig Sémei, mikor őtet ſzidalmazná: Eredj, eredj te vér-*ſzopó* és iſtentelen ember!

8. Viſzſza adja *moſt* az Úr tenéked a' Saul' háza-népének minden vérét, a' ki helyében te uralkodol: és adta az Úr az országot a' te fiadnak, Abſolonnak: és ímé a' nyomorúságnak közepette vagy; mert vér-*ſzopó* ember vagy!

9. Monda pedig Abiſai, (*d*) Sérujának fia, a' Királynak: Hogy-hogy ſzidalmazhatja ez a' hólt eb az én Uramat, a' Királyt? Majd én el-mégyek, és fejét véſzem. (*d*) *r.* 19: 21. 1 *Sám.* 24: 15.

10. Monda pedig a' Király: Mi közöm vagyon veletek Sérujának (*e*) fiai? hadd ſzidalmazzon; mert az Úr mondotta néki: Szidalmazzad Dávidot; és ki mondhatja néki: miért mivelted ezt? (*e*) *r.* 2: 18.

11. És monda Dávid Abiſainak, és minden ſzolgáinak: Imé az én fiam, ki az én ágyékomból ſzármazott, (*f*) kergeti az én életemet; hogy ne *tselekedné* tehát e' Bénjáminita? hagyjatok békét nékie, hadd ſzidalmazzon; mert az Úr mondotta nékie. (*f*) *r.* 15: 13, 14. 17: 3. *Sólt.* 3: 1.

12. Né-talám reá tekint az Úr az én nyomorúſágomra, és (*g*) jót ád még ma nékem az Úr az ő átka helyet. (*g*) *r.* 19: 14-16.

13. És mégyen vala Dávid, és az ő népe az úton; Sémei pedig a' hegy-óldalon ellenbe mégyen vala: és mentében átkozódik vala, és köveket hajigál vala ő ellenébe, és port hány vala.

14. El-juta annakutánna a' Király, és mind a' véle-való nép nagy fáradsággal *egy helyre*: és ott meg-nyúgovék.

15. Abſolon pedig, és az Izráel' fiainak egéſz népe bé-menének Jérusálembe, és (*h*) Achitófel-is ő véle. (*h*) *r.* 15: 7-12.

16. Mikoron pedig az Arkeából-való Chúſai, a' Dávid' jó-akarója, bé-ment vólna Abſolonhoz, monda Chúſai Abſolonnak: (*i*) Éljen a' Király, éljen a' Király! (*i*) 1 *Sám.* 10-24. *r.* 15: 32-37.

17. És monda Abſolon Chúſainak: Ez é az irgalmaſság a' te barátodhoz? miért nem mentél el a' te barátoddal?

18. Felele Chúſai Abſolonnak: Semmiképpen nem *mivelem*; hanem a' kit az Úr, és ez a' nép választ, és az Izráelnek minden fiai, azé léſzek, és azzal maradok.

19. Más az: hogy kinek ſzolgálnék *örömeſtebben*, mint az *én barátom*' fiának? a' mint ſzolgáltam a' te atyádnak; ſzintén ollyan léſzek te hozzád-is.

20. Mon-

20. Monda pedig Abſolon Achitófelnek: Adjatok tanátsot, mit kell mivelnünk.

21. Felele Achitófel Abſolonnak: Menj-bé (*k*) a' te atyádnak ágyaſihoz, a' kiket itthon hagyott, hogy őriznék a' házat: és meg-érti az egéſz Izráel, hogy te az atyád ellen felette nagy gyalázatos boſzſzúságot tselekedtél: és annál inkább meg-erősödnek mind azoknak kezeik, kik te melletted *vagynak*. (*k*) 1 *Mós.* 49: 3, 4. 3 *Mós.* 20: 11.

22. Sátort vonának azért Abſolonnak a' *palotának* felső padlásán, és bé-méne Abſolon az ő attyának ágyaſihoz, az egéſz Izráelnek (*l*) ſzeme' láttára. (*l*) *r.* 12: 11, 12.

23. A' melly tanátsot pedig akkor Achitófel ád vala; *úgy tartják vala*, mintha valaki az Iſten' ſzavát kérdette vólna: olly *betsületben vala* Achitófelnek minden tanátsa, mind Dávid előtt, mind Abſolon előtt.

XVII. RÉSZ.

Abſolon Dávidot kergeti.

1 Monda azért Achitófel Abſolonnak: Im' én el-válaſztok (*a*) tizen-két ezer embereket, és fel-kelek, és meg-üzöm Dávidot éjjel. (*a*) *Sólt.* 3: 1.

2. És reá rohanok; mert ő meg-fáradott, és erőtlen kézzel vagyon, meg-rettentem őtet, és meg-futamodik az egéſz nép, melly ő-véle vagyon: és a' Királyt ő magát meg-ölöm.

3. Annakutánna a' népet mind egéſzen te hozzád hajtom: *és* mikor mindenek meg-hajlanak *hozzád*, *és el-veſztheted* az embert, a' kit te kergetſz; Az egéſz nép békeſségben léſzen.

4. És igen tettſzék e' beſzéd Abſolonnak, és mind a' több Izráel' véneinek.

5. És monda Abſolon: Hívják hamar az Arkéa *városbéli* (*b*) Chúſait-is, és halljuk-meg, ő-is mi tanátsot ád. (*b*) *r.* 15. 34. 16: 16.

6. És mikor el jutott vólna Chúſai Abſolonhoz; monda néki Abſolon illyen-képpen: Achitófel illyen tanátsot ád, meg-fogadjuk-é az ő ſzavát, vagy ne? Szóllj hozzá.

7. Monda akkor Chúſai Abſolonnak: Nem jó tanáts ez, a' mellyet Achitófel adott, *nem találta* ez (*c*) egyſzer. (*c*) *r.* 16: 23. 17: 14.

8 És Monda Chúſai: Tudod te magad, hogy a' te atyád, és az ő emberei igen erős vitézek, és igen meg-keſeredett ſzívűek, mint ama' kölykeitől meg-foſztatott mezőben *bújdosó* medve. Annakfelette a' te atyád igen hadakozó ember: és nem hál a' *több* néppel egygyütt.

9. Illyenkor ő valami barlangban lappang, vagy valami egyéb helyen, és ez meg-lehet, hogy mikor előſzör reájok találkoznak *ezek*, és valaki hallja; azt *kezdi* mondani: meg-veretett az Abſolon' népe.

10. És így léſzen, hogy még az erős vitéz-is, kinek ſzíve ollyan, mint az oroſzlánnak ſzíve, igen meg-rémül; mert az egéſz Izráel tudja, hogy a' te atyád igen erős vitéz, és (*d*) azok-is, a' kik véle vagynak, erős vitézek. (*d*) 1 *Krón.* 12: 8.

11. De én azt adom tanátsúl, hogy gyüjtsd magadhoz az egéſz Izráelt Dántól fogva mind Berſebáig: *kinek ſzáma* ſok *légyen*, mint a' tenger' *partján*-való föveny, és úgy menj a' hadba.

12. Akkor oſztán menjünk reá oda a' helyre, a' hol meg-találhatjuk, és rohanjunk ő reá *nagy ſürüſéggel*, mint a' harmat le-húll a' földre; hogy ſe ő benne, ſe pedig azokban, a' kik ő-véle vagynak, egy ſe maradjon.

13. Ha pedig városba ſzaladna-is, mind az egéſz Izráel köteleket vigyen annak a' városnak, és vonjuk-el azt mind a' patakba; hogy még tsak egy követskét-is ott ne találjanak.

14. És monda Abſolon, és mind az Izráel' népe: Jobb az Arkéa *városból*-való Chúſainak tanátsa, az (*e*) Achitófel' tanátsánál. Az Úr parantsolta vala pedig, hogy az Achitófel' tanátsa el-bontatnék, melly jó vala; hogy veſzedelmet hozna az Úr Abſolonra. (*e*) *r.* 16: 23. *v.* 23.

15. Monda pedig Chúſai Sádók (*f*) és Abjátár Papoknak: Illyen 's illyen tanátsot adott Achitófel Abſolonnak, és az Izráelben-való Véneknek; én viſzontag illyen 's illyen tanátsot adtam. (*f*) *r.* 13: 28, 29. 15: 22. 3 *Mós.* 20: 11.

16. Azért mindjárást küldjetek-el hamarsággal, és izenjétek-meg Dávidnak illyen ſzóval: Ne múlaſs éjjel a' puſztának (*g*) mezein; hanem *a' vízen* mindjárást menj-által, hogy valamiképpen bé ne nyeljék a' Királyt, és véle egyetemben mind a' több népet. (*g*) *r.* 15: 28, 36.

17 Jónathán (*b*) pedig, és Achimás állanak vala a' Rógel' forrásánál, a' hová méne egy leányzó, és meg-mondá *ezeket* nékiek, hogy el-mennének és meg-mondanák Dávid Királynak; Mert nem akarják vala magokat meg-mutatni, bé-menvén a' városba. (*b*) *Jós.* 15: 7. 18: 16. 1 *Kir.* 1: 9.

18. Meg-látá mindazáltal őket egy ſzolga, és bé-mondá Abſolonnak; El-menének azért ők ketten ſietséggel, és menének egy ember' házába Bahurim' *városában*, kinek tornátzában vala egy áſott verem, és oda ſzállának alá.

19. Ragada pedig a' *gazda*-aſszony egy búzaterítőt, és terité (*i*) a' verem' ſzájára, és atra darált árpát teríte, és nem vévék eſmekbe e' dolgot.

(*i*) *Jós.* 1: 4. 2: 6.

20. Me-

20. Menének pedig az Abſolon' ſzolgái az aſzſzonyhoz a' házba, és mondának: Hol vagyon Achimás és Jónathán? Felele nékik az aſzſzony: Által-gázolának a' vízen. És keresék *őket*; de mikor meg nem találták vólna, viſzſza térének Jérusálembe.

21. Mikor pedig el-mentek vólna az *Abſolon' ſzolgái*, ki-jövének a' veremből, és el-menének, és meg-mondák *ezeket* Dávid Királynak, és mondának Dávidnak: Keljetek-fel, és menjetek által gyorſan a' vízen; mert illyen tanátsot adott ti ellenetek Achitófel.

22. Fel-kele azért Dávid, és mind a' vélé-való nép, és által (*k*) kelének a' Jordánon: míg meg-virradna, nem lőn tsak egy-is, ki által nem ment vólna a' Jordánon. (*k*) *r.* 15:28.

23. Látván pedig Achitófel, hogy az (*l*) ő tanátsa véghez nem ment vólna; meg-nyergelé ſzamárát, és fel kelvén el-méne házához, az ő városába: és el-rendelvén háza-népének *dolgát*; meg-fojtá magát, és meg-hala: és el-temetteték az ő attyának koporsójában (*l*) *r.* 16:24. *Mát.* 27:5.

24. Dávid pedig juta Mahanáimba, és Abſolon által-kele a' Jordánon, mind ő maga, mind pedig a' véle-való Izráel' népe.

25. És tévé Abſolon fő Hadnagynak a' ſereg előtt Amasát, Joáb' helyett. E' pedig az Amasa egy ember' fia vala, kinek Jitra vala neve, az Izráel közzül-való, a' ki közösült vala Abigaillal, (*m*) Náhás' leányával, a'ki Sérujának, Joáb' annyának húga valá. (*m*) 1 *Krón.* 2:11, 16, 17.

26. És tábort jára az Izráellel Abſolon a' Gileád' földén.

27. Lőn pedig, hogy mikor Dávid Mahanáimba jutott vólna; ímé Sóbi, az Ammoniták' *városából*, (*n*) Rabbából-való Náhásnak fia, és Lodebár *városból*-való Ammielnek fia, Mákir, és a' Gileád' *tartományában* Rógelimban lakozó (*o*) Barzillai. (*n*) *r.* 11:1. 12:29 (*o*) 1 *Kir.* 2:7. *r.* 19:32.

28. Agy (*p*) leplet, medentzéket, 's tserép edényeket, búzát, árpát, liſztet, búza-darát, babot, lentsét, árpa-kását. (*p*) *r.* 19:32.

29. Mézet, vajat, juhot, ünő-ſajtokat hozának Dávidnak, és az ő véle-való népnek elességül. Mert *azt* mondják vala magokban: Ez a' nép igen éh, és meg-fáradott, és el-ſzomjúhozott a' puſztában.

XVIII. RÉSZ.

Abſolonnak veſzedelme.

1 Meg-ſzamlálá pedig Dávid a' népet, melly véle vala: és fő Hadnagyokat, 's Századoſokat rendele közöttök.

2. És hagyá Dávid a' népnek harmad' réſzét Joáb' hadnagysága alatt: és harmad' réſzét Séruja' fiának, (*a*) Abisainak, Joáb' attyafiának hadnagysága alatt: harmad' réſzét bízá a' Gittéus Ittai' kezébe. És monda a' népnek a' Király: Ugyan én magam-is el-mégyek veletek. (*a*) *r.* 8:16.

3. De a' nép monda: Ne jöjj; mert ha valahogy mi meg-futamodunk, ſemmit mi velünk nem gondolnak: és ha haſon-fele meg-hal-is közzülünk; mi velünk nem gondolnak. Te pedig *téſzeſz annyit*, mint mi (*b*) tíz ezeren; Jobb azért, hogy te a' városból légy nékünk ſegítséggel. (*b*) 1 *Sám.* 17:40. 18:7.

4. Monda azért nékiek a' Király: A' mi néktek jónak tettſzik, én azt mivelem; Meg-álla azért a' Király a' kapuban, és az egéſz ſereg mégyen vala ki ſzázanként, és ezerenként.

5. Parantsola pedig a' Király Joábnak, Abiſainak, és Ittainak, mondván: Az én fiammal, Abſolonnal (*c*) én érettem gyengén *tselekedjetek*; hallá pedig ezt mind az egéſz had, mikor a' Király mindenik Hadnagynak parantsola Abſolon felől. (*c*) *r.* 16:11, 12.

6. Ki-méne azért a' nép a' mezőre az Izráel' *ſerege*' eleibe, és meg-ütközének az Efraim' erdejénél.

7. És meg-vereték ott az Izráel' népe a' Dávid' ſzolgáitól: és lőn ott nagy veſzdelem az' napon, *úgy-mint* húſz ezer *embereknek halálok*.

8. És el-ſzélledének a' viadalban mindenfelé nagy meſzſze földig: és a' nép közzül ſokkal többet eméſzte-meg az erdő, hogy nem mint a' fegyver az' napon.

9. Találkozék pedig Abſolon a' Dávid' ſzolgáira; Abſolon pedig egy öſzvéren ſzalad vala, és bé-futa az öſzver a' nagy sürü tser-fák közzé: és fel-akada fejénél fogva egy tser-fára, és függ vala az ég között, és föld között, mikor el-ment vólna alóla az öſzvér, a' mellyen ül vala.

10. Kit mikor egy ember meg-látott vólna; hírré adá Joábnak, és monda: Imhol látám Abſolont, hogy egy tser-fára fel-akadott.

11. Monda pedig Joáb az embernek, a' ki meg-mondotta vala néki: Imé láttad, 's miért nem ölted-meg ugyan ott *le-vetvén* őtet a' földre? és én dolgom *vólt vólna azután*, hogy meg-ajándékoztalak vólna tíz ezüſt garaſsal, és egy *vitézi* övvel.

12. Monda az ember Joábnak: Ha ſzinte mindjáráſt kezembe ezer ezüſt pénzt adnál-is, nem ölném-meg a' Király' fiát; mert a' mi fülünk' hallására parantsolá-meg a' Király néked, Abiſainak,

Abiſainak, és Ittainak, ezt mondván: Meg-óltalmazzátok; ſenki az *én* fiamat, Abſolont *ne bántsa.*

13. Azért magamnak kereſtem vólna nyavalyát véle; mert a' Király előtt ſemmi nem lehet el-fedezve: sőt még te-is reám támadtál vólna *érette.*

14. Monda azért Joáb: No, mit állok előtted? Vőn azért három nyilakat kezébe, és Abſolonnak ſzívébe lövé, ki még eleven vala a' tserfának közepin.

15. Környül-fogák annakfelette a' Joáb' fegyver-hordozó ſzolgái tizen, és által-verék Abſolont, és meg-ölék őtet.

16. Trombitát fútata azután Joáb, és megtére a' nép az Izráelnek üzéséből; mert megtiltá Joáb a' népet.

17. Fogák pedig Abſolont, és veték őtet az erdőn egy nagy verembe, és nagy rakás követ (*d*) hányának reá: és az Izráel mind el-ſzalada, ki-ki az ő sátorába. (*d*) *Jos.* 7: 24, 26.

18. Gondolt vala pedig Abſolon *egy dolgot*: és még éltében emelt vala magának valamelly oſzlopot a' Király' völgyében. Mert ezt mondja vala: nintsen nékem olly fiam, kin az én nevemnek emlékezete maradhatna: azért azt az oſzlopot a' maga nevére nevezé; mert hívattátik Abſolon' oſzlopának mind e' mái napiglan.

19. Monda pedig (*e*) Achimás, Sádók' fia: Majdan el-futók én, és meg mondom a' Királynak, hogy meg-ſzabadította az Úr őtet az ő ellenségeinek kezékből. (*e*) *v.* 17: 17, 21.

20. És monda néki Joáb: Ne légy ma hírmondó; hanem hólnap mond-meg a' hírt: ma ugyan ne mond meg; mivelhogy a Király' fia meg-hólt.

21. Monda azon-közbe Joáb Kúſinak: Eredj-el, mond-meg a' Királynak, a' mit láttál; és meg hajtá magát Kúſi Joábnak, és el-futamodék.

22. És ſzólla ismét Achimás, Sádók' fia, és monda Joábnak: Jó vólna-é, ha én-is el-futnék Kúſi után? Monda Joáb: Miért futnál, jó fiam! ha ſemmi egyéb hírt nem vihetſz?

23. *Monda ismét*: No, valami, *de én-is* el-futok; monda néki Joáb: Am fuſs-el. El futamodék azért (*f*) Achimás a' ſíkon-való úton, és meg-haladá Kúſit. (*f*) *v.* 15: 36.

24. Dávid pedig ül vala a' két kapu között, és az őr-álló fel-állott vala a' kapu' padlására a' kő falon fellyül; fel-emelvén pedig ſzemeit, látá, hogy egy ember igen futna tsak egyedül.

25. Kiálta azért az őr-álló, és meg-mondá a Királynak; és monda a' Király: Ha egyedül jő; követség vagyon az ő ſzájában: és az, jöttön-jövén, el-közelíte.

26. Látá pedig az őr-álló, hogy más ember-is igen futna, és meg-kiáltá az őr-álló a' kapun-állónak, és monda: Imhol *más* ember-*is* fut egyedül; Akkor monda a' Király: Az-is hírmondó.

27. Monda ismét az őr-álló: A' mint látom, az elsőnek ſzintén ollyan a' futása, mint Achimásnak, (*g*) Sádók' fiának. És monda a' Király: Jámbor ember az, és jó hírrel-jő. (*g*) *v.* 20, 23.

28. Kiáltván azért Achimás monda a' Királynak: Békeſség! és meg-hajtá magát artzal a' földre a' Király előtt, és monda: Áldott a' te Urad Iſtened! ki kezedbe adta az embereket, kik fel-emelték kezeket az én Uram ellen, a' Király ellen.

29. Monda akkor a' Király: Békével vagyon-é Abſolon fiam? Felele Achimás: Látám, hogy nagy bódúlás vala, mikor Joáb a' Király' ſzolgáját, és *engemet-is* te ſzolgádat el-külde; de nem tudom, *azután* mi *lett.*

30. És monda a' Király: Eredj tova, és állj ott; elébb méne azért, és meg-álla.

31. És azon-közbe Kúſi elől-álla, és monda Kúſi: Ezt izenik a' Királynak, az én Uramnak, hogy az Úr az ő igaz ítéleti ſzerént meg-ſzabadított ma téged' mindenek' kezekből, kik ellened támadtak vólt.

32. Monda a' Király Kúſinak: Békével vagyon-é Abſolon, az én fiam? Felele Kúſi: *Olly*anok légyenek az én Uramnak, a' Királynak minden ellenségi, és valakik te ellened gonoſzúl fel támadnak, (*h*) mint a' te fiad. (*h*) *v.* 14, 15, 17.

33. És meg-háborodék a' Király, és fel-méne a' kapu felett-való vatsoráló házba, és ſíra, és ezt mondja vala mentében: Szerelmes fiam Abſolon! édes fiam, édes fiam Abſolon! bátor én hóltam vólna meg te éretted, Abſolon! édes fiam, ſzerelmes fiam!

XIX. RÉSZ.

Dávid ismét helyére dűl a' Királyságba.

1 És meg-jelenték Joábnak, hogy a' Király ſírna, és Abſolont jajgatná.

2. Fordúla azért az a' ſzabadúlás azon a' napon az egéſz népnek nagy bánatjára; mert hallja vala azon a' napon a' nép, hogy beſzélnének: Igen bánkódik a' Király az ő fián.

3. És kezdék magokat az' napon a' ſeregből ki-lopni, és bé-menni a' városba; mint ſzinte ſzok-

ták magokat el-lopni afféle emberek, a' kik igen ſzégyenlik, hogy a' hadból el-futottanak.

4. A' Király pedig (*a*) bé-borította vala ortzáját, és nagy ſzóval kiáltja vala a' Király: Édes fiam, Abſolon! Abſolon, édes fiam! ſzerelmes fiam! (*a*) *r.* 15: 30.

5. Bé-méne azért Joáb a' házba a' Királyhoz, és monda: Szégyent tettél e' mái napon minden te ſzolgáidnak ortzájokon, a' kik e' mái nap a' te lelkedet meg-ſzabadították, és a' te fiaidnak és leányidnak lelkeket, és feleségidnek lelkeket, és ágyaſidnak lelkeket.

6. Szeretvén azokat, a' kik téged' gyűlölnek, és gyűlölvén azokat, a' kik téged ſzeretnek: és meg-jelentéd ma, hogy kevés *betsületet* vagyon mind a' Fő embereknek, mind a' ſzolgáknak tenálad; mert meg-tapaſztaltam azt ma, hogy tsak élne Abſolon, bátor ma mind egygyig meg-hóltunk vólna; jobbnak tettſzenék tenéked.

7. Azért moſt kelj-fel, menj-ki, és ſzóllj kedvek ſzerént a' te ſzolgáidnak; mert esküſzöm az Urra, hogy ha ki nem jösz; ez éjiel ſohol ſenki tsak egy ember-is nem marad veled: és e' nyomorúság mind nehezebb léſzen néked minden nyomorúságnál, melly rajtad eſett ifjúságodtól fogva, mind eddig.

8. Fel-kele azért a' Király, és le-üle a' kapuban, és híre lőn beune mind az egéſz népnek mondván: Imé a' Király kapuban ul; akkor mind az egéſz nép eleibe jöve a' Királynak. Az Izráel (*b*) pedig el-ſzaladott vala, ki-ki az ő sátorába. (*b*) *r.* 18: 17.

9. Mind az egéſz nép között pedig nagy veſzekedés vala Izráelnek mindenik' nemzetségében, kik ezt mondják vala: A' Király ſzabadított-meg minket a' mi ellenségünknek kezekből: a' Filiſtéuſok' kezéből-is ő ſzabadított-meg; minap pedig e' földről Abſolon miatt el-futa.

10. Abſolon pedig, kit Előttünk-járónak felkentünk vala, meg-hólt a' hadban; Mit kéſtek azért a' Királynak haza-hozásában?

11. Külde pedig Dávid Király-is *követeket* Sádók és Abjátár Paphoz illyen izenettel: Szóllyatok a' (*c*) Júda' *nemzetségében*-való öreg embereknek, ezt mondván: Mi az oka, hogy utólsók akartok lenni a' Királynak haza-hozásában? Mert az egéſz Izráelnek ſzava jött a' Királynak házához. (*c*) *r.* 2: 4.

12. Én atyámfiai vagytok, én tsontom és én teſtem vagytok; miert léſztek tehát utólsók a' Királynak haza-hozásában?

13. És Amasának azt mondjátok: Nem-de te-is nem én tsontom és teſtem vagy-é? Bátor így 's így tselekedjék velem az Iſten, és úgy adjon *jót*; hogyha én előttem minden időben a' ſeregnek fő Hadnagyja nem léſzeſz Joáb' helyében.

14. És magához hajtá *a' Király* az egéſz Júda' *nemzetségében*-való embereknek ſzíveket, mint egy embernek *ſzívét*: és el-küldének a' Királyhoz *illyen ſzóval*: Jöjj haza mind te, mind a' te ſzolgáid.

15. Haza-téré azért a' Király, és juta a' Jordánhoz; a' Júda pedig ment vala Gilgálba, hogy a' Királynak eleibe menne, és által-vinnék a' Királyt a' Jordánon.

16. Siete pedig (*d*) Sémei-is, Gérának fia, ki a' Bahurimból-való Jémini' fia vala, és ő-is a' Júda' nemzetségével eleibe méne Dávid Királynak. (*d*) 1 *Kir.* 2: 8. *r.* 16: 5.

17. És ezer ember vala ő-véle a' Bénjáminból, és Siba-is, a' Saul' házában-való ſzolga, és ő-néki tizen-őt fia, és húſz ſzolgája véle egygyütt, és által-menének a' Jordánon a' Király előtt.

18. Hajót-is vivének által, hogy a' Király' háza-népét által-hoznák: és úgy tselekedének, a' mint ſzinte kedvének tettſzenék. Sémei pedig, Gérának fia, térdre esék a' Király előtt, mikor a' Jordánon által-menne.

19. És monda a' Királynak: Ne tulajdonítsa *vétkül* énnékem az én Uram *az én* (*e*) álnokságomat, és ne emlékezzél-meg arról, hogy gonoſzúl tselekedék veled a' te ſzolgád, a' napon, mellyen az én Uram, a' Király Jéruſálemből ki-méne, hogy arról ſzívében gondolkodnék a' Király. (*e*) *r.* 16: 5.

20. Mert esméri a' te ſzolgád, hogy én vétkeztem; és ímé az egéſz Jó'ſef nemzetsége közzül én jöttem hozzád előſzör, hogy a' Királynak, az én Uramnak eleibe mennék.

21. És felele Abiſai, Sérujának fia, 's monda: Nem ölöd-(*f*) é meg azért Sémeit, hogy káromlásokat ſzóllott az Úrnak fel-kenetette ellen? (*f*) *r.* 16: 5-9.

22. Monda pedig Dávid: Mi közöm vagyon veletek Sérujának fiai, hogy ma meg-akartok engemet háborítani? ma kellene-é embert ölni Izráelben? mintha nem tudnám *meg-gondolni*, hogy ma lettem *újjonnan* az Izráelen Királyjá.

23. És monda a' Király Sémeinek: Meg nem halſz; és meg-esküvék néki a' Király.

24. Méfibóſet-is pedig, Saulnak fia eleibe jöve a' Királynak, és ſem lábait meg nem moſatta vala, ſem ſzakállát meg nem beretváltatta vala, ſem ruháját meg nem moſatta vala, a' napjától

naptól fogva, hogy a' Király el-ment vala, mind a' napig-is, mellyen békeséggel haza jöve.

25. És lőn, hogy mikor Jérusálemből ki jött vólna eleibe a' Királynak, monda néki a' Király: Miért nem jöttel vólt el én velem Mefibóset?

26. Felele: Uram Király! az én szolgám tsala-meg engemet. Mert ezt mondotta vala a' te szolgád: szamárt nyergelek alám, hogy azon járjak, és a' Királyhoz menjek; mert (*g*) sánta a' te szolgád. (*g*) *r.* 4: 4. 9: 3, 13.

27. És bé-árúlt *engemet*, te szolgádat (*h*) az én Uramnak, a' Királynak: De az én Uram, a' Király *ollyan*, mint az Istennek Angyala; Azért tselekedjél úgy, a' mint tenéked tettszik.

(*h*) *r.* 16: 3.

28. Mert nem vólt senki az én atyámnak egész háza-népe közzül olly, ki halált nem érdemlett vólna az én Uramtól, a' Királytól; még-is mindazáltal a te szolgádat a' te asztalodról élő *vendégek'* (*i*) közzé számláltad. Azért mitsoda igaz okom vólna, mellyért a' Királyra méltán panaszolkodhatnám? (*i*) *r.* 9: 10, 13.

29. Monda néki akkor a' Király: Mi szükség többet szóllnod? Én (*k*) meg-mondottam, hogy te, és Siba osztozzatok-meg a' jószággal.

(*k*) *r.* 9: 9, 10. 16: 4.

30. És monda Mefibóset a' Királynak: Ámbátor mind el-végye, pedig-hogy az én Uram a' Király békeségben haza jöhete.

31. A' Gileádból-való (*l*) Barzillai-is el-jöve Rógelimből, és által-méne a' Királlyal a' Jordánon, késérvén őtet a' Jordánon. (*l*) 1 *Kir.* 2: 7.

32. (*m*) Barzillai pedig igen vén *ember* vala, *úgy-mint* nyóltzvan esztendős ember, és ő táplálta vala a' Királyt, a' míg Mahanáimban lakott vala; mert igen nagy ember vala. (*m*) *r.* 17: 27.

33. Monda pedig a' Király Barzillainak: Jere velem, és el-tartlak téged' én nálam Jerusálemben.

34. Barzillai pedig monda a' Királynak: Vallyon 's (*n*) mennyi az én életem' esztendeinek napja, hogy én fel-mehetnék a' Királlyal Jerusálembe? (*n*) *Sólt.* 90 9, 10.

35. Nyóltzvan esztendős vagyok ma, *és most* tégyek é jó és gonosz között külömbséget? (*o*) Vallyon 's a' te szolgád *most* válogassa-é szájával, mit egyem, és mit igyam? szükség-é immár én nékem hallgatnom az éneklő férjfiaknak és aszszonyoknak szavokat? És vallyon 's mi szükség vólna, hogy immár a' te szolgád az én Uramnak, a' Királynak terhére lenne? (*o*) *Préd.* 12: 3-9.

36. Egy kevéssé a' Jordánon által-jövén a' Királyt kísérte a' te szolgád; mi szükség vólna, hogy ezért a' Király illyen nagy jutalmat adna?

37. Hadd menjen visszza, kérlek, a' te szolgád, és hadd haljak-meg az én városomban, az én atyámnak és anyámnak temető helyében: Hanem inkább imhol a' te szolgád Kimhám, *az én fiam* menjen-el a' Királlyal, az én Urammal, és tselekedjél úgy véle, a' mint néked jónak tettszik.

38. És monda a' Király: Jöjjön el velem Kimhám, és úgy tselekeszem véle, hogy néked-is tettszeni fog: és valamit tőlem kívánsz; megtselekeszem veled.

39. Mikor pedig által-kőlt vólna a' Jordánon az egész nép, a' Király-is pedig által-ment vólna; meg-tsókolván a' Király Barzillait, meg-áldá őtet, ki visszza-tére az ő helyére.

40. Által-méne pedig a' Király Gilgálba, és Kimhám ő-vele vala. A' Júdának pedig egész nemzetsége ott vala a' Király' által-vitelében; de az Izráel' népének tsak fele vala.

41. És azután, mikor az egész Izráel' népe a' Királyhoz jött vólna, mondának a' Királynak: Mi az oka, hogy tégedet ugyan el-loptanak a' mi atyánkfiai, a' Júda' nemzetsége? és által-hozták a' Királyt, és az ő háza-népét a' Jordánon, és Dávidnak minden emberit véle egyetembe?

42. Felelének pedig mindnyájan a' Júda' férjfiai az Izráel' férjfiainak: *Azért hoztuk-által*; mert minékünk közelebb-való (*p*) atyánkfia a' Király, és miért haragusztok ezért? Avagy meg-vendégelett-é azért a' Király? vagy meg-ajándékozott-é valami ajándékkal? (*p*) *v.* 11, 12.

43. Felelvén pedig az Izráel' férjfiai a' Júda' férjfiainak, mondának: Tíz részem vagyon nékem a' Királyban. A' mi Dávidra néz-is, te-náladnál ő előtte fellyebb-való vagyok; miért útáltál azért meg engemet? és vallyon nem elébb tettem-é én szót arról, hogy haza hoznánk a' mi Királyunkat? De mindazáltal erősebb lőn a' Júda' férjfiainak szavok, az Izráel' férjfiainak szavoknál.

XX. RÉSZ.

Séba' és Amasa' veszedelme: Dávid' Tiszt-tartói.

1 Vala pedig ott egy versenyes ember, kinek neve vala Séba, Bikrinek fia, Bénjámin' *nemzetségéből*-való férjfiú. *Ez* trombitát fútata, és monda: Nintsen nékünk semmi közünk Dávidhoz, és semmi (*a*) örökségünk nintsen az Isai fiában. *Azért* ti Izráeliták *oszoljatok-el*, ki-ki az ő sátorába! (*a*) 1 *Kir.* 12: 16.

2. El méne azért mind az Izráel' népe Dávid-

vidtól Séba után, Bikri' fia után; A' Juda' *nemzetségéből* valók pedig, mellette lőnek az ő Királlyoknak, a' Jordán' *vizétől* fogva mind Jérusálemig.

3. Bé-menvén pedig Dávid az ő házába Jérusálemben, elől-hozatá a' Király a' tíz aſzſzony-embereket, *az ő* ágyaſit, kiket (*b*) otthon hagyott vala a' házat őrízni: és őrízet-alá rekeſzté, és tápláltatá azokat; de hozzájok bé-nem méne: És őrízet alatt lőnek özvegységben mind halálóknak napjáig. (*b*) *r.* 15: 16. 16: 21, 22

4 Monda pedig a' Király (*c*) Amasának: Gyüjtsd egybe nékem a' Júda' nemzetségét harmad' napig, és te magad-is itt légy jelen. (*c*) *r.* 17: 25. 19: 13.

5. El-méne azért Amasa, hogy egybe gyüjtené a' Júdát, és több ideig késék, hogy nem mint a' *Király* hagyta vala néki.

6. Monda akkor Dávid Abisainak: Ímé majd gonoſzabbúl tselekeſzik velünk Séba, Bikrinek fia Abſolonnál; vedd melléd *azért* a' te Uradnak ſzolgáit, és kergesd-meg őtet, hogy valami erős városokat keresvén magának, el ne ſzaladjon előttünk.

7. Ki-menének azért ő utánna a' Joáb' *hadnagysága* alatt valók, és a' Keretéusok, és Peletéusok, és minden erős vitézek: és ki-indúlának Jérusálemből, hogy kergetnék Sébát, Bikrinek fiát.

8. Mikor pedig vólnának ama' nagy kő-ſziklánál, melly vagyon Gibeonnál; Amasa jöve nékiek eleikbe: Joáb pedig ruhájába öltözvén, az ő ruháján fellyül derekához övedzett fegyvere az ő hüvelyében vala: és mikor *Joáb* menne; ki-esék *a' fegyvere hüvelyéből.*

9. Monda azért Joáb Amasának: Egéſségben vagy-é atyámfia? És Joáb meg-fogá jobb kezével az Amasa' ſzakállát, mintha (*d*) meg akarná tsókolni; (*d*) *r.* 3: 27.

10. Amasa pedig nem tudja vala magát óltalmazni a' fegyvertől, melly Joáb' kezében vala; és (*e*) által-üté őtet az ötödik oldal-tsont alatt; és ki-ontá a' bélit a' földre: és noha többſzör nem üté-által; mindazáltal meg-hala. Joáb pedig, és Abisai az ő attyafia, mennek vala Séba után, Bikrinek fia után. (*e*) 1 *Kir.* 2: 5. *r.* 19: 13.

11. Meg-álla pedig az *Amasa' teſte* ſelett Joábnak egy ſzolgája, és monda: Valaki Joábbal tartja, és Dávidnak *javát kívánja;* Joáb után *ſieſſen.*

12. Amasa pedig fetreng vala a' vérben az útnak közepette; látván pedig egy ember, hogy ott minden meg állana, ki-vonó Amasát az útból a' mezőbe, es ruhát vete ő reá; mivelhogy látná, hogy valaki érkeznék; minden meg állana ſelette.

13. Minekutánna pedig ki-vonták vólna az útból; minden ember Joáb után ſiet vala, hogy meg-kergetnék Sébát, Bikrinek fiát.

14. És által-méne *Séba* az Izráelnek minden nemzetségén, Abelán (*f*) az-az: Béth-Maakán, és mind a' Bérea' *tartományának* lakoſin, kik egybegyülvén követik vala őtet. (*f*) 1 *Kir.* 15: 20.

15. Mikor el-jutottak vólna pedig *a' Dávid' ſzolgái*; környül-vévék őtet Abela' *vagy* Béth-Maaka' *városában*, és nagy (*g*) halmot töltének a' város ellen, melly a' kő-fallal egyenlő vólna: és mind a' ſokaság, melly Joábbal vala, rontják vala, hogy le-veſsék a' kő-falt. (*g*) 2 *Kir.* 19: 32.

16. És kiálta egy eſzes aſzſzonyi-állat a' városból: Halljátok-meg, Halljátok-meg! mondjátok-meg, kérlek, Joábnak: Jöjj ide hozzám, valamit mondok néked.

17. Ki mikor hozzája ment vólna, monda az aſzſzonyi-állat: Te vagy-é Joáb? Felele: Én vagyok. Ki monda néki: Hallgaſsd-meg a' te ſzolgáló-leányodnak ſzavát. És felele: Meghallom

18. Akkor monda az *aſzſzonyi-állat*: Azt mondják vala előſzör *a' városbéliek*: Minden kétség nélkül meg-tudakozzák *előſzör* az Abela*bélieket*ől, és úgy indúlnak-el a' dologban.

19. Én *egy vagyok* a' békeſség' ſzeretők közzül, az Izráel' hívei közzül; te *pedig* el-akarod veſzteni a' várost: még pedig az Izráel' *városinak* annyát; miért nyelnéd-bé az Úrnak örökségét?

20. Akkor felele Joáb és monda: Távol légyen, távol légyen az én tőlem, hogy bé-nyeljem, és el-veſzeſſem!

21. Nem úgy vagyon; hanem egy ember az Efraim' hegyéről-való, kinek neve Séba, Bikrinek fia, fel-emelte kezét Dávid Király ellen; adjátok kézbe azt egyedűl, és el-mégyek a' város alól. És monda az aſzſzonyi-állat Joábnak: Ímé majd ki-vetjük a' kő-falon a' fejét tenéked.

22. El-méne azért az aſzſzonyi-állat nagy (*h*) eſzesen az egéſz köſséghez, és el-vágatá Sébának, a' Bikri' fiának fejét; és ki-veték Joábnak: és trombitát fútata, és haza oſzlának a' város alól ki-ki az ő sátorába; Joáb pedig haza méne Jérusalembe a' Királyhoz. (*h*) *Prd.* 9: 15, 20.

23. (*i*) Joáb azért vala az Izráel' egéſz seregén; Benája pedig, Jójadának fia, a' Keretéusokon és Peletéusokon vala *fő Hadnagy.* (*i*) *r.* 8: 16, 18.

24. Ado-

24. Adórám pedig az adó-szedő, és Jósafát Ahilúdnak fia, a' meg-lett dolgoknak megírója vala.

25. Séja pedig Iró-deák vala; Sádók pedig (*k*) és Abjátár, Papok valának. (*k*) *r.* 8: 17.

26. Jáirból-való Ira-is Dávidnak belső embere vala.

XXI. RÉSZ.

A' Gibeóniták haldlokért-való bosszú-állás: Négy ütközeti Dávidnak a' Filistéusokkal.

1 Lőn pedig nagy éhség Dávid' idejében három egész esztendeig egymás után, és meg-találá felőle Dávid az Urat, és monda az Úr: Saulért, és az ő vér-szopó háza-népéért vagyon ez; mivelhogy meg-ölte a' Gibeónitákat.

2. Hívatá azért a' Király a' Gibeónitákat, és szólla nékiek: (A' Gibeóniták pedig nem az Izráel' fiai közzül valók valának, hanem az Emoréusok' maradékából, kiknek az Izráel' fiai (*a*) meg-esküdtek vala; Saul pedig módot keresett vala benne, hogy azokat le-vágatná, az Izráel' és Júda' nemzetségéhez-való szerelméből.)

(*a*) *Jós.* 9: 19.

3. És monda Dávid e' Gibeónitáknak: Mit tselekedjem veletek, és mivel állathatom ezt helyére; hogy ti jót mondjatok az Úrnak örökségе felől?

4. Felelének néki a' Gibeóniták: Nintsen nékünk semmi, sem aranyba, sem ezüstbe járó dolgunk Saullal és az ő háza-népével: és nintsen arra-is akaratunk nékünk, hogy valakit meg-öljünk az Izráel közzül. És monda: Valamit mondotok, meg-tselekeszem veletek.

5. Akkor mondának a' Királynak: Ő lőn az ember, ki minket meg-emészte: és ki mi ellenünk *gonoszt* gondola: és annyira ki-törölteténk miatta; hogy sohól az egész Izráelnek határiban maradásunk nem lehetne.

6. *Azért* adj nékünk hét embereket az ő maradéki közzül, kiket (*b*) fel-akaszszunk az Úr előtt a' Saul' *lakó helyén* Gibeában, ki *mindazáltal* az Úrnak választott *Királlya* vólt. És monda a' Király: Én meg-adom. (*b*) 4 *Mós.* 25: 4.

7. És kedveze a' Király Méfibósetnek, Jónatán' fiának, ki Saul' fia vala, az Úrnak *nevére tett* (*c*) esküvésért, melly lett vala ő közöttök, Dávid és Jónatán között, a' Saul' fia között.

(*c*) 1 *Sám.* 18: 3. *és* 20: 15. 42. *és* 23: 18

8. El-vévé azért a' Király Aja' leányának Rispának két fiait, kiket Saulnak szült vala, Armónit és Méfibósetet, és a' Saul' leányának, Mikálnak öt fiait, kiket szült vala a' Barzillai' fiának, Adrielnek, Méholátból valónak.

9. És adá azokat a' Gibeóniták' kezébe, és (*d*) fel-akaszták őket a' hegyen az Úr előtt: és azok egygyütt heten halának-meg, és lőn meg-ölettetések aratás' idejének elein, az árpa' aratásnak tsak kezdetiben.

(*d*) 4 *Mós.* 25: 4. *v.* 5. *Ezék.* 17: 19.

10. Vőn pedig Rispa, Ajának leánya, valami fekete gyász ruhát, mellyet fel-vona magának azon a' kő-sziklán sátor gyanánt az aratásnak kezdetitől fogva, míglen eső lenne reájok az égből: és nem engedi vala az égi madarakat azokra szállani nappal, sem pedig a' mezei vadakat éjtszaka (*e*) *reájok jőni.* (*e*) 5 *Mós.* 21: 23.

11. És meg-mondák Dávidnak, a' mit Rispa, Ajának leánya, Saulnak ágyasa tselekedett vólna.

12. És el méne Dávid, és el-hozá a' Saul' tetemeit, és az ő fiának, Jónathánnak tetemeit a' Jábes Gileádbéliektől, kik el-lopták vala azokat a' Bethsánnak útzájáról; holott őket a' Filistéusok (*f*) fel-akasztották vala, mikor a' Filistéusok meg-verték vala Sault a' Gilbóa' hegyén.

(*f*) 1 *Sám.* 31: 10, 13.

13. És mikor el-hozták vólna onnét Saulnak, és az ő fiának, Jónathánnak tetemeit; azoknak tetemeiket-is, a' kik fel-akasztattak vala, (*g*) egybe szedék. (*g*) 5 *Mós.* 21: 23.

14. És el-temeték Saulnak, és az ő fiának, Jónathánnak tetemeiket, a' Bénjámin' földében, Sélában, az ő attyának, Kisnek koporsójában: és akképpen tselekedének mindenestől fogva, a' mint a' Király meg-parantsolta vala; és úgy engeszteltеték-meg azután Isten a' földhöz.

15. Lőn ismét ez után-is hadok a' Filistéusoknak az Izráeliták ellen: és el-méne Dávid az ő szolgáival egybe *a' hadba*: és hartzolának a' Filistéusok ellen, annyira, hogy Dávid elfáradna.

16. Akkor Jisbi Bénób, ki az Oriások' maradékából-való vala, (kinek kopjájának vasa három száz réz siklus nyomó vala, és új *kardot* kötött vala fel oldalára) el-szánа magában, hogy meg-ölje Dávidot.

17. De meg-segíté őtet Abisai, Sérujának fia, és által-üté a' Filisteust, és meg-ölé. Akkor esküvéssel fogadák néki a' Dávid' szolgái, ezt mondván: *Soha* többé mi velünk hadba nem jősz, hogy az Izráelnek szövétnekét el-ne óltsad.

18. Lőn annakutánna-is hartzok a' Filistéusokkal Gób' *városánál*, és akkoron-is Sibbékai,

Húsáth *városból*-való, meg-ölé (*b*) Sáfot, ki az Oriások' maradéki közzül-való vala. (*b*) 1 *Krón.* 20: 4.

19. Ismét ezután-is lőn más had a' Filistéusok ellen *azon* Góbnál, holott Elkhanán, a' Bethlehemből-való Jaharé Oregimnek fia meg-ölé a' Gitteus (*i*) Góliátnak *attyafiát*: kinek kopjájának vasa ollyan vala, mint a' szövőknek zúgolyfájok. (*i*) 1 *Sám.* 17: 4.

20. Lőn még *több* hadok-is Gáth' *városánál*, és vala *ott* egy igen nagy magas (*k*) ember, kinek mind kezein, lábain hat-hat újjai valának, *az-az*, mindeneftől huszon négy, és ez-is Oriástól származott vala. (*k*) 1 *Krón.* 20: 6.

21. És nagy szidalommal illeté az Izráelt: ezt meg-ölé Jónathán, Dávid' báttyának, Simeának fia.

22. E' négy fia vólt a' Gáthban lakó (*l*) riásnak, kik mind Dávid' keze által, és az ő szolgáiknak kezek által ölettettek-meg.

(*l*) 1 *Sám.* 17: 4, 7, 49.

XXII. RÉSZ.

Dávid az Istent ditséri, és hálákat ád minden jó-tételeiért.

1 Énekle pedig az Úrnak Dávid illyen éneket akkor, mikor az Úr meg szabadítá őtet minden ellenségeinek kezekből, és Saulnak-is kezéből.

2. És monda: (*a*) Az Úr én kő-sziklám, és én kő-váram, és énnékem szabadítóm!

(*a*) *'Sólt.* 18 *végig.*

3. Az Isten az én erősségem, ő benne (*b*) bízom: paisom énnékem, és az én szabadúlásom nak szarva, énnékem fel-magasztalóm, és *mindenben* óltalmam: Én szabadítóm! Te szabadítottál-meg engemet az erőszaktól. (*b*) *'Sid.* 2: 13.

4. A' dítsérendő Urat hívom segítségül; és meg-szabadúlok az én ellenségimtől.

5. Mert (*c*) a' halál' fájdalmi vettek vala engem' környúl, az instenteleneknek ár-vizei megrettentenek vala engemet. (*c*) *v.* 21: 16.

6. A' koporsónak nagy kínja környékezett vala meg engemet, a' halálnak hálója (*d*) vettetett vala meg énnékem. (*d*) *Sám.* 19: 10-12. 21: 10 14.

7. *De* az én nyomorúságomban az Urat hívám segítségül, és az én Istenemhez fel-kiálték; és meg-hallgatá az ő Templomából az én szómat, és az én kiáltásom *fel-batott* az ő füleibe.

8. Akkor meg-indúla, és (*e*) meg-rémüle a' föld: az égnek fundamentomi meg-mozdúlának, és meg-rendúlének; mert meg-haragutt vala *az Úr.* (*e*) *Bir.* 5: 4, 5. *'Solt.* 68: 8, 9.

9. Az ő orrának füsti fel-mégyen, és az ő szájából *származott* tüz (*f*) meg-emészt, lángozó szeneket gerjeszt ő. (*f*) *'Sid.* 12: 29.

10. Meg-hajtván az egeket le-szálla: és homályos setétség vala az ő lábai alatt.

11. A' Kérubimokra úle, és repüle, és láttaték (*g*) a' szélnek szárnyain. (*g*) *'Sólt.* 104: 3.

12. A' setétséget *mint-egy* sátort maga környúl vonta, *tudniillik*, a' vizzé változandó sürú felhőket.

13. A' nagy fényesség miatt az ő tekintetitől (*h*) tüzek gerjedtek. (*h*) 2 *Mós.* 24: 17. *v.* 9.

14. Menydörgést adott az Úr az égből, és a' felséges *Isten* szózatot adott.

15. El-lövé *az ő* nyilait, és el-széleszté őket: és a' sebes villámás meg-rontá őket.

16. És a' tenger örvényeinek fenekei meg-láttatának: e' föld kerekségének fundamentomi kinyilatkozának, az Úrnak feddése miatt, és az ő orrának szelének kemény fúvása miatt.

17. El-botsátá a' magasságból *az ő kezét*, *és* felvőn engemet; ki-vona engemet a' sok vizekből.

18. Meg-szabadíta engemet az én erős ellenségemtől, az én gyúlőlőimtől; mivelhogy hatalmasabbak vólnának én nálamnál.

19. Előmet vették vala nékem az én nyomorúságomnak idején; de az Úr vólt az én gyámolom.

20. És ki-hoza engemet tágas helyre: megszabadíta engemet; mert jómat kívánja énnékem.

21. Meg-fizetett az Úr énnékem (*i*) az én igazságom szerént, az én kezeimnek tisztasága szerént fizetett nékem. (*i*) *'Sólt.* 7: 9.

22. Mert meg-őríztem az Úrnak útait, és hitetlenül nem szakadtam-el az én Istenemtől.

23. Mert minden ő ítéleti énnékem előttem vagynak, és az ő végezéseitől nem távozom-el.

24. És *mivelhogy* ő előtte ártatlan vagyok, és meg-tartóztatom magamat az én bűnömtől.

25. Meg fizetett az Úr nékem az én igazságom szerént, az ő szemei előtt való tisztaságom szerént.

26 Az (*k*) irgalmashoz irgalmas vagy, és a' tökélleteshez tökélletes vagy: (*k*) *Mát.* 5: 7.

27. A' tisztához (*l*) tiszta vagy, a' viszszáshoz pedig viszszás vagy.

(*l*) *Mát.* 5: 8. *'Sólt.* 18 27.

28. A' nyomorúlt népet meg-szabadítod; de a' te szemeid vannak a' fel fúvalkodtak ellen, *és azokat* (*m*) meg-alázod. (*m*) *Esa.* 2: 11. *Péld.* 29: 23.

29. Mert te vagy Uram! az én szövétnekem, és az Úr meg-világosítja az én setétségemet.

30. Mert (*n*) te általad futok-által az *ellenség* táborán: az én Istenem' *segítségével* szököm által a' kő-falt. (*n*) *'Sólt.* 60: 11, 14.

31. Az Istennek *úta* (*o*) tökélletes: az Úrnak szava tiszta (*p*) mindeneknek, kik ő benne bíznak, *erős* pais. (*o*) 5 *Mós.* 32: 4. (*p*) *Péld.* 30: 5.

32. Mert

32. Mert kitsoda vólna Iſten a' Jehovának (*q*) kivüle? és kitsoda hatalmas a' mi Iſtenünk' kivül?
(*q*) 5 *Mós.* 32: 39.

33. Az Iſten az én erőſségem a' hadban, és az én útamat tökélletesen el-kéſzíti.

34. Az én lábaimat (*r*) ollyakká tette, mint a' ſzarvasokéi, és az én magas helyeimre állatott engemet. (*r*) *'Sólt.* 18: 34. *Hab.* 3: 19.

35. O tanítja az én kezeimet a' viadalhoz, annyira; hogy az atzél kéz-ív (*s*) el-törött az én karjaim által. (*s*) *Sám.* 17: 4-7, 49, 50.

36. És a' te óltalmadnak paisát adtad énnékem, és a' te kegyelmeſséged által (*t*) meg-ſokaſitottál engemet. (*t*) *r.* 5: 10. 8: 13.

37. Az én lépéſimet ki-terjeſztetted én alattam, és az én bokáim nem tántorgottak.

38. Meg kergettem az én ellenségimet, és el-veſztettem őket, és meg-nem tértem; míg nem el-fogyattam őket.

39. És (*u*) meg-emészttettem őket, és által-vertem őket, és fel-nem kelnek, és el-húllottak az én lábaim előtt. (*u*) *r.* 12: 21.

40. És fel-övedeztél engemet (*x*) a' viadalra-való erőſséggel: le-nyomtad én alattam az én ellenem támadókat. (*x*) *'Sólt.* 144: 1, 2.

41. És az én ellenségimnek nyakokat az én *kezembe* adtad, az én gyülölőimnek; és én ki-gyomláltam őket.

42. Vártak *ſegitséget*; de nem vólt meg-ſzabadító: az Úrhoz *kiáltottak*; de (*y*) nem hallgatta-meg őket. (*y*) 1 *Sám* 28: 6, 15.

43. És meg-rontottam őket, mint a' földnek porát: mint az útzán-való sárt meg-tapodtam őket, és el-ſzéleſztettem őket.

44. És meg-ſzabadítál engemet az én népemnek-is ellenem-való támadásától: ſok nemzetségeknek Fejedelmévé tettél engemet; a' melly nemzetséget nem esmértem, *az-is* ſzolgál énnékem.

45. Az idegen nemzetségek hazudtak én löttem: mihelyt *az* ő fülök *én felölem* hallott; engedtenek nékem.

46. Az idegen nemzetek el-epednek vala, és rejtek házokban-is rettegnek vala.

47. El az Úr, és áldott az én kő-ſziklám, és magaſztaltaſsék-fel az Iſten, az én ſzabadúlásomnak kő-ſziklája.

48. Iſten az, a' ki nékem boſzſzú-állásokat ád: és meg alázza én alattam a' népeket.

49. És meg-menteſz engemet az én ellenségimtől, és az én reám támadók között fel-magaſztalſz engemet, az erőſzakos embertől meg-ſzabadítaſz engemet.

50. Ennekokáért dítsérlek tégedet Uram! a' Pogányok (*z*) között, és a' te Nevednek éneklek. (*z*) *Róm.* 15: 9.

51. Ő az ő Királlyának ſzabadúláſinak tornya, és ki irgalmaſságot tselekeſzik az ő meg kenetettével, Dáviddal, és az ő magvával mind örökké.

XXIII. RÉSZ.

Dávidnak utólsó beſzédi: Hadnagyi.

1 Ezek lőnek pedig Dávidnak utólsó beſzédi: Az I'sai fia, Dávid mondotta *ezeket*, az a' férjfiú, a' ki nagy (*a*) méltóságra emeltetett-fel: A' Jákób' Iſtenének fel-kenetett *Királlya*, ki gyönyörüséges ének-ſzerző vólt Izráelben. (*a*) *r.* 12 7, 8.

2. Az Úrnak Lelke ſzóllott én bennem, és az ő beſzéde *ſzármazott* az én nyelvem által

3. Az Izráelnek Iſtene ſzóllott, az Izráelnek Kő-ſziklája mondotta: A' ki uralkodik az embereken; igaz légyen, és olly, ki Iſteni (*b*) félelemmel uralkodjék. (*b*) 5 *Mós.* 17: 18-20.

4. És *léſzen*, mint a' világoſság reggel, *mikor* a' Nap fel-támad: *mint* a' homályoſság nélkül-való reggeli idő, *és* a' melegséggel földből *fel-nevekedett* gyenge fü az eső után.

5. Jóllehet nem ollyan az én házam az Iſten előtt; Mindazáltal örökké (*c*) állandó ſzövetséget tett én velem, mindeneſtől el-rendeltetett, és állhatatost. Hogy az én tellyes idveſségem, és minden gyönyörüségem *akkor telik-bé*; mikor *az én házamat* nem tsemetézteti. (*c*) *r.* 7: 12-19.

6. De az iſtentelenek *ollyanok léſznek*, mint a' töveſtől ki-ſzaggattatott tövis, mellyhez kézzel nem nyúlnak.

7. Hanem a' ki hozzá akar nyúlni-is; fejſzét, és rúdat véſzen hozzá, hogy ugyan azon helyen tüzzel égetteſsék-meg.

8. (*d*) Ezek pedig neveik a' Dávid erős *vitézi*nek, kik ő véle valának: A' ſzékben ülő bőlts, *és* a' ſő embereknek Fejedelme vala Adinó Esnita, *ki* egy hartzon meg-ſebesített *dárdájával* nyóltz ſzáz *embereket*. (*d*) 1 *Krón.* 11: 10, 11. *Jós.* 23: 10.

9 Ezután második vala Eleázár, (*e*) Dódónak fia, ki Ahóhi' fia vala: e' vala *egygyik* a' három erős *vitézek* közzül, *kik* Dáviddal *valának*, mikor a' Filiſtéusokon ſzégyent tőnek, *kik* oda a' helyre gyültenek vala, mikor az Izráeliták immár megfutamodtanak vólna. (*e*) *Krón.* 11: 12, 13.

10 Ez fel-kelvén igen vágá a' Filiſtéusokat, mind addig; míg a' keze el-fáradna, és a' keze a' fegyverhez ragadna: és nagy ſzabadítást tselekedék; az' napon az Úr, és az *el-futt* nép viſzſza-téré ez után tsak a' foſztásra.

11. Ez

11. Ez után vala Samma, a' Harár *városból* való Agénak fia; Mert seregbe gyültek vala a' Filistéusok, és vala ott egy darab szántó-föld lentsével tele: a' nép pedig el-futott vala a' Filistéusok előtt.

12. Akkor meg-álla ez annak a' darab *földnek* közepén, és meg-szabadítá azt, és meg-veré a' Filistéusokat: és az Úr nagy szabadítást tselekedék.

13. Ezeknek felette hárman jöttek vala a' harmintz válogatott vitézek közzül, és mentek vala aratáskor Dávidhoz, az (*f*) Adullám' barlangjába, mikor a' Filistéusok táborban vólnának a' Réfaim' völgyében.

(*f*) 1*Sám.* 22: 1, 2.

14. Dávid akkor erős *kő-szikla*ban vala, és a' Filistéus k' álló serege vala Bethlehemnél.

15. *Vizet* kívánt vala pedig Dávid, és mondá: Kitsoda hozhatna nékem vizet innom a' Bethlehemi forrásról, melly a' kapu előtt vagyon?

16. Akkor a' három vitézek által-vágák magokat a' Filistéusok' táborán, és merítének vizet a' Bethlehem' forrásból, melly a' kapu előtt vala: mellyet el-hozának, és vivének Dávidnak; de nem akara abból innia, hanem ki-tölté (*g*)azt az Úrnak. (*g*) 1 *Sám.* 7: 6.

17. És monda: Távol légyen én tőlem Uram! hogy én azt miveljem; avagy azoknak az embereknek véreket *igyam-é meg*, kik életeket *baláha* vetvén, mentenek-el *a' vízért*? És nem akará azt meg innia. E' dolgot *azért* e' három vitézek tselekedték vala

18. Továbbá Abisai, (*h*) Joábnak attyafia, Sérujának fia, vala e' háromnak Hadnagygya, ki három száz ellen fel-emelvén dárdáját, meg-ölé azokat: és ő-néki nagy híre-neve vala e' három között. (*h*) r. 21: 17.

19. E' három *vitézeknek nevekkel* noha híresneves vala *Abisai*, és azoknak Fejedelmek vala; de mindazáltal a' hárommal nem ér vala.

20. Benája-is, Jójadának fia, (*i*) (ki erős ember vala) nagy tehetségű ember vala, ki Kabséelből-való vala: Ez ölé-meg a' Moábitáknak két fő vitézeiket. Ugyan ez, el-menvén, az oroszlánt is meg-ölé a' veremben, télben. (*i*) 1 *Kir.* 1: 8.

21. Ugyan ez ölé-meg az Égyiptomból-való embert-is, ki igen tekintetes ember vala: az Égyiptomi *ember*nek kezében dárda vala, és *ez tsak egy* páltzával méne reája; és ki-vévé az Égyiptombéli *ember*nek kezéből a' dárdát, és meg-ölé azt az ő maga dárdájával.

22. Ezeket tselekedé (*k*) Benája, Jójadának fia; és ő néki-is jó híre-neve vala a' három erős vitézek között. (*k*) 1 *Krón.* 27: 5, 6.

23. A' harmintz között leg-nevezetesebb vala; de mindazáltal ama' (*l*) hármat nem éri vala: és *Hadnagygyá* tévé ezt Dávid az *ő szavát* hallgató *nép* között. (*l*) *v.* 13 16.

24. Asael-is, (*m*) Joáb' attyafia, e' harmintz közzé *számláltatik vala*: *kik ezek*: Elchanán, Bethlehemi Dódónak fia. (*m*) r. 2: 18, 23.

25. Hárod (*n*) *városbéli* Samma: *azon* Hárod*ból való* Elika. (*n*) *Bir.* 7: 1.

26. Héles (*o*) Páltiból-való: Hira, a' Thékoa' *városból*-való Ikkes' fia. (*o*) 2*Krón.* 27: 10.

27. Abiézer, Anethót *városból*: Mébunnai, Húsáth (*p*) *városból*-való. (*p*) 1 *Krón.* 4: 4.

28. Sálmon, Ahóhit *városból* való: Maharai, a' Nétofát *városból*:

29. Héleb (*q*) Bahanának fia, Nétofátból-való: Ittai, Ribainak fia, Gibeából-való, melly a' Bénjámin' fiaié. (*q*) 1 *Krón.* 11: 30

30. Benája (*r*) Pirathonból-való: Hiddai, a' patak mellett-való Gáhásbéli. (*r*) *Bir.* 12: 15.

31. Abiálbon, Arbatból-való: Azmávet, Barhumból-való.

32. Eljáhba, Sahalbonból (*s*) való: Jásen' fia, Jónathán. (*s*) *Jós.* 19: 32, 42.

33. Samma, Harárból való: Ahiám, Arárból-való Sarárnak fia.

34. Elifélet, Ahasbainak fia, Maakátból-való: Eliám, Gilombéli Achitófelnek fia.

35. Hesrai, Kármelből-való: Paharai Arbiból-való.

36. Jigeál, Sóbabéli Nátánnak fia: Báni, Gádból-való.

37. Sélek, Ammonita: Naharai, Beerótból-való, Joábnak, a' Sérnja' fiának fegyver-hordozója.

38. Ira, Jithri *városból*-való: Gáreb, *azon* Jithriből-való.

39. Hittéus Uriás: Mind öszve harmintz heten.

XXIV. RÉSZ.

Dávidnak sok népe hull-el dög-halállal.

1 Fel-gerjede pedig az Úrnak (*a*) haragja az Izráel ellen, és fel-indítá Dávidot ő ellenek, ezt mondván: Eredj-el, számláld meg az Izráelt és a' Júdát. (*a*) 1 *Krón.* 21: 1.

2. Monda azért Dávid Joábnak, az ő seregének Fejedelmének: Menj-el, járd-bé az Izráelnek minden nemzetségeit, Dántól (*b*) fogva mind Bersebáig, és számláljátok-meg a' népet, hogy tudjam a' népnek számát. (*b*) *Bir.* 20: 1.

3. És monda Joáb a' Királynak: Sokasítsa-meg

meg az Úr a' te Istened a' népet; a' mennyi mostan, (c) tégye száz annyivá, és lássák *ezt* az én Uramnak, a Királynak szemei; de miért akarja ezt az én Uram, a' Király? (c) 5*Mós.* 1: 10, 11.

4. De hatalmasabb lőn a' Királynak szava a' Joábénál, és a' több fő emberekénél; ki méne azért Joáb, és a' több Hadnagyok a' Király elől, hogy meg-számlálnák a' népet, az Izráelt.

5. És által-keléenek a' Jordánon, és tábort járának Aróer (*d*) város mellett jobb-kéz felől, Gád völgyében, nem messze Jáserhez.

(*d*) *Jós.* 13: 9, 16

6. Azután menének Gileádba, és a' Hodsi' al földére: Innét menének a' Dán Jaán' *földére*, és Sidon' környékére.

7. Ezután menének Tirus' erős városához, és a' Hivéusoknak 's Kananéusoknak minden városiba. Innét menének a' Júdának Dél felől-való részére, Berseébába.

8. És mikor bé-járták vólna az egész földet; haza menének Jérusálembe, kilencz hónap, és húsz nap el-múlva.

9. És bé-adá Joáb a' meg-számlált népnek számát a' Királynak: és vala az Izráel' *népe*, nyóltzszáz ezer erős fegyver- fogható férjfiak, és a' Júda' nemzetsége vala öt száz ezer férjfiú.

10. Minekutánna pedig Dávid a' népet meg-számlálta vólna; meg-sebhedék az ő szíve, és monda Dávid az Úrnak: Igen vétkeztem ebben, a' mit tselekedtem. Azért mostan óh Uram! vedd-el, kérlek, a' te szolgádnak álnokságát; mert felette igen bolondúl tselekedtem.

11. És mikor fel kőlt vólna reggel Dávid, szólla az Úr Gád Prófétának, ki Dávidnak Jövendő-mondója vala, ezt mondván:

12. Menj-el, és szóllj Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Három dolgot adok elődbe, válaszd-el egygyikét magadnak ezek közzül, *a' mellyikét akarod*, hogy tselekedjem veled.

13. El-méne azért Gád Dávidhoz, és tudtára adá néki, és monda néki: *Akarod-é*, hogy hét esztendeig-való éhség szálljon földedre? Vagy hogy három hónapig ellenségid előtt búidosál, és *ellenséged* kergessen tégedet? Vagy hogy harmad' napig dög-halál légyen földedben? *Azért* mostan gondold-meg, és lásd-meg, mitsoda választ vigyek annak, a' ki engemet el-küldött.

14. És monda Dávid Gádnak: Minden felől elég keserűségem vagyon nékem: De inkább kérlek, hadd essünk az Úr' kezébe; mert az ő irgalmassági nagyok: és ne essem ember' kezébe.

15. Botsáta annakokáért az Úr dög-halált az Izráelre, reggeltől fogva az el-rendeltt ideig: és meg-halának a' nép közzül, Dántól fogva Bersebáig, hetven ezer férjfiak.

16. És *mikor* fel-emelte *vólna* kezét az Angyal Jérusálem ellen-*is*, hogy azt-*is* el-pusztítaná; meg szánná az Úr (*e*) a' veszedelmet, és monda az Angyalnak, a' ki a' népet öli vala: Elég immár, hagyd-el. Az Úrnak Angyala pedig vala a' Jebuséus Arauna' tsüre mellett.

(*e*) *Jér.* 42: 10.

17. És szólla Dávid az Úrnak, mikor látta vólna az Angyalt, a' ki a' népet vágja vala, és monda: Imé én vétkeztem, és én tselekedtem hamisságot! ezek pedig *ollyanok*, *mint a'* bárányok, mit vétettenek? Kérlek inkább forduljon a' te kezed én ellenem, és az én atyámnak háza népe ellen.

18. Méne azért Gád Dávidhoz azon napon, és monda néki: Eredj, menj el, *és* rakass óltárt az Úrnak, a' Jebuséus Araunának szérűjén.

19. És el-méne Dávid a' Gádnak beszéde szerént, a' mint az Úr meg-parantsolta vala.

20. És fel-tekíntvén Arauna, látá, hogy a' Király az ő szolgáival egybe ő hozzája menne: és ki menvén eleibe, a' Királynak fejet (*f*) hajta Arauna, artzal a' föld felé *hajólván*.

(*f*) 1*Krón.* 21: 20.

21. És monda Arauna: Mi az oka, hogy a' Király, az én Uram az ő szolgájához jő? Felele Dávid: Azért, hogy meg végyem tőled e' szérűt, hogy ezen óltárt épitsek az Úrnak, és meg-szűnjék a' népen-való ostor.

22. Monda Arauna Dávidnak: Végye el bátor az én Uram, a' Király, és áldozzék, *a' mint szinte* tettszik néki. Imhol az ökrök az áldozatra: és a' boronák, és az ökrökhöz-való szerszámok *légyenek* fa helyett.

23. *Azért* mindent Arauna a' Királynak ada, és monda Arauna a' Királynak: A' te Urad Istened engeszteltessék-meg általad.

24. Monda pedig a' Király Araunának: Semmiképpen nem *vészem-el*; hanem ugyan árron vészem meg tőled: és nem akarok az Úrnak, az én Istenemnek ingyen-való áldozatot áldozni. Megvévé azért Dávid azt a' szérűt, és az (*g*) ökröket ötven ezüst sikluson. (*g*) 2*Sám.* 6: 14. 1*Krón.* 21: 26.

25. És óltárt épite ott Dávid az Úrnak, és áldozék egészen meg-égetett, és engesztelő (*h*) áldozattal: és meg-kegyelmeze az Úr a' földnek, és meg-szűnék a' csapás az Izráelen. (*h*) 2*Krón.* 3: 1.

A' KIRÁLYOKRÓL ÍROTT ELSŐ KÖNYV.

E' Könyv a' Júda' országának öt Királlyainak: Salamonnak, Roboámnak, Abijának, Asának, Jósafátnak: más részről az Izráel' országának nyóltz Királlyainak: Jéroboámnak, Nádábnak, Baasának, Elának, Zimrinek, Tibninek, Homrinak, és Achábnak, 118. esztendők alatt viselt dolgaikat írja-meg.

I. RÉSZ.

A' Királyságra vágyó Adóniának szándéka haszontalan; mert Salamon lészen Királlyá.

1 Dávid Király pedig meg-vénhedett, *és* megidősödott vala: és őtet bé-takarják vala leplekkel; de meg nem melegülhet vala.

2. És mondának néki az ő szolgái: Keressenek az én Uramnak, a' Királynak egy szűz leányt, ki légyen a' Király környül, és őtet táplálja, és háljon te melletted, hogy melegedjék-meg az én Uram, a' Király.

3. Keresének annakokáért egy szép leányt Izráelnek minden határiban; és találák a' Súnem' (*a*) városából-való Abiságot, kit hozának a' Királyhoz. (*a*) *Jós.* 19: 18. *r.* 2: 17, 22, 23, 25.

4. A' leány pedig igen szép vala, és a' Királyt táplálja vala, és szolgál vala néki; a' Király pedig nem esméré őtet.

5. Adónia pedig, a' Haggitnak fia fel-fúvalkodék, ezt mondván: Én uralkodom *Dávid' hólta után!* és szerze magának szekereket, lovakat, és ötven előtte-járó férjfiakat.

6. És nem szomorítá-meg őtet az ő attya az ő életének idejében, ezt mondván: Miért tselekedtél így? Ez-is pedig igen szép személy vala, és őtet Haggit szülte vala Dávidnak Absolon (*b*) után. (*b*) 2 *Sám.* 3: 4. 1 *Krón.* 3: 2.

7. És szólla Joábbal, a' (*c*) Sérujának fiával, és Abjátár Pappal, kik az Adónia' pártját tartják vala. (*c*) 2 *Sám.* 8: 16. 17. *r.* 2: 22, 28.

8. Sádók Pap pedig, és (*d*) Benája, a' Jójadának fia, és Nátán Próféta, és Sémei, és Réhi, és az erős férjfiak, kik Dávidd*al valának*, nem állottak vala Adónia mellé. (*d*) 2 *Sám.* 23: 20.

9. Áldozék pedig Adónia juhokkal, és ökrökkel, és egyéb kövér barmokkal a' Zohélet kő-szikla mellett, melly a' Róge' (*e*) forrása mellett vala: és vendégekké hívá minden ő attyafiait, a' Király' fiait, és minden Júdabéli férjfiakat, a' Király szolgáit. (*e*) 2 *Sám.* 17: 17.

10. De Nátán Prófétát, és Benáját, és amaz erős (*f*) vitézeket, és Salamont, az ő attyafiát nem hívá-el. (*f*) 2 *Sám.* 23: 8-39.

11. Szólla annakokáért Nátán Bethsabéának, a' Salamon' annyának illyenképpen: Nem hallottad-é, hogy Adónia, a' Haggitnak fia uralkodik; és a' mi Urunk Dávid nem tudja?

12. Mostan azért jövel, és tanátsot adok teneked, és *ez által* szabadítsd meg mind a' te életedet, mind a' te fiadnak, Salamonnak életét.

13. Eredj, menj-bé Dávid Királyhoz, és mond ezt ő-nékie: *Édes* Uram, Király! nem-de nem megesküdtél-é te, a' te szolgáló leányodnak illyenképpen: Salamon, a' te fiad uralkodik én utánnam, és ő ül az én Királyi székemben? miért uralkodik tehát Adónia?

14. És ímé mikor még a' Királlyal ott szóllanál te; én-is bé-mégyek te utánnad, és véghez viszem a' te beszédidet.

15. Bé-méne annakokáért Bethsabé a' Királyhoz a' kamarába, (a' Király pedig igen megvénhedett vala,) hol a' Súnemből-való Abiság szolgál vala a' Királynak.

16. Fejet hajta azért Bethsabé, és meg-hajtá magát a' Királynak. És monda a' Király: Mit kívánsz?

17. Felele néki a' *Bethsabé:* *Édes* Uram! te meg-esküdtél a' te Uradra Istenedre a' te szolgáló-leányodnak illyenképpen: Salamon, a' te fiad (*g*) uralkodik én utánnam, és ő ül az én királyi székemben. (*g*) 1 *Krón.* 22: 9.

18. És ímé mostan Adónia uralkodik; te pedig most azt nem tudod Uram Király!

19. Mert áldozott ökrökkel, és nagy sok kövér barmokkal bővségessen, és vendégekké hívta a' Királynak minden fiait, és Abjátár Papot, és Joábot, a' seregnek Hadnagyát; Salamont pedig, a' te szolgádat el nem hívta.

20. Te pedig *édes* Uram Király! *tudod*, hogy az egész Izráel' népének szemei te reád néznek, hogy meg-jelentsed nékiek, kitsoda fog ülni az én Uramnak, a' Királynak székiben ő utánna.

21. Másképpen e' lészen: mikor az én Uram, a' Király el-aluszik az ő attyaival; én, és az én fiam Salamon bűnösök lészünk.

22. Ímé pedig mikor még a' Királlyal szóllana; Nátán Próféta érkezék.

23. És meg-jelenték a' Királynak, mondván: Itt vagyon Nátán Próféta. És bé-menvén a' Király' eleibe, meg-haitá magát a' Király előtt artzal a' földre le-borúlván.

24. És

24. És monda Nátán: Uram Király! *te* mondottad-é *ezt:* Adónia uralkodik én utánnam, és ő ül az én királyi székemben?

25. Mert alá-ment ma, és áldozott ökrökkel, és kövér barmokkal bővségesen, és vendégekké hívta a' Királynak minden fiait, és a' seregnek Hadnagyait, és Abjátár Papot; és ímé ők esznek és isznak ő előtte, és *immár* azt kiáltották: (*h*) Éljen Adónia Király! (*h*) 1 *Sám.* 10:24.

26. Engemet pedig, ki te szolgád vagyok, és Sádók Papot, és Benáját, a' Jójada fiát, és Salamont, a' te szolgádat el nem hívta.

27. Avagy az én Uramtól, a' Királytól lett-é ez a' dolog; hogy nem adtad tudtára a' te szolgádnak: kitsoda fogna ülni az én Uramnak, a' Királynak székiben *az* ő *hólta* után?

28. És felelvén Dávid Király, monda: Hívjátok hozzám Bethsabét. Ki bé-menvén a' Király' eleibe, meg-álla a' Király előtt.

29. És meg-esküvek a' Király, mondván: Él az Úr, ki meg-szabadította az én lelkemet minden nyomorúságból:

30. Hogy a' miképpenn meg-esküdtem tenéked az Izráelnek Urára Istenére, ezt mondván: hogy a' te fiad, Salamon uralkodnék én utánnam; azonképpen ő ül az én Királyi székemben én helyettem, mellyet ma véghez viszek.

31. És fejet hajta Bethsabé artzal a' földre *le-borúlván*, és magát meg-hajtván a' Király előtt, monda: Éljen az én Uram, a' Dávid király mind örökké!

32. Azután monda Dávid Király: Hívjátok hozzám Sádók Papot, és Nátán Prófétát, és Benájat (*i*) Jójadának fiát: kik a' Király' eleibe bémenének. (*i*) 1 *Krón.* 27 5, 6.

33. És monda nekiek a' Király: Vegyétek mellétek a' ti Uratoknak szolgáit, és ültessétek Salamont, az én fiamát az én öszvéremre, és vigyétek-alá őtet Gihonra.

34. És kenje őtet ott Sádók Pap és Nátán Próféta Izráelnek Királlyává; annakutánna kürtöljetek, és kiáltsátok: Éljen Salamon Király!

35. És jöjjetek-fel *onnét* ő utánna: és el-jövén uljön az én királyi székembe, és ő uralkodjék én helyettem; mert *immár* meg-hagytam ő-néki, hogy ő légyen Fejedelme mind Izráelnek 's mind Júdának.

36. Felele pedig Benája, Jójadának fia a' Királynak, és monda: Ámen! Igy szólljon az én Uramnak, a' Királynak Ura Istene.

37. A' miképpen véle volt az Úr az én Uramal, a' Királlyal; azonképpen véle légyen Salamonnal-is: és magasztalja fellyebb az ő királyi székit az én Uramnak, Dávid' Királynak királyi székinél.

38. Alá-méne azért Sádók Pap, és Nátán Próféta, és Benája, Jójadának fia, a' Keretéusok-is és a' (*k*) Peletéusok: és fel-ültteték Salamont a' Dávid Király' öszvérére, és alá-vivék őtet Gihon mellé. (*k*) 2 *Sám.* 20:7, 23.

39. Vőn annakfelette Sádók Pap egy szaru olajt az *ÚR*' Sátorából, és meg-kené Salamont: azután kürtölének, és az egész nép ezt kiáltá: Éljen Salamon Király!

40. És fel-jöve az egész nép utánna, és a' nép sipol vala, és örül vala felette igen, annyira; hogy a' föld-is meg-repedne az ő szavok miatt.

41. Meg-hallván pedig Adónia, és mind a' véle-való hívatalos vendégek, minekutánna a' lakodalmat el-végezték vólna; Joáb-is meg-hallván a' kürtölésnek szavát, monda: *Vallyon* miért vagyon e' meg-háborodott városnak szava?

42. Mikoron pedig még ő szóllana, ímé Jónatán, (*l*) az Abjátár Pap' fia érkezék, kinek monda Adónia: Jöjj-bé; mert erős férjfiú vagy, és jó hírt mondasz. (*l*) 2 *Sám.* 15:27.

43. Felelvén pedig Jónatán monda Adoniának: Bizonyára a' mi Urunk, Dávid Király Salamont tette Királlyá.

44. És el-küldötte ő-véle Sádók Papot a' Király, és Nátán Prófétát, és Benáját (*m*) Jójadának fiát, a' Keretéusokat-is, és Peletéusokat, és őtet a' Király öszvérére ültették. (*m*) 2 *Sám.* 20:7.

45. Annakfelette Királlyá kenték őtet, Sádók (*n*) Pap és Nátán Próféta Gihonnál, és fel-jöttek onnét örülvén, és meg-zendült a' város. Ez a' szó, a' mellyet hallottatok. (*n*) 2 *Sám.* 15:27.

46. És *immár* bé-is ült Salamon az országnak királyi székibe.

47. Sőt még a' Király szolgái-is bé-menének, hogy meg-áldják a' mi Urunkat, Dávid Királyt, mondván: Tégye az Isten a' Salamon' nevét hírsebbé a' te (*o*) nevednél, és magasztalja fellyebb az ő székit a' te székednél: És meg-hajtá magát a' Király az ágyon. (*o*) *r.* 3:12. 2 *Sám.* 7:9.

48. És ekképpen-is szólla a' Király: Áldott az Izráelnek Ura Istene, ki adott e' mái napon ollyat, ki szemeimnek láttára *helyettem* ülne az én Királyi székemben.

49. Akkor meg-rettenének, és fel-kelének mindnyájan a' hívatalosok, kik Adóniával valának, és ki-ki mind dolgára méne.

50. Továbbá Adónia Salamóntól való féltében felkele, és el-menvén meg-fogá az óltárnak szarvait.

51. Hirré-adák pedig Salamonnak illyen szókkal: Imé Adónia Salamon Királytól-való féltében meg-fogta az óltárnak szarvait, ezt mondván: Esküdjék-meg ma nékem Salamon Király, hogy meg nem öli az ő szolgáját fegyverrel.

52. És monda Salamon: Ha jámbor lészen; *egy* haj-szál *(p)* fejéről le nem esik a' földre: ha pedig gonoszság találtatik ő benne; meg-kell halnia. *(p)* 1*Sám.* 14: 45. *r.* 2: 21-25.

53. El-külde azért Salamon Király, és el-hozák őtet az óltártól; és el-jövén, meg-hajtá magát Salamon Király előtt. És monda Salamon Király: Menj-el a' te házadhoz.

II. RÉSZ.

Dávid halála előtt oktatja Salamont: Salamonnak kemény orszidglása.

1 El-közelgete pedig a' Dávidnak ideje, hogy meg-halna, és parantsola Salamonnak, az ő fiának, ezt mondván:

2. Én el-mégyek ez egész *(a)* földnek útán: erősödjél meg, és légy ember. *(a)Jós.* 23: 14.

3. És őrízd-meg a' te Uradnak Istenednek őrizetit, hogy az ő útain járj, és meg őrizzed az ő rendeléseit, az ő parantsolatit, és az ő ítéletit, és az ő bizonyság-tételit; a' mint *(b)* meg-vagyon írva a' Móses' törvényében: hogy elő mented légyen mindenekben, a' mellyeket tselekedendesz, és mindenütt, valamerre fordúlándasz. *(b)Jós.* 1: 7. 5*Mós.* 17: 18.

4. Hogy meg-tellyesítse az Úr az ő beszédét, a' mellyet szóllott énnékem, mondván: *(c)* Ha meg-őrízéndik a' te fiaid az ő útjokat, járván én előttem tökélletességgel, tellyes szívek szerént, és tellyes lelkek szerént: ezt mondván, *mondom*, soha el nem fogy a' férjfiú tenéked az Izráelnek Királyi székiből. *(c)*'*Sólt.* 132: 12.

5. Azt-is jól tudod, mit tselekedett én rajtam Joáb, a'Sérujának fia, *az-az*, mit tselekedett az Izráel' népének két fő-Hadnagyival, *(d)* Abnerrel, a'Néruek fiával, és Amasával, Jéternek fiával, kiket meg-öle, hadakozáshoz illendő vért ontván békeségnek idején; és mi-módon helyheztette a' hadakozáshoz illendő vért az ő derekán-való övében, és az ő lábán-való saruban. *(d)*2*Sám.* 3: 27. 2*Sám.* 20: 10. *v.* 32.

6. Tselekedjél azért a'te böltseséged szerént; és ne engedjed, hogy meg-őszülvén békeséggel menjen a' koporsóba.

7. A'Gileádbéli Barzillainak fiaival pedig tselekedjél irgalmasságot; és légyenek a'te asztalodnál-való vendégek között; *(e)* mert hasonlatosképpen előmbe jövén *tselekedtek én velem*, mikor Absolon előtt, a' te atyádfia előtt futnék. *(e)* 2*Sám.* 17: 27.

8. Annakfelette, imé te veled vagyon Sémei, Gérának, a' Bahurimbéli Jéminí' fiának fia, ki igen *(f)* meg szidalmaza engemet az' napon, mellyen Mahanáimba mégyek vala; mindazáltal mivelhogy *(g)* ő előmbe alá-jöve a'Jordánhoz; meg-esküdtem néki az Urra, ezt mondván: Nem öllek-meg téged' fegyverrel. *(f)* 2*Sám.* 16: 5. *(g)* 2*Sám.* 19: 16.

9. De te büntetés nélkül őtet ne hagyjad, és mivelhogy eszes férjfiú vagy; tudod, mit kelljen tselekedned véle, hogy az ő vénségét vérrel botsásad a' koporsóba.

10. *(h)* Azután meg-hala Dávid az ő attyaival, és el temetteték Dávidnak városában. *(h) Tsel.* 2: 29. 13: 36.

11. *(i)* Az idő pedig, mellyben uralkodék Dávid Izráelben, negyven esztendőket *tészen:* Hebronban uralkodék hét esztendőkig; Jéru alemben pedig uralkodék harmintz három esztendőkig. *(i)* 2*Sám.* 5: 4. 1*Krón.* 29: 27.

12. Salamon azért üle Dávidnak, az ő attyának Királyi székibe, és *(k)* meg-erősödék az ő Királyi birodalma felette igen. *(k)*1*Krón.* 29 23.

13. Méne pedig Adónia, Haggitnak fia Bethsabéhoz, a' Salamonnak annyához; és az monda: Békeséges-é a'te jöveteled? Ki felele: Békeséges.

14. Annakfelette monda: *Valami* beszédem vagyon nékem te veled. Monda az: Szóllj.

15. Akkor monda *Adónia:* Te tudod, hogy enyim vala ez ország, és az egész Izráel én reám néz vala, hogy én uralkodjam; de el-vétették az ország én tőlem, és lőn az én atyámfiáé; mert az Úrtól adattaték ő néki.

16. Mostan pedig egy kérést kérek tőled, ne hagyjad hijába kérésemet. Monda az ő-néki: Mond-meg, *mit akarsz.*

17. És ő monda: Szóllj, kérlek, Salamon Királynak; (mert a' te kérésedet meg nem veti) hogy adja énnékem a' Súnemből-való Abiságot feleségül.

18. Felele Bethsabé: Jól vágyon; én szóllok te melletted a' Királynak.

19. Méne azért Bethsabé Salamon Királyhoz, hogy szóllana néki Adónia felől; és fel-kele a' Király ő eleibe, és meg-hajtván magát ő előtte, le-üle királyi székibe: és széket tétete a'Király annya' alá, ki üle ő-néki jobb keze felől.

20. És monda *Bethsabé:* Egy kis kérést kérek én te tőled; ne hagyjad hijába kérésemet. És mon-

monda néki a' Király: Kérj édes anyám! mert nem hagyom hijába kérésedet.

21. Monda ő: Adassék a' Súnem *város*ból-való Abiság Adóniának, a' te atyád-fiának feleségül.

22. Akkor felele Salamon Király, és monda az ő annyának: De miért kéred te a' Súnembéli Abiságot Adóniának? Kérjed ő-néki *inkább* az országot-*is*; mert ő énnékem bátyám: de ő-vele *egygyet ért* Abjátár Pap, és Joáb, a' Sérujának fia.

23. És meg-esküvék Salamon Király az Urra, mondván: Ezt tselekedje én velem az Isten, és ennél-is nagyobbat, hogy az ő életének ellene szóllotta Adónia ezt a' beszédet.

24. Mostan annakokáért él az Úr, ki meg-erősített engemet, és ültetett engemet az én atyámnak, Dávidnak királyi székibe, és ki házat szerzett énnékem, miképpen (*l*) meg-mondotta vólt: ma meg-ölettetik Adónia. (*l*) 2*Sám.* 7: 11, 12.

25. El-küldé azért Salamon Király Benáját, a' Jójadának fiát; ki le vágá őtet, és meg-hala.

26. Abjátár Papnak pedig monda a' Király Menj-el Anathótba a' te jószágodba; mert halálnak fia vagy: de tégedet meg nem öletlek; mivelhogy hordoztad az Úr Istennek Ládáját Dávid előtt, az én atyám előtt: mivelhogy az én atyámnak minden nyomorúságiban (*m*) részes vóltál. (*m*) 1*Sám.* 22: 20. 2*Sám.* 15: 24.

27. És ki-űzé Salamon Abjátár Papot, hogy ne lenne az Úrnak Papja, hogy bé-tellyesítené az Ur' beszédét, mellyet szóllott vala az Elí' (*n*) háza felől Silóban.

(*n*) 1 *Sám.* 2: 31-33.

28. El-juta pedig ez a' hír Joábhoz; (mert Joáb Adóniához hajlott vala, noha *az előtt* nem hajlott vala Absolonhoz) és el-futa Joáb az Urnak sátorába, és meg-fogá az óltárnak szarvait.

29. Hirré-adák pedig Salamon Királynak, *ezt mondván:* Joáb az Urnak sátorához futott, és ímé az (*o*) óltár mellett vagyon. És el-küldé Salamon Benáját, Jójadának fiát, mondván: Menj-el, vágd-le őtet.

(*o*) *r.* 1: 50. 2*Mós.* 21: 14.

30. El-méne azért Benája az Úrnak sátorához, és monda néki: Ezt mondja a' Király: Jöjj-ki. Kinek felele *Joáb:* Semmiképpen nem *megyek*; hanem *inkább* itt halok-meg. És megvivé Benájá a' Királynak e' dolgot, mondván: Így szóllott Joáb, és így felelt nékem.

31. És monda néki a' Király: Tselekedjél úgy, a'mint szóllott; vágd-le őtet, azután temesd-el: és vedd-el az ártatlan vért, mellyet ki-ontott Joáb, én rólam, és az én atyámnak házáról.

32 És az Úr fejére fordítja *az ártatlan* vért; mivelhogy két férjfiakra, nálánál igazabbakra és jobbakra támada, és meg-ölé őket fegyverrel, és az én atyám Dávid nem tudja vala; (*p*) Abnert *tudni-illik*, a' Nérnek fiát, az Izráel' seregének Hadnagyát: és Amasát, Jéternek fiát, Júda' vitézinek Hadnagyát.

(*p*) 2*Sám.* 3: 27.

33. Ezeknek azért vérek Joábnak fejére tér, és az ő magvának fejére mind örökké; Dávidnak pedig, és az ő magvának, és az ő házának, és az ő királyi székinek békessége légyen az Úrtól mind örökké.

34. Fel-méne azért Benája, Jójadának fia, és reá rohanván meg-ölé őtet; és el-temették az ő házában, a' puszta-ban.

35. Rendelé pedig a' Király Benáját, Jójadának fiát ő (*q*) helyette a' sereg előtt Hadnagyá, és Sádók Papot rendelé a' Király Abjátár helyett. (*q*) 2*Sám.* 8: 16.

36. Annakutánna el küldé a' Király, és magához hívatá Sémeit, és monda nékie: Épits házat magadnak Jérusálemben, és lakjál ott; és onnét ne menj-*ki* se ide, se tova.

37. Mert valamelly nap ki-menéndesz, és által-menéndesz a' Kedron' patakján; bizonnyal tudjad, hogy meg kell halnod: a' te véred lészen a' tennen fejeden.

38. És monda Sémei a' Királynak: Tettszik-nékem e' beszéd: a' miképpen szóllott az én Uram, a' Király; akképpen tselekesszik a' te szolgád. És sok ideig lakék Sémei Jérusálemben.

39. Lőn pedig három esztendő múlva, el-szökének két szolgái Sémeinek Akishoz, (*r*) Maakának fiához, a' Gáthbéli Királyhoz; és hirré adák Sémeinek mondván: Imé a' te szolgáid Gáthban *vagynak*.

(*r*) 1*Sám.* 27: 2.

40. És fel-kelvén Sémei meg-nyergelé szamarát, és el-méne Gáthba Akishoz, hogy megkeresné az ő szolgáit. El-méne Sémei, és meg-hozá az ő szolgáit Gáthból.

41. Hirré adák pedig Salamonnak, hogy elment vólna Sémei Jérusálemből Gáthba, és haza jött vólna.

42. Akkor el-külde a' Király, és magához hívatá Sémeit, és monda nékie: Nem-le nem esküvésel kénszerítettelek-é tégedet az Urra, és bizonyságot tettem tenéked, ezt mondván.

van: Valamelly napon ki-menéndeſz, és ide 's tova menéndeſz; bizonnyal tudjad, hogy meg-halſz? és azt mondándod énnékem: Tettſzik e' beſzéd, meg-értettem.

43. Miért nem őrizéd-meg azokáért az Úr előtt-való esküvést, és a' parantsolatot, mellyet néked parantsoltam?

44. Monda annakfelette a' Király Sémeinek: Te tudod mind azt a' (*f*) gonoſzságot, mellyről a' te ſzíved bizonyság, mellyet az én atyámmal, Dáviddal tselekedtél; Az Úr azért mind azt a' gonoſzságot a' te fejedre fordította.

(*f*) 2*Sám.* 16: 15.

45. Salamon Király pedig áldott léſzen; és a' Dávidnak királyi ſzéki léſzen állandó az Úr előtt mind örökké.

46. Parantsolá annakokáért a' Király Benájának, a' Jójada' fiának; ki el-méne, és le-vágá Sémeit, és meg-hala. És az orſzág (*t*) meg-erősödék a' Salamon' kezében. (*t*) 2*Krón.* 1: 1.

III. RÉSZ.

Salamonnak házaſsága, gubernálása: könyörgése, és bölts ítéleti.

1 Sógorságot vete pedig Salamon Faraóval, az Égyiptombéli Királlyal: és el-vévé a' Faraó leányát, és hozá a' Dávidnak városába, míglen el-végezné az ő házának, és az Úr' házának építését, és Jérusálemnek kő-falát körös-környü.

2. De a' köſség áldozik vala a' (*a*) magas helyeken; mert nem építtetett vala ház az Úr' nevének mind az ideiglen. (*a*) 3*Mós.* 17: 4.

3. Szereté pedig Salamon az Urat, járván Dávidnak, az ő attyának (*b*) parantsolatiban; tsakhogy a' magas helyeken áldozik vala, és *ott* ſzerez vala jó-illatot. (*b*) *r.* 2 3, 4. 3*Mós.* 1: 3. 17: 4.

4. Mikor annakokáért Gibeonba (*c*) ment vólna a' Király, hogy ott áldoznék; mivelhogy ott vala a' magaſságon építtetett *fő óltár*: és Salamon azon az óltáron áldozott vólna egéſzen égő áldozattúl ezer barmot; (*c*) 2*Krón.* 1: 5. *Jós.* 10: 12.

5. Meg-jelenék Gibeonban az Úr Salamonnak azon éjjel álmában, és monda az Iſten: Kérj, a' mit *akarſz*, hogy adjak néked.

6. És monda Salamon: Te a' te ſzolgáddal, az én atyámmal, Dáviddal nagy irgalmaſságot tselekedtél, a' miképpen ő is járt te előtted hiven, igazán, és te hozzád egyenes ſzívvel: és megtartottad ő-néki ezt a' nagy irgalmaſságot, hogy néki fiat adtál, ki az ő királyi ſzékiben ül, a' mint e' mái napon meg-tettſzik.

7. És moſtan óh Uram Iſtenem! te (*d*) tettél engemet, te ſzolgádat Királlyá, Dávidnak, az én atyámnak helyette. Én pedig kitsiny gyermek vagyok, és nem tudok a' nép *előtt* ki-menni, és bé-jőni. (*d*) 2*Krón.* 1: 8, 9.

8. És a' te ſzolgád a' te néped között *Gondviselő*, a' mellyet magadnak válaſztottál; e' nagy ſzámú nép *között*, melly meg nem ſzámláltathatik, meg ſem írattathatik a' ſokaság miatt.

9. Adj azért a' te ſzolgádnak értelmes ſzívet, hogy (*e*) tudja meg-ítélni a' te népedet, hogy tudjon valaſztást tenni a' jó, és gonoſz között; mert kitsoda ítélheti-meg ezt a' te ſok *ſzámú* népedet? (*e*) 2*Krón.* 1: 10.

10. És tettſzék e' beſzéd az Úrnak ſzemei előtt, hogy Salamon illyen dolgot kért vólna.

11. Monda azért az Iſten ő-néki: Mivelhogy ezt kérted én tőlem, és nem kértél magadnak hoſzſzú életet, ſem nem kértél magadnak gazdagságot, ſem pedig nem kérted a' te ellenségidnek lelkeket; hanem kértél értelmet az ítélet-tételre.

12. Imé a' te beſzéded ſzerént tselekedtem: Imé tenéked adtam bőlts és értelmes ſzívet, ugy-annyira; hogy te hozzád haſonló nem vólt te előtted, és utánnad ſem támad haſonló.

13. Sőt még azt-is, a'mit nem kértél, megadtam tenéked, *tudni-illik* (*f*) mind gazdagságot, mind ditsőſséget, ugy-annyira; hogy ne *légyen* te hozzád haſonlatos ſenki a' Királyok között minden te idődben. (*f*) *r.* 4: 26.

14. És ha az én útaimon járándaſz, megőrizvén az én végezésimet, és az én parantsolatimat, a' miképpen járt a' te atyád Dávid; meg-hoſzſzabítom a' te életednek idejét.

15. És mikor fel-ſerkent vólna Salamon; ímé *meg-emlékezék* az álom*ról*: és méne Jérusálembe, és álla az Úrnak ſzövetségének Ládája eleibe: és áldozék égő-áldozatokat, és kéſzíte hálá-adó áldozatokat; Szerze annakfelette lakodalmat minden ſzolgáinak.

16. Akkor jövének a' Királyhoz két tiſztátalan aſzſzonyi-állatok, és meg-állának ő előtte.

17. És monda az egygyik aſzſzonyi-állat: *Kérlek* édes Uram *hallgaſs-meg* engemet! Én, és ím' ez aſzſzonyi-állat egy házban laktunk; és ſzültem ő nála azon házban.

18. Lőn pedig harmad' nappal az én ſzülésem után; ſzüle ez aſzſzonyi-állat-is; és egygyütt valánk: nem vala idegen ſenki mi velünk azon házban; hanem tsak mi ketten valánk azon házban.

19. Meg-

19. Meg-hala pedig ez aſzſzonyi-állatnak fia éjtſzaka; mert meg-nyomta vala azt.

20. És fel-kele éjfélkor, és el-vévé az én fiamat én mellőlem, (a' te ſzolgáló-leányod pedig alufzik vala) és fekteté azt maga mellé; az ő meg-hólt fiát pedig én mellém fekteté.

21. Mikor pedig reggel fel-kőltem vólna, hogy meg-ſzoptatnám az én fiamat; ímé tehát meg-hólt: és jól meg-nézegetvén reggel látám, hogy nem az én fiam vólna, kit én ſzültem vala.

22. Monda pedig a' máſik aſzſzonyi-allat: Semmiképpen nem, hanem az én fiam az, a' ki él; a' te fiad pedig az, a' ki meg-hólt. Amaz viſzont monda: Nem; hanem te fiad az, a' ki meg-hólt, és én fiam az, a' ki él: és ekképpen vetekedtek vala a' Király előtt.

23. Akkor monda a' Király: Ez azt mondja: Ez az én fiam, a' ki él; és te fiad az, a' ki meg-hólt. És amaz ezt mondja: Semmiképpen nem; hanem te fiad az, a' ki meg-hólt; és én fiam az, a' ki él.

24. Monda annakokáért a' Király: Hozzatok fegyvert énnékem; és hozának fegyvert a' Király' eleibe.

25. És monda a' Király: Vágjátok két réſzre amaz eleven gyermeket; és adjátok az egygyik réſzt egygyiknek, a' máſikat pedig a' máſiknak.

26. Monda pedig az aſzſzonyi-állat, a' Kijé vala az eleven gyermek, a' Királynak; mivelhogy az ő gyermekét ſzíveſſen ſzánná: Kérlek *édes* Uram! adjátok néki az eleven gyermeket, és ne öljétek-meg azt. A' máſik pedig azt mondja vala: Se enyim, ſe tiéd ne légyen; vágjátok ketté.

27. Akkor felele a' Király, és monda: Adjátok amannak az eleven gyermeket, és meg ne öljétek azt; mert az-az ő annya.

28. És mikor hallotta vólna az egéſz Izráel ezt az ítéletet, a' mellyet tett vala a' Király, félék a' Királynak ortzáját; mert láták, hogy Iſten' bőltſeſsége vagyon az ő ſzívében az ítélet-tételre.

IV. RÉSZ.

Salamonnak ditsőſsége, és böltseſsége.

1 És ekképpen lőn Salamon Király az egéſz Izráelen Királlyá.

2. Ezek *valának* pedig az ő Fő emberei: Azária, Sádók (*a*) Papnak fia. (*a*) *r.* 2: 35.

3. Elihóref és Ahija, Sisának fiai, Iró-deákok: Jóſafát, Ahilúdnak fia, Kantzellárius vala.

4. És Benája, Jójadának fia, a' ſeregnek Hadnagyja *vala*; Sádók pedig és Abjátár, Papok *valának*.

5. És Azáriás, Nátánnak fia a' Tiſzt-tartóknak előttök-járó *vala*; és Zábud, a' Nátán' fia, fő tanátsos, és a' Királynak barátja vala.

6. És Ahisár, Udvar-bíró *vala*: Adónirám pedig, Abdának fia, kints-tartó *vala*.

7. Vala pedig Salamonnak tizen-két Tiſzt-tartója az egéſz Izráelen, kik tápláják vala a' Királyt, és az ő háza-népét; eſztendőben mindeniknek egy hónapig kell vala a' táplálásra gondot viſelni.

8. És ezek azoknak neveik: Húrnak fia, az Efraim' hegyén.

9. Dékernek fia Makásban, Sahalbimban, Beth-sémesben, és Elonban, *melly vala* Beth-hanánban.

10. Héſednek fia Arúbótban, ő *bírja vala* (*b*) Sókót, és a' Héfernek egéſz földét.

(*b*) *Jós.* 15: 20, 35.

11. Abinádábnak fia *bírja vala* Dórnak (*c*) minden határát: A' Salamonnak leánya, Táfát, vala néki felesége. (*c*) *Jós.* 17: 11.

12. Bahana, Ahilúdnak fia *bírja vala* Taanákot, és Megiddót, és egéſz Bethſeánt, melly Sartána mellett vala Jézreel alatt, Beth-ſeántól fogva mind Abela Méholáig, és mind Jokmeámon túl.

13. Gébernek fia Rámóth Gileádban: övé valának (*d*) Jáirnak, a' Manaſsé' fiának falui, mellyek Gileádban *valának*: övé vala, (*e*) Argóbnak tartománya, melly Básánban vala, hatvan nagy kerített városok, kő-fallal és atzél-zárokkal meg-erősíttettek. (*d*) 4 *Mós.* 32: 41.

(*e*) 5 *Mós.* 3: 4.

14. Ahinádáb, Iddó' fia, Mahanáimban.

15. Ahimaás Naftaliban; ő-is feleségül vévé magának á' Salamonnak leányát, Boſmátát.

16. Bahana, Chúſainak fia, Aſerben, és Alóthban.

17. Jóſafát Paruákh' fia, Iſſakárban.

18. Simei, Elának fia, Bénjáminban.

19. Géber, Urinak fia, a' Gileádnak földében, Sihonnak, az Emoréus' Királlyának földében, és az Ognak, a' Básánbéli Királynak földében: és *ez* egy Tiſzt-tartó *bírja vala* azt a' földet.

20. A' Júdának pedig, és az Izráelnek népe meg-ſokaſodott vala, mint a' tenger mellet-való ſokságos (*f*) föveny, kik eſznek iſznak vala és vígadnak vala.

(*f*) *r.* 3: 8. 1 *Mós.* 13: 16. 4 *Mós.* 23: 10.

21. (*g*) Salamon pedig uralkodik vala minden országokon, a' folyó-víztől fogva mind a' Filiſtéuſok' földéig, és Égyiptomnak határáig; és ajándékokat hoznak vala, és ſzolgálnak vala Salamonnak, életének minden idejében.

(*g*) 2 *Krón.* 9: 26.

22. A'

22. A' Salamon' asztalára pedig minden napon ennyi élés kél vala el: Harmintz véka' semlye liszt, és hatvan véka köz liszt.

23. Tíz hizlalt ökör, húsz füvön járt ökör, és száz juh: a' szarvasok, őzek, bialok, és hizlalt madarakon kivül.

24. Mert ő uralkodik vala minden helyeken a' folyó vízen (*h*) túl Thifsától fogva mind Gázáig; *az-az*, minden Királyokon, kik a' folyóvízen túl valának, és békefsége vala néki minden felől körös-környül. (*h*) 2*Krón.* 9: 26.

25. És lakik vala Júda, és Izráel (*i*) bátorsággal, ki-ki mind az ő szőlő-töve és fige fája alatt, Dántól fogva mind Berfebáig Salamonnak minden idejében. (*i*) 3*Mós.* 26: 5, 6.

26. Valának pedig Salamonnak (*k*) negyven ezer fzekérbe-való lovai az istálókban, és tizenkét ezer lovagjai. (*k*) *r.* 10: 26. 2*Krón.* 1: 14. 9: 25.

27. Továbbá táplálják vala ezek a' Tifzt-tartók Salamon Királyt, és mind azokat, kik a' Salamon Király' asztalánál valának, ki-ki az ő hó napján, minden fogyatkozás nélkül.

28. Annakfelette árpát, és fzalmát a' lovaknak és az öfzvéreknek vifznek vala a' helyre, a' hol a' *Király* vala, ki-ki az ő el-rendelt fzokása fzerént.

29. Ada pedig az Isten bőltseséget Salamonnak, és igen nagy (*l*) értelmet, és elmének fzéleségét a' tenger partján-való fövenynek fokságá fzerént. (*l*) *r.* 3: 12.

30 És nagyobb lőn Salamonnak bőltseséges minden Nap keletre lakozóknak bőlteségeknél, és az (*m*) Egyiptombélieknek minden bőltseségeknél. (*m*) *Tsel.* 7: 22.

31. Sőt bőltsebb vala minden embereknél, *még* az Ezráhita (*n*) Ethánnál-is, és Hémánnál, Kalkolnál, Dardánál, a' Máhol' fiainál: és híreneve vala minden nemzetségek között körös-környül. (*n*) *Sólt.* 98: 1. 1*Krón.* 15: 19.

32. Szerze pedig három ezer példa-befzédeket, és az ő énekeinek *fzámok* vólt ezer és ött.

33. Szóllott a' fákról-is, a' Libánus *hegynek* tzédrus-fájától fogva mind az isópig, melly a' falból nevekedik-ki. Szólla annakfelette a' barmokról, a' madarakról, a' tsúfzó máfzó állatokról, és a' halakról.

34 És jőnek vala minden népek közzül, hogy hallgatnák a' Salamon' (*o*) bőltseségét: a' földnek minden Királyitól, kik hírrel hallották vala az ő bőltseségét.

(*o*) *r.* 3: 28. 10: 1.

V. RÉSZ.

Salamon készül a' Templom' építtéséhez.

1 El-küldé (*a*) pedig Hirám, Tirusnak Királya az ő fzolgáit Salamonhoz, mikor meghallotta vólna, hogy *az Izráeliták* őtet kenték vólna Királlyá az ő attya helyett; mert fzereti vala Hirám Dávidot minden időben. (*a*) 2*Sám.* 5: 11.

2. És (*b*) külde Salamon Hirámhoz, ezt izenvén nékie: (*b*) 2*Krón.* 2: 3.

3. Te tudod, hogy Dávid az én atyám nem építhete (*c*) Házat az ő Urának Istenének nevének a' hadak miatt, mellyekkel őtet környül-vették vala; míg-nem az Úr az ő lábainak talpai alá vetette azokat. (*c*) 2*Sám.* 7: 5, 11, 13. 1*Krón.* 22: 8.

4. Mostan pedig az én Uram Istenem nyúgodalmat adott (*d*) énnékem minden-felől, *úgy annyira; hogy* semmi ellenségem, és fenkitől semmi bántásom nintsen. (*d*) *r.* 4: 20, 21.

5. Annakokáért imé azt gondolom magamban, hogy én építsek Házat az én Uramnak Istenemnek nevének, a' miképpen fzóllott (*e*) az Úr Dávidnak, az én atyámnak, ezt mondván: A' te fiad, kit te helyetted ültetek a' te Királyi fzékedbe, ő építi-meg azt a' Házat az én nevemnek. (*e*) 2*Sám.* 7: 13. 1*Krón.* 22: 10.

6. Mostan azért parantsolj, hogy énnékem vágjanak tzédrus-fákat a' Libánuson. Az én fzolgáim-is egygyütt léfznek a' te fzolgáiddal; a' te fzolgáidnak pedig *fzolgálatjok*' jutalmát megadom tenéked mind a' izerént, a' mit mondándasz; mert te *jól* tudod, hogy nintsen mi közöttünk olly ember, ki a fa-vágáshoz úgy tudna, mint a' Sidonbéliek.

7. Mikor azért meg-hallotta vólna Hirám a' Salamonnak izenetit; igen örüle, és monda: Aldott légyen az Úr e' mái napon! ki Dávidnak bőlts fiat adott e' fok fzámú népen.

8. És külde Hirám Salamonhoz *követeket*, ezt mondván: Meg-értettem, a' mi felől küldöttél én hozzám; én meg-tselekefzem minden akaratodat mind a' tzédrus-fákra 's mind a' fenyő-fákra *nézve*.

9. Az én fzolgáim a' Libánusról alá-vifzik a' tengerre a' fákat; én pedig azokat fzálákra rakatván a' tengeren, mind a' helyig vitetem, a' mellyet te hozzám küldvén *meg-jelenteſz*, és azokat ott ki hányatom, és te vitesd-el azokat. *Ebben pedig* vifzontag te nékem kedves dolgot tselekefzel; *ha* az én házam-népének élést küldesz.

10. Ada azért Hirám Salamonnak tzédrus-fákat, és fenyő-fákat minden ő kívánsága fzerént.

11. Sa-

11. Salamon pedig ada Hirámnak (*f*) húsz ezer véka búzát az ő háza-népének táplálására, és *szépen* meg-tört húsz ezer kórus olajt. Ezt adja vala Salamon Hirámnak minden esztendőnként. (*f*) 2*Krón.* 2: 10, 15.

12. Az Úr azért (*g*) bőltseséget ada Salamonnak, a' mint meg-mondotta vala néki: és békeség lőn Hirám között, és Salamon között, és szövetséget tőnek egymáffal ők.

(*g*) *r.* 3: 12. 4: 29.

13. Salamon Király pedig meg-parantsolá, hogy mind az egész Izráelben *az emberekben* válogatást tennének; és válaſztának harmintz ezer embert.

14. Kiket el-külde a' Libánusra, minden hónapra tíz-tíz ezer embert egymás után. Egy hónapig a' Libánus' *hegyén* valának, két hónapig az ő házoknál. Adónirám vala pedig e' válogatott *ember*eknek Fejek.

15. Valának ennekfelette Salamonnak terehordói hetven ezeren: és nyóltzvan ezeren kővágói a' hegyen.

16. A' palléroknak Fejedelmin kivül, kikre Salamon a' munkának igazgatását bízta vala, kik három ezeren és három százan *valának*, kik a' munkálkodó népet szorgalmaztatják vala.

17. És parantsolván a' Király nagy köveket, drága szép köveket hozának a' Ház' fundamentomának, faragott köveket.

18. Faragának azért a' Salamonnak és a' Hirámnak kő-mivesi, és a' Gibléusok: és készítének fákat és köveket a' Háznak építésére.

VI. RÉSZ.

A' Templomnak formája és építése.

Továbbá az Izráel' fiainak Égyiptom' földéből-való ki jövetelek után négy száz és nyoltzvanodik esztendőben, Salamonnak az Izráelen-való birodalmának negyedik esztendejében, a' Ziv hóban, (melly második hónap,) kezdé építeni *Salamon* az Úrnak Házát.

2. A' Háznak pedig (*a*) hoszszasága, a' mellyet Salamon Király épite az Úrnak, hatvan sing *vala*, és a' szélesége húsz, és a' magasága harmintz sing. (*a*) 2*Krón.* 3: 2. 's a' t.

3. Tornátz vala pedig a' Háznak Temploma előtt, mellynek hoszszasága húsz sing vala, a' Háznak szélesége szerént; szélesége pedig tíz sing vala a' Háznak hoszszára.

4. Tsinála annakfelette a' Háznak ablakokat, mellyek belől szélesek, kivül szoroſſak valának.

5. Épite továbbá a' Háznak falaiban kamarákat körös-környül, mellyek a' Háznak falaihoz ragadtak vala, mind a' Templomon, mind a' leg-szentségesb helyen körös-környül: tsinála körös-környül óldal-kamarákat-is.

6. Az alsó kamarának öt sing vala a' szélessége, a' középsőnek hat sing a' szélesége, és a' harmadiknak hét sing a' szélesége; mert körös-környül a' Háznak falait kivül bellyebb vetette vala, hogy ne kelletnék a' *kamarák' gerendáinak* a' Ház' falába ragadniok.

7. Mikor pedig a' ház építtetnék; *szépen elkészítve* hozatott egész kövekből építtetik vala, úgy annyira: hogy sem kalapátsnak, sem fejszének, sem valami egyéb vas szerszámnak pengése nem hallatott a' Háznak fel-építésében.

8. A' középső óldal-kamarának ajtaja vala a' Háznak jobb felől-való óldalán; és kerengő-gráditsokon mennek vala fel e' középső *kamará*ba, és a' középsőből a' harmadikba.

9. Meg-épité azért azt a' Házat, és el-végezé, és meg-padlá a' Házat meg-hajtott gerendákkal, és tzédrus-fákból tsinált deszkákkal.

10. Meg-készíté a' kamarákat-is a' Házzal egygyütt, mellyeknek magaságok öt sing vala, és a' Házhoz ragaszttatnak vala, tzédrus-fából tsinált gerendákkal.

11. Lőn pegig az Úrnak beszéde Salamonhoz, ezt mondván:

12. Ez ama' Ház, a' mellyet te épitesz: Ha az én (*b*) rendeléſimben járándasz, és az én ítéletim szerént tselekedéndel, és meg-tartándod minden én parantsolatimat azokban járván; *Én is* bizonyára meg-erősítem néked az én beszédemet, mellyet szóllottam Dávidnak, a' te atyádnak. (*b*) *r.* 2: 4. 9. 4: 1 *Krón.* 22: 10, 19.

13. És az Izráel' fiai között lakozom; el sem hagyom az én népemet, az Izráelt.

14. Meg-épité azért Salamon azt a' Házat, és (*c*) el-végezé azt. (*c*) *v.* 38. 2*Krón.* 7: 14.

15. És meg-bélé a' Háznak falait belől tzédrus-fából tsinált deszkákkal, *az-az*, a' Háznak pádimentomától fogva mind a' padláſig bé-borítá belől fával; a' Háznak pádimentomát-is bé-borítá fenyő deszkákkal.

16. Meg-deszkáza pedig a' Háznak hátúlsó részében-is húsz inget tzédrus-fából tsinált deszkákkal, a' pádimentomtól fogva mind a' padláſig; és azt a' Háznak belső részét *úgy épité*, hogy lenne leg-szentségesb hely.

17. De az előtt-való Templomnak hoszszа, negyven sing vala.

18. A' tzédrus-*deszkákra* pedig, mellyekkel meg-bélleltetett vala belől a' Ház, *úgymint* sártökönek képek, és *szépen* ki-nyilatkozott virágok mettzettettek vala. Mindenestől annyira *meg-bélleltetett vala* tzédrus-*deszkákkal*, hogy semmi kő ki nem tettszenék.

19. És a' leg-szentségesb helyet épité a' Háznak belső részében, hogy abba helyheztetné az Úr' szövetségének ládáját.

20. A' leg-szentségesb helynek pedig belső részének a' hoszsza vala húsz sing; a' szélessége-is húsz sing, a' magasága-is húsz sing: és bé-borítá azt finum arannyal; az óltárt-is bé-borítá tzédrus-deszkákkal.

21. És mikor Salamon ezt a' Házat bé-borította vólna belől finum arannyal; tsinála közfalt-is, az arany lántzokon kivül a' *Templomnak* belső része előtt, és bé-borítá azt *a' falát-is* arannyal.

22. Így az egész Házat bé-borítá arannyal, míglen el-végeztetnék az egész Ház; az óltárt-is, melly vala a' leg-szentségesb hely előtt, egészen bé-borítá arannyal.

23. Tsinála pedig a' leg-szentségesb helyben két *(d)* Kérubimot fenyő-fából, mellyeknek magasságok tiz sing vala. *(d)* 2*Mós.* 25: 18.

24. Öt sing *vala* a' Kérubimnak egygyik szárnya, a' Kérubimnak másik szárnya-is öt sing *vala*: úgy hogy az egygyik szárnya végétől, a' *Kérubimnak másik* szárnya végéig tiz sing vólna.

25. A' másik Kérubim*nak-is szárnya* tiz sing vala; mind a' két Kérubimnak pedig, mind mértéke, mind faragása egy vala.

26. Az egygyik Kérubimnak magasága tiz sing *vala*; azonképpen a' másik Kérubimnak-is.

27. Helyhezteté pedig a' Kérubimokat a' belső Háznak közepin, és ki-terjesztik vala szárnyokat a' Kérubimok: és az egygyiknek szárnya éri vala *a' Háznak* egygyik falát, a' másik Kérubimnak pedig szárnya éri vala a' másik falát; azoknak szárnyaik pedig a' Háznak közepin egybe érnek vala.

28. És bé-borítá a' Kérubimokat arannyal.

29. A' Háznak pedig minden falain körös-környül, mind belől, mind kivül *külömb-külömb* mettzésekkel mettzete Kérubimokat, *(e)* pálma-fákat, és ki-nyílt virágokat, *(e)* 2*Mós.* 76: 31.

30. A' Háznak pádimentomát-is arannyal borítá bé, mind belől, mind kivül.

31. És a' leg-szentségesb helynek bé-menetelin tsinála ajtót fenyő fából, mellynek a' felső küszöbe, és a' két felől-való óldal-fái öt szegüek *valának.*

32. Két ajtót *tsinála*, *mondom*, fenyő-fából, és azokon mettzete Kérubimokat, pálma-fákat, és ki-nyílt virágokat, mellyeket bé-borita arannyal: a' Kérubimokat-is, és a' pálma-fákat meg-aranyozá.

33. Ekképpen tselekedék a' Templom' ajtajával-is; és tsináltatá annak óldal-fáit fenyő-fából négy szegeletre.

34. Tsinála pedig két ajtót is fenyő-fából, és egygyik ajtón két forgó ajtók valának; a' másik ajtón-is két forgó ajtók.

35. És mettzete *azokon* Kérubimokat, és pálma-fákat, és ki-nyílt virágokat, és bé-borítá arannyal, azt a' mettzésre alkalmaztatvá n.

36. Annakutánna meg-épité a' belső pitvart, három rendit faragott kövekből, és egy rendét tzédrus gerendákból.

37. Az ő birodalmának negyedik esztendejében fundáltaték az Úrnak Háza, Ziv hóban.

38. És a' tizen egygyedik esztendőben, Búl' havában, (melly nyóltzadik hónap) végeztetékel a' Ház minden ahoz tartozó dolgokkal és szerszámokkal egybe; És *így* épité azt hét esztendeig.

VII. RÉSZ.

Salamonnak királyi házai: a' Templomnak rés és arany edényei.

Azután *(a)* az ő maga házát épité Salamon tizen-három esztendőkig, mellyekben el-végezé az ő házát egészen. *(a)* r. 9: 10.

2. Meg-épité a' Libánus erdőnek házát-is, mellynek hoszsza száz sing *vala*, szélessége ötven sing, magasága harmintz sing: épité azt négy rend tzédrus oszlopokon; az oszlopokon pedig tzédrus gerendák valának.

3. És bé-padlá tzédrus-deszkákkal fellyül a' gerendák felett, mellyek valának negyven öt oszlopokon, mindenik renden tizen öt.

4. És három rend ablakok valának rajta: és *mind* a' három renden egygyik ablak a' másiknak ellenébe *vala.*

5. És mind az ajtók, és azoknak óldal-fái négy-szegüek *valának* az ablakokkal egyetembe; egygyik ablak pedig a' másik ablaknak ellenébe *vala* mind a' három renden.

6. Tornátzot-is tsinála oszlopokkal, mellynek hoszsza ötven sing *vala*, és szélessége harmintz sing: és e' tornátz az ő oszlopaival és gerendéival, ama' másik épület előtt vala.

7. Az ítélő-székben-is, a' hol törvényt tenne, tornátzot tsinála, az ítéletnek, *mondom*, tornátzát,

nátzát, mellyet tzédrus-fával meg-bélle a' pádimentomtól fogva mind a' padláſig.

8. Azután az ő házának, a' mellyben lakik vala, más pitvart-is tsinála a' tornátzon belől, melly ehez hasonló mesterséggel tsináltatott vala. A' Faraó' leányának-is, kit feleségül *(b)* vett vala Salamon, tsináltata házat, hasonlót e' tornátzhoz. *(b) v.* 3: 1.

9. Mind ezek építtettek vala *válogatott*'s drága kövekből, meg-faragtatott, és füréſzſzel füréſzeltetett köveknek mértékek ſzerént mind belől, mind kivül, fundamentomoktól fogva mind a' tetejekig, kivül-is mind a' nagy pitvarig.

10. A' fundamentom-is vólt drága és nagy kövekből: tíz-tíz ſingnyi kövekből, és nyóltznyóltz ſingnyi kövekből.

11. Fellyül-is pedig *valának* drága *ſzép* kövek, faragott köveknek mértékek ſzerént, és tzédrus-faból *tsinált deſzkák*..

12. Továbbá a' nagy pitvarnak *környékén* mind körös-környul valának három rend faragott kövek, és egy rend tzédrus gerendák: hasonlatosképpen az Úr' Házának belső pitvarának, és azon háznak tornátzának.

13. El-küldé pedig Salamon Király, és el-hozatá Hirámot *(c)* Tirusból. *(c) 2Krón.* 2: 3.

14. Ez egy özvegy aſzſzonyi-állatnak fia *vala* Naftali' nemzetségéből; az ő attya pedig Tirusbéli réz-mives ember vala: és ez *(d)* tellyes vala bőltseſséggel, értelemmel és tudománnyal, hogy tudna tsinálni mindenféle mívet rézből: Ki mikor Salamon Királyhoz jött vólna; minden mivét meg tsinálá ő-nékie. *(d) 2Mós.* 31: 3

15. Formála *(e)* két réz oſzlopokat-is: egygyik oſzlopnak magaſsága tizen-nyóltz ſing *vala*, és tizenkét ſing ſinór éri vala el a' kerületit, hasonlóképpen a' máſik oſzlopot-is.

(e) Jer. 52: 21.

16. És két gombokat önte rézből, hogy azokat helyheztetnék *az* oſzlopoknak tetejére, és egygyik gombnak magaſsága öt ſing *vala*; a' máſik gombnak-is magaſsága öt ſing *vala*.

17. Hálóhoz hasonló mesterséget, és egybe foglalt köteleket formála a' gombokon, mellyek valának az oſzlopoknak tetein; hét vala egygyik gombon, a' máſik gombon-is hét vala.

18. És mikor meg-kéſzítette vólna az oſzlopokat; az egygyik hálótskában tsinála két rend poma-gránát *(f)* formákat, mellyekkel környulvétetnek, és bé-fedetnek vala a' gombok, mellyek az oſzlopok' tetején *valának*: Így tsinála a' máſik gombnak is. *(f) v.* 20. *Jer.* 52: 23.

19. A' gombok pedig, mellyek a' *Templom* tornátzában helyheztetendők valának, meg-ékeſíttettek vala liliom formákkal négy ſingre.

20. A' két oſzlopokon-való gombok környul, *mondom*, hogy valának poma-gránát formák fellyül-is, *a' gombnak* közepének ellenébe, a' melly *réſze a' gombnak vala* a' háló formával bé-vont réſz kivül; mert két rendben két ſzáz poma-gránátok valának körös-környul: *hasonlóképpen vala* a' máſik gombon-is.

21. Fel állatá pedig azokat a' *két* oſzlopokat a' Templom' tornátzában: és a' mellyet jóbbkéz felől fel-állata; azt *(g)* nevezé Jákinnak: a' mellyet pedig bal-kéz felől fel-állata; nevezé azt Boáznak. *(g) 2Krón.* 3: 17.

22. És az oſzlopok' tetején formáltattak vala liliomok; és illyen módon el-végezteték az oſzlopoknak mive.

23. Tsinála annakfelette egy öntött *(h)* tengert-is, melly egygyik ſzélétől fogva a' máſik ſzéléig tíz ſingnyi vala: körös-környul kerekdéd vala, és a' magaſsága öt ſing vala, és a' kerületit harmintz ſing ſinór éri vala bé.

(h) 2Krón. 4: 2.

24. Valának pedig a' karimáján alól körös-környul formáltatva *mint amaz* apró sár-tökötskék, tíz-tíz mindenik ſingben az egéſz tenger körül: az illyen sár-tökötskék két renddel valának öntve körös-környul *a' tenger*' öntetésében.

25. *És a' tenger* áll vala tizen-két ökrökön, mellyeknek a' hárma néz vala Éjſzakra, a' hárma Nap-nyúgotra, a' hárma Délre, és a' hárma Nap-támadatra, és a' tenger fellyül rajtok áll vala; és ezeknek hátúlsó réſzek oda bé-áll vala

26. Annak a' tenérdeksége pedig egy tenyérni vala, és a' karimája ollyan vala, mint a' pohár' ajaka, vagy a' liliom' virága: és két ezer Báthus fér vala belé.

27. És tsinála tíz réz lábakat-is: négy-négy ſing vala a' hoſzſza mindenik lábnak, és a' ſzéleſsége négy-négy ſing; magaſsága pedig háromhárom ſing.

28. Mindenik láb pedig illyen formára tsináltatott vala: ſzéles pártázati *valának* azoknak, és azok a' pártázatok valának fogas roſtélyok között.

29. A' pártázatokon pedig, mellyek valának a' fogas roſtélyok között, valának oroſzlán-*képek*, ökör és Kérubim-*képek*: és a' fogas roſtélyon fellyül támaſz; Az oroſzlán-*képeken* pedig és ökör-*képeken* alól valának ſzép mesterséggel tsinált állatok.

30. És mindenik lábnak négy-négy réz kerekei valának, és *azoknak tengelyin* réz táblák, mellyeknek a' négy szegeletin valának támaszok: minden üst alatt ezek a' támaszok öntettek valának, az *üstön-való* ékességeknek ellenébe.

31. Azután az *üst*nek szája az ő kerekdéd fészkének belső részétől fogva oda fel, ki-állott egy singre, melly *kerekdéd fészeknek* szája kerekdéd vala, hogy az üstnek támaszta lehetne, melly másfél singnyi széles vala: mellynek szájánál valának szép mettszések, és azoknak pártázati, négyszegüek valának, nem gömbölyegek.

32. A' négy-négy kerekek pedig, mellyek a' pártázatok alatt valának, és a' kerekeknek tengelyei a' lábhoz ragadtak vala, és mindenik keréknek a' magassága más fél sing vala.

33. És a' kerekek hasonlók valának a' szekérnek kerekeihez, azoknak tengelyeik, kerék-agyaik, küllőik, talpaik: mind ezek öntések valának.

34. Azonképpen a' négy támaszok mindenik lábnak négy szegeletin: Az *üstnek* lábából állottak-ki a' támaszok.

35. Úgy hogy a' lábnak tetején fél singnyi kerekdéd magasság *láttatnék-ki*, mind körös-környül. Mert a' lábnak tetején valának annak tartó-kezei, mint szinte a' pártázati, mellyek mind azon lábból valának.

36. Mettze pedig annak tábláira, tartó-kezeire, pártázatira Kérubimokat, oroszlánokat és pálma-fákat; a' mint mindenik *táblának* mettzéséhez és ékességéhez illett, melly körös-környül vólt.

37. Illyen *formára* tsinálá a' tíz lábakat, mellyeknek mind öntések, mind mértékek, mind pedig mettzések ugyan azon egy vala.

38. Tsinála tíz üstöket-is *(i)* rézből, mellyeknek mindenikébe negyven Bátus fér vala: és mindenik négy singnyi vala, és a' tíz lábaknak mindenikén egy-egy üst vala. *(i)* 2*Krón.* 4 6.

39. És helyhezteté a' lábaknak ötét a' Háznak jobb-felől-való részére, és az ötét a' Háznak bal-felől-való részére; a' tengert pedig helyhezteté a' Háznak jobb része felől Nap-támadatra, Délnek ellenébe.

40. Tsinála annakfelette Hirám üstöket, horgas villákat, medentzéket: és el-végezé az egész mívet, mellyet Salamon Király az Úrnak Házához tsináltata.

41. *Tudni-illik* a' két oszlopokat, és a' két kerekdéd gombokat, mellyek a' *két* oszlopoknak tetejekre tétettek vala: és a' két hálótskát a' két kerekdéd gomboknak bé-fedezésére, mellyek az oszlopoknak tetejekre tétettek vala.

42. És négy száz póma-gránátokat a' két hálótskában; két rend póma-gránátokat minden hálótskába, a' két kerekdéd gomboknak bé-fedezésére, mellyek valának az oszlopoknak tetejeken.

43. A' tíz lábakat és a' lábakon-való tíz üstöket.

44. Az egy tengert, és *(k)* a' tizen-két ökröket a' tenger alatt: *(k) v.* 23-26. 2*Krón.* 4: 15.

45. Fazekakat, horgas villákot, medentzéket, és minden egyéb edényeket, mellyeket Hirám tsinála Salamon Királynak az Úr' Házának *szükségére*, tiszta rézből.

46. A' Jordán' *vizének* sík-mezején öntette ezeket a' Király az agyagos földben, Sukkót és Sártán között.

47. És mind azokat az edényeket Salamon méretlen hagyá a' réznek felettébb-való sokasága miatt.

48. Meg-tsináltata annakfelette Salamon minden egyéb edényeket, mellyek az Úr' Házához *szükségesek valának*: az arany óltárt, az arany asztalt, mellyen állanak vala a' szent kenyerek.

49. És a' gyertya-tartókat válaszott aranyból, ötét jobb-felől, ötét bal-felől a' leg-szentségesb hely előtt: és a' virágokat, lámpásokat, és a' hamva-vévőket-is aranyból tsinálá.

50. És a' *(l)* medentzéket, a' vígasság-tevő szerszámokat, és a' poharakat, temjénezőket, serpenyőket-is tiszta aranyból *tsinálá*: és a' belső Háznak, *az-az*, a' leg-Szentségesebb helynek és a' Templom' házának ajtainak sarkait-is mind aranyból. *(l)* 1*Krón.* 28: 11-19.

51. Illyenkeppen *annakokáért* el-végezteték az egész mív, mellyet Salamon Király tsinála az Úrnak Házához. És *(m)* bé-vivé Salamon az ő attyától, Davidtól az *Istennek* szenteltetett jószágot, ezüstöt, aranyat, és az edényeket, és eltévé azokat az Úr' Házának kintsei közzé.

(m) 2*Sám.* 8: 2, 7, 11. 1*Krón.* 5: 1.

VIII. RÉSZ.

Salamon a' Templomot fel-szenteli.

1 Akkor öszve-gyüjté Salamon az Izráelnek Véneit, és a' nemzetségeknek minden Fejeit, *tudni-illik* az Izráel' fiainak attyaiknak Fejedelmit Salamon Királyhoz Jérusálembe, hogy az Úr' szövetségének Ládáját el-vinnék a' Dávidnak *(a)* városából, melly a' Sion.

2. Gyülének azért Salamon Királyhoz az Izráelnek minden férjfiai, az Ethánim' havában, az Innep napon, (melly a' hetedik hónap.)

3. Mikor

3. Mikor pedig el-jöttenek vólna mindnyájan az Izráelnek Vénei; fel-vévék a' Papok a' Ládát. (a) 2 *Sám.* 5. 6, 7, 9. 6: 12-17.

4. És el-vivék az Úrnak Ládáját, a' Gyülekezetnek sátorát, és mind a' szent edényeket, mellyek *valának* a' Sátorban: el-vivék, *mondom*, azokat a' (b) Papok és a' Léviták. (b) 4 *Mós.* 4: 5. 15.

5. Salamon Király pedig, és az Izráelnek egész Gyülekezete, melly ő hozzá gyült vala, *mégyen vála* ő-véle a' Láda előtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, mellyek meg sem számláltathatnának, sem pedig meg nem írattathatnának a' sokaság miatt.

6. És bé-vivék a' Papok az Úr' szövetségének Ládáját az ő helyére, a' (c) Háznak belső részébe, a' leg-szentségesseb helyre, a' Kérubimoknak szárnyaik alá. (c) 1 *Krón.* 22: 19.

7. Mert a' Kérubimok ki-térjesztik vala szárnyaikat a' Láda felett, és bé-fedik vala a' Kérubimok a' Ládát, és annak rúdait fellyül.

8. Killyebb vonák annak (d) rúdait, annyira, hogy azoknak végek meg-láttatnának a' Szent-helyben, a' leg-Szentségesseb helynek első része felől: de kivül meg nem láttatnak vala; és ott lőnek mind e' mái napiglan. (d) 2 *Krón.* 5: 8, 9

9. (e) Nem vala egyéb a' Ládában, hanem tsak a' két kő-táblák, mellyeket belé-helyheztetett vala Móses a' Hórebnél, mikor az Úr szövetséget szerze az Izráel' fiaival, mikor ki-jövének az Égyiptomnak földéből.

(e) 2 *Mós.* 34: 27. *Sid.* 9: 4.

10. És lőn, mikor ki jöttek vólna a' Papok a' Szent-helyből; a' (f) köd bé-tőlté az Úrnak Házát.

(f) 2 *Mós.* 40: 34, 35.

11. És meg nem állhatnak vala a' Papok az ő szolgálatjokban a' ködnek miatta; mert az Úrnak dicsősége tőltötte vala bé az Úrnak Házát.

12. Akkor monda Salamon: Az Úr mondotta, hogy ő lakoznék (g) ködben.

(g) 2 *Mós.* 20: 21. 3 *Mós.* 16: 2. 5 *Mós.* 4: 11.

13. Nagy szorgalmatossággal építettem lakó Házat tenéked, olly helyet, mellyben örökké lakjál.

14. Azután meg-fordúla a' Király, és megáldá az Izráélnek egész Gyülekezetét; az Izráelnek pedig egész Gyülekezete fenn-áll vala.

15. És monda: (h) Áldott légyen az Izráelnek Ura Istene! ki ő maga szóllott Dávidnak, az én atyámnak, és azt az ő hatalmasságával bé-tellyesítette, mondván: (h) 2 *Sám.* 7: 5. 2 *Krón.* 6: 4.

16. (i) A' naptól fogva, mellyen ki-hoztam az én népemet, az Izráélt Égyiptomból, nem választottam egy várost is az Izráelnek minden nemzetségei közzül, hogy ott nékem Házat építenének, mellyben lenne az én nevem; hanem Dávidot választottam, hogy ő lenne az én népemnek, az Izráelnek Vezére. (i) 2 *Sám.* 7: 6.

17. (k) El-végezte vala pedig Dávid az én atyám, hogy ő építene Házat az Izráel' Urának Istenének nevének. (k) 2 *Sám.* 7: 2. 1 *Krón.* 17: 1.

18. De az Úr monda Dávidnak, az én atyámnak: Mivelhogy el-végezted vólt magadban, hogy az én nevemnek Házat épits; jól tselekedted, hogy szívedben ezt végezted.

19. De mindazáltal te nem építesz Házat énnékem; (l) hanem a' te fiad, a' kit te nemzesz, az épít Házat az én nevemnek.

(l) 2 *Sám.* 7: 11, 12, 13.

20. Meg-tellyesíté azért az Úr az ő beszédét, mellyet szóllott vala; mert fel-kelék az én atyám helyet, Dávid helyett, és ülék az Izráel' királyi székibe, a' miképpen meg-mondotta vala az Úr, és meg-építém a' Házat az Izráel' Urának Istenének nevének.

21. Holott helyet szerzettem a' Ládának, mellyben az Úrnak szövetsége vagyon, mellyet tett a' mi atyáinkkal, mikor ki-hozta őket Égyiptomnak földéből.

22. Meg-állapodék pedig Salamon az Úrnak óltára előtt, az Izráelnek egész Gyülekezetének láttára, és kezeit az égbe fel-emelé,

23. És monda: Izraelnek Úra Istene! nintsen te hozzád hasonló Isten, sem az égben ott fenn, sem a' földön itt alatt, ki még-tartod a' szövetséget és az irgalmasságot a' te szolgáidnak, kik te előtted tiszta szívvel járnak.

24. Ki meg-tartottad, a' mit a' te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak szóllottál; mert te magad szóllottál néki, és a' te hatalmaddal bé-tellyesítetted, a' mint e' mái napon meg-tettszik.

25. Mostan annakokáért, óh Izráelnek Ura Istene! tartsd-meg, a' mit a' te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak ígértél, ezt mondván: (m) A' te *magodból-való* férjfiú el nem fogy én előttem, ki az Izráelnek királyi székiben üljön; tsak-hogy a' te fiaid meg-őrizzék az ő útjokat, hogy én előttem járjanak, a' mint te én előttem jártál.

(m) 2 *Sám.* 7: 12, 16. 2 *Krón.* 6: 16. *Sólt.* 132: 12.

26. Mostan-*mondom*, óh Izráelnek Istene! erősítsd-meg, kérlek, a' te szavaidat, mellyeket szóllottál a' te szolgádnak Dávidnak, az én atyámnak.

27. (n) Ugyan-is, Igaz-é, hogy az Isten lakozzék e' földön? Imé az ég, és az egeknek egei

bé nem foghatnak tégedet; mennyivel kevésbé e' Ház, mellyet én építettem? (*n*) *Esa.* 66: 1. *Ts.* 7:49.

28. De te tekints a' te szolgádnak imádságára és az ő könyörgésére, óh Uram én Istenem! (*o*) meg-hallgatván a' kiáltást és az imádságot, mellyel a' te szolgád imádkozik te előtted e' mái napon. (*o*) 2 *Krón.* 7: 12-16.

29. Hogy a' te szemeid e' Házra nézzenek éjjel és nappal, e' (*p*) helyre, *mondom*, melly felől azt mondottad: Ott lészen az én nevem: és hogy meg-hallgasd az imádságot, mellyel imádkozik a' te szolgád ez' helyen. (*p*) 5 *Mós.* 12: 11.

30. És hallgasd-meg a' te szolgádnak, és a' te népednek, az Izráelnek könyörgését, a' kik imádkozándanak ez' helyen: te, *mondom*, hallgasd-meg, a' te lakó helyedből, a' mennyekből, és meghallgatván légy kegyelmes.

31. Mikor vétkezéndik valaki felebarátja ellen, és (*q*) hitire hagyja, és kénszeríti őtet megesküdni: és a' hit ide a' te óltárod' eleibe jövénd ebbe a' Házba; (*q*) 2 *Mós.* 22: 10, 11.

32. Te meg-hallgasd a' mennyekből, és vidd véghez, és tégy igazat a' te szolgáid között, kárhoztatván az istentelent; hogy fején teljék, a' mit keresett: és meg-igazítván az igazat, megfizetvén néki az ő igazsága szerént.

33. Mikor meg-verettetik a' te néped, az Izráel az ő ellenségitől, mivelhogy ellened vétkeztenek: és te hozzád meg-téréndenek, és vallást tejéndenek a' te nevedről, és tenéked imádkozándanak, és könyörgéndenek e' Házban;

34. Te hallgasd-meg a' mennyekből, és botsásd-meg Izráelnek, a' te népednek vétkét: és hozd viszsza őket a' földre, mellyet adtál az ő attyaiknak.

35. Mikor bé-rekesztetik az ég, és nem lészen eső, mivelhogy ellened vétkeztenek: és imádkozándanak e' helyen, és vallást tejéndenek a' te nevedről, és meg-téréndenek az ő bünökből, mikor meg-nyomorgatándod őket;

36. Te hallgasd-meg (*r*) őket a' mennyekből, és légy kegyelmes a' te szolgáidnak, és az Izráelnek, a' te népednek vétkének, minekutánna meg-tanítándod őket a' jó útra, mellyen járjanak; és adj, esőt a' te földedre, a' mellyet örökségül adtál a' te népednek. (*r*) 2 *Krón.* 7: 13-15.

37. Mikoron éhség lejénd e' földön, dög-halál mikor lejénd, *avagy* aszály, *avagy* ragya; *vagy* sáska, *vagy* tsere-bogár mikor lejénd; *vagy* mikor az ő ellensége meg-szállja az ő kapuit; *vagy* valami egyéb tsapás és nyavalya reájok jövénd.

38. Minden imádságot, minden könyörgést, melly lészen akármelly embertől, *vagy* a' te egész népedtől, az Izraeltől; midőn meg-érzi ki-ki az ő szívében a' tsapást, és ki terjeszténdi kezeit e' Házban;

39. Te hallgasd-meg a' mennyekből, a' te lakó helyedből, és légy kegyelmes, és tselekedd ezt, hogy kinek-kinek fizess az ő útai szerént, a' mint meg-esmérted az ő szívét; (mert te egyedül látod minden emberek' szíveiknek gondolatját.)

40. Hogy féljenek téged' mind éltig; míg e' földnek színén lakoznak, mellyet adtál a' mi atyáinknak.

41 Sőt még az idegen-is, ki nem a' te néped közzül, az Izráel közzül-való; ha el-jövénd messze földről a' te nevedért.

42. (Mert meg-hallják a' te nagyságos nevedet, és a' te hatalmas kezedet, és a' te fel-húzott karodat,) és imádkozánd e' Házban;

43. Te meg-hallgasd a' mennyekből, a' te lakó helyedből, és add meg az idegennek mind azt, a' miért könyörög tenéked: hogy mind az egész földön-való népek meg-esmérjek a' te nevedet, és féljenek úgy tégedet, miképpen a' te néped, az Izráel: és esmérjek-meg, hogy a' te nevedről neveztetik ez a' Ház, mellyet én építettem.

44 (*s*) Mikor a' te néped ki-mégyen hadba az ő ellensége ellen, az úton, a' mellyen el-botsátod őket: és imádkozándanak az Úrnak, fordúlván az úton e' városra, mellyet magadnak választottál, és e' Házra, mellyet építettem a' te nevednek; (*s*) *Dán.* 6: 10. 2 *Krón.* 6: 34.

45. Meg-hallgasd a' mennyekből az ő imádságokat, és könyörgéseket, és állj bosszút ő érettek.

46. Ha te ellened vétkezéndenek; (*t*) (mert nints ember, ki nem vétkeznék) és meg-haragudván reajok, az ellenségnek kezébe adándod: és fogva el-viéndik őket azok, a' kiktől meg-fogattak, az ellenségnek földére, messze vagy közel: (*t*) *Péld* 20: 9. *Préd.* 7: 20.

47. És eszekbe vészik magokat a' földön, a' mellyre fogva vitettenek, és meg-térvén könyörgeni *kezdenek* néked azoknak földökben, a' kiktől fogva el-vitettek, mondván: Vétkeztünk, hamisan és istentesenül tselekedtünk!

48. És meg-téréndenek te hozzád tellyes szívekből, és tellyes lelkekből az ő ellenségeknek földében, kik őket fogva el-vitték, és imádkozándanak te hozzád az ő földöknek útja felé *fordúlván*, mellyet adtál az ő attyaiknak, és e' város-felé, mellyet magadnak választottál,

és

és e' Ház-felé, mellyet a' te nevednek építettem;

49. Hallgasd-meg a' mennyekből, a' te lakóhelyedből az ő imádságokat és könyörgéseket, és állj boszszút érettek.

50. És légy kegyelmes a' te népednek, kik ellened vétkezéndenek, meg-botsátván nékiek minden bűneiket, mellyekkel ellened vétkeztenek: és szerezz kedvet nékiek azok előtt, a' kik őket fogva tartják, hogy könyörüljenek rajtok.

51. Mert ők a' te néped és örökséged, kiket ki-hoztál Egyiptomból, a' vas kementzének közepiből.

52. Hogy a' te szemeid nézzenek a' te szolgádnak imádságára, és a' te népednek, az Izráelnek könyörgésére, meg-hallgatván őket mindenkor, mikor téged' segítségül hívnak.

53. Mert te külön váláztottad őket magadnak örökségül a' földnek minden népei közzül, a' (*u*) miképpen meg-mondottad vólt Mósesnek, a' te szolgádnak általa, mikor ki-hoztad a' mi atyáinkat Égyiptomból, Uram Isten!

(*u*) 2 *Mós.* 19: 5. 5 *Mós.* 4: 20. *és* 7: 6.

54. És mikor el-végezte vólna Salamon az Úr előtt-való minden imádságát és könyörgését; fel-kele az Úrnak óltára elől, és meg-szűnék az ő térdein-való állástól; és kezeit az égbe felemelvén,

55. És fenn állván, meg-álda az Izráelnek egész Gyülekezetét, fel-szóval ezt mondván:

56. Áldott légyen az Úr! ki nyúgodalmat adott az ő népének, az Izráelnek minden ő beszéde szerént: tsak (*x*) egy beszéde-is híjába-való nem vólt minden ő jó beszédi közzül, a' mellyeket szóllott Mósesnek, az ő szolgájának általa.

(*x*) 5 *Mós.* 12: 10. *Jós.* 21. 4, 5.

57. Légyen mi velünk-is a' mi Urunk Istenünk, a' miképpen vólt a' mi atyáinkkal: ne hagyjon-el minket, el se távozzék mi tőlünk.

58. Hanem hajtsa magához a' mi szívünket; hogy járjunk minden ő útaiban, és őrizzük meg az ő parantsolatit, végezésit és ítéletit, a' mellyeket parantsolt a' mi atyáinknak.

59. És ezek a' beszédek, mellyekkel imádkoztam az Úr előtt, légyenek jelen a' mi Urunk Istenünk előtt éjjel és nappal, úgy, hogy gondját viselje az ő szolgájának, és az ő népének, az Izráelnek minden időben.

60. Hogy meg-esmérjék a' földön-való minden (*y*) népek, hogy *tsak* az Úr az Isten: és hogy ő kivülötte nintsen *más.* (*y*) 5 *Mós.* 4: 35. *Esa.* 44: 8.

61. És légyen a' ti szívetek tökélletes a' mi Urunkhoz Istenünkhöz, járván az ő végezéseiben, és meg-őrizvén az ő parantsolatit, miképpen e' mái napon.

62. A' Király pedig, és az egész Izráel ő-véle, áldozatokat áldoznak vala az Úr előtt.

63. És Salamon (*z*) áldozék hálá-adásnak áldozatjával, mellyet áldozék az Úrnak: *tudni-illik*, huszon-két ezer ökörrel, száz húsz ezer juhval; és ekképpen szentelék-fel az Úr' Házát, a' Király, és az Izráelnek minden fiai. (*z*) 2 *Krón.* 7: 5. *s' a't.*

64. Ugyan azon napon meg-szentelé a' Király a' középső pitvart, melly az Úrnak Háza előtt vala; mert ott szerze egészen égő-áldozatokat, ajándékokat és hálá-adó áldozatoknak kövérit: mivelhogy a' réz óltár, melly az Úr előtt vala, kisebb vala, mint sem reája férne az égő áldozat, az ajándékok, és a' hálá-adásra-való áldozatoknak kövéri.

65. És Salamon Innepet szerze az időben, és véle egyetembe az egész Izráel: nagy Gyülés vala *ez*, Hámátnak határától fogva Egyiptomnak határáig, a' mi Urunk Istenünk előtt, hét napig, ismét hét napig, *az az*, tizennégy napig.

66. A' nyóltzadik napon pedig el-botsátá a' népet: és meg-áldák a' Királyt, és el-menének az ő hajlekaikba örömmel, és víg szívvel, mind azokért a' *sok* jókért, mellyeket tselekedett vala az Úr Dáviddal, az ő szolgájával, és Izráellel, az ő népével.

IX. RÉSZ.

Istentől meg-intetik Salamon: Hirámnak városokat ád: többeket épít: Ofirba hajókat készít.

1 Lőn pedig, mikor (*a*) el-végezte vólna Salamon az Úr' Házának és a' Király' házának építését, és mindeneket, mellyeket Salamon az ő kívánsága szerént építeni akara;

(*a*) 2 *Krón.* 7: 11, 12.

2. (*b*) Meg-jelenék az Úr Salamonnak másodszor-is, miképpen meg-jelent vala néki Gibeonban. (*b*) *v.* 3: 5. 11: 9.

3. És monda néki az Úr: Meg-hallgattam a' te imádságodat és könyörgésedet, mellyel könyörgöttél előttem: Meg-szenteltem e' Házat, mellyet építettél, abban helyheztetvén az én nevemet mind örökké: és ott lésznek az én szemeim és az én szívem (*c*) mindenkor.

(*c*) 2 *Krón.* 7: 5, 6. *v.* 8: 29.

4. És ha te én előttem (*d*) járnádasz, a' mint járt Dávid, a' te atyád egyenes és tökélletes szívvel, úgy tselekedvén mindenekben, a' mint

néked

néked meg-parantsoltam, az én rendeléſimet és ítéletimet meg-tartándod; (*d*) *r.* 3: 14. 15: 5.

5. Meg-erősítem a' te birodalmadnak ſzékit Izráelen mind örökké, a' mint (*e*) ſzóllottam vala Dávidnak, a' te atyádnak, mondván: El nem fogy a' te *nemzetségedből-való* férjfiú az Izráelnek királyi ſzékiből.

(*e*) 2 *Sám.* 7: 12, 16. *Sólt.* 132: 12.

6. (*f*) Hogy-ha pedig el-ſzakadtok ti, és a' ti fiaitok én tőlem, és meg nem őrízénditek az én parantsolatimat, és az én végezéſimet, mellyeket előtökbe adtam; hanem el-mentek, és idegen Iſteneknek ſzogáltok, és meg-hajóltok azok előtt: (*f*) *Jós.* 23: 16. *Sólt.* 89: 30, 31, 33.

7. Ki-gyomlálom az Izráelt e' földnek ſzínéről, mellyet nékiek adtam: e' Házat, mellyet az én nevemnek ſzenteltem, el-vetem ſzemem elől; és az Izráel (*g*) példa-beſzédül és köz-beſzédül léſzen minden népek előtt.

(*g*) 5 *Mós.* 28: 36, 37.

8. És e' Ház, melly nagy meltóságos, és híresneves léſzen, le-törettetik, úgy-annyira; hogy valaki azon által-mégyen, el-tsudálkozik rajta, és süvölt, és azt fogják mondani: (*h*) Vallyon mi-okáért tselekedett az Úr ekképpen e' földdel és e' Házzal? (*h*) 5 *Mós.* 29: 24. *Jer.* 22: 8.

9. És felelnek: Mivelhogy el-hagyták az ő Urokat, Iſteneket, ki az ő attyaikat ki-hozta vala Égyiptomnak földéből, és idegen Iſtenekhez hajlottanak, és azokhoz ragaſzkodtak, és ſzolgáltak azoknak; ezokáért botsátá ő reájok az Úr mind ezt a' nyomorúságot.

10. Lőn pedig húſz eſztendő el múlva, mellyekben épité Salamon a' két házat, *tudni-illik* az Úr' Házát, és a' Király' házát.

11. (*Mellyeknek épitésére* Hirám, Tiruſnak Királlya adott vala ajándékon Salamonnak, tzédrus-fákat, fenyő-fákat, aranyat, az ő egéſz kívánsága ſzerént,) akkor ada Salamon Király Hirámnak húſz várost Galileának földében.

12. És Ki-méne Hirám Tirusból, hogy meglátná a' várokat, mellyeket Salamon ada ő-néki, és nem kedvellé azokat.

13. És monda: Mitsodák ezek a' várok, mellyeket nékem adtál *ſzerelmes* atyámfia? És (*i*) Kábul földnek nevezé azokat mind e' mái napiglan. (*i*) *Jós.* 19: 27

14. Küldött vala pedig Hirám a' Királynak ſzáz és húſz tálentom aranyat.

15. Ez az oka az adónak, mellyet fel-vetett vala Salamon Király, hogy meg-épitené az Úr' Házát, és a' maga házát, a' *Sion' várának* erőſségét, Jérusálemnek kő-falát, és Chátzort, (*k*) Megiddót, és Gézert. (*k*) *Jós.* 17: 11.

16. (Mert Faraó, az Égyiptomnak Királlya eljött vala, és meg-vette vala 's meg égette vala tűzzel Gézert; (*l*) a' Kananéust pedig, a' ki lakik vala a' városban, meg-ölte vala, és adta vala azt ajándékon az ő leányának, a' Salamon' feleségének. (*l*) *Jós.* 16: 10.

17. Meg-épité pedig Salamon Gézert) és az alsó (*m*) Beth-hóront. (*m*) *r.* 3: 1. *Jós.* 10: 10, 11.

18. (*n*) Bahalátot, Thadmort a' puſztában, azon a' földön. (*n*) *Jós.* 19: 44. 2. *Krón.* 8: 6. *s a't.*

19. És mind a' fegyveres tár-házaknak városit, mellyek Salamonéi valának; a' ſzekereknek városit, és a' lovagoknak városit: és mindeneket, mellyeknek épitésére Salamonnak kívánsága vala Jérusálemben és a' Libánusban, és az ő birodalmának minden földén.

20. Mind azt a' népet pedig, melly (*o*) maradott vala az Emoréuſoktól, Hittéuſoktól, Perizéuſoktól, Hivéuſoktól, és Jebuséuſoktól, kik nem valának az Izráel' fiai közzül. (*o*) *Jós.* 16: 10.

21. Azoknak fiait, kik ő utánnok azon a' földön maradtak vala, kiket az Izráeliták ki nem veſzthettek vala, Salamon adó-fizetőkké, és ſzolgákká tévé mind e' mái napiglan.

22. Az Izráel' fiai közzül pedig nem vete ſenkit Salamon ſzolgálat alá; hanem ezek hadakozó férjfiak valának, és ő ſzolgái, és Fő emberei, és ő Hadnagyai, és az ő ſzekereinek és lovaginak Fejei.

23. Ezek közzül valának a' pallérоknak Fejedelmi, kik pallérkodnak vala a' Salamon' épitésén, öt ſzáz és ötven, kik igazgatják vala a' népet, a' melly munkálódik vala az épitéſen.

24. Továbbá a' Faraó' (*p*) leánya fel-méne Dávidnak városából az ő házába, mellyet Salamon épitett vala néki: Akkor épité-meg Millót-is. (*p*) 2 *Krón.* 8: 11. *r.* 3: 1.

25. Áldozik vala pedig Salamon minden eſztendőben (*q*) háromſzor égő és hálá-adó áldozatokkal az óltáron, mellyet épitett vala az Úrnak: és áldozik vala jó illattal azon-is, melly az Úr előtt vala; és el-végezé a' Házat. (*q*) 5 *Mós.* 16: 16, 17.

26. És hajókat-is tsináltata Salamon Eſiongáberben, melly Elót mellett vala a' veres tenger' partján, az Edom' földén.

27. És el-küldé Hirám az ő ſzolgáit azokban kik jó hajóſok és a' tengeren a' hajókban-való járásban tudósok *valának*, a' Salamon' ſzolgáival.

28. Kik Ofirba menvén hozának onnét négy ſzáz húſz talentom aranyat, mellyeket vivének Salamon Királyhoz.

X. RÉSZ.

X. RÉSZ.

A' Sébai Királyné Salamonhoz mégyen. Salamon' gazdagsága.

1 A' (*a*) Sébának Királyné-aſzſzonya pedig hallván Salamonnak hírét, és az Úrnak nevét, el-jöve; hogy meg-kesértgetné őtet nehéz kérdésekkel. (*a*) 2*Krón.* 9: 1. *Mát.* 12:42. *Luk.* 11:31. *r.* 8:42.

2. És bé-jöve Jerusálembe igen nagy ſereggel, és tevékkel, mellyek hoznak vala *drága* fűſzerſzámokat, igen ſok aranyat, és drága köveket; és Salamonhoz méne, és ſzólla ő-véle mindenekről, mellyek ſzívében *valának*.

3. Meg-fejté pedig Salamon ő-néki minden kérdéſit; ſemmi nem vala el-rejtve a' Királytól, mellyet ő-néki meg-nem mondott vólna.

4. És látá a' Sébának Királyné-aſzſzonya a' Salamonnak minden bőltseſségét: és a' házat, (*b*) mellyet épített vala. (*b*) *r.* 6: 7.

5. És az ő aſztalának étkeit, és az ő ſzolgáinak üléseknek rendit, és az ő ſzolgáinak udvarlásoknak módját, és azoknak öltözeteket, és pohár-ſzékeit: és az ő áldozatját, mellyel áldozik vala az Úrnak házában; *és a' nagy álmélkodás miatt* lél-k *is* alig vala ő benne.

6. És monda a' Királynak: Igaz *vólt* a' beſzéd, mellyet az én földemben hallottam vólt a' te dolgaid felől, és a' te bőltseſséged felől.

7. Én pedig nem hihettem azokat a' beſzédeket, míg én magam el nem jöttem, és ſzemeimmel meg-láttam. Imé pedig felét ſem mondották-meg nékem: meg-haladtad bőltseſséggel és jósággal a' hírt, a' mellyet hallottam vala felőled.

8. Bóldogok a' te embereid, és bóldogok ezek a' te ſzolgáid, kik udvarlanak tenéked, hogy mindenkor hallhatják a' te bőltseſségedet!

9. Légyen a' te Urad Iſtened (*c*) áldott! ki *annyira* kedvelt tégedet, hogy az Izráelnek királyi ſzékibe ültetett; mivel hogy ſzerette az Úr az Izráelt mind örökké, és Királlyá tett tégedet, hogy ítéletet, és igazságot ſzolgáltatnál. (*c*) *r.* 5: 7.

10. És ada a' Királynak ſzáz és húſz tálentom aranyat, és igen ſok fű-ſzerſzámokat és drága köveket. Nem hoztak azután illyen, és ennyi ſokságú fű-ſzerſzámokat, a' mennyit a' Sébának Királyné-aſzſzonya ada Salamon Királynak.

11. (Továbbá a' Hirámnak hajója-is, melly aranyat hord vala Ofirból, hoza Hében-fát-is Ofirból nagy bővséggel, és drága köveket.

12. És tsinála a' Király a' Hében-fából oſzlopokat az Úr' házába, és a' Király' házába, és az Éneklőknek hegedűket, és lantokat: nem hoztanak ollyan Hében-fákat, ſem láttanak ollyanokat mind e' mái napig.)

13. Salamon Király pedig ada a' Séba Királyné-aſzſzonyának mindent, a' mit kívána, és kére ő-tőle, azokon kivül, a' mellyeket gazdagságához képest ada Salamon Király ő-néki. Annakutánna meg-téré, és méne az ő földébe ſzolgáival egyetemben.

14. Vala pedig mértéke az aranynak, melly kezéhez jő vala Salamonnak minden eſztendőben, hat ſzáz és hatvan-hat tálentom arany.

15. Azon kivül, *a' mi jő vala* az árros emberektől, és a' *drága* fű-ſzerſzámokkal kereskedő kalmároktól, és mind az Arabiabéli Királyoktól, és annak a' földnek Tiſzt-tartóitól.

16. Tsinála pedig Salamon Király két ſzáz öreg paisokat tiſzta (*d*) vert aranyból; mindenik paisra hat ſzáz aranyakat kőlte. (*d*) *r.* 14: 25, 26.

17. És három ſzáz kerekdéd-paisokat vert aranyból, három font aranyat kőlte mindenik paisra: és azokat a' Király helyhezteté (*e*) a' Libánus erdőnek házába. (*e*) *r.* 7: 2. 14-26.

18. Tsinála annakfelette a' Király eleſánt tetemből egy nagy Királyi (*f*) ſzéket, és bé borítá azt finum aranyal. (*f*) 2*Krón.* 9: 17.

19. Hat lépés gráditsa vala e' királyi ſzéknek, és a' ſzéknek teteje kerekdéd vala hátúl: és kezek támaſzi valának mind két-felől az ülésnek helyén, és két oroſzlánok állnak vala a' kezek' támaſzai mellett.

20. Tizen két oroſzlán áll vala ott két-felől a' gráditsnak hat lépésén: ſenki ollyant nem tsinált ſemmi orſzágban.

21. Annakfelette minden italhoz-való edényi Salamon Királynak (*g*) aranyból *valának*: és minden edényi a' Libánus erdő (*h*) házának tiſzta aranyból *valának*: nem vala azok között ſemmi ezüſt; mert annak ſemmi betsi nem vala Salamonnak idejében. (*g*) *v.* 17. (*h r.* 7: 2.

22. Mert Thárſisba (*i*) járó hajói valának a' Királynak *a' tengeren*, a' Hirámnak hajójival; és egyſzer három eſztendőben mennek vala a' hajók Thárſisba, mellyek aranyat és ezüſtöt, eleſánt-tsontokat, majmokat és pávákat hoznak vala. (*i*) *r.* 9 26-28.

23. És ſellyebb magaſztaltaték Salamon Király gazdagság al (*k*) és bőltseſséggel a' földönvaló minden Királyoknál. (*k*) *r.* 3: 12, 13.

24. És mind az egéſz föld kívánja vala látni Salamont, hogy hallhatnák az ő bőltseſségét, mellyet Iſten az ő ſzívébe adott vala.

25. És azok néki ajándékot hoznak vala, ezüst és arany edényeket, öltözeteket, hadi szerszámokat, fű-szerszámokat, lovakat, öszvéreket, esztendőnként.

26. Egybe gyüjté azért Salamon az ő szekereit és lovagjait, és lőn ő-néki (*l*) ezer és négyszáz szekere, és tizen-két ezer lovagja, kiket helyheztete a' szekereknek városiban, és hogy a' Királlyal lennének Jérusálemben.

(*l*) 5*Mós.* 17: 16. *r.* : : 26. 2*Krón.* 1: 14 *és* 9: 25.

27. És meg-bővíté a' Király Jérusálemben az ezüstöt, mint (*m*) a' követ: és a' tzédrust, mint a' vad fige-fákat, mellyek nagy bővséggel *teremnek* a' mezőn. (*m*) 2*Krón.* 9: 27.

28. És Salamonnak Egyiptomból hoznak vala lovakat; mert a' Királynak kereskedői sereggel vészik vala *a' lovakat* pénzen.

29. És Égyiptomból egy szekér hat száz ezüst sikluſſal jő vala ki; egy ló pedig más-fél százzal: és ekképpen hozzák vala mind a' Hittéusok' Királlyinak, mind a' Siriabéliek' Királlyinak.

XI. RÉSZ.

Salamon' sok feleségei, bálványozása, ellenségei, és halála.

1 Salamon Király pedig (*a*) meg-szerete sok idegen aszszonyi-állatokat; még pedig a' Faraó' leányán kivül a' Moábiták', Ammoniták', Edomiták', a' Sidonbéliek', és Hittéusok' leányit. (*a*) 5*Mós.* 17: 17.

2. Azoknak a' Pogányoknak *leányit*, a' kik felől azt mondotta vala az Úr az Izráel' fiainak: (*b*) Ne közösüljetek ő-vélek: ők-is ne közösüljenek ti veletek; mivelhogy az ő Isténeik után hajtják a' ti szíveteket. Ezekhez, *mondom*, ragaszkodék Salamon szeretettel.

(*b*) 2*Mós.* 34: 16. 5*Mós.* 7: 3.

3. És valának ő-néki feleségei, hét száz Királyné-aszszonyok, és három száz ágyasi; és az ő feleségei el-hajták (*c*) az ő szívét. (*c*) 5*Mós.* 7: 4.

4. És mikor immár meg-vénült vólna Salamon; az ő feleségi el-hajták az ő szívét az idegen Istenek után: és nem vala az ő szíve tökélletes az ő Urához Istenéhez, a' mint az ő attyának, Dávidnak szíve *vala*.

5. Mert Salamon követi vala az Astóret (*d*) *bálványt*, a' Sidonbéliek' Istenét: és a' Milkomot, az Ammoniták' útálatos bálványát. (*d*) *Bír.* 2: 13.

6. Gonosz dolgot tselekedék azért Salamon az Úrnak szemei előtt, és nem követé ollyan tökélletességgel az Urat, mint Dávid, az ő attya.

7. Akkor (*e*) építe Salamon templomot Kámósnak, a' Moábiták' útálatos bálványának a' hegyen, melly Jérusálemnek ellenébe vagyon: és Moloknak, az Ammon' fiainak útálatos bálványának. (*e*) 2*Kir.* 23: 13. 4*Mós.* 21: 29.

8. És ekképpen tselekedék *Salamon* mind az ő idegen feleségeivel: kik jó illatot tésznek vala, és áldoznak vala az ő Isteneiknek.

9. Meg-haragvék azért az Úr Salamonra, hogy el-hajlott vala az ő szíve az Izráel' Urától, ki (*f*) meg-jelent vala néki két úttal.

(*f*) *r.* 3: 5. *és* 9: 2.

10. És erről parantsolatot adott vala néki, hogy ne követne idegen Isteneket; mindazáltal meg nem őrízte vala az Úrnak parantsolatját.

11. Monda azért az Úr Salamonnak: Mivelhogy illyen *gonoszság* találtatott te benned, és meg nem őrízted az én szövetségemet és az én rendeléſimet, mellyeket parantsoltam vala tenéked; (*g*) el-szakaſztván el szakaſztom te tőled az országot, és adom a' te szolgádnak.

(*g*) *r.* 6 12. 12: 16, 19, 20.

12. Mindazáltal míg élsz, nem tselekeszem ezt Dávidért, a' te atyádért; hanem a' te fiadnak kezétől szakaſztom-el azt.

13. De nem szakaſztom-el az egész királyi birodalmat; hanem egy nemzetséget adok a' te fiadnak Dávidért, az én szolgámért, és Jérusálemért, mellyet magamnak választottam.

14. Támaszta azért ellenséget az Úr Salamonra az Edombéli Hadádot, ki az Edombéli királyi nemből-való vala.

15. Mert mikor Dávid az Edomiták ellen ment vólna, és Joáb a' vitézeknek Hadnagya ment vólna a' meg-öletteknek temetésére: és le-vágott vólna minden férjfiúi nemet Edomban.

16. (Mert hat hónapig lőn ott Joáb az egész Izráellel; míglen minden férjfiúi nemet el-veszténe (*h*) Edomban. (*h*) 2*Sám.* 8: 4.

17. Akkor szaladott vala el Hadád, és véle egygyütt valami Edomiták, az ő attyának szolgái közzül ő-véle, bé-menvén Égyiptomba; Hadád pedig *akkor* kis gyermek vala.

18. Kik fel-kelvén Midiánból, menének Páránba, és melléjek vévén a' Páránbéli férjfiak közzül, bé-menének Égyiptomban Faraóhoz, az Égyiptombéli Királyhoz: ki házat ada néki, és ételt *italt* szolgáltata néki; jószágotis ada néki.

19. Kedvében lőn azért Hadád Faraónak igen, úgy-annyira, hogy feleségül adá néki az ő feleségének húgát, a' Táfnes Királyné-aszszonynak húgát.

20. Szüle

20. Szüle pedig ő-néki a' Táfnes húga fiat, a' Génubátot az ő fiát, és fel-nevelé azt Táfnes a' Faraó' házában: és lőn Génubát a' Faraó' házában a' Faraó' fiai között.

21. Mikor pedig Hadád meg-hallotta vólna Égyiptomban, hogy el-alutt vólna Dávid az ő attyaival, és hogy Joáb-is, a' seregnek Hadnagya meg-hólt vólna; akkor monda Hadád Faraónak: Botsáss el engemet, hadd menjek-el az én földembe.

22. Felele Faraó ő-néki: Mi nélkül szükölködöl én nálam, hogy a' te földedbe igyekezel menni? Felele az: Semmi nélkül *nem szükölködöm*; de *kérlek* botsáss-el engemet.

23. Támaszta annakfelette az Isten néki ellenséget, a' Rézont, Eljadának fiát, ki (*i*) el-futott vala Hadadézertől, a' Sóbabéli Királytól, az ő Urától. (*i*) 2*Sám.* 8: 3.

24. És hadakozó férjfiakat gyüjtött vala maga mellé, és ő vala a' seregnek Hadnagya, (*k*) mikor meg-ölé őket Dávid azután Damaskusba menvén ott lakának, és uralkodának Damaskusban. (*k*) 2*Sám.* 10: 18.

25. És ellensége lőn Izráelnek, Salamonnak egész éltében, a' nyomorúságon kivül, mellyet szerez vala Hadád: és meg-gyülölé az Izráelt, és uralkodék Siriában.

26. (*l*) Jéroboámot-is pedig *fel-támaszta* az Úr, az Efratéus Nébátnak fiát, Séredából valót: (a' kinek annyának Sérua vala neve, egy özvegy aszszonyi-állat,) ki Salamonnak szolgája vala, annyira, hogy fel-emelné kezét a' Király ellen. (*l*) 2*Krón.* 13: 6, 7.

27. És ez lőn az oka, miért támadott vólna a' Király ellen; *mert* Salamon meg-épitette Millót, és bé-rakatta az ő attyának, Dávid' városának romlását.

28. Jéroboám pedig erős férjfiú vala: és látván Salamon, hogy az ő szolgája az ő dolgában szorgalmatos vólna; reája veté a' Jó'sef háza' (*m*) gondviselésének minden terhét. (*m*) 1*Mós.* 48: 1, 5.

29. Akkor az időben pedig, mikor Jéroboám ki-ment vólna Jérusálemből; találá őtet az úton Ahija, a' Silóbéli Próféta: ő pedig újj öltözetben vala, és tsak ketten valának a' mezőn egygyütt.

30. És meg-ragadván Ahija az új ruhát, melly azon vala; hasitá azt tizen-két részre.

31. És monda Jéroboámnak: Vedd-el magadnak a' tíz részt; Mert ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: Imé el-szakasztom ez országot Salamonnak kezétől, és tenéked adom a' tíz nemzetséget.

32. Egy nemzetséget hagyok pedig ő nála az én szolgámért, Dávidért, és Jérusálemnek városáért, mellyet magamnak választottam az Izráelnek minden nemzetségi közzül.

33. Ezokáért; mert el-hagytanak engemet, és imádták az Astóretet, a' Sidonbéliek Istenét: és a' Kámóst, a' Moábiták' Istenét: és Milkomot, az Ammon' fiainak Istenét; és nem jártanak az én útaimban, azt tselekedvén, a' mi tetszett vólna az én szemeimnek: és meg-nem őrizték az én végezéseimet és itéletimet, a' mint Dávid, az ő attya *meg-őrizte*.

34. Nem veszek mindazáltal el semmit a' Királyi birodalomban az ő kezétől; hanem akarom, hogy Fejedelem légyen az ő életének minden idejében Dávidért, az én szolgámért, kit *magamnak* választottam; mivelhogy meg-őrizte az én parantsolatimat és végezéseimet.

35. De az ő fiának kezétől (*n*) el-vészem a' Királyi birodalmat, és tenéked adom azt, *tudni-illik* a' tíz nemzetséget. (*n*) *r.* 12: 19.

36. Az ő fiának pedig egy nemzetséget adok, hogy Dávidnak, az én szolgámnak légyen előttem szövétneke mindenkor Jérusálemben, a' városban, mellyet magamnak választottam, hogy ott helyheztetném az én nevemet.

37. Tégedet pedig fel-vészlek, és uralkodol mindeneken a' te lelkednek kivánsága szerént, és Király (*o*) lész' Izráelen. (*o*) *r.* 12: 20.

38. És ha te minden parantsolatimnak engedendesz, és járándasz az én útaimban, és azt tselekedénded, a' mi tettszik énnékem, meg-őrizvén az én rendeléseimet és parantsolatimat, a' mint Dávid, az én szolgám tselekedett; én te veled lészek, és épitek tenéked állandó házat, a' mint Dávidnak épitettem, és néked adom az Izráelt.

39. És meg-szanyargatom ez'okáért a' Dávidnak magvát; de mindazáltal nem mind örökké.

40. Igyekezik vala pedig Salamon meg-ölni Jéroboámot; ezokáért fel-kelvén Jéroboám futa Égyiptomba Sésákhoz, (*p*) az Égyiptombéli Királyhoz: és lőn Égyiptomban, míg meg-halna Salamon. (*p*) *r.* 14: 25. 36.

41. Salamonnak pedig egyéb dolgai, és minden tselekedeti, mellyeket tselekedett, és böltsessége, avagy nem irattattak-é meg a' Salamon' tselekedeteiről irott könyvben?

42. A' napok pedig, a' mellyekben uralkodott Salamon Jérusálemben az egész Izráelen, *vóltanak* negyven (*q*) esztendők. (*q*) 2*Krón.* 9: 30, 31.

43. És el-aluvék Salamon az ő attyaival, és el-

temetteték az ő attyának Dávidnak városában: Es Róboám, az ő fia uralkodék ő helyette.

XII. RÉSZ.

Az országa Roboám és Jéroboám között meg-oſztatik.

1 El-méne pedig (*a*) Roboám Sikembe; mert Sikembe gyült vala az egéſz Izráel, hogy Királlyá tennék őtet. (*a*) 2*Krón.* 10: 1.

2. Mikor pedig meg-hallotta vólna Jéroboám, Nébátnak fia, ki még Égyiptomban vala, (a' hova fútott vala (*b*) Salamon Király előtt,) viſzſza-jöve akkor Égyiptomból. (*b*) *r.* 11: 40.

3. És hozzá küldvén el-hívaták őtet. El-menének pedig Jéroboám, és az Izráelnek egéſz Gyülekezete, és ſzóllának Roboámnak, mondván:

4. A' te atyád igen meg-nehezítette a' mi igánkat; de te moſtan könnyebbítsd-meg a' te atyádnak keményſzolgálatját, és a' nehéz igát, mellyet mi reánk vetett, és ſzolgálunk tenéked.

5. És monda nékiek: Menjetek-el, és harmad' nap múlva jöjjetek viſzſza hozzám. El-méne annakokáért a' nép.

6. És tanátsot tarta Roboám a' Vénekkel, kik Salamon előtt, az ő attya előtt állottanak vala éltében, mondván: Mitsoda tanátsot adtok ti, hogy e' népnek válaſzt tégyek?

7. És ſzóllának azok, mondván: Ha e' mái napon kedvét téſzed e' népnek, és nékiek ſzolgáliſz: *az-az*, jó válaſzt téſz' nékiek; mind éltig ſzolgálnak tenéked.

8. Meg-veté pedig a' Véneknek tanátsokat, a' mellyet ő-néki adtanak vala: és tanátsot tarta az ifjakkal, kik ő-véle egygyütt nevekedtek vala fel, kik ő-előtte udvarlanak vala.

9. És monda azoknak: Mitsoda tanátsot adtok ti, hogy válaſzt tégyünk e' népnek, melly énnékem ſzóllván azt mondja: Könnyebbítsd-meg az igát, mellyet mi reánk vetett a' te atyád.

10. Mondának pedig néki az ifjak, kik egygyütt nevekedtek vala fel ő-véle: Így ſzóllj ennek a' népnek, melly ſzóllván tenéked ezt mondja: A' te atyád meg-nehezítette a' mi igánkat, te pedig könnyebbítsd-meg mi nékünk; ekképpen ſzóllj, *mondom*, nékiek: Az én kiſſebbik *ujjam* temérdekebb az én atyámnak egéſz derekánál.

11. Moſtan (*c*) azért az én atyám *ha* ti reátok nehéz igát vetett; én nehezebbé téſzem a' ti igátokat: Az én atyám oſtorokkal oſtorozott titeket; én pedig skorpiókkal oſtorozlak titeket. (*c*) 2*Krón.* 10: 11, 's a' t.

12. El-méne annakokáért Jéroboám, és mind a' ſokaság Roboámhoz harmad' napra, a' mint meg-hagyta vala a' Király ezt mondván: Jöjjetek hozzám harmad' napon.

13. És a' Király (*d*) kemény válaſzt tőn a' népnek, meg-vetvén a' Véneknek tanátsát, mellyet adtak vala ő-néki. (*d*) *Péld.* 15: 1.

14. Szólla pedig nékiek az ő ifjainak tanátsok ſzerént, mondván: Az én atyám meg-nehezítette a' ti igátokat; én pedig nehezebbé téſzem: Az én atyám oſtorokkal oſtorozott titeket; de én skorpiókkal oſtorozlak titeket.

15. És nem hallgatá-meg a' Király a' népet; mert az Úrtól lőn ennek az oka, hogy meg-erősítené az ő beſzédét, a' mellyet ſzóllott vala az Úr a' (*e*) Silóbéli Ahija által Jéroboámnak, a' Nébát' fiának. (*e*) *Jós.* 11: 20. *r.* 11: 30, 31.

16. Mikor pedig látta vólna az egéſz Izráel, hogy meg nem hallgatta vólna őket a' Király; felele az *egéſz* nép a' Királynak ekképpen: Mitsoda réſzünk vagyon minékünk Dávidban? Nintsen minékünk örökségünk az Iſainak fiában: *menj-el* a' te hajlékidba óh Izráel! Moſtan viseld gondját immár a' te házadnak óh Dávid! El-méne azért az Izráel az ő hajlékiba.

17. Roboám (*f*) tsak azokon az Izráel' fiain uralkodék, a' kik Júdának városiban laknak vala. (*f*) *r.* 11: 35 *v.* 20. 2*Krón.* 10: 17. 11: 12.

18. El-küldé pedig Roboám Király Adorámot, (*g*) ki adó-ſzedő vala: és meg-kövezé őtet az egéſz Izráel, és meg-hala; Roboám Király pedig hamarsággal ſzekerébe fel-üle, hogy ſzaladna Jérusálembe. (*g*) *r.* 4: 6. 5: 14.

19. Így ſzakada-el az Izráel' népe Dávidnak házától mind e' mái napiglan.

20. És lőn, mikor meg-hallotta vólna az egéſz Izráel, hogy meg-jött vólna Jéroboám; érette küldvén hívaták őtet a' gyülekezetbe, és Királlyá (*h*) tévék őtet az egéſz Izráelen; ſenki pedig nem követé Dávidnak házát, hanem tsak egyedül a' Júda' nemzetsége. (*h*) *r.* 11: 30, 31.

21. Méne azért Roboám Jérusálembe, és öſzve-gyüjté Júdának egéſz házát, és Bénjáminnak nemzetségét, ſzáz és nyóltzvan ezer válogatott hadra-való *férjfiakat*, hogy meg-vívnának az Izráel' házával, és viſzſza-nyernék az országot Roboámnak, a' Salamon' fiának.

22. Lőn pedig az Iſten' beſzéde Sémajához, az Iſten' emberéhez, mondván:

23. Ezt mondjad Roboámnak, a' Salamon fiának, a' Júda' Királlyának, és az egéſz Júda' és Bénjámin' házának, és a' több népnek, mondván:

24. Azt

24. Azt mondja az Úr: Fel ne menjetek, és ne hadakozzatok a' ti atyátok fiai ellen, az Izráel ellen: térjetek-meg ki-ki házába; mert (*i*) én tőlem lett e' dolog: és engedének az Úr' beſzédének, és viſzſza-térvén el-menének az Úr' beſzéde ſzerént. (*i*) 1 *Mós.* 49:25. 2 *Krón.* 11: 2-4. *r.* 11:11,13.

25. Meg-épité pedig Jéroboám Sikemet az Efraim' hegyén, és abban lakék: és onnét ki-menvén meg-épité (*k*) Pénuelt. (*k*) *Bír.* 8: 17.

26. És monda Jéroboám ſzívében: Majd viſzſza-tér ez orſzág a' Dávid' házához;

27. Ha fel-mégyen a' nép, hogy áldozatot tégyen Jérusálemben, az Úrnak Házában; e' népnek ſzíve az ő Urához, Roboámhoz, a' Júda Királlyához hajól: és engemet meg-ölvén, viſzſza-térnek Roboámhoz, a' Júda' Királlyához.

28. Tanátsot tartván azért a' Király, tsinálta-tata két arany borjú-képet, és monda ő-nékik: Elég, hogy *ez ideig* Jérusálembe fel-jártatok; (*l*) Imhol vagynak a' te Iſtenid óh Izráel! kik tégedet ki-hoztanak az Égyiptomnak földéből. (*l*) 2 *Mós.* 32: 4, 8.

29. És egygyiket helyhezteté (*m*) Béthelben; a' máſikat pedig Dánban. (*m*) 1 *Mós.* 28: 11,19,22.

30. És lőn e' dolog nagy (*n*) bűnnek *oka*, hogy *tudni-illik* a' nép menne e' *bálvány*' eleibe mind Dán *városig*. (*n*) 5 *Mós.* 4: 15.

31. Tsinálá annakfelette a' magas helyek' Templomát, és Papokat (*o*) ſzerze, némellyeket a' köſség közzűl, kik nem valának a' Lévi' fiai közzűl. (*o*) 2 *Krón.* 11: 15, 16. 2 *Kir.* 17:32.

32. Szerze Jéroboám innepet-is a' nyóltzadik hónapban, a' hónapnak tizen ötödik napján, a' Júdabéli Innepnek módja ſzerént, és áldozék az óltáron. Haſonlatosképpen tselekedék Béthelben-is, áldozván a' borjúknak, mellyeket tsinált vala: és ſzerze Béthelben Papokat a' magas helyekről-való *kápolnák*hoz, mellyeket tsinált vala.

33. Áldozék az óltáron-is, mellyet tsinált vala Béthelben, a' nyóltzadik hónapnak tizen-ötödik napján, abban a' hónapban, mellyet az ő ſzívében gondolt vala: És innepet ſzerze az Izráel' fiainak, és fel-méne az óltárra, hogy jó illatot ſzerezne.

XIII. RÉSZ.

Bétheli óltár ellen jövendölő Próféta: Jéroboám, ki nyújtott karjának meg-ſzáradáſa.

1 Imé pedig az Iſtennek embere jöve (*a*) Júdából Béthelbe az Úrnak beſzédével; Jéroboám pedig áll vala az óltár mellett, hogy jó illattal áldoznék. (*a*) *Bír.* 13: 6. *r.* 12: 22.

2. És kiálta az óltár ellen az Úrnak beſzédével, és monda: Óltár, óltár! ezt mondja az Úr: (*b*) Imé egy fiú ſzületik a' Dávid' házából, kinek neve léſzen Jóſiás, ki meg-áldozza te rajtad a' kápolnákhoz-való Papokat, kik jó illatot ſzerezznek moſtan te rajtad, és az emberek' tetemit-is meg-égetik te rajtad. (*b*) 1 *Kir.* 23: 15-20.

3. És ugyan azon napon tsudát tőn, mondván: Ez léſzen jegye, hogy az Úr mondotta légyen *ezt*: Imé az óltár meg haſad, és ki-omol a' hamu, melly rajta *vagyon*.

4. Lőn pedig, mikor meg-hallotta vólna a' Király az Iſten' emberének beſzédét, mellyet kiáltott vala az óltár ellen Béthelben; ki nyújtá Jéroboám az ő kezét az óltártól mondván: Fogjátok-meg őtet. És meg-ſzárada az ő keze, mellyet ki-nyújtott vala ő ellene: és nem vonhatá-bé magához a' kezét.

5. Az óltár annakfelette meg-haſada, és ki-omla a' hamu az óltárról a' jegy ſzerént, a' mellyet tett vala az Iſten' embere az Úrnak beſzéde által.

6. Szólla azért a' Király, és monda az Isten' emberének: Könyörgj a' te Uradnak Iſtenednek, és imádkozzál én érettem, hogy iſmét hozzám hajóljon az én kezem. És mikor könyörgött vólna az Iſten' embere az Úrnak; hozzá hajla a' Királynak keze, és ollyan lőn, mint az' előtt.

7. Akkor ſzólla a' Király az Iſten' emberének: Jere haza én velem, és egyél ebédet; azután meg-ajándékozlak.

8. És monda az Iſten' embere a' Királynak: Ha a' te házadnak felét nékem (*c*) adnád-is; nem mennék-el veled, és nem enném kenyeret, ſem vizet nem innám ez' helyen. (*c*) 4 *Mós.* 22: 18.

9. Mert így parantsolt az Úr nékem az ő beſzéde által, mondván: ne egyél *ott* kenyeret, vizet ſe igyál; viſzſza ſe térj az úton, a' mellyen el-menéndeſz.

10. El-méne azért más úton, és nem téré-meg azon az úton, a' mellyen Béthelbe ment vala.

11. Egy vén Próféta lakik vala pedig Béthelben, kinek a' fia el-méne, és meg-beſzéllé az ő attyának mind azt a' dolgot, mellyet az' nap tselekedett vala az Iſten' embere Béthelben, és a' beſzédeket, mellyeket ſzóllott vala a' Királynak; és meg-beſzéllék azokat az ő attyoknak.

12. Akkor monda nékiek az ő attyok: Melly úton ment-el? És meg-mutaták *néki* az ő fiai az útat, mellyen el-ment vala az Iſten' embere, ki Júdából jött vala.

13. És monda az ő fiainak: Nyergeljétek-meg

a' szamárt; kik meg-nyergelék néki a' szamárt, és fel-üle reá.

14. És el-méne az Isten' embere után, 's megtalálá őtet ülvén egy tser-fa alatt, és monda néki: Te vagy-é amaz Isten' embere, ki Júdából jöttél? És monda: Én vagyok.

15. Akkor monda néki: Jere haza velem, és egyél kenyeret.

16. És felele az: Nem mehetek-viszsza veled, bé sem mehetek veled: nem eszem kenyeret, vizet sem iszom veled e' helyen.

17. Mert meg vagyon nékem az Úrnak beszédével parantsolva: Ne egyél kenyeret, vizet se igyál ott, és ne térj azon az úton viszsza, mellyen oda menéndesz.

18. Felele az ő-néki: Én-is Próféta *vagyok*, mintszinte te, és énnékem az Angyal szóllott az Úrnak beszédével mondván: Hozd-viszsza őtet veled a' te házadba, hogy kenyeret egyék, és vizet igyék. És ekképpen hazuda néki.

19. Meg-téré azért ő-véle, és kenyeret evék az ő házában, és vizet ivék.

20. Mikor pedig ők az asztalnál ülnének; lőn az Úrnak beszéde a' Prófétához, ki őtet viszszahozta vala.

21. És kiálta az Isten' emberének, a' ki Júdából jött vala, ezt mondván: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy engedetlen vóltál az Úr' szájának, és meg nem tartottad a' parantsolatot, mellyet tenéked a' te Urad Istened parantsolt vala;

22. Hanem meg-tértél, és kenyeret ettél, és vizet ittál a' helyen, melly felől azt mondotta vala tenéked: Ne egyél *ott* kenyeret, vizet se igyál; Nem temettetik a' te tested a' te atyáidnak koporsójokban.

23. És lőn, minekutánna evett vólna kenyeret, és ivott vólna; meg-nyergelé néki a' szamárt, *tudni-illik* a' Prófétának, a' kit viszszahozott vala.

24. Mikor azért el-ment vólna; egy oroszlán találá őtet az úton, (*d*) melly meg-ölé őtet: és az ő teste az úton fekszik vala, és mind a' szamár, mind az oroszlán, a' hólt-test mellett állanak vala. (*d*) *r.* 20: 36. 2 *Kir.* 17: 25.

25. És ímé a' férjfiak, kik azon el-mennek vala, meg-láták azt a' hólt-testet, hogy fekszik vala az úton: és az oroszlánt, a' ki mellette áll vala; és el-menvén, meg-beszéllék a' városban, mellyben a' vén Próféta lakik vala.

26. Mellyet mikor meg-hallott vólna az a' Próféta, a' ki viszszahozta vala őtet az útról; monda: Az Isten' embere az, a' ki engedetlen vólt az Úr szájának; ezokáért adta az Úr őtet az oroszlánnak, és az rontotta egybe, és ölte-meg őtet, az Úrnak beszéde szerént, mellyet szóllott vala néki.

27. Szólla annak-felette az ő fiainak, mondván: Nyergeljétek-meg nékem a' szamárt; És meg-nyergelék.

28. Ki mikor el-ment vólna; meg-találá az ő hólt-testét, hogy az úton fekünnék, és mind a' szamárt, mind az oroszlánt, kik a' hólt-test mellett állanak vala; Nem evék az oroszlán a' testben, a' szamárt-is nem sérté-meg.

29. És fel-vévé a' Próféta az Isten' emberének testét, és fel-tévé azt a' szamárra, és viszszahozá azt: és bé-méne az a' vén Próféta a' városba, hogy *ott* siratná, és el-temetné őtet.

30. És bé-tévé annak hólt-testét az ő maga koporsójába; és siratá őtet, mondván: Áh (*e*) szerelmes atyámfia! (*e*) *Jér.* 22: 18.

31. Minekutánna pedig el-temette vólna őtet; szólla az ő fiainak ekképpen: Mikoron meg-halándok; e' koporsóba temessetek engemet, mellybe az Isten' embere temettetett: az én tetemimet tegyétek az ő tetemi mellé.

32. Mert (*f*) bé-tellyesedik az, a' mit kiáltott az Úrnak beszédével, mind az óltár ellen, melly Béthelben vagyon, mind a' magas helyeken-való házak ellen, mellyek Samariának városiban vagynak. (*f*) 2 *Kir.* 23: 16.

33. Ez meg-lévén, ugyan nem téré-meg Jéroboám az ő gonosz útáról; hanem ismét (*g*) Papokat rendele a' nép közzül a' magas helyeken való kápolnákba: és a' ki néki tettszik vala; azt választja vala, hogy lenne a' magas helyeken-való kápolnáknak papja. (*g*) 1 *Mós.* 3: 10. *r.* 12: 31, 32.

34. És e' dolog ada-*okot* Jéroboám' házának büntetésére, hogy ki-gyomláltatnék, és el-töröltetnék a' föld' színéről.

XIV. RÉSZ.

Ahija prófétál Jéroboám ellen: Sisák meg foszlja a' Templomot.

1 Akkor meg-betegedék Abia, Jéroboámnak fia.

2. És monda Jéroboám az ő feleségének: Kelj-fel mostan, és változtasd meg öltözetedet, hogy meg ne esmérjék, hogy te légy Jéroboámnak felesége, és menj-el Silóba: Ímé ott vagyon Ahija Próféta, ki elein meg-mondotta vala én felőlem, hogy Királlyá lennék e' népen.

3. Végy pedig vagy tíz kenyereket magadhoz, és pogátsákat, és egy edényben mézet, és menj-el ő hozzá; ő meg-mondja tenéked, mint lészen a' gyermeknek dolga.

4. És

4. És ekképpen tselekedék a' Jéroboám' felesége; mert fel-kelvén el-méne Silóba, és bé-méne az Ahija' házába: Ahija pedig nem láthat vala; mert meg-homályosodtak vala az ő szemei az ő vénségének miatta.

5. Az Úr pedig monda Ahijának: Imé a' Jéroboám' felesége *ide* jött, hogy valamit kérdjen tőled az ő fia felől, mert beteg; te azért így 's így szóllj nékie: és mikor bé-jövénd; másnak tetteti magát.

6. Mikor azért hallotta vólna Ahija az ő lábainak zörgését, hogy az ajtóhoz közelgetne; monda: Jöjj-bé Jéroboámnak felesége! miért tetteted magadat másnak? Én pedig küldettem te hozzád kemény *követséggel.*

7. Menj-el, mond-meg Jéroboámnak: Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: mivelhogy én tégedet e' nép közzül fel-magasztaltalak, és tégedet Fejedelemmé (*a*) tettelek az en népemen, az Izráelen: (*a*) *r.* 11: 29, 30. 12: 20.

8. És el-szakasztottam (*b*) az országot a' Dávid' házától, és azt néked adtam; te pedig nem vóltál ollyan, mint az én szolgám, Dávid, ki meg-őrízte az én parantsolatimat, és ki engemet követett tellyes szívéből, tsak azt tselekedvén, a' mi kedves az én szemeim előtt. (*b*) *r.* 12: 17-19.

9. Hanem gonoszabbúl tselekedtél mind azoknál, a' kik te előtted vóltanak; mert el-mentél, és idegen Isteneket tsináltál magadnak, és öntött képeket, hogy engemet haragra ingerlenél; engemet pedig hátad megé vetettél.

10. Annakokáért imé én veszedelmet hozok Jéroboámnak házára, és ki-írtom a' Jéroboámnak még a' falra húgyozóját-is, és mind a' bé-rekesztettet, mind el-hagyattattat Izráelben; és ki-hányom a' Jéroboám' háza maradékit, miképpen a' ganéjt ki-szokták hányni, míg-nem vége lészen.

11. A' ki meg-hal a' Jéroboám' *maradéki* közzül a' városban; azt az ebek (*c*) észik-meg: a' ki pedig a' mezőben hal-meg; az égi madarak észik-meg: mert az Úr szóllott. (*c*) *r.* 16 4.

12. Te pedig kelj-fel, és menj házadhoz: mihelyt a' városba bé-mégy; ottan meg-hal a' gyermek.

13. És az egész Izráel siratja őtet, és el-temeti őtet; mert tsak ez egyedül temettetik koporsóban a' Jéroboám' magvából; mivélhogy az Izráelnek Ura Istene ő benne *egyedül* talált kedves dolgot a' Jéroboám' háza népe közzül.

14. És támaszt az Úr magának Királyt Izráelben, ki-gyomlálja a' Jéroboám' házát (*d*) egy napon. De mitsoda ez most? (*d*) *r.* 15: 29.

15. És meg-veri az Úr az Izráelt, akképpen, a' miképpen a' nád a' vízben ide 's tova hányattatik; és el-szakasztja az Izráelt erről a' jó földről, mellyet adott az ő attyaiknak, és el-oszlatja őket a' folyó-vízen túl; mivelhogy berkeket tsináltak magoknak, az Urat haragra indítván.

16. És kézbe adja az Izráelt a' Jéroboámnak bűneiért, ki *ő-maga-is* vétkezett, és az Izráelt is bűnbe (*e*) ejtette. (*e*) *r.* 12: 30.

17. Fel-kelvén annakokárt a' Jéroboám' felesége, el méne, és juta Thirsába: mihelyt pedig a' háznak küszöbén bé-lépe; ottan meg-hala a' gyermek.

18. És el-temeté őtet, és siratá őtet az egész Izráel az Úrnak beszéde szerént, mellyet szóllott vala az ő szolgájának, Ahija Prófétának általa.

19. Jéroboámnak pedig egyéb tselekedeti, mi-módon hadakozott, és uralkodott légyen; ímé meg-vagynak írva az Izráel' Királlyinak Krónika könyvökben.

20. Az idő pedig, mellyben uralkodott Jéroboám, huszon-két esztendő; és el-aluvék az ő attyaival: és uralkodék Nádáb, az ő fia ő helyette.

21. Roboám (*f*) pedig, a' Salamon' fia uralkodék Júdában: Negyven egy esztendős vala Roboám, mikor uralkodni kezde, és tizen-hét esztendeig uralkodék Jérusálemben, abban a' városban, mellyet az Úr választott vala *magának* az Izráelnek minden nemzetségi közzül, hogy ott helyheztetné az ő nevét: és az ő annyának Naama vala neve, ki az Ammon' nemzetségéből-való vala. (*f*) *r.* 9: 3. 11: 11. 36. 2*Krón.* 12: 13.

22. Júda-is gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, és haragra indíták őtet az ő vétkeikkel, mellyekkel vétkeztenek inkább, hogy nem mint mind azok *a' vétkek*, a' mellyeket tselekedtek vala az ő attyaik.

23. Mert ők-is építének magoknak a' magas helyeken *óltárokat*, és faragott képeket, és berkeket minden (*g*) magas halmon, és minden zöldellő fa alatt. (*g*) Jer. 2: 20. 2*Kir.* 19 1, 4.

24. Valának (*h*) férjfiú paráznák-is az országban, és tselekedének a' pogányoknak minden útálatos vétkeik szerént, kiket az Úr ki-űzött vala az Izráel előtt. (*h*) 2*Kir.* 23: 7. *r.* 15: 12.

25. Lőn (*i*) pedig Roboám Királynak ötödik esztendejében; fel jöve Sisák, az Egyiptombéli Király Jérusálem ellen. (*i*) 2*Kir.* 12: 2. *r.* 11: 40.

26. És el-vivé az Úr' házának kintsét, és a' Király' házának kintsét, mindeneket el-vön: el-vivé mind az arany (*k*) paisokat-is, mellyeket Salamon tsinált vala. (*k*) *r.* 10: 16, 17.

27. És

27. És tsinála Roboám Király azok' helyébe réz paisokat; és adá azokat azok' kezébe, kik a' Király' háza kapun állóinak Fejedelmi valának.

28. És mikor a' Király bé-mégyen vala az Úr' Házába; el-viszik vala azokat a' szolgák: és ismét viszsza hozzák vala a' szolgák' házába.

29 A' Roboámnak több dolgai pedig-és minden tselekedetei nem-de nem meg-vagynak-é írva a' Júda' Királlyainak Krónika könyvökben?

30. Vala pedig Roboám, és Jéroboám között hadakozás (*l*) mind éltig. (*l*) *r.* 15:6.

31. És el-aluvék Roboám az ő attyaival, és el-temetteték azokkal egygyütt Dávidnak (*m*) városában: és az ő annyának Naama vala neve, az Ammoniták' nemzetségéből-való; és uralkodék Abija, az ő fija ő helyette (*m*) *r.* 11:43.

XV. RÉSZ.

Uralkodik Júdában Abija és Asa: Izráelben Nádáb és Baása:

1 Jéroboám (*a*) Királynak, a' Nébát fiának pedig tizen-nyóltzadik esztendejében uralkodék Abija a' Júdán. (*a*) 2*Krón.* 13:1. *'s a't.*

2. Három esztendeig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Maaka vala neve, ki Abisálomnak leánya vala.

3. És jára az ő attyának minden büneiben, mellyeket ő előtte tselekedett vala: és nem lőn az ő szíve tökélletes az ő Urához Istenéhez, mint Dávidnak, az ő attyának szíve.

4. De mindazáltal Dávidért ada az ő Ura Istene ő-néki (*b*) szövétneket Jérusálemben, felmagasztalván az ő fiát ő utánna, és Jérusálemet meg-erősítvén; (*b*) *r.* 11:36.

5. Mivelhogy azt tselekedé Dávid, a' mi kedves vala az Úrnak szemei előtt: és el nem távozott vala mind azoktól, mellyeket parantsolt vala néki az ő életének minden idejében, a' Hittétlen Uriásnak (*c*) dolgától meg-válva.

(*c*) *Sám.* 11:4, 15, 17. 12:9.

6. Roboám között pedig, és Jéroboám között hadakozás vala mind éltig.

7. Az Abijának több dolgai pedig és minden tselekedetei nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyinak (*d*) Krónika könyvében: mind pedig az Abija, és Jéroboám között-való hadakozás? (*d*) 2*Krón.* 13:2-19.

8. El-aluvék pedig Abija az ő attyaival, és el-temeték őtet Dávidnak városában; és uralkodék (*e*) Asa, az ő fia ő helyette.

(*e*) 2*Krón.* 14:2.

9. Jéroboámnak azért, az Izáel' Királlyának huszadik esztendejében kezde uralkodni Asa Júdában.

10. És uralkodék negyven egy esztendeig Jérusálemben; és az ő annyának Maaka vala neve, ki Abisálom' leánya vala.

11. Azt tselekedé pedig Asa, a' mi kedves vala az Úrnak szemei előtt, mind Dávid, az ő attya.

12. Mert ki-veszté a' férjfiú paráznákat az országból: és mind el-rontá a' bálványokat, mellyeket tsináltak vala az ő attyai.

13. És Maakát-is, az ő annyát meg-fosztá a' birodalomtól; mivelhogy *egy* iszonyú bálványt tsinált vala a' berekben: és el-rontá Asa az ő bálványát, és meg-égeté azt a' Kedron' patakánál.

14. A' magas helyen-való *óltár*okat ugyan (*f*) el nem rontá; de mindazáltal Asának szíve tökélletes vala az Úrhoz életének minden napjaiban. (*f*) 2*Kir.* 12:3. *r.* 22:44.

15. És bé-vivé az Úrnak Házába az ezüstöt, és az aranyat, és az edényeket, mellyeket az ő attya, és ő maga arra szenteltenek vala.

16. Asa között pedig, és Baása, Izráelnek Királlya között minden ő idejekben (*g*) hadakozás vala. (*g*) 2*Krón.* 15:19. 16:1.

17. Mert (*h*) fel-jöve Baása, az Izráelnek Királlya Júda ellen, és meg-épité Rámát, hogy *senkit* ki, és bé ne botsátana Asáh z, a' Júdának Királlyához. (*h*) 2*Krón.* 16:1 *'s a't.*

18. És vévén Asa mind az ezüstöt és az aranyat, melly meg-maradott vala mind az Úr' 's mind a' Király' házának kintsében; adá azt az ő szolgáinak kezekbe, és el-küldé azt Asa Király Benhadádnak, Tabrimmon' fiának, ki Hétzion' fia volt, a' Siriának Királlyának, ki lakik vala Damaskusban, ezt izenvén *néki*:

19. Szövetség vagyon én közöttem, és te közötted, az én atyám között, és a' te atyád között: ímé ajándékot küldök tenéked ezüstöt és aranyat; noszsa bontsd-fel a' te szövetségedet Baásával az Izráel' Királlyával, hogy távozzék-el én tőlem.

20. Engede azért Benhadád Asa Királynak; és el-küldé az ő seregínek Hadnagyit az Izráelnek városi ellen: és meg-vévé (*i*) Hijont és Dánt, és Abelt *vagy* Béth-Maakát, és az egész Kinneróthot, a' Naftali' egész földével.

(*i*) 2*Kir.* 15:29

21. Mikor pedig Baása ezt meg-hallotta volna; meg-szünék a' Rámának épitésétől, és lakék Thirsában.

22. Akkor Asa Király egybe-gyüjté az egész Júdát, (senkit ki nem hagyván) és hordák Rámának mind köveit, mind fáját, mellyekkel épített vala Baása, és épitté azokból Asa Király

Gébát

Gébát a' Bénjámin' nemzetségében, és Mifpár.

23. Asának pedig minden egyéb dolgai, és minden hatalma, és valamit tselekedett, és a' városok, mellyeket épített, nem-de azok nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyiról-való Krónika könyvben? Mindazáltal vénségére meg-betegüle lábainak fajdalma miatt.

24. És el-aluvék Asa az ő attyaival, és el-temetteték azokkal egygyütt Dávidnak, az ő attyának (*k*) városában: és Jósafát, az ő fia uralkodék ő helyette. (*k*) 2 *Krón.* 16: 13, 14.

25. Nádáb pedig, Jéroboámnak fia uralkodni kezde Izráelben, Asának, a' Júdabéli Királynak második esztendejében; és két esztendeig uralkodék Izráelen:

26. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, és jára az ő attyának útán, és annak vétkében, mellyel vétkeztette vala az Izráelt.

27. Pártot-üte pedig ő ellene Baása, Ahijának fia, az Issakár' nemzetségéből való; és meg-veré őtet Baása Gibbethonnál, a' Filistéusok' *városánál*, mikor Nádáb és mind az Izráeliták meg-szállották vólna (*l*) Gibbethont. (*l*) *Jós.* 19: 40, 44.

28. És meg-ölé őtet Baása Asának, a' Júdabéli Királynak harmadik esztendejében, és uralkodék ő helyette.

29. És lőn, mikor uralkodni kezdett vólna; le-vágá a' Jéroboámnak egész háza-népét: egy lelket sem hagya Jéroboám' háza-népében, míg nem mind el-veszténé őket az Úrnak (*m*) beszéde szerént, mellyet meg-mondott vala az ő szolgájának, a' Silóbéli Ahijának általa. (*m*) *r.* 14: 10, 14.

30. A' Jéroboámnak (*n*) vétkeiért, mellyekkel vétkezék, és az Izráelt-is vétekbe ejté: és a' boszszontásért, mellyel fel-boszszontotta az Izráelnek Urát Istenét. (*n*) *r.* 14: 9.

31. A' Nádábnak egyéb dolgai pedig, és minden tselekedeti, nem-de nintsenek-é meg-írva, az Izráel' Királlyinak Krónika könyvökben?

32. Asa pedig, és Baása, Izráel' Királlya között mind éltig hadakozás vólt.

33. Asának, a' Júdabéli Királynak harmadik esztendejében, uralkodék Baása, Ahijának fia egész Izráelen Thirsában, huszon-négy esztendeig.

34. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, és jára a' Jéroboámnak útán, és az ő vétkében, mellyel vétkezteté az Izráelt.

XVI. RÉSZ.

Jéhu jövendől Baása ellen: Izráelben uralkodnak: Ela, Zimra, Thibni, Omri, Achab: Jérikó meg-épittetik.

1 Lőn pedig az Úrnak beszéde Jéhuhoz, a' Hanáni' fiához Baása ellen, mondván:

2. Mivelhogy tégedet (*a*) fel-emeltelek a' porból, és én Fejedelemmé tettelek tégedet az én népemen, Izráelen; te pedig jártál a' Jéroboám' útán, és bűnbe ejtetted az én népemet, az Izráelt, hogy haragra indítanának engemet az ő vétkeikkel. (*a*) *r.* 14: 7. 15: 34.

3. Imé én el-vetem Baásának maradékit, és az ő házának maradékit: és ollyanná tészem a' te házadat, mint (*b*) a' Jéroboámnak, a' Nébát' fiának házát. (*b*) *r.* 15: 29, 30.

4. A' ki meg-haland Baásának maradéki közzül a' városban; azt az (*c*) ebek eszik-meg: a' ki pedig a' mezőn haland-meg; azt az égi madarak eszik-meg. (*c*) *r.* 14: 11.

5. Baásának pedig több dolgai, és a' mit tselekedett, és az ő ereje; nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyinak (*d*) Krónika könyvökben? (*d*) 2 *Krón.* 16: 1, 5.

6. Mikor pedig el-alutt vólna Baása az ő attyaival; el-temetteték Thirsában, és az ő fia, Ela uralkodék ő helyette.

7. És Jéhu Próféta által-is, ki Hanáni fia vala, lett vala az Úrnak beszéde Baása ellen, az ő háza ellen, és minden ő gonoszsága ellen, mellyet tselekedett vala az Úrnak szemei előtt, őtet haragra indítván az ő kezeinek tselekedeti által; hogy ollyan lenne, mint (*e*) a' Jéroboámnak háza: és mivelhogy meg-ölte vólna őtet. (*e*) *r.* 15: 29.

8. Asának, a' Júda' Királlyának huszon-hatodik esztendejében kezde uralkodni Ela, Baásának fia Izráelen Thirsában két esztendeig.

9. Pártot-üte pedig ő ellene az ő szolgája, Zimri, a' szekereknek fél-részének Fejedelme: és Ela Thirsában vala, és az italnak miatta igen meg-részegedett vala az Arsa' házában, ki az ő házának Thirsában gondviselője vala.

10. És el-jövén Zimri meg-veré, és (*f*) meg-ölé őtet, Asának, a' Júdabéli Királynak huszonhetedik esztendejében; és ő uralkodék helyette. (*f*) 2 *Kir.* 9: 31.

11. Mikor pedig immár ő uralkodnék, és az ő székiben ülne; meg-veré Baásának egész házát, (nem hagya abban még tsak egy (*g*) falra húgyozót-is) minden rokonságival és barátival egyetembe. (*g*) *r.* 21: 21.

12. És el-veszté Zimri Baásának egész házát, az Úrnak beszéde szerént, mellyet (*h*) megmondott vala Baása ellen a' Jéhu Prófétának általa. (*h*) *v.* 1, 4, 7.

13. Baásának minden vétkeiért, és Elának, az ő fiának vétkeiért, kik vétkeztenek vala, és vétekbe ejtették vala az Izráelt, haragra indítván az Izráelnek Urát Istenét az ő bálványozásokkal.

14. Elának pedig több dolgai, és minden tselekedeti, nem-de ni tsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyinak Krónika könyvében?

15 Asának, a' Judabéli Királynak huszon-hetedik esztendejében uralkodék Zimri hét napig Thirsában; a' nép pedig táborba szállott vala (*i*) Gibbethon ellen, melly a' Filistéusoké vala. (*i*) *r.* 15 : 27.

16. Hallván pedig a' nép, melly a' táborban vala, ez illyen beszédeket: Pártot-ütött Zimri, le-is vágta a' Királyt; Királlyá választá az egész Izráel Omrit, az Izráel' sereginek Hadnagyát azon napon, a' táborban.

17. És fel-jöve Omri, és az egész Izráel ő-véle Gibbethonból; és meg-szállák Thirsát

18. És mikor látná Zimri, hogy meg-vették vólna a' várost; bé-menvén a' királyi háznak palotájába, tűzzel fel-gyújtá ő-magára a' királyi házat, és meg-hala;

19. Az ő bűneiért, mellyekkel vétkezék gonoszúl tselekedvén az Úr' szemei előtt; járván Jéroboámnak útában, és az ő bűnében, mellyet tselekedett vala, vétekbe ejtvén az Izráelt.

20. Zimrinek pedig több dolgai, és az ő pártolása, mellyet tselekedett, nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráelbéli Királyoknak Krónika' könyvében?

21. Akkor két-felé hasonlék az Izráelnek népe: az egygyik része a' népnek követi vala Tibnit, a' Ginát' fiát, úgy hogy Királlya tennék őtet: és a' másik része követi vala Omrit.

22. Erősebb lőn pedig a' nép, melly Omrit követi vala, annál a' népnel, melly követi vala Tibnit, a Ginát' fiát: és meg-halván Tibni uralkodék Omri.

23. Asának, a' Júdabéli Királynak harmintz-egygyedik esztendejében uralkodék Omri Izraelben tizen-két esztendeig: Thirsában uralkodék hat esztendeig.

24. És meg-vévé árron Samariának hegyét Sémertől két tálentom ezüstön; és meg-építé a' hegyet, és nevezé a' várost, mellyet építe, Sémernek, a' hegynek (*i*) Urának nevéről, Samariának. (*i*) 2 *Kir.* 16 : 6.

25. Gonoszúl tselekedék pedig Omri az Úrnak szemei előtt, és gonoszságával meg-haladá mind az ő előtte valókat.

26. És jára Jéroboámnak, a' Nébát' fiának minden útában, és az ő bűnében, mellyel vétekbe ejté az Izráelt, az Izráelnek Urát Istenét haragra indítván az ő bálványozásinak általa.

27. Omrinak pegig a' több dolgai és minden tselekedeti, és az ő erőssége, mellyel tselekedett, nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráelbéli Királyoknak Krónika könyvében?

28. És el-aluvek Omri az ő attyaival, és eltemettették Samariában; uralkodék pedig az ő fia, Acháb ő helyette.

29. Acháb pedig, Omrinak fia uralkodni kezde Izráelen, Asának, a' Júdabéli Királynak harmintz-nyóltzadik esztendejében: és uralkodék Acháb, Omri' fia Izráelen Samariában huszon-két esztendeig.

30. És tselekedék Acháb, Omrinak fia (*k*) gonoszabbúl az Úrnak szemei előtt mind azoknál, kik ő előtte vóltanak. (*k*) *r.* 21 : 25.

31. És nem elégedék-meg ezzel, hogy Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneiben járna; hanem el-méne, és feleségül vévé magának Jézabelt, Ethbaálnak, a' Sidonbéli Királynak leányát: és el-menvén a' Baálnak szolgála, és meg-hajtá magát annak.

32. És óltárt emele Baálnak, a' Baál' házában, mellyet Samariában épített vala.

33. És tsinála Acháb (*l*) berket-is, és inkább haragra indítá Acháb az Izráelnek Urát Istenét, hogy nem mint az Izráelnek több Királlyi, kik ő előtte vóltanak. (*l*) *r.* 18 : 19.

34. Ennek idejében épité-meg ama' Béthelbéli Hiel Jérikót: Az ő első szülött fiának Abirámnak halálával veté-fel annak fundamentomát: és az ő kissebbik fiának, Ségubnak halálával állatá-fel annak kapuit, az Úrnak beszéde szerént, mellyet szóllott vala (*m*) Josuénak, a' Nún' fiának általa. (*m*) *Jós.* 6 : 29.

XVII. RÉSZ.

Illyés jövendöli Achábnak a' szárazságot: tápláltatik a' hollóktól, azután a' Sareptai özvegy asszonytól: kinek fiát fel-támasztja.

1 Monda pedig Thesbites Illyés (a' Gileádban lakozók közzül-való) Achábnak: Él az Izráelnek Ura Istene, ki előtt állok, hogy ez esztendőkben sem harmat, sem (*a*) eső nem lészen; hanem tsak az én beszédem szerént.

(*a*) *r.* 18 : 41-45. *Jak.* 5 : 17-18.

2. És lőn az Úrnak beszéde ő hozzája, mondván:

3 Menj-

3. Menj-el innét te, és menj Nap-kelet-felé, és rejtezzél-el a' Kérith' patakja mellett, melly a' Jordán' vizének ellenében vagyon.

4. És a' patakból lészen tenéked italod; a' hollóknak pedig meg-parantsoltam, hogy ott tápláljanak tégedet.

5. El-méne azért, és az Úrnak beſzéde ſzerént tselekedék; el-méne, *mondom*, és le-üle a' Kérith' patakja mellett, melly a' Jordán' vizének ellenébe *vala*.

6. És a' hollók (*b*) viſznek vala néki kenyeret és húst mind reggel, mind eſtve: és iſzik vala a' patakból. (*b*) *v.* 4. *r.* 19: 5. *'s a' t.*

7. És lőn egynéhány nap múlva, hogy megſzáradna a' patak; mert nem léſzen vala eső a' földre.

8. Lőn azért az Úrnak beſzéde ő hozzája, mondván:

9. Kelj-fel, menj-el Sareptába, melly Sidonhoz tartozó, és légy ott: ímé meg-parantsoltam egy özvegy (*c*) aſzſzonynak, hogy tápláljon tégedet. (*c*) *Luk.* 4: 25, 26.

10. Ki fel-kelvén, el-méne Sareptába, és juta a' város' kapujához. Ímé pedig vala ott egy özvegy aſzſzony, ki fát ſzedegetvala: és elő-ſzóllítván azt, monda néki: Hozz, kérlek, egy kevés vizet nékem valami edényben, hogy igyam.

11. Melly el-méne, hogy hozna. Vi zſza-ſzóllítván pedig őtet, monda néki: Hozz, kérlek, egy falat kenyeret-is kezedben nékem.

12. A' pedig monda: El a' te Urad Iſtened, hogy nintsen nékem *sült* kenyerem; hanem egy tellyes marok liſztetském vagyon a' vékámban, és egy kevés olajom a' korsóban; és ímé valami fát ſzedegetek, hogy el-menjek, és meg-kéſzítsem azt magamnak, és az én fiamnak, hogy meg-együk, és azután meg-haljunk.

13. Monda pedig ő-néki Illyés: Ne félj, menj-el, 's tselekedjél a' te beſzéded ſzerént; de mindazáltal énnékem süſs abból előſzſzör egy kis pogátsát, és hozd ide énnékem; magadnak pedig, és a' te fiadnak süſs azután.

14. Mert azt mondja az Izráelnek Ura Iſtene, hogy sem a' vékabéli liſzt, sem a' korsóbéli olaj el (*d*) nem fogy addig; míglen az Úr esőt ád e' földnek ſzínére. (*d*) 2 *Kir.* 4: 2-6.

15. El-méne azért, és az Illyés' beſzéde ſzerént tselekedék, és evék mind ő, mind az, és az ő háza-népe naponként.

16. A' vékabéli liſzt el-nem fogya, sem pedig a' korsóbéli olaj el-nem fogya az Úrnak beſzéde ſzerént, mellyet ſzóllott vala Illyés által.

17. Lőn pedig ezeknek utánna, meg-betegedék a' háznak gazda-aſzſzonyának fia, és az ő betegsége felette nagy vala, annyira, hogy lélekzetet sem vehetne.

18. Monda azért Illyésnek: Mit vétettem ellened Iſtennek embere? E' végre jöttél-é én hozzám, hogy eſzembe juttaſsad az én álnokságomat, és az én fiam meg-haljon?

19. És monda néki: Hozd ide a' te fiadat. És ő el-vévé azt az ő kebeléből, és fel-vivé a' fel-házba, a' mellyben ő lakik vala, és az ő ágyára le-tévé azt.

20. Akkor kiálta az Úrhoz, és monda: Én Uram Iſtenem! azt az özvegyet-is, a' kinél lakom, meg-nyomorítottad-é, az ő fiát meg-ölvén?

21. És (*e*) le-borúla háromſzor a' gyermekre, és kiálta az Úrhoz mondván: Én Uram Iſtenem! kérlek, térjen-meg e' gyermeknek lelke ő belé-je. (*e*) 2 *Kir.* 4, 33-35.

22. És (*f*) meg-hallgatá az Úr az Illyésnek ſzavát; és meg-téré a' gyermekbe a' lélek, és megélede (*f*) *Mát.* 6: 6.

23. És fel-vévén Illyés a' gyermeket, alá-vivé őtet a' fel-házból, és adá őtet az ő annyának, és monda Illyés: Láſsad, él a' te fiad!

24. És monda az aſzſzony Illyésnek: Most véſzem eſzembe, hogy te Iſten' (*g*) embere vagy, és hogy az Úrnak beſzéde, melly a' te ſzádban vagyon, igazság. (*g*) *Bír.* 13, 16.

XVIII. RÉSZ.

Illyés a' Baál' Papjait meg győzi és meg-öli.

1 Sok idő múlva pedig lőn az Úrnak beſzéde Illyéshez, *tudni-illik* a' harmadik eſztendőben, mondván: Menj-el, mutasd-meg magadat Achábnak; és esőt adok e' földnek ſzínére.

2. El-méne azért Illyés, hogy meg-mutatná magát Achábnak. Nagy éhség vala pedig (*a*) Samariában. (*a*) *r.* 16: 24.

3. Annakokáért ſzóllította vala Acháb Abdiást, ki az ő házának gondviselője vala. (Abdiás pedig felette igen féli vala az Urat.

4. Mert mikor meg-öletné Jézabel az Úrnak Prófétáit; vévén Abdiás ſzáz Prófétákat, el-rejtette vala őket, ötvenenként *egy* barlangba, és táplálja vala őket kenyérrel és vízzel.)

5. És monda Acháb Abdiásnak: Menj-el ez országba ſzerént ſzerte a' vizek' forrásihoz, és minden patakokhoz, hogy-ha valami füvet találhatnánk, hogy a' lovakat és öſzvéreket megtarthatnánk életben, és ne hagynánk mindenestől meg-halni a' barmokat.

6. El-oſztak azért magok közt a' földet, mellyen ki-ki el menne ő-maga Acháb mégyen vala egy úton; Abdiás mégyen vala más úton egyedül.

7. És mikor Abdiás menne az úton; ímé Illyés elől-találá őtet: és mikor meg-esmérte vólna őtet; artzal le-borúla, és monda: Te vagy-é az én Uram, az Illyés?

8. Felele néki: Én vagyok; Menj-el, mond meg a' te Uradnak: Imhol jelen vagyon Illyés!

9. És monda *Abdiás*: Mit vétettem ellened, hogy a' te ſzolgádat Achábnak kezébe adod, hogy meg-öljön engemet?

10. Él a' te Urad Iſtened, hogy nintsen semmi nemzetség, sem orſzág, hová el nem küldött vólna az én Uram, hogy meg-keresne tégedet. Kik azt mondották: Nintsen sohol. Annakokáért az orſzágot, és a' népet meg-esküttette; mivelhogy tégedet sohol nem talált vólna.

11. És mostan te azt mondod: Menj-el, mond meg a' te Uradnak: Imé jelen vagyon Illyés!

12. És léſzen: minekutánna te tőled én elmenéndek; az Úrnak lelke el-ragad tégedet olly (*b*) helyre, mellyet én nem tudok. Én pedig menjek-el, hogy meg-mondjam Achábnak: és mikor ő tégedet meg-nem találánd; meg-öl engemet. A' te ſzolgád pedig féli az Urat mind gyermekségétől fogva. (*b*) 2 *Kir.* 2: 16, 17.

13. Nem mondották-é-meg az én Uramnak, mit tselekedtem, mikor Jézabel meg-ölné az Úrnak Prófétáit? *tudni-illik*, miképpen rejtettem-el az Úrnak Prófétái közzül ſzáz férjfiakat, ötvenenként egy barlangban, és tápláltam őket kenyérrel és vízzel.

14. És moſtan te azt mondod: Menj-el, és mond-meg a' te Uradnak: Imé jelen vagyon Illyés; hogy meg-öljön engemet.

15. Felele pedig Illyés: Él a' seregeknek Ura, ki előtt állok, hogy e' mái napon meg mutatom magamat ő-néki.

16. El-méne azért Abdiás Acháb' eleibe, és meg-jelenté azt ő-néki; és eleibe méne Acháb Illyésnek.

17. És mikor meg-látta vólna Acháb Illyést, monda Acháb ő-nékie: Te vagy-é az Izráelnek (*c*) meg-háborítója? (*c*) *Amós.* 7: 10, 11.

18. Ki felele: Nem én háborítottam-meg (*d*) az Izráelt, hanem te, és a' te atyádnak haza; mivelhogy el-hagytátok, az Úrnak parantsolatit, és a' Baál után jártál. (*d*) *r.* 16: 30, 33.

19. Moſtan azért küldj-el, és gyüjtsd én hozzám az egéſz Izráelt a' Kármel hegyre, és a' Baálnak négy ſzáz és ötven Prófétáit; a' berkeknek (*e*) négy ſzáz Prófétáit-is, kik a' Jézabel' aſztaláról élnek. (*e*) *r.* 16: 33. 22: 6.

20. El-külde annakokáért Acháb mind az egéſz Izráel' fiaihoz, és egybe gyüjté a' Prófétákat a' Kármel hegyre.

21. És járúlván Illyés az egéſz sokasághoz, monda: Meddig sántáltok két-felé? (*f*) Ha az Úr az Iſten; köveſsétek őtet: ha pedig a' Baál; köveſsétek azt. És nem felele a' nép ő-néki tsak egy ſzót-is. (*f*) *Jós.* 24: 14-16.

22. Ismét monda Illyés a' népnek: Én maradtam-meg tsak egyedül az Úrnak Prófétái közzül; a' Baálnak pedig Prófétái négy ſzázan és ötvenen vagynak.

23. Adjanak azért minékünk két tulkot, és *ők* válaſzſzák magoknak az egygyik tulkot; mellyet vagdaljanak darabokra, és rakják a' fákra; tüzet pedig alája ne tégyenek: én-is pedig a' másikat el-kéſzítem, mellyet a' fákra rakok, de tüzet alája nem téſzek.

24. Akkor hívjátok segítségül a' ti Iſtenteknek nevét; én-is az Úrnak nevét segítségül hívom: és a' melly Iſten meg-hallgat, az égből tüzet adván; az légyen az Iſten. És felelvén az egéſz sokaság monda: Jó kívánság ez!

25. Monda annak-felette Illyés a' Baál' Prófétáinak: Vállaſzſzátok-el magatoknak az egygyik tulkot, és ti kéſzítsétek-el előſzſzör; mert ti többen *vagytok*: és hívjátok ſegítségül a' ti Iſtenteknek nevét; de tüzet alája ne tégyetek.

26. El-vivék azért a' tulkot, mellyet ő-nékiek adott vala, és azt el-kéſzíték, és segítségül hívák a' Baálnak nevét reggeltől fogva mind délig, mondván: Baál halgaſs-meg minket! De semmi ſzózat nem vala; sem pedig ki meg-felelne nékiek: és által-ugrándozzák vala az óltárt, a' mellyet tsináltak vala.

27. Mikor pedig imár dél vólna; tsúfolja vala őket Illyés, és ezt mondja vala: Kiáltsatok fel-ſzóval, mivelhogy Iſten ő; mert *né-talám* máſsal vagyon néki beſzéde: vagy valakit kerget, vagy útban vagyon; talám aluſzik, és fel-serken.

28. Kiáltának azért fel-ſzóval, és metélik vala (*g*) magokat az ő ſzokások ſzerént késekkel és beretvákkal; míglen magokat vérbe keverné. (*g*) 3 *Mós.* 19: 28. 5 *M.* 14: 1.

29. Lőn pedig, mikor a' dél el-múlt vólna, és ők prófétálván *a' Baált segítségül hívták vólna* mind az áldozatnak (*h*) idejéig; de semmi ſzó nem lőn, sem a' ki meg-felelne, sem a' ki reája hallgatna. (*h*) 2 *Mós.* 29: 41. *Dán.* 9: 21.

30. Akkor

30. Akkor monda Illyés az egész sokaságnak: Jöjjetek én hozzám! És ő hozzája méne az egész sokaság; és meg-építé az Úrnak óltárát, melly le-töretett vala.

31. És vőn Illyés tizen-két köveket a' Jákób' fiainak nemzetségeinek száma szerént, kinek *az* Isten azt mondotta vala: (*i*) Izráel légyen a' te neved! (*i*) 1 *Mós.* 32: 28. *és* 35: 10. 2 *Kir.* 17: 14

32. És óltárt építe a' kövekből az Úrnak nevébe, és tsinála víznek-való árkot az óltár körül, mellybe férne két véka vetni-való mag.

33. Meg-készíté annakutánna a' fákat-is, és fel-vagdalá a' tulkot, és fel-raká azt a' fákra.

34. És monda: Töltsetek-meg négy vedret vízzel, és töltsétek az égő áldozatra és a' fákra. Monda ismét: Másodszor-is azt miveljétek; és másodszor-is azt mivelék. Monda még-is: Harmadszor-is azt miveljétek; és harmadszor-is azt mivelék.

35. Úgy-annyira, hogy a' víz az óltár*nak köveiről* el-folyna, és még az árkot-is bé-töltené *a' víz.*

36. Lőn pedig, hogy mikor el-jött vólna az idő, hogy áldoznának; oda méne Illyés Próféta, és monda: Óh Ábrahámnak, Isáknak, és Izráelnek Ura Istene! hadd esmérjék-meg e' mái napon, hogy te vagy Isten az Izráelben, és hogy én te szolgád légyek: és hogy mind ezeket a' te parantsolatodból tselekedtem légyen.

37. Hallgass-meg engemet Uram! hallgass-meg engemet! hogy esmérje-meg e' nép, hogy te vagy az Úr Isten, mikoron te az ő szíveket meg-fordítándod.

38. Akkor le-esék az égből az Úrnak tüze, és meg-emészté az égő áldozatot, mind a' fákkal, kövekkel, és a' porral egyetembe; a' vizet-is, melly az árokban vala, ki-száraztá.

39. Ezt mikor látta vólna az egész sokaság; arczal a' földre le-borúlván monda: Az Úr az *igaz* Isten! Az Úr az *igaz* Isten!

40. És monda Illyés ő-nékiek: Fogjátok-meg (*k*) a' Baál' Prófétáit; senki el-ne szaladjon közzülök. És meg-fogák őket, és alá-vivé őket Illyés a' Kison' patakja mellé, és megölé ott őket. (*k*) 2 *Kir.* 10: 25-27-28.

41. Akkor monda Illyés Achábnak: Eredj fel, egyél és igyál; mert mint egy nagy esőnek zúgása *hallattatik.*

42. És fel-méne Acháb, hogy ennék és innék. Illyés pedig fel-méne a' Kármel hegynek tetejére, és le-borúla a' földre, és az ortzáját az ő két térdei közzé tévé.

43. És monda az ő szolgájának: Menj-fel mindjárást, és nézz a' tenger' felé. El-méne azért, és *a' felé* néze, és monda: Nintsen semmi. És monda *Illyés*: Térj viszsza hétszer.

44. És lőn heted' úttal, monda *a' szolga*: Ímé egy kis felhőtske, mint egy embernek tenyere jő-fel a' tengerből. Akkor monda *Illyés*: Menj-fel, mond-meg Achábnak: Készítsd-el szekeredet, és menj-alá, hogy meg-ne késleljen téged' az eső

45. És lőn azon-közbe, az egek meg-setétülének a' fellegeknek és a' szeleknek miatta, és (*l*) nagy eső lőn. Fel-üle azért Acháb *a' szekérbe*, és el-méne Jézréelbe. (*l*) *Jak.* 5: 18.

46. Lőn pedig az Úrnak keze Illyésen, és fel-övedzvén az ő derekát, fut vala Acháb előtt, miglen jutott Jézréelbe.

XIX. RÉSZ.

Illyés Jézábel előtt fut: Istentől ételt, vigasztalást, és parantsolatokat vészen.

1 Meg-beszéllé pedig Acháb (*a*) Jézabelnek mind azokat, mellyeket Illyés tselekedett vala; és kiváltképpen, hogy meg-ölte vólna mind a' Prófétákat fegyverrel. (*a*) *r.* 16: 31. 18: 40.

2. Külde azért Jézabel követet Illyéshez, mondván: Ezt tselekedjék én velem az Istenek, és annál-is nagyobbat, ha hólnap illyenkor úgy nem tselekeszem a' te életeddel, a' mint *te* azoknak életekkel mind egygyig *tselekedtél.*

3. Mellyet mikor meg-értett vólna; fel-kelvén el-méne, az ő életéről gondot viselvén: És méne (*b*) Beérsebába, melly Júdában vala; holott hagyá az ő szolgáját. (*b*) *Jós.* 19: 1-2.

4. Ő pedig el-méne a' pusztába egy napi járó földre, és el-menvén le-üle egy fenyő-fa alatt, és kívánja vala magában, hogy meg-halna, és monda: Elég *immár az én életem*: mostan (*c*) óh Uram! vedd-el az én lelkemet; Mert nem vagyok jobb az én atyáimnál. (*c*) *Jób.* 7: 16.

5. És le-feküvék, és el-aluvék a' fenyő-fa alatt. Es ímé ugyan akkor *egy* Angyal illeté őtet, és monda néki: Kelj-fel, (*d*) egyél. (*d*) *r.* 17: 4-6.

6. Es mikor ide 's tova tekíntett vólna: ímé a' fejénél vala egy szén között *sült* pogátsa, és egy pohár víz; Evék azért és ivék, és ismét le-feküvék.

7. El-jöve pedig az Úrnak Angyala másodszor is, és meg illeté őtet, és monda: Kelj-fel, egyél; mert erőd felett-való útad vagyon.

8. Fel-kelvén azért evék és ivék; és méne annak az ételnek erejével negyven nappal és negyven éjjel, mind az Isten' hegyéig, Hórebig.

9. És bé-méne ott egy barlangba, és ott hála; és ímé lőn az Úrnak befzéde ő hozzá, és monda néki: Mit *jársz* itt Illyés?

10. Ő pedig monda: (*e*) Nagy búsúlásom vagyon a' feregek' Uráért Iſtenéért; mert el-hagyták a' te fzövetségedet az Izráel' fiai, a' te óltáridat le-rontották, és a' te Prófétáidat fegyverrel meg-ölték, és csak én egyedül maradtam; engemet-is pedig halálra keresnek.

(*e*) *Róm.* 11: 3.

11. És monda: Jöjj-ki, és állj-meg ezen a' hegyen az Úr (*f*) előtt; És ímé az Úr azon mégyen vala által, és az Úr előtt mégyen vala nagy erős fzél, melly a' hegyeket fel-fordítja vala, és meg-hasogatja vala a' kő-fziklákat az Úr előtt; *de* az Úr nem *vala* abban a' fzélben: és a' fzél után föld-indúlás lőn; de az Úr nem *vala* a' föld-indúlásban. (*f*) 2*Mós.* 33: 21-23.

12. És a' föld-indúlás után tüz jöve; de nem *vala* az Úr a' tüzben: és a' tüz után *egy* lafsú és vékony fzó *hallaték.*

13. Mikoron pedig ezeket hallaná Illyés; bé-fedé az ő ortzáját az ő paláſtjával, és ki-indúlván álla a' barlangnak ajtajára; és ímé fzózat *lőn* ő hozzája, melly ezt mondá: Mit *fzerzesz* itt Illyés?

14. És ő felele: Nagy búsúlásom vagyon a' feregeknek Uráért Iſtenéért; mert az Izráel' fiai el-hagyták a' te fzövetségedet, le-rontották a' te óltáridat, és a' te Prófétáidat meg-ölték fegyverrel, és én egyedül (*g*) maradtam; engemet-is pedig halálra keresnek. (*g*) *r.* 18: 22.

15. És monda az Úr néki: Menj-el, térj vifzfza a' te útodon Damaskusnak puſztája felé, és mikor oda jutándasz; (*h*) kenjed Királlyá Hazaelt Siriában. (*h*) 2*Kir.* 8: 13.

16. Jéhut pedig, a' Nimſinek fiát, Királlyá kenjed Izráelben: és Eliséust, az Abel-Méholabéli Sáfátnak fiát, Prófétává kenjed te helyedbe.

17. És léfzen, hogy valaki meg-menekedik Hazaelnek fegyverétől; azt (*i*) Jehu meg-öli: és a' ki meg-menekedik Jéhunak fegyverétől; azt Eliséus meg-öli. (*i*) 2*Kir.* 9: 7, 14, 15.

18. (*k*) Meg-hagytam pedig Izráelben hét ezer embereket, kiknek az ő térdek meg nem hajlott a' Baálnak, és kiknek fzájok nem tsókolta-meg azt. (*k*) *Róm.* 11. 4.

19. El-menvén azért onnét, meg-találá Eliséust, a' Sáfátnak fiát: ki fzánt vala, és tizenkét járom ökör vala ő előtte, és ő a' tizen-kettődikkel vala; és Illyés ő hozzája méne, és az ő paláſtját reája veté.

20. Ki el-hagyván az ökröket Illyés után futa, mondván: Kérlek, hadd tsókoljam-meg az én atyámat, és az én anyámat, és azután tégedet követlek. És monda: Menj-el, és jöjj vifzfza; mert mit tselekedtem veled?

21. És el-menvén ő tőle, vőn azután egy pár ökröt, és le-vágá azt, és az ekéhez-való fzerfzámokból tüzet rakván, meg-főzé nékiek a' húsát, és a' népnek adá, és evének; és fel-kelvén el-méne Illyés után, és fzolgála ő-néki.

XX RÉSZ.

A' Siriai Király meg-akarja hódoltatni Achábot, kit Acháb meg-fog, és ismét el-botsát.

1 Benhadád (*a*) pedig a' Siriabéli Király, öfzve-gyüjté az ő egéfz feregeit, és harmintz-két Király vala ő-véle, és nagy fok lovak és fzekerek; fel-méne pedig, és meg-fzállá Samariát, és vitatá azt. (*a*) *r.* 15: 18.

2. És követeket külde Achábhoz, az Izráel' Királlyához, abba a' városba.

3. És mondának a' követek néki: Ezt mondja Benhadád: a' te ezüſtöd és aranyad enyim; a' te feleségeid-is, és a' te fzép fiaid enyimek.

4. És felele az Izráelnek Királlya, és monda: A' mint meg-mondottad Uram Király! tiéd vagyok mindenekkel, a' mellyeket én bírok.

5. Meg-térvén pedig a' követek, mondának: Ezt mondja Benhadád: Mivelhogy hozzád küldöttem, ezt izenvén; hogy a' te ezüſtödet és a' te aranyadat, és a' te feleségéidet, és a' te fiaidat énnékem adjad.

6. Hólnap azért illyenkor el-küldöm az én fzolgáimat te hozzád, és meg-keresik a' te házadat, és a' te fzolgáidnak házait: és azok kezekhez vésznek, valami fzép marhád vagyon, és el-hozzák.

7. Eleibe hívá azért az Izráelnek Királlya mind az orfzágnak Véneit, és monda: Vegyétek észetekbe, kérlek, és láfsátok, minémű gonofz fzándékkal légyen ez; Mert hozzám küldött az én feleségeimért és gyermekeimért, ezüſtömért, és aranyomért; és meg-nem tagadtam tőle.

8. És mondának néki azok a' Vének mindnyájan, és mind az egéfz nép: Ne engedj néki, és az ő akaratját meg-ne tellyesítsed.

9. Monda azért a' Benhadád követeinek: Mondjátok-meg az én Uramnak, a' Királynak; Mind azokat, a' mellyek felől előfzör izentél a' te fzolgádnak, meg tselekefzem; de ezt nem tselekedhetem. Így el-menvén a' követek, meg-mondák néki a' válaſzt.

10. Hozzá külde azért Benhadád, és monda: Így tselekedjenek bátor én velem az Iſtenek, avagy

avagy annál-is inkább, ha Samariának minden pora elég léfzen; hogy az én velem-való nép közzül mindeniknek tsak egy-egy marokkal juffon!

11. És felele az Izráelnek Királlya, mondván: Mondjátok-meg *néki*: Ne kérkedjék, a' ki fegyverbe öltözik, úgy; mint a' ki immár leveti a' fegyvert

12. Meg-hallván pedig ezt a' válaſzt, mikor ő iunék a' Királyokkal a' Sátorokban, monda az ő ſzolgáinak: Kéfzítsétek-elő *a' hadi ſzerfzámokat*; és elől-kéfzítsék azokat a' város ellen.

13. És ímé egy Próféta méne Achábhoz, az Izráel' Királlyához, ki ezt mondá: Ezt mondja az Úr: Avagy nem láttad-é mind ezt a' nagy fokaságot? Ímé én e' mái napon kezedbe adom azt, hogy meg-tudjad, hogy én vagyok az Úr

14. Monda pedig Acháb: Ki által? *Ama'* felele: Ezt mondja az Úr: Az orſzágnak Fejedelminek ifjai által. Akkor monda *Acháb*: Kitsoda léfzen előttök-járó? Felele: Te léfzefz.

15. Meg-ſzámlálá azért az orſzágnak Fejedelminek ifjait, kik két ſzázan és harmintz-ketten lőnek: ezeknek utánna meg-ſzámlálá mind az Izráel' fiainak-is minden népét, kik hét ezeren lőnek.

16. Ki-menének annakokáért délkor; Benhadád pedig mind a' Királyokkal egybe iſzik vala a' Sátorokban és réſzeg vala ő, és a' harmintz-két Királyok, kik jöttek vala ſegítségül melléje.

17. Ki-menének, *mondom*, az orſzágnak Fejedelminek ifjai leg-előſzör: és Benhadád elkülde, mikor meg-mondották vólna néki, ezt mondván: Valami férjfiak jöttenek-ki Samariából.

18. És monda *Benhadád*: Akár békeſségért jöttenek-ki; fogjátok-meg őket elevenen: akár viadalért jöttenek-ki; fogjátok-meg őket elevenen.

19. Amazok pedig ki-jövén a' városból, a' tartományok' Fejedelminek ifjai, és a' ſereg, melly őket követi vala.

20. Le-vágák ki-ki az ellenségét, és el-futának a' Siriabéliek, és az Izráel meg-üzé őket; el-ſzalada pedig Benhadád, a' Siriabéli Király ló háton *egy-néhány* lovagokkal.

21. Ki-jöve annakutánna az Izráel' Királlya, és meg-veré mind a' lovagokat, mind a' ſzekerekben valókat; meg-ver*te*, *mondom*, a' Siriabélieket nagy tsapáſſal.

22. Méne pedig az Izráel' Királlyához *egy* Próféta, és ezt mondá néki: Menj-el, erősítsd-meg magadat- és vedd eſzedbe, és lásd-meg, mit kellien tselekedned; mert eſztendő múlva *ismét* fel-jő a' Siriabéli Király te ellened.

23. A' Siriabéli (*b*) Király' ſzolgái pedig mondának ő-néki: A' hegyeknek iſteni az ő Iſteneik; azért győztenek meg minket: de vívjunk-meg vélek a' mezőn; és meg-látod, ha meg nem győzzük őket. (*b*) 1 *Kir.* 11: 23, 25.

24. És ezt tselekedjed: Küld-el a' Királyokat, kit-kit az ő helyéről; és ſzerezz Hadnagyokat ő helyettek.

25. Te annakfelette ſzerezz magadnak ollyan ſereget, mint az vala, a' melly *tőled* el-veſze, és ollyan lovakat és ſzekereket, mint annakelőtte valának: és vívjunk-meg vélek a' mezőben; és meg-látod, ha meg-nem győzzük őket: és engede az ő ſzavoknak, és akképpen tselekedék.

26. Mikor azért az eſztendő el-múlt vólna; meg-ſzámlálá Benhadád a' Siriabélieket, és fel-jöve Afekbe, hogy hadakoznék az Izráel ellen.

27. Az Izráel' fiai-is meg-ſzámláltatának, és az elébbiek mind meg-valának, és eleikbe menének azoknak; Táborban ſzállván pedig az Izráel' fiai, amazokhoz képest ollyanok *valának*, mint két kitsiny ketske-nyájatska; de a' Siriabéliek el-lepték vala a' földet.

28. Jött vala pedig egy Iſten' embere, és ezt mondá az Izráel' Királlyának: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy a' Siriabéliek azt mondották, hogy tsak a' hegyeknek (*c*) Iſtene az Úr, és nem a' völgyeknek Iſtene; Ezokáért mind ezt a' nagy fokaságot a' te kezedbe adom: hogy meg-esmérjétek, hogy én vagyok az Úr. (*c*) 2 *Kir.* 19: 25-35.

29. Táborban lőnek azért ezek azok' ellenébe heted' napig. Lőn pedig a' hetedik napon, meg-ütközének, és az Izráel' fiai le-vágának a' Siriabéliek közzül egy nap ſzáz ezer gyalogokat.

30. A' többiek bé-ſzaladának Afeknek városába, és a' kerítés le-omolván, huſzon-hét ezer embereket öle-meg, a' kik meg maradtak vala; Benhadád pedig futva ſzalada a' városba, és *el-rejtezék* a' belső kamarába.

31. Akkor mondának az ő ſzolgái ő-néki: Ímé meg-értettük, hogy az Izráel' házabéli Királyok kegyelmes Királyok légyenek: öltözzünk, kérlek, 'ſákokba, és a' mi nyakunkba vessünk köteleket, és menjünk-ki az Izráel' Királlyához: né-talám meg-engedi életedet.

32. 'Sákokba öltözének azért, és köteleket vetének nyakokba, és menének az Izráel' Királlyához, és mondának: A' te ſzolgád, Benhadád ezt mondja: Éljen, kérlek, az én lelkem! Ama' monda: Él-é még? én atyám-fia ő.

33. Azok pedig a' férjfiak a' jövendő-mondóknak módjok szerént, szorgalmatosan eszekbe vészik vala, mit szóllana, és nagy sietséggel ragadák é' *szót*, és mondának: A' te atyádfia Benhadád *él*. És monda: Menjetek-el, és hozzátok ide ötet; Ki-jöve azért ő hozzá Benhadád, és fel-ülteté ötet az ő szekerébe.

34. És monda *Benhadád* néki: A' melly városokat el-vett vala az én atyám a' te atyádtól; azokat viszsza adom, és tsinálj magadnak útzákat Damaskusban, mint az én atyám tsinált vala Samariában. *És monda Acháb:* Én-is illyen kötés alatt botsátlak-el tégedet. Kötést tőn azért véle, és el-botsátá ötet.

35. Egy férjfiú pedig a' Próféták' fiai közzül monda az ő felebarátjának az Úrank beszéde szerént: Verj-meg engemet, kérlek; de az nem akará ötet meg-verni.

36. Akkor monda néki: Mivelhogy nem engedél az Úr' szavának; ímé mihelyt én tőlem el-mégy, meg-öl tégedet az oroszlán. El-méne azért ő-tőle; és találá ötet az oroszlán, melly meg-ölé ötet.

37. Találá azután más férjfiat, kinek monda: Kérlek, verj-meg engemet. És meg-veré az, annyira, hogy meg-febesítené.

38. És el-méne az a' Próféta, és az út-félen meg-álla *várván* a' Királyt: és el-változtatá magát, szemeit bé-fedezvén.

39. Midőn pedig azon menne-el a' Király; kiálta a' Királyhoz, és monda: A' te szolgád kiment vala a' hadba, és ímé egy férjfiú el-jövén hoza én hozzám egy férjfiat, és monda: Őrizd-meg ezt a' férjfiat; ha el-szaladánd, meg-kell halnod érette, avagy egy tálentom ezüstöt fizetsz.

40. És mikor a' te szolgád sok dolgokban vólna foglalatos; tehát el-ment *a' fogoly:* És monda ő-néki az Izráel' Királlya: Az a' te törvényed, a' mellyet te magad tettél.

41. És mindjárt el-vévé a' fedelet az ő szeméről, és meg-esméré ötet az Izráel' Királlya, hogy a' Próféták közzül-való vólna.

42. És monda néki: Ezt mondja az Úr: (*d*) Mivelhogy el-botsátád kezedből a' férjfiat, kit én meg-akartam öletni; azért a' te életed *lészen* az ő élete helyett, és a' te néped az ő népe helyett. (*d*) *r.* 22: 37, 38.

43. És házához méne az Izráel' Királlya szomorú és meg-búsúlt szívvel; és méne Samariába.

XXI. RÉSZ.

Acháb a' Nábót' szőlőjét el-foglalja.

1 Lőn pedig mind ezeknek utánna: Vala egy szőlője a' Jézréelbéli (*a*) Nábótnak, melly *szőlő* Jézréelben vala, Achábnak, a' Samariabéli Királynak háza mellett. (*a*) *r.* 18: 46.

2. És szólla Acháb Nábótnak, mondván: Add énnékem a' te szőlődet, hogy énnékem légyen veteményes kertem; mert közel vagyon, *és* szinte az én házam mellett: és tenéked érette jobb szőlőt adok annál; vagy ha tenéked tettszik, pénzül adom-meg az árrát.

3. Felele Nábot Achábnak: Óltalmazzon az Úr engemet attól, hogy tenéked (*b*) adjam az én atyáimtól maradott örökséget. (*b*) 3 *Mó's.* 25: 23.

4. Akkor haza-méne Acháb nagy bánattal és búsúláffal a' beszéd miatt, mellyet szóllott vala néki a' Jézréelbéli Nábót, mondván: Nem adom tenéked az én atyámtól maradott örökséget; és le-feküvék az ő ágyára, és ortzáját a' fal-felé fordítá, és nem evék kenyeret.

5. Hozzája menvén pedig az ő felesége Jézabel, monda néki: Miért háborodott-meg a' te szíved, és kenyeret nem eszel?

6. Ki felele néki: Mert ama' Jézréelbéli Nábótnak szóllék mondván ő-néki: Add énnékem a' te szőlődet pénzen; vagy ha inkább tettszik, más szőlőt adok néked érette. Ő *pedig* felele: Nem adom tenéked az én szőlőmet.

7. És monda ő-néki Jézabel, az ő felesége: Ekképpen bírod-é mostan te az Izráel' országát? Kelj-fel, egyél kenyeret, és a' te szíved örvendezzen: én tenéked adom a' Jézréelbéli Nábótnak szőlőjét.

8. És levelet íra Acháb' nevével, mellyet meg-petsétlé az ő gyürüjével, és el-küldé azt a' levelet a' Véneknek, és a' Fő embereknek, kik Nábóttal egy városban laknak vala.

9. Ekképpen írt vala pedig a' levélben mondván: Hírdessetek bőjtöt, és ültessétek Nábótot a' nép között a' főbb *helyre*.

10. És ő ellene állassatok két hamis férjfiakat, kik tanú-bizonyságot tégyenek ellene, mondván: Meg-szidalmaztad mind az Istent 's mind a' Királyt; Annakutánna vigyétek ki, és kövezzétek-meg ötet, hogy meg-haljon.

11. Akképpen tselekedének azért a' Vének, és a' Fő emberek, kik az ő városában laknak vala; miképpen Jézabel nékiek meg-izente vala, és a' mint a' levélbe meg-írta vala, mellyet nékiek küldött vala.

12. Bőjtöt hírdetének, és ülteték Nábótot a' nép között a' főbb *helyre*.

13. Elő-jövének azután két hamis férjfiak, és ő ellenébe le-ülének, és tanú bizonyságot tőnek ő ellene azok a' hamis férjfiak, Nábót ellen a' nép előtt, mondván: Meg-szidalmazta Nábót az Istent

Iſtent és a' Királyt. Ki-vivék azért őtet a' városból, és meg-kövezék őtet, és meg-hala.

14. Azután meg-izenék Jézabelnek, mondván: Meg-köveztetett Nábót, és meg hólt.

15. Lőn pedig, mikor meg-hallotta vólna Jézabel, hogy meg köveztetett vólna Nábót, és meg-hólt vólna; monda Achábnak: Kelj-fel, és foglald-el a' Jézréelbéli Nábótnak ſzőlőjét, mellyet néked nem akara adni pénzen; mert nem él Nábót, hanem meg-hólt.

16. Hallván azért Acháb, hogy meg-hólt vólna Nábót; fel-kele ő, hogy alá-menne a' Jézréelbéli Nábótnak ſzőlőjébe, hogy el-foglalná azt.

17. Akkor ſzólla az Úr Thesbites (*c*) Illyésnek mondván: (*c*) *r.* 17: 1. 18: 46. 19: 2.

18. Kelj-fel, menj-alá Achábnak, az Izráelbéli Királynak eleibe, ki Samariában lakik: ímé a' Nábót' ſzőlőjében vagyon, mellybe alá-ment, hogy azt el-foglalja.

19. És ſzólj ő-néki, ezt mondván: Így ſzóll az Úr: Nem-de nem meg-ölted-é, és nem el-is foglaltad-é? Szóllj annak-felette ekképpen: Ezt mondja az Úr: Azon helyen, a' holott fel nyalták az ebek Nábótnak vérét; (*d*) fel-nyalják az ebek a' te véredet-is. (*d*) *r.* 22: 38. 2 *Kir.* 9: 10.

20. És monda Acháb Illyésnek: Avagy előmbe kellett-é jőnöd tenéked én ellenségem? Felele az: Elődbe jöttem; mert te magadat mindenestől erre adtad, hogy gonoſzságot tselekedjél az Úr' ſzemei előtt.

21. (*e*) Ímé *azt mondja az Úr*: veſzedelmet hozok te reád, és el-veſztem a' te maradékidat, és ki-gyomlálom Achábnak még a' falra húgyozóját-is, mind a' bé-rekeſztettet, mind az el-hagyattattat Izráelben. (*e*) 2 *Kir.* 9: 7, 10, 30, 36.

22. És ollyaná teſzem a' te házadat, (*f*) mint a' Jéróboámnak, a' Nébát' fiának házát, és (*g*) mint a' Baásának, az Ahija' fiának házát; mivelhogy haragra ingerlettél engemet, és mivelhogy bűnbe ejtetted az Izráelt. (*f*) *r.* 15: 29. (*g*) *r.* 16: 11-14.

23. Annakfelette Jézabel felől-is ſzólla az Úr, mondván: Az ebek eſzik-meg Jézabelt a' Jézréelnek kő fala előtt.

24. Azt, a' ki meg-hal Achábnak házából a' városban; az (*h*) ebek eſzik-meg: azt pedig, a' ki a' mezőben hal-meg; az égi madarak eſzik-meg. (*h*) *r.* 14: 11. 2 *Kir.* 9: 35, 32, 33.

25. *Mert* bizonyára nem vólt Achábnak más-sa: ki magát arra adta vólna, hogy tsak gonoſzságot tselekedjen az Úr' ſzemei előtt, mellyre az ő felesége, Jézabel öſztökélé őtet.

26. Mert igen útálatos dolgot tselekedék, követvén a' bálványokat, mind a' ſzerént, a' mint tselekedének az Emoreusok, kiket az Úr ki-űze az Izráel' fiai előtt.

27. Lőn pedig, mikor meg-hallotta vólna Acháb e' beſzédeket; meg-ſzaggatá az ő ruháit, és 'sákba öltözék, és böjtöle, és a' 'sákban hála, és nagy alázatoſsággal jár vala.

28. Szólla azért az Úr Thesbites Illyésnek, mondván:

29. Látád-é, hogy Acháb meg-alázta magát én előttem? Mivelhogy azért meg-alázta magát én előttem; nem hozom reája a' veſzedelmet az ő idejében, *hanem* az ő (*i*) fia idejében hozomel a' veſzedelmet az ő házára. (*i*) 2 *Kir.* 9: 24, 25.

XXII. RÉSZ.

Achábel-véſi a' hadban: uralkodnak Jósafát és Acházia,

1 Három eſztendeig nem vala pedig had a' Siriabéliek között, és az Izráel között.

2. Lőn pedig a' harmadik (*a*) eſztendőben, alámene Jósafát, a' Júdabéli Király az Izráelbéli Királyhoz. (*a*) 2 *Krón.* 18: 1, 2. *'s a' t.*

3. Akkor monda az Izráel' Királlya az ő ſzolgáinak: Tudjátok-é, hogy miénk Rámóth Gileád? mi pedig hallgatunk, és nem veſzſzük viſzſza azt a' Siriabéli Királytól?

4. És monda Jósafátnak: Fel-jőſzſz-é (*b*) velem e' hadba Rámóth Gileád ellen? Felele Jósafát az Izráelbéli Királynak: Ugy *léſzek* én, mint te; úgy az én népem, mint a' te néped; úgy az én lovaim, mint a' te lovaid. (*b*) 2 *Kir.* 13: 7.

5. Monda annak-felette Jósafát az Izráel' Királlyának: Kérdj tanátsot, kérlek, e' mái napon az Úr' (*c*) beſzédéből. (*c*) 2 *Kir.* 3: 11.

6. Öſzve-gyűjté azért az Izráelnek Királlya a' Prófétákat, közel négy ſzáz férjfiakat, és monda nékiek: El-menjek-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy el-hagyjam? És mondának: Menj-fel; mert az Úr kezébe adja *azt* a' Királynak.

7. És monda (*d*) Jósafát: Vagyon-é ezek kivűl itt az Úrnak Prófétája, hogy attól tudakozzunk? (*d*) 2 *Kir.* 3: 11, 2 *Krón.* 18: 7. *'s a' t.*

8. És monda az Izráel' Királlya Jósafátnak: Vagyon egy érjfiú, ki által meg-kérdhetjük az Urat, Mikeás, a' Jemla' fia: de én gyűlölöm őtet; mert *ſoha* nem jövendől énnékem jót, hanem gonoſzt. És monda Jósafát: Ne ſzólljon a' Király ekképpen.

9. Elő-ſzólíta azért az Izráel' Királlya egy Ud-

vari szolgát, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a' Jemla' fiát.

10. Az Izráel' Királlya pedig, és Jósafát, a' Júda' Királlya ülnek vala ki-ki az ő székiben, felöltözve *királyi* ruhákban egy (*e*) szérün, Samariának kapuja előtt, és mind a' Próféták előttök *állván* jövendölnek vala. (*e*) *r.* 18: 22. 2 *Krón.* 18:9.

11. Tsinált vala pedig magának Sédékiás, a' Kénaána' fia vas szarvakat, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleldezed a' Siriabélieket, míglen meg-emészted őket.

12. Mindnyájan a' Próféták-is ekképpen jövendölnek vala, mondván: Menj fel Rámóth Gileád ellen, és jó szerentséd lészen; mert azt az Úr a' Királynak kezébe adja.

13. A' követ pedig, a' ki el-ment vala, hogy el-hívná Mikeást, szólla néki mondván: Imé mostan a' Próféták egygyenlő akaratból jót *jövendölnek* a' Királynak; szólj kérlek te-is úgy, mint azok közzül egy, és jövendölj jót a' *Királynak.*

14. Akkor monda Mikeás: Él az Úr, hogy azt mondom, a' mit az Úr mondánd énnékem.

15. Mikor azért a' Királyhoz ment vólna; monda néki a' Király: Mikea! el-menjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy el-hagyjuk? ő pedig monda néki: Menj-fel, és jó szerentséd lészen; mert az Úr kezébe adja *azt* a' Királynak.

16. És monda néki a' Király: Még-is kénszerítlek tégedet, hogy (*f*) az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr' nevében. (*f*) *Máté.* 26: 63-65.

17. Akkor monda: Látám, hogy az egész Izráel el-széledett vala a' hegyeken, mint a' juhok, mellyeknek nintsen pásztorok. És monda az Úr: Nintsen ezeknek Úrok, térjen visszza ki-ki az ő házához békeségben.

18. És monda az Izráel' Királlya Jósafátnak: Nem de (*g*) nem meg-mondottam vala-é tenéked, hogy jót nékem nem jövendöl, hanem gonoszt? (*g*) *v.* 8. 2 *Krón.* 18: 7, 17.

19. Monda ismét *Mikeás*: Annakokáért halldmeg az Úrnak beszédét: Látám az Urat, hogy (*h*) az ő székiben ül vala, és az egész mennyei sereg *udvart* áll vala néki jobb és balkeze felől. (*h*) *Dán.* 7: 10.

20. És monda az Úr: kitsoda tsalja-meg Achábot, hogy fel-menjen, és el-veszszen Rámoth Gileádnál? És ki egygyet, ki mást szólt vala hozzája.

21. Akkor elő-jöve egy tisztátalan lélek, ki az Úr' eleibe álla, és monda: Én meg-tsalom őtet. Az Úr pedig monda néki: Miképpen?

22. Felele: Ki-mégyek, és hazug (*i*) lélek leszek az ő minden Prófétáinak szájokban. Akkor monda *az Úr*: Meg-tsalod te, és meg-is győzöd; menj-ki *azért*, és tselekedjél úgy. (*i*) *Jel.* 16: 14.

23. Mostan azért, ímé az Úr a' hazugságnak lelkét adta mind ezeknek a' te Prófétáidnak szájokba; és az Úr veszedelmes dolgot szóllott ellened.

24. Akkor elő-jöve Sédékiás, Kénaána' fia, és artzúl (*k*) tsapván Mikeást, monda: Mikor távozott-el én tőlem az Úrnak lelke, hogy tsak néked szóllana? (*k*) *Ján.* 18: 22.

25. Felele Mikeás: Imé meg látod a' napon, mellyen egy házból a' másikba mégy-bé, hogy (*l*) el-rejtezhessél. (*l*) *r.* 20: 30.

26. Monda annakokáért az Izráel' Királlya: Fogjad Mikeást, és vidd visszza őtet Amonhoz, a' város' Fejedelméhez, és Joáshoz, a' Király' fiához,

27. És mondjad *nékik*: Ezt mondja a' Király: Vessétek ezt a' tömlötzbe, és tápláljátok őtet *aszszú* kenyérrel és kevés vízzel, míglen békességgel meg-jövök.

28. Monda pedig Mikeás: ha visszza térsz békességgel; nem szóllott én általam az Úr. Annakfelette monda: Halljátok ezt minden népek!

29. Fel-méne azért az Izráel' Királlya, és Jósafát, a' Júda' Királlya Rámóth Gileád *ellen.*

30. És monda az Izráel' Királlya Jósafátnak: Meg-váltóztatom ruhámat, és úgy mégyek a' viadalra; te pedig öltözzél-fel ruhádba. És el-váltóztatá ruháját az Izráel' Kirallya, és úgy méne a' viadalra.

31. A' Siriabéli Király pedig meg-parantsolá az ő szekereinek harmintz-két Fejedelmeinek, mondván: Ne vívjatok se kitsinnyel, se nagygyal; hanem tsak egyedül az Izráel' Királlya ellen vívjatok.

32. Lőn pedig, hogy mikor meg-látták vólna a' szekereknek Fejedelmi Jósafátot, mondának: Nyilván ez az Izráel' Királlya; és reája rohanván vívának ellene: akkor kiálta Jósafát.

33. Mikor pedig látták vólna a' szekereknek Fejedelmi, hogy nem az Izráel' Királlya vólna, el-térének ő róla.

34. Egy ember pedig el löve szerentsére az ő kéz-ívéből, és találá az Izráel' Királlyát ott, a' hol egybe szorították vala a' pántzélt, és monda a' maga kotsisának: Térítsd-meg kezedet, és vígy-ki engem' a' táborból; mert igen meg-sebesedtem.

35. (Erős ütközet lőn pedig azon a' napon; a' Ki-

a' Király pedig az ő szekerében áll vala a' Siriabélieknek ellenekbe,) és meg-hala estve *felé*, és ki-foly vala a' vér a' sebből a' szekérben.

36. És meg-kiálták Nap nyúgotkor a' táborban, mondván: Minden ember *térjen-meg* az ő városába, és földébe.

37. Meg-hala, *mondom*, a' Király; és viszsza-vivén Samariába, el-temeték a' Királyt Samariában.

38. Mikor pedig meg-mosnák az ő szekerét, és fegyvereit a' Samaria mellett-való tóban; az ebek nyálják vala az ő vérét, az Úrnak beszéde szerént, (*m*) mellyet szóllott vala. (*m*) *r.* 21:19.

39. Achábnak pedig több dolgai és minden tselekedeti, az elefánt tetemből építtetett ház, és mind a' városok, mellyeket épített, nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyi felől-való Krónika könyvben?

40. El-aluvék azért Acháb az ő attyaival; és uralkodék Acházia, az ő fia ő helyette.

41. Jósafát továbbá, Asának fia uralkodni kezde Júdában, Achábnak, az Izráel' Királlyának negyedik esztendejében

42 Jósafát pedig harmintz-öt esztendős vala, mikor uralkodni kezdett, és huszon-öt esztendőt uralkodott Jérusálemben: és az ő annyának Azuba vala neve, Silhinek leánya.

43. És jára Asának, az ő attyának minden útában, és abból ki nem téré, azt tselekedvén, a' mi az Úr' szemei előtt kedves.

44 De mindazáltal el nem törék a' magas helyeken-való óltárokat; mert még a' nép áldozik vala, és jó illatot tészen vala *azokon*, a' magas helyeken való óltárokon.

45. Békeséget-is szerze Jósafát az Izráel Királlyával.

46. Jósafátnak pedig több dolgai, és az ő ereje, m llyel tselekedett, és mellyel hadakozott, nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyiról-való Krónika könyvben?

47. A' (*n*) férjfiakból-való paráznákat-is, kik meg maradtak vala az ő attyának, Asának idejében, ki-üzé az országból. (*n*) *r.* 15:12.

48. Akkor nem vala Király Edomban; hanem tsak (*o*) Vitze-Király vala. (*o*) 2 *Sám.* 8:14.

49. És Jósafát tsinála hajókat a' tengeren, hogy aranyért mennének Ofirba, de nem mehetének-el; mert (*p*) el-romlának Esiongáberben. (*p*) 2 *Krón* 20:37. *r.* 9:16.

50. Akkor monda Acházia, az Acháb' fia Jósafátnak Menjenek-el az én szolgáim a' te szolgáiddal e' hajókban; de nem akará Jósafát.

51. És el-aluvék Jósafát az ő attyaival; és eltemetteték az ő attyaival, az ő attyának, Dávidnak városában: és az ő fia, Jórám, uralkodék ő helyette.

52. Acházia pedig, az Acháb' fia, kezde uralkodni Izráelen Samariában Jósafátnak, a' Judá' Királlyának tizen-hetedik esztendejében, és uraldék Izráelben két esztendeig.

53. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, járván az ő attyának, és annyának után, és Jéroboámnak, a' (*q*) Nébát' fiának után, ki bűnbe ejté az Izráelt. (*q*) *r.* 15:29, 30.

54. És szólgála a' Baálnak és azt imádá: és haragra indítá az Izráelnek Urát Istenét, mind a' szerént, a' miképpen az ő attya tselekedett vala.

A' KIRÁLYOKRÓL ÍROTT MÁSODIK KÖNYV.

Melly bé-foglalja a' Júda' országának tizen-hat Királlyainak, és az Izráel' országának tizen-két Királlyainak, 320. esztendők forgásában lett dolgaikat.

I. RÉSZ.

Acházia' betegsége: Tűz szállt-le mennyből Illyés' kérésére.

1 Elszakada pedig Moáb (*a*) Achábnak halála után Izráeltől. (*a*) 2 *Sám.* 8:3. *r.* 3:5.

2. És mikor Acházia alá-esett vólna az ő felházának valami rostélján, melly *ház* Samariában *vala*; meg-betegedék, és követeket külde-el, kiknek ezt parantsolá: Menjetek-el, kérdjetek tanátsot a' Baál-zébubtól, az Ekronbéli Istentől, ha meg-gyógyúlok-é e' betegségből?

3 Az Úrnak Angyala pedig szólla Thesbites Illyésnek: Kelj-fel, menj-fel-eleikbe a' Samariábéli Király' követinek, és szóllj nékiek: Nintsen-é Isten Izráelben, hogy Baál-zébubhoz, az Ekronbéli Istenhez mentek tanátsot kérdeni?

4. Annakokáért azt mondja az Úr: Az ágyból, a' mellybe feküttél, fel nem kelsz; hanem kétség nélkül (*b*) meg-halsz. És *mindjárt* el-méne Illyés. (*b*) *v.* 6, 17, *r.* 8:10.

5. És mikor a' követek meg-tértenek vólna ő hozzája, monda nékiek: Miért tértetek-meg?

6. Felelének néki: Egy férjfiú jöve elénkbe, és monda nékünk; Menjetek el, térjetek

viszsza a' Királyhoz, ki titeket el-küldött, és mondjátok-meg néki: Ezt mondja az Úr: Nintsen é Izráelben Isten, hogy te Baál-zébubhoz, az Ekronbéli Istenhez küldesz tanátsot-kérdeni? Annakokáért az ágyból, a' mellybe feküttél, fel-nem kelsz; hanem nyilván meg-halsz.

7. Monda pedig ő-nékiek: Minémű személy vala az a' férjfiú, a' ki előtökbe jött vala, és ezeket a' beszédeket szóllá néktek?

8. És felelének néki: Egy szőrös ember, ki szíj övvel övedezte vala bé derekát; Akkor monda: A' Thesbites Illyés (*c*) az. (*c*) *Mát.* 3: 4.

9. És hozzája külde egy ötven ember előtt-járó Fő-embert, az ő alatta való ötven emberrel, ki-fel-menvén ő hozzája, (imé pedig ő ül vala a' hegy' tetején,) monda néki: Isten' embere! a' Király azt parantsolja, hogy szállj-alá.

10. Felelvén Illyés monda az ötven ember előtt-járó fő-embernek: Ha én Isten' embere vagyok; (*d*) szálljon tüz alá az égből, és emészszen meg-tégedet, és a' te alattad-való ötven embereket. Akkor tüz szálla-alá az égből, és meg-emészté őtet, és az ő ötven embereit.

(*d*) *Luk.* 9: 54. *Jel.* 11: 5.

11. Ismét pedig külde *a' Király* ő hozzája más ötven ember előtt-való Fő-embert, mind az ötven férjfiakkal egybe, ki szólla, és monda néki: Isten embere! a' Király azt parantsolja, hogy hamar jöjj alá.

12. És felele Illyés, és monda nékik: Ha Isten' embere vagyok; szálljon tüz az égből alá, és emészszen-meg tégedet és a' te ötven embereidet. Akkor tüz szálla-alá Istentől az égből, és meg-emészté őtet, és az ő ötven embereit.

13. Ismét el-külde pedig harmadik ötven ember előtt-járó Fő-embert, az ő ötven embereivel egybe, és fel-menvén ez az ötven ember előtt-járó Fő-ember, el-méne és térdeire esék Illyés előtt, és könyörögvén néki, monda: Óh Isten' embere! kérlek, légyen betsületes a' te szemeid előtt az én lelkem, és ezeknek a' te szolgáidnak, ez ötven embereknek lelkek.

14. Imé tüz szálla-le az égből, és meg-emészté az ötven emberek előtt-való elébbi két Fő-embereket, az ő ötven embereikkel egybe; Mostan azért légyen betsületes az én lelkem a' te szemeid előtt.

15. Szóllott vala pedig az Úrnak Angyala Illyésnek: Menj-alá véle: ne félj semmit tőle. Ki fel-kelvén alá-méne véle a' Királyhoz.

16. És szólla ő-néki: ezt mondja az Úr: mivelhogy követeket küldöttél tanátsot kérdeni Baál-zébubhoz, az Ekronbéli Istenhez, mintha nem vólna Izráelben Isten, kinek beszédéből tanátsot kérdhetnél; Annakokáért fel-nem kelsz ez agyból, mellybe feküttél, hanem nyilván meg-halsz.

17. Meg-hala azért az Úrnak beszéde szerént, mellyet szóllott vala Illyés, és uralkodék Jórám (*e*) ő helyette, Jóramnak, a' Jósafát fiának, a' Júdabéli Királynak második esztendejében; mert nem vala Acháziának fia. (*e*) *r.* 3: 1. 8: 16.

18. Acháziának pedig több dolgai, mellyeket tselekedett, nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyinak tselekedetekről íratott Krónika könyvben?

II. RÉSZ.

Illyés az égbe ragadtatik: palástját és lelkét Eliséusnak hagyja; ki-is tsudákat kezd-tenni.

1 És lőn, mikor az Úr Illyést fel-akarná vinni a' szél-vész által mennyekbe; el-méne Illyés és (*a*) Eliséus Gilgálból. (*a*) *r.* 3: 11. 1 *Kir.* 19: 16.

2. Akkor monda Illyés Eliséusnak: Maradj itt, kérlek; mert az Úr Béthelbe küldött engemet. Monda pedig Eliséus: Él az Úr, és a' te lelked, hogy el-nem hagylak tégedet. Alá-menének azért Béthelbe.

3. Akkor ki-jövének a' Próféták' fiai, kik Béthelben valának Eliséushoz, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e' mái napon az Úr el ragadja a' te Uradat tőled? És monda: Tudom én-is; hallgassatok.

4. Monda néki ismét Illyés: Eliséé! maradj itt, kérlek; mert az Úr engemet Jérikóba küldött. O felele: Él az Úr, és a' te lelked, hogy el-nem hagylak tégedet. El-menének azért Jérikóba.

5. A' Próféták' fiai pedig, kik Jérikóban valának, Eliséushoz jövének, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e' mái napon az Úr a' te Uradat el-ragadja te tőled? És monda: Én-is tudom, halgassatok.

6. Monda annakutánna néki Illyés: Maradj itt, kérlek; mert az Úr engemet a' Jordán mellé küldött. Ő felele: Él az Úr, és a' te lelked, hogy el-nem hagylak tégedet. El-menének azért mind ketten.

7. Ötven férjfiak pedig a' Próféták' fiai közzül *utánnok* menvén, messze ellenekbe meg-állának, mikor ők ketten állanának a' Jordán mellett.

8. És fogá Illyés az ő palástját és öszve-türé, és meg-üté azzal a' vizet, és két-felé válék; akkor által-menének mind ketten szárazon.

9. Mikor pedig által-mentek vólna, monda Illyés Eliséusnak: Kérj tőlem, mit tselekedjem veled

veled, minekelőtte te tőled el-ragadtatom. És monda Eliséus: Légyen, kérlek, a' te bennedvaló léleknek kettős mértéke én rajtam.

10. Ő monda: Nehéz dolgot kérél; Ha meglátándasz engemet, mikor tőled el-ragadtatom; meg-léfzen, a' mit *kérfz*: ha pedig *meg* nem *látándasz*; nem léfzen-meg.

11. Lőn azért, mikor mennének, és menvén beszéllgetnének; ímé egy tüzes fzekér tüzes lovakkal egybe, el-válafztá őket egy-máftól. És (*b*) felméne Illyés a' fzél-vészben az égben. (*b*) 1*Mós*. 5:24

12. Eliséus pedig ezt látván kiált vala: Édes atyám, édes atyám! (*c*) Izráelnek mind fzekerei, mind lovagjai! És nem látá őtet többé. Annakutánna ragadá az ő maga öltözetit, és két réfzre fzakafztá ázokat. (*c*) *r*. 13: 14.

13. És fel-vévé az Illyés' palástját, melly ő róla le-esett vala: és vifzfza-téré, és meg-álla a' Jordánnak partján.

14. És vévé az Illyés' palástját, melly ő róla le-esett vala, és azzal meg-üté a' vizet, és monda: Hol vagyon az Illyésnek Ura Iftene? És mikor ő-is meg-ütötte vólna a' vizet; két-felé (*d*) válek, és által-méne Eliséus. (*d*) 2*Mós*. 14: 21.

15. Látván pedig őtet ellenbe a' Próféták' fiai, kik Jérikóban valának, mondának: Az Illyés' lelke meg-nyúgott Eliséuson. És eleibe menének néki, és meg-hajták magokat ő előtte a' földig.

16. És mondának néki: Ímé moftan vagynak a' te fzolgáiddal ötven erős férjfiak, menjenekel, kérlek, és kerefsék-meg a' te Uradat; nétalám az Úrnak lelke ragadta-el őtet, és le-tette őtet (*e*) valamellyik hegyen, vagy völgyön. És monda: Ne küldjetek. (*e*) 1*Kir*. 18: 12.

17. És kénfzerité őtet, és mikor gondolkodott vólna róla; végezetre monda: Küldjetek el. És el-küldék az ötven férjfiakat, és harmad' napig keresvén nem találák őtet.

18. És mikor meg-tértek vólna ő hozzája; (ő pedig Jérikóban lakik vala) monda nékik: Nem mondottam vala-é meg néktek, hogy el-ne menjetek?

19. Mondának pedig a' városbéli férjfiak Eliséusnak: Ímé a' város jó lakó hely vólna, a' mint látja az én Uram; de a' víz igen ártalmas, és hamar el-halnak itt az emberek.

20. És monda: Hozzatok nékem egy új tésfzét, és veffetek sót beléje. Es el-hozák ő-néki.

21. Ki-menvén pedig a' kút-főre, belé-veté a' sót, és monda: Ezt mondja az Úr: Meg-gyógyítottam e' vizeket; nem fzármazik ennekutánna azokból halál, fem *a' földnek* pufztúlása.

22. És egéfségesekké lőnek a' vizek mind e' mái napiglan, az Eliséusnak befzéde fzerént, mellyet fzóllott vala.

23. Fel-méne annakutánna onnét Béthelbe: és mikor ő az úton fel-menne; apró gyermekek jövének-ki a' városból, kik őtet tsúfolják vala, ezt mondván: Jöjj-fel kopafz! jöjj-fel kopafz!

24. És hátra tekíntvén, és meg-látván őket, meg-átkozá óket az Úrnak nevében; az erdőből azért két nőftény medvék ki-jövén, el-fzaggatának közzülök negyven-két gyermekeket.

25. És el-méne onnét a' Kármel' (*f*) hegyére, és onnét téré Samariába. (*f*) 1*Kir*. 18: 19, 30.

III. RÉSZ.

Eliséus a' Moáb ellen indúlt három Királyokat tsuda-tétellel bátorítja.

1 Jórám pedig, Achábnak (*a*) fia kezde uralkodni Izráelen Samariában, Jósafátnak, a' Júdabéli Királynak tizen-nyóltzadik efztendejében: és uralkodék tizen-két efztendeig. (*a*) *r*. 11: 17.

2. És gonofzúl tselekedék az Úrnak fzemei előtt, de nem annyira, mint az ő attya és annya; mert el-rontá a' Baálnak képét, mellyet (*b*) az ő attya tsinált vala. (*b*) 1*Kir*. 16: 32.

3. De mindazáltal követé a' Jéroboámnak, Nébát' fiának büneit, ki vétekbe ejtette vala az Izráelt; és el nem távozék azoktól.

4. Mésának pedig, a' Moáb' Királlyának nagy fok barma vala, és ád vala adóba az Izráel' Királlyának fzáz ezer bárányt, és fzáz ezer kost mind gyapjastól.

5. Lőn pedig, mikor meg-hólt vólna Acháb; (*c*) el-fzakada a' Moáb' Királlya az Izráel' Királlyától. (*c*) *r*. 1: 1.

6. Ki-méne azért az' napon Jórám Király Samariából, és meg-fzámlálá az egéfz Izráelt.

7. El-méne pedig, és külde *követeket* Jósafáthoz, a' Júdabéli Királyhoz, kik ezt mondanák néki: A' Moáb' Királlya el-fzakadott én tőlem; el-jősz-é velem a' Moáb ellen a' hadba? Felele: Fel-mégyek; úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a' te néped; úgy az én lovaim, mint a' te lovaid.

8. És monda: Melly úton menjünk-fel? Felele: Az Edom' pufztájának útán.

9. El-méne azért az Izráel' Királlya és a' Júda' Királlya, és az Edom' (*d*) Királlya: és mikor kerengettek vólna az úton hét napig; nem lőn a' tábornak vize, fem a' vélek-való barmoknak. (*d*) 2*Sám*. 8: 14. *r*. 8: 20.

10. És monda az Izráel' Királlya: Jaj, jaj! mert az Úr hívta egybe e' három Királyt, hogy a' Moáb' kezébe adja őket.

11. És monda Jósafat: Vagyon-é itt az Úrnak Prófétája, hogy tanátsot kérdjünk az által az Úrtól? Felele egy az Izráel' Királlyának szolgái közzül, és monda: Itt vagyon Eliséus, a' Sáfátnak fia, ki Illyésnek vizet tölt vala kezeire.

12. És monda Jósafat: Vagyon annál az Úrnak beszéde? Alá-menének azért hozzája az Izráel' Királlya, és Jósafát, és az Edom' Királlya.

13. De monda Eliséus az Izráel' Királlyának: Mi gondom vagyon ennékem te veled? Menj-el a' te atyádnak, és anyádnak Prófétáihoz. És monda néki az Izráel' Királlya: Ne *hozd-elő azokat;* mert az Úr öszve-gyüjtötte e' három Királyokat, hogy a' Moábnak kezébe adja őket.

14. Monda pedig Eliséus: Él (*e*) a' seregeknek Ura, ki előtt állok, hogy ha Jósafátnak, a' Júda' Királlyának személyét nem nézném; téged' nem néznélek, reád sem tekintenék. (*e*) *r.* 5: 16.

15. Mostan azért hozzatok nékem egy éneklőt: és mikor éneklene előtte az éneklő; az Úrnak lelke lőn ő rajta.

16. És monda: Ezt mondja az Úr: Tsinálj e' patakban sok árkokat.

17. Mert ezt mondja az Úr: nem láttok semmi szelet, esőt sem láttok; de mindazáltal e' patak meg-telik vizzel, honnét ihattok mind ti, mind a' ti nyájatok és barmaitok.

18. Kevés pedig *még* ez az Úrnak szemei előtt; hanem a' Moábot is kezetekbe adja.

19. És meg-vertek minden kúltsos várost, és minden szép várost, és minden jó termő-fákat le-vagdaltok, és minden kút-fejeket bé-töltötök; és minden jó szántó-földet bé-hánytok kövekkel.

20. Lőn pedig reggel, (*f*) mikor áldozatot szoktanak tenni; ímé a' vizek jönek vala az Edomnak útáról, és meg-telék a' föld vízzel. (*f*) 2*Mós.* 29: 38, 39.

21. Hallván pedig az egész Moáb, hogy feljöttek vólna a' Királyok ő ellenek vívni; egybe-gyülének mindnyájan, a' kik fegyvert köthetnek vala fel: és meg-állának az ő tartományoknak határán.

22. És fel-kelének reggel, mikor a' Nap fel-jött vólna a' vizekre: és láták a' Moábiták, hogy ő ellenekbe az a' víz veressellenek, mint a' vér.

23. És mondának: Vér ez! meg-vívtak a' Királyok egy-mással, és meg-ölte ki-ki az ő felebarátját; *Siass* azért mostan a' prédára ó Moáb!

24. És mikor az Izráel' táborához jutottak vólna; fel-támadának az Izráeliták, és meg-verék a' (*g*) Moábitákat, és meg-futamának előttök; és meg-verék a' Moábitákat *még* az ő *tartományokban-is.* (*g*) 4*Mós.* 24: 17.

25. És városaikat le-rontják, és a' jó szántóföldekre ki-ki mind követ hánya, és bé-tölték a' mezőt kövekkel, és minden kút-fejeket bé-dugának, és minden jó termő-fákat le-vágának, úgy annyira, hogy csak a' Kir-Harésetnek kőfalait hagyák fenn; környúl-vévék pedig azt a' parittyások, és azt is meg-verék.

26. Látván pedig a' Moáb' Királlya, hogy meg-győzettetnék a' viadalban; maga mellé vőn hét száz fegyvert fogható férjfiakat, hogy az Edom' Királlyára rohanna; de nem lehete.

27. Vévé azért az ő első-szülött fiát, ki ő helyette uralkodandó vala, és égő áldozatúl meg-áldozá a' kő falon. Melly dolgon az Izráel' népe igen meg-háborodék; Annak káért el-menének róla, és meg-térének az ő földökbe.

IV. RÉSZ.

Eliséusnak öt jeles tsuda-tételei.

1 Egy aszszonyi-állat pedig, a' Próféták fiainak feleségeik közzül kiálta Eliséushoz, mondván: A' te szolgád, az én férjem meg-hólt; te pedig tudod, hogy a' te szolgád az Urat féli vala: El-jött pedig az, a' kinek adós vagyok, hogy el-vigye mind (*a*) két gyermekemet, hogy néki szolgái légyenek. (*a*) 3*Mós.* 25: 39.

2. Monda néki Eliséus: Mit tselekedjem veled? Mond-meg nékem, mitsoda vagyon házadban? Monda az: Semmi nintsen a' te szolgálóleányod' házában, hanem tsak egy korsó olaj.

3. Akkor monda: Menj-el, kérj ott-kinn minden te szomszédidtól üres edényeket; kevesseket ne *kérj.*

4. És menj-bé, és zárkozzál-bé te magad a' te fiaddal egybe, és tölts *az olajból* mindenik edénybe, és a' melly meg-telik, tétesd-el onnét.

5. El-méne azért ő tőle, és bé-zárkozék ő maga az ő fiaival egyetembe: azok viszik vala néki az edényeket; ő maga pedig tsak tölti vala.

6. Lőn pedig, mikor meg-töltötte vólna azokat az edényeket; monda az ő fiának: Hozz még-is valami edényt ide. Felele az: Nintsen több edény; és ottan meg-álla az olaj.

7. Akkor el-méne az, és meg-mondá az Isten' emberének; ő pedig monda: Menj-el, add-el az olajt,

olajt, és fizefs-meg annak, a' kinek adós vagy; te pedig, és a' te fiad éljetek a' maradékával.

8. Lőn annakfelette, hogy egy némelly napon, mikor által-menne Eliséus (*b*) Súnembe; ott vala *egy* Fő aſzſzonyi-állat, melly kénſzeríté őtet, hogy nála ennék kenyeret: Lőn azért, hogy valamikor azon által-menne; bé-tér vala, hogy ott nála ennék kenyeret.

(*b*) *Jós*. 19 17, 18.

9. És monda az aſzſzonyi-állat a' férjének: Imé moſtan vettem eſzembe, hogy ez az Iſten' embere, ki ſzüntelen ezen jár által, ſzent ember.

10. Tsináljunk, (*c*) kérlek, egy kitsiny fel-házat, és ſzerezzünk abba ágyat, és aſztalt, ſzéket, és gyertya-tartót; hogy mikor mi hozzánk jövénd, hadd térjen abba *a' házba*. (*c*) 1 *Kir*. 17: 9.

11. Egy némi-némü napon azért oda méne, és meg-ſzálla a' fel-házban, és meg-nyúgovék ott.

12. És monda Géházinak, az ő ſzolgájának: Hívd ide *hozzám* ezt a' Súnamitist. Elő-hívá azért azt, és az eleibe álla.

13. Meg-mondotta vala pedig néki: Mondmeg nékie: Imé nagy ſzorgalmatoſsággal ſzolgálſz minékünk, mit kívánſz, hogy tselekedjem veled? Vagyon-é *valami ügyed* a' Király előtt, vagy a' ſeregnek Hadnagyja előtt, hogy ſzóllják éretted? Moňda az: Az én nemzetségem között *békeſséggel* lakom.

14. Monda Eliséus: Mit *kívánſz* tehát, hogy tselekedjem véle? Felele Géházi: Bizonyára fia nintsen nékie, és az ő férje vén ember.

15. Mikor azért mondotta vólna: Hívd ide; oda hívá, és az meg-álla az ajtóban.

16. És monda *Eliséus*: Eſztendő ekkorra, ha élſz; fiad léſzen. És monda az: Ne édes Uram, Iſten' embere! ne mondj (*d*) képtelen dolgot a' te ſzolgáló-leányoduak. (*d*) 1 *Mós*. 18: 10-12.

17. Meg-terhesüle azért az aſzſzonyi-állat, és fiat ſzüle abban az időben, mellyet meg-mondott vala Eliséus.

18. És fel-nevekedék a' gyermek. Egy némelly napon pedig, mikor ki-ment vólna az ő attyához az aratókhoz,

19. Monda az ő attyának: Jaj fejem, jaj fejem! És monda az ő attya a' ſzolgának: Viddel őtet az annyához.

20. Ki mikor fel-vette vólna őtet; vivé az ő annyához, és az ő annyának ölében üle mind délig, és azután meg-hala.

21. Akkor fel-méne az *aſzſzonyi-állat*, és az Iſten' emberének ágyára tévé őtet, és az *ajtót* bé-zárván, ki-jöve onnét.

22. És elő-hívatá az ő férjét, és monda: Kérlek, engedj énnékem egygyet a' ſzolgák közzül, és egy ſzamárt, hadd menjek-el hamar az Iſten' emberéhez, és majd meg-térek.

23. És az monda: Miért mégy ő hozzája, ha ma új hónak Innepe nintsen, ſem Szombat? Felele az: *Légy* békeſséges ſzívvel.

24. Meg-nyergelé azért a' ſzamárt, és monda a' ſzolgának: Eredj-elől, és menj hamarsággal; meg ne állj én érettem, hogy fel-üljek; hanem ha mondándom tenéked.

25. El-menvén azért juta az Iſten' emberéhez a' Kármel' (*e*) hegyére. És mikor meg-látta vólna őtet az Iſten' embere távól; monda Gézinak, az ő ſzolgájának: Imé a' Súnamitis ez! (*e*) *r*. 2: 25.

26. Moſtan *azért* fuſs, kérlek, eleibe, és kérdmeg tőle, ha vagyon-é békeſségben, mind ő, mind az ő férje, és mind az ő gyermeke? Monda az: Békeſségben.

27. Juta pedig az Iſten' emberéhez a' hegyre, és meg-ragadá az ő lábait. És Géházi oda méne, hogy el-üzné őtet; de monda az Iſten' embere: Hagyj békét néki; mert meg-keseredett az ő ſzíve: és az Úr el-titkolta én tőlem, és nem jelentette-meg (*f*) nékem. (*f*) *r*. 5: 26.

28. És monda az: Valłyon én kértem-é fiat az én Uramtól? Nem-de nem mondám-é néked: Ne tsalj-meg engemet?

29. És monda *Eliséus* Géházinak: Övezd-fel derekadat, és végyed kezedbe az én páltzámat, és menj-el: ha kit elől-találſz; ne (*g*) köſzönj néki: és annak-is, a' ki köſzön néked, ne felelj, és az én páltzámat tégyed a' gyermek' ortzájára. (*g*) *Luk*. 10: 4.

30. De monda a' gyermeknek annya: Él az Úr, és él a' te lelked, hogy el-nem hagylak tégedet. Fel-kele azért, és követé őtet.

31. Géházi pedig előttök el-ment vala, és a' páltzát a' gyermeknek ortzájára tette vala; de nem ſzóllott és nem hallot vala *a' gyermek*. Annakokáért viſzſza-tére eleibe, és meg mondá néki, mondván: Nem támada-fel a' gyermek.

32. Bé-méne pedig Eliséus a' házba; és ímé a' gyermek halva fekſzik vala az ő ágyán.

33. És mikor bé-ment vólna; bé-zárlá az ajtót magára és a' gyermekre: és könyörge az Úrnak.

34. És *az ágyra* fel-hágván, a' gyermekre (*h*) borúla, és az ő ſzáját a' gyermek' ſzájára tévé, ſzemeit ſzemeire, kezeit kezeire, és el-terjede a' gyermeken, és meg-melegedék a' gyermek' teste. (*h*) 1 *Kir*. 17: 21, 22.

35. És

35. És tőle el-fordúlván alá 's fel jár vala a' házban; azután fel-menvén ismét (*i*) el-terjeszté magát rajta: osztán a' gyermek ptrüszszente vagy hétszer, és fel-nyitá az ő szemeit.

(*i*) *Tsel.* 20: 10.

36. Akkor szóllítá Géházit, és monda: Hívd ide a' Súnamitist; és oda hívá azt: És mikor oda ment vólna, monda: Vidd-el a' te fiadat.

37. Ki mikor bé-ment vólna; lábához esék, és le-borúla a' földre; és az ő fiát fogván, ki-méne.

38. Azután meg-tére Eliséus Gilgálba: Éhség vala pedig akkor az országban, és (*k*) a' Próféták' fiai ő-véle laknak vala. És monda az ő szolgájának: Szerezz egy nagy szakat, és főzz valami pépet a' Próféták' fiainak. (*k*) *r.* 2 15. 6: 1.

39. Ki-méne azért egy a' mezőre, hogy paréjt szedne, és találkozék vad-szőlőre, és arról tele szedé az ő ruháját sár-tökkel: azután haza jövén meg-metélé a' pépes szakba; mert nem tudják vala, *mi légyen.*

40. Fel-adák azután a' férjfiaknak, hogy ennének. Lőn pedig, mikor ennének abból a' pépből, kiáltának és mondának: Halálos *méreg* vagyon a' szakban Isten' embere! és nem ehetének benne.

41. Ő pedig monda: Hozzatok valami lisztet ide, és belé-veté azt a szakba; és monda: Add-fel immár a' népnek, hadd egyenek; és nem vala semmi gonosz *ártalmasság* a' szakban.

42. Jöve pedig egy férjfiú Baál (*l*) Salisából, és hoz vala az Isten' emberének, első 'sengéknek kenyereit, húsz árpa-kenyereket, és valami meg 'sengült gabona-fejeket: és monda: Add a' népnek, hogy egyék-meg. (*l*) 1 *Sám.* 9: 4.

43. Felele az ő szolgája: Miért adnám ezt száz ember' eleibe? Monda ismét: Add a' népnek, hadd egyenek; mert ezt mondja az Úr: Esznek és meg-is marad benne.

44. Eleikbe adá azért, és evének; meg is maradá benne az Úrnak beszéde szerént.

V. RÉSZ.

Naamán bél-poklosságából meg-tisztíttatik Eliséus által.

1 A' Siriabéli Király seregének pedig vala egy némi némü Hadnagyja, Naamán, ki (*a*) az ő Uránál nagy betsben vala, és tiszteséges személy; mert az altal szabadította vala meg az Úr Siriát: vala ez erős hadakozó férjfiú; de bél-poklos vala. (*a*) *Luk.* 4: 27.

2. Siriából pedig mentek vala ki valami seregek, kik az Izráel' földéből fogva vittenek vala egy kis leányt, melly a' Naamán' feleségének szolgál vala.

3. És monda ez az ő Aszszonyának: Vajha az én Uram szembe lenne azzal a' Prófétával, ki Samariában *vagyon;* kétség nélkül meg-gyógyítaná őtet az ő bél-poklosságából.

4. *Naamán* azért bé-méne, és meg-beszéllé az ő Urának, mondván: Így 's így szóllott az Izráel' országából-való leány.

5. Akkor monda a' Siriabéli Király: Menj-el, és ím' levelet küldök az Izráel' Királlyának. El-méne azért, és vőn magával tíz tálentom ezüstöt és hat ezer aranyat: annakfelette tíz öltöző ruhát

6. És el-vivé a' levelet az Izráel' Királlyának, mellynek summája ez vala: Mostan azért minekutánna e' levél te hozzád érkezik; ímé küldöttem te hozzád Naamánt, az én szolgámat, hogy meg-gyógyítsad őtet az ő bél-poklosságából.

7. Lőn pedig, mikor meg-olvasta vólna az Izráel' Királlya a' levelet; meg-szaggatá az ő ruháit, és monda: (*b*) Isten vagyok-é én, hogy megöljek valakit, és azt ismét meg-elevenítsem; hogy ez én hozzám küld, hogy meg-gyógyítsam e' férjfiat az ő bél-poklosságából? Bizonyára, vegyétek eszetekbe, kérlek, és lássátok, hogy csak háborúságra-való alkalmatosságot keres ellenem.

(*b*) 1 *Sám.* 2: 6. *Jób.* 5: 18. 5 *Mós.* 32: 39.

8. Mikor pedig meg-hallotta vólna Eliséus, az Isten' embere, hogy az Izráel' Királlya ruháit meg-szaggatta vólna; külde a' Királyhoz, illyen izenettel: Miért szaggattad-meg a' te ruháidat? Hadd jöjjön én hozzám *Naamán*, és tudja-meg, hogy vagyon Próféta Izráelben.

9. El-méne azért Naamán lovaival és szekerével; és meg-álla az Eliséus' házának ajtaja előtt.

10. Külde pedig Eliséus követet hozzája, mondván: Menj-el, és feredjél-meg hétszer a' Jordán' *vizé*ben, és meg-újjúl a' te tested, és meg-tisztúlsz

11. Akkor nagy haraggal el-mégyen vala Naamán, és ezt mondja vala: Ímé ezt gondolom vala *magamban;* Kétség nélkül ki-jő hozzám, és elő-állván segítségül hívja az ő Urának Istenének nevét, és kezével meg-illeti a' helyet, és úgy gyógyítja-meg a' bél-poklost.

12. Avagy nem jobbak-é Damaskusnak folyóvizei Abana és Párpár, Izráelnek minden vizeinél? Avagy nem mosódhatnám-é meg azokban, hogy meg-tisztúlnék? Illyen módon el-térvén nagy haraggal mégyen vala.

13. Hozzá menének pedig az ő szolgái, és szóllá-

szóllának ő-néki, mondván; *Édes* Atyám! ha valami nagy dolgot mondott vólna e' Próféta néked; avagy nem mivelted vólna-é meg? Mennyivel inkább, mivelhogy *csak* azt mondja, hogy megmosódjál, hogy meg-tisztúlj?

14. (*c*) Bé-méne azért a' Jordánba és meg-mosá magát abban hétszer az Isten' emberének beszéde szerént; és meg-újjúla az ő teste, mint egy kis gyermeknek teste, és meg-tisztúla ő. (*c*) *Luk.* 4 27

15. Azután meg-tére minden népével az Isten' emberéhez, és bé-menvén meg-álla előtte, és monda: Imé *mostan* tudom immár, hogy nintsen az egész földön Isten egyébütt, hanem csak Izráelben. Azért mostan vedd-el, kérlek, ez ajándékot a' te szolgádtól.

16. Ő pedig monda: El az (*d*) Úr, a' ki előtt állok, hogy el nem veszem: Kénszeríti vala pedig őtet, hogy el-venné; de ő nem akará.

(*d*) 1 *Kir.* 17 : 1.

17. És monda Naamán: Ha nem; ádj kérlek, a' te szolgádnak e' földből annyit, a' mennyit vihet két öszvér; mert a' te szolgád többé égő áldozattal vagy egyébb áldozattal nem áldozik idegen Isteneknek, hanem csak az Úrnak.

18. Ebben a' dologban légyen az Úr kegyelmes a' te szolgádnak; hogy mikor bé-mégyen az én Uram a' Rimmon' templomába, hogy ott imádkozzék; (mert ő az én kezemre támaszkodik) azonképpen én-is meg-hajlok a' Rimmon' templomában: Ezt, hogy én meg-hajlok a' Rimmon' templomában; bocsássa-meg, kérlek, az Úr a' te szolgádnak, ebben a' dologban.

19. És monda néki *Elíséus*: Menj-el békességgel. És el-méne ő tőle úgymint egy mért-földig.

20. Monda pedig Géházi Elíséusnak, az Isten' emberének szolgája: Imé az én Uram megkíméllé a' Siriabéli Naamánnak marháját, és nem akará ő-tőle el-venni, a' mit hozott vala: él az Úr, hogy utánna futok, és valamit kérek tőle.

21. Utánna futa azért Géházi Naamánnak. Látván pedig Naamán őtet, hogy utánna futna; le ugrék a' szekérből, és eleibe méne, és monda: Békességes-é *a' te jöveteled?*

22. Felele az: Békességes. Az én Uram küldött engemet, ezt mondván: Imé mostan csak ez órában jött én hozzám két ifjú az Efraim' hegyéről a' Prófétáknak fiai közzül; adj kérlek azoknak egy tálentom ezüstöt, és két öltöző ruhát.

23. És monda Naamán: Kérlek végy két tálentomot. És kénszeríté őtet; És egybe köte két tálentom ezüstöt két 'sákba, és két öltöző ruhát, mellyeket két szolgáinak *hátokra* ada, és előtte viszik vala.

24. És mikoron haza jutott vólna; el-vévé tőlök azokat, és el-tévé egy házban; és el-botsátá a' férjfiakat, és el-menének.

25. Ő pedig bé-menvén meg-álla az ő Ura előtt, és monda néki Elíséus: Honnét *jösz* Géházi? Felele: Nem ment a' te szolgád sohová.

26. Ő pedig monda nékie: Avagy nem vala-é az én szívem jelen te veled, mikor a' férjfiú lefordúla szekeréből elődbe? Vallyon ez vólt-é az idő, hogy vennél *magadnak* ezüstöt, vagy hogy vennél ruhákat, olaj-fákat, szőlőket, juhokat, barmokat, szolgákat és szolgáló-leánnyokat?

27. Annakokáért te reád, és a' te magodra ragad a' Naamánnak bél-poklossága mind örökké. És ki-menvén ő előle, meg-poklosúla, és lőn mint (*e*) a' hó.

(*e*) 3 *Mós.* 13 : 38, 43, 44. 4 *Mós.* 12 : 10.

VI. RÉSZ.

A' fejsze úsz: a' Siriaiak vaksággal verettetnek: éhség Samariában: Elíséus halálra kerestetik.

1 Mondának pedig a' Próféták' fiai Elíséusnak: Imé ez a' hely, mellyben te nálad (*a*) lakunk, igen szoros minékünk. (*a*) *r.* 2 : 14, 15.

2 Hadd menjünk-el, kérlek, a' Jordán mellé, hogy mindenikünk egy-egy fát hozzon onnét, hogy ott valami hajlékot építsünk magunknak, mellyben lakjunk; Kiknek monda: Menjetek-el.

3. És monda egy ő közzülök: Nyúgodjál-meg *rajta*, kérlek, és jöjj-el te-is a' te szolgáiddal. És ő monda: Én is el-mégyek.

4. És el-méne ő-vélek. És menének a' Jordán mellé, és fákat vágnak vala.

5. Lőn pedig, mikor közzülök egy fát levágna; a' fejsze bé esék a' vízbe. Akkor kiálta és monda: Jaj! jaj édes Uram! ezt-is kőltsön kértem vala.

6. És monda az Isten' embere: Hová esett? És meg-mutatá néki a' helyet; és le-vága egy fát, és oda veté, és fenn kezde úszni a' vas.

7. És monda: Vedd-ki. És ki-nyújtván kezét; ki-vévé azt.

8. A' Siriabéli Király pedig hadakozik vala Izráellel, és tanátsot tarta az ő szolgáival, mondván: Illyen 's illyen helyen lészen az én táborom.

9 Annakokáért külde az Isten' embere az Izráel' Királlyához, mondván: Meg-lásd, hogy azon a' helyen által ne menj; mert oda mennek alá a' Siriabéliek.

10. El-külde azért az Izráel' Királlya arra a' helyre, mellyről szóllott vala néki az Isten' embere, és őtet meg-íntette vala; és meg-óltalmazá magát attól, nem egyszer, sem kétszer.

11. Meg-háborodék pedig ezen a' Siriabéli Királynak szíve, és öszve-gyűjtvén az ő szolgáit, monda nékiek: Miért nem mondjátok-meg nékem, kitsoda légyen mi közzülünk az Izráel' Királlyának pártjára-való?

12. Akkor monda egy az ő szolgái közzül: Nem *attól vagyon* Uram Király! hanem az Elisséus (*b*) Próféta, ki Izráelben vagyon, jelenti-meg az Izráel' Királlyának a' beszédeket, mellyeket te a' te titkos házadban beszélleſz. (*b*) *r.* 5: 9-14.

13. Monda *a' Király*: Menjetek-el, és láſsátok-meg, hol vagyon; hogy reá (*c*) küldjek, és el-hozaſsam őtet. És meg-jelenték néki, mondván: Am Dótánban vagyon. (*c*) *r.* 8: 8.

14. És külde oda lovagokat, és szekereket, és nagy sereget; kik el-menének éjjel, és környül vévék a' várost.

15. Fel-kelvén pedig jó reggel az Isten' emberének szolgája, ki-méne; és ímé a' seregek környül-vették vala a' várost, és a' lovak és a' szekerek. És monda néki az ő szolgája: Jáj, jaj édes Uram! mit tselekedjünk?

16. Felele ő: Ne félj; mert többen vagynak, a' kik mi velünk vagynak, hogy nem mint, a' kik ő-vélek.

17. És könyörge Elisséus, és monda: Óh Uram! nyisd-meg, kérlek, az ő szemeit, hadd láſsa. És meg-nyitá az Úr a' szolgának szemeit, és meg-látá; és ímé a' hegy rakva vala tüzes lovagokkal és szekerekkel Elisséus környül.

18. És mikor *azok ő reája* alá-mennének, könyörge Elisséus az Urnak, mondván: Verd-meg, kérlek, ezt a' népet vaksággal. És meg-veré őket vaksággal az Elisséus' kívánsága szerént.

19. Monda azért nékiek Elisséus: Nem *ez* az út, sem ez a' város: Jertek-el én utánnam, és ahoz a' ferjfiúhoz viszlek titeket, a' kit kerestek. Így vivé őket (*d*) Samariába. (*d*) 1 *Kir.* 16: 24.

20. Lőn pedig, mikor bé-mentek vólna Samariába, monda Elisséus: Óh Uram! nyisd-meg ezeknek szemeiket, hogy láſsanak. És meg-nyitá az Úr az ő szemeiket, és látának; és ímé Samariának közepette valának.

21. Monda pedig az Izráel' Királlya Elisséusnak, mikor látta vólna őket: Le-vágaſsam-é *őket?* Le-vágaſsam-é, édes Atyám?

22 És monda: Ne vágasd. Azokat vágasd-le, a' kiket a' te fegyvereddel és kéz-íveddel fogtál; *sőt inkább* tégy (*e*) kenyeret és vizet eleikbe, hogy egyenek és igyanak; azután menjenek-el az ő Urokhoz. (*e*) *Pél.* 21: 25. *Mát.* 5: 44.

23. Készíte azért nékiek nagy lakodalmat: és minekutánna ettenek, és ittanak vólna; el-botsátá őket. Ők pedig el-menének az ő Urokhoz: és többé nem kezdének a' Siriabéli seregek az Izráel' földére menni.

24. Lőn pedig azután, öszve-gyűjté Benhadád, Siriának Királlya minden séregit, és fel-méne, és meg-szállá Samariát.

25. Lőn azért igen nagy éhség Samariában; mert ímé mind addig alatta valának a' városnak, míg-nem egy szamár-fejet nyóltzvan ezüst *garason* vennének: és egy véka galamb ganéjt (*f*) öt ezüst *garason*. (*f*) *r.* 18: 27.

26. És lőn, mikor az Izráel' Királlya a' kerítésen széllyel-járna; egy aſszonyi-állat kiálta ő hozzá, mondván: Légy segítséggel Uram Király!

27. A' *Király* monda: Az Úr nem segít-meg tégedet; én pedig mi-módon segítthetnélek-meg? A' szérűről-é, vagy a' sajtóról *segéljelek-meg?*

28. Monda annak felette néki a' Király: Mit akarſz? Monda az: Ez aſszonyi-állat mondotta vala énnékem; Add ide a' te fiadat, hogy együk-meg őtet ma; az én fiammat pedig hólnap együk-meg.

29. Meg-főzénk (*g*) azért az én fiamat, és meg-ettük őtet. Másod' nap mondék néki: Add ide a' te fiadat, hogy azt-is együk-meg; és ő el-rejté az ő fiát. (*g*) 5 *Mós.* 28: 53-57. *Sir.* 4 10.

30. Mikor azért hallotta vólna a' Király az aſzszonyi állatnak beszédét; meg-szaggatá az ő ruháit, mikor a' kérítésen elő-menne: mellyet mikor a' köſség meg-látott vólna; ímé, 'sák ruha vala az ő testén belől.

31. És monda *a' Király*: Bátor az Isten így büntesſen-meg, vagy annál-is inkább; ha Elisséusnak, a' Sáfát' fiának feje ma el nem esik.

32. (Elisséus pedig ül vala az ő házában, és egygyütt ülnek vala véle a' Vének:) És el-külde *a' Király* egy férjfiat elől; minekelőtte pedig hozzá jutott vólna a követ, monda *Elisséus* a' Véneknek: Látjátok-é, hogy ide küldött a' gyilkosnak fia, hogy fejemet véteſse? Láſsátok meg, hogy mikor el jövend a' követ; zárjátok-bé az ajtót, és szorítsátok-meg őtet az ajtóban. Avagy nem az ő (*h*) Ura' lábainak tsuſzogása vagyon-é ő utánna? (*h*) *r.* 3: 1. 1. *Kir.* 14: 5-6.

33. Mikor még vélek beszéllene; ímé a' követ alá-mégyen vala ő hozzája, és monda: Ímé e' veſze-

veszedelem az Úrtól vagyon, miért várnám tovább az Urat?

VII. RÉSZ.

Eliséus a' Samariabélieknek bőséget jövendöl: a' Siriabéliek a' város alól el-szaladnak.

1 Monda pedig Eliséus: Halljátok-meg az Úrnak beszédét. Ezt mondja az Úr: Hólnap illyenkor egy köböl 'semlye lisztet vesznek egy sikluson; és két köböl árpát egy sikluson Samariának kapujában.

2. És felelvén egy Fő-ember, kinek kezéhez támaszkodik vala a' Király, az Isten' emberének monda: Imé ha az Úr ablakokat tsinálna-is az égen; vallyon meg-lehetne-é ez? És monda *Eliséus*: Imé te szemeiddel meg-látod; de nem eszel benne,

3. Valának pedig négy bél-poklos férjfiak a' kapu előtt, kik egymásnak mondának: Miért maradunk itt, hogy meg-haljunk éhhel?

4. Ha azt végezzük, hogy a' városba bé-menjünk; éhség vagyon a' városban, és ott meg halunk: ha pedig itt maradunk; ugy-is meg-halunk. Jertek-el azért, szökjünk-el a' Siriabélieknek táborába: ha életünket meg engedik; éljünk: ha pedig meg-ölnek; haljunk-meg.

5. Fel-kelének azért virradtának előtte, hogy a' Siriabéliek' táborába mennének: és menének a' Siriabéliek' táborának széléig; és ímé nem vala ott senki.

6. Mert az Úr azt tselekedte vala, hogy a' Siriabélieknek táborok hallana (*a*) szekereknek zörgését, és lovak' *lábainak* dobogását, *az-az*, nagy seregnek ropogását; és mondának egymásnak: Imé az Izráel' Királlya bérben fogadta-meg mi ellenünk a' Hittéusoknak Királyit, és az Egyiptombélieknek Királlyit, hogy mi reánk jönének. (*a*) *r.* 19:7. *Esa.* 13:4.

7. És fel-kelvén, el-futának bé-setétülésskor: és el-hagyák mind sátoraikat, mind lovaikat, mind szamaraikat, (a' mint a' tábor vala,) és el-futának, hogy életeket meg-tarthatnák.

8. Mikoron azért a' bél-poklosok a' táboron mind végig mentek vólna; menvén egy sátorba evének és ivának, és el-vivének onnét ezüstöt, aranyat és ruhákat, és el-menvén el-rejték azokat; és meg-térvén, más sátorba menének bé, és *abból-is* hozának, és el-menvén el-rejték.

9. Mondának pedig egymásnak: Nem igazán tselekeszünk: ez a' mái nap, öröm-mondásnak napja, és mi hallgatunk-é? Ha mi virradtát várjuk; e' hamisságért meg-büntetnek. Mostan azért jertek, menjünk-el, és tégyük hírré a' Király' házában.

10. El-menének annakokáért, és kiáltának a' város' kapun-állójának, és hírré-tévék nékiek, mondván: El-mentünk vala a' Siriabélieknek táborokba; és ímé nem vala ott senki: embereknek szava sem hallatik; hanem tsak a' lovak és a' szamarak vagynak kötve, és a' sátorok akképpen vagynak, a' mint hagyták.

11. Kiáltának azért a' kapun-állók, és hírré-tévék ott-benn a' Király' házában.

12. És fel-kele éjtszaka a' Király, és monda az ő szolgáinak: Meg-mondom tinéktek, mit végeztek mi felőlünk a' Siriabéliek: Tudják, hogy éhek vagyunk; ezokáért mentenek-ki a' táborból, hogy el-rejtezzenek a' mezőn, mondván: Mikor ki-jövéndenek a' városból; fogjuk-meg ugyan elevenen őket, és menjünk-bé a' városba.

13. Akkor felele egy az ő szolgái közzül, és monda: Válaszszanak öt lovat azok közzül, mellyek maradtanak a' városban, (mivelhogy azok szinte úgy *éhezn*ek, mint az Izráelnek sokasága, a' melly meg-maradott a' *város*ban; azok, *mondom*, szinte úgy *vagynak*, mint az Izraelnek sokasága; melly immár meg-emésztetett,) és küldjünk-el, hogy lássák-meg, ha így vagyon.

14. Választának azért két szekeres lovakat, mellyeken *két szolgáit* el küldé a' Király a' Siriabéliek' táborok után, mondván: Menjetek-el, és lássátok-meg.

15. És el-menvén azok, utánnok menének mind a' Jordánig; és ímé az egész út rakva vala ruhákkal, edényekkel, mellyeket a' Siriabéliek elhánytak vala a' sietség miatt; meg-térvén azért a' követek, meg-mondák a' Királynak.

16. És ki-menvén a' nép, 'sákmányt vete a' Siriabéliek' táborában; és egy köböl 'semlye lisztet egy sikluson vésznek vala, és két köböl árpát egy sikluson, az Úrnak beszéde szerént.

17. A' Király pedig hagyta vala a' kapun ama' Fő embert, kinek kezéhez szokott vala támaszkodni, és el-tapodá a' nép őtet a' kapuban, és meg-hala, (*b*) a' mint meg-mondotta vala az Isten' embere: a' ki *ezt* meg-mondotta vala, mikor a' Király alá-ment vólna hozzája. (*b*) *v.* 2.

18. Akképpen lőn, *mondom*, a' mint az Isten' embere a' Királynak meg-mondotta vala:

Két köböl árpát egy sikluson adnak, és egy köböl 'semlye liſztet egy sikluson hólnap illyenkor Samariának kapujában

19. És ezt felelte vala a' fő-ember az Iſten' emberének, mondván: Ha az Úr ablakokat tsinálna is az égen; vallyon meg-lehetne-é ez? és ő azt mondotta vala: Imé te meg-látod a' te ſzemeiddel; de abban nem eſzel.

20. Úgy lőn azért néki; mert el tapodá őtet a' nép a' kapúban, és meg-hala.

VIII. RÉSZ.

Eliséus a' hét eſztendei éhséget, Benhadád' halálát és Hazael Királyságát jövendöli: Jórám után Júdában Acháziás uralkodik.

1 Eliséus pedig ſzólla annak az aſzſzonyi-állatnak, a' kinek (*a*) fiát fel-támaſztotta vala, mondván: Kelj-fel, és menj-el a' te házad-népével egyetembe, és menj-olly hellyre, a' hol megmaradhaſs; mert az Úr éhséget hívott e' földre, és el-is jő hét eſztendeig. (*a*) *r.* 4: 34, 36.

2. Fel-kele azért az aſzſzonyi-állat, és az Iſten' emberének beſzéde ſzerént tselekedék; mert elméne ő az ő tselédjével egyetembe, és lakék a' Filiſtéusok' (*b*) földében hét eſztendeig.

3. Lőn pedig hét eſztendő el-múlva; meg téré az aſzſzonyi-állat a' Filiſtéusok' földéből, és kiméne, hogy panaſzolkodnék a' Királynak az ő házáért, és ſzántó-földeiért. (*b*) *Ruth.* 1: 1-6.

4. A' Király pedig ſzólla Géházinak, az Iſten' embere' ſzolgájának mondván: Beſzéld-meg, kérlek, énnékem azokat a' tsudálatos dolkokat, mellyeket Eliséus tselekedett.

5. És mikor beſzéllene a' Királynak, mi módon fel-támaſztotta vólna a' halottat; ímé az aſzſzonyi-állat, kinek a' gyermekét fel-támaſztotta vala, kiált vala a' Királyra az ő házáért és ſzántó-földeiért; és monda Géházi: Uram Király! ez az aſzſzonyi-állat, és ez az ő fia, kit fel-támaſztott (*c*) Eliséus. (*c*) *r.* 4: 8.

6 Akkor meg-kérdé a' Király az aſzonyi-állatot, ki-meg-beſzéllé néki; és ada a' Király ő mellé egy Udvari ſzolgát, mondván: Adasd-meg néki minden jóſzágát és ſzántó földének minden haſznát, az időtől fogva, mellyben el-ment vólt, mind ez ideiglen valót.

7 Annakutánna méne (*d*) Eliséus Damaskusba; Benhadád pedig, a' Siriabéli Király beteg vala, és hírré tévék néki, mondván: Az Iſten' emberе ide jött. (*d*) *r.* 6: 13, 23.

8. És monda a' Király Hazaelnek: Végy ajándékot kezedbe, és menj eleibe az Iſten' emberének, és kérdj tanátsot az Úrtól ő általa, mondván: Meg-gyógyúlok-é ebből a' betegségből.

9. Eleibe méne azért Hazael, és ajándékokat viſzen vala kezében Damaskusbéli minden-féle drága marhából negyven tevék' terhét: és el-méne, és meg-álla ő előtte, és monda: A' te fiad Benhadád, a' Siriabéli Király külde engemet te hozzád mondván: Vallyon (*e*) meg-gyógyúlok-é ebből a' betegségből? (*e*) 1 *Kir.* 14: 2, 3.

10. Felele néki Eliséus: Menj-el, mond-meg néki: Minden kétség nélkül meg-gyógyúlhatnál; de meg-jelentette énnékem az Úr, hogy ő (*f*) meg-hal. (*f*) *r.* 1: 4.

11. És jóllehet magát meg tartóztatná, és megmértéklené sok ideig; mindazáltal végre síra az Iſten' embere.

12. És monda Hazael: Miért sír az én Uram? Felele: Mert tudom a' veſzedelmet, mellyet (*g*) tselekeſzel az Izráel' fiain: Az ő erős városit meg-égeted, az ő iſjait fegyverrel le-vágatod, és az ő kis gyermekeit a földhöz vered, és az ő terhes aſzſzonyi-állatit ketté-vágod. (*g*) *r.* 10: 32, 33. 12: 18. 15: 16.

13. És monda Hazael: Mitsoda eb vólna a' te ſzolgád, hogy illyen nagy dolgot tselekednék? Felele Eliséus (*h*) Meg-jelentette nékem az Úr, hogy te léſzeſz Siriának Királlya.

(*h*) 2 *Kir.* 19: 15.

14. És el-méne Eliséustól, és méne az ő Úrához, és az monda nékie: Mit monda *tenéked* Eliséus? És monda: Ezt mondá nékem, hogy meg-gyógyúlſz.

15. Lőn pedig másod' napon, vőn valami temérdek ruhát, és bé-mártván azt vízbe; terité az ő ortzájára, és meg hala; és uralkodék Hazael ő helyette.

16. Jórámnak pedig, Acháb' fiának, az Izráel' Királlyának (*i*) ötödik eſztendejében, mikor Jósafát *vólna* Júdának Királlya; uralkodni kezde Jórám, a' Jósafát fia, Júdának Királlya.

(*i*) 2 *Krón.* 21: 4. *'s a't.*

17. Harmintz-két eſztendős vala, mikor uralkodni kezde; és nyóltz (*k*) eſztendeig uralkodék Jesusálembe. (*k*) 2 *Krón.* 21: 5. *'s a't.*

18. És jára az Izráel' Királlyainak útjokon, a' miképpen tselekedtek vala az Acháb' házából-valók; mert az Acháb' leánya vala néki felesége, és gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt.

19. Nem akará mindazáltal az Úr el-veſzteni Júda' *orſzágát* Dávidért, az ő ſzolgájáért; (*l*) a' miképpen meg-ígérte vala nékie, hogy ſzövétne-

vetneket adna néki, és az ő fiainak mind örökké. (*l*) 2*Sám.* 7: 12, 16. *Sólt.* 132: 11-17. 1*Kir.* 11: 36.

20. Az ő idejében szakada-el Edom a' Júda' birodalmától; és Királyt emelének magoknak.

21. Által-méne azért Jórám Seirbe minden szekereivel; és mikor éjjel fel-kőlt vólna, és megverte vólna az (*m*) Edombélieket, kik környül vették vala őtet és a' szekereknek Fejedelmit; elfuta a' nép ki-ki az ő hajlékába. (*m*) *r.* 14: 7.

22. Ismét el-szakada az Édom (*n*) a' Júda' birodalmától mind e' mái napiglan; ugyan azon időben el-szakada Libna-is. (*n*) *Jós.* 21: 13.

23. Jórámnak pedig több dolgai és minden tselekedetei, nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyainak dolgai felől-való Krónika könyvben?

24. És el aluvék Jórám az ő attyaival, és eltemetteték az ő attyaival Dávidnak városában; és uralkodék (*o*) Acházia, az ő fia ő helyette. (*o*) 2*Krón.* 22: 1. *'s a't.*

25. Jórámnak, Achábnak, az Izráel' Királlya' fiának tizen-kettődik esztendejében kezde uralkodni Acházia, Jórámnak, a' Júdabéli Királynak fia.

26. Huszonkét esztendős vala Acházia, mikor uralkodni kezdett, és esztendeig uralkodott Jérusálemben: az ő annyának neve Atália vala, Omrinak, az Izráelbéli Királlyának leánya.

27. Jára pedig az Acháb' házának útán, és gonoszúl tselekedék az Úr' szemei előtt, mint az Acháb' háza; mert az Acháb' házának veje vala.

28. Hadba-is (*p*) méne Jórámmal, az Acháb' fiával, a' Siriabéli Király ellen, Hazael ellen, Rámóth Gileádba; és a' Siriabéliek Jórámot meg-sebesíték. (*p*) 2*Krón.* 22: 1-5.

29. Annakokáért (*q*) meg-téré Jórám Király, hogy meg-gyógyíttaná magát Jézréelben a' sebekből, mellyeket rajta tettek vala a' Siriabéliek Ráma alatt, mikor hartzolna Hazael ellen, a' Siriabéli Király ellen. Acházia pedig Jórámnak fia, a' Júdabéli Király, alá-méne, hogy meg látogatná Jórámot, Achábnak fiát Jezréelben; mivelhogy beteg vala.

XI. RÉSZ.

Jéhu Ki-állyá kenettetik Izráelen: meg öli Jórámot, az ő Urát, és Acháziát, és Jézabelt.

1 Eliséus Próféta pedig szóllíta egygyet a' Próféták fiai közzül, és monda néki: Övezd-fel derekadat, és vedd kezedbe e' korsótska (*a*) olajt, és menj-el Rámóth Gileádba. (*a*) 1*Sám.* 10: 1.

2. És menj-bé oda, és lásd meg, hol vagyon Jehu, Jósafátnak, a' Nimsi' fiának fia. Mikor pedig oda jutándasz; költsd-fel őtet az ő attyafiai közzül, és vidd-bé őtet a' belső kamarába.

3. Akkor vedd-elől (*b*) e' korsótska olajt és tőltsd fejére, ezt mondván: Ezt mondja az Úr: Tégedet kentelek Királlyá Izráelen; és az ajtót meg-nyitván fuss-el, és semmit ott ne múlass. (*b*) 1*Kir.* 19: 16. 2*Krón.* 22: 7.

4. El-méne azért az ifjú, a' Prófétának tanítványa Rámóth Gileádba.

5. Ki mikor bé-ment vólna; ímé a' seregeknek Fejedelmi vészteg-ülnek vala, akkor monda: Beszédem vagyon nékem te veled óh Fejedelem! És monda Jéhu: Kivel vagyon beszéded mindnyájunk közzül? És monda: Te-veled óh Fejedelem!

6. Fel-kele azért, és bé-méne a' házba, és (*c*) Fejére tőlté az olajt, és monda néki: Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: Királlyá kentelek tégedet az Úrnak népén, az Izráelen. (*c*) 2*Krón.* 22: 7.

7. Hogy el-veszesséd (*d*) Achábnak, a' te Uradnak háza-népét; mert boszszút állok az én szolgáimnak, a' Prófétáknak vérekért, és mind az Úr' szolgáinak vérekért Jézabelen. (*d*) 1*Kir.* 21: 4

8. (*e*) És el-vész egészen Achábnak háza, és ki-gyomlálom mind az Achábhoz tartozókat, még a' falra húgyozót-is, mind a' bé-rekesztettet, mind az el-hagyattat Izráelben. (*e*) 1*Kir.* 21: 11.

9. És ollyanná tészem az Acháb' házát, (*f*) mint a' Jéroboámnak, a' Nébát' fiának házát; és mint Baásának, az Ahia' fiának házát.

(*f*) 1*Kir.* 15: 29. *és* 16: 3, 11.

10. Jézabelt pedig az ebek eszik-meg Jézréelnek mezején; és nem lészen, ki el-temesse őtet. És meg-nyitván az ajtót, el-futa.

11. Jéhu pedig ki-jöve az ő Urának szolgáihoz, és mondának néki: Békességes-é a' dolog? Miért jött e' bolond te hozzád? Felele nékiek: Ti esméritek e' férjfiat, és *tudjátok* az ő beszédét.

12. És mondának: Nints abban semmi: Jelentsd-meg, kérlek, minékünk. Monda ő: Így szólla énnékem, mondván: Ezt mondja az Úr: Királlyá kentelek tégedet Izráelen.

13. Azért nagy sietséggel ki-ki mind ragadá az ő ruháját, és alája helyhezteték a' gráditsnak felső részére, és trombitát fúvának mondván: Jéhu uralkodik!

14. Pártot-üte azért Jéhu Jósafátnak, a' Nimsi' fiának fia Jórám ellen, (Jórám pedig meg-szállotta vala Rámóth Gileádot az egész Izráellel, Hazael ellen, a' Siriabéli Király ellen.

15. És (*g*) meg-tért vala Jórám Király, hogy magát

meg - gyógyítaná Jézréelben a' sebekből, mellyeket tettenek vala rajta a' Siriabéliek, mikor Hazael ellen, a' Siriabéli Király ellen hartzolna; és monda Jéhu: Ha tettszik tinéktek, ne hagyjatok senkit ki-menni a' városból, ki el-menjen, és hírré tégye ezt Jézréelben. (*g*) *r.* 8: 29.

16. És fel-úle Jéhu, és el-méne Jézréelbe; mert ott fekszik vala Jórám; Acházia-is, a' Júda' Királlya alá-ment vala, hogy meg-látogatná Jórámot.

17. Az őr-álló pedig, a' ki Jézréelben a' tornyon áll vala mikor látná a' Jéhu' seregét, hogy jőne; monda: valami sereget látok. És monda Jórám: Válaszsz egy lovagot, és küldj eleikbe, és mondja ezt: Békeséges-é a' dolog?

18. El-méne azért a' lovag *Jéhu'* eleibe, és monda: Azt kérdi a' Király; Békeséges-é (*h*) a' dolog? Felele Jéhu: Mi gondod vagyon a' békeséggel? Kerülj hátam megé. Meg-jelenté pedig ezt az őr álló mondván: Szinte hozzájok méne a' követ; de nem tér visszza. (*h*) 1 *Sám.* 16: 4.

19. El külde azért más lovagot-is, ki hozzájok méne, és monda: Azt kérdi a' Király: Békeséges-é a' dolog? Felele Jéhu: Mi gondod vagyon a' békeséggel? Kerülj hátam megé.

20. Hírré tévé azért az őr-álló, mondván: Szinte hozzájok méne; de visszza nem tér: Az ő járása szinte ollyan, mint a' Jéhunak, a' Nimsi' fiának járása; mert nagy sebbel jár.

21. Akkor monda Jórám: Fogd-bé a' lovakat; Bé-fogák azért a' lovakat, és ki-méne Jórám, az Izráel' Királlya, és Acházia, a' Júda' Királlya, ki-ki mind az ő szekerében; ki-menének, *mondom*, Jéhu' eleibe, és elől-találák őtet a' Jézréelbéli Nábótnak (*i*) mezejében. (*i*) 1 *Kir.* 2 : 1-13.

22. Mikor pedig meg-látta vólna Jórám Jéhut; monda: Békeséges-é a' dolog Jéhu? Felele ő: Mitsoda békeség, holott még-is Jézabelnek (*k*) a' te anyádnak paráznasági és varáslási felette igen sokak? (*k*) 1 *Kir.* 18:4. 21:8-11.

23. Hamarsággal azért meg-térité Jórám az ő kezét és futni kezde, és monda Achéziának: Árultatás ez Acházia!

24. Jéhu pedig meg-húzván az ívet; Jórámot hátba lövé a' *két* lapotzkák között, és altal-méne a' nyil a' szívén; és le-dűle a' szekérben.

25. Monda pedig Bidkárnak, az ő Hadnagyjának; Fogjad őtet és vesséd a' Jézréelbéli Nábótnak mezejére; mert jusson eszedbe, hogy egyszer ketten az Acháb után, (*l*) az ő attya után mén[e]yünk vala lovon *egyebekkel egybe*, *kik fők valának:* és az Úr illyen jövendőt monda ő ellene. (*l*) 1 *Kir.* 21: 19.

26. *Ne éljek*, ha a' Nábótnak véret, és az ő fiainak véreket, mellyet tegnap estve láttam, *meg nem keresem*, azt mondja az Úr annakokáért meg-fizetek tenéked ezen szántó földön, azt mondja az Úr; Mostan azért fogjad őtet, és vesd a' szántó földre az Úrnak beszéde szerént.

27. Acházia pedig, a' Júdának Királlya, mikor látta vólna, futni kezde a' kert' házának útán; és utánna menvén Jéhu, monda: Ezt-is vágjátokle a' szekérben, *és meg-sebesíték őtet* a' Gúrnak hágójánál, melly Jibleám mellet vagyon; és Megiddóba szaladván, ott meg-hala.

28. És az ő szolgái el-vivék őtet szekeren Jérusálembe; és el-temeték őtet az ő koporsójában az ő attyaival, Dávidnak városában.

29. Acházia pedig uralkodni (*m*) kezdett vala Júdában, Jórámnak, az Acháb' fiának tizenegyedik esztendejében. (*m*) *r.* 8: 25.

30. Méne azért Jéhu Jézréelbe; Jézabel pedig mikor meg-hallotta vólna; meg-ékesíté kenettel ortzáját, és meg-ékesíté fejét-is, és az ablakról néz vala alá.

31. És mikor Jéhu bé-menne a' kapun; amaʼ monda: Békeséges-é *a' te jöveteled* óh (*n*) Zimri! Uradnak gyilkosa? (*n*) 1 *Kir.* 16: 8, 25.

32. Ő pedig fel-tekíntvén az ablakra monda: Kitsoda vagyon ott, a' ki velem tartja? kitsoda? És alá-tekínte két, *vagy* három Fő-ember.

33. És monda azoknak: Vessétek-alá őtet. És alá-veték: és az ő vérében mind a' falra, mind a' lovakra fetskendezék; és el-tapodtatá őtet.

34. Bé menvén pedig oda, evék és ivék, és monda: Lássátok-meg amaz átkoztat, és temessétek-el; (*o*) mert Király' leánya.

(*o*) 1 *Kir.* 16: 31.

35. El-menvén azért, hogy el-temetnék őtet, semmit benne meg-nem találának, hanem tsak a' feje' kaponyáját, a' lábaival és kezeivel egybe.

36. És meg-térvén meg mondák néki, és monda: Ez az Úrnak beszéde, (*p*) mellyet szóllott vala az ő szolgájának, a' Thesbites Illyésnek általa, mondván: Az ebek eszik-meg Jézabelnek testét, Jézréelnek földén (*p*) 1 *Kir.* 21: 23.

32. És ollyan lészen a' Jézabelnek teste, mint a' mezőn-való ganéj Jézréelnek földén, annyira, hogy senki nem mondhatja: Ez a' Jézabel!

X. RÉSZ.

Meg-ölteti Jéhu Acháb̃nak hetven fiait: a' Baál Papjait-is le-vágatja

1 Valának pedig Achábnak (*a*) hetven fiai Samariában; és levelet íra Jéhu, és el-küldé Samariába a' Jézréelnek Fejedelmihez a' Vé-

nekhez,

nekhez, és az Acháb' *fiainak* Tútorihoz, illyen parantsolattal: (*a*) *Bir.* 8: 30.

2. Moſtan azért, mihelyt e' levél hozzátok jut, mivelhogy ti veletek vagynak a' ti Uratoknak fiai, a' ſzekerekkel, lovakkal, az erős vároſſal és fegyverekkel egybe;

3. Láſsátok meg, a' ki jobb, és a' ki inkább tettſzik a' ti Uratoknak fiai közzül tinéktek, és ültesſétek azt az ő attyának királyi ſzékibe; és hadakozzatok a' ti Uratoknak házáért.

4. Kik meg-rettenének felette igen, és mondának: Imé (*b*) két Királyok ő előtte meg nem maradhattak; mi azért mi-módon maradhatunk-meg? (*b*) *r.* 9. 21, 23, 24, 27.

5 El-küldének annak-okáért mind a' Király' házának, mind a' városnak Fejedelme, és azok a' Vének és a' Tútorok Jéhuhoz mondván: Te ſzolgáid vagyunk mi; azért valamit parantsolſz minékünk, azt telekeſzszük: Mi ſenkit Királlyá nem téſzünk; a' mi néked tettſzik, azt tselekedjed.

6. Ira azért nékiek levelet másodſzor-is, mondván: Ha én velem tartjátok, és az én beſzédemnek engedtek; ſzedjétek fejeket a' férjfiaknak, a' ti Uratok' fiainak, és jöjjetek én hozzám hólnap illyenkor Jézréelbe. A' Király' fiai pedig, a' hetven férjfiak *valának* a' városnak főfő polgárinál, kik azokat nevelik vala.

7. És mikor a' levél hozzájok jutott vólna; fogák a' Király' fiait, és meg-ölék a' hetven férjfiakat, és az ő fejeket kosárba rakák, és ő hozzája küldék Jézréelbe.

8. El-méne pedig a' követ, ki meg-jelenté néki, mondván: El-hozták a' Király' fiainak fejeiket. És monda: Rakjátok két rakásba azokat a' kapu előtt reggelig.

9. És mikor reggel ki-ment vólna; meg álla, és monda az egéſz népnek: Igazak vagytok ti! Imé én ütöttem pártot az én Uram ellen, és meg-öltem őtet; Mert kitsoda ölte vólna meg mind ezeket?

10. Vegyétek eſzetekbe ebből azért, hogy ſemmi el-nem múlik híjába az Úrnak beſzédében, mellyet az Úr ſzóllott az Acháb' háza ellen; de véghez vivé az Úr, a' mit (*c*) meg-mondott vala az ő ſzolgájának Illyésnek általa.

(*c*) 1 *Kir.* 21: 19-24.

11. Azután le-vágá Jéhu mind azokat, kik meg-maradtak vala Achábnak házából Jézréelben, és minden Fő emberit, minden rokonságit, és minden Papjait, míglen (*d*) ſemmi maradékát nem hagya. (*d*) *r.* 8: 9.

12. Mert fel-kelvén el-indúla, és méne Samariába: és mikor a' páſztoroknak juh-nyíró házok mellé jutott vólna az úton;

13. (*e*) Elől-találá Jéhu Acháziának, a' Júda' Királlyának attyafiait, és monda: Kitsodák vagytok? Felelének azok: Acháziának attyafiai vagyunk; és alá-jöttünk, hogy a' Királyt és a' Királyné aſzſzony' fiait köſzöntenénk. (*e*) 2 *Krón.* 22: 8.

14. És monda: Fogjátok-meg őket elevenen. És meg fogák őket elevenen, és meg-ölék őket a' juh-nyíró háznak kútja mellett, *tudni-illik* negyvenkét férjfiakat, és ſenkit meg-nem hagya közzülök.

15. Annakutánna el-méne onnét, és elől-találá Jónadábot, a' Récháb' (*f*) fiát, kinek köſzöne, és monda néki: Avagy nem ollyan ſzíved ſzerént ſzeretſz-é te engemet, mint én tégedet? Felele Jónadáb: Úgy ſzeretlek. És mouda: Adjad kezedet tehát. És néki nyújtá kezét és fel-ülteté őtet maga mellé a' ſzekérbe. (*f*) *Jer.* 35: 6.

16. És monda néki: Jere velem, és lásd-meg, mint (*g*) állok hoſzſzút az Úrért. Fel-ülteté, *mondom*, őtet a' ſzekérbe. (*g*) *v.* 25 28.

17. És juta Samariába, és le-vágá mind azokat, a' kik az Acháb' *nemzetségéből* meg-maradtak vala Samariában, míg-nem mind el-veſzté azt az Úrnak beſzéde ſzerént (*h*) mellyet ſzóllott vala Illyésnek. (*h*) *r.* 9: 7-10. 1 *Kir.* 21: 21-24.

18. Oſzve-gyüjté pedig Jéhu az egéſz népet, és monda nékie: (*i*) Acháb kevéſsé ſzolgálta a' Baált; Jéhu ſokkal jobban ſzolgálja.

(*i*) 1 *Kir.* 16: 31, 33. 21: 25-26.

19. Moſtan azért a' Baálnak minden Prófétáit, minden Papjait és minden ſzolgáit hívjátok én hozzám, ſenki el-ne maradjon; mert nagy áldozatot akarok tenni a' Baálnak: Valaki el-marad; meg-kell halnia annak. Jéhu pedig ezt álnokſsággal tselekeſzi vala; hogy el-veſztené a' Baal' tiſztelőit.

20. És monda Jéhu: Tégyetek gyülést a' Baálnak. És gyülést tőnek.

21. El-küldé annakfelette Jéhu egéſz Izráelbe, és el-jövének mind a' Baál' tiſztelői, és ſenki el-nem marada, a' ki el-nem jött vólna; és bémenének a' Baál' templomába, és meg-telék a' Baál' temploma mindeneſtől.

22. Akkor monda annak, a' ki a' ruhákkal bír vala: Hozz ruhákat-ki mind a' Baál' tiſztelőinek. És hoza nékiek ruhákat.

23. Annakutánna bé-méne Jéhu és Jónadáb, Réchábnak fia a' Baál' templomába, és monda a' Baál' tiſztelőinek: Tudakozzátok-meg, és láſsátok-meg jól, hogy valamiképpen ne légyen itt veletek az Úr' ſzolgái közzül valaki, hanem tsak a' Baál' tiſztelői.

24. Be-

24 Bé menének, *mondom*, hogy ajándékokkal és égő áldozatokkal áldoznának: Jéhu pedig szerzett vala magának kivül nyóltzvan férjfiakat, kiknek ezt mondotta vala: Ha valaki egygyet el-szalasztánd az emberek közzul, kiket én ti kezetekbe adok; annak meg-kell érette halnia.

25. Mikor pedig el-végezték vólna az égő áldozatot, monda Jéhu a' vitézeknek és Hadnagyoknak: Menjetek-bé, vágjátok-le őket, tsak egy-is bennek ki ne szaladjon. (*k*) És le-vágák őket éles fegyverrel, és el-hányák *az ő hólt tefteket* a' vitézek és a' Hadnagyok. Azután el-járák mind a' Baál' templomának városát. (*k*) 1*Kir.* 18: 40.

26. És ki-hordván a' Baál templomának bálványit, meg-égeték (*l*) azokat. (*l*) *r.* 11: 18.

27. Le-rontják a' Baálnak képét-is mind templomoftól, és azt kamara-székké tsinálák mind e' mái napiglan.

28. Ki-veszté azért Jéhu a' Baált Izráelből.

29. De mindazáltal Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneitől, ki vétekben ejté az Izráelt, el-nem szakada Jéhu; *tudni-illik* az arany borjúktól, mellyek Béthelben, és Dánban *valának*.

30. Monda azért az Úr Jéhunak: Mivelhogy szorgalmatosan meg-tselekedted azt, a' mi nékem tettszett, és az én szívemnek kívánsága szerént tselekedtél az Acháb' házával; (*m*) a' te fiaid negyed'izig ülnek az Izráel' Királyi székiben (*m*) *r.* 15: 12.

31. Jéhu pedig nem igyekezék azon, hogy az Izráel' Urának Istenének törvényében járna tellyes szívéből, és el-nem szakada Jéroboám' bűneitől, ki bűnbe ejté az Izráelt.

32. Abban az időben kezde az Úr pusztítani Izráelben: és meg-veré őket Hazael Izráelnek (*n*) minden határában. (*n*) *r.* 8: 12, 13.

33. A' Jordán' *vizétől* fogva Nap-kelet felé, a' Gileádbélieknek, a' Gád' nemzetségének, a' Rúben' nemzetségének, Manasse' nemzetségének egész földöket, Aróértől fogva, (melly az Arnon patak mellett vagyon,) mind a' Gileádot, mind a' Básánt.

34. A' Jéhunak több dolgai pedig, és minden tselekedeti és minden erőssége, nem-de nintsenek-é meg-írva, az Izráel' Királlyinak dolgairól-való Krónika könyvben?

35. És el-aluvék Jéhu az ő attyaival: és eltemeték őtet Samariában: és uralkodik (*o*) Joácház az ő fia ő helyette. (*o*) *r.* 13: 1.

36. A' napok pedig, mellyekben uralkodott Jéhu Izráelen Samariában, huszon-nyóltz esztendőt *téfznek*.

XI. RÉSZ.

Athália meg öleti a' Királyi magból-valókat; ki-is meg-ölettetvén, Joás lesz a Királlyá.

1 Athália pedig, Acháziának (*a*) az annya, látván, hogy meg-hólt vólna az ő fia; fel-kele, és meg-ölé mind a' Királyi magot. (*a*) *r.* 8: 26.

2. Józeba pedig, a' Jórám Királynak leánya, Acháziának húga fogá Joást, az Acháziának fiát, és el lopván őtet a' Király' fiai közzül, kik meg-ölettetnek vala, el-rejté az ő dajkájával egybe az ágyas házban: És el rejték őtet Athália előtt, és meg-nem ölették.

3. És el rejtve vala Joás az ő dajkájával egybe az Úr' Házában hat esztendeig; Athália uralkodik vala pedig a' földön.

4. A' hetedik (*b*) esztendőben pedig el-küldé Jójada, és maga mellé vévé a' Századosokat, Hadnagyokat, és a' vitézeket, kiket bé-vön az Úr' házába, és kötést tőn ő-vélek, és meg-eskütteté őket az Úr' házában, és meg mutatá nékiek a' Király' fiát. (*b*) 2*Krón.* 23: 1.

5. És parantsola nékik, mondván: Ezt kell tselekednetek: Ti közzületek a' harmad' része azoknak, kiknek fel-kell Szombatra jőniek, a' Király' házát őrizzék szorgalmatosan.

6. A' harmad' része légyen a' Súr kapuban: és a' harmad' része a' vitézek' hátok megett-való kapuban: és nagy szorgalmatossággal őrizzétek e' házat, hogy senki reánk ne üssön.

7. A' kik pedig közzületek Szombaton mind ki-mennek; két részben légyenek, és vigyázzanak az Úr' házának meg-őrizésére a' Király körül.

8. És vegyétek-környül a' Királyt, ki-ki mind kezében tartván fegyverét: A' ki pedig e' rendre reá-ütne; azt meg-öljétek: és légyetek szüntelen a' Király környül, mind mikor kijő, mind mikor bé-megyen.

9. Úgy tselekedének azért a' Századosok, a' mint meg-hagyta vala nékik Jójada Pap: és ki-ki maga mellé vévé az ő férjfiait, azokat, a' kik bé-mennek vala Szombaton azokkal egybe, kik ki-jőnek vala Szombaton; és menének Jójada Paphoz.

10. És ada a' Pap a' Századosoknak kopjákat és (*c*) paisokat, mellyek Dávid Királyéi valának az Úr' Házában, (*c*) 2*Sám.* 8 7, 11.

11. És rendet állának a' vitézek, ki-ki fegyverét kezébe tartván, a' Háznak jobb óldalától fogva a' Háznak bal óldaláig, az óltár felé, és a' Ház felé, a' Király mellett mind körös-környül.

12. És ki-hozá *Jójada* a' Király' fiát, és fejébe tévé

téve a' Koronát, és *kezébe adá* a' bizonyság-tételt, és Királlyá tévék ötet, és meg-kenék; és kezekkel tapsolván mondának: Éljen a' Király!

13. Mikoron pedig meg-hallotta vólna Athália a' vitézeknek és a' köfségnek zendülését; bé-méne a' néphez az Úr' Házába.

14. Ki mikor két-felé tekíntett vólna; Imé a' Király áll vala a' kő (*d*) láb mellett a' fzokás fzerént, és a' Fejedelmek és a' trombitások a' Király előtt állanak vala, és az egéfz föld' népe víg vala, és trombitálnak vala; akkor meg-fzaggatá Athália az ő ruháit, és kiáltván monda: Pártot-ütöttek ellenem! (*d*) *r.* 23: 3.

15. Parantsola azért Jójada Pap a' Századosoknak, a' fereg' Hadnagyainak, és monda nékiek: Engedjétek-meg, hogy menjen-ki a' rendek között, és valaki ötet követi; azt-is meg-öljétek fegyverrel. Mert azt mondja vala a' Pap: Ne öletefsék-meg az Úr' Házában.

16. És helyt adának néki, és arra az útra méne, mellyen a' lovakat bé-vifzik vala a' Király' házába, és ott ölék-meg-ötet.

17. Kötést tőn pedig Jójada az Úr (*e*) között, a' Király között, és a' nép között, hogy ők lennének az Úrnak népe: ismét a' Király között és a' nép között. (*e*) 2 *Krón.* 23: 16. *r.* 23: 3.

18. És el-méne az egéfz föld' népe a' Baál' templomába, és azt (*f*) el-ronták, és mind óltárit, mind képeit tellyefséggel le-törék: és Matthánt, a' Baál' Papját-is meg-ölék az óltárok előtt: és a' Pap helyére állatá a' tifzteket az Úrnak Házában. (*f*) *r.* 10: 25, 26. 5 *Mós.* 13: 6-17.

19. Annakfelette maga mellé vévén a' Századosokat és a' Hadnagyokat, és a' vitézeket, és az egéfz föld' népét; el-vivék a' Királyt az Úrnak Házából, és menének a' vitézek' kapujának útán a' Király' házához: és *Joás* üle a' Királyok' fzékibe.

20. És örvendeze mind az egéfz föld' népe, és meg-nyúgovék a' város: minekutanna meg-ölék Athháliát fegyverrel a' Király' háza mellett.

21. Hét efztendős vala Joás, mikor uralkodni kezde.

XII. RÉSZ.

Joás' orfzáglása és meg-ölettetése.

1 Jéhunak hetedik efztendejében tévék Joást (*a*) Királlyá, és negyven efztendeig uralkodék Jérusálemben: az ő annyának pedig Sibja vala neve, ki Bersebából-való vala. (*a*) *Krón.* 24: 1.

2. És tselekedék Joás kedves dolgot az Úrnak fzemei előtt mind addig; míg Jójada (*b*) Pap oktatá ötet. (*b*) *r.* 11: 4.

3. De mindazáltal a' magafságbéli óltárok el-nem rontattak vala: a' nép még-is áldozik vala, és jó illatot téfzen vala a' magafságban-való (*c*) óltárokon. (*c*) 5 *Mós.* 12: 5-8. 3 *Mós.* 17: 3-4.

4. Meg-parantsolá pedig Joás a' Papoknak, hogy minden pénzt, melly Iftennek fzenteltetik, és az Úrnak Házába bé-vitetik, mind a' meg-fzámlálásnak pénzét, a' fzemélyeknek meg-váltó pénzét: mind pedig, a' mellyet ki-ki fzabad akaratja fzerént az Úr' Házához bé-vifzen;

5. Végyenek magokhoz a' Papok, ki-ki mind az ő esmérőjétől, és ők (*d*) építsék-meg az Úr' Házának romlásit, mindenütt, a' hol romlást látnak rajta. (*d*) *r.* 23: 3. *'s a' t.*

6. Lőn pedig Joás Királynak hufzon-harmadik efztendejében, még-is nem építették vala meg a' Papok az Úr' Házának romlásit.

7. Annakokáért elő-hívatá Joás Király Jójada Papot a' több Papokkal egybe, és monda nékiek: Miért nem építitek-meg az Úr' Házának romlásit? Ezután azért ne vegyétek a' pénzt *hozzátok* a' ti esmérőitektől; hanem az Úr' Háza' romlásinak építésére adjátok azt.

8. És engedének néki a' Papok; és el-nem vévék többé a' pénzt a' néptől, hogy ők ne építenék-meg az Úr' Házának romlásit.

9. Vévén azért Jójada Pap egy ládát; annak a' fedelén tsinálá egy likat, és helyhezteté azt az óltár mellé jobb felől, melly felől az Úr' Házába bé-mennek vala: és abba tőlték a' Papok, a' *Templom*' küfzöbinek őrízői mind a' pénzt, mellyet az Úr' Házába bé-vifznek vala.

10. És mikor látják vala, hogy sok pénz vólna a' ládában; fel-mégyen vala a' Király' (*e*) Iró-deákja a' Fő-pappal egygyütt, és meg-fzámlálván a' pénzt, mellyet az Úr' Házában találnak vala, tsomóba kötik vala. (*e*) 2 *Kir.* 24: 11.

11. És a' kéfz pénzt a' mivesek környül-való pallérok' kezébe adják vala az Úrnak Házában: és azt az átsokra, és építőkre költik vala, a' kik az Úr' Házát építik vala.

12. A' méfz-égetőkre, *tudni-illik*, és a' kővágókra, és hogy mind fákat vennének, mind faragott köveket *kéfzítenének* az Úr' Házának romlásinak építésére, és mindenekre, mellyek a' Háznak építésére fzükségesek valának.

13. De mindazáltal abból a' pénzből, mellyet bé-vifznek vala az Úr' Házába, nem tsináltatnak vala az Úr' Házához sem ezüft poharakat, sem vígaság-tévő fzerfzámokat, sem medentzéket sem (*f*) trombitákat, sem valami egyéb arany, vagy ezüft edényeket. (*f*) 4 *Mós.* 10: 2-10.

14. Mert a' miveseknek adják vala azt, és az Úr' Házát építik vala abból.

15. Számot sem veſznek vala az emberektől, a' kiknek kezek által ki-adják vala a' pénzt a' miveseknek; mert híven tselekeſznek vala.

16. A' vétekért és a' bünért-való pénzt pedig nem viſzik vala az Úrnak Házába; mert az a' Papoké vala. (*g*) 3 *Mós.* 4: 3. 5: 15, 16.

17. Akkor fel-jöve Hazael, a' Siriabéli Király, és vítatá Gáthot, mellyet meg-is vön; azután (*h*) meg-fordúla Hazael, hogy fel-menne Jérusálem ellen. (*h*) 2 *Krón.* 24: 23. *r.* 13: 3-4.

18. De Joás, Júdának Királlya vévé mind a' meg-ſzentelt ajándékokat, mellyeket ſzenteltenek vala *Iſtennek* az ő attyai, Jósafát, Jórám és Acházia, Júdának Királlyi, és a' mellyeket ő maga ſzentelt vala: és minden aranyat, melly találtaték mind az Úr' Házának, mind pedig a' Király' házának kintsei között: és küldé (*i*) Hazaelnek, a' Siriabéli Királynak, és el-méne Jerusálem alól. (*i*) 1 *Kir.* 15: 18. *r.* 25: 15.

19. Joásnak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyairól-való Krónika könyvben?

20. Fel-támadván pedig az ő ſzolgái pártot (*h*) ütének ellene, és le-vágák Joást Beth-Millóban, mellyen alá-mennek Sillába. (*h*) *r.* 14: 19. 2 *Krón.* 24: 25.

21. Józakár, *mondom*, a' Simeáth' fia, és Józabád, a' Sómer' fia, az ő maga ſzolgái le-vágák őtet, és meg-hala: és el-temeték őtet az ő attyaival Dávidnak városában. És Amázia, az ő fia, uralkodék helyébe.

XIII. RÉSZ.

Joáchás' és Joás' orſzágllása Izráelben: Eliséus' teteme tsudát tészen.

1 A' Júdabéli Acházia Király' fiának, Joásnak huſzon harmadik eſztendejében, uralkodék Joácház (*a*) Jéhunak fia, Izráelen Samariában, tizen-hét eſztendeig. (*a*) *r.* 10: 35.

2. És gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt; és követé Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bünеit, ki bünbe ejté az Izráelt, és el-nem ſzakada azoktól.

3. És fel-gerjede az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá őket Hazaelnek, a' Siriabéli Királynak kezébe, és a' Benhadádnak, a' Hazael' fiának kezébe, *az ö életének* minden idejében.

4. Könyörge azért Joácház az Úrnak, és meg-hallgatá őtet az Úr; mert látja vala az Izráelnek nyomorúságát, mert nyomorgatja vala őket a' Siriabéli Király.

5. És az Iſten ada Izráelnek ſzabaditót, és ki-menekedének a' Siriabélieknek hatalmokból: és laknak vala az Izráel' fiai az ő sátoraikban, mint ſzinte az előtt.

6. De mindazáltal el-nem távozának a' Jéroboám' házának bünеitől, ki bünben ejté (*b*) az Izráelt, hanem azokban járának; sőt a' berek-is helyén marada Samariában. (*b*) *r.* 14: 27.

7. Jóllehet nem hagyott vala *a' Siriabéli Király* Joáchásnak *több* népet ötven lovagnál, tíz ſzekérnél, és tíz ezer gyalognál; mert (*c*) meg-ölte vala őket a' Siriabéli Király: és ollyanná tette vala őket, mint a' port a' tséplő *ſzérün.* (*c*) *r.* 8: 12.

8 Joáchásnak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, és az ő ereje nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyainak Krónika könyvökben?

9. És el-aluvék Joácház az ő attyaival, és el-temeték őtet Samariában: és az ő fia Joás uralkodék ő helyette.

10. Jóásnak, a' Júda' Királlyának harmintz hetedik eſztendejében kezde uralkodni Joás, a' Joáchásnak fia Izráelen Samariában tizen-hat eſztendeig.

11. És gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt: el-nem távozék a' Jéroboámnak, Nébát' fiának semmi bünеitől, ki az Izráelt bünbe ejté; hanem azokban jára.

12. Joásnak (*d*) pedig több dolgai, és valamit tselekedett, és az ő erőſsége, mellyel hadakozott Amáſia ellen, a' Júda' Királlya ellen; avagy nintsenek-é meg-írva az Izráel' Királlyainak Krónika könyvökben? (*d*) *r.* 14: 8, 11. 2 *Kr.* 15: 18-24.

13. És el-aluvék Joás az ő attyaival; Jéroboám üle pedig az ő királyiſzékibe: és el-temetteték Joás Samariában az Izráel Királlyaival egybe.

14. Eliséus pedig meg-betegedék, melly betegségbe meg-is hala; és alá-méne ő hozzája Joás, az Izráel' Királlya, és ortzára borúlván ſíra és monda: Édes atyám! édes atyám! Izráelnek (*e*) ſzekerei és lovagjai! (*e*) *r.* 2: 12-15. 3: 14-19.

15. Akkor azt mondá néki Eliséus: Végy valami kéz-ívét és nyilakat *kezedbe.* És kezébe vévé mind a' kézívet, mind a' nyilakat.

16. És monda az Izráel' Királlyának: Fogd-meg a' te kezeddel a' kéz-ívet. És meg-fogá az ő kezével; és annakutánna veté Eliséus az ő kezeit a Király' kezeire:

17 És monda Nyisd-meg az ablakot Nap-kelet felől. És mikor meg-nyitotta vólna; monda Eliséus: Lőjj; És löve. Akkor monda:

Az

Az Úrnak győzedelmes nyila ez, győzedelmes nyila, *mondom*, a' Siriabéliek ellen; mert megvered a' Siriabéleket Afekban, míglen mind megemészted őket.

18. Monda azután: Vedd-fel a' *több* nyilakat: És fel-vévé. és monda az Izráel' Királlyának: Lődd a' földet. És lövé a' földet háromszor; azután el-hagyá.

19. Akkor meg-haragudvék reája az Isten' embere, és monda: ötször, vagy hatszor-is kell vala lőnöd, és így meg-nyerted vólna a' Siriabélieket, míglen mind meg-emésztetted vólna őket; de immár tsak háromszor vered-meg őket.

20. Annakutánna meg-hala Eliséus, és el-temeték őtet. A' Moábnak seregi pedig jövének a' földre a' következendő esztendőben.

21. Lőn pedig, mikor egy embert el-akarnának temetni; ímé meg-láták azokat a' seregeket, és bé-veték az embert az Eliséus' koporsójába, a' ki bé-esvén, meg-éré az Eliséusnak tetemit, és meg-elevenedék, és lábaira álla.

22. Hazael pedig, a' Siriabéli Király nyomorgatá (*f*) az Izráelt Joácházuak minden napjaiban. (*f*) *r.* 8: 12-13. *v.* 3.

23. De könyörüle az Úr rajtok; könyörüle, *mondom*, ő rajtok, és hozzájok téré, az ő (*g*) kötéséért, mellyet tett vala Ábrahámmal, Isákkal és Jákóbbal; és nem akará őket el-veszteni, sem el nem veté őket az ő ortzája elől mind ez ideiglen. (*g*) 1*Mós.* 17: 1, 10. 2*Mós.* 2: 24, 25.

24. Meg-hala pedig Hazael a' Siriabéli Király és az ő fia, Benhadád uralkodék ő helyette.

25. És viszsza-vévé Joás, Joácházuak fia Benhadádnak, a' Hazael' fiának kezéből a' városokat, mellyeket erővel el-vett vala Joácházuak, az ő attyának kezéből. Háromszor veré-meg őtet Joás, és meg-adá az Izráelnek városit.

XIV. RÉSZ.

Amásia' és Azária' királysága Júdában: Izráelben Jéroboámé.

1 Joásnak, az Izráelbéli Joácház Király' fiának második esztendejében kezde uralkodni Amásia, Joásnak, a' Júda' Királlyának fia.

2. Huszon-öt esztendős vala, mikor uralkodni (*a*) kezde, és huszon-kilentz esztendeig uralkodék Jerusálemben; Az ő annyának pedig Joaddán vala neve, Jerusálemből-való. (*a*) 2*Krón.* 25: 1. *'s a' t.*

3. És kedves dolgot tselekedék az Úr' szemei előtt; de mindazáltal nem annyira, mint (*b*) Dávid, az ő attya: akképpen tselekedék mindent, mint az ő attya, Joás. (*b*) 1 *Kir.* 15: 5.

4. Tsak-hogy a' magasságbéli óltárokat nem törték (*c*) vala el; hanem még a' nép áldozik vala, és jó illatot tészen vala a' magasságbéli óltárokon. (*c*) *r.* 12: 3.

5. Lőn pedig, mikor a' birodalom kezében meg-erősödött vólna; meg-ölé az ő szolgáit, (*d*) kik a' Királyt, az ő attyát meg-ölték vala.

(*d*) *r.* 12: 20, 21.

6. A' gyilkosoknak pedig fiait meg nem ölé, miképpen meg-vagyon (*e*) írva a' Móses' Törvénye' könyvében, mellyben az Isten meg-parantsolta illyen szókkal: Az atyák a' fiakért, se pedig a' fiak az atyákért meg-ne öletessenek; hanem ki-ki a' maga vétkéért öletessék-meg. (*e*) *Mós.* 24: 16.

7 Ugyan ő meg-vere az (*f*) Edomiták közzül tíz ezeret a' sós völgyben: és meg-vévé Sélát ostrommal, és azt nevezé Joktéelnek mind e' mái napiglan. (*f*) *r.* 8: 12, 13-20.

8. Akkoron külde Amásia követeket Joáshoz, Joácházuak fiához, ki Jéhunak, az Izráelbéli Királynak fia vala, ezt izenvén: Szálljunk szembe egymással.

9. Akkor külde Joás, Izráelnek Királlya, Amásiához, a' Júdabéli Királyhoz, illyen válaszszal: A' bogáts-kóró, melly a' Libánuson *vagyon* (*g*), küldött a' Libánuson-való tzédrus-fához, ezt izenvén: Adjad a' te leányodat az én fiamnak feleségül. Által-méne pedig a' mezei vad, melly a' Libánuson *vagyon*, és el-tapodá a' bogátskórót. (*g*) *Bir.* 9: 8-15.

10. Meg-veréd az Edombélieket; azért fúvalkodtál-fel szívedben: Am-bátor ditsekedjél; *tsak* légy veszteségséggel a' házadban. Miért egyelíted magadat veszedelembe, hogy mind te el-essél, mind a' Júda veled egybe?

11. És nem fogadá azt Amásia. Fel-méne azért Joás, az Izráel' Királlya, és szembe szállának egymással ő, és Amásia, a' Júdabéli Király, Júdában-való (*h*) Bethsémesnél. (*h*) *Jós.* 13: 1 10,

12. És meg-vereték (*i*) Júda az Izráeltől, és el-futának ki-ki az ő hajlékiba. (*i*) 2*Krón.* 25: 21-24.

13. Amásiát pedig, a' Júdá' Királlyát, Joásnak, az Acházia' fiának fiát, meg-fogá Joás, az Izráelbéli Király Bethsémesnél: és méne Jerusálembe, és (*k*) le-rontá Jerusálemnek kerítését, az Efraim' kapujától fogva mind a' szegelet kapuig, négy száz singre. (*k*) 2*Krón.* 32: 5.

14. És el-vive minden aranyat, minden ezüstöt, és minden edényeket, mellyek találtatának az Úr' Házában, és a' Király' Házának kintsei között, még a' zálogba vetett fiakat-is; és megtére Samariába.

15. Joásnak (*l*) pedig több dolgai, mellyeket tselekedett, és az ő győzedelme, és miképpen hadakozott Amásia ellen, a' Júda' Királlya ellen, avagy nintsenek-é meg-írva az Izráelbéli Királyoknak Krónika könyvökben? (*l*) *r.* 13: 12.

16. És el-aluvék Joás az ő attyaival, és eltemetteték Samariában az Izráel' Királlyaival egygyütt; és az ő fia, Jéroboám, uralkodék ő helyette.

17. Éle pedig Amásia (*m*) Joásnak, a' Júda' Királlyának fia, minekutánna meg-hala Joás, Joácháznak, az Izráelbéli Királynak fia, tizen-öt esztendeig. (*m*) 2 *Krón.* 25: 1.

18. Amasiának pedig több dolgai, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júda' Királlyairól-való Krónika könyvben?

19. Pártot-ütének pedig ő ellene Jérusálemben, és el-szalada Lákisba; de utánna küldének Lákisba, és meg-ölék ott őtet.

20. És viszsza-hozák őtet lovakon, és el-temetteték Jérusálemben, Dávidnak városában az ő attyaival.

21. Fogá (*n*) azért az egész Júdabéli nép Azáriát, ki tizen-hat esztendős vala, és Királlyá tévék őtet az ő attya, Amásia helyett. (*n*) 2 *Krón.* 26: 1 3. *r.* 15: 1, 2.

22. Ez épité-meg-(*o*) Elátot, mellyet viszszavett vala Júdának, minekutánna el-alutt vólna a' Király az ő attyaival. (*o*) 5 *Mós.* 2: 8.

23. Amásiának, Joásnak, az Izráel' Királlya' fiának tizenötödik esztendejétől fogva uralkodék Jéroboám, Joásnak, az Izráel' Királlyának fia, Samariában negyven-egy esztendeig.

24. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt; Jéroboámnak, a' Nébát' fiának semmi bűneitől el-nem távozék, ki bűnbe ejté az Izráelt.

25. Ez nyeré viszsza az Izráelnek határát, attól fogva, a' hol Emáthba bé-mennek, mind a' puszta sági tengerig, az Izráel' Urának Istenének beszéde szerént, mellyet szóllott vala az ő szolgájának, Jónás (*p*) Prófétának, Ammittai fiának általa ki Gáth-Kéferből-való vala. (*p*) *Jón.* 1: 1.

26. Mert látá az Úr az Izráelnek nagy nyomorúságát: és hogy semmi vólna mind a' bé-rekesztetett, mind pedig az el-hagyattatott, és senki nem vólna, ki az Izráelt meg-szabadítaná.

27. Az Úr sem végezte vala még azt, hogy az Izráelnek nevét úgy el-törlené, hogy az ég alatt ne vólna; annakokáért meg-szabadítá (*q*) őket Jéroboámnak, a' Joás fiának általa. (*q*) *r.* 13: 5.

28. Jéroboámnak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, és az ő győzedelme, és miképpen hadakozott, miképpen nyerte viszsza a' Júdához tartozó Damaskust és Hámátot az Izráelnek; nem-de nintsenek-é meg-írva az Izráel Királlyairól-való Krónika könyvben?

29. És el-aluvék Jéroboám az ő attyaival, az Izráelbéli Királlyokkal; és uralkodék az ő fia, Zakariás ő helyette.

XV. RÉSZ.

Azária' bél-poklossága: Zakariás, Sallúm: Menáhem, Pékája, Péka, és Hóseás uralkodnak Izráelben: Júdában Jótám, és Achász.

1 Jéroboámnak, az Izráel' Királlyának huszonhetedik esztendejében kezde uralkodni Azária, Amásiának, a' Júda' Királlyának fia.

2. (*a*) Tizen-hat esztendős vala, mikor uralkodni kezde, és ötven-két esztendeig uralkodék Jérusálemben: és az ő annyának neve Jekélia vala Jérusálemből-való. (*a*) 2 *Krón.* 26: 13.

3. És kedves dolgot tselekedék az Úrnak szemei előtt, mint a' szerént, a' mint az ő attya, Amásia tselekedett vala.

4. De mindazáltal a' magasságbéli óltárok el-nem rontatának; még a' nép áldozik vala, és jó illatot tészen vala a' magasságbéli óltárokon.

5. (*b*) Meg-veré pedig az Úr a' Királyt, és bél-poklos lőn mind halála napjáig, és magának való házban lakék; Jótám pedig, a' Király fia, viseli vala gondját a' *Király'* házának, törvényt szolgáltatván a' föld' népének. (*b*) 2 *Krón.* 26: 19.

6. Azáriának pedig több dolgai, és minden tselekedeti, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben?

7. És el-aluvék Azária az ő attyaival, és eltemeték őtet az ő attyaival, a' Dávidnak városában; és az ő fia, Jótám, uralkodék ő helyette.

8. Azáriának, a' Júdabéli Királynak harmintznyóltzadik esztendejében, kezde uralkodni (*c*) Zakariás, a' Jéroboám' fia, Izráelen Samariában hat hónapig. (*c*) *r.* 14: 29.

9. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, miképpen az ő attyai tselekedtek vala; nem szűnék-meg Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneitől, ki vétekbe ejté az Izráelt.

10. Pártot-üte ő ellene Sallúm, a' Jábesnek fia, és meg-ölé őtet, a' népnek láttára; és meg-ölvén őtet, ő uralkodék helyette.

11. Zakariásnak pedig több dolgai, ímé megvagynak írva az Izráelbéli Királyokról-való Krónika könyvben.

12. Ez az Úrnak beszéde, (*d*) mellyet szóllott vala Jéhunak, mondván: A' te fiaid negyed' ízig ülnek az Izráel' *Királlyainak* székekben: És úgy lőn. (*d*) *v.* 10: 30.

13. Sal-

13. Sallúm, a' Jábes' fia uralkodék Uzziának, a' Júdabéli Királynak, harmintz kilentzedik esztendejében; és tsak egy egész hónapig uralkodék Samariában.

14. Mert fel-jöve Menáhem, a' (*e*) Thirsabéli Gádinak fia, és méne Samariába, és megölé Sallúmot, Jábesnek fiát Samariában, és meg-ölvén őtet, uralkodék ő helyette.

(*e*) 1*Kir.* 16: 23.

15. Sallúmnak pedig több dolgai, és az ő pártolása, mellyet tselekedék; ímé azok meg-vagynak írva az Izráelbéli Királyokról-való Krónika könyvben.

16. Akkor meg-vévé Menáhem Thirsa *városát*, és mivelhogy bé nem botsáták; le-vága minden benne-valókat, és Thirsától fogva mind a' határ-bélieket; és még (*f*) a' terhes aszszonyi-állatokat-is mind fegyverre hányá.

(*f*) *r.* 8: 12.

17. Azáriának, a' Júdabéli Királynak harminz-kilentzedik esztendejétől fogva uralkodék Menáhem, a' Gádinak fia Izráelen tíz esztendeig Samariában.

18. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt: nem szünék-meg Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneitől tellyes életében, ki vétekbe ejté az Izráelt.

19. El-jöve pedig (*g*) Púl, az Assiriabéli Király az országra, és Menáhem ada Púlnak ezer tálentom ezüstöt, hogy ő-néki segítséggel lenne az ő birodalmának meg-erősítésében. (*g*) 1*Krón.* 5: 26.

20. Veté pedig Menáhem az ezüstöt Izráelben mind a' gazdagokra, hogy mindenik adna az Assiriabéli Királynak ötven-ötven ezüst siklust, és meg-téré az Assiriabéli Király, és nem késék ott abban az országban.

21. Menáhemnek pedig több dolgai, és minden tselekedeti, avagy nintsenek-é meg-írva az Izráelbéli Királyokról-való Krónika könyvben?

22. És el-aluvék Menáhem az ő attyaival, és uralkodék az ő fia, Pékája ő helyette.

23. Azáriának, a' Júdabéli Királynak ötvenedik esztendejében kezde uralkodni Pékája, a' Menáhem' fia, Izráelen Samariában két esztendeig.

24. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt: nem távozék-el Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneitől, ki vétekbe ejté az Izráelt.

25. Pártot-üte pedig ő ellene Péka, Remáliának fia, az ő Hadnagyja, és meg-ölé őtet Samariában, a' Király' házának palotájában Argóbbal, és Arjéval, és ő-véle *valának* ötven férjfiak-is a' Gileádbéliek' fiai közzül: kit mikor meg-ölt vólna; ő uralkodék helyette.

26. Pékájának pedig több dolgai, és minden tselekedeti, ímé meg-vagynak írva az Izráelbéli Királyokról-való Krónika könyvben.

27. Azáriának, a' Júdabéli Királynak ötvenkettődik esztendejében kezde uralkodni Péka, a' Remáliának fia, Izráelen Samariában, húsz esztendeig.

28. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt: nem távozék-el Jéroboámnak, a' Nébát' fiának bűneitől, ki vétekbe ejté az Izráelt.

29. Pékának, az Izráel' Királlyának idejében jöve-el Tiglát-Piléser, Assiriabéli Király; és meg-vévé (*h*) Hijónt, Abelát, vagy Béth-Maakát, Jánoát, Kédest, Hásort, Gileádot, Galileát, és Naftalinak egész földét; és el-vivé őket fogva Assiriába. (*h*) 1*Kir.* 15: 20.

30. Pártot-üte pedig Hósea, az Elának fia Péka ellen, a' Remáliának fia ellen, és meg-sebesítvén meg-ölé őtet: és uralkodék ő helyette, Jótámnak, az Uzzia' fiának husadik esztendejében.

31. Pékának pedig több dolgai, és minden tselekedeti, ímé meg-vagynak írva az Izráelbéli Királyokról-való Krónika könyvben.

32. Pékának, a' Remália fiának, az Izráelbéli Királynak (*i*) második esztendejében uralkodni kezde Jótám Uzziának, a' Júda' Királlyának fia.

(*i*) 2*Krón.* 26: 23.

33. Huszon-öt (*k*) esztendős vala, mikor uralkodni kezde, és tizen-hat esztendeig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Jerúsa vala neve, a' Sádók' leánya. (*k*) 2*Krón.* 27: 1.

34. És kedves dolgot tselekedék az Úr' szemei előtt; mind akképpen tselekedék, mint az ő attya Uzzia.

35. De mindazáltal a' magasságbéli *óltárok*at el-nem ronták; *hanem* még a' nép áldozik vala, és jó illatot tészen vala a' magasságbéli óltárokon: Ó épité-meg az Úr' Házának felső kapuját.

36. Jótámnak pedig több dolgai, és minden tselekedetei, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben?

37. (Ez időben kezdé küldeni az Úr Júdára Rétzint, a' (*l*) Siriabéli Királyt, és Pékát, Remáliának fiát. (*l*) *Esa.* 7: 1.

38. És el-aluvék Jótám az ő attyaival, és eltemetteték az ő attyaival, Dávidnak, az ő attyának városában; és Acház, az ő fia uralkodék ő helyette.

XVI. RÉSZ.

Acház' uralkodása Júdában.

1 Pékának, a' Remália' fiának (*a*) tizen-hetedik esztendejében kezde uralkodni Acház, Jótámnak a' Júda' Királlyának fia. (*a*) 2*Krón.* 28: 1, 3

2. Húsz esztendős vala Acház, mikor uralkodni kezde, és tizen-hat esztendeig uralkodék Jerusálemben; de nem tselekedé azt, a' mi az ő Urának Istenének tetszett vólna, a' mint Dávid, az ő attya:

3. Hanem jára az Izráel' Királlyainak útjokon; és az ő fiát-is által-vivé (*b*) a' tüzön a' pogányok útálatosságai szerént, kiket az Úr az Izráel' fiai előtt ki üzött vala. (*b*) *r.* 3: 27. 3*Mós.* 8: 21.

4. Áldozék annak-felette, és jó illatot tön a' magasságbéli (*c*) óltárokon, és a' halmokon, és minden zöldellő fa alatt. (*c*) *Ezék.* 6: 1 . *r.* 71: 10.

5. Akkor fel-jöve (*d*) Rétzin, a' Siriabéli Király, és Péka, a' Remáliának fia, az Izráel' Királlya, Jerusálemet vítatni, és reá-szállának Acházra, de meg-nem veheték. (*d*) *Esa.* 7: 1. *r.* 15: 37.

6 (Akkor nyeré viszsza Rétzin, a' Siriabéli Király Elátot a' Siriabélieknek, és ki-veszté a' Sidókat Elátból: az Edomiták pedig meg-jövének Elátba; és ott lakának mind e' mái napiglan.)

7. Külde pedig Acház követeket Tiglát-Piléserhez, az (*e*) Assiriabéli Királyhoz, ezt mondván: Te szolgád és te fiad vagyok: Jöjj-fel, és szabadíts-meg engemet a' Siriabéli Királynak kezéből, és az Izráel' Királlyának kezéből, kik én reám támadtanak. (*e*) *r.* 15: 29. 2*Krón.* 28: 5, 8, 21.

8. És vévé Acház az ezüstöt, és az aranyat, melly találtaték az Úrnak Házában, és (*f*) a' Király' házának kintsei között, és ajándékon küldé az Assiriabéli Királynak. (*f*) 2*Krón.* 28: 21.

9. Engede pedig néki az Assiriabéli Király, és fel-jövén az Assiriabéli Király Damaskus (*g*) ellen, meg vévé azt, és a benne-valókat Kirbe vivé; Rétzint pedig meg-ölé. (*g*) *Esa.* 17: 1. *Amos.* 1: 3.

10. És eleibe méne Acház Tiglát-Pilésernek, az Assiriai Királynak Damaskusba: és mikor látta vólna Acház Király az óltárt, melly Damaskusban vala, küldé annak az óltárnak hasonlatosságát, és képét minden módjával Uriás Paphoz.

11. És meg-építé Uriás Pap az óltárt a' formára, mellyet Acház Király küldött vala Damaskusból: így tselekedék Uriás Pap, míg viszsza-jöve Acház Király Damaskusból.

12. Mikoron pedig meg-jött vólna Damaskusból a' Király, és látta vólna az óltárt; az óltárhoz méne, és áldozék azon.

13. És meg-gyújtá az ő égő áldozatját és Minháját, és áldozék itali áldozattal-is; és az ő engesztelő áldozatinak vérét el-hinté az óltár környül.

14. És a' réz óltárt, melly az Úr előtt vala, távól-vivé a' Háznak első részétől; hogy ne lenne az ő óltára között, és az Úrnak Háza között, és helyhezteté azt az ő óltárának óldala mellé Éjszak felől.

15. És meg-parantsolá Acház Király Uriás Papnak, mondván: Ez' nagy óltáron gyújtsd-meg a' reggeli égő áldozatot, és az estvéli Minhát, a' Király' áldozatját-is az ő Minhájával egygyetembe: az egész föld' népének-is mind égő áldozatját, mind Minháját, mind itali áldozatját: és az égő áldozatnak minden vérét, és egyéb áldozatnak minden vérét a' körül hintsed el; A' réz óltárról pedig én gondot viselek.

16. Uriás Pap azért mind a' szerént tselekedék, a' mint Acház Király meg-parantsolta vala.

17. El-rontá annak-felette Acház Király a' *réz üstöknek* pártázatjait, és azoknak (*h*) talpait, és le-hányá azokról az üstöket; a' réz tengert-is le-veté a' réz ökrökről, mellyeken áll vala, és tévé azt kő pádimentomra. (*h*) 1*Kir.* 7: 27.

18. És a' Szombatnak hajlékát-is, mellyet a' Házban építettek vala, el-hányá, és a' Királynak külső bé-járó helyét el-fordítá az Úr' Házában az Assiriabéli Királyért.

19. Acháznak pedig több dolgai, mellyeket tselekedett, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben?

20. És el-aluvék Acház az ő attyaival, és eltemetteték az ő attyaival Dávidnak városában; és uralkodék helyette az ő fia Ezékiás.

XVII. RÉSZ.

Hóseás' királysága Izrdelben: Assiriai fogság Salmanasár által.

1 Acháznak, a' Júda' Királlyának tizen-kettődik esztendejében kezde uralkodni Hóseás, Elának fia Samariában Izráelen, kilentz esztendeig.

2. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt; mindazáltal nem annyira, mint az ő előtte-való Izráelbéli Királyok.

3. Ez ellen jött vala fel (*a*) Salmanasár, az Assiriabéli Király: és Hóseás szolgájává lőn néki, és adót ád vala néki. (*a*) *r.* 18: 9, 10.

4. Észébe vévé pedig az Assiriabéli Király, hogy Hóseás pártot-ütött vólna ő ellene; mivelhogy követeket küldött vala Suához, az Egyiptombéli Királyhoz: és az Assiriabéli Királynak adót nem küld vala, mint minden esztendőn-

dőnként *szokott vala;* annakokáért meg-fogá ötet az Assiriabéli Király, és meg-kötözvén a' tömlötzbe veté.

5. És fel-méne az Assiriabéli Király az egész földre, fel-méne (*b*) Samariába-is, és meg-szállá azt három esztendeig. (*b*) *r.* 18: 9.

6. Hóseásnak pedig (*c*) kilentzedik esztendejében vévé-meg az Assiriabéli Király Samariát, és el-vivé az Izráelt Assiriába: és le-szállítá őket Halában és Háborban a' Gózán folyó-víz mellett, és a' Médusoknak városiban. (*c*) *r.* 15: 29. 18: 10.

7. Így lőn; mivelhogy vétkeztek az Izráel' fiai az ő Uroknak Isténeknek ellene, ki őket kihozta vala Égyiptom' földéből, hogy Faraónak, az Égyiptombéli Királynak hatalma alatt ne lennének; és ők idegen Isténeket tiszteltek.

8. És jártanak a' pogányoknak szerzésekben, kiket ki-üzött vala az Izráel' fiai elől az Úr, és az Izráel' Királlyainak tselekedeteik szerént.

9. És titkon tselekedtek az Izráel' fiai hamis dolgokat az ő Urok Istenek ellen, és épitettek magoknak magasságbéli (*d*) óltárokat minden városokban, mind a' várakban, mind a' kerített városokban. (*d*) *r.* 16: 10-18. *Ezék.* 6: 13.

10. És emeltek magoknak faragott képeket és berkeket, minden magas halmokon, és minden (*e*) zöldellő fa alatt. (*e*) *Esa.* 57: 5. *Jer.* 2: 20.

11. Jó illatot tévén ott minden magasságbéli óltárokon, mint a' pogányok, kiket az Úr ki-üzött vala előlök; és igen gonosz dolgokat tselekedtek, mellyekkel az Urat haragra indíták.

12. Szolgálván a' bálványoknak, kik felől az Úr azt (*f*) parantsolta vala nékiek: Azt ne tselekedjétek. (*f*) 2*Mós.* 20: 3, 4. 5*Mós.* 5: 7, 8.

13. Akkor bizonyságot tőn az Úr Izráel ellen, és Júda ellen, mind a' Próféták, mind a' Látók által, ezt mondván: (*g*) Térjetek-meg a' ti gonosz útaitokról, és őrizzétek-meg az én parantsolatimat és rendelésimet, az egész törvény szerént, mellyet parantsoltam a' ti atyáitoknak, és mellyet ti hozzátok küldöttem az én szolgáimnak, a' Prófétáknak általok.

(*g*) *Jer.* 18: 11. *és* 25: 5 *és* 35: 15.

14. És ők nem engedének; hanem meg-keményíték az ő nyakokat, az ő attyaiknak keménységek (*h*) szerént, kik nem hivének az ő Urokban Istenekben. (*h*) 4*Mós.* 21: 14.

15. És meg-útálák az ő rendelésit, és az ő kötését, mellyet tett (*i*) vala az ő attyaikkal, és az ő bizonyság-tételit, mellyekkel bizonyságot tőn ellenek; és hijába-való dolgot követének, és hijába-valókká lőnek, a' körülök-való pogányokat követvén, kik felől azt parantsolta vala az Úr nékiek; hogy úgy ne tselekednének, mint azok. (*i*) *Sólt.* 147: 19. 2*Mós.* 24: 38.

16. És végezetre el-hagyák az ő Uroknak Isténeknek minden parantsolatit, és tsinálának magoknak öntött képeket, (*k*) két borjúkat, és berket: és meg-hajlának az egész mennyei sereg előtt, és a' Baálnak szolgálának.

(*k*) 1*Kir.* 22: 28, 33.

17. És által-vivék az ő fiaikat, és leányaikat (*l*) a' tűzön, és jövendőket mondának, és varáslának: és magokat tellyességgel erre adák, hogy gonoszúl tselekednének az Úr előtt, hogy őtet haragra indítanák. (*l*) 1*Kir.* 21: 20, 25, 26.

18. Annakokáért igen meg-haraguvék az Úr Izráelre, és el veté (*m*) őtet szeme elől: és semmi meg nem marada; hanem tsak a' Júda' nemzetsége. (*m*) *v.* 6. 1*Kir.* 12: 17.

19. Sőt még a' Júda-is nem őrizé-meg az ő Urának Istenének (*n*) parantsolatit; hanem az Izráelnek szerzésiben járának, úgy tselekedvén, mint azok. (*n*) *r.* 26: 5-17.

20. El-idegenüle azért az Úr az egész Izráelnek magvától, és meg-sanyargatá őket, és a' kóborlók' kezébe adá őket: míg nem mind el-vetné őket az ő szemei elől

21. Mert (*o*) el-szakaszta Izráelt a' Dávid' házától, és Királlyá tévék Jéroboámat, a' Nébát' fiát: Meg-tartóztatá pedig Jéroboám Izráelt, hogy az Úr után ne menne, és igen nagy vétekbe ejté őket. (*o*) 1*Kir.* 12: 16, 17, 26.

22. És járának az Izráel' fiai Jéroboámnak minden büneiben, mellyeket ő tselekedett vala; és el-nem távozának azoktól

23. Míglen el-veté az Úr szemei elől az Izráelt, a' mint szóllott vala minden ő szolgáinak, a' Prófétáknak általok. Így viteték-el fogva az Izráel az ő földéből Assiriába, mind e' mái napig.

24. Hoza annakutánna az Assiriabéli Király *embereket* Babilóniából, Kútból, Avából, Hámátból, és Sefárvaimból, és bé-szállítá őket Samariának városiba az Izráel' népe helyett: kik bírák Samariát, és lakának annak városiban.

25. Lőn pedig először, mikor ott kezdének lakni; nem félik vala az Urat: és botsáta az Úr ő reájok oroszlánokat, kik meg-ölik vala őket.

26. Mondának azért az Assiriabéli Királynak: A' pogányok, kiket *ide* hoztál, és Samariának városiba ültettél, nem tudják annak a' földnek Istene' tiszteletinek módját: és reájok oroszlánokat botsátott, kik meg-ölik őket; mivelhogy

nem

nem tudják annak a' földnek Istene' tiszteletinek módját.

27. Parantsola azért az Assiriabéli Király mondván: Vigyetek oda egygyet a' Papok közzül, kiket onnét el-hoztatok, ki menjen-el, és lakjék ott, és tanítsa-meg őket annak a' földnek Istene' tiszteletinek módjára.

28. El-méne azért egy a' Papok közzül, kiket Samariából el-vittek vala, és lakék Béthelben; és tanítja vala őket, miképpen tisztelnék az Urat.

29. Mindazáltal mindenik nemzetség kiváltképpen-való Isteneket tsinál vala magának, és helyheztetik vala azokat a' magasságbéli óltároknak házában, mellyeket a' Samariabéliek tsináltak vala, minden nemzetség az ő városában, mellyben lakik vala.

30. Mert a' Babilóniabéli férjfiak tsinálák a' Sukkót-Benótot: a' Kútbéli férjfiak tsinálák a' Nérgelt: és a' Hámátbéli férjfiak tsinálák az Asimát.

31. A' Havéusok pedig tsinálák a' Nibeházt, és a' Tartákot; a' Sefárvaimbéliek pedig megégetik vala tüzzel az ő magzatjaikat az Adraméleknek és Anaméleknek, a' Sefárvaimbéliek' Isteneinek.

32. Igy tisztelik vala az Urat; és szerzének magok (*p*) közzül Papokat az ő magasságbéli óltáraik mellé, kik ő érettek áldoznak vala a' magasságbéli óltároknak templomában. (*p*) 1*Kir.* 12: 31.

33. És *jóllehet* (*q*) tisztelik vala az Urat; de mindazáltaltal az ő Isteneiknek-is szolgálnak vala a' népeknek szokások szerént, a' kik közzül el-hozták vala őket. (*q*) *v.* 41. *Sóf.* 1: 5.

34. Mind e' mái napig tselekesznek az ő régi szokások szerént: nem tisztélik igazán az Urat, és nem tselekesznek az ő végezések és szokások szerént, *az-az*, a' törvény szerént, és parantsolat szerént, mellyet az Úr parantsolt vala a' Jákób' fiainak, kit (*r*) Izráelnek neveze.

(*r*) 1*Mós.* 32: 28. 35: 10.

35. Kötést tett vala pedig az Úr ő vélek, és meg-parantsolta vala nékik, mondván: Ne tiszteljetek idegen Isteneket, és ne imádjátok őket, és ne szolgáljatok, se áldozzatok nékiek.

36. Hanem az Urat, a' ki titeket ki-hozott az Egyiptomnak földéből nagy erővel, és (*s*) felemelt karral, ötet tiszteljétek, ötet imádjátok, és ő-néki áldozzatok. (*s*) 2*Mós.* 6: 6. 12: 51.

37. Annakfelette az ő rendeléit, ítéletit, törvényét és parantsolatját, mellyeket megírott néktek, meg-őrízzétek, azokat tselekedvén minden időben, és az idegen Isteneket ne tiszteljétek.

38. És a' kötésről, mellyet veletek tett, el-ne felejtkezzetek, és ne tiszteljetek idegen Isteneket:

39. Hanem a' ti Uratokat Istenteket tiszteljétek; és ő meg-szabadít titeket minden ellenségiteknek kezekből.

40. És nem lőnek engedelmesek; hanem az ő elébbi szokások szerént tselekedének.

41. Jóllehet ezek a' pogányok tisztelték az Urat; de (*t*) mindazáltal az ő faragott képeiknek-is szolgálnak vala. Még az ő fiaik-is, és az ő unokáik-is a' szerént tselekesznek mind e' mái napiglan, a' mint az ő eleik tselekedtek. (*t*) *v.* 33. *Sóf.* 1: 5.

XVIII. RÉSZ.

Ezékiás az isteni tiszteletet helyére állatja. Sénachérib fel-jő Jérusálem ellen.

1 Lőn pedig Hóseásnak, az Izráelbéli Ela Király' fiának harmadik esztendejében, uralkodni kezde (*a*) Ezékiás, Acházнak, a' Júdabéli Királynak fia. (*a*) 2*Krón.* 28: 27.

2. Huszon-öt esztendős vala, mikor uralkodni kezde, és huszon-kilentz esztendeig uralkodott Jérusálemben; az ő annyának pedig neve Abia *vala*, Zakariásnak leánya.

3. És kedves dolgot tselekedék az Úrnak szemei előtt, mind a' szerént, a' mint az ő attya Dávid tselekedett vala.

4. Ő rontá-el a' (*b*) magasságbéli *óltárokat*, és el-töré a' faragott képeket, és le vágá a' berket; és el-töré az értz kígyót-is, mellyet (*c*) Móses tsinált vala; mert mind az ideig az Izráel' fiai jó illatot tésznek vala annak, és nevezé azt Néchustánnak. (*b*) 2*Krón.* 31: 1. (*c*) 4*Mós.* 21: 9.

5. Bízék az Izráel' Urában Istenében, és ő utánna nem lőn ő (*d*) hozzá hasonló a' Júdabéli minden Királyok között, és azok között-is, kik ő előtte *vóltak*. (*d*) 1*Kir.* 3: 12.

6. Mert az Úrhoz ragaszkodék, és el-nem hajla ő-tőle; és meg-őrízé az ő parantsolatit, mellyeket parantsolt vala az Úr Mósesnek.

7. És véle lőn az Úr, és mindenütt, valahová mégyen vala, (*e*) elő-menetele vala. El-szakada pedig az Assiriabéli Királytól, és nem szolgála néki. (*e*) 2*Krón.* 31: 21.

8. Ő (*f*) meg-veré a' Filistéusokat, mind Gázáig, és minden ő határokat, akár tornyok, akár kerített városok *vólnának*. (*f*) *Esa.* 14: 30.

9. Lőn pedig Ezékiás Királynak negyedik esztendejében: (é' vala pedig Hóseásnak, az Izraelbéli Ela Király' fiának hetedik esztendeje) fel-jöve (*g*) Salmanasár, az Assiriabéli Király Samaria ellen, és azt meg-szállá. (*g*) *r.* 17: 35.

10. És

10. És három eſztendő múlva, azt meg-vévé. Ezékiásnak hatodik (*h*) eſztendejében, (ez a' Hóseásnak, az Izráelbéli Királynak kilentzedik eſztendeje,) vévék-meg Samariát (*h*) *r.* 17: 6.

11. És el-vivé az Aſsiriabéli Király az Izráelt Aſsiriába, és helyhezteté őket Hálába, Háborba, a' Gózán folyó-víz mellé, és a' Médusoknak városiba.

12. Ezokáért; mert nem engedtenek az ő Uroknak és Iſteneknek ſzavának; hanem meg-ſzegék az ő kötését, *az-az*, mind azokat, mellyeket parantsolt vala Móses, az Úr' ſzolgája: mert nem *akarának* engedni, sem a' ſzerént tselekedni.

13. Az Ezékiás Királynak pedig tizen-negyedik eſztendejében, fel-jöve Sánachérib, (*i*) az Aſſiriabéli Király Júdának minden kérített városi ellen, és meg vévé azokat. (*i*) 5 *Mós.* 28: 15,68.

14. Külde azért Ezékiás, Júdának Kirallya az Aſsiriabéli Királyhoz Lákisba, ezt izenvén: Vétkeztem, térj-el én rólam; a' mit reám vetſz, el-viselem. És vete az Aſsiriabéli Király Ezékiásra, a' Júdabéli Királyra három-ſzáz tálentom ezüſtöt, és harmintz tálentom aranyat.

15 És oda ada Ezékiás minden ezüſtöt, melly találtaték mind az Úrnak Házában, mind pedig a' Király' házának kintsei között.

16. Ugyan azon időben meg-foſztá Ezékiás az Úr' Templomának ajtait, és az ajtóknak küſzöbit, mellyeket *ezüſtel* bé-borított vala Ezékiás, a' Júdabéli Király; és adá azoknak *ezüſtét* az Aſsiriabéli Királynak.

17. Azután pedig el-küldé az Aſsiriabéli Király Thártánt, Rabsárist, és Rabsakét Lákisból Ezékiás Királyra igen nagy haddal Jérusálembe: a' kik fel-menének, és jutának Jérusálembe, és fel-jövén meg-állának a' felső halas-tónak (*k*) felepjénél, melly a' ruha feſtőnek úta mellett vagyon. (*k*) 2 *Krón.* 32: 9-16. *Esa.* 36: 2.

18. Ki-hívaták pedig a' Királyt, és ki-méne hozzájok Eliákim, Hilkiának fia, ki a' *Király'* házának gondviselője vala: és Sebna, az Iró deák; és Joách, Asáfnak fia, a' Sékrétárius.

19. És monda nékiek Rabsaké: Mondjátok-meg kérlek, Ezékiásnak: Ezt mondja a' nagy Király, az Aſsiriai Király: Mitsoda bizodalom ez, a' mellyhez te támaſzkodtál?

20. Talám azt gondoltad: Bizonyára vagyon nékem a' ſzóllásra nyelvem, tanátsom, és erőm a' hadakozásra: Vallyon mihez bíztál, hogy el ſzakadtál tőlem?

21. Moſtan ímé meg-törött nád-ſzál'hoz bíztál, *tudni-illik*, Égyiptomhoz, mellyhez, ha ki támaſzkodik; bé mégyen az ő kezébe, és általlikaſztja: illyen Farao, az Égyiptombéli Király mindenekhez, kiz ő hozzá bíznak.

22. Ha azt mondjátok nékem: a' mi Urunkban Iſtenünkben bízunk; Nem az-é az, a' kinek magaſságit és óltárit el-rontotta Ezékiás, és mind Júdának, mind Jérusálemnek meg-parantsolta: Ez óltár (*l*) előtt imádkozzatok Jérusálemben? (*l*) 5 *Mós.* 22: 5, 11. 2 *Krón.* 32: 12.

23. Moſtan azért, adj zálagot, kérlek, az én Uramnak, az Aſsiriabéli Királynak, és két ezer lovat adok néked, tsak hogy adhatnál embereket, kik fel-ülnének azokra.

24. És mi-módon óltalmazhatnád meg magadat az én Uramnak alább-való ſzolgáinak Hadnagyjoktól; noha Égyiptomhoz bízol a' ſzekerekért (*m*) és lovagokért? (*m*) 1 *Krón.* 12: 2. 3.

25. És moſtan vallyon az Úr' *híre* nélkül jöttem-é-fel ez' hely ellen, hogy azt el-veſzeſsem? Az Úr mondotta nékem: Menj-fel e' föld ellen, és veſzesd el azt.

26. És monda Eliákim, Hilkiának fia, és Sebna, és Joách Rabsakénak: Szóllj, kérlek, a' te ſzolgáidnak Siriai nyelven; mert jól értjük: és ne ſzóllj mi velünk 'Sidóúl a' kerítésen-való népnek hallására.

27. Felele pedig nékiek Rabsaké: Vallyon a' te Uradhoz, vagy te hozzád küldött-é engemet az én Uram, hogy meg-mondanám e' beſzédeket? nem a' férjfiakhoz-é, kik a' kerítésen ülnek, hogy azok meg-egyék az ő ganéjokat, és meg-igyák vizelletjeket veletek egyetembe?

28. És fel-álla Rabsaké, és kiálta fel-ſzóval 'Sidóúl, mondván: Halljátok-meg a' nagy Királynak, az Aſsiriabéli Királynak beſzédit.

29. Ezt mondja a' Király: Meg-ne tsaljon titeket Ezékiás; mert meg-nem ſzabadíthat titeket az ő kezéből.

30. És ne engedjétek, hogy titeket Ezékiás bíztaſson az Úrral, ezt mondván: Kétség nélkül meg-ſzabadít minket az Úr, és nem adatik e' város az Aſsiriabéli Király' kezébe.

31. Ne engedjetek, Ezékiásnak; mert ezt mondja az Aſsiriabéli Király: Vegyétek kegyelmeſségemet, és jöjjetek-ki hozzám, és ki-ki egyék az ő ſzőlőjéből (*n*) és fige-fájáról, és ki-ki mind igyék az ő kútjának vizéből.

(*n*) 1 *Kir.* 4: 25.

32. Míglen el-jövök, és el-viſzlek titeket a' ti földetekhez hasonló földre, gabonás és boros földre, kenyeres és ſzőlős földre, olajos és mézes-földre; hogy élheſsetek, és meg-ne haljatok,

és ne hidjetek Ezékiásnak, mikor titeket el-akar hitetni, mondván: Az Úr meg-szabadít minket.

33. Vallyon meg-szabadították é a' Pogányoknak (*o*) Isteneik, ki-ki mind az ő földét az Assiriabéli Királynak kezéből? (*o*) 10: 10, 11.

34. Hol vagyon a' Hámátnak, és Arpádnak (*p*) Istene? hol vagyon a' Sefárvaimnak, Hénának, és az Hivvának *Istene*? Vallyon meg-szabadították-é Samariát az én kezemből? (*p*) *Jer.* 39:23.

35. Kitsoda a' földön-való minden Istenek közzül, ki meg-szabadíthatta vólna az ő földét az én kezemből, hogy (*q*) az Úr-is ki-szabadíthatná Jérusálemet az én kezemből? (*q*) 2*Krón.* 32: 14.

36. Hallgata pedig a' nép, és nem felele néki tsak egy ígét-is; mert a' Király meg-parantsolta vala, mondván: Meg-ne feleljetek néki.

37. Menének azért Eliákim, Hilkiának fia, a' *Király'* házának Gondviselője, és Sebna, az Iró-deák, és Joách, Asáfnak fia, a' Sékrétarius Ezékiáshoz, ruháikat meg-szaggatván, és megmondák néki a' Rabsakénak beszédit.

XIX. RÉSZ.

Esaiás vigasztalja Ezékiást: Sénachérib' népe, 's maga-is el-vész.

1 Mikoron pedig ezeket (*a*) hallotta vólna Ezékiás Király; meg-szaggatá az ő ruháit, és 'sákba öltözék, és bé-méne az Úr' Házába. (*a*) *Ezék.* 37: 1.

2. És el-küldé Eliákimot, a' *Király'* házának Gondviselőjét, és Sebnát, az Iró-deákot, és a' Papoknak Véneit, kik 'sákokba öltöztek vala fel, Esaiás Prófétához, az (*b*) Amós' fiához. (*b*) *Esa.* 1: 1.

3. És ők mondának néki: Ezt mondja Ezékiás: E' nap, nyomorúságnak, szidalmazásnak, és káromlásnak napja; mert a fiak juttottak a' szülésre, de nintsen a' *szülőnek* szülésre-való ereje.

4. Né-talám a' te Urad Istened meg-hallja Rabsakénak minden beszédit, kit el-küldött az ő Ura, az Assiriabéli Király, hogy szidalommal illesse az élő Istent, és káromló beszédekkel, mellyeket a' te Urad Istened meg-hallott. Könyörögj azért azokért, kik még meg-maradtanak.

5. Menének azért az Ezékiás Király' szolgái Esaiáshoz.

6. Kiknek *ezt* felelé Esaiás: Ezt mondjátok a' ti Uratoknak: Ezt mondja az Úr: Ne félj a' beszédektől, mellyeket hallottál, mellyekkel szidalmaztak engemet az Assiriabéli Király' szolgái.

7. Imé én olly lelket adok beléje; hogy hírt hallván (*c*) meg-térjen az ő földére; és fegyverrel vágatom-le ötet az ő földében. (*c*) *r.* 7: 6, 7.

8. Meg-téré azért Rabsaké, és úgy találá az Assiriabéli Királyt, hogy Libnát vítatná; mert meg hallotta vala, hogy el-ment Lákisból.

9. Hírt halla pedig (*d*) Tirháka felől, a' Szeretsen Király felől, illyen módon: Imé ki-jött, hogy hadakozzék te ellened; és ezt *hallván* megtére, és *más* követeket külde Ezékiáshoz, ezt izenvén. (*d*) *Esa.* 37: 9.

10. Igy szólljatok Ezékiásnak, a' Júdabéli Királynak, móndván: Meg ne tsaljon (*e*) tégedet a' te Istened, kiben te bízol, ezt mondván: Nem adatik az Assiriabéli Király' kezébe Jérusálem. (*e*) *r.* 18: 30, 35.

11. Imé te hallottad, mit tselekedtek az Assiriabéli Királyok minden országokkal, el-veszttvén azokat; és te meg-szabadúlhatsz-é?

12. Vallyon meg-szabadították-é a' Pogányoknak Isteneik azokat, kiket el-veszttettek az én atyáim: Gózánt, Arántt, Réseft, és az Eden' fiait, kik Thelasárban *valának?*

13. Hol vagyon a' Hámátnak Királlya: Arpádnak Királlya, és a' Sefárvaim városnak Királlya? *Hol vagyon* Hána, és Hivva?

14. És el-vévé Ezékiás a' levelet a' követeknek kezekből, és azt meg-olvasá: és mikor felment vólna az Úrnak Házába; ki-terjeszté azt Ezékiás az Úr előtt:

15. És imádkozék Ezékiás az Úr előtt, és monda: Izráelnek Ura Istene! ki a' Kérubimok (*f*) között lakol, te vagy egyedül e' földön-való minden országoknak Istene, te teremtetted mind az eget, mind a' földet. (*f*) 2*Mós.* 25: 20, 22.

16. Hajsd hozzám Uram! a' te füledet, és halld-meg: nyisd-fel Uram! a' te szemeidet, és lásd-meg, és halld-meg a' Sénachéribnek beszédét, ki ide küldött, hogy szidalommal illetné az élő Istent.

17. Igaz dolog Uram! az Assiriabéli Királyok el-pusztították azokat a' Pogányokat, és azoknak földöket.

18. És az ő Isteneiket a' tűzbe hányták; mert nem Istenek valának, hanem emberi kéznek tsinálmányi, fa, és kő: azért veszttették-el őket.

19. Mostan azért mi Urunk Istenünk szabadíts-meg, kérlek, minket az ő kezéből, hogy meg-esmérjék e' földnek minden országi; hogy te egyedül vagy az Úr Isten!

20. Akkor (*g*) el-külde Esaiás, az Amós' fia Ezékiáshoz, ezt mondván: Ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: A' te könyörgésedet az Assiria-

riabéli Király felől, a' Sénachérib felől meghallgattam. (*g*) *Esa.* 37: 21, *'s a' t.*

21. Ez a' beszéd, mellyet szólla az Úr ő felőle: Meg-útált (*h*) tégedet, meg-tsúfolt tégedet a'Sionnak szüz-leánya, te rajtad fejét hajtogatta a' Jérusálemnek leánya. (*h*) *r.* 18: 23,30.

22. Vallyon kit szidalmaztál-meg, és kit gyaláztál? És kitsoda ellen emelted-fel a'te szódat? Kétség nélkül a' te szemeidet a' magasságba emeléd-fel az Izráelnek Szent *Istene* ellen.

23. A' te követid (*i*) által szidalommal illetted azUrat, és *ezt* mondottad: Az én szekereimnek sokasága által jöttem-fel a' magas hegyekre, a' Libánus' óldalaira; és le-vágom az ő magas tzédrus-fáit, és az ő válogatott fenyő-fáit, és bé megyek az ő végső lakó helyébe, a' Kármelnek erdejébe. (*i*) *Esa.* 37: 24.

24. És ások *kútakat*, és iszom idegen vizeket; mert én meg-száraztottam a' meg-szállott helyeknek minden forrásit az én lábaimnak talpaival.

25. Nem hallottad-é régtől fogva, hogy én dolgom ez? mellyet még a' régi időkben el-végeztem, és azt most vittem véghez; hogy az erős városok le-rontatnának, és rakásokká lennének.

26 És a' benne lakók erejekben meg-fogyatkoznának, meg-rontatnának, és meg-szégyenülnének, és ollyanokká lennének, mint a' mezőbéli fü, és a'gyermekdéd paréj,és a'héjazaton való fü, melly el-fonnyad, minekelőtte meg-érnék.

27. A' te lakó-helyedet pedig, és mind kijöveteledet, mind bé-meneteledet, és a' te én ellenem-való dühösségedet jól tudom.

28. Mert te én ellenem dühösködöl, és a' te zúgolódásod fel-jött az én füleimbe; Annakokáért az én horgomat a' te orrodba vetem, és az én zabolámat a' te szádba, és viszszaviszlek azon az úton, mellyen el jöttél.

29. Tenéked pedig, *Ezékia!* légyen e' jeled: Ez esztendőben azokat észed, mellyek a' tavalyi aratásnak hülladékán teremnek; a' második esztendőben pedig azokat, mellyek ő magoktól teremnek: a' harmadik esztendőben pedig vettek, és arattok, szőlöket plántáltok, és azoknak gyümöltsét észitek.

30. Mert a' ki Júda' nemzetségéből megszabadúlt, és meg-maradott, gyökeret vér alól, és gyümöltsöt terem fellyül.

31. Mert Jérusálemből ki-jőnek a' meg-maradtak, és a' meg-szabadúlt a' Sionnak hegyéről: (*k*) a' Seregeknek Urának buzgó szerelme tselekeszi ezt. (*k*) *Esa.* 9: 6, 7. 37: 32.

32. Annakokáért azt mondja az Úr az Assiriabéli Király felől: Bé nem jő e' városba, és nyilat sem lövöldöz beléje, sem a' paisos nem ostromlja azt, és sántzot nem ás mellette.

33. Azon úton, mellyen el-jött, viszszá-tér, és e' városba bé nem jő; azt mondja az Úr.

34. (*l*) És meg-óltalmazom e' várost, hogy meg-tartsam azt, én érettem, és Dávidért, az én szolgámért. (*l*) 1*Kir.* 11: 13. *r.* 20: 6.

35. Lőn azért azon (*m*) éjjel; ki-jöve az Úrnak Angyala, és le-vága az Assiriabéli táborban száz nyóltzvan-öt ezeret; fel-kelének pedig jó reggel, és ímé mindenütt hólt testek valának.

(*m*) *Esa.* 37: 36.

36. El-indúlván azért el-méne, és (*n*) viszszatére Sénachérib, az Assiriabéli Király, és lakék Ninivében. (*n*) *r.* 19: 28-33.

37. És lőn, mikor ő a' Nisróknak, az ő Istenének templomában imádkoznék; Adramélek, és Saréser, az ő fiai le-vágák őtet fegyverrel; ők pedig el-szaladának az Ararát' földébe: és az ő fia Esárhaddon uralkodék helyette.

XX. RÉSZ.

Ezékiás életének meg-hosszabbittatása; kintseinek mutogatásáért-való büntetése.

1 Akkor az időben (*a*) halálra betegedék Ezékiás, és hozzája méne Esaiás Próféta, az Amós' fia, és monda ő-néki: Ezt mondja azÚr: Rendeld-el házadat; mert meg-halsz, és nem élsz.

(*a*) 2*Krón.* 32: 23. *Esa.* 38: 1.

2. Minekokáért artzal a' falhoz fordúla, és imádkozék az Úrnak, mondván:

3. Kérlek, óh Uram! emlékezzél-meg róla, hogy te előtted valósággal és tökélletes szívvel jártam *szüntelen*, és hogy(*b*)azt tselekedtem, a' mi jó vólt a' te szemeid előtt. És síra Ezékiás felette igen. (*b*) *r.* 18: 3-6. *Néhem.* 13: 14.

4. Még pedig nem ment vala Esaiás a' középső tornátzig, mikor az Úrnak beszéde lőn ő hozzája, mondván:

5. Térj-meg, és mond-meg Ezékiásnak, az én népem' Fejedelmének: Ezt mondja az Úr Dávidnak, a' te atyádnak Istene: Meg-hallgattam a' te imádságodat, láttam a' te köny-hullatásidat; ímé én meg-gyógyítlak tégedet; harmad' napra fel-mégy az Úrnak Házába.

6. És a' te idődet tizen öt esztendővel(*c*)meghosszabbítom, és meg szabadítlak tégedet, és e' várost az Assiriabéli Királynak kezéből: és meg-óltalmazom e' várost én érettem, és Dávidért, az én szolgámért.

(*c*) *Esa.* 38: 5, 16.

7. És monda Esaiás: Hozzatok egy kötés ſzáraz figét ide. És hozának, és azt a'kelevényre köték, és meg-gyógyúla.

8. És mikor azt kérdené Ezékiás Eſaiástól: Mitsoda jele léſzen, hogy meg-gyógyít engemet az Úr; és fel-mégyek harmad' napra az Úrnak Házába?

9. Felele Eſaiás: E' léſzen jeled az Úrtól, hogy ő meg-tselekeſzi ezt a'dolgot, mellyről ſzóllott az Úr tenéked: *Azt akarod-é*, hogy az *órának* árnyéka elő-menjen tíz gráditstsal, vagy hogy viſſza térjen tíz gráditstsal?

10. Felele Ezékiás: Könnyü az árnyéknak tíz gráditstsal alá-ſzállani: Nem *akarom azt*; hanem hogy (*d*) hátra-menjen az az árnyék tíz gráditstsal. (*d*) *Esa.* 38: 8.

11. Kiálta azért Eſaiás Próféta az Úrhoz, és viſſza-térité az (*e*) árnyékot a' mutató órán, *mellyet* Acház *tsináltatott vala*, azon gráditsokon, mellyeken immár alá-ment vala, tíz gráditstsal. (*e*) *Jós.* 10: 13.

12. Akkor (*f*) az időben Berodách Baladán, Baladánnak, a' Babilóniai Királynak fia, külde levelet, és ajándékokat Ezékiásnak; mert meg-hallotta vala, hogy beteg vólt vólna Ezékiás. (*f*) *Esa.* 29. 1. *'s a' t.*

13. És engede az ő kívánságoknak Ezékiás, és (*g*) meg-mutatá az ő házát nékiek egéſzen, mellyben az ő válogatott jóſzági valának, az ezüſtöt, aranyat, a' fü ſzerſzámokat, drága kenetet, és az ő edényeinek házát, és minden kintseit: nem lőn ſemmi, mellyet meg nem mutatott vólna nékiek Ezékiás az ő házában, és minden birodalmában, (*g*) *r.* 32: 25, 31.

14. Bé-méne pedig Eſaiás Próféta Ezékiás Királyhoz, és monda néki: Mit mondának ezek a' férjfiak, és honnét jöttenek te hozzád? Felele Ezékiás: Meſzſze földről jöttenek Babilóniából.

15. És monda: Mit láttanak a' te házadban? Felele Ezékiás: Mindent láttanak, valami az én házamban vagyon: Nem vólt ſemmi az én tár-házamban, mellyet nékiek-meg nem mutattam vólna.

16. Akkor monda (*h*) Eſaiás Ezékiásnak: Halld-meg az Úrnak beſzédét: (*h*) *Esa.* 39: 6.

17. Imé el-jő az idő, mellyben minden, valami a' te házadban vagyon, és valamit el-tettenek a' te atyáid e' mái napiglan, el-vitetik (*i*) Babilóniába: ſemmi meg nem marad, azt mondja az Úr? (*i*) *r.* 24: 13. *Dán.* 1: 3, 4.

18. A'te fiaid közzül-is, kik tetőled ſzármaznak, és ſzülettetnek, el-viſznek, és udvari ſzolgák léſznek a' Babilóniabéli Király' udvarában.

19. Monda pedig Ezékiás Esaiásnak: Jó az Úrnak beſzéde, a' mellyet ſzóllál; És azután monda: Tsak-hogy békeſség, és tendeſség légyen (*k*) addig, míg élek. (*k*) 2*Krón.* 32: 26.

20. Ezékiásnak pedig több (*l*) dolgai és minden erős vólta, és miképpen tsinálta légyen mind a' halas-tót, mind a' ſelepet, és mi-módon vitte-bé a' vizeket a' városba, nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben? (*l*) 2*Krón.* 29: 1-36.

21. És el-aluvék Ezékiás az ő attyaival; és az ő fia, Manaſsé uralkodék ő helyette.

XXI. RÉSZ.

Manaſsé' és Amon' királyságok Júdában.

1 Tizen-két (*a*) eſztendős vala Manaſsé, mikor uralkodni kezde, és ötven-öt eſztendeig uralkodék Jérusálemben: az ő annyának pedig Heſsiba vala neve. (*a*) 1*Krón.* 33: 1. *'s a't.*

2. És gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt, a' pogányoknak útálatoſságok ſzerént, kiket az Úr ki-üzött vala az Izráel' fiai elől.

3. Mert el-fordúlván, meg-épité a'magaſságokat, mellyeket (*b*) el-rontott vala Ezékiás, az ő attya; és óltárokat emele a' Baálnak, és berket-is ültete, (*c*) mint Acháb, az Izráel' Királya tselekedett vala, és imáda minden mennyei ſeregeket, és ſzolgála azoknak.

(*b*) *r.* 18: 4. (*c*) 1*Kir.* 16: 30, 31, 33.

4. Épite óltárokat is az Urnak Házában, (*d*) melly felől azt mondotta vala az Úr: Jérusálemben helyheztetem az én nevemet.

(*d*) 1*Kir.* 9: 3. 2*Krón.* 8: 6. *'Sólt.* 132: 13, 14.

5. Épite, *mondom*, óltárokat az egéſz mennyei ſeregnek az Úr' Házának mind a' két (*e*) pitvarában. (*e*) *r.* 23: 11, 12.

6. Által-vivé az ő fiát-is a' tüzön, és válogatást tőn az idők közt, és madár-ſzó után jövendőle, és mind nézőt, mind varáslókat ſzerze; és ſok gonoſz dolgokat tselekedék az Úrnak ſzemei előtt, hogy őtet haragra indítaná.

7. Fel-emelé annakfelette a' bereknek bálványát, mellyet tsinált vala a' Házban, (*f*) melly felől azt mondotta vala az Úr Dávidnak, és az ő fiának, Salamonnak: Ebben a' Házban és Jérusálemben, mellyet magamnak válaſztottam Izráelnek minden nemzetségi közzül, helyheztetem az én nevemet mind örökké.

(*f*) 2*Sám.* 7 10. 2*Krón.* 6: 6. 1*Kir.* 9: 3.

8. És

8. És ezután ki nem mozdítom Izráelnek lábát erről a' földről, mellyet adtam az ő eleiknek; ha szorgalmatosan az én parantsolatim szerént tselekesznek, és az egész Törvény szerént, mellyet nékik parantsolt Mózes, az én szolgám.

9. De ők nem lőnek engedelmesek; hanem tévelygésbe ejté őket Manasse, úgy annyira, hogy nagyobb gonoszságokat tselekedének a' pogányoknál, kiket az Úr ki-veszte az Izráel' fiai elől.

10. Szólla azért az Úr az ő szolgái által, a' Próféták által, mondván:

11. (*g*) Mivelhogy Manasse, a' Júdának Királlya ezeket az útálatosságokat tselekedte, gonoszszabb dolgokat tselekedvén mind azoknál, mellyeket az ő előtte-való Emoréusok tselekedtek; és Júdát-is vétekbe ejtette az ő bálványinak által: (*g*) *Jer.* 15: 4. *Ezék.* 16: 43-48.

12. Annakokáért ezt mondja az Izráelnek Ura Istene: Ímé én olly veszedelmet hozok Jérusálemre és Júdára; hogy mindennek, a' ki azt hallja, meg-tsendül mind a' két füle beléje.

13. És ki-terjesztem Jérusálemre a' Samariának (*h*) lineáját, és az Acháb' házának mértékét, és megtörlöm Jérusálemet, miképpen *az ember* meg-törli a' tálat, *mellyet minekutánna* meg-tiszttított; leborítja azt. (*h*) *r.* 17: 5, 6. 1 *Kir.* 21: 22. *Jer.* 52: 7, 14.

14. És el-hagyom az én örökségemnek (*i*) maradékját, és adom őket az ő ellenségeiknek kezekbe, és minden ő ellenségi el ragadozzák, és el-dúlják őket. (*i*) *r.* 17: 18.

15. Ezokáért, hogy gonoszúl tselekedtek én előttem, és engemet haragra ingerlettek, az ő attyaiknak Égyiptomból-való ki-jöveteleknek napjától fogva, mind e' mái napiglan.

16. Ennek-felette sok ártatlan (*k*) vért-is onta-ki Manasse, annyira, hogy Jérusálem minden felől meg-telnék véle, az ő vétkén kivül, mellyel vétekbe ejté Júdát gonoszúl tselekedvén az Úrnak szemei előtt. (*k*) *r.* 12: 3, 4.

17. Manasséнak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, és az ő vétke, mellyet tselekedett, nintsenek-é meg-írva a' Júda' (*l*) Királlyainak Krónika könyvökben? (*l*) 2 *Krón.* 32: 2-16.

18. És el-aluvék Manasse az ő attyaival, és el-temetteték az ő háza mellett-való kertben, Uzzának kertében; és az ő fia Amon uralkodék ő helyette.

19. Huszon-két (*m*) esztendős vala Amon, mikor uralkodni kezde, és két esztendeig uralkodék Jérusálemben: az ő annyának pedig Mésullémet vala neve, a' Jótabéli Hárusnak leánya. (*m*) 2 *Krón.* 33: 21, 24.

20. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, a' mint tselekedett vala Manasse az ő attya.

21. És mind azon az úton jára, a' mellyen járt vala az ő attya, és szolgála a' bálványoknak, kiknek szolgált vala az ő attya, és imadá azokat.

22. És el-hagyá az ő attyainak Urát Istenét, és nem jára az (*n*) Úrnak útában.

(*n*) 3 *Mós.* 16: 14-33.

23. És (*o*) pártot-ütének Amon ellen az ő maga szolgái, és meg-ölék a' Királyt az ő maga házában. (*o*) 2 *Krón.* 33: 24.

24. A' föld' népe pedig le-vágá mind azokat, a' kik pártot-ütöttenek vala Amon Király ellen; és a' föld' népe Királlyá tévé az ő fiát, Jósiást ő helyette.

25. Amonnak pedig több dolgai, mellyeket tselekedett, nem-de nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben?

26. És el-temeték őtet az ő koporsójában, Uzzának kertében: és uralkodék ő helyette az ő fia, Jósiás.

XXII. RÉSZ.

Jósiás' Királysága Júdában: A' Törvény-könyv meg-találtatik.

1 Nyóltz esztendős (*a*) vala Jósiás, mikor uralkodni kezde, és harmintz-egy esztendeig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Jédida vala neve, a' Besekátból-való Adajának leánya. (*a*) 2 *Krón.* 34: 1-33.

2. És kedves dolgot tselekedék az Úrnak szemei előtt, és jára az ő attyának, Dávidnak (*b*) minden útaiban, és nem hajla sem jóbbra, sem balra. (*b*) *r.* 18: 3. 1 *Kir.* 15: 5.

3. Lőn pedig Jósiás Királynak (*c*) tizen-nyóltzadik esztendejében, el-küldé a' Király Sáfánt, Asaliának, a' Mesullám' fiának fiát, az Iró-deákot, az Úr' házához mondván: (*c*) 2 *Krón.* 34: 8.

4. Menj-fel Hilkiához, a' Fő-paphoz, *és mondmeg*, hogy számlálják-meg a' pénzt, melly az Úrnak Házába bé-vitettetett, mellyet az ajtó őrizők gyüjtöttek a' néptől.

5. És adják azt az Úr' Házában-való pallérok', a' miveseknek kezekbe, adják; *mondom*, a' miveseknek, kik az Úr' Házában munkálkodnak, hogy a' Háznak romlásit fel-épitsék.

6. *Tudni-illik*, az ácsoknak, az épitőknek, és a' kő-miveseknek, hogy mind fákat, mind faragott köveket végyenek a' Háznak fel-épitésére.

7. De meg-ne számláltassék nékiek a' pénz, melly kezekbe (*d*) adattatik; hanem meg-hidgyék őket. (*d*) *r.* 12: 15. 2 *Krón.* 34: 11, 12.

8. Monda pedig Hilkia, a' Fő-pap Sáfánnak, az Iró-deaknak: A' Törvény' (*e*) könyvét meg-találtam az Úrnak Házában. És Hilkia adá a' könyvet Sáfánnak, és olvasá azt. (*e*) 5*Mós.* 31: 24.

9. El-méne pedig Sáfán, az Iró deák a' Királyhoz, és meg-vivé a' Királynak a' válaſzt, és monda: A' te ſzolgáid egybe-ſzedték a' pénzt, melly a' Házban találtatott, és adták azt az Úr' Házában munkálkodók' pallérinak kezekbe.

10. És meg-mondá Sáfán, az Iró-deák a' Királynak, mondván: Egy könyvet ada nékem Hilkia Pap. És olvasá azt Sáfán a' Király előtt.

11. Mikoron pedig hallotta vólna a' Király a' Törvény' könyvének beſzédit; meg-ſzaggatá az ő ruháit.

12. És parantsolá a' Király Hilkia Papnak, és Ahikámnak, a' Sáfán' fiának, es Akbórnak, a' Mikája' fiának, és Safánnak, az Iró-deáknak, és Aſajának, a' Király' ſzolgájának, mondván:

13. Menjetek-el, kérdjetek tanátsot az Úrtól én érettem, és a' népért, *tudni-illik*, az egéſz Júdáért, e' könyvnek beſzédi felől, melly megtaláltatott; mert nagy az Úrnak (*f*) haragja, melly fel-gerjedet mi ellenünk, mivelhogy a' mi atyáink nem engedtenek e' könyvnek beſzédinek, hogy tselekedtek vólna mind úgy, a' mint meg-íratott minékünk. (*f*) 5*Mós.* 31: 17.

14. El-méne azért Hilkia Pap, és Ahikám, és Akbór, és Sáfán, és Asaja, a' Hólda Próféta aſzſzonyhoz, Sallúmnak feleségéhez, ki Thékua' fia vólt: ki Harhásnak, ruhák' őrizőjének fia vólt: (ő pedig lakik vala Jérusálemben a' második réſzen,) és ſzóllának néki.

15. Ki monda nékiek: Ezt mondja az Izráelnek Ura Iſtene: Mondjátok-meg a' férjfiúnak, ki titeket én hozzám küldött.

16. Ezt mondja az Úr: Ímé én veſzedelmet hozok e' helyre, és e' helyen lakozókra, mind a' könyvnek beſzédi (*g*) ſzerént, mellyet olvasa a' Júda' Királlya. (*g*) *r.* 21: 11-15. *Sof.* 1: 2: 6.

17. Azért, hogy el-hagytanak engemet, és idegen Iſteneknek áldoztanak jó illattal, hogy engemet haragra indítanának minden ő kezeknek tsinálmányival: és fel-gerjedett az én haragom ez' hely ellen, meg ſem óltatik.

18. A' Júda' Királlyának pedig, ki el-küldött titeket, hogy tanátsot kérdjetek az Úrtól, ezt mondjátok; Ezt mondja az Izráelnek Ura Iſtene: Mivelhogy e' beſzédeket hallottad,

19. És (*h*) mivelhogy meg-lágyúlt a' te ſzíved, és meg-aláztad magadat az Úr előtt, hallván azokat, mellyeket ſzóllék e' hely ellen, és e' helyen lakozók ellen, hogy meg-puſztúlna, és átokban lenne: és meg-ſzaggatád a' te ruháidat, és ſirál én előttem; Azért én-is meg-hallgattalak, azt mondja az Úr. (*h*) 2*Krón.* 34: 27.

20. Annakokáért ímé én takarítlak tégedet a' te atyáidhoz, és a' te koporsódba békeſséggel viſznek téged', és meg nem látják a' te ſzemeid azt a' nagy veſzedelmet, mellyet én e' helyre hozok. És meg-hozák a' Királynak a' válaſzt.

XXIII. RÉSZ.

Jósiás az igaz Iſteni tiſzteletet helyése állatja: az Egyiptomi Királytól meg-öletik a' hadban: Joachaz uralkodik helyette.

1 El-külde azért a' Király, és hozzá gyülének mind Júdának, mind Jérusálemnek minden Vénei.

2. És fel-méne a' Király (*a*) az Úrnak Házába, és a' Júdából minden férjfiak, és Jérusálemnek minden lakoſi véle valának a' Papokkal, a' Prófétákkal, és az egéſz néppel egyetembe, kitsinytől fogva nagyiglan. És el-olvasá előttök a' ſzövetség' könyvének minden beſzédit, melly meg-találtatott vala az Úr' Házában. (*a*) 2*Krón.* 34: 30.

3. Meg-állapodék pedig a' Király az oſzlop mellett, és kötést tőn az Úr előtt, hogy ők az Urat akarnák (*b*) követni, és az ő parantsolatit, bizonyság-tételit és végezéſit tellyes ſzívből és lélekből meg-őrízni, és be-tellyesíteni a' ſzövetségnek beſzédit, mellyek meg-vagynak írva abban a' könyvben. Es reá hajla *mind* az egéſz nép a' kötésre. (*b*) 5*Mós.* 26: 17, 18, 19. *Jós.* 24: 14.

4. Parantsola annak-felette a' Király Hilkiának, a' Fő-papnak, és a' másod' rendbéli Papoknak, és az ajtó őrizőknek, hogy ki-hordanának az Úr' Templomából minden edényeket, mellyeket tsináltak vala a' Baálnak, a' bereknek, és az egéſz mennyei ſeregnek, és meg-égeté azokat Jérusálem' kivül a' Kedron' mezején, és azoknak hamvokat Béthelbe vivé.

5. És el-veſzté a' *bálványozó* Papokat-is, kiket ſzerzettek vala a' Júdabéli (*c*) Királyok, hogy a' magaſságbéli *óltárokon* jó illattal áldoznának Júdának városiban és Jérusálem' környül; és mind azokat-is, kik jó illattal áldoznak vala a' Baálnak, a' Napnak, Hóldnak, az égi jeleknek, és az egéſz mennyei ſeregnek. (*c*) *r.* 16 3, 4. 21: 2, 5, 7.

6. Ki vivé az Úrnak Házából a' bereknek *bálványát-is* Jérusálem' kivül a' Kedron' patakja mellé, és meg-égeté ott azt, és porrá tévé; és annak porát a' köſséghnek temető helyére hinté.

7. És el-rontá a' férjfiakból-való paráznáknak (*d*) házait-is, mellyek az Úrnak Háza mellett valának, mellyekben az aſzſzonyi-állatok kárpitokat ſzőnek vala a' berekhez. (*d*) 1*Kir.* 14: 24.

9. És

8. És bé-hozata minden Papokat Júdának városiból, és meg-fertézteté a' magaſságbéli *óltárokat*, mellyeken a' Papok jó illattal álloznak vala, Gébától (*e*) fogva, mind Bersebáig: és le-töré a' kapuk mellett-való magaſságokat, és mind azokat is, mellyek a' Jósuénak, a' város' Fejedelmének kapuja előtt valának bal-kéz felől, a' hol a' városba bé-mennének a' kapun. (*e*) 1 *Kir* 15: 22.

9. De a' magaſságoknak Papjai nem mentek *többé* az Úrnak Jérusálemben-való óltárához; hanem ettenek kovásztalan kenyereket az ő attyok' fiai között.

10. Meg-fertézteté a' Tófetet-is, melly a' Hinnom' fiainak völgyében vala; hogy ſenki az ő fiát, vagy leányát (*f*) által ne vinné a' tüzön a' Moloknak. (*f*) 3 *Mós.* 20: 2. 2 *Krón.* 33 6.

11. Le-vetteté a' lovakat-is, mellyeket a' Júdabéli Királyok fel-tettenek vala a' Napnak, a' holott bé-mennének az Úr' Házába a' Nátán-Mélek udvari ſzolgának háza mellett, melly a' hóſtátban vala, és a' Napnak ſzekereit tüzzel meg-égeté.

12. *El-töré* az óltárokat-is, mellyek valának az Acház' palotájának padlásán, mellyeket a' Júdabéli Királyok tsináltak vala; és az óltárokat-is, mellyeket Manaſsé (*g*) tsinált vala az Úr' Házának mind két pitvariban, a' Király el-rontá, és onnét azokat le-rontván, azoknak porokat a' Kedron' patakába hányatá. (*g*) *r.* 21: 5.

13. A' magaſságbéli *óltárok*at-is meg-fertézteté a' Király, mellyek Jérusálem előtt valának az Olaj-fák' hegyének jobb felől-való óldalán, (*h*) mellyeket épített vala Salamon, az Izráel' Királlya az Aſtóretnek, a' Sidonbéliek' útálatosságának, és Kémosnak, a' Moábiták' útálatoſságának, és Milkomnak, az Ammon' fiai' útálatoſságának. (*h*) 1 *Kir.* 11: 7, 8.

14. El rontá annakfelette a' bálványokat, és ki-vágatá a' berkeket, és azoknak helyeket emberekneк tetemivel tőlté-meg.

15. Sőt (*i*) a' Béthelbéli óltárt-is el-törlé, és a' magaſság*béli óltárt* is, mellyet Jéroboám, a' Nébát' fia tsinált vala, ki-vétekbe ejté az Izráelt: azt, *mondom*, az óltárt, és a' magaſságot el-töré, és meg-égeté a' magaſságot, és porrá tévé; meg-égeté a' berket-is. (*i*) 1 *Kir.* 12: 33. 13: 2.

16. Fordúlván pedig Jósiás meg-látá a' koporsókat, mellyek ott a' hegyen valának, és el-küldvén, ki-hányatá a' tetemeket a' koporsókból, és meg-égeté *azokat* amaz óltáron, és *ekképpen* fertézteté-meg az Úrnak beſzéde ſzerént, mellyet mondott vala az Iſten' embere, ki annak előtte e' dolgot meg-jövendőlte vala.

17. És monda *a' Király*: Mitsoda temetésnek jegye ez, mellyet látok? Felelének néki a' városbéli férjſiak: Az Iſten' (*k*) emberének koporsója ez, ki Júdából jött vala, és mind ezeket meg-jövendőlte vala a' Béthelbéli óltár felől, mellyeket tselekedél. (*k*) 1 *Kir.* 13: 2, 31, 32.

18. És monda: Hagyjatok békét nékie; és ſenki meg-ne mozdítsa az ő tetemeit. És megmenték az ő tetemeit, a' Prófétának tetemivel egybe, ki Samariából jött vala.

19. (*l*) El rontá Jósiás a' magaſságoknak minden házait-is, mellyek Samariának városiban valának, mellyeket az Izráelbéli Királyok tsináltak vala, hogy *az Urat* haragra ingerlenék, és ſzinte úgy tselekedék azokkal mindenekben, mint Béthelben tselekedett vala. (*l*) 2 *Krón.* 34: 3-7.

20. Le-vágá annakfelette a' magaſságoknak minden Papjait, kik ott az óltárok környul vóltak, és emberi tetemeket égete-meg az *óltárokon*; és úgy téré viſzſza Jérusálemben.

21. (*m*) Parantsola pedig a' Király az egéſz népnek, mondván: Szerezzétek-meg a' Páſchát a' ti Uratoknak Iſtenteknek, a' mint meg-vagyon e' ſzövetségnek könyvében írva. (*m*) 2 *Krón.* 35: 1.

22. Mert nem ſzereztetett vala ollyan Páſcha (*n*) a' Bíráknak idejektől fogva, kik az Izráelt ítélték, ſem pedig az Izráel' és a' Júda' Királlyainak minden idejekben. (*n*) 2 *Krón.* 35: 1, 19.

23. Jósiás Királynak pedig tizen-nyóltzadik eſztendejében ſzerezteték ez a' Páſcha az Úrnak Jérusálemben.

24. Annakfelette Jósiás Király el-veſzté mind az (*o*) ördöngösöket, mind a' varáslókat, a' képekkel és a' bálványokkal egygyetembe; és minden útálatoſságokat, mellyek láttatnak vala Júdának földében és Jérusálemben, hogy helyére állatná a' törvénynek beſzédit, mellyek meg-valának írva a' könyvben, mellyet meg-talált Hilkia Pap az Úrnak Házában. (*o*) 3 *Mós.* 19: 31. *és* 20: 27.

25. És nem vólt ő hozzá hasonló Király ő előtte, ki meg-tért vólna az Úrhoz tellyes ſzívéből, és tellyes lelkéből, és tellyes erejéből a' Mósesnek minden törvénye ſzerént; és utána ſem támadott ő hozzá hasonló.

26. De mindazáltal meg-nem ſzűnék az Úr az ő meg-búsúlt nagy haragjától, mellyel (*p*) megharagutt vala Júda ellen, mind azokért a' boſzſzantásokért, mellyekkel boſzſzantotta vala őtet Manaſsé. (*p*) *r.* 21: 11-16.

27. Mert ezt mondá az Úr: Júdát-is el-vetem ſzemem elől, miképpen az Izráelt el-vetettem: és meg-útálom ezt a' várost, mellyet válaſztottam

tottam vala, Jérusálemet; ezt a' Házat-is, melyről azt mondottam vala: Ott léfzen az én nevem.

28. Jósiásnak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika Könyvben?

29. Az ő idejében jöve-fel (*q*) Faraó-Nékó, az Égyiptombéli Király, az Affiriabéli Király ellen, az Eufrátes folyó-víz mellé; Eleibe méne pedig Jósiás Király, és az meg-ölé őtet Megiddóban, mikor meg-látta vólna őtet. (*q*) 2*Krón.* 35: 25.

30. És az ő fzolgái fzekérre tévén őtet halva el-vivék (*r*) Megiddóból, és vivék őtet Jérusálembe, és el-temeték őtet az ő koporsójában. A' föld' népe pedig fogá (*s*) Joácházt, Jósiásnak fiát, és meg-kenék őtet, és Királlyá tévék az ő attya helyett. (*r*) *Zak.* 12: 11, 14. (*s*) 2*Krón.* 36: 1.

31. Huſzon-három eſztendős vala Joácház, mikor uralkodni kezde, és három hónapig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Hamutál vala neve, a' Libnabéli Jeremiásnak leánya.

32. És gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt, mind a' ſzerént, a' mint az ő attyai (*t*) tselekedtek vala. (*t*) 16: 2, 4.

33. És meg-kötözteté őtet Faraó-Nékó Reblában, Hámátnak földén, mikor Jérusálemben uralkodnék: és adót vete a' földre ſzáz tálentom ezüſtöt, és egy tálentom aranyat.

34. És Faraó-Nékó Királlyá tévé Eliákimot, a' Jósiásnak fiát, Jósiásnak, az ő attyának helyette, és változtatá az ő nevét Joákimnak; Joácházt pedig el-vivé Égyiptomba, és ott hala-meg.

35. Azt az ezüſtöt pedig, és az aranyat megadá Joákim Faraónak; de meg-ſartzoltatá a' földet, hogy meg-adná az ezüſtöt a' Faraó parantsolatja ſzerént: mindentől a' föld' népe közzül az ő érteke ſzerént vőn mind ezüſtöt, mind pedig aranyat, hogy Faraó-Nékónak adná.

36. Huſzon-öt eſztendős vala Joákim, mikor (*u*) uralkodni kezde, és tizen-egy eſztendeig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Zébuda vala neve, a' Rúmabéli Pedájának leánya. (*u*) 2*Krón.* 36: 5.

37. És gonoſzúl (*x*) tselekedék az Úrnak ſzemei előtt, mind a' ſzerént, a' mint az ő attyai tselekedtek vala. (*x*) *Jér.* 26: 21, 23.

XXIV. RÉSZ.

Joákim után uralkodik Joákin, kit Nabukodonozor, Jérusálem ellen fel-menvén, fogva vijzen Babilóniába: és helyette Sédekiást téſzi.

1 Joákim idejében (*a*) fel-jöve Nabukodonozor, a' Babilóniabéli Király, és Joákim ő ſzolgája lőn három eſztendeig; de el-fordúlván *azután*, el-ſzakada ő-tőle. (*a*) 2*Krón.* 36: 6. *Dán.* 1: 2.

2. Reá-botsátá azért az Úr a' Káldéusoknak, a' Siriabélieknek, Moábitáknak, és az Ammon' fiainak ſeregeiket; reá-botsátá, *mondom*, őket Júdára, hogy el-veſztenék őtet (*b*) az Úrnak beſzéde ſzerént, mellyet ſzóllott vala az ő ſzolgái által, a' Ptóféták által. (*b*) *r.* 20: 17. 12, 14. 23: 27.

3. Bizonyára az Úrnak beſzéde (*c*) ſzerént esék e' nyomorúság Júdán, hogy el-vetné őtet maga elől Manaſsénak minden büneiért, mellyeket tselekedett vala. (*c*) *r.* 23: 27.

4. És az ártatlan vérért-is, mellyet ki-ontott vala, és bé-töltötte vala egéſz Jérusálemet ártatlan vérrel. Azért nem kedveze az Úr ő-néki.

5. Joákimnak pedig több dolgai, és minden tselekedeti, avagy nintsenek-é meg-írva a' Júdabéli Királyokról-való Krónika könyvben?

6. És el-aluvék azért Joákim az ő attyaival, és az ő fia, Joákin, uralkodék ő helyette.

7. Az Égyiptombéli Király pedig nem jövedi több ſzör az ő földéből; mert a' Babiloniabéli Király, valami az Égyiptombéli Királyé vala, el-vett vala mindent, az Égyiptomnak folyó-vizétől fogva mind az Eufrátes folyó-vízig.

8. Tizen-nyóltz eſztendős vala (*d*) Joákin, mikor uralkodék, és három hónapig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Néchuſta vala neve, a' Jérusálembéli Elnatánnak leánya. (*d*) 2*Krón.* 36: 9. *'s a't.*

9. És gonoſzúl tselekedék az Úrnak ſzemei előtt, mind a' ſzerént, a' mint az ő attya (*e*) tselekedett vala. (*e*) *r.* 23: 37.

10. (*f*) Akkor fel-jövének Nabukodonozornak, a' Babilóniai Királynak ſzolgái Jérusálem ellen, és meg-ſzállák a' várost. (*f*) *Dán.* 5: 2, 3.

11. Ő maga-is Nabukodonozor fel-jöve a' város ellen, mellyet immár az ő ſzolgái meg-ſzállottak vala.

12. Ki-méne pedig Joákin, a' Júda' Királlya a' Babilóniai Királyhoz az ő annyával, ſzolgáival, Hadnagyaival, és Udvari ſzolgáival egyetembe, és fel-vévé őtet a' Babilóniai Király az ő uralkodásának nyóltzadik eſztendejében.

13. És el-hordá onnét az Úr' Házának, és a' Király' házának minden kintseit, és el-vive minden (*g*) arany edényeket, mellyeket Salamon, az Izráel' Királlya tsinált vala az Úrnak Templomában, a' mint az Úr ſzóllott vala. (*g*) *r.* 20: 17, 18.

14. És el-vivé *mind* az egéſz Jérusálemet minden Fejedelmivel, minden vitézivel, tíz ezer foglyot, és minden meſter embereket és kapunálló-

állókat. Senkit el nem hagya; hanem csak a' földnek szegény népét.

15. El-vivé *(h)* Joákint-is Babilóniába, annyával, feleségivel, Udvari szolgáival, és az országnak erős vitézivel egybe fogva Jérusálemből Babilóniába. *(h) Eſt.* 2:6.

16 Annakfelette *(i)* minden hadakozó férjfiakat, hét ezeret, és ezer mives embereket és kapun-állókat, minden erős és hadra álkalmatosakat, el-vivé a' Babilóniabéli Király fogva Babilóniába. *(i) Jer.* 37: 1. 52:28.

17. Királlyá tévé pedig a' Babilóniai Király Mattániát, az ő attyának, *Jékóniásnak* attyafiát ő helyette, és változtatá az ő nevét Sédékiásnak.

18. Huszon-egy esztendős vala Sédékiás, mikor uralkodni kezde, és tizen-egy esztendeig uralkodék Jérusálemben; az ő annyának pedig Amitál vala neve, a' Libnából-való Jeremiás' leánya.

19. És gonoszúl tselekedék az Úrnak szemei előtt, mind a' szerént, a' mint Joákim *(k)* tselekedett vala. *(k) r.* 23:37.

20. Mert az Úrnak búsúlása miatt, melly vólt mind Jérusálem, mind Júda ellen, míglen el-veté őket szemei elől, el-szakada Sédékiás a' Babilóniai Királytól.

XXV. RÉSZ.

Jérusálemet meg-vészi Nabukodonozor: a' nép vitetik a' Babilóniai fogságra.

1 Lőn pedig az ő birodalmának kilentzedik esztendejében, a' tizedik hónapban, és annak tizedik napján, *(a)* el-jöve Nabukodonozor, a' Babilóniabéli Király minden ő seregeivel Jérusálem ellen, és tábort jára ellene; és kastélyokat tsinálának ellene körös-környül.

(a) 2 *Krón.* 36: 17-22. *Jer.* 32:4. 39: 1.

2. És alatta lőnek a' városnak Sédékiás Királynak tizen-egygyedik esztendejéig.

3. *Mellynek negyedik (b)* havának kilentzedik *napján* el hatalmazék az éhség a' városban, és nem vala mit ennie a' föld' népének. *(b) Jer.* 52: 6-30.

4. És meg-rontaték a' város, és *el-futának* a' hadakozó férjfiak mindnyájan éjjel annak a' kapunak útán, melly a' Király' kerte mellett-való két kő-fal között vala. A' Káldéusok pedig mind környül-vették vala a' várost; és a' *Király* is el futa a' pusztának útán.

5. Meg-kergeték pedig a' Káldéusoknak seregi a' Királyt, és el-érék őtet a' Jérikónak mezején; és az ő serege mind el-oszla ő mellőle.

6. És meg-fogák *(c)* a' Királyt, és el-vivék őtet a' Babilóniai Királyhoz Riblába; holott ő reá sententziát mondának. *(c) Jer.* 34: 34.

7. A' Sédékiás' fiait pedig az ő szeme' láttára levágák; Sédékiásnak-is szemeit ki-tolák, értz békókba verék, és őtet el-vivék Babilóniába.

8. Az ötödik *(d)* hónapban pedig, és annak hetedik napján, (ez a' Nabukodonozornak, a' Babilóniai Királynak uralkodásának tizen-kilentzedik esztendeje) el-jöve Nabuzár-Adán, a' vitézek' Hadnagygya, a' Babilóniabeli Király' szolgája Jérusálembe. *(d) Jer.* 52: 12. *'s a't.*

9. És fel gyújtá az Úr' Házát, és a' Király' házát: es Jérusálemben minden házakat, és minden nagy palotákat tüzzel meg-égete.

10. Annakfelette Jérusálemnek kő-falait körös-környül le-rontá a' Káldéusoknak serege, melly a' vitézek' Hadnagygyával valá.

11. A' több népet pedig, melly a' városban meg-maradott vala, és azokat, a' kik a' Babilóniabéli Királyhoz hajlottak vala, és a' több *kőfségnek* sokaságát el-vivé Nabuzár-Adán a' vitézek' Hadnagygya

12. A' föld' népének csak a' szegényéből hagya ott a' vitézek' Hadnagygya, szőlő mivefeket, és szántó s' vető embereket.

13. A' réz oszlopokat pedig, mellyek az Úr' Házában *valának*, és az *üstöknek* talpait, és a' réz tengert, melly az Úr' Házában *vala*, *(e)* öszve-rontá a' Káldéusok, és azoknak rezét Babilóniába vivék. *(e) Jer.* 27: 19-22.

14. El-vivék a' fazekakat-is, üstöket, vígaságtévő szerszámokat, kalánokat, és minden szolgálatra rendeltetett egyéb réz edényeket.

15. És el-vivé a' vitézek' Hadnagygya a' serpenyőket, a' medentzéket, mellyek közzül némellyek aranyból, némellyek pedig ezüstből, valának.

16. A' két réz oszlopot, a' réz-tengert, és az *üstöknek* talpait, mellyeket Salamon tsinált vala az Úr' Házában, meg-mérhetetlen vala mind ezeknek az edényeknek rezek.

17. *(f)* Az egygyik oszlopnak magassága tizennyóltz sing vala, és azon fellyül réz gomb vala, mellynek magassága három sing vala: és mind háló forma, mind poma-gránátoknak formája *vala* a' gombon fellyül körös-környül: mind *ezek* rézből *valának*; ezen formára vala a' másik oszlop-is a' háló formával egybe. *(f)* 1 *Kir.* 7: 15. 2 *Krón.* 3: 15. *Jer.* 52: 21-24.

18. El-vivé a' vitézek' Hadnagygya Serája Papot-is az első rendből, és Sofóniás Papot a' második-rendből, és az ajtónak három őrizőit.

19. És a' városból el-vön egy Fő-embert, ki

a' hadakozó férjfiaknak előttök-járó Hadnagyjok vala; és öt férjfiakat, kik a' Király' környül forgolódnak vala, kik találtatának a' városban, és a' ſeregnek Fő Iró-deákját, ki ſereget gyüjt vala a' föld'-népe közzül: és hatvan férjfiakat a' föld'-népe közzül, kik ott találtatának a' városban.

20. Fel-vévé, *mondom*, ezeket Nabuzár-Adán a' vitezek' Hadnagygya, és el-vivé őket a' Babilóniabéli Királyhoz Riblában.

21. És le-vágá, 's meg-ölé őket a' Babilóniai Király Riblában, Hámátnak földében. És így viteték-el Júda az ő *(g)* földéről. *(g) r.* 21: 13, 14.

22. A' több népnek pedig, melly meg-maradott vala a' Júdának földében, mellyet meg-hagyott vala Nabukodonozor, a' Babilóniai Király, Tiſzt-tartót ſzerze *(h)* Gedáliát, Ahikámnak, a' Sáfán' fiának fiát. *(h) Jer.* 40: 5, 7, 9.

23. Mikor pedig meg-hallották vólna a' ſeregeknek minden Hadnagygyai, az ő alattok-való férjfiakkal egybe, hogy Tiſzt-tartóvá tette vólna a' Babilóniabéli Király *(i)* Gedáliát; el-menének Gedáliához Miſpába: *tudni-illik*, I'smáel, a' Nétániának fia, és Jóhanán, a' Kareának fia, és Serája, a' Nétofát' *város*béli Tánehúmetnek fia, és Jahazánia, Maakátinak fia, az ő alattok-való férjfiakkal egybe. *(i) Jer.* 40: 5-7.

24. És meg-esküvék nékiek Gedália, és a' vélek-való férjfiaknak, és monda nékiek: Ne féljetek a' Káldéuſoknak-való ſzolgálattól: Legyetek veſztegséggel e' földön, és ſzolgáljatok a' Babilóniabéli Királynak, és jól léſzen néktek dolgotok.

25. Lőn pedig a' hetedik hónapban, el-jöve I'smáel, Nétániának, az Elisáma' fiának fia, ki királyi magból-való vala, és véle egygyütt tíz férjfiak: és le-vágák Gedáliát, és meg-hala; annakfelette a' 'Sidókat-is, és a' Káldéusokat, kik ő-véle *valának* Miſpában.

26. És fel-kele az egéſz nép kitsinytől fogva nagyiglan, még a' ſeregeknek Hadnagyi-is, és el menének Égyiptomba; mert félnek vala a' Káldéusoktól.

27. Lőn annakutánna Joákinnak, a' Júdabéli Királynak el-vitelének harmintz-hetedik eſztendejében, a' tizenkettődik hónapban, annak huſzon-hetedik napján; ki-vévé *(k)* Evil-Merodák, a' Babilóniabéli Király az ő birodalmának első eſztendejében, Joákint, a' Júdának Királlyát, a' fog-házból. *(k) Jer.* 52: 31. *'sa't.*

28. És kegyesen beſzélle véle, és fellyebb tévé az ő ſzékit a'több Királyoknak ſzékeknél, kik ő véle valának Babilóniában.

29. És *(l)* el-változtatá a' fogságban-való ruháit, és ő nála vala étele mindenkor, életének minden idejében. *(l) 1 Kir.* 8 50.

30. Az ő étele pedig mindenkor ki-jár vala, mellyet a' Király ád vala nékie naponként, az ő életének minden idejében.

KRÓNIKA ELSŐ KÖNYVE.

Melly elő-adja az Izráel' nemzetségének eredetét és el-ſzaporodását, mind a' Babilóniai rabságból-való haza-jövésig: Annakutánna a' Dávid' hiſtóriáján a' birodalomnak meg-írását el-kezdvén, a' külső köſségnek, és az Anyaſzentegyháznak Dávidtól-való rendelését meg-írja mind a' Salamon' birodalmáig, az-az, világ' teremtetésétől fogva 2985-eſztendeig.

I. RÉSZ.

Külömb-külömb nemzetségeknek, kiváltképpen Jákób' eleinek elő-ſzámláltatása.

1 Ádám *(a)* Seth, Enós. *(a) 1 Mós.* 5: 3.
2. Kénán, Mahalaléel, Járed.
3. Enók Methusélách, Lámek.
4. Noé, Sem, Chám, és Jáfet.
5. Jáfetnek *(b)* fiai: Gómer, Mágog, Madai, Ján, Tubál, Méſek és Tirás. *(b) 1 Mós.* 10: 1. *'sa't.*
6. Gómerék pedig fiai: Askenáz, Difát és Togárma.
7. Jávánnak pedig fiai: Elisa, Tárſisa, Kittim, és Dódanim.
8. Chámnak fiai: Kús, Misraim, Pút, és Kanaán.
9. Kúsnak fiai: Séba, Hávila, Sábta, Rahéma, és Sabtéka. Rahémának pedig fiai: Séba és Dédán.
10. Annak felette Kús nemzé *(c)* Nimródot; e'kezde e' földön lenni hatalmaſſá. *(c) 1 Mós.* 10: 13, 14.
11. Misraim pedig nemzé a' Ludéuſokat, Hanaméusokat, Lehabéuſokat és a' Naftuchéuſokat.
12. A' Patruséuſokat-is és a' Kásluchéusokat, kiktől ſzármazának a' Filiſtéuſok, és a' Kaftoréuſokat.
13. Kanaán *(d)* pedig nemzé 'Sidont, az ő első ſzülöttét, és Hétet. *(d) 1 Mós.* 10: 15, 18.
14. És a' Jébuséust, Emoréust és Girgaséust.
15. Hivéust-is, Arkéust, és Sinéust.
16. És Arvadéust, Semaréust, és Hamatéust.
17. Semnek fiai: Elám, és Aſſur, Arpakſád, Lúd, Arám. Ennek *fiai:* Us, Húl, Géter, és Méſek.
18. Arpakſád pedig nemzé Sélachot: és Sélách nemzé Ebert.
19. Ebernek pedig lőnek két fiai: kik közzül egygyiknek Péleg vala neve; mert az ő idejében oſzla-el a' föld' *népe*: a' máſiknak neve Joktán.
20. Jok-

20. Joktán pedig nemzé Almodádot, és Sélefet, Hasármávetet, és Jérachot.

21. És Hadorámot, és Uzált, és Diklát.

22. És Ebált, Abimáélt, és Sébát.

23. És Ofirt, Havilát, és Jobábot: ezek mind Joktán' fiai *vóltak.*

24. (*e*) Sem, Arpaksád, Sélách.(*e*) 1*Mós.*11:10.

25. Eber, Péleg, Réu 12.(*Luk.*3:34.

26. Sérug, Náchor, Táré.

27. Ábrám, ez *az* Ábrahám.

28. Ábrahám' fiai: I'sák és I'smáel.

29. Ezeknek pedig nemzetségeik ezek: I'smáelnek (*f*) első szülötte Nébajót, és Kédár, Adbeél, és Mibsám. (*f*) 1*Mós.*25:12, *'s a' t.*

30. Misma és Dúma, Massa, Hadád és Téma.

31. Jétur, Náfis és Kedma: ezek az I'smáel' fiai.

32. (*g*) Keturának pedig, az Ábrahám' ágyasának fiai, kiket szüle, ezek: Zimrán, Joksán, Médán, Midián, Isbák és Súah. És a' Joksán' fiai: Séba és Dédán. (*g*) 1*Mós.*25:1,2, *'s a' t.*

33. És a' Midián' fiai: Éfa, Éfer, Hánok, Abida, és Eldáa; mind ezek Ketúra' fiai *vóltak.*

34. Ábrahám pedig nemzé I'sákot; I'sák(*h*) fiai pedig ezek: É'sau és Izráel. (*h*) 1*Mós.*25:19,26.

35. É'saunak (*i*) fiai: Elifáz, Réhuel, Jéus, Jaalám, és Kórách. (*i*) 1*Mós.*36:10. *'s a' t.*

36. Elifáz' fiai: Témán, Omár, Séfi, Gaatám, Kénáz; és Timnának *fia*: Amálek.

37. Réhuel' fiai: Náhát, Zérah, Samma, és Mizza.

38. Seir' fiai: Lótán, és Sobál, Sibon, Ana, Dison, Eser, és Disán.

39 Lótán' fiai pedig: Hóri és Hómám; Lótánnak húga pedig Timna.

40. Sobál' fiai: Alián és Manáchát, Ebál, Séfi és Onám; Sibon' fiai pedig: Aja és Ana.

41. Ana' fiai: Dison. Dison' fiai pedig: Hamrán és Esbán, Itrán, és Kérán.

42. Eser' fiai: Bilhán és Zaaván, Jaakán. Disán' fiai: Us és Arán.

43. Ezek pedig a Királyok, kik (*k*) uralkodának Edom' földén, minekelőtte az Izráel' fiai közzül Király támadna: Béla, Beór' fia, és az ő városának neve Dinhába vala. (*k*) 1*Mós.*36:31. *'s a' t.*

44. És meg-hala Béla, és uralkodék ő helyette Jobáb, a' Bozrából való Zérah' fia.

45. És hogy Jobáb meg-hala, uralkodék ő helette a' Témán tartománybéli Húsám.

46. Meg-hala Húsám-is, és uralkodék ő helyette Hadád, a' Bédád' fia, ki meg-verte vala a' Midiánitákat a' Moáb' mezején: és az ő városának neve vala Avit.

47. Hadád-is hogy meg hala; uralkodék ő helyette a' Masrekabéli Sámla:

48. Sámla-is pedig meg-hala, és uralkodék ő helyette Saul, a' Rehóbót folyó-víz mellől-való.

49. Saul-is meg-hala, és uralkodék ő helyette Baál-hanán, Akbór' fia.

50. Meg-hala végezetre Baál-hanán-is, és uralkodék ő helyette Hadád: és az ő városának Páhi vala neve; feleségének pedig neve Mehetábel, Matréd' leánya, melly vala Mezaháb' leánya.

51. Meg-hala végezetre Hadád-is. Vóltanak pedig Edom' földének Hertzegi: Timna Hertzeg, Hália Hertzeg, és Jéteth Hertzeg.

52. Aholibáma Hertzeg, Ela Hertzeg, és Pinon Hertzeg.

53. Kénáz Hertzeg, Témán Hertzeg, és Mibsár Hertzeg.

54. Magdiel (*l*) Hertzeg, és Hirám Hertzeg. Ezek Hertzegek *vóltak* az Edoméusoknak *földökben.* (*l*) 1*Mós.*36:40, *'s a' t.*

II. RÉSZ.

Jákób 's Júdá fiai mind I'saiig.

1 Ezek az Izráel' fiai: (*a*) Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Issakár és Zebulon.

(*a*) 1*Mós.*46:8. 2*Mós.*1:1-3.

2. Dán, Jó'sef, Bénjámin, Naftali, Gád és Aser.

3. (*b*) Júdának fiai: Er, Onán és Séla; e' három fiak születtetének néki a' Suának leányától, melly Kanaánbéli vala. Vala pedig ez Er' Júdának első-szülötte igen gonosz az Úrnak szemei előtt, mellyért őtet meg-ölé.

(*b*) 1*Mós.*38:3,7.46:12. 4*Mós.*26:19.

4. Támár (*c*) pedig, az ő menye szülé ő-néki Pérest és Zérát: A' Júdának fiai mindnyájan öten *valának.* (*c*) 1*Mós.*38:28-30. *Mát.*1:3.

5. Péres' fiai: Hesron és Hámul.

6. Zérah' fiai pedig: Zimri, Etán, Hámán, Kálkól, és Dára: mindenestől öten.

7. Kármi' fiai: (*d*) Akár, Izráelnek meg-háborítója, ki az átok alatt meg-tíltott marhának lopásában vétkezék. (*d*) *Jós.*7:1,25.

8. Etán' fiai: Azária.

9. Hesron' fiai, (*e*) kik születtenek néki: Jérachméel, Rám és Kélubai.

(*e*) *Rúth* 4:18,19.

10. Rám (*f*) nemzé Amminádábot; Amminádáb pedig nemzé Naasont, a' Júda' fiainak Fejedelmét. (*f*) 4*Mós.*1:7 2:3.

11. Naasson nemzé Sálmát; Sálma pedig Boáztot.

12. Boáz nemzé Obedet: Obed nemzé I'sait.

13. I'sai pedig nemzé Eliábot, az ő első szülöttét: és Abinádábot, másodikat; Simeát, harmadikat.

14. Natanéelt, negyediket, és Raddait, ötödiket.
15. Osémot, hatodikat, és Dávidot (*g*) hetedik fiát. (*g*) 1 *Sám.* 16: 10-13. 17: 12-14.
16. És ezeknek nénnyeiket: Sérujját és Abigailt; Sérujjának pedig (*h*) fiai *vóltanak*: Abisai, Joáb és Asael, e' három. (*h*) 2 *Sám.* 2: 18. 21 17
17. Abigail nemzé Amasát: Amasának pedig *vala* attya, az Ismáel' nemzetségéből-való Jéter.
18. Káleb pedig, a' Hesron' fia nemzett vala az ő Azúba nevü feleségétől és a' Jérióttól, és ezek az ő fiai: Jéser, Sóbáb és Ardon.
19. Azúba meg-hala, és Káleb vévé magának feleségül Efratát, és *e'* szülé ő-néki Húrt.
20. Húr nemzé Urit: Uri pedig Besaléelt.
21. Azután bé-méne Hesron a' (*i*) Mákirnak, Gileád' attyának leányához; mert ő ezt el-vette vala hatvan esztendős korában, és szülé ő-néki Ségubot. (*i*) 4 *Mós.* 32: 39-41.
22. Ségub pedig nemzé Jáirt, kinek vóltanak huszon-három városi a' Gileád' földén.
23. Meg-vévé pedig a' Gesaréusoktól, és Siriabéliektől a' Jáirnak városit, (*k*) Kénáz várost-is, és annak faluit, *mindenestől* hatvan várost. Mind ezek a' Mákir' fiáé, ki vala Gileádnak attya. (*k*) 4 *Mós.* 32: 42.
24. Minekutánna pedig meg-hala Hesron Káleb-Efratában; akkor a' Hesron' felesége, Abija szülé néki Ashúrt, a' Tékoa' attyát.
25. Vóltanak pedig Jérachméelnek, a' Hesron' elsö-szülöttének fiai: elsö-szülött Rám, és Búna, és Orem, és Osem, *és* Achija.
26. Vólt más felesége-is Jérachméelnek, Atára nevü; ez az Onám' annya.
27. Vóltanak pedig Rámnak Jérachméel' elsöszülöttének fiai: Máas, Jámin és Héker.
28. Vóltanak az Onám' fiai: Sammai, Jáda És Sammai' fiai; Nádáb és Abisúr.
29. Abisúr' feleségének neve Abihail, ki szülé néki Achbánt és Mólidót.
30 Nádáb' fiai: Séled és Appaim; de meg-hala Séled magtalanúl.
31. Appaim' fiai: Isi' Isi; fiai: Sésán. Sésán' leánya, Ahálai.
32. Jáda' fiai, ki vala Sammai' attyafia: Jéter, és Jónatán: És Jéter meg-hala magtalanúl.
33. Jónatán' fiai: Pélet és Záza. Ezek vóltak a' Jérachméel' fiai.
34. Nem vóltak pedig Sésánnak fiai; hanem leányi: ennek felette Sésánnak vala egy Egyiptombéli szolgáia Járha nevü.
35 És adá Sésán az ő leányát feleségül e' Járha nevü szolgájának, ki szülé néki Athait.
36. Athai pedig nemzé Nátánt: Nátan nemzé Zabádot:
37. Zabád nemzé Efált: Efál nemzé Obedet.
38. Obed nemzé Jéhut: Jéhu nemzé Azáriát.
39. Azária nemzé Héle t: Héles nemzé Elását.
40. Elása nemzé Sisémait, Sisémai nemzé Sallúmot.
41. Sallúm nemzé Jékámiát; Jékámia pedig nemzé Elisámát.
42. A' Káleb' fiai pedig, ki Jérachméel' attyafia vala, elsö-szülötte Mésa: e' vólt a' Zifnek és Maresa' fiainak attyok, Hebronnak-*is* attya.
43 Hebron' fiai: Kórach, Tappuah, Rékem és Séma
44. Séma pedig nemzé Rahámot, a' Jorkeám' attyát; és Rékem nemzé Sammait.
45. A' Sammai' fia pedig: Máon; ez a' Máon *vólt* a' Bethsúr' attya
46. Héfa pedig, a' Káleb' ágyas-társa szülé Hárant, és Mosát, és Gázézt: És Hárán nemzé Gázezt.
47. Jaddai' fiai pedig: Régem, Jótám, Gésán, Pélet, Héfa és Saáf.
48. A' Káleb' ágyasa, Maaka, szülé Sébert és Tirhánát.
49. A' Saáfnak, Madména' attyának *felesége* pedig szülé Sévát, a' Makbéna' attyát, és a' Gibea' attyat: A' Káleb' leánya pedig vala (*l*) Aksa.
50. Ezek vóltak Káleb' fiai, ki Húrnak, az Efrata elsö szülöttének fia vólt: Sobál Kirjáthjeárim' attya. (*l*) *Jós.* 15: 16.
51. Sálma, Bethlehem' attya; Háref, Bethgáder' attya.
52. Vóltak pedig Sóbálnak-is a' Kirját-jeárim' attyának fiai, Hároé, ki Menuhót' *földének* felét *bírja vala.*
53. *Ezek* a' Kirját-jeárim' ház-népei: Jitréusok Putéusok, Sumatéusok, Misratéusok: Ezektől származának a' Soratéusok és az Eshaolitéusok.
54. Sálma' fiai: Bethlehem és Nétófáti, Joáb' házának koronái, és a' Sóréus, ki a' Menuhótnak felét *bírja vala.*
55. És Jaábesben lakozó tudós embereknek tsoládi a' Tiratéusok, Simatéusok, Sukatéusok; ezek a' Kinéus jövevények, kik származtak Hámáttól, a' (*m*) Rékáb' házának attyától. (*m*) *Jer.* 35; 2.

III. RÉSZ.

Első-számlálja a' Dávid' fiait, és a' Királyokat, 's Hertzegeket, kik ő tőle származtak.

1 Ezek vóltak pedig Dávid' fiai, (*a*) kik születtenek néki Hebronban: Első szülötte vala

vala Amnon, Jézréelből-való Ahinoámtól: második vala Dániel, Kármelből-való Abigailtól.

(*a*) 2*Sám.* 3: 2-5.

2 Harmadik (*b*) Abfolon, ki Maakának, a' Gessurbéli Talmai Király' leányának fia *vala*: Negyedik Adónia, Haggittól-való. (*b*) 2*Sám.* 18: 15, 17.

3 Ötödik Sefátia, Abitáltól-való: Hatodik Jitreám, Egla feleségétől.

4. E' hat *fiak* születtetének néki Hebronban, a' hol (*c*) uralkodék hét esztendeig 's hat hónapig; Jérusálemben pedig harmintz három esztendeig uralkodék. (*c*) 2*Sám.* 5: 5.

5. Ezek (*d*) születtetének pedig ő-néki Jérusálemben: Simea, Sóbáb, Nátán, és Salamon, négyen Báthsuától, Ammielnek leányától.

(*d*) 2*Sám.* 5: 14 *r.* 14: 4 *'s a' t.*

6. És Jibchár, Elisáma, és Elifélet.

7. Nógah, Néfeg és Jáfia.

8. Ismét Elisáma, Eliáda és Elifélet, kilentzen.

9 Mind ezek a' Dávid' fiai, az ő ágyas-társainak fiain kivül; és Támár ezeknek húgok *vala*.

10. Salamonnak (*e*) pedig fia vólt: Roboám; ennek fia: Abija; ennek fia: Afa; ennek fia: Jósafát. (*e*) 1*Kir.* 11: 43. *és* 14: 31. *és* 15: 8, 24. 2*Kir.* 8: 16, 25. *és* 11: 2. *és* 12: 21. *és* 14: 25. *és* 15: 7, 38. *és* 16: 20. *és* 21: 18, 26. *és* 23: 30.

11. Ennek fia: Jórám; ennek fia: Acháziás; ennek fia Joás.

12. Ennek fia: Amásiás; ennek fia: Azáriás; ennek fia: Jótám.

13. Ennek fia: Acház; ennek fia: Ezékiás; ennek fia: Manasse.

14. Ennek fia: Amon; ennek fia: Jósiás.

15. Jósiásnak pedig fiai: első-szülötte Jóhanán, második, Joákim, harmadik, Sédékiás, Sallúm negyedik.

16. Joákim' fiai: Jékóniás; ennek fia (*f*) Sédékiás. (*f*) 2*Kir.* 24: 6, 17, 18.

17. Jékóniásnak (*g*) fiai: Assir; ennek fia: Saálthiel. (*g*) *Mát.* 1: 11, 12.

18. *Ennek* pedig *fiai*: Málkirám, Pedája, Sénasár, Jekámia, Hosáma, és Nédábia.

19. Pedája fiai: (*h*) Zérubábel és Simei. Zerubábel' fia: Mesúllám, Hanánia: és az ő húgok *vala* Selómith. (*h*) *Esdr.* 3: 2-8.

20. És Hásuba, Ohel, Berekia, Hasádia, és Jusáb-Hésed; *ezek* öten.

21. Hanánia' fiai: Pelátia, és Jésaia; *ennek* fia: Refája; *ennek* fia: Arnán; ennek fia: Obádia; ennek fia: Sekánia.

22. És Sekánia fiai: Semája Semája'; fiai: Hattus, Jigeál, Báriach, Neárja, és Sáfát; *ezek* haton.

23. Neárja fia: Eljonénai, Ezékiás, és Azrikám; *ezek* hárman.

24. Eljohénai' fiai: Hodajéva, Eliásib, Pelája, Akkúb, Jóhanán, Delája, és Anáni; *ezek* heten.

IV. RÉSZ.

Júdának és Simeonnak nemzetségei.

1 Júda' fiai *ezek*: (*a*) Péres, Hesron, Kármi, Hór, és Sobál. (*a*) 1*Mós.* 38: 29. 46: 12.

2. Reája pedig a' Sobál' fia nemzé Jahátot; Jahát nemzé Ahumáit és Lahádot; ezek (*b*) a' Sorátéusok' nemzetségi. (*b*) *r.* 2: 25.

3. Etám' attyának *tselédi* ezek: Jézréel, Jisma, Jébdás; és az ő húgoknak neve Sélelpóni.

4. Pénuel pedig, Gédor' attya, és Ezer-Húsa' attya. Ezek Efrata' első-szülöttének, *tudni-illik*, Húrnak fiai, ki vala a' Bethlehemiták' attyok.

5. Ashúrnak pedig, a' Tékoa' attyának vólt két felesége: Heléa és Naára.

6. És Naára szülé neki *ezeket*: Ahuzámot, Hésert, Teménit, és Ahástárit: ezek a' Naára' fiai.

7. Heléa' fiai: Séret, Jésohár, és Etnán, és *Kótz*.

8. Kótz pedig nemzé Hánubot, Hásobébát, és Aháthel' nemzetségit, ki Hárumnak fia vala.

9. Vólt pedig Jábes az ő attyafiainál betsületesb; és ezért nevezé őtet az ő annya Jábesnek, mondván: (*c*) Mivelhogy *nagy* fájdalommal szülém őtet; *azért így kell nevezni.*

(*c*) 1*Mos.* 35: 16.

10. És Jábes az Izráelnek Istenet hívá segítségül, mondván: Ha engemet igen meg-áldándasz, és az én határomat meg-szélesíténded, és a' te kezed én velem lejénd, és engem' minden veszedelemtől meg-óltalmazándasz, hogy bút ne lássak. És meg-adá Isten néki, a' mit kért vala.

11. Kélub pedig, a' Súcha' attyafia nemzé Méhirt: ez az Eston' attya.

12. Eston nemzé Rasának, és Páseáchnak, és Tehinnának, a' Náhas város' attyának háza-népét: Ezek a' Rékától-való férfiak.

13. Kénáz' (*d*) fiai: Otniel és Serája, Otniel' fiai: Hatáth *és Meonótai.* (*d*) *Jós.* 15 17 *Bir.* 1: 13.

14. Meonótai nemzé Ofrát; Serája pedig Joábot, ki (*e*) a' mester-emberek völgyében *lakozóknak* attyok vala; mert *azok* mester-emberek *valának.* (*e*) *Neh.* 11: 35.

15. Káleb' fiai, ki Jéfunné fia vala: Iru, Ela, és Naám: Ela' fiai: Kénáz.

16. Jéhalélel' fiai: Zif, Zifa, Tirja és Asárel.

17. Ezra' fiai: Jéter, Méred, Efer és Jálon; és

szülé a' *Méred' felesége* Mirjámot, Sammait és Isbát, Estemóa' attyát.

18. Ennek felesége pedig Jehudéja szülé Jéredet, a' Gedor' attyát, és Hébert, a' Sókó' attyát; Jékuthielt-is, a' Zánoáh' attyát: 's ezek a' Bithiának, Faraó' leányának fiai, kit Méred el-vett vala.

19. Hódia nevü feleségének pedig fiai: ki vala a' Naám' nénnye, ki *ismét* Kéhila' attya vala, ezek: Hagármi és Maakátbéli Estemóa.

20. Simon' fiai: Amnon, Rinna, Benhanán, és Thilon. Jishi' fiai: Zohét és Benzohét.

21. Júda' fiának (*f*) Sélának fiai: Er, Léka' attya, és Laáda, Maréša' attya, az Asbéa' házában a' bibor-szövők' háza-népének-is attyok vala. (*f*) 1*Mós.* 38: 5. 46: 12. 4*Mós.* 26: 20.

22. És Jókim, és a' Kozebának lakosi, és Joás és Saráf, kik uralkodtak Moábnak *földé*ben, és Jásubi-Léhem. De *ezek immár* régi dolgok.

23. Ezek fazekasok *vóltak*, és lakoztak a' plánták között, és a' kertek mellett: és ott maradtak a' Királlyal az ő dolgában.

24. Simeon' (*g*) fiai: Némuel, Jámin, Járib, Zérah, Saul. (*g*) 1*Mós.* 46: 10. 4*Mós.* 26: 12.

25. Sallúm ennek fia; Mibsám ennek fia; Misma ennek fia.

26. Misma' fia: Hammuel ennek fia; Zakkúr ennek fia; és Simi ennek fia.

27. Siminek *vóltak* tizen-hat fiai 's hat leányi; az ő attyafiainak pedig nem vóltak sok fiai: minden nemzetségek-is nem vólt annyi, mint a' Júda' fiai.

28. Lakoznak vala pedig (*h*) Bersebában és Moladában, és Hasársuálban. (*h*) *Jós.* 19: 1-2.

29. Bilhában, Esemben és Tóládban.

30. Bétuelben, Hormában és Siklágban.

31. Béth-markabótban, Hasár-susimban, Béthbiriben és Saháraimban: Ezek *valának* az ő városai, mind addiglan, míg Dávid Királlyá lőn.

32. Faluik pedig *ezek:* Etám, Ain, (*i*) Rimmon, Tóken és Asán, öt városok. (*i*) *Jós.* 19: 1 7.

33. És minden faluk, mellyek valának a' városok körül szinten Bálig: E' *vólt* az ő lakó-helyek, nemzetségek-is ő-nékik:

34. Mesobáb, Jámlek és Jósa, Amásia' fia.

35. És Jóel, és Jéhu, a' Jósibia' fia, ki Serája' fia, ki Asiel' fia *vala*.

36. És Eljoénai, Jaákoba, Jésohája, Asája, Adiel, Jésimél és Benája.

37. Ziza, a' Sifi' fia, ki Alon' fia, ki Jedája' fia, ki Simri' fia, ki Semája' fia.

38. Ezek vóltak, kik nevezetes Fő-emberek valának az ő nemzetségekben, 's kik igen megsokasodtanak vala az ő attyoknak házokban.

39. El-indúlának azért Gédorba, hogy bémennének annak a' völgynek szinte Nap-kelet felől-való részéig, hogy keresnének az ő barmaiknak legeltető helyet.

40. Találának-is 'siros, és jó legeltető helyet: (az a' föld pedig vala tágas, nyúgodalmas, és békeséges;) mert Hámnak nemzetségi laktak vala az előtt ott.

41. El-menvén pedig e' meg-írattatott személyek Ezékiásnak, a' Júda' Királlyának idejében, azoknak sátoraikat meg-verék, és a' lakó-helyeket, mellyek ott találtatának, és le-vágák őket mind e' napig, és ő helyettek ott lakának; mert az ő barmaiknak ott jó legeltető mezejek vala.

42. Ennekfelette a' Simeon' fiai közzül *némelyek* el-menének a' (*k*) Seir' hegyére, úgymint öt százan: Kik előtt-járók valának a' Jési' fiai, Pelátja, Nehárja, Refája és Uzziel. (*k*) 5*Mós.* 1: 2.

43. És valakik az Amálek' nemzetiben megmaradtak vala; mind le-vágák azokat, és ott le-telepedének mind e' mái napig.

V. RÉSZ.

Rúben', Gád', és Manasse fél nemzetsége: 's szaporodások.

1 Rúbennek pedig, az Izráel' első-szülöttének fiai; (mert ő vólt első-szülött: mikor pedig (*a*) meg-fertéztette vólna az ő attyának ágyas-házát, adattaték az ő első-születésének méltósága a' Jó'sef fiainak, ki Izráel' fia vala; mindazáltal nem azért, hogy ő-néki tulajdoníttatnék *egészen* az első-születés.

(*a*) 1*Mós.* 35: 22. *és* 49: 4.

2. Mert Júda vala méltóságosb az ő attyafiai között, és ő belőle *vólt* a' Fejedelem; jóllehet az első-születésnek *haszna* Jó'sefé *lőn.*)

3. Ezek, *mondom*, a' (*b*) Rúbennek, Izráel' első szülöttének fiai: Hánók, Pallu, Hesron és Kármi. (*b*) 1*Mós.* 46: 8, 9. 4*Mós.* 26: 5, 6.

4. Jóel' fiai: Semája, ennek fia; Góg, ennek fia; Simei, ennek fia.

5. Mika, ennek fia; Reája, ennek fia; Baál, ennek fia.

6. Beéra ennek fia, kit fogva el-vitt vólt Tiglát-Pilnéser, az Assiriabéli Király; e' vala Fejedelmek a' Rúbenitáknak.

7. Az ő attyafiai pedig az ő házok népe szerént, mikor nemzetségenként számláltatnának; akkor vala Fejedelem közöttök Jéhiel és Zakariás.

8. Béla-is, Azáz' fia; ki Séma' fia; ki Jóel' fia vala, (*c*) ki lakik vala Aróerben Nébóig és Baál-Meónig. (*c*) *Jós.* 13: 15, *'s a' t.*

9. Nap-

9. Nap-kelet felől-is lakik vala a' puſztába való bé-menetelig, az Eufrátes folyó víztől fogva; mert az ő barmaik Gileád' földén igen meg-ſzaporodtak vala.

10. Saul Királynak idejében pedig támaſztának hadat, a' Hágárénusok ellen, és húllának *azok* az ő kezek miatt, és lakának azoknak sátoraikban, Gileádnak, Nap-kelet felé-való egéſz tartományában.

11. A' Gád' fiai pedig ő ellenekben laknak vala (*d*) a' Básán' földén Salkáig. (*d*) *Jós.* 13. 24.

12. Jóel vala előttök-járó, Sáfán második az után: Jahánai pedig és Sáfát Básánban *lakának.*

13. Ezeknek pedig attyokfiai, az ő attyaiknak tselédjek ſzerént valának Mikáel, Mésullám, Séba, Jórai, Jaékán, Zia, és Eber, heten.

14. Ezek az Abihail' fiai, ki Húri' fia, ki Jároah' fia, ki Gileád' fia, ki Mikáel' fia, ki Jésisai' fia, ki Jahadó' fia, ki Búz' fia *vala.*

15. És mikor Ahi, a Gúni fiának, *tudni-illik* Abdielnek fia, Fejedelem vólna az ő attyok' háza-népe között:

16. Mikor laknának Gileádban, Básánban, és ezekhez tartozó falukban: és Sáronhoz tartozó helyekben, mind az ő határokig.

17. Kik mind meg-ſzámláltatván, Jótámnak, a' Júda' Királlyának idejében; és Jéroboámnak, az Izráel' Királlyának idejében.

18. A' Rúben' fiai közzül, és a' Gáditák közzül, és a' Manaſsé fél-nemzetsége közzül, erős pais és fegyver hordozó férjfiak, kéz-ívesek, és a' hadakozásban tudósok negyven-négy ezeren, hét ſzázan, és hatvanon hartzra ki-mehető *férjfiak.*

19. Hadakozának a' Hágárénusok ellen, Jétur, Náfis és Nódáb ellen

20 És győzedelmesek levének azokon, és kezekbe adattatának a' Hágárénusok, és mind azok, kik ezekkel valának; mert az Istenhez fel-kiáltottak vala a' hadban, *mellyért Iſten-is* őket meg-halgatá; mert ő benne bíztak valá.

21. És 'sákmányt vetének az ő barmaikban: a' tevék közzül *nyerének* ötven ezeret, a' juhok közzül két-ſzáz 's ötven ezeret, a' ſzamarak közzül két ezeret, és ſzáz ezer embert.

22. A' seb miatt pedig sokan el-húllának; mert Istentől vala az a' hartz: és azok helyett lakának mind addig, míglen őket *Iſten* fogságba viteté.

23. A' Manaſsé' nemzetsége' felének fiai laktanak a' földön, melly hívattatik Básánnak, Baál Hermonig, és Sénirig: *az-az,* Hermon hegyig; mert igen meg-sokasúltak vala.

24. És ezek vóltak az ő attyok' háza-népének Fejedelmi: Efer, Jishi, Eliel, Azriel, Irméja, Hodávia, és Jahdiel, igen erős férjfiak, nevezeteſsek, kik az ő attyok' házá-népe között fők vóltak.

25. Vétkezének (*e*) pedig az ő attyoknak Istene ellen; mert a' földnek lakóinak bálvány Istenivel paráználkodának, kiket Isten ſzemek elől el-veſztett vala. (*e*) 2*Kir.* 17: 7-17.

26. Fel-indítá azért az Izráelnek Istene (*f*) Púlnak, az Aſſiriabéli Királynak ſzívét, és Tiglát-Pilnésernek, az Aſsiriai Királynak ſzívét, és fogva el-vivé őket, a' Rúbenitákat, a' Gáditákat, és a' Manaſsé' fél nemzetségét-is: és el vivé őket, Heláhba és Háborba, és Hárába és a' Gózán' folyó-vízéhez mind e' mái napig. (*f*) 2*Kir.* 15: 19-29.

VI. RÉSZ.

A' Papoknak ég Lévitáknak nemzetségek, tiſztek, és lako városaik.

1 Lévi' (*a*) fiai: Gerson, Kéhát és Mérári.

(*a*) 2*Mós.* 6: 16, 18. *r.* 23: 6.

2. Kéhát' fiai pedig: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel.

3. Amrám' fiai: Áron, Móses és Mária. Áron' fia: Nádáb, Abihu, Eleázár és Itamár.

4. Eleázar nemzé Fineást; Fineás nemzé Abisuát

5. Abisua pedig nemzé Bukkit; Bukki nemzé Uzzit.

6. Uzzi nemzé Zeráhiát; Zeráhia nemzé Mérajótot.

7. Mérajót nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot.

8. Ahitúb (*b*) nemzé Sádókot; Sádók nemzé Ahimáhást. (*b*) *Sám.* 8: 17. *r.* 27: 17.

9. Ahimáhás nemzé Azáriát; Azária nemzé Jóhanánt.

10. Jóhanán nemzé Azáriát, (*c*) e' vala Pap a' Házban, mellyet Salamon Jérusálemben épített vala. (*c*) 2*Krón.* 26: 17.

11. Azária nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot.

12. Ahitúb nemzé Sádókot, Sádók nemzé Sallúmot.

13. Sallúm nemzé (*d*) Hilkiját; Hilkija nemzé Azáriát. (*d*) 2*Kir.* 22: 4.

14. Azária nemzé Seráját (*e*), Serája nemzé Jéhozadákot. (*e*) 2*Kir.* 25: 18-21.

15. Jéhozadák pedig *fogságba* méné, mikor az Úr Júdát és Jérusálemet fogságba viteté (*f*) Nabukodonozor által. (*f*) 2*Kir.* 25: 8, 11.

16. Lévi'

16. Lévi' fiai, *mondom*, Gerſon, Kéhát és Mérári.

17. Ezek a' (*g*) Gerſon' fiainak neveik: Libni és Simi (*g*) 2*Mós.* 6:17.

18. Kéhát' fiai: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel.

19. Mérári' fiai: Máchli és Muſi. Ezek azért a' Lévi' ház-népei az ő eleik ſzerént.

20. Gerſonnak fiai: Libni az ő fia; Jáhát ennek fia; Zimma ennek fia.

21. Jóah ennek fia; Iddó ennek fia; Zérah ennek fia; és Jethérai ennek fia.

22. Kéhát' fiai: Amminádáb az ő fia; Kórah ennek fia; és Aſſir (*h*) ennek fia: (*h*) 2*Mós.* 6:24.

23. Elkána ennek fia; Ebiáſáf ennek fia; és Aſſir ennek fia.

24. Táchát ennek fia; Uriel ennek fia; Uzzia ennek fia; és Saul ennek fia; *és Elkána ennek fia.*

25. Elkána' fiai: Amáſai és Ahimót.

26. *Amáſainak fia* Elkána: Elkána' fiai: Sófai az ő fia, és Náhát ennek fia.

27. Eliáb ennek fia; Jérohám ennek fia; Elkána ennek fia; Sámuel ennek fia.

28. Sámuel (*i*) fiai pedig: első-ſzülött Vásni, és Abija. (*i*) 1*Sám.* 1:1, 19, 20. 3:19. 7:14.

29. Mérári' fiai: Máchli az ő fia; Libni ennek fia; Simi ennek fia; és Uzza ennek fia.

30. Siméa ennek fia; Haggija ennek fia; és Aſája ennek fia.

31. Ezek pedig, a' kiket Dávid válogata az Úr' Házában az énekléshez, minekutánna az *Iſten'* Ládája (*k*) meg-nyúgovék. (*k*) 2*Sám.* 6:17.

32. Szolgáltak pedig énekléſſel a' gyülekezet' Sátorának hajléka előtt, miglen Salamon épité az Úr' Házát Jérusálemben, és állottak az ő ſzolgálatjokban, ki-ki mind az ő rendi ſzerént.

33. Ezek pedig, a' kik ſzolgáltak, és ezeknek fiai, a' Kéhátiták' fiai közzül: Hémán főÉneklő, Jóel' fia, ki Sámuel' fia.

34. Ki Elkána fia: ki Jerohám' fia; ki Eliel' fia; ki Thóa' fia.

35. Ki Tzúf' fia; ki Elkána' fia; ki Mahát' fia; ki Amásai' fia

36. Ki Elkána' fia; ki Jóel' fia; ki Azárja fia; ki Seſánia' fia

37. Ki Táchát' fia; ki Aſſir' fia; ki Ebiáſáf' fia; ki Kóra' (*l*) fia. (*l*) *r.* 2:1.

38. Ki Ishár' fia; ki Kéhat' fia; ki Lévi' fia; ki Izráel' fia.

39. És ennek attyafia Aſáf, ki jobb-keze felől áll vala: Aſáf, a' Berekiás' fia, ki Simea' fia *vala.*

40. Ki Mikáel' fia; ki Baláſia' fia; ki Melkija' fia.

41. Ki Ethni' fia; ki Zéráh' fia; ki Adája' fia.

42. Ki Etán' fia; ki Zimma' fia; ki Simei' fia.

43. Ki Jáhát' fia; ki Gerſon' fia; ki Lévi' fia.

44. Továbbá a' Mérári' fiai, kik azokkal atyafiaſok valának, bal-kéz felől *állnak vala:* Etán, Kiſi' fia; ki Abdi' fia; ki Mallúk' fia.

45. Ki Hasábja' fia; ki Amáſia' fia; ki Hilkija' fia.

46. Ki Amſi' fia; ki Báni' fia; ki Sémet' fia;

47. Ki Máchli' fia; ki Muſi' fia; ki Mérári fia; ki Lévi' fia.

48. Némellyek pedig a' Lévitak közzül, kik ezeknek atyokfiai valának, rendeltetnek vala az Iſten' Házának hajlékának egyéb ſzolgálatjára.

49. Áron (*m*) pedig, és az ő fiai az egéſzen megégetendő áldozatnak óltára mellé, és a' füſtölő óltár mellé a' Leg-ſzentségesb helynek ſzolgálatja mellé, és az Izráelnek meg-ſzentelésére *rendeltetének* mind a' ſzerént; valamint Móses, az Iſten' ſzolgája meg-parantsolta vala.

(*m*) 2*Mós.* 30:7, 8, 10. 4*Mós.* 4:16. 17:13. 18:1.

50. Áron' fiai pedig ezek: Eleázár; ennek fia: Fineás; ennek fia: Abisúa.

51. Ennek fia: Bukki; ennek fia: Uzzi; ennek fia: Zerája.

52. Ennek fia: Merájót; ennek fia: Amárja ennek fia: Achitúb.

53. Ennek fia: Sádók; ennek fia Ahimaás.

54. És ezek az ő (*n*) lakó helyeik, az ő házok és határok ſzerént, *tudni-illik*, az Áron' fiaié a' Kéhátiták nemzetsége ſzerént; mert ez jutott volt ő-nékiek ſors által: (*n*) *v.* 55, 81. *Jós.* 21:9-13.

55. Adák azért nékik Hebront a' Juda' földében, és a' körülötte-való hóſtátot.

56. De azért e' városnak mezeit és annak faluit adák Kálebnek, a' Jefunné' fiának.

57. Az Áron' fiainak azért a' Júda' városi közzül adák a' gyilkoſok' mentségére rendeltetett *városokat*, Hebront, Libnát, és a' mellette-való hóſtátot, Jatthirt és Eſthemoát, és ezeknek-is hóſtátit.

58. És Hilent, és annak hóſtátit, és Débirt, és annak hoſtátit.

59. Asánt, és annak hóſtátit, és (*o*) Bethsémest, és annak hóſtátit. (*o*) 1*Sám.* 6:18.

60. A' Bénjámin' nemzetségéből, Gébát, és annak hóſtátit, Alémetet, és annak hóſtátit, Anatót *várost-is*, és annak hóſtátit. Ezeknek vala az ő nemzetségek ſzerént tizen-három városok.

61. A' Ké-

61. A' Kéhát' több fiainak, az egy nemzetségnek tselédjéből, és a' fél nemzetségből, *tudni-illik*, a' Manasse' (*p*) nemzetségének feléből sors által, tíz várost *adának*. (*p*) *Jós.* 21 : 1.

62. A' Gerson' fiainak pedig az ő nemzetségek szerént az Issakár' nemzetségéből, az Asernek nemzetségéből, a' Naftali' nemzetségéből, és a' Manasse' nemzetségéből Básánban tizen-három várost.

63. A' Mérári' fiainak az ő nemzetségek szerént, a' Rúben' nemzetségéből, a' Gad' nemzetségéből, és a' Zebulonnak nemzetségéből sors által tizen-két várost.

64. Adának, *mondom*, az Izráel' fiai a' Lévitáknak városokat, azoknak hóstátjaikkal egybe.

65. (Minekutánna adtak vólna sors által a' Júda' nemzetségéből, a' Simeon' nemzetségéből, es a' Bénjámin' nemzetségéből) bizonyos nevü városokat.

66. Először azoknak, a' kik valának a' Kéhát' fiainak házok-népe közzül, (vóltak pedig ezeknek városaik, és határok az Efraim' nemzetségéből.)

67. Ezeknek, *mondom*, adák a' mentségre *rendeltetett* városokat, Sékemet, és annak hóstátit az Efraim' hegyén: Gézert, és annak hóstátit.

68. És Jokmeámot, és annak hóstátit: Bethhórout, és annak hóstátit.

69. (*q*) Ajalont, és annak hóstátit: Gáthrimontis, és annak hóstátit. (*q*) *Jós.* 10 : 12.

70. A' Manasse' nemzetségének feléből Anert, és annak hóstátit: Bileámot, és annak hóstátit, a' Kéhát meg-maradott fiainak tselédjének.

71. A' Gerson' fiainak pedig a' Manasse' félnemzetségéből, Gólánt Básánban, és annak hóstátit: és Astarótot, és annak hóstátit:

72 Az Issakár' nemzetségéből adák Kédest, és annak hóstátit: Dobrátot, és annak hóstátit.

73. Rámótot, és annak hóstátit: Anémet, és annak hóstátit.

74. Az Aser' nemzetségéből Másált, és annak hóstátit: és Abdont, és annak hóstátit.

75. Hukókot, és annak hóstátit: Réhobot, és annak hóstátit.

76. A' Naftali' nemzetségéből, Kédest Galileában, és az annak hóstátit: Hammont, és annak hóstátit: és Kirjáthaimot, és annak hóstátit.

77. A' Mérári' meg-maradott fiainak a' Zebulon' nemzetségéből Rimmonót, és annak hóstátit: 's Thábort, és annak hóstátit.

78 A' Jordánon túl Jérikó ellenében, a' Jordánnak, Nap-kelet felől-való *részében*, a' Rúben' nemzetségéből, Bésert a' pusztában, és annak hóstátit: Jahását, és annak hóstátit.

79. Kedemótot, és annak hóstátit: Mésaátot, és annak hóstátit.

80. A' Gád' nemzetségéből (*r*) Rámótot Gileádban, és annak hóstátit: Mahanáimot, és annak hóstátit. (*r*) 4. *Mós.* 4 : 43. *Jós.* 20 : 8. 21 : 38.

81. Hespont, és annak hóstátit: Jaázert, és annak hóstátit.

VII. RÉSZ.

Az Issakár', Bénjámin', Naftali', Manasse', Efraim', és Aser' nemzetségei.

1 Issakár' (*a*) fiai: Thúla, Púa, Jásub, és Simron, négyen. (*a*) 1 *Mós.* 46 : 13. 4 *Mós.* 26 : 23, 24.

2. Thóla' fiai pedig, Uzzi, Réfája, Jériel, Jachmai, Jibsám és Sámuel, kik Fejedelmek valának az ő attyaiknak tselédjekben: A' Thóla' fiai valának igen erős férjfiak az ő nemzetségek szerént; ezeknek pedig számok (*b*) Dávid Király' idejében huszon-két ezer és hat-száz vala.

3. Uzzi' fiai: Izráhja: és az Izráhja' fiai: Mikáel, Obádia, Jóel, Issia, öten: kik mind Fő-emberek valának. (*b*) 2 *Sám.* 24 : 2, 9.

4. Kikkel valának az ő nemzetségek szerént, az ő attyaiknak tselédjek szerént hadakozó férjfiak harmintz-hat ezeren; mert sok feleségeik vóltanak, és azért sok fiaik-is.

5. Ezeknek attyokfiai-is, Issakárnak egész nemzetsége szerént erős férjfiak valának nyóltzvan-hét ezeren szám-szerént mindenestől.

6. Bénjámin' (*c*) *fiai*: Béla, Béker és Jédiáel, hárman. (*c*) 1 *Mós.* 46 : 21. 4 *Mós.* 26 : 38.

7. Béla' fiai: Esbon, Uzzi, Uzziel, Jérimót és Hiri, öt Fő-emberek az ő nemzetségekben igen erőssek: kik mikoron renddel nemzetségek szerént meg-számláltattanak, vóltak huszon-két ezeren és harmintz négyen.

8. Béker' fiai: Zémira, Joás, Eliézer, Eljoénai, Omri, Jeremót, Abija, Anatót és Alémet; ezek mindnyájan Béker' fiai.

9. Szám szerént pedig, az ő nemzetségeknek rendi szerént, az ő attyoknak tselédjekben erős Fő-emberek, *találtattak* husz ezeren, és két százan.

10. Továbbá Jédiáel' fiai: Bilhán; Bilhán' fiai: Jéus, Bénjámin, Ehud, Kénaána, Zétán, Társis és Ahisahár.

11. Ezek ming Jédiáel' fiai, az ő attyok *nemzetségében* Fő-emberek, és igen erősek, kik tizen-hét

zen-hét ezeren, és két ſzázan mehetnek vala ki a' viadalra.

12. Ir' fiai: Suppim, és Huppim: Húſim Ahernek fia.

13. Naftali' (*d*) fiai: Jachtziel, Gúni, Jéser, Sallúm; Bilha' fiai. (*d*) 1*Mós.* 6: 24. 4*Mós.* 26: 48.

14. Manaſsé' fiai: Asriel, kit ſzüle *az ő feleſége.* (Az ő ágyas-társa pedig, a' Siriabéli aſzſzonyi-állatt ſzülé Mákirt, a' Gileád' attyát.

15. Mákir pedig vévé feleségül Huppimnak és Suppimnak húgát, kinek neve Maaka.) A' másiknak neve (*e*) Sélofhád. A' Sélofhádnak leányi vóltak. (*e*) 4*Mós.* 27: 1.

16. Maaka, a' Mákir' felesége ſzüle fiat, kit neveze Péresnek; annak pedig öttsét Séresnek. Ennek fiai: Ulám és Rékem

17. Ulám' fiai: Bédán. Ezek a' Gileád' fiai, ki Mákir' fia vólt; ki Manaſsé' fia vólt.

18. Az ő húga pedig Moléket ſzülé Ishódot, Abiézert, és Máchlát, *és Sémidát.*

19. Sémidának fiai vóltak: Ahián, Sékem, Likhi és Aniám.

20. (*f*) Efraim' fiai pedig: Sútelách, kinek fia Béred; ennek fia Táhát; ennek fia Elháda; ennek fia Táhát. (*f*) 4*Mós.* 26: 35.

21. Ennek fia Zábád; ennek fia Sútelách, és Ezer, és Elhád. És meg-ölék ezeket a' Gáthbéliek, a' földnek lakosi; mert alá-mentek vala, hogy a' *Gáthbéliek*nek barmaikat el-hajtanák.

22. Efraim azért, az ő attyok sokáig ſiratá őket, kihez el-mennek vala az ő attyafiai, és ötet vígaſztalják (*g*) vala. (*g*) *Jób.* 2 11.

23. Bé-méne azért az ő feleségéhez, ki foganda méhében, és ſzüle fiat: és nevezé Bériának; mivelhogy nagy keserüségben vólt vólna az ő háza-népéért.

24. Leányának neve Seéra vala, ki meg-építé mind az alsó 's mind a' felső Beth-hóront, Uzen-Seérát-is.

25. Réfah-is ő fia, és Réſef; ennek fia Théla; ennek fia Tahán.

26. Ennek fia Laadán; ennek fia Ammihúd; ennek fia Elisáma.

27. Ennek fia Nún; ennek fia Jósué.

28. Ezeknek pedig birodalmok, és lakó-helyek Béthel, és ennek falui: Nap-keletre Naarán, Nap-enyéſzetre Gézer, és ennek falui: Sékem és ennek falui, ſzintén Gázáig, és ehez tartozó falukig.

29. És a' Manaſsé' fiai birodalmok mellett-is *bírják vala ezeket:* Béth-seánt, és ennek faluit, Thanákot és ennek faluit, Megiddót és ennek faluit, Dórt és ennek faluit. Ezekben laktak az Izráel' fiának, Jó'ſefnek (*h*) fiai. (*h*) 1*Mós.* 48: 5.

30. Aſer' fiai: (*i*) Jimna, Jisva, Jisvi, Béria: és Sérah, az ő hugok. (*i*) 1*Mós.* 46: 17.

31. Béria' fiai: Héber és Málchiel, ki vólt Birzávit' attya.

32. Héber pedig nemzé Jaflétet, Sómert, Hótámot, és Suát, az ő húgokat.

33. Jaflét' fiai: Pásák, Bimhál, Asvát; ezek Jaflét' fiai.

34. Sómer' fiai: Ahi és Róhega, Jehubba, és Arám.

35. Ennek pedig attyafiának, a' Hélemnek fia vala Sófách, Jimna, Séles és Amál.

36. Sófách' fiai: Suách, Harnéfer, Suál, Béri és Imra.

37. Béser, Hód, Samma, Silsa, Itrán, és Beéra.

38. Jéter' fiai: Jefunné, Pispa és Ara.

39. Ulla' fiai; Ara, Hanniel, és Risja.

40. Ezek mind Aser' fiai, Fő-emberek az ő nemzetségekben, válogattattak, erősek, a' Fő-embereknek-is Fejek: és meg-ſzámláltatván az ő nemzetségeknek rendi ſzerént viadalra, ſzámok *vólt* huſzon-hat ezer férjfiak.

VIII. RÉSZ.

A' Bénjáminnak, és abban Saulnak nemzetségi' laiſtroma.

1 Bénjámin (*a*) pedig nemzé Bélát, az ő elsőſzülöttét, másodikat Asbélt, harmadikat Achrához. (*a*) *r.* 7: 8. 1 *Mós.* 46: 21.

2. Negyediket Nóhát, és Ráfát ötödiket.

3. (Bélának fiai vóltak: Adár, Géra és Abihúd.

4. Abisua, Naamán, Ahóah.)

5. Gérát, Sefufánt és Húrámot:

6. Ezek az Ehud' fiai: (Ezek vóltak Fő-emberek a' Géba *város*ban lakó nemzetség között, kiket kőltöztetének Manahátba.)

7 Naamánt és Ahiját és Gérát el-kőltözteté; Nemzé pedig Uzzát, és Achihúdot.

8. Saharáim pedig nemzé a' Moáb' mezején, minekutánna azokat el-hagyá, az ő *két* feleségétől, Húſimtól és Baarától;

9. Nemzé, *mondom*, a' Hódes nevü feleségétől Jobábot és Sibiát, Mésát és Malkámot.

10. Jéust-is, Sobját, és Mirmát: Ezek az ő fiai; Fő-emberek az ő nemzetségekben.

11. Húsimtól nemzé Abitúbot, és Elpaált.

12. Elpaál' fiai: Eber, Miseám és Sémed: Ez rakatá Ónót, és Lódot 's ennek faluit.

13. Béria, Séma (ezek vóltak az Ajalonban lakó-

lakozók attyaiknak Fejei, és ezek úzték vala el a' Gáthnak lakóit.)

14. Ahió pedig, Sásák, Jeremót.
15. Zebádia, Árád, Áder.
16. Mikáel, Ispa, Jóha, Béria fiai.
17. Zebádia, Mésullám, Hizki, Héber.
18. Ismérai, Izlia és Jobáb; Elpaál' fiai.
19. Jákim pedig, Zikri, Zabdi.
20. Eliénai, Sillétai, Eliel.
21. Adája, Beréja és Simrát; Simei' fiai.
22. Jispán pedig, Eber, Éliel.
23. Abdon, Zikri, Hanán.
24 Hanánja, Elám, Anatótija.
25. Ifdéja, Pénuel, Sásák' fiai.
26. Samsérai pedig, Seharja, Atália.
27. Jaaréfia, Elia és Zikri, Jérohám' fiai.
28. Ezek vóltak az Atyáknak Fejei az ő nemzetségek szerént, és ezek laktak Jérusálemben.
29. Gibeonban pedig laktak, a' Gibeonnak attya, kinek feleségének neve Maaka *vala.*
30. És az ő első-szülötte Abdon; az után Súr, Kis, Baál, Nádáb.
31. Gédor, Ahió és Zéker.
32. És Miklót, *a' ki* nemzé Simámot: Ezek is az ő attyokfiainak ellenekben laktak Jérusálemben, az ő attyokfiaival.
33. Nér pedig nemzé Kist: Kis(*b*) nemzé Sault, Saul nemzé Jónatánt, Malkisuát, Abinádábot és Esbaált. (*b*) 1 *Sám.* 9: 2. *r.* 10: 2.
34. (*c*) Jónatán' fia: Méribbaál; Méribbaál nemzé Mikát. (*c*) 2 *Sám.* 4: 4. 9: 12.
35. Mika' fiai: Pitón, Mélek, Táréa és Acház.
36. Acház nemzé Jehoádát; Jehoáda pedig nemzé Alémetet, és Azmávetet, és Zimrit: Zimri nemzé Mósát.
37. Mósa pedig Binát; ennek fia Ráfa; ennek fia Elása; ennek fia Asel.
38. Továbbá Aselnek *vóltak* hat fiai, kiknek ezek neveik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán, ezek mind Asel' fiai.
39. Az ő attyafiának, Eseknek fiai ezek: Ulám, az ő első-szülötte, Jéus második, és Elifélet harmadik.
40. És vóltak az Ulám' fiai igen erős férjfiak, kéz-ívesek, és sok fiakat és unokákat szaporítnak vala, százig és ötvenig: Mind ezek a' Bénjámin' fiai közzül valók *vóltak.*

IX. RÉSZ.

Jérusálemnek külső és belső rendeinek állapatja, a' Babilóniai fogság után.

1 Fejenként azért az Izráel' fiai meg-számláltattak vala a' nemzetségek szerént, a' mint meg-is írattattak az Izráel' és Júdabéli Királyok' könyvében, kik az ő sok gonoszságokért Babilóniába viteténk *fogságra.*

2. A' kik pedig elein laknak vala az ő jószágokban, 's városaikban, ezek: Izráeliták, Papok, Léviták és Nétinéusok.

3. Mert Jérusálemben laktak a' Júda' fiai közzül, 's Bénjámin' fiai közzül, Efraim' és Manassé' fiai közzül valók.

4. Utái, Ammihúd' fia; ki Omri fia; ki Imri fia; ki Báni fia, a' Péres' fiai közzül-való; ki (*a*) Júda' fia vala. (*a*) *r.* 4: 1.

5. A' Sélániták közzül, az Asája, ki első-szülött vala, és ennek fiai.

6. A' Zéráh' fiai közzül, Jéuel, és az ő attyafiai hat százan 's kilentzvenen.

7. A' Bénjámin' fiai közzül: Sallu, Mésullam' fia; ki Hodávia' fia; ki Hasénua' fia.

8. Ibnéja, Jérohám' fia; és Ela, Uzzi fia; ki Mikri fia; és Mésullám Séfátja' fia; ki Reuel' fia, ki Ibnija' fia *vala.*

9. Ezeknek pedig attyokfiai, az ő nemzetségek szerént valának kilentz százan és ötvenhatan; ezek fejenként igen fő emberek valának az ő attyok' háza-népe szerént.

10. A' Papok közzül-is: Jédája, Jéhojárib és Jákin.

11. Azária, Hilkija' fia; ki Mésullám' fia; ki Sádók' fia; ki Mérajót' fia; ki Ahitúbnak, az Isten' Házának Fő-gondviselőjének fia vala.

12. És Adája, Jérohám' fia; ki Pashúr' fia; ki Málkija' fia: Maasai, Adiel' fia; ki Jahzéra' fia; ki Mésullám' fia; ki Mésillémit fia; ki Immer' fia.

13. Ezeknek attyokfiai az ő attyok' háza-népe között igen fő-emberek, ezer hét százan hatvanon *valának*, erősek az Isten' Háza' dolgának munkájában.

14. A' Léviták közzül, Sémája, Hásub' fia; ki Azrikám' fia; ki Hasábia' fia, a' (*b*) Mérári' fiai közzül, (*b*) *r.* 6: 1.

15. Bakbakkár, Héres, és Galál; és Mattánia, a' Mika' fia; ki Zikri fia; ki Asáf' (*c*) fia vala. (*c*) *Sólt.* 73: 1. *r.* 25: 1, 2.

16. Obádia, a' Sémája' fia, ki Gálái' fia; ki Jédutún' fia; és Berékia, Asa' fia; ki Elkána' fia, ki lakik vala Nétofáti' faluiban.

17. Továbbá ajtón-állók: Sallúm, Akkub, Talmon, Ahimán, és ezeknek attyokfiai; Sallúm pedig Fő *vala.*

18 (És ennek mind ez ideig a' Király kapuján vagyon állása Nap-kelet felől,) amazok ajtón-állók a' Lévitáknak rendek szerént:

19. Sallúm pedig, a' Kóré' fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórách' fia, és ennek rokonsági az ő attyának házából valók: *tudni-illik*, a' Kóriták, a' szolgálatnak munkájában a Hajlék' ajtajának őrízői valának, mint az ő attyaik az Úr' seregében őrízték vala a' *Sátornak* bé-menetelit.

20. Mikor Fineás, az Eleázár' fia azok előttjáró vólna régen: kivel *vala* az Úr.

21. *Továbbá* Zakariás, a' Meselémia' fia, a' Gyülekezet' Sátorára-való ajtónak őrízője.

22. Mindenestől ezek válaszтott ajtón-állók vóltak, két százan és tizen-ketten: kik az ő faluikban nemzetségek szerént meg-számláltattak vólt: kiket Dávid rendelt vólt, és Sámuel (*d*) Próféta az ő tisztekben.

(*d*) 1 *Sám.* 16: 1, 13.

23. Miképpen az ő *attyok* azért, azonképpen a' fiak őrízik vala rendel az Úr' Házának, és a' Sátornak kapuit.

24. Négy-felé valának az őrízők: Nap-keletre, Nap-nyúgotra, Ejszakra, és Délre.

25. És ezeknek attyokfiai az ő faluikban *valának*, hogy minden heted' nap amazokkal felmennének *Jérusálembe* bizonyos ideig.

26, E' négy Lévitákra bízatott vala, mind a' kapun-állóknak számok, és őrízik vala a' kamarákat és az Isten' Házának kintsét.

27. És az Úrnak Háza körül hálnak vala, mivelhogy az őrízés ő tisztek vólna: és minden reggel ők nyitják vala meg az ajtókat.

28. És ő közzülök némellyek az *Egyházi* szolgálatra tsinált (*e*) edényekre viselnek vala gondot; mert mind ki, 's mind bé számán viszik vala azokat. (*e*) 2 *Mós.* 27: 3.

29. Ugyan azonok közzül válaszтattak vala *némellyek más-féle* edényeknek gondviselésére, minden szent edényekhez-is: *némellyek* (*f*) a' 'semlyéhez, borhoz, olajhoz, temjénhez, és fű-szerszámokhoz. (*f*) 3 *Mós.* 2: 1.

30. A' Papok fiai közzül valók tsinálják vala fű-szerszámokból a' drága kenetet is.

31. Továbbá Mattitja, a' Léviták közzül való, (ki első-szülötte a' Kóriták közzül-való Sallúmnak,) a' serpenyőkre viselvala gondot.

32. A' Kéhátiták' fiai, és azoknak attyokfiai közzül *rendeltettek vólt* a' (*g*) szent kenyérnek gondviselésére, hogy minden Szombaton meg-készítenék *azt*.

(*g*) 3 *Mós.* 24: 5, 6, 8.

33. Ezek közzül valók valának az éneklők-is, a' Léviták közzül az ő attyok' tselédjének Fejei, kik szabadosok valának egyéb tisztтől az ő kamarájokban; mert (*h*) éjjel és nappal szolgálattal tartoznak vala. (*h*) *Sólt.* 134: 1-3.

34. Ezek a' Léviták között az ő attyok' háza-népe közzül Fők vóltak az ő nemzetségek szerént, és ezek laktak Jérusálemben

35. Gibeonban (*i*) pedig laktak, a' Gibeon' attya, Jéhiel, és az ő feleségének néve, Maaka.

(*i*) 1 *Kir.* 3: 4. 8: 29.

36. Az ő első-szülött fia, Abdon; az után Súr, Kis, Baál, Nér, és Nádáb.

37. Gédor, Ahió, Zékária és Miklót.

38. Miklót pedig nemzé Simámot 's ezek-is az ő attyokfiainak ellenekben laktak Jérusálemben az ő attyokfiaival.

39. Nér nemzé Kist; Kis pedig nemzé Sault, (*k*) Saul Jónatánt, Málkisuát, Abinádábot és Esbaált. (*k*) *r.* 8: 33. 1 *Sám.* 9: 2.

40. Jónatán' fia Méribbaál; és Méribbaál nemzé Mikát.

41. Mika' fiai: Piton, Mélek és Tárea.

42. Acház pedig nemzé Jahrát; Jahra nemzé Alémetet, Azmávetet, Zimrit; Zimri pedig nemzé Mósát.

43. Mósa nemzé Bineát; ennek fia Réfája; ennek fia Eláfa; ennek fia Asel.

44. Aselnek vóltak hat fiai, kiknek ezek neveik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia, és Hanán: Ezek Asel' fiai.

X. RÉSZ.

Saulnak a' Filistéusokkal való utólsó ütközete, és fiaival együtt veszedelme.

1 A' Filistéusok pedig (*a*) hadakoznak vala az Izráel' népével, és meg-futamék az Izráel a' Filistéusok előtt, és *egy-néhányan* a' sebek miatt el-is húllának a' Gilbóa' hegyén.

(*a*) 1 *Sám.* 31: 1. *'s a' t.*

2. El-érék pedig a' Filistéusok Sault, és az ő fiait; és meg-ölék a' Filistéusok Jónatánt, Abinádábot és Málkisuát, a' Saul' fiait.

3. És meg-súllyosodék Saul ellen a' viadal, és találkozának ő reá az íveset, kik nyilakkal meg-is sebesíték őtet.

4. És monda Saul az ő fegyver-hordozójának: Vond-ki fegyveredet, és verj-által engem' véle; mert né-talám el-jönek e' környül-metéletlenek, és meg-tsúfolnak engemet. Nem akará pedig az ő fegyver-hordozója; mert szertelen fél vala. Ragadá azért Saul ő maga az ő maga fegyverét, és belé botsátkozék.

5. Látván pedig az ő fegyver-hordozója, hogy Saul immár meg-hólt vólna; ő-is a' maga fegyverébe botsátkozék 's meg-hala.

6. Meg-

6. Meg-hala azért Saul, és az ő három fiai; és egéſz háza-népe-is egygyetemben meg-hala.

7. Melly dolgot mikor meg-láttak vólna az Izráél' minden fiai, kik laknak vala azon a' völgyön, hogy *tudni-illik* ők meg-futamodtanak vólna, és hogy Saul's az ő fiai meg-hóltanak vólna; puſztán hagyák városaikat, és el-futának. Akkor el-jövének a' Filiſtéusok, és azokba bé-ſzállának.

8. Lőn pedig másod' nap, el-jövének a' Filiſtéusok, hogy a' hóltakat meg-foſzſzák; és megtalálák Sault, és az ő fiait halva feküvén (*b*) a' Gilbóa' hegyén. (*b*) 1*Sám.* 28: 4.

9. És őtet meg-foſztván, fejét el-vévék, és fegyverit, 's el-küldözik a' Filiſtéusoknak minden tartományokra körös-környül, hogy az ő bálványaiknak meg-mondanák, és a' népnek.

10. És (*c*) fel-tévék az ő fegyverit az ő Iſteneiknek templomában; a' fejét pedig a' Dágon' kápolnájában fel-tévék. (*c*) 2*Sám.* 31: 10.

11. Meg-hallván pedig mindnyájan (*d*) a' Jábes Gileádbéliek, a' miket a' Filiſtéusok tselekedtek vala Saullal: (*d*) 2*Sám.* 31: 10-13.

12. Fel-támadának fejenként az erős férjfiak, és el-vivék Saulnak, és (*e*) az ő fiainak teſteket: és Jábesben vivén, el-temeték azoknak tsontjaikat *egy* tölgy-fa alatt Jábesben, és böjtölének heted' napig. (*e*) 2*Sám.* 21: 12-14.

13. Meg-hala azért Saul az ő (*f*) hamiſságáért, mellyel az Urat igen meg-bántotta vala, *az-az*, az Úrnak ígéje ellen vétkezett vala, mellyet meg-nem őrízett vala, és hogy az ördöngöſtől-is tanátsot kérdett vólna.

(*f*) 1*Sám.* 13: 13, 14. *és* 15: 19, 21. *és* 28: 7-16.

14. És nem kérde tanátsot az Urtól, mellyért őtet el-is veſzté, és adá az ő orſzágát Dávidnak az I'sai' fiának.

XI. RÉSZ.

Dávidnak királyſága, és erős vitézei.

1 Gyűlének (*a*) pedig mindnyájan az Izráeliták Dávidhoz Hebronba, mondván: Imé te tsontod, és te teſted vagyunk. (*a*) 2*Sám.* 5: 1-5.

2. Ennekelőtte-is, még mikor Saul Király vala-is, te viſzed vala ki, 's te hozód vala bé-is az Izráelt: és ezt mondotta a' te Urad Iſtened tenéked: (*b*) Te legelteted az én népemet, az Izráelt, és te léſzſz Vezér az én népemen, az Izráelen.

(*b*) *Sólt.* 78 71. 1*Sám.* 16: 1. 2*Sám.* 7: 7.

3. El-menének azért mindnyájan az Izráelnek Vénei a' Királyhoz Hebronba, és ſzövetséget tőn Dávid ő-vélek Hebronban az Úr előtt: és meg-kenék Dávidot a' királyságra, az Izráelen, az Úrnak Sámuel (*c*) által-való beſzéde ſzerént. (*c*) 1*Sám.* 16: 13.

4. El-méne pedig Dávid, és az egéſz Izráel (*d*) Jérusálembe, ez a' Jébus, (hol a' föld' népének lakoſi közzül-való Jébuséusok laknak vala) (*d*) 2*Sám.* 5: 6-9. *Jós.* 15: 8.

5. És (*e*) mondának a' Jébus' lakói Dávidnak: Ide bé nem jöſz! De meg-vévé Dávid Sion' várát: ez a' Dávid' városa. (*e*) 2*Sám.* 5: 7.

6. Mert ezt mondotta vala Dávid: Valaki legelőſzör a' Jébuséusokat meg-veréndi; *utánnam* Fő, és Hadnagy léſzen. Fel-méne azért leg-előſzör Joáb, a' Séruja' fia; és lőn Hadnagygyá.

7. Azután lakék Dávid a' várban; azért nevezék azt (*f*) Dávid' városának. (*f*) 2*Sám.* 5: 7-9.

8. És meg-épité Dávid a' várost a' Millótól fogva mind körül; Joáb pedig meg-épité a' városnak maradékját.

9. És ſzüntelen nevekedik vala Dávid; mert a' ſeregeknek Ura vala ő-véle.

10. Ezek pedig az erős férjfiak közzül a' Hadnagyok, kik Dávid mellett valának, kik erőſſen fórgolódának ő-véle az ő orſzágáért az egéſz Izráellel, hogy Királlyá válaſztanák őtet az Izráelen, az Úrnak (*g*) beſzéde ſzerént. (*g*) 2*Sám.* 16: 1.

11. E' pedig az (*h*) erős férjfiaknak ſzámok, kik Dávid körül valának: Jáſobeám, Hachmóni' fia, harmintz férjfiúnak előtte-járója: ez emelte vala fel az ő kopjáját három ſzáz ellen, kiket mind egyſzer meg-is ſebesíte. (*h*) 2*Sám.* 23: 8, *'s a' t.*

12. Ezután Eleázár, az Ahóhita Dódó' fia, ki a' három erőſſek közzül *egy* vala.

13. E' vala Dáviddal Pasdamimban, hová (*i*) gyültek vala a' Filiſtéusok viadalra, melly mezőnek darabja árpával vala teli, 's a' *lakos* nép el-futott vala a' Filiſtéusok előtt (*i*) 2*Sám.* 5: 17, *'s a' t.*

14. És meg-állottak vala ott a' darab *mezőnek* közepin, mellyet meg is ſzabadítának, és meg-verék a' Filiſtéusokat; és az Úr meg-ſzabadítá *azokat* nagy ſzabadítáſſal.

15. Továbbá, míkor alá mentek vólna hárman a' harmintz Fő-emberek közzül Dávidhoz a' kőſziklához az Adollám' barlangjába; a' Filiſtéusok pedig tábort járának a' Réfaim' völgyben.

16. (Dávid pedig akkor vala az ő erőſségében: és a' Filiſtéusok' hada vala Bethlehemnél.)

17. Kíváná (*k*) Dávid vizet, 's monda: Óh ki adhatna nékem innom a' Bethlehem' kapuja előttvaló forrásnak vizéből? (*k*) 2*Sám.* 23: 15-17.

18. Által-vágák azért a' három Fő erős férjfiak magokat a' Filiſtéusok' táborán, és vizet merínének a' Bethlehem' forrásából, melly vala a'

kapu előtt, és vivék Dávidnak; de nem akara Dávid innia, hanem ki-tőlte azt az Úrnak.

19. És monda: Távoztassa-el én tőlem az én Istenem, hogy ezt tselekedném. Avagy ezeknek véreket innám-é meg, kik életeket halálra vetették? Mert ők ezt életek' veszedelmével hozták. És semmiképpen nem akara innia. Ezt tselekedék a' három erős *férjfiak.*

20. És Abisai, a' (*l*) Joáb' attyafia, ő vala e' háromnak előttök-járó. E' ragadott vala dárdát három száz ellen, kiket meg-szebesíte: és ő híres és nevezetes vala a' három között. (*l*) 2*Sám.* 21: 17.

21. A' három közzül a' kettőnél betsületesb vala, azért vólt azoknak előttök-járó; de azért ő maga nem ér vala a' hárommal.

22. Benája, a' Jójada' fia, erős férjfiúnak fia, ki nagy dolgokat tselekedett vala, és vala Kabséelbéli. Ő ölte vala meg a' két erős Moábitákat. Ugyan ez ment vala alá, és meg-ölte vala az oroszlánt a' verembe havas időn.

23. Ugyan ez ölé-meg az Égyiptombéli férjfiat, kinek magassága öt fing vala, és olly dárda vala az Egyiptombéli férjfiúnak kezében, mint a' szövő-zúgoly. Szembe szállott vala pedig véle egy páltzával, 's ki-ragadá az Égyiptombéli ember' kezéből a' dárdát, és az ő maga dárdájával által-veré.

24. Ezeket tselekedte Benája, a' Jójada' fia, ki-is vala nevezetes a' három erőssek között.

25. A' harmintz közzül ímé tiszteletes vala ő: de nem ér vala a' hárommal; annakokáért Dávid Hadnagygyá tévé őtet az ő szavát hallgató vitézeken.

26. A' seregnek pedig erőssei közzül valók ezek: Asael, (*m*) a' Joáb' attyafia; Elhanán, Dódónak fia, ki Bethlehembéli vala. (*m*) *r.* 13: 18.

27. Haróritból-való Sammót: Pélonból-való Héles.

28. Tékoabéli Hira, Ikkés' fia; Anatótbéli Abiézer.

29. Húsatbéli Sibbékai; Ahóhitbéli Ilai.

30. Netofátbéli Maharai, Nétofátbéli Héled' (*n*) Bahána' fia. (*n*) *r.* 27: 15.

31. Ittai, Ribai' fia, a' Benjámin' fiainak Gibea városokból-való; Pirátonbéli Benája.

32. Húrai, a' Gaás' völgyéből-való; Arbátbéli Abiel.

33. Baharumi Azmávet, Saálbónitbéli Eliáhba.

34. Gizonbéli Hásem' fiai közzül', Jónatán, Hararitbéli Ságé' fia.

35. Hararitbéli Ahiám, Sákár' fia; Elifál, Úr' fia.

36. Mekerátbéli Hefer; Pélonbéli Ahija.

37. Kármelből-való Hésró; Naárai, Ezbái fia.

38. Jóel, Nátán' attyafia; Mibhár, Géri' fia.

39. Sélek, Ammon' nemzetségéből-való: Beróthbéli Naárai, Joábnak, ki Séruja' fia vala, fegyver-hordozója. (*o*) 2*Sám.* 8 16.

40. Itrébéli Hira, Itrébéli Gáreb.

41. Hittéus Uriás; Zabád-Ahlai' fia.

42. Hadina, a' Rúben' nemzetéből-való Siza' fia, ki a' Rúbenitáknak Hadnagyjok vala, és véle harmintzan valának.

43. Hanán, Maaka' fia, és Mitnibéli Jósafát.

44. Asterátbéli Uzzija; Sáma és Jéhiel, Aróerbéli Hótám' fiai.

45. Jediháel, Simri' fia, és az ő attyafia Jóha, Tisibéli.

46. Mahávimbéli Eliel, Jéribai, és Jósávia, Elnaám' fiai: és Jitma, Moáb' nemzetéből-való.

47. Eliel, és Obed, és Jaásiel, Mésobajából valók.

XII. RÉSZ.

A' vitézlő népek, kik a' számkivetésnek idején, és azután Hebronba Dávidhoz gyültek.

1 Ezek pedig azok, a' kik mentenek vólt Dávidhoz (*a*) Siklágba, mikor Saultól, a' Kis' fiától-való félelemnek miatta még számkivetésben vólna, kik amaz erőssekkel az ő hadakozásában segítői vóltak. (*a*) 1*Sám.* 27: 6. 2*Sám.* 1: 1.

2. Ivesek, kik mind jobb, mind bal kézre kővel (*b*) *hajítanak* vala, és nyillal lőnek vala, kik a' Saul' attyafiai közzül valók valának, Bénjámin' nemzetéből. (*b*) *Bir.* 20: 16.

3 Hadnagy vala Ahiézer, és Joás, a' Gibeabéli Semáa' fiai: és Jéziel és Pélet, Azmávet' fiai: Beráka és Jéhu, Anatótbéli.

4. És a' Gibeonbéli Ismája, a' harmintz közzülvaló erős, kiknek előttök-járó-is vala; Irméja, Jaháziel, Jóhanán, és Gederátbéli Józabád.

5. Elúzai, Jérimót, Behália, Semária, és Hárufbéli Sefátja.

6. Elkána, Isija, Azaréel, Joézer, és a' Kóré' nemzetéből való Jásobeám.

7. Joéla, és Zebádja, a' Gédorból-való Jérohám' fiai.

8. A' Gáditák közzül-is hajlának Dávidhoz, mikor vólna a' puszta-ban az erősségben, (*c*) erős és hadakozó férjfiak, paisosok, dárdások: kiknek ortzájok, mint az oroszlánnak ortzája, és hasonlók a' hegyen lakozó vad-ketskékhez a' gyorsaságra. (*c*) 2*Sám.* 17: 8.

9. Ezer az első, Obádia második, Eliáb harmadik.

10. Mismanna negyedik, Jirméja ötödik.

11. Attai

11. Attai hatodik, Eliel hetedik.
12. Nyóltzadik Jóhanán, kilentzedik Elzabád.
13. Tizedik Jirméja, tizen-egyedik Makbánnai
14. Ezek vóltak Fő-emberek a' seregben a' Gád' fiai közzül: egy a' ki kissebb vala, százért (*d*) vala, a' nagyobbik ezerért. (*d*) *r.* 11: 20.
15. Ezek vóltak, kik a' Jordánon által-mentek vólt az első hónapban; noha az *ár-víz* a' partot (*e*) fellyül múlta vólna, és el-úzték vala mind azokat, kik a' vőlgyet Nap-kelet felől, 's Nap-nyúgot felől *lakják* vala. (*e*) *Jós.* 3: 15.
16. Jövének Dávidhoz a' Bénjámin és a' Júda' fiai közzül-is, szintén az (*f*) erősségig, mellyben Dávid *akkor vala*. (*f*) 2*Sám.* 23: 3.
17. És ki-méne Dávid elejekbe, és monda nékik: Hogyha békességnek okáért jöttök én hozzám, hogy segítségemre lennétek; az én szívem egy lészen ti veletek: ha pedig meg akartok tsalni, *hogy el-árúljatok* az én (*g*) ellenségimnek, holott semmi hamisságomat nem esmérem; lássa-meg a' mi atyáinknak Istene, és *titeket* büntessen-meg. (*g*) 1*Sám.* 19: 1. 26: 1-2.
18. A' lélek pedig fel-indítá Amásait, a' harmintznak (*h*) Fejedelmét, 's *monda*: óh Dávid! tiéid *vagyunk*, és te veled *lészünk* I'sai fia! békesség, békesség tenéked, békesség a' te segítőidnek-is! mert meg-segít tégedet a' te Istened. Magához fogadá azért őket Dávid, és Fő-emberekké tévé a' seregben. (*h*) *r.* 2: 17. 11: 25, 26. 2*Sám.* 17: 25.
19. Ennekfelette a' Manasséból-is hajlának Dávidhoz, (*i*) mikor ment vólna a' Filistéusokkal egygyütt Saulra: de nem segéllék őket; mert tanátsot *tartván* felőlök, haza küldék *Dávidot* a' Filistéusok' Fejedelmei mondván: A' mi fejünk' veszésével fog viszsza-menni az ő Urához, Saulhoz. (*i*) 1*Sám.* 29: 1-11.
20. Mikoron, *mondom*, viszsza-térnek (*k*) Siklágba, hajlának ő hozzája, a' Manasse' fiai közzül Adna, Józabád, Jedihael, Mikáel, Józabád, Elihu, és Sillétai, kik a' Manasse' *nemzetségéből*-való vitézeknek Hadnagyi *vóltanak*. (*k*) 1*Sám.* 30: 1.
21. És ezek vóltak Dávidnak segítséggel az *ellenségnek* (*l*) seregi ellen; mert fejenként mind válogatott erős vitézek valának, és Fő hadnagyok vóltak a' seregben. (*l*) 1*Sám.* 23: 1-5. 30: 1-18.
22. Annakfelette minden napon mennek vala Dávidhoz, hogy segítségére lennének néki, míglen az ő népe *meg-sokasúlna*, mint az Istennek tábora.
23. Ezek pedig számok a' viadalhoz készült Hadnagyoknak, kik Dávidhoz mentenek vala (*m*) Hebronba, hogy őtet Saul helyett az országban Királlyá választanák az Istennek igéreti szerént. (*m*) 2*Sám.* 2: 1-4. 5: 1-3.
24. A' Júda' fiai közzül, kik viselnek vala paist és kopját, hat ezer, és nyóltz száz vala, kik a' viadalhoz készültek *vala*.
25. A' Simeon' fiai közzül erős férjfiak a' viadalra: hét ezer, és száz.
26. A' Lévi' fiai közzül; négy ezer, és hat száz *vala*.
27. Jójada-is, ki az Áron' *fiai* között Fejedelem vala, és ő-véle három ezer, és hét száz.
28. És az ifjú Sádók, ki igen erős vala: és az ő attya házából huszon-két Fő-emberek.
29. A' Bénjámin' fiai közzül, kik Saul' attya-fiai valának, három ezer; mert még azok közzül sokan *erőssen* őrízik vala a' Saul' házát.
30. Az Efraim' fiai közzül húsz ezer *vala*, és nyóltz száz, igen erősek, kik az ő nemzetségekben igen nevezetesek valának.
31. A' Manasséának pedig fél nemzetségéből tizen-nyóltz ezer; kik egygyenként válogattattak vóltak, hogy el-mennének, és Dávidot Királlyá választanák.
32. Az Issakár' fiai közzül, kik az időknek alkalmatosságát tudják vala, annyira, hogy jól tudnák az Izráel' népének mihez kellene magát tartania, Fő-emberek két százan; és mind azoknak atttyokfiai az ő beszédekhez *hallgatnak vala*.
33. A' Zebulon' *fiai* közzül a' hartzra kimehetők, minden hadi szerszámokkal fel-készültek, *valának* ötven ezeren; *készek* a' viadalra állhatatos szívvel.
34. A' Naftali' *nemzetségéből*, ezer Fő-ember vala; és ő-vélek paissal 's kopjával harmintz-hét ezer vala.
35. A' Dániták közzül, kik a' viadalhoz készek valának, huszon-nyóltz ezeren vóltak és hat százan.
36. És az Aser' *fiai* közzül, a' hadakozók, és az ütközethez készek, negyven ezeren valának.
37. A' Jordánon túl lakozók közzül, (*n*) *az-az*, a' Rúbenita', Gáditák', és a' Manasse nemzetségének fele közzül, minden viadalhoz-való szerszámokkal egyetemben *jöttenek* száz húsz ezeren. (*n*) 4*Mós.* 32: 33.
38. Fejenként ezek hadakozó férjfiak, hartz rendelésnek tudói, tiszta szívvel mentenek vala Hebronba, hogy Dávidot az egész Izráel' népén Királlyá választanák; sőt ezeken kivül-is, az egész Izráel' *fiai* egy szívvel valának, hogy (*o*) Dávidot királyságra választanák:
(*o*) 2*Sám.* 5: 3. *v.* 23.
39. És

39. És lőnek ott Dáviddal harmad' napig, és eſznek 's iſznak vala; mert az ő attyokfiai kéſzítettek vala nékik *élést*.

40. Sőt azok-is a' kik ott ſzomſzédságban laknak vala, Iſsakárig, Zebulonig, és Naftaliig, hoznak vala kenyereket, ſzamarakon, tevéken, öſzvéreken és ökrökön, eleséget, liſztet, figét, aſzſzú-ſzőlőt, bort, olajt, *vágó* barmokat, juhokat, ſzámtalan sokat; mert az Izráel nagy örömben vala.

XIII. RÉSZ.

Dávid el hozzá a' Láddt Kirját-Jearimból.

1 Tanátsot tarta pedig Dávid az Ezeredesekkel, Századosokkal, és mind a' Hadnagyokkal.

2 És monda (*a*) Dávid az egéſz Izráel' népének: Ha néktek tettſzik, és ha a' mi Urunktól Iſtenünktől *vagyon;* küldjünk-el ſzélyel a' mi több atyánkfiaihozis az Izráelnek minden tartományaira: és azokkal egybe a' Papokhoz 's a' Léviták-hoz, az ő városaik és hóſtátjaik ſzerént, hogy *ők-is* gyűljenek hozzánk. (*a*) 2*Sám.* 6 : 1. *'s a' t.*

3. Hogy hozzuk-meg a' mi Iſtenünknek Ládáját mi hozzánk; mert a' Saul' idejében mi azt meg-nem kerestük.

4. És monda az egéſz sokaság, hogy *bátor* úgy tselekednék; mert igaznak *láttaték* e' dolog mind a' sokaság előtt.

5. Öſzve-gyűjté azért Dávid mind az Izráel' (*b*) népét az Égyiptomnak Nílus folyó-vizétől fogva ſzintén Hámátig, hogy az Úrnak Ládáját el-hoznák Kirját-Jearimból. (*b*) 2 *Sám.* 6 : 1, *'s a' t.*

6. Fel-méne azért Dávid, és ő véle az Izráelnek sokasága Baalába, *vagy* (*c*) Kirját-Jearimba, melly Júdában vagyon, hogy onnan el-hoznák az Úr Iſtennek Ládáját, ki a' *két* Kérubimok *között* ül, melly az ő nevéről neveztetik. (*c*) 2*Sám.* 6: 2.

7. És helyhezteték az Iſten' Ládáját az Abinádáb' házából *egy* új ſzekérre; Uzza pedig és Ahió vezetik vala a' ſzekeret.

8. Dávid pedig, és az Izráelnek minden népe az Iſten előtt tellyes erejekből (*d*) énekléſekben, hegedülésekben, dítséretekben, dobolásokban, tzimbalom-verésben, és kürtölésekben valának foglalatosok. (*d*) *Sám.* 6 : 5, 14, 15.

9. Mikor pedig jutottak-vólna a' Kidonnak mezejére; Uzza veté kezét reája, hogy meg tartaná a' Ládát; mert az ökrök félre tértek vala.

10. És az Iſtennek haragja fel-gerjede Uzza ellen, és őtet meg-veré, hogy kezét vetette vólna a' Ládára, és meg hala ugyan ott az Iſten előtt.

11. Azért magában igen meg-búsúla Dávid, hogy az Úr Uzzát meg-ölte vólna; annakokáért azt a' helyet mind e' máig napig nevezik Péres-Uzzának.

12. És Dávid az' napon meg-rettene az Iſtentől, mondván: Miképpen merjem hozzám bé-vinni az Iſten' Ládáját?

13. És (*e*) nem vivé-bé Dávid magához a' Ládát a' Dávid' városába; hanem téríté azt a' Gittéus Obed-Edom' házához. (*e*) 2*Sám.* 6 : 10, 11.

14. És vólt az Iſten' Ládája Obed-Édom' házában három hónapig: és meg-áldá az Úr az Obed-Edom házát, és mindenét, valamie vala.

XIV. RÉSZ.

Dávidnak Hirámmal-való barátsága: fiai: győzedelmei a' Filiſtéusokon.

1 Küldé pedig (*a*) Hirám, a' Tírusnak Királlya Dávidhoz követeket, és tzédrus fákat, kőmiveseket, áts-meſtereket, hogy néki házat tsinálnának. (*a*) 2*Sám.* 5 : 11. *'s a' t.*

2. Meg-esméré azért Dávid, hogy az Úr őtet (*b*) meg-erősítette vólna a' királyságban az Izráel' népén; mivelhogy igen fel-magaſztaltatott vala az ő orſzága az ő népéért, az Izraelért. (*b*) 2*Sám.* 5 : 12.

3. Vőn pedig Dávid még-is (*c*) *több* feleségeket Jérusálemben, és nemze még-is *több* fiakat, és leányokat. (*c*) 2*Sám.* 5 : 13.

4. És ezek neveik azoknak, kik (*d*) ſzülettettek ő-néki Jérusálemben: Sammua, Sóbáb, Nátán és Salamon. (*d*) *r.* 3 : 5. *Luk.* 3 : 31.

5. Ibhár, Elisua és Elpélet.

6. Nógah, Néfeg és Jafia.

7. Elisáma, Beheljáda, és Elifélet.

8. Meg-értvén (*e*) pedig a' Filiſtéusok, hogy Dávid meg-kenettetett vólna a' királyságra az egéſz Izráel' népén; fejenként fel-indúlának a' Filiſtéusok, hogy Dávidot meg-kereſsék. Melly dolgot mikor Dávid meg-hallott vólna; azonnal ki-ſzálla eleikbe. (*e*) 2*Sám.* 5 : 17, *'s a' t.*

9. A' Filiſtéusok pedig el-jutának, és a' Réfaim' völgyében mind el-ſzélledének.

10. Dávid azért tanátsot kérde az Iſtentől, mondván: Reájok indúljak-é a' Filiſtéusokra, és őket kezembe adod-é? És monda néki az Úr: Menj-fel-*reájok*, és őket kezedbe adom.

11. Fel-menének azért (*f*) Baál-perásimba, és ott Dávid őket igen meg-veré, és monda: Az Isten el-oſzlatá az én ellenségimet az én kezem miatt, mint a' vizet. Azért nevezék azt a' helyet Baál-perásimnak. (*f*) *Esai.* 28 : 21.

12. És ott hagyák az ő *bálvány*-Iſteneiket, és

és Dávid meg-parantsolá, és mind meg-égeték (g) azokat. (g) 5*Mós.* 7 : 25. 2*Sám.* 5 : 20, 21.

13. Isméd fel-támadának a' Filiſteusok, és *azon* völgyön el-ſzéledének.

14. Azért Dávid ismét tanátsot kérde Iſtentől, és monda az Iſten ő-néki: Utánnok ne menj-fel; hanem őket vedd-körül, és menj ő reájok a' ſzederj-fák' ellenéről.

15. És mikoron hallándod valami indúlásnak (h dobogását a' ſzeder-fák' tetején, akkor indúlj reájok a' viadalra; mert az Iſten akkor mégyen ki te előtted, hogy meg-verje a' Filiſteusok' táborát. (h) 2*Sám.* 5 : 24. 25.

16. Dávid azért ſzintén úgy tselekedék, a' mint néki Iſten meg-hagyta vala, és vágák a' Filiſteusok' táborát Gibeontól fogva ſzintén Gézerig.

17. És Dávidnak ki-méne híre-neve minden földnek ſzegeletire, és az Úr a' Dávid' *hírével* meg-rettente minden Pogányokat.

XV. RÉSZ.

Az Iſten' Ládájának meg hozatása.

1 Tsináltata pedig Dávid magának házákat az ő (a) városában; és építtete helyet az Iſten' Ládájának, és annak sátort vonata. (a) *r.* 14 : 1.

2. Akkor monda Dávid: Nem *ſzabad senkinek* hordozni az Iſten' (b) Ládáját, hanem tsak a' Lévitáknak; mert az Úr őket válaſztotta, hogy hordozzák az Iſten' Ládáját, és néki ſzolgáljanak mind örökké (b) 4*Mós.* 4 : 4-33.

3. Gyűjteté azért Dávid Jérusálembe mind az egész Izráel' népét, hogy az Úr' Ládáját az ő helyére (c) vitetné, mellyet néki tsináltatott vala. (c) *r.* 13, 14.

4. Öſzve-gyűjteté Dávid az Áron' fiait-is, és a' (d) Lévitákat. (d) *r.* 6 : 1-3.

5. A' Kéhát' fiai között vala Fő Uriel, és az ő attyafiai ſzáz húſzan *valának.*

6. A' Mérári' fiai között Asája Fő, és az ő attyafiai kétſzázan 's húſzan *valának.*

7. A' Gerson' fiai között Jóel Fő, és az ő attyafiai ſzázan 's harmintzan *valának.*

8. Az Elisáfán' fiai között Sémája Fő, és az ő atyafiai ſzázan *valának.*

9. A' Hebron' fiai között Fő, Eliel, és az ő attyafiai nyóltzvanan *valának.*

10. Az Uzziel' fiai között vala Fő Amminádáb, és az ő attyafiai ſzáz tizen-ketten *valának.*

11. Hívatá azért Dávid Sádók, és Abjátár Papokat; a' Léviták közzűl pedig Urielt. Asáját, Jóelt, Sémáját, Elielt, és Amminádábot.

12. És monda nékik: Ti vagytok a' Léviták' attyainak előttök-járói: Szenteljétek-meg magatokak 's a' ti atyátokfiait, és vigyétek az Izráel' Urának Iſtenének Ládáját *a' helyre*, mellyet kéſzíttettem néki.

13. Mert mivelhogy eleitől fogva nem *mivel-tétek ezt*, a' mi Urunk Iſtenünk (e) el-oſzlatott minket; mert nem kerestük őtet az ő-tőle ſzabott rend-tartás ſzerént. (e) *r.* 13 : 10. *Bir.* 4 : 1, 2.

14. Meg-ſzentelék azért magokat *előſzör* a' Papok, és a' Léviták, hogy vinnék az Izráel' Urának Iſtenének Ládáját.

15. És fel-vévék a' Lévitáknak fiai az Iſten' Ládáját a' ſzerént, a' mint Móſes meg-hagyta vólt az Úrnak beſzéde ſzerént, vállokra (f) a' rúdakkal egybe, mellyek abban valának. (f) 2 *M.* 25 14

16. Parantsola ennek-felette Dávid a' Fő Lévitáknak, hogy válogatnának az ő attyokfiai közzűl éneklőket éneklő ſzerſzámokkal egygyetemben, *tudni-illik*, Náblumokkal, hegedűkkel, és tzimbalmokkal, hogy énekelnének (g) fel-ſzóval nagy örömmel. (g) *r.* 13 : 8. 2*Sám.* 6 : 5-15.

17. Válaſzták azért a' Léviták Hémánt, a' Jóel' fiát: és az ő attyafiai közzűl Asáfot, a' Berékiás' fiát: és a' Mérári' fiai közzűl, kik azoknak attyokfiai valának, Etánt, a' Kusája' fiát.

18. És ő-vélek egybe az ő attyokfiai másod' renden: Zakariás, Bén, Jaáziel, Semirámót, Jéhiel, Unni, Eliáb, Benája, Maaséja, Matthithja, Elifélé, Miknéja, Obed-Edom, és Jéhiel, ajtón-állók valának.

19. Éneklők pedig: Hémán, Asáf, és Etán, réz tzimbálmokkal zengedeznek vala.

20. Zakariás, Aziel, Semirámót, Jéhiel, Unni, Eliáb, Maaséja és Benája, vékony ſzavú Náblumokkal énekelnek vala.

21. Mattithja, Elifélé, Miknéja, Obed-Edom, Jéhiel, és Azaziás, hegedűlnek vala öreg ſzavú hegedűkkel.

22 Kénániás pedig a' Léviták' Fejedélme a' Prófétálásban fő vala; mivelhogy tudós vólna.

23. Berekiás, és Elkána a' Láda előtt-való ajtón-állók valának.

24. Sébániás pedig, és Jósafát, Nétanéel, Amásai, Zakariás, Benája, és Eliézer Papok kürtölnek vala az Iſten' Ládája előtt, Obed-Edom, és Jéhija, kik kapún-állók valának, a' Láda után *mennek vala.*

25. A' Kik pedig viſzik vala, és költöztetik vala az Úr' Szövetségének Ládáját (h) az Obed-Edom' házából nagy örömmel, ezek valának: Dávid, az Izráelnek Vénei, és Fejedelmei. (h) 2*Sám.* 6 : 14.

26. Lőn pedig, mikor az Iſten fel-ſegéllette vólna a' Lévitákat, kik az Úr' Szövetségének

Ládáját viszik vala; ezokáért áldozának hét tulkokkal, és hét kosokkal.

27. Dávid pedig bíborból (i) tsinált ruhában öltözvén; és mind a' Léviták, kik a' Ládát viszik vala, az éneklők-is, és Kenániás, ki Fő vala az éneklésben, énekelnek *vala*: (Dávidon pedig vala gyóltsból tsinált Efód.) (i) 2*Sám.* 6: 14.

28. És mind az Izráel' népe viszik vala az Úr' Szövetségének Ládáját (k) nagy örömmel, kürtöknek, trombitáknak, tzimbalmoknak, hegedűknek és náblumoknak fel-ható zengésében. (k) 2*Sám.* 5. 17. 6: 5, 14 15.

29. Mikor pedig immár az Úr' Szövetségének Ládája jutott vólna szintén a' Dávid' városához, és (l) Mikál, a' Saul' leánya, ki-tekíntvén az ablakon, látta vólna, hogy Dávid Király tántzolna, és vígadna; szívében meg-útálá őtet.

(l) 2*Sám.* 6: 16.

XVI. RÉSZ.

A' Ládának a' Sátorban helyheztetése után éneklik a' 105 és 96 'Sóltárt.

1 Mikor azért (a) bé-vitték vólna az Isten' Ládáját, és helyheztették vólna azt a' sátor' közepin, mellyet Dávid annak fel-vonatott vala; áldozának egészen-égő, és engesztelő áldozatokkal az Isten előtt. (a) 2*Sám.* 6: 17, *'s a' t.*

2. És mikor Dávid el-végezte vólna az egészen égő áldozatot, és az engesztelő áldozatot; az Úrnak nevében meg-áldá a' népet.

3 És (b) osztogata minden Izráelitának mind férjfiúnak 's mind aszszonyi-állatnak, egy-egy lepényt, és egy darab húst, és egy palaszk bort.

(b) 2*Sám.* 6: 19.

4. Rendele ennek-felette az Úr' Ládája' eleibe a' Léviták közzül szolgákat, kik hírdetnék, tisztelnék, és dítsérnék az Izráelnek Urát Istenét.

5. Asáf (c) Fő vala, ő utánna másod' renden Zakariás, Jéhiel, Semirámót, Jéchiel, Mattithja, Eliáb, Benája és Obed-Edom; Jéhiel pedig a' náblumokkal, és hegedűkkel, Asáf tzimbalmokkal énekel vala. (c) *r.* 15: 15.

6. Továbbá Benája, és Jaháziel Papok kürtölnek vala (d) szüntelen az Isten' Szövetségének Ládája előtt. (d) 4*Mós.* 10: 8.

7. Akkor azon napon leg-először Dávid ez *Éneket* (e) adá az Úrnak dítséretire, az Asáfnak és az ő attyafiainak kezekbe: (e) *'Sólt.* 105.

8. Tisztelitek az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hírdessétek (f) minden népek között az ő nagy dolgait. (f) *Esa.* 12: 4, 5.

9. Énekeljetek ő-néki: örvendezzetek ő-néki, szólljatok minden tsudálatos dolgairól.

10. Ditsekedjetek az ő szent nevében, örvendezzen szívek azoknak, kik az Urat keresik.

11. Keressétek az Urat, és az ő hatalmasságát; keressétek az ő ortzáját szüntelen.

12. Emlékezzetek-meg örökké az ő tsudálatos dolgairól, mellyeket tselekedett az ő tsudáiról, és az ő szájának ítéletéről.

13. Óh Izráelnek, ő szolgájának magva! Jákóbnak ő választottjának fiai!

14. Ez a' mi Urunk Istenünk, az ő ítéleti mind e' széles földön *vagynak.*

15. Emlékezzetek-meg örökké az ő szövetségéről (g), és az ő beszédéről, mellyet parantsolt ezer nemzetségig. (g) 1*Mós.* 17: 9-24. 13: 14-17.

16 Mellyet szerzett (h) Ábrahámmal, és esküvéséről *emlékezzetek*, mellyet *szólla* I'sáknak.

(h) 1*Mós.* 13: 15.

17. Mellyet meg-erősített Jákóbnak örök végezésel, Izráelnek örökké-való szövetséggel.

18. Mondván: A' Kanaán' földét tenéked adom, hogy légyen néktek örökségtek.

19. (i) Jóllehet kevesen vólnátok, mindenestől igen kevesen, és 'sellérek azon a' földön.

(i) 1*Mós.* 34: 30.

20. Mert járnak vala egygyik nemzetségtől a' másikhoz, és egygyik országból más országba.

21. Nem engedé mindazáltal senkinek őket bántani; (k) sőt még a' Királyokat-is meg-büntetté érettek. (k) 1*Mós.* 20: 3. 2*Mós.* 7-12.

22. *Ezt mondván:* Az én meg-kenettetteimet ne bántsátok, Profétáimnak-is ne ártsatok.

23. Mind ez egész föld (l) énekeljen az Úrnak, napról napra hírdessétek az ő szabadítását.

(l) *'Sólt.* 95: 96.

24. Beszélljétek a' Pogányok között az ő ditsőségét, minden népek között az ő tsudálatos dolgait.

25. Mert nagy az Úr, és igen dítsérendő, és rettenetes minden Isteneknek felette.

26. Mert a' Pogányoknak minden Isteneik tsak bálványok; de az Úr teremtette az egeket.

27. Ditsőség és tisztesség vagyon ő előtte, erősség és vígasság az ő helyén.

28. Adjatok az Úrnak, népeknek (m) nemzetségi! adjatok, *mondom*, az Úrnak ditsőséget, és erősséget. (m) *'Sólt.* 29: 1.

29. Adjatok az Úr' nevének ditsőséget: hozzatok ajándékokat, és jöjjetek eleibe, hajtsátok-meg magatokat az Úrnak *az ő* szentségének ékes helyén.

30. Ret-

30. Rettegjen mind az egész föld az ő ortzájától; a' föld-is meg-erősíttetik, hogy meg ne indúljon.

31. Örüljenek az egek, és örvendezzen a' föld, és mondják a' Pogányok között: Uralkodik az Úr!

32. Zengjen a' tenger minden benne valóval egybe; örvendezzen a' mező minden benne valóval egybe.

33. Akkoron örvendezni kezdnek a' erdőnek fái az Úr előtt, mikoron el-jövénd meg-ítélni a' földet.

34. (*n*) Tiszteljétek az Urat; mert igen jó; mert örökké-való az ő irgalmassága.

(*n*) *Sólt*, 107: 1. *és* 118: 1. *és* 136: 1.

35. És mondjátok: Tarts-meg minket mi szabadító Istenünk! (*o*) gyüjts-össze minket, és szabadíts-meg a' Pogányok közzül; hogy a' te szent Nevedet tisztelhessük, ditskedhessünk a' te dítséretedben! (*o*) *r.* 15: 13.

36. Áldott légyen az Izráelnek Ura Istene öröktől fogva mind örökké! És mondja a' sokaság, Ámen! Dítséret az Úrnak!

37. Hagyá pedig ott *Dávid* az Úr' Szövetségének Ládájánál Asáfot, és (*p*) az ő attyafiait, hogy a' Láda előtt szüntelen minden napon szolgálnának. (*p*) *r.* 16: 6.

38. Obed-Edomot, *és Hósat*, ezeknek hatvan-nyóltz attyokfiaival egybe, Obed-Edomot, mondom, a' Jédutun' fiát, és Hósát *hagyá* ajtónállóknak.

39. Sádók Papot pedig, és az ő Pap attyafiait az Úr' sátora előtt *hagyá* a' magasságban, melly *vala* a' Gibeon' (*q*) *hegyén*. (*q*) 1 *Kir.* 3: 4.

40. Hogy áldoznának az Úrnak szüntelen tüzes áldozattal, a' tüzes áldozatnak óltárán minden reggel, és estve, és hogy mind a' szerént *tselekednének*, a' mint meg-vólna írattatva az Úr' Törvényében, mellyet parantsolt vólt az Izráelnek.

41 Hémánt-is, és Jédutunt vélek *hagyá*, és többeket-is válaszva, kik nevek szerént megneveztettek, hogy az Urat dítsérnék; mert az ő irgalmassága örökké-való.

42. Ezekkel, *mondom*, *hagyá* Hémánt, és Jédutunt kürtökkel, és tzimbálmokkal, és egyéb zengő szerszámokkal; A' Jédutun' fiait pedig kapun-állokká tévé.

43. Azért az egész sokaság el-oszla ki-ki mind házához; Dávid pedig meg-téré, hogy az ő házanépét-is (*r*) meg-áldaná. (*r*) 2 *Sám.* 6: 20, 23.

XVII. RÉSZ.

Dávid akar Templomot építeni.

1 Lőn pedig, mikor (*a*) Dávid az ő házában laknék; monda Nátán Prófétának: Im' én tzédrus-fából tsinált házban lakom; az Úr' Szövetségének Ládája pedig *vagyon* sátor alatt.

(*a*) 2 *Sám.* 7: 1, *'s a't.*

2. Akkor monda Nátán Dávidnak: Valami *vagyon* a' te szívedben, tselekedd-meg; mert az Isten veled *vagyon*.

3. Azon éjjel pedig lőn az Istennek szava Nátánhoz, mondván:

4. Menj-el, 's mond-meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Te nem tsinálsz nékem lakni való Házat.

5. Mert nem (*b*) laktam én attól fogva házban, hogy az Izráel' fiait ki-hoztam, mind e' mái napig; hanem egy hajlékból más hajlékba *mentem*, sátorból sátorba. (*b*) 1 *Kir.* 8: 16.

6. A' melly helyeken jártam az Izráel' népével, szóllottam-é vagy egyszer valakinek az Izráel' Bírái közzül, (kiknek parantsoltam vala, hogy az én népemet legeltetnék,) mondván: Miért nem tsináltatok énnékem tzédrus-fából házát?

7. Mostan azért ezt mondjad az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja a' seregeknek Ura: Én választálak tégedet a' (*c*) juhok mellől a' pásztori házatskából, hogy lennél Vezére az én népemnek, az Izráelnek. (*c*) 1 *Sám.* 16: 11-13.

8. És vóltam veled mindenütt, valahová mentél, minden ellenségidet-is a' te ortzád elől elveszténtem; ennekfelette *olly*' hírt-nevet szerzettem tenéked, a' minémű hírek vagyon a' hatalmasoknak, a' kik vagynak a' földön.

9. Lakó-helyet-is adtam az én népemnek, az Izráelnek, és el-plántálám őtet; és lakja (*d*) az ő helyét, és többé helyéből ki nem mozdíttatik, 's nem sanyargattatik a' hamisságnak fiaitól, mint ez előtt. (*d*) 1 *Mós.* 17: 8.

10. És az időtől fogva, miólta meg-parantsoltam vala, hogy Bírák lennének az én népemen, az Izráelen; minden te ellenségidet meg-alázám, és ezt-is jelentém tenéked, hogy az Úr' házat épít néked.

11. És lészen, mikor bé-tellyesedéndenek a' te életednek napjai, hogy a' te atyáidhoz elmenj; a' te magodat fel-támasztom te utánnad, melly lészen a' te fiaid közzül-való, és az ő országát meg-erősítem.

12. (*e*) Ő tsinál énnékem Házat; és meg-erősítem az ő királyi-székit mind örökké:

(*e*) 1*Kir.* 5: 5. *és* 6: 12. *r.* 22: 10.

13. Én lészek ő-néki attya, ő énnékem fiam lészen; és az én irgalmaságomat ő tőle el-nem vészem, mint a' te előtted valótól el-vettem.

14. Hanem (*f*) meg-erősítem őtet az én Házamban, és az én országomban mind örökké, és az ő királyi-széke erős lészen mind örökké.

(*f*) *'Sólt.* 89: 27, 29. *'Sid.* 1: 5, 6. *Luk.* 1: 33.

15. Mind e' beszédek szerént, és mind e' látás szerént szólla Nátán Dávidnak.

16. Bé-méne azért Dávid, és le-üle az Úr előtt, és monda: Ki *vagyok* én Uram Isten! 's mitsoda az én házam-is, hogy engemet erre méltóztattál?

17. Még ezt is kevésled, óh Isten! hanem ennekfelette szóllál jövendőt-is a' te szolgád' háza felől, és *minden* emberek között tekinteteſsé tettél engemet, óh én Uram Istenem!

18. És mit *kérhetne* Dávid többet te tőled a' te szolgádnak tiszteſségére, holott te *jól* esmered a' te szolgádat?

19. Óh Uram! a' te szolgádért, és a' te szíved szerént tselekedéd mind e' nagy dolgokat, hogy minden *te* tsudálatos dolgaidat ki-jelentenéd.

20. (Óh Uram! (*g*) nintsen senki hasonló te hozzád, és nintsen Isten te náladnál több,) mind a' szerént, a' mint füleinkkel hallottuk.

(*g*) 5*Mós.* 3: 24. *és* 4: 32-38. *Esa.* 23 10-13. *és* 44 6-8. *Dán.* 3: 29.

21. És kitsoda ollyan nép a' földön, mint a' te néped, az Izráel, kinek Istene el-ment vólna, hogy magának népet szabadítana: hogy magadnak nagy, és rettenetes nevet szereznél, ki üzvén a' Pogányokat a' te néped elől, mellyet Égyiptomból meg-szabadítál?

22. És választád az (*h*) Izráel' népét te magadnak kiváltképpen-való népeddé, mind örökké, és te Uram *vóltál* nékik Istenek!

(*h*) 5*Mós.* 4: 7. *és* 33: 29. *'Sólt.* 147: 20

23. Mostan azért Uram! a' szó, mellyet szóllál a' te szolgád felől, és az ő háza felől, erősítteſsék-meg mind örökké, és úgy tselekedjél, a' mint szólltál.

24. Maradjon-meg, és magasztaltaſsék fel a' te neved mind örökké, hogy mondhaſsák: A' seregeknek Ura, az Izráel' Istene, Isten az Izráelen! és a' Dávidnak, a' te szolgádnak háza légyen erős te előtted.

25. Mert te, én Istenem! a' te szolgádnak füle hallására meg-jelentéd, hogy néki házat (*i*) tsinálnál; Ezokáért indúla-meg a' te szolgád, hogy könyörgene te előtted. (*i*) 2*Sám.* 7: 11, 27.

26. Mostan azért én Uram! te vagy az Isten, és te szóllád e' jó dolgot a' te szolgád felől.

27. Mostan, *mondom*, mivelhogy akarad megáldani a' te szolgádnak házát, hogy légyen *állandó* mind örökké te előtted; mivelhogy te Uram meg-áldottad: *Légyen* azért áldott mind örökké.

XVIII. RÉSZ.

Lásd a' 2 Sám. 8. részt Summáját.

1 Ezekután pedig meg-veré Dávid a' Filiſtéusokat, és (*a*) meg-alázá őket: és Gáth' városát faluival egybe el-nyeré a' Filiſtéusok' kezekből. (*a*) 2*Sám.* 8: 1, *'s a' t.* *'Sólt.* 60: 1-10.

2. A' Moábitákot-is meg-veré; és a' Moábiták vóltak Dávidnak adó-fizető szolgái.

3. Továbbá meg-veré Dávid Hámátban Hadarézert-is, a' Sóbának Királlyát, mikor el indúlt vólna, hogy az Eufrátes folyó-vízig (*b*) vetné birodalmának határát. (*b*) 1*Mós.* 15: 18.

4. Dávid pedig nyere ő tőle ezer szekeret, és hét ezer lovagokat, és húsz ezer gyalogokat; és minden szekeres lovaknak inaikat el-vagdaltatá (*c*) Dávid: és meg-tarta azokban *tsak* száz szekérbe-valókat. (*c*) 5*Mós.* 17: 16. 2*Sám.* 8: 3.

5. El-jövének pedig Damaskusból a' Siriabéliek, hogy meg-segéllenék Hadarézert, a' Sóba Királlyát; és le-vága Dávid a' Siriabéliekben huszon-két ezer férjfiakat.

6. És rendele Dávid *Tiszt-tartókat* Siriában, mellyben vagyon Damaskus; és lőnek a' Siriabéliek Dávidnak adó-fizető szolgái; és meg-tartja vala az Úr Dávidot min-denütt, valahová mégyen vala.

7. És el-nyeré Dávid az arany paisokat, mellyeket a' Hadarézer' szolgái viselnek *vala*, és vivé Jérusélembe.

8. És hoza Dávid (*d*) Tibhátból, és Kúnból, a' Hadarézer' városiból igen sok rezet, mellyből Salamon a' réz tengert tsinálá, az oszlopokat, és a' réz-edényeket. (*d*) 2*Sám.* 8: 8. 1*Kir.* 7: 23, 45.

9. Mikor meg-hallotta vólna pedig Tóhu, a' Hámátbéli Király, hogy Dávid meg-verte vólna a' Hadarézernek, a' Sóba' Királlyának egész hadát;

10. Küldé (*e*) Dávid Királyhoz az ő fiát, Hadorámot, hogy köszöntené őtet nagy tiszteſséggel, és hogy néki minden jót is kívánna, mivelhogy meg-harczolt vólna Hadarézerrel, és meg-verte vólna őtet; mert Tóhu-is hadakozik vala Hadarézer ellen És *külde Dávidnak* sok arany, ezüst és réz-edényeket. (*e*) 2*Sám.* 8: 10, *'s a' t.*

11. Mel-

11. Mellyeket Dávid Király (*f*) szentele az Úrnak, a z ezüsttel, és az arannyal, mellyet nyert vala a' Pogányoktol: az Edomitáktól, a' Moábitáktól, az Ammon' fiaitól, a' Filistéusoktól, és Amalékitáktól. (*f*) *r.* 22: 14.

12. Abisai pedig, a' Sérujának fia, az Edomiták közzül, a' sónak (*g*) völgyében meg-vere tizen-nyóltz ezeret. (*g*) 2*Sám.* 8: 13.

13. És rendele Edomban *Dávid* Tiszt-tartókat, és lőnek az Edombéliek (*h*) Dávidnak szolgái. És meg-tartá az Úr Dávidot mindenüt, valahová mégyen vala. (*h*) 4*Mós.* 24: 18.

14. Uralkodék azért Dávid (*i*) az egész Izráelen, és szolgáltat vala ítéletet és igazságot az ő egész népén. (*i*) *r.* 21: 12.

15. Joáb pedig, a' Sérujа' fia vala Hadnagy a' seregben: Józafát az Ahilúd' fia *vala* Kantzellárius*a Dávidnak.*

16. Sádók, az Ahitúb' fia, és Abimélek, az Abjátár' fia, Papok *valának;* Sausa *vala* Iró-deák.

17. És Benája, a' Jójada' fia, vala Hadnagy a' Keretéusokon, és Peletéusokon. A' Dávidnak fiai pedig leg-közelebb járnak vala a' Királyhoz.

XIX. RÉSZ.

Dávid meg-veri az Ammont Joáb által.

1 Lőn (*a*) továbbá; meg-hala Náhás, az Ammon' fiainak Királlya, és uralkodék az ő fia ő helyette. (*a*) 2*Sám.* 10: 1. *'s a' t.*

2. És monda Dávid: Minden jóval lészek a' Náhás' fiához, Hánunhoz; mert az ő attya-is (*b*) jól tett vólt én velem. Ennekokáért Dávid küldé követeket ő hozzája, kik vígasztalnák ötet az ő attyának *halála* felől. És el-menének a' Dávid' szolgái, az Ammon' fiainak földökbe Hánunhoz, hogy ötet vígasztalnák. (*b*) 1*Sám.* 11: 1-'.

3. Akkor mondának az Amm n' fiainak Főemberi Hánunnak: Avagy azt állítod-é, hogy Dávid tiszteli ezzel a' te *meg-hólt* atyádat a' te szemeid előtt, hogy küldött te hozzád vígasztalókat? Avagy nem azért jöttenek-é az ő szolgái te hozzád, hogy e' föld felől jól meg-értekezzenek, tudak zzanak, és meg-kémleljék?

4. Hozatá azért Hánun a' Dávid' szolgáit, és azokat meg-nyíreté, és ruhájokat félbe el-metélteté mind az ő al-felekig; és el-botsátá őket.

5. El-menének pedig, és meg-beszéllék Dávidnak e' dolgot e' férjfiak felől: és külde elejekbe, (mert azok a' férjfiak felette nagy gyalázattal illettettenek vala,) és ezt izené a' Király: Maradjatok Jérikóban, míglen szakállatok meg-növend; akkor jöjjetek hozzám.

6. Látván pedig az Ammon' fiai, hogy éktelen dolgot tselekedtek vólna Dávidon; külde Hánun, és az Ammon' fiai ezer tálentom ezüstöt, hogy fogadnának szekereket és lovagokat Mésopotámiából, a' Siriai Maakából, és Sobából.

7. Fogadának azért magoknak harmintz-két ezer *fegyveres* szekereket, a' Maakának Királyát-is az ő népével egybe, kik el-jövének, és tábort járának Medéba ellenében; Az Ammon' fiai is pedig öszve-gyülének az ő városaikból, és jövének az ütközetre.

8. Mellyet Dávid mikor meg-hallott vólna; el-botsátá Joábot, és minden erős népét.

9. És az Ammon' fiai ki-menvén, rendet állának a' város' kapuja előtt; a' melly Királyok pedig *segítségre* jöttek vala, külon *valának* a' mezőn.

10. Látván pedig azt Joáb, hogy mind elől, mind hátúl ellensége vólna; válogata az egész Izráelnek erősei közzül egy-*néhányat*, és sereget rendele a' Siriabéliek ellen.

11. A több népet pedig bízá az ő attyafiára, (*c*) Abisaira, mellyet rendelének az Ammon' fiai ellen. (*c*) 2*Sám.* 10: 10. 18: 2.

12. És monda: Ha a' Siriabéliek rajtam erőt vennének; nekem segíttséggel légy: ha pedig az Ammon' fiai te rajtad erőt vennének; én-is meg-segéllek.

13. Légy erős; sőt légyünk (*d*) bátorságosok mindnyájan a' mi népünkért, és a' mi Istenünk' városiért; Az Úr pedig tselekedje azt, a' mi neki tettszik. (*d*) 5*Mós.* 20: 1. 1*Kir.* 12: 1.

14. Indúla azért hartzra Joáb, és az ő hada Siriabéliek ellen, kik ő előtte mind meg-futamának.

15. Az Ammon' fiai pedig mikor látták vólna hogy meg-futamtak vólna a' Siriabéliek; ők-is a' *Joáb'* attyafia előtt, ki Abisai vala, m g futamának, és bé-szaladának a' városba; Joáb-is azután Jérusálembe méne.

16. Látván pedig a' Siriabéliek, hogy az Izráel előtt meg-verettettek vólna, küldének követeket, és ki-hozák a' Siriabélieket, kik a' folyó-vizen túl laknak vala, és Sófak, a' Hadarézer sereginek Hadnagyja vala előttök-járó.

17. Meg-mondák ezt Dávidnak: ki öszve-gyűjté az egész Izráelt, és a' Jórdán' vizén által-költözvén, hozzájok érkezék, és *sereget* rendele azok ellen ütközetre: És mikor sereget rendelt vólna Dávid a' Siriabéliek ellen; ők-is meg-ütközének ő véle.

18. De a' Siriabéliek meg-futamának az Izráel előtt: és le-vága Dávid azok közzül hét ezer

szekereket és negyven ezer gyalogot; annakfelette Sófákot-is (*e*) a' seregnek Hadnagyát meg-ölé. (*e*) 2*Sám.* 10: 18.

19. Mikoron pedig látták vólna a' Hadarézer szolgái, hogy az Izráel miatt illyen igen meg-romlottak vólna; meg-békéllének Dáviddal, és szolgálának ő-néki: és nem akarák többször a' Siriabéliek meg-segélleni az Ammon' fiait.

XX. RÉSZ.

Dávid meg rontja az Ammonitákat 's Filistéusokat: ezek közt három Oriás-is vész-el.

1 És (*a*) lőn ennekfelette az esztendőnek forgódulásában, mikor a' Királyok szoktak *hadakozni* indúlni, el-indítá Joáb a' hadat, és el-pusztítá az Ammon' fiainak földöket: És el-menvén meg-szállá Rabbát (Dávid pedig maradott vala Jérusálemben,) és meg-vévé Joáb Rabbát, és el-rontá azt. (*a*) 2*Sám.* 11: 1. 12: 26.

2. El-vivé pedig Dávid az ő Királyoknak koronáját az ő fejéből, melly egy tálentom arany nyomó vala, mellyben valának drágalátos kövek, melly a' Dávid' fejébe tétetek; a' városból-is nyereséget igen sokat vön-el.

3. A' népet pedig, melly a' városban *vala*, kihozatá, és fürészszel metélteté azokat, és vas gereblyékkel, és sarlókkal. Igy tselekedék Dávid az Ammon (*b*) fiainak minden városival; azután meg-tére Dávid mind az egész néppel Jérusálembe. (*b*) 2*Sám.* 10: 4. *r.* 19. 4.

4. Ezután (*c*) ismét had támada Gézerben a' Filistéusok ellen: és akkor ölé-meg a' Husátites Sibbékai az Oriások' nemzetségéből-való Sippait, és illyen módon meg-aláztatának.

(*c*) 2*Sám.* 21: 18. *Jós.* 21: 21.

5. Ismét lőn had a' Filistéusok ellen, mellyben meg-ölé Elhanán, a' Jáir' fia, a' Gáthbéli Láchmit, a' Góliátnak (*d*) attyafiát, kinek az ő dárdájának nyele hasonló *vala* a' szövőknek zúgoly-fájokhoz. (*d*) 1*Sám.* 17: 4. 7. 2*Sám.* 21: 19.

6. Ezeknek utánna ismét lőn viadal Gáthnál; Vala pedig ott *a' városban* egy (*e*) igen nagy magas ember, kinek hat-hat újjai valának, *az-az* huszon-négy: ez-is Oriás' fia vala. (*e*) *Jós.* 21: 12.

7. És szidalommal illeti vala az Izráelt, kit meg-öle Jónatán, Dávid' attyafiának, Simeának fia.

8. Ezek ugyan azon egy Oriásnak fiai vóltak Gáth *város*ban, kik el-veszének Dávidnak és az ő szolgáinak kezek miatt.

XXI. RÉSZ.

A' harmad napi dög halál.

1 Támada pedig a' Sátán az Izráel ellen, (*a*) és fel indítá Dávidot, hogy meg-számlálná az Izráelt. (*a*) 2*Sám.* 21: 1, 's a' t.

2. Monda azért Dávid Joábnak és a' nép' Hadnagyinak: Menjetek-el, számláljátok-meg az Izráelt, Bersebától fogva szintén Dánig: és hozzátok én hozzám, hadd tudjam számát.

3. Akkor monda Joáb: Az Úr száz ennyivel szaporítsa-meg az ő népét, a' mennyin vagynak. Avagy nem mind te szolgáid-é azok Uram Király? 's miért tudakoznék ezen az én Uram? Miért lenne ez az Izráelnek büntetésére?

4. De a' Király' szava erősebb lőn a' Joábénál. Ki-fordúla azért Joáb *a' Király elől*, és el-járá az egész Izráelt: 's azután meg-tére Jérusálembe.

5. És adá Joáb a' népnek számát Dávidnak: és vólt az egész Izráel' *nép*ének száma ezerszer való (*b*) ezer, és száz ezer fegyver-fogható; a' Júda' fiai pedig négy száz hetven ezer fegyverfogható férjfiak. (*b*) 2*Sám.* 24: 9.

6. A' Lévi' és Bénjámin' fiait pedig közikbe nem számlálá; mert nem tettszik vala Joábnak a' Király' parantsolatja.

7. Sőt az Istennek-is nem tettszék e' dolog, mellyért meg-veré az Izráelt.

8. Monda pedig Dávid az Istennek: Igen vétkeztem, hogy ezt mivelém: *te* pedig mostan a' te szolgádnak hamisságát botsásd-meg, kérlek; mert felette igen bolondúl tselekedtem!

9. Ennekokáért szólla az Úr Gádnak, a' Dávid' Prófétájának, mondván:

10 Eredj-el, szóllj Dávidnak ekképpen: Ezt mondja az Úr: Hármat vetek elődbe; válaszsz magadnak egygyet ezek közzül, mellyet veled tselekedjem.

11. El-méne azért Gád Próféta Dávidhoz, és monda néki: Ezt mondja az Úr; Válaszd-el magadnak:

12. Avagy három esztendeig-való éhséget, avagy (*c*) hogy ellenségidtől három hónapig megemésztessél, és a' te ellenséged fegyvere rajtad légyen: avagy az Úr' fegyvere harmad' napig, és a' dög-halál kegyetlenkedjék földedben, és az Úr' Angyala pusztítson az Izráelnek minden határiban. Azért láffad most, mit feleljek annak, a' ki emgemet te hozzád küldött. (*c*) 2*Sám.* 24: 12.

13. És monda Dávid Gádnak: Minden felől nékem keserűség; kérlek, hadd essem az Úr' kezében, (mert igen sok és nagy az ő irgalmassága) és ne essem embereknek kezekbe.

14. Botsáta azért az Úr dög-halált az Izráelre; és meg-halának az Izráel közzül hetven ezer férjfiak.

15. Botsáta annakfelette Angyalt az Úr Jérusálemre, hogy el-pusztítaná azt: És mikor vágná a' népet,

a' népet; meg-látá az Úr, és (*d*) könyörüle az ő veszedelmeken, és monda a' pusztító Angyalnak: Elég immár, szünjél-meg. Az Úrnak Angyala pedig áll vala a' Jébuséus Ornánnak szérujénél. (*d*) *Jón.* 3: 10.

16. Akkor Dávid fel-emelé az ő szemeit, és látá az Úr' Angyalát állani a' föld, és az ég között, kinek kezében mezítelen tőr vala, mellyet Jérusálem ellen emelt vala fel; Le-esék azért Dávid, és a' Vének-is 'sákba öltözvén, az ő ortzájokra.

17. És monda Dávid az Istennek: Nem-de nem én számláltam-é meg a' népet? Én (*e*) vagyok, a' ki vétkeztem, és a' ki igen gonoszúl tselekedtem: ím' e' juhoknak mi vétkek vagyon benne? óh én Uram Istenem! kérlek, fordúljon én reám a' te kezed, és az én atyám' háza-népére, és ne légyen a' te népeden a' tsapás. (*e*) 2*Sám.* 24: 10.

18. Az Úr' Angyala pedig parantsolá Gádnak, hogy meg-mondaná Dávidnak: Hogy *fietne* felmenni Dávid, óltárt rakatni az Úrnak a' Jébuséus Ornán' szérüjén.

19. Fel-méne azért Dávid a' Gád' beszéde szerént, mellyet az Úr' nevében szóllott vala.

20. Mikoron pedig Ornán hátra tekíntvén látta vólna az Angyalt; és az ő négy fiai, kik vele valának, el-rejtezének. (Ornán pedig búzát tsépel vala.)

21. És juta Dávid Ornánhoz. (*f*) Mikor azért tekíntett vólna Ornán; Dávidot meg-látá, és ki-ménvén a' szérüről, meg-hajtá magát Dávid előtt a' földre arczal *le-borúlván.* (*f*) 2*Sám.* 24: 20, 's a' t.

22. És monda Dávid Ornánnak: Add énnékem a' szérü helyét, hogy építsek óltárt rajta az Úrnak: igaz árrán adjad nékem azt, és megszünik azonnal e' tsapás a' népen.

23. Monda Ornán Dávidnak: Légyen bátor tiéd, és az én Uram, a' Király azt tselekedje, a' mi néki tettszik: annakfelette ez ökröket adom az egészen égő áldozatra, és (*g*) fa helyett e' tséplő szerszámokat, e' gabonát-is Minhának: mind ezeket ajándékon adom. (*g*) 1*Sám.* 6: 14.

24. És monda Dávid Király Ornánnak: Nem akarom azt, hanem ugyan igaz árron akarom meg-venni tőled; mert a' mi tiéd, el-nem vészem *tőled* az Úrnak, és nem akarok tüzes áldozattal áldozni *néki* a' máséból.

25. Ada azért Dávid Ornánnak a' szérüért hat száz arany siklust.

26. És épite ott óltárt Dávid az Úrnak, és áldozék tüzes és engesztelő áldozatokkal, és segítségül hívá az Urat, ki meg-hallgatá őtet, mennyből tüzet *botsátván* a' tüzes áldozat' óltárára.

27. És parantsolá az Úr az Angyalnak; és bétevé az ő tőrét az ő hüvelyében.

28. Akkor látván Dávid, hogy az Úr őtet meg-hallgatta vólna a' Jébuséus Ornán' szérüjén, mikor ott áldoznék.

29. (Az Úr' Sátora pedig, mellyet tsinált vala Móses a' pusztában, és a' tüzes áldozatnak óltára-is, akkoron *vala* fenn a' magasságban Gibeonban.

30. És Dávid *akkor* oda fel-nem mehetett vala, hogy az Istent meg-engesztelné; mert igen meg-rettent vala az Úr' Angyalának mezítelen tőrétől.)

XXII. RÉSZ.

Dávid oktatja Salamont, és a' Fő-rendeket a' Templom' építtetése felől.

1 Monda Dávid: Ez az Úrnak, az Istennek (*a*) Háza; és az Izráelnek tüzes áldozatjára való óltár-is itt *vagyon.* (*a*) *r.* 21: 18, 26, 27.

2. Meg-parantsolá azért Dávid, hogy öszvegyüjtenék az Izráel' földén-való jövevényeket, kiket kő-vágókká tőn, hogy faragni-való köveket vágnának, hogy az Isten' Házát meg-tsinálnák.

3. Továbbá bővséges vasat szerze Dávid szegeknek, ajtóknak, és foglalásoknak; rezet-is bővségesen szerze minden mérték nélkül.

4. Számtalan tzédrus-fákat-is; mert a' Sidon és Tirus (*b*) *város*béliek tzédrus-fákat bővségesen hordanak vala Dávidnak. (*b*) *r.* 14: 1.

5. Akkoron monda Dávid: Az én fiam Salamon (*c*) gyermek és igen gyenge; az Úrnak pedig felette igen nagy Házat kell építeni, mellynek híre-neve *el-terjedjen* ez egész földön; el-készítek azért *mindeneket* ő-néki. Dávid azért *mindeneket* nagy bővségesen meg-szerze, minekelőtte meg-halna. (*c*) *r.* 29: 1. 1*Kir.* 3: 7. 2*Krón.* 2: 5.

6. Hívatá azért Dávid az ő fiát, Salamont, és meg-hagyá néki, hogy az Izráel' Urának Istenének (*d*) Házat tsináltatna (*d*) *r.* 17: 11, 12.

7. És monda Dávid Salamonnak: Édes fiam! én el-gondoltam vala szívemben, hogy az én Uram' Istenem' nevének Házat építsek.

8. De az Úr (*e*) szólla énnékem illyenképpen: Sok vért ontottál, és sokat hadakoztál: nem tsinálsz az én nevemnek Házat; mert sok vért ontottál-ki a' földre én előttem

(*e*) 2*Sám.* 7: 5, 13. *r.* 28: 3. 1*Kir.* 5: 3.

9. Ímé fiad lészen tenéked, kinek tsendessége lészen; mert nyúgodalmat adok néki minden környüle-való ellenségitől; azért neveztetik Salamonnak, mert békességet és nyúgodalmat adok az Izráelnek az ő idejében.

10. Ő tsinál az én nevemnek Házat: ő lészen énné-

ennékem fiam, és én ő-néki *lészek* Attya; és meg-erősítem az ő országának királyi székit az Izráelen mind örökké. (*f*) 2*Sám.* 7: 13.

11. Mostan édes fiam! az Úr te veled lészen, és szerentsés lészesz; és te épited-meg a' te Uradnak Istenednek Házát, a' mint *ez előtt* (*g*) megmondotta te felőled, (*g*) *r.* 17: 12-14.

12. De adjon az Úr tenéked értelmet és bőltseséget, mikor tenéked parantsol az Izráel felől; hogy a' te Uradnak Istenednek Törvényét még-őrizzed.

13 Akkor jól lészen dolgod, mikor a' parantsolatokat és az ítéleteket meg-őrizénded, és meg-tselekedénded, a' mellyeket az Úr Mózes által parantsolt vólt az Izráelnek: légy bátor, légy erős, ne félj, 's ne rettegj.

14. Imé én-is az én szegénységem szerént (*h*) készítettem az Úr' Házának *építésére* száz ezer tálentom ezüstöt, rezet, 's vasat mérték nélkül; mert igen bőven vagyon: fákat-is, köveket-is szerzettem; te-is szerezz ezekhez. (*h*) *r.* 18: 11.

15. Vagynak néked sok mivesid, kő-vágóid, kő és fa-faragóid, és minden-féle dologban bőlts mester-emberid.

16. Az Aranynak, ezüstnek, vasnak, és réznek száma nintsen; *azért* kelj-fel, láss hozzá, és az Úr légyen te veled.

17. Meg-parantsolá pedig Dávid az Izráel' minden Fő-emberinek, hogy *ők-is* segítséggel lennének az ő fiának, Salamonnak, *ezt mondván:*

18. Avagy nintsen-é a' ti Uratok Istentek ti veletek, ki ti néktek békeséget (*i*) adott körös-környül? Mert az én hatalmam alá adá e' földnek lakosit, és meg-hódoltattuk e' földet az Úr előtt, és az ő népe előtt. (*i*) 1*Kir.* 5: 3.

19. No azért keressétek a' ti Uratokat Istenteket tellyes szívetek és lelketek szerént: és felkelvén az Úr Istennek Szentséges helyét tsináljátok-meg, hogy vigyétek az Úr' Szövetségének Ládáját, és az Istennek szenteltetett edényeket a' Házba, melly építtetik az Úr' nevének.

XXIII. RÉSZ.

Dávid a' meg-számláltatott Léviták tiszteket rendeli el.

Meg-vénhedék pedig Dávid, és (*a*) mikor igen koros vólna; Királlyá tévé az ő fiát, Salamont, az Izráelen. (*a*) 1*Kir.* 1: 1, 31, 39.

2. És öszve-gyüjté az Izráelnek minden Fejedelmeit, a' Papokat-is, és a' Lévitákat.

3. És meg-számláltatának a' Léviták harmintz (*b*) esztendőstől fogva, és a' kik annál idősebbek valának: és vólt azoknak számok fejenként harmintz nyóltz ezer. (*b*) 4*Mós.* 4: 3.

4. Ezek közzül huszon negy ezeren az Úr' Háza környül-való dolgosoknak palléri *valának:* és hat ezeren igazgatók, és birák valának:

5. Négy ezeren ajtón-állók *valának:* négy ezeren ditsérik vala az Urat minden (*c*) zengő szerszámokkal, mellyeket *Dávid* készíttetett vala a' ditséretre. (*c*) 2*Krón.* 29: 25.

6. És Dávid őket *három* részre rendelé a' Lévi' fiai szerént: (*d*) Gersonitákra, Kéhátitákra, és Méráritákra. (*d*) 1*Mós.* 46: 11.

7. A' Gersoniták közzül valók valának Lahdán (*e*) és Simhi. (*e*) 2*Mós.* 6: 17. *r.* 6: 17.

8. Lahdán' fiai: Jéhiel Fő, Zétám és Jóel, hárman.

9. *És* a' Simhi' fiai: Selómit, Háfiel és Hárán, hárman: ezek vóltak a' Lahdán' háza-népe között Fők.

10. Simhi' fiai: Jahát, Zina, Jéus és Béria: ezek négyen vóltak Simhi' fiai.

11. Vala pedig Jahát Fő, Zína második; de Jéus és Béria, mivelhogy nem sok fiakat nemzének, azert az ő attyoknak háza-népe között tsak egy ágért számláltattak.

12. Kéhát' (*f*) fiai: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel, négyen. (*f*) 4*Mós.* 3: 19. *r.* 6: 18.

13. Amrám' (*g*) fiai: Áron és Mózes; El-választaték pedig (*h*) Áron, hogy szenteltetnék szentséges dolgoknak tselekedetire, ő, és az ő fia mind örökké; és hogy jó illatot tennének az Úr előtt, hogy szolgálnának ő-néki, és az ő nevében *a' népet* meg-áldanák mind örökké. (*g*) 2*Mós.* 6: 20. (*h*) 2*Mós.* 28: 1. 'Sid. 5: 4.

14. A' Mózesnek, az Isten' emberének fiai pedig számláltatának a' Lévi' nemzetsége közzé.

15. Mózes' (*i*) fiai: Gersom és Éliézér. (*i*) 2*Mós.* 18: 3, 4.

16. Gersom' fiai: Sébuel fő.

17. Vóltak pedig Eliézer' fiai: Rehábia fő: nem-is vóltak Eliézernek több fiai; de a' Rehábiának fiai igen meg sokasodtak vala.

18. Ishár' fiai: Selómit, ki fő vala.

19. Hebron' fiai: Jéria fő, Amárja második, Jeháziel harmadik, és Jekámám negyedik.

20. Uzziel' fiai: Mika fő, és Isija második.

21 (*k*) Mérári' fiai: Máchli és Músi. Máchli' fiai: Eleázár és Kis. (*k*) 2*Mós.* 6: 19. *r.* 6: 19.

22. Meg-hala pedig Eleázár, és nem vóltak néki fiai, hanem leányi, kiket el-vevének a' Kis' fiai, azoknak attyokfiai.

23. Músi' fiai: Mákhli, Eder és Jeremót, ez három.

24. Ezek

24. Ezek a' Lévi' fiai az ő tselédjek szerént, kik az ő tisztekben, az ő neveknek száma szerént Fő-emberek vóltak, kik az Úrnak Házában szolgáltak, a' kik húsz (*l*) esztendősök és annál idősebbek vóltak. (*l*) 4*Mós.* 8: 24.

25. Mert ezt mondotta vala Dávid: Az Izráelnek Ura Istene ím' meg nyúgotá az ő népét, és lakozik Jérusálemben mind örökké.

26. A' Lévitáknak-is nem szükség *lészen többé* az *Isten'* Sátorát hordozni, sem az edényeket, mellyek annak szükségére szereztettek vólt.

27. Annakokáért Dávidnak utólsó' rendelése szerént számláltattak a' Lévi' fiai, húsz esztendőstől fogva, és a' kik idősebbek vólnának.

28. Annakfelette ezeknek rendek vala az Áron' fiainak birodalmokban, hogy szolgálnának az Úr' Házában, és annak pitvaribán, kamaraiban, minden szent edényeknek tisztításában, és az Isten' Házának szolgálatjában.

29. Az-az: A' szent kenyereknek el-rendelésében, a' Minhának, kovász nélkül-való lepényeknek, serpenyőben főzött, és szépen fel-hólyagozott pogátsáknak-való 'semlye lisztnek megszerzésében, és mindennek mértékében.

30. És hogy állanának minden reggel (*m*) az Úrnak tiszteletire és dítséretire, azonképpen estve-is. (*m*) 2*Mós.* 29: 38, 42.

31. És hogy áldoznának az Úrnak minden tüzes áldozattal, minden Szombat napokon, a' hónapoknak első napjain, és a' szokott innepeken *bizonyos* szám szerént, a' mint szükség vala szünetlen az Úr előtt.

32. És hogy a Gyülekezetnek Sátorát szorgalmatosan (*n*) őríznék, és a' szent állatokat: és hogy az ő attyokfiainak, az Áron' fiainak szolgálatjok mellett vígyáznának az Úr' Házának szolgálatjában. (*n*) 3*Mós.* 8: 35.

XXIV. RÉSZ.

A' Papok meg-számláltatnak az ő nemzetségek, tisztek, és 24. rendek szerént.

1 Az Áron' fiainak pedig ezek az ő el-rendelések: (*a*) Áron' fiai: Nádáb, Abihú, Eleázár és Itamár. (*a*) 3*Mós.* 10: 1, 6.

2. Meg-hala (*b*) pedig Nádáb és Abihú az ő attyok előtt, kiknek fiai nem valának; azért Eleázár és Itamár viselék a' Papságot.

(*b*) 4*Mós.* 3: 4.

3. És el-rendelé őket Dávid, és Sádók, ki az Eleázár' fiai közzül vala, és (*c*) Ahimélek, ki az Itamár fiai közzül vala, az ő tisztek szerént a' szolgálatra. (*c*) 2*Sám.* 8: 17. *v.* 6: 8.

4. Találtatának pedig az Eleázár' fiai közzül sokkal több Fő-emberek, hogy sem mint az Itamár' fiai közzül, mikor el-rendelnék őket. Az Eleázár' fiai között *vóltak* Fő-emberek az ő attyok' háza-népe szerént, tizenhatan; az Itamár' fiai közzül az ő attyok' háza-népe szerént, nyóltzan,

5. El-ofzták pedig őket sors által válogatás nélkül: jóllehet a' Szent-helynek Istentől választatott Fejedelmi vólnának, mind az Eleázárnak 's mind az Itamárnak fiai közzül valók.

6. És bé-írá őket Semája, a' Nétanéel' fia, a' Lévi' *nemzetségé*ből-való Iró-deák, a' Király előtt és a' Fejedelmek előtt, a' (*d*) Sádók Pap előtt, Ahimélek előtt, ki Abjátár' fia vala, és a' Papoknak és Lévitáknak atyai *nemzetség*eknek Fejedelmei előtt, minden atyai tselédet, melly sors által az Eleázár' *nemzetség*éből esett; hasonlatosképpen, melly az Itamár' *nemzetség*éből esett. (*d*) 2 *Sám.* 8: 17. *v.* 27: 17.

7. Esék pedig az első sors Jojáribra: a' második Jedájára.

8. Hárimra a' harmadik: Seórimra a' negyedik.

9. Málkijára az ötödik: Mijáminra a' hatodik.

10. Hakkósra a' hetedik: Abijára a' nyóltzadik.

11. Jésuára a' kilentzedik: Sekániára a' tizedik.

12. Eliásibra a' tizen egygyedik: Jákimra a' tizen-kettődik.

13. Huppára a' tizenharmadik: Jésebeábra a' tizen-negyedik.

14. Bilgára a' tizen-ötödik: Immérre a' tizenhatodik.

15. Hézirre a' tizen-hetedik: Hapisesre a' tizen-nyóltzadik.

16. Petáhiára a' tizen-kilentzedik: Jéhezkelre a' hufzadik.

17. Jákimra a' hufzon-egygyedik: Gámulra a' hufzon-kettődik.

18. Delájára a' hufzon-harmadik: Maáziára a' hufzon-negyedik.

19. Ez az ő tiszteknek rende az ő szolgálatjokban, hogy az Úr' Házába bé-járnának, az ő attyoknak, Áronnak birodalma alatt-való tiszt szerént, mint meg-parantsolta vólt néki az Izráel' Ura Istene.

20. A' *minéz* a' Lévinek több fiaira; az Amrám' fiai közzül *vala* Subáel: a' Subáel' fiai közzül Jehdéja.

21. A' *mi néz pedig* Rehábiára: a' Rehábia' fiai közzül Iſsija vala fő.

22. Az Ishár' fiai közzül *vala* Selómót: És a' Selómót' fiai közzül Jahát.

23. (*e*) *A' Hebronnak* fiai közzül *vala első* Jériia, Amárja második, Jaháziel harmadik, Jekámám negyedik. (*e*) *r.* 23: 19. *r.* 26: 31.

24. Uzziel fia: Mika. A' Mika' fiai közzül, Sámir.

25. Mika' attyafia: Iſsija. Iſsija' fiai közzül Zekáriás.

26. Mérári' (*f*) fiai: Máchli és Músi. Jaázija' fiai: Bénó. (*f*) *r.* 23: 19. 26: 31.

27. Mérárinak Jaázijátót, az ő fiától-való fiai: Sohám, Zakkúr és Hibri.

28 Máchlitól *vala* (*g*) Eleázár, és ennek nem valának fiai. (*g*) *r.* 23: 2[illegible].

29. Kistől: a' Kis' fiai kozzül-való *vólt* Jérachméel.

30. Músi' fiai: Máchli, Eder és Jérimót: E' Léviták *fők* vóltak az ő attyaiknak házok-népe ſzerént.

31. Ezek-is sorsott vetének az ő attyokfiaival az Áron' fiaival egygyütt Dávid Király előtt, Sádók és Ahimélek előtt, a' Papok és Léviták attyainak Fejedelmi előtt, a' fő a' kisebbikkel egyaránt.

XXV. RÉSZ.

Az Éneklőknek huſzſzon-négy rendeik.

1 El-válaſztá pedig Dávid, és a' ſeregnek Fejedelmi, ſzolgálatra az (*a*) Ásáf', Hémán' és a' Jédutun' fiait, kik prófétálnak vala hegedükkel, náblumokkal, tzimbalmokkal. Ezeknek pedig az ő ſzolgálatjokban bizonyos ſzámok vala.

2. Az Asáf' fiai közzül *ezek vóltak*: Zakkúr Jó'sef, Netánia, és Asaréla: Az Asáf' fiai vóltak az Asáf' birtokában, ki a' Király' akaratja ſzerént prófétál vala. (*a*) *'Sólt.* 73. 2*Krón.* 29: 2[illegible].

3. A' Jédutun' *fiai* közzül: A' Jédutun' *fiai*: Gedália, Séri, Jésája Hasábia, Mattithia *és Simei*, hatan az ő attyoknak, a' Jédutunnak birtokában valának hegedülésben, ki prófétál vala, az Urat tiſztelvén és dítsérvén.

4. A' Hémán' (*b*) *fia* közzül: Hémán' fiai; Bukkija, Mattánia, Uzziel, Sébuel, Jérimót, Hanánia, Hanáni, Eliáta, Giddálti, Románti-Ezer, Josbekása, Mallóti, Hótir, Maháziót.

(*b*) 1*Kir.* 4: 31.

5. Ezek mind Hémán' fiai, ki az Iſten' beſzédiben a' Király Nézője vala az ő királyi méltósága felől: és ada az Iſten Hémánnak tizen-négy fiakat, és harom leányokat.

6. Ezek mindnyájan az ő attyoknak hatalmában valának, kik az Úr' Házában énekelnek vala tzimbalmokkal, náblumokkal, és hegedükkel az Iſten' Házának ſzolgálatjára, a' Királynak, Asáfnak, Jédutunnak, és Hémánnak parantsolatjok ſzerént.

7. Vólt pedig ezeknek ſzámok az Úrnak dítséretében tudós attyokfiaival öſzve, minden tanítóknak két ſzáz nyóltzvan-nyóltz.

8. És sorsot-is vetének közöttök a' vígyázásban-való tiſztre mind kitsíny 's mind nagy, mind a' tanitó 's mind a' tanítvány.

9. És esék az első sors az Asáf' fiára, Jó'sefre; Gedáliára a' máſodik, ki az ő attyafiaival és fiaival öſzve tizen-kettőd magával vala.

10. A' harmadik Zakkúrra: kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

11. Negyedik Jifrire *esék*, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

12. Ötödik Nétániára, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

13. Hatodik Bukkijára, kinek fiai és atttyafiai tizen-ketten valának.

14. Hetedik Jeſarelára, kinek fiai és attyafiai tizen ketten valának.

15. Nyóltzadik Jésaiára, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

16. Kilentzedik Mattániára, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

17. Tizedik Simeire, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

18. Tizen-egygyedik Azárelre, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

19. Tizen-kettődik Hasábiára, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

20. Tizen-harmadik Subáelre, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

21. Tizen-negyedik Mattithiára, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

22. Tizen-ötödik Jérimótra, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

23 Tizen-hatodik Hanáriára, kinek fiai és attyafiai tizenketten valának.

24. Tizen-hetedik Jósbekására, kinek fiai és atyafiai tizen-ketten valának.

25. Tizen-nyóltzadik Hanánira, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

26. Tizen-kilentzedik Mallótira, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

27. Huſzadik Elijátánra, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valanak.

28. Hu-

28. Huſzon-egygyedik Hótirra, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

29. Huſzon-kettődik Giddáltira, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

30. Huſzon-harmadik Maháziótra, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

31. Huſzon-negyedik Romámti-Ezerre, kinek fiai és attyafiai tizen-ketten valának.

XXVI. RÉSZ.

A' Templom' kapuinak 's kintſeinek őrizői.

1 Az ajtón-álloknak el-rendeléſek ez: A' Kóriták közzül, Meſelémiás, Kóré' fia, ki az Aſáf' (*a*) fiai közzül-való vólt. (*a*) *r.* 25: 1.

2. A' Meſelémiás' fiai közzül elsŏ-ſzülött Zekária, Jédiáel máſodik, Zebádia harmadik, és Játniel negyedik.

3. Elam ötödik, Jóhanán hatodik, Eljehoënai hetedik.

4. Obed-Edom' fiai közzül: Semája elsŏ-ſzülött, Józabád máſodik, Jóah harmadik, Sákár negyedik, Nétanéel ötödik.

5. Amiel hatodik, Iſſakár hetedik, Pehulléthai nyóltzadik; mert az Iſten ötet meg-áldotta vala.

6. Az ŏ fiának-is, Semájának, ſzülettetének fiai haſonlók az ŏ attyának fiaihoz; mert igen erŏſsek valának.

7. Semája' fiai; Othni, Reſáel, Obed, Elzabád, kinek attyafiai igen erős férjfiak valának, Elihu és Semákiás.

8. Mindnyájan ezek Obed-Edom' fiai közzül valók, mind ŏ magok, mind fiaik, 's mind attyokfiai igen erŏſsek valának a' ſzolgálatra; hatvan-ketten valának mind Obed-Edomtól.

9. Meſelémiásnak-is fiai, és attyafiai tizennyóltzan valának erős férjfiak.

10. Hósának-is pedig, ki vala a' Mérári' fiai közzül, valának fiai; kik között Simri fŏ vala, nem hogy elsŏ-ſzülött vólna; hanem hogy az ŏ attya ugyan ötet akará válaſztani főnek.

11. Hilkiás a' máſodik, Tébáliás a' harmadik, Zekária a' negyedik; mindnyájan a' Hóſa' fiai, és attyafiai tizen-hárman.

12. Ezek között oſztaték-el az ajtón-állásnak tiſzti a' Fŏ emberek által, kik az ŏ attyokfiaival egybe vígyáznának és ſzolgálnának az Úr' Házában.

13. És ſorſot (*b*) veténck mind kitsíny 's mind nagy egyaránt az ŏ attyaiknak tselédjek ſzerént, mindenik kapura (*b*) *r.* 24: 31. 25: 8.

14. És esék a' Nap-kelet felé-való *kapunak őrizeti* ſors ſzerént Selémiásra; Zekáriára pedig, a' Selémiás' fiára, ki bŏlts és jó tanátsú vala, mikor ſorſot vetnének, esék az Éjſzaki *kapu* ſors ſzerént,

15. Obed-Edomnak a' Délre való *kapu*; az ŏ fiainak pedig a' kínts-tartó ház.

16. Suppimnak és Hósának a' Nap-nyúgotra-való *kapu*, a' Salléketh kapuval egygyetemben a' fel-menŏ padimentomos úton, *hogy* egygyik őrízŏ hely *lenne* a' máſiknak ellenében.

17. Nap-kelet felé vala hat Lévita: Éjſzak felé minden napra négy; Délre-is minden napra négy: A' kints-tartó háznál ketten-ketten valának.

18. A' tár-háznak őrízetiért Nap-nyúgot felé a' tőltött fel-menŏ útnál négyen vóltak; ketten a' tár-háznál.

19. Igy rendeltettek vólt el az ajtón-állók a' Kóriták és a' Mérárìták között.

20 A' *mi a' több* Lévitákra *néz*: Ahija vólt az Iſten' Háza kíntsének, és az Iſtennek ſzenteltetett kíntsnek Fŏ-gondviſelője.

21. A' Lahdán' fiai közzul, *az-az*, Lahdántólvaló Gerſoniták fiai, kik Lahdánnak nemzetségéből fŏk valának ezek: Gerſonita Jéhiéli.

22. Jéhiéli' fiai: Zetám, és Jóel *az* ŏ attyafia, kik vóltak az Úr' Házának kíntsének (*c*) gondviſelői. (*c*) *r.* 29: 8.

23. Az Amrám', Ishár', Hebron' és Azziel' nemzetségéből valók-is.

24 Haſonlatosképpen Sébuel, a' Gerſom' fia, ki vala Móses' (*d*) fia, a' kíntsnek vala Fŏ-gondviſelője. (*d*) *r.* 23: 16.

25. Az ŏ attyafiai pedig az Eliézertől (*e*) valók ezek: Rehábiás az ŏ fia; kinek fia Jésáia; kinek fia Jórám; kinek fia Zikri; kinek fia Selómit. (*e*) *r.* 13: 15-17.

26. Ez a' Selómit, és az ŏ attyafiai valának gondviſelői a' ſzenteltetett egéſz kíntsnek, mellyet Dávid Király, és a' nemzetségeknek Fejedelmi, az Ezeredeſek, Századosok, és a' hadakozó népnek Fejedelmi ſzenteltenek vala *Iſtennek*.

27. Mellyet a' hadban-való nyereségből ſzenteltek vala az Úr' Házának építésére.

28. És valamit ſzentelt vala Sámuel Próféta, és Saul, a' Kis' fia, és Abner, a' Nér' fia, és Joáb, a' Séruja' fia: és ſejenként, a' kik valamit ſzenteltek vala Iſtennek; mind a' Selómitnak és az ŏ attyafiainak gondviſelésekben vala.

29. Az Isháriták közzül vala Kenániás, és az ŏ fiai, kik az Izráel között külső dolgokbanvaló Tiſzt-tartók, és Bírák valának.

30. A' Hebroniták közzül Hasábiás, és az ŏ attyafiai igen erős férjfiak; ezeren és hét-ſzá-

zan valának, kik az Izráel' népe között, a' Jordán' vizén túl Nap-enyészetre gondviselők voltak, az Úrnak minden dolgában, és a' Király' szolgálatjában.

31. A' Hebroniták közzül, Jérija vala fő a' Hebroniták' nemzetségekben az Atyák között, (Dávid királyságának negyvenedik esztendejében kereſtetének-meg, és találtatának ő közzülök erős férjfiak Gileádnak Jaézer' *városában.*)

32. És az ő attyafiai két ezeren és hét százan valának, kik az ő atyai nemzetségekben erős férjfiak és fők valának; kiket Dávid Király gondviselőkké választa a' Rúben' és Gád' nemzetségén, és a' Manaſsé' nemzetségének felén, mind az Istennek 's mind a' Királynak minden dolgaiban.

XXVII. RÉSZ.

Az udvarló hadnak és Izráel' nemzetségeinek Fejedelmei: a' Király' Tiſzt-tartói.

1 Ezek pedig az Izráel' fiai az ő számok szerént, kik az ő attyai nemzetségekben (*a*) Fejedelmek, Ezeredesek, Századosok, és előljáróik valának mind azoknak, kik szolgálnak vala a' Királynak, a' seregeknek minden dolgaiban: mellyek bé-jönek vala, és ki-mennek vala mindenik hónapban az esztendőnek minden havaiban: melly seregek közzül egy-egy *áll vala* huszon-négy ezer emberből.

(*a*) 2 *Sám.* 23:8.

2. Az első seregben, az első hónapban vala Fejedelem Jasobeám, Zabdiel' fia, melly sereg *áll vala* huszon-négy ezerből.

3. (*b*) A' Péres fiai közzül vala az első hónapbéli seregben-való minden Hadnagyoknak Fejedelme. (*b*) *r.* 2:4,5. 4:1.

4. A' második hónapbéli seregnek vala Fejedelme Dódai Ahóhites, és ő utánna az ő seregében második Fejedelem Miklót. Ez-is huszon-négy ezerből *áll vala.*

5. A' harmadik seregnek, a' harmadik hónapban vala Fejedelme Bénája, ki vala a' fő Papnak, Jójadának fia; ennek-is serege *áll vala* huszon-négy ezerből.

6. Ez a' Benája vala erős a' harmintz erős férjfiak között, sőt azoknak Fejedelmek-is vala: És Ammizabád, az ő fia vala fő az ő seregén.

7. A' negyedik hónapbéli seregnek vala Fejedelme Asael, a' (*c*) Joáb' attyafia, és az ő fia Zebádia ő utánna-való; ennek-is serege huszon-négy ezerből *áll vala.* (*c*) 2 *Sám.* 23:22, 23.

8. Az ötödik hónapbéli seregnek Fejedelme vala a' Jizráhites Samhút; ennek-is serege huszon-négy ezerből *állott.*

9. A' hatodik hónapbéli seregnek Fejedelme a' Tékoabéli Ira, az Ikkés' fia; ennek-is serege huszon-négy ezerből *áll vala.*

10. A' hetedik hónapbéli seregnek Fejedelme a' Pélonbéli Héles, ki az Efraim' fiai közzül vala; ennek-is serege huszon-négy ezerből *áll vala.*

11. A' nyóltzadik hónapbéli seregnek Fejedelme vala a' Husátbéli (*d*) Sibbékai, ki a' Zárhiták féle vala; és az ő seregében huszon-négy ezer ember *vala.* (*d*) 2 *Sám.* 21:18.

12. A' kilentzedik hónapbéli seregnek Fejedelme, az Anatótbéli Abiézer, a' Bénjáminiták közzül: és az ő seregében huszon-négy ezer ember vala.

13. A' tizedik hónapbéli seregnek Fejedelme vala, Nétofátbéli Maharai a' Zárhitákból-való; kinek-is seregében huszon-négy ezer ember vala.

14. A' Tizen-egygyedik hónapbéli seregnek Fejedelme vala, a' Piráthonbéli (*e*) Benája, az Efraim' fiai közzül-való: kinek seregében huszon-négy ezer ember vala. (*e*) *r.* 11:31.

15. A' tizen-kettődik hónapbéli seregnek Fejedelme vala, a' Nétofátbéli (*f*) Heldai, Othniel' *nemzetségéből*-való: kinek seregében huszon-négy ezer ember vala. (*f*) *r.* 11:30.

16. Valának ennekfelette az Izráel' nemzetségin Fejedelmek: A' Rúbenitákon Eliézer, a' Zikri' fia: A' Simeonitákon Sefátiás, a' Maaka' fia.

17. A' Lévi' nemzetségén, Hasábia, a' Kémuel' fia: az Áron' fiain (*g*) Sádók:

(*g*) *r.* 24:6.

18. A' Júdán, Elihu, a' Dávid' attyafiai közzül: az Issakáron Omri, a' Mikáel' fia.

19. A' Zebulonon, Ismája, az Obádiás' fia: a' Naftalin, Jérimót, Azriel' fia:

20. Az Efraim' fiain, Hósea, az Azáziás' fia: a' Manaſsénak fél nemzetségén Jóel, a' Pedája fia.

21. A' Manaſsénak Gileád' földén-való fél nemzetségén, Iddó, a' Zekáriás' fia: a' Bénjáminon Jaasiel, az Abner' (*h*) fia. (*h*) 2 *Sám.* 2:8.

22. A' Dán' *nemzetségén*, Azaréel, a' Jeroham' fia. Ezek valának az Izráel' nemzetségeinek Fejedelmi.

23. Nem számláltatá-meg pedig Dávid azokat, a' kik húsz esztendőnek alatta valának; mert az

az Úr mondotta vólt ezt, hogy meg-ſokasítaná az Izráelt, mint az égnek tsillagit.

24. (*i*) Joáb, a' Séruja' fia kezdette vala őket ſzámlálni; de véghez nem vivé, mivelhogy e' dologért *Istennek* nagy haragja gerjedett vólna az Izráel' népe ellen: Ez okon bé ſem jegyzék ſzámát a' népnek a' Dávid Király' Hiſtóriáiban.

(*i*) *r.* 21: 5, 6.

25. A' Király' kintsének gondviselője vala Azmávet, az Adiel' fia; a' kivül-való kintseknek pedig, a' városokban, falukban, és a' várakban valóknak, Jónatán, az Uzziás' fia vala gondviselője.

26. A' mezőn való paraſzti munkásoknak *Fejedelmek* vala Ezri, a' Kélub' fia.

27. A' ſzőlő-miveseknek *gondviselőjök* vala a' Rámáthéli Simei, és a' ſzőlők' haſznának, *az-az*, a' boros-pintzéknek *gondviselője* vala a' Siſmitbéli Zabdi.

28. Az olaj-fáknak, és a' mezőn-való fige-fáknak miveſinek, a' Gederitbéli Baálhanán: az olajos pintzéknek Joás vala *gondviselője*.

29. A' Sáron' mezején-való barmoknak a' Sáronbéli Sitrai; a' mellyek pedig a' völgyekben *legeltetnek vala*, Sáfát, az Adlai' fia vala *gondviselője*.

30. A' tevéknek az I'smáel' nemzetéből-való Obil: a' ſzamaraknak a' Méronótbéli Jehdéja.

31. A' juhoknak Hágárénus Jáziz. Mindnyájan ezek valának a' Dávid Király' jóſzáginak gondviselő Fejedelmi.

32. Jónatán pedig, a' Dávid' attyának báttya, Fő tanátsos vala, ki okos, és a' törvényben tudós vala; Jéhiel pedig, a' Háchmóni' fia vala a' Király' fiaival

33. Achitófel-is, a' Királynak (*k*) tanátsosa vala: az Arkites Chúsai pedig barátja vala a' Királynak. (*k*) 2*Sám.* 17: 1, 7, 14.

34. Achitófel után vólt Jójada, a' Benája' fia, és Abjátár: a' Király' hadának Fő-hadnagya vala Joáb.

XXVIII. RÉSZ.

Dávid inti Salamont, és oktatja, az Úr Házának meg-építésére.

Egybe-hívatá pedig Dávid Jérusálembe az Izráelnek minden Fejedelmit, a' nemzetségeknek Fejedelmit, a' Királynak udvarló ſeregeinek Fejedelmit, az Ezeredeseket, a' Századosokat, a' Királynak minden jóſzágának és marhájának gondviselőit, a' maga fiait-is, udvari ſzolgáival és minden erős vitézivel egygyetembe.

2. Fel-álla azért Dávid Király az ő lábaira, 's monda: Halljátok-meg ſzómat én atyámfiai és én népem! Én magamban el-végeztem vala nagy ſzívem ſzerént, hogy az Úr' ſzövetsége' Ládájának nyúgodalmas házat tsináltatnék, és a' mi Iſtenünk' lábainak sámolyt: hozzá-is kéſzítettem vala mindent, valami ſzükség vólna.

3. De az Iſten engemet meg-ſzóllíta, 's monda: (*a*) Nem tsinálſz te Házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, *ſok* vért-is ontottál *immár*. (*a*) *r.* 22: 8. 1*Kir.* 5: 3.

4. Válaſzta pedig engemet az Izráelnek Ura Iſtene az én atyámnak egéſz házából, hogy lennék Királlya az Izráel' népének mind örökké; mert a' (*b*) Júdát válaſztotta főnek, és a' Júdának tselédi közzül az én atyámnak háza-népét; az én atyámnak fiai közzül pedig engemet akara Királlyá tenni az egéſz Izráelen.

(*b*) 1*Mós.* 49: 8. 1*Sám.* 16: 1-13

5. És az én fiaim közzül (mert az Úr ſok fiakat adott nékem) válaſztotta Salamont, az én fiamat, hogy ülne az Úr' orſzágának ſzékiben az Izráel között.

6. És monda nékem: Salamón, (*c*) a' te fiad építi-meg az én Házamat, és az pitvarimat; mert én őtet magamnak fiamúl válaſztottam, én-is ő-néki Attya helyett leſzek. (*c*) 1*Sám.* 16: 7. *r.* 22: 10. 2*Krón.* 1: 9.

7. Meg-erősítem az ő orſzágát mind örökké; ha az én parantsolatimat és ítéletimet ſzorgalmatoſsan meg-tartándja, a' mint e' mái napon.

8. Moſtan azért *intlek* az Izráelnek, az Úr' népének egéſz Gyülekezete előtt, és a' mi Iſtenünknek hallására: őrízzétek 's kereſsétek a' ti Uratoknak Iſtenteknek minden parantsolatit; hogy (*d*) bírhaſsátok e' jó földet: és hogy ti útánnatok fiaitokat-is örökösítheſsétek-meg abban mind örökké. (*d*) 5*Mós.* 28: 1-68.

9. Te azért édes fiam, Salamon! esmérd-meg a' te atyádnak Iſtenét, és ſzolgálj ő-néki tökélletes ſzívvel és jó kedvel; mert az Úr minden ſzíveket (*e*) által-lát, és minden *emberi* gondolatot jól ért. Hogyha őtet keresénded; megtalálod: de ha viſzontag őtet el-hagyándod; ő-is el-hágy tégedet mind örökké.

(*e*) *Tsel.* 1: 24. *r.* 29: 17.

10. Moſtan azért, mivelhogy az Úr válaſztott tégedet, hogy néki ſzent Házat tsinálj; légy erős, és kéſzítsd-meg azt.

11. Akkor adá Dávid az ő fiának, Salamonnak, a' tornátznak, annak házatskáinak, kints-tartó-helyeinek, fel-házainak, és belső kamaráinak: a' kegyelem' táblája' helyének-is formáját.

12. És mindeneknek formáját, mellyeket ſzí-

vében el-gondolt vala, az Úr' Házának pitvari felől, az Isten' Háza' kintsének, és minden szent kintseknek körös-környül való házai felől.

13. A' Papoknak és a' Lévitáknak seregekértvaló házaknak, az Úr' Háza' szolgálatjára-való minden munkának, és az Úr' Háza' szolgálatjáravaló minden eszközöknek *formái* felől.

14. *Ada* (*f*) aranyat mérve, a' külömb-külömbféle szolgálatoknak edényire; *ezüstöt-is* mérve minden ezüst edényekre, a' külömb-külömbféle szolgálatnak minden edényire. (*f*) 1*Kir.*7 48,49.

15. Az az *ada* aranyat mérve az arany gyertya tartókra, és azoknak szövétnekire; mindenik gyertya tartóra, és annak szövétnekire: és *ezüstöt* mérve az ezüst gyertya-tartókra, mindenik gyertya tartóra és annak szövétnekire, a' mint mindenik gyertya-tartóhoz kívántatott

16. Ismétlen ada aranyat mérve a' szent kenyereknek asztalira minden asztalra: azonképpen ezüstöt az ezüst asztalokra.

17. Ismét a' szigonyokra, tsészékre, és füstölő szelentzékre tiszta aranyat; az arany medentzékre-is *bizonyos* mérték szerént ada aranyat, minden medentzére; és az ezüst medentzékre ezüstöt, *bizonyos* mértékkel, minden medentzére.

18. Annakfelette a' temjénező óltárra *ada* igen szép tiszta aranyat mérték szerént: a' széknek tsinálta-tására-is, *az-az*, a' Kérubimokra, *ada* aranyat, hogy ki-terjesztvén az ő *szárnyaikat* az Úr' szövetségének Ládáját bé fedeznék.

19. Mind ezek az Úrnak kezétől írattattakmeg, ki engemet meg-tanított mind az egész alkotmány (*g*) formájára. (*g*) 2*Mós.* 25: 9. 36: 30.

20. Mónda ezek után Dávid Salamonnak, az ő fiának: Légy bátor és erős, és kezdj hozzája; semmit ne félj, és ne rettegj; mert az Úr Isten, az én Istenem veled (*h*) lészen, téged' el-nem hágy, tőled el sem távozik, míglen az Úr' Házának minden mesterségének mive el-végeztetik. (*h*) *Jós.* 1:7-9. *r.* 22: 9, 10, 11.

21. És ímé a' Papok', és a' Léviták' seregi az Isten' Házának minden szolgálatjára: és minden tudós mester-emberek szabad akaratjok szerént, a' Fejedelmek-is, és az egész köfség a' te beszéded szerént veled lésznek minden szolgálattal.

XXIX. RÉSZ.

Adakozás a' Templom' épületire: Salamon Királlyá, Sádok Pappá kenettetnek.

1 Azután mónda Dávid Király az egész fokaságnak: *Ím' látjátok*, hogy egyedül az én fiamat, Salamont választotta Isten, ki igen gyermek, és gyenge: E' pedig nagy dolog; mert nem ember' háza lészen, hanem az Úr Istené

2. Én pedig tellyes tehetségem szerént az én Istenem Házának *építésére*, készítettem bővségesen aranyat az arany szerszámokra, ezüstöt az ezüst szerszámokra, rezet a' rézre, vasat a' vasra, fákat a' fákra: Sárdóniks köveket, foglalnivaló köveket: mindenféle drága köveket, márvány köveket-is bővséggel.

3. Még (*a*) ennekfelette, mivelhogy énnékem nagy kedvem vagyon az én Istenem' Házához, kiváltképpen-való kintsem-is vagyon nékem, aranyam és ezüstöm, mellyet adok az én Istenem' Háza' szükségére, azoknak felette, mellyeket ez előtt készítettem vala a' szent Háznak *épületire*.

(*a*) 2*Mós.* 25: 2. *r.* 22: 14, 16.

4. *Tudni-illik* három ezer tálentom Ofirból hozott aranyat: és hét ezer tálentom tiszta ezüstöt, a' házak' falainak bé-boríttatására.

5. Aranyat *adtam* az arany szerszámokra, ezüstöt az ezüstre, és minden szükségre, a' mesteremberek kezéhez. És ha valaki *ajándékot* adni akar szabad akaratja szerént; töltse-meg az ő kezét ma, és adjon, a' mit akar az Úrnak.

6. Azért szabad akaratjok szerént adának *ajándékokat* az atyáknak Fejedelmi, az Izráel' nemzetséginek Fejedelmi, az Ezeredesek, Századosok, és a' Király' dolgosinak-is Fejedelmi.

7. És adának az Isten' Házának szükségére öt ezer tálentom aranyat, és tíz ezer arany pénzt; tíz ezer tálentom ezüstöt, és tizen-nyóltz ezer tálentom rezet, és száz ezer tálentom vasat.

8. És valakiknél *drága* kövek találtatának; adák az Úr' Házának kintséhez, a' Gersonitáktól-való Jéhiel' (*b*) kezébe. (*b*) *r.* 26: 22.

9. És (*c*) örvendeze a' fokaság, hogy szabad akaratjokból adnának; mert tiszta szívekből adakozának az Úrnak: Dávid Király-is lőn ezen nagy örömben. (*c*) 2*Krón.* 29 36.

10. Hálákat ada azért Dávid az Úrnak mind a' fokaság előtt, és mónda Dávid: Áldott vagy te óh Izráelnek, a' mi atyánknak Ura Istene örök-től fogva mind örökké!

11. Óh Uram! (*d*) tiéd a' nagyság, a' hatalom, ditsőség, örökké-valóság és méltóság; Sőt minden, valami a' mennyben, és a földön vagyon, tiéd! Tiéd, *mondom*, óh Uram! az ország, te magaszталod fel magadat, hogy légy minden Fejedelmeknek felette. (*d*) *Mát.* 6: 13. 1*Sim.* 1: 17. *Jel.* 5: 13.

12. A' gazdagság és a' ditsőség mind te tőled *vagynak*, és te uralkodol mindeneken: a' te kezed-

zedben vagyon mind az erősség, és mind a' birodalom: a' te kezedben *vagyon* mindennek felmagasztaltatása, és meg-erősíttetése.

13. Mostan azért óh mi Istenünk vallást tészünk te előtted, és dítsérjük a' te ditsőséges Nevedet!

14. Mert mitsoda vagyok én, és mitsoda az én népem, hogy erőnk lehetne a' szabad akarat szerént-való *ajándéknak* adására, a'mint ezt adtuk? Mert te tőled vagynak mindenek, és a' *miket* a' te kezedből (*e*) *vettünk*, azokat adtuk most tenéked. (*e*) 1 *Kór.* 4: 7.

15. Mert mi csak (*f*) jövevények vagyunk te előtted, és idegenek, a' mint fejenként a' mi atyáink-is: a' mi *életünknek* napjai ollyanok e' földön, mint, (*g*) az árnyék, mellyben állandóság nintsen. (*f*) 1 *Mós.* 23: 4. *és* 26: 3. *és* 47: 9. '*Sólt.* 39: 13. (*g*) '*Sólt.* 90: 9.

16. Óh mi Urunk Istenünk! mind ez, a' mit készítettünk, hogy tenéked és a' te szent nevednek Házat építsünk, a' te kezedből-való, és mind azok tiéid.

17. Jól tudom pedig ezt-is, óh én Istenem! hogy te a' szívet (*h*) nézed, és az igazságot szereted; Én ádtam mind ezeket tiszta szívemből nagy jó kedvel: e' te itt jelen-való néped-is, láttam, hogy nagy örömmel szabad akaratja szerént adta ezeked néked. (*h*) *r.* 28: 9.

18. Óh Ábrahámnak, I'sáknak és Izráelnek, a' mi atyáinknak Ura Istene! tartsd-meg ezt mind örökké, *tudni-illik*, a' te népednek hozzád-való illyen jó (*i*) akaratját, és az ő szíveket igazgassad te hozzád. (*i*) *Filip.* 2: 13.

19. Salamonnak pedig, az én fiamnak adj tökélletes szívet, hogy a' te parantsolatidat, bizonyság-tételidet és rendelésidet meg-őrízhesse: és hogy mind azokat meg-tselekedhesse, és hogy meg-épithesse azt a' Házat, mellyet én el-indítottam.

20. Ezek után monda Dávid a' sokaságnak: Kérlek, hogy *ti-is* áldjátok a' ti Uratokat Istenteket. Áldá azért az egész Gyülekezet az ő atyaiknak Urát Istenét, és fejeket le-hajtván meg-hajták magokat, és tisztelék az Urat, és a' Királyt.

21. És áldozának az Úrnak véres áldozatokkal, és áldozának az Úrnak tüzes áldozatokkal másod' napon; ezer tulkokkal, ezer kosokkal, ezer bárányokkal, azoknak itali áldozatjokkal egybe: és sok-féle áldozatokkal, az egész Izráel' népéért.

22. És evének 's ivának az Úr előtt azon a' napon nagy vígasságban. Azután Salamont, a' Dávid' fiát Királlyá tévék másodszor-is, és meg-kenék őtet az Úrnak, hogy lenne Fejedelem; Sádókot-is meg-kenék a' Fő-papságra.

23. És (*k*) üle Salamon az Úr' székibe mint Király, az ő attyának, Dávidnak helyében, és mindenben szerentsés vala; mert enged vala néki az egész Izráel' népe. (*k*) 1 *Kir.* 2: 12.

24. Fejenként a' Fejedelmek-is, és a' hatalmasok, annakfelette mindnyájan a' Dávid Király' fiai-is kezeket (*l*) adák, hogy Salamon Királynak engedelmesek lennének. (*l*) 1 *Kir.* 1: 53.

25. És igen fel-magasztalá az Úr Salamont mind az egész Izráel' népe előtt: és olly királyi méltóságot szerze néki, mellyhez hasonló (*m*) *méltósága* egy Királynak-is nem vólt ő előtte Izráel' *országában*. (*m*) 1 *Kir.* 3: 13. 2 *Krón.* 1: 12.

26. Minekutánna pedig Dávid, az I'sai fia uralkodott vólna az egész Izráelen,

27. (*n*) (A' napok pedig, mellyeken uralkodott az Izráelen, negyven esztendők *vóltak*: Hebronban uralkodott vala hét esztendeig; Jerusálemben pedig harmintz-háromig uralkodott.) (*n*) 1 *Kir.* 2: 11.

28. Meg-hala Dávid jó vénségben, életével, gazdagságával, és minden ditsőségével (*o*) megelégedve: És uralkodék az ő fia, Salamon ő helyette (*o*) 1 *Kir.* 15: 5.

29. A' Dávid Királynak pedig mind első 's mind utólsó dolgai ímé meg-vagynak írattatva a' Sámuel Próféta' könyvében, és a' Nátán Próféta' könyvében, és a' Gád Próféta' könyvében:

30. Minden ő (*p*) országlásával, hatalmasságával és *változásoknak* idejével, mellyek ő rajta, az Izráelen, és a' földnek minden országain estek. (*p*) 1 *Sám.* 16-30.

KRÓNI-

KRÓNIKA MÁSODIK KÖNYVE.

Mellyben meg-trattatik a' Júda' orſzágának nevekedése és vége, mind a' Babilóniabéli fogságból-való haza-jövetelnek eſztendejéig. Bé-foglaltatik azért itt 472. eſztendőknek históriája.

I. RÉSZ.

Salamonnak bőltseſsége. 's gazdagsága.

1 Meg-erősödék pedig (*a*) Salamon, a' Dávid' fia az ő orſzágában; és az ő Ura Iſtene véle vala, és őtet igen fel-magaſztalá.

(*a*) 1*Kir.* 2:46.

2. És parantsola Salamon az egéſz Izráel' népének, az Ezeredeseknek, Századosoknak, a' Bíráknak, és az Izráelnek minden Hadnagyinak, és az atyák' Fejedelmeinek.

3. El-méne azért Salamon, és mind a' ſokaság ő-véle egygyütt, a' Gibeon' hegyén-való (*b*) óltárhoz; mert ott vala az Iſten' Gyülekezetinek Sátora, mellyet Móſes, az Úr' ſzolgája tsinált vala a' puſztában. (*b*) *r.* 16:39. 1*Kir.* 3:4.

4. (*c*) De az Iſten' Ládáját Dávid immár Kirját-Jearimból fel vitte vala, minekutánna annak *helyet* ſzerzett vólna Dávid; mert Jérusálemben vont vala annak sátort. (*c*) 2*Sám.* 6:17.

5. Ott vala az Úr' Sátora előtt a' réz (*d*) óltár-is, mellyet Bésaléel, az Uri' fia tsinált vala, ki Húr' fia vala: és Salamon a' Sokasággal egybe meg-keresé azt. (*d*) 2*Mós.* 38:1.

6. Áldozék pedig ott Salamon a' réz óltáron az Úr előtt, melly a' Gyülekezetnek Sátorában vala; áldozék, *mondom*, azon ezer tüzes áldozatokkal.

7. Azon éjtſzaka meg-jelenék az Iſten Salamonnak, és monda néki: (*e*) Kérjed, a' mit akarſz, hogy adjak néked. (*e*) 1*Kir.* 3:5.

8. És monda Salamon az Iſtennek: Te nagy kegyelmeſséget tselekedtél az én atyámmal, Dáviddal; és ő helyette engemet Királlyá (*f*) tettél. (*f*) 1*Krón.* 28:5.

9. Moſtan óh Uram Iſten! légyen állandó a' te beſzéded, (*g*) mellyet ſzóllottál vólt az én atyámnak, Dávidnak; mert te válaſztottál engemet Királlyá e' népen, melly *olly* ſok, mint a' földnek pora. (*g*) *r.* 17:11-14.

10. Moſtan azért adj nékem bőltseſséget, és tudományt, hogy e' te néped előtt mind ki 's mind bé-meheſſek; mert vallyon kitsoda ítélhetné e' te ſok ſzámú népedet?

11. Akkor monda Iſten Salamonnak: Mivelhogy e' vólt a' te ſzívedben, és nem kívánál tőlem gazdagságot, kintset és tiſztességet, avagy a' tégedet gyülölőknek lelkeket, ſem hoſszú életet magadnak nem kértél; hanem kértél magadnak bőltseſséget és tudományt, hogy igaz ítéletet tehetnél az én népemen, mellyen tégedet Királlyá válaſztottalak.

12. A' bőltseſséget, és tudományt meg-adtam tenéked; gazdagságot-is pedig, kintset és tiſztességet olyat adok tenéked, (*h*) mellyhez hasonló nem vólt ſem előtted, ſem utánnad-való Királyoknak. (*h*) 1*Krón.* 29:25.

13. Alá-jöve pedig Salamon Jérusálembe, a' Gibeon' hegyéről a' Gyülekezetnek sátora elől, és uralkodék az Izráelen.

14. Szerze Salamon ſzekereket-is, és lovagokat; és vala ő-néki (*i*) ezer és négy ſzáz ſzekere, és tizen-két ezer lovagjai, kiket helyheztete a' ſzekereknek rendeltetett városokba, és Jérusálembe a' Király mellé.

(*i*) 1*Kir* 4:26. *és* 10.26. *r.* 9:25.

15. És a' Király az ezüſtöt és aranyat bővségeſsé (*k*) tévé, mint a' köveket Jérusálemben; a' tzédrus-fákat pedig el-bővíté, mint a' vad figé-fákat, mellyek nevekednek bővséggel a' meznőségen. (*k*) 1*Kir.* 10:27. *r.* 9:27.

16. Salamonnak pedig hoznak vala lovakat Égyiptomból; mert a' Király' tőséri bizonyos árron ſok lovakat veſznek vala.

17. És mikor fel-jőnek vala; hoznak vala Égyiptomból egy ſzekeret hat ſzáz ezüſt *ſikluson*: egy-egy lovat más-fél ſzáz ezüſt *ſikluson*: mind a' Hittéusoknak, mind a' Siriabélieknek Királyaik azokkal hozatnak vala lovakat *Égyiptomból.*

II. RÉSZ.

Készület a' Templomnak épittetéséhez.

1 El-végezé pedig Salamon magában, hogy (*a*) az Úr' nevének Házat tsinálna, és magának-is királyi palotát. (*a*) 1*Kir.* 5:5.

2. És rendele Salamon hetven ezer férjfiakat tereh' hordani, nyóltzvan ezer férjfiakat fát-vágni a' hegyben; és pallérokat ezekhez három ezeret és hat ſzázat.

3. És külde Salamon a' Tirusbéli Húrám Királyhoz, mondván: A' mint az én atyámmal, (*b*) Dáviddal tselekedtél, kinek küldöttél tzédrus-fákat, hogy épſtene magának házat, mellyben laknék. (*b*) 1*Kir.* 5:2. *'s a' t.*

4. Imé én akarok tsinálni az én Uram' Iſtenem' nevének Házat, mellyet néki ſzenteljek, és ab-

és abban *drága* fü-szerszámokból (*c*) való jó illatot tégyek ő előtte; hogy ő előtte szüntelen szent kenyerek álljanak, és mind reggel, mind estve áldozzam tüzes áldozattal, Szombat napokon, az új Hóldnak napjain, és a' mi Urunknak Istenünknek szenteltetett Innepeken, mellyeket örökké kell tselekedniek az Izráelitáknak. (*c*) 2*Mós.* 39: 34-36.

5. A' melly Házat pedig tsinálok, igen nagy (*d*) lészen; mert a' mi Istenünk nagyobb minden Isteneknél. (*d*) 1*Krón* 22:5.

6. És kinek vólna annyi ereje, hogy ő-néki Házat tsinálhatna? (*e*) Az ég, és az egeknek egei őtet bé nem foghatják, 's ki vagyok én-is, hogy néki Házat tsinálhassak; hanem hogy tsak jó illatot tégyenek abban ő előtte?

(*e*) 1*Kir.* 8:27. *Jób.* 11:7,8,9.

7. Azért azonképpen küldj mostan énnékem tudós mester-embert, ki tudjon mivelni aranyból, ezüstből, rézből, vasból, bársonyból, veres és kék selyemből: ki tudjon mettzéseket mettzeni az én mester-emberimmel egygyetemben, kik Júdában és Jérusálemben vagynak, kiket az én atyám, Dávid szerzett.

8. Annakfelette küldj tzédrus-fákat, fenyő fákat, és Algumim-fákat a' Libánusról; mert tudom, hogy a' te szolgáid tudják vágni a' Libánusnak fáit; és ímé az én szolgáim-is a' te szolgáiddal *léfznek*.

9. Hogy készítsenek nékem sok fákat; mert (*f*) igen nagy és tsudálatos, a' melly Házat tsináltatni akarok. (*f*) 1*Krón.* 25:5. *r.* 3:3-17. 4:1-12.

10. És ímé a' fa-vágóknak, a' te szolgáidnak adok (*g*) húsz ezer véka tséplett búzát, és húsz ezer véka árpát, húsz ezer Báth bort, és húsz ezer Báth olajt. (*g*) 1*Kir.* 5:9-11.

11. Felele pedig Húrám, a' Tirusnak Királlya levél által, mellyet külde Salamonnak: Mivelhogy az Úr szerette az ő népét; azért adott tégedet ő-nékik Királyúl.

12. Ismétlen monda Húrám: Áldott az Izráelnek Ura Istene! ki mind a' mennyet 's mind a' földet teremtette: ki illyen bölts, tudós, okos és értelmes fiat adott vólt Dávid' Királynak, ki mind az Úrnak Házat, mind magának királyi palotát akar épiteni.

13. Imé küldöttem azért bölts, tudós és értelmes férjfiat, *ki az* én atyámé, Húrámé *vólt*.

14. A' Dán' nemzetségének leányi közzül-való aszszonyi-állat' fiát, és az ő attyát, ki Tirus városból-való, ki túd mivelni (*h*) aranyból, ezüstből, rézből, vasból, kövekből, fákból, bársonyból, kék, sejér és veres selyemből, és minden-féle mettzést meg-mettzeni, és gondolni minden találmányt, valamit eleibe adnak, a' te tudós mester-emberiddel, és az én Uramnak, Dávid Királynak, a' te atyádnak tudós mestereivel egybe. (*h*) 2*Mós.* 31:2-7.

15. Azért mostan, (*i*) a' melly búzát, árpat, olajt és bort ígért az én Uram, küldje-el az ő szolgáinak. (*i*) 1*Kir.* 5:11. *v.* 10.

16. Mi pedig a' Libánuson vágunk fát, a' mennyi néked szükséges lészen, és el-viszszük azokat szálokon a' tengeren Joppéhoz, és te onnét viteffed Jérusálembe.

17. Meg-számláltata (*k*) azért Salamon minden idegen férjfiakat az Izráel' földén, az ő attyának, Dávidnak meg-számláltatása után, és találtatának száz ötven ezeren, ismét három ezeren, és hat százan. (*k*) 1*Kir.* 5:13-15.

18. És választa azok közzül hetven ezer tereh' hordókat; fa-vágásra pedig a' hegyben nyóltzvan ezeret: pallérоknak, kik a' népet szorgalmaztatnák, rendele három ezeret és hatszázat.

III. RÉSZ.

A' Templomnak egész alkotmánya.

1 Tsináltatni (*a*) kezdé azért Salamon az Úr' Házát Jérusálemben a' Mórija' hegyén, melly Dávidnak, az ő attyának meg-mutattatott vala, a' helyen, mellyet készített vala Dávid, a' Jébuséus Ornán' szérujén.

(*a*) 1*Kir.* 6:1. 2*Sám.* 24:18. 1*Krón.* 21:19.

2. El-kezdé pedig az épitest a' második hónak *második* napján, királyságának negyedik esztendejében.

3. És illyen *mértékkel éle* Salamon az Isten' Házának fundálásában: hoszszasága az első mérésben vala hatvan sing, szélessége húsz sing.

4. A' hoszszasága előtt-való tornátz, a' Háznak szélessége szerént, húsz sing vala, magassága száz húsz; és bé-borítá azt belől tiszta aranyal.

5. A' derék Házat pedig meg-bélleté jegenyefákkal, mellyet ismét tiszta arannyal bé-borita, mellyen pálma-fáknak, és egybe kaptsolt lántzok*nak formáját* mettzete.

6. A' Háznak *pádimentomát-is* meg-rakatá drága *márvány*-kövekkel igen szép ékesen; az arany pedig vala Párvaimból-való.

7. Meg-bélleté pedig a' Háznak gerendáit, ajtó-melyékit, falait és annak ajtait-is (*b*) aranyal: és mettzete a' *Háznak* falaira Kérubim *formákat*. (*b*) 1*Krón.* 29:4.

8. Meg-tsináltatá a' Leg-szentségesb helynek házát-is, mellynek hoszszasága vala egy-aránt a' derék Háznak szélessségével, *tudni-illik*, húsz sing, szélessége is húsz sing: és meg-bélleté azt hat száz tálentom tiszta arannyal.

9. A' szegeknek pedig nehézségek tészen vala ötven arany siklust; A' felső házakat-is arannyal meg-bélleté.

10. Tsináltata pedig a' Leg-szentségesb helynek házában két Kérubimokat-is, két gyermeknek formájára, kiket meg-aranyoztata.

11. A' Kérubimok' szárnyainak hoszszasága húsz sing vala: egygyik szárnya öt sing vala, és a' Háznak falához ér vala, a' másik szárnya-is ött sing vala, és a' másik Kérubim' szárnyát éri vala.

12. És így ér vala a' Kérubimnak egygyik szárnya, melly öt sing vala, a' Ház' falához; a' másik szárnya, melly ismét öt sing vala, a' másik Kérubim' szárnyához ér vala.

13. Azért e' két Kérubimoknak szárnyai, húsz singnyire valának ki-terjesztetve: (*c*) és azok lábokon állanak vala; az ő ortzájok pedig oda bé vala *fordúlva*. (*c*) 1 *Kir.* 28: 18.

14. Annakfelette (*d*) kárpitot-is tsináltata, kék, bársony színü, veres és fejér selyemből, mellyre Kérubim-formákat tsináltata.

(*d*) *Mát.* 27: 51.

15. Két (*e*) oszlopokat-is tsináltata a' Ház előtt, mellyeknek hoszszja harmintz-öt sing vala, és gombot fellyül mindenikre, melly öt sing vala. (*e*) 1 *Kir.* 7: 15. *Jer.* 52: 21-24.

16. Tsináltata láncztoknak formáját-is, mint szinte a' Templom' belső részében, és helyheztete az oszlopoknak gombjaira: száz poma-gránátokat-is tsináltata, mellyeket a' láncztokba helyheztete.

17. És fel-állatá ez' oszlopokat a' Templom előtt; egygyiket jobb felől, a' másikat bal felől: És nevezé a' jobb felől-valót Jákinnak, a' bal felől-valót pedig Boáznak.

IV. RÉSZ.

A' Templomhoz való eszközök.

1 Tsinála annakfelette réz oltárt, mellynek hoszszasága húsz sing, szélessége is húsz sing, magassága pedig tíz sing vala.

2. Tsinála öntött (*a*) tengert-is, mellynek egygyik széle az ellenbe-való széléhez tíz sing vala, körös-környül kerekdéd vala: magassága öt sing vala, és harmintz sing sinór éri vala bé a' kerületit. (*a*) 1 *Kir.* 7: 23. *'s a' t.*

3. Ökröknek formája *vala* az alatt körös-körül, mellyek meg-környékezik vala a' tengert, tíz singnyire környékezik vala meg azt körös-körül; két renddel öntettek vala az ökrök annak öntetésében.)

4. Áll vala *a' tenger* tizen-két ökrökön: hárma néz vala Éjszakra, hárma Nap nyúgotra, hárma Délre, 's hárma Nap-keletre: és a' tenger vala azokon fellyül; azoknak pedig minden hátúlsó részek oda bé *vala*.

5. Temérdeksége pedig vala egy tenyérni, és annak ajaka, mint a' pohárnak ajaka, és mint a' liliomnak virága: mellybe fér vala három ezer Báth víz.

6. Tsinála annakfelette tíz (*b*) üstöt, és helyhezteté ötét jobb-kéz felől, ötét bal-kéz felől, hogy azokból mosnák a' tüzes áldozatra-való baromnak húsát; a' tenger pedig *vala e' végre*, hogy abból mosódnának a' Papok.

(*b*) 1 *Kir.* 7: 38, 48, 49.

7. Tsinála tíz arany (*c*) gyertya-tartókat-is egymáshoz hasonlatosokat: és helyhezteté a' Templomban, ötét jobb-kéz felől, ötét bal-kéz felől. (*c*) 1 *Kir.* 7: 49.

8. Tsinála tíz (*d*) aszstalokat-is, mellyeket helyheztete a' Templomban, ötét jobb-kéz felől, ötét bal-kéz felől; tsinála száz arany poharakat-is (*d*) 2 *Mós.* 25: 20. 1 *Kir.* 7: 48.

9. Meg-tsinálá a' Papok' pitvarát-is, és a' nagy tornátzot *körös-környúl*, és ajtókat a' tornátzra, és azoknak ajtait rézzel borítá-meg.

10. Továbbá a' tengert helyhezteté jobb-kéz felől, Nap-keletre Délnek ellenébe.

11. Tsinála annakfelette Húrám vas fazekakat, seprőket, és medentzéket: És el-végezé Húrám a' mivet, a' mellyet kell vala tsinálni Salamon Királynak az Isten Házának szükségére.

12. *Tudni-illik* két oszlopokat, (*e*) és két karikát az oszlopok' tetején-való koronákkal egybe, és hálóhoz hasonlatos két szerszámokat, hogy bé-fedeznék az oszlopok' tetején-való két koronás karikákat. (*e*) *r.* 3: 15.

13. És négy száz poma-gránát formákat a' két hálókba: két rend poma-gránátok *valának* mindenik hálóba, mellyek tsináltattak vala az oszlopok' tetején-való két koronás karikáknak bé-fedezésére.

14. Tsinála (*f*) talpakat is, és azokon fellyül tsinálá az üstöket.

(*f*) 1 *Kir.* 7: 27-30.

15. Egy tengert, és tizen-két ökröket az alá.

16. Vas fazekakat, seprőket, három ágú villákat, és minden szerszámokat meg-tsinála Húrám

rám, az ő attya, Salamon Királynak, az Úr' Házának szükségére, tiszta rézből.

17. A' Jordán' mezején (*g*) önteté azokat a' Király az agyagos földben, Sukkót között és Seredáta között (*g*) 1*Kir.* 7: 46.

18. Tsinálá pedig Salamon mind ezeket az edényeket nagy bővségesen; mert a' réz mértékének számát nem tudták.

19. Meg-készíté azért Salamon az Isten' Házának minden edényit: Az arany óltárt-is, és az asztalokat, mellyekre helyheztetik vala a' szent kenyereket.

20. A' gyertya-tartókat-is, és (*h*) azoknak szövétnekit-is, hogy égnének azok az ő rendek szerént, a' Leg-szentségesb hely előtt, tiszta aranyból. (*h*) 1*Kir.* 7: 48, 49, *s a't.*

21. Annak virágait, szövétnekit és ollóit-is aranyból, melly vala finum arany.

22. Az éneklő szerszámokat-is, medentzéket, kalánokat és temjénezőket, tiszta aranyból: és a' Leg-szentségesb hely' házának belső ajtait, és a' templom' házának-is belső ajtait, aranyból.

V. RÉSZ.

Az Istennek szenteltetett kintsnek és a' Ládának a' Templomba helyheztettetések.

1 El-végezteték pedig az Úr' Házának minden mive, mellyet miveltete Salamon: és bévivé Salamon a' Dávidtól, az ő attyától *Istennek* szentéltetett jószágot, az ezüstöt, aranyat, és minden edényeket, és helyhezteté azokat az Isten' Házának kintse közzé.

2. Akkoron Salamon öszve-hívatá az Izráel' Véneit, és a' nemzetségeknek minden Fejedelmit, és az Izráel' háza-népének Fejedelmit Jérusálembe, hogy fel-vinnék az Úr' szövetségének Ládáját, a' Dávid' városából, Sionból.

3. (*a*) Gyülének azért Fejenként az Izráelnek fiai a' Királyhoz a' hetedik hónak Innepén.

(*a*) *Kir.* 8: 1-11.

4. És el-jövének az Izráelnek minden Vénei, és a' Léviták fogák a' Ládát.

5. És fel-vivék a' Ládát, és a' Gyülekezetnek (*b*) sátorát, és minden szent edényeket, mellyek valának a' sátorban; fel-vivék, *mondom*, azokat a' Papok és a' Léviták. (*b*) 1*Krón.* 16: 39.

6. Salamon Király pedig, és az Izráelnek sokasága, a' kik ő hozzája gyültenek vala, a' Láda (*c*) előtt juhokat és ökröket áldoznak vala, mellyek meg sem számláltatnak vala, meg sem írattatnak vala a' sokaság miatt. (*c*) 2*Sám.* 6: 13.

7. És bé-vivék a' Papok az Úr' szövetségének Ládáját az ő helyére, az *Isten'* Házának belső részébe a' Leg-szentségesb helybe, a' Kérubimok' szárnyai alá.

8. A' Kérubimok pedig az ő szárnyaikat ki-terjesztik vala a' Láda felett: és bé-fedezik vala a' Kérubimok a' Ládát, és annak rúdait fellyúl.

9. Azután killyebb vonák annak rúdait, úgy hogy a' rúdaknak végei meg-láttatnának a' Ládán kivül, a' Leg-szentségesb helynek első része felől; de onnét kivül nem láttatnak vala. És ott vólt *a' Láda* mind e' mái napiglan.

10. Nem vólt egyéb a' Ládában, hanem a' Mósés' két táblái, mellyeket ő a' Hóreb' *hegyén* tett vala abba, mikor az Úr' szövetséget tett vólt az Izráel' fiaival, hogy Égyiptomból ki-jöttenek vala.

11. Lőn pedig, mikor a' Papok ki-jöttenek vólna a' Szent-helyből; (mert mindnyájan a' Papok, a' kik ott valának, magokat (*d*) meg-szentelték vala, és akkor nem kellett meg-tartaniok az ő rendeket. (*d*) 1*Kir.* 15: 12.

12 Hasonlatosképpen az énekes Léviták mind, kik Asáftól, Hémántól, Jédutuntól valának, mind fiaik, mind attyokfiai fejér ruhákba öltözvén, tzimbalmokkal, náblumokkal, és hegedükkél, állának vala Nap-kelet felől az óltárnál; és ő vélek száz húsz kürtölő Papok.

13. Mert a' kürtölőknek és éneklőknek tiszták vala egygyenlőképpen zengeni az Úrnak ditsséretire és tiszteletire: És mikor nagy fel-szóval énekelnének kürtökkel, tzimbalmokkal; és *mindenféle* zengő szerszámokkal, és mikoron az Urat ditsérnék, *mondván*: (*e*) Mert igen jó ő, mert örökké-való az ő irgalmassága!) *lőn, mondom*, hogy az Úr' Házát a' köd bé-telné.

(*e*) *Sólt.* 118. *és* 136.

14. Annyira, hogy a' Papok nem szolgálhatnának a' ködnek miatta; mert az Úrnak ditsősége az Isten' Házát bé-töltötte vala.

VI. RÉSZ.

Salamon a' Templomot fel-szenteli.

1 Akkor (*a*) monda Salamon: az Úr mondotta, hogy ő homályban lakoznék.

(*a*) 1*Kir.* 8: 12. 2*Mós.* 20: 21.

2. Én pedig lakó Házat tsinálék tenéked, és *olly* hellyet, mellyben lakozzál mind örökké.

3. Fordítá azért a' Király az ő (*b*) ortzáját az Izráel' egész Gyülekezetére, és meg-áldá őket; (az Izráel' egész Gyülekezete pedig fenn áll vala.) (*b*) 1*Kir.* 8: 14.

4. És monda: Áldott az Izráelnek Ura Iſtene! ki ſzóllott vólt az ő ſzájával áz én atyámnak, Dávidnak, és hatalmas kezével meg-is tellyesítette, mondván:

5. A' naptól fogva, hogy ki-hozám az én népemet az Égyiptom' földéből, nem válaſztottam egy várost-is az Izráel' minden nemzetségiből, a' Háznak építésére, mellyben az én nevem lenne: akképpen egyéb férjfiat sem, hogy lenne az én népemnek, az Izráelnek Vezére.

6. Hanem válaſztottam (*c*) Jérusálemet, hogy az én nevem abban tiſzteltetnék: és válaſztám Dávidot, hogy lenne Vezére az én népemnek, az Izráelnek. (*c*) *r.* 7: 12.

7. Vólt pedig az én atyámnak, Dávidnak (*d*) ſzívében, hogy építene az Izráel' Ura' Iſtene' nevének Házat. (*d*) 2 *Krón.* 29: 3.

8. De az Úr ezt mondotta Dávidnak, az én atyámnak: Mivelhogy ſzívedben el-tökélletted, hogy nékem Házát tsinálj; jól tetted, hogy olly ſzándékkal vóltál.

9. De te nem tsinálſz *nékem* Házát; hanem a' te fiad, ki a' te ágyékodból ſzármazik, ő tsinál az én nevemnek Házat.

10. Azért az Úr meg-tellyesítette az ő mondását, mellyet ſzóllott vólt; mert fel-kelék az én atyám helyet, Dávid helyett, és ülök az Izráelnek királyi ſzékiben, a' mint az Úr megmondotta vólt: és a' Házat-is meg-tsináltam az Izráel' Ura' Iſtene' nevének.

11. Holott helyheztettem a' Ládát, mellyben az Úrnak Szövetsége (*e*) vagyon, mellyet ſzerzett vólt az Izráel' fiaival. (*e*) *r.* 4: 10.

12. Meg-álla pedig *Salamon* az Úr' óltára előtt, az Izráel' egéſz Gyülekezete előtt, és kezeit ki-terjeſztette vala.

13. (Mert (*f*) Salamon egy ſzéket tsináltatott vala rézből, mellyet helyheztetett vala a' tornátznak közepin: mellynek hoſzſza öt ſing, ſzéleſsége-is öt ſing, magaſsága három ſing *vala*:) Fel álla, *mondom*, abba, és térdeire esvén az egéſz Izráel' Gyülekezetének előtte, kezeit az ég felé ki-terjeſzté, (*f*) 1 *Kir.* 8: 22, *'s a' t.*

14. És monda: Óh Izráelnek Ura Iſtene! (*g*) nintsen te hozzád hasonló Iſten sem mennyen, sem földön; ki meg-őrízed a' te fogadásodat és kegyelmeſségedet a' te ſzolgáidhoz, kik te előtted tökélletes ſzívvel járnak.

(*g*) 5 *Mós.* 4: 39.

15. Ki meg-őrízéd, a' mit ſzóllottál vólt a' te ſzolgádnak, az én atyámnak, Dávidnak: a' mint ſzáddal ſzóllottál vólt, azonképpen hatalmas kezeddel bé-tőltéd, a' mint e' mái napon *látjuk*.

16. Moſtan azért óh Izráelnek Ura Iſtene! tellyesítsd-bé, a' mit a' te ſzolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak ſzóllottal vólt, mondván: (*h*) Nem fogy-el én előlem a' te magodból-való férjfiú, ki az Izráelnek királyi ſzékiben üljön; de úgy, ha a' te fiaid-is az ő útjokat meg-őrízéndik: *az-az*, hogy ha az én törvényemben járándanak, a' mint én előttem te jártál.

(*h*) 1 *Kir.* 8: 25. 2 *Sám.* 7: 12 16.

17. Moſtan kérlek még-is óh Izráelnek Ura Iſtene! bizonyíttaſsék-meg a' te beſzéded, mellyet ſzóllottál vólt a' te ſzolgádnak, Dávidnak.

18. (Jóllehet, avagy lakozhatnék-é valósággal az Iſten e' földön az emberek között? Im az (*i*) egek és az egeknek egei téged' bé nem foghatnak, mennyivel kevésbé e' Ház, mellyet tsináltam? (*i*) *r.* 2: 6. *Tsel.* 7: 48.

19. Hogy tekínts a' te ſzolgádnak könyörgésére és imádságára, óh én Uram Iſtenem! meghallgatván kiáltását és könyörgését, mellyel könyörög a' te ſzolgád te előtted.

20. Hogy a' te ſzemeid éjjel, és nappal e' Házra figyelmezzenek, e' helyre, mellyről mondottad vólt, hogy a' te nevedet abban helyheztetted, meg-hallgatván könyörgését a' te ſzolgádnak, mikor e' helyen könyörgene;

21. Hallgasd-meg azért a te ſzolgádnak, és a' te népednek, az Izráelnek könyörgését, mellyel könyörgeni fognak e' helyen; te, *mondom*, meg-hallgaſsad a' te mennyei lakó helyedből, és meg-hallgatván őket, kedvezz nékiek.

22. Mikóron valaki vétkezéndik az ő felebarátja ellen, és annak (*k*) hitet veténd, hogy megeskűdteſse azt, és esküvése te előtted jutánd e' Házba, a' te óltárod' eleibe; (*k*) 2 *Mós.* 22: 10.

23. Te meg-hallgaſsad a' mennyből, és vidd véghez, és tégy igaz ítéletet a' te ſzolgáid között, az iſtentelent meg-büntetvén az ő hamisága ſzerént; és az igazat meg-igazítván, megfizetvén néki az ő igazsága ſzerént.

24. Ha mikor a' te néped, az Izráel az ellenségtől (*l*) meg-verettetik, mivelhogy te ellened vétkeztek vólt; és meg-térvén vallást téſznek a' te nevedről, könyörgenek és imádkoznak te előtted e' Házban:

(*l*) 5 *Mós.* 23: 15.

25. Te meg-halgaſsad a' mennyből, és légy kegyelmes a' te néped', az Izráel' bűnének és őket meg-hozzad e' földre, mellyet adtál ő-nékik, és az ő attyaiknak.

26. Mi-

26. Mikor az ég bé-zároltatik, hogy (*m*) eső ne légyen; mivelhogy vétkeztek vólt te ellened: ha e' helyen könyörgenek, és vallást tésznek a' te nevedről, és meg-térnek bűnökből, minekutánna őket meg-sanyargatándod; (*m*) 5*Mós.* 28: 23, 24.

27. Te meg-hallgassad a' mennyből, és légy kegyelmes a' te szolgáidnak, és a' te népednek, az Izráelnek, minekutánna őket meg-tanitándod az igaz útra, a' mellyen járjanak, és esőt adj a' te földedre, mellyet adtál a' te népednek örökségül.

28. Ha mikor (*n*) éhség lejénd e' földön, dög-halál mikor lejénd, aszály, avagy ragya, sáska, avagy tsere-bogár mikor lejénd; *avagy* mikor az ő ellensége őtet meg-szorítándja az ő birodalmának földében: akármi-féle tsapás és nyomorúság *lejénd.* (*n*) *r* 20: 9. *Esa.* 27: 14.

29. Minden könyörgést, és minden imádságot, mellyet akármelly ember tejénd, akár a' te egész néped, az Izráel: minekutánna ki-ki eszébe vejéndi az ő tsapását és nyavalyáját, és kezeit e' Házban ki-terjeszténdi;

30. Te meg-hallgassad a' mennyből, a' te lakó helyedből, és légy kegyelmes nékik, és kinek-kinek mind az ő érdeme szerént fizess, úgymint kinek szívét látod; (mert tsak te egyedül látod-által az emberek' fiainak szíveket.)

31. Hogy féljenek tégedet, járván a' te útaidon, míg élnek e' földnek színén, mellyet adtál vólt a' mi atyáinknak.

32 Sőt még az idegeneket-is, a' kik nem a' te néped közzül, az Izráel közzül valók; hanem messzünnen jöttenek a' te nagy nevedért, és a' te hatalmas kezedért, és a' te ki-terjesztett karodért, mikor ide jutván könyörgenek e' Házban;

33. Te meg-hallgassad a' mennyből, a' te lakó helyedből, és a' szerént tselekedjél, a' mint az idegen kiáltott te hozzád; hogy meg-esmérjék a' földnek minden népei a' te nevedet, és tiszteljenek tégedet, a' mint a' te néped, az Izráel: és hogy meg-tudják, hogy a' te nevedről neveztetik e' Ház, mellyet én építettem.

34. Ha mikor a' te néped haddal ki-menénd az ő ellenségire, azon az úton, a' mellyen el-botsátod őket: ha könyörögnek te néked e' város felé, mellyet választottál, és e' Ház felé fordúlván, mellyet a' te nevednek tsináltam;

35. Te meg-hallgassad az ő könyörgéseket és imádságokat, és tégy ítéletet érettek.

36. Ha véténdenek ellened; (mert (*o*) egy ember-is nintsen, a' ki nem vétkeznék,) és rájok meg-haragudván, az ellenség' kezébe adándod őket, és őket fogságba vijéndik azok, a' kiktől meg-fogattak, meszsze földre, vagy közelre. (*o*) 1*Kir.* 8: 46. *Péld.* 20: 9. *Ján.* 1: 8.

37. Ha az idegen földön, a' holott fogva tartatnak, magokat eszekbe vészik, és meg-térvén, az ő fogságoknak helyén könyörgéndenek néked, és ezt mondándják: Vétkeztünk, hamissan és gonoszúl tselekedtünk!

38. És meg-téréndnek te hozzád tellyes szívekből, és tellyes lelkekből az ő fogságoknak földében, a' holott őket fogva tartják, és könyörgéndenek ez' ő földök felé fordúlván, mellyet adtál vólt az ő attyaiknak, és e' város felé, mellyet választottál *magadnak*, és e' Ház felé, mellyet a' te nevednek építettem;

39. Meg-hallgassad akkor az ő könyörgéseket, és imádságokat a' mennyből, a' te lakó helyedből, és viseld gondjokat, és légy engedelmes a' te népednek, a' melly ellened vetett vólna.

40. Mostan azért óh én Istenem! légyenek a' te szemeid nyitva, és füleid figyelmetesek e' helybeu lett könyörgésre.

41. És mostan kelj fel óh Úr Isten! a' te nyúgodalmadba, te, és a' te hatalmasságodnak Ládája: (*p*) A' te Papjaid, óh Úr Isten! öltöztessenek fel segítséggel, és a' te szentid örvendezzenek *minden* jóban. (*p*) *Sólt.* 132: 8, 9, 10.

42. Óh Úr Isten! ne útáld-meg a' te meg-kenetett *Királyod*nak ortzáját: emlékezzél-meg Dávidhoz, a' te szólgádhoz-való *nagy* irgalmasságidról.

VII. RÉSZ.

A Templom' fel szenteltetése után Salamonnak Isten meg-jelenik.

1 ÉS mikoron Salamon (*a*) el-végezte vólna a' könyörgést; tüz szálla-le az égből, és az áldozatokat mind meg-emészté, és az Úr' ditsősége bé-tölté a' Házat. (*a*) 1*Kir.* 8: 54. 1*Krón.* 21: 26.

2. Annyira, hogy még a' Papok-is bé nem mehetnek vala az Úr' házába; mert az Úr' ditsősége *mind* bé-fogta vala az Úr' Házát.

3. Az Izráel' fiai pedig fejenként látják vala, mikoron a' tüz alá-szállott vala, és az Úr' ditsősége-is a' Házra; és hanyat-homlok le-borúlának a' föld felé a' pádimentom felett, és imádák, és tisztelék az Urat, *ezt mondván:* Mert igen jó, mert örökké meg-marad az ő kegyelmessége!

4. (*b*) A' Király pedig, és mind a' sokaság áldoznak vala áldozatokat az Úr előtt. (*b*) 1*Kir.* 8: 62, 63.

5. Áldozék azért Salamon Király huszon-két ezer ökrökkel, és száz húsz ezer juhokkal, mikor a' Király a' sokasággal egygyetemben az Úr' Házát meg-szentelnék.

6. A' Papok pedig foglalatosok valának az ő

tíztekben: a' Léviták-is az Úrnak *minden* zengő ſzerſzámaival, mellyeket Dávid Király ſzerzett vala, dítsérvén az Urat, a' Dávid' dítséreti által, melly az ő kezekbe adatott vala; (*c*) Mivelhogy örökké vólna az ő irgalmaſsága: a' Papok közzül pedig némellyek azoknak ellenekben kürtölnek vala, mikor mind az Izráeliták talpokon állanának. (*c*) *Sólt.* 136. 4*Mós.* 10: 10.

7. Annakfelette (*d*) meg-ſzentelé Salamon a' pitvar' közepit, melly vala az Úr' Háza előtt; mert ott-is áldozék egéſzen égő-áldozatokkal, és hálá-adó áldozatoknak kövérivel; Mert a' réz óltárra, mellyet tsinált vala Salamon, nem fér vala ennyi tüzes áldozat, ſem a' Minha, ſem a' kövérség. (*d*) 1*Kir.* 8: 64-66. *r.* 4: 1.

8. És Innepet ſzentele akkor Salamon hét napig, az egéſz Izráellel egybe, melly igen nagy Gyülés vala, Hámáttól fogva ſzinte az Égyiptom' (*e*) patakáig. (*e*) *Jós.* 13: 3.

9. Nyóltzad' napon pedig mindnyájan egybegyülének; mert az óltárt hét napig ſzentelék, a' *Fő* Innepet-is hét (*f*) napig. (*f*) *r.* 5: 5.

10. Huſzon-harmadik napján pedig a' hetedik hónapnak, el-botsátá magától a' népet az ő házaikba, a' jók felől való nagy örömmel és vígasſággal, mellyekkel vólt az Úr Dávidhoz, Salamonhoz, és az Izráelhez, az ő népéhez.

11. El-végezé azért Salamon mind az Úr' Házát 's mind az ő királyi palotáját, mind a' ſzerént, valamint az előtt Salamon ſzívében el tökéllette vala, hogy tsinálna mind az Úr' Házában, 's mind az ő maga házában; bóldogúl véghez vivé

12. Meg-jelenék (*g*) pedig az Úr Salamonnak azon éjjel, 's monda néki: Meg-hallgattam a' te könyörgésedet, és válaſztottam e' helyet magamnak áldozat' házának.

(*g*) 1*Kir.* 9: 2, 3. 5*Mós.* 12: 5.

13. Ha mikor az eget meg-tartóztatándom, hogy esőt ne adjon: és ha mikor a' ſáskának meghagyándom, hogy a' földet meg-emészſze: ismétlen a' mikor dög-halált botsátándok az én népemre:

14. És meg-alázván magokat az én népem, a' kik az én nevemről neveztetnek, könyörgéndenek, és az én ortzámat meg-kereséndik 's megtéréndenek az ő gonoſz útokról; én-is meg-hallgatom őket a' mennyből, kedvezek az ő bünöknek, földöket-is meg-ſzabadítom.

15. Immár (*h*) az én ſzemeim nyitva léſznek, és füleim figyelmetesek léſznek e' helyen *lett* könyörgésre. (*h*) *r.* 6: 40. 1*Kir.* 9: 3, 5.

16. Mert immár válaſztottam, (*i*) és meg-ſzentelteem e' Házat, hogy az én nevem abban légyen mind örökké: és mind ſzemem, mind ſzívem ott léſzen mindenkor. (*i*) 5*Mós.* 12: 5.

17. Te pedig ha járándaſz én előttem, mint a' te atyád, Dávid járt, úgy hogy mindeneſtől akképpen tselekedjél, a' mint parantsoltam néked, rendeléſimet és törvényemet meg-őrízénded.

18. Én-is meg-erősítem a' te Királyi (*k*) ſzékedet, a' mint ſzövetséget tettem vólt Dáviddal, a' te atyáddal, mondván: Magva nem ſzakad te benned az Izráelben uralkodó férjfiúnak.

(*k*) 2*Sám.* 7: 12-19. 1*Kir.* 2: 4

19. Ha pedig ti én tőlem el ſzakadándotok, (*l*) rend tartáſimat és parantsolatimat el-hagyándjátok, mellyeket előtökbe adtam, és el-menvén ſzolgálándotok idegen Iſteneknek, és azok előtt meg-hajlotok; (*l*) 3*Mós.* 26: 14-39.

20. Ki-ſzaggatom őket ez én földemből, mellyet adtam va'a ő-nékik; ez én Házamat pedig, mellyet az én nevemnek ſzenteltem, ortzám elől el-vetem, tanúságól és példa-beſzédül adom minden nemzetségnek.

21. És ez' híres-neves Házon minden útonjárók álmélkodni fognak, és ezt mondják: Miért mivelte az Úr ezt e' földdel és e' Házzal?

22. És azt felelik: Azért; mert el-hagyták az ő attyaiknak Urát Iſtenét, a' ki őket ki-hozta vólt Égyiptom' földéből, és idegen Iſteneket válaſztottak magoknak, azokat imádták, és azoknak ſzolgáltak: azért hozta reájok mind e' veſzedelmet.

VIII. RÉSZ.

Salamon épitett városi: adó fizetői. Tisztt-tartói: áldozati: és hajói.

1 Lőn pedig húſz (*a*) eſztendő múlva, minekutána Salamon el-végezte vólna mind az Úr' Házát 's mind az ő *királyi* palotáját. (*a*) 1*Kir.* 9: 10.

2. Salamon meg-épité a' városokat, mellyeket ő-néki Húrám adott vala, és azokba az Izráel' népét ſzállítá.

3. Azután Salamon méne Hámát-Sobára, és azt meg-vévé.

4. És Tadmort meg-épité a' puſztában minden kints-tartó városokkal egygyetembe, mellyeket Hámát' *földén* épite.

5. Annakfelette mind a' felső 's mind az alsó Beth-hóront meg-épité, kő-félakkal, kapukkal, és zárokkal meg-erősíttetett városokat.

6. Baalátot-is, és minden kints-tartó városokat, a' mellyek Salamonéi valának, a' ſzekereknek, és a' lovagoknak is minden városaikat: és mindent, a' mi Salamonnak tettſzett, mind meg-épité Jerusálemben, (*b*) a' Libánuson, és az ő egéſz birodalmának földében. (*b*) 1*Kir.* 9: 15.

7. To-

7. Továbbá a' népet, a' melly meg-maradott vala a' Hittéusok közzül, az Emoréusok, Perizéusok, Hivéusok és a' Jébuséusok közzül, kik nem vóltanak az Izráel' nepe közzül.

8. Hanem azoknak fiai közzül, kik meg-maradtak vala a' földön ő utánnok, kiket az Izráel' fiai el nem veſztének; azokat Salamon adó-fizetőkké tévé mind e' mái napig.

9. Az Izráel' fiai közzül pedig, a' kiket Salamon ſzolgákká (*c*) nem tőn az ő külső dolgaiban; (mert ők valának hadakozó férjfiak, és az ő Hadnagyinak Fejedelmi, mind ſzekereinek 's lovagainak Fejedelmi. (*c*) 3*Mós.* 25: 39

10. Azok *közzül valának* a' pallérоknak Fejedelmi, kik Salamon Királynak valának, két ſzázan és ötvenen, kik uralkodnak vala a' népen.

11. Továbbá Salamon fel-viteté a' Faraó' leányát a' Dávid' városából, a' házba, mellyet néki épített vala; mert ezt mondá: Nem lakhatik az én feleségem az Izráel' Királlyának, a' Dávidnak házában; mert ſzentséges *hely* az, mivelhogy az Úr' Ládája abban vólt.

12. Akkor Salamon áldozék ég-őáldozatokat az Úrnak, az Úr' óltárán, mellyet rakatott vala a' tornátz előtt.

13. Hogy minden napon áldoznának azon, a' Mósesnek parantsolatja ſzerént, Szombat napokon, a' hónapoknak első napjain, és eſztendő által a' fő Innepeken (*d*) háromſzor: *tudni-illik*, a' pogátsáknak Innepén, a' heteknek Innepén, a' sátorok' Innepén. (*d*) 2*Mós.* 29: 38-43.

14. És el-rendelé az ő attyának, Dávidnak rendelése ſzerént a' Papoknak tiſzteket az ő ſzolgálatjokban, a' Lévitákat is az ő tiſztekben, hogy dítsérnék *az Istent*, és ſzolgálnának a Papok előtt minden napon rend ſzerént: Az ajtón-állókat-is az ő oſzlások ſzerént minden kapukra; mert így vólt az Isten' emberének, Dávidnak parantsolatja.

15. El sem távozának a' Király' parantsolatjától, mellyet parantsolt vala a' Papoknak, és Lévitáknak, minden tiſztben, és a' kintsnek *sáfárlás*ában-is.

16. Mikor el-végeződött vólna a' Salamonnak mindeneſtől fogva-való mive, mind e' mái napig, az Úr' Házának fundamentomának (*e*) fel vettetésétől fogva mind addig, míg azt el-végezte vólna; mikor immár az Úr' Háza el-kéſzult vólna. (*e*) 1*Kir.* 6: 1, 38. 9: 10.

17. Akkoron el-méne Salamon (*f*) Eſiongábérbe és Elótba, melly vala a' tenger' partján, Edomnak földében. (*f*) 1*Kir.* 9; 26, *'s a't.*

18. És el-külde Húrám az ő ſzolgái által néki hajókat, és tudós hajós-meſtereket, és menének a' Salamon' ſzolgáival egybe Ofirba; honnan hozának négy ſzáz, és ötven tálentom aranyat, mellyet vivének Salamon Királynak.

IX. RÉSZ.

A' Sébai Királyné Salamont látogatja.

1 A' Sébának (*a*) Királyné aſzſzonya pedig, mikor hallotta vólna a' Salamon' híret, el-jöve; hogy meg-kísértené Salamont példa-beſzédekben, Jérusálembe, igen nagy ſereggel, és tevékkel, mellyek hoznak vala drága fü-ſzerſzámokat, aranyat nagy bővséggel, és drága köveket; és bé-menvén Salamonhoz, meg-jelenté néki, valami az ő ſzívében vala. (*a*) 1*Kir.* 10: 2-2.

2. Meg-felele pedig Salamon néki minden beſzédére, és ſemmi el nem vólt titkolva Salamontól, mellyet meg-nem mondott vólna néki

3. És látá a' Sébabéli Királyné aſzſzony a' Salamonnak *nagy* bőltseſséget, és minden házát, a' mellyet épített vala.

4. Az ő aſztalának étkét, ſzolgáinak-is ülő helyeket, és az ő ſzolgáinak udvarlásoknak módját, azoknak öltözeteket-is: akképpen pohárnakit, és azoknak ruhájokat, és az ő áldozatját, mellyet áldozik vala az Úr' Házában, és *a' nagy álmélkodás miatt* lélek-is alíg vala ő benne.

5. És monda a' Királynak: Lám mind igaz vólt, valamit hallottam vólt az én lakó földemben a' te dolgaidról, és bőltseſségedről.

6. És nem hiſzem vala azoknak ſzavokat, míglen én magam el-jőnék, és ſzemeimel látnám; de ímé felét ſem mondották vólt meg énnékem a' te nagy bőltseſségednek: ſokkal meg-haladtad a' te híredet, mellyet hallottam felőled.

7. Bóldogok a' te embereid, és bóldogok ezek a' te ſzolgáid, kik mindenkor te előtted állanak, és hallgatják a' te bőltseſségedet!

8. Légyen a' te Urad Iſtened áldott! ki téged' annyira ſzeretett, hogy helyheztetne tégedet az ő ſzékibe, hogy lennél a' te Uradnak Istenednek Királlya; mivelhogy a' te Iſtened ſzerette az Izráelt, hogy meg-erősítené őtet mind örökké, és téged' Királlyá válaſztott ő rajtok, hogy ſzolgáltaatnál igazságot és ítéletet.

9. És ada a' Királynak ſzáz húſz tálentom aranyat, és felette ſok *drága* fü-ſzerſzámokat, és drága köveket; mert ſoha nem *hoztak* többé illyen fü-ſzerſzámokat, minémüeket a' Sébának Királyné-aſzſzonya Salamon Királynak ada.

10. (Annakfelette a' Húrámnak ſzolgái-is, és a' Salamonnak ſzolgái, kik hoztanak vala aranyat Ofirból, hoztanak (*b*) vala Algumim fákat és drága köveket. (*b*) 1*Kir.* 10: 11.

11. És

11. És tsinála a' Király az Algumim fákból gráditsokat az Úr' Házába és a' Király' házába, és hegedüket 's náblumokat az éneklőknek: melly *fákhoz* hasonlatosok nem láttattak annak előtte 'Sidó országban.)

12. Salamon Király pedig ada a' Séba Királynéaszszonyának, valamit akara az ő kívánsága szerént annak kivüle, a' mit *adott vala a' Király azért, a' mit* az hozott vala. Annakutánna meg-tére, és el méne az ő földébe mind ő, 's mind az ő szolgái.

13. Vala pedig az aranynak nehézsége, a' melly esztendőnként bé-jő vala Salamonnak, hat száz és hatvan-hat tálentom arany.

14. Attól meg-válva, mellyet hoznak vala a' kalmárok, és a' kereskedők; de még az Arabiabéli minden Királyok-is, és annak a' földnek Fejedelmi hoznak vala aranyat és ezüstöt Salamonnak.

15. Tsináltata pedig Salamon Király két száz apró kerek-paisokat vert aranyból, mindenik paisban hat száz vert arany siklus vala.

16. Három száz öreg paist-is tsináltata vert aranyból: mindenik paisra három száz arany siklus mégyen vala, mellyeket a' Király fel-tétetett vala a' Libánus' erdejének házában.

17. Tsináltata azután a' Király (*c*) nagy királyi széket elefánt-tetemből, mellyet tiszta aranyal meg borita. (*c*) 1*Kir.* 10: 18.

18. Hat gráditsvala pedig fel a' székre, mellynek a talpa-is aranyból vala, mellyek a' székhez ragasztattak vala, a' kezeinek mind két felől támaszszai valának az ülő helynél, és a' kezek' támaszszai mellett két oroszlán áll vala.

19. Tizen-két oroszlán áll vala pedig ott a' hat gráditson mind két felől: Soha semmi országban nem vólt illyen *királyi szék.*

20. Annakfelette Salamon Királynak minden ivó edényi aranyból valának: a' Libánus' erdeje' házának-is minden edényi tiszta aranyból valának: nem vala azok között semmi ezüst; *mert azt* semmi (*d*) betsületben nem tartják vala a' Salamon' idejében. (*d*) 1*Kir.* 10: 27. *v.* 27.

21. Mert a' Király' hajói el-mennek vala Tárfisba, a' Húrám' szolgáival égygyütt: egyszer mennek vala a' hajók minden harmad' esztendőben Tárfisba, honnan hoznak vala aranyat, ezüstöt, elefánt-tetemet, majmokat, és pávákat.

22. És fellyül-halladá Salamon Király e' földnek minden Királyit gazdagsággal és bőltseséggel.

23. És e' földnek minden Királyi kívánnak vala szembe lenni Salamonnal, hogy hallhatnák az ő bőltseségét, mellyet Isten adott vala az ő szívébe.

24. Azok pedig mindnyájan ajándékot viszneknek vala néki, arany és ezüst edényeket, ruhákat, fegyvert, fü-szerszámokat, lovakat, és öszvéreket, esztendőnként.

25. Valának azért Salamonnak (*e*) négy ezer lovaknak-való istállói, és szekerei, és tizen-két ezer lovagai, kiket rendele a' szekereknek városiba, és a' Király mellé Jérusálembe.

(*e*) 1*Kir.* 4: 26.

26. És uralkodik vala mind a' Királyokon az *Eufrátes* folyó-víztől fogva mind a' Filistéusok' földéig, és az Égyiptom' határáig.

27. És ollyan bővségessé tévé a' Király az ezüstöt Jérusálemben, mint a' köveket: és a' tzédrus-fákat el-bővíté, mint a' vad fige-fákat, mellyek nevekednek a' mezőségen bővséggel.

28. Hordnak vala pedig Salamonnak lovakat Égyiptomból, és minden egyéb földről.

29. Salamonnak pedig a' több lett dolgai, mind az elsők 's mind az utólsók, avagy nem irattattak-é meg a' Nátán Próféta' könyvében, és a' Silóbéli Ahija' prófétziájában, és a' Jéhdó Prófétának Jéroboám ellen, a' Nébát' fia ellen *írott* látásiban?

30. Uralkodék pedig Salamon Jérusálemben az egész Izráelen, negyven esztendeig.

31. És el-aluvék Salamon az ő attyaival egygyetemben: és el-temeték őtet az ő attyának, a' Dávidnak városában; és uralkodék ő helyette az ő fia, Roboám.

X. RÉSZ.

Roboám az ifjak' tanátsát követvén, el-esik a' tiz nemzetség mellől

1 El-méne pedig Roboám (*a*) Sikembe; mert Sikembe gyült vala az egész Izráel, hogy őtet Királlyá választanak. (*a*) 1*Kir.* 12: 1-2.

2. Lőn pedig, mikor ezt meg-hallotta vólna Jéroboám, a' Nébát' fia, ki *akkor* vala Égyiptomban; (mert oda futott vala Salamon Király előtt) hogy meg-jőne Jéroboám Égyiptomból.

3. És el-küldének, hogy hívnák őtet; el-jöve azért Jéroboám (*b*) és az egész Izráel' népe: és igy szóllának Roboámnak, mondván: (*b*) *Kir.* 11: 26.

4. A' te atyád kemény igát vetett mi reánk; te azért a' te atyádról reánk vetett kemény szolgálatot, és az ő nehéz igáját, mellyet reánk vetett, könnyebbitsd-meg; és szolgálunk néked.

5. És monda nekiek: Harmad' napig *ím' gondolkodom róla;* azután jöjjetek hozzám. Elméne azért a' nép *előle.*

6. És tanátskozék felőle Roboám Király a' Vén *ember*ekkel, kik az ő attyának-is, a' Salamonnak tanátsosi vóltak élteben, mondván: Mi

Mi tanátsot adtok, hogy meg-feleljek a' népnek?

7. És azok ekképpen szóllának: Ha nékik elömenetelekre lejéndesz, és nékiek engedéndesz, és szép szóval szóllándasz nékik; bizonnyal te szolgáid lésznek mindenkor.

8. De ő a' Véneknek tanátsokat nem fogadá, mellyet néki adtak vala tanátsúl; hanem tanátskozék az ifjakkal, kik ő-véle egygyütt nevekedtek vala, és néki udvarolnak vala.

9. És monda azoknak-*is*: Ti mitsoda tanátsot adtok, hogy meg-feleljünk a' népnek, kik énnékem így szóllának: Könnyebbítsd-meg az igát *nyakunkon*, mellyet a' te atyád reánk vetett?

10. Akkor felelének az ifjak, kik ő-véle egygyütt nevekedtek vala, mondván: Így szólj azoknak, a' kik (*c*) néked így szólltak: A' te atyád igen súllyos igát vetett vala *nyakunkra*; te pedig az' könnyebbítsd-meg mi rajtunk! Így szólj, *mondom*, nékik: Az én leg-kissebbik újjom temérdekebb az én atyám' derekánál. (*c*) 1 *Kir.* 12: 4. *v.* 4.

11. Az én atyám vetett vólt ti reátok nehéz igát; én pedig azt meg-öregbítem: az én atyám ostorral ostorozott titeket; de én skorpiókkal.

12. El-méne azért Jéroboám, és ő-véle a' sokaság Roboámhoz harmad' nap múlva, a' mint a' Király meg-hagyta, ezt mondván: Jöjjetek hozzám harmad' napra.

13. És felele ő-nékik a' Király *nagy* kemény (*d*) szóval; mert hátra hagyá Roboám Király a' Vén *ember*eknek tanátsokat. (*d*) *Péld.* 15: 1.

14. (*e*) És az ifjaknak tanátsók szerént szólla nékik, mondván Az én atyám súllyos igával bántott titeket; de én meg-öregbítem azt: az én atyám ostorokkal vert titeket; én pedig skorpiókkal. (*e*) 1 *Kir.* 12: 14.

15. És a' Király a' népnek *könyörgését* nem hallgatá-meg; mert az oka vala az Istentől, hogy meg-bizonyítaná az Úr az ő szavát, mellyet szóllott vala a' (*f*) Silóbéli Ahia által Jéroboámnak, a' Nébat' fiának. (*f*) 1 *Kir.* 11: 29-39.

16. Mikor azért az egész Izráel *látta vólna*, hogy semmiképpen a' Király jó (*g*) választ nem adna nékik; felelének ők-is a' Királynak, mondván: Mitsoda részünk vagyon nékünk Dávidban? örökségünk sintsen nékünk az Isai' fiában; ki-ki mind *siessen* házába óh Izráel! Ám viseld gondját a' te házadnak, óh Dávid! El-méne azért haza az egész Izráel. (*g*) *Péld.* 15: 1.

17. De azokon az Izráel' fiain, kik laknak vala a' Júda' városiban, Roboám uralkodék.

18 El-küldé pedig Roboám Király Hadorámot, ki adó szedő vala, *az Izráel' közibe*: és meg-kövezék őtet az Izráel' fiai, és meg-hala; Roboám Király pedig siete menni az ő szekerére, hogy Jérusálembe szaladna.

19. Így szakada-el az Izráel' népe a' Dávid' házától mind e' mái napig.

XI. RÉSZ.

Roboám' királysága: épülése: fiai.

1 Méne azért (*a*) Roboám Jérusálembe, és öszve hívatá a' Júda' és Bénjámin' házát, száz nyóltzvan ezer válogatott és hadakozó *férfiakat*, hogy az Izráellel meg-vívna; hogy az országot magához hódoltatná, (*a*) 1 *Kir.* 12: 21-25.

2. Szólla pedig az Úr Semájának, az Isten' emberének mondván:

3. Mond-meg Roboámnak, a' Salamon' fiának, a' Júda Királlyának, és sejenként az Izráel' népének, Júdában és Bénjáminban lakozónak, ez igékkel.

4. Ezt mondja az Úr: *Reájok* fel-ne menjetek, és ne hadakozzatok a' ti atyátokfiai ellen, hanem ki-ki térjen-meg házához; mert ez én (*b*) tőlem vagyon. És engedének az Úr' szavának, és meg-térének az ő házokhoz, hogy ne mennének Jéroboámra. (*b*) 1 *Kir.* 11. 11-13.

5. Lakozék azért Roboám Jérusálemben, és a' városokat meg-erősíté Júdában.

6. Meg-építé, *mondom*, (*c*) Bethlehemet, Etámot, és Tékoát. (*c*) *Mik.* 5: 2.

7. Bethsúrt, Sókót és Adullámot.

8. Gátot-is, Marésát és Zifet.

9. Adoráimot, Lákist és Azékát.

10. Sórát, Ajalont, és Hebront, mellyek erős városok valának Júdában és Bénjáminban.

11. És mikoron igen meg-erősítette vólna e' városokat; vete beléjek Fő-urakat, és szerze tárházakat eleségnek, bornak és olajnak.

12. És mindenik városban szerze paisokat és kopjákat, mellyeket igen meg-erősíte; és lőn Júda és Bénjámin ő birodalmában.

13. Továbbá a' Papok, és a' Léviták, kik valának az egész Izráelben, ő hozzája hajlának minden ő határokból.

14. Mert el-hagyván a' Léviták az ő faluikat, és jószágokat, menének Júdába és Jérusálembe; mert őket ki üzte vala Jéroboám, és az ő fiai, hogy az Úrnak ne szolgálnának.

15. És rendele (*d*) magának Papokat a' magas hegyeken-való bálványokhoz, az ördögökhöz, és a' borjúkhoz, mellyeket ő tsináltatott vala.

(*d*) 1 *Kir.* 12: 31. *v.* 13: 31.

16. És követvén (*e*) a' *Lévitákat* sokan az Izráelnek minden nemzetségi közzül, kik szívek szerént az előtt az Izráelnek Urát Istenét keresik vala; menének Jérusálembe, hogy az ő attyaik' Urának Istenének áldoznának.

17. Kik meg-erősíték a' Júda' országát, és Róboámot, a' Salamon' fiát három esztendeig; mert járának a' Dávidnak, és Salamonnak útán három esztendeig. (*e*) 1*Kir.* 12 : 28.

18. Vévé pedig Roboám feleségül magának Mahalátát Jérimótnak, a' Dávid' fiának leányát: Abihailt-is Eliábnak, az Isai' fianak leányát.

19. Ki szüle ő néki fiakat: Jéust, Semárját és Zahámot.

20. És ez után vévé Maakát, az Absolon' (*f*) leányát, ki szüle ő-néki Abiját, Attait, Zizát, és Selómitot. (*f*) 2*Sám.* 18 : 17. 1*Kir.* 15 : 2.

21. Inkább szereté pedig Roboám Maakát, az Absolon' leányat mindenik feleségeinél, és az ő ágyasinál; Mert tizen-nyóltz feleséget vett vala, és hatvan ágyasokat; és nemze huszon-nyóltz fiakat, és hatvan leányokat.

22. Rendelé pedig Fejedelmül Roboám Abiját, a' Maaka' fiát, az ő attyafiain; mert őtet ugyan Királlyá-is akarja vala választani.

23. És őtet igen oktatá: A' több fiait pedig elosztatá Júdának és Bénjáminnak minden tartományára az erős városokra, kiknek eledelt bőséggel ada, és szerze nékik sok feleségeket.

XII. RÉSZ.

Roboámra hadat indít az Égyiptomi Király.

1 Lőn pedig mikoron (*a*) Roboám az ő országát meg-erősítette vólna, és abban megörökösödött vólna; hátra-hagyá az Úr' törvényét, és az egész Izráel ő-véle egygyetembe.

(*a*) 1*Kir.* 14 : 21 *'s a' t.*

2. Annakokáért a' Roboám királyságának ötödik esztendejében, fel-indúla Sésák, az (*b*) Égyiptombéli Király Jérusálem ellen; (mert az Úr ellen nagyot vétettek vala) 2*Kir.* 14 : 25, 26.

3. Ezer ésként száz *fegyveres* szekerekkel, és hatvan ezer lovagokkal, és számtalan sok néppel, melly véle Égyiptomból fel-jött vala, a' Libiabéliekkel, Sukkéusokkal, és Szeretsenekkel:

4. És meg-vévé Júdának erős városit; azután méne szintén Jérusálem alá.

5. Akkoron Semájá (*c*) Próféta méne Roboámhoz, és a' Júda' Fejedelmihez, kik *immár* Jérusálembe gyültek vala Sésáktól-való féltekbe, és monda nékiek: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy ti engemet el-hagytatok; én-is titeket Sésák kezébe eresztelek. (*c*) *r.* 11 : 2.

6. Meg-alázák azért azonnal magokat, mind az Izráel' Fejedelmi, mind ő maga a' Király, és mondának: Az (*d*) Úr igaz! (*d*) 1*Kir.* 14 : 22-24.

7. És mikoron az Úr látta vólna, hogy megalázták vólna magokat; ekképpen szólla az Úr Semája Prófétának: Meg-alázták magokat, el-nem vesztem őkét; hanem hamar időn szabadúlások lészen, és nem ontom-ki az én haragomat Jérusálem ellen Sésák által.

8. Lésznek mindazáltal szolgái néki, hogy kísértsék-meg; mitsoda *légyen* nékem szolgálni, és mitsoda *légyen* szolgálni egyéb országok' Fejedelminek.

9. Fel-jöve azért Sésák, az Égyiptombéli Király Jérusálemre, és el-vivé az Úr' Házának kintsét, és a' Király' házának kintsét; mind azokat, *mondom*, és el-vivé: az arany paisokat-is el-vivé, mellyeket Salamon tsináltatott vala.

10. Mellyek' helyében Roboám Király réz paisokat tsináltata, és bízá azokat a' gyalogok' Fejedelmének kezébe, kik a' Király' háza' ajtaja előtt őríznek vala.

11. És mikor a' Király fel-mégyen vala az Úr' házába; el-mennek vala a' gyalogok-is, és a' paisokat elő-viszik vala, azután ismét a' gyalogok' házába viszsza-hozzák vala azokat.

12. Mikor azért meg-alázta vólna magát *Roboám*; el-múlék az Úr' haragja ő róla, hogy őtet mindenestől fogva el-ne vesztené; mert a' Júdának-is dolgai jól vóltanak.

13. Meg-erősödék azért Roboám Király Jérusálemben, és uralkodék; mert (*e*) negyven esztendős vala Roboám, mikor uralkodni kezdett vólt, és tizen-hét esztendeig uralkodék Jérusálemben, a' városban, mellyet az Úr választott vala, hogy az ő nevét ott helyheztetné az Izráel' nemzetséginek minden *városi* közzül; és az ő annyának neve vala Naáma, az Amnon' nemzetségéből-való. (*e*) *Kir.* 14 : 21. *r.* 7 : 12.

14. Tselekedék pedig gonoszt; mert az Urat szíve szerént keresni nem akará.

15. A' Roboámnak pedig első és utolsó dolgai, avagy nintsenek-é meg-írattatva a' Semája Próféta' könyvében, és a' Nézőnek, Iddónak *könyvében*, mikoron a' *Királyok* nemzetséginek rendit elő számlálják? És a' hadakozás-is, melly vólt Roboám és Jéroboám között egész életekben?

16. El-aluvék azért Roboám az ő attyaival egygyetemben, és el-temetteték a' Dávid' városában; és úralkodék az ő fia, Abija ő helyette.

XIII. RÉSZ.

XIII. RÉSZ.

Abija' szerentsés harcza Jéroboám ellen.

1 Jéroboám (*a*) Királynak tizen-nyóltzadik esztendejében kezde uralkodni Abija a' Júda' *országán.* (*a*) 1*Kir.* 15 : 1, *'s a' t.*

2. Három esztendeig uralkodék Jérusálemben, kinek annyának neve Mikája vala, ki vala a' Gibeából való Uriel' leánya: és hadakozás vala Abija, és Jéroboám között.

3. Annakokáért fel-készíté Abija az ő hadát, erős hadakozókat négy száz ezer válogatott férjfiakat; Jéroboám pedig rendele ő ellene nyóltzszáz ezer válogatott erős férjfiakból álló hadat.

4. Akkor fel-állván Abija a' Semáraim' hegyének tetején, melly az Efraimnak hegyes földén vala, monda: Hallgassátok-meg szómat Jéroboám, és egész Izráel!

5. Avagy nem kell vala-é tinéktek meg-gondolnotok, hogy az Izráelnek Ura Istene adta vólt Dávidnak (*b*) a' birodalmat az Izráelen mind örökké: ő-néki, és az ő fiainak állandó szövetséggel? (*b*) 2*Sam.* 7: 8, 12, 16.

6. Mindazáltal fel-kele Jéroboám, a' Nébátnak fia, Salamonnak, a' Dávid' fiának szolgája, (*c*) és támada az ő Ura ellen. (*c*) 1*Kir.* 11 : 26.

7. Azután gyülének ő hozzája a' hijába-való és álnok emberek, kik el-hatalmazának Roboámnak, a' Salamon' fiának ellene, mikor Roboám gyermek és félelmes szívü vólna, és azok ellen magát nem óltalmazhatná.

8. És mostan azt gondoljátok, hogy ti ellene állhattok az Úr' országának, melly a' Dávid' fiainak (*d*) kezekben *vagyon*: És sok nép vagyon veletek; de az arany borjúk-is, mellyeket öntetett Jéroboám tinéktek, Istenek gyanánt, veletek vagynak. (*d*) 1*Kir.* 11: 12, 36.

9. Avagy nem ti (*e*) üztétek-é-el az Úrnak Papjait, az Áron' fiait, és a' Lévitákat? És nem ti szerzettetek-é magatoknak Papokat, mint egyéb országoknak nemzetségi, akárkit, a' ki az ő szolgálatjának fel-szentelésére egy gyermekéd tulokkal és hét kossal el-jött, és lett a' *bálvány*oknak Papja, a' mellyek nem Istenek? (*e*) *r.* 11: 14, 15.

10. Mi mellettünk vagyon pedig a' mi Urunk Istenünk, kit mi el nem hagytunk; a' Papok pedig, kik az Úrnak szolgálnak, az Áron' fiai, és a' Léviták *forgolódnak* az ő tisztekben:

11. És áldozának az Úrnak égő-áldozattal minden reggel, és minden estve, a' jó illat-tételre-is, a' szent kenyereknek a' tiszta asztalra-való el-rendelésére, és az arany gyertya-tartóra szövétnekivel egybe, ők *viselnek gondot*, meggyújtván azokat minden estve; mert meg-tartjuk a' mi Urunknak Istenünknek rendelését: ti pedig el-hagytátok őtet.

12. Annakokáért ímé mi velünk vagyon Hadnagy *gyanánt* az Isten: és az ő Papjai e' (*f*) zengő kürtökkel, hogy ti ellenetek kürtöljenek. Izráelnek fiai! ne hartzoljatok a' ti atyáitoknak Urá Istene ellen; mert nem lésztek szerentsések. (*f*) 4*Mós.* 10: 9.

13. Jéroboám pedig lest vete nékiek, hogy őket hátúl venné: És illyen módon *ők* a' Júda' nemzetségének előtte valának; a' kik pedig lesbe valának, azok hátok megett valának.

14 Látván pedig a' Júda' nemzetsége, hogy ímé mind elől, mind hátúl rajtok vólnának; kiáltának az Úrhoz: a' Papok pedig trombitálnak vala.

15. Trombitálnak vala a' Júda' férjfiai-is; és mikor (*g*) trombitálnának a' Júda' férjfiai; az Isten meg-veré Jéroboámot, és az egész Izráelt Abija és Júda előtt. (*g*) 4*Mós.* 10: 9.

16. Annakokáért el-futának az Izráeliták a' Júdától-való féltekbe: és adá az Isten azokat ezek' kezébe.

17. Mert meg-veré őket Abija, és az ő népe felette igen, úgy-annyira; hogy az Izráeliták közzül el-húllanának seb miatt öt száz ezer válogatott férjfiak.

18. És illyen módon meg-aláztatának az Izráeliták az időben, es erőt vőnek a' Júdának fiai; mert bíznak vala az ő attyaiknak Urában Istenében.

19. És üldözé Abija Jéroboámot, és meg-vőn ő-tőle egy-néhány várost, Béthelt, és annak faluit, Jésanát, és annak faluit, és Efrávint, és annak faluit.

20. És nem vehete többé erőt Jéroboám Abija' idejében; hanem meg-veré őtet az Úr, és meg-hala.

21. Meg-erősödék azért Abija, ki vett vala magának tizen-négy feleségeket, kiktől nemze huszon-két fiakat és tizen-hat leányokat.

22. Az Abijának pedig több dolgai, útai és beszédi, meg-írattattak az Iddó Próféta' könyvében.

XIV. RÉSZ.

Asának, Júda' Királlyának országlása.

1 El-aluvék pedig Abija (*a*) az ő attyaival egygyetemben, és el-temeték őtet a' Dávid' városában; Uralkodék pedig ő helyette

lyette az ő fia, Asa, kinek idejében tíz esztendeig lőn nagy tsendesség e' földön. (*a*) 1 *Kir.* 15:8.

2. És Asa mind azt tselekedé, a' mi jó és igaz vala az ő Ura Istene előtt.

3. Mert el-rontá az idegen *Istenek*' óltárit, és azoknak kápolnáit; a' bálványokat is el-töreté, a' berkeket-is le vágatá.

4. Es meg-parantsolá a' Júdának, hogy az ő attyaiknak Urát Istenét keresnék-meg, és tselekednék *az Isten*' törvényét és parantsolatját.

5. Ki-veszté, *mondom*, Júdának minden városiból a' magasságbéli óltárokat, és a' képeket; és az ő idejében az ország lőn nagy nyúgodalomban.

6. Annakfelette erős városokat-is építe Júdában: mivelhogy nyúgodalomban vólna a' föld: had sem vólna ez esztendőkben sohonnan ő ellene; mert az Úr nyúgodalmat adott vala néki.

7. Mert ezt mondja vala a' Júdának: Építsük-meg a' városokat, és végyük-környül keríteſsel, tornyokkal, kapukkal, zárokkal, míg e' föld birodalmunkban vagyon; mert a' mi Urunkat Istenünket meg-kerestük, és nyúgodalmat adott nékünk minden felől. Annakokáért építének, és lőn jó elő-menetelek.

8. Vala pedig az Asa' hada, a' melly paist és kopját viſel vala, Júdából három száz ezer: a' Bénjáminból paisosok és ívesek két száz nyóltz-van ezeren valának: mind ezek erős vitézek.

9 Ki-jöve pedig ő ellenek ama' Szeretsen (*b*) Zérah, tíz száz ezer emberrel, és három száz szekérrel, és méne Marésáig. (*b*) *r.* 16:8.

10. Ki-méne pedig Asa-is ő ellene, és viadalhoz készülének a' Sefáta' völgyben Maréſa mellett.

11. Akkoron fel-kiálta Asa az ő Urához Istenéhez, és monda: Óh Uram! (*c*) nem nehéz tenéked meg-segéllened vagy sokakat, vagy azokat, kiknek erejek nintsen: Segéllj-meg minket óh mi Urunk Istenünk! mert te benned vagyon *minden* bizodalmunk, és a' te nevedben jöttünk e' szám talan sok népre. Óh Uram! te vagy a' mi Istenünk, ne végyen ember te rajtad erőt!

(*c*) 1 *Sám.* 14:6.

12. Meg-veré azért az Úr a' Szeretseneket Asa és Júda előtt, és el-futának a' Szeretsenek

13. Kiket igen úze Asa az ő hadával szintén Gérárig, és el-húllának a' Szeretsenek közzül sokan, annyira, hogy egy sem maradna elevenen bennek; mert az Úr előtt, és az ő serege előtt igen meg-rontatának: és hozának tőlök sok nyereséget.

14. Annakfelette meg-rontának Gérár körülvaló minden városokat; mert az Úr őket igen meg-rettentette vala, és mind fel-dúlák a' városokat; mert sok ragadomány vala azokban.

15. A' barmoknak sátorában lakozókat-is levágák, és el-hajtának sok juhokat, és tevéket, és Jérusálembe meg-térének.

XV. RÉSZ.

Asa meg-intetvén a' Prófétától, az igaz Isten' tiszteletet helyére állatja.

1 ÉS Azáriást, az Obed' fiát fel-indítá az Isten' lelke.

2. Ki mikoron ki-ment vólna Asa' eleibe, monda néki: Asa, és fejenként Júdának és Bénjáminnak népe, halljátok-meg szómat! Az Úr *vagyon* veletek, ha ti-is ő véle lésztek: Ha őtet keresénditek; meg-találjátok: de ha ötet el-hagyándjátok; ő-is el-hágy titeket.

3. Sok ideje, hogy az Izráel az igaz Isten (*a*) nélkül, Pap nélkül, Tanító nélkül és Törvény nélkül vagyon. (*a*) *r.* 12:1. 13:8-9. 1 *Kir.* 1:4-8.

4. Ha meg-tért vólna az ő nyomorúságában az Izráel' Urához Istenéhez; az őtet keresőknek (*b*) segítséggel lett vólna. (*b*) *r.* 7:14. 33 12.

5. De ez időkben (*c*) nintsen sem a' ki-menőnek, sem a' haza-jövőnek békesége; hanem vagyon azon a' földön lakozó népnek nagy nyomorúsága. (*c*) *Bir.* 5:6. *Zak.* 8:10.

6. Annyira, hogy egy nemzetség a' másiktól, egygyik város a' másiktól el-rontaſſék; mert az Isten gyötri őket minden sanyarúsággal.

7. Ti azért bátorságosok légyetek, kezeiteket le ne eresszétek; mert a' ti munkátoknak (*d*) jutalma vagyon. (*d*) *r.* 14:2-5.

8. Mikor pedig Asa meg-hallotta vólna e' beszédeket, és az Obed Prófétának prófétziáját; meg-bátorodék, és ki-veszté a' Júda' és Bénjámin' földéről mindeneſtől az útálatos bálványokat, a' városokból-is, mellyeket meg-vett vala (*e*) az Efraim' hegyén; meg-újjítá az Ur' óltárát-is, melly vala az Úr' tornátza előtt. (*e*) *r.* 13:19. 17:2.

9. És egybe-gyüjté mind az egész Júda', és Bénjámin' nemzetségét, és azokat, a' kik jövevények valának köztök, az Efraim', Manaſſé' és Simeon' nemzetségéből; mert sokan az (*f*) Izráel' nemzetségéből hozzájá állottak vala, látván, hogy az Úr, az ő Istene vólna ő-vele. (*f*) *r.* 11:13, 16.

10. Azért gyülének Jérusálembe a' harmadik kónapban, Asa' királyságának tizen-ötödik esztendejében.

11. És áldozának az Úrnak az' napon a' nyereségből hét száz ökrökkel, és hét ezer juhokkal.

12. És